

सर्वतन्त्रस्वतन्त्र-शासनसम्राट्-सूरिचक्रवर्तिनं जगद्गुरु-
तपोगच्छाधिपति-भट्टारक
आचार्य श्रीविजयनेमिसूरीश्वरः

पन्थासपद सं. १९६०

मागशाख शु. ३

जन्म सं. १९२९

कार्तिक शु. १

दीक्षा सं. १९४५

ज्येष्ठ शु. ७

सूरिपद सं. १९६४

ज्येष्ठ शु. ५

गणपद सं. १९६०

कार्तिक कृष्ण ७

सर्वतन्त्रस्वतन्त्र सूरिचक्रचक्रवर्ति शासनसम्राट् जगद्गुरु तपागच्छाधिपति
 भट्टारकाचार्य श्रीमद् विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कार शिष्यस्त्वम् भारती
 न्यायवाचस्पति शास्त्रविशारद आचार्यश्री

॥ विजयदर्शनसूरीश्वरः ॥

जन्म सं. १९४३

दीक्षा सं. १९५९,

सुरिपद सं. १९७९

॥ अहं ॥

॥ प्रस्तावना ॥

जैनेन्द्रशासनरसिकसज्जनाः ? इह खलु सुविदितमेतज्जगत्वास्मिन्नपरि-
 शेषप्रेक्षावतां यदुत निःश्रेयसनिबन्धनहेयोपादेयज्ञानोपयोगि-जैनसुगतमीमांसक-
 पिलाक्षपादादिनिःशेषमतानुयायिराख्यान्तग्रन्थानां ज्योतिर्वैद्यकसामुद्रिकनिमित्तका-
 व्यनाट्यादिसाहित्यप्रभृतिग्रन्थानां च गौर्वाणगीर्गुम्फितत्वात् तदविसंवादि परिज्ञान
 पदपदार्थज्ञानमृते, पदपदार्थज्ञानं च परमार्थतो नयनिक्षेपादिभिरिधिगमोपायैः, व्य-
 वहारस्तु प्रकृतिप्रत्ययविवेकादेव, तद्विवेकश्च व्याक्रियन्ते-व्युत्पाद्यन्ते-प्रकृतिप्रत्यया-
 दिविभागविषयताभापाद्यन्ते शब्दा अनेनेति व्युत्पत्त्याऽन्वयार्थभिधायिनो व्याकर-
 णादेहेत्यावश्यकं तस्याध्ययनमिति ॥ तदेव चाभिसन्धाय गुर्जरमेदिनीपतिश्रीसि-
 ङ्गराजाभ्यर्चनया सार्धत्रिकोटिश्लोकमितग्रन्थभासादविनिर्माणवर्धकिभिः प्रतिवो-
 धितकरुणाधर्मविस्तारकरललनासहोदरपरमाहतराजर्षिंश्रीकुमारपालाद्यगण्यभ-
 व्यनिवहैः कलिकालसर्वज्ञैर्मगवद्भिः श्रीहेमचन्द्रसूरिपुरन्दरैः प्रणीतं निःशेषश-
 ब्दशास्त्रेषु शिरोमणिभावं विश्वत्वोपबृहल्लघुवृत्तिवृहन्त्यासादिविभूषितं श्रीसि-
 ङ्गहेमशब्दानुशासनाभिधानं व्याकरणमिति ॥ परमस्य प्रयोगाननुपातिसूत्रक्रमेण
 सन्देहवत्वेन महामतिशालिभिरेव तदधिगन्तुमलमिति परामृश्य सर्वेषां मन्दमन्दतर-
 मन्दतमशेषपीशालिनामपि समनुग्रहाय तत एवोद्धृत्य संज्ञासन्धिलिङ्गकारकादि-
 प्रकरणक्रमतः प्रणिन्ये बृहल्लघुपरमलघुहेमप्रभाभिधानव्याकरणत्रिकं सुरिच-
 क्रचक्रवर्त्ति-शासनसम्राटतपोगच्छाधिपति-जगद्गुरु- श्रीमद्विजयनेमिसूरिभ-
 गवद्भिरिति ॥ व्याकरणे च तत्र द्विधा साधनिका स्याद्यन्तपदसाधनिका तिवा-
 द्यन्तपदसाधनिका च । तत्र स्याद्यन्तपदेष्वपि प्रायो धातुजशब्दानामेव प्राचुर्यमिति
 धातुप्रयोगस्वरूपज्ञानमेवात्यावश्यकम् ॥ तदुपायभूताश्च यद्यपि क्रियारत्नसमुच्च-
 यादयो बहवो ग्रन्था दरीदृश्यन्ते, परं न तत्प्रणालिका बालजीवानां तथाविधो-
 पकारप्रत्यलेत्यालोच्य विनिर्मितोऽयं बालजीवोपकारक्रमः श्रीहेमधातुसालेत्यभि-
 धानो ग्रन्थः-पुरुषपाद-प्रातःस्मरणीयचरित्रादिगुणयोगक्षेमविधायक-विमलब्रह्म-
 चर्यप्रधानलोकोत्तरसद्गुणनिधान-जङ्गमकल्पतरु-कलिकालगुरूनां तमसंनिभ-श्रीजै-
 नेन्द्रशासनतीर्थरक्षणपरायण-परोपकारशील-भावकरुणाजलनिधि-भावाचार्यपुर-

न्दर-श्रीस्थानाङ्गोक्तपञ्चातिशयधारकसूरिचक्रचक्रवर्त्ति-शासनसम्राट्-तपोगच्छाधि-
पति-जगद्गुरुश्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टपूर्वाचलगनभोमणि-न्यायवाचस्पतिशा-
स्त्रविशारद-पूज्यपाद-श्रीमद्विजयदर्शनसूरिशिष्यरत्नमुनिश्रीगुणविजयेनेति ॥

सोऽयं ग्रन्थप्रणेता-पूर्वं सौराष्ट्रजनपदान्तर्गत “ बोट्टाद ” ग्रामवास्तव्य-
वर्णिगवर पानाचन्द्रात्मजनागरदासभार्याज्ञवेरीरत्नकुक्षिसम्भवो नाम्ना गु-
लाबचन्द्र इति । वभूवास्य जन्म गजवेदनिधीन्दुप्रमिते (१९४८) वैक्रमीये संवत्सरे
भाद्रपदसितपञ्चम्यामिति ॥ समाददे च जैनेन्द्रौ प्रव्रज्यां चन्द्रहयनिधिनिशाकर-
मिते [१९७१] वैक्रमीये संवत्सरे मृगशीर्षासितपञ्चम्यामिति ॥ ततोऽधीतलघुहे-
मप्रभा-तर्कसंग्रह-न्यायमुक्तावल्यादिग्रन्थः पपाठ सिद्धान्तवाचस्पति-न्यायविशारद-
परमोपकारकाचार्यवर्यश्रीमद्विजयोदयसूरीणां पार्श्वे प्रज्ञापना-लोकप्रकाशादि-
सिद्धान्तिकग्रन्थानिति । व्यरचयच्चार्य-स्तोत्रमालां तदनु प्रस्तुतग्रन्थं च । अलम-
कार्षीच्च स्वर्गमयं शशिकरिनिधिनिशीथिनीनाथप्रमिते [१९८१] वैक्रमीयसंवत्सरे
पौषमासासितपक्षद्वितीयायामिति ॥ ग्रन्थे चास्मिन् पूर्वविभागे हेमधातुपाठक्रमेण
प्रायः सर्वेषां श्वादिगणसत्कधातूनां वर्त्तमानादिविभक्तिभावि रूपाणि, द्वितीयवि-
भागे च-णिगन्तादिप्रक्रियासुप्रयोगिदुरवबोधधातूनां रूपाणि ॥ परिवर्धितश्चायं
यथाध्येतृणां प्रभूतोपकारकः स्यात्तथा बहुषु स्थलेषु सूरिचक्रचक्रवर्त्ति-शासनसम्राट्
तपोगच्छाधिपति-जगद्गुरुश्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टपूर्वाचलगनभोमणि-पर-
मोपकारि-पूज्यपाद-सिद्धान्तवाचस्पति-न्यायविशारदाचार्यवर्य श्रीमद्विजयोद-
यसूरिपट्टालङ्कारान्तेवासि-न्यायवाचस्पति-सिद्धान्तमार्त्तण्ड-शास्त्रविशारद कविर-
त्न-पूज्यपाद-श्रीमद्विजयनन्दनसूरिभिरिति ॥ समशोधि चायं सूरिचक्रचक्र-
वर्त्ति-शासनसम्राट्-तपोगच्छाधिपतिजगद्गुरु श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरशि-
ष्यरत्न मुनिश्रीगीर्वाणविजयेनेति ॥ अस्मिन् ग्रन्थे ये भ्रमप्रमादादिनिबन्धन-
दोषा ये च मुद्रणव्यापारादिजन्याभ्रमात्रादिच्युत्याधिक्यादिदोषास्तान् विशदी-
करिष्यन्ति कृपापरा विपश्चितः । वितन्यतां परमां मुदं पाठकानामयमाजैनेन्द्र-
शासनमित्यावेदयति—

वीर सं० २४५६

विक्रम सं० १९८६

आश्विन शुक्ल दशमी.

श्रुतयोगसम्पत्सम्पादनादिप्रभूतोपकाराधायक-
श्रीगुरुविजयनेमिसूरीश्वरचरणकिङ्करः
पन्न्यासपद्मविजयो गणिः ॥

सर्वतन्त्रस्वतंत्र सूरिचक्रचक्रवर्त्ति, शासनसम्राट् जगद्गुरु तपागच्छाधिपति
भट्टारकाचार्य श्रीमद् विजयनेमिसूरीश्वर पट्टाङ्कार शिष्यरत्न
सिद्धान्तवाचस्पति न्यायविशारद आचार्यश्री

॥ विजयोदयसूरीश्वरः ॥

ज. सं. १९४४

दीक्षा सं. १९६२

सूरिपद सं. १९७९

द्वितीयावृत्तिनी प्रस्तावना

आ ग्रन्थनी प्रथम आवृत्ति पाटणनिवासी सद्धर्मैकनिष्ठ संघवी शेट
नगीनदास करमचंद तरफथी छपाववामां आवी हती परंतु तेनी नकल फकत
५०० छपाववामां आवी हती. संस्कृतना अभ्यासी वर्गने अति उपयोगी होवा
ना कारणे चारे तरफ मागणी विशेष थवाथी घणा सुधारा वधारा साथे आ
द्वितीय आवृत्ति बहार पाडवामां आवी छे, जेमां नीचे प्रमाणे वधारे करवामां
आव्यो छे

दरेक धातुओना गुजराती भाषामां अर्थ आपवामां आव्या छे,
दशविभक्ति संबंधी विचार दाखल कर्यो छे, दरेक प्रकरणमां मतमतान्तराना
रूपो पण दाखल करेला छे, तेमज “उपसर्गवृत्ति, तथा उपसर्गवर्ग” ए नामना
प्राचीन ग्रन्थो उपयोगी होवाथी पाछळना भागमां दाखल कर्या छे,

तेमज आग्रन्थना रूपो शुद्ध करवामां खास ध्यान आपवामां आवेछुं छे,
छतां प्रेस दोषथी जे कांइ अशुद्धि रही होय ते मुझपुरुषोए सुधारी बांचवा
विनन्ति छे.

वीर सं.
विक्रम सं० १९८६
आश्विन शुक्ल दशमी.

ली० ग्रन्थप्रकाशक सभा ना
ओनररी सेकटरी.
वाडीलाल बापुलाल शाह
पांजरापोळ-अमदावाद.

॥ हेमघातुमालास्थधातूनामकाराद्यक्षरानुपूर्व्या सूची ॥

धा	अ,	अन्धण्	३३६	आसिक्	१३६	ईहि	७८
अक	११९	अकुक्	६८	इ	५	उक्ष	५१
अकृक्	१२७	अमुक्	६९	इक्	१२२	उख	१७
अक्षौ	५५	अत्र	४१	इक्	१८	उगु	१८
अग	११९	अम	४०	इलु	१८	उङ्	५५
अगु	१८	अमण	३२६	इगु	१८	उचक्	१६५
अघण्	३३४	अयि	७१	इङ्क	१३२	उछुत्	२३२
अघुक्	५८	अर्कण्	३१०	इलुक्	५९	उछेत्	२१२
अङ्गण्	३३३	अर्च	२०	इट	३५	उज्जत्	२३५
अङ्गण्	३३४	अचिण्	३४५	इणक्	१२१	उठ	२५
अज	२३	अर्ज	२२	इवु	३१	उर्व	६४
अज्	२२	अयणि	३३८	इन्वेपि	२६९	उन्वेप्	२६६
अज्णि	३३४	अदिण्	३५६	इलण्	३२१	उज्जत्	२३३
अलु	३२८	अर्ब	३७	इलत्	२३९	उभ	२३७
अलण्	३३४	अर्ब	४३	इवु	४४	उभम्	२३७
अलक्	२०	अर्ब	५०	इवक्	१६३	उर्व	४३
अल्लुक्	९८	अर्हण्	३२८	इवत्	२४२	उव्	४३
अल्लौप्	२६४	अली	९६	इवश	३०६	उह	५०
अट	२६	अव	४४	ई		ऊ	
अट्ट	११२	अशश	३०६	ईक्	१२४	ऊण्	३३५
अट्टि	६१	अंशण	३३६	ईक्षि	८१	ऊयैक्	७४
अट्ट	२५	अधौटि	२१५	ईक्ष्य	४१	ऊर्जण्	३११
अडुक्	६१	अधी	९९	ईलु	१८	ऊणुण्	१३९
अड	२७	असक्	११२	ईजि	५९	ऊष	४६
अडु	२७	असी	९९	ईडण्	३१५	ऊहि	७८
अण	२८	अस्रण्	१७६	ईडिक्	१३५	क्र	११
अन	२८	अहु	३२८	ईरण्	३४७	क्रक्	१४९
अतु	२९	अहुक्	७८	ईरिक्	१३६	क्रचत्	२३०
अद	१२१	अह	५०	ईरिक्	१३६	क्रच्छत्	२३१
अद	३१	आ		ईरिक्	१३६	क्रजि	५९
अडु	३१	आलु	२१	ईष	४६	क्रलुक्	५९
अन	१२६	आप्लण्	३४७	ईषि	७६	क्रण्यी	
अनिच	१९१	आप्लट्	२१२	ईष्य	४१		

(७)

अत	२९	कठ	२६	काशूह	७६	कुबु	३८
अधूच	१६८	कठुह	६१	कासूह	७६	कुबुण	३१८
अधूद	२११	कठुण	३४६	किट	२५	कुमारण	३३६
अफ	२३७	कडत	२३५	किट	२६	कुरत	२३८
अश	३०१	कडु	२७	कित	२९	कुदि	६५
अम्फत	२३७	कडुण	३१५	किलण	३२०	कुल	१०९
अवैत	२४२	कडुग	६१	किलत	२३९	कुशच	१५२
प		कडु	२७	किष्किण	३३१	कुशु	३२८
पज	२३	कण	१२८-२८	कीटण	३१३	कुषग	३०७
पजह	५९	कणण	३२४	कील	४२	कुसच	१७६
पठि	६१	कत्र	३३६	कुकि	५८	कुसु	३२८
पधि	६५	कथण	३३५	कुक्	१२४	कुत्तिण	३३१
पवृह	७६	कथि	६३	कुह	२५८-५५	कुस्मिण	३३२
ओ		कडु	३२	कुच	१९	कुणि	३३८
ओह	१६	कडुह	११९	कुच	१८६	कुहत्	२५०
ओण	२८	कन	३४	कुचत	१४८	कुज	२३
ओव	१४	कपुह	६७	कुख	२२	कुटण	३३४
ओमधौत	२३०	कपुह	६९	कुब	१९	कुटिण	३३१
ओप्यायैक	७४	कसुह	७१	कुटिण	३३०	कुणिण	३३१
ओलडुण	३१३	कणण	३३४	कुटत	२४६	कुल	४२
औ		कद	३१	कुड	२६	कुंग	८६
औस्व	१०	कडु	३२	कुड	२६	कुंगह	२०६
क		कव	३७	कुहण	३१२	कुडत	२४५
ककि	५८	कव	४३	कुड	२६	कुतैत	२२६
ककुह	५८	कलण	३३६	कुडत	२४९	कुतैप	२६५
ककख	१७	कलण	३२०	कुह	६१	कुपौह	१०५
कखे	११९	कलि	७५	कुडण	३१५	कुपण	३२६
कचि	५८	कलि	७५	कुणत	२३५	कुषण	३३५
कचुह	५८	कग	४४	कुण	३३५	कुषुह	२१३
कर्ज	२२	कव	४७	कुय	१६०	कुशच	१७२
कट	२५	कस	११०	कुयु	३०	कुष	४६
कडु	२६	कसुकि	१३७	कुडुण	३२०	कुषीत	२२०
कटे	२५	काशु	५३	कुण्य	३०४	कुत	२२८
कटै	२५	कालण	३३६	कुप	३२८	कुतण	३१६
		काशिच	१९४	कुपच	१७१		

केतण्	३३५	क्षप	३३५	खड्डक	६१	गद	३०
केपुङ्	६७	क्षपुण्	३१८	खड्डण	३१५	गदण्	३३५
केल	४२	क्षमौच	१८०	खड्	३०	गन्धिण्	३३२
केवुङ्	७५	क्षमौषि	७०	खनूग	९४	गम्ह	४०
कै	१४	क्षर	१०८	खण्	२२	गर्ज	२४
कनथ	१२०	क्षलण्	३२०	खर्द	३१	गर्द	३१
कनसुच	१६३	क्षि	६	खर्व	३१	गर्धण	३१८
कन्येक	७४	क्षिणूयी	२७२	खर्व	४२	गर्ध	३७
कमर	४१	क्षिपय	३०२	खल	४२	गर्धणि	३३८
क्रय	३४६	क्षिपन्	१११	खलश	३०५	गर्हि	७८
क्रय	१२०	क्षिपीत्	२१८	खट	३०	गर्हण	३४७
क्रवु	३२	क्षिव	४३	खिट	२५	गल	४२
क्रुङ्	११९	क्षिवृच	१६३	खिदत्	२२६	गलिभ	६९
क्रवण	३२५	क्षीज	२३	खिदिच	१८२	गलिह	७८
कपि	११	क्षीक	६१	खिदिप्	२६८	गवेचण	३३६
कम्	४०	क्षु	१२४	खुलु	२२	गाङ्क	५४
कीङ्	२७	क्षुदंपी	२५८	खुडक	६१	गात्रण	३३६
कुच	१९	क्षुबन्	१६८	खुगत्	२३८	गाधुक	६५
कुच'च	१६७	क्षुभच	१७२	खेटण्	३३४	गाहीक	७९
कुश	१०८	क्षुमश	३०५	खेल	४२	गुङ्	५५
कलवु	३२	क्षुभि	१०२	खेवृक	७५	गुज	२३
कलभूच	१८१	क्षुरत्	२३८	खोटण्	३३४	गुजत्	२४८
कलवुङ्	११९	क्षै	१४	खोक्त	४१	गुजु	२३
कल्लुङ्	६४	क्षुक	१२४	खोड	२७	गुहुण	३१३
कल्लु	३२	क्षुमायङ्	७४	क्याङ्क	१२२	गुडत्	२४९
किलदौच	१६५	क्षमील	४२	क्षै	१४	गुहुण	३१५
किलशिच	१९३	क्षिवा	३	क्ये	१४	गुण	३३५
किलशौश	३०५	क्षिवाङ्	१०२	ग		गुत्	२११
किलङ्क	६९	क्षिवाङ्	१६८	गच	२२	गुदि	६०
कलेशि	७६	क्ष		गज	३१२	गुधश	३०४
कवण	२८	क्षज	२२	गज	२४	गुपि	६८
कवथे	१०६	क्षज्	२२	गलु	२४	गुप	३२८
कवेल	४२	खट	२५	गह	११९	गुपच	१७१
क्षनुङ्	११८	खटण	३१३	गहु	२६	गुपी	३४
क्षनुण्	३११	खड	३१५	गणण	२३४	गुफ	२३७
क्षणूग	२७२					गुर्दण	३१८

गुदि	६५	घटण	३२४	वडुल	६१	वीमरु	६९
गुवै	४३	घटिष	११८	वडुण	३१५	वीवृण	९७
गुहौण	९९	घटण	३१३	वण	२७	वृक्कण	३१०
गुरिण	३३२	वट्टि	६०	वण	१२०	वृच्यै	४१
गुरैवि	१०३	वट्ट	३२८	वतेग	९२	वृट	२४९
गुं	९	वसुल	७८	वदु	३२	वृट	३१२
गुज	२४	वसल	४८	वदेश	९२	वृट	३१२
गुजु	२४	विणुल	६१	वन	३३	वृट	२६
गुधुच	१६९	वुल	५५	वन	१२०	वृगुण	३१५
गुहणि	३३८	वुटि	१०२	वप	३७	वृह	२७
गुहौल	८०	वुटत	२४८	वमू	४०	वृणत्	२५०
गुत्	२२९	वुण	२३५	वयि	७२	वृपु	२९
गुणि	३२९	वुणि	६२	वर	४१	वृदण	३१८
गुश	३०१	वुणुल	६१	वरण	३२६	वृप	३७
गेवृक	६७	वुरत्	२३८	वचण	३२३	वृख	३८
गेवृल	७०	वुपुल	७६	वव	३७	वृरण	३०९
गेवृल	७६	वुव	४५	वव	४२	वृल	४२
गे	१४	वृवृण	३२७	वळ	१०९	वृण	३१६
गोमण	३३५	वृणत्	२३५	वळ	१२०	वृण	३१६
गोहि	६१	वृणि	६२	वलत्	२३९	वृव	४६
ग्रयुल	६३	वृरैल	१९३	वलण	३३१	वृरैवि	१९३
ग्रथण	३४६	वृ	९	वव	४७	वृतैत्	२३५
ग्रथण	३०४	वृण	३१०	वषी	९८	वृल	४२
ग्रसण	३२८	वृपु	४७	वव	५०	वृटि	६१
ग्रसण	७८	वृा	२	ववण	३३७	वृयुण	३२३
ग्रहीच	२८६	वृण	६१	वायु	९६	वृयुल	५६
गुवृ	२१	वृ	४	विगृ	२०२	वृयुवृ	२८
गुलहौल	७९	वृल	५५	वित	२६	वृद	१२०
गुलुवृ	२१	ग्रहीश	२८६	वितिण	३३१	वृदण	३१८
गुलुवृ	२१	वक	११९	वितुण	३१६	वृदण	३१८
गुलुपुल	६८	वकि	५८	वितै	२८	वृम	४०
गुलुपुल	७५	वक	३१	वित्रण	२३६	वृदण	३४७
गुलै	१४	वकासुल	१२८	विलत्	२३९	वृषी	९८
गुलुल	५८	वकि	१३७	विल	४२	वृदृपी	२५९
घ		वकण	१९	वीक	३४५	वृदृण	३३६
घट	३२८	वट	३२४				

कुट	२४९-३१२	जिष्	४७	जस्	४०	डुकक	८६
कुपत	३३६	जीव	४३	जर्वत	२३०	ड	
कुरत	२१०	जुन	२३६	जर्वत	२३५	ड	
कुट्टपी	२६०	जुषण	३४७	जष	४७	ढीकक	५८
कोच	१५६	जुस	२५४	जषी	९७	ण	
		जुगु	१८	जुषश	१५८		
ज		जुह	३१६	ड			
जभक	१२६	जुक	५६	डकुण	३१०	णभ	५३
जल	२४	जुम	२९	डल	१०९	णल	१७
जलु	२४	जुव	४३	डिकि	५८	णट	११९
जट	३५	जुतुक	६३	डीकक	५८	णट	८५
जनेवि	१९१	जेहक	७८	डुषेपुक	६७	णद	३०
जप	३७	जेवक	७६	डुषल	१०९	णभ	३०५
जम	३८	जमुक	६९	डुषल	१०९	णभ	१७२
जमुक	६९	जुण	३४५	डुषे	१२	णभि	१०२
जमुण	३२६	जुवत	२३५-२४९	डुवुक	२०८	णम	३९
जमैक	६९	जुव	१५७	ड		णयि	७३
जमू	४८	जुश	३००			णव	३१
जज	२३५	जुरवि	१९३	डपि	३३२	णल	१०५
जय	२३०	जष	४७	ड पि	३३२	णलि	७८
जठ	१०९	जं	१४	ड मि	३३२	णहीन	१९९
		जीहु	२७	डपु	३३८	णामुक	७८
जलण	३२०	जाण	३३२	डडु	३१८	णभि	५३
जलप	३६	ज्यांश	३३२	डिपन	२५०	णिजुकि	१५५
जप	४०	कपुक	५६	डिपण	३१८	णिदिग	९२
जस	३२१	जि	५	डिपि	३३२	णिदु	३१
जसण	३२८	जवर	१२०	डिपु	१७१	णिलत	२३८
जसुण	३२१	जवल	१२०	डिपुण	३३८	णशि	४४
जसुष	१७७	जवल	१०५	डिपुण	३३८	निसुकि	१३७
जागुक	१२७	ज्ञ		डिपि	३३२	णीग	८३
जि	५	ज्ञट	२५	डिमिण	३३२	णोल	४२
जिम	४०			डीक	५४	णीपुडी	१५४
जिधु	४४			डीकव	१८६	णुक	१०४

एक	१२४	तिकि	५८	खलण	३२०	बुप	३७
एदत	२३६	तिग	२१०	खब'व	१४७	बुम्प	३७
एत	२४७	तिजण	३१२	खस	४७	बुफ	३७
णेवय	९१	तिजि	६०	खडु	५०	बुम्फ	३७
णेवृरू	७६	तिपुडू	६७	वणण	३३४-३४	बैळ	३७
त		तिम	१६२	वणिण	३३१	बौकडू	५७
तक	१४	तिल	४२	तुरैचि	१९३	त्वक्ष	५८
तकु	१५	तिलण	३२०	वल	४९	त्वक्षी	५३
तक्षी	५२	तिलत	२३९	वष	४६	त्वयत	५२
तयु	१८	तिल	४२	वक्ष	५३	त्वशु	२३०
तयव	२६२	तीम	१६२	वृपी	२६१	त्वयव	१८
तयव	१९	तीरण	१३६	वृप	२१२	त्वयव	१९
तक्षीपू	२६३	तीव	४३	वृपण	३४७	त्वयिष	११९
तव	२५	वृ	१२४	वृपण	२१७	त्वसर	४१
तवण	३१४	वृज	२४	वृपण	१६९	य	
तवृरू	६१	वृज	३२८	वृपण	२६७	युक्त	२४९
तवृवी	२७०	वृज	३११	वृपण	२४३	युक्त	४१
तवृण	३४७	वृज	२४९	वृपण	२३६	युक्त	
तवृण	३३२	वृज	२७	वृपण	२१	युक्त	
तवृण	३५	वृज	२७	वृपण	२३७	युक्त	
तवृण	३४७	वृज	२७	वृपण	६७	युक्त	
तवृण	१९२	वृज	२७	वृपण	८५	युक्त	
तवृण	१७८	वृज	२७	वृपण	२७	युक्त	
तवृण	७२	वृज	२७	वृपण	२४	युक्त	
तवृण	२१८	वृज	२७	वृपण	६८	युक्त	
तवृण	२३	वृज	२७	वृपण	२२	युक्त	
तवृण	३३१	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	३१	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	३७	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	६२०	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	१७७	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	१२८	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	६७	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	७४	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	
तवृण	२१०	वृज	२७	वृपण	३२८	युक्त	

दस्य	१७७	ह	११९	धूत	३६	ध्वन	१२०
दह	४९	हुश्	२९९	धूप	३६	ध्वनण्	३३५
दांगक	१५१	घृक्	५७	धूप	३२८	ध्वस्तृ	१०२
दां	४	हुक्	२५०	धुरैह	१९३	ध्वाक्षु	५३
धानी	९४	देवृह	७५	धृगण	३२१	न	
दांगक	१२२	दैव	१३	धृग	८५	नक्क	३१०
दाद्यग	९७	दांच्	१५८	धृक्त	६५२	नख	१७
दास्य	९९	धुक्	१२४	धृज	२२	नटण	३१२
दिघण	३२७	धुति	१०१	धृज	२२	नव	३२८
द्विघण	३३०	धै	१४	धृजु	२२	नयि	७२
द्विघु	४४	द्रम	४०	धृषण	३४७	नर्	३१
द्विघ्व	१५७	द्राक्	१२२	धृषाह	२१४	नर्	३७
द्विगीत	२१९	द्रारवृ	१६	धोर्क	४१	नद्यौच्	१७
द्विगीह	१४४	द्रारवृ	५८	ध्मां	१	नायृह	६३
दीक्षि	८१	द्राहृ	७८	ध्मे	१३	नायृह	६६
दीगुवृ	१८५	धृ	७	ध्मां	१	निधासण्	३३७
दीपेवि	१९२	हुणत	२३५	ध्न	२२	निघु	४३
हु	७	हुडीच्	१८२	ध्न	२८	निष्कण	३३१
हु.ख	३३१	प्रेकृह	५७	ध्रसण	३२८	निघु	४७
हुट	२०८	ध्रै	१४	ध्रसण	३०८	नीव	४३
हुवै	४३	त्रिषोक्	४२	ध्रसण	३०८	नृत्य	१५०
हुलण	१२०	धकण	३१०	ध्रसण	३०८	नृ	११९
हुष'घ	१७३	धग	२८	ध्राक्षु	५३	नृ	१०
हुडीह	१४३	धन	३३	ध्राक्षु	१६	पक्षिण्	३२१
हुहृ	५०	धांगक	१५२	ध्रदृह	१६	पक्षि	८७
हुहृच	१८५	धावृण	९७	धृ	८	पक्षुण	३१०
हुहृत्	२५२	धिक्षि	८१	धृत	२४७	पट	२५
हुपीच्	१७०	धिवु	४२	ध्रै	१४	पट	३२३
हुफत	२३७	धिवुद्	२१३	ध्वज	२२	पट	२४
हुफत	२३७	धीहृच	१८५	ध्वज	२२	पठ	२६
हुमैण	३४७	धिश	८१	ध्वजु	२२	पडुह	६१
हुमैत	२३८	धुवै	४३	ध्वज	८२	पणि	६२
हुण	४४	धृगण	३४३	ध्वन	३३	पतण्	३३५
हुह	४०	धृगट	२०३				
हुहृ	४०						

पत्त	१०६	पिबु	४३	पूरण	३२६	पिडिहि	७८
पधुण	३१८	पिघात	२२६	पूरैवि	१९१	पिडि	५६
पदणि	३३८	पिड्डण	२६७	पूरव	४२	पुवण	३०७
पदिच	६६	पिम	३२१	पूल	४२	पुव	४२०
पनि	१६	पिसु	३२८	पूक	१४८	पुवण	३०७
पयि	७२	पिसु	४७	पूवत	२५१	पुव	४७
पणण	३२४	पीडण	३१४	पूवण	३४५	पुवुक	५५
पव	३७	पीळ	४२	पूवण	२६२	पुविक	१२२
पव	४२	पीव	४३	पूवुक	१३४	क	१३
पडुक	६१	पुट	३२८	पूव	२०९	कल	१२०
पये	१८६	पुट	३१२	पूवत	२३५	कला	४१
पवि	७६	पुट	२४९	पूण	३१०	कुल	४२
पल	१८९	पुणण	३३४	पूणत	२३५	कल	४२
पलण	३२०	पुह	३१२	पूवण	३१७	क	४२
पल्लुल	३३६	पुह	२६	पूव	४७	वद	३०
पल्ल	४२	पुणत	२३५	पूव	२९७	वधि	६५
पणण	३२७	पुव	३२८	पेव	४२	वधण	३०४
पवण	३२७	पुय	३०	पेवुक	७५	वव	३७
पवण	३३६	पुत	२३८	पेव	४७	वधि	७८
पवी	९७	पुसण	३३१	पेव	१४	वल	१०९
पल्लण	३२१	पुवण	३१८	पेव	२८	वलि	३३०
पां	२	पुल	१०८	पुवण	३२१	वलिह	७८
पांक	१२२	पुलण	१२०	पुव	१७६	वहुक	८१
पार	३३६	पुव	४७	पुव	१६४	विलत	२३८
पिणण	३१०	पुवण	३२७	पुव	५७	विल	१५
पिण	३२८	पुवण	१०८	पुव	३३२	विकण	३२३
पिणण	३११	पुवण	१६४	पुव	३१७	विक	३०७
पिणुकि	१३४	पुवण	१६२	पुव	११९	विक	९३
पिड	५	पुस्त	३१६	पुव	१२२	विक	३२०
पिठ	२६	पुसव	१७६	पुव	३४२	विक	३१६
पिडुक	६१	पुव	५६	पुव	५६	विक	६५
पिडण	३१५	पुवण	३११	पुव	४८	विक	३२१
पिन	२२६	पुवण	३१६	पुव	३०७	विक	१४१
पिलण	३२०	पुवुक	७४	पुव	८२	विक	३३३

भजण	३२४	वृणक	१५३	महु	२६	महुक्	६१
भजी	९०	भुजेक्	५९	महुक्	६१	मान्थ	३०
भजु	३२८	भुगु	१७३	महुण	३१०	मानण	३४७
भजोण	२६२	भश	२९८	मण	२७	मानि	६७
भट	२५	भेजुक्	५९	मयु	३	मार्जण	३१२
भट	११९	भेपुग	९७	मये	१०६	माहुग	९९
महुक्	६१	भ्यसि	७८	मदिण	३३०	मिणट	२०१
महुण	३१५	भण	२८	महुक्	६४	मिउल	११२
मण	२७	भमु	१०८	मह	१२०	मिथुग	९२
मवुक्	६४	भमुच	१७९	मदेच	१८	मिडाक्	१२
भर्म	३८	भस्जीत	२१७	मनिच	१९१	मिह च	१६६
भर्व	४३	भशुक्	१०२	मनिण	३१०	मिनुण	३१८
भस्तिण	३३३	भशुच	१७३	मनुयी	२४५	मिह्व	९२
भडि	७५	भ्राजि	५९	मनिण	३३२	मिम	४०
भडिण	३३०	भ्राजि	८१	मन्थ	१३०	मिलत	२१५
भडिळ	७५	भ्रासि	७७	मन्थ	३०४	मिबु	४३
भष	४७	भ्रीत	३०३	मन्न	४१	मिघ	४४
भाक्	१२१	भुस्त	२५०	मयि	७२	मिभण	३३६
भाजण	३३४	भुणिण	३२१	मलि	७५	मिच	२४३
भामि	७०	भेपुक्	९७	मलि	७५	मिपू	४७
भामण	३३५	भ्लशी	१०१	मव	४२	मिह	४९
भाचि	७६	भ्लाघुक्	७७	मष	४३	मीकूच	१८५
भासि	७६	म		मव्य	४१	मीण	३४१
भिक्षि	८१	मकुक्	५७	मघ	४४	मील	४२
भिवुपी	२५८	मक्ष	५१	मष	४७	मीष	४३
भीक	१४७	मख	१७	मसैच	१७७	मुअ	५०
भुजण	२३३	मखु	१८	मलिक	५८	मुअ	२१५
भुजोत	२३४	मगु	१८	मस्जोत	२२४	मुच्छती	२१२
मुहुक्	६१	महु	१८	गह	५१	मुचण	३२४
स	२	मपुक्	५८	महुह	८१	मुज	२४
सूण	२३३	मचि	५९	महुण	३२८	मजु	२४
सूष	४७	मचुक्	५९	माधु	५३	मुच	१९
सूष	३२८	मज	२४	मांक	१२२	मुट	२५
सृग	८४	मरुच	१९	मार्गण	३४५	मुडण	३१२
		मठ	२३	माल्क	१५०	मुटन	२४८

मुद्रक	११	मेपूक	६८	मुद्रक	६३	रहुण	३३७
मुद्रक	६१	मेवूक	७५	मुप	१८१	रांक	१२२
मुड	२३	मोक्षण	३२८	मृष	४७	राख	१६
मुणत	२३५	मनां	३	मेपूक	७६	राषक	५८
मुवण	३२५	मक्षण	१७१	मोह	२६	राजक	७८
मुवि	६४	मदिष	११९	र		राधु	२१०
मुर्व	४३	मृष	२०	रक	१३३	राधुव	१६०
मुच्छा	२१	मुज	१९	रक्ष	५१	रिख	१८
मुष	४७	मेह	२७	रख	१७	रासक	७८
मुषश	३०७	म्लुष	२१	राख	१७	रिगु	१८
मुसत्र	१७७	म्लेच्छ	२१	रण	३२३	रिचण	३४५
मुस्तण	११६	म्लेच्छण	३११	रगु	१८	रिचुपी	२५५
महाव	१८१	म्लेह	२७	रगे	११९	रिपीत	२२६
मूरु	५६	म्लेवूक	७५	रघुक	५८	रिफत	२३६
मृनेण	३३६	म्ले	१४	रघु	३२८	रिबु	३७
मूल	४२	य		रचण	३३४	रिगत	२४०
मूलण	३२०	यक्षिण	३३३	रजी	१९६-९१	रिष	४७
मृष	४६	यजी	११२	रठ	२५	रीकव	१८६
मृज	२४	यतण	२३५	रठ	२६	रीश	२९५
मृजु	२४	यतैक	६२	रण	२७	र	१२४
मृगणि	३३७	यत्रुण	३२०	रण	१२०	रं	५६
मृजौक	१२९	यम	३९	रद	१०	रं	५६
मृजौण	३४५	यमण	३१९	रधौक	१६९	रचि	१०१
मृडत	५३५	यमू	३८	रप	३७	रजण	३१२
मृडश	३०३	यसू	३८	रफ	३७	रजौत	२३३
मृत	२२८	यसू	१७६	रफ	३७	रति	१०२
मृवश	३०४	याक	१२३	रफ	३७	रतु	२६
मृधरा	९३	याचुंग	८७	रगु	३७	रठ	२६
मृशत	२४१	युक्	१२४	रमुक	६८	रु	१२५
मृषिण	३३७	युगश	२८२	रमि	६९	रुपी	२५४
मृषिण	३४७	युग	१८	रमि	११०	रुप	१७१
मृष	४७	युजिच	१८७	रवि	७२	रुश	२४०
मेह	५७	युधिच	१८९	रस	४७	रुष	४७
मेधुग	९०	युजण	३३८	रसण	३३७	रुषण	३२१
मेहग	९२	युजपी	२५७	रह	५०	रुषच	१७४
मेधुग	९२	यणि	३२९	रहण	३३७	रुह	११०

कक्षण	३३७	लभुक्	६९	लुथु	३०	वण	२८
कपण	३३५	ललिण	३३२	लुपच्	१७१	वद	११८
रेकृक्	५८	लषो	९७	लुप्लृती	२२५	वदिण	३४६
रेटुग्	९२	लस	४७	लुषु	३८	वदुक्	६४
रेपुक्	६८	लसण	३२८	लुषु	३१९	वम	३३
रेवृक्	६०	लस्रौ	२५३	लुमच्	१७१	वन	३४
रेवृक्	७६	लंक्	१५७	लुमत	२३८	ववृयि	२७७
रेप्रक्	७६	लापृक्	५८	लूषण्	३२१	वर्णी	११५
रे	१४	लाङ्क	२१	लूग्	२८८	वर्ण	३७
रोक्	२७	लाज	२३	लूष	४६	वत्र	४१
रीक्	२७	लाजु	२३	लेपृक्	६८	वसू	१०७
लक ल	३२३	लाष्ट	१६	लोक्	३२८	वयि	७२
लक्षिण	३३१	लामण	३३५	लोचृ	३२८	वरण	३३६
लक्षीण	३२१	लिक्त	२३०	लोकृक्	५७	वर्षि	५८
लक्ष	१७	लियु	१८	लोचृक्	५८	वर्णण्	३१६
लषु	१८	लियुण्	३२३	लोडृ	२७	वर्णण्	३३४
लगु	१८	लिपीन्ति	२२५	लोडृ	२३	वर्हि	७८
लगण्	३२३	लीङ्क्	१८६	लोधि	६१	वर्ह	३२८
लगे	११९	लिश	२४२	व		वलि	८५
लषु	१८	लिशिच्	१९१	वकुक्	५७	वल्कण्	३१०
लषु	३२८	लिधीक्	१४५	वक्ष	५३	वदिग	१८
लषुक्	५८	लीण	३३९	वख	१७	वलिम	६९
लच्छ	२१	लीश	२९५	वगु	१८	वलि	७५
लज	३३४	लुजु	३२८	वघुक्	५८	वलह	३२८
लज	२३	लुज	१९	वचण्	३४५	वलिह	७८
लजु	२३	लुट	२५	वचक्	१२९	वशक्	१३१
लजु	३२९	लुण्टण्	३१३	वज	२२-३१२	वव	४७
लजुण्	३३४	लुट	३२८	वजिण्	३२९	वसं	११८
लजीक्	२५३	लुटच्	१६५	वञच्	१९	वसण्	३२८
लट	२५	लुटि	१०२	वट	११९	वसिक्	१३६
लट	२७	लुटु	२६	वट	३३४-२५	वसिक	५८
लटण	३१३	लुठ	२५	वटु	२६	वस्ति	३३२
लटुण्	३१३	लुठत	२४९	वटुण्	३१३ ३३४	वलच्	१७७
लप	३७	लुठि	१०२	वटुक्	६१	वर्ही	११६
लवृक्	६८	लुटु	२६	वड	२६	वहु	३२८
लमिप	६०	लुड	२४५	वडुक्	६१		

वांक्	१२२	वृजैण्	३४५	व्येग	११५	शस्	४९
वाक्षु	५३	वृजैकि	१३५	व्रज	२२	शस्	४९
वाङ्	२१	वृङ्क्ष	३०८	व्रजण	३१२	शाख	१७
वाङ्ग	६१	वृगृह	२०७	व्रण	२८	शाङ्ग	६१
वातण	३३५	वृगण्	३४५	व्रणण	३३४	शानी	९५
वात्तण	३३७	वृचैष	२६२	व्रीश्	३०२	शारण	३३६
वासिक्	१८४	वृवङ्	१०२	व्रीह	१६०	शासक	१२८
वाहङ्	७८	वृध	३२८	वृह	२५०	शासकि	१३६
विट्टपि	२५६	वृधृङ्	१०४	श		शिक्षि	८१
बिक्क	३२८	वृशक्	१७३	शकोक्	९४	शिवु	१८
बिक्कत्	२३१	वृष	४७	शकुङ्	५८	शिवुकि	१३५
विजृङ्गी	१५५	वृषिण	३३१	शकलङ्	२१०	शिगङ्	३०१
विजैति	२५३	वृष	४७	शचि	५८	शिट	२५
विजैप्	२६०	वृषौत	२४३	शट	२५	शिल	२३८
बिह	२६	वृह	५०	शठ	२६	शिष	४७
बिह	२७	वृह	५०	शठ	३३४	शिषण	३६७
विथुङ्	६३	वृ गह	२९८	शठ	३३३	शिषण् प	२६६
बिषक्	१३०	वेग	११२	शठिण्	३३१	शीकण	३४५
बिदिण्	३३०	वेणग्	१२	शठुङ्	६१	शीकङ्	५७
बिदु	३१	वेथुङ्	६३	शण	१२०	शीकृक्	१३३
विदृह ती	२२४	वेथुङ्	६७	शङ्क	१०७	शमृक्	६९
बिदिप	२६८	वेल	३३६	शपीग्	९५	शील	४२
विधत्	२३६	वेल	४२	शवङ्	३२५	शीलण	३३६
विलत्	२३९	वेल	४२	शमिण्	३३२	शु	७
विशत्	२४०	वेल	४२	शमु	१७७	शुक	१५
विषू	४१०	वेसु	४७	शव	१७	शुक्	१९
विष्क की	१५६	वेहङ्	७८	शल	४३	शुक्	१९
विसक्	१७६	वेहङ्	४२	शल	१०९	शुचै	४१
वीक्	१२३	व्यचत्	२४८	शल्लि	७५	शुठ	२६
वीरणि	३३८	व्यथीपू	११९	शल्लिम	६९	शुठण्	३१३
वीशु	१८	व्यथक्	१६१	शव	४२	शुड	२६
वुङ	२४९	व्यथण्	३२०	शश	४४	शुडण्	३१३
वुसक्	१७७	व्यथण्	३३५	शष	४७	शुनत्	२३६
वृकि	५८	व्यथी	९५	शसुङ्	७८	शुन्ध	३३
वृक्षि	८१			शस	४९	शुन्धिण्	३४७

शुभच	१६७	श्रिग	८२	षण	३४	हभुक्	६८
शुभ	२३७	श्रिवृच	१६२	षण्णी	२७१	हम	४०
शुभि	१०२	श्रिवृ	४७	षद्ल	१०७	षत	२२७
शुम्भ	३८	शुंग	२०९	षतल्लत	२३६	षिचिद्	२१४
शुम्भत	२३८	शे	१४	षम	४०	षिपृक्	६७
शुलवण	३१८	शोण	२८	षर्	३७	षिम	१६२
शुषच	१७३	श्लकुक्	५८	पञ्च	१९	शीमच	१६२
शूर	३३८	श्लगु	१८	षमक्	१३२	शुगूक्	१४०
शूरैषि	११८	श्लख	१८	षस्ज	२२	शुचि	५८
शूर्पा	१०२	श्लवृक्	५७	वह	१६४	शूपच	१७१
शूल	४२	श्लिषण	३०१	वहण	३४७	शुमुक्	६९
शुषण	३२६	श्लिषच	३७५	वहि	१११	शुपण	३१८
शुधुग	९३	श्लिष	४७	विगद्	२०१	शुपुक्	६७
शुधुक्	१०४	श्लोकृक्	५८	विगीति	२२३	शुयै	१४
शौल	४३	श्लोण	२८	विट	२५	शुल	१०९
शौच	१५८	श्वकृक्	५८	विश्व	३२	शां	४
शोण	२८	श्वचि	५८	विधुच	१६८	शिव	४३
शौह	२६	श्वक	३१०	विधौ	३३	शिवृच	१६२
श्वयुक्	४	श्वचुक्	५८	विम्भू	३८	शणखच	१६३
शमील	४२	श्वठ	३१३	विश्व	१६२	शणांक्	१२२
श्वेक	५७	श्वठण	३३४	वुगद्	२००	शिणहोण	३२१
श्वकृक्	५८	श्वठुण	३१३	वुक्	१२४	शणहोच	१८३
शगु	१८	श्वअण	३२०	शुवण	३१२	शणहोच	१८२
शण	१२०	श्वल	४२	शुवम्	१६४	शै	१४
शणण	११६	श्वल्ल	४२	शुलौक्	१३४	शिमल	४
शथण	३४६	श्वसक्	१२६	शुलौच	१८४	श्वजित	२५३
शथण	३१७	श्रिष	११७	शुदण	३२५	श्वदण	३२५
शथण	३३५	श्रिविताल्	१०२	शुदि	६५	श्वदि	६४
शयुक्	६३	श्रिष	११७	शुव	४६	श्वयक्	१२५
शन्थ	३४६	श्रिविताल्	१०२	शेळ	४२	श्वचिक	५८
शन्थशु	३०३	षगे	११९	शेवुक्	७५	श्वदांच	१६५
शमूच	१७८	षघट	२१०	शोच	१५९		
शां	११९	षचि	५८	शक	११९		
शांक्	१२२	षअ	२४	शगे	११९		
शामण	३३५	षट	३५	शन	१२०		
		पट्ट	३१३				

साध'ह	२१०	स्यगे	११९	सिम	२८	हुहु	२७
साग्वण	३२१	स्युडत	२४९	सुं	८	हुच्छां	२१
सामण	३३५	स्युलणि	३३८	सेकुह	५८	हुल	१०९
सिलत	२३९	स्यथ	१२०	सै	१४	हुड	२७
सुं	१	स्मिदण	३१३	स्वगु	१८	हुय	८४
सुज	३३३	स्नुक	१२४	स्वदि	६४	हवच	१७४
सुरत	२३९	स्पदुह	६४	स्वन	३४	हपू	४०
सुवण	३३४	स्पदि	६५	स्वन	१२०	हेड	२४
सुवण	४३५	स्पशिण	३३२	स्वरण	३३६	हेडश	३०३
सुवण	४३५	स्पहण	६३७	स्वत	३१६	हेठि	६१
सुवण	५३	स्परांत	२३९	स्वादि	६५	हेठि	१२०
सुवण	१०	स्फलत	२३९	स्विदुह	६४	हेठि	६१
सुवण	२३३	स्फायेक	७४	हट	२५	हेठि	१२०
सुवण	३७	स्फिदण	१३	हठ	२६	हेठि	६१
सुवण	३८	स्फुट	२५	हदि	६४	हेठि	७६
सुवण	३८	स्फुटण	३१३	हमक	१३१	हेठि	६१
सेकक	५८	स्फुटण	३२४	हम्म	४०	हने	११८
सेक	४३	स्फुटत	२४९	हव	४१	हादि	६५
सेवक	७५	स्फुटि	६१	हय	४१	ही	३४८
सै	१४	स्फुट	२६	हल	१०९	हीकल	२१
सकण	१२	स्फुटण	३१३	हते	४१	हेवक	७६
सकमुक	६९	स्फुरत	२५०	हांक	१४६	हेव	४७
सकवुक	६५	स्फुच्छां	२१	हांक	१४६	हस	२७
सकदि	३१९	स्फुच्छां	२१	हांक	१४६	लपण	३१८
सकल	४२	स्फुलत	२५०	हांक	१४६	हुल	१
सुव	२८	स्फुलत	२५०	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	२८	स्फुजी	२३	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	१२०	स्मिदण	३१३	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	३३	स्माल	४२	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	३३५	सुं	९	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	५३	सु	९	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	२४३	सुद	२०९	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	२४३	सुदीक	१०३	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	२०५	सुभिण	२३२	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	३३५	सुय	३९	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	३३५	सुय	३९	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	२४	सुय	३९	हांक	१४६	हुल	४७
सुव	२४	सुय	३९	हांक	१४६	हुल	४७

॥ अथ द्वितीयविभागे णिगन्तप्रक्रियाधातूनामनुक्रमणिका ॥

अ	ईक्षि	५०	कण	४८	क्षिपञ्च	५२
अच	ईडिक्	५२	क्वण	४८	क्षमञ्च	५२
अञ्च	ईगिक्	५२	क्रदु	४८	क्षमौञ्च	५३
अज	ईङ्च	५३	कम्	४८	क्वमञ्च	१४
अट	उक्ष	४९	काशुङ्	५०	कम्	१६
अट्ट	उहि	५०	कृष	४९	क्वयी	२६
अड्ड	ऊणुङ्क	५२	काष्ठ	४९	क्रौ	२७
अत	उज्ज	४९	ऊङ्	४९	किलिशिञ्च	५३
अर्ध	उद्द	४९	कुदि	५०	काशिञ्च	५३
अयि	क्र		कपुङ्	५०	कृषीत्	५४
अद्	क्रञि	४९	कलि	५०	कुटत्	५४
अन	क्रङ्क	५२	कासुङ्	५०	कृचत्	५४
असक्	क्रधृञ्	५२	कृञ्	५१	कृडत्	५४
अस्यञ्च	क्रधृ	५३	कश	५१	कृङ्	५४
अशौटि	क्रधृद्	५३	कम	५१	क्षिपीत्	५३
अञ्जोप	क्र	५५	कगे	१३	क्षुड पी	५४
अम	घ		कदुङ्	५१	ग	
अनक्	गज	४७	कुङ्क	५१	क्षिड	४८
अच	गधि	५०	कृश	५३	खाड्	४८
आ	गवृ	५०	किलिदौञ्च	५२	खेल्	४९
आसिक	ओ		कुञ्च	५२	खडुङ्	४९
आण्डद्	ओणृ	४८	कृपञ्च	५२	रव्याक्	५५
इ	ओप्यायेङ्	५७	कृशञ्च	५२	खिदिञ्च	१३
इदु	ओहांक्	५२	कलमुञ्च	५३	खिदिप	५४
ईहि	ओन्नस्वात्	५४	किलिदौ	५३	ग	
इषञ्च	ओधिजैति	५४	कृतेत्	५४	गै	४७
इपत्	ओलस्जेति	५४	कुन्	५४	गज	४७
इन्धैपि	क		क्षमौचि	५०	गद्	४८
इङ्	कटे	४८	क्षुमि	५१	गुपौ	४८
इण	कट	४८	क्षर	५१	गल	४९
इक	क्रीड	४८	क्षुङ्क	५१	गर्व	४९
ईत्य			क्षु	५१	गुपि	५०

गहि	५०	छुटत	५४	णूत	५४	वह	४९
गाहौर	५०	छिट्टी	५४	त		देर	४९
गुहौ	२४	छों	३८			ददि	५०
गुअष	५२	ज		तु	४७	दीरुच	५३
गुअष	५२	कु.	४	तर्ज	४७	दयि	५०
गुपच	५२	जनै-वि-	१४	त्यज	४७	ब्राह्म	५०
गुत	५४	कुषू	१४	तप	४८	श्रुति	५१
गुफ	५४	सि	२८	तक्ष	४९	श्रां	५१
गुफत	५४	जल्प	४८	जौकू	४९	दांरक	५१
गुहव	५४	जप	४८	तिजि	४९	दरिद्रा	५१
ग्रहौश	५५	जिम	४८	त्रपौषि	५०	त्रिषीक	५२
गम्ह	१६	जोष	४९	तागृह	५०	जुहीक	५२
ग्लै	१८	जुमुह	५०	तरिषू	१२	दिहिक्	५२
घ		जवल	१८	तुह	५१	दिवुष	५२
जुष	४९	जभकू	५१	तिम्-तीम्	५२	दे	५२
जुणि	४९	जागृक्	५१	त्रसेव	५२	हुपीष	५२
जुणि	४९	जुपति	५४	तृपीष	५२	मुहौष	५३
घदित्र	१०	ज		तृषव	५३	मुहव	५३
जुण	५४	जुषव	५२	तृष	५३	दोपेचि	५३
ज्रां	२०	ट		तमूव	५३	दम्भद	५३
घ		टीकह	४९	तृपह	५३	दिशीत	५३
चितै	४८	ड		तुदीव	५३	हमेव	५४
जुप	४८	डीक	४९	जुदत	५४	घ	
जुड	४८	डीरुच	५३	तनुयी	५४	घां	४७
वर	४८	ड				दुधे	४७
वर्ष	४२	डौकह	४९			दुधे	४७
वकि	४९	ज				दुधे	४७
वपी	५१	णट	४८			दुधे	४७
वल	५१	णिडु	४८			दुधे	४७
वक्षिक्	५२	णट	४८			दुधे	४७
विगट	३०	णुक	५१			दुधे	४७
व्युह	७	णिमुकि	५२			दुधे	४७
वकासुग	८	णिजुकी	५२			दुधे	४७
वम्	१६	णहौष	५३			दुधे	४७
छुपम	५४	णुदंन	५४			दुधे	४७

ध्वन	४८	पक्	५०	मजी	५०	य	
धूप	४८	पक्क	५१	मळशी	५०	यमू	४८
धुशि	५०	प्रथिव	५१	मांक	५१	यतैक	४९
धुंइ	५०	पसांक	५१	अमू	५१	याव	५०
धावृय	५०	पुचैरू	५२	आज	१८	यजी	५१
धवदूक	५१	पुक्	५२	अमू	५३	यांक	५१
ध्वन	४८	पुवंच	५२	मय	५३	युक	४
धायक	५२	प्लुषच	५३	अस्जीत	५३	यखच	५३
धुयद	५३	पीकूच	५३	मिदूपी	५४	युनिव	५३
धिवुद	५३	प्रोक्च	५३	मखोण	५४	युधिच	५३
धुत	५४	परिच	५३	मुजप	५४	युजुपी	५४
	न	पूरैवि	५३		म		र
नम	१८	पुइ	५३	मूक्	६	र	५
ननु	४८	पूक्क	५४	मूजी	२०	रळजी	१४
नायुक्	४९	पुचैण	५४	म्नां	४७	रमि	१५
हुनु	५२	मिच्छ	५४	मीळ	४९	री	२६
नृतेच	५३	भिंगश	५५	मूळ	४९	रह	३३
नयौच	५२		४९	मूष	४९	रम	४१
	प	कुल्ल	४९	मेक्	४९	रण	४८
परू	६		ब	मुवि	५०	रस	४९
णु	७	बायुक्	५०	मानि	५०	रक्ष	४९
पांक	३५	बवि	५०	मांक	५१	रेकूक	४९
पां	३७	डुधुय	५०	मूजीक	५१	राजुय	१०
पह	४८	डुध	५१	मवैच	५३	रवि	५१
पठ	४८		म	मवै	५३	रांक	५१
प्लुज	४९	मण	४८	मनिच	५३	खदक	५१
पुव	४९	मष	४७	मुवीच	५३	खयच	५३
पडुक्	४९	य	२-३	मिगइ	५३	राच	५३
पिचुक्	४९	यष	४९	मुच्छती	५४	रावूमपी	५४
पणि	४९	मूजैक	४९	मृत्	५४	रिच पो	५४
पदि	५०	मडुक्	४९	मस्जीत	५४		ल
पनि	५०	मावि	५०	मृयत्	५४	लह	४८
पुं	७	मिक्षि	५०	मिषत्	५४	लम	४१
पप्रस	५५	भुं	५०	मीग	५५	लघु	४७
						लुध	४७

लुट्	४८	वेपुह्	५०	शपी	५०	विदांश्	५२
लट्	४८	वलि	५०	शुभि	५१	ष्णिहौव्	५३
लप	४८	वृत्	५१	शद्	४०	ष्णहौव्	५३
लस	४९	वर्षो	५१	प्रवसक्	५१	षूहौव्	५३
लोकृह्	४९	वर्द	५१	घासृक्	८	पुगह्	५३
लघुह्	४९	वस	५१	शीहृक्	५२	विगह्	५३
लघुह्	५०	वचक्	५१	शुघक्	५२	टिघिह्	५३
लघुह्	५०	विदक्	५१	प्रलघक्	५२	विचीत्	५४
लवी	५०	वशक्	५१	शुम	५४	वर्जित्	५४
लगे	५१	वसिक्	५१	शुमत	५४	व	
लिहीक्	५२	वही	५२	शम्	१७	सु	४७
लुट्	५२	विपृक्की	५२	अम्	५३	सु	४७
लुभक्	५२	विष्की	५२	शपीव	५३	से	३८
लुट	४८	मोहक्	५२	शिष्प	५४	स्फुट	४८
लुप	५३	ज्यवक्	५२	सुट	८	स्फुट्	४८
लृह्ति	५४	विदिक्	५३	म्व	२४	स्वम	४८
लिपीत्	५४	वाशिक्	५३	व		सृह्	४८
लिजत्	५४	वृगह्	५३	वो	३८	स्वक	४९
लुटत्	५४	विदृह्ति	५४	वज्	४८	स्वादि	५०
लृग्	५	विघक्	५४	विधू	४८	स्पदि	५०
व		विशन्	५४	मिह्	१०४	सु	७
वेष्टि	१२	विहृपी	५४	वज	५४	स्वद्	१३
वह्	१४	वही	१६	व्यदि	५०	स्तम्भ	४१
वम	१८-५१	विदिप्	५४	व्यण्	२५	स्मा	१८
वृत्	१९	वह्वि	५५	हमुक्	५०	सेवृह्	५०
वी	३२	श		वदह्	५०	वम्भूह्	५१
वाक्	३६	शो	३८	वणे	५१	वंसृह्	५१
वै	३८	शुच	४३	पुहोक	५२	स्यन्दौह्	५१
व्ये	३८	शट	४८	वृगक्	५२	स्मृ	११
वह्व्	४७	हृपुह्	४८	हिम	५२	स्मुक्	५१
वाह्व्	४७	शसृ	४९	हिमवृ	५२	स्फाप्	३८
व्रज	४७	शकुह्	४९	विध्व	२८	स्पृशत्	५४
वेह्	४९	श्राहृह्	४९	विध्व	५२	सुजिच	५३
विध्व	४९	शिशि	५०	विध्व	५२	स्वृह्	५३
वेदृह्	४९	मिग	५०	विह्व	५५	साधृह्	५३

स्फुर	३२	कणु	६५	डी	७५	फ	
स्फुग्श	५५	य		णट	७३	फल	७३
ह		पजु	७३	णिक	७३	फुल्ल	७३
ह्वे	३८	क		त		म	
हठ	४८	कृत	६९	तृ	६९	म	६५
हसे	४९	कृश	६९	तृह	७१	मण	७३
हेडुह	४९	कट	७३	त्यज	७३	भूष	७३
हिडुह	४९	कीढ	७३	ह		म	
हदि	६०	कम	७३	हरिप्रा	६९	मुष	५८
ह्लादैह	५०	कृष	७३	वृद्ध	६९	मी	७७
हेपृह	५०	कु	७५	दे	७०	मा	७७
हणल	१८	क		दा	७०	मील	७३
हनेक	५१	खन	६६	दी	७१	मूल	७३
हुक	५२	खाद	७३	ह	७१	मुष	७३
हृष	५३	ग		बल	७३	मुष	७५
हिह	५३	गृत	६९	वश	७३	मे	७७
हिह	५४	गृश	६९	दह	७३	य	
हल	१८	गद	७३	ह		यु	६०
ही	२६	गुण	७३	वृक्त	६९	यत	७५
		गल	७३	धु	६९	र	
अथ सन्नत-		गर्ब	७३	धे	७०	रम	६६
प्रक्रियानु-		व		धमा	७३	रण	७३
क्रमिणिका		वुष	७३	धये	७३	रध	७३
		वृष	७३	न		क	
अ		वृण	७५	वृत	६३	लम	६८
अञ्ज	६९	व		पत्	६८	लू	७१
अश	६९	वत	६३	पद	५९	लघु	७१
अन	७१	क्यु	७१	पूह	६९	लुञ्ज	७३
अच	७३	चित्ते	७३	पूग	६९	लप	७३
अज	७३	चुलु	७३	मु	७१	हु लोका	७५
ः १६	७३	चर	७३	प्लु	७१	ज	
इ		ज		प्रिष	७३	विदक	५८
इष	७१	जन	६६	प्लुप	७३	वञ्च	७३
उ		जि	७१	पुष	७३	वाहु	७३
उल्ल	७१	जोष	७३	पवु	७५	व्रज	७३
क		क				विष	७३

येप	७५	बुध	८१	च		पष	७७
श		अ		चर	७७	पृच्छ	७८
अि	६५	अट	७६	चाय	७८	पां	७८
शब्	६८	अथ यदन्त		चि	८०	पांक	८७
श्व	७१	प्रक्रिया		चित	८१	पत्	८०
शु	७१	—		चर्च	८१	पद्	—०
शुच	७३	क्र		चक्ष	८१	पुष	८१
शाल	७३	क्र	७७	ज		पि	८१
प्रकाष	७३	क		जम	७७	पिष	८२
व		कम	७७	जन	७७	पूज	८२
वेन	७१	ककूप	७८	जप	७७	फ	
विषद	७१	कस	८०	जम	७७	फल	७७
जु	७१	कृकृ	८०	जीव	८१	फुल्ल	८१
वज्र	७१	कृकृ	८०	ण		म	
स		कृकृ	८०	णिडु	८१	व	७६
स्वय	५८	कृकृ	८०	णिज	८१	मण	७७
सिब	६७	कीड	८१	णह	८१	मज्ञ	७७
स्मि	६९	कपुर्	८०	त		मज्ञ	८०
स्फुर	७१	कुट	८२	त्यज	८१	मष	८१
सु	७१	कुध	८१	रुप	८१	मूष	८१
सु	७१	ख		व		भाष	८१
सुद	७१	लाव	८१	वह	७७	भा	८१
सुधा	७१	लेल	८१	वल	८१	भुल	८२
सुफ	७१	खड्ड	८१	हश	८१	म	
सु	७३	ग		हु	८१	मील	८१
सुकुट	७३	सु	७७	दिश	८२	मूल	८१
सुप	७३	ग्रह	७८	दंश	७७	मृष	८१
सुपध	६५	गा	७८	डिष	८१	मृज	८१
व		गै	८१	ख		मस्ज	८२
हन	६०	गह	८१	जमा	७८	य	
ह	७१	गल	८१	ज्वंस	८०	यस	८१
हस	७३	गाह	८१	न		शुष	८१
हेड	७५	घा	७८	नृत्	७७	र	
हय	७५	घृष	८१	नञ्ज	८१	रण	८१
हृद	७५	बुध	८१	पच	७६	रक्ष	८१

स्कदेव	स्कन्नेव	३२	३	०	तवकरणादन्य-		
शिषेद्ध, शिषिद्ध	शिषेद्ध	३३	२०		त्रार्थे प्रनुत		
सिषेधिस	सिषेधिय	३३	२२		भवति ।	५२	३२
सिषित	सिषिध	"	"	डय	डयै	५५	६
	मतान्तरे	३४	१६	ओष्यति	ओष्यते	५६	७
	सायादित्याद्यपि			भ्रकते	भ्रकते	५८	७
धूपायितास्तः	धूपायितास्म.	३६	१६	सकृद्	सकृद्	५८	२१
०	चुम्बति, अचु-			सचचके	सचचके	५८	३१
	म्बीत, चुचुम्ब	३८	२४	०	धातुपारायणे		
जभति । अज-	जम्भति, अज-				आनृञ्जे	५९	२६
भीत । अजाभीत	म्भीत जजम्भ	३८	३१	स्विदुक्	स्विदुक्	६४	२
जजाम-जभतुः				स्विन्वते अस्वि-	स्विन्वते अस्वि		
जेमिथ ।				न्दिष्ट	न्दिष्ट	६४	३
अकमरीत्	अकमारीत्	४१	१२	सिस्विन्दे	शिस्विन्दे	६४	१
द्याल	द्याल	४२	१६	एषि	पेषि	६५	१७
गता	गतौ	४२	८	पषि	"		
ह्रियात् ह्रिया-	ह्रीव्यात् ह्रीव्या-			वाधृङ्	वाधृङ्	६	२३
स्तामित्यादि	स्ताम् ह्रीव्यासुः	४३	३१	वा-३-	वा-३	६५	२५
हृयु क्षणे	हृयु प्रेक्षणे	४४	२४	हृवेपृङ्	हृवेपृङ्	६७	३१
घृयु	घृयु	४५	२२	०	मतान्तरे त्रेपृङ्गे		
०	लृषतीत्यादि				त्रेपृङ्गे त्रेपृङ्गे		
	मतान्तरे,	४६	२६		इत्यापि	६८	२६
बृष	बृष	४७	२५	०	अथान्तरे गोप-		
मबू	मु०	४७	३		ते गोपयति	६८	२९
मृषु	मृषू	४७	१	०	पारायणे तु		
प्लृष	प्लृषु				वीभृङ् । वीभ-		
०	शस्स्तुतौ च ॥				ते इति	६९	१३
	शंसति	४७	३५	जभते अजभिष्ट	अजम्भिष्ट ।	६९	३४
बृह	बृह	५०	३	जेमे	जजम्भे ।		
बृहृ	बृहृ	५०	७	भास्ये	भास्ये	७७	१
बृहु	बृहु	५०	७	असिषे	असिषे	७७	२८
अदने	अदने	५०	८	आसिष्यन्त	आसिष्यन्ते	७७	४
०	आक्षय आक्ष-			नेसे	ननासे	७८	३५
	ताम् आक्षयन्			अबहिष्ट	अबहिष्ट	७८	२४
	इत्याद्यपि	५२	१०	ग्लहौड	ग्लहौड	७९	५०

ईक्षाश्चक्रिरे	ईक्षाश्चक्रिरे	८२	८
नेष्टे	नेष्टते	८४	२
अहर्म	अहार्म	८४	२३
द्वयम्	०	८४	२०
मृदु	मृग	८४	३४
भाषु	अभाषु	८५	१३
धृष्ट अत्ता	भर्ता धृष्ट	८५	२७
डुष्टक	डुष्टग	८६	१८
याचुर्	याचुर् याश्च, याम् ८७		१७

आज्ञानानित्य
मात्मनेपदं भवति
इति आज्ञतोत्यादि
परस्मैपवरूपाणि
सर्वाण्यप्यष्टुङानि,
प्रमादतो मुञ्जिता
नीति बोध्यम् ८९ ५

आजिषीह्वम्	आजिषीध्वम्	९०	
मेदते अमेदिष्ट	मेदति अमेदीत्	९२	३२
मृधूय	मृधूय	९३	३
अशधिष्ट	अशधित्र	९३	५
अमधिष्ट	अमधिष्ट	९५	३१
शिशांसाश्चके	शिशांसाश्चके		
शीर्षांसाश्चकार	शिशांसाश्चकार	९५	३२
तित्वचिरे	तित्वचिरे	९९	२८
जुगुह्वतुः जुगुह्वः	जुगुह्वतुः	१००	४
तित्वविथ	तित्वविथ	९८	३३
	मतान्तरे जुगोह		
	जुगुह्व जुगुह्व	१००	६
अघोक्ष्याव	अघोक्ष्याव	१००	२७
न्यधुह्वम्	न्यधुह्वम्	१००	११
	द्योतयाम् द्योतयाम्	१०१	११
शर्धे	शर्धेरन्	१०४	९
चकलध्वे	चकलध्वे	१०५	३४

चकलपवहे	चकलपवहे	१०५	३४
	कलता कलतासि	१०५	१२
	कलतास्मि इत्याद्यपि		
यतादयः	युतादयः	१०५	३१
	मतान्तरे एत्वं न	१०८	१८
सकर्मिड	सकर्मकोड	१०८	१८
	वविह्वे इत्यपि	११३	१६
	वहा वहाव	११६	२६
रुधिव ऊदिम	ऊदिव ऊपिम	११८	२८
ऊर्जवे	ऊर्जने	११०	१
	मतान्तरे असीषीत्	१२४	५
	इत्यादि		
केचित्तु	केचित्तु तुरुस्तु		
	धातुभ्यो व्यञ्ज-		
	नादौ		
	शिति ईतमि-		
	च्छन्नि यथा		
	तुतः तुषीतः		
	इत्यादि	१२५	१
शब्द	शुक्	११५	१
अवर्तिष्वम्			
वृध्वम्	वृध्वम्	१३५	२१
इहृद्वम्	इहृद्वम्	१३५	१४
पेहृदा.	पेहृदा.	१३५	१६
पहृद्वम्	पहृद्वम्	१३५	१९
इष्टे	ईष्टे	१३६	७
स्यामि	स्यामि	१३८	१७
जृग्म्	जृग्म्	१४१	१
ज्रमहे	ज्रमहे	१४२	१
अज्रवहि	अज्रवहि	१४२	१०
अज्रद्	अज्रद्	१४२	५
ज्रिष्य	ज्रिष्य	१४२	३२
ज्रै	ज्रै	१४२	३३

अलीङ्गद्वयम्	अलीङ्गद्वयम्	१४५	१९
द्वयम्			
जहिहि	जहिहि जहीहि	१४७	७
ओहाङ्क	ओहाङ्क	१५०	१७
अदाप्सुः	अदाप्सुः	१७०	२६
अत्रप्स्य	अत्रप्स्यन्	१७०	१
संयस्यामि	संयस्यामि	१७६	१२
दुद्रोग्धा	दुद्रोग्धा	१८२	३३
दुद्रुवि वे	दुद्रुविह्वे	१८५	२२
धीङ्क्	धीङ्क्	१८५	३४
मीङ्क्	मीङ्क्	"	३६
रीङ्क्	रीङ्क्	१८६	२
लीङ्क्	लीङ्क्	"	४
०	मतान्तरे, दुधोय	२०४	११
	इत्यपि		
द्वयम्	द्वयम्	२०४	२०
वयिथ	वयिथ	२७	३३
स्मयासु	स्मयासु	२१०	५
असाङ्क	असाङ्क	२११	४
आप्लुङ्क	आप्लुङ्क	२१२	२०
०	मतान्तरे आनक्षे		
	आनक्षे आनक्षे		
	आनक्षे इत्यपि	२१५	१८
वहै—महै	वहै—महै	२२०	२०
कीयास्तम्	कीयास्तम्		
कीयास्त	कीयास्त	२२९	१
ओत्रक्षौत्	ओत्रक्षौत्	२३०	३१
प्रच्छत्	प्रच्छत्	२३१	२
विच्छत्	विच्छत्	"	३४
०	पारायणकृतस्तु वाया		
	मच्छन्ति, तन्मते		
विच्छन्तोत्यादि		२३२	११
उच्छैत्	उच्छैत्	२३२	२२

मिच्छत्	मिच्छैत्	२३२	२४
उच्छुत्	उच्छुत्	"	२६
प्रच्छत्	प्रच्छुत्	"	२८
ततर्फिन्	ततर्फिन्	२३६	३५
तुफत्	तुम्फत्	२३७	१३
अस्पृशत्	अस्पृशन्	२३९	११
स्फस्फुलत्	स्फुलत्	"	८
इष्टुः	इष्टुः	२४२	२४
२४४ पत्रनी २९ लींटीमां			
तुहति विगेरे वर्त्तमाना सप्त-			
मी पंचमी, छस्तनी आ चार रूपो			
छे ते दरेकमां तुहति । तुहे-			
त् । तुहत्तु । अतुहत् । आ			
प्रमाणे समजवा अनुस्वार नही			
तेम २४५ पत्रमां स्तुहति			
स्तुहत्तु विगेरे वर्त्तमाना स-			
प्तमी पंचमी, छस्तनी, आ			
चार रूपो छे त्यां पण स्तुह-			
ति । स्तुहेत् । स्तुहत्तु । अस्तु-			
हत् । ए प्रमाणे समजवां अ-			
नुस्वार नही			
धुष	धुष	२४७	१६
धुह	धुह	२४९	३१
धुहति अधुहीत्	धुधुडिथ		
धुहति अधुहीत्	धुधुडिथ	२४९	३३
आडिथे	आडिथे	२५२	१४
धुहत्	धुहत्	२५२	२७
रुधुम्पी	रुधुपी	२५४	२३
रिधुम्पी	रिधुपी	२५५	२०
विधुम्पी	विधुपी	२५६	१७
छुधुम्पी	छुधुपी	२५६	२६
मिधुम्पी	मिधुपी	२५८	२०
मिनिडि	मिनिडि	२५८	२८
छिधुम्पी	छिधुपी	२५९	१३

उच्छृङ्खली	उच्छृङ्खली	२६०	६	अचखडत	अचीखडत	३१५	१६
०	आशिषि कृत्सीष्ट कृ- त्सीयास्ताम् कृत्सीरन् इत्यादि अस्मत्सम्मतं, अन्याभिप्रायेण तु क- दिषीष्ट इत्यादि बो- ध्यम्	२६१	२९	प्रथं धातुना चरेक रूपोर्मां प्राथने बहुले प्रथं समजजु प्रथयतीत्यादि	अन्यमते परिवेषणे यमयति अन्यत्र यामयति	३१७	३४
अतदिष्ठा	अतदिष्ठाः	२६२	२९	पुसण्	पुंसण्	३२१	२
मुञ्जन्	अमुञ्जन्	२६४	७	सङ्ग	सङ्ग	३२३	३
ओविजेषू	ओविजेषू	२६५	३२	क्रादित्वाच्छन्ना	क्रादित्वाच्छन्ना	३२३	२२
इन्दे	इन्दे	२६९	१४	सङ्गपि	सङ्गपि	३२३	९
०	अतनीत अतनिधामि-			०	मतान्तरे अविष्यथ इति		
०	त्याषपि मतान्तरे सा-	२७०	२५	न ।	न ।	३२६	२५
अघत	अघत	२७६	१२	वक्षिण्	वक्षिण्	३२९	१६
अशेषीत्	अशेषीत्	२८१	८	अमीमन्त	अमीमन्ते	३३०	१०
युगश	युगश	२८२	१	व	व	३३२	४
गृह्णाण	गृह्णाण	२८६	३३	"	"	"	५
कीर्षीध्वम्	कीर्षीध्वम्	२९२	२८	हंषि हिषि	हम्पि हिम्पि	३३२	७
शृणावः शृणामः	शृणीव शृणीमः	२९८	२४	हंभि	हम्भि	३३२	७
शृणीव शृणीव	शृणाव शृणाम	२९८	३०	अंकण्	अङ्कण	३३३	८
भृश	भृश	३०१	१०	यययति	कथयति	३३५	३२
हेडान	हेडान	३०३	१२	यययति ।	भययति	"	३४
शश्रान्थ	शश्रान्थ	३०३	२४	०	अवचिद्ध्वम्		
गजयावकार	गजयावकार	३१२	२५	इत्यपि	इत्यपि	३४४	१५
लुटण्	लुटण्	३१२	८	०	अजरहिति न		
०	पारायणकृन्मते तु आदिट्टुदिन्यादि	३१३	६	आताप्सोदि-	आसत्ता आसी-	३४५	२१
श्वठ	श्वाठ	३१३	११	त्यादि	त्सीदिन्यादि	३४७	७
यलीललत	अलीललत	"	२१	शुन्धिण	शुन्धिण	"	१३
				अशुन्धित	अशुन्धित	"	१५

॥ हेमधातुमाला द्वितीयभागस्य शुद्धिपत्रकम् ॥

अशुद्ध	शुद्ध	पृष्ठ	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध	पृष्ठ	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध	पृष्ठ	पंक्ति
शु	शुं	६	३१	"	"	"	२१	दुम	दुम	८२	७
वथः	वथाः	७	११	बु	बुं	६३	७	धात्	धात्	८२	१३
असि	आशि	७	१२	दुब	दुबु	६३	३५	वाम	वाम	८२	१८
अशु-	अनु-	८	५	"	"	६३	३७	योभवम्	योभवम्	८२	९
अशया	अशशा	८	१५	विय	विष	६४	६	भोत्	भोत्	८२	१४
चक	चका	९	२९	बम्	बम्	६४	२५	भवा	भवा	८२	१९
"	"	"	"	"	बम्	६४	२५	"	"	"	२०
"	"	"	"	उर्णु	ऊर्णु	६५	२३	बामि	बामि	८३	३
चकथं	चकथं	१०	१	चित्	चत्	६९	३	जाभा	जागाभा	८३	२०
हन्त	ऊन्त	११	१	स्व	स्व	६८	८	झात्	झा	८८	२०
हु	हु	१२	३	० प्राचविवरिष्यात् ६८ २३				जरी	जरि	८८	२६
० अविषेष्ट				पित्	पीत्	६९	३	जगृ	जगृ	८८	३१
अविषेष्टताम्				तृ	तृ	६९	६	जरि	जरी	८८	३३
अविषेष्टन	१२	२३		त्ति	त्ती	७०	४	पप	पप	८९	१४
अवष्ट	अवेष्ट	१२	४	तये	तये	७१	१५	प्या	प्या	८९	२
स्थ	स्थ	१४	३३	ऊञ्	ऊञ्	७१	२२	पङ्	पङ्	८९	१०
पावहे	पयावहे	१५	१७	चिते	चिते	७३	२३	पपु	पपु	८९	२७
वथः	वथाः	२४	१३	वञ्चु	वञ्चु	७३	१५	पाणि	पाणिनि	९०	१७
वि	वि	३०	२९	रन	रन्	७६	५	जग	जरिग	९२	२६
विष्यम्	विष्यन्	३१	२६	मू	मू	७६	९	व्यू	व्यू	९२	१८
यायचकु	यायकुः	३७	४	बोमू	बोमू	७६	१७	जङ्	जाङ्	९३	१२
वृपि	अपि	४०	२१	स्व	स्व	७६	२८	त्वरि	त्वरि	९३	२७-२८
वकिङ्	वकिङ्	४९	१०	पव	पवं	७६	५	वमः	वमः	९४	८
बुधु	बुधु	५०	२८	पीष्ट	पीष्ट	७६	८-२९-३२	जीहो	जीहो	९४	१८-२९
बिजु	बिजु	५२	२८	ज्व	ज्व	७६	२५	त्रि	त्रि	९६	७
स्तृ	स्तृ	५३	१६	अठा	आठा	७७	७	श्रि	श्रि	९६	१५
प्री	प्री	५५	२	सूत्र	सूत्र	७७	१४	स्थः	स्थः	९७	८
मी	मी	५५	३	अणु	ऊणु	७७	१८	कय	कय	९७	२३
मिपु	भूषि	५६	१५	तरी	नरी	७७	२३	कय	कय	९७	२८
बुभु	बुभु	५६	२६	सिथ	सिथ	७८	५	वोही	वही	९८	१२
अटि	आटि	५६	३	"	"	७९	३३	अण्ड	अकण्ड	१०३	११
क्षया	क्षा	५८	२८	शाशा	शाश	७८	३४	पुजा	पुजा	१०३	१५
विकीर्षा	विकीर्षा	६०	१७	कृषि	कृषि	८०	२९	जजो	जयोः	१०३	२०
इङ्क	इङ्क	६०	१२	थाय	थाः	८०	३०				
गासे	गांसे	६०	१५	लूब	लुब	८१	३				

॥ श्री जिनाय नमः ॥

आ ग्रन्थमा प्रथम ५६ पाना सुषो घातुओना गुजराती अर्थ
लखवा रही गयेला ते अहीं जोड्या छे.

भू	सत्तायाम (थडुं होडुं)	२	धैं	अंगने खराब करवुं तिरस्कारडुं	१८	
पा	(पीडुं)	११	धैं	सुड	११	
घां	सुंघडुं	२	धैं	तुस यडुं	११	
आ	[शब्द करवो शब्द बिगेरे बगादवा		कैं	कैं रैं	शब्द करवो	११
	फुकडुं, घमडुं	३	छवै	स्त्य	ढगला रूप यडुं एकडुं करडुं	११
आ	अभ्यास करवो, मनन करडुं,	३	छैं		हिंसा करवी, स्थिर यडुं खोदडुं	११
छा	उभा रहेडुं	४	छैं	जैं भैं	क्षोण यडुं	११
धाम्	हेडुं	४	जैं	जैं	पकायडुं	११
जि	जितडुं	५	कैं		सुकायडुं	११
जि	"	५	ओवे		"	११
जि	अथ पामडुं	६	जौं		वीटडुं	११
हं	जडुं	७	तक		हसडुं	११
हुं	"	११	तक		हुंजी अवस्थामा जीवपुं	१५
हुं	"	११	सुक		जडुं	१५
हुं	"	११	सुक		भसडुं	१६
हुं	"	८	ओखू		सुकाडुं, समय यडुं	
हुं	स्थिर यडुं, जडुं	८			शोभायडुं, अटकायडुं	
हुं	आणडुं, समति आपवी, ठकुराह भोगववी	९	राख			
सु	याद करवो	९	लाख			
रं	छाटडुं	९	शकू			
ओखू	शब्द करवो,	१०	ध्राखू			
खं	जडुं	१०	शाखू		व्यापीने रहेडुं	१६
खं	डांकडुं, स्वीकारडुं	१०	भ्लाखू		"	११
खं	वाकुं करडुं	१०	ककूख		हसडुं	१७
खं	बफता करवी	१०	उख		यडुं	११
खं	लड जडुं, जडुं	११	नख गख मख			
खं	तरड, पार जडुं	११	रख लख वख		जडुं	११
खं	पीडुं	१२	मख रख लख			
खं	शुख करडुं		रिख रगु लगु			
खं	ध्यान करडुं, विचारडुं	१३	तगु अगु भलगु			
फक	धीमे चालडुं, खोटी व्यवहार करवो	१४	वगु मगु सगु			
लैं	करमाडुं, क्षीण यडुं, ग्लान यडुं	१४	रिगु लिगु		जडुं	१८
लैं	कीका चेरावाला यडुं, करमाडुं	१५	इख डंख, इख			

ईगु उगु	जड़	,	कुजु खुजु	चोरी करवी	॥
बन्ना	जड़	,	अर्ब, सर्ब	मेळवड़, कमाउ	॥
अगु	,	,	कर्ब	पीढा करवी	॥
त्वगु	धुजड़ जड़	,	खर्ब	साफ करड़, पीढा करवी	॥
गुगु, लुगु, वुगु	वर्जन करड	,	खज	मंयन करड	॥
गग्घ	हसड़	,	खलु	लंगडा चालड़	॥
दडु	पालड	,	मज	जड़	॥
गिडु	धुंगड	,	अव	फेकड़, जड़	२३
मडु	धाणगारड	,	एव	धुजड़	॥
लडु	सुक्कवड	१९	दुनो स्फूर्जा	कफनो शब्द यवो, कडाको यवो	,
शुक्	शोक करवो	,	धीज, कूज		
कुज	मोटो अबाज करवो	,	गुज गुल	अर्थ नहि समजाय तेड, कोल्ल	,
कुब्ब	बाकु करड़, छोटा यड	,	लज लजु तर्ज	ठपको आपवो	
कुब	,	,	लाज लाजु	जुजड़, ठपको आपवो	॥
लुब	नकामी वस्तु फे की देवी	,	जव जड	गुज करड	२४
बन्चू बन्चू			गुज	हिसा करवी	॥
तन्चू तन्चू			गुल	शास टेवो सुक्का हिसा करवी	॥
मन्चू मुन्चू			गज	शब्द करवो	
पस्व	जड़	,	गजु, थजु		
अच	पूजड़	२०	मुल, मज	,	॥
अन्चू	जड़	,	मज, मज		
जुच	,	,	मुज, मज	,	॥
म्लचू म्लचू	,	२१	मज	मद करवो, शब्द करवो	॥
झचू म्लचू	चोरी करवी	,	त्यज	त्याग करवो	॥
म्लचल	अस्पष्ट बोलड		बन्ज	सोचत करवी, बलगड	॥
वाडु	इच्छड	,	कटे	बरसड़, डाकड़	२५
लाडु लल	निशानी बाड करड, बतलावड	,	शट	जड़, पतला यड, रांगी यड	
आडु	लाडु यड, लाडु करड	२१		सडी जड़	॥
हीचल	शरमाड	,	बट	चिटड	॥
हुर्छा	वकता करवी	,	किट खिट	मय पामड, शास पमाडवो	॥
मुर्छा	मूर्छा पामवी, उंचा वधड	,	शिड, पिड	अनादर करवो	॥
सुर्छा सुर्छा	मुली जड़	,	अट, जट	एकड़ करड, जत्यालप यड	॥
युच्छ	आलस करवी, प्रमाद करवो	,	पिट	शब्द करवो, एकड़ करड	॥
धज	जड़	२२	भट	माड्ड लेवु, (पगार लेवी	
धज, धज धज				पोषण करड	॥
धज, धज धज			तट	उचु बधड	॥
पस्ज	जड़	॥	णट	नाचड	॥

घट	विभाग करवो, एक भाग होवुं	११	छट	११	२६
घट	जवुं	११	छट	मुझवडुं	११
लट	बालकिया करवी, बोल्लुं	११	छट, अठ	जवुं	११
रट	बोल्लुं		पुडु	मरवडुं	११
खट	अभिलाषा करवी	११	मुडु	बाल कपाववा, मरुं न करडुं	११
हट	बलकडुं	११	मह	धनगवरडुं	११
कट, कटे	जवुं		गडु	मुखना एक भाग यवुं	११
कुट	आलोडुं	११	बौट	अभिमान करडुं	११
मुट	मरवडुं	११	बौट	जोडावुं	११
पुट	नाउं यवुं, योडुं यवुं	२५	लौट	गोडा यवुं	११
स्फुट	फुटी जवुं	२६	रोट	अनादर करवो	२७
बिट	वास यवुं मोकलवुं	११	तोडु	"	
बिट	धावर करवो	११	होडु	जवुं	
किट	जवुं	११	मेडु	गाढा यवुं	
हेट	दुःख डेवुं, रोकरडुं	११	झेणु	"	
अट इट, कटु	जवुं	११	केडु	११	
उड	विकलता करवी	११	काटु	"	
पुड	नाउं यवुं	११	रोटु	अनादर करडुं	२७
वड	खुड करडुं	११	कीटु	कीटा करवी	
खड	बोरी करवी	११	तुड तुड	तोडी नाखडुं	
छड	"	११	हुड हुड	जवुं	
स्पट	फुटी जवुं	११	खोटु	गति अटकाववी, लंगावा यवुं	
स्फुट	"	११	बिट	तर्जना करवी	
रट	बोल्लुं	११	अट	उपस करवो	
पट	स्पष्ट बोल्लुं	११	लट	रमडुं, लाव करवा	
कट	जाडा यवुं	११	कडु	मद करवो	
मट	मद करवो, रडेवुं जाडा यवुं	११	कडु	कठिण यवुं	
कट	दुःखी अवस्थामां जीवडुं	११	अडु	हलो करवो सामे जोडावुं	
हट	हट करडुं	११	जुडु	भाव अणावो	
अठ	खेद पमाववो		रण, वण, अण		
ल	" सामे भाखुं		वण वण	शब्द करवो	
छट	"		वण वण वण		
पिठ	हिंसा करवी, क्लेश कराववो		वण वण वण		
	क्लेश पामवो		कण वण	शब्द करवो	२८
गठ	कपट करडुं, हिंसा करवी दुःख पामडुं	११	अण	शब्द करवां	
शुठ	गति अटकाववी	११	ओणु	दूर करडुं	
उठ	आलस करवी, गति अटकाववी	११	ओण	नाल यवुं, जवुं	

श्रोण	भेग यव	मालकरी काम कर	
श्लोण	"	शुद्ध यव कर	
पेण	जव, प्रेणा करवी, भेटव	भतन धन चन भट्ट करवा	३३
चित	जाणव	वन	"
अन	निर तर जव	स्नन वन पन भजन करव	
च्यु	थोडु छाडव	वन अळकव शोमड जव	
चुन चुन चुन अळ		गुपी रक्षण करव	
उन	अळकव	तप भन्ताप करवा	
अन	बांधव	धूप तापव नपावव	
किन	बमव	जप स्पष्ट बोलव	
मन	ठया करवी जव हरीफाड करवी	रप लप	"
कथु पुथु लुथु		जप जपड स्पष्ट बोलव	
मयु मन्य मान्य हिमा करवी, पीडा करवी	३०	चप मुशी करव	
काद	काव	पप एक थड जव	
बद	मिग यव	मुथु जव	
नद	हिमा करवी, मिग यव	नुप वीमे वीमे जव	३७
गद	स्पष्ट बोलव	तुरतुम तुर	
रद	मोठव उल्लेखव	मुम्प मुफ मुम्फ	
णद	अम्पष्ट बोलव	मुफ मुम्फ हिमा करवी	३८
लिखिता	"	पर्फ रफ जव	
अद	जव, मागव	कडु डाकड	
नद णद गद	झळ करवा	लडु दुखः आपव	
तद	हिमा करवी	तुडु	"
पद	पाठव	तुडु चुवन करव	
खद	सर्पसु करडव	सुथ सुम्प	
अड	बाधव	मिथु पिथु हिमा करवी	
इड	ठकुराड भांगववी	अम्प बोलव, हिमा करवी	
णिड	निन्दा करवी	जम जम भंशुन करव	३९
विड	एक भागमा क्रिया करवी	चम निवृत्त यव	
दुनड	ममृद्धिवाळा यव	स्वम दाळ करवा	
चड	अळकड, आनन्द पमाडवा	णम नमड	
अड	छेष्टा करवी	चम छम	
बड कड कलड खड, बोलवव		जम जम नाव	३९
निलड	घोक करवा	जिम कम चालव	४०
स्कन्द	जव, मुक्तावड	पम प्रम अवर यव	४०
पिथ	जव	अम जव	
पिवा	गाल म व फा निन्तामण ठेवा	अम प्रम हम्म मीम जव	४०

गन्ध	जड़	४०	पूर्व पर्व मर्व पूरव		
हृय हर्ष	शाही जड़, जड़	४१	मर्व शव जड़		
मन्व	बाधव		वव		
सूर्य ईर्ष्य			मर्व ति अमर्षीति		
हर्ष	हर्षा करवी	४१	ममर्व, घन्वति		
शुच्यै चुच्यै प्रवाही वस्तुयी प्रवाही वस्तुने			अवन्वीति दधन्व		
	सुगन्धि बनाववी		इति शुद्धम्,		
त्तर	कपटयी जड़		दिद्वु छिद्वु शु कर्व, के कर्व		
ममर	वकता करवी		वर्व खर्व गर्व अमिमान करवो		
अन्न वल्ल मन्न	जड़		जीव जीवव	४३	
वर	खाड		पीव मीव सीव आवा यव	"	
धोक्	वतुराईयी जड़		नीव		
लोक्, छ्वा	वाचव, लंगडाव		उर्गे दुर्गे युर्गे		
दल	सही जड़, (फलव)	४१	दुर्गे दुर्गे लुर्गे		
भ्रिफल	" "		अर्व मर्व सर्व हिल करवी	"	
मील, क्षील			मुर्गे मव नन्वने वाचव	"	
स्मील क्षमील संकोचित करव, मीचाव		४२	मुर्गे उवम करवो, उगमव	"	
पील	रोपव, रोखव	"	मिद्व, मिद्व, निद्व छांटव	"	
णील	लीला यव, रंगल	"	हिद्व, दिद्व, चिद्व वृष करव	४४	
शील	एकप्र यव, चित्तव	"	इव	ज्यापीने रहव, वृष करव	"
कील	बाधव	"	अव	पाखव, जव, शोमव, प्रेम करवो	
कू	ठाकव	"	सुत यव, जाणव, अंदर जव		
क्षल	रोगी यव	"	सामल्लव, मागव, इच्छव,		
दल	अंदरनी वस्तुने बहार काटवी		चलकव, मेळव मेख, हणव वालव		
पूल	एकव करव		करव, वचव, होव समर्थ यव		
गूल	आधार लय यव		मिन्न मन्न	कोष करवो, शब्द करवो	
फल	सिद्ध यव, फलव	४२	कष	शब्द करवो	
पुल्ल	खोलव	४२	शक्ष	ठेकता, ठेकता चालव	"
चुल्ल	मैयुननी इच्छापी शरीरली		शिक्ष	एकाग्र यव	"
	चेष्टा करवी		दृष	जोखुं	"
चिल्ल	हीला यव, संभोगनी इच्छापी		दश	करडव, लसव	"
	शरीरली चेष्टा करवी		धुष्ट	शब्द करवो	४५
पेळ	इत्यादि जड़,	"	चुष	पीव	"
वेळ	इत्यादि चालव	"	दुष	सन्तोष पायवो	"
खल	एकव करव चालव	"	पूव	वचव	"
शल	जन्दी जड़	"	लूष, गूष	चोरी करवी	"
गल	खाड, लयव	"	बूप	जन्म आणवो, परवानगी करवी	"

ऊष	रोगी थडु		रह	त्याग करवो	
ईष	धीणडु		रह	जडु	
ऊष	हळ खेडु	४६	रह रहु, रह वषडु		५०
ऊष इत्यादि	हिंसा करवी	४७	रहु रहु	शब्द करवो, वषडु	॥
वृष	जत्या सम थडु, हिंसा करवी	॥	उहु तुहु वहु	पीडा करवी	॥
भष	खराब शब्द करवो, भसडु	॥	अह	पूजडु	॥
जिषू	इत्यादि छांटडु	॥	लह	॥	॥
सूषू	सहन करवुं, छांटडु	॥	उक्ष	छांटडु	५१
उष	इत्यादि बाळवु	॥	रक्ष	रक्षण करडु	॥
वृषू	वसवु	॥	मक्ष, सुक्ष	एकठ थडु (रोकडु) भरडु	॥
हषू	लुडु बोलडु, मिथ्या करडु	॥	अक्षौ	अगपीने रहेडुं, एकठ थडु	॥
पुष	पुष्ट थडु	॥	तक्षौ, त्वक्षौ	छोकडु, पातळ थडु	५२
भूष	ससु शोभाषडु	॥	गिष	जुवन करडु	५३
शुष	इत्यादि शब्द करवो	॥	रुक्ष, स्तुक्ष		
लस	मेडडु, मिडा करी		गक्ष	जडु	५३
पिसू	पेसू पेसू जडु	॥	वक्ष	क्रोध करवो	
शसू	बलाणडु, हिंसा करवी		त्वक्ष	चामडी पकडवी डांळडु	
शस्त्र	खाडु		सूक्ष्व	अनादर करवो	
हसे	हसडु		कषु, बाषु		
शसू	हिंसा करवी		माषु	अभिलाषा करवी	
मिह	छांटडु		शक्ष, श्राक्ष		
वह	बाळडु		व्याक्ष	मोडो शब्द करवो, अभिलाषा करवी	
वह	छनाह करवी ठगडु				

શ્રી જૈન ગ્રન્થપ્રકાશકસમાનું પુસ્તક પ્રસિદ્ધિ સ્વાતંત્ર્ય

જૈનધર્મના મહાન્ તત્ત્વજ્ઞાનથી ભરપૂર.

૧ સમ્બોધપ્રકરણ	મુલ્ય રૂ, ૧-૮-૦
૨ ન્યાયાલોકવૃત્તિ (તત્ત્વપ્રભા),	,, ૫-૦-૦
૩ સ્થાદ્વાદવિન્દુ.	,, ૨-૦-૦
૪ જૈનતત્ત્વપરીક્ષા	,, ૦-૭-૦
૫ સ્તોત્રમાનુ.	,, ૦-૪-૦
૬ નવતત્ત્વવિસ્તરાર્થ ૫૦ ફરમાનુ ડેમી સાઈઝમાં,	,, ૩-૦-૦
૭ દળકવિસ્તરાર્થ ૨૫ ફરમાનુ	,, ૧-૦-૦
૮ ધાતુરત્નાકર પહેલો ભાગ	,, ૩-૦-૦
૮ ,, બીજો ભાગ	,, ૪-૦-૦
૧૦ જૈનમુક્તાવલી અને સમુદ્ધાતતત્ત્વ	,, ૧-૦-૦
૧૧ હૈમધાતુમાલા.	,, ૪-૦-૦

મળવાનું ટેકાણું—

શ્રી જૈન ગ્રન્થપ્રકાશક સમા.

ધીર્કાંટા, શેઠ. જેસીંગભાઈની ઘાડીમાં

શ્રી જૈન. પબ્લિકેટ પ્રેસ—અમદાવાદ,

सर्वतन्त्रस्वतन्त्र शासनसम्राट् सूरिचक्रवर्ति जगद्गुरु तपागच्छाधिपति
 भट्टारकाचार्यश्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारशिष्यरत्न न्यायवाचस्पति
 शास्त्रविशारदाचार्य श्री विजयदर्शनसूरिशिष्यरत्न-
 ॥ मुनिगुणविजयः ॥

जन्म सं. १९४८
 भाद्रपद शु. ५

दीक्षा सं. १९७१
 मृगशीर्ष कृष्ण ५

स्वर्ग सं. १९८१
 पौष कृष्ण ३

॥ अहम् ॥

॥ श्रीस्तम्भनपतिपार्श्वनाथाय नमः ॥

॥ श्रीभुतदेवतायै नमः ॥

सर्वतन्त्रस्वनन्त्र-सूरिचक्रचक्रवर्त्ति-शासनसम्राट्जगद्गुरु-तीर्थसंरक्षणप्रवण-विद्या-
पीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधक-तपोगच्छाधिपनिभट्टारकाचार्यवर्य परमगुरु-
श्रीमद्विजयनेमिसूरिभगवद्भ्यो नमः ॥

सर्वतन्त्रस्वनन्त्र-सूरिचक्रचक्रवर्त्ति-शासनसम्राट्जगद्गुरु-तपोगच्छा-
धिराजभट्टारकश्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासि-
न्यायवाचस्पति शास्त्रविभारदाचार्य श्रीविजय-
दर्शनसूरिसद्गुरुभ्यो नमः ॥

॥ सर्वतन्त्रस्वनन्त्र-सूरिचक्रचक्रवर्त्ति-शासनसम्राट्जगद्गुरु-तपोगच्छाधि-
राजभट्टारकश्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासि-
सिद्धान्तवाचस्पति-न्यायविभारदाचार्य-श्रीवि-
जयोदयसूरिभ्यो ज्ञानदातृभ्यो नमः

॥ मुनिश्री गुणविजयप्रणीता ॥

***
* * * * *
* ॥ हेमधातुमाला ॥ *
* * * * *

जयत्यशेषान्तरशास्त्रवान्तको, भलोञ्जितज्ञानविभासिताखिलः ।

सुरासुरैः सेवितपादपङ्कजः, सुतथ्यवाक् स्तम्भनतीर्थनाथकः ॥ १ ॥

वीरं नौमि त्रिभुवननतं गौतमं लब्धिपूर्णं,

वाचं जैनीं भविकशिषदां विश्वकल्पद्रुकल्पाम् ।

विद्वद्बृन्दप्रणतचरणं नेमिसूरीश्वरं च,

न्यायस्नानं गुरुवरमहं दर्शनं सूरिवर्यम् ॥ २ ॥

स्वल्पधीरप्यहं हेम-धातुमालां सुबोधदाम् ।

गुणविजय आतन्वे सद्गुरूणां प्रसादतः ॥ ३ ॥

॥ धृ-सत्तायाम्, ॥ वर्तमाना-लट्-
 भवति भवतः भवन्ति
 भवसि भवथः भवथ
 भवामि भवावः भवामः
 सप्तमी-लिट्-
 भवेत् भवेताम् भवेयुः
 भवेः भवेतम् भवेत
 भवेयम् भवेथ भवेम
 पञ्चमी-लोट्-
 भवतु भवतात् भवताम् भवन्तु
 भव , भवतम् भवत
 भवानि भवाव भवाम
 द्वास्तनी-लङ्-
 अभवत् अभवताम् अभवन्
 अभवः अभवतम् अभवत
 अभवम् अभवाव अभवाम
 अष्टमी-लुङ्-
 अभूत् अभूताम् अभूवन्
 अभूः अभूतम् अभूत
 अभूयम् अभूव अभूम
 परोक्ष-लिट्-
 बभूव बभूवतुः बभूवुः
 बभूवथ बभूवथुः बभूव
 बभूव बभूविव बभूविम
 आद्योः-लिट्-
 भूयात् भूयास्ताम् भूयासुः
 भूयाः भूयास्तम् भूयास्त
 भूयासम् भूयास्व भूयास्म
 श्वस्तनी-लुङ्-
 भविता भवितारौ भवितारः
 भवितसि भवितस्थः भवितस्थ
 भवितस्मि भवितस्वः भवितस्मः
 भविष्यन्ति-लट्-
 भविष्यति भविष्यतः भविष्यन्ति
 भविष्यसि भविष्यथः भविष्यथ
 भविष्यामि भविष्यावः भविष्यामः
 क्रियातिपत्ति लङ्-
 अभविष्यत् अभविष्यताम् अभविष्यन्

अभविष्यः अभविष्यतम् अभविष्यत
 अभविष्यम् अभविष्याव अभविष्याम

॥ पां-पाने, ॥

व० पिबति पिबतः पिबन्ति
 पिबसि पिबथः पिबथ
 पिबामि पिबावः पिबामः
 स० पिबेत् पिबेताम् पिबेयुः
 पिबेः पिबेतम् पिबेत
 पिबेयम् पिबेथ पिबेम
 प० पिबतु पिबतात् पिबताम् पिबन्तु
 पिब , पिबतम् पिबत
 पिबानि पिबाव पिबाम
 अ० अपिबत् अपिबताम् अपिबन्
 अपिबः अपिबतम् अपिबत
 अपिबम् अपिबाव अपिबाम
 अ० अपात् अपाताम् अपातुः
 अपाः अपातम् अपात
 अपाम् अपाव अपाम
 प० पपौ पपतुः पपुः
 पपाथ पपिथ पपथुः पप
 पपौ पपिव पपिम
 आ० पेयात् पेयास्ताम् पेयासुः
 पेयाः पेयास्तम् पेयास्त
 पेयासम् पेयास्व पेयास्म
 श्व० पाता पातारौ पातारः
 पातसि पातस्थः पातस्थ
 पातस्मि पातस्वः पातस्मः
 अ० पास्यति पास्यतः पास्यन्ति
 पास्यसि पास्यथः पास्यथ
 पास्यामि पास्यावः पास्यामः
 कि० अपास्यत् अपास्यताम् अपास्यन्
 अपास्यः अपास्यतम् अपास्यत
 अपास्यम् अपास्याव अपास्याम

॥ घ्रां गन्धोपादाने, ॥

व० जिघ्रति जिघ्रतः जिघ्रन्ति
 जिघ्रसि जिघ्रथः जिघ्रथ
 जिघ्रामि जिघ्रावः जिघ्रामः

स० जिघ्रेत्	जिघ्रेताम्	जिघ्रेयुः
जिघ्रेः	जिघ्रेतम्	जिघ्रेत
जिघ्रेयम्	जिघ्रेष्व	जिघ्रेम
प० जिघ्रतु	जिघ्रतात्	जिघ्रताम्
जिघ्र	"	जिघ्रन्तु
जिघ्राणि	जिघ्राष्व	जिघ्राम
झ० अजिघ्रत्	अजिघ्रताम्	अजिघ्रन्
अजिघ्रः	अजिघ्रतम्	अजिघ्रत
अजिघ्रम्	अजिघ्राष्व	अजिघ्राम
अ० अघ्रात्	अघ्राताम्	अघ्रुः
अघ्राः	अघ्रातम्	अघ्रात
अघ्राम्	अघ्राष्व	अघ्राम
अघ्रासीत्	अघ्रासिष्टाम्	अघ्रासिषुः
अघ्रासीः	अघ्रासिष्टम्	अघ्रासिष्ट
अघ्रासिषम्	अघ्रासिष्व	अघ्रासिष्व
प० जघ्नौ	जघ्नतुः	जघ्नुः
जघ्राथ जघ्रिथ	जघ्रयुः	जघ्न
जघ्नौ	जघ्रिष्व	जघ्रिम
आ० ज्रेयात्	ज्रेयास्ताम्	ज्रेयास्तुः
ज्रेयाः	ज्रेयास्तम्	ज्रेयास्त
ज्रेयासम्	ज्रेयास्व	ज्रेयास्म
ज्रेयात्	ज्रेयास्ताम्	ज्रेयास्तुः
ज्रेयाः	ज्रेयास्तम्	ज्रेयास्त
ज्रेयासम्	ज्रेयास्व	ज्रेयास्म
ज्व० ज्राता	ज्रातारौ	ज्रातारः
ज्रातासि	ज्रातास्वः	ज्रातास्व
ज्रातास्मि	ज्रातास्वः	ज्रातास्मः
म० ज्रास्यति	ज्रास्यथः	ज्रास्यन्ति
ज्रास्यसि	ज्रास्यथः	ज्रास्यथ
ज्रास्यामि	ज्रास्यावः	ज्रास्यामः
क्रि० अघ्रास्यत्	अघ्रास्यताम्	अघ्रास्यन्
अघ्रास्यः	अघ्रास्यतम्	अघ्रास्यत
अघ्रास्यम्	अघ्रास्याष्व	अघ्रास्याम

॥ धर्मा-शब्दाग्निर्लस्योगयोः ॥

व० धमति	धमतः	धमन्ति
धमसि	धमथः	धमथ

धमामि	धमावः	धमामः
स० धमेत्	धमेताम्	धमेयुः
धमेः	धमेतम्	धमेत
धमेयम्	धमेष्व	धमेम
प० धमतु	धमतात्	धमताम्
धम	"	धमतन्तु
धमानि	धमाष्व	धमाम
झ० अधमतु	अधमताम्	अधमन्
अधमः	अधमतम्	अधमत
अधमम्	अधमाष्व	अधमाम
अ० अधमासीत्	अधमासिष्टाम्	अधमासिषुः
अधमासीः	अधमासिष्टम्	अधमासिष्ट
अधमासिषम्	अधमासिष्व	अधमासिष्व
प० दध्मौ	दध्मतुः	दध्मूः
दध्माथ दध्मिथ	दध्मयुः	दध्म
दध्मौ	दध्मिष्व	दध्मिम
आ० धमेयात्	धमेयास्ताम्	धमेयास्तुः
धमेयाः	धमेयास्तम्	धमेयास्त
धमेयासम्	धमेयास्व	धमेयास्म
धमायात्	धमायास्ताम्	धमायास्तुः
धमायाः	धमायास्तम्	धमायास्त
धमायासम्	धमायास्व	धमायास्म
ज्व० धमाता	धमातारौ	धमातारः
धमातासि	धमातास्वः	धमातास्व
धमातास्मि	धमातास्वः	धमातास्मः
म० धमास्यति	धमास्यथः	धमास्यन्ति
धमास्यसि	धमास्यथः	धमास्यथ
धमास्यामि	धमास्यावः	धमास्यामः
क्रि० अधमास्यत्	अधमास्यताम्	अधमास्यन्
अधमास्यः	अधमास्यतम्	अधमास्यत
अधमास्यम्	अधमास्याष्व	अधमास्याम

॥ म्नां-अभ्यासे ॥

व० मनति	मनतः	मनन्ति
मनसि	मनथः	मनथ
मनामि	मनावः	मनामः

स० मनेत्	मनेताम्	मनेयुः
मनेः	मनेतम्	मनेत
मनेयम्	मनेव	मनेम
प० मनतु	मनतात्	मनताम्
मन	मनतम्	मनत
मनानि	मनाव	मनाम
झ० अमनत्	अमनताम्	अमनन्
अमनः	अमनतम्	अमनत
अमनम्	अमनाव	अमनाम
अ० अम्नासीत्	अम्नासिष्टाम्	अम्नासिषुः
अम्नासीः	अम्नासिष्टम्	अम्नासिष्ट
अम्नासिषम्	अम्नासिष्व	अम्नासिष्व
प० मम्नौ	मम्नतुः	मम्नुः
मम्नाथ	मम्निथ	मम्नथु
मम्नौ	मम्निव	मम्निम
आ० म्नेयात्	म्नेयास्ताम्	म्नेयासुः
म्नेयाः	म्नेयास्तम्	म्नेयास्त
म्नेयासम्	म्नेयास्व	म्नेयास्म
म्नायात्	म्नायास्ताम्	म्नायासुः
म्नायाः	म्नायास्तम्	म्नायास्त
म्नायासम्	म्नायास्व	म्नायास्म
म्नाता	म्नातारौ	म्नातारः
म्नातासि	म्नातास्थः	म्नातास्थ
म्नातास्मि	म्नातास्वः	म्नातास्मः
म्नास्यति	म्नास्यतः	म्नास्यन्ति
म्नास्यसि	म्नास्यथः	म्नास्यथ
म्नास्यामि	म्नास्यावः	म्नास्यामः
क्रि० अम्नास्यत्	अम्नास्यताम्	अम्नास्यन्
अम्नास्यः	अम्नास्यतम्	अम्नास्यत
अम्नास्यम्	अम्नास्याव	अम्नास्याम

॥ ष्ठां—गतिनिवृत्तौ ॥

व० तिष्ठति	तिष्ठतः	तिष्ठन्ति
तिष्ठसि	तिष्ठथः	तिष्ठथ
तिष्ठामि	तिष्ठावः	तिष्ठामः
स्त० तिष्ठेत्	तिष्ठेताम्	तिष्ठेयुः

तिष्ठेः	तिष्ठेतम्	तिष्ठेत
तिष्ठेयम्	तिष्ठेव	तिष्ठेम
प० तिष्ठतु	तिष्ठतात्	तिष्ठताम्
तिष्ठ	तिष्ठतम्	तिष्ठत
तिष्ठानि	तिष्ठाव	तिष्ठाम
झ० अतिष्ठत्	अतिष्ठताम्	अतिष्ठन्
अतिष्ठः	अतिष्ठतम्	अतिष्ठत
अतिष्ठम्	अतिष्ठाव	अतिष्ठाम
अ० अस्थात्	अस्थाताम्	अस्थुः
अस्थाः	अस्थातम्	अस्थात
अस्थाम्	अस्थाव	अस्थाम
अध्यष्टान्	अध्यष्टाताम्	अध्यष्टुः
अध्यष्टाः	अध्यष्टातम्	अध्यष्टात
अध्यष्टाम्	अध्यष्टाव	अध्यष्टाम
प० अभितष्ठौ	तस्थौ, तस्थुः	तस्थुः
तस्थाय	तस्थिथ, तस्थथुः	तस्थ
तस्थौ	तस्थिव	तस्थिम
आ० स्थेयात्	स्थेयास्ताम्	स्थेयासुः
स्थेयाः	स्थेयास्तम्	स्थेयास्त
स्थेयासम्	स्थेयास्व	स्थेयास्म
स्थाता	स्थातारौ	स्थातारः
स्थातासि	स्थातास्थः	स्थातास्थ
स्थातास्मि	स्थातास्वः	स्थातास्मः
म० स्थास्यति	स्थास्यतः	स्थास्यन्ति
स्थास्यसि	स्थास्यथः	स्थास्यथ
स्थास्यामि	स्थास्यावः	स्थास्यामः
क्रि० अस्थास्यत्	अस्थास्यताम्	अस्थास्यन्
अस्थास्यः	अस्थास्यतम्	अस्थास्यत
अस्थास्यम्	अस्थास्याव	अस्थास्याम

॥ दां दाने, ॥

व० यच्छति	यच्छतः	यच्छन्ति
यच्छसि	यच्छथः	यच्छथ
यच्छामि	यच्छावः	यच्छामः
त० यच्छेत्	यच्छेताम्	यच्छेयुः
यच्छेः	यच्छेतम्	यच्छेत

यच्छेयम्	यच्छेव	यच्छेम
प० यच्छतु	यच्छतात्	यच्छताम् यच्छन्तु
यच्छ	”	यच्छतम् यच्छत
यच्छानि	यच्छाव	यच्छाम
झ० अयच्छत्	अयच्छताम्	अयच्छन्
अयच्छः	अयच्छतम्	अयच्छत
अयच्छम्	अयच्छाव	अयच्छाम
अ० अदात्	अदाताम्	अदुः
अदाः	अदातम्	अदात
अदाम्	अदाव	अदाम
प० ददौ	ददतुः	ददुः
ददाथ	ददित्थ ददथुः	दद
ददौ	ददिव	ददिम
आ० देयात्	देयास्ताम्	देयासुः
देयाः	देयास्तम्	देयास्त
देयासम्	देयास्व	देयास्म
प्र० दाता	दातारी	दानार
दातासि	दातास्थः	दातास्थ
दातास्मि	दातास्वः	दातास्मः
भ० दास्यति	दास्यतः	दास्यन्ति
दास्यसि	दास्यथः	दास्यथ
दास्यामि	दास्यावः	दास्यामः
क्रि० अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्
अदास्यः	अदास्यतम्	अदास्यत
अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम

॥ जि अभिभवे ॥

च० जयति	जयतः	जयन्ति
जयसि	जयथः	जयथ
जयामि	जयावः	जयामः
स० जयेत्	जयेताम्	जयेयुः
जयेः	जयेतम्	जयेत
जयेयम्	जयेव	जयेम
प० जयतु	जयतात्	जयताम् जयन्तु
जय	”	जयतम् जयत
जयानि	जयाव	जयाम
झ० अजयत्	अजयताम्	अजयन्

अजयः	अजयतम्	अजयत
अजयम्	अजयाव	अजयाम
अ० अजैषीत्	अजैष्टाम्	अजैषुः
अजैषीः	अजैष्टम्	अजैष्ट
अजैषम्	अजैष्टव	अजैष्टम
प० जिगाथ	जिग्यतुः	जिग्युः
जिगथिथ	जिगेथ जिग्यथुः	जिग्य
जिगाथ	जिगथ जिग्यिव	जिग्यम
आ० जीयात्	जीयास्ताम्	जीयासुः
जीयाः	जीयास्तम्	जीयास्त
जीयासम्	जीयास्व	जीयास्म
प्र० जेता	जेतारी	जेतारः
जेतासि	जेतास्थः	जेतास्थ
जेतास्मि	जेतास्वः	जेतास्मः
भ० जेष्यति	जेष्यतः	जेष्यन्ति
जेष्यसि	जेष्यथः	जेष्यथ
जेष्यामि	जेष्यावः	जेष्यामः
क्रि० अजेष्यत्	अजेष्यताम्	अजेष्यन्
अजेष्यः	अजेष्यतम्	अजेष्यत
अजेष्यम्	अजेष्याव	अजेष्याम

॥ जि अभिभवे ॥

च० जयति	जयतः	जयन्ति
जयसि	जयथः	जयथ
जयामि	जयावः	जयामः
स० जयेत्	जयेताम्	जयेयुः
जयेः	जयेतम्	जयेत
जयेयम्	जयेव	जयेम
प० जयतु	जयतात्	जयताम् जयन्तु
जय	”	जयतम् जयत
जयानि	जयाव	जयाम
झ० अजयत्	अजयताम्	अजयन्
अजयः	अजयतम्	अजयत
अजयम्	अजयाव	अजयाम
अ० अजैषीत्	अजैष्टाम्	अजैषुः
अजैषीः	अजैष्टम्	अजैष्ट
अजैषम्	अजैष्टव	अजैष्टम

प० जिज्ञाय	जिज्ञियतुः	जिज्ञियुः
जिज्ञयिथ	जिज्ञेथ	जिज्ञियथुः
जिज्ञिय	जिज्ञियिथ	जिज्ञियिथि
आ० ज्ञीयात्	ज्ञीयास्ताम्	ज्ञीयास्तुः
ज्ञीयाः	ज्ञीयास्तम्	ज्ञीयास्त
ज्ञीयास्तम्	ज्ञीयास्व	ज्ञीयास्म
प्र० ज्ञेता	ज्ञेतारौ	ज्ञेतारः
ज्ञेतासि	ज्ञेतास्थः	ज्ञेतास्थ
ज्ञेतास्मि	ज्ञेतास्वः	ज्ञेतास्म
म० ज्ञेयति	ज्ञेयतः	ज्ञेयन्ति
ज्ञेयसि	ज्ञेयथः	ज्ञेयथ
ज्ञेयामि	ज्ञेयावः	ज्ञेयामः
क्रि० ज्ञेयन्तु	ज्ञेयन्ताम्	ज्ञेयन्तु
ज्ञेयः	ज्ञेयन्तम्	ज्ञेयन्त
ज्ञेयम्	ज्ञेय्याव	ज्ञेय्याम

॥ क्षि क्षये ॥

व० क्षयति	क्षयतः	क्षयन्ति
क्षयसि	क्षयथः	क्षयथ
क्षयामि	क्षयावः	क्षयामः
स० क्षयेत्	क्षयेताम्	क्षयेयुः
क्षयेः	क्षयेतम्	क्षयेत
क्षयेयम्	क्षयेव	क्षयेम
प० क्षयतु	क्षयतात्	क्षयताम्
क्षय	क्षयतम्	क्षयत
क्षयाणि	क्षयाव	क्षयाम
ह्र० अक्षयत्	अक्षयताम्	अक्षयन्तु
अक्षयः	अक्षयतम्	अक्षयत
अक्षयम्	अक्षयाव	अक्षयाम
अ० अक्षेयीत्	अक्षेयताम्	अक्षेयुः
अक्षेयीः	अक्षेयम्	अक्षेय
अक्षेयम्	अक्षेयव	अक्षेयम
प० चिक्षाय	चिक्षियतुः	चिक्षियुः
चिक्षयिथ	चिक्षेथ	चिक्षियथुः
चिक्षाय	चिक्षयिथ	चिक्षयिथि
आ० क्षीयात्	क्षीयास्ताम्	क्षीयास्तुः
क्षीयाः	क्षीयास्तम्	क्षीयास्त
क्षीयास्तम्	क्षीयास्व	क्षीयास्म
प्र० पता	पतारौ	पतारः
पतासि	पतास्थः	पतास्थ
पतास्मि	पतास्वः	पतास्म

क्षीयाः	क्षीयास्तम्	क्षीयास्त
क्षीयास्तम्	क्षीयास्व	क्षीयास्म
प्र० क्षेता	क्षेतारौ	क्षेतारः
क्षेतासि	क्षेतास्थः	क्षेतास्थ
क्षेतास्मि	क्षेतास्वः	क्षेतास्म
म० क्षेयति	क्षेयतः	क्षेयन्ति
क्षेयसि	क्षेयथः	क्षेयथ
क्षेयामि	क्षेयावः	क्षेयामः
क्रि० अक्षेयन्तु	अक्षेयन्ताम्	अक्षेयन्तु
अक्षेयः	अक्षेयन्तम्	अक्षेयन्त
अक्षेयम्	अक्षेय्याव	अक्षेय्याम

॥ इ गतौ ॥

व० अयति	अयतः	अयन्ति
अयसि	अयथः	अयथ
अयामि	अयावः	अयामः
स० अयेत्	अयेताम्	अयेयुः
अयेः	अयेतम्	अयेत
अयेयम्	अयेव	अयेम
प० अयतु	अयतात्	अयताम्
अय	अयतम्	अयत
अयानि	अयाव	अयाम
ह्र० आयत्	आयताम्	आयन्तु
आयः	आयतम्	आयत
आयम्	आयाव	आयाम
अ० ऐषीत्	ऐषताम्	ऐषुः
ऐषीः	ऐषम्	ऐष
ऐषम्	ऐषव	ऐषम
प० इयाय	इयतुः	इयुः
इययिथ	इयेथ	इयथुः
इयाय	इयथ	इयिथ
आ० ईयात्	ईयास्ताम्	ईयास्तुः
ईयाः	ईयास्तम्	ईयास्त
ईयास्तम्	ईयास्व	ईयास्म
प्र० पता	पतारौ	पतारः
पतासि	पतास्थः	पतास्थ
पतास्मि	पतास्वः	पतास्म

भ० पश्यति	पश्यतः	पश्यन्ति
पश्यसि	पश्यथः	पश्यथ
पश्यामि	पश्यावः	पश्यामः
क्रि० पश्येत्	पश्येताम्	पश्येन्
पेक्ष्यः	पेक्ष्यतम्	पेक्ष्यत
पेक्ष्यम्	पेक्ष्याव	पेक्ष्याम

॥ हुं गतौ ॥

व० दधति	दधतः	दधन्ति
दधसि	दधथः	दधथ
दधामि	दधावः	दधामः
स० दधेत्	दधेताम्	दधेयुः
दधेः	दधेतम्	दधेत
दधेयम्	दधेव	दधेम
प० दधतु	दधतान्	दधताम्
दध	दधतात्	दधतम्
दधामि	दधाव	दधाम
झ० अदधत्	अदधताम्	अदधन्
अदध.	अदधतम्	अदधत
अदधम्	अदधाव	अदधाम
अ० अदधीत्	अदधीताम्	अदधीषुः
अदधीः	अदधीम्	अदधीष्ट
अदधीम	अदधीव	अदधीम
प० दुदाव	दुदुवतुः	दुदुवः
दुदविष	दुदोष	दुदुवथुः
दुदाव	दुदव	दुदुविष
आ० दूयात्	दूयास्ताम्	दूयास्तुः
दूयाः	दूयास्तम्	दूयास्त
दूयास्तम्	दूयास्व	दूयास्म
प्र० द्रोता	द्रोतारौ	द्रोतारः
द्रोतासि	द्रोतास्थः	द्रोतास्थ
द्रोतास्मि	द्रोतास्वः	द्रोतास्मः
भ० द्रोष्यति	द्रोष्यतः	द्रोष्यन्ति
द्रोष्यसि	द्रोष्यथः	द्रोष्यथ
द्रोष्यामि	द्रोष्यावः	द्रोष्यामः
क्रि० अद्रोष्यत्	अद्रोष्यताम्	अद्रोष्यन्
अद्रोष्यः	अद्रोष्यतम्	अद्रोष्यत
अद्रोष्यम्	अद्रोष्याव	अद्रोष्याम

अदोष्यम् अदोष्याव अदोष्याम

॥ हुं गतौ ॥

व० द्रवति	द्रवतः	द्रवन्ति
द्रवसि	द्रवथः	द्रवथ
द्रवामि	द्रवावः	द्रवामः
स० द्रवेत्	द्रवेताम्	द्रवेयुः
द्रवेः	द्रवेतम्	द्रवेत
द्रवेयम्	द्रवेव	द्रवेम
प० द्रवतु	द्रवतात्	द्रवताम्
द्रव	द्रवतात्	द्रवतम्
द्रवामि	द्रवाव	द्रवाम
झ० अद्रवत्	अद्रवताम्	अद्रवन्
अद्रवः	अद्रवतम्	अद्रवत
अद्रवम्	अद्रवाव	अद्रवाम
अ० अद्रुवत्	अद्रुवताम्	अद्रुवन्
अद्रुवः	अद्रुवतम्	अद्रुवत
अद्रुवम्	अद्रुवाव	अद्रुवाम
प० दुरुव	दुरुवतुः	दुरुवः
दुरुथ	दुरुवथुः	दुरुव
दुरुव	दुरुव	दुरुव
आ० दूयात्	दूयास्ताम्	दूयास्तुः
दूयाः	दूयास्तम्	दूयास्त
दूयास्तम्	दूयास्व	दूयास्म
प्र० द्रोता	द्रोतारौ	द्रोतारः
द्रोतासि	द्रोतास्थः	द्रोतास्थ
द्रोतास्मि	द्रोतास्वः	द्रोतास्मः
भ० द्रोष्यति	द्रोष्यतः	द्रोष्यन्ति
द्रोष्यसि	द्रोष्यथः	द्रोष्यथ
द्रोष्यामि	द्रोष्यावः	द्रोष्यामः
क्रि० अद्रोष्यत्	अद्रोष्यताम्	अद्रोष्यन्
अद्रोष्यः	अद्रोष्यतम्	अद्रोष्यत
अद्रोष्यम्	अद्रोष्याव	अद्रोष्याम

॥ हुं गतौ ॥

व० शवति	शवतः	शवन्ति
शवसि	शवथः	शवथ

शवामि	शवावः	शवामः
स० शवेत्	शवेताम्	शवेयुः
शवेः	शवेतम्	शवेत
शवेयम्	शवेव	शवेम
प० शवतु	शवतात्	शवताम्
शव	”	शवतम्
शवानि	शवाव	शवाम
झ० अशवत्	अशवताम्	अशवन्
अशवः	अशवतम्	अशवत
अशवम्	अशवाव	अशवाम
अ० अशौषीत्	अशौषाम्	अशौषुः
अशौषीः	अशौषम्	अशौष
अशौषम्	अशौषव	अशौषम
प० शुशाव	शुशवतुः	शुशुवुः
शुशविष	शुशोष	शुशुवथुः
शुशाव	शुशव	शुशुविष
आ० शूयात्	शूयास्ताम्	शूयासुः
शूयाः	शूयास्तम्	शूयास्त
शूयासम्	शूयास्व	शूयास्म
प्र० शोता	शोतारौ	शोतारः
शोतासि	शोतास्थः	शोतास्थ
शोतास्मि	शोतास्व	शोतास्मः
भ० शोष्यति	शोष्यतः	शोष्यन्ति
शोष्यसि	शोष्यथः	शोष्यथ
शोष्यामि	शोष्यावः	शोष्यामः
क्रि० अशोष्यत्	अशोष्यताम्	अशोष्यन्
अशोष्यः	अशोष्यतम्	अशोष्यत
अशोष्यम्	अशोष्याव	अशोष्याम

॥ लुं - गतौ ॥

व० क्वचति	क्वचतः	क्वचन्ति
क्वचसि	क्वचथः	क्वचथ
क्वचामि	क्वचावः	क्वचामः
स० क्वचेत्	क्वचेताम्	क्वचेयुः
क्वचेः	क्वचेतम्	क्वचेत
क्वचेयम्	क्वचेव	क्वचेम

प० क्वचतु	क्वचतान्	क्वचताम्
क्वच	”	क्वचतम्
क्वचाणि	क्वचाव	क्वचाम
झ० अक्वचत्	अक्वचताम्	अक्वचन्
अक्वचः	अक्वचतम्	अक्वचत
अक्वचम्	अक्वचाव	अक्वचाम
अ० असुस्रुवत्	असुस्रुवताम्	असुस्रुवन्
असुस्रुवः	असुस्रुवतम्	असुस्रुवत
असुस्रुवम्	असुस्रुवाव	असुस्रुवाम
प० सुस्त्राव	सुस्त्रवतुः	सुस्त्रुवुः
सुस्त्रोथ	सुस्त्रवथुः	सुस्त्रव
सुस्त्राव	सुस्त्रव	सुस्त्रुम
आ० कूयात्	कूयास्ताम्	कूयासुः
कूयाः	कूयास्तम्	कूयास्त
कूयासम्	कूयास्व	कूयास्म
प्र० क्रीता	क्रीतारौ	क्रीतारः
क्रीतासि	क्रीतास्थः	क्रीतास्थ
क्रीतास्मि	क्रीतास्व	क्रीतास्मः
भ० क्रीष्यति	क्रीष्यतः	क्रीष्यन्ति
क्रीष्यसि	क्रीष्यथः	क्रीष्यथ
क्रीष्यामि	क्रीष्यावः	क्रीष्यामः
क्रि० अक्रीष्यत्	अक्रीष्यताम्	अक्रीष्यन्
अक्रीष्यः	अक्रीष्यतम्	अक्रीष्यत
अक्रीष्यम्	अक्रीष्याव	अक्रीष्याम

॥ लुं - ल्यैर्ये च ॥

प्रवति,	प्रवेत्,	प्रवतु,	अप्रवत्,
अ० अप्रोषीत्	अप्रोषाम्	अप्रोषुः	
अप्रोषीः	अप्रोष्टम्	अप्रोष्ट	
अप्रोषम्	अप्रोष्व	अप्रोषम	
प० दुप्राव	दुप्रावतुः	दुप्रावुः	
दुप्राविष	दुप्राथ	दुप्रावथुः	दुप्राव
दुप्राव	दुप्राव	दुप्राविष	दुप्राविम
दूयात्,	द्रीता,	द्रीष्यति,	अद्रीष्यत,

॥ कुं-प्रसवैश्वर्ययोः ॥

व० सवति	सवतः	सवन्ति
सवसि	सवथः	सवथ
सवामि	सवावः	सवामः
स० सवेत्	सवेताम्	सवेयुः
सवेः	सवेतम्	सवेत
सवेयम्	सवेव	सवेम
प० सवतु	सवतात्	सवताम्
सव	"	सवतम्
सवानि	सवाव	सवाम
झ० असवत्	असवताम्	असवन
असवः	असवतम्	असवन
असवम्	असवाव	असवाम
अ० असावीत्	असाविष्टम्	असाविषुः
असावीः	असाविष्टम्	असाविष्ट
असाविषम्	असाविष्व	असाविष्व

क्रियारत्नसमुच्चये तु—

असौषीत्	असौष्टाम्	असौषुः
असौषीः	असौष्टम्	असौष्ट
असौषम्	असौष्ट्व	असौष्टम
प० सुसाव	सुसुबतुः	सुसुवुः
सुसविष	सुसोय	सुसुवथुः
सुसाव	सुसव	सुसुविष
पाणि० मते सुषावेत्यादि		
आ० सुयात्	सुयास्ताम्	सुयासुः
सुयाः	सुयास्तम्	सुयास्त
सुयासम्	सुयास्व	सुयास्म
श्व० सोता	सोतारौ	सोनारः
सोतासि	सोतास्थः	सोतास्थ
सोतास्मि	सोतास्वः	सोतास्मः
भ० सोष्यति	सोष्यतः	सोष्यन्ति
सोष्यसि	सोष्यथः	सोष्यथ
सोष्यामि	सोष्यावः	सोष्यामः
क्रि० असोष्यत्	असोष्यताम्	असोष्यन्
असोष्यः	असोष्यतम्	असोष्यत
असोष्यम्	असोष्याव	असोष्याम

॥ स्मृ-चिन्तायाम् ॥

व० स्मरति	स्मरतः	स्मरन्ति
स्मरसि	स्मरथः	स्मरथ
स्मरामि	स्मरावः	स्मरामः
स० स्मरेत्	स्मरेताम्	स्मरेयुः
स्मरेः	स्मरेतम्	स्मरेत
स्मरेयम्	स्मरेव	स्मरेम
प० स्मरतु	स्मरतात्	स्मरताम्
स्मर	"	स्मरतम्
स्मराणि	स्मराव	स्मराम
झ० अस्मरत्	अस्मरताम्	अस्मरन्
अस्मरः	अस्मरतम्	अस्मरत
अस्मरम्	अस्मराव	अस्मराम
अ० अस्मार्षीत्	अस्मार्ष्टाम्	अस्मार्षुः
अस्मार्षीः	अस्मार्ष्टम्	अस्मार्ष्ट
अस्मार्षम्	अस्मार्ष्व	अस्मार्ष्व
प० अस्मार	सस्मरतुः	सस्मदः
सस्मर्य	सस्मरथुः	सस्मर
सस्मार	सस्मर	सस्मरिष
आ० स्मर्यात्	स्मर्यास्ताम्	स्मर्यासुः
स्मर्याः	स्मर्यास्तम्	स्मर्यास्त
स्मर्यासम्	स्मर्यास्व	स्मर्यास्म
श्व० स्मर्ता	स्मर्तारौ	स्मर्तारः
स्मर्तासि	स्मर्तास्थः	स्मर्तास्थ
स्मर्तास्मि	स्मर्तास्वः	स्मर्तास्मः
भ० स्मरिष्यति	स्मरिष्यतः	स्मरिष्यन्ति
स्मरिष्यसि	स्मरिष्यथः	स्मरिष्यथ
स्मरिष्यामि	स्मरिष्यावः	स्मरिष्यामः
क्रि० अस्मरिष्यत्	अस्मरिष्यताम्	अस्मरिष्यन्
अस्मरिष्यः	अस्मरिष्यतम्	अस्मरिष्यत
अस्मरिष्यम्	अस्मरिष्याव	अस्मरिष्याम

॥ शृ-शृ-लेखने ॥

व० गरति	गरतः	गरन्ति
गरसि	गरथः	गरथ
गरामि	गरावः	गरामः

सरसि	सरथः	सरथ
सरामि	सरावः	सरामः
स० सरेत्	सरेताम्	सरेयुः
सरेः	सरेतम्	सरेत
सरेयम्	सरेव	सरेम
प० सग्नु	सरतान्	सरताम् सग्नु
सर	सरतम्	सरत
सराणि	सराव	सराम
अ० असरत्	असरताम्	असरन्
असरः	असरतम्	असरत
असरम्	असराव	असराम
अ० असाधीत्	असाधीम्	असाधुः
असाधीः	असाधीम्	असाध
असाधम्	असाध्व	असाध्म
प० असरन्	असरताम्	असरन्
असरः	असरतम्	असरत
असरम्	असराव	असराम
पाणिनिमते नेदं रूपम्		
प० नसार	सज्जुः	सज्जुः
ससर्थ	सज्जु	सज्ज
ससार	ससर	ससृव ससृम
आ० क्रियात्	क्रियास्ताम्	क्रियास्तुः
क्रियाः	क्रियास्तम्	क्रियास्त
क्रियासम्	क्रियास्व	क्रियास्म
प्र० सत्ता	सत्तारौ	सत्तारिः
सत्तासि	सत्तास्थः	सत्तास्थ
सत्तास्मि	सत्तास्वः	सत्तास्मः
अ० सरिष्यति	सरिष्यतः	सरिष्यन्ति
सरिष्यसि	सरिष्यथः	सरिष्यथ
सरिष्यामि	सरिष्यावः	सरिष्यामः
क्रि० असरिष्यत्	असरिष्यताम्	असरिष्यन्
असरिष्यः	असरिष्यतम्	असरिष्यत
असरिष्यम्	असरिष्याव	असरिष्याम

॥ ऋ-आपणे च ॥

व० ऋच्छति ऋच्छतः ऋच्छन्ति

ऋच्छति	ऋच्छथः	ऋच्छथ
ऋच्छामि	ऋच्छावः	ऋच्छामः
स० ऋच्छेत्	ऋच्छेताम्	ऋच्छेयुः
ऋच्छेः	ऋच्छेतम्	ऋच्छेत
ऋच्छेयम्	ऋच्छेव	ऋच्छेम
प० ऋच्छतु	ऋच्छतात्	ऋच्छताम् ऋच्छन्तु
ऋच्छ	ऋच्छतम्	ऋच्छत
ऋच्छानि	ऋच्छाव	ऋच्छाम
अ० आर्च्छत्	आर्च्छताम्	आर्च्छन्
आर्च्छः	आर्च्छतम्	आर्च्छत
आर्च्छम्	आर्च्छाव	आर्च्छाम
अ० आग्त्	आरताम्	आरन्
आग्ः	आरतम्	आरत
आग्म	आराव	आराम
नेदं पाणिनिमते		
आर्षीत्	आर्षाम्	आर्षुः
आर्षीः	आर्षम्	आर्ष
आर्षम्	आर्ष्व	आर्ष्म
प० आग्	आग्नुः	आग्ः
आग्थि	आग्थुः	आग्
आग्	आग्थि	आग्थि
आ० अर्थात्	अर्थास्ताम्	अर्थास्तुः
अर्थाः	अर्थास्तम्	अर्थास्त
अर्थासम्	अर्थास्व	अर्थास्म
प्र० अर्त्ता	अर्त्तारौ	अर्त्तारिः
अर्त्तासि	अर्त्तास्थः	अर्त्तास्थ
अर्त्तास्मि	अर्त्तास्वः	अर्त्तास्मः
अ० अरिष्यति	अरिष्यतः	अरिष्यन्ति
अरिष्यसि	अरिष्यथः	अरिष्यथ
अरिष्यामि	अरिष्यावः	अरिष्यामः
क्रि० आरिष्यत्	आरिष्यताम्	आरिष्यन्
आरिष्यः	आरिष्यतम्	आरिष्यत
आरिष्यम्	आरिष्याव	आरिष्याम

॥ वृ - छवन्तरणयोः ॥

व० तरति तरतः तरन्ति
तग्ति तरथः तरथ

तरामि	तरावः	तरामः
स० तरेत्	तरेताम्	तरेयुः
तरेः	तरेतम्	तरेत
तरेयम्	तरेष	तरेम
प० तरतु	तरतात्	तरताम्
तर	तरतात्	तरतम्
तराणि	तराव	तराम
अ० अतरत्	अतरताम्	अतरन्
अतरः	अतरतम्	अतरन
अतरम्	अतराव	अतराम
अ० अतारीत्	अतारिष्टाम्	अतारिषुः
अतारीः	अतारिष्टम्	अतारिष्ट
अतारिषम्	अतारिष्व	अतारिष्म
प० ततार	तेरतुः	तेरः
तेरिष	तेरथुः	तेर
ततार	ततर	तेरिष
आ० तीर्यात्	तीर्यास्ताम्	तीर्यासुः
तीर्याः	तीर्यास्तम्	तीर्यास्त
तीर्यासम्	तीर्यास्व	तीर्यास्म
अ० तरीता	तरीतारौ	तरीतारः
तरीनासि	तरीतास्थः	तरीतास्थ
तरीतास्मि	तरीतास्वः	तरीतास्मः
तरिता	तरितारौ	तरितारः
तरितासि	तरितास्थः	तरितास्थ
तरितास्मि	तरितास्वः	तरितास्मः
अ० तरीष्यति	तरीष्यतः	तरीष्यन्ति
तरीष्यसि	तरीष्यथः	तरीष्यथ
तरीष्यामि	तरीष्यावः	तरीष्यामः
तरिष्यति	तरिष्यतः	तरिष्यन्ति
तरिष्यसि	तरिष्यथः	तरिष्यथ
तरिष्यामि	तरिष्यावः	तरिष्यामः
क्रि० अतरीष्यत्	अतरीष्यताम्	अतरीष्यन्
अतरीष्यः	अतरीष्यतम्	अतरीष्यन्
अतरीष्यम्	अतरीष्याव	अतरीष्याम
अतरीष्यत्	अतरीष्यताम्	अतरीष्यन्
अतरीष्य	अतरीष्यतम्	अतरीष्यन्
अतरीष्यम्	अतरीष्याव	अतरीष्याम

दूर्ध्व—पाने २२		
व० धयति	धयतः	धयन्ति
धयसि	धयथः	धयथ
धयामि	धयावः	धयामः
स० धयेत्	धयेताम्	धयेयुः
धये	धयेतम्	धयेत
धयेयम्	धयेव	धयेम
प० धयतु	धयतात्	धयताम्
धय	धयतम्	धयत
धयानि	धयाव	धयाम
स० अधयन्	अधयताम्	अधयन्
अधयः	अधयतम्	अधयत
अधयम्	अधयाव	अधयाम
अ० अदधत्	अदधताम्	अदधन्
अदधः	अदधतम्	अदधन्
अदधम्	अदधाव	अदधाम
अधात्	अधाताम्	अधुः
अधाः	अधातम्	अधात
अधाम्	अधाव	अधाम
अधासीत्	अधासिष्टाम्	अधासिषुः
अधासीः	अधासिष्टम्	अधासिष्ट
अधासिषम्	अधासिष्व	अधासिष्म
प० दधौ	दधतुः	दधुः
दधाथ	दधिथ	दधथुः
दधौ	दधिष	दधिम
आ० धेयात्	धेयास्ताम्	धेयासुः
धेयाः	धेयास्तम्	धेयास्त
धेयासम्	धेयास्व	धेयास्म
अ० धाता	धातारौ	धातारः
धातासि	धातास्थः	धातास्थ
धातास्मि	धातास्वः	धातास्मः
अ० धास्यति	धास्यतः	धास्यन्ति
धास्यसि	धास्यथः	धास्यथ
धास्यामि	धास्यावः	धास्यामः
क्रि० अधास्यत्	अधास्यताम्	अधास्यन्
अधास्यः	अधास्यतम्	अधास्यन्
अधास्यम्	अधास्याव	अधास्याम

दैव-शोधने

ष० दायति	दायतः	दायन्ति
दायसि	दायथः	दायथ
दायामि	दायावः	दायामः
स० दायेत्	दायेताम्	दायेयुः
दायेः	दायेतम्	दायेत
दायेयम्	दायेव	दायेम
प० दायतु	दायतात्	दायताम् दायन्तु
दाय	"	दायतम् दायत
दायानि	दायाव	दायाम
अ० अदायत्	अदायताम्	अदायन्
अदायः	अदायतम्	अदायत
अदायम्	अदायाव	अदायाम
अ० अदासीत्	अदासिष्टाम्	अदासिषुः
अदासीः	अदासिष्टम्	अदासिष्ट
अदासिषम्	अदासिष्व	अदासिष्म
प० ददौ	ददतुः	ददुः
ददिय	ददाथ	ददयुः दद
ददौ	ददिव	ददिम
आ० दद्यात्	दद्यास्ताम्	दद्यास्तुः
दद्याः	दद्यास्तम्	दद्यास्त
दद्यालम्	दद्याल्व	दद्यालम
अ० ददाता	दातारौ	दातारः
दातासि	दातास्थः	दातास्थ
दातास्मि	दातास्वः	दातास्मः
अ० दास्यमि	दास्यतः	दास्यन्ति
दास्यसि	दास्यथः	दास्यथ
दास्यामि	दास्यावः	दास्यामः
क्रि० अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्
अदास्यः	अदास्यतम्	अदास्यत
अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम

दैव विज्ञतायाम्

ष० ध्यायति	ध्यायतः	ध्यायन्ति
ध्यायसि	ध्यायथः	ध्यायथ
ध्यायामि	ध्यायावः	ध्यायामः

स० ध्यायेत्	ध्यायेताम्	ध्यायेयुः
ध्यायेः	ध्यायेतम्	ध्यायेत
ध्यायेयम्	ध्यायेव	ध्यायेम
प० ध्यायतु	ध्यायतात्	ध्यायताम् ध्यायन्तु
ध्याय	"	ध्यायतम् ध्यायत
ध्यायानि	ध्यायाव	ध्यायाम
अ० अध्यायत्	अध्यायताम्	अध्यायन्
अध्यायः	अध्यायतम्	अध्यायत
अध्यायम्	अध्यायाव	अध्यायाम
अ० अध्यासीत्	अध्यासिष्टाम्	अध्यासिषुः
अध्यासीः	अध्यासिष्टम्	अध्यासिष्ट
अध्यासिषम्	अध्यासिष्व	अध्यासिष्म
प० दध्यौ	दध्यतुः	दध्युः
दध्याथ	दध्यिथ	दध्यथुः दध्य
दध्यौ	दध्यिव	दध्यिम
आ० ध्येयात्	ध्येयास्ताम्	ध्येयास्तुः
ध्येयाः	ध्येयास्तम्	ध्येयास्त
ध्येयालम्	ध्येयाल्व	ध्येयालम
ध्यायात्	ध्यायास्ताम्	ध्यायास्तुः
ध्यायाः	ध्यायास्तम्	ध्यायास्त
ध्य	लत्म् ध्यायास्व	ध्यायालम
अ० ध्याता	ध्यातारौ	ध्यातारः
ध्यातासि	ध्यातास्थः	ध्यातास्थ
ध्यातास्मि	ध्यातास्वः	ध्यातास्मः
अ० ध्यास्यति	ध्यास्यतः	ध्यास्यन्ति
ध्यास्यसि	ध्यास्यथः	ध्यास्यथ
ध्यास्यामि	ध्यास्यावः	ध्यास्यामः
क्रि० अध्यास्यत्	अध्यास्यताम्	अध्यास्यन्
अध्यास्यः	अध्यास्यतम्	अध्यास्यत
अध्यास्यम्	अध्यास्याव	अध्यास्याम

फक्-नीचैर्गतौ,

ष० फक्कति	फक्कतः	फक्कन्ति
फक्कसि	फक्कथः	फक्कथ
फक्कामि	फक्कावः	फक्कामः

स०	फक्तेत्	फक्तेताम्	फक्तेयुः
	फक्तेः	फक्तेतम्	फक्तेत
	फक्तेयम्	फक्तेव	फक्तेर्म
प०	फक्कत्	फक्कतात्	फक्कताम्
	फक्क	फक्कतम्	फक्कत
	फक्कानि	फक्काव	फक्काम
झ०	अफक्कत्	अफक्कताम्	अफक्कन्
	अफक्कः	अफक्कतम्	अफक्कत
	अफक्कम्	अफक्काव	अफक्काम
ञ०	अफक्कीत्	अफक्किष्टाम्	अफक्किषु
	अफक्कीः	अफक्किष्टम्	अफक्किष्ट
	अफक्किषम्	अफक्किष्व	अफक्किष्म
प०	पफक्क	पफक्कतुः	पफक्कतुः
	पफक्किष	पफक्कतुः	पफक्क
	पफक्क	पफक्किष	पफक्किम
आ०	फक्क्यात्	फक्क्यास्ताम्	फक्क्यासुः
	फक्क्याः	फक्क्यास्तम्	फक्क्यास्त
	फक्क्यासम्	फक्क्यास्व	फक्क्यास्म
०	फक्किता	फक्कितारौ	फक्किताम्
	फक्कितासि	फक्कितास्वः	फक्कितास्म
	फक्कितास्मि	फक्कितास्वः	फक्कितास्म
भ०	फक्किष्यति	फक्किष्यतः	फक्किष्यन्ति
	फक्किष्यसि	फक्किष्यथः	फक्किष्यथ
	फक्किष्यामि	फक्किष्यावः	फक्किष्यामः
	अफक्किष्यत्	अफक्किष्यताम्	अफक्किष्यन्
	अफक्किष्यः	अफक्किष्यतम्	अफक्किष्यत
	अफक्किष्यम्	अफक्किष्याव	अफक्किष्याम

॥ ग्लै हृषक्षये ॥ ग्लायति । अग्लासीत् ।

जग्लौ । ग्लायत् । ग्लेवात्

॥ ग्लै गात्रविनामे ॥ ग्लायति । अग्लासीत्
मग्लौ । ग्लायत् । ग्लेयात्

॥ धै न्यक्करणे ॥ धायति । अधासीत् । दधौ

॥ ध्रै स्वप्ने ॥ ध्रायति । अध्रासीत् । दध्रौ

॥ ध्रै तृप्ती ॥ ध्रायति । अध्रासीत् । दध्रौ

॥ कै नै रै शब्दे ॥ कायति । अकासीत् । चकौ

गायति । अगासीत् । जगौ ।

रायति । अरासीत् । ररौ

आशिषि तु त्रयाणाम् - ।

कायान् कायास्ताम् कायासुः

कायाः कायास्तम् कायास्त

कायासम् कायास्व कायास्म

गेयात् गेयास्ताम् गेयासुः

गेयाः गेयास्तम् गेयास्त

गेयासम् गेयास्व गेयास्म

रायात् रायास्ताम् रायासुः

रायाः रायास्तम् रायास्त

रायासम् रायास्व रायास्म

दृष्टे स्तृष्टे - सङ्घाते च ॥ क्षै - खदने

क्षै - क्षये ॥ जै वै - अये ॥ क्षै भै - पाके

पै - शोषणे ।

॥ दृष्टे ॥ दृष्टायति । अदृष्टासीत् । तदृष्टौ

॥ स्तृष्टे ॥ स्तृष्टायति । अस्तृष्टानीत् । तदस्तृष्टौ

॥ क्षै ॥ क्षायति । अक्षासीत् । चक्षौ ॥

॥ क्षै ॥ क्षायति । अक्षासीत् । चक्षौ ॥

जायति अजासीत् जजौ

सायनि असानोत् ससौ

धायति अधासीत् दधौ

धायति अध्रासीत् दध्रौ

॥ पै ॥ पायति । अपासीत् । पपौ ॥

(॥ पाणिनिमते नेदं रूपम् ।)

आ० पेयात् पेयास्ताम् पेयासुः

पेयाः पेयास्तम् पेयास्त

पेयासम् पेयास्व पेयास्म

ओचै शोषणे । वायति । अवासीत् । ववौ

ष्णै वेष्टने । स्नायति । अस्नासीत् । सस्नौ

स्नायात् स्नेयात्

॥ तक् हसने ॥

व० तक्नि तक्नः तक्नि

तक्सि तक्थः तक्थ

तकामि तक्वावः तकामः

अ० अशोकत्	अशोक्ताम्	अशोकन्
अशोकः	अशोकतम्	अशोकत
अशोकम्	अशोकाय	अशोकाम
अ० अशोकीत्	अशोकिष्टम्	अशोकिषुः
अशोकी	अशोकिष्टम्	अशोकिष्ट
अशोकिषम्	अशोकिष्व	अशोकिष्व
प० शुशोक	शुशुकत्	शुशुकुः
शुशोकिय	शुशुकथुः	शुशुक
शुशोक	शुशुकिष	शुशुकिम
आ० शुक्यात्	शुक्यास्ताम्	शुक्यासुः
शुक्याः	शुक्यास्तम्	शुक्यास्त
शुक्यासम्	शुक्यास्व	शुक्यास्म
अ० शोकिता	शोकितारौ	शोकितारः
शोकितासि	शोकितास्यः	शोकितास्य
शोकितास्मि	शोकितास्वः	शोकितास्मः
अ० शोकिष्यति	शोकिष्यतः	शोकिष्यन्ति
शोकिष्यसि	शोकिष्यथः	शोकिष्यथ
शोकिष्यामि	शोकिष्यावः	शोकिष्यामः
कि० अशोकिष्यत्	अशोकिष्यताम्	अशोकिष्यन्
अशोकिष्यः	अशोकिष्यतम्	अशोकिष्यत
अशोकिष्यम्	अशोकिष्याव	अशोकिष्याम

बुद्ध-भाषणे

बुद्धति । अबुद्धत् । बुबुद्ध ।

ओषु-शोषणालमर्थयोः

अ० ओक्षति	ओक्षतः	ओक्षन्ति
ओक्षसि	ओक्षथः	ओक्षथ
ओक्षामि	ओक्षावः	ओक्षामः
स० ओक्षेत्	ओक्षेताम्	ओक्षेयुः
ओक्षेः	ओक्षेतम्	ओक्षेत
ओक्षेयम्	ओक्षेव	ओक्षेम
प० ओक्षतु	ओक्षतात्	ओक्षताम्
ओक्ष	ओक्षतम्	ओक्षत
ओक्षानि	ओक्षाव	ओक्षाम
अ० ओक्षत्	ओक्षताम्	ओक्षन्

औक्षः	औक्षतम्	औक्षन्
औक्षम्	औक्षाव	औक्षाम
अ० औक्षीत्	औक्षिष्टम्	औक्षिषुः
औक्षीः	औक्षिष्टम्	औक्षिष्ट
औक्षिषम्	औक्षिष्व	औक्षिष्व
प० औक्षाञ्चिकार	औक्षाञ्चकतुः	औक्षाञ्चकुः
औक्षाञ्चकथ	औक्षाञ्चकथुः	औक्षाञ्चक
औक्षाञ्चिकार	औक्षाञ्चकव	औक्षाञ्चकम
औक्षाञ्चकर		
औक्षामास	औक्षामासतुः	औक्षामासुः
औक्षामासि	औक्षामासथुः	औक्षामास
औक्षामास	औक्षामासि	औक्षामासि
औक्षाम्बभूव	औक्षाम्बभूवतुः	औक्षाम्बभूवुः
औक्षाम्बभूवि	औक्षाम्बभूविथुः	औक्षाम्बभूव
औक्षाम्बभूव	औक्षाम्बभूवि	औक्षाम्बभूवि
अ० ओरुयात्	ओरुयास्ताम्	ओरुयासुः
ओरुयाः	ओरुयास्तम्	ओरुयास्त
ओरुयासम्	ओरुयास्व	ओरुयास्म
अ० ओक्षिना	ओक्षितारौ	ओक्षितारः
ओक्षितासि	ओक्षितास्यः	ओक्षितास्य
ओक्षितास्मि	ओक्षितास्वः	ओक्षितास्मः
अ० ओक्षिष्यति	ओक्षिष्यतः	ओक्षिष्यन्ति
ओक्षिष्यसि	ओक्षिष्यथः	ओक्षिष्यथ
ओक्षिष्यामि	ओक्षिष्यावः	ओक्षिष्यामः
कि० ओक्षिष्यत्	ओक्षिष्यताम्	ओक्षिष्यन्
ओक्षिष्यः	ओक्षिष्यतम्	ओक्षिष्यत
ओक्षिष्यम्	ओक्षिष्याव	ओक्षिष्याम

राक्ष् लाक्ष् प्राक्ष् प्राक्ष् -

शोषणालमर्थयोः

अ० राक्षति	राक्षतः	राक्षन्ति
राक्षसि	राक्षथः	राक्षथ
राक्षामि	राक्षावः	राक्षामः
स० राक्षेत्	राक्षेताम्	राक्षेयुः
राक्षेः	राक्षेतम्	राक्षेत
राक्षेयम्	राक्षेव	राक्षेम

प० राखतु	राखतात्	राखताम्	राखन्तु
राख	"	राखतम्	राखत
राखाणि	राखाव	राखाम	
अ० अराखत	अराखताम्	अराखन्	
अराखः	अराखतम्	अराखत	
अराखम्	अराखाव	अराखाम	
अ० अराखीत्	अराखिष्टाम्	अराखिषुः	
अराखीः	अराखिष्टम्	अराखिष्ट	
अराखिष्यम्	अराखिष्य	अराखिष्यम	
प० रराख	रराखतुः	रराखुः	
रराखिथ	रराखयुः	रराख	
रराख	रराखिव	रराखिम	
आ० राख्यात्	राख्यास्ताम्	राख्यासुः	
राख्याः	राख्यास्तम्	राख्यास्त	
राख्यासम्	राख्यास्व	राख्यास्म	
अ० राखिता	राखिताम्	राखितारः	
राखितासि	राखितास्वः	राखितास्थ	
राखितास्मि	राखितास्वः	राखितास्मः	
अ० राखिष्यति	राखिष्यतः	राखिष्यन्ति	
राखिष्यसि	राखिष्यथः	राखिष्यथ	
राखिष्यामि	राखिष्यावः	राखिष्यामः	
कि० अराखिष्यतु	अराखिष्यताम्	अराखिष्यन्	
अराखिष्यः	अराखिष्यतम्	अराखिष्यत	
अराखिष्यम्	अराखिष्याव	अराखिष्याम	
पथं कायति ।	अनाखीत् ।	ललाख	
प्रायति ।	अप्राखीत् ।	प्रायस ॥	
प्रायति ।	अप्राखीत् ।	प्रायस ॥	
॥ शाखु प्रलाखु व्याप्ती ।			
शायति ।	अशाखीत् ।	शायाख ।	
प्रलायति ।	अप्रलाखीन् ।	शाप्रलाख ।	
॥ कवक्ष हसने ॥			
कवक्षति ।	अकवक्षीत् ।	कवक्षस ।	

॥ उख गतो ॥

प० ओखति	ओखतः	ओखन्ति
ओखसि	ओखथः	ओखथ
ओखामि	ओखावः	ओखामः

स० ओखेत्	ओखेताम्	ओखेयुः
ओखेः	ओखेनम्	ओखेत
ओखेयम्	ओखेव	ओखेम
प० ओखतु	ओखतात्	ओखताम्
ओख	"	ओखतम्
ओखानि	ओखाव	ओखाम
अ० ओखत्	ओखताम्	ओखन्
ओखः	ओखतम्	ओखन
ओखम्	ओखाव	ओखाम
अ० ओखीत्	ओखिष्टाम्	ओखिषुः
ओखीः	ओखिष्टम्	ओखिष्ट
ओखिष्यम्	ओखिष्य	ओखिष्यम
प० उबोख	ऊखतुः	ऊखुः
उबोखिथ	ऊखयुः	ऊख
उबोख	ऊखिव	ऊखिम
आ० उख्यात्	उख्यास्ताम्	उख्यासुः
उख्याः	उख्यास्तम्	उख्यास्त
उख्यासम्	उख्यास्व	उख्यास्म
अ० ओखिता	ओखिताम्	ओखितारः
ओखितासि	ओखितास्वः	ओखितास्थ
ओखितास्मि	ओखितास्वः	ओखितास्मः
अ० ओखिष्यति	ओखिष्यतः	ओखिष्यन्ति
ओखिष्यसि	ओखिष्यथः	ओखिष्यथ
ओखिष्यामि	ओखिष्यावः	ओखिष्यामः
कि० ओखिष्यत्	ओखिष्यताम्	ओखिष्यन्
ओखिष्यः	ओखिष्यतम्	ओखिष्यत
ओखिष्यम्	ओखिष्याव	ओखिष्याम

नख गख मख रख लख गती वख गती
 गखति अनाखीत् अनखीत् नेखतुः नेखि
 नखति अनाखीत् अनखीत् ननाख
 मखति अनाखीत् अयखीत् ममाख
 रखति अराखीत् अरखीत् रराख
 लखति अलाखीत् अलखीत् ललाख लेखतुः
 खखति । अवाखीत् । अवखीत्
 प० ववाख ववखतुः ववखुः
 ववखिथ ववखयुः ववख

वधात् वधस् वधस्व वधस्वित् वधस्वित्
मखु रखु लखु रिखु रगु लगु तगु
अगु प्रखु वगु मगु म्वगु रिगु लिगु गती

मखु-मङ्गति । अमङ्गीत् । ममङ्ग
रखु-रङ्गति । अरङ्गीत् । ररङ्ग
लखु-लङ्गति । अलङ्गीत् । ललङ्ग
रिखु-रिङ्गति । अरिङ्गीत् । रिरिङ्ग
रगु-रङ्गति । अरङ्गीत् । ररङ्ग
लगु-लङ्गति । अलङ्गीत् । ललङ्ग
तगु-तङ्गति । अतङ्गीत् । ततङ्ग
अगु-अङ्गति । अअङ्गीत् । अअङ्ग
प्रखु-प्रङ्गति । अप्रङ्गीत् । अप्रङ्ग
वगु-वङ्गति । अवङ्गीत् । ववङ्ग
मगु-मङ्गति । अमङ्गीत् । ममङ्ग
स्वगु-स्वङ्गति । अस्वङ्गीत् । स्वस्वङ्ग
रिगु-रिङ्गति । अरिङ्गीत् । रिरिङ्ग
लिगु-लिङ्गति । अलिङ्गीत् । लिलिङ्ग

॥ इत् गती ॥

अ० पखति	पखतः	पखगित
पखसि	पखथः	पखथ
पखाति	:	पखामः
ख० पखेत्	पखेताम्	पखेयुः
पखेः	पखेतम्	पखेत
पखेयम्	पखेव	पखेम
प० पखतु	पखतात्	पखताम्
पख	"	पखतम्
पखानि	पखाव	पखाम
ख० पेखत्	पेखताम्	पेखन्
पेखः	पेखतम्	पेखत
पेखम्	पेखाव	पेखाम
अ० पेखीत्	पेखिष्टाम्	पेखिषुः
पेखीः	पेखिष्टम्	पेखिष्ट
पेखिषम्	पेखिष्व	पेखिष्व
प० इयेख	इयेखुः	इयेखुः
इयेखिथ	इयेखुः	इयेख

इयेख	इखिथ	इखिम
आ० इख्यात्	इख्यास्ताम्	इख्यासुः
इख्याः	इख्यास्तम्	इख्यास्त
इख्यासम्	इख्यास्व	इख्यास्व
प्र० पखिता	पखितारौ	पखितारः
पखितासि	पखितास्वः	पखितास्व
पखितास्मि	पखितास्वः	पखितास्मः
म० पखिष्यति	पखिष्यतः	पखिष्यन्ति
पखिष्यसि	पखिष्यथः	पखिष्यथ
पखिष्यामि	पखिष्यावः	पखिष्यामः
क्रि० पेखिष्यत्	पेखिष्यताम्	पेखिष्यन्
पेखिष्यः	पेखिष्यतम्	पेखिष्यत
पेखिष्यम्	पेखिष्याव	पेखिष्याम

इखु इखु इयु उगु गती—

इङ्गति । इङ्गति । इङ्गति । उङ्गति ।
अ० पेङ्गीत् । पेङ्गीत् । पेङ्गीत् । औङ्गीत् ।
प० इङ्गास्वकार । इङ्गामास । इङ्गाम्बूव
इङ्गास्वकार । इङ्गामास । इङ्गाम्बूव ।
इङ्गास्वकार । इङ्गामास । इङ्गाम्बूव ।
उङ्गास्वकार । उङ्गामास । उङ्गाम्बूव ।

॥ वल्ग गती ॥

वल्गति । अवल्गीत् । ववल्ग ।
अगु गती ॥ अङ्गति । आङ्गीत् ।
आनङ्ग आनङ्गत् । आनङ्गुः
आनङ्गिथ आनङ्गुथुः आनङ्ग
आनङ्ग आनङ्गिथ आनङ्गिम
त्वगु कर्पने च । युगु लुगु वुगु वर्जने ।
त्वङ्गति अत्वङ्गीत् तत्वङ्ग
युङ्गति अयुङ्गीत् युयुङ्ग
लुङ्गति अलुङ्गीत् लुलुङ्ग
वुङ्गति अवुङ्गीत् वुवुङ्ग
गन्ध हस्ते । दधु पालने । शिधु आघ्राणे
मधु मण्डने । लधु शोधने ।
गङ्घति अगङ्घीत् जगङ्घ
दङ्घति अदङ्घीत् ददङ्घ

शिङ्घति	अशिङ्घीत्	शिशिङ्घ
मङ्घति	अमङ्घीत्	ममङ्घ
लङ्घति	अलङ्घीत्	ललङ्घ

॥ शुच् शोके ॥

ष० शोचति	शोचतः	शोचन्ति
शोचसि	शोचथः	शोचथ
शोचामि	शोचावः	शोचामः

स० शोचेत्	शोचेताम्	शोचेषुः
शोचेः	शोचेतम्	शोचेत
शोचैयम्	शोचैव	शोचेम

प० शोचतु	शोचतात्	शोचताम्	शोचन्तु
शोच	”	शोचतम्	शोचत
शोचानि	शोचाव	शोचाम	

झ० अशोचत्	अशोचताम्	अशोचन्
अशोचः	अशोचतम्	अशोचत
अशोचम्	अशोचाव	अशोचाम

अ० अशोचीत्	अशोचिष्टाम्	अशोचिषुः
अशोचीः	अशोचिष्टम्	अशोचिष्ट
अशोचिषम्	अशोचिष्व	अशोचिष्व

प० शुशोच	शुशुचतुः	शुशुचुः
शुशोचिथ	शुशुचथुः	शुशुच
शुशोच	शुशुचिव	शुशुचिम

आ० शुच्यात्	शुच्यास्ताम्	शुच्यासुः
शुच्याः	शुच्यास्तम्	शुच्यास्त
शुच्यासम्	शुच्यास्व	शुच्यास्म

ऋ० शोचिता	शोचितारौ	शोचितारः
शोचितसि	शोचितस्थः	शोचितस्थ
शोचितामि	शोचितवः	शोचितामः

स० शोचिष्यति	शोचिष्यतः	शोचिष्यन्ति
शोचिष्यसि	शोचिष्यथः	शोचिष्यथ
शोचिष्यामि	शोचिष्यावः	शोचिष्यामः

कि० अशोचिष्यत्	अशोचिष्यताम्	अशोचिष्यन्
अशोचिष्यः	अशोचिष्यतम्	अशोचिष्यत
अशोचिष्यम्	अशोचिष्याव	अशोचिष्याम

॥ कुच-शब्दे तारे ॥

कोचति अकोचीत्

चुकोच	चुकुचतुः	चुकुचुः
चुकोचिथ	चुकुचथुः	चुकुच
चुकोच	चुकुचिव	चुकुचिम

॥ कुञ्ज-गतौ ॥

कुञ्जति । अकुञ्जीत् ।

प० चुकुञ्ज	चुकुञ्जतुः	चुकुञ्जुः
चुकुञ्जिथ	चुकुञ्जथुः	चुकुञ्ज
चुकुञ्ज	चुकुञ्जिव	चुकुञ्जिम

आ० कुच्यात्	कुच्यास्ताम्	कुच्यासुः
कुच्याः	कुच्यास्तम्	कुच्यास्त
कुच्यासम्	कुच्यास्व	कुच्यास्म

कुञ्ज व कौटिल्याल्पीभावयोः

कुञ्ज अपनयने । वञ्च वञ्च तञ्च

त्वञ्च मञ्च मुञ्च नुञ्च गतौ ।

कुञ्जति	अकुञ्जीत्	चुकुञ्ज
कुञ्जति	अकुञ्जीत्	कुञ्ज
वञ्जति	अवञ्जीत्	वञ्ज

वञ्जति	अवञ्जीत्	वञ्ज
--------	----------	------

तञ्जति	अतञ्जीत्	तञ्ज
--------	----------	------

त्वञ्जति	अत्वञ्जीत्	त्वञ्ज
----------	------------	--------

मञ्जति	अमञ्जीत्	ममञ्ज
--------	----------	-------

मुञ्जति	अमुञ्जीत्	मुमुञ्ज
---------	-----------	---------

नुञ्जति	अनुञ्जीत्	मुमुञ्ज
---------	-----------	---------

॥ वञ्ज-गतौ ॥

व० सञ्जति	सञ्जतः	सञ्जन्ति
सञ्जसि	सञ्जथः	सञ्जथ
सञ्जामि	सञ्जावः	सञ्जामः

अ० असञ्जीत्	असञ्जिष्टाम्	असञ्जिषुः
असञ्जीः	असञ्जिष्टम्	असञ्जिष्ट
असञ्जिषम्	असञ्जिष्व	असञ्जिष्व

प० ससञ्ज	ससञ्जतुः	ससञ्जुः
ससञ्जिथ	ससञ्जथुः	ससञ्ज
ससञ्ज	ससञ्जिव	ससञ्जिम

शेषं फक्कत् ॥

॥ अर्च - पूजायाम्, ॥

व० अर्चति	अर्चतः	अर्चन्ति
अर्चसि	अर्चथः	अर्चथ
अर्चामि	अर्चावः	अर्चामः
स० अर्चेत्	अर्चेताम्	अर्चेयुः
अर्चेः	अर्चेतम्	अर्चेत
अर्चेयम्	अर्चेव	अर्चेम
प० अर्चेतु	अर्चेतात्	अर्चेताम्
अर्चे	अर्चेतम्	अर्चेत
अर्चानि	अर्चाव	अर्चाम
झ० आर्चत्	आर्चताम्	आर्चन्
आर्चः	आर्चेतम्	आर्चेत
आर्चस्	आर्चाव	आर्चाम
अ० आर्चीत्	आर्चिष्टम्	आर्चिष्टुः
आर्चीः	आर्चिष्टम्	आर्चिष्ट
आर्चिषम्	आर्चिष्व	आर्चिष्य
प० आनर्च	आनर्चेतुः	आनर्चुः
आनर्चिथ	आनर्चिथुः	आनर्च
आनर्च	आनर्चिष	आनर्चिम
आ० अर्च्यात्	अर्च्यास्ताम्	अर्च्यास्तुः
अर्च्याः	अर्च्यास्तम्	अर्च्यास्त
अर्च्यास्तम्	अर्च्यास्व	अर्च्यास्म
प्र० अर्चिता	अर्चितारौ	अर्चितारः
अर्चितासि	अर्चितास्वः	अर्चितास्म
अर्चितास्मि	अर्चितास्वः	अर्चितास्मः
भ० अर्चिष्यति	अर्चिष्यतः	अर्चिष्यन्ति
अर्चिष्यसि	अर्चिष्यथः	अर्चिष्यथ
अर्चिष्यामि	अर्चिष्यावः	अर्चिष्यामः
क्रि० आर्चिष्यत्	आर्चिष्यताम्	आर्चिष्यन्
आर्चिष्यः	आर्चिष्यतम्	आर्चिष्यत
आर्चिष्यम्	आर्चिष्याव	आर्चिष्याम

अर्चु गती

व० अर्चति	अर्चतः	अर्चन्ति
अर्चसि	अर्चथः	अर्चथ
अर्चामि	अर्चावः	अर्चामः

स० अर्चवेत्	अर्चवेताम्	अर्चवेयुः
अर्चवेः	अर्चवेतम्	अर्चवेत
अर्चवेयम्	अर्चवेव	अर्चवेम
प० अर्चवतु	अर्चवतात्	अर्चवताम्
अर्चव	अर्चवतम्	अर्चवत
अर्चवानि	अर्चाव	अर्चाम
झ० आर्चवत्	आर्चवताम्	आर्चवन्
आर्चवः	आर्चवतम्	आर्चवत
आर्चवम्	आर्चाव	आर्चाम
अ० आर्चवीत्	आर्चिविष्टम्	आर्चिविष्टुः
आर्चवाः	आर्चिविष्टम्	आर्चिविष्ट
आर्चिविषम्	आर्चिविष्व	आर्चिविष्य
प० आनर्चव	आनर्चवतुः	आनर्चवुः
आनर्चविथ	आनर्चविथुः	आनर्चव
आनर्चव	आनर्चविष	आनर्चविम
आ० अर्चवान्	अर्च्यास्ताम्	अर्च्यास्तुः
अर्च्याः	अर्च्यास्तम्	अर्च्यास्त
अर्च्यास्तम्	अर्च्यास्व	अर्च्यास्म
	पूजायाम्,	
अर्च्यात्	अर्च्यास्ताम्	अर्च्यास्तुः
अर्च्याः	अर्च्यास्तम्	अर्च्यास्त
अर्च्यास्तम्	अर्च्यास्व	अर्च्यास्म
प्र० अर्चिविता	अर्चिवितारौ	अर्चिवितारः
अर्चिवितासि	अर्चिवितास्वः	अर्चिवितास्म
अर्चिवितास्मि	अर्चिवितास्वः	अर्चिवितास्मः
भ० अर्चिविष्यति	अर्चिविष्यतः	अर्चिविष्यन्ति
अर्चिविष्यसि	अर्चिविष्यथः	अर्चिविष्यथ
अर्चिविष्यामि	अर्चिविष्यावः	अर्चिविष्यामः
क्रि० आर्चिविष्यत्	आर्चिविष्यताम्	आर्चिविष्यन्
आर्चिविष्यः	आर्चिविष्यतम्	आर्चिविष्यत
आर्चिविष्यम्	आर्चिविष्याव	आर्चिविष्याम

मुचु गती

मोचति ।

अ० अमुचत्	अमुचताम्	अमुचन्
अमुचः	अमुचतम्	अमुचत

अमुचम अमुचाव अमुचाम
अमोचीत् अमोचिशम् अमोचिषुः
अमोचीः अमोचिष्टम् अमोचिष्ट
अमोचिषम् अमोचिष्व अमोचिष्व
मुमोच ।

म्लुच् म्लुच् गतौ । म्लुच् म्लुच् स्तेये ।
म्लोचति । अम्लोचीत् । अम्लुचत्
मुम्लोच । म्लोचति । अम्लोचीत् ।
अम्लुचत् । मुम्लोच । म्लोचति
अम्लोचीत् । अम्लुचत् । मुम्लोच ।
नेदं रूपमन्येषां मते ।

म्लुच् गतौ,—म्लुचति

अ० अम्लुचत् अम्लुचताम् अम्लुचन्
अम्लुचः अम्लुचतम् अम्लुचत
अम्लुचम् अम्लुचाव अम्लुचाम

केवाञ्चिन्मते अम्लुचत् इत्यादि ।
अम्लुचतीत् अम्लुचिशम् अम्लुचिषुः
अम्लुचीः अम्लुचिष्टम् अम्लुचिष्ट
अम्लुचिषम् अम्लुचिष्व अम्लुचिष्व

प० अम्लुचन् अम्लुचन्तुः अम्लुचन्तुः
अम्लुचिष्य अम्लुचिष्युः अम्लुचिष्य
अम्लुचिष्य अम्लुचिष्यव अम्लुचिष्यम्
म्लेच्छ अच्यकायां वाचि ।

म्लेच्छति म्लेच्छेत् म्लेच्छतु
अम्लेच्छत् अम्लेच्छीत्

प० मिम्लेच्छ मिम्लेच्छतुः मिम्लेच्छुः
मिम्लेच्छिष्य मिम्लेच्छिष्युः मिम्लेच्छ
मिम्लेच्छ मिम्लेच्छिष्य मिम्लेच्छिष्यम्
म्लेच्छवात् म्लेच्छिता म्लेच्छिष्यति
अम्लेच्छिष्यत् ।

॥ बाह्वु इच्छायाम् ॥

वाञ्छति । वाञ्छेत् । वाञ्छतु ।
अवाञ्छत् । अवाञ्छीत् । ववाञ्छ
। वाञ्छवात् । वाञ्छिता ।
वाञ्छिष्यति । अवाञ्छिष्यत् ।

॥ बाह्वु लक्षणे ॥

वाञ्छति । अवाञ्छीत् । ललाञ्छ ।

॥ लल्ल लक्षणे ॥

लल्लति । अल्लच्छीत् । लल्ल

॥ आह्वु आयामे ॥

आह्वति । आह्वेत् । आह्वतु ।

आह्वत् । आह्वीत् ।

प० आह्वन् आह्वन्तुः आह्वन्तुः
आह्विष्य आह्विष्युः आह्व
आह्व आह्विष्यव आह्विष्यम्
मत्तान्तरे । आनाह्व । आनाह्विष्य इ०
आह्ववात् । आह्विता । आह्विष्यति
। आह्विष्यत् ।

॥ ह्रीच्छ लज्जायाम् ॥

ह्रीच्छति । ह्रीच्छेत् । ह्रीच्छतु ।
अह्रीच्छत् । अह्रीच्छीत् । निह्रीच्छ ।
ह्रीच्छवात् । ह्रीच्छिता । ह्रीच्छिष्यति ।
अह्रीच्छिष्यत् ।

॥ हुच्छ कोटिस्थे ॥

हुच्छति । हुच्छेत् । हुच्छतु । अहुच्छत् ।
अहुच्छीत् ।

प० हुच्छन् हुच्छन्तुः हुच्छन्तुः
हुच्छिष्य हुच्छिष्युः हुच्छ
हुच्छ हुच्छिष्यव हुच्छिष्यम्
हुच्छवात् । हुच्छिता । हुच्छिष्यति ।
अहुच्छिष्यत् ।

॥ मुच्छ मोहसमुच्छाययोः ॥

मुच्छति । अमुच्छीत् । मुमुच्छ ।

॥ स्फुच्छ स्फुच्छा विस्मृतौ ॥

स्फुच्छति । अस्फुच्छीत् । पुस्फुच्छ ।
स्फुच्छति । अस्फुच्छीत् । सुस्फुच्छ ।

॥ युच्छ प्रमादे ॥

युच्छति । युच्छेत् । युच्छतु ।

अयुच्छत् । अयुच्छीत् । युयुच्छ ।
युच्छयात् । युच्छिता । युच्छिष्यति ।
अयुच्छिष्यत् ।

॥ धृज गतौ ॥

धजति । धर्जत् । धर्जतु । अधर्जत् ।
अधर्जीत् ।

प० दधर्ष दधृजतुः दधृजुः
दधर्षित्य दधृजयुः दधृज
दधर्ष दधृजिष्य दधृजिष्य
धृज्यात् । धर्जिता । धर्जिष्यति ।
अधर्जिष्यत् ।

॥ धृजु ध्वजु भ्रजु भ्रज गतौ ॥

धृजति । अधृज्जीत् । दधृज्ज ।
ध्वजति । अध्वज्जीत् । दध्वज्ज ।
भ्रजति । अभ्रज्जीत् । दभ्रज्ज ।
भ्रजति । अभ्राज्जीत् । अभ्रज्जीत् ।
दभ्राज ।

॥ ध्वज गतौ ॥

ध्वजति । अध्वज्जीत् । अध्वज्जीत् ।

प० दध्वज दध्वजतुः दध्वजुः
दध्वजित्य दध्वजयुः दध्वज
दध्वज दध्वज दध्वजिष्य दध्वजिष्य

॥ वज गतौ ॥

वजति । अवज्जीत् । अवाजीत् ।
ववाज । ववजित्य ।

॥ वस्ज गतौ ॥

वस्जति । अवस्ज्जीत् । वस्जज्ज ।
मताम्तरेऽर्थ आत्मनेपद्यपि वस्जते ।

॥ कुज लुज स्तेये ॥

कोजति । अकोजीत् । चुकोज ।
खोजति । अखोजीत् । चुखोज ।

॥ अर्ज सर्ज अर्जने ॥

अर्जति । आर्जीत् । आनर्ज ।
सर्जति । सर्जत् । सर्जतु । असर्जत् ।
असर्जीत् ।

प० ससर्ज ससर्जतुः ससर्जुः

ससर्जिष्य ससर्जयुः ससर्ज
ससर्ज ससर्जिव ससर्जिष्य
ससर्जात् । ससर्जिता । ससर्जिष्यति ।
असर्जिष्यत् ।

॥ कर्ज व्यथने ॥

कर्जति । अकर्जीत् । चकर्ज ।

॥ कर्ज मार्जने च ॥

कर्जति । अकर्जीत् । चकर्ज ।

॥ काज मन्ये ॥

काजति । अकाजीत् । अकाजीत् ।

प० चखाज चखजतुः चखजुः
चखजित्य चखजयुः चखज
चखाज चखाज चखजिष्य चखजिष्य
॥ काजु गतिवैकल्ये ॥

काजति । अकाजीत् । चकाज ।

॥ ब्रज गतौ ॥

ब्रजति । ब्रजतः । ब्रजमि
ब्रजति । ब्रजयः । ब्रजय
ब्रजामि । ब्रजावः । ब्रजामः
प० ब्रजेत् । ब्रजेताम् । ब्रजेयुः
ब्रजेः । ब्रजेतम् । ब्रजेत
ब्रजेयम् । ब्रजेव । ब्रजेम

प० ब्रजतु । ब्रजताम् । ब्रजताम् । ब्रजन्तु
ब्रज । ब्रजतम् । ब्रजत
ब्रजानि । ब्रजाव । ब्रजाम

प० अभ्रजत् । अभ्रजताम् । अभ्रजत्
अभ्रजः । अभ्रजतम् । अभ्रजत
अभ्रजम् । अ । अभ्रजाम

प० अभ्राजीत् । अभ्राजिष्टाम् । अभ्राजिषुः
अभ्राजी । अभ्राजिष्टम् । अभ्राजिष्ट
अभ्राजिष्यम् । अभ्राजिष्व । अभ्राजिष्व

प० चव्राज चव्रजतुः चव्रजुः
चव्रजित्य चव्रजयुः चव्रज
चव्राज चव्रज चव्रजिष्य चव्रजिष्य

आ० ब्रव्यात् । ब्रव्यास्ताम् । ब्रव्यास्तुः
ब्रव्याः । ब्रव्यास्ताम् । ब्रव्यास्त
ब्रव्यास्तम् । ब्रव्यास्व । ब्रव्यास्म

प्र० ब्रजिता	ब्रजितारौ	ब्रजितारः
ब्रजितासि	ब्रजितास्थः	ब्रजितास्थ
ब्रजितास्मि	ब्रजितास्वः	ब्रजितास्मः
भ० ब्रजिष्यति	ब्रजिष्यतः	ब्रजिष्यन्ति
ब्रजिष्यसि	ब्रजिष्यथः	ब्रजिष्यथ
ब्रजिष्यामि	ब्रजिष्यावः	ब्रजिष्यामः
क्रि० अब्रजिष्यत्	अब्रजिष्यताम्	अब्रजिष्यन्
अब्रजिष्यः	अब्रजिष्यतम्	अब्रजिष्यत
अब्रजिष्यम्	अब्रजिष्याव	अब्रजिष्याम

॥ अज—क्षेपणे च ॥

ब० अजति	अजतः	अजन्ति
अजसि	अजथः	अजथ
अजामि	अजावः	अजामः
स० अजेत्	अजेताम्	अजेयुः
अजेः	अजेतम्	अजेत
अजेयम्	अजेव	अजेम

प० अजतु	अजतात्	अजताम्	अजन्तु
अज	"	अजतम्	अजत
अजामि	अजाव	अजाम	

ब० आजत्	आजताम्	आजन्
आज	आजतम्	आजत
आजम्	आजाव	आजाम

अ० अवेषीत्	अवैष्टाम्	अवैपुः
अवेषीः	अवैष्टम्	अवैष्ट
अवेषम्	अवैष्टव	अवैष्टम

आञ्जीत् इत्याद्यपि भ्रतान्तरे

प० विवाय	विष्यतुः	विव्युः
विवायिष	विवेथ	विष्यथुः
विवाय	विष्य	विष्यथ
विवाय	विष्य	विष्यथ

पाणिनिमते आजिथ

आ० वीयात्	वीयास्ताम्	वीयासुः
वीयाः	वीयास्तम्	वीयास्त
वीयासम्	वीयास्व	वीयास्म
प्र० वेता	वेतारौ	वेतारः

वेतासि	वेतास्थः	वेतास्थ
वेतास्मि	वेतास्वः	वेतास्मः

अजिता इत्याद्यपि

भ० वेष्यति	वेष्यत	वेष्यन्ति
वेष्यसि	वेष्यथः	वेष्यथ
वेष्यामि	वेष्यावः	वेष्यामः
पाणिनिमते	अजिष्यति	इत्याद्यपि

क्रि० अवेष्यत्	अवेष्यताम्	अवेष्यन्
अवेष्यः	अवेष्यतम्	अवेष्यत
अवेष्यम्	अवेष्याव	अवेष्याम
आजिष्यत्		

। एजृ कम्पने ।

एजति । एजेत् । एजतु । एजेत् । एजेत ।
एजास्वकार - एजामास - एजाम्बद्ध
एष्यात् । एजिता । एजिष्यति ।
। ऐजिष्यत् ।

॥ द्वौस्फूर्जा वस्त्रनिर्वाणे ॥

स्फूर्जति । स्फूर्जति । स्फूर्जति ।

॥ क्षीज कृज गुज गुलु अन्धक्ते शब्दे ॥

क्षीजति । अक्षीजीत् ।
गोजति । अगोजीत् । जुगोज ।
गुजति । अगुजीत् । जुगुज ।

प० चिक्षीज	चिक्षीजतुः	चिक्षीजुः
चिक्षीजिष	चिक्षीजथुः	चिक्षीज
चिक्षीज	चिक्षीजिष	चिक्षीजिम
कृजति । कृजेत् । कृजतु । अकृजत् ।		
अकृजीत् । चुकृज । कृज्यात् ।		
कृजिता । कृजिष्यति । अकृजिष्यत् ।		

॥ लज लजु तर्ज भर्जने ॥

लजति । अलाजीत् । अलजीत् । ललाज ।
लजति । अलजीत् । ललज ।
तर्जति । अतर्जति । ततर्ज ।

॥ लाज लाजु भर्जने च ॥

लाजति । लाजेत् । लाजनु ।

अलाजत् । अलाजीत् ।

प० ललाज ललाजतुः ललाजुः
ललाजिथ ललाजथुः ललाज
ललाज ललाजिथ ललाजिम
लज्यात् । लाजिता । लाजिष्यति ।
अलाजिष्यत् ।

॥ लाजु ॥

लाजति । अलाजोत् । ललाज ।

॥ लज युद्धे । लजु युद्धे । लुज हिंसायाम् ।
लुजु चलने च ॥

लजति । अलजीत् । लजाज ।

लज्जति । अलज्जीत् । लज्जज ।

लोजति । अलोजीत् । लुतोज ।

लुज्जति । अलुज्जीत् । लुतुज्ज ।

॥ लर्ज शब्दे ॥

लर्जति । अलर्जीत् । लगर्ज ।

॥ लजु लुजु लुजु लुजु शब्दे ॥

लज्जति । अलज्जीत् । लगज्ज ।

लुज्जति । अलुज्जीत् । लयुज्ज ।

मुज्जति । अमुज्जीत् । मुमुज्ज ।

मृज्जति । अमृज्जीत् । ममृज्ज ।

॥ लुज लुज शब्दे ॥

लर्जति । अलर्जीत् । लगर्ज ।

मर्जति । अमर्जीत् । ममर्ज ।

॥ लुज शब्दे ॥

लोजति । अलोजीत् । लुमोज ।

॥ लज शब्दे ॥

लजति । अलाजीत् । लमाज । अमजीत् ।

॥ लज मदने च ॥

लजति । अलाजीत् । अगजीत् ।

प० जगाज जगजतुः जगजुः

जगजिथ जगजथुः जगज

जगाज, जगज जगजिथ जगजिम

॥ त्यर्ज—हानौ ॥

व० त्यजति त्यजतः त्यजन्ति

त्यजसि

त्यजथः

त्यजथ

त्यजामि

त्यजाथः

त्यजामः

स० त्यजेत्

त्यजेताम्

त्यजेयुः

त्यजेः

त्यजेतम्

त्यजेत

त्यजेयम्

त्यजेव

त्यजेम

प० त्यजतु त्यजतात् त्यजताम् त्यजन्तु

त्यज

त्यजतम्

त्यजत

त्यजानि

त्यजाव

त्यजाम

अ० अत्यजत्

अत्यजताम्

अत्यजन

अत्यजः

अत्यजतम्

अत्यजत

अत्यजम्

अत्यजाव

अत्यजाम

अ० अत्याक्षीत्

अत्याक्षताम्

अत्याक्षुः

अत्याक्षीः

अत्याक्षतम्

अत्याक्षत

अत्याक्षम्

अत्याक्षव

अत्याक्षम

प० तत्याज

तत्यजतुः

तत्यजुः

तत्यजिथ

तत्यजथुः

तत्यज

तत्याज

तत्यज

तत्यजिथ

तत्यजिम

आ० न्यज्यात्

न्यज्यास्ताम्

न्यज्यास्तुः

न्यज्याः

न्यज्यास्तम्

न्यज्यास्त

न्यज्यासम्

न्यज्यासव

न्यज्यासम

अ० त्यका

त्यकारौ

त्यकारः

त्यकासि

त्यकास्थः

त्यकास्थ

त्यकासिम

त्यकास्थः

त्यकास्थमः

अ० त्यक्ष्यति

त्यक्ष्यतः

त्यक्ष्यन्ति

त्यक्ष्यसि

त्यक्ष्यथः

त्यक्ष्यथ

त्यक्ष्यामि

त्यक्ष्यावः

त्यक्ष्यामः

क्रि० अत्यक्ष्यत्

अत्यक्ष्यताम्

अत्यक्ष्यन्

अत्यक्ष्यः

अत्यक्ष्यत

अत्यक्ष्यत

अत्यक्ष्यम्

अत्यक्ष्याव

अत्यक्ष्याम

षर्जं—सर्जे

व० सजति

सजतः

सजन्ति

सजसि

सजथः

सजथ

सजामि

सजाथः

सजाम

स० सजेत्

सजेताम्

सजेयुः

सजेः

सजेतम्

सजेत

सजेयम्

सजेव

सजेम

प० सजतु	सजतात्	सजताम्	सजन्तु
सज	"	सजतम्	सजत
सजानि	सजाव	सजाम	
अ० असजत्	असजताम्	असजन	
असजः	असजतम्	असजत	
असजम्	असजाव	असजाम	
अ० असाङ्क्षीत्	असाङ्क्षताम्	असाङ्क्षुः	
असाङ्क्षीः	असाङ्क्षतम्	असाङ्क्षन	
असाङ्क्षम्	असाङ्क्षव	असाङ्क्षम	
प० ससज्ज	ससज्जतुः	ससज्जुः	
ससज्जिथ	ससज्जथ	ससज्जथुः	ससज्ज
ससज्ज	ससज्जिव	ससज्जिम	
आ० सज्यात्	सज्यास्ताम्	सज्यातुः	
सज्याः	सज्यास्तम्	सज्यास्त	
सज्याथम्	सज्याथव	सज्याथम	
अ० सज्जन्ता	सज्जन्तारौ	सज्जन्तारः	
सज्जन्तासि	सज्जन्तास्यः	सज्जन्तास्य	
सज्जन्तासिम्	सज्जन्तास्यवः	सज्जन्तास्यमः	
अ० सज्जयति	सज्जयतः	सज्जयन्ति	
सज्जयसि	सज्जयथ	सज्जयथ	
सज्जयामि	सज्जयावः	सज्जयामः	
कि० असज्जयत्	असज्जयताम्	असज्जयन्	
असज्जयः	असज्जयतम्	असज्जयन	
असज्जयम्	असज्जयाव	असज्जयाम	

॥ कटे वर्षावरणयोः ॥

कटति । कटेत् । केटु । अकटत् ।	
अ० अकटीत्	अकटिष्ठाम्
अकटीः	अकटिष्ठम्
अकटिवम्	अकटिष्ठव
प० चकाट	चकटतुः
चकटिथ	चकटथुः
चकाट, चकट	चकटिव
॥ शट रजा विशरणम्यवसादनेषु ॥	
शटति । अशाटीत् । अशटीत् । अशटत् ।	
॥ अट वेष्टने ॥	

अटति । अवाटीत् । अवटीत् । अवाट	
॥ किट खिट-उत्तासे ॥	
केटति । केटेत् । केटु । अकेटत् ।	
अकेटीत् । अकेटम् । किट्यात् । केटिना ।	
केटिष्यति । अकेटिष्यत् ।	
खेटति । अखेटीत् । चिखेट ।	
॥ शिट पिट-अमादरे ॥	
शेटति । अशेटीत् । शिशेट ।	
सेटति । असेटीत् । सिषेट ।	
॥ शट-सङ्घाते ॥	
शटति । शटेत् । शटतु । अशटत् ।	
अश्याटीत् । अश्याटीत् ।	
प० जझाट	जझटतुः
जझटिथ	जझटथुः
जझाट	जझट
जझाट	जझट
जझटिथ	जझटिथ
जट संघाते । पिट शब्दे च । भटवृत्तौ ।	
तट उच्छ्रये । गट वृत्तौ ।	
षट अक्षये । पट गतौ । लट लालये ।	
रट परिभाषणे । अट काक्षे । हट दीप्तौ ।	
अटति । अवाटीत् । अजटीत् । जजाट	
पेटति । अपेटीत् । पिपेट ।	
भटति । अभटीत् । अभाटीत् ।	
वमाट । वभटतु । वभटुः ।	
तटति । अतटीत् । अताटीत् । तताट	
नटति । अनटीत् । अनाटीत् । ननाट	
सटति । असाटीत् । असटीत् । ससाट	
पटति । अपाटीत् । अपटीत् । पपाट	
लटति । अलाटीत् । अलटीत् । ललाट	
रटति । अराटीत् । अरटीत् । रराट	
अटति । अवाटीत् । अजटीत् । चखाट	
हटति । अहाटीत् । अहटीत् । जहाट	
॥ कट कटे-गतौ ॥	
कटति । अकाटीत् । अकटीत् । चकाट	
कटति । अकाटीत् । अकटीत् । चकाट	
॥ छुट चिह्नोदने ॥	
छुटति । अछोटीत् । छुलोड ।	
मुट प्रमर्दने । सुट अल्पोभावे । स्फुट	

विशरणे । चिट प्रैष्ये । चिट शब्दे ।
किट गतौ ॥

मोटति । अमोटीन् । मुमोट ।
चोटति । अचोटीन् । चुचोट ।
स्फोटति । अस्फोटीन् । पुस्फोट ।
चेटति । अचेटीन् । चिचेट ।
वेटति । अवेटीन् । विवेट ।
केटति । अकेटीन् । चिकेट ।

॥ हेट विवाधायाम् ॥

हेटति । हेटेत् । हेटतु । अहेटत् ।
अहेटीन् । जिहेट । हेत्वात् । हेटिता
हेटिष्यति । अहेटिष्यत् ।

॥ अट गतौ ॥

अटति । अटेत् । अटतु । आटत् ।
आटीन् । आट । अट्वात् । अटिता ।
अटिष्यति । अटिष्यत् ।

॥ इट गतौ ॥

इटति । ऐटीत् । इयेट । इयेटिष्य
कुट्ट वैकल्ये । कट्ट गतौ । कुट्ट अ-
रणीभावे । कट्ट विभाजने । रुट्ट लुट्ट
स्तेये । स्फट्ट स्फुट्ट विशरणे ।

कुण्टति । अकुण्टीन् । चुकुण्ट ।
फण्टति । अफण्टीन् । चफण्ट ।
चुण्टति । अचुण्टीन् । चुचुण्ट ।
वण्टति । अवण्टीन् । ववण्ट ।
रुण्टति । अरुण्टीन् । रुरुण्ट ।
लुण्टति । अलुण्टीन् । लुलुण्ट ॥

स्फटति । अस्फाटीन् । अस्फटीन् । पस्फाट
स्फोटति । अस्फोटीन् । अस्फुटत् । पुस्फोट

रठ परिभाषणे । पठ व्यक्तायां वाचि ।
वठ स्थौल्ये । मठ मध्निवासयोश्च । कठ
कृच्छ्रजीवने । दठ वलात्कारे । उठ उप-
घाते । रुठ लुठ उपघाते । पिठ हि-
सासंकलेशयोः । शठ कौतवे च । शुठ
गतिप्रतीघाते । कुट्ट लुट्ट आलस्ये च ।
शुट्ट शोषणे । रुट्ट गतौ । अठ गतौ ।

रठति । अराठीन् । अरठीन् । रराठ ।
पठति । अपाठीन् । अपठीन् । पपाठ ।
वठति । अवाठीन् । अवठीन् ।
ववाठ । ववठतुः ।
मठति । अमाठीन् । अमठीन् । ममाठ ।
कठति । अकाठीन् । अकठीन् । चकाठ ।
इठति । अहाठीन् । अहठीन् । जहाठ ।
ओठति । औठीन् । उवोठ । उवाटिठ
रोठति । अरोठीन् । ररोठ ।
लोठति । अलोठीन् । लुलोठ ।
पेठति । अपेठीन् । पिपेठ ।
शठति । अशाठीन् । अशठीन् । शशाठ
शोठति । अशोठीन् । शुशोठ ।
कुणठति । अकुणठीन् । चुकुणठ ।
लुणठति । अलुणठीन् । लुलुणठ ।
शुणठति । अशुणठीन् । शुशुणठ ।
रुणठति । अरुणठीन् । रुरुणठ ।
अठति । आठीन् । आठ ।

॥ पुट्ट प्रमदने । मुट्ट खण्डने च ॥

पुण्डति । अपुण्डीन् । पुपुण्ड
मुण्डति । मुण्डेत् । मुण्डतु
अमुण्डत् । अमुण्डीन् । मुमुण्ड
मुण्डत्वात् । मुण्डिता । मुण्डिष्यति
अमुण्डिष्यत् ।

॥ मट्ट भूषायाम् । गट्ट बद्धनैकशेषे ॥

मण्डति । अमण्डीन् । ममण्ड
गण्डति । अगण्डीन् । जगण्ड

॥ शौट्ट गर्वे ॥

शौडति । शौडेत् । शौडतु ।
अशौडत् । अशौडीन् । शुशौड
शौडत्वात् । शौडिता । शौडिष्यति
अशौडिष्यत् ।

॥ यौट्ट सम्बन्धे ॥

यौडति । अयौडीन् । युयौड

॥ लौट्ट उन्मादे ॥

लौडति । अलौडीन् । लुलौड

॥ रौड् तौड् अनादरे ॥
 रौडति । अरौडीत् । ररौड ।
 तौडति । अतौडीत् । तुतौड
 ॥ हौड् गतो ॥
 हौडति । अहौडीत् । जुहौड
 ॥ मेड् भ्रेड् म्लेड् उन्मादे ॥
 मेडति । मेडेत् । मेडतु
 अमेडत् । अमेडीत् । मिमेड
 मेड्वात् । मेडिता । मेडिष्यति
 अमेडिष्यत् ।
 भ्रेडति । अभ्रेडीत् । मिभ्रेड
 म्लेडति । अम्लेडीत् । मिम्लेड
 ॥ लोड् उन्मादे ॥
 लोडति । लोडेत् । लोडतु
 अलोडत् । अलोडीत् । जुलोड ।
 लोड्वात् । लोडिता । लोडिष्यति
 अलोडिष्यत् ।
 ॥ रौड् अनादरे, पूर्ववत् ॥
 रौडति । अरौडीत् । ररौड
 ॥ क्रीड् विहारे ॥
 क्रीडति । क्रीडेत् । क्रीडतु
 अक्रीडत् । चिक्रीड । अक्रीडीन्
 क्रीड्वात् । क्रीडिता । क्रीडिष्यति
 अक्रीडिष्यत् ।
 ॥ तूड् तोडने ॥
 तोडति । अतोडीत् । तुतोड
 ॥ तृड् तोडने ॥
 तृडति । तृडेत् । तृडतु
 अतृडत् । अतृडीत् । तृतोड ।
 तृडिता । तृडिष्यति । अतृडिष्यत्
 ॥ ह्रूड् गतो शुचवत् ॥
 ह्रूडति । अह्रूडीत् । जुह्रूड
 ॥ ह्रूड् गतो ॥
 ह्रूडति । अह्रूडीत् । जुह्रूड ।
 ॥ खोड् प्रतिघाते ॥
 खोडति । अखोडीत् । खुखोड ।

॥ विड आक्रोशे ॥
 वेडति । अवेडीत् । विवेड ।
 ॥ अड उद्यमे ॥
 अडति । आडीत् । आड ।
 ॥ लड विलासे ॥
 लडति । लडेत् । लडतु । अलडत् ।
 अलाडीत् । अलडीत् । ललाड ।
 लेडतुः । लेडुः । लड्वात् । लडिता
 लडिष्यति । अलडिष्यत् ।
 डस्व लत्वे तु—
 ललति । ललेत् । ललतु । अललत् ।
 अलालीत् । ललाल-लेलतुः-लेलुः ।
 लल्वात् । ललिता । ललिष्यति ।
 अललिष्यत् ।
 कड्—मदे । कड्-कांक्षये ।
 कण्डति । अकण्डीत् । चकण्ड ।
 कड्वि । चकड् । अकड्वीत् ।
 ॥ अड् अभियोगे ॥
 अडति । अडडेत् । अडतु । आडत् ।
 आड्वीत् । आनड् । अड्वात् ।
 अड्विता । अड्विष्यति । आड्विष्यत् ।
 ॥ चुड् हावकारणे ॥
 चड्वि । चुड्डेत् । चुड्वतु । अचुड्वत् ।
 अचुड्वीत् । चुचुड् । चुड्वात् ।
 चुड्विता । चुड्विष्यति । अचुड्विष्यत् ।
 ॥ रण वण मण वण—शब्दे ॥
 रणति । अराणीत् । अरणीत् । रराण
 वणति । अवाणीत् । अवणीत् । ववाण
 मणति । अमाणीत् । अमणीत् । ममाण
 वणति । अवाणीत् । अवणीत् । चचाण
 ॥ भण-शब्दे ॥
 भणति । भणेत् । भणतु । अभणत् ।
 अभाणीत् । अभणीत् । वभाण ।
 वभणतुः । वभणुः । भण्वात् । भणिता
 भणिष्यति । अभणिष्यत् ।

॥ वण व्रण व्रण धण ध्वण व्रण कण
कषण शब्दे ॥
वणति । अवाणीत् । अवणीत् । ववाण
व्रणति । अव्राणीत् । अव्रणीत् । वव्राण
व्रणति । अव्राणीत् । अव्रणीत् । वव्राण
धणति । अधाणीत् । अधणीत् । दधाण
ध्वणति । अध्वाणीत् । अध्वणीत् । दध्वाण
व्रणति । अव्राणीत् । अव्रणीत् । वव्राण ।
कणति । अकाणीत् । अकणीत् । चकाण
कषणति । अक्वाणीत् । अक्वणीत् । चक्वाण

॥ अण शब्दे ॥

अणति । आणीत् । आण ।

॥ ओणु अपलयने ॥

ओणति । ओणेत । ओणतु । ओणत्
औणीत् । ओणाञ्कार । ओण्यात् ।
ओणिता । ओणिष्यति । ओणिष्यत् ।

॥ ओणु वर्णगत्योः ॥

ओणति । अओणीत् । शुओण ।

॥ ओणु ऋणु सङ्घाते ॥

ओणति । अओणीत् । शुओण ।

ऋणति । अऋणीत् । शुऋण ।

॥ पैणु गतिप्रेरणश्लेषणेषु ॥

पैणति । पैणेत । पैणतु । अपैणत् ।

अपैणीत् । पिपैण । पिपैणतुः ।

पिपैणुः । पैण्यात् । पैणिता । पैणि-

ष्यति । अपैणिष्यत् ।

॥ चित्तै-संज्ञाने ॥

ब० चेतति चेततः चेतन्ति
चेतसि चेतथः चेतथ
चेतामि चेतावः चेतामः
स० चेतत् चेतताम् चेतैयुः
चेतेः चेतैतम् चेतैत
चेतैयम् चेतैव चेतैम
प० चेततु चेततात् चेतताम् चेतन्तु
चेत ,, चेततम् चेतत

चेतानि चेताव चेताम
अ० अचेतत् अचेतताम् अचेतम्
अचेतः अचेततम् अचेतत
अचेतम् अचेताव अचेताम
अ० अचेतीत् अचेतिष्टाम् अचेतिषुः
अचेतीः अचेतिष्टम् अचेतिष्ट
अचेतिषम् अचेतिष्व अचेतिष्म
प० चिचेत चिचित्तुः चिचिषुः
चिचेतिथ चिचित्तुः चिचित
चिचेत चिचित्थ चिचित्थ
आ० चित्यात् चित्यास्ताम् चित्यासुः
चित्याः चित्यास्तम् चित्यास्त
चित्यासम् चित्यास्य चित्यासम्
अ० चेतिता चेतितात् चेतिताः
चेतितासि चेतितास्यः चेतितास्य
चेतितास्मि चेतितास्वः चेतितास्मः
अ० चेतिष्यति चेतिष्यतः चेतिष्यन्ति
चेतिष्यसि चेतिष्यथः चेतिष्यथ
चेतिष्यामि चेतिष्यावः चेतिष्यामः
क्रि० अचेतिष्यत् अचेतिष्यताम् अचेतिष्यन्
अचेतिष्यः अचेतिष्यतम् अचेतिष्यत
अचेतिष्यम् अचेतिष्याव अचेतिष्याम

॥ अत सातत्यगमने ॥

अतति । आतीत् । आत ।

क्युर्-आसेचने ।

ब० क्योतति क्योततः क्योतन्ति
क्योतसि क्योतथः क्योतथ
क्योतामि क्योतावः क्योतामः
स० क्योतेत् क्योतेताम् क्योतेयुः
क्योतेः क्योतेतम् क्योतेत
क्योतेयम् क्योतेव क्योतेम
प० क्योततु क्योततात् क्योतताम् क्योतन्तु
क्योत ,, क्योततम् क्योतत

च्योतानि च्योताव च्योताम्
 ॥ अच्योतत् अच्योतताम् अच्योतन्
 अच्योतः अच्योततम् अच्योतत
 अच्योतम् अच्योताव अच्योताम्
 अ० अच्युतत् अच्युतताम् अच्युतन्
 अच्युतः अच्युततम् अच्युतत
 अच्युतम् अच्युताव अच्युताम्
 अच्योतीत् अच्योतिष्टाम् अच्योतिषुः
 अच्योतीः अच्योतिष्टम् अच्योतिष्ट
 अच्योतिषम् अच्योतिष्व अच्योतिष्म
 प० चुच्योत् चुच्युतम् चुच्युतः
 चुच्योतिष चुच्युतयः चुच्युत
 चुच्योत् चुच्युतिष चुच्युतिम्
 आ० च्युत्यात् च्युत्यास्ताम् च्युत्यासुः
 च्युत्याः च्युत्यास्तम् च्युत्यास्त
 च्युत्यास्तम् च्युत्यास्व च्युत्यास्म
 ॥ च्योतिता च्योतितारौ च्योतितारः
 च्योतितासि च्योतितास्वः च्योतितास्य
 च्योतितास्मि च्योतितास्वः च्योतितास्मः
 अ० च्योतिष्यत् च्योतिष्यताम् च्योतिष्यन्ति
 च्योतिष्यन्ति च्योतिष्यन्तः च्योतिष्यन्ति
 च्योतिष्यन्ति च्योतिष्यन्तः च्योतिष्यन्ति
 च्योतिष्यन्ति च्योतिष्यन्तः च्योतिष्यन्ति
 क्रि० अच्योतिष्यत् अच्योतिष्यताम् तिष्यन्
 अच्योतिष्यः अच्योतिष्यतम् अच्योतिष्यत
 अच्योतिष्यम् अच्योतिष्याव अच्योतिष्याम्

॥ चुट्टं चुट्टं चुट्टं क्षरणे ॥

चुट्टं-चोतति अचोतीत् अचुतत् चुचोत
 चोतति अचोतीत् अचुतत् चुचोत
 च्योतति अच्युतत् अच्योतीत् चुच्योत

॥ जुट्टं भासने ॥

जीतति अजुतत् अजोतीत् जुजोत

॥ अनु वन्धने ॥

अन्तति । अन्तेत् । अन्ततु ।

आन्तत् । आन्तीत् । आनन्त । अन्त्यात्
 अन्तिता । अन्तिष्यति । आन्तिष्यत्

॥ कित-निवासे ॥

केतति अकेतीत् चिकेत
 मतान्तरे निवासे, केतयति
 (धातुनामनेकार्थत्वात् रोगापनयने संशये च
 व० चिकित्सति चिकित्सतः चिकित्सन्ति
 चिकित्ससि चिकित्सथः चिकित्सथ
 चिकित्सामि चिकित्सावः चिकित्सामः
 स०-चिकित्सेत् । प०-चिकित्सतु ।
 अ०-चिकित्सतम् । अ०-चिकित्सन्ति ।
 प०-चिकित्साश्चकार । आ०-चिकित्स्यात्
 अ०-चिकित्सिता । म०-चिकित्सिष्यति
 क्रि०-अचिकित्सिष्यत् ।

॥ ऋत-वृणानतिरूपेण ॥

व० ऋतीयते ऋतीयेते ऋतीयन्ते
 ऋतीयसे ऋतीयेथे ऋतीयध्वे
 ऋतीये ऋतीयावहे ऋतीयामहे
 स० ऋतीयेत् ऋतीयेयाताम् ऋतीयेरन्
 ऋतीयेथाः ऋतीयेयाथाम् ऋतीयेध्वम्
 ऋतीयेथ ऋतीयेवहि ऋतीयेमहि
 प० ऋनीयताम् ऋतीयेताम् ऋनीयन्ताम्
 ऋतीयस्व ऋतीयेथाम् ऋतीयध्वम्
 ऋतीये ऋतीयावहे ऋनीयामहे
 अ० आर्तीयत् आर्तियिताम् आर्तीयन्त
 आर्तियथाः आर्तियथाम् आर्तीयध्वम्
 आर्तिये आर्तियावहि आर्तियामहि
 अ० आर्तीयिह आर्तियिषाताम् आर्तियिषत
 आर्तियिष्टाः आर्तियिषाथाम् आर्तियिध्वम्
 आर्तियिहृह्वम् आर्तियिध्वम्
 आर्तियिषि आर्तियिष्वहि आर्तियिष्महि
 आर्तीत् आर्तिष्टाम् आर्तिषुः
 आर्तीः आर्तिष्टम् आर्तिष्ट
 आर्तिषम् आर्तिष्व आर्तिष्म
 प० ऋतीयाश्चक्रे ऋतीयाश्चक्रात् ऋतीयाश्चक्रिरे
 ऋतीयाश्चक्रे ऋतीयाश्चक्राथे ऋतीयाश्चक्रुध्वे
 ऋतीयाश्चक्रे ऋतीयाश्चक्रुवहे ऋतीयाश्चक्रुध्वे

ऋतीयामास ऋतीयामासतुः ऋतीयामासुः
 ऋतीयामासिथ ऋतीयामासथुः ऋतीयामास
 ऋतीयामास ऋतीयामासिथ ऋतीयामासिम
 ऋतीयाम्बभूव ऋतीयाम्बभूवतुः ऋतीयाम्बभूवुः
 ऋतीयाम्बभूविथ ऋतीयाम्बभूवथुः-याम्बभूव
 ऋतीयाम्बभूव ऋतीयाम्बभूविथ-याम्बभूविम
 आनर्त आनृततुः आनृतुः
 आनर्तिथ आनृतथुः आनृत
 आनर्त आनृतिथ आनृतिम
 ऋतीयिषीष्टऋतीयिषीयास्तामृतीयिषीरन्
 ऋतीयिषीष्टाःऋतीयिषीयास्याम् ऋतीयिषीद्वम्

ऋतीयिषीध्वम्

ऋतीयिषीय ऋतीयिषीवहि ऋतीयिषीमहि
 ऋत्यात् ऋत्यास्ताम् ऋत्यासुः
 ऋत्याः ऋत्यास्तम् ऋत्यास्त
 ऋत्यासम् ऋत्यास्व ऋत्यास्म
 ऋ०ऋनीयिता ऋतीयितारौ ऋतीयितारः
 ऋतीयितासे ऋतीयितासाये ऋतीयितास्वे
 ऋतीयिताहे ऋतीयितास्वहे ऋतीयितास्महे
 अर्तिता अर्तितारौ अर्तितारः
 अर्तितासि अर्तितास्थः अर्तितास्थ
 अर्तितास्मि अर्तितास्वः अर्तितास्मः

भ० ऋतीयिष्यते ऋतीयिष्येते ऋतीयिष्यन्ते
 ऋतीयिष्यसे ऋतीयिष्येये ऋतीयिष्यस्वे
 ऋतीयिष्ये ऋतीयिष्यावहे ऋतीयिष्यामहे
 अर्तिष्यति अर्तिष्यतः अर्तिष्यन्ति
 अर्तिष्यसि अर्तिष्यथः अर्तिष्यथ
 अर्तिष्यामि अर्तिष्यावः अर्तिष्यामः
 आर्तीष्य्यत आर्तीष्य्येताम् आर्तीष्य्यन्त
 आर्तीष्य्यथाःआर्तीष्य्येयाम् आर्तीष्य्यध्वम्
 आर्तीष्य्ये आर्तीष्य्यावहि आर्तीष्य्यामहि
 आर्तिष्यत् आर्तिष्यताम् आर्तिष्यन्
 आर्तिष्यः आर्तिष्यताम् आर्तिष्यत
 आर्तिष्यम् आर्तिष्याव आर्तिष्याम

॥ कुथ पुथ लुथ मथु-हिसासकृक्लोशयोः ॥

कुन्थति । कुन्थेत् । कुन्थतु

अकुन्थत् । अकुन्थीत् । चुकुन्थ
 कुन्थ्यात् । कुन्थिता । कुन्थिष्यति
 अकुन्थिष्यत् । एवमेव चान्येथत्रयोऽपि
 पुन्थति अपुन्थीत् पुपुन्थ
 लुन्थति अलुन्थीत् लुलुन्थ
 मन्थति अमन्थीत् ममन्थ
 ॥ मन्थ मान्थ हिसासकृक्लोशयोः ॥
 मन्थति । मन्थेत् । मन्थतु ।
 अमन्थत् । अमन्थीत् । ममन्थ
 मथ्यात् । मन्थिता । मन्थिष्यति
 अमन्थिष्यत् ।

एवम्—

मान्थति । मान्थेत् । मान्थतु ।
 अमान्थत् । अमान्थीत् । ममान्थ ।
 माथ्यात् । मान्थिता । मान्थिष्यति ।
 अमान्थिष्यत् ।

॥ जादु-भक्षणे ॥

जादति । जादेत् । जादतु ।
 अजादत् । अजादीत् । बजाद-चजा
 दतुः—चजादुः । जायात् । जायिता
 जादिष्यति । अजादिष्यत् ।

॥ बद्-स्थेये । खद्-हिसायां व ।

बदति अबदीत् अबदीत् बबाद बेदतुः
 खदति अखादीत् अखादीत्
 ए० बखाद बखदतुः चखदुः
 बखदिथ बखदथुः बखद
 बखाद बखद बखदिथ बखदिम

॥ गद्-व्यक्तयो वाचि ॥

गदति अगादीत् अगदीत् अगाद जगदतुः

॥ रद्-विलेखने ॥

रदति अरादीत् अरदीत् रराद रेदतुः

॥ जद्-अव्यक्ते शब्दे ॥

नदति अनादीत् अनदीत् ननाद नेदतुः

॥ विश्विषदा अव्यक्ते शब्दे ॥

श्वेदति । अश्वेदीत् इत्यादि

चितै धातुषत् ॥

प० चिद्वेद विश्विदतुः विश्विदुः

विश्वेद्विष चिश्चिद्विषुः चिश्चिद्वि
विश्वेद्वि चिश्चिद्विष चिश्चिद्विष

॥ अर्दं गतियाचनयोः ॥

अर्दति । आर्दति । आनर्द ।

॥ नर्दं नर्दं गर्दं-शब्दे ॥

नर्दं-नर्दति अनर्दति ननर्द

नर्दं-नर्दति अनर्दति ननर्द

गर्दं-गर्दति अगर्दति अगर्द

॥ तर्दं हिंसायाम् ॥

तर्दं-तर्दति अतर्दति ततर्द

कर्दं कुत्सिते शब्दे ॥

कर्दं-कर्दति अकर्दति अकर्द

॥ अर्दं-दर्शने ॥

अर्दं-अर्दति अकर्दति अकर्द

॥ अर्दु-अन्धते ॥

अर्दु-अन्धति आन्धीन अगान्ध

॥ इदु-परमैश्वर्ये ॥

व० इन्दति इन्दतः इन्दन्ति

इन्दसि इन्दथः इन्दथ

इन्दामि इन्दावः इन्दामः

स० इन्देत् इन्देताम् इन्देयुः

इन्दे इन्देतम् इन्देत

इन्देयम् इन्देव इन्देम

प० इन्दतु इन्दतात् इन्दताम् इन्दन्तु

इन्द , इन्दतम् इन्दत

इन्दानि इन्दाव इन्दाम

श० ऐन्दत् ऐन्दताम् ऐन्दन्

ऐन्दः ऐन्देतम् ऐन्देत

ऐन्दम् ऐन्दाव ऐन्दाम

अ० ऐन्दीत् ऐन्दिताम् ऐन्दिपुः

ऐन्दीः ऐन्दिताम् ऐन्दिष्ट

ऐन्दिषम् ऐन्दिषव ऐन्दिषम्

॥ ५० इन्दाअकार । इन्दामास । इन्दाअशुष

आ० इन्धात् इन्धास्ताम् इन्धासुः

इन्धाः इन्धास्ताम् इन्धास्त

इन्धासम् इन्धास्व इन्धासम्

अ० इन्दिता इन्दितारौ इन्दितारः

इन्दितासि इन्दितास्थः इन्दितास्थ

इन्दितास्मि इन्दितास्वः इन्दितास्मः

म० इन्दिष्यति इन्दिष्यतः इन्दिष्यन्ति

इन्दिष्यसि इन्दिष्यथः इन्दिष्यथ

इन्दिष्यामि इन्दिष्यावः इन्दिष्यामः

कि० ऐन्दिष्यत् ऐन्दिष्यताम् ऐन्दिष्यन्

ऐन्दिष्यः ऐन्दिष्यतम् ऐन्दिष्यत

ऐन्दिष्यम् ऐन्दिष्याव ऐन्दिष्याम

॥ णिदु-कुत्सायाम् ॥

निन्दति । निन्देत । निन्दतु ।

अनिन्दत् । अनिन्दीत् । निनिन्द ।

निन्धात् । निन्दिता । निन्दिष्यति

अनिन्दिष्यत्

॥ विदु-अवयवे ॥

विन्दति । विन्दीत् ।

विविन्द । इत्यादि पूर्ववत् ।

॥ दुणदु-समुद्धौ ॥

व० नन्दति नन्दतः नन्दन्ति

नन्दसि नन्दथः नन्दथ

नन्दामि नन्दावः नन्दामः

स० नन्देत् नन्देताम् नन्देयुः

नन्देः नन्देतम् नन्देत

नन्देयम् नन्देव नन्देम

प० नन्दतु नन्दतात् नन्दताम् नन्दन्तु

नन्द , नन्दतम् नन्दत

नन्दानि नन्दाव नन्दाम

श० अनन्दत् अनन्दताम् अनन्दन्

अनन्दः अनन्देतम् अनन्देत

अनन्दम् अनन्दाव अनन्दाम

अ० अनन्दीत् अनन्दिष्टाम् अनन्दिषुः
अनन्दीः अनन्दिष्टम् अनन्दिष्ट
अनन्दिषम् अनन्दिष्व अनन्दिष्व

प० ननन्द ननन्दतुः ननन्दुः
ननन्दिथ ननन्दथुः ननन्द
ननन्द ननन्दिष्व ननन्दिष्व

आ० नन्धात् नन्धास्ताम् नन्धासुः
नन्धाः नन्धास्तम् नन्धास्त
नन्धासम् नन्धास्व नन्धास्व

प्र० नन्दिता नन्दितासुः नन्दितासुः
नन्दितासि नन्दितासुः नन्दितासुः
नन्दितासि नन्दितासुः नन्दितासुः

भ० नन्दिष्यति नन्दिष्यतः नन्दिष्यन्ति
नन्दिष्यसि नन्दिष्यथः नन्दिष्यथ
नन्दिष्यामि नन्दिष्याथः नन्दिष्यामः

क्रि० अनन्दिष्यत् अनन्दिष्यताम् अनन्दिष्यन्
अनन्दिष्यः अनन्दिष्यतम् अनन्दिष्यत
अनन्दिष्यम् अनन्दिष्याथ अनन्दिष्याम

॥ कदु क्षीण्याह्लादनयोः ॥

नन्दति अन्नन्दीत् अन्नन्द

॥ प्रदु चेष्टायाम् ॥

प्रन्दति । अन्नन्दीत् । तन्नन्द ।

॥ कदु कदु कलदु रोदना—
ह्लादनयोः ॥

कन्दति । कन्दति । कलन्दति

अकन्दीत् । अकन्दीत् । अकलन्दीत्

ककन्द । ककन्द । ककलन्द ।

॥ किलदु परिदेवने ॥

किलन्दति । किलन्दितुः । किलन्दतुः

अकिलन्दत् । अकिलन्दीत् ।

विकिलन्द । किलन्धात् । कि उन्दिता

किलन्दिष्यति । अकिलन्दिष्यत ।

॥ स्कन्धु-गतिशोषणयोः ॥

व० स्कन्दति स्कन्दतः स्कन्दन्ति

स्कन्दसि स्कन्दथः स्कन्दथ

स्कन्दामि स्कन्दाथः स्कन्दामः

स० स्कन्देत् स्कन्देताम् स्कन्देयुः
स्कन्देः स्कन्देताम् स्कन्देता
स्कन्देयम् स्कन्देव स्कन्देव

प० स्कन्दतु स्कन्दतात् स्कन्दताम् स्कन्दन्तु
स्कन्द स्कन्दतात् स्कन्दतम् स्कन्दत
स्कन्दाति स्कन्दाव स्कन्दाम

प्र० अस्कन्दत् अस्कन्दताम् अस्कन्दन्
अस्कन्दः अस्कन्दतम् अस्कन्दत
अस्कन्दम् अस्कन्दाव अस्कन्दाम

अ० अस्कदत् अस्कदताम् अस्कदन्
अस्कदः अस्कदतम् अस्कदत
अस्कदम् अस्कदाव अस्कदाम

अस्कान्सीत् अस्कान्ताम् अस्कान्तुः
अस्कान्सीः अस्कान्तम् अस्कान्त
अस्कान्तम् अस्कान्तव अस्कान्तम्

प० चस्कन्द चस्कन्दतुः चस्कन्दुः
चस्कन्दिथ चस्कन्दिथ चस्कन्दिथुः चस्कन्दि
चस्कन्द चस्कन्दिष्व चस्कन्दिष्व

आ० स्कन्धात् स्कन्धास्ताम् स्कन्धासुः
स्कन्धाः स्कन्धास्तम् स्कन्धास्त
स्कन्धासम् स्कन्धास्व स्कन्धास्व

प्र० स्कन्ता स्कन्तारौ स्कन्तारः
स्कन्तासि स्कन्तासुः स्कन्तासुः
स्कन्तासि स्कन्तासुः स्कन्तासुः

भ० स्कन्त्यति स्कन्त्यतः स्कन्त्यन्ति
स्कन्त्यसि स्कन्त्यथः स्कन्त्यथ
स्कन्त्यामि स्कन्त्याथः स्कन्त्यामः

क्रि० अस्कन्त्यत् अस्कन्त्यताम् अस्कन्त्यन्
अस्कन्त्यः अस्कन्त्यतम् अस्कन्त्यत
अस्कन्त्यम् अस्कन्त्याथ अस्कन्त्याम

॥ पिबू गत्याम् ॥

सेधति । सेधेत् । सेधतु ।

असेधत् । असेधीत् । सिपेध ।

सिपेध्यात् । सेधिता । सेधिष्यति ।

असेधिष्यत् ।

विधौ शास्त्रमाङ्गव्ययोः

ष० सेधति	सेधतः	सेधन्ति
सेधसि	सेधयः	सेधय
सेधामि	सेधावः	सेधामः

स० सेधेत्	सेधेताम्	सेधेयुः
सेधेः	सेधेतम्	सेधेत
सेधेयम्	सेधेव	सेधेम

प० सेधतु	सेधतात्	सेधताम्	सेधन्तु
सेध	सेधतम्	सेधत	
सेधानि	सेधाव	सेधाम	

झ० असेधत्	असेधताम्	असेधन्
असेधः	असेधतम्	असेधत
असेधम्	असेधाव	असेधाम

अ० असेधीत्	असेधिष्टाम्	असेधिषुः
असेधीः	असेधिष्टम्	असेधिष्ट
असेधिषम्	असेधिष्व	असेधिष्म
असैत्सीत्	असैद्धाम्	असैत्सुः
असैत्सीः	असैद्धम्	असैद्ध
असैत्सम्	असैत्स्व	असैत्स्म

मतान्तरे-शिषेद्ध । शिषिष्व । तिषिष्म ।

प० सिषेध	सिषिधतुः	सिषिधुः
सिषेधसि	सिषिधयुः	सिषित
सिषेध	सिषिधिव	सिषिधिम

आ० सिष्यात्	सिष्यास्ताम्	सिष्यास्तुः
सिष्याः	सिष्यास्तम्	सिष्यास्त
सिष्यासम्	सिष्यास्व	सिष्यास्म

इव० सेधिता	सेधितारौ	सेधितारः
सेधितासि	सेधितास्थः	सेधितास्थ
सेधितास्मि	सेधितास्वः	सेधितास्मः

सेद्धा	सेद्धारौ	सेद्धारः
सेद्धासि	सेद्धास्थः	सेद्धास्थ
सेद्धास्मि	सेद्धास्वः	सेद्धास्मः

भ० सेत्स्यति	सेत्स्यतः	सेत्स्यन्ति
सेत्स्यसि	सेत्स्ययः	सेत्स्यय
सेत्स्योमि	सेत्स्यावः	सेत्स्यामः

सेधिष्यति	सेधिष्यतः	सेधिष्यन्ति
सेधिष्यसि	सेधिष्ययः	सेधिष्यय
सेधिष्यामि	सेधिष्यावः	सेधिष्यामः

क्रि० असेधिष्यत्	असेधिष्यताम्	असेधिष्यन्
असेधिष्यः	असेधिष्यतम्	असेधिष्यत
असेधिष्यम्	असेधिष्याव	असेधिष्याम
असेत्स्यत्	असेत्स्यताम्	असेत्स्यन्
असेत्स्यः	असेत्स्यतम्	असेत्स्यत
असेत्स्यम्	असेत्स्याव	असेत्स्याम

शुन्ध शुद्धौ.

शुन्धति । शुन्धेत् । शुन्धतु । अशु-
न्धत । अशुन्धीत् । शुशुन्ध । शुद्धतात्
शुन्धिता । शुन्धिष्यति । अशुन्धिष्यत्

हनति	अस्तानीत्	अस्तनीत्
धनति	अधानीत्	अधनीत्
ध्वनति	अध्वानीत्	अध्वनीत्
चनति	अचानीत्	अचनीत्
वनति	अवानीत्	अवनीत्
हन धन ध्वन चन वन शब्दे.		

प० तस्तान	तस्तनतुः	तस्तनुः
तस्तनिथ	तस्तनयुः	तस्तन
तस्तान तस्तन तस्तनिष	तस्तनिम	
दधान	दधनतुः	दधनुः
दधनिथ	दधनयुः	दधन
दधान दधन दधनिष	दधनिम	
दध्वान	दध्वनतुः	दध्वनुः
दध्वनिथ	दध्वनयुः	दध्वन
दध्वान दध्वन दध्वनिष	दध्वनिम	
चचान	चेनतुः	चेनुः
चचनिथ	चेनयुः	चेन
चचान चचन चेनिष	चेनिम	
ववान	ववनतुः	ववनुः
ववनिथ	ववनयुः	ववन
ववान ववन ववनिष	ववनिम	

॥ स्वनं शुब्दे ॥

व०	स्वनति	स्वनतः	स्वनन्ति
	स्वनसि	स्वनथः	स्वनथ
	स्वनामि	स्वनाव	स्वनामः
स०	स्वनेत्	स्वनेतात्	स्वनेयुः
	स्वनेः	स्वनेतम्	स्वनेत
	स्वनेयम्	स्वनेच	स्वनेम
प०	स्वनतु	स्वनतात्	स्वनताम्
	स्वन	स्वनतम्	स्वनत
	स्वनानि	स्वनाव	स्वनाम
झ०	अस्वनत्	अस्वनताम्	अस्वनन्
	अस्वनः	अस्वनतम्	अस्वनत
	अस्वनम्	अस्वनाव	अस्वनाम
अ०	अस्वानीत्	अस्वानिष्टाम्	अस्वानिषुः
	अस्वानीः	अस्वानिष्टम्	अस्वानिष्ट
	अस्वानिषम्	अस्वानिष्व	अस्वानिष्म
	अस्वनीत्	अस्वनिष्टाम्	अस्वनिषुः
	अस्वनीः	अस्वनिष्टम्	अस्वनिष्ट
	अस्वनिषम्	अस्वनिष्व	अस्वनिष्म
प०	सस्वान	स्वेनतुः	स्वेनुः
	स्वेनिथ	स्वेनथुः	स्वेन
	सस्वान	सस्वन	स्वेनिच स्वेनिम
	सस्वान	सस्वनतुः	सस्वनुः
	सस्वनिथ	सस्वनथुः	सस्वन
	सस्वान	सस्वन	सस्वनिच सस्वनिम
आ०	स्वन्यात्	स्वन्यास्ताम्	स्वन्यास्तुः
	स्वन्याः	स्वन्यास्तम्	स्वन्यास्त
	स्वन्यासम्	स्वन्यास्व	स्वन्यास्म
प्र०	स्वनिता	स्वनितात्	स्वनिताः
	स्वनितासि	स्वनितास्थः	स्वनितास्थ
	स्वनितास्मि	स्वनितास्वः	स्वनितास्मः
भ०	स्वनिष्यति	स्वनिष्यतः	स्वनिष्यन्ति
	स्वनिष्यसि	स्वनिष्यथः	स्वनिष्यथ
	स्वनिष्यामि	स्वनिष्यावः	स्वनिष्यामः

क्रि० अस्वनिष्यत् अस्वनिष्यताम् अस्वनिष्यन्
अस्वनिष्यः अस्वनिष्यतम् अस्वनिष्यत
अस्वनिष्यम् अस्वनिष्याव अस्वनिष्याम

॥ वन संभक्तौ ॥

वनति । अवानीत् । अवनीत् ।

प० ववान ववनतुः ववनुः
ववनिथ ववनथुः ववन
ववान ववन ववनिथ ववनिम

॥ वन संभक्तौ ॥

वनति । अवानीत् । अवनीत् ।

प० वसान सेनतुः सेनुः
सेनिथ सेनथुः सेन
वसान वसन सेनिच सेनिम

आ० सन्यात् सन्यास्ताम् सन्यास्तुः
सन्याः सन्यास्तम् सन्यास्त
सन्यासम् सन्यास्व सन्यास्म
॥ कन दीप्तिगतिगतिषु ॥

कनति । अकानीत् । अकनीत् ।

प० चकान चकनतुः चकनुः
चकनिथ चकनथुः चकन
चकान चकन चकनिथ चकनिम
शेषं तदधातुषत् ।

॥ गुणौ रक्षणे ॥

व० गोपायति गोपायतः गोपायन्ति
गोपायसि गोपायथः गोपायथ
गोपायामि गोपायावः गोपायामः
स० गोपायेत् गोपायेताम् गोपायेयुः
गोपायेः गोपायेतम् गोपायेत
गोपायेयम् गोपायेच गोपायेम
प० गोपायतु—तात् गोपायताम् गोपायन्तु
गोपाय—तात् गोपायतम् गोपायत
गोपायानि गोपायाव गोपायाम

अ० अगोपायत् अगोपायताम् अगोपायन्
अगोपायः अगोपायतम् अगोपायत
अगोपायम् अगोपायाव अगोपायाम
अ० अगोपायीत् अगोपायिष्टाम् अगोपायिष्
अगोपायीः अगोपायिष्टम् अगोपायिष्ट
अगोपायिष्म् अगोपायिष्ट्व अगोपायिष्टम्
अगोपीत् अगोपिष्टाम् अगोपिष्ठुः
अगोपीः अगोपिष्टम् अगोपिष्ट
अगोपिष्म् अगोपिष्ट्व अगोपिष्टम्
अगोप्सीत् अगोप्ताम् अगोप्सुः
अगोप्सीः अगोप्सम् अगोप्स
अगोप्सम् अगोप्स्व अगोप्सम्

प० गोपायाश्चकार गोपायाश्चक्रुः गोपायाश्चक्रुः
गोपायाश्चक्रुः गोपायाश्चक्रुः गोपायाश्चक्रुः
गोपायाश्चकार-चकर गोपायाश्चक्रुः
गोपायाश्चक्रुः
गोपायाम्बभूव । गोपायामास ।
जुगोप जुगुपतुः जुगुपुः
जुगोपिथ जुगुपथुः जुगुप
जुगोप जुगुपिव जुगुपिम

मतान्तरे-जुगोप्य, जुगुप्व जुगुप्म इत्यपि

आ० गोपाय्यात् गोपाय्यास्ताम् गोपाय्यास्तुः
गोपाय्याः गोपाय्यास्तम् गोपाय्यास्त
गोपाय्यास्तम् गोपाय्यास्व गोपाय्यास्म
गुप्यात् गुप्यास्ताम् गुप्यास्तुः
गुप्याः गुप्यास्तम् गुप्यास्म
गुप्यास्तम् गुप्यास्व गुप्यास्म

अ० गोपायिता गोपायितारौ गोपायितारः
गोपायितासि गोपायितास्वः गोपायितास्व
गोपायितास्मि गोपायितास्वः गोपायितास्मः
गोपिता गोपितारौ गोपितारः
गोपितासि गोपितास्वः गोपितास्व
गोपितास्मि गोपितास्वः गोपितास्मः
गोप्ता गोप्तारौ गोप्तारः
गोप्तासि गोप्तास्वः गोप्तास्व

गोप्तास्मि गोप्तास्वः गोप्तास्वः

अ० गोपायिष्यति गोपायिष्यतः गोपायिष्यन्ति
गोपायिष्यसि गोपायिष्यथः गोपायिष्यथ
गोपायिष्यामि गोपायिष्यावः गोपायिष्यामः
गोपिष्यति गोपिष्यतः गोपिष्यन्ति
गोपिष्यसि गोपिष्यथः गोपिष्यथ
गोपिष्यामि गोपिष्यावः गोपिष्यामः
गोप्स्यति गोप्स्यतः गोप्स्यन्ति
गोप्स्यसि गोप्स्यथः गोप्स्यथ
गोप्स्यामि गोप्स्यावः गोप्स्यामः

अगोपायिष्यन् अगोपायिष्यताम् अगोपायिष्यन्
अगोपायिष्यः अगोपायिष्यतम् अगोपायिष्यत
अगोपायिष्यम् अगोपायिष्याव अगोपायिष्याम
अगोपिष्यत् अगोपिष्यताम् अगोपिष्यन्
अगोपिष्यः अगोपिष्यतम् अगोपिष्यत
अगोपिष्यम् अगोपिष्याव अगोपिष्याम
अगोप्स्यत् अगोप्स्यताम् अगोप्स्यन्
अगोप्स्यः अगोप्स्यतम् अगोप्स्यत
अगोप्स्यम् अगोप्स्याव अगोप्स्याम

॥ तपं—सन्तापे ॥

व० तपति तपतः तपन्ति
तपसि तपथः तपथ
तपामि तपावः तपामः

स० तपेत् तपेताम् तपेयुः
तपेः तपेतम् तपेत
तपेयम् तपेव तपेम

प० तपतु तपतात् तपताम् तपन्तु
तप तपतात् तपतम् तपत
तपानि तपाव तपाम

अ० अतपत् अतपताम् अतपन्
अतपः अतपतम् अतपत
अतपम् अतपाव अतपाम

अ० अताप्सोत् अताप्ताम् अताप्सुः

अताप्सी. अताप्तम् अताप्त
अताप्तम् अताप्स्व अताप्स्म
प्र० तताप तेपतुः तेपुः
तेपिथ ततप्थ- तेपथुः तेप
तताप- ततप तेपिव तेपिम

आ० तप्यात् तप्यास्ताम् तप्यासुः
तप्याः तप्यास्तम् तप्यास्त
तप्यासम् तप्यास्व तप्यास्म

झ० तप्ता. तप्तारौ तप्तारः
तप्तासि तप्तास्वः तप्तास्व
तप्तास्मि तप्तास्वः तप्तास्मः

भ० तप्स्यति तप्स्यतः तप्स्यन्ति
तप्स्यसि तप्स्यथः तप्स्यथ
तप्स्यामि तप्स्यावः तप्स्यामः

कि० अतप्स्यत् अतप्स्यताम् अतप्स्यन्
अतप्स्यः अतप्स्यतम् अतप्स्यत
अतप्स्यम् अतप्स्याव अतप्स्याम

॥ धूप-सन्तापे ॥

ब० धूपायति धूपायतः धूपायन्ति
धूपायसि धूपायथः धूपायथ
धूपायामि धूपायावः धूपायामः

ल० धूपायेत् धूपायेताम् धूपायेयुः
धूपायेः धूपायेतम् धूपायेत
धूपायेयम् धूपायेव धूपायेम

प० धूपायतु धूपायतात् धूपायताम् धूपायन्तु
धूपाय " धूपायतम् धूपायत
धूपायानि धूपायाव धूपायाम

झ० अधूपायत् अधूपायताम् अधूपायन्
अधूपायः अधूपायतम् अधूपायन्
अधूपमयम् अधूपायाव अधूपायाम

अ० अधूपायीत् अधूपायिष्ठाम् अधूपायिषुः
अधूपायीः अधूपायिष्टम् अधूपायिष्ट
अधूपायिषम् अधूपायिष्व अधूपायिष्म

अधूपीत् अधूपिष्टाम् अधूपिषुः
अधूपीः अधूपिष्टम् अधूपिष्ट
अधूपिषम् अधूपिष्व अधूपिष्म

प० धूपायाञ्चकार धूपायाञ्चकतुः धूपायाञ्चकुः
धूपायाञ्चकर्थ धूपायाञ्चकथुः धूपायाञ्चक
धूपायाञ्चकार-चकस् धूपायाञ्चकु-धूपायाञ्चकुः
धूपायाम्बमूत्र । धूपायामास ।

आ० धूपाय्यात् धूपाय्यास्ताम् धूपाय्यसुः
धूपाय्याः धूपाय्यास्तम् धूपाय्यस्त
धूपाय्यासम् धूपाय्यास्व धूपाय्यास्म

धूपाय्यात् धूपाय्यास्ताम् धूपाय्यासुः
धूपाय्याः धूपाय्यास्तम् धूपाय्यास्त
धूपाय्यासम् धूपाय्यास्व धूपाय्यास्म

भ० धूपायिता धूपायितारौ धूपायितारः
धूपायितासि धूपायितास्वः धूपायितास्व
धूपायितास्मि धूपायितास्वः धूपायितास्मः

धूपिना धूपिनारौ धूपिनारः
धूपितासि धूपितास्वः धूपितास्व
धूपितास्मि धूपितास्वः धूपितास्मः

भ० धूपायिष्यति धूपायिष्यतः धूपायिष्यन्ति
धूपायिष्यसि धूपायिष्यथः धूपायिष्यथ
धूपायिष्यामि धूपायिष्यावः धूपायिष्यामः

धूपिष्यति धूपिष्यतः धूपिष्यन्ति
धूपिष्यसि धूपिष्यथः धूपिष्यथ
धूपिष्यामि धूपिष्यावः धूपिष्यामः

अधूपायिष्यत् अधूपायिष्यताम् अधूपायिष्यन्
अधूपायिष्यः अधूपायिष्यतम् अधूपायिष्यत
अधूपायिष्यम् अधूपायिष्याव अधूपायिष्याम

अधूपिष्यत् अधूपिष्यताम् अधूपिष्यन्
अधूपिष्यः अधूपिष्यतम् अधूपिष्यत
अधूपिष्यम् अधूपिष्याव अधूपिष्याम

॥ जरूप अव्यक्ते शब्दे ॥

जरूपति । जरूपेत् । जरूपेत् । अजरूपत्
अजरूपीत् । अजरूप-अजरूपतुः अजरूपः ।

जल्प्यात् । जल्पिता । जल्पिष्यति
अजल्पिष्यत् ॥

रप लप अव्यक्ते शब्दे ।

रपति । अरापीत् । अरपीत् । रराप
रेपतुः । लपति । अलापीत् । अलपीत् । लेपतुः

जप मानसे च । चप सान्त्वने । षप
समन्नाये ।

जप्रति । अजापीत् । अजपीत् । जौप्रतुः

चप्रति । अचापीत् । अचपीत् ।

सपति । असापीत् । असपीत् । सेपतुः

॥ सृष्ट्—गतौ, ॥

१० सर्पति सर्पतः सर्पन्ति
सर्पसि सर्पथः सर्पथ
सर्पामि सर्पावः सर्पामः
२० सर्पेत् सर्पेताम् सर्पेयुः
सर्पेः सर्पेतम् सर्पेत
सर्पेयम् सर्पेव सर्पेव

३० सर्पतु सर्पतात् सर्पताम् सर्पतु
सर्प सर्पतात् सर्पतम् सर्पत
सर्पामि सर्पावः सर्पामः

४० असर्पत् असर्पताम् असर्पन्
असर्पः असर्पतम् असर्पत
असर्पम् असर्पाव असर्पाम

५० असृपत् असृपताम् असृपन्
असृपः असृपतम् असृपत
असृपम् असृपाव असृपाम

६० ससर्पत् ससर्पतुः ससर्पुः
ससर्पिथ ससर्पथुः ससर्प
ससर्प ससर्पिव ससर्पिम

७० सृप्यात् सृप्यास्ताम् सृप्यासुः
सृप्याः सृप्यास्तम् सृप्यास्त
सृप्यासम् सृप्यास्व सृप्यास्म

८० सृप्ता सृप्तारौ सृप्तारः

सृप्तासि सृप्तास्थः सृप्तास्थ
सृप्तास्मि सृप्तास्वः सृप्तास्मः

सृप्ता सृप्तारौ सृप्तारः

सृप्तासि सृप्तास्थः सृप्तास्थ

सृप्तास्मि सृप्तास्थः सृप्तास्मः

१० सृप्यति सृप्यत सृप्यन्ति

सृप्यसि सृप्यथः सृप्यथ

सृप्यामि सृप्यावः सृप्यामः

सृप्यति सृप्यतः सृप्यन्ति

सृप्यसि सृप्यथः सृप्यथ

सृप्यामि सृप्यावः सृप्यामः

क्रि० असृप्यत् असृप्यताम् असृप्यन्

असृप्यः असृप्यतम् असृप्यत

असृप्यम् असृप्याव असृप्याम

असृप्यत् असृप्यताम् असृप्यन्

असृप्यः असृप्यतम् असृप्यत

असृप्यम् असृप्याव असृप्याम

शुप मन्दायाम् ।

शोपति । अशोपीत् । शुपोप ।

शुप शुम्प शुप शुम्प शुफ शुम्फ

शुफ शुम्फ विलाशाम् ।

शोपति । अशोपीत् । शुतोप ।

शुम्पति । अशुम्पीत् । शुशुम्प

प्रशुम्पति गौः । प्राशुम्पीत् । प्रशुशुम्प

शोपति । अशोपीत् । शुशोप ।

शुम्पति । अशुम्पीत् । शुशुम्प ।

शोफति । अशोफीत् । शुताफ ।

शुम्फति । अशुम्फीत् । शुशुम्फ ।

शोफति । अशोफीत् । शुशोफ ।

शुम्फति । अशुम्फीत् । शुशुम्फ ।

शर्व रफ रफु शर्व कर्व खर्व गर्व

चर्व तर्व नर्व पर्व वर्व शर्व षर्व

सर्व रिखु रखु-गतौ ।

वफति । अवफीत् । ववर्क ॥
 रफति । अराफीत् । अरफोत् ।
 रराफ । रेफनुः । रेफिथ ।
 रम्फति । अरम्फोत् । ररम्फ ।
 अर्धति । आवीत् । आनर्व ।
 कर्धति । अकधीत् । चकर्ध ।
 खर्वति । अखर्वीत् ॥ चखर्व ।
 गर्धति । अगर्वीत् । जगर्व ।
 खचर्व । चर्वति । अचर्वीत् ।
 तर्धति । अनर्वीत् । ततर्व ।
 नर्वति । अनर्वीत् । ननर्व ।
 पर्धति । अपर्वीत् । पपर्ध ।
 वर्वति । अवर्वीत् । ववर्व ।
 शर्वति । अशर्वीत् । शशर्व ।
 सर्वति । असर्वीत् । ससर्व ।
 रम्बति । अरम्बोत् । रिरम्ब ।
 रम्बति । अरम्बोत् । ररम्ब ॥
 कुबु आच्छादने,
 कुम्बति । अकुम्बीत् । चुकुम्ब ।
 मुबु तुबु अर्धने,
 लुम्बति । अलुम्बीत् । लुलुम्ब ।
 तुम्बति । अतुम्बीत् । तुतुम्ब ।

॥ चुबु वक्त्रसंयोगे ॥

सुम्ब सुम्बु जिम्बु विम्बु नर्म्ब
 हिंसायाम् ।
 सर्मति । असर्मीत् । ससर्म ।
 सृम्बति । असृम्बीत् । असृम्ब ।
 ससृम्ब । सृम्बति ।
 ज्ञेम्बति । अज्ञेम्बीत् । सिज्ञेम्ब ।
 सिम्बति । असिम्बीत् । सिविम्ब ।
 सिम्बति ।
 नर्मति । अनर्मीत् । ननर्म नर्म्यान्

॥ शुम्ब भाषणे च ॥

शुम्बति । अशुम्बीत् । शुशुम्ब

॥ यर्म जर्म मथुने ॥

व० यर्मति यर्मतः यर्मन्ति
 यर्मसि यर्मथः यर्मथ
 यर्माभि यर्मावः यर्माभः
 स० यमेत् यमेताम् यमेयुः
 यमेः यमेतम् यमेत
 यमेयम् यमेव यमेम
 प० यर्मतु यर्मतात् यर्मताम् यर्मन्तु
 यर्म " यर्मतम् यर्मत
 यर्मानि यर्माव यर्माभ
 ह० अयर्मत् अयर्मताम् अयर्मन्
 अयर्मः अयर्मतम् अयर्मत
 अयर्मम् अयर्माव अयर्माभ
 अ० अयाप्सीत् अयाब्धाम् अयाप्सुः
 अयाप्सीः अयाब्धम् अयाब्ध
 अयाप्सम् अयाप्स्व अयाप्सम्
 प० ययाम येर्मतुः येर्मुः
 येर्मिथ ययब्ध येर्मयुः येर्म
 ययाम ययाम येर्मिथ येर्मि
 आ० यर्म्यात् यर्म्यास्ताम् यर्म्यास्तुः
 यर्म्याः यर्म्यास्तम् यर्म्यास्त
 यर्म्यासम् यर्म्यास्व यर्म्यासम्
 ष्व० यब्धा यब्धारी यब्धारः
 यब्धासि यब्धास्थः यब्धास्थ
 यब्धासिम् यब्धास्वः यब्धास्वः
 भ० यप्स्यति यप्स्यतः यप्स्यन्ति
 यप्स्यसि यप्स्यथः यप्स्यथ
 यप्स्यामि यप्स्यावः यप्स्यामः
 क्रि० अयप्स्यत् अयप्स्यताम् अयप्स्यन्
 अयप्स्यः अयप्स्यतम् अयप्स्यत
 अयप्स्यम् अयप्स्याव अयप्स्याम

जर्मति । अजर्मीत् । अजार्मीत् ।
 जजाम-जेर्मतुः जेर्मिथ ।

॥ यर्-उपरमे ॥

व० यच्छति	यच्छतः	यच्छन्ति
यच्छसि	यच्छथः	यच्छथ
यच्छामि	यच्छावः	यच्छामः
स० यच्छेत्	यच्छेताम्	यच्छेयुः
यच्छेः	यच्छेतम्	यच्छेत
यच्छेयम्	यच्छेव	यच्छेम
प० यच्छतु	यच्छतात्	यच्छताम्
यच्छ	”	यच्छतम्
यच्छानि	यच्छाव	यच्छाम
झ० अयच्छत्	अयच्छताम्	अयच्छन्
अयच्छः	अयच्छतम्	अयच्छत
अयच्छम्	अयच्छाव	अयच्छाम
अ० अयंसीत्	अयंसिष्टाम्	अयंसिषुः
अयंसीः	अयंसिष्टम्	अयंसिष्ट
अयंसिष्वम्	अयंसिष्व	अयंसिष्ट
प० ययाम	येमनुः	येमुः
येमिथ	ययंथ	येमथुः
येम	ययाम	येमिष
येमिष	येमिष	येमिष
आ० यम्यात्	यम्यास्ताम्	यम्यास्तुः
यम्याः	यम्यास्ताम्	यम्यास्त
यम्यासम्	यम्यास्व	यम्यास्म
प्र० यन्ता	यन्तारौ	यन्तारः
यन्तासि	यन्तास्थः	यन्तास्थ
यन्तास्मि	यन्तास्वः	यन्तास्मः
म० यंस्यति	यंस्यतः	यंस्यन्ति
यंस्यसि	यंस्यथः	यंस्यथ
यंस्यामि	यंस्यावः	यंस्यामः
क्रि० अयंस्यत्	अयंस्यताम्	अयंस्यन्
अयंस्यः	अयंस्यतम्	अयंस्यत
अयंस्यम्	अयंस्याव	अयंस्याम

॥ स्य-शब्दे ॥

प्र० स्यमति स्यमतः स्यमन्ति

स्यमसि स्यमथः स्यमथ

स्यमामि स्यमावः स्यमामः

स० स्यमेत् स्यमेताम् स्यमेयुः

स्यमेः स्यमेतम् स्यमेत

स्यमेयम् स्यमेव स्यमम

प० स्यमतु स्यमतात् स्यमताम् स्यमन्तु

स्यम ” स्यमतम् स्यमत

स्यमानि स्यमाव स्यमाम

झ० अस्यमत् अस्यमताम् अस्यमन्

अस्यमः अस्यमतम् अस्यमत

अस्यमम् अस्यमाव अस्यमाम

अ० अस्यमीत् अस्यमिष्टाम् अस्यमिषुः

अस्यमीः अस्यमिष्टम् अस्यमिष्ट

अस्यमिष्वम् अस्यमिष्व अस्यमिष्व

प० सस्याम स्येमनुः स्येमुः

स्येमिष स्येमथुः स्येम

सस्याम सस्यम, स्येमिष स्येमिष

सस्याम सस्यमतुः सस्यमुः

सस्यमिष सस्यमथुः सस्यम

सस्याम सस्यम, सस्यमिष सस्यमिष

आ० स्यम्यात् स्यम्यास्ताम् स्यम्यास्तुः

स्यम्याः स्यम्यास्ताम् स्यम्यास्त

स्यम्यासम् स्यम्यास्व स्यम्यास्म

प्र० स्यमिता स्यमितारौ स्यमितारः

स्यमितासि स्यमितास्थः स्यमितास्थ

स्यमितास्मि स्यमितास्वः स्यमितास्मः

म० स्यमिष्यति स्यमिष्यतः स्यमिष्यन्ति

स्यमिष्यसि स्यमिष्यथः स्यमिष्यथ

स्यमिष्यामि स्यमिष्यावः स्यमिष्यामः

क्रि० अस्यमिष्यत् अस्यमिष्यताम् अस्यमिष्यन्

अस्यमिष्यः अस्यमिष्यतम् अस्यमिष्यत

अस्यमिष्यम् अस्यमिष्याव अस्यमिष्याम

॥ जर्-प्रद्वत्वे ॥

व० नमति नमतः नमन्ति

नमसि	नमथः	नमथ
नमामि	नमावः	नमामः
स० नमेत्	नमेताम्	नमेयुः
नमेः	नमेतम्	नमेत
नमेयम्	नमेव	नमेम
प० नमतु	नमतात्	नमताम्
नम	॥	नमतम्
नमानि	नमाव	नमाम
अ० अनमत्	अनमताम्	अनमन्
अनमः	अनमतम्	अनमत
अनमम्	अनमाव	अनमाम
अ० अनंतीन्	अनंसिष्टाम्	अनंसिषुः
अनंतीः	अनंसिष्टम्	अनंसिष्ट
अनंसिषम्	अनंसिष्व	अनंसिषम
प० ननाम	नेमतुः	नेमुः
नेमिथ	ननथ	नेमथुः
ननामि	ननम	नेमिष्व
आ० नन्यात्	नन्यास्ताम्	नन्यास्तुः
नन्याः	नन्यास्तम्	नन्यास्त
नन्यास्तम्	नन्यास्व	नन्यास्म
अ० नन्ता	नन्तारौ	नन्तारः
नन्तासि	नन्तास्यः	नन्तास्य
नन्तास्मि	नन्तास्वः	नन्तास्मः
अ० नंस्यति	नंस्यतः	नंस्यन्ति
नंस्यसि	नंस्यथः	नंस्यथ
नस्यामि	नस्यावः	नस्यामः
क्रि० अनंस्यत्	अनंस्यताम्	अनंस्यन्
अनंस्यः	अनंस्यतम्	तनंस्यत
अनंस्यम्	अनंस्याव	अनंस्याम
॥ चंम् छम् जम् झम् जिम् अदने ॥		
चमति । अचमीत् ।		
चचाम । चेमिथ । आचामति ।		
छमति । अछमीत् ।		
चच्छाम-चच्छमतुः ।		
जमति । अजमीत् । जजाम ।		
जेमिथ । झमति । अझमीत् ।		
जजाम । जझमतुः । जेमति ।		

अजेमीत् । जिजेम ।

॥ क्रम् पादविक्षेपे ॥

काम्यति । कामति । अकमीत् ।

चकाम । चक्रमिथ ।

॥ षम ह्रम वैकल्ये ॥

समति । असमीत् । ससाम-से-

मिथ । स्तमति । अस्तमीत् । त-

स्नाम-तस्तमतुः । तस्तमिथ ।

॥ अम शब्दभक्त्योः ॥

अमति । आमीत् । आम ।

॥ अम प्रम ह्रम मोष्ट गती ।

अमति । आमीत् । आम । प्रमति

अप्रमीत् । वप्राम । ह्रमति । अ-

ह्रमीत् । जह्रम । मीमति । अ-

मीमीत् । मिमीम ।

गच्छ—पठौ.

घ० गच्छति गच्छतः गच्छन्ति

गच्छसि गच्छथः गच्छथ

गच्छामि गच्छावः गच्छामः

स० गच्छेत् गच्छेताम् गच्छेयुः

गच्छेः गच्छेतम् गच्छेत

गच्छेयम् गच्छेव गच्छेव

प० गच्छतु गच्छतात् गच्छताम् गच्छन्तु

गच्छ ॥ गच्छतम् गच्छत

गच्छानि गच्छाम गच्छाम

अ० अगच्छत् अगच्छताम् अगच्छन्

अगच्छः अगच्छतम् अगच्छत

अगच्छम् अगच्छाव अगच्छाम

अ० अगमत् अगमताम् अगमन्

अगम अगमन्तम् अगमत

अगमम् अगमाव अगमाव

प० जगाम जगमतुः जग्मुः

जगमिथ जगन्थ जग्मथुः जग्म

जगाम जगाम जग्मिष्व जग्मिष्व

आ०गम्यात्	गम्यास्ताम्	गम्यास्तुः
गम्याः	गम्यास्तम्	गम्यास्त
गम्यास्तम्	गम्यास्व	गम्यास्म
अ०गन्ता	गन्तारौ	गन्तारः
गन्तासि	गन्तास्थः	गन्तास्थ
गन्तास्मि	गन्तास्वः	गन्तास्मः
म० गमिष्यति	गमिष्यतः	गमिष्यन्ति
गमिष्यसि	गमिष्यथः	गमिष्यथ
गमिष्यामि	गमिष्यावः	गमिष्यामः
क्रि०अगमिष्यत्	अगमिष्यताम्	अगमिष्यन्
अगमिष्यः	अगमिष्यतम्	अगमिष्यन्
अगमिष्यम्	अगमिष्याव	अगमिष्याम

॥ हय हयं क्लान्तौ च ॥

हयति । अहयति । जहाय ॥ हयति ।
अहयति । जहय ।

॥ मव्य वन्वने ॥

मव्यति । अमव्यति । ममव्य ॥

॥ सुख्य ईक्ष्य ईष्य ईष्यायाः ॥

सुख्यति । असुख्यति । सुख्यिष्यताम्-
असुख्यिष्यतुः । सुख्य ईक्ष्य ईष्य ।
ईक्ष्यति । ईक्ष्यत । ईक्ष्यतु । ऐ-
क्ष्यति । ईक्ष्याश्चकार-ईक्ष्यामास—
ईक्ष्याम्वमूव । ईक्ष्यति । ईक्ष्यता ।
ईक्ष्यिष्यति । ऐक्ष्यिष्यत । ईक्ष्यति ।
ऐक्ष्यति । ईक्ष्याश्चकार-ईक्ष्यामास—
ईक्ष्याम्वमूव ।

॥ शुच्यं चुच्यै अभिवच ॥

शुच्यति । अशुच्यति । शुशुच्य ।
चुच्यति । अचुच्यति । चुचुच्य ।

॥ त्सर छन्नगतौ ॥

त्सरति । अत्सरीत् । तत्सर ।
कमर हृच्छति । कमरति । अकमरीत् ।
ककमार

॥ अन्न वन्न मन्न गतौ ॥

अन्नति । आन्नीत् आन्न । वन्नति
अवन्नीत् । ववन्न । मन्नति । अमन्नीत्
ममन्न

॥ चर भक्षणे च ॥

चरति । अचारीत् । चचार-चेरिष्य

॥ धोर्द्ध गतिचातुर्ये ॥

धोरति । अधोरीत् । दुधोर ।

॥ खोर्द्ध प्रतिघाते ॥

खोरति । अखोरीत् । चुखोर ।

॥ दळ विशरणे ॥

दळति । अदालीत् । ददाल देळिष्य

॥ निफळा विशरणे— ॥

व० फळति फळतः फळन्ति

फळसि फळथः फळथ

फळामि फळावः फळामः

स० फलेत् फलेताम् फलेयुः

फलेः फलेतम् फलेत

फलयम् फलय फलयम्

प० फलन्तु फलन्ताम् फलन्तु

फल फलतम् फलत

फलानि फलाव फलाम

अ० अफलत् अफलताम् अफलन्

अफलः अफलतम् अफलन

अफलम् अफलाव अफलाम

अ० अफालीत् अफालिष्याम् अफालिषुः

अफालीः अफालिष्यम् अफालिष्ट

अफालिषम् अफालिष्व अफालिषम्

प० पफाल फेलतुः फेलुः

फेलिष्य फेलथुः फेल

पफाल पफाल फेलिष्य फेलिष्य

आ० फल्यात् फल्यास्ताम् फल्यास्तुः

फल्याः फल्यास्तम् फल्यास्त

फल्यास्तम् फल्यास्व फल्यास्म

२० फलिता फलितारौ फलितारः
 फलितासि फलितास्थः फलितास्थ
 फलितास्मि फलितास्वः फलितास्मः
 भ० फलिष्यति फलिष्यतः फलिष्यन्ति
 फलिष्यसि फलिष्यथः फलिष्यथ
 फलिष्यामि फलिष्यावः फलिष्यामः
 कि० अफलिष्यत् अफलिष्यताम् अफलिष्यन्
 अफलिष्यः अफलिष्यतम् अफलिष्यत
 अफलिष्यम् अफलिष्याव अफलिष्याम

मील म्मील स्मील इमील—निमेषण,
 मीलति । अमीलीत् । मिमील ।
 म्मीलति । अम्मीलीत् । शिममील ।
 इमीलति । अस्मीलीत् । सिस्मील ।
 इमीलति । अइमीलीत् । बिइमील ।

॥ पील प्रतिष्ठम्भे ॥

पीलति । अपीलीत् । पिपील ।

॥ णील वरणे ॥

नीलति । अनीलीत् । निनील ।

॥ शील समाधौ ॥

शीलति । अशीलीत् । शिशील ।

॥ कील बन्धे ॥

कीलति । अकीलीत् । चिकील ।

॥ कूल आवरणे ॥

कूलति । अकूलीत् । चुकूल ।

॥ शूल रज्जायाम् ॥

शूलति । अशूलीत् । शिशूल ।

॥ तुल निष्कर्षे ॥

तूलति । अतूलीत् । तुतूल ।

॥ पूल सङ्घाते ॥

पूलति । अपूलीत् । पुपूल ।

॥ मूल प्रतिष्ठायाम् ॥

मूलति । अमूलीत् । मुमूल ।

॥ फल-निष्पत्तौ ॥

फलति । अफालीत् । पफाल । फेळतुः

फेळिय ।

॥ फुल विकसने ॥

फुलति । अफुल्लीत् । पुफुल ।

॥ चुल-हावकरणे ॥

चुलति । अचुल्लीत् । चुचुल ।

॥ चिल शैथिल्ये च ॥

चिलति । अचिल्लीत् । चिचिल ।

पेळ , फेळ , शेळ , वेळ , सेळ ,

वेहळ , सळ , तिल , तिरळ , पळ ,

वेरळ-गतौ ॥

पेळति । अपेळीत् । पिपेळ ॥ केळति ।

अफेळीत् । पिफेळ ॥ शेळति । अशेळीत्

शिसेळ ॥ सेळति । असेळीत् सिसेळ ॥

वेळति । अवेळीत् । विवेळ ॥ तेळति ।

अतेळीत् । तितेळ ॥ तिल्लति । अति-

रलीत् । तितिरळ ॥ पळति अपळीत्

पपळ ॥ वेरळति । अवेरळीत् बिवेरळ ॥

॥ वेळ चेळ केळ कवेळ खेळ

खळ चलने ॥

वेळति । अवेळीत् । विवेळ ॥ चेळति

अचेळीत् । चिवेळ ॥ केळति । अकेळीत्

चिकेळ ॥ कवेळति । अकवेळीत् । बि-

कवेळ ॥ खेळति । अखेळीत् । विखेळ ॥

खळति । अखालीत् । पखाल ॥

॥ खल संचये च ॥

खलति । अखालीत् । चखाल चखलिष

॥ खल प्रवृत्त आशुगतौ ॥

प्रखलति । अप्रखालीत् शप्रखल ।

प्रखलति । अप्रखलीत् । शप्रखल ॥

॥ गल चर्च अघने ॥

गलति । अगालीत् । जगल-जगलिष

चर्चति । अचर्चीत् । चर्चर्च ।

॥ पूर्व पर्व मर्व पूरणे ॥

पूर्वति । अपूर्वीत् । पुपूर्व । पर्वति

अपर्वीत् । पपर्व ॥ मर्वति । अमर्वीत्

ममर्व ।

॥ गर्ब धिबु शव गतौ ॥

गर्बति । अगर्बीत् । जगर्ब । क्षिण्वति

अक्षिणीत् । दिधिन्व । शशति ।
अशाधीत्-अशाधीत् शशाध-शेषिथ ।

॥ कर्ष खर्ष गर्ष-वर्षे ॥
कर्षति । अकर्वीत् चकर्ष । खर्षति
अखर्वीत् । चखर्व । गर्षति ।
अगर्वीत् । जगर्व ।

॥ क्षिन्व निरस्तने ॥
क्षेवति । अक्षेवीत् । चिक्षेव ।

॥ छिन्व निरस्तने ॥

ब० छीवति छीवतः छीवन्ति
छीवसि छोवथः छीवथ
छीवामि छीवावः छीवामः
ब० छीवेत् छीवेताम् छीवेयुः
छीवेः छीवेतम् छीवेत
छीवेयम् छीवेव छीवेम

प० छीवतु छीवतात् छीवताम् छीवन्तु
छीव " छीवतम् छीवत
छीवानि छीवाव छीवाम

ब० अछीवत् अछीवताम् अछीवन्
अछीवः अछीवतम् अछीवत
अछीवम् अछीवाव अछीवाम

अ० अछेवीत् अछेविष्टाम् अछेविषुः
अछेवीः अछेविष्टम् अछेविष्ट
अछेविषम् अछेविष्व अछेविषम

प० तिष्ठेव तिष्ठेवतुः तिष्ठेवुः
तिष्ठेविय तिष्ठेवयुः तिष्ठेव
तिष्ठेव तिष्ठेविष तिष्ठेविम

तिष्ठेव तिष्ठेवतुः तिष्ठेवुः
तिष्ठेविय तिष्ठेवयुः तिष्ठेव
तिष्ठेव तिष्ठेविष तिष्ठेविम

आ० छिन्व्यात् छिन्व्यास्ताम् छिन्व्यासुः
छिन्व्याः छिन्व्यास्तम् छिन्व्यास्त
छिन्व्यासम् छिन्व्यास्य छिन्व्यासम्

ब्र० छेविता छेवितागै छेवितारः
छेवितासि छेवितास्थः छेवितास्थ
छेवितास्मि छेवितास्वः छेवितास्मः

भ० छेविष्यति छेविष्यतः छेविष्यन्ति
छेविष्यसि छेविष्यथः छेविष्यथ
छेविष्यामि छेविष्यावः छेविष्यामः

कि० अछेविष्यत् अछेविष्यताम् अछेविष्यन्
अछेविष्यः अछेविष्यतम् अछेविष्यत
अछेविष्यम् अछेविष्याव अछेविष्याम

॥ जीव प्राणधारणे ॥

जीवति । अजीवीत् । जिजीव ।

॥ पीव मोव तीव नीव-स्थौल्ये ॥

पीवति । अपीवीत् । पिपीव ।

मोवति । अमीवीत् । मिमीव ।

तीवति । अतीवीत् । तितीव ।

नीवति । अनीवीत् । निनीव ।

॥ ऊर्वै रुर्वै शुर्वै दुर्वै धूर्वै जुर्वै

अर्व भर्व शर्व हिसायाम् ॥

ऊर्वति । और्वीत् । ऊर्वाञ्कार ।

दुर्वति । अदुर्वीत् । दुुर्व ।

शुर्वति । अशुर्वीत् । शुुर्व ।

दुर्वति । अदुर्वीत् । दुुर्व ।

धूर्वति । अधुर्वीत् । धुुर्व ।

जुर्वति । अजुर्वीत् । जुुर्व ।

अर्वति । आर्वीत् । आनर्व ।

भर्वति । अभर्वीत् । वभर्व ।

शर्वति । अशर्वीत् । शशर्व ।

॥ मुर्वै मव वन्धने ॥

मूर्वति । अमूर्वीत् । मुमूर्व

मवति । अमवोत्-अमायोत् ।

ममाव मेविथ ।

॥ गुर्वै-उद्यमे ॥

गुर्वति । अगूर्वीत् । जुगुर्व ।

॥ गिध् मिध् निध्-नेचने ॥

पिन्वति । अपिन्वीत् । पिपिन्व ।
मिन्वति । अमिन्वीत् । मिमिन्व ।
निन्वति । अनिन्वीत् । निनिन्व ।

॥ द्विषु दिषु जिषु प्रीणने ॥

ह्रिन्वति । अह्रिन्वीत् । जिह्रिन्व ।
दिन्वति । अदिन्वीत् । दिदिन्व ।

॥ इवु-व्याप्तौ च ॥

इन्वति । इन्वेत् । इन्वतु । ऐन्वत् ।
। ऐन्वीत् । इन्वाञ्कार-इन्वामास
इन्वाम्बभूव । इन्व्यात् । इन्विता
। इन्विष्यति । ऐन्विष्यत् ।

अव—रक्षणगतिकान्तिप्रीतितुल्यवगमनप्र-
वेशप्रवणस्वान्यथाशक्तप्रियेच्छादी-
त्यवाप्त्याकिञ्चनहितादहनभाववृद्धिषु

व० अवति	अवतः	अवन्ति
अवसि	अवथः	अवथ
अवामि	अवावः	अवामः
स० अवेत्	अवेताम्	अवेयुः
अवेः	अवेतम्	अवेत
अवेयम्	अवेव	अवेम
प० अवतु	अवतात्	अवताम्
अव	अवतम्	अवत
अवानि	अवाव	अवाम
श० आवत्	आवताम्	आवन
आवः	आवतम्	आवत
आवम्	आवाव	आवाम
अ० आवीत्	आविष्टाम्	आविषुः
आवीः	आविष्टम्	आविष्ट
आविषम्	आविष्व	आविष्म
प० आव	आवतुः	आवुः
आविथ	आवथुः	आव
आव	आविव	आविम
आ० अव्यात्	अव्यास्ताम्	अव्यासुः

अव्याः अव्यास्तम् अव्यास्म
अव्यासम् अव्यास्व अव्यास्म
प्र० अविता अवितारौ अवितारः
अवितासि अवितास्यः अवितास्य
अवितास्मि अवितास्वः अवितास्मः
म० अविष्यति अविष्यतः अविष्यन्ति
अविष्यसि अविष्यथः अविष्यथ
अविष्यामि अविष्यावः अविष्यामः
क्रि० आविष्यत् आविष्यताम् आविष्यन्
आविष्यः आविष्यतम् आविष्यत
आविष्यम् आविष्याव आविष्याम

॥ कश-शब्दे ॥

कशति । अकशीत् । अकाशीत् ।
चकाश—चकशिय ।

॥ मिश मश-रोषे च ॥

मेशति । अमेशीत् । मिमेश ।
मशति । अमशीत् । अमाशीत् ।
ममाश—मेशिय ।

॥ शश-श्रुतिगतौ ॥

शशति । अशशीत्—अशाशीत् ।
शशाश—शेशिय ।

॥ णिश-लमाधौ ॥

नेशति । अनेशीत् । निनेश

॥ वृष्ट-क्षणे, ॥

व० पश्यति	पश्यतः	पश्यन्ति
पश्यसि	पश्यथः	पश्यथ
पश्यामि	पश्यावः	पश्यामः
स० पश्येत्	पश्येताम्	पश्येयुः
पश्येः	पश्येतम्	पश्येत
पश्येयम्	पश्येव	पश्येम
प० पश्यतु	पश्यतात्	पश्यताम्
पश्य	पश्यतम्	पश्यत

पश्यामि	पश्याव	पश्याम
१० अपश्यत्	अपश्यताम्	अपश्यन्
अपश्यः	अपश्यतम्	अपश्यत
अपश्यम्	अपश्याव	अपश्याम
२० अदृशत्	अदृशताम्	अदृशन्
अदृशः	अदृशतम्	अदृशत
अदृशम्	अदृशाव	अदृशाम
अग्राक्षीत्	अग्राक्षताम्	अग्राक्षन्
अग्राक्षीः	अग्राक्षतम्	अग्राक्षत
अग्राक्षम्	अग्राक्षव	अग्राक्षम
५० दृशत्	दृशताम्	दृशन्
दृशः	दृशतम्	दृशत
दृशम्	दृशाव	दृशाम
३० दृष्टा	दृष्टारौ	दृष्टारः
दृष्टासि	दृष्टास्यः	दृष्टास्य
दृष्टास्मि	दृष्टास्वः	दृष्टास्मः
४० द्रक्षति	द्रक्षतः	द्रक्षन्ति
द्रक्षसि	द्रक्षयः	द्रक्षथ
द्रक्षामि	द्रक्ष्यावः	द्रक्ष्यामः
६० अद्रक्षत्	अद्रक्षताम्	अद्रक्षन्
अद्रक्षः	अद्रक्षतम्	अद्रक्षत
अद्रक्षम्	अद्रक्ष्याव	अद्रक्ष्याम

१० दृशति	दृशतः	दृशन्ति
दृशसि	दृशयः	दृशथ
दृशामि	दृशावः	दृशामः
२० दृशेत्	दृशेताम्	दृशेयुः
दृशेः	दृशेतम्	दृशेत
दृशेयम्	दृशेव	दृशेम
५० दृशतु	दृशताम्	दृशन्तु
दृश	दृशतम्	दृशत
दृशानि	दृशाव	दृशाम

३० अदृशत्	अदृशताम्	अदृशन्
अदृशः	अदृशतम्	अदृशत
अदृशम्	अदृशाव	अदृशाम
अ० अदाक्षीत्	अदाक्षताम्	अदाक्षन्
अदाक्षीः	अदाक्षतम्	अदाक्षत
अदाक्षम्	अदाक्षव	अदाक्षम
५० ददंश	ददंशतुः	ददंशुः
ददंशिय	ददंशतः	ददंशथ
ददंशम्	ददंशिव	ददंशाम
आ० दृश्यात्	दृश्यास्ताम्	दृश्यास्तुः
दृश्याः	दृश्यास्तम्	दृश्यास्त
दृश्यासम्	दृश्यास्व	दृश्यास्म
३० दंष्ट्रा	दंष्ट्रारौ	दंष्ट्रारः
दंष्ट्रासि	दंष्ट्रास्यः	दंष्ट्रास्य
दंष्ट्रास्मि	दंष्ट्रास्वः	दंष्ट्रास्मः
४० दक्षति	दक्षतः	दक्षन्ति
दक्षसि	दक्षयः	दक्षथ
दक्षामि	दक्ष्यावः	दक्ष्यामः
कि० अदक्षयत्	अदक्षयताम्	अदक्षयन्
अदक्षयः	अदक्षयतम्	अदक्षयत
अदक्षयम्	अदक्ष्याव	अदक्ष्याम

॥ वृत्—शाब्दे ॥

१० वीक्षति	वीक्षतः	वीक्षन्ति
वीक्षसि	वीक्षयः	वीक्षथ
वीक्षामि	वीक्षावः	वीक्षामः
२० वीक्षेत्	वीक्षेताम्	वीक्षेयुः
वीक्षेः	वीक्षेतम्	वीक्षेत
वीक्षेयम्	वीक्षेव	वीक्षेम
५० वीक्षतु	वीक्षताम्	वीक्षन्तु
वीक्ष	वीक्षतम्	वीक्षत
वीक्षानि	वीक्षाव	वीक्षाम
३० अधीक्षति	अधीक्षताम्	अधीक्षन्
अधीक्षः	अधीक्षतम्	अधीक्षत
अधीक्षम्	अधीक्षाव	अधीक्षाम

अ०	अधुषत्	अधुषताम्	अधुषन्
	अधुषः	अधुषतम्	अधुषत
	अधुषम्	अधुषाव	अधुषाम
	अधोषीत्	अधोषिष्टाम्	अधोषिषुः
	अधोषीः	अधोषिष्टम्	अधोषिष्ट
	अधोषिषम्	अधोषिष्व	अधोषिष्व
प०	जुघोष	जुघुषतुः	जुघुषुः
	जुघोषिष्व	जुघुषथुः	जुघुष
	जुघोष	जुघुषिष्व	जुघुषिम
आ०	बुध्यात्	बुध्यास्ताम्	बुध्यासुः
	बुध्याः	बुध्यास्तम्	बुध्यास्त
	बुध्यासम्	बुध्यासव	बुध्यासम्
प्रथ०	बोषिता	बोषितारौ	बोषितारः
	बोषितासि	बोषितास्थः	बोषितास्थ
	बोषितास्मि	बोषितास्व	बोषितास्मः
भू०	बोषिष्यति	बोषिष्यतः	बोषिष्यन्ति
	बोषिष्यसि	बोषिष्यथः	बोषिष्यथ
	बोषिष्यामि	बोषिष्यावः	बोषिष्यामः
क्रि०	अबोषिष्यत्	अबोषिष्यताम्	अबोषिष्यन्
	अबोषिष्यः	अबोषिष्यतम्	अबोषिष्यत
	अबोषिष्यम्	अबोषिष्याव	अबोषिष्याम

॥ शूष पात्ते. ॥

शूषति । अशूषीत् । शूष ।

॥ तृष तुष्टौ. ॥

तृषति । अतृषीत् । तृष ।

॥ पूष वृद्धौ. ॥

पूषति । अपूषीत् । पूष ।

॥ लृष मूष स्तेथे. ॥

लृषति । अलृषीत् । लृष ।

लोषति । अलोषीत् । लृलोष ।

मूषति । अमूषीत् । मुमूष ।

॥ षष प्रसवे. ॥

षषति । अषषीत् । सुषष ।

॥ ऊष कज्याम्. ॥

ऊषति । औषीत् । ऊषाश्चकार ३

॥ ईष उच्छे. ॥

ईषति । पेवीत् । ईषाश्चकार ३

॥ कृष विलोक्षने. ॥

व०	कर्षति	कर्षतः	कर्षन्ति
	कर्षसि	कर्षथः	कर्षथ
	कर्षामि	कर्षावः	कर्षामः
स०	कर्षेत्	कर्षेताम्	कर्षेथुः
	कर्षेः	कर्षेतम्	कर्षेत
	कर्षेयम्	कर्षेव	कर्षेव
प०	कर्षतु	कर्षतात्	कर्षन्तु
	कर्ष	कर्षतम्	कर्षत
	कर्षाणि	कर्षाव	कर्षाम
झ०	अकर्षत्	अकर्षताम्	अकर्षन्
	अकर्षः	अकर्षतम्	अकर्षत
	अकर्षम्	अकर्षाव	अकर्षाम
अ०	अकाक्षीत्	अकाक्षताम्	अकाक्षुः
	अकाक्षीः	अकाक्षम्	अकाक्ष
	अकाक्षम्	अकाक्षव	अकाक्षम्
	अकाक्षीत्	अकाक्षताम्	अकाक्षुः
	अकाक्षीः	अकाक्षम्	अकाक्ष
	अकाक्षम्	अकाक्षव	अकाक्षम्
	अकृक्षत्	अकृक्षताम्	अकृक्षन्
	अकृक्षः	अकृक्षतम्	अकृक्षत
	अकृक्षम्	अकृक्षाव	अकृक्षाम
प०	चकर्ष	चकृषतुः	चकृषुः
	चकर्षिष्व	चकृषथुः	चकृष
	चकर्ष	चकृषिष्व	चकृषिम
आ०	कृष्यात्	कृष्यास्ताम्	कृष्यासुः
	कृष्याः	कृष्यास्तम्	कृष्यास्त
	कृष्यासम्	कृष्यासव	कृष्यासम्
प्रथ०	कष्टा	कष्टारौ	कष्टारः
	कष्टासि	कष्टास्थः	कष्टास्थ
	कष्टास्मि	कष्टास्व	कष्टास्मः

कष्टा कष्टारौ कष्टारः
 कष्टासि कष्टास्थः कष्टास्थ
 कष्टास्मि कष्टास्वः कष्टास्मः
 क्रि० अकक्ष्यत् अकक्ष्यताम् अकक्ष्यन्
 अकक्ष्यः अकक्ष्यतम् अकक्ष्यत
 अकक्ष्यम् अकक्ष्याव अकक्ष्याम
 अकक्ष्यत् अकक्ष्यताम् अकक्ष्यन्
 अकक्ष्यः अकक्ष्यतम् अकक्ष्यत
 अकक्ष्यम् अकक्ष्याव अकक्ष्याम
 कष शिष जष झष षष मष मुष रुष
 रिष यूष ऊष शप चष-हिंसायाम् ।
 कषति । अकषीत्-अकाषीत् । चकाष
 शेषति । अशेषीत् । शिशेष । जषति
 अजषीत्-अजाषीत् । जजाष ॥ जेषिथ ।
 झषति । अझाषीत्-अझषीत् । जझाष
 षषति । अषाषीत्-अषषीत् । षषाष-
 षषिथ ॥ मषति । अमषीत्-अमाषीत् ।
 ममाष । मेषिथ । मोषति । अमोषीत्
 मुमोष ॥ रोषति । अरोषीत् । हरोष ।
 रेषति अरेषीत् । निरेष ॥ यूषति ।
 अयूषीत् युयूष ॥ ऊषति । अऊषीत् ।
 शुऊष ॥ शषति । अशषीत्-अशाषीत् ।
 शशांष-शेषिथ । चषति । अचषीत्
 अचाषीत् । चषाष । चेषिथ ।
 ॥ वृष सङ्घाते च ॥
 वषति । अवषीत् । वषर्ष ।
 ॥ भव-भर्त्सने ॥
 भषति । अभषीत्-अभाषीत् । वभाष
 ॥ जिष विष मिष निष पृष वृष
 जेषति । अजेषीत् । जिजेष ।
 वेषति । अवेषीत् । विजेष ।
 मेषति । अमेषीत् । मिमेष ।
 नेषति । अनेषीत् । निनेष ।
 पषति । अपषीत् । पपष ।
 षषति । अषषीत् । वषर्ष ।

॥ मृषु सहने च ॥
 मर्षति । अमर्षीत् । ममर्ष ।
 ॥ उष श्लिषू श्लिषू मषू प्लूषू-दाहे ॥
 ओषति । औषेत् । ओषतु । औषत् ।
 अ० औषीत् औषिष्टाम् औषिषुः
 औषीः औषिष्टम् औषिष्ट
 औषिषम् औषिष्व औषिषम
 प० उवोष ऊषतुः ऊषुः
 उवोषिथ ऊषथुः ऊष
 ऊवोष ऊषिष ऊषिम
 ओषाञ्जकार ओषामास । ओषाम्बभूव ।
 उष्यात् ओषिता । औषिष्यति । औषिष्यत्
 ओषति । अओषीत् । शिओष ।
 श्लेषति । अश्लेषीत् । शिश्लेष ।
 प्रोषति । अप्रोषीत् । पुप्रोष ।
 प्लोषति । अप्लोषीत् । पुप्लोष ।
 ॥ वृष सङ्घाते ॥
 वषति । अवषीत् । जवर्ष ।
 ॥ हषू अलीके ॥
 हर्षति । अहर्षीत् । जहर्ष ।
 ॥ पुष पुष्टौ ॥
 पोषति । अपोषीत् । पुपोष ।
 ॥ श्रूष तसु अलङ्कारे ॥
 श्रूषति । अश्रूषीत् । वृश्रूष ।
 तसति । अतसीत् । ततंस ।
 ॥ तुस हस हस रस-शब्दे ॥
 तोसति । अतोसीत् । तुमोस ।
 हसति । अहसीत् । अहासीत् । जहास
 हसति । अहसीत्-अहासीत् । जहास
 रसति । अरसीत् । अरासीत् । ररास
 रेसिष ।
 ॥ लस श्लेषणक्रीडनयोः ॥
 लसति । अलसीत्-अलासीत् ।
 ललास-लोसिष ।
 ॥ पिष पेक्ष वेक्ष गतौ ॥

पेसति । अपेसीत् । पिपेस ।
 पेसति । अपेसीत् । पिपेस-पिपेसतुः
 वेसति । अवेसीत् । विवेस । विवेसतुः ।
 ॥ शंस स्तुतौ च ॥
 शंसति । अशंसीत् । शशंस ।

॥ वल्ह अद्ने. ॥

ब० वसति	वसतः	वसन्ति
वससि	वसथः	वसथ
वसामि	वसावः	वसामः
स० वसेत्	वसेताम्	वसेयुः
वसेः	वसेतम्	वसेत
वसेयम्	वसेव	वसेम
प० वसतु	वसतात्	वसताम्
वस	वसतम्	वसत
वसानि	वसाव	वसाम
ब० अवसत्	अवसताम्	अवसन्
अवसः	अवसतम्	अवसत
अवसम्	अवसाव	अवसाम
अ० अवसत्	अवसताम्	अवसन्
अवसः	अवसतम्	अवसत
अवसम्	अवसाव	अवसाम
प० जघास	जक्षतुः	जक्षुः
जघसिथ	जघसथ	जक्षथुः
जघास	जघस	जक्षिव
पाणिनिमते	बहू	भ्रातोर्लिट्वाशिपि च
न	रूपाणि	भवन्ति, इति ।
आ० वस्यात्	वस्यास्ताम्	वस्यास्तुः
वस्याः	वस्यास्तम्	वस्यास्त
वस्यासम्	वस्यास्व	वस्यास्म
ब० वस्ता	वस्तारौ	वस्तारः
वस्तासि	वस्तास्यः	वस्तास्य
वस्तास्मि	वस्तास्वः	वस्तास्मः
भ० वत्स्यति	वत्स्यतः	वत्स्यन्ति
वत्स्यसि	वत्स्यथः	वत्स्यथ

वत्स्यामि वत्स्यावः वत्स्यामः
 क्रि० अवत्स्यत् अवत्स्यताम् अवत्स्यन्
 अवत्स्यः अवत्स्यतम् अवत्स्यत
 अवत्स्यम् अवत्स्याव अवत्स्याम

हसे—हसने

ब० हसति	हसतः	हसन्ति
हससि	हसथः	हसथ
हसामि	हसावः	हसामः
स० हसेत्	हसेताम्	हसेयुः
हसेः	हसेतम्	हसेत
हसेयम्	हसेव	हसेम
प० हसतु	हसतात्	हसताम्
हस	हसतम्	हसत
हसानि	हसाव	हसाम
ब० अहसत्	अहसताम्	अहसन्
अहसः	अहसतम्	अहसत
अहसम्	अहसाव	अहसाम
अ० अहसीत्	अहसिष्याम्	अहसिषुः
अहसीः	अहसिष्यम्	अहसिष्य
अहसिष्यम्	अहसिष्य	अहसिष्य
प० जहास	जहसतुः	जहसुः
जहसिथ	जहसथुः	जहस
जहास	जहस	जहसिव
जहसिथ	जहसथुः	जहस
जहास	जहस	जहसिव
आ० हस्यात्	हस्यास्ताम्	हस्यास्तुः
हस्याः	हस्यास्तम्	हस्यास्त
हस्यासम्	हस्यास्व	हस्यास्म
ब० हसिता	हसितारौ	हसितारः
हसितासि	हसितास्यः	हसितास्य
हसितास्मि	हसितास्वः	हसितास्मः
भ० हसिष्यति	हसिष्यतः	हसिष्यन्ति
हसिष्यसि	हसिष्यथः	हसिष्यथ
हसिष्यामि	हसिष्यावः	हसिष्यामः

के० अहसिष्यत् अहसिष्यताम् अहसिष्यन्
अहसिष्यः अहसिष्यतम् अहसिष्यत
अहसिष्यम् अहसिष्याव अहसिष्याम

शस्—हिंसायाम्

ब० शस्नि शस्तः शसन्ति
शस्ति शन्थः शन्थ
शस्मि शसावः शसामः
स० शसेत् शसेताम् शसेयुः
शसेः शसेतम् शसेत
शसेयम् शसेव शसेम
प० शस्तु शस्तात् शन्ताम् शस्तु
शस् शस्तम् शस्त
शस्मि शसाव शनाम
झ० अशस्त अशस्ताम् अशस्त
अशस्तः अशस्तम् अशस्त
अशस्तम् अशसाव अशसाम
अ० अशसीत् अशसिष्टाम् अशसिषुः
अशसी अशसिष्टम् अशसिष्ट
अशसिषम् अशसिष्व अशसिष्व
भतागरे-अशसीत्, अशसीत्,
प० शशास् शशास्तुः शशसुः
शशसिष शशस्युः शशस
शशास् शशास् शशसिष्व शशसिष्व
आ० शस्यात् शस्यास्ताम् शस्यासुः
शस्याः शस्यास्तम् शस्यास्त
शस्यासम् शस्याव्व शस्यास्म
इ० शसिता शसितारौ शसितारः
शसितासि शसितास्यः शसितुस्य
शसितास्मि शसितास्वः शसितास्मः
शसिष्यति शसिष्यतः शसिष्यन्ति
शसिष्यसि शसिष्यथः शसिष्यथ
शसिष्यामि शसिष्यावः शसिष्यामः
० अशसिष्यत् अशसिष्यताम् अशसिष्यन्
अशसिष्यः अशसिष्यतम् अशसिष्यत
अशसिष्यम् अशसिष्याव अशसिष्याम

मिहं—लेचने

ब० मेहति मेहतः मेहन्ति
मेहसि मेहथः मेहथ
मेहामि मेहावः मेहामः
स० मेहेत् मेहेताम् मेहेयुः
मेहेः मेहेतम् मेहेत
मेहेयम् मेहेव मेहेम
प० मेहतु मेहतात् मेहताम् मेहन्तु
मेह " मेहतम् मेहत
मेहानि मेहाव मेहाम
झ० अमेहत अमेहताम् अमेहन्
अमेहः अमेहतम् अमेहत
अमेहम् अमेहाव अमेहाम
अ० अमिषत् अमिषताम् अमिषन्
अमिषः अमिषतम् अमिषत
अमिषम् अमिषाव अमिषाम
प० मिमेह मिमिहतुः मिमिहुः
मिमिहथ मिमिहथुः मिमिह
मिमिह मिमिहिव मिमिहिम
अ० मिह्यात् मिह्यास्ताम् मिह्यासुः
मिह्याः मिह्यास्तम् मिह्यास्त
मिह्यासम् मिह्याव्व मिह्यास्म
भ० मेढा मेढारौ मेढारः
मेढासि मेढास्यः मेढास्य
मेढास्मि मेढास्वः मेढास्मः
अ० मेह्यति मेह्यतः मेह्यन्ति
मेह्यसि मेह्यथः मेह्यथ
मेह्यामि मेह्यावः मेह्यामः
कि० अमेह्यत् अमेह्यताम् अमेह्यन्
अमेह्यः अमेह्यतम् अमेह्यत
अमेह्यम् अमेह्याव अमेह्याम

॥ दहं—भस्मीकरणे ॥

ब० दहति दहनः दहन्ति

दहसि	दहथः	दहथ
दहामि	दहावः	दहामः
स० दहेत्	दहेताम्	दहेयुः
दहेः	दहेतम्	दहेत
दहेयम्	दहेव	दहेम
प० दहतु	दहतात्	दहताम्
दहन्तु	दहतम्	दहत
दहानि	दहाव	दहाम
अ० अदहत	अदहताम्	अदहन्
अदहः	अदहतम्	अदहत
अदहम्	अदहाव	अदहाम
अ० अधाक्षीत्	अदाग्धाम्	अधाक्षुः
अधाक्षी	अदाग्धम्	अदाग्ध
अधाक्षम्	अधाग्धव	अधाक्षम
प० ददाह	देहत्तुः	देहुः
देहिय ददाग्ध	देहयुः	देह
ददाह ददाह	देहिव	देहिम
आ० दहवात्	दहवास्ताम्	दहवास्तुः
दहवाः	दहवास्तम्	दहवास्त
दहवास्तम्	दहवास्तव	दहवास्म
प्रव० दग्धा	दग्धारी	दग्धारः
दग्धासि	दग्धास्थः	दग्धास्
दग्धास्मि	दग्धास्त्व	दग्धास्मः
भ० धक्षति	धक्षतः	धक्षन्ति
धक्षति	धक्षथः	धक्षथ
धक्षामि	धक्षायः	धक्ष्यामः
क्रि० अधक्षत्	अधक्षताम्	अधक्षन्
अधक्ष्यः	अधक्ष्यतम्	अधक्ष्यत
अधक्ष्यम्	अधक्ष्याव	अधक्ष्याम

चह-कलकने ।

चहति । अचहीत् । चचाह, चेहिय

रह-त्यागे ।

रहति । अरहीत् । रराह-देहिय

॥ रह गतौ ॥

रंहति । अरहीत् । ररंह ॥

॥ बृह बृहु बह-बृद्धौ ॥

बृहति । अबृहीत् । बृरह ।

बृंहति । अबृहीत् । बृह ।

बृहति । अबृहीत् । बवह ।

॥ बृह् बृहु-शब्दे च ॥

बृहति । अबृहीत् । अबृहत ।

बवह । बृंहति । अबृहीत् । बवृह

॥ उह् उहु उहु-अदने ॥

ओहति औहीत् औहत ।

उवोह । ऊहतुः । उवोहिय ।

तोहति । अतोहीत्-अतुहत । तुतोह ।

दोहति । अदोहीत् । अदुहत । दुवो

॥ अहे-पूजायाम् ॥

अ० अहेति अहेन अहेन्ति

अहेसि अहेयः अहेथ

अहामि अहावः अहामः

स० अहेत् अहेताम् अहेयुः

अहेः अहेनम् अहेत

अहेयम् अहेव अहेम

प० अहेन्तु अहेतात् अहेताम् अहेन्तु

अहे " अहेतम् अहेत

अहानि अहाव अहाम

अ० अहीत् अहीताम् अहीन्

अहीः अहीतम् अहीन

अहीम् अहीव आहीम

अ० आहीत् आहिष्टाम् आहिषुः

आहीः आहिष्टम् आहिष्ट

आहिषम् आहिष्व आहिष्म

प० आनह आनहन्तुः आनहुः

आनहिय आनह्युः आनह

आनर्ह आनर्हिव आनर्हिम
 आ०अहर्वात् अहर्वास्ताम् अहर्वास्तुः
 अहर्वाः अहर्वास्तम् अहर्वास्त
 अहर्वासम् अहर्वासव अहर्वासि
 ख०अहिता अहितारौ अहितारः
 अहितासि अहितास्थः अहितास्थ
 अहितास्मि अहितास्वः अहितास्मः
 भ० अहिष्यन्ति अहिष्यतः अहिष्यन्ति
 अहिष्यसि अहिष्यथः अहिष्यथ
 अहिष्यामि अहिष्यावः अहिष्यामः
 कि०आहिष्यत आहिष्यताम् आहिष्यन्
 आहिष्यतः आहिष्यन्तम् आहिष्यन्त
 आहिष्यम् आहिष्याव आहिष्याम
 ॥ मद्—पूजायाम् ॥
 मद्गति । अमद्गति । ममाह—मेदिथ ।
 ॥ उक्ष—सेचने ॥
 उक्षति । औक्षीत् । उक्षाञ्कार ३ ।
 ॥ रक्ष—पात्रे ॥
 रक्षति । अरक्षीत् । ररक्ष ।
 ॥ मक्ष मुक्ष—सद्वाते ॥
 मक्षति । अमक्षीत् । ममक्ष ।
 मुक्षति । अमुक्षीत् । मुमुक्ष ॥

॥ अक्षौ-व्याप्तौ च ॥

व० अक्ष्णोति अक्ष्णतः अक्ष्णुवन्ति
 अक्ष्णोषि अक्ष्णुथः अक्ष्णुथ
 अक्ष्णोमि अक्ष्णुवः अक्ष्णुमः
 स० अक्षति अक्षतः अक्षन्ति
 अक्षसि अक्षथः अक्षथ
 अक्षामि अक्षावः अक्षामः
 स अक्ष्णुयात् अक्ष्णुयाताम् अक्ष्णुयुः
 अक्ष्णुयाः अक्ष्णुयातम् अक्ष्णुयात
 अक्ष्णुयाम् अक्ष्णुयाव अक्ष्णुयाम
 अक्षेत् अक्षेताम् अक्षेयुः

अक्षेः अक्षेतम् अक्षेत
 अक्षेयम् अक्षेव अक्षेम
 प० अक्ष्णोतु अक्ष्णुतात् अक्ष्णुताम् अक्ष्णुवन्तु
 अक्ष्णुहि ॥ अक्ष्णुतम् अक्ष्णुत
 अक्ष्णवानि अक्ष्णवाव अक्ष्णवाम
 अक्षतु अक्षनात् अक्षताम् अक्षन्तु
 अक्ष ॥ अक्षतम् अक्षत
 अक्षाणि अक्षाव अक्षाम
 छ० आक्ष्णोत आक्ष्णुताम् आक्ष्णुवन्
 आक्ष्णोः आक्ष्णुतम् आक्ष्णुत
 आक्ष्णवम् आक्ष्णुव आक्ष्णुम
 आक्षत आक्षताम् आक्षन्
 आक्षः आक्षतम् आक्षत
 आक्षम् आक्षाव आक्षाम
 अ० आक्षीत् आक्षाम आक्षुः
 आक्षीः आक्षम् आक्ष
 आक्षम् आक्षव आक्षम
 आक्षीत् आक्षिष्टाम आक्षिष्टुः
 आक्षीः आक्षिष्टम् आक्षिष्ट
 आक्षिषम् आक्षिषव आक्षिषम
 प० आनक्ष आनक्षतुः आनक्षुः
 आनक्षिथ आनक्षथुः आनक्ष
 आनक्ष आनक्षिव आनक्षिम

मतान्तरे—आनष्ट

आ०अक्ष्यात् अक्ष्यास्ताम् अक्ष्यास्तुः
 अक्ष्याः अक्ष्यास्तम् अक्ष्यास्त
 अक्ष्यासम् अक्ष्यास्व अक्ष्यास्म
 ख०अक्षिता अक्षितारौ अक्षितारः
 अक्षितासि अक्षितास्थः अक्षितास्थ
 अक्षितास्मि अक्षितास्वः अक्षितास्मः
 अष्टा अष्टारौ अष्टारः
 अष्टासि अष्टास्थः अष्टास्थ
 अष्टास्मि अष्टास्वः अष्टास्मः

भ० अक्षिष्यति	अक्षिष्यतः	अक्षिष्यन्ति
अक्षिष्यसि	अक्षिष्यथः	अक्षिष्यथ
अक्षिष्यामि	अक्षिष्यावः	अक्षिष्यामः
अक्ष्यति	अक्ष्यतः	अक्ष्यन्ति
अक्ष्यसि	अक्ष्यथः	अक्ष्यथ
अक्ष्यामि	अक्ष्यावः	अक्ष्यामः
क्रि० आक्षिष्यत्	आक्षिष्यताम्	आक्षिष्यन्तु
आक्षिष्य	आक्षिष्यतम्	आक्षिष्यत
आक्षिष्यम्	आक्षिष्याव	आक्षिष्याम

॥ तक्षौ—तक्षकरणे ॥

ख० तक्षणीति	तक्ष्णुतः	तक्ष्णुवन्ति
तक्षणीषि	तक्ष्णुथः	तक्ष्णुथ
तक्षणीमि	तक्ष्णुव	तक्ष्णुमः
तक्षति	तक्षतः	तक्षन्ति
तक्षसि	तक्षथः	तक्षथ
तक्षामि	तक्षावः	तक्षामः
० तक्ष्णुयात्	तक्ष्णुयानाम्	तक्ष्णुयुः
तक्ष्णुयाः	तक्ष्णुयानम्	तक्ष्णुयान
तक्ष्णुयाम्	तक्ष्णुयाव	तक्ष्णुयाम
तक्षेत्	तक्षेताम्	तक्षेयुः
तक्षेः	तक्षेतम्	तक्षेत
तक्षेयम्	तक्षेव	तक्षेम
प० तक्ष्णोतु	तक्ष्णुतात्	तक्ष्णुताम्
तक्ष्णुहि	”	तक्ष्णुतम्
तक्ष्णवानि	तक्ष्णवाव	तक्ष्णवाम
तक्षतु	तक्षतात्	तक्षताम्
तक्ष	”	तक्षतम्
तक्षाणि	नक्षाव	तक्षाम
छ० अतक्ष्णोत्	अतक्ष्णुताम्	अतक्ष्णुवन्
अतक्ष्णोः	अतक्ष्णुतम्	अतक्ष्णुत
अतक्ष्णवम्	अतक्ष्णुव	अतक्ष्णुम
अतक्षत्	अतक्षताम्	अतक्षन्
अतक्षः	अतक्षतम्	अतक्षत
अतक्षम्	अतक्ष्वाव	अतक्षाम

ज० अतक्षीत्	अतक्षिष्टाम्	अतक्षिषुः
अतक्षीः	अतक्षिष्टम्	अतक्षिष्ट
अतक्षिवम्	अतक्षिष्व	अतक्षिष्व
अताक्षीत्	अताष्टाम्	अतक्षुः
अताक्षीः	अताष्टम्	अताष्ट
अताक्षम्	अताक्ष्व	अताक्षम्
प० ततक्ष	ततक्षुः	ततक्षुः
ततक्षिथ	ततक्षथुः	ततक्ष
ततक्ष	ततक्षिष्व	ततक्षिम्
ततक्ष	ततक्ष्व	ततक्षम् इत्यपि।

आ० तक्ष्यात्	तक्ष्यास्ताम्	तक्ष्यास्तुः
तक्ष्या	तक्ष्यास्तम्	तक्ष्यास्त
तक्ष्यासम्	तक्ष्यास्व	तक्ष्यास्म
म्ब० तक्षिता	तक्षितारौ	तक्षितारः
तक्षितासि	तक्षितास्थः	तक्षितास्थ
तक्षितास्मि	तक्षितास्वः	तक्षितास्मः
तष्टा	तष्टारौ	तष्टारः
तष्टासि	तष्टास्थः	तष्टास्थ
तष्टास्मि	तष्टास्वः	तष्टास्मः

भ० तक्षिष्यति	तक्षिष्यतः	तक्षिष्यन्ति
तक्षिष्यसि	तक्षिष्यथः	तक्षिष्यथ
तक्षिष्यामि	तक्षिष्यावः	तक्षिष्यामः
तक्ष्यति	तक्ष्यतः	तक्ष्यन्ति
तक्ष्यसि	तक्ष्यथः	तक्ष्यथ
तक्ष्यामि	तक्ष्यावः	तक्ष्यामः

क्रि० अतक्षिष्यत्	अतक्षिष्यताम्	अतक्षिष्यन्तु
अतक्षिष्य	अतक्षिष्यतम्	अतक्षिष्यत
अतक्षिष्यम्	अतक्षिष्याव	अतक्षिष्याम
अतक्ष्यत्	अतक्ष्यताम्	अतक्ष्यन्
अतक्ष्य	अतक्ष्यतम्	अतक्ष्यत
अतक्ष्यम्	अतक्ष्याव	अतक्ष्याम

॥ त्वक्षौ - त्वक्षकरणे ॥

ख० त्वक्षति	त्वक्षतः	त्वक्षन्ति
त्वक्षसि	त्वक्षथः	त्वक्षथ
त्वक्षामि	त्वक्षावः	त्वक्षामः

स० त्वक्षेत् त्वक्षेताम् त्वक्षेयुः
त्वक्षेः त्वक्षेतम् त्वक्षेत
त्वक्षेयम् त्वक्षेव त्वक्षेम

प० त्वक्षतु त्वक्षतात् त्वक्षताम् त्वक्षन्तु
त्वक्षा " त्वक्षतम् त्वक्षत
त्वक्षाणि त्वक्षाव त्वक्षाम

झ० अत्वक्षत् अत्वक्षताम् अत्वक्षन्
अत्वक्षः अत्वक्षतम् अत्वक्षत
अत्वक्षाम् अत्वक्षाव अत्वक्षाम

ञ० अन्वक्षीत् अन्वक्षिष्टाम् अन्वक्षिपुः
अन्वक्षीः अन्वक्षिष्टम् अन्वक्षिष्ट
अन्वक्षिषम् अन्वक्षिष्व अन्वक्षिषम्
अन्वाक्षीत् अन्वाष्टाम् अन्वाष्टुः
अन्वाक्षीः अन्वाष्टम् अन्वाष्ट
अन्वाक्षम् अन्वाक्ष्व अन्वाक्षम्

प० तत्त्वक्ष तत्त्वक्षतुः तत्त्वक्षुः
तत्त्वक्षिष तत्त्वक्षिषुः तत्त्वक्ष
तत्त्वक्ष तत्त्वक्षिष्व तत्त्वक्षिषम्

मतान्तरे—

तत्त्वक्षट् । तत्त्वक्ष्व । तत्त्वक्षम् इत्यपि

भा० त्वक्ष्यात् त्वक्ष्यास्ताम् त्वक्ष्यास्तुः
त्वक्ष्याः त्वक्ष्यास्तम् त्वक्ष्यास्त
त्वक्ष्यासम् त्वक्ष्यास्व त्वक्ष्यास्म

म्ब० त्वक्षिता त्वक्षितारौ त्वक्षितारः
त्वक्षितासि त्वक्षितास्थः त्वक्षितास्थ
त्वक्षितासिम् त्वक्षितास्वः त्वक्षितास्मः

त्वष्टा त्वष्टारौ त्वष्टारः
त्वष्टासि त्वष्टास्थः त्वष्टास्थ
त्वष्टासिम् त्वष्टास्वः त्वष्टास्मः

म० त्वक्षिष्यति त्वक्षिष्यतः त्वक्षिष्यन्ति
त्वक्षिष्यसि त्वक्षिष्यथः त्वक्षिष्यथ
त्वक्षिष्यामि त्वक्षिष्यावः त्वक्षिष्यामः

त्वक्ष्यति त्वक्ष्यतः त्वक्ष्यन्ति
त्वक्ष्यसि त्वक्ष्यथः त्वक्ष्यत
त्वक्ष्यामि त्वक्ष्यावः त्वक्ष्यामः

कि० अत्वक्षिष्यन् अत्वक्षिष्यताम् अत्वक्षिष्यन्
अत्वक्षिष्यः अत्वक्षिष्यतम् अत्वक्षिष्यत
अत्वक्षिष्यम् अत्वक्षिष्याव अत्वक्षिष्याम
अत्वक्ष्यन् अत्वक्ष्यताम् अत्वक्ष्यन्
अत्वक्ष्यः अत्वक्ष्यतम् अत्वक्ष्यत
अत्वक्ष्यम् अत्वक्ष्याव अत्वक्ष्याम

॥ णिध-चुम्बने ॥

निधति । अनिधीत् । निनिध ।

॥ तृध-स्तृध णक्ष गतौ ॥

तृधति । अतृधीत् । ततृध ।

स्तृधति । अस्तृधीत् । तस्तृध ।

नधति । अनधीत् । ननध ।

॥ वध-रोवे ॥

वधति । अवधीत् । ववध ।

॥ त्वध-त्वचने ॥

त्वधति । अत्वधीत् । तत्वध ।

॥ सूक्ष्य-अनादरे ॥

सूक्ष्यति । असूक्ष्यीत् । सुसूक्ष्य ।

॥ काक्ष-वाक्ष माक्ष काक्षायाम् ॥

कांक्षति । अकांक्षीत् । वकांक्ष ।

वांक्षति । अवांक्षीत् । ववांक्ष ।

मांक्षति । अमांक्षीत् । ममांक्ष ।

॥ ब्राक्ष-ब्राक्ष च्वाक्ष-घोरवासिते च ॥

ब्रांक्षति । अब्रांक्षीत् । दब्रांक्ष ।

ब्रांक्षति । अब्रांक्षीत् । दब्रांक्ष ।

च्वांक्षति । अच्वांक्षीत् । दच्वांक्ष ।

॥ इति ऋचादयः परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनः ॥

गाङ्-गतौ, (जवुं)

व० गाते	गाते	गाते
गासे	गाथे	गाध्वे
गे (पा० मते—गे)	गावहे	गामहे
स० गेत	गेयाताम्	गेरन्
गेथाः	गेयाथाम्	गेध्वम्
गेय	गेवहि	गेमहि
प० गाताम्	गानाम्	गाताम्
गास्व	गाथाम्	गाध्वम्
गै	गावहे	गामहे
झ० अगात	अगानाम्	अगान
अगाथाः	अगाथाम्	अगाध्वम्
अगे	अगावहि	अगामहि
अ० अगास्व	अगासानाम्	अगासन
अगास्थाः	अगासाथाम्	अगाध्वम्
अगासि	अगावहि	अगामहि
प० जगे	जगते	जगिरे
जगिषे	जगाथे	जगिध्वे
जगे	जगिबहे	जगिमहे
आ० गासीह	गासीयास्ताम्	गासीरन्
गासीहाः	गासीयास्थाम्	गासीध्वम्
गासीय	गासीवहि	गासीमहि
भ० गाता	गातारौ	गातारः
गातासे	गातासाथे	गाताध्वे
गाताहे	गातावहे	गातामहे
अ० गास्यते	गास्येते	गास्यन्ते
गास्यसे	गास्येथे	गास्यध्वे
गास्ये	गास्यावहे	गास्यामहे
क्रि० अगास्यत	अगास्येताम्	अगास्यन्त
अगास्यथाः	अगास्येथाम्	अगास्यध्वम्
अगास्ये	अगास्यावहि	अगास्यामहि

ष्मिङ् - ईषद्धसने. (जरा हसवुं)

ज० स्मयते	स्मयेते	स्मयन्ते
स्मयसे	स्मयेथे	स्मयध्वे
स्मये	स्मयावहे	स्मयामहे
स० स्मयेत	स्मयेयाताम्	स्मयेरन्
स्मयेथाः	स्मयेयाथाम्	स्मयेध्वम्
स्मयेय	स्मयेवहि	स्मयेमहि
प० स्मयताम्	स्मयेताम्	स्मयन्ताम्
स्मयस्व	स्मयेथाम्	स्मयध्वम्
स्मये	स्मयावहे	स्मयामहे
झ० अस्मयत	अस्मयेताम्	अस्मयन्त
अस्मयथाः	अस्मयेथाम्	अस्मयध्वम्
अस्मये	अस्मयावहि	अस्मयामहि
अ० अस्मेह	अस्मेषाताम्	अस्मेषत
अस्मेष्टाः	अस्मेषाथाम्	अस्मेहध्वम्
अस्मेवहि	अस्मेवहि	अस्मेमहि
प० सिष्मिये	सिष्मियाते	सिष्मियिरे
सिष्मियिषे	सिष्मियाथे	सिष्मियिध्वे
सिष्मिये	सिष्मियिबहे	सिष्मियिमहे
आ० स्मेषीह	स्मेषीयास्ताम्	स्मेषीरन्
स्मेषीष्टाः	स्मेषीयास्थाम्	स्मेषीध्वम्
स्मेषीय	स्मेषीवहि	स्मेषीमहि
प्रथ० स्मेता	स्मेतारौ	स्मेतारः
स्मेतासे	स्मेतासाथे	स्मेताध्वे
स्मेताहे	स्मेतावहे	स्मेतामहे
भ० स्मेच्यते	स्मेच्येते	स्मेच्यन्ते
स्मेच्यसे	स्मेच्येथे	स्मेच्यध्वे
स्मेच्ये	स्मेच्यावहे	स्मेच्यामहे
क्रि० अस्मेच्यत	अस्मेच्येताम्	अस्मेच्यन्त
अस्मेच्यथाः	अस्मेच्येथाम्	अस्मेच्यध्वम्
अस्मेच्ये	अस्मेच्यावहि	अस्मेच्यामहि

डीङ् - विहायसां गती,
(पसिनुं उडवुं)

घ० डयते	डयेते	डयन्ते
डयसे	डयेथे	डयध्वे
डये	डयावहे	डयामहे
स० डयेत	डयेयाताम्	डयेरन्
डयेथाः	डयेयाथाम्	डयेष्वम्
डयेय	डयेवहि	डयेमहि
प० डयताम्	डयेताम्	डयन्ताम्
डयस्व	डयेथाम्	डयध्वम्
डय	डयावहे	डयामहे
झ० अडयत	अडयेताम्	अडयन्त
अडयथाः	अडयेथाम्	अडयध्वम्
अडये	अडयावहि	अडयामहि
अ० अडयिष्य	अडयिष्याताम्	अडयिष्यन्त
अडयिष्यताः	अडयिष्याथाम्	अडयिष्यन्त्वम्
		ध्वम्-इद्वम्
अडयिष्वि	अडयिष्वहि	अडयिष्यमहि
प० डिडिष्ये	डिडिष्याते	डिडिष्यरे
डिडिष्यथे	डिडिष्याथे	डिडिष्यध्वे
		-इवे
डिडिष्ये	डिडिष्यवहे	डिडिष्यमहे
आ० डयिषी०	डयिषीयास्ताम्	डयिषीरन्
डयिषी०ताः	डयिषीयास्थाम्	डयिषीध्वम्
डयिषीय	डयिषीवहि	डयिषीमहि
अ० डयिता	डयितारी	डयितारः
डयितासे	डयितासाथे	डयिताध्वे
डयिताहे	डयितास्वहे	डयितास्महे
अ० डयिष्यते	डयिष्येते	डयिष्यन्ते
डयिष्यसे	डयिष्येथे	डयिष्यध्वे
डयिष्ये	डयिष्यावहे	डयिष्यामहे
क्रि० अडयिष्यत	अडयिष्येताम्	अडयिष्यन्त
अडयिष्यथाः	अडयिष्येथाम्	अडयिष्यध्वम्
अडयिष्ये	अडयिष्यावहि	अडयिष्यामहि

घ० कषते	कषेते	कषन्ते
कषसे	कषेथे	कषध्वे
कषे	कषावहे	कषामहे
स० कषेत	कषेयाताम्	कषेरन्
कषेथाः	कषेयाथाम्	कषेध्वम्
कषेय	कषेवहि	कषेमहि
प० कषताम्	कषेताम्	कषन्ताम्
कषस्व	कषेथाम्	कषध्वम्
कषे	कषावहे	कषामहे
झ० अकषत	अकषेताम्	अकषन्त
अकषथाः	अकषेथाम्	अकषध्वम्
अकषे	अकषावहि	अकषामहि
अ० अकोष्ट	अकोषाताम्	अकोषन्त
अकोष्टाः	अकोषाथाम्	अकोष्टध्वम्
		ध्वम्
अकोषि	अकोष्वहि	अकोष्यमहि
प० चुकुषे	चुकुषाते	चुकुषिरे
चुकुषिथे	चुकुषाथे	चुकुषिध्वे
चुकुषे	चुकुषिवहे	चुकुषिमहे
आ० कोषीष्ट	कोषीयास्ताम्	कोषीरन्
कोषी०ताः	कोषीयास्थाम्	कोषीध्वम्
कोषीय	कोषीवहि	कोषीमहि
अ० कोता	कोतारी	कोतारः
कोतासे	कोतासाथे	कोताध्वे
कोताहे	कोतास्वहे	कोतास्महे
अ० कोष्यते	कोष्येते	कोष्यन्ते
कोष्यसे	कोष्येथे	कोष्यध्वे
कोष्ये	कोष्यावहे	कोष्यामहे
क्रि० अकोष्यत	अकोष्येताम्	अकोष्यन्त
अकोष्यथाः	अकोष्येथाम्	अकोष्यध्वम्
अकोष्ये	अकोष्यावहि	अकोष्यामहि

उङ्, गुङ्, णुङ्, झङ्-शब्दे ।

(शब्द करवो)

अवते । अवेत । अवताम् । आवत

कुङ्-शब्दे (शब्द करवो)

अ० औष्ट औषाताम औषत
 औष्ठाः औषाथाम् औष्ट्वम्- ह्वम्
 औषि औष्वहि औष्महि
 प० ऊवे ऊवाते ऊविरे
 ऊविथे ऊवाथे ऊविह्वे-ह्वे
 ऊवे ऊविषहे ऊविमहे
 औषीष्ट । औता । औष्यति । औष्यत
 गवते । अगोष्ट । जुगुवे । ववते ।
 अवोष्ट । जुगुवे । इवते । अडोष्ट । जुहुवे ।
 क्युङ् क्युङ् जुङ् मुङ् प्लुङ्-गतौ [जवु)
 क्यवते । अक्योष्ट । जुच्युवे ।
 ज्यवते । अज्योष्ट । जुज्युवे ।
 जवते । अजोष्ट । जुजुवे । प्रवते ।
 अमोष्ट । पुमुवे । प्लवते । अप्लोष्ट । पुप्लुवे
 ॥ हङ्—रेषणे च । 'हिंसा करवां जङ्' ॥
 रवते । अरोष्ट । रुवे ।

॥ पूङ्—पवने (पवित्र करवुं)

व० पवते पवेते पवन्ते
 पवसे पवेथे पवस्व
 पवे पवावहे पवामहे
 स० पवेत पवेयाताम् पवेरन्
 पवेथाः पवेयाथाम् पवेध्वम्
 पवेथ पवेवहि पवेमहि
 प० पवताम् पवेताम् पवन्ताम्
 पवस्व पवेथाम् पवध्वम्
 पवे पवावहे पवामहे
 झ० अपवत अपवेताम् अपवन्त
 अपवथाः अपवेथाम् अपवध्वम्
 अपवे अपवावहि अपवामहि
 अ० अपविष्ट अपविषाताम् अपविषत
 अपविष्ठाः अपविषाथाम् अपविह्वम्-ह्वम्
 ऋम् ऌम्

अपविषि अपविष्वहि अपविष्महि
 प० पुपुषे पुपुषाते पुपुषिरे
 पुपुषिवे पुपुषाथे पुपुषिह्वे-ह्वे
 पुपुषे पुपुषिवहे पुपुषिमहे
 आ० पविषीष्ट पविषीयास्ताम् पविषीरन्
 पविषीष्ठाः पविषीयाथाम् पविषीह्वम्-ह्वम्
 पविषीष पविषीवहि पविषीमहि
 प्र० पविषा पविषाते पविषारः
 पविषासे पविषासाथे पविषाध्वे
 पविषाहे पविषास्वहे पविषास्महे
 म० पविष्यते पविष्येते पविष्यन्ते
 पविष्यसे पविष्येथे पविष्यध्वे
 पविष्ये पविष्यावहे पविष्यामहे
 क्ति अपविष्यत अपविष्येताम् अपविष्यन्त
 अपविष्यथाः अपविष्येथाम् अपविष्यध्वम्
 अपविष्ये अपविष्यावहि अपविष्यामहि
 ॥ मूङ्-वधने [वांधुं]
 मवते । अमविष्ट । मुमुवे ।

॥ भृङ्—अवध्वंसने ॥ (धारण करवुं)

व० धरते धरेते धरन्ते
 धरसे धरेथे धरस्व
 धरे धरावहे धरामहे
 स० धरेत धरेयाताम् धरेरन्
 धरेथाः धरेयाथाम् धरेध्वम्
 धरेथ धरेवहि धरेमहि
 प० धरताम् धरेताम् धरन्ताम्
 धरस्व धरेथाम् धरध्वम्
 धरे धरावहे धरामहे
 झ० अधरत अधरेताम् अधरन्त
 अधरथाः अधरेथाम् अधरध्वम्
 अधरे अधरावहि अधरामहि
 अ० अधृत अधृताताम् अधृषत
 अधृथाः अधृथाथाम् अधृध्वम्-ध्वम्
 अधृषि अधृष्वहि अधृष्महि

प० दध्ने	दध्नाते	दध्निरे
दध्निषे	दध्नाथे	दध्निष्वे
दध्ने	दध्निवहे	दध्निमहे
आ० धृषीष्ट	धृषीयास्ताम्	धृषीरन्
धृषीष्टाः	धृषीयास्थाम्	धृषीष्वम्
धृषीय	धृषीवहि	धृषीमहि
अ० धर्ता	धर्तांते	धर्तारः
धर्तांसे	धर्तांसाथे	धर्तांष्वे
धर्ताहि	धर्तांस्वहे	धर्तांस्महे
अ० धरिष्यते	धरिष्येते	धरिष्यन्ते
धरिष्यसे	धरिष्येथे	धरिष्यध्वे
धरिष्ये	धरिष्यावहे	धरिष्यामहे
क्रि० अधरिष्यत	अधरिष्येताम्	अधरिष्यन्त
अधरिष्यथाः	अधरिष्येथाम्	अधरिष्यध्वम्
अधरिष्ये	अधरिष्यावहि	अधरिष्यामहि

॥ मेरु प्रतिदाने ॥ पातुं आपतुं ॥

मयते । मयेत । मयताम् ।

अमयत । अमास्त । ममे ।

मासीष्ट । माता । मास्यते । अमास्यत

॥ वैरु वैरु पाळने । रक्षण करवुं ॥

प० दयते	दयेते	दयन्ते
दयसे	दयेथे	दयध्वे
दये	दयावहे	दयामहे
स० दयेत	दयेयाताम्	दयेरन्
दयेथाः	दयेयाथाम्	दयेष्वम्
दयेथ	दयेवहि	दयेमहि
प० दयताम्	दयेताम्	दयन्ताम्
दयस्व	दयेष्वाम्	दयध्वम्
दये	दयावहे	दयामहे
अ० अदयत	अदयेताम्	अदयन्त
अदयथाः	अदयेथाम्	अदयध्वम्
अदये	अदयावहि	अदयामहि

अ० अदित	अदिषाताम्	अदिषत
अदिषाः	अदिषाथाम्	अदिषध्वम्
		द्वम्
अदिषि	अदिष्वहि	अदिषमहि
प० दिग्ये	दिग्याते	दिग्यिरे
दिग्यिषे	दिग्याथे	दिग्यिष्वे-द्वे
दिग्ये	दिग्यिवहे	दिग्यिमहे
आ० दासीष्ट	दासीयास्ताम्	दासीरन्
दासीष्टाः	दासीयास्थाम्	दासीष्वम्
दासीय	दासीवहि	दासीमहि
अ० दाता	दातांते	दातारः
दातांसे	दातांसाथे	दातांष्वे
दाताहे	दातांस्वहे	दातांस्महे
अ० दास्यते	दास्येते	दास्यन्ते
दास्यसे	दास्येथे	दास्यध्वे
दास्ये	दास्यावहे	दास्यामहे
क्रि० अदास्यत	अदास्येताम्	अदास्यन्त
अदास्यथाः	अदास्येथाम्	अदास्यध्वम्
अदास्ये	अदास्यावहि	अदास्यामहि

प्रायते । अप्रास्त । तवे ।

इयैरु गती । जनुं

प्रायते । अप्रास्त । प्राये ।

ज्यैरु वृत्ती । वधुं

प्रायते । अप्रास्त । प्राये ।

वक्रुरु कौटिल्ये । वांका यनुं

वक्रुते । अवक्रिष्ट । वक्रुके ।

मक्रुरु मण्डने । शोभायनुं

मक्रुते । अमक्रिष्ट । ममक्रुके ।

अक्रुरु लक्षणे । चिह्न करवुं

अक्रुते । आक्रिष्ट । आनक्रुके ।

शीकुरु सेवने । छांटवुं

शीकते । अशीकिष्ट । शिशिके ।

लोकुरु दर्शने । जोवुं

लोकते । अलोकिष्ट । लुलोके ।
 श्लोकते । अश्लोकिष्ट । शुश्लोके
 प्रेकृद् भ्रेकृद् शब्दोत्साहे । धधारे बोलयुं
 उद्धताइ भरेलुं बोलयुं
 प्रेकते । अप्रेकिष्ट । विप्रेके ।
 ध्रकते । अध्रकिष्ट । दिध्रेके ।
 रेकृद् शकृद् शङ्कायाम् । शंका करवी
 रेकते । अरेकिष्ट । रिरेके ।
 शङ्कते । अशङ्किष्ट । शशङ्के ।
 ककि लौलये । चंचल ययुं
 ककते । अककिष्ट । चकके ।
 कुकि वृकि आदाने । लेवु
 कोकते । अकोकिष्ट । चुकुके ।
 वकते । अवकिष्ट । ववुके ।
 चकि वृत्तिप्रतिपातयोः । वृत्त ययुं
 मार मारवो—
 चकते । अवकिष्ट । चेके ।
 ककुद् । भ्रकुद् । प्रकुद् । अकुद् ।
 प्रलकुद् । दौकृद् । प्रौकृद् । प्वकि ।
 पस्कि । मस्कि । तिकि । टिकि ।
 टीकृद् । सेकृद् । सकृद् । रघुद् ।
 लघुद् । गतौ । जयुं
 कङ्कते । अकङ्किष्ट । चकङ्के ।
 प्रकङ्कते । अप्रकङ्किष्ट । शप्रकङ्के ।
 प्रङ्कते । अप्रङ्किष्ट । तप्रकङ्के ।
 अङ्कते । अअङ्किष्ट । शअङ्के ।
 प्रलङ्कते । अप्रलङ्किष्ट । शप्रलङ्के ।
 डौकते । अडौकिष्ट । डुडौके ।
 प्रौकते । अप्रौकिष्ट । तुप्रौके ।
 प्वकते । अप्वकिष्ट । सप्वकके ।
 वस्कते । अवस्किष्ट । ववस्कके ।
 मस्कते । अमस्किष्ट । ममस्कके ।
 तेकते । अतेकिष्ट । तितिके ।

टेकते । अटेकिष्ट । टिटिके ।
 टीकते । अटीकिष्ट । टिट्टिके ।
 सेकते । असेकिष्ट । सिसेके ।
 सेकते । असेकिष्ट । सिसेके ।
 रङ्कते । अरङ्किष्ट । ररङ्के ।
 लङ्कते । अलङ्किष्ट । ललङ्के ।
 अघुद् वघुद् गत्याक्षेपे । उतावयुं जयुं
 जयानी शरुभात करवी
 अङ्कते । आङ्किष्ट । आनङ्के ।
 वङ्कते । अवङ्किष्ट । ववङ्के ।
 मघुद् कैतवे च । ठगयुं उतावळा जयुं
 मङ्कते । अमङ्किष्ट । ममङ्के ।
 राङ्क । लाङ्क । सामर्थ्ये । समर्थ ययुं
 राङ्कते । अराङ्किष्ट । रराङ्के ।
 लाङ्कते । अलाङ्किष्ट । ललाङ्के ।
 प्राङ्क आयत्ते च । समर्थ ययुं
 प्राङ्कते । अप्राङ्किष्ट । दप्राङ्के ।
 श्लाङ्क कल्पने । प्रशसा करवी
 श्लाङ्कते । अश्लाङ्किष्ट । शश्लाङ्के ।
 लोचृद् दर्शने । देखयुं
 लोचते । अलोचिष्ट । लुलोचे ।
 वचि सेचने । भजयुं
 सचते । असचिष्ट । सेचे ।
 शचि व्यक्यायाम् वाचि । स्पष्ट बोलयुं
 शचते । अशचिष्ट । ऐचे ।
 कचि बन्धने । बांधयुं
 कचते । अकचिष्ट । चकचं ।
 कचुद् वीप्तां च । चलकयुं
 कञ्चते । अकञ्चिष्ट । चकञ्चे ।
 अचि भ्रचुद् गतौ । जयुं
 प्रचचते । अप्रचचिष्ट । शप्रचचे ।
 प्रचञ्चते । अप्रचञ्चिष्ट । शप्रचञ्चे ।
 वर्धि दीप्तां । चलकयुं
 वर्चते । अवर्चिष्ट । ववर्चं ।

मचि मुचुक् कक्कने । वानुं ण्डवु
उकाळवु-लुच्चाइ करवी
मचते । अमचिष्ट । मेचे ।
मुचते । अमुचिष्ट । मुमुच्चे ।
मचुक् धारणोच्छायपूजनेषु च । पूजवुं
धारण करवुं उचुं वधवु
मचते । अमचिष्ट । ममच्चे
पचुक् व्यक्तीकरणे । स्पष्ट करवुं
पचते । अपचिष्ट । पपच्चे ।
वदुधि प्रसादे । महेरवानी करवी
स्तोचते । अस्तोचिष्ट । तुष्टुचे ।

पञ्चुक् ज्ञञ्चुक्-दीप्तौ । चळकवु

ब० पञ्जते	पञ्जते	पञ्जन्ते
पञ्जसे	पञ्जथे	पञ्जध्वे
पञ्जे	पञ्जावहे	पञ्जामहे
स० पञ्जत	पञ्जेयाताम्	पञ्जेरन्
पञ्जेयाः	पञ्जेयाथाम्	पञ्जेध्वम्
पञ्जेय	पञ्जेवहि	पञ्जेमहि
प० पञ्जताम्	पञ्जेताम्	पञ्जन्ताम्
पञ्जस्व	पञ्जेथाम्	पञ्जध्वम्
पञ्जे	पञ्जावहे	पञ्जामहे
झ० पेजत	पेजेताम्	पेजन्त
पेजथाः	पेजेथाम्	पेजध्वम्
पेजे	पेजावहि	पेजामहि
ञ० पेजिष्ट	पेजिषाताम्	पेजिषत
पेजिष्ठाः	पेजिषाथाम्	पेजिध्वम् पेजिध्वम्
पेजिषि	पेजिष्वहि	पेजिष्वहि
प० पञ्जांचके	पञ्जांचक्राते	पञ्जांचकिरे
पञ्जांचकृधे	पञ्जांचक्राथे	पञ्जांचकृध्वे
पञ्जांचके	पञ्जांचक्रवहे	पञ्जांचक्रमहे
पञ्जाम्बसूच	पञ्जाम्बसूचतुः	पञ्जाम्बसूचतुः
पञ्जामास	पञ्जामासतुः	पञ्जामासतुः

आ० एजिषीष्ट एजिषीयास्थाम् एजिषीरन्
एजिषीष्ठाः एजिषीयास्थाम् एजिषीध्वम्
एजिषीय एजिषीवहि एजिषीमहि
प्रच० एजिता एजितारौ एजितारः
एजितासे एजितासाथे एजिताध्वे
एजिताहे एजितास्वहे एजितास्महे
भ० एजिष्यते एजिष्येते एजिष्यन्ते
एजिष्यसे एजिष्येथे एजिष्यध्वे
एजिष्ये एजिष्यावहे एजिष्यामहे
क्रि० ऐजिष्यत ऐजिष्येताम् ऐजिष्यन्त
ऐजिष्यथाः ऐजिष्येथाम् ऐजिष्यध्वम्
ऐजिष्ये ऐजिष्यावहि ऐजिष्यामहि

ऐजुक् । ऐजते । अऐजिष्ट । ऐजे
इजुक् गतौ इजते ।

ऐजिष्ट । इज्जांचके । इज्जामास ।
इज्जाम्बसूच । ईजि कृत्स्नने च ।
ईजते । ऐजिष्ट । ईज्जांचके ।

ऋजि गतिस्थानार्जनोपाजनेषु । जवु-
स्थानरूप यवु-पेदाकरवु स्वासोश्वास-
लेषो ॥

क्रियारत्नसमुच्चये तु ऋजि गतिस्था-
नार्जनोर्जनेषु, ऊर्जनं प्राणनम् ।

अर्जते । आर्जिष्ट । आनृजे ।

ऋजुक् ऋजेक् अर्जने । भुंजवुं
ऋजते । आर्जिष्ट । ऋज्जांचके । इ
अर्जते । अमर्जिष्ट । वञ्जते ।

आजि दीप्तौ, चळकवु,

ब० आजते	आजते	आजन्ते
आजसे	आजथे	आजध्वे
आजे	आजावहे	आजामहे
स० आजत	आजेयाताम्	आजेरन्
आजेयाः	आजेयाथाम्	आजेध्वम्

	आजेय	आजेवहि	आजेमहि
प०	आजताम्	आजेताम्	आजन्ताम्
	आजस्व	आजेषाम्	आजष्वम्
	आजे	आजावहे	आजामहे
झ०	अआजत	अआजेताम्	अआजन्त
	अआजथाः	अआजेषाम्	अआजष्वम्
	अआजे	अआजावहि	अआजामहि
ञ०	अआजिष्ट	अआजिषाताम्	अआजिषत
	अआजिष्ठाः	अआजिषाथाम्	अआजिष्द्-
			चम्-च्वम्
	अआजिषि	अआजिष्वहि	अआजिष्महि
प०	बआजे	बआजाते	बआजिरे
	बआजिषे	बआजाथे	बआजिष्वे
	बआजे	बआजिवहे	बआजिमहे
भा०	आजिषीष्ट	आजिषीयास्ताम्	आजिषीरन्
	आजिषीष्ठाः	आजिषीयास्थाम्	आजिषीष्वम्
	आजिषीय	आजिषीवहि	आजिषीमहि
प्र०	आजिता	आजितारौ	आजितारः
	आजितासे	आजितासाथे	आजिताष्वे
	आजिताहे	आजितास्वहे	आजितास्महे
म०	आजिष्यते	आजिष्येते	आजिष्यन्ते
	आजिष्यसे	आजिष्येथे	आजिष्यन्थे
	आजिष्ये	आजिष्यावहे	आजिष्यामहे
कि०	अआजिष्यत	अआजिष्येताम्	अआजिष्यन्त
	अआजिष्यथाः	अआजिष्येथाम्	अआजिष्यन्थ्वम्
	अआजिष्ये	अआजिष्यावहि	अआजिष्यामहि

॥ निजि-क्षमानिधानयोः ॥

॥ सङ्घनकरु-धारबालुंकरु ॥

तत्र क्षमायाम् -

व०	तितिक्षते	तितिक्षेते	तितिक्षन्ते
	तितिक्षसे	तितिक्षेथे	तितिक्षन्थे
	तितिक्षे	तितिक्षावहे	तितिक्षामहे
स०	तितिक्षेत	तितिक्षेयाताम्	तितिक्षेरन्

तितिक्षेयाः तितिक्षेयाथाम् तितिक्षेष्वा
तितिक्षेय तितिक्षेवहि तितिक्षेमहि
प० तितिक्षताम् तितिक्षेताम् तितिक्षन्ताम्
तितिक्षस्व तितिक्षेथाम् तितिक्षष्वम्
तितिक्षे तितिक्षावहे तितिक्षामहे
झ० अतितिक्षत वतितिक्षेताम् अतितिक्षन्त
अतितिक्षथाः अतितिक्षेथाम् अतितिक्षष्वम्
अतितिक्षे अतितिक्षावहि अतितिक्षामहि
अतितिक्षिष्ट अतितिक्षिषाताम् अतितिक्षिन्त
अतितिक्षिष्ठाः अतितिक्षिषाथाम् अतितिक्षि-
व्द्वम्-च्वम्
अतितिक्षिषिअतितिक्षिष्वहि अतितिक्षिष्महि
प० तितिक्षांचके तितिक्षांचकाते तितिक्षांचकि रे
तितिक्षांचकृषे तितिक्षांचकाथे तितिक्षांचकृष्वे
तितिक्षांचके तितिक्षांचकृषहे तितिक्षांचकृमहे
तितिक्षाम्बभूव । तितिक्षामास ।
तितिक्षामासतुः । तितिक्षामासुः ।
तितिक्षिषीष्टतितिक्षिषीयास्ताम् तितिक्षिषीरन्
तितिक्षिषीष्ठाः तितिक्षिषीयास्थाम् तितिक्षिषी-
ष्वम्
तितिक्षिषीय तितिक्षिषीवहि तितिक्षिषीमहि
प्र० तितिक्षिता तितिक्षितारौ तितिक्षितारः
तितिक्षितासे तितिक्षितासाथे तितिक्षिताष्वे
तितिक्षिताहे तितिक्षितास्वहे तितिक्षितास्महे
तितिक्षिष्यते तितिक्षिष्येते तितिक्षिष्यन्ते
तितिक्षिष्यसे तितिक्षिष्येथे तितिक्षिष्यन्थे
तितिक्षिष्ये तितिक्षिष्यावहे तितिक्षिष्यामहे
अतितिक्षिष्यत अतितिक्षिष्येताम्—,यन्त
अतितिक्षिष्यथाः अतितिक्षिष्येथाम्—,यन्थ्वम्
अतितिक्षिष्ये अतितिक्षिष्यावहि—,यामहि

मतान्तरे तेजते इत्यादिपि ।

निशाने तु तेज्यतीत्यादि ।

वहि चलने । चालतु ।

घट्टते । अघट्टिष्ट । जघट्टे ।

स्फुटि विकसने । खीलवुं ।

स्फोटते । अस्फोटिष्ट । पुस्फुटे ।

चेष्टि चेष्टायाम् । चेष्टाकरवी ।

चोष्टते । अचोष्टिष्ट । चिचोष्टे ।

गोष्टि लोष्टि सङ्घाते । तथा रूप यवु ।

गोष्टते । अगोष्टिष्ट । जुगोष्टे ।

लोष्टते । अलोष्टिष्ट । लुलोष्टे ।

वेष्टि वेष्टने । गु यवुं । लोटवुं । कमकरीनाम्बुं ।

वेष्टते । अवेष्टिष्ट । विवेष्टे ।

अट्टि हिंसातिक्रमयोः । हिंसाकरवी उल्लङ्घन-
करवुं ।

अट्टते । आट्टिष्ट । आनट्टे ।

पठि हेठि विवाधायाम् । पीडाकरवी ।

पठते । पेठिष्ट । पठांश्चे ३ ।

हैठते । अहैठिष्ट । जिहैठे ।

मटुक् कटुक् शोके । शोक करवो ।

मण्ठते । अमण्ठिष्ट । ममण्ठे ।

कण्ठते । अकण्ठिष्ट । चकण्ठे ।

मुटुक् पलायने । नाशी जवुं ।

मुण्ठते । अमुण्ठिष्ट । मुमुण्ठे ।

घटुक् पकचर्चयाम् । चंटीजवुं पकलाजवुं ।

घण्ठते । अघण्ठिष्ट । चघण्ठे ।

अटुक् पटुक् गतौ । जवुं ।

अण्ठते । आण्ठिष्ट । आनण्ठे ।

पण्ठते । अपण्ठिष्ट । पपण्ठे ।

हुडक् । पिडुक् सङ्घाते । मेगामलीजवुं ।

हुण्ठते । अहुण्ठिष्ट । जुहुण्ठे ।

पिण्ठते । अपिण्ठिष्ट । पिपिण्ठे ।

शडुक् रजायां च । रोगीथवुं ।

शण्ठते । अशण्ठिष्ट । शुशण्ठे ।

तडुक् ताडने । मारवुं ।

तण्ठते । अतण्ठिष्ट । ततण्ठे ।

कडुक् मदे । मदकरवो ।

कण्ठते । अकण्ठिष्ट । चकण्ठे ।

खडुक् मन्थे । मन्थन करवुं ।

खण्ठते । अखण्ठिष्ट । चखण्ठे ।

खुडुक् गतिवैकल्ये । लथडीयाखाताजवुं ।

खुण्ठते । अखुण्ठिष्ट । चुखुण्ठे ।

कुडुक् दाहे । बाळवु ।

कुण्ठते । अकुण्ठिष्ट । चुकुण्ठे ।

बडुक् मडुळ वेष्टने । वीटवुं ।

बण्ठते । अबण्ठिष्ट । बवण्ठे ।

मण्ठते । अमण्ठिष्ट । ममण्ठे ।

भडुक् परिभाषणे । वातचीतकरवो ।

मण्ठते । अभण्ठिष्ट । बमण्ठे ।

मुडुक् मज्जने । साफकरवुं ।

मुण्ठते । अमुण्ठिष्ट । मुमुण्ठे ।

तुडुक् तोडने । हिंसाकरवी ।

तुण्ठते । अतुण्ठिष्ट । तुतुण्ठे ।

मुडुक् धरणे । अंगिकारकरवुं ।

मुण्ठते । अमुण्ठिष्ट । मुमुण्ठे ।

चडुक् कोपे । कोपकरवो ।

चण्ठते । अचण्ठिष्ट । चचण्ठे ।

घ्राडुक् घ्राडुक् विधारणे । बीखराइजवुं ।

घ्राडते । अघ्राडिष्ट । दघ्राडे ।

घ्राडते । अघ्राडिष्ट । दघ्राडे ।

शाडुक् प्रकाशायाम् । बखानवुं ।

शाडते । अशाडिष्ट । शशाडे ।

वाडुक् आप्लाव्ये । पाणीमां डुवकीमारीने न्हावुं ।

वाडते । अवाडिष्ट । बवाडे ।

हेडुक् होडुक् अनादरे । अनादरकरवो ।

हेडते । अहेडिष्ट । जिहेडे ।

होडते । अहोडिष्ट । जुहोडे ।

हिडुक् गतौ । जवुं ।

हिण्ठते । अहिण्ठिष्ट । जिहिण्ठे ।

विणुळ घुणुळ पणुळ ग्रहणे ।

विण्णते । अविण्णिष्ट । जिविण्णे ।

घुण्णते । अघुण्णिष्ट । जुघुण्णे ।

घृणते । अघृणिष्ट । जघृणे ।
 घुणि घृणि भ्रमणे । भ्रमु ।
 घोणते अधोणिष्ट । जुघुणे ।
 घूर्णते । अघूर्णिष्ट । जुघूर्णे ।

॥ पणि-व्यवहारस्तुत्योः, ॥

॥ वेपारकरवो वक्षोणवु ॥

ब० पणायति पणायतः पणायन्ति
 पणायसि पणायथः पणायथ
 पणायामि पणायामः पणायामः

स० पणायेत पणायेताम् पणायेयुः
 पणायेः पणायेतम् पणायेत
 पणायेयम् पणायेय पणायेम

प० पणायतु पणायतात् पणायताम् पणायन्तु
 पणायतु पणायतम् पणायत
 पणायानि पणायाम पणायाम

अ० अपणायत् अपणायताम् अपणायन्
 अपणायः अपणायतम् अपणायत
 अपणायम् अपणायाम अपणायाम

अ० अपणायीत् अपणायिषाम् अपणायिषुः
 अपणायीः अपणायिषम् अपणायिष
 अपणायिषम् अपणायिष्व अपणायिष्व

अपणिष्ट अपणिषाताम् अपणिषत
 अपणिष्ठाः अपणिषाथाम् अपणिष्ट-
 वम्-वम्

अपणिषि अपणिष्वहि अपणिष्वमहि

प० पणायश्चकार पणायश्चक्रतुः पणायश्चक्रुः
 पणायश्चक्रे पणायश्चक्रुः पणायश्चक्रुः
 पणायश्चकार-चकर पणायश्चक्रव पणायश्चक्रव

पणायाम्बभूव । पणायामास

पेजे पेजते पेजिरे
 पेजिषे पेजाये पेजिष्वे
 पेजे पेजिष्वहे पेजिमहे

आ० पणाय्यात् पणाय्यास्ताम् पणाय्यास्तु
 पणाय्याः पणाय्यास्तम् पणाय्यास्त
 पणाय्यासम् पणाय्यास्व पणाय्यास्म
 पणिषीष्ट पणिषीयास्ताम् पणिषीरन्
 पणिषीष्ठाः पणिषीयास्तम् पणिषीष्वम्
 पणिषीय पणिषीवहि पणिषीमहि

अ० पणायिता पणायितारौ पणायितारः
 पणायितासि पणायितास्यः पणायितास्य
 पणायितास्मि पणायितास्वः पणायितास्मः

पणिता पणितारौ पणितारः
 पणितासे पणितारथे पणिताष्वे
 पणिताहे पणितास्वहे पणितास्महे

अ० पणायिष्यति पणायिष्यतः पणायिष्यन्ति
 पणायिष्यसि पणायिष्यथः पणायिष्यथ
 पणायिष्यामि पणायिष्यावः पणायिष्यामः

पणिष्यते पणिष्येते पणिष्यन्ते
 पणिष्यसे पणिष्येथे पणिष्यस्व
 पणिष्ये पणिष्यावहे पणिष्यामहे

किं अपणायिष्यत् अपणायिष्यताम् अपणायिष्यन्
 अपणायिष्यः अपणायिष्यतम् अपणायिष्यत
 अपणायिष्यम् अपणायिष्याव अपणायिष्याम
 अपणिष्यन्त अपणिष्येताम् अपणिष्यन्त
 अपणिष्यथाः अपणिष्येथाम् अपणिष्यस्वम्
 अपणिष्ये अपणिष्यावहि अपणिष्यामहि

॥ यतैर् प्रयत्ने ॥ प्रयत्न करवो ॥

ब० यतते यतते यतन्ते
 यतसे यतथे यतस्व
 यते यतावहे यतामहे

स० यतेत यतेयाताम् यतेरन्
 यतेयाः यतेयाथाम् यतेष्वम्
 यतेय यतेवहि यतेमहि

प० यतताम् यतेताम् यतन्ताम्
 यतस्व यतेथाम् यतस्वम्
 यतै यतावहे यतामहे

झ० अयतत	अयतेताम्	अयतन्त
अयतथाः	अयतेथाम्	अयतध्वम्
अयते	अयतावहि	अयतामहि
ञ० अयतिष्ट	अयतिषाताम्	अयतिषत
अयतिष्ठाः	अयतिषाथाम्	अयतिष्ठद्- ध्वम्-ध्वम्
अयतिषि	अयतिष्वहि	अयतिष्महि
प० येते	येताते	येतिरे
येतिषे	येताथे	येतिष्वे
येते	येतिवहे	येतिमहे
आ० यतिषीष्ट	यतिषीयास्ताम्	यतिषीरन्
यतिषीष्ठाः	यतिषीयास्थाम्	यतिषीध्वम्
यतिषीय	यतिषीवहि	यतिषीमहि
प्रब० यतिना	यतितारौ	यतितारः
यतितासे	यतितासाथे	यतिताध्वे
यतिताहे	यतितास्वहे	यतितास्महे
म० यतिष्यते	यतिष्येते	यतिष्यन्ते
यतिष्यसे	यतिष्येथे	यतिष्यध्वे
यतिष्ये	यतिष्यावहे	यतिष्यामहे
कि० अयतिष्यत	अयतिष्येताम्	अयतिष्यन्त
अयतिष्यथाः	अयतिष्येथाम्	अयतिष्यध्वम्
अयतिष्ये	अयतिष्यावहि	अयतिष्यामहि
युतृक् जुतृक्	भावनै । प्रकाशीतकरधु ।	
योतते ।	अयोतिष्ट । युयुते ।	
जोतते ।	अजोतिष्ट । जुजुते ।	
विथृक् वेशृक्	यावने । मागधु ।	
वेथते ।	अवेशिष्ट । विविथे ।	
वैथते ।	अवैशिष्ट । विवैथे ।	

॥ नाथृक् उपतापैर्ब्रयांशीःषु च ॥

दुःखं लावधुं ठकुराह भोगववी आशीर्वादि देवो

॥ तत्राशिषि ॥

व० नाथते	नाथेते	नाथन्ते
नाथसे	नाथेथे	नाथध्वे
नाथे	नाथावहे	नाथामहे

स० नाथेत	नाथेयाताम्	नाथेरन्
नाथेथाः	नाथेयाथाम्	नाथेध्वम्
नाथेय	नाथेवहि	नाथेमहि
प० नाथताम्	नाथेताम्	नाथन्ताम्
नाथस्व	नाथेथाम्	नाथध्वम्
नाथै	नाथावहे	नाथामहे
झ० अनाथत	अनाथेताम्	अनाथन्त
अनाथथाः	अनाथेथाम्	अनाथध्वम्
अनाथे	अनाथावहि	अनाथामहि
ञ० अनाथिष्ट	अनाथिषाताम्	अनाथिषत
अनाथिष्ठाः	अनाथिषाथाम्	अनाथिध्वम् -इद्धम्
अनाथिषि	अनाथिष्वहि	अनाथिष्महि
प० ननाथे	ननाथाते	ननाथिरे
ननाथिषे	ननाथाथे	ननाथिध्वे
ननाथे	ननाथिवहे	ननाथिमहे
आ० नाथिषीष्ट	नाथिषीयास्ताम्	नाथिषीरन्
नाथिषीष्ठाः	नाथिषीयास्ताम्	नाथिषीध्वम्
नाथिषीय	नाथिषीवहि	नाथिषीमहि
प्रब० नाथिना	नाथितारौ	नाथितारः
नाथितासे	नाथितासाथे	नाथिताध्वे
नाथिताहे	नाथितास्वहे	नाथितास्महे
म० नाथिष्यते	नाथिष्येते	नाथिष्यन्ते
नाथिष्यसे	नाथिष्येथे	नाथिष्यध्वे
नाथिष्ये	नाथिष्यावहे	नाथिष्यामहे
कि० अनाथिष्यत	अनाथिष्येताम्	अनाथिष्यन्त
अनाथिष्यथाः	अनाथिष्येथाम्	अनाथिष्यध्वम्
अनाथिष्ये	अनाथिष्यावहि	अनाथिष्यामहि

॥ अन्यत्राय परस्मैपदी नाथति इत्यादि ।

अथृक् रौथिष्ये । ढोलाथनुं ।

अन्यते । अग्रन्यिष्ट । शग्रन्य ।

अथृक् कौटिल्ये । नाथनुं इन्द्रजाल करवी ।

अन्यते । अग्रन्यिष्ट । जग्रन्ये ।

कलिय प्रलापायाम् । वलाणनुं ।

कथ्यते । अकथिष्यत् । कथ्ये ।
 स्विदुर्लभ्ये । घोळाकरवुं-घोळाथवुं ।
 सिवन्दते । असिवन्दिष्यत् । सिस्विन्दे ।
 वदुर्लभ्युत्पत्तिमिषन्दनयोः वखाणवुं पगेळाणवुं
 व० वन्दते वन्देते वन्दन्ते
 वन्दसे वन्देथे वन्दस्वे
 वन्दे वन्दायहे वन्दामहे
 स० वन्देत वन्देयाताम् वन्देरन्
 वन्देथाः वन्देयाथाम् वन्देष्मम्
 वन्देय वन्देयहि वन्देमहि
 प० वन्दताम् वन्देताम् वन्दन्ताम्
 वन्दस्व वन्देयाम् वन्दन्वम्
 वन्दे वन्दायहे वन्दामवे
 अ० अवन्दत अवन्देताम् अवन्दन्त
 अवन्थाः अवन्थायाम् अवन्ध्वम्
 अवन्दे अवन्दावहि अवन्दामहि
 अ० अवन्दिष्यत अवन्दिष्याताम् अवन्दिष्यत
 अवन्दिष्याः अवन्दिष्याथाम् अवन्दिष्यम्
 अवन्दिषि अवन्दिष्यहि अवन्दिष्यमहि
 प० ववन्दे ववन्दाते ववन्दिरे
 ववन्दिषे ववन्दाथे ववन्दिष्वे
 ववन्दे ववन्दिष्वहे ववन्दिमहे
 आ० वन्दिषीष्ट वन्दिषीयास्ताम् वन्दिषीरन्
 वन्दिषीष्टाः वन्दिषीयास्याम् वन्दिषीष्वम्
 वन्दिषीय वन्दिषीवहि वन्दिषीमहि
 अ० वन्दिता वन्दितारौ वन्दितारः
 वन्दितासे वन्दितासाथे वन्दिताष्ठी
 वन्दिताहे वन्दितास्वहे वन्दितास्महे
 म० वन्दिष्यते वन्दिष्येते वन्दिष्यन्ते
 वन्दिष्यसे वन्दिष्येथे वन्दिष्यन्वे
 वन्दिष्ये वन्दिष्यावहे वन्दिष्यामहे
 क्रि० अवन्दिष्यत अवन्दिष्येताम् अवन्दिष्यन्त
 अवन्दिष्यथाः अवन्दिष्येथाम् अवन्दिष्यन्वम्
 अवन्दिष्ये अवन्दिष्यावहि अवन्दिष्यामहि

भदुर्लभ्युत्पत्तिमोदमदस्वप्नगतिषु । वखाणवुं
 ॥ सुखो यवु ॥
 मन्दते । अमन्दिष्यत् । वमन्दे ।
 मदुर्लभ्युत्पत्तिमोदमदस्वप्नगतिषु । वखाणवुं
 हरखावुं अभिमान करवो ॥
 मन्दते । अमन्दिष्यत् । ममन्दे ।
 उंचवुं आळस करवो जवु ।
 स्पदुर्लभ्युत्पत्तिमोदमदस्वप्नगतिषु ।
 स्पन्दते । अस्पन्दिष्यत् । पस्पन्दे ।
 किलदु पन्दिषने । शोक करवो ।
 किलन्दते । अकिलन्दिष्यत् । विकिलन्दे ।
 मुदि हर्ष । खुश यवु ।
 मोदते । अमोदिष्यत् । मुमुदे ।
 ददि दाने । आपवु ।
 दवते । अददिष्यत् ।
 प० दददे दददाते दददिरे
 दददिषे दददाथे दददिष्वे
 दददे दददिष्वहे दददिमहे
 हदि पुरीवोत्सर्गे । जगल जवु ।
 हवते । हदेत । हदाताम् । अहवत
 अ० अहन अहस्ताताम् अहस्तत
 अहन्ताः अहन्ताथाम् अहन्ध्वम्
 अहन्ते
 अहन्ति अहन्तिवहि अहन्तिमहि
 प० जहदे जहदाते जहदिरे
 जहदिषे जहदाथे जहदिष्वे
 जहदे जहदिष्वहे जहदिमहे
 हत्तीष्ट । हत्ता । हत्स्यते ।
 अहत्स्यत ।
 ह्वदि स्वदि स्वादि आस्वादाने ।
 स्वदते । अस्वदिष्यत् । सस्वदे ।
 स्वदते । अस्वदिष्यत् । सस्वदे ।
 स्वादते । अस्वादिष्यत् । सस्वादे ।
 उदि मानकोटयोश्च । कीडा करवो मापवु ।

उर्दते । और्दिष्ट । ऊर्दाञ्चक ।
ऊर्दामास । ऊर्दाम्बभूव ।
॥ कुर्दि गुर्दि गुदि । क्रीडायाम् ॥ रभुं ।
कूर्दते । अकूर्दिष्ट । कुर्दते ।
गूर्दते । अगूर्दिष्ट । जुगूर्दे ।
गोदते । अगोदिष्ट । जुगुदे ।
॥ घृदि क्षरणे । शु कवु, । वारवुं, ।
। मारी नाखवुं, ।
सूदते । असूदिष्ट । सुषूदे ।
॥ ह्रादि-शब्दे । शब्द करवो ।
ह्रावते । अह्रादिष्ट । जह्रादे ।
॥ ह्रादे-सुखे च ॥ सुखी शुं ।
। शब्द करवो ।
ह्रादने । अह्रादिष्ट । जह्रादे ।
। पदि कृतिसते शब्दे । पादवु ।
पदते । अपदिष्ट । पपदे ।
॥ स्कुपुक्-आम्रवणे ॥ टेकता जवुं ।
। चढाई करवी ।
स्कृन्वते । अस्कृदिष्ट । जुस्कृन्दे ।
॥ पधि वृद्धौ ॥ वधुं ॥
व० पधते पधेते पधन्ते
पधसे पधेथे पधध्वे
पधे पधावहे पधामहे
स० पधेत पधेयाताम् पधेरन्
पधेथाः पधेयाथाम् पधेध्वम्
पधेय पधेवहि पधेमहि
प० पधताम् पधेताम् पधन्ताम्
पधस्व पधेयाम् पधध्वम्
पधे पधावहे पधामहे
श० पधत पधेताम् पधन्त
पधेथाः पधेथाम् पधेध्वम्
पधे पधावहि पधेमहि
अ० पधिष्ट पधिषाताम् पधिषत
पधिष्ठाः पधिषाथाम् पधिद्व्वम् ध्वम्

पेधिषि पेधिष्वहि पेधिष्महि
प० पधाञ्चक पधाञ्चकाते पधाञ्चकिरे
पधाञ्चकुवे पधाञ्चवाथे पधाञ्चकुद्वे
पेधाञ्चके पधाञ्चकुवहे पधाञ्चकुमहे
पधामास । पधाभभूव ।
आ० पधिषीष्ट पधिषीयास्ताम् पधिषीरन्
पधिषीष्ठाः पधिषीयास्थाम् पधिषीध्वम्
पधिषीय पधिषीवहि पधिषीमहि
अ० पधिता पधितारौ पधितारः
पधितासे पधितासाथे पधिताध्वे
पधिनाहे पधितास्वहे पधितास्महे
म० पधिष्यते पधिष्येते पधिष्यन्ते
पधिष्यसे पधिष्येथे पधिष्यध्वे
पधिष्ये पधिष्यावहे पधिष्यामहे
क्रि० पेधिष्यन् पेधिष्येताम् पेधिष्यन्त
पेधिष्यथाः पेधिष्येथाम् पेधिष्यध्वम्
पेधिष्ये पधिष्यावहि पधिष्यामहि
॥ स्पदि संघषे । हरिफाइ करवी ।
स्पर्दते । अस्पदिष्ट । स्पपदे ।
गाघृक् प्रतिष्ठाछिप्ताग्रन्थेषु । स्थान रूप
शुबु. मेळवचानी इच्छा करवी. शु शुबुं
गाघते । अगाधिष्ट । जगाधे ।
वाघृक्-रोटने । खु ववुं । पीढवुं ।
विघ्न करवु ।
वाघते । अवाधिष्ट । वगाधे ।
दधि-धारणे । धारण करवुं ।
दधते । दधेत । दधताम् ।
अदधत । अदधिष्ट । देधे ।
दधिषीष्ट । दधिता । दधिष्यते ।
अदधिष्यत ।
॥ वधि-वन्धने ॥ वांधवुं ॥
व० वीमत्सते वीमत्सेते वीमत्सन्ते
वीमत्ससे वीमत्सेथे वीमत्सध्वे
वीमत्से वीमत्सावहे वीमत्सामहे

स० बीभत्सेत बीभत्सेयाताम् बीभत्सेरन्
 बीभत्सेयाः बीभत्सेयायाम् बीभत्सेष्वम्
 बीभत्सेय बीभत्सेष्वहि बीभत्सेमहि
 प० बीभत्सताम् बीभत्सेताम् बीभत्सन्ताम्
 बीभत्सस्व बीभत्सेयाम् बीभत्सष्वम्
 बीभत्सै बीभत्सावह बीभत्सामहै
 झ० अबीभत्सत अबीभत्सेताम् अबीभत्सन्त
 अबीभत्सयाः अबीभत्सेयाम् अबीभत्सष्वम्
 अबीभत्से अबीभत्सावहि अबीभत्सामहि
 अ० अबीभत्सिष्ट अबीभत्सिषाताम्-त्सिषत
 अबीभत्सिष्टाः अबीभत्सिषायाम् अबीभ-
 त्सिष्वम्-इह्वम्
 अबीभत्सिषि अबीभत्सिष्वहि-त्सिषमहि
 प० बीभत्साञ्चक्रेबीभत्साञ्चक्राते बीभत्साञ्चक्रिरे
 बीभत्साञ्चक्रेबीभत्साञ्चक्राये बीभत्साञ्चक्रुवे
 बीभत्साञ्चक्रे बीभत्साञ्चकृषहे-स्माञ्चक्रमहे
 बीभत्सान्चक्रुव । बीभत्सामास ।

१० बीभत्सिषीष्ट बीभत्सिषीयास्ताम्-वीरन्
 बीभत्सिषीष्टाः बीभत्सिषीयास्थाम्-वीष्वम्
 बीभत्सिषीय बीभत्सिषीवहि त्सिषीमहि
 अ० बीभत्सिता बीभत्सितारौ बीभत्सितारः
 बीभत्सितासे बीभत्सितासाये बीभत्सिताष्वे
 बीभत्सिताहै बीभत्सितास्वहे-त्सितास्महे
 अ० बीभत्सिष्यतेबीभत्सिष्येतेबीभत्सिष्यन्ते
 बीभत्सिष्यसे बीभत्सिष्येथे बीभत्सिष्यथ्वे
 बीभत्सिष्ये बीभत्सिष्यावहै बीभत्सिष्यामहै
 क्रि० अबीभत्सिष्यत अबीभत्सिष्येताम्
 अबीभत्सिष्यन्त

अबीभत्सिष्यथाः अबीभत्सिष्येयाम्-ष्यष्वम्
 अबीभत्सिष्येअबीभत्सिष्यावहि-त्सिष्यामहि
 अर्थान्तरे तु बाधयति इत्यादि, वधते इत्यादिपि
 नाधृक् नायङ्वत् दुःख लाघवु ।
 नाधते । अनाधिष्ट । ननाधे ।
 पनि-स्तुतौ ॥

व० पनायति पनायतः पनायन्ति
 पनायसि पनायथः पनायथ
 पनायामि पनायावः पनायामः

स० पनायेत् पनायेताम् पनायेयुः
 पनायेः पनायेतम् पनायेत
 पनायेयम् पनायेव पनायेम

प० पनायतु-तात् पनायताम् पनायन्तु
 पनाय " पनायतम् पनायन्
 पनायानि पनायाव पनायाम

झ० अपनायत् अपनायताम् अपनायन्
 अपनायः अपनायतम् अपनायत
 अपनायम् अपनायाव अपनायाम

अ० अपनायीत् अपनायिष्टाम् अपनायिषुः
 अपनायीः अपनायिष्टम् अपनायिष्ट
 अपनायिषम् अपनायिष्व अपनायिष्म
 अपनिष्ट अपनिषाताम् अपनिषत
 अपनिष्टाः अपनिषायाम् अपनिष्वम्

इष्वम्
 अपनिषि अपनिष्वहि अपनिष्महि

प० पनायाञ्चकार पनायाञ्चक्रुः पनायाञ्चक्रुः
 पनायाञ्चकर्थ पनायाञ्चक्रुः पनायाञ्चक्र
 पनायाञ्चकार-चकर पनायाञ्चक्रुव पनायाञ्चक्रुम

पेने पेनाते पेनिरे
 पेनिषे पेनाथे पेनिष्वे
 पेने पेनिवहै पेनिमहै

आ० पनाय्यात् पनाय्यास्ताम् पनाय्यास्तुः
 पनाय्याः पनाय्यास्तम् पनाय्यास्त
 पनाय्यासम् पनाय्यास्व पनाय्यास्म

पनिषीष्ट पनिषीयास्ताम् पनिषीरन्
 पनिषीष्टाः पनिषीयास्थाम् पनिषीष्वम्
 पनिषीय पनिषीवहि पनिषीमहि

अ० पनायिता पनायितारौ पनायितारः
 पनायितासि पनायितास्थः पनायितास्थ
 पनायितास्मि पनायितास्वः पनायितास्मः

पनिता पनितारौ पनितारः
पनितासे पनितासाथे पनिताच्चे
पनिताहे पनितास्वहे पनितास्महे

म० पनायिष्यति पनायिष्यतः पनायिष्यन्ति

पनायिष्यसि पनायिष्यथः पनायिष्यथ
पनायिष्यामि पनायिष्यावः पनायिष्यामः

पनिष्यते पनिष्येते पनिष्यन्ते
पनिष्यसे पनिष्येथे पनिष्यध्वे
पनिष्ये पनिष्यावहे पनिष्यामहे

कि० अपनायिष्यत् अपनायिष्यताम्-यिष्यन्

अपनायिष्यः अपनायिष्यतम् अपनायिष्यत

अपनायिष्यम् अपनायिष्याव अपनायिष्याम

अपनिष्यत अपनिष्येताम् अपनिष्यन्त

अपनिष्यथाः अपनिष्येथाम् अपनिष्यध्वम्

अपनिष्ये अपनिष्यावहि अपनिष्यामहि

मानि—पूजयाम् ॥ पूजयु ।

विचारे ।

म० भीमांसते भीमांसते भीमांसन्ते
भीमांससे भीमांससे भीमांसच्चे
भीमांसहे भीमांसावहे भीमांसास्महे

स० भीमांसत भीमांसेताम् भीमांसेरम्
भीमांसिथाः भीमांसिथाम् भीमांसिध्वम्
भीमांसिथ भीमांसिथहि भीमांसिथमहि

प० भीमांसताम् भीमांसिताम् भीमांसन्ताम्
भीमांसस्व भीमांसिथाम् भीमांसिध्वम्
भीमांसै भीमांसावहै भीमांसास्महै

श० अभीमांसत अभीमांसताम् अभीमांसन्त
अभीमांसथाः अभीमांसिथाम् अभीमांसिध्वम्
अभीमांसै अभीमांसावहि अभीमांसास्महि

अभीमांसिष्ट अभीमांसिषाताम् अभीमांसिषत्
अभीमांसिष्टाः अभीमांसिषाथाम् अभीमांसिषध्वम्
इहृषम्

अभीमांसिषि अभीमांसिष्वहि
अभीमांसिषमहि

प० भीमांसाञ्चक्रे भीमांसाञ्चकते
भीमांसाञ्चक्रे

भीमांसाञ्चकृषे भीमांसाञ्चकाथे भीमांसाञ्चकृद्वे
भीमांसाञ्चक्रे भीमांसाञ्चकृषहेभीमांसाञ्चकृमहे

भीमांसामास । भीमांसाभ्वभूव ।

आ०भीमांसिषीष्ट भीमांसिषीयास्थाम्
भीमांसिषीरन्

भीमांसिषीष्टाः भीमांसिषीयास्थाम्
भीमांसिषीध्वम्

भीमांसिषीय भीमांसिषीवहि
भीमांसिषीमहि

श्व० भीमांसिता भीमांसितानौ भीमांसितारः

भीमांसितासे भीमांसितासाथे भीमांसिताच्चे

भीमांसिताहे भीमांसितास्वहे भीमांसितास्महे

म० भीमांसिष्यते भीमांसिष्येतेभीमांसिष्यन्ते

भीमांसिष्यसे भीमांसिष्येथे भीमांसिष्यध्वे

भीमांसिष्ये भीमांसिष्यावहे भीमांसिष्यामहे

कि० अभीमांसिष्यत अभीमांसिष्येताम्

अभीमांसिष्यतः अभीमांसिष्यन्त

अभीमांसिष्यथाः अभीमांसिष्येथाम्

अभीमांसिष्यध्वम्

अभीमांसिष्ये अभीमांसिष्यावहि

अभीमांसिष्यामहि

अष्टांशरे तु मानयति इत्यादि

निपृक् ष्टिपृक् ष्टेपृक् क्षरणे-क्षरुं, टपकुरुं

तेपते । अतेपिष्ट । तितिपे ।

स्तेपते । अस्तेपिष्ट । तिष्टिपे ।

स्तेपते । अस्तेपिष्ट । तिष्टेपे ।

तेपृक् कम्पने च । धुजयुं

तेपते । अतेपिष्ट । तितेपे ।

द्वेपृक् केपृक् गेपृक् कपृक्-चलने । धुजयुं

वेपते । अवेपिष्ट । चिवेपे ।

केपते । अकेपिष्ट । चिकेपे ।

गेपते । अगेपिष्ट । त्रिगेपे ।

कम्पते । अकम्पिष्ट । चकम्पे ।
 ग्लेपृक् द्वैत्ये च । गरीवाह करवी भुजवुं
 ग्लेपते । अग्लेपिष्ट । त्रिग्लेपे ।
 मेपृक् रेपृक् लेपृक्-गतौ ॥ जवुं ।
 मेपते । अमेपिष्ट । त्रिमेपे ।
 रेपते । अरेपिष्ट । त्रिरेपे
 लेपते । अलेपिष्ट । त्रिलेपे
 प्रपौषि-लज्जायाम् ॥ शरभावु ।

ब० प्रपते प्रपेते प्रपन्ते
 प्रपसे प्रपेथे प्रपथ्वे
 प्रपे प्रपावहे प्रपामहे
 ल० प्रपेत प्रपेयाताम् प्रपेरन्
 प्रपेथाः प्रपेयाथाम् प्रपेथ्वम्
 प्रपेय प्रपेवहि प्रपेमहि

प० प्रपताम् प्रपेताम् प्रपन्ताम्
 प्रपस्व प्रपेथाम् प्रपथ्वम्
 प्रपे प्रपावहि प्रपामहे

झ० अत्रपत अत्रपेताम् अत्रपन्त
 अत्रपथाः अत्रपेथाम् अत्रपथ्वम्
 अत्रपे अत्रपावहि अत्रपामहि

अ० अत्रपिष्ट अत्रपिषाताम् अत्रपिषत
 अत्रपिष्ठाः अत्रपिषाथाम् अत्रपिष्वम्
 द्वम्

अत्रपिषि अत्रपिष्वहि अत्रपिष्महि
 अत्रपत अत्रपसाताम् अत्रपस्त
 अत्रप्याः अत्रपसाथाम् अत्रपस्वम्

अत्रपित्व अत्रपस्वहि अत्रपस्महि

प० त्रपे त्रपाते त्रेपिरे
 त्रपेते त्रपिषे त्रपाथे त्रेपिष्वे
 त्रपे त्रेपिवहे त्रेपिमहे

आ० त्रपिषीष्ट त्रपिषीयास्ताम् त्रपिषीरन्
 त्रपिषीष्ठाः त्रपिषीयास्थाम् त्रपिषीष्वम्
 त्रपिषीय त्रपिषीवहि त्रपिषीमहि

त्रप्सीष्ट त्रप्सीयास्ताम् त्रप्सीरन्
 त्रप्सीष्ठाः त्रप्सीयास्थाम् त्रप्सीष्वम्
 त्रप्सीय त्रप्सीवहि त्रप्सीमहि
 प्र० त्रपिता त्रपितारी त्रपितारः
 त्रपितासे त्रपितासाथे त्रपिताष्वे
 त्रपिताहे त्रपितास्वहे त्रपितास्महे
 त्रप्ता त्रप्तारी त्रप्तारः
 त्रप्तासे त्रप्तासाथे त्रप्ताष्वे
 त्रप्ताहे त्रप्तास्वहे त्रप्तास्महे
 भ० त्रपिष्यते त्रपिष्येते त्रपिष्यन्ते
 त्रपिष्यसे त्रपिष्येथे त्रपिष्यध्वे
 त्रपिष्ये त्रपिष्यावहे त्रपिष्यामहे
 त्रप्स्यते त्रप्स्येते त्रप्स्यन्ते
 त्रप्स्यसे त्रप्स्येथे त्रप्स्यध्वे
 त्रप्स्ये त्रप्स्यावहे त्रप्स्यामहे

कि० अत्रपिष्यत अत्रपिष्येताम् अत्रपिष्यन्त
 अत्रपिष्यथाः अत्रपिष्येथाम् अत्रपिष्यध्वम्
 अत्रपिष्ये अत्रपिष्यावहि अत्रपिष्यामहि
 अत्रप्स्यत अत्रप्स्येताम् अत्रप्स्यन्त
 अत्रप्स्यथाः अत्रप्स्येथाम् अत्रप्स्यध्वम्
 अत्रप्स्ये अत्रप्स्यावहि अत्रप्स्यामहि
 गुपि गोपनकुत्सनयोः । छानुं राखुं
 निदबुं तत्र कुत्सनेऽर्थे
 अर्थातरे गोपयति ।

लुगुप्सते । लुगुप्सेत । लुगुप्सताम्
 अलुगुप्सत । अलुगुप्सित ।
 लुगुप्साश्चक्रे । लुगुप्सामास ।
 लुगुप्साम्बसुव लुगुप्सवीष्ट ।
 लुगुप्सिता । लुगुप्सिष्यते । अलुगुप्सिष्यत
 ॥ अबुक् रबुक् शब्दे ॥ अवाज करवो ।
 अम्बते । आम्बिष्ट । आम्बन्वे ।
 रम्बते । अरम्बिष्ट । ररम्बे ।
 ॥ लबुक् अबल्लसने च । लटक्कुं ।
 शब्द करवो ।
 लम्बते । अलम्बिष्ट । ललम्बे ।

॥ कवृङ् वणै । वर्णन करवुं ।
 कवते । अकविष्ट । चकवे ।
 ॥ अयं वान्तोऽपि वृद्धोक्तत्वात् वान्तेषु ॥
 प्रोक इति क्रियारन्तसमुच्चये ।
 ॥ कलीवृङ् अधाष्टर्थे । नवळा यवुं,
 नपु सक यवुं,
 कलीवते । अकलीविष्ट । चिकलोवे ।
 ॥ क्षीवृङ्-मदे ॥ मव करवो ॥
 क्षीवते । अक्षीविष्ट । विशीवे ।
 शीवृङ् वीवृङ् शलिभ-कृत्यने ॥ वखाणवुं
 शीवते । अशीमिष्ट । शिशीमे ।
 चीवते । अचीमिष्ट । चिचीमे ।
 शवते । अशलिमिष्ट । शशलमे ।
 ॥ वलिभ-भोजने । जमवुं ॥
 वलमते । अवलिमिष्ट । ववलमे ।
 ॥ गलिभ-धाष्टर्थे । बहादुर यवुं
 निर्भय यवुं
 गलमते । अगलिमिष्ट । अगलमे ।
 ॥ रेभृङ् । भभृङ् । रभृङ् । लभृङ् ।
 शब्दे । शब्द करवो ॥
 रेभते । अरेमिष्ट । रिरेमे ।
 भम्भते । भाम्मिष्ट । आनम्मे ।
 रम्भते । अरम्मिष्ट । ररम्मे ।
 लम्भते । अलम्मिष्ट । ललम्मे ।
 ॥ ण्भृङ् ल्कभृङ् ण्दुभृङ्-स्तम्भे ।
 स्णमित्त यवुं ।
 स्तम्भते । अस्तम्मिष्ट । तस्तम्भे ।
 स्क्म्भते । अस्क्म्मिष्ट । वस्क्म्भे ।
 स्तोभते । अस्तोमिष्ट । तुष्टुमे ।
 जभृङ् । जभैङ् । जृभृङ् । गात्रविनामे ।
 बगासुं खावुं म्लान यवुं
 जम्भते । अजम्मिष्ट । जजम्भे ।
 जभते । अजमिष्ट । जेमे ।
 जृम्भते । अजृम्मिष्ट । जजृम्भे ।

॥ रभि-राभस्वे कार्योद्यमे । शह करवुं
 व० रभते रभेते रभन्ते
 रभसे रभथे रभध्वे
 रभे रभाबहे रभामहे
 स० रभेत रभयाताम् रभेरन्
 रभेथाः रभेयाथाम् रभेध्वम्
 रभेय रभवहि रभेमहि
 प० रभताम् रभेताम् रभन्ताम्
 रभस्व रमेथाम् रभध्वम्
 रभै रभाबहे रभामहे
 ङ० अरभत अरभेताम् अरभन्त
 अरभथाः अरभेथाम् अरभध्वम्-ध्वम्
 अरभ अरभाबहि अरभामहि
 अ० अरब्ध अरप्साताम् अरप्सत
 अरब्धाः अरप्साथाम् अरब्ध्वम्
 अरप्ति अरप्त्वहि अरप्समहि
 प० रेभे रेभाते रेभिने
 रेभिषे रेभाथे रेभिध्वे
 रेभे रेभिबहे रेभिमहे
 आ० रप्सीष्ट रप्सीयास्ताम् रप्सीरन्
 रप्सीष्ठाः रप्सीयास्याम् रप्सीध्वम्
 रप्सीय रप्सीवहि रप्सीमहि
 प्र० रब्धा रब्धारौ रब्धारः
 रब्धासे रब्धासाथे रब्धाध्वे
 रब्धाहे रब्धास्वहे रब्धास्महे
 म० रप्स्यते रप्स्येते रप्स्यन्तं
 रप्स्यसे रप्स्येथे रप्स्यध्वे
 रप्स्यै रप्स्यावहे रप्स्यामहे
 क्रि० अरप्स्यत अरप्स्येताम् अरप्स्यन्त
 अरप्स्यथाः अरप्स्येथाम् अरप्स्यध्वम्
 अरप्स्ये अरप्स्यावहि अरप्स्यामहि
 ॥ डुलभिष्-प्राप्तौ ॥ मेळववुं ॥
 व० लभते लभेते लभन्ते

लभते	लभेये	लभध्वे
लभे	लभावहे	लभामहे
स० लभेन	लभेयाताम्	लभेरन्
लभेयाः	लभेयाथाम्	लभेध्वम्
लभेय	लभेवहि	लभेमहि
प० लभताम्	लभेताम्	लभन्ताम्
लभस्व	लभेधाम्	लभध्वम्
लभै	लभावहे	लभामहे
झ० अलभत	अलभेताम्	अलभन्त
अलभयाः	अलभेथाम्	अलभध्वम्
अलभे	अलभावहि	अलभामहि
अ० अलब्ध	अलप्नाताम्	अलप्सत
अलब्धाः	अलप्ताथाम्	अलब्ध्वम्
अलप्ति	अलप्त्वहि	अलप्समहि
प० लेभे	लेभाते	लेभिरे
लेभिषे	लेभाये	लेभिध्वे
लेभे	लेभवहे	लेभिमहे
आ० लप्सीष्ट	लप्सीयास्ताम्	लप्सीरन्
लप्सीष्ठाः	लप्सीयास्याम्	लप्सीध्वम्
लप्सीय	लप्सीवहि	लप्सीमहि
श्व० लब्धा	लब्धारौ	लब्धारः
लब्धासे	लब्धासाये	लब्धाध्वे
लब्धाहे	लब्धास्वहे	लब्धास्महे
भ० लप्स्यते	लप्स्येते	लप्स्यन्ते
लप्स्यसे	लप्स्येथे	लप्स्यध्वे
लप्स्ये	लप्स्यावहे	लप्स्यामहे
क्रि० अलप्स्यत	अलप्स्येताम्	अलप्स्यन्त
अलप्स्यथाः	अलप्स्येथाम्	अलप्स्यध्वम्
अलप्स्ये	अलप्स्यावहि	अलप्स्यामहि
॥ भामि-क्रोधे । क्रोध करवो ॥		
भामते । अभामिष्ट । बमामे ।		
॥ क्षमौषि-सहने, सहन करवुं ॥		
व० क्षमते	क्षमेते	क्षमन्ते
क्षमसे	क्षमेथे	क्षमध्वे

क्षमे	क्षमावहे	क्षमामहे
स० क्षमताम्	क्षमेयाताम्	क्षमेरन्
क्षमेयाः	क्षमेयाथाम्	क्षमेध्वम्
क्षमेय	क्षमेवहि	क्षमेमहि
प० क्षमेत	क्षमेताम्	क्षमन्ताम्
क्षमस्व	क्षमेयाम्	क्षमध्वम्
क्षमे	क्षमावहे	क्षमामहे
झ० अक्षमत	अक्षमेताम्	अक्षमन्त
अक्षमथाः	अक्षमेथाम्	अक्षमध्वम्
अक्षमे	अक्षमावहि	अक्षमामहि
अ० अक्षमिष्ट	अक्षमिषाताम्	अक्षमिषत
अक्षमिष्ठाः	अक्षमिषाथाम्	अक्षमिष्वम्
		इद्वम्
अक्षमिषि	अक्षमिष्वहि	अक्षमिषमहि
अक्षंस्त	अक्षंसाताम्	अक्षंसत
अक्षंस्याः	अक्षंसाथाम्	अक्षंस्वम्-द्वध्वम्
अक्षंसि	अक्षंस्वहि	अक्षंस्महि
प० वक्षमे	वक्षमाते	वक्षमिरे
वक्षमिषे	वक्षंसे	वक्षमाये
वक्षमे	वक्षमिवहे	वक्षमिमहे
मतान्तरे वक्षमिषे इत्येव ।		
मतांतरे वक्षध्वे वक्षण्वहे ॥		
वक्षण्वमहे इत्यपि ।		
आ० क्षमिषीष्ट	क्षमिषीयास्ताम्	क्षमिषीरन्
क्षमिषीष्ठाः	क्षमिषीयास्याम्	क्षमिषीध्वम्
क्षमिषीय	क्षमिषीवहि	क्षमिषीमहि
क्षसीष्ट	क्षंसीयास्ताम्	क्षंसीरन्
क्षसीष्ठाः	क्षंसीयास्याम्	क्षंसीध्वम्
क्षंसीय	क्षंसीवहि	क्षंसीमहि
श्व० क्षमिता	क्षमितारौ	क्षमितारः
क्षमितासे	क्षमितासाये	क्षमिताध्वे
क्षमिताहे	क्षमितास्वहे	क्षमितास्महे
क्षन्ता	क्षन्तारौ	क्षन्तारः
क्षन्तासे	क्षन्तासाये	क्षन्ताध्वे

क्षन्ताहे क्षन्तास्वहे क्षन्तास्महे
 म० क्षमिष्यते क्षमिष्येते क्षमिष्यन्ते
 क्षमिष्यसे क्षमिष्येथे क्षमिष्यध्वे
 क्षमिष्ये क्षमिष्यावहे क्षमिष्यामहे
 क्षस्यते क्षस्येते क्षस्यन्ते
 क्षस्यसे क्षस्येथे क्षस्यध्वे
 क्षस्ये क्षस्यावहे क्षस्यामहे

कि० अक्षमिष्यत अक्षमिष्येताम् अक्षमिष्यन्त
 अक्षमिष्यथाः अक्षमिष्येथाम् अक्षमिष्यध्वम्
 अक्षमिष्ये अक्षमिष्यावहि अक्षमिष्यामहि
 अक्षंस्यत अक्षंस्येताम् अक्षंस्यन्त
 अक्षंस्यथाः अक्षंस्येथाम् अक्षंस्यध्वम्
 अक्षंस्ये अक्षंस्यावहि अक्षंस्यामहि

॥ इमूर्क-कान्तौ ॥ कान्तिरिच्छा, इच्छु

व० कामयते कामयेते कामयन्ते
 कामयसे कामयेथे कामयध्वे
 कामये कामयावहे कामयामहे

स० कामयेत कामयेताम् कामयेरन्
 कामयेथाः कामयेथाम् कामयेध्वम्
 कामयेय कामयेवहि कामयेमहि

प० कामयताम् कामयेताम् कामयन्ताम्
 कामयस्व कामयेथाम् कामयध्वम्
 कामये कामयावहे कामयामहे

श० अकामयत अकामयेताम् अकामयन्त
 अकामयथाः अकामयेथाम् अकामयध्वम्
 अकामये अकामयावहि अकामयामहि

अ० अचकमत अचकमेताम् अचकमन्त
 अचकमथाः अचकमेथाम् अचकमध्वम्
 अचकमे अचकमावहि अचकमामहि

अ३ अचीकमत अचीकमेताम् अचीकमन्त
 अचीकमथाः अचीकमेथाम् अचीकमध्वम्
 अचीकमे अचीकमावहि अचीकमामहि

प० चकमे चकमते चकमिरे
 चकमिषे चकमाथे चकमिष्वे

चकमे चकमिष्वे चकमिम्हे
 कामयाञ्चके कामयाञ्चकाते कामयाञ्चकिरे
 कामयाञ्चकृषे कामयाञ्चकाथे-ञ्चकृदूवे
 कामयाञ्चके कामयाञ्चकृवहे कामयाञ्चकृमहे

कामयामास । कामयाम्बभूव
 आ० कामयिषीष्ट कामयिषीयास्ताम्
 कामयिषीरन्

कामयिषीष्टाः कामयिषीयास्थाम्
 कामयिषीद्वम्-ध्वम्

कामयिषीय कामयिषीवहि कामयिषीमहि
 कमिषीष्ट कमिषीयास्ताम् कमिषीरन्
 कमिषीष्टाः कमिषीयास्थाम् कमिषीध्वम्
 कमिषीय कमिषीवहि कमिषीमहि
 प्रव० कमिता कमितारौ कमितार
 कमितासे कमितासाथे कमिताध्वे
 कमिताहे कमितास्वहे कमितास्महे

कामयिता कामयितारौ कामयितारः
 कामयितासे कामयितासाथे कामयिताध्वे
 कामयिताहे कामयितास्वहे कामयितास्महे

म० कमिष्यते कमिष्येते कमिष्यन्ते
 कमिष्यसे कमिष्येथे कमिष्यध्वे
 कमिष्ये कमिष्यावहे कमिष्यामहे

कामयिष्यते कामयिष्येते कामयिष्यन्ते
 कामयिष्यसे कामयिष्येथे कामयिष्यध्वे
 कामयिष्ये कामयिष्यावहे कामयिष्यमहे

अकमिष्यत अकमिष्येताम् अकमिष्यन्त
 अकमिष्यथाः अकमिष्येथाम् अकमिष्यध्वम्
 अकमिष्ये अकमिष्यावहि अकमिष्यामहि

अकामयिष्यत अकामयिष्येताम् अकामयिष्यन्त
 अकामयिष्यथाः अकामयिष्येथाम्-मयिष्यध्वम्
 अकामयिष्ये अकामयिष्यावहि अकामयिष्यामहि

अयि—गती जवुं

व० अयते अयेते अयन्ते
 अयसे अयेथे अयध्वे

अये	अयावहे	अयामहे
पलायते	पलायेते	पलायन्ते
पलायसे	पलायेथे	पलायध्वे
पलाये	पलायावहे	पलायामहे
प्लावते	प्लायेते	प्लावन्ते
प्लावसे	प्लायेथे	प्लावध्वे
प्लाये	प्लायावहे	प्लायामहे
स० अयेत	अयेयाताम्	अयेरत्
अयेथाः	अयेयाथाम्	अयेध्वम्
अयेय	अयेवहि	अयेमहि
प० अयताम्	अयेताम्	अयन्ताम्
अयस्व	अयेथाम्	अयध्वम्
अये	अयावहे	अयामहे
अ० आयत	आयेताम्	आयन्त
आयथाः	आयेथाम्	आयध्वम्
आये	आयावहि	आयामहि
अ० आयिष्ट	आयिषाताम्	आयिषत
आयिष्टाः	आयिषाथाम्	आयिद्ध्वम्
		ध्वम्-हृद्वम्
आयिषि	आयिष्वहि	आयिष्महि
प० अयाञ्चके	अयाञ्चक्राते	अयाञ्चक्रिरे
अयाञ्चकृषे	अयाञ्चक्राथे	अयाञ्चकृद्वे
अयाञ्चके	अयाञ्चकृवहे	अयाञ्चक्रमहे
		अयामास । अयाञ्चसूच
आ० अयिषीष्ट	अयिषीयास्ताम्	अयिषीरन्
अ यिषीष्टाः	अयिषीयास्थाम्	
	अयिषीद्वम्-ध्वम्	
अयिषीय	अयिषीवहि	अयिषीमहि
प्र० अयिता	अयितारौ	अयितार-
अयितासे	अयितासाथे	अयिताध्वे
अयिताहे	अयितास्वहे	अयितास्महे
म० अयिष्यते	अयिष्येते	अयिष्यन्ते
अयिष्यसे	अयिष्येथे	अयिष्यध्वे
अयिष्ये	अयिष्यावहे	अयिष्यामहे

क्रि० आयिष्यत आयिष्येताम् आयिष्यन्ताम्
 आयिष्यथाः आयिष्येथाम् आयिष्यध्वम्
 आयिष्ये आयिष्यावहि आयिष्यामहि
 वयि एयि मयि नयि वयि रयि-गती ॥ जनुं
 वयते । अवयिष्ट । ववये ।
 पयते । अपयिष्ट । पेये ।
 मवते । अमयिष्ट । मेये ।
 नयते । अनयिष्ट । नेये ।
 वयते । अचयिष्ट । चेये ।
 रयते । अरयिष्ट । रेये ।
 तयि-रक्षणे च ॥ रक्षण करु

व० तयते	तयेते	तयन्ते
तयसे	तयेथे	तयध्वे
तये	तयावहे	तयामहे
स० तयेत	तयेयाताम्	तयेरन्
तयेथाः	तयेयाथाम्	तयेध्वम्
तयेय	तयेवहि	तयेमहि
प० तयताम्	तयेताम्	तयन्ताम्
तयस्व	तयेथाम्	तयध्वम्
तयै	तयावहे	तयामहे
अ० अतयत	अतयेताम्	अतयन्त
अतयथाः	अतयेथाम्	अतयध्वम्
अतये	अतयावहि	अतयामहि
अ० अतयिष्ट	अतयिषाताम्	अतयिषत
अतयिष्टाः	अतयिषाथाम्	अतयिद्ध्वम्
		ध्वम्-ध्वम्
अतयिषि	अतयिष्वहि	अतयिष्महि
प० तेये	तेयाते	तेयिरे
तेयिषे	तेयाथे	तेयिद्वे-ध्वे
तेये	तेयिवहे	तेयिमहे
आ० तयिषीष्ट	तयिषीयास्ताम्	तयिषीरन्
तयिषीष्टाः	तयिषीयास्थाम्	तयिषीद्वम्
		ध्वम्
तयिषीय	तयिषीवहि	तयिषीमहि

श्व० तयिता - तयितारौ तयितारः
तयितासे तयितासाथे तयिताध्वे
तयिताहे तयितास्वहे तयितास्महे

भ० तयिष्यते तयिष्येते तयिष्यन्ते
तयिष्यसे तयिष्येथे तयिष्यध्वे
तयिष्ये तयिष्यावहे तयिष्यामहे

क्रि० अतयिष्यत अतयिष्येताम् अतयिष्यन्त
अतयिष्यथाः अतयिष्येथाम् अतयिष्यध्वम्
अतयिष्ये अतयिष्यावहि अतयिष्यामहि

गधि-रक्षणे च, रक्षणे कर्तुं, जर्तुं

ष० नयते नयेते नयन्ते
नयसे नयेथे नयध्वे
नये नयावहे नयामहे

ल० नयेत नयेताम् नयेरन्
नयेथाः नयेथायाम् नयेध्वम्
नयेथ नयेधहि नयेमहि

प० नयताम् नयेताम् नयन्ताम्
नयस्व नयेथाम् नयध्वम्
नये नयावहे नयामहे

झ० अनयत अनयेताम् अनयन्त
अनयथाः अनयेथाम् अनयध्वम्
अनये अनयावहि अनयामहि

ञ० अनयिष्ट अनयिषाताम् अनयिषत
अनयिष्ठाः अनयिषाथाम् अनयिष्द्वध्वम्
द्वध्वम् ध्वम्

अनयिषि अनयिष्वहि अनयिषमहि

प० नेये नेयाते नेयिरे
नेयिषे नेयाथे नेयिद्वे-ध्वे
नेये नेयिषहे नेयिमहे

आ० नयिषीष्ट नयिषीयास्ताम् नयिषीरन्
नयिषीष्ठाः नयिषीयास्थाम् नयिषीद्वध्वम्
नयिषीय नयिषीवहि नयिषीमहि

श्व० नयिता नयितारौ नयितारः
नयितासे नयितासाथे नयिताध्वे

नयिताहे नयितास्वहे नयितास्महे

भ० नयिष्यते नयिष्येते नयिष्यन्ते
नयिष्यसे नयिष्येथे नयिष्यध्वे
नयिष्ये नयिष्यावहे नयिष्यामहे

क्रि० अनयिष्यत अनयिष्येताम् अनयिष्यन्त
अनयिष्यथाः अनयिष्येथाम् अनयिष्यध्वम्
अनयिष्ये अनयिष्यावहि अनयिष्यामहि

॥ दयि-दान-गति-हिंसा-दहनेषु च ॥

। आपवु, जर्तुं हिंसा करवी काल्दुं

व० दयते दयेने दयन्ते
दयसे दयेथे दयध्वे
दये दयावहे दयामहे

ल० दयेत दयेताम् दयेरन्
दयेथाः दयेथायाम् दयेध्वम्
दयेथ दयेधहि दयेमहि

प० दयताम् दयेताम् दयन्ताम्
दयस्व दयेथाम् दयध्वम्
दये दयावहे दयामहे

झ० अदयत अदयेताम् अदयन्त
अदयथाः अदयेथाम् अदयध्वम्
अदये अदयावहि अदयामहि

ञ० अदयिष्ट अदयिषाताम् अदयिषत
अदयिष्ठाः अदयिषाथाम् अदयिष्द्वध्वम्
द्वध्वम् ध्वम्

अदयिषि अदयिष्वहि अदयिषमहि

प० दयाञ्जके दयाञ्जकाते दयाञ्जकिरे
दयाञ्जकृषे दयाञ्जकाथे दयाञ्जकृद्वे
दयाञ्जके दयाञ्जकृवहे दयाञ्जकृमहे
दयामास । दयाम्बमूव ।

आ० दयिषीष्ट दयिषीयास्ताम् दयिषीरन्
दयिषीष्ठाः दयिषीयास्थाम् दयिषीद्वध्वम्
दयिषीय दयिषीवहि दयिषीमहि

श्व० दयिता दयितारौ दयितारः
दयितासे दयितासाथे दयिताध्वे

दयिताहे दयितास्वहे दयितास्महे
 भ० दयिष्यते दयिष्येते दयिष्यन्ते
 दयिष्यसे दयिष्येथे दयिष्यध्वे
 दयिष्ये दयिष्यावहे दयिष्यामहे
 क्रि० अदयिष्यत अदयिष्येताम् अदयिष्यन्त
 अदयिष्यथाः अदयिष्येथाम् अदयिष्यध्वम्
 अदयिष्ये अदयिष्यावहि अदयिष्यामहि

॥ डयैङ्-तन्नुसन्ताने । घणुं ।

ऊयते । औयिष्ट । ऊयाश्चक्रे ।

॥ पूयैङ्-दुर्गन्धविशरणयोः । गंधाङ् जनुं
 धिखेराङ् जनुं, लडी जनुं ।

पूयते । अपूयिष्ट । पुपूये ।

॥ कृयैङ्-शब्दोन्मनयोः । शब्द करबो,
 । भीजावहुं ।

कृयते । अकृयिष्ट । कुकृये ।

॥ क्ष्मायैङ्-विधूने । हलावहुं ।
 क्ष्मायते । अक्ष्मायिष्ट । वक्ष्माये ।

॥ स्फायैङ्-बुझौ ॥ वधुं ।
 स्फायते । अस्फायिष्ट । पस्फाये ।

॥ औप्यायैङ्-बुझौ, ॥ वधुं ।

ब० प्यायते प्यायेते प्यायन्ते
 प्यायसे प्यायेथे प्यायध्वे
 प्याये प्यायावहे प्यायामहे
 ल० प्यायेत प्यायेताम् प्यायेरन्
 प्यायेथाः प्यायेथाम् प्यायेध्वम्
 प्यायेथ प्यायेवहि प्यायेमहि
 प० प्यायताम् प्यायेताम् प्यायन्ताम्
 प्यायस्व प्यायेथाम् प्यायध्वम्
 प्याये प्यायावहे प्यायामहे
 झ० अप्यायत अप्यायेताम् अप्यायन्त
 अप्यायथाः अप्यायेथाम् अप्यायध्वम्
 अप्याये अप्यायावहि अप्यायामहि
 झ० अप्यायि अप्यायिष्ट अप्यायिषाताम्
 अप्यायिषत

अप्यायिष्ठाः अप्यायिषाताम् अप्यायि-
 हृदयस्-हृदयम्-ध्वम्

अप्यायिषि अप्यायिष्वहि अप्यायिष्महि

प० पिप्ये पिप्याते पिप्येरे
 पिप्येथे पिप्याथे पिप्यिद्वे-ध्वे
 पिप्ये पिप्यिवहे पिप्यिमहे

भा० प्यायिषीष्टप्यायिषीयास्ताम्प्यायिषीरन्
 प्यायिषीष्ठाःप्यायिषीयास्ताम्प्यायिषीह्वम्
 ध्वम्

प्यायिषीय प्यायिषीवहि प्यायिषीमहि

श्व० प्यायिता प्यायितारौ प्यायितारः
 प्यायितासे प्यायितासाथे प्यायिताध्वे
 प्यायिताहे प्यायितास्वहे प्यायितास्महे

भ० प्यायिष्यते प्यायिष्येते प्यायिष्यन्ते
 प्यायिष्यसे प्यायिष्येथे प्यायिष्यध्वे
 प्यायिष्ये प्यायिष्यावहे प्यायिष्यामहे

क्रि० अप्यायिष्यत अप्यायिष्येताम्-अप्यायिष्यन्त
 अप्यायिष्यथाःअप्यायिष्येथाम्अप्यायिष्यध्वम्
 अप्यायिष्ये अप्यायिष्यावहि अप्यायिष्यामहि

॥ स्फायैङ्-बुझौ ॥ वधुं ।

स्फायते । अस्फायिष्ट । पस्फाये ।

॥ तायैङ्-सन्तानपालनयोः ॥ रचना
 करबो, रक्षण करहुं ।

ब० तायते तायेते तायन्ते
 तायसे तायेथे तायध्वे
 ताये तायावहे तायामहे

ल० तायेत तायेताम् तायेरन्
 तायेथाः तायेथाम् तायेध्वम्
 तायेथ तायेवहि तायेमहि

प० तायताम् तायेताम् तायन्ताम्
 तायस्व तायेथाम् तायध्वम्
 ताये तायावहे तायामहे

झ० अतायत अतायेताम् अतायन्त
 अतायथाः अतायेथाम् अतायध्वम्

अताये अतायावहि अतायामहि
अ० अतायि-अतायिह अतायिषाताम् अतायिषत

अतायिष्ठाः अतायिषाथाम् अतायिद्भवम्
द्वभम्-ध्वम्

अतायिषि अतायिष्वहि अतायिष्महि

प० तताये ततायाते ततायिरे
ततायिषे ततायाथे ततायिद्भवे-ध्वे
तताये ततायिषहे ततायिमहे

भा० तायिषीष्ट तायिषीयास्ताम् तायिषीरन्
तायिषीष्ठाःआयिषीयास्ताम् तायिषीद्भवम्-ध्वम्
तायिषीय तायिषीवहि तायिषीमहि

तायिता तायितारौ तायितारः
तायितासे तायितासाथे तायिताष्वे
तायिताहे तायितास्वहे तायितास्महे

भ० तायिष्यते तायिष्येते तायिष्यन्ते
तायिष्यसे तायिष्येथे तायिष्यध्वे
तायिष्ये तायिष्यावहे तायिष्यामहे

क्रि० अतायिष्यतअतायिष्येताम् अतायिष्यन्त
अतायिष्यथाः अतायिष्येथाम् अतायिष्यध्वम्
अतायिष्ये अतायिष्यावहि अतायिष्यामहि

॥ बलि बलिह-संवरणे । ठाकुरुं ।
बलते । अबलिष्ट । बबले ।
बलते । अबलिष्ट । बबले ।

॥ शलि शलने च । शालु ।
शलते । अशलिष्ट । शेले ।

भलि भलिह-धारणे ॥ धारण करवुं ।
भलते । अभलिष्ट । भेले ।
भलते । अभलिष्ट । भभले ।

॥ भलि भलिह-परिमाणणहिंसायाज्ञेषु ॥
वात करबी, हिंसा करबी, दान देवु ।
भलते । अभलिष्ट । बभले ।
भलते । अभलिष्ट । बभले ।

॥ कलि-शब्दसङ्ग्रहानयोः । शब्द करबी
गणतरी करबी ।
कलते । अकलिष्ट । चकले ।

॥ कलिह-अशब्दे ॥ मौन रहवु ।
कलते । अकलिष्ट । चकले ।

॥ तेवृक् देवृक्-देवने ॥ खेलवुं ।
तेवते । अतेविष्ट । तितेवे ।
देवते । अदेविष्ट । दिदेवे ।

॥ सेवृक् केवृक् खेवृक् गेवृक् ग्लेवृक् पेवृक्
प्लेवृक् मेवृक् म्लेवृक्-सेवने ॥ सेवा करबी
सेवते । परिसेवते । असेविष्ट । सिसेवे

केवते । अकेविष्ट । चिकेवे ।
खेवते । अखेविष्ट । चिखेवे ।
गेवते । अगेविष्ट । जिगेवे ।
ग्लेवते । अग्लेविष्ट । जिग्लेवे ।
पेवते । अपेविष्ट । पिपेवे ।
प्लेवते । अप्लेविष्ट । पिप्लेवे ।
मेवते । अमेविष्ट । मिमेवे ।
म्लेवते । अम्लेविष्ट । मिम्लेवे ।

॥ वेवृक्-सेवने ॥ सेववुं ।

व० परिषेवते परिषेवते परिषेवन्ते
परिषेवसे परिषेवेथे परिषेवध्वे
परिषेवे परिषेवावहे परिषेवामहे
निषेवते । निषेवते । अनुसेवते । प्रतिसेवते

ख० सेवेत सेवेयाताम् संवेरन्
सेवेथाः सेवेयाथाम् सेवेध्वम्
सेवेथ सेवेवहि सेवेमहि

प० सेवताम् सेवेताम् सेवन्ताम्
सेवस्व सेवेथाम् संवध्वम्
सेवै सेवावहे सेवामहे

भा० असेवत असेवेताम् असेवन्त
असेवथाः असेवेथाम् असेवध्वम्
असेवे असेवावहि असेवामहि
पर्यसेवत । न्यसेवत । व्यसेवत ।

अ० असेविष्ट असेविषाताम् असेविषत
असेविष्ठाः असेविषाथाम् असेविद्भवम्
द्वभम् ध्वम्
असेविषि असेविष्वहि असेविष्महि

भ्लास्यै भ्लास्यावहे भ्लास्यामहे
 भ्लासताम् भ्लासेताम् भ्लासन्ताम्
 भ्लासस्व भ्लासेयाम् भ्लासध्वम्
 भ्लासे भ्लासावहे भ्लासामहे
 झ० अम्भ्लास्यत अम्भ्लास्येताम् अम्भ्लास्यन्त
 अम्भ्लास्यथाः अम्भ्लास्येयाम् अम्भ्लास्यध्वम्
 अम्भ्लास्ये अम्भ्लास्यावहि अम्भ्लास्यामहि
 अम्भ्लासत अम्भ्लासेताम् अम्भ्लासन्त
 अम्भ्लासथाः अम्भ्लासेयाम् अम्भ्लासध्वम्
 अम्भ्लासे अम्भ्लासावहि अम्भ्लासामहि
 झ० अम्भ्लासिष्ट अम्भ्लासिषाताम् अम्भ्लासिषत
 अम्भ्लासिष्ठाः अम्भ्लासिषायाम् अम्भ्लासिष्वम्
 अम्भ्लासिषि अम्भ्लासिष्वहि अम्भ्लासिष्महि
 प० भ्लेसे भ्लेसाते भ्लेसिरे
 भ्लेसिषे भ्लेसाथं भ्लेसिष्वे
 भ्लेसे भ्लेसिष्वहे भ्लेसिमहे
 बम्भ्लासे बम्भ्लासाते बम्भ्लासिरे
 बम्भ्लासिषे बम्भ्लासाथे बम्भ्लासिष्वे
 बम्भ्लासे बम्भ्लासिष्वहे बम्भ्लासिमहे
 भ्लासिषीष्टभ्लासिषीयास्ताम् भ्लासिषीरन्त
 भ्लासिषीष्ठाः भ्लासिषीयास्याम् भ्लासिषीष्वम्
 भ्लासिषीय भ्लासिषीवहि भ्लासिषीमहि
 भ्लासिषीना भ्लासिषीतारौ भ्लासिषीतारः
 भ्लासिषीतासे भ्लासिषीतासाथे भ्लासिषीतास्वे
 भ्लासिषीताहे भ्लासिषीतास्वहे भ्लासिषीतास्महे
 भ्लासिष्यते भ्लासिष्येते भ्लासिष्यन्ते
 भ्लासिष्यसे भ्लासिष्येये भ्लासिष्यध्वे
 भ्लासिष्ये भ्लासिष्यावहे भ्लासिष्यामहे
 कि० अम्भ्लासिष्यत अम्भ्लासिष्येताम्-सिष्यन्त
 अम्भ्लासिष्यथाः अम्भ्लासिष्येयाम्-सिष्यध्वम्
 अम्भ्लासिष्ये अम्भ्लासिष्यावहि अम्भ्लासिष्यामहि
 ॥ रासृङ् नासृङ् शब्दे । शब्द करवो
 रासते । अरासिष्ट । ररासे ।
 ॥ नासते । अनासिष्ट । नेसे ।
 ॥ णमि काटिश्ये । कूटिलता करवो

नसते । अनसिष्ट । नेसे ।
 ॥ म्यसि-भ्ये । भय पामवो
 म्यसते । अभ्यसिष्ट । बभ्यसे ।
 ॥ आङ् शसृङ् इच्छायाम् । इच्छुं
 आशंसते । आशंसिष्ट । आशशसे
 ॥ प्रसृङ् ग्लसृङ्-भदने । खावुं
 प्रसते । अग्रसिष्ट । जग्रसे ।
 ग्लसते । अग्लसिष्ट । जग्लसे ।
 ॥ वसृङ्-करणे । करवुं
 वसते । अवसिष्ट । जवसे ।
 ॥ ईहि-चेष्टायाम् । चेष्टा करवी
 ईहते । ईहेत ईहताम् ।
 ऐहते । ऐहिष । ईहाञ्जे ।
 ईहामास । ईहाम्बभूव । ईहिषीष्ट
 ईहिता । ईहिष्यते । ऐहिष्यत ।
 ॥ अहृङ् ण्विङ्-गतौ । जवुं
 अहते । आहिष्ट । आनहे ।
 प्लेहते । अप्लेहिष्ट । पिप्लिहे ।
 ॥ गहिं गलिह-कुम्भने । निम्बा करवो
 गहते । अगहिंष्ट । जगहे ।
 गलहते । अगलिहष्ट । जगलहे ।
 ॥ बहिं बलिह-प्राधान्ये । आगेवान् यवुं
 मुख्य यवुं
 बहते । अबहिष्ट । बबहे ।
 बलहते । अबलिहष्ट । बबलहे ।
 बहिं बलिह-परिभाषणहिसाच्छादनेषु ।
 वात चित करवी, दिसा करवी ठांकुं
 बहते । अबहिंष्ट । बबहे ।
 बलहते । अबलिहष्ट । बबलहे ।
 ॥ वेहृङ् जेहृङ् वाहृङ्-प्रयत्ने ॥ प्रयत्न परव
 वेहते । अवेहिष्ट । विवेहे ।
 जेहते । अजेहिष्ट । जिजेहे ।
 ॥ ब्राह्म-निक्षेपे ॥ स्थापन करवुं
 ब्राहते । अब्राहिष्ट । ब्राह ।
 ॥ ऊहि-तर्के । धितर्क करवो ।

ऊहते । ऊहत । ऊहताम् ।
 औहत । औहिष्ट । ऊहाश्चे ।
 ऊहामास । ऊहाम्बभूव । ऊहिषीष्ट
 ऊहिता । ऊहियते । औहियत ।
 ॥ गाहौङ्-बिलोङने. ॥ डुचकी मारवी.

ब०	गाहते	गाहे	गाहन्ते
	गाहसे	गाहेथे	गाहध्वे
	गाहे	गाहावहे	गाहामहे
स०	गाहेत	गाहेयाताम्	गाहेरन्
	गाहेथाः	गाहेयाथाम्	गाहेध्वम्
	गाहेय	गाहेचहि	गाहेमहि
प०	गाहताम्	गाहेताम्	गाहन्ताम्
	गाहस्व	गाहेथाम्	गाहध्वम्
	गाहे	गाहावहे	गाहामहे
झ०	अगाहत	अगाहेताम्	अगाहन्त
	अगाहथाः	अगाहेथाम्	अगाहध्वम्
	अगाहे	अगाहावहि	अगाहामहि
अ०	अगाहिष्ट	अगाहिषाताम्	अगाहिषत
	अगाहिष्ठाः	अगाहिषाथाम्	अगाहिद्भवम्
	अगाहिषि	अगाहिष्वहि	अगाहिषमहि
	अगाह	अवाक्षाताम्	अवाक्षत
	अगाहाः	अवाक्षाथाम्	अवाग्द्वम्
	अवाक्षि	अवाक्ष्वहि	अवाक्षमहि
प०	जगाहे	जगाहाते	जगाहिरे
	जगाहिषे	जवाक्षे जगाहाये	जगाहिद्वे-ध्वे
	जगाहे	जगाहिवहे	जगाहामहे
	भतांते-जवाद्धे	जवाद्धे	जवाद्धे
आ०	गाहिषीष्ट	गाहिषीयास्ताम्	गाहिषीरन्
	गाहिषीष्ठाः	गाहिषीयास्थाम्	गाहिषीद्भवम्
	गाहिषीय	गाहिषीवहि	गाहिषीमहि
	वाक्षीष्ट	वाक्षीयास्ताम्	वाक्षीरन्
	वाक्षीष्ठाः	वाक्षीयास्थाम्	वाक्षीध्वम्

वाक्षीय	वाक्षीवहि	वाक्षीमहि
अ०गाहिता	गाहितारौ	गाहितारः
गाहितासे	गाहितासाथे	गाहिताध्वे
गाहिताहे	गाहितास्वहे	गाहितास्महे
गाढा	गाढारौ	गाढारः
गाढासे	गाढासाथे	गाढाध्वे
गाढाहे	गाढास्वहे	गाढास्महे
म०गाहिष्यते	गाहिष्येते	गाहिष्यन्ते
गाहिष्यसे	गाहिष्येथे	गाहिष्यध्वे
गाहिष्ये	गाहिष्यावहे	गाहिष्यामहे
वाक्ष्यते	वाक्ष्येते	वाक्ष्यन्ते
वाक्ष्यसे	वाक्ष्येथे	वाक्ष्यध्वे
वाक्ष्ये	वाक्ष्यावहे	वाक्ष्यामहे

कि० अगाहियत अगाहियेताम् अगाहियन्त
 अगाहियथाः अगाहियेथाम् अगाहियध्वम्
 अगाहिये अगाहियावहि अगाहियामहि
 अवाक्ष्यत अवाक्ष्येताम् अवाक्ष्यन्त
 अवाक्ष्यथाः अवाक्ष्येथाम् अवाक्ष्यध्वम्
 अवाक्ष्ये अवाक्ष्यावहि अवाक्ष्यामहि
 ॥ ग्लहौङ्-ग्रहणे, ॥ ग्रहण करव

ब०	ग्लहते	ग्लहेते	ग्लहन्ते
	ग्लहसे	ग्लहेथे	ग्लहध्वे
	ग्लहे	ग्लहावहे	ग्लहामहे
स०	ग्लहेत	ग्लहेयाताम्	ग्लहेरन्
	ग्लहेथाः	ग्लहेयाथाम्	ग्लहेध्वम्
	ग्लहेय	ग्लहेचहि	ग्लहेमहि
प०	ग्लहताम्	ग्लहेताम्	ग्लहन्ताम्
	ग्लहस्व	ग्लहेथाम्	ग्लहध्वम्
	ग्लहे	ग्लहावहे	ग्लहामहे
झ०	अग्लहत	अग्लहेताम्	अग्लहन्त
	अग्लहथाः	अग्लहेथाम्	अग्लहध्वम्
	अग्लहे	अग्लहावहि	अग्लहामहि
अ०	अग्लाड	अग्लक्षाताम्	अग्लक्षत
	अग्लाडाः	अग्लक्षाथाम्	अग्लग्द्वम्
			द्वम्

म०	गर्हिष्यते	गर्हिष्येते	गर्हिष्यन्ते
	गर्हिष्यसे	गर्हिष्येथे	गर्हिष्यध्वे
	गर्हिष्ये	गर्हिष्यावहे	गर्हिष्यामहे
	घर्ष्यते	घर्ष्येते	घर्ष्यन्ते
	घर्ष्यसे	घर्ष्येथे	घर्ष्यध्वे
	घर्ष्ये	घर्ष्यावहे	घर्ष्यामहे

कि० अगर्हिष्यत अगर्हिष्येताम् अगर्हिष्यन्त
अगर्हिष्यथाः अगर्हिष्येथाम् अगर्हिष्यध्वम्
अगर्हिष्ये अगर्हिष्यावहि अगर्हिष्यामहि
अघर्ष्यत अघर्ष्येताम् अघर्ष्यन्त
अघर्ष्यथाः अघर्ष्येथाम् अघर्ष्यध्वम्
अघर्ष्ये अघर्ष्यावहि अघर्ष्यामहि

॥ बहुङ् महुङ्-बुङ् ॥ वधुङ् ।

वंहते । अवंहिष्ट । ववंहे ।

महते । अमहिष्ट । ममहे ।

॥ दक्षि शस्त्रे च । स्फुटिवाळा थुं वधुङ्
दक्षते । अदक्षिष्ट । दक्षे ।

॥ धुक्षि धिक्षि तन्दीपन-कलेश-जीवनेषु
उत्तंजित करुं, कलेश करावधो जीवाद्धुं
धुक्षने । अधुक्षिष्ट । धुक्षे ।
धिक्षते । अधिक्षिष्ट । धिक्षे ।

॥ धुक्षि-वरणे ॥ स्वीकारुं, पसंद करुं
वृक्षते । अवृक्षिष्ट । ववृक्षे ।

॥ शिक्षि-विद्योपादाने ॥ शिक्षुं ।

व०	शिक्षते	शिक्षेते	शिक्षन्ते
	शिक्षसे	शिक्षेथे	शिक्षध्वे
	शिक्षे	शिक्षावहे	शिक्षामहे

स०	शिक्षेत	शिक्षेयाताम्	शिक्षेरन्
	शिक्षेयाः	शिक्षेयाथाम्	शिक्षेध्वम्
	शिक्षेय	शिक्षेवहि	शिक्षेमहि

प०	शिक्षताम्	शिक्षेताम्	शिक्षन्ताम्
	शिक्षस्व	शिक्षेथाम्	शिक्षध्वम्
	शिक्षे	शिक्षावहे	शिक्षामहे

झ०	अशिक्षन	अशिक्षेताम्	अशिक्षन्त
	अशिक्षथाः	अशिक्षेथाम्	अशिक्षध्वम्

अशिक्षे अशिक्षावहि अशिक्षामहि
अ० अशिक्षिष्ट अशिक्षिताताम् अशिक्षिषत
अशिक्षिष्टाः अशिक्षिषाथाम् अशिक्षिषध्वम्

इदधम्

अशिक्षिषि अशिक्षिष्वहि अशिक्षिष्वमहि

प०	शिक्षिषे	शिक्षिषाते	शिक्षिषिरे
	शिक्षिषिषे	शिक्षिषाथे	शिक्षिषिध्वे
	शिक्षिषे	शिक्षिषिवहे	शिक्षिषिमहे

आ० शिक्षिषीष्ट शिक्षिषीयास्ताम् शिक्षिषीरन्
शिक्षिषीष्टाः शिक्षिषीयाथाम् शिक्षिषीध्वम्
शिक्षिषीय शिक्षिषीवहि शिक्षिषीमहि

भ० शिक्षिता शिक्षितारौ शिक्षितारः
शिक्षितासे शिक्षिनासाथे शिक्षिताध्वे
शिक्षिताहे शिक्षितास्वहे शिक्षितास्महे

म० शिक्षिष्यते शिक्षिष्येते शिक्षिष्यन्ते
शिक्षिष्यसे शिक्षिष्येथे शिक्षिष्यध्वे
शिक्षिष्ये शिक्षिष्यावहे शिक्षिष्यामहे

कि० अशिक्षिष्यत अशिक्षिष्येताम् अशिक्षिष्यन्त
अशिक्षिष्यथाः अशिक्षिष्येथाम् अशिक्षिष्यध्वम्
अशिक्षिष्ये अशिक्षिष्यावहि अशिक्षिष्यामहि

॥ भिक्षि-यात्रायाम् ॥ भागुं ।
भिक्षते । अभिक्षिष्ट । भिक्षे ।

॥ क्षीक्षि-मोण्डबेज्योपनयननियमव्रता-
देशु । सुडावहुं, यक्ष करवो, जनोइ
देवी, व्रत करुं, संस्कार करवो,
वीक्षते । अवीक्षिष्ट । दिदीक्षे ।

॥ ईक्षि-दशने ॥ जोषुं ।

व०	ईक्षते	ईक्षेते	ईक्षन्ते
	ईक्षसे	ईक्षेथे	ईक्षध्वे
	ईक्षे	ईक्षावहे	ईक्षामहे

स०	ईक्षेत	ईक्षेयाताम्	ईक्षेरन्
	ईक्षेयाः	ईक्षेयाथाम्	ईक्षेध्वम्
	ईक्षेय	ईक्षेवहि	ईक्षेमहि

प०	ईक्षताम्	ईक्षेताम्	ईक्षन्ताम्
	ईक्षस्व	ईक्षेथाम्	ईक्षध्वम्
	ईक्षे	ईक्षावहे	ईक्षामहे

झ०	अईक्षन	अईक्षेताम्	अईक्षन्त
	अईक्षथाः	अईक्षेथाम्	अईक्षध्वम्

ईक्षै	ईक्षावहे	ईक्षामहे
छ० ऐक्षत	ऐक्षेताम्	ऐक्षन्त
ऐक्षथाः	ऐक्षेथाम्	ऐक्षन्वम्
ऐक्षे	ऐक्षावहि	ऐक्षामहि
अ० ऐक्षिष्ट	ऐक्षिषाताम्	ऐक्षिषत
ऐक्षिष्ठाः	ऐक्षिषाथाम्	ऐक्षिषन्वम्
ऐक्षिषि	ऐक्षिष्वहि	ऐक्षिषमहि
प० ईक्षाश्चक्रे	ईक्षाश्चक्रते	ईक्षाश्चक्रिरे
ईक्षाश्चकृषे	ईक्षाश्चक्राथे	ईक्षाश्चकृद्वे
ईक्षाश्चक्रे	ईक्षाश्चकृवहे	ईक्षाश्चकृमहे
आ० ईक्षिषीष्ट	ईक्षिषीयास्ताम्	ईक्षिषीरन्
ईक्षिषीष्ठाः	ईक्षिषीयास्थाम्	ईक्षिषीष्वम्
ईक्षिषीय	ईक्षिषीयहि	ईक्षिषीमहि
श्व० ईक्षिता	ईक्षितारौ	ईक्षितारः
ईक्षितासे	ईक्षितासाथे	ईक्षिताश्वे
ईक्षिताहे	ईक्षितास्वहे	ईक्षितास्महे
भ० ईक्षिष्यते	ईक्षिष्येते	ईक्षिष्यन्ते
ईक्षिष्यसे	ईक्षिष्येथे	ईक्षिष्यन्वे
ईक्षिष्ये	ईक्षिष्यावहे	ईक्षिष्यामहे
क्र० ऐक्षिष्यत	ऐक्षिष्येताम्	ऐक्षिष्यन्त
ऐक्षिष्यथाः	ऐक्षिष्येथाम्	ऐक्षिष्यन्वम्
ऐक्षिष्ये	ऐक्षिष्यावहि	ऐक्षिष्यामहि

॥ इति भवादयः आत्मनेपदिनः ॥

॥ अथोभयपदिनः ॥

॥ अग्नि-सेवायाम् ॥ सेवर्तुं

व० अयति	अयतः	अयन्ति
अयसि	अयथः	अयथ
अयामि	अयावः	अयामः
स० अयेत्	अयेताम्	अयेयुः
अयेः	अयेतम्	अयेत
अयेयम्	अयेव	अयेम
प० अयतु	अयतात्	अयताम्
अय	अयतम्	अयत

अयाणि	अयाव	अयाम
छ० अअयत्	अअयताम्	अअयन्
अअयः	अअयतम्	अअयत
अअयम्	अअयाव	अअयाम
अ० अशिअयत्	अशिअयताम्	अशिअयन्
अशिअयः	अशिअयतम्	अशिअयत
अशिअयम्	अशिअयाव	अशिअयाम
प० शिअय	शिअयतुः	शिअयुः
शिअयिथ	शिअयथुः	शिअय
शिअय	शिअयिथ	शिअयिथ
श्व० अयिता	अयितारौ	अयितारः
अयितासि	अयितास्थः	अयितास्थ
अयितास्मि	अयितास्वः	अयितास्मः
भ० अयिष्यति	अयिष्यतः	अयिष्यन्ति
अयिष्यसि	अयिष्यथः	अयिष्यथ
अयिष्यामि	अयिष्यावः	अयिष्यामः
क्रि० अअयिष्यत	अअयिष्यताम्	अअयिष्यन्
अअयिष्यः	अअयिष्यतम्	अअयिष्यत
अअयिष्यम्	अअयिष्याव	अअयिष्याम
व० अयते	अयेते	अयन्ते
अयसे	अयेथे	अयन्वे
अये	अयावहे	अयामहे
स० अयेत	अयेताताम्	अयेरन्
अयेथाः	अयेथाथाम्	अयेष्वम्
अयेथ	अयेवहि	अयेमहि
प० अयनाम्	अयेताम्	अयन्ताम्
अयस्थ	अयेथाम्	अयष्वम्
अये	अयावहे	अयामहे
छ० अअयत	अअयेताम्	अअयन्त
अअयथाः	अअयेथाम्	अअयष्वम्
अअये	अअयावहि	अअयामहि
अ० अशिअयत	अशिअयेताम्	अशिअयन्त
अशिअयथाः	अशिअयेथाम्	अशिअयष्वम्
अशिअये	अशिअयावहि	अशिअयामहि

प० शिञ्जये शिञ्जयाते शिञ्जयिरे
शिञ्जयिषे शिञ्जयिषे शिञ्जयिह्वे-ध्वे
शिञ्जये शिञ्जयिषहे शिञ्जयिमहे
आ० अयिषीष्ट अयिषीयास्ताम् अयिषीरन्
अयिषीष्टाः अयिषीयास्ताम् अयिषीह्वम्-ध्वम्
अयिषीय अयिषीवहि अयिषीमहि

प्र० अयिता अयितारी अयितारः
अयितासे अयितासाये अयिताध्वे
अयिताहे अयितास्वहे अयितास्महे

अ० अयिष्यते अयिष्येते अयिष्यन्ते
अयिष्यसे अयिष्येथे अयिष्यध्वे
अयिष्ये अयिष्याध्वहे अयिष्यामहे

क्रि० अयिष्यन् अयिष्येताम् अयिष्यन्त
अयिष्यथाः अयिष्येथाम् अयिष्यध्वम्
अयिष्ये अयिष्याध्वहि अयिष्यामहि
॥ णीगू-प्रापणे ॥ ङोरकुं, छइ जवु ।

व० नयति नयतः नयन्ति
नयसि नयथ' नयथ
नयामि नयाव' नयामः

स० नयेत् नयेताम् नयेयुः
नये नयेतम् नयेत
नयेयम् नयेथ नयेय

प० नयन् नयतात् नयताम् नयन्तु
नय " नयतम् नयत
नयानि नयाव नयाम

अ० अनयत् अनयताम् अनयन्
अनयः अनयतम् अनयत
अनयम् अनयाध्व अनयाम

अ० अनैषीष्ट अनैषीष्टाम् अनैषु.
अनैषीः अनैषीष्टम् अनैषीष्ट
अनैषम् अनैष्व अनैष्व

प० निनाय निन्यातुः निन्युः
निनयिष्य निनयिष्यन् निन्युः निन्य
निनाय निनय निन्यिष्य निन्यिष्य

आ० नीयात् नीयास्ताम् नीयास्तुः
नीयाः नीयास्तम् नीयास्त
नीयासम् नीयास्व नीयास्म
प्र० नेता नेतारी नेतारः
नेतासि नेतारथः नेतारस्थ
नेतास्मि नेतास्वः नेतास्मः

अ० नेष्यति नेष्यत नेष्यन्ति
नेष्यसि नेष्यथः नेष्यथ
नेष्यामि नेष्यावः नेष्यामः

क्रि० अनेष्यत् अनेष्यताम् अनेष्यन्
अनेष्यः अनेष्यतम् अनेष्यत
अनेष्यम् अनेष्याध्व अनेष्याम

व० नयते नयेते नयन्ते
नयसे नयेथे नयध्वे
नये नयावहे नयामहे

न० नयेत नयेयाताम् नयेरन्
नयेथाः नयेयाथाम् नयेध्वम्
नयेथ नयेवहि नयेमहि

प० नयताम् नयेताम् नयन्ताम्
नयस्व नयेयाम् नयध्वम्
नय नयावहे नयामहे

अ० अनयत अनयेताम् अनयन्त
अनयथाः अनयेथाम् अनयध्वम्
अनये अनयाध्वहि अनयामहि

अ० अनेष्ट अनेषाताम् अनेषत
अनेष्टाः अनेषाथाम् अनेष्टध्वम्-ध्वम्
अनेषि अनेष्वहि अनेषमहि

प० निन्ये निन्याते निन्यिरे
निन्यिषे निन्याथे निन्यिह्वे-ध्वे
निन्ये निन्यिषहे निन्युः

आ० नेषीष्ट नेषीयास्ताम् धरेत्
नेषीष्टाः नेषी-रतम्
नेषीय नेषी-रताम् धरन्तु

प्र० ने-रतम् धरतम् धरत

नेताहे	नेतास्वहे	नेतास्महे
भ० नेष्टे	नेष्टेते	नेष्ट्यन्ते
नेष्ट्यसे	नेष्ट्येथे	नेष्ट्यध्वे
नेष्ट्ये	नेष्ट्यावहे	नेष्ट्यामहे
क्रि० अनेष्ट्यत	अनेष्ट्येताम्	अनेष्ट्यन्त
अनेष्ट्यथाः	अनेष्ट्येथाम्	अनेष्ट्यध्वम्
अनेष्ट्ये	अनेष्ट्यार्वाह	अनेष्ट्यामहि

॥ हृग् हरणे, ॥ हरण करुं ।

च० हरति	हरतः	हरन्ति
हरसि	हरथः	हरथ
हरामि	हरावः	हरामः
स० हरेत्	हरेताम्	हरेयुः
हरेः	हरेतम्	हरेत
हरेयम्	हरेव	हरेम
प० हरतु	हरतात्	हरताम्
हर	”	हरतम्
हराणि	हराव	हराम
झ० अहरत्	अहरताम्	अहरन्
अहरः	अहरतम्	अहरत
अहरम्	अहराव	अहराम
अ० अहर्षीत्	अहर्षताम्	अहर्षुः
अहर्षीः	अहर्षताम्	अहर्षत
अहर्षम्	अहर्षव	अहर्षम
प० जहार	जहतुः	जहुः
जहथ	जह्युः	जह
जहार	जहर	जहिव
जहिव	जहिव	जहिव
आ० ह्रियात्	ह्रियास्ताम्	ह्रियासुः
ह्रियाः	ह्रियास्तम्	ह्रियास्त
ह्रियासम्	ह्रियास्व	ह्रियास्म
अर्त्ता	हर्त्तारौ	हर्त्तारः
स० अयेत्	हर्त्तारथः	हर्त्तारि
अयेः	हर्त्तारि	हर्त्तारि
अयेयम्	अयेव	अयेव
प० अयतु	अयतात्	अयताम्
अय	”	अयतम्

क्रि० अहरिष्यत	अहरिष्यताम्	अहरिष्यन्त
अहरिष्यः	अहरिष्यताम्	अहरिष्यन्त
अहरिष्यम्	अहरिष्याव	अहरिष्याम
च० हरेते	हरेते	हरेन्ते
हरेसे	हरेथे	हरेध्वे
हरे	हरावहे	हरामहे
स० हरेत	हरेयाताम्	हरेरन्
हरेथाः	हरेयाथाम्	हरेध्वम्
हरेथ	हरेवहि	हरेमहि
प० हरताम्	हरेताम्	हरन्ताम्
हरस्व	हरेयाम्	हरध्वम्
हरै	हरावहे	हरामहे
झ० अहरत्	अहरेताम्	अहरन्त
अहरथाः	अहरेथाम्	अहरध्वम्
अहरे	अहरावहि	अहरामहि
अ० अहृत	अहृताताम्	अहृवत
अहृथाः	अहृथाताम्	अहृध्वम्-द्वम्
अहृवि	अहृवहि	अहृमहि
प० जह्रे	जह्राते	जह्रिरे
जह्रिषे	जह्राथे	जह्रिध्वे-ध्वे-द्वम्
जह्रे	जह्रिवहे	जह्रिमहे
आ० हृषीष्ट	हृषीयास्ताम्	हृषीरन्
हृषीष्ठाः	हृषीयास्थाम्	हृषीध्वम्
हृषीय	हृषीवहि	हृषीमहि
च० हर्त्ता	हर्त्तारौ	हर्त्तार
हर्त्तासे	हर्त्तासाथे	हर्त्ताध्वे
हर्त्ताहे	हर्त्तास्वहे	हर्त्तास्महे
अ० हरिष्यते	हरिष्येते	हरिष्यन्ते
हरिष्यसे	हरिष्येथे	हरिष्यध्वे
हरिष्ये	हरिष्यावहे	हरिष्यामहे
क्रि० अहरिष्यत	अहरिष्येताम्	अहरिष्यन्त
अहरिष्यथाः	अहरिष्येथाम्	अहरिष्यध्वम्
अहरिष्ये	अहरिष्यावहि	अहरिष्यामहि
॥ षङ्-भरणे ॥	पोषण करुं ।	

व० भरति	भरतः	भरन्ति
भरसि	भरथः	भरथ
भरामि	भरावः	भराम
स० भरेत्	भरेताम्	भरेयुः
भरेः	भरेतम्	भरेत
भरेयम्	भरेव	भरेम
प० भरतु	भरतात्	भरताम् भरन्तु
भर	„	भरतम् भरत
भराणि	भराव	भराम
अ० अभरत्	अभरताम्	अभरन्
अभरः	अभरतम्	अभरत
अभरम्	अभराव	अभराम
अ० अभार्षीत्	अभार्षताम्	अभार्षुः
अभार्षीः	अभार्षतम्	अभार्षत
अभार्षम्	अभार्षव	अभार्षम
प० वभार	वभारतुः	वभुः
वभर्थ	वभर्थुः	वभ
वभार वभर	वभृव	वभृम
आ० त्रियात्	त्रियास्ताम्	त्रियास्तुः
त्रियाः	त्रियास्तम्	त्रियास्त
त्रियास्तम्	त्रियास्व	त्रियास्म
अ० भर्ता	भर्तारौ	भर्तारः
भर्तासि	भर्तास्यः	भर्तास्य
भर्तास्मि	भर्तास्वः	भर्तास्मः
भ० भरिष्यति	भरिष्यतः	भरिष्यन्ति
भरिष्यसि	भरिष्यथः	भरिष्यथ
भरिष्यामि	भरिष्यावः	भरिष्यामः
क्रि० अभरिष्यत्	अभरिष्यताम्	अभरिष्यन्
अभरिष्यः	अभरिष्यतम्	अभरिष्यत
अभरिष्यम्	अभरिष्याव	अभरिष्याम
व० भरते	भरेते	भरन्ते
भरसे	भरेथे	भरध्वे
भरे	भरावहे	भरामहे
स० भरेत	भरेयाताम्	भरेरन्
भरेयाः	भरेयाथाम्	भरेव्वम्

भरेय	भरेवहि	भरेमहि
प० भरताम्	भरेताम्	भरन्ताम्
भरस्व	भरेथाम्	भरध्वम्
भरे	भरावहे	भरामहे
अ० अभरत	अभरेताम्	अभरन्त
अभरथाः	अभरेथाम्	अभरध्वम्
अभरे	अभरावहि	अभरामहि
अ० अभृत	अमृषाताम्	अमृषत
अमृथाः	अमृषाथाम्	अमृहृवम् हृवम्
अमृषि	अमृष्वहि	अमृषमहि
प० वज्र	वज्राते	वज्रिरे
वज्रवे	वज्राये	वज्रद्वे
वज्रे	वज्रवहे	वज्रमहे
आ० वृषीष्ट	वृषीयास्ताम्	वृषीरन्
वृषीष्ठाः	वृषीयाथाम्	वृषीद्वम्
वृषीय	वृषीवहि	वृषीमहि
अ० भर्ता	भर्तारौ	भर्तारः
भर्तासि	भर्तास्ये	भर्तास्वे
भर्ताहे	भर्तास्वहे	भर्तास्महे
भ० भरिष्यते	भरिष्येते	भरिष्यन्ते
भरिष्यसे	भरिष्येथे	भरिष्यध्वे
भरिष्ये	भरिष्यावहे	भरिष्यामहे
क्रि० अभरिष्यत्	अभरिष्यताम्	अभरिष्यन्त
अभरिष्यथाः	अभरिष्येथाम्	अभरिष्यध्वम्
अभरिष्ये	अभरिष्यावहि	अभरिष्यामहि
॥ धृक्-धारणे. ॥ धारण करवुं		
व० धरति	धरतः	धरन्ति
धरसि	धरथः	धरथ
धरामि	धरावः	धरामः
स० धरेत्	धरेताम्	धरेयुः
धरेः	धरेतम्	धरेत
धरेयम्	धरेव	धरेम
प० धरतु	धरताम्	धरन्तु
धर	धरतम्	धरत

धराणि	धराव	धराम
झ० अधरत्	अधरताम्	अधरन्
अधरः	अधरतम्	अधरन्
अधरम्	अधराव	अधराम
अ० अधार्षीत्	अधार्षीम्	अधार्षुः
अधार्षीः	अधार्षीम्	अधार्षी
अधार्षम्	अधार्षव	अधार्षम्
प० दधार	दधत्	दधुः
दधर्ष	दधयुः	दध
दधार	दधर	दधिव
आ० ध्रिणात्	ध्रियास्ताम्	ध्रियासुः
ध्रियाः	ध्रियास्तम्	ध्रियास्त
ध्रियास्तम्	ध्रियास्व	ध्रियास्म
ध्व० धर्ता	धर्तारौ	धर्तारः
धर्तासि	धर्तास्थः	धर्तास्थ
धर्तास्मि	धर्तास्व	धर्तास्मः
भ० धरिष्यति	धरिष्यतः	धरिष्यन्ति
धरिष्यसि	धरिष्यथः	धरिष्यथ
धरिष्यामि	धरिष्यावः	धरिष्यामः
क्रि० अधरिष्यत्	अधरिष्यताम्	अधरिष्यन्
अधरिष्यः	अधरिष्यन्तम्	अधरिष्यन्त
अधरिष्यम्	अधरिष्याव	अधरिष्याम
व० धरते	धरेते	धरन्ते
धरते	धरेथे	धरन्ते
धरे	धरावहे	धरामहे
स० धरेत	धरेयाताम्	धरेरन्
धरेयाः	धरेयाताम्	धरेरन्
धरेय	धरेवहि	धरेमहि
प० धरताम्	धरेताम्	धरन्ताम्
धरस्व	धरेयाम	धरन्स्वम्
धरे	धरावहे	धरामहे
झ० अधरत्	अधरेताम्	अधरन्त
अधरथाः	अधरेयाम	अधरन्स्वम्
अधरे	अधरोपहि	अधरामहि
अ० अधृत	अधृताताम्	अधृत

अधृथाः	अधृथाताम्	अधृद्द्वम्-द्वम्
अधृषि	अधृष्वहि	अधृष्महि
प० दध्रे	दध्राते	दध्रिरे
दध्रिषे	दध्राथे	दध्रिद्वये-ध्वे
दध्रे	दध्रिवहे	दध्रिमहे
आ० धृषीष्ट	धृषीयास्ताम्	धृषीरन्
धृषीष्ठाः	धृषीयास्ताम्	धृषीद्वम्
धृषीय	धृषीवहि	धृषीमहि
ध्व० धर्ता	धर्तारौ	धर्तारः
धर्तासि	धर्तास्थे	धर्ताध्वे
धर्ताहे	धर्तास्वहे	धर्तास्महे
भ० धरिष्यते	धरिष्येते	धरिष्यन्ते
धरिष्यसे	धरिष्येथे	धरिष्यध्वे
धरिष्वे	धरिष्यावहे	धरिष्यामहे

क्रि० अधरिष्यत अधरिष्येताम् अधरिष्यन्त
अधरिष्यथाः अधरिष्येयाम् अधरिष्यध्वम्
अधरिष्ये अधरिष्यावहि अधरिष्यामहि

॥ डुकृद्-करणे, ॥ करवु,

व० करोति	कुरुतः	कुर्वन्ति
करोषि	कुरुथः	कुरुथ
करोमि	कुर्वः	कुर्मः
स० कुर्यात्	कुर्याताम्	कुर्युः
कुर्याः	कुर्यातम्	कुर्यात
कुर्याम्	कुर्याव	कुर्याम
प० करोतु	कुरुताव	कुरुताम्
कुरु	”	कुरुतम्
करवाणि	करवाव	करवाम
झ० अकरोत्	अकुरुताम्	अकुर्वन्
अकरोः	अकुरुन्तम्	अकुरुन्
अकरवम्	अकुर्व	अकुर्म
अ० अकार्षीत्	अकार्षीताम्	अकार्षुः
अकार्षीः	अकार्षीम्	अकार्षी
अकार्षम्	अकार्षव	अकार्षम्
प० चकार	चक्रुः	चक्रुः
चकर्थ	चक्रयुः	चक्र

चकार	चकर	चकृव	चकृम
आ० क्रियात्	क्रियास्ताम्	क्रियासुः	
क्रियाः	क्रियास्तम्	क्रियास्त	
क्रियासम्	क्रियास्व	क्रियास्म	
प्रथ० कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः	
कर्तासि	कर्तास्थः	कर्तास्थ	
कर्तास्मि	कर्तास्वः	कर्तास्मः	
भ० करिष्यति	करिष्यतः	करिष्यन्ति	
करिष्यसि	करिष्यथः	करिष्यथ	
करिष्यामि	करिष्यावः	करिष्यामः	
क्रि० अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्	
अकरिष्यः	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत	
अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम	
व० कुरुते	कुरुन्ते	कुरुते	
कुरुष्वे	कुरुष्वे	कुरुष्वे	
कुरुवै	कुरुवै	कुरुमहे	
स० कुर्यात्	कुर्याताम्	कुर्यान्	
कुर्याथाः	कुर्याथाम्	कुर्याध्वम्	
कुर्याथ	कुर्याध्वि	कुर्यामहि	
प० कुरुताम्	कुरुताम्	कुरुताम्	
कुरुष्व	कुरुष्वाम्	कुरुष्वम्	
करवै	करवावहे	करवामहे	
झ० अकुरुत	अकुरुताम्	अकुरुन्	
अकुरुथाः	अकुरुथाम्	अकुरुध्वम्	
अकुरुवि	अकुरुवि	अकुरुमहि	
अ० अकृत	अकृताताम्	अकृत	
अकृथाः	अकृथाताम्	अकृद्द्वयम्-द्वयम्	
अकृषि	अकृष्वहि	अकृष्महि	
प० चक्रे	चक्रते	चक्रिरे	
चकृष्वे	चक्राथे	चकृद्वे	
चक्रामि	चक्रवहे	चक्रमहे	
१० रजेत्	रजिष्यताम्	रजिष्यन्	
रजिष्वे	रजिष्वे	रजिष्वे	
रजिष्वामि	रजिष्वामि	रजिष्वामि	

प्रथ० कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः
कर्तासे	कर्तासाथे	कर्तास्व
कर्ताहे	कर्तास्वहे	कर्तास्महे
भ० करिष्यते	करिष्येते	करिष्यन्ते
करिष्यसे	करिष्येथे	करिष्यध्वे
करिष्ये	करिष्यावहे	करिष्यामहे
क्रि० अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्
अकरिष्यथाः	अकरिष्यथाम्	अकरिष्यध्वम्
अकरिष्ये	अकरिष्यावहि	अकरिष्यामहि
॥ द्विकी-अव्यक्तेशब्दे ॥	हेडकी	व्याकी
अल्पष्ट	शब्द	करो ।
द्विकति ।	द्विकते ।	अद्विकतीत् ।
अद्विकिकष्ट ।	जिद्विकक ।	जिद्विकके
॥ अद्विक-गती ॥	जहु, ।	
अञ्जति ।	अञ्जते ।	आञ्जीत् ।
आञ्जिष्ट ।	आनञ्ज ।	आनञ्जे ।
॥ दुयाचृक्	वाञ्जायाम् ॥	मागहुं ।
याचति ।	याचते ।	अयाचीत् ।
अयाचिष्ट ।	ययाच ।	ययाचे ।
॥ दुपर्चीप्-पाके ॥	रांधुं ।	
व० पचति	पचतः	पचन्ति
पचसि	पचथः	पचथ
पचामि	पचावः	पचामः
स० पचेत्	पचेताम्	पचेलुः
पचेः	पचेतम्	पचेत
पचेलम्	पचेव	पचेम
प० पचतु	पचतात्	पचताम्
पच	पचतम्	पचन्तु
पचानि	पचाव	पचाम
झ० अपचत्	अपचताम्	अपचन्
अपचः	अपचतम्	अपचत
अपचम्	अपचाव	अपचाम
अ० अपाक्षीत्	अपाक्षाम्	अपाक्षः
अपाक्षी	अपाक्षम्	अपाक्ष
अपाक्षम्	अपाक्ष	अपाक्षम्

प० पपाच	पेचतुः	पेचुः
पेचिथ पपक्थ	पेचथुः	पेच
पपाच पपच पेचिच		पेचिम
आ० पच्यात्	पच्यास्ताम्	पच्यासुः
पच्याः	पच्यास्तम्	पच्यास्त
पच्यासम्	पच्यास्व	पच्यास्म
प्र० पक्ता	पक्तारौ	पक्तारः
पक्तासि	पक्तास्थः	पक्तास्थ
पक्तास्मि	पक्तास्वः	पक्तास्मः
अ० पक्ष्यति	पक्ष्यतः	पक्ष्यन्ति
पक्ष्यसि	पक्ष्यथः	पक्ष्यथ
पक्ष्यामि	पक्ष्यावः	पक्ष्यामः
क्रि० अपक्ष्यत्	अपक्ष्यताम्	अपक्ष्यन्
अपक्ष्य	अपक्ष्यतम्	अपक्ष्यत
अपक्ष्यम्	अपक्ष्याव	अपक्ष्याम
च० पचते	पच्येते	पचन्ते
पचसे	पच्येथे	पचध्वे
पचे	पचावहे	पचामहे
स० पचेत	पच्येताम्	पचेरन्
पचेथाः	पच्येथााम्	पचध्वम्
पचेय	पच्येबहि	पचेमहि
प० पचताम्	पच्येताम्	पचन्ताम्
पचस्व	पच्येथााम्	पचध्वम्
पचे	पचाव	पचामहे
छा० अपचत	अपच्येताम्	अपचन्त
अपचथाः	अपच्येथााम्	अपचध्वम्
	अपचावहि	अपचामहि
अ० अपक्त	अपक्ताताम्	अपक्षत
अपक्थाः	अपक्ष्याथाम्	अपगृह्ण्वम्—गृह्यम्
अपक्षि	अपक्ष्वहि	अपक्ष्महि
प० पेक्षे	पेक्षाते	पेक्षिरे
पेक्षिषे	पेक्षाथे	पेक्षिष्वे
पेक्षे	पेक्ष्वहे	पेक्षिमहे
आ पक्षीष्ट	पक्षीयास्ताम्	पक्षीरन्
पक्षीष्टाः	पक्षीयास्थााम्	पक्षीच्वम्

पक्षीय	पक्षीष्वहि	पक्षीमहि
श्व० पक्ता	पक्तारौ	पक्तारः
पक्तासे	पक्तासाये	पक्ताध्वे
पक्ताहे	पक्तास्वहे	पक्तास्महे
अ० पक्ष्यते	पक्ष्येते	पक्ष्यन्ते
पक्ष्यसे	पक्ष्येये	पक्ष्यध्वे
पक्ष्ये	पक्ष्यावहे	पक्ष्यामहे
क्रि० अपक्ष्यत	अपक्ष्येताम्	अपक्ष्यन्त
अपक्ष्यथाः	अपक्ष्येथाम्	अपक्ष्यध्वम्
अपक्ष्ये	अपक्ष्यावहि	अपक्ष्यामहि
॥ राजृण-दीप्तौ, ॥ प्रकाशदु		
ब० राजति	राजतः	राजन्ति
राजसि	राजथः	राजथ
राजामि	राजावः	राजामः
स० राजेत्	राजेताम्	राजेयुः
राजेः	राजेतम्	राजेत
राजेयम्	राजेव	राजेम
प० राजतु	राजतात्	राजताम्
राज	राजतम्	राजत
राजामि	राजाव	राजाम
अ० अराजत्	अराजताम्	अराजन्
अराजः	अराजतम्	अराजत
अराजम्	अराजाव	अराजाम
अ० अराजीत्	अराजिष्टाम्	अराजिषुः
अराजीः	अराजिष्टम्	अराजिष्ट
अराजिषम्	अराजिष्व	अराजिष्म
प० रराज रेजतुः	रराजतुः	रेजुः
रराजिथ रेजिथ	रेजथुः	रेजथुः
रराज रेजिष	रराजिष	रेजिष
आ० राज्यत्	राज्यास्ताम्	राज्यास्तुः
राज्याः	राज्यास्तम्	राज्यास्त
राज्यासम्	राज्यास्व	राज्यास्म
श्व० राजिता	राजि	राजिताम्
राजितासि	राजिता	राजितास्व
राजितास्मि	राजिता	राजितास्म

भ०	भजेत	भजेयाताम्	भजेरन्
	राजिथाः	भजेयाम्	भजेष्वम्
क्रि० अ०	भजेय	भजेवहि	भजेमहि
१०	भजताम्	भजेताम्	भजन्ताम्
	भजस्व	भजेयाम्	भजेष्वम्
१	भजे	भजावहे	भजामहे
अ०	अभजत	अभजेताम्	अभजेरन्
	अभजिथाः	अभजेयाम्	अभजेष्वम्
	अभजे	अभजेवहि	अभजेमहि
अ०	अभक्त	अभक्ताताम्	अभक्तेरन्
	अभक्ताः	अभक्त्याम्	अभक्तेष्वम्
	अभक्ति	अभक्तेवहि	अभक्तेमहि
प०	भजे	भजेते	भजेते
	भेजिषे	भेजिषे	भेजिषे
	भेजे	भेजेवहे	भेजेमहे
आ०	भक्षीष्ट	भक्षीयाताम्	भक्षीरन्
	भक्षीष्टाः	भक्षीयाताम्	भक्षीष्वम्
अ	भक्षीय	भक्षीवहि	भक्षीमहि
अ०	भक्ता	भक्तारी	भक्तारः
	भक्ते	भक्तासाये	भक्ताप्ते
	भक्ताहे	भक्तास्महे	भक्तास्महे
अ०	भक्ष्यते	भक्ष्यते	भक्ष्यन्ते
	भक्ष्यते	भक्ष्यते	भक्ष्यन्ते
	भक्ष्ये	भक्ष्येवहि	भक्ष्येमहि
क्रि०	अभक्ष्यत	अभक्ष्यताम्	अभक्ष्यन्त
	अभक्ष्यथाः	अभक्ष्यताम्	अभक्ष्येष्वम्
	अभक्ष्ये	अभक्ष्येवहि	अभक्ष्येमहि
॥	रज्जी-रागे	॥ रं गतु ।	
१	रज्जित	रजतः	रजन्ति
	रजसि	रजथः	रजथ
	रजामि	रजावः	रजामः
५	रजेत	रजेताम्	रजेरन्
	रजे	रजेताम्	रजेत
	रजेयम्	रजेव	रजेम

प०	रजतु	रजतात्	रजेताम्	रजेन्तु
	रज	"	रजवम्	रजते
	रजानि	रजाव	रजामि	
अ०	अरजत	अरजताम्	अरजन्	
	अरजः	अरजेताम्	अरजेत	
	अरजम्	अरजाव	अरजाम	
अ०	अराक्षीत	अराक्षताम्	अराक्षन्	
	अराक्षी	अराक्षताम्	अराक्षन्त	
	अराक्षम्	अराक्षव	अराक्षम	
प०	ररञ्जे	ररञ्जतुः	ररञ्जुः	
	ररञ्जिथ	ररञ्जथ	ररञ्जथुः	ररञ्जे
	ररञ्ज	ररञ्जिव	ररञ्जिम	
आ०	रज्यात्	रज्यास्ताम्	रज्यातुः	
	रज्याः	रज्यास्ताम्	रज्यास्त	
	रज्यासम्	रज्यास्व	रज्यास्म	
अ०	रक्ता	रक्तारी	रक्तारः	
	रक्तासि	रक्तास्थः	रक्तास्थ	
	रक्तासिम्	रक्तास्वः	रक्तास्मः	
अ०	रक्ष्यति	रक्ष्यतः	रक्ष्यन्ति	
	रक्ष्यसि	रक्ष्यथः	रक्ष्यथ	
	रक्ष्यामि	रक्ष्यावः	रक्ष्यामः	
क्रि०	अरक्ष्यत	अरक्ष्यताम्	अरक्ष्यन्	
	अरक्ष्यथाः	अरक्ष्यताम्	अरक्ष्यन्त	
	अरक्ष्यम्	अरक्ष्याव	अरक्ष्याम	
अ०	रजते	रजेते	रजन्ते	
	रजसे	रजेवे	रजष्वे	
	रजे	रजावहे	रजामहे	
स०	रजेत	रजेयाताम्	रजेरन्	
	रजेथाः	रजेयाताम्	रजेष्वम्	
	रजेय	रजेवहि	रजेमहि	
प०	रजताम्	रजेताम्	रजन्ताम्	
	रजस्व	रजेयाम्	रजेष्वम्	
	रजे	रजावहे	रजामहे	
अ०	अरजत	अरजेताम्	अरजेन्त	
	अरजथाः	अरजेयाम्	अरजेष्वम्	

अरजे अरजावहि अरजामहि
 अ० अरक्कत अरक्कताताम् अरक्कत
 अरक्कयाः अरक्कयाताम् अरक्कयवम्
 अरक्कयम्
 अरक्कवि अरक्कवहि अरक्कमहि
 प० ररञ्जे ररञ्जाते ररञ्जिरे
 ररञ्जिवे ररञ्जाये ररञ्जिध्वे
 ररञ्जे ररञ्जिध्वहे ररञ्जिमहे
 भा० ररक्षीष्ट ररक्षीयास्ताम् ररक्षीरन्
 ररक्षीष्टाः ररक्षीयास्ताम् ररक्षीष्वम्
 ररक्षीय ररक्षीवहि ररक्षीमहि
 प्र० ररक्कता ररक्कतारौ ररक्कतारः
 ररक्कतासे ररक्कतामाये ररक्कताध्वे
 ररक्कताहे ररक्कतास्वहे ररक्कतास्महे
 भ० ररक्कयते ररक्कयेते ररक्कयन्ते
 ररक्कयसे ररक्कयेये ररक्कयध्वे
 ररक्कये ररक्कयावहे ररक्कयामहे
 क्रि० अरक्कयत अरक्कयेताम् अरक्कयन्त
 अरक्कयथा अरक्कयेथाम् अरक्कयध्वम्
 अरक्कये अरक्कयावहि अरक्कयामहि
 ॥ रेदृग्-परिभाषणयाचनयोः ॥ वात
 चीत करवी, मांगुं ।
 ब० रेदति अनेदीत् रिरे
 रेदते अनेदिष्ट रिरेहे
 वेणुग्-गतिज्ञानचिन्तानिगमनवा-
 दिप्रग्रहेषु । जडुं, जाणुं चिंता करवी
 साद नरसुं विचारुं, बगाडवा माटे
 वाजीत्र लेवुं ।
 वेणति अवेणीत् विवेण
 वेणते अवेणिष्ट विवेणे
 ॥ चतैग्-याचने ॥ मांगुं ।
 चतति अचतीत् सचात्
 चतते अचतिष्ट चते
 ॥ प्रोथृग्-पर्याप्तौ । पूर्णं थुं ।
 प्रोथति अप्रोथीत् पुप्रोथ

प्रोथते अप्रोथिष्ट पुप्रोथे
 ॥ मिथृग्-मेधहिसनयोः ॥ बुद्धि बाळा
 थुं हिंसा करवी ।
 मेथति अमेथीत् मिमेथ
 मेथते अमेथिष्ट मिमिथे
 ॥ मेथृग्-सङ्गमे च । मळुं, बुद्धि बाळा
 थुं हिंसा करवी ।
 मेथति अमेथीत् मिमेथ
 मेथते अमेथिष्ट मिमेथे
 ॥ चतैग्-याचने । मांगुं ।
 चतति अचतीत् सचात्
 चतते अचतिष्ट चते
 ॥ ऊदृग्-निगमने । हिनाहितनो
 विचार करवी ।
 बुन्दति । बुन्देत । बुन्दतु ।
 बुन्दति । अबुन्दतु । बुन्दीत् ।
 बुन्दतु । बुन्दात् । बुन्दिता ।
 बुन्दिष्यति । अबुन्दिष्यत् । बुन्दते ।
 बुन्देत । बुन्दताम् । अबुन्दत ।
 अबुन्दिष्ट । बुवुन्दे । बुन्दिषीष्ट ।
 बुन्दिता । बुन्दिष्यते । अबुन्दिष्यत् ।
 ॥ णिधृग्-नेधृग्-सुखसन्निकर्षयोः ॥
 निदति । अनेदीत् । निनेद ।
 नेदते । अनेदिष्ट । निनिदे ।
 नेदते । अनेदिष्ट । निनेदतुः ।
 नेदते । अनेदिष्ट । निनेदे ।
 ॥ मिथृग्-मेधृग्-मेधाहिसनयोः ॥ बुद्धि
 बाळा थुं, हिंसा करवी ।
 मेदति । अमेदीत् । मिमेद ।
 मेदते । अमेदिष्ट । मिमिदे ।
 मेदते । अमेदिष्ट । मिमेदतुः ।
 मेदते । अमेदिष्ट । मिमेदे ।
 ॥ मेधृग्-सङ्गमे च ॥ मळुं, बुद्धिबाळा
 थुं, हिंसा करवी ।

मेधते । अमेधीत् । मिमेध ।
 मेधते । अमेधिष्ट । मिमेधे ।
 ॥ शृधूग्-मृधूग्-उन्दे ॥ भीनुं कर्बुं ।
 श्रधति । अश्रधीत् । श्रश्रध ।
 श्रधते । अश्रधिष्ट । श्रश्रधे ।
 मधति । अमधीत् । ममध ।
 मधते । अमधिष्ट । ममधे ।
 ॥ बुधूग्-बोधने ॥ जाणवुं ।

ब० बोधति	बोधतः	बोधन्ति
बोधसि	बोधयः	बोधय
बोधामि	बोधावः	बोधामः
स० बोधेत्	बोधेताम्	बोधेयुः
बोधेः	बोधेतम्	बोधेत
बोधेयम्	बोधेव	बोधेम
प० बोधतु	बोधताम्	बोधन्तु
बोध	बोधतम्	बोधत
बोधानि	बोधाव	बोधाम
अ० अबोधत	अबोधताम्	अबोधन्
अबोधः	अबोधतम्	अबोधत
अबोधम्	अबोधाव	अबोधाम
अ० अबुधत	अबुधताम्	अबुधन्
अबुधः	अबुधतम्	अबुधत
अबुधम्	अबुधाव	अबुधाम
अबोधीत्	अबोधिष्टाम्	अबोधिषु
अबोधीः	अबोधिष्टम्	अबोधिष्ट
अबोधिषम्	अबोधिष्व	अबोधिष्म
प० बुबोध	बुबुधतुः	बुबुधुः
बुबोधिष	बुबुधयुः	बुबुध
बुबोध	बुबुधिष	बुबुधिम्
भा० बुध्यान्	बुध्यास्ताम्	बुध्यासुः
बुध्याः	बुध्यास्तम्	बुध्यास्त
बुध्यासम्	बुध्यास्व	बुध्यास्म
भ्व० बोधिता	बोधितारी	बोधितारः
बोधितासि	बोधितास्य	बोधितास्य
बोधितास्मि	बोधितास्वः	बोधितास्मः

भ० बोधिष्यति	बोधिष्यतः	बोधिष्यन्ति
बोधिष्यसि	बोधिष्यथः	बोधिष्यथ
बोधिष्यामि	बोधिष्यावः	बोधिष्यामः
क्रि० अबोधिष्यत्	अबोधिष्यताम्	अबोधिष्यन्
अबोधिष्यः	अबोधिष्यतम्	अबोधिष्यत
अबोधिष्यम्	अबोधिष्याव	अबोधिष्याम
ब० बोधते	बोधेते	बोधन्ते
बोधसे	बोधेथे	बोधध्वे
बोधे	बोधावहे	बोधामहे
स० बोधेत	बोधेयाताम्	बोधेरन्
बोधेशाः	बोधेयाथाम्	बोधेध्वम्
बोधेय	बोधेवहि	बोधेमहि
प० बोधताम्	बोधेताम्	बोधन्ताम्
बोधस्व	बोधेथाम्	बोधध्वम्
बोधे	बोधावहे	बोधामहे
अ० अबोधत	अबोधेताम्	अबोधन्त
अबोधथाः	अबोधेथाम्	अबोधध्वम्
अबोधे	अबोधावहि	अबोधामहि
अ० अबोधिष्ट	अबोधिषाताम्	अबोधिषत
अबोधिष्टाः	अबोधिषाथाम्	अबोधिषध्वम्
अबोधिषि	अबोधिष्वहि	अबोधिष्महि
प० बुबुधे	बुबुधाते	बुबुधिरे
बुबुधिषे	बुबुधाथे	बुबुधिध्वे
बुबुधे	बुबुधिषहे	बुबुधिम्हे
भा० बोधिषीष्ट	बोधिषीषास्ताम्	बोधिषीरन्
बोधिषीष्टाः	बोधिषीषास्थाम्	बोधिषीध्वम्
बोधिषीय	बोधिषीवहि	बोधिषीमहि
अ० बोधिता	बोधितारी	बोधितारः
बोधितासे	बोधितासाथे	बोधिताध्वे
बोधिताहे	बोधितास्वहे	बोधितास्महे
भ० बोधिष्यते	बोधिष्येते	बोधिष्यन्ते
बोधिष्यसे	बोधिष्येथे	बोधिष्यध्वे
बोधिष्ये	बोधिष्यावहे	बोधिष्यामहे
क्रि० अबोधिष्यत	अबोधिष्येताम्	अबोधिष्यन्त

अबोधिष्यथाः अबोधिष्येयाम् अबोधिष्येष्वम्
अबोधिष्ये अबोधिष्यावहि अबोधिष्यामहि
॥ खनूश्-अवधारणे ॥ श्रीदत्तुं ।

ब० खनति खनतः खनन्ति
खनसि खनयः खनयः
खनामि खनायः खनामः

ख० खनेत् खनेताम् खनेयुः
खनेः खनेताम् खनेत
खनेयम् खनेष खनेम

प० खनतु खनेतात् खनताम् खनन्तु
खन खनतम् खनत
खनानि खनाञ्च खनाम

ख० अखनत् अखनताम् अखनम्
अखनः अखनतम् अखनत
अखनम् अखनाय अखनाम

अ० अखनीत् अखनिष्याम् अखनिषुः
अखनीः अखनिष्यम् अखनिष्य
अखनिषम् अखनिष्य अखनिष्य
अखनीत् अखनिष्याम् अखनिषुः
अखनीः अखनिष्यम् अखनिष्य
अखनिषम् अखनिष्य अखनिष्य

प० चखान चखन्तु चखन्तुः
चखनिष चखन्तुः चखन
चखानि चखन चखिन चखिनम्
भतास्तरे चखादित्यावधि

आ० खन्यात् खन्यास्ताम् खन्यास्तुः
खन्याः खन्यास्तम् खन्यास्त
खन्यास्तम् खन्यास्त खन्यास्त

प्रब० खनिता खनितारौ खनितारः
खनितासि खनितास्थः खनितास्थ
खनितास्मि खनितास्वः खनितास्वः

अ० खनिष्यति खनिष्यतः खनिष्यन्ति
खनिष्यसि खनिष्यथः खनिष्यथ
खनिष्यामि खनिष्यायः खनिष्यामः

कि० अखनिष्यत् अखनिष्यताम् अखनिष्य

अखनिष्यः अखनिष्यतम् अखनिष्यत

अखनिष्यम् अखनिष्याय अखनिष्याम

ब० खनते खनेते खनन्ते

खनसे खनेथे खनध्वे

खने खनायहे खनामहे

खनेत खनेथाताम् खनेरन्

खनेयाः खनेयाताम् खनेष्वम्

खनेय खनेयहि खनेमहि

प० खनताम् खनेताम् खनन्ताम्

खनस्व खनेताम् खनध्वम्

खनै खनायहे खनामहे

ख० अखनत अखनीताम् अखनन्त

अखनयाः अखनेयाम् अखनध्वम्

अखने अखनायहि अखनामहि

अ० अखनिष्यत् अखनिष्याताम् अखनिष्यत

अखनिष्यः अखनिष्यतम् अखनिष्यत

अखनिष्यम् अखनिष्याय अखनिष्याम

प० चखने चखनाते चखिनते

चखिनसे चखनाथे चखिनध्वे

चखने चखिनयहे चखिनमहे

आ० खनिषीष्ट खनिषीयास्ताम् खनिषीरम्

खनिषीष्टाः खनिषीयास्ताम् खनिषीध्वम्

खनिषीय खनिषीयहि खनिषीमहि

प्रब० खनिता खनितारौ खनितारः

खनितासे खनितासाथे खनितास्व

खनिताहे खनितास्वहे खनितास्महे

अ० खनिष्यते खनिष्येते खनिष्यन्ते

खनिष्यसे खनिष्येथे खनिष्यध्वे

खनिष्ये खनिष्यायहे खनिष्यामहे

कि० अखनिष्यत् अखनिष्येताम् अखनिष्यन्त

अखनिष्यः अखनिष्येताम् १२१२५

अखनिष्ये अखनिष्यायहि अखनिष्यामहि

॥ दानी-अवखण्डने आजवेऽथ तु ॥

ख दित करतुं,

व० दीदांसति दीदांसनः दीदांसन्ति
दीदांससि दीदांसयः दीदांसय
दीदांसामि दीदांसावः दीदांसामः

स० दीदांसेत दीदांसेताम् दीदांसेयुः
दीदांसेः दीदांसेतम् दीदांसेत
दीदांसेयम् दीदांसेव दीदांसेम

प० दीदांसतु दीदांसताम् दीदांसताम् दीदांसन्तु
दीदांस ॥ दीदांसतम् दीदांसत
दीदांसानि दीदांसाव दीदांसाम

झ० अदीदांसत अदीदांसताम् अदीदांसन
अदीदांसः अदीदांसतम् अदीदांसत
अदीदांसम् अदीदांसाव अदीदांसाम

ञ० अदीदांसीत अदीदांसिताम् अदीदांसितुः
अदीदांसीः अदीदांसितम् अदीदांसित
अदीदांसितम् अदीदांसितम् अदीदांसितम्

प० दीदांसाञ्चकार दीदांसाञ्चकतुः-साञ्चक
दीदांसाञ्चक्य दीदांसाञ्चक्युः दीदांसाञ्चक
दीदांसाञ्चकार अक दीदांसाञ्चक्य-साञ्चक्य

अ० दीदांस्यात् दीदांस्याताम् दीदांस्यातुः
दीदांस्याः दीदांस्यातम् दीदांस्यात
दीदांस्यातम् दीदांस्यातम् दीदांस्यातम्

श्व० दीदांसिता दीदांसितारौ दीदांसितारः
दीदांसितासि दीदांसितास्यः दीदांसितास्य
दीदांसितासि दीदांसितास्यः दीदांसितास्यः

भ० दीदांसित्यतिदीदांसित्यतः दीदांसित्यन्ति
दीदांसित्यति दीदांसित्यतः दीदांसित्यत
दीदांसित्यमिदीदांसित्यवः दीदांसित्यमः

कि० अदीदांसित्यत् अदीदांसित्यताम्-सित्यन्त
अदीदांसित्यः अदीदांसित्यतम् अदीदांसित्यतः
अदीदांसित्यम् अदीदांसित्यव अदीदांसित्यम

व० दीदांसते दीदांसते दीदांसते
दीदांसते दीदांसते दीदांसते
दीदांसते दीदांसाव दीदांसाम

स० दीदांसते दीदांसिताम् दीदांसितम्

दीदांसिताः दीदांसितायाम् दीदांसित्यम्
दीदांसित्य दीदांसित्वि दीदांसित्वि

प० दीदांसताम् दीदांसिताम् दीदांसिताम्
दीदांसित्व दीदांसिताम् दीदांसित्वम्
दीदांसित्व दीदांसाव दीदांसाम

झ० अदीदांसत अदीदांसिताम् अदीदांसन्त
अदीदांसिताः अदीदांसिताम् अदीदांसित्वम्
अदीदांसित्व अदीदांसाव अदीदांसाम

अ० अदीदांसित्व अदीदांसितायाम् अदीदांसित्व
अदीदांसित्वः अदीदांसित्वायाम् अदीदांसित्वम्
हृद्वम्

अदीदांसित्वि अदीदांसित्वि अदीदांसित्वि

प० दीदांसाञ्चकदीदांसाञ्चकते दीदांसाञ्चक्रे
दीदांसाञ्चक्ये दीदांसाञ्चक्ये दीदांसाञ्चक्ये
दीदांसाञ्चक्ये दीदांसाञ्चक्ये दीदांसाञ्चक्ये

दीदांसामास । दीदांसाम्भूव

भा० दीदांसित्वि दीदांसित्वि दीदांसित्वि
दीदांसित्वि दीदांसित्वि दीदांसित्वि
दीदांसित्वि दीदांसित्वि दीदांसित्वि

श्व० दीदांसिता दीदांसितारौ दीदांसितारः
दीदांसितासि दीदांसितास्ये दीदांसितास्ये
दीदांसितासि दीदांसितास्ये दीदांसितास्ये

भ० दीदांसित्यते दीदांसित्यते दीदांसित्यते
दीदांसित्यते दीदांसित्यते दीदांसित्यते
दीदांसित्यते दीदांसित्यते दीदांसित्यते

कि० अदीदांसित्यत् अदीदांसित्यताम्-सित्यन्त
अदीदांसित्यः अदीदांसित्यतम्-सित्यन्त
अदीदांसित्यम् अदीदांसित्यव अदीदांसित्यम

॥ अर्धान्तरे-दानयति ॥

॥ शान्ति-तेजने ॥ तीक्ष्ण करदुं अणीदार यदु
शीशासते । अशीशासित् । शिशांसाञ्चक
शीशासति । अशीशासित् । शीशांसाञ्चकार

॥ अर्धान्तरे-दु-शानयति

॥ शर्पाङ्ग-आक्रोशे, ॥ शप देवो

व०	शपति	शपतः	शपन्ति
	शपसि	शपथः	शपथ
	शोषामि	शपावः	शपामः
स०	शपेत्	शपेताम्	शपेयुः
	शपेः	शपेतम्	शपेत
	शपेयम्	शपेव	शपेम
प०	शपतु	शपतात्	शपताम्
	शप	शपतम्	शपत
	शपानि	शपाव	शपाम
झ०	अशपन्त	अशपताम्	अशपन्त
	अशपः	अशपतम्	अशपत
	अशपम्	अशपाव	अशपाम
अ०	अशाप्सीद	अशाप्ताम्	अशाप्सुः
	अशाप्सीः	अशाप्तम्	अशाप्त
	अशाप्सम्	अशाप्त्व	अशाप्स्म
प०	शशाप	शेषतुः	शेषुः
	शेषिथ	शशाप्य	शेषथुः
	शशाप	शशाप	शेषिथ
आ०	शप्स्यात्	शप्स्याताम्	शप्स्यातुः
	शप्स्याः	शप्स्यास्तम्	
	शप्स्यासम्	शप्स्यास्व	शप्स्यास्म
इव०	शप्ता	शप्तारौ	शप्तारः
	शप्तासि	शप्तास्थः	शप्तास्थ
	शप्तास्मि	शप्तास्वः	शप्तास्मः
भ०	शप्स्यति	शप्स्यतः	शप्स्यन्ति
	शप्स्यसि	शप्स्यथ	शप्स्यथ
	शप्स्यामि	शप्स्यावः	शप्स्यामः
क्रि०	अशप्स्यत्	अशप्स्यताम्	अशप्स्यन्त
	अशप्स्यः	अशप्स्यतम्	अशप्स्यत
	अशप्स्यम्	अशप्स्याव	अशप्स्याम
ब०	शपते	शपेते	शपन्ते
	शपसे	शपेथे	शपथ्वे
	शपे	शपावहे	शपामहे
स०	शपेत	शपेयाताम्	शपेरन्

शपेथाः	शपेयाथाम्	शपेथ्वम्
शपेथ	शपेवहि	शपेमहि
प०	शपताम्	शपेताम्
	शपस्व	शपेथाम्
	शपे	शपावहे
झ०	अशपत	अशपेताम्
	अशपथाः	अशपेथाम्
	अशपे	अशपावहि
अ०	अशप्त	अशप्ताताम्
	अशप्ताः	अशप्ताथाम्
	अशप्ति	अशप्त्वहि
प०	शेपे	शेपते
	शेपिथे	शेपाथे
	शेपे	शेपिथे
आ०	शप्सीद	शप्सीयाताम्
	शप्सीदाः	शप्सीयाथाम्
	शप्सीय	शप्सीवहि
इव०	शप्ता	शप्तारौ
	शप्तास्ते	शप्तासाथे
	शप्ताहे	शप्तास्वहे
भ०	शप्स्यते	शप्स्येते
	शप्स्यसे	शप्स्येथे
	शप्स्ये	शप्स्यावहे
क्रि०	अशप्स्यत्	अशप्स्येताम्
	अशप्स्यथाः	अशप्स्येथाम्
	अशप्स्ये	अशप्स्यावहि
॥ चायुय-पूजानि शमनयोः ॥ पूजयुः		
हिताहितनो विचार करथो ।		
चायति । अचायीत् । चचाय ।		
चायते । अचायिष्ट । चचाये ।		
॥ व्ययी-गतौ ॥ जुं ।		
व्ययति । अव्ययीत् । वव्याय ।		
व्ययते । अव्ययिष्ट । वव्यये ।		
॥ अली भूषणपर्याप्तिशरणेषु ॥ शोभावु		
पुरु पडुं, निवारण करुं ।		

अलति । आलीत् । आल ।

अलते । आलिष्ट । आले ।

॥ धावृग्-गतिशुद्धयोः ॥ जवुं, शुद्ध धवुं

धावति । अधावीत् । दधाव ।

धावते । अधाविष्ट । दधावे ।

॥ चीवृग्-श्रीषत् ॥ लेवुं, ढाकवुं ।

चीवति । अचीवीत् । चिचीव ।

चीवते । अचीविष्ट । चिचीवे ।

॥ दावृग्-दाने ॥ आपवु ।

दावति । अदाशीत् । ददाव ।

दावते । अदाशिष्ट । ददावे ।

॥ श्रवी-आवातसंवरणयोः ॥

ग्रहण करवु ढाकवुं ।

श्रवति अश्रावीत्, अंश्रवीत् जश्राव

श्रवते । अश्रविष्ट । जश्रवे ।

॥ भेषृग्-भये ॥ भव पामवो ।

भेषति । अमेवीत् । विभेष ।

भेषते । अमेविष्ट । विभेवे ।

॥ भेषृग्-चरुने च ॥ चालवु बीवुं ।

भेषति । अभ्रेषीत् । विभ्रेष ।

भेषते । अभ्रेविष्ट । विभ्रेवे ।

॥ पवी-वाचनस्पर्शनयोः ॥ पीढा करवी शुथवुं

पवति । अपवीत् । अपवीत् ।

पपाव । पवते । अपविष्ट । पेवे ।

॥ लवी-कान्तौ, कान्तिरिच्छा ॥ इच्छा करव

व० अभिल्लव्यति अभिल्लव्यतः अभिल्लव्यन्ति

अभिल्लव्यसि अभिल्लव्यथः अभिल्लव्यथ

अभिल्लव्यामि अभिल्लव्यावः अभिल्लव्यामः

स० लव्येत् लव्येताम् लव्येयुः

लव्येः लव्येतम् लव्येत

लव्येयम् लव्येव लव्येम

प० लव्यतु लव्यतात् लव्यन्ताम् लव्यन्तु

लव्य लव्यतम् लव्यत

लव्याणि लव्याव लव्याम

झ० अल्लव्यत् अल्लव्यताम् अल्लव्यन्

अल्लव्यः अल्लव्यतम् अल्लव्यत

अल्लव्यम् अल्लव्याव अल्लव्याम

व० अभिल्लवति अभिल्लवतः अभिल्लवन्ति

अभिल्लवसि अभिल्लवथः अभिल्लवथ

अभिल्लवामि अभिल्लवावः अभिल्लवामः

स० लवेत् लवेताम् लवेयुः

लवेः लवेतम् लवेत

लवेयम् लवेव लवेम

प० लवतु लवतात् लवताम् लवन्तु

लव लवतम् लवत

लवाणि लवाव लवाम

झ० अल्लवत् अल्लवताम् अल्लवन्

अल्लवः अल्लवतम् अल्लवत

अल्लवम् अल्लवाव अल्लवाम

अ० अल्लवीत् अल्लविष्टाम् अल्लविषुः

अल्लवीः अल्लविष्टम् अल्लविष्ट

अल्लविषम् अल्लविष्व अल्लविषम

अल्लावीत् अल्लाविष्टाम् अल्लाविषुः

अल्लावीः अल्लाविष्टम् अल्लाविष्ट

अल्लाविषम् अल्लाविष्व अल्लाविषम

प० लळाव लेवतुः लेपुः

लेविथ लेवयुः लेव

लळाव लल्लव लेविथ लेविम

आ० लल्ल्यात् लल्ल्यास्ताम् लल्ल्यासुः

लल्ल्याः लल्ल्यास्तम् लल्ल्यास्त

लल्ल्यासम् लल्ल्यास्व लल्ल्यास्म

प्रव० लल्लिता लल्लितारौ लल्लितारः

लल्लितासि लल्लितास्थः लल्लितास्थ

लल्लितास्मि लल्लितास्वः लल्लितास्मः

म० लल्लिव्यति लल्लिव्यतः लल्लिव्यन्ति

लल्लिव्यसि लल्लिव्यथः लल्लिव्यथ

लल्लिव्यामि लल्लिव्यावः लल्लिव्यामः

कि० अल्लिव्यत् अल्लिव्यताम् अल्लिव्यन्

अल्लिव्यः अल्लिव्यतम् अल्लिव्यत

अलविष्यम् अलविष्याव अलविष्याम
 व० अभिलष्यते अभिलष्येते अभिलष्यन्ते
 अभिलष्यसे अभिलष्येये अभिलष्यध्वे
 अभिलष्ये अभिलष्यावहे अभिलष्यामहे
 स० लष्येत लष्येयाताम् लष्येरन्
 लष्येयाः लष्येयाथाम् लष्येध्वम्
 लष्येय लष्येवहि लष्येमहि
 प० लष्यताम् लष्येताम् लष्यन्ताम्
 लष्यस्य लष्येयाम् लष्यध्वम्
 लष्यै लष्यावहे लष्यामहे
 झ० अलष्यत अलष्येताम् अलष्यन्त
 अलष्यथाः अलष्येथाम् अलष्यध्वम्
 अलष्ये अलष्यावहि अलष्यामहि
 ष० अभिलषते अभिलषेते अभिलषन्ते
 अभिलषसे अभिलषेये अभिलषध्वे
 अभिलषे अभिलषावहे अभिलषामहे
 स० लषेत लषेयाताम् लषेरन्
 लषेयाः लषेयाथाम् लषेध्वम्
 लषेय लषेवहि लषेमहि
 प० लषताम् लषेताम् लषन्ताम्
 लषस्य लषेयाम् लषध्वम्
 लषै लषावहे लषामहे
 झ० अलषत अलषेताम् अलषन्त
 अलषथाः अलषेथाम् अलषध्वम्
 अलषे अलषावहि अलषामहि
 अ० अलषिष्ट अलषिषाताम् अलषिषत
 अलषिष्ठाः अलषिषाथाम् अलषिष्टध्वम्
 अलषिषि अलषिष्वहि अलषिष्महि
 प० लेषे लेषाते लेषिरे
 लेषिषे लेषाये लेषिध्वे
 लेषे लेषिवहे लेषिमहे
 आ० लषिषीष्ट लषिषीषाताम् लषिषीरन्
 लषिषीष्ठाः लषिषीषाथाम् लषिषीध्वम्
 लषिषीष लषिषीवहि लषिषीमहि

प्रव० लषिता लषितारौ लषितारः
 लषितासे लषितासाधे लषिताध्वे
 लषिताहे लषितास्वहे लषितास्महे
 म० लषिष्यते लषिष्येते लषिष्यन्ते
 लषिष्यसे लषिष्येये लषिष्यध्वे
 लषिष्ये लषिष्यावहे लषिष्यामहे
 क्रि० अलषिष्यत अलषिष्येताम् अलषिष्यन्त
 अलषिष्यथाः अलषिष्येथाम् अलषिष्यध्वम्
 अलषिष्ये अलषिष्यावहि अलषिष्यामहि
 ॥ चपी-भक्षणे ॥ जावु ।
 चषति । अषापीत्-अचषीत् । चषाव
 चषते । अचषिष्ट । चेषे ।
 ॥ छपी-हिंसायाम् ॥ हिंसा करपी ।
 छषति । अछषीत् । अछषापीत् ।
 चछषाव । छषते । अचछषिष्ट चछषा
 ॥ त्विषी-दीप्तौ ॥ चळकटुं ।

व० त्वेषति त्वेषतः त्वेषगित
 त्वेषसि त्वेषयः त्वेषथ
 त्वेषामि त्वेषावः त्वेषामः
 स० त्वेषेत् त्वेषेताम् त्वेषेयुः
 त्वेषेः त्वेषेतम् त्वेषेत
 त्वेषेयम् त्वेषेव त्वेषेम
 प० त्वेषतु त्वेषतात् त्वेषताम् त्वेषन्तु
 त्वेष " त्वेषतम् त्वेषत
 त्वेषाणि त्वेषाव त्वेषाम
 झ० अत्वेषत् अत्वेषताम् अत्वेषन्
 अत्वेषः अत्वेषतम् अत्वेषत
 अत्वेषम् अत्वेषाव अत्वेषाम
 अ० अत्विषत् अत्विषताम् अत्विषन्
 अत्विषः अत्विषतम् अत्विषत
 अत्विषम् अत्विषाव अत्विषाम
 प० तित्वेष तित्वेषतुः तित्वेषुः
 तित्वेषिषि तित्वेषथुः तित्वेषि
 तित्वेष तित्वेषिव तित्वेषिष

आ०	त्विष्यात्	त्विष्यास्तम्	त्विष्यास्तु
	त्विष्याः	त्विष्यास्तम्	त्विष्यास्त
	त्विष्यास्तुम्	त्विष्यास्व	त्विष्यास्म
प्र०	त्वेष्ट	त्वेष्टारौ	त्वेष्टारः
	त्वेष्टासि	त्वेष्टास्यः	त्वेष्टास्य
	त्वेष्टास्मि	त्वेष्टास्वः	त्वेष्टास्मः
म०	त्वेक्ष्यति	त्वेक्ष्यतः	त्वेक्ष्यन्ति
	त्वेक्ष्यसि	त्वेक्ष्यथः	त्वेक्ष्यथ
	त्वेक्ष्यामि	त्वेक्ष्यावः	त्वेक्ष्यामः
क्रि०	अत्वेक्ष्यत	अत्वेक्ष्यताम्	अत्वेक्ष्यन्
	अत्वेक्ष्यः	अत्वेक्ष्यतम्	अत्वेक्ष्यत
	अत्वेक्ष्यम्	अत्वेक्ष्याव	अत्वेक्ष्याम
ब०	त्वेष्टते	त्वेष्टेते	त्वेष्टन्ते
	त्वेष्टसे	त्वेष्टेथे	त्वेष्टध्वे
	त्वेष्टे	त्वेष्टावहे	त्वेष्टामहे
स०	त्वेष्टेन	त्वेष्टेनाताम्	त्वेष्टेन
	त्वेष्टेथाः	त्वेष्टेथाथाम्	त्वेष्टेध्वम
	त्वेष्टेय	त्वेष्टेवहि	त्वेष्टेमहि
प०	त्वेष्टताम्	त्वेष्टेताम्	त्वेष्टन्ताम्
	त्वेष्टस्व	त्वेष्टेथाम्	त्वेष्टध्वम
	त्वेष्टे	त्वेष्टावहे	त्वेष्टामहे
झ०	अत्वेष्टन	अत्वेष्टेनाम्	अत्वेष्टन्त
	अत्वेष्टथाः	अत्वेष्टेथाम्	अत्वेष्टध्वम
	अत्वेष्टे	अत्वेष्टावहि	अत्वेष्टेमहि
अ०	अत्विक्षत	अत्विक्षताम्	अत्विक्षन्त
	अत्विक्षथाः	अत्विक्षेथाम्	अत्विक्षध्वम
	अत्विक्षि	अत्विक्षेवहि	अत्विक्षेमहि
प०	तित्विषे	तित्विषाते	तित्विषिरे
	तित्विषिषे	तित्विषाथे	तित्विषिध्वे
	तित्विषे	तित्विषिवहे	तित्विषिमहे
आ०	त्विक्षोष्ट	त्विक्षीयास्ताम्	त्विक्षीरन्
	त्विक्षोष्टाः	त्विक्षीयास्थाम्	त्विक्षीध्वम्
	त्विक्षीय	त्विक्षीवहि	त्विक्षीमहि
प्र०	त्वेष्टा	त्वेष्टारौ	त्वेष्टारः
	त्वेष्टासे	त्वेष्टास्ये	त्वेष्टाध्वे

त्वेष्टाहे	त्वेष्टास्वहे	त्वेष्टास्महे	
म०	त्वेक्ष्यते	त्वेक्ष्येते	त्वेक्ष्यन्ते
	त्वेक्ष्यसे	त्वेक्ष्येथे	त्वेक्ष्यध्वे
	त्वेक्ष्ये	त्वेक्ष्यावहे	त्वेक्ष्यामहे
क्रि०	अत्वेक्ष्यत	अत्वेक्ष्येताम्	अत्वेक्ष्यन्त
	अत्वेक्ष्यथाः	अत्वेक्ष्येथाम्	अत्वेक्ष्यध्वम्
	अत्वेक्ष्ये	अत्वेक्ष्यावहि	अत्वेक्ष्यामहि

॥ अषी असी-गत्यादानयोश्च ॥ जनु,
लेनुं, चळकनुं ।
अषति । आषीत् । आष ।
अषते । आषिष्ट । आषे ।
असति । आसीत् । आस ।
असते । आसिष्ट । आसे ।

॥ दास्य-दाने ॥ आपहुं ।
दासति । अदासीत् । ददासे ।
दासते । अदासिष्ट । ददासे ।
॥ माह्य-माने ॥ वरतनुं, माहुं ।
माहति । अमाहीत् । ममाह ।
माहते । अमाहिष्ट । ममाहे ।

॥ शुद्दी-संवरणे ॥ डांकनुं ।

ब०	निगूहति	निगूहतः	निगूहन्ति
	निगूहसि	निगूहथः	निगूहथ
	निगूहामि	निगूहावः	निगूहामः

स०	निगूहेन	निगूहेनाम्	निगूहेयुः
	निगूहेः	निगूहेतम्	निगूहेत
	निगूहेयम्	निगूहेव	निगूहेम

प०	निगूहतु	निगूहतात्	निगूहताम्	निगूहन्तु
	निगूह	निगूहतम्	निगूहत	
	निगूहानि	निगूहाव	निगूहाम	

झ०	न्यगूहत्	न्यगूहताम्	न्यगूहन्
	न्यगूहः	न्यगूहतम्	न्यगूहत
	न्यगूहम्	न्यगूहाव	न्यगूहाम

अ०	न्यगूहीत्	न्यगूहिष्टाम्	न्यगूहिषुः
	न्यगूहीः	न्यगूहिष्टम्	न्यगूहिष्ट
	न्यगूहिषम्	न्यगूहिष्व	न्यगूहिषम

अगृह्ये अगृह्य्यावहि अगृह्य्यामहि
अघोक्ष्यत अघोक्ष्येताम् अघोक्ष्यन्त
अघोक्ष्यथाः अघोक्ष्येथाम् अघोक्ष्यध्वम्
अघोक्ष्ये अघोक्ष्यावहि अघोक्ष्यामहि
॥ भ्लक्षी-भक्षणे, ॥ खावुं

भ्लक्षति भ्लक्षीत् बभ्लक्ष
भ्लक्षते भ्लक्षिष्ट बभ्लक्षे

॥ इति भ्वादयः उभयपदिनः ॥

॥ अथ द्युतादयः ॥

॥ द्युति दीप्तो ॥ चळयवुं

ब० द्योतते द्योतेते द्योतन्ते
द्योतते द्योतेथे द्योतध्वे
द्योते द्योतावहे द्योतामहे
स० द्योतेत द्योतेयाताम् द्योतेरन्
द्योतेथाः द्योतेयाथाम् द्योतेध्वम्
द्योतेय द्योतेवहि द्योतेमहि
प० द्योतताम् द्योतेताम् द्योतन्ताम्
द्योतस्व द्योतथाम् द्योतध्वम्
द्योते द्योतावहे द्योतामहे
झ० अद्योतत अद्योतेताम् अद्योतन्त
अद्योतथाः अद्योतेथाम् अद्योतध्वम्
अद्योते अद्योतावहि अद्योतामहि
अ० अद्युतत अद्युतताम् अद्युतन्
अद्युततः अद्युततम् अद्युतत
अद्युतम् अद्युतावहि अद्युतामहि
अद्योतिष्ट अद्योतिषाताम् अद्योतिषत

अद्योतिष्ठाः अद्योतिषाथाम् अद्योतिष्ट्वम्-ध्वम्
अद्योतिषि अद्योतिष्वहि अद्योतिष्महि

प० दिद्युते दिद्युताते दिद्युतिरे
दिद्युतिषे दिद्युताथे दिद्युतिध्वे
दिद्युते दिद्युतिवहे दिद्युतिमहे

आ० द्योतिषीष्ट द्योतिषीयास्ताम् द्योतिषीरन्
द्योतिषीष्ठाः द्योतिषीयास्थाम् द्योतिषीध्वम्
द्योतिषीय द्योतिषीवहि द्योतिषीमहि

श्व० द्योतिता द्योतितारौ द्योतिहारः
द्योतितासे द्योतितासाथे द्योतिताध्वे
द्योतिताहे द्योतितास्वहे द्योतितास्महे

म० द्योतिष्यते द्योतिष्येते द्योतिष्यन्ते
द्योतिष्यसे द्योतिष्येथे द्योतिष्यध्वे
द्योतिष्ये द्योतिष्यावहे द्योतिष्यामहे

क्रि० अद्योतिष्यत अद्योतिष्येताम् अद्योतिष्यन्त
अद्योतिष्यथाः अद्योतिष्येथाम् अद्योतिष्यध्वम्
अद्योतिष्ये अद्योतिष्यावहि अद्योतिष्यामहि

॥ रुचि-अभिधीत्याश्च ॥ अभिळाष
करवी. चळकवुं, रुचवुं,

ब० रोचते रोचते रोचन्ते
रोचते रोचेथे रोचध्वे
रोचे रोचावहे रोचामहे

स० रोचेत रोचेयाताम् रोचेरन्
रोचेथाः रोचेयाथाम् रोचेध्वम्
रोचेय रोचेवहि रोचेमहि

प० रोचताम् रोचेताम् रोचन्ताम्
रोचस्व रोचेथाम् रोचध्वम्
रोचे रोचावहे रोचामहे

झ० अरोचत अरोचेताम् अरोचन्त
अरोचथाः अरोचेथाम् अरोचध्वम्
अरोचे अरोचावहि अरोचामहि

अ० अरुचत अरुचताम् अरुचन्
अरुचतः अरुचतम् अरुचत
अरुचम् अरुचावहि अरुचामहि

अरोचिष्ट अरोचिषाताम् अरोचिषत

अरोचिष्ठाः अरोचिषाथाम् अरोचिष्ट्वम्-ध्वम्
अरोचिषि अरोचिष्वहि अरोचिष्महि

प० रुचते रुचते रुचन्ते
रुचते रुचेथे रुचध्वे
रुचे रुचावहे रुचामहे

आ० रोचिषीष्ट रोचिषीयास्ताम् रोचिषीरन्
रोचिषीष्ठाः रोचिषीयास्थाम् रोचिषीध्वम्
रोचिषीय रोचिषीवहि रोचिषीमहि

अ० रोचिता रोचितारौ रोचितारः
 रोचितासे रोचितासाये रोचितास्ये
 रोचितासे रोचितास्ये रोचितास्ये
 भ० रोचिष्यते रोचिष्येते रोचिष्यन्ते
 रोचिष्यसे रोचिष्येये रोचिष्यध्वे
 रोचिष्ये रोचिष्यावहे रोचिष्यामहे

क्रि० अरोचिष्यत अरोचिष्येताम् अरोचिष्यन्त
 अरोचिष्यथाः अरोचिष्येथाम् अरोचिष्यध्वम्
 अरोचिष्ये अरोचिष्यावहि अरोचिष्यामहि
 ॥ वृटि-परिचर्त्तने ॥ फेरफार यवो, पाळुं

आपवुं

घोटते । अघुटत् । अघोटिष्ट । लुघुटे ।

॥ रुटि लुटि लुटि-प्रतिघाते ॥ पीडा

करवी, दुःख देवुं, सामु मारवुं,

रोटते । अरुटत् । अरोटिष्ट । रुटते ।

लोटते । अलुटत् । अलोटिष्ट । लुलुटे ।

लोठते । अलुठत् । अलोठिष्ट । लुलुटे ।

॥ श्विताङ्-वर्णे ॥ ओला यवुं,

श्वेतते । अश्वेतत् । अश्वेतिष्ट । शिश्विते

॥ निमिदाङ्-स्नेहने ॥ चीकणा यवुं,

मेदने । अमिदत् । अमेदिष्ट । मिमिदे ।

॥ निष्विदाङ्, निष्विदाङ्-मोचने च ॥

शुकाववुं, चीकणा यवुं,

श्वेदते । अश्वेदत् । अश्वेदिष्ट । चिष्विते

। श्वेदते । अश्वेदत् । अश्वेदिष्ट । सिष्विते

॥ शुभि-वीप्ताः ॥ चळकवुं, शोमवुं,

शोमते । अशुमत् । अशोमिष्ट । शुशुमे ।

॥ क्षुभि-सञ्चलने ॥ चळमळवुं, क्षोभ पामवो

॥ क्षोभते । अक्षुमत् । अक्षोमिष्ट । चुक्षुमे ।

॥ णमि तुमि-हिंसायाम् ॥ हिंसा करवी,

नमते । अनमत् । अनमिष्ट । नेमे

तोभते । अनुमत् । अनोमिष्ट । दुनुमे

॥ सम्भृङ्-विप्रवासे ॥ विप्रवास करवो

सम्भते । असम्भत् । असम्भिष्ट । ससम्भे ।

॥ अशृङ्क संश्रुङ्क अवर्त्तने ॥ नाश पामवुं,

अशते । अशशत् । अशशिष्ट । दशशे ।

असते । अससत् । अससिष्ट । सशसे ।

॥ ध्वसङ्क-गतौ च ॥ अशुं, नाश पामवुं,

ध्वसते । अध्वसत् । अध्वसिष्ट । दध्वसे

॥ अत्र वृताद्यन्तर्गणो वृतादिपञ्चकः ॥

॥ वृत्-वर्त्तने ॥ वर्त्तवुं, होवुं,

घ० वर्त्तते वर्त्तते वर्त्तते

वर्त्तसे वर्त्तये वर्त्तध्वे

वर्त्त वर्त्तावहे वर्त्तामहे

स० वर्त्तत वर्त्तयाताम् वर्त्तरन्

वर्त्तथाः वर्त्तयाथाम् वर्त्तध्वम्

वर्त्तय वर्त्तवहि वर्त्तमहि

प० वर्त्तताम् वर्त्तताम् वर्त्तन्ताम्

वर्त्तस्व वर्त्तयाम् वर्त्तध्वम्

वर्त्त वर्त्तावहे वर्त्तामहे

अ० अवर्त्तत अवर्त्तताम् अवर्त्तन्त

अवर्त्तथाः अवर्त्तयाम् अवर्त्तध्वम्

अवर्त्त अवर्त्तावहि अवर्त्तामहि

अ० अवृत्तत अवृत्तताम् अवृत्तन्

अवृत्तः अवृत्ततम् अवृत्तत

अवृत्तस् अवृत्ताव अवृत्ताम

अवृत्तिष्ट अवृत्तिषाताम् अवृत्तिषत

अवृत्तिष्ठाः अवृत्तिषाथाम् अवृत्तिद्वध्वम्

अवृत्तिषि अवृत्तिषधि अवृत्तिषमहि

प० ववृते ववृताते ववृतिरे

ववृतिवे ववृताथे ववृतिध्वे

ववृते ववृतिवहे ववृतिमहे

आ० वृत्तिषीष्ट वृत्तिषीयास्ताम् वृत्तिषीरन्

वृत्तिषीष्ठाः वृत्तिषीयास्थाम् वृत्तिषीध्वम्

वृत्तिषीय वृत्तिषीवहि वृत्तिषीमहि

प्रव० वर्त्तिता वर्त्तितारौ वर्त्तितारः

वर्त्तितासे वर्त्तितासाये वर्त्तिताध्वे

वर्त्तिताहे वर्त्तितास्वहे वर्त्तितास्महे

भ० वर्त्तिष्यते वर्त्तिष्येते वर्त्तिष्यन्ते

वर्तिष्यसे वर्तिष्येथे वर्तिष्यध्वे
वर्तिष्ये वर्तिष्यावहे वर्तिष्यामहे
वत्स्यति वत्स्यतः वत्स्यन्ति
वत्स्यसि वत्स्यथः वत्स्यथ
वत्स्यामि वत्स्यावः वत्स्यामः

क्रि० अवर्तिष्यत अवर्तिष्येताम् अवर्तिष्यन्त
अवर्तिष्यथाः अवर्तिष्येथाम् अवर्तिष्यध्वम्
अवर्तिष्ये अवर्तिष्यावहि अवर्तिष्यामहि
अवत्स्यत् अवत्स्यताम् अवत्स्यन्
अवत्स्यः अवत्स्यतम् अवत्स्यत
अवत्स्यम् अवत्स्याव अवत्स्याम
॥ इयदौङ्-अवणे ॥ इरवुं, टपकुं ।

ष० स्यन्दते स्यन्देते स्यन्दन्ते
स्यन्दते स्यन्देथे स्यन्दध्वे
स्यन्दे स्यन्दावहे स्यन्दामहे

स० स्यन्देत स्यन्देयाताम् स्यन्देरन्
स्यन्देथाः स्यन्देथायाम् स्यन्देध्वम्
स्यन्देथ स्यन्देवहि स्यन्देमहि

प० स्यन्दताम् स्यन्देताम् स्यन्दन्ताम्
स्यन्दस्व स्यन्देथाम् स्यन्दध्वम्
स्यन्दै स्यन्दावहै स्यन्दामहै

झ० अस्यन्दत अस्यन्देताम् अस्यन्दन्त
अस्यन्दथाः अस्यन्देथाम् अस्यन्दध्वम्
अस्यन्दे अस्यन्दावहि अस्यन्दामहि

अ० अस्यदत अस्यदताम् अस्यदन्
अस्यदः अस्यदतम् अस्यदत
अस्यदम् अस्यदाव अस्यदाम
अस्यन्दिष्ट अस्यन्दिषाताम् अस्यन्दिषत
अस्यन्दिष्ठाः अस्यन्दिषायाम् अस्यन्दि-
ह्रूवम्-ध्वम्

अस्यन्दिषि अस्यन्दिष्वहि अस्यन्दिषमहि
अस्यन्त अस्यन्तसाताम् अस्यन्तसत
अस्यन्तथाः अस्यन्तसाथाम् अस्यन्तध्वम्
न्दध्वम् न्दध्वम्
अस्यन्तिस अस्यन्तस्वहि अस्यन्तमहि

प० सस्यन्दे सस्यन्दाते सस्यन्दिरे
सस्यन्दिषे सस्यन्दाथे सस्यन्दिष्वे
सस्यन्तसे संस्यन्दध्वे
सस्यन्दे सस्यन्दिषवहे सस्यन्दिषमहे
मतांतरे-संस्यन्दह्वे सस्यन्दमहे

आ० स्यन्दिषीष्टस्यन्दिषीयास्ताम् स्यन्दिषीरन्
स्यन्दिषीष्ठाः स्यन्दिषीयास्थाम् स्यन्दिषीध्वम्
स्यन्दिषीय स्यन्दिषीवहि स्यन्दिषीमहि
स्यन्त्सीष्ट स्यन्त्सीयास्ताम् स्यन्त्सीरन्
स्यन्त्सीष्ठाः स्यन्त्सीयास्थाम् स्यन्त्सीध्वम्
स्यन्त्सीय स्यन्त्सीवहि स्यन्त्सीमहि

प्र० स्यन्दिता स्यन्दितारौ स्यन्दितारः
स्यन्दितासे स्यन्दितासाथे स्यन्दिताध्वे
स्यन्दिताहे स्यन्दितास्वहे स्यन्दितास्महे
स्यन्ता स्यन्तारौ स्यन्तारः
स्यन्तासे स्यन्तासाथे स्यन्ताध्वे
स्यन्ताहे स्यन्तास्वहे स्यन्तास्महे

भ० स्यन्दिष्यते स्यन्दिष्येते स्यन्दिष्यन्ते
स्यन्दिष्यसे स्यन्दिष्येथे स्यन्दिष्यध्वे
स्यन्दिष्ये स्यन्दिष्यावहे स्यन्दिष्यामहे
स्यन्त्यते स्यन्त्येते स्यन्त्यन्ते
स्यन्त्यसे स्यन्त्येथे स्यन्त्यध्वे
स्यन्त्ये स्यन्त्यावहे स्यन्त्यामहे
स्यन्त्यति स्यन्त्यतः स्यन्त्यन्मि
स्यन्त्यसि स्यन्त्यथः स्यन्त्यथ
स्यन्त्यामि स्यन्त्यावः स्यन्त्यामः

क्रि० अस्यन्दिष्यत अस्यन्दिष्येताम् अस्यन्दिष्यन्त
अस्यन्दिष्यथाः अस्यन्दिष्येथाम् अस्यन्दिष्यध्वम्
अस्यन्दिष्ये अस्यन्दिष्यावहि अस्यन्दिष्यामहि

अस्यन्त्यत अस्यन्त्येताम् अस्यन्त्यन्त
अस्यन्त्यथाः अस्यन्त्येथाम् अस्यन्त्यध्वम्
अस्यन्त्ये अस्यन्त्यावहि अस्यन्त्यामहि
अस्यन्त्यत् अस्यन्त्यताम् अस्यन्त्यन्
अस्यन्त्यः अस्यन्त्यतम् अस्यन्त्यत
अस्यन्त्याम अस्यन्त्याव अस्यन्त्याम

॥ वृधूक्त-वृद्धौ ॥ वधुतुं ।

च० वधते	वधेते	वधन्ते
वधसे	वधेये	वधस्वे
वधे	वधावहे	वधामहे
स० वधेत	वधेयाताम्	वधेरन्
वधेयाः	वधेयाथाम्	वधेष्वा
वधेय	वधेवहि	वधेमहि
प० वधताम्	वधेताम्	वधन्ताम्
वधस्व	वधेशाम्	वधेष्वा
वधे	वधावहे	वधामहे
अ० अवधत	अवधेताम्	अवधन्त
अवधथाः	अवधेथाम्	अवधेष्वा
अवधे	अवधावहि	अवधामहि
अ० अवुधत्	अवुधताम्	अवुधन्
अवुधः	अवुधतम्	अवुधत
अवुधम्	अवुधाव	अवुधाम
अवधिष्ट	अवधिषाताम्	अवधिषत
अवधिष्टाः	अवधिषाथाम्	अवधिष्ट्वा
अवधिषि	अवधिष्वहि	अवधिष्महि
प० वधुये	वधुधाते	वधुधिरे
वधुधिषे	वधुधाये	वधुधिष्वे
वधुये	वधुधिवहे	वधुधिमहे
आ० वधिषीष्ट	वधिषीयास्ताम्	वधिषीरन्
वधिषीष्टाः	वधिषीयास्याम्	वधिषीष्वा
वधिषीय	वधिषीवहि	वधिषीमहि
अ० वधिता	वधितारौ	वधितारः
वधितासे	वधितासाये	वधिताष्वे
वधिताहे	वधितास्वहे	वधितास्महे
म० वत्स्यति	वत्स्यतः	वत्स्यन्ति
वत्स्यसि	वत्स्यथः	वत्स्यथ
वत्स्यामि	वत्स्यावः	वत्स्यामः
वधिष्यते	वधिष्येते	वधिष्यन्ते
वधिष्यसे	वधिष्येये	वधिष्यस्वे
वधिष्ये	वधिष्यावहे	वधिष्यामहे
क्रि० अवधिष्यत	अवधिष्येताम्	अवधिष्यन्त
अवधिष्यथाः	अवधिष्येथाम्	अवधिष्येष्वा

अवधिष्ये अवधिष्यावहि अवधिष्यामहि
 अवत्स्यत् अवत्स्यताम् अवत्स्यन्
 अवत्स्यः अवत्स्यतम् अवत्स्यत
 अवत्स्यम् अवत्स्यव अवत्स्यमि

॥ शृधूक्त-शब्दकुत्सायाम् ॥ पादुतुं ।

छ० शधते	शधेते	शधन्ते
शधसे	शधेये	शधस्वे
शधे	शधावहे	शधामहे
स० शधेत	शधेयाताम्	शधेरन्
शधेयाः	शधेयाथाम्	शधेष्वा
शधेय	शधेवहि	शधेमहि
प० शधताम्	शधेताम्	शधन्ताम्
शधस्व	शधेशाम्	शधेष्वा
शधे	शधावहे	शधामहे
अ० अशधत	अशधेताम्	अशधन्त
अशधथाः	अशधेथाम्	अशधेष्वा
अशधे	अशधावहि	अशधामहि
अ० अशुधत्	अशुधताम्	अशुधन्
अशुधः	अशुधतम्	अशुधत
अशुधम्	अशुधाव	अशुधाम
अशधिष्ट	अशधिषाताम्	अशधिषत
अशधिष्टाः	अशधिषाथाम्	अशधिष्ट्वा
अशधिषि	अशधिष्वहि	अशधिष्महि
प० शशुधे	शशुधाते	शशुधिरे
शशुधिषे	शशुधाये	शशुधिष्वे
शशुधे	शशुधिवहे	शशुधिमहे
आ० शधिषीष्ट	शधिषीयास्ताम्	शधिषीरन्
शधिषीष्टाः	शधिषीयास्याम्	शधिषीष्वा
शधिषीय	शधिषीवहि	शधिषीमहि
अ० शधिता	शधितारौ	शधितारः
शधितासे	शधितासाये	शधिताष्वे
शधिताहे	शधितास्वहे	शधितास्महे
म० शधिष्यते	शधिष्येते	शधिष्यन्ते
शधिष्यसे	शधिष्येये	शधिष्यस्वे
शधिष्ये	शधिष्यावहे	शधिष्यामहे
क्रि० शधिष्यत	शधिष्येताम्	शधिष्यन्त
शधिष्यथाः	शधिष्येथाम्	शधिष्येष्वा

शत्स्यति शत्स्यतः शत्स्यन्ति
शत्स्यसि शत्स्यथः शत्स्यथ
शत्स्यामि शत्स्यावः शत्स्याम

क्रि० अशर्षिष्यत अशर्षिष्येताम् अशर्षिष्यन्त
अशर्षिष्यथाः अशर्षिष्येथाम् अशर्षिष्यध्वम्
अशर्षिष्ये अशर्षिष्यावहि अशर्षिष्यामहि

अशत्स्यत् अशत्स्यताम् अशत्स्यन्
अशत्स्यसि अशत्स्यथः अशत्स्यथ
अशत्स्यामि अशत्स्यावः अशत्स्याम

॥ कृपौकृ-सामर्थ्ये ॥ समर्थं धनुं ।

ब० कल्पते कल्पेते कल्पन्ते
कल्पसे कल्पेथे कल्पध्वे
कल्पे कल्पावहे कल्पामहे

स० कल्पेत कल्पेयाताम् कल्पेरन्
कल्पेथाः कल्पेयाथाम् कल्पेध्वम्
कल्पेथ कल्पेवहि कल्पेमहि

प० कल्पताम् कल्पेताम् कल्पन्ताम्
कल्पस्व कल्पेथाम् कल्पध्वम्
कल्पे कल्पावहे कल्पामहे

झ० अकल्पत अकल्पेताम् अकल्पन्त
अकल्पथाः अकल्पेथाम् अकल्पध्वम्
अकल्पे अकल्पावहि अकल्पामहि

ञ० अकल्पत् अकल्पताम् अकल्पन्
अकल्पः अकल्पतम् अकल्पत
अकल्पम् अकल्पाव अकल्पाम

अकल्पिष्यत अकल्पिष्येताम् अकल्पिष्यन्त
अकल्पिष्यथाः अकल्पिष्येथाम् अकल्पिष्यध्वम्
अकल्पिष्ये अकल्पिष्यावहि अकल्पिष्यामहि

अकल्पत् अकल्पताम् अकल्पन्त
अकल्पथाः अकल्पेथाम् अकल्पध्वम्
अकल्पसि अकल्पस्वहि अकल्पमहि

प० चकल्पे चकल्पते चकल्पिरे
चकल्पिषे चकल्पसे चकल्पाये चकल्पिध्वे
चकल्पे चकल्पिष्वहे चकल्पिमहे
मतान्तरे चकल्पध्वे चकल्पवधे चकल्पमहे

आ० कल्पिषीष्ट कल्पिषीयास्ताम् कल्पिषीरन्
कल्पिषीष्टाः कल्पिषीयास्थाम् कल्पिषीध्वम्
कल्पिषीय कल्पिषीवहि कल्पिषेमहि
कल्प्सीष्ट कल्प्सीयास्ताम् कल्प्सीरन्
कल्प्सीष्टाः कल्प्सीयास्थाम् कल्प्सीध्वम्
कल्प्सीय कल्प्सीवहि कल्प्सीमहि

भ० कल्पिता कल्पितारौ कल्पितारः
कल्पितासे कल्पितासाथे कल्पिताध्वे
कल्पिताहे कल्पितास्वहे कल्पितास्महे

कल्प्ता कल्प्तारौ कल्प्तारः
कल्प्तासे कल्प्तासाथे कल्प्ताध्वे
कल्प्ताहे कल्प्तास्वहे कल्प्तास्महे

म० कल्पिष्यते कल्पिष्येते कल्पिष्यन्ते
कल्पिष्यसे कल्पिष्येथे कल्पिष्यध्वे
कल्पिष्ये कल्पिष्यावहे कल्पिष्यामहे
कल्प्यते कल्प्येते कल्प्यन्ते
कल्प्यसे कल्प्येथे कल्प्यध्वे
कल्प्ये कल्प्यावहे कल्प्यामहे
कल्प्यति कल्प्यतः कल्प्यन्ति
कल्प्यसि कल्प्यथः कल्प्यथ
कल्प्यामि कल्प्यावः कल्प्यामः

क्रि० अकल्पिष्यत अकल्पिष्येताम् अकल्पिष्यन्त
अकल्पिष्यथाः अकल्पिष्येथाम् अकल्पिष्यध्वम्
अकल्पिष्ये अकल्पिष्यावहि अकल्पिष्यामहि

अकल्प्यत अकल्प्येताम् अकल्प्यन्त
अकल्प्यथाः अकल्प्येथाम् अकल्प्यध्वम्
अकल्प्ये अकल्प्यावहि अकल्प्यामहि
अकल्प्यत् अकल्प्यताम् अकल्प्यन्
अकल्प्यः अकल्प्यतम् अकल्प्यत
अकल्प्यम् अकल्प्याव अकल्प्याम

॥ इति द्युतादयः ॥

॥ अथ ज्वलादिः ॥

॥ ज्वल-दीप्ता ॥ चकल्ह्व ।

घ०	ज्वलति	ज्वलतः	ज्वलन्ति
	ज्वलसि	ज्वलथः	ज्वलथ
	ज्वलामि	ज्वलावः	ज्वलामः
स०	ज्वलेत्	ज्वलेताम्	ज्वलेयुः
	ज्वलेः	ज्वलेतम्	ज्वलेत
	ज्वलेयम्	ज्वलेव	ज्वलेम
प०	ज्वलतु	ज्वलतात्	ज्वलताम्
	ज्वल	„	ज्वलतम्
	ज्वलानि	ज्वलाव	ज्वलाम
झ०	अज्वलत	अज्वलताम्	अज्वलन्
	अज्वलः	अज्वलतम्	अज्वलत
	अज्वलम्	अज्वलाव	अज्वलाम
अ०	अज्वालीत्	अज्वालिष्टाम्	अज्वालिषुः
	अज्वालीः	अज्वालिष्टम्	अज्वालिष्ट
	अज्वालिषम्	अज्वालिष्व	अज्वालिष्व
प०	जज्वल	जज्वलतुः	जज्वलुः
	जज्वलिय	जज्वलियुः	जज्वल
	जज्वल-जज्वल	जज्वलिय	जज्वलिम
आ०	ज्वलयात्	ज्वलयास्ताम्	ज्वलयासुः
	ज्वलयाः	ज्वलयास्तम्	ज्वलयास्त
	ज्वलयासम्	ज्वलयास्व	ज्वलयास्म
प्रब०	ज्वलिता	ज्वलितारौ	ज्वलितारः
	ज्वलितासि	ज्वलितास्थः	ज्वलितास्थ
	ज्वलितास्मि	ज्वलितास्व	ज्वलितास्म
भ०	ज्वलिष्यति	ज्वलिष्यतः	ज्वलिष्यन्ति
	ज्वलिष्यसि	ज्वलिष्यथः	ज्वलिष्यथ
	ज्वलिष्यामि	ज्वलिष्यावः	ज्वलिष्यामः
क्रि०	अज्वलिष्यत्	अज्वलिष्यताम्	अज्वलिष्यन्
	अज्वलिष्यः	अज्वलिष्यतम्	अज्वलिष्यत
	अज्वलिष्यम्	अज्वलिष्याव	अज्वलिष्याम
॥ कुच-सम्पर्चनकौटिल्यप्रतिष्ठमनेषु ॥			
मिश्रण करवुं, कुटिदता करवी, रोकवुं,			
खेचवुं ।			
कोचति । अकोचीत । चुकोच ।			
॥ पल्ल-गतौ ॥ अचुं ।			

ब०	पतति	पततः	पतन्ति
	पतसि	पतथः	पतथ
	पतामि	पतावः	पतामः
स०	पतेत्	पतेताम्	पतेयुः
	पतेः	पतेतम्	पतेत
	पतेयम्	पतेव	पतेम
प०	पततु	पततात्	पतताम्
	पत	„	पततम्
	पतानि	पताव	पताम
झ०	अपतत्	अपतताम्	अपतन्
	अपतः	अपततम्	अपतत
	अपतम्	अपताव	अपताम
अ०	अपप्तत्	अपप्तताम्	अपप्तन्
	अपप्तः	अपप्ततम्	अपप्तत
	अपप्तम्	अपप्ताव	अपप्ताम
प०	पपात	पेततुः	पेतुः
	पेतिय	पेतथुः	पेत
	पपात	पपत	पेतिय
आ०	पत्यात्	पत्यास्ताम्	पत्यासुः
	पत्याः	पत्यास्तम्	पत्यास्त
	पत्यासम्	पत्यास्व	पत्यास्म
प्रब०	पमिता	पमितारौ	पमितारः
	पमितासि	पमितास्थः	पमितास्थ
	पमितास्मि	पमितास्वः	पमितास्मः
भ०	पतिष्यति	पतिष्यतः	पतिष्यन्ति
	पतिष्यसि	पतिष्यथः	पतिष्यथ
	पतिष्यामि	पतिष्यावः	पतिष्यामः
क्रि०	अपतिष्यत्	अपतिष्यताम्	अपतिष्यन्
	अपतिष्यः	अपतिष्यतम्	अपतिष्यत
	अपतिष्यम्	अपतिष्याव	अपतिष्याम
॥ पथे-गतौ ॥ अचुं ।			
पथति । अपथीत । पपाथ । पेततुः ।			
॥ कषथे-निष्पाके ॥ उकाळवुं ।			
कषथानि । अकषथीत् । चकषाथ ।			
॥ मथे-विशोदने ॥ मथन करवुं, वञ्चीवहुं			

मथति । अमथीत् । मपाथ । मेथतुः ।		
॥ वुध-अवगमने ॥ जाणवुं ।		
बोधति । अबोधीत् । बुधोष ।		
॥ षट्-विशरणगान्यवसादनेषु ॥ सदी		
जवुं, जवुं, निरुत्साह थवुं दुःखी थवुं,		
ब० सीदति निषीदति सीदतः सीदन्ति		
सीदसि सीदथः सीदथ		
सीदामि सीदाथः सीदामः		
स० सीदेत् सीदेताम् सीदेयुः		
सीदेः सीदेनम् सीदेत		
सीदेयम् सीदेष सीदेम		
प० सीदतु सीदतात् सीदताम् सीदन्तु		
सीद सीदतम् सीदत		
सीदानि सीदाथ सीदाम		
ब० असीदत् असीदताम् असीदन्		
असीदः असीदतम् असीदत		
असीदम् असीदाथ असीदाम		
अ० असदत् अन्दताम् असदन्		
असदः असदतम् असदत		
असदम् असदाथ असदाम		
प० ससाद सेदतुः सेदुः		
सेदिथ ससाथ सेदथुः सेद		
ससाद ससद सेदिथ सेदिम		
आ० सथात् सथास्ताम् सथास्तुः		
सथाः सथास्तम् सथास्त		
सथासम् सथास्व सथास्म		
प्रब० सत्ता सत्तारौ सत्तारः		
सत्तासि सत्तास्थः सत्तास्थ		
सत्तास्मि सत्तास्वः सत्तास्मः		
म० सत्स्यति सत्स्यतः सत्स्यन्ति		
सत्स्यसि सत्स्यथः सत्स्यथ		
सत्स्यामि सत्स्याथ सत्स्यामः		
क्रि० असत्स्यत् असत्स्यताम् असत्स्यन्		
असत्स्यः असत्स्यतम् असत्स्यत		
असत्स्यम् असत्स्याथ असत्स्याम		

॥ शट्-ज्ञातने । छोलवुं पातवुं करवुं ॥		
ब० शीयते शीयेते शीयन्ते		
शीयसे शीयेथे शीयध्वे		
शीये शीयाथहे शीयामहे		
स० शीयेत शीयेयानाम् शीयेरन्		
शीयेथाः शीयेयाथाम् शीयेध्वम्		
शीयेथ शीयेवहि शीयेमहि		
प० शीयताम् शीयेताम् शीयन्ताम्		
शीयस्व शीयेथाम् शीयध्वम्		
शीये शीयाथहे शीयामहे		
ब० अशीयत अशीयेताम् अशीयन्त		
अशीयथाः अशीयेथाम् अशीयध्वम्		
अशीये अशीयावहि अशीयामहि		
अ० अशदत् अशदताम् अशदन्		
अशदः अशदतम् अशदत		
अशदम् अशदाथ अशदाम		
प० शशाद शेदतुः शेदुः		
शेदिथ शशाथ शेदथुः शेद		
शशाद शशद शेदिथ शेदिम		
आ० शथात् शथास्ताम् शथास्तुः		
शथाः शथास्तम् शथास्त		
शथासम् शथास्व शथास्म		
प्रब० शत्ता शत्तारौ शत्तारः		
शत्तामि शत्तास्थः शत्तास्थ		
शत्तास्मि शत्तास्वः शत्तास्मः		
म० शत्स्यति शत्स्यतः शत्स्यन्ति		
शत्स्यसि शत्स्यथः शत्स्यथ		
शत्स्यामि शत्स्याथः शत्स्यामः		
क्रि० अशत्स्यत् अशत्स्यताम् अशत्स्यन्		
अशत्स्यः अशत्स्यतम् अशत्स्यत		
अशत्स्यम् अशत्स्याथ अशत्स्याम		
॥ टुवमू-उद्दिग्णे ॥ ओकवुं, उलदी करपी ॥		
ब० यमति यमतः यमन्ति		
यमसि यमथः यमथ		
यमामि यमाथः यमामः		

स० वमेत्	वमेताम्	वमेयुः
वमेः	वमेतम्	वमेत
वमेयम्	वमेव	वमेम
प० वमतु	वमतात्	वमन्तु
वम	"	वमतम्
वमाणि	वमाव	वमाम
झ० अवमत	अवमताम्	अवमन्
अवमः	अवमतम्	अवमत
अवमम्	अवमाव	अवमाम
अ० अवमीत्	अवमिष्टाम्	अवमिषुः
अवमीः	अवमिष्टम्	अवमिष्ट
अवमिषम्	अवमिष्व	अवमिष्म
प० वषाम	वषमत्तुः	वषमुः
वषमिथ	वषमथुः	वषम
वषाम	वषम	वषमिष
वषाम	वेमत्तुः	वेमुः
वेमिथ	वेमथुः	वेम
वषाम	वषम	वेमिष
आ० वन्यात्	वन्यास्ताम्	वन्यासुः
वन्याः	वन्यास्तम्	वन्यास्त
वन्यासम्	वन्यास्व	वन्यास्म
व्र० वमिता	वमितारौ	वमितारः
वमितासि	वमितास्थः	वमितास्थ
वमितास्मि	वमितास्वः	वमितास्मः
म० वमिष्यति	वमिष्यतः	वमिष्यन्ति
वमिष्यसि	वमिष्यथः	वमिष्यथ
वमिष्यामि	वमिष्यावः	वमिष्यामः
क्रि० अवमिष्यत्	अवमिष्यताम्	अवमिष्यम्
अवमिष्यः	अवमिष्यतम्	अवमिष्यत
अवमिष्यम्	अवमिष्याव	अवमिष्याम
॥ अमु-चलने ॥ अमवुं ॥		
व० व्रम्यति	व्रम्यतः	व्रम्यन्ति
व्रम्यसि	व्रम्यथः	व्रम्यथ
व्रम्यामि	व्रम्यावः	व्रम्यामः

स० व्रम्येत्	व्रम्येताम्	व्रम्येयुः
व्रम्येः	व्रम्येतम्	व्रम्येत
व्रम्येयम्	व्रम्येव	व्रम्येम
प० व्रम्यतु	व्रम्यतात्	व्रम्यन्तु
व्रम्य	"	व्रम्यतम्
व्रम्याणि	व्रम्याव	व्रम्याम
झ० अव्रम्यत्	अव्रम्यताम्	अव्रम्यन्
अव्रम्यः	अव्रम्यतम्	अव्रम्यत
अव्रम्यम्	अव्रम्याव	अव्रम्याम
व० व्रमति	व्रमतः	व्रमन्ति
व्रमसि	व्रमथः	व्रमथ
व्रमामि	व्रमावः	व्रमामः
स० व्रमेत्	व्रमेताम्	व्रमेयुः
व्रमेः	व्रमेतम्	व्रमेत
व्रमेयम्	व्रमेव	व्रमेम
प० व्रमतु	व्रमतात्	व्रमन्तु
व्रम	"	व्रमतम्
व्रमाणि	व्रमाव	व्रमाम
झ० अव्रमत्	अव्रमताम्	अव्रमन्
अव्रमः	अव्रमतम्	अव्रमत
अव्रमम्	अव्रमाव	अव्रमाम
अ० अव्रमीत्	अव्रमिष्टाम्	अव्रमिषुः
अव्रमीः	अव्रमिष्टम्	अव्रमिष्ट
अव्रमिषम्	अव्रमिष्व	अव्रमिष्म
प० व्रमाम व्रमेतुः	व्रममत्तुः	व्रमेमुः
व्रमेमिथ व्रममिथ	व्रमेमथुः	व्रमेमथु
व्रम व्रमम	व्रमेम	व्रमेम
आ० व्रम्यात्	व्रम्यास्ताम्	व्रम्यासुः
व्रम्याः	व्रम्यास्तम्	व्रम्यास्त
व्रम्यासम्	व्रम्यास्व	व्रम्यास्म
व्र० व्रमिता	व्रमितारौ	व्रमितारः
व्रमितासि	व्रमितास्थः	व्रमितास्थ
व्रमितास्मि	व्रमितास्वः	व्रमितास्मः
म० व्रमिष्यति	व्रमिष्यतः	व्रमिष्यन्ति
व्रमिष्यसि	व्रमिष्यथः	व्रमिष्यथ
व्रमिष्यामि	व्रमिष्यावः	व्रमिष्यामः
क्रि० अव्रमिष्यत्	अव्रमिष्यताम्	अव्रमिष्यम्
अव्रमिष्यः	अव्रमिष्यतम्	अव्रमिष्यत
अव्रमिष्यम्	अव्रमिष्याव	अव्रमिष्याम
॥ अमु-चलने ॥ अमवुं ॥		
व० व्रम्यति	व्रम्यतः	व्रम्यन्ति
व्रम्यसि	व्रम्यथः	व्रम्यथ
व्रम्यामि	व्रम्यावः	व्रम्यामः

अमिष्यामि अमिष्यावः अमिष्यामः
कि० अमिष्यत् अमिष्यताम् अमिष्यन्
अमिष्यः अमिष्यतम् अमिष्यत
अमिष्यम् अमिष्याव अमिष्याम

॥ क्षर-सञ्चलने सकर्माऽकर्मा चायम् ।

क्षरति गौः पयो मुञ्चतीत्यर्थः । क्षरति

जलं स्रवतीत्यर्थः ॥ क्षरवुं, क्षराववुं

क्षरति । अक्षारीत् । चक्षार ।

॥ चल-कम्पने ॥ चालवुं

चलति । अचालीत् । चचाल ।

॥ जल-घातौ ॥ जल थवुं

जलति । अजालीत् । अजाल ।

॥ टल दृक्चल वैक्लव्ये ॥ कायर थवुं,

गांढा थवुं,

टलति । अटालीत् । टटाल ।

दृक्चलति । अद्वालीत् । दद्वाल ।

॥ षटल-स्थाने ॥ उभा रहेवु

स्थलति । अस्थालीत् । तस्थाल ।

॥ हल-विलेपने ॥ खेववुं, खेडवुं

हलति । अहालीत् । अहाल ।

बल-प्राणनधास्यावरोधयोः ॥ जीववुं, काठी

संबन्धी क्रिया करवी

बलति । अबालीत् । बबाल ।

॥ गल-गन्धे ॥ पीडा करवी

गलति । अगालीत् । गगाल ।

॥ पुल-महत्वे ॥ मोटुं थवुं

पोलति । अपोलीत् । पुपोल ।

॥ कुल-बन्धुसंस्त्यानयोः ॥ कुटुम्बी

थवुं, मळी जवुं, नध्याव थवुं,

कोलति । अकोलीत् । कुकोल ।

॥ पल-गतौ ॥ जवुं

पलति । अपालीत् । पेळवुं

॥ शल-गतौ ॥ जवुं

शलति । अशालीत् । शशाल ।

शेळवुं । उच्छलति । उषशालीत् ।

हुल-हिंसासंवरणयोश्च ॥ हिंसा करवी

डांकवुं-जवुं-

होळति । अहोलीत् । जुहोळ ।

॥ फल-गतौ, ॥ जवुं

व० फलति फलतः फलन्ति

फलसि फलयः फलय

फलामि फलावः फलामः

स० फलेत् फलेताम् फलेयुः

फलेः फलेतम् फलेत

फलेयम् फलेव फलेम

प० फलतु फलतात् फलताम् फलन्तु

फल फलतम् फलत

फलानि फलाव फलाम

अ० अफलत् अफलताम् अफलन्

अफलः अफलतम् अफलत

अफलम् अफलाव अफलाम

अ० अफालीत् अफालिताम् अफालिषुः

अफालीः अफालितम् अफालिष्ट

अफालिषम् अफालिष्व अफालिष्म

प० पफाल फेळतुः फेळुः

फेळिष्व फेळयुः फेळ

पफाल पफळ फेळिष्व फेळिम

आ० फल्यात् फल्यास्ताम् फल्यासुः

फल्याः फल्यास्तम् फल्यास्त

फल्यासम् फल्यास्व फल्यास्म

अ० फलिता फलितारौ फलितारः

फलितासि फलितास्यः फलितास्य

फलितास्मि फलितास्वः फलितास्मः

म० फलिष्यति फलिष्यतः फलिष्यन्ति

फलिष्यसि फलिष्यथः फलिष्यथ

फलिष्यामि फलिष्यावः फलिष्यामः

कि० अफलिष्यत् अफलिष्यताम् अफलिष्यन्

अफलिष्यः अफलिष्यतम् अफलिष्यत

अफलिष्यम् अफलिष्याव अफलिष्याम

॥ कुशं-आह्वानरोदनयोः ॥ बोलाववुं

रोवु-रोवराववु		
घ कोशति	कोशतः	कोशन्ति
कोशसि	कोशयः	कोशय
कोशामि	कोशावः	कोशामः
स० कोशेत्	कोशेताम्	कोशेयुः
कोशेः	कोशेतम्	कोशेत
कोशेयम्	कोशेय	कोशेय
प० कोशतु	कोशतान्	कोशताम् कोशन्तु
कोश	कोशतम्	कोशत
कोशानि	कोशाव	कोशाम
झ० अकोशत्	अकोशताम्	अकोशन्
अकोशः	अकोशतम्	अकोशत
अकोशम्	अकोशाव	अकोशाम
अ० अकुक्षत्	अकुक्षताम्	अकुक्षन्
अकुक्षः	अकुक्षतम्	अकुक्षन्
अकुक्षम्	अकुक्षाव	अकुक्षाम
प० चुक्रोश	चुक्रोशन्तुः	चुक्रुशुः
चुक्रोशिय	चुक्रुशयुः	चुक्रुग
चुक्रोश	चुक्रुशिब	चुक्रुगिम
आ० क्रुश्यात्	क्रुश्यास्ताम्	क्रुश्यास्तु
क्रुश्याः	क्रुश्यास्तम्	क्रुश्यास्त
क्रुश्यासम्	क्रुश्यास्व	क्रुश्यास्म
अ० क्रोष्टा	क्रोष्टारौ	क्रोष्टारः
क्रोष्टासि	क्रोष्टास्थः	क्रोष्टास्थ
क्रोष्टास्मि	क्रोष्टास्वः	क्रोष्टास्मः
अ० क्रोक्ष्यति	क्रोक्ष्यतः	क्रोक्ष्यन्ति
क्रोक्ष्यसि	क्रोक्ष्ययः	क्रोक्ष्यय
क्रोक्ष्यामि	क्रोक्ष्यावः	क्रोक्ष्यामः
क्रि० अक्रोक्ष्यत्	अक्रोक्ष्यताम्	अक्रोक्ष्यन्
अक्रोक्ष्यः	अक्रोक्ष्यतम्	अक्रोक्ष्यत
अक्रोक्ष्यम्	अक्रोक्ष्याव	अक्रोक्ष्याम

॥ कस-गतौ, ॥ जवुं

विकसति । अकासीत् । अकसीत् । चकास

॥ रुह-जन्मनि वीजजन्मनीत्येके ॥ पेह

थवुं, उगवुं, वधवुं, अङ्कुर ववो

घ० रोहति	रोहतः	रोहन्ति
रोहसि	रोहयः	रोहय
रोहामि	रोहावः	रोहामः
स० रोहेत्	रोहेताम्	रोहेयुः
रोहे	रोहेतम्	रोहेत
रोहेयम्	रोहेय	रोहेय
प० रोहतु	रोहताम्	रोहन्तु
रोह	रोहतम्	रोहत
रोहानि	रोहाव	रोहाम
झ० अरोहत्	अरोहताम्	अरोहन्
अरोहः	अरोहतम्	अरोहत
अरोहम्	अरोहाव	अरोहाम
अ० अरुक्षत्	अरुक्षताम्	अरुक्षन्
अरुक्षः	अरुक्षतम्	अरुक्षन्
अरुक्षम्	अरुक्षाव	अरुक्षाम
प० रुरोह	रुहन्तुः	रुहु
रुरोहिय	रुहयुः	रुह
रुरोह	रुहिव	रुहिम
आ० रुह्यात्	रुह्यास्ताम्	रुह्यास्तु
रुह्याः	रुह्यास्तम्	रुह्यास्त
रुह्यासम्	रुह्यास्व	रुह्यास्म
अ० रोढा	रोढारौ	रोढारः
रोढासि	रोढास्थः	रोढास्थ
रोढास्मि	रोढास्वः	रोढास्मः
अ० रोक्ष्यति	रोक्ष्यतः	रोक्ष्यन्ति
रोक्ष्यसि	रोक्ष्ययः	रोक्ष्यय
रोक्ष्यामि	रोक्ष्यावः	रोक्ष्यामः
क्रि० अरोक्ष्यत्	अरोक्ष्यताम्	अरोक्ष्यन्
अरोक्ष्यः	अरोक्ष्यतम्	अरोक्ष्यत
अरोक्ष्यम्	अरोक्ष्याव	अरोक्ष्याम

॥ रमि-कोढायाम् ॥ रमवुं ।

घ० रमते	रमेते	रमन्ते
रमसे	रमेथे	रमध्वे
रमे	रमावहे	रमामहे

स० रमेत	रमेयाताम्	रमेरन्
रमेथाः	रमेयाथाम्	रमेध्वम्
रमेय	रमेवहि	रमेमहि
प० रमताम्	रमेताम्	रमन्ताम्
रमस्व	रमेथाम्	रमध्वम्
रमे	रमावहे	रमामहे
अ० अरमत	अरमेताम्	अरमन्त
अरमथाः	अरमेथाम्	अरमध्वम्
अरमे	अरमावहि	अरमामहि
अ० अरस्त	अरसाताम्	अरसत
अरस्थाः	अरसाथाम्	अरसध्वम्-द्वम्
अरसि	अरसवहि	अरस्महि
प० रेमे	रेमाते	रेमिरे
रेमिचे	रेमाथे	रेमिध्वे
रेमे	रेमिवहे	रेमिमहे
आ० रंसीष्ट	रंसीयास्ताम्	रंसीरन्
रंसीष्ठाः	रंसीयास्थाम्	रंसीध्वम्
रंसीय	रंसीवहि	रंसीमहि
प्रथ० रन्ता	रन्तारौ	रन्तार
रन्तासे	रन्तासाथे	रन्ताध्वे
रन्ताहे	रन्तास्वहे	रन्तास्महे
भ० रंस्पते	रंस्पेते	रंस्पन्ते
रंस्पसे	रंस्पेथे	रंस्पध्वे
रंस्पे	रंस्पवहे	रंस्पामहे
क्रि० अरस्यत	अरस्येताम्	अरस्यन्त
अरस्यथाः	अरस्येथाम्	अरस्यध्वम्
अरस्ये	अरस्यावहि	अरस्यामहि
॥ षहि-मर्षणे ॥ सङ्ग करवो ।		
ष० सहते	सहेते	सहन्ते
सहसे	सहेथे	सहध्वे
सहे	सहावहे	सहामहे
स० सहेत	सहेयाताम्	सहेरन्
सहेथाः	सहेयाथाम्	सहेध्वम्
सहेय	सहेवहि	सहेमहि

प० सहताम्	सहेताम्	सहन्ताम्
सहस्व	सहेथाम्	सहध्वम्
सहे	सहावहे	सहामहे
अ० असहत	असहेताम्	असहन्त
असहथाः	असहेथाम्	असहध्वम्
असहे	असहावहि	असहामहि
अ० असहिष्ट	असहिषाताम्	असहिषत
असहिष्ठाः	असहिषाथाम्	असहिध्वम् हृद्वम् द्वम्
असहिषि	असहिषवहि	असहिषमहि
प० सेहे	सेहाते	सेहिरे
सेहिचे	सेहाथे	सेहिध्वे-द्वे
सेहे	सेहिवहे	सेहिमहे
आ० सहिषीष्ट	सहिषीयास्ताम्	सहिषीरन्
सहिषीष्ठाः	सहिषीयास्थाम्	सहिषीध्वम्-ध्वम्
सहिषीय	सहिषीवहि	सहिषीमहि
प्रथ० सोदा	सोदारौ	सोदार
सोदासे	सोदासाथे	सोदाध्वे
सोदाहे	सोदास्वहे	सोदास्महे
सहिता	सहितारौ	सहितारः
सहितासे	सहितासाथे	सहिताध्वे
सहिताहे	सहितास्वहे	सहितास्महे
भ० सहिष्यते	सहिष्येते	सहिष्यन्ते
सहिष्यसे	सहिष्येथे	सहिष्यध्वे
सहिष्ये	सहिष्यावहे	सहिष्यामहे
क्रि० असहिष्यत	असहिष्येताम्	असहिष्यन्त
असहिष्यथाः	असहिष्येथाम्	असहिष्यध्वम्
असहिष्ये	असहिष्यावहि	असहिष्यामहि

॥ इति ज्वलादिः ॥

॥ अथ यजादिः ॥

। यजि-देशपूजासङ्कृतिकरणदानेषु ॥

देवनी पूजा करवी, लोवत करवी, आपबुं

व० यजति यजतः यजन्ति

यजसि यजथः यजथ

यजामि यजावः यजामः

स० यजेत् यजेताम् यजेयुः

यजेः यजेतम् यजेत

यजेयम् यजेव यजेम

प० यजतु यजतात् यजताम् यजन्तु

यज " यजतम् यजत

यजानि यजाव यजाम

झ० अयजत् अयजताम् अयजन्

अयजः अयजतम् अयजत

अयजम् अयजाव अयजाम

अ० अयाक्षीत् अयाष्टाम् अयाष्टुः

अयाक्षीः अयाष्टम् अयाष्ट

अयाक्षम् अयाक्षव अयाक्षम

प० इयाज ईजतुः ईजुः

इयजिथ इयज् ईजथुः ईज

इयाज इयज ईजिव ईजिम

आ० इज्यात् इज्यास्ताम् इज्यास्तुः

इज्याः इज्यास्तम् इज्यास्त

इज्यासम् इज्यास्व इज्यास्म

प्र० यष्टा यष्टारौ यष्टारः

यष्टासि यष्टास्यः यष्टास्य

यष्टास्मि यष्टास्वः यष्टास्मः

भ० यक्ष्यति यक्ष्यतः यक्ष्यन्ति

यक्ष्यसि यक्ष्यथः यक्ष्यथ

यक्ष्यामि यक्ष्यावः यक्ष्यामः

क्रि० अयक्ष्यत् अयक्ष्यताम् अयक्ष्यन्

अयक्ष्यः अयक्ष्यतम् अयक्ष्यत

अयक्ष्यम् अयक्ष्याव अयक्ष्याम

व० यजते यजेते यजन्ते

यजसे यजेथे यजध्वे

यजे यजावहे यजामहे

स० यजेत यजेताम् यजेरन्

यजेथाः यजेयाथाम् यजेध्वम्

यजेथ यजेवहि यजेमहि

प० यजताम् यजेताम् यजन्ताम्

यजस्व यजेथाम् यजध्वम्

यजे यजावहे यजामहे

झ० अयजंत अयजेताम् अयजन्त

अयजथाः अयजेथाम् अयजध्वम्

अयजे अयजावहि अयजामहि

अ० अयाष्ट अयष्टानाम् अयक्षत

अयष्टाः अयष्टाथाम् अयष्टध्वम् अयष्टध्वम्

अयक्षि अयक्षवहि अयक्षमहि

प० ईजि ईजाते ईजिरे

ईजिथे ईजाथे ईजिध्वे

ईजे ईजिवहे ईजिमहे

आ० यक्षीष्ट यक्षीयास्ताम् यक्षीरन्

यक्षीष्टाः यक्षीयास्थाम् यक्षीध्वम्

यक्षीय यक्षीवहि यक्षीमहि

प्र० यष्टा यष्टारौ यष्टारः

यष्टास्ते यष्टासाथे यष्टाध्वे

यष्टाहे यष्टास्वहे यष्टास्महे

भ० यक्ष्यते यक्ष्येते यक्ष्यन्ते

यक्ष्यसे यक्ष्येथे यक्ष्यध्वे

यक्ष्ये यक्ष्यावहे यक्ष्यामहे

क्रि० अयक्ष्यत् अयक्ष्यताम् अयक्ष्यन्त

अयक्ष्यथाः अयक्ष्येथाम् अयक्ष्यध्वम्

अयक्ष्ये अयक्ष्यावहि अयक्ष्यामहि

॥ वेगू-तन्तुसन्ताने, ॥ वण्णुं

व० वयति वयतः वयन्ति

वयसि वयथः वयथ

वयामि वयावः वयामः

स० वयेत् वयेताम् वयेयुः

वयेः वयेतम् वयेत

वयेयम्	वयेय	वयेम
प० वयत्	वयतात्	वयताम् वयन्तु
वय	"	वयतम् वयत
वयानि	वयाव	वयाम
अ० अवयत्	अवयताम्	अवयन्तु
अवयः	अवयतम्	अवयत
अवयम्	अवयाव	अवयाम
अ० अवासीत्	अवासीष्ठात्	अवासीषुः
अवासीः	अवासीष्टम्	अवासीष्ट
अवासीषम्	अवासीष्व	अवासीष्व
प० उवयत्	उवयत्तुः	ऊयुः
उवयिष	ऊययुः	ऊय
उवाय उवय	ऊयिष	ऊयिम
ववौ	ऊयत्तुः	ऊयुः
वविय	ववाव	ऊययुः ऊय
ववौ	ऊयिष	ऊयिम
ववौ	ववत्तुः	ववुः
वविय	ववाव	ववयुः वव
ववौ	वविम	वविम
आ० ऊयात्	ऊयास्ताम्	ऊयास्तुः
ऊयाः	ऊयास्तम्	ऊयास्त
ऊयास्व	ऊयास्व	ऊयास्म
अ० वाता	वातागौ	वातारः
वातासि	वातास्थः	वातास्थ
वातास्मि	वातास्वः	वातास्मः
अ० वास्यति	वास्यतः	वास्यन्ति
वास्यसि	वास्यथः	वास्यथ
वास्यामि	वास्यावः	वास्यामः
क्रि० अवास्यत्	अवास्यताम्	अवास्यन्तु
अवास्यः	अवास्यतम्	अवास्यत
अवास्यम्	अवास्याव	अवास्याम
व० वयते	वयेते	वयन्ते
वयसे	वयेये	वयध्वे
वये	वयावहे	वयामहे
स० वयेत	वयेयाताम्	वयेरन्

वयेथाः	वयेयाथाम्	वयेध्वम्
वयेथ	वयेथहि	वयेमहि
प० वयताम्	वयेताम्	वयन्ताम्
वयस्व	वयेथाम्	वयध्वम्
वयै	वयावहे	वयामहे
अ० अवयत्	अवयेनाम्	अवयन्त
अवयथाः	अवयेथाम्	अवयध्वम्
अवये	अवयावहि	अवयामहि
अ० अवास्त	अवासाताम्	अवास्तन्
अवास्थाः	अवासाथाम्	अवाध्वम्-ध्वम्
अवासि	अवास्वहि	अवास्महि
प० ऊये	ऊयाते	ऊयिरे
ऊयिषे	ऊयाये	ऊयिष्वे-द्वे
ऊये	ऊयिवहे	ऊयिमहे
ववे	ववाते	वविरे
वविषे	ववाये	वविष्वे
ववे	वविषहे	वविमहे
ऊवे	ऊवाते	ऊविरे
ऊविषे	ऊवाये	ऊविष्वे-द्वे
ऊवे	ऊविषहे	ऊविमहे
आ० वासीष्ट	वासीयास्ताम्	वासीरन्
वासीष्ठाः	वासीयास्थाम्	वासीध्वम्
वासीय	वासीवहि	वासीमहि
अ० वाता	वातारौ	वातारः
वातासे	वातामाथे	वाताध्वे
वाताहे	वातास्वहे	वातास्महे
अ० वास्यते	वास्येते	वास्यन्ते
वास्यसे	वास्येये	वास्यध्वे
वास्ये	वास्यावहे	वास्यामहे
क्रि० अवास्यत्	अवास्येताम्	अवास्यन्त
अवास्यथाः	अवास्येथाम्	अवास्यध्वम्
अवास्ये	अवास्यावहि	अवास्यामहि
॥ व्येग्-संवरणे, आच्छादने ॥ दांकुं ।		
व० व्ययति	व्ययतः	व्ययन्ति
व्ययसि	व्ययथः	व्ययथ

व्ययामि	व्ययावः	व्ययामः
स० व्ययेत्	व्ययेताम्	व्ययेयुः
व्ययेः	व्ययेतम्	व्ययेत
व्ययेयम्	व्ययेव	व्ययेम
प० व्ययतु	व्ययतात्	व्ययन्तु
व्यय	”	व्ययतम्
व्ययानि	व्ययाव	व्ययाम
अ० अव्ययत्	अव्ययताम्	अव्ययन्
अव्ययः	अव्ययतम्	अव्ययत
अव्ययम्	अव्ययाव	अव्ययाम
अ० अव्यासीत्	अव्यासिष्टम्	अव्यासिष्ठुः
अव्यासीः	अव्यामिष्टम्	अव्यासिष्ट
अव्यासिषम्	अव्यासिष्व	अव्यासिष्म
प० विव्याय	विव्यातु	विव्युः
विव्यायिष	विव्यायुः	विव्य
विव्याय	विव्याय	विव्याय
आ० वीयात्	वीयास्ताम्	वीयासुः
वीयाः	वीयास्तम्	वीयास्त
वीयास्तम्	वीयास्व	वीयास्म
अ० व्याता	व्यातारौ	व्यातारः
व्यानासि	व्यातास्थः	व्यातास्थ
व्यातास्मि	व्यातास्वः	व्यातास्मः
अ० व्यास्यति	व्यास्यतः	व्यास्यन्ति
व्यास्यसि	व्यास्यवः	व्यास्यव
व्यास्यामि	व्यास्यावः	व्यास्यामः
क्रि० अव्यास्यत्	अव्यास्यताम्	अव्यास्यन्
अव्यास्यः	अव्यास्यतम्	अव्यास्यत
अव्यास्यम्	अव्यास्याव	अव्यास्याम
अ० व्ययते	व्ययेते	व्ययन्ते
व्ययसे	व्ययेये	व्ययध्वे
व्यये	व्ययावहे	व्ययामहे
स० व्ययेत	व्ययेयानाम्	व्ययेरन्
व्ययेथाः	व्ययेथायाम्	व्ययेध्वम्
व्ययेय	व्ययेवहि	व्ययेमहि

प० व्ययताम्	व्ययेताम्	व्ययन्ताम्
व्ययस्व	व्ययेथाम्	व्ययध्वम्
व्यये	व्ययावहे	व्ययामहे
अ० अव्ययत्	अव्ययेताम्	अव्ययन्त
अव्ययथाः	अव्ययेथाम्	अव्ययध्वम्
अव्यये	अव्ययावहि	अव्ययामहि
अ० अव्यास्त	अव्यास्ताताम्	अव्यास्त
अव्यास्थाः	अव्यास्तायाम्	अव्याध्वम्-ध्वम्
अव्यासि	अव्यास्वहि	अव्यास्महि
प० विव्ये	विव्याते	विव्यिरे
विव्यिषे	विव्याये	विव्यिद्वे-ध्वे
विव्ये	विव्यिवहे	विव्यिमहे
आ० व्यासीष्ट	व्यासीयास्ताम्	व्यासीरन्
व्यासीष्टा	व्यामीयास्याम्	व्यासीध्वम्
व्यासीष	व्यासीवहि	व्यासीमहि
अ० व्याता	व्यातारौ	व्यातारः
व्यानासे	व्यानासाये	व्यानाध्वे
व्यानाहे	व्यातास्वहे	व्यातास्महे
अ० व्यास्यते	व्यास्येते	व्यास्यन्ते
व्यास्यसे	व्यास्येये	व्यास्यध्वे
व्यास्ये	व्यास्यावहे	व्यास्यामहे
क्रि० अव्यास्यत्	अव्यास्येताम्	अव्यास्यन्त
अव्यास्यथाः	अव्यास्येथाम्	अव्यास्यध्वम्
अव्यास्ये	अव्यास्यावहि	अव्यास्यामहि
॥ ह्वे'श् स्पर्धाशब्दयोः ॥ हरिकार		
करवी शब्द करवी ।		
अ० ह्वयति	ह्वयतः	ह्वयन्ति
ह्वयसि	ह्वयथः	ह्वयथ
ह्वयामि	ह्वयावः	यामः
स० ह्वयेत्	ह्वयेताम्	ह्वयेयुः
ह्वयेः	ह्वयेतम्	ह्वयेत
ह्वयेयम्	ह्वयेव	ह्वयेम
प० ह्वयतु	ह्वयतात्	ह्वयन्तु
ह्वय	”	ह्वयतम्
ह्वयानि	ह्वयाव	ह्वयाम

अ० अह्यत्	अह्यताम्	अह्यन्
अह्यः	अह्यतम्	अह्यत
अह्यम्	अह्याव	अह्ययम्
अ० आहन्	आहताम्	आहन्
आहः	आहनम्	आहत
आहम्	आहाव	आहाम
प० आजुहाव	आजुहुषतुः	आजुहुवुः
आजुहविष	आजुहोथ	आजुहुष्युः
आजुहव	आजुहाव	आजुहुविष
आ० ह्यात्	ह्यास्ताम्	ह्यास्तुः
ह्याः	ह्यास्तम्	ह्यास्त
ह्यामम्	ह्यास्व	ह्यास्वम्
प्र० हाता	हातारौ	हातारः
हातासि	हातास्थः	हातास्थ
हातास्मि	हातास्वः	हातास्वम्
भ० हास्यति	हास्यतः	हास्यन्ति
हास्यसि	हास्यथः	हास्यथ
हास्यामि	हास्याव	हास्याम
त्रि० अहास्यन्	अहास्यताम्	अहास्यन्
अहास्यः	अहास्यतम्	अहास्यत
अहास्यम्	अहास्याव	अहास्याम
ब० ह्यते	ह्येते	ह्यन्ते
ह्यसे	ह्येये	ह्यध्वे
ह्ये	ह्यावहे	ह्यामहे
स० ह्येन	ह्येयानाम्	ह्येरन्
ह्येथाः	ह्येयाथाम्	ह्येध्वम्
ह्येथ	ह्येवहिं	ह्येमहि
प० ह्यताम्	ह्येताम्	ह्यन्ताम्
ह्यस्व	ह्येथाम्	ह्यध्वम्
ह्ये	ह्यावहे	ह्यामहे
ह० आह्यते	आह्येताम्	आह्यन्त
आह्यथाः	आह्येथाम्	आह्यध्वम्
आह्ये	आह्यावहि	आह्यामहि
अ० आह्वत्	आह्वताम्	आह्वन्त
आह्वथाः	आह्वेथाम्	आह्वध्वम्

आह्वे	आह्वविहि	आह्वामहि
आह्वस्त	आह्वसाताम्	आह्वस्तत
आह्वस्थाः	आह्वसाथाम्	आह्वध्वम्
आह्वमि	आह्वस्वहि	आह्वस्महि
प० जुहुवे	जुहुवाते	जुहुविरे
जुहुविषे	जुहुषाथे	जुहुविध्वे-ह्वे
जुहुवे	जुहुमिषधे	जुहुमिह्वे
आ० हुवासीष्ट	हुवासीयास्ताम्	हुवासीरन्
हुवासीष्ठाः	हुवासीयास्थाम्	हुवासीध्वम्
हुवासीय	हुवासीवहि	हुवासीमहि
प्र० हुवाता	हुवातारौ	हुवातारः
हुवानासे	हुवातासाथे	हुवाताध्वे
हुवाताडे	हुवातास्वधे	हुवातास्मध्वे
भ० हुवास्यते	हुवास्येते	हुवास्यन्ते
हुवास्यसे	हुवास्येथे	हुवास्यध्वे
हुवास्ये	हुवास्यावहे	हुवास्यामहे
त्रि० अहुवास्यत	अहुवास्येताम्	अहुवास्यन्त
अहुवास्यथाः	अहुवास्येथाम्	अहुवास्यध्वम्
अहुवास्ये	अहुवास्यामहि	अहुवास्यामहि
॥ दुषपी-बीजसन्ताने ॥ वाचस्पे ।		
ब० वपति	वपतः	वपन्ति
वपसि	वपथ	वपथ
वपामि	वपावः	वपामः
स० वपेत	वपेताम्	वपेयुः
वपेः	वपेतम्	वपेत
वपेयम्	वपेव	वपेम
प० वपतु	वपतात्	वपन्तु
वप	”	वपतम्
वपामि	वपाव	वपाम
ह० अवपत	अवपताम्	अवपन्
अवपः	अवपतम्	अवपत
अवपम्	अवपाव	अवपाम
अ० अवाप्सीत्	अवाप्ताम्	अवाप्सुः
अवाप्सीः	अवाप्तम्	अवाप्त
अवाप्सम्	अवाप्स्व	अवाप्स्वम्

प० उवाच	ऊपतुः	ऊपुः	वप्तीय	वप्तीवहि	वप्तीमहि
उवपिथं	उवप्य ऊपेथुः	ऊप	प्रव० वप्ता	वप्तारौ	वप्तारः
उवाप	उवप ऊपिथ	ऊपिम	वप्तासे	वप्तासाथे	वप्ताध्वे
आ० उप्तात्	उप्तास्ताम्	उप्तास्तुः	वप्ताहे	वप्तास्वहे	वप्तास्महे
उप्याः	उप्यास्तम्	उप्यास्त	म० वप्स्यते	वप्स्येते	वप्स्यन्ते
उप्यासम्	उप्यास्व	उप्यास्म	वप्स्यसे	वप्स्येथे	वप्स्यध्वे
प्रव० वप्ता	वप्तारौ	वप्तारः	वप्स्ये	वप्स्यावहे	वप्स्यामहे
वप्तासि	वप्तास्थः	वप्तास्थ	कि० अवप्स्यत	अवप्स्येताम्	अवप्स्यन्त
वप्तास्मि	वप्तास्वः	वप्तास्मः	अवप्स्यथाः	अवप्स्येथाम्	अवप्स्यध्वम्
म० वप्स्यसि	वप्स्यन्त	वप्स्यन्ति	अवप्स्ये	अवप्स्यावहि	अवप्स्यामहि
वप्स्यसि	वप्स्यथः	वप्स्यथ	वर्हि-प्रापणे ॥	वहेतुं, लृङ्	जहुं ।
वप्स्यामि	वप्स्याधः	वप्स्यामः	व० वहत	वहतः	वहन्ति
कि० अवप्स्यत्	अवप्स्यताम्	अवप्स्यन्	वहसि	वहथः	वहथ
अवप्स्यः	अवप्स्यतम्	अवप्स्यत	वहामि	वहाथः	वहामः
अवप्स्यम्	अवप्स्याव	अवप्स्याम	ल० वहेत्	वहेताम्	वहेयुः
व० वपते	वपेते	वपन्ते	वहे।	वहेतम्	वहेत
वपते	वपेथे	वपध्वे	वहेयम्	वहेथ	वहेम
वपे	वपावहे	वपामहे	प० वहतु	वहतात्	वहताम्
ल० वपेत	वपेयाताम्	वपेरन्	वह	वहतम्	वहत
वपेथाः	वपेथांताम्	वपेध्वम्	वहानि	वहा	वहाम
वपेथ	वपेवहि	वपेमहि	प्र० अवहत	अवहताम्	अवहन्
प० वपताम्	वपेताम्	वपन्ताम्	अवहः	अवहतम्	अवहत
वपस्व	वपेयाम्	वपध्वम्	अवहम्	अवहाव	अवहाम
वपे	वपावहे	वपामहे	अ० अवाक्षीत्	अवाक्षाम्	अवाक्षुः
प्र० अवपत्	अवपेताम्	अवपन्त	अवाक्षीः	अवाक्षम्	अवाक्ष
अवपथाः	अवपेथाम्	अवपध्वम्	अवाक्षम्	अवाक्ष्व	अवाक्षम
अवपे	अवपावहि	अवपामहि	प० उवाह	ऊवतुः	ऊहुः
आ० अवपत्	अवप्ताताम्	अवपस्त	उवहिय उवौढ	ऊवथुः	ऊह
अवप्थाः	अवप्ताथाम्	अवपध्वम्-ध्वम्	उवाह उवह	ऊहिय	ऊहिय
अवपि	अवप्वहि	अवप्वमहि	आ० उवाह	उवास्ताम्	उवास्तुः
प० ऊपे	ऊपाते	ऊपिरे	उवाः	उवास्तम्	उवास्त
ऊपिथे	ऊपाथे	ऊपिध्वे	उवास्तम्	उवास्व	उवास्म
ऊप	ऊपिथहे	ऊपिमहे	प्र० वोढा	वोढारौ	वोढारः
आ० वप्तीष्ट	वप्तीयास्ताम्	वप्तीरन्	वोढासि	वोढास्थः	वोढास्थ
वप्तीष्टाः	वप्तीयास्थां	वप्तीध्वम्	वोढास्मि	वोढास्वः	वोढास्मः

भ० वक्ष्यति	वक्ष्यतः	वक्ष्यन्ति
वक्ष्यन्ति	वक्ष्यथः	वक्ष्यथ
वक्ष्यामि	वक्ष्याथः	वक्ष्यामः
क्रि० अवक्ष्यत्	अवक्ष्यताम्	अवक्ष्यन्त
अवक्ष्यः	अवक्ष्यतम्	अवक्ष्यत
अवक्ष्यम्	अवक्ष्याथ	अवक्ष्याम
ब० बहते	बहते	बहन्ते
बहसे	बहथे	बहध्वे
बहे	बहावहे	बहामहे
स० बहेत	बहेयानाम्	बहेरन्त
बहेथाः	बहेयाथाम्	बहेध्वम्
बहेय	बहेवहि	बहेमहि
प० बहताम्	बहेताम्	बहन्ताम्
बहस्व	बहेथाम्	बहध्वम्
बहे	बहावहे	बहामहे
ब० अवहत्	अवहताम्	अवहन्त
अवहथाः	अवहथाम्	अवहध्वम्
अवहे	अवहावहि	अवहामहि
अ० अवोढ	अवक्षार्ताम्	अवक्षत
अवोढाः	अवक्षार्थाम्	अवोद्ध्वम्
अवक्षि	अवक्ष्वहि	अवक्षमहि
प० ऊहे	ऊहाते	ऊहिरन्त
ऊहिषे	ऊहाथे	ऊहिध्वम्
ऊहे	ऊहावहे	ऊहामहे
भा० वक्षीष्ट	वक्षीयास्ताम्	वक्षीरन्त
वक्षीष्टा	वक्षीयास्थाम्	वक्षीरन्त
वक्षीय	वक्षीवहि	वक्षीमहि
प्र० वोढा	वोढागै	वोढारन्त
वोढासे	वोढासाथे	वोढाध्वम्
वोढाहे	वोढास्वहे	वोढामहे
ग० वक्ष्यते	वक्ष्येते	वक्ष्यन्ते
वक्ष्यते	वक्ष्येथे	वक्ष्यध्वे
वक्ष्ये	वक्ष्यावहे	वक्ष्यामहे

क्रि० अवक्ष्यत्	अवक्ष्यताम्	अवक्ष्यन्त
अवक्ष्यथा	अवक्ष्यथाम्	अवक्ष्यध्वम्
अवक्ष्ये	अवक्ष्यावहि	अवक्ष्यामहि
॥ दु ओष्वि-गतिबुद्धयोः ॥	जुं, वधुं ।	
ब० प्रव्यति	प्रव्यतः	प्रव्यन्ति
प्रव्यन्ति	प्रव्यथः	प्रव्यथ
प्रव्यामि	प्रव्याथः	प्रव्यामः
स० इव्येत्	इव्येताम्	इव्येयुः
इव्ये	इव्येतम्	इव्येत
इव्येयम्	इव्येव	इव्येम
प० इव्यत्	इव्यताम्	इव्यन्त
इव्य	इव्यतम्	इव्यत
प्रव्यानि	प्रव्याथ	प्रव्याम
ब० अप्रव्यत्	अप्रव्यताम्	अप्रव्यन्त
अप्रव्यः	अप्रव्यतम्	अप्रव्यत
अप्रव्यम्	अप्रव्याव	अप्रव्याम
अ० अशिप्रिव्यत्	अशिप्रिव्यताम्	अशिप्रिव्यन्त
अशिप्रिव्यः	अशिप्रिव्यतम्	अशिप्रिव्यत
अशिप्रिव्यम्	अशिप्रिव्याव	अशिप्रिव्याम
अप्रवत्	अप्रवताम्	अप्रवन्
अप्रवः	अप्रवतम्	अप्रवत
अप्रवम्	अप्रवाव	अप्रवाम
अप्रव्यत्	अप्रव्यताम्	अप्रव्यन्त
अप्रव्यः	अप्रव्यतम्	अप्रव्यत
अप्रव्यम्	अप्रव्यव	अप्रव्यम
प० शुश्राव	शुश्रूवतः	शुश्रूवन्
शुश्रूविष	शुश्रूवथुः	शुश्रूव
शुश्राव	शुश्राव	शुश्रूविम
शिप्रिवाय	शिप्रिव्यतुः	शिप्रिव्युः
शिप्रिविष	शिप्रिव्यतुः	शिप्रिव्य
शिप्रिवाय	शिप्रिव्यव	शिप्रिव्यम
भा० श्रूयात्	श्रूयास्ताम्	श्रूयान्त
श्रूयाः	श्रूयास्तम्	श्रूयास्त
श्रूयास्तम्	श्रूयास्व	श्रूयास्म

प्रथ० प्रथयिता प्रथयितारौ प्रथयितारः
प्रथयितासि प्रथयितास्यः प्रथयितास्य
प्रथयितास्मि प्रथयितास्वः प्रथयितास्मः

म० प्रथयिष्यति प्रथयिष्यतः प्रथयिष्यन्ति
प्रथयिष्यसि प्रथयिष्यथः प्रथयिष्यथ
प्रथयिष्यामि प्रथयिष्याथः प्रथयिष्यामः

क्रि० अप्रथयिष्यत अप्रथयिष्यताम् अप्रथयिष्यन्
अप्रथयिष्यः अप्रथयिष्यतम् अप्रथयिष्यत
अप्रथयिष्यम् अप्रथयिष्याथ अप्रथयिष्याम
॥ वद-व्यक्तायां वाचि ॥ स्पष्ट बोद्धुं

व० वदति वदतः वदन्ति
वदसि वदथः वदथ
वदामि वदाथः वदामः

स० वदेत् वदेताम् वदेयुः
वदेः वदेतम् वदेत
वदेयम् वदेथ वदेम

प० वदतु वदताम् वदन्तु
वद वदतम् वदत
वदामि वदाथ वदाम

अ० अवदत अवदताम् अवदन्
अवदः अवदतम् अवदत
अवदम् अवदाथ अवदाम

अ० अगादीत् अगादिष्याम् अगादिषुः
अगादीः अगादिष्यतम् अगादिष्य
अगादिषम् अगादिष्यथ अगादिष्य

प० उगाद् उगदुः उगुः
उगादिथ उगदुः उगद
उगाद् उगाद् उगदिथ उगिम

आ० उधात् उधास्ताम् उधासुः
उधाः उधास्तम् उधास्त
उधासम् उधास्तथ उधास्म

प्र०० गदिता गदितारौ गदितारः
गदितासि गदितास्यः गदितास्य
गदितास्मि गदितास्वः गदितास्मः

अ० गदिष्यति गदिष्यतः गदिष्यन्ति
गदिष्यसि गदिष्यथः गदिष्यथ
गदिष्यामि गदिष्याथः गदिष्यामः

क्रि० अवदिष्यत अवदिष्यताम् अवदिष्यन्
अवदिष्यः अवदिष्यतम् अवदिष्यत
अवदिष्यम् अवदिष्याथ अवदिष्याम

॥ वसे-निवासे ॥ वसतु ।

व० वसति वसतः वसन्ति
वससि वसथः वसथ
वसामि वसाथः वसामः

स० वसेत् वसेताम् वसेयुः
वसेः वसेतम् वसेत
वसेयम् वसेथ वसेम

प० वसतु वसताम् वसन्तु
वस वसतम् वसत
वसामि वसाथ वसाम

अ० अवसत् अवसताम् अवसन्
अवसः अवसतम् अवसत
अवसम् अवसाथ अवसाम

अ० अवात्सीत् अवानाम् अवात्सुः
अवात्सीः अवात्सम् अवात्स
अवात्सम् अवात्सव अवात्सम

प० उव उवतुः उवुः
उव उवतम् उवत
उव उवत उविव उविम

आ० उषात् उषास्ताम् उषासुः
उषाः उषास्तम् उषास्त
उषासम् उषास्तथ उषास्म

प्र०० वस्ता वस्तारौ वस्तारः
वस्तासि वस्तास्यः वस्तास्य
वस्तास्मि वस्तास्वः वस्तास्मः

अ० वत्स्यति वत्स्यतः वत्स्यन्ति
वत्स्यसि वत्स्यथः वत्स्यथ
वत्स्यामि वत्स्याथः वत्स्यामः

क्रि० अवत्स्यत् अवत्स्यताम् अवत्स्यन्
अवत्स्य अवत्स्यतम् अवत्स्यत
अवत्स्यम् अवत्स्याव अवत्स्याम

॥ इति यजादिः ॥

॥ अथ घटादिः ॥

॥ घटिष्-घेष्टायाम् ॥ घेष्टा करवी ।
घटते । अघटिष्ट । जघटे ।
अजुङ्-गतिवानयोः ॥ जवुं आपवुं ।
अज्जते । अज्जिष्ट । अज्जते ।
॥ व्यथिष्-भयचलनयोः ॥ वीवुं, चालवुं
व्यथते । अव्यथिष्ट । विव्यथे ।
॥ प्रथिष्-प्रस्थाने ॥ प्रसिद्ध करवुं ।
प्रथते । अप्रथिष्ट । पप्रथे ।
॥ म्रदिष्-मर्दने ॥ मर्दन करवुं चोळवुं
म्रदते । अम्रदिष्ट । मम्रदे ।
॥ स्तदिष्-स्त्वदने ॥ फाडी नाखवुं ।
स्तदने-विदारणम् ।
स्तदते । अस्तदिष्ट । चस्तदे ।
॥ कटुक्-कटुक् कटुक् वेक्कलये ॥
कायर थवुं । गाडा थवुं भुलवुं
कन्दते । अकन्दिष्ट । चकन्दे ।
कन्दते । अकन्दिष्ट । चकन्दे ।
॥ कपि-कृपायाम् ॥ दया करवी ।
कपते । अकपिष्ट । चकपे ।
॥ नित्वरिष्-सम्प्रप्ते ॥ उतावळ करवी
त्वरते । अत्वरिष्ट । तत्चरे ।
॥ प्रसिष्-विस्तारे ॥ विस्तारवुं ।
प्रसते । अप्रसिष्ट । पप्रसते ।
॥ दक्षि-द्विसागन्योः ॥ हिंसा करवी,
जवुं, पकाववुं, राथवुं ।

दक्षते । अदक्षिष्ट । दक्षे ।
आ' पाके । अग्नेऽस्य रूपाणि । स्मृ' आ-
ग्यावे, उत्कृष्टायाम् । दक्षिताभ्यस्य
रूपाणि ॥ दू' भये । वीवुं ।
दरति । अदारीत् । ददर । ददरतुः
॥ नृ-नये ॥ लइ जवुं ।
नरति । अनारीत् । ननरतुः ।
॥ ष्टक स्तक-प्रतीघाते ॥ पीडा करवी
दुःख देवुं ।
स्तकति । अस्ताकीन । अस्तकीत् । तस्ताक
चक तृप्तौ च । तृप्ति थवुं, पीडा करवी,
चकति । अवाकीत् । अचकीत् ।
चचाक । चचकतुः ।
॥ अक कुटिलायां-गतौ ॥ वा'कु चालवुं
अकति । आकीत् । आक ।
॥ कखे-इस्तने ॥ इस्तवुं ।
कखति । अकखीत् । चकाख ।
॥ अग-अकषत् ॥ वा'कु चालवुं ।
अगति । आगीत् । आग ।
॥ रगे शङ्कायाम् ॥ शंका करवी ।
रगति । अरगीत् । रेगतुः ।
॥ लगे सङ्गे ॥ सोवत करवी, चळगवुं
लगति । अलगीत् । लेगिथ ।
हगे, हगे, चगे, ष्टगे स्थगे-संवरणे ॥ ठा'कवुं
हगति । अहगीत् । जह्वाग ।
हगति । अहगीत् । जह्वाग ।
सगति । असगीत् । सेगिथ ।
स्थगति । अस्थगीत् । तस्थग ।
॥ षट, भट, परिभाषणे ॥ चातचीत करवी
षटति । अषाटीत् । अषटीत् ।
षषाट । षषटिथ ।
भटति । अभटीत् । अभाटीत् । बभटतुः
॥ णट-नतौ ॥ नमवुं ॥
नटति । अनटीत् । अनटीत् नेटिथ ।
॥ गढ-तेचने ॥ छा'टवुं ।

गडति । अगाडीत् । अगडीत् । अगडतुः ।
 ॥ हेड-वेष्टने ॥ विटवुं ।
 हेडति । अहेडीत् । जिहेड ।
 ॥ लड जिह्वोन्मथने । उन्मथनं शापनम् ।
 क्वचित् जिह्वोन्मथन इति । जीम हलावधौ
 लडति । अलाडीत् । अलडीत् । लेडिथ
 लत्वे तु ललति । अलालीत् । लेलिथ
 ॥ फण, कण, रण-गनौ ॥ जवुं ।
 फणति । अफाणीत् । अफणीत् । पफाण
 कणति । अकाणीत् । अकणीत् । चकाण
 रणति । अराणीत् । अरणीत् । रेणिय
 ॥ चण-हिंसादानयोः ॥ हिंसा करवी,
 आपवुं जवु ।
 चणति । अचाणीत् । अचणीत् । चचाण
 घण, अण-दाने ॥ आपवुं ।
 घणति । अघाणीत् । अघाणीत् । शशाण
 अणति । अघाणीत् । अघणीत् । शआण
 ॥ स्नय, कनय, कथ, कलय-हिंसायाः ॥
 हिंसा करवी ।
 स्नयति । अस्नायीत् । अस्नयीत् । सस्नाय
 कनयति । अकनायीत् । अकनयीत् । चकनाय
 कथति । अकायीत् । अकयीत् । चकाय
 कलयति । अकलायीत् । अकलायीत् । चकलय

॥ छड ऊर्जो ॥ बलवुं जीववुं ।
 छडति । अच्छाडीत् । अच्छाडीत् । चच्छाड
 ॥ मदे-हर्षग्लपनयो ॥ अश्रेऽस्य रूपाणि ।
 खुशी ववुं, श्लानी करवुं ।
 ॥ घटन स्तन धवन-शब्दे ॥ शब्द करवो
 स्तननि अस्तानीत् । अस्तनीत् । तस्तान ।
 धवनति । अध्वानीत् । अध्वनीत् । दध्वान ।
 ॥ स्वन अवत सने ॥ शोभाववुं ।
 स्वननि अस्वानीत् । अस्वनीत् । सस्वान ।
 ॥ चन-हिंसायाम् ॥ हिंसा करवी ।
 चनति । अचानीत् । अचनीत् । चैनिय
 ॥ उवर-रोगे ॥ ताव आववो ।
 उवरति । अउवारीत् । अउवार ।
 ॥ चल-कम्पने ॥ घुजवुं, बालवुं ।
 चलति । अचालीत् । अचाल ।
 ॥ डल-सल-चलने ॥ बालवुं ॥
 डलति । अड्बालीत् । जड्बाल ।
 डलति । अड्बालीत् । अड्बाल ।
 ॥ ज्वल-धीर्ज्ञे च ॥ चलकवुं ।
 प्रकाशवुं बालवुं ।
 ज्वलति । अज्वालीत् । जज्वाल ।
 केचित् दलितल्लिखल्लिखपिप्रपीणा-
 मपि घटादिभिमिच्छन्ति, नन्मते दलयति
 बलयति स्तलयति प्रपयतीत्यपिभवति

॥ इति घटादिः ॥

श्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसरक्षणप्रवण
 विद्यापीठादिप्रयानपञ्चकसमाराधकसंविनशाखीयमहारकाचार्यवर्य
 श्रीमद्विजयनेमिसुरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिश-
 ळविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसुरिभिर्यमुनिगुणविजय-
 विरचितायां हैमधातुमालायां
 ॥ भ्वादिगणः समाप्तः ॥

॥ अर्हम् ॥

॥ अथादादयः ॥

॥ परस्मैपदिनः ॥

॥ अर्द-भक्षणे ॥ खावुं ।

व० अत्ति	अत्तः	अदन्ति
अत्ति	अन्थः	अन्थ
अत्ति	अन्नः	अन्नः
स० अघात्	अघाताम्	अघुः
अघाः	अघातम्	अघात
अघाम्	अघाव	अघाम
प० अचु	अत्तात् अत्ताम्	अदन्तु
अद्धि	अत्तम्	अत्त
अदानि	अदाव	अदाम
झ० आदत्	आत्ताव	आदन्
आदः	आत्तम्	आत्त
आदम्	आन्न	आन्न
अ० अवसत्	अवसताम्	अवसन्
अवसतः	अवसतम्	अवसत
अवसम्	अवसाव	अवसाम
प० जघात्	जघातुः	जघुः
जघसिथ	जघसुः	जघ
जघात्	जघस	जक्षिष
आद	आदतुः	आदुः
आदिय	आदथुः	आद
आद	आदिष	आदिम
आ० अघात्	अघास्ताम्	अघासुः
अघाः	अघास्तम्	अघास्त
अघासम्	अघास्व	अघास्म
प्र० अत्ता	अत्तारौ	अत्तारः
अत्तासि	अत्तास्थः	अत्तास्थ
अत्तास्मि	अत्तास्वः	अत्तास्मः
म० अत्स्यति	अत्स्यतः	अत्स्यन्ति
अत्स्यसि	अत्स्यथः	अत्स्यथ

अत्स्यामि	अत्स्यावः	अत्स्यामः
क्रि० आत्स्यत्	आत्स्यताम्	आत्स्यन्
आत्स्यः	आत्स्यतम्	आत्स्यत
आत्स्यम्	आत्स्याव	आत्स्याम
॥ भाङ्-दीप्तौ ॥ चळकवुं ।		
व० भाति	भातः	भान्ति
भासि	भाथः	भाथ
भामि	भावः	भामः
स० भायात्	भायाताम्	भायुः
भायाः	भायातम्	भायात
भायाम्	भायाव	भायाम
प० भानु	भातात्	भाताम्
माहि	भातम्	भात
भानि	भाव	भाम
झ० अभात्	अभाताम्	अभुः
अभाः	अभातम्	अभात
अभाम्	अभाव	अभाम
अ० अभासीत्	अभासिप्ताम्	अभासिषुः
अभासीः	अभासिष्टम्	अभासिष्ट
अभासिषम्	अभासिष्व	अभासिष्म
प० वभौ	वभतुः	वभुः
वभिय	वभाथ	वभथुः
वभौ	वभिष	वभिम
आ० भायात्	भायास्ताम्	भायासुः
भायाः	भायास्तम्	भायास्त
भायासम्	भायास्व	भायास्म
प्र० भाता	भातारौ	भातारः
भातासि	भातास्थः	भातास्थ
भातास्मि	भातास्वः	भातास्मः
म० भास्यति	भास्यतः	भास्यन्ति
भास्यसि	भास्यथः	भास्यथ
भास्यामि	भास्यावः	भास्यामः
क्रि० अभास्यत्	अभास्यताम्	अभास्यन्
अभास्यः	अभास्यतम्	अभास्यत
अभास्यम्	अभास्याव	अभास्याम

॥ प्साक्-भक्षणे ॥ खातुं ।
 व० प्साति । झ० अप्सात् । अप्सुः
 अप्सान् । अ० अप्सासीत् ।
 प० पप्सौ । आ० प्सायात् । प्सेयात्
 ॥ याक्-प्रापणे ॥ जडुं ।
 याति । अयासीत् । ययौ । यायात् ।
 याक्-गतिगन्धनयोः ॥ जडुं पीडा करवी
 याति ; अयासीत् । ययौ । यायात् ।
 ॥ स्नाक्-शोषे ॥ स्नान करवुं ।
 स्नाति । अस्नासीत् । स्ननौ ।
 स्नेयात् । स्नायात् ।
 ॥ धाक्-पाके ॥ रांधवुं, पकाववुं ।
 धाति । अधासीत् । दधौ ।
 धायात् । ध्रेयात् ।
 ॥ द्राक्-कुत्सितगतौ ॥ भागी जडुं उंचवुं
 द्राति । अद्रासीत् । दद्रौ । द्रायात् । द्रेयात्
 ॥ पाक्-रक्षणे ॥ रक्षण करवुं ।
 पाति । अपासीत् । पपौ । पायात् ।
 ॥ लाक्-आदाने ॥ लेवुं ।
 लाति । अलासीत् । ललौ । लायात् ।
 ॥ हाक्-दाने ॥ आपवुं ।
 हाति । अहासीत् । हहौ । हायात् ।
 ॥ दाक्-कवने ॥ कापवुं ।
 दाति । अदासीत् । ददौ । दायात् ।
 ॥ माक्-भरणे ॥ पुर्व करवुं ।
 प्राति । अप्रासीत् । पपौ । प्रायात् । प्रेयात्
 ॥ मान् माने, मानं वर्त्तनम् ॥ मावुं ।
 माति । अमासीत् । ममौ । मायात् ।
 पाणिनीयसूते कथाघातोः अद्यतनीप्रवृत्तिषु
 कथाणि न भवन्ति
 ॥ कथाक् प्रकथने ॥ कथेवुं प्रसिद्ध करवुं ।
 व० कथाति कथातः कथाम्ति
 कथासि कथायः कथाय
 कथामि कथावः कथामः
 क० कथायात् कथायाताम् कथायुः

कथायाः कथायातम् कथायात
 कथायाम् कथायाव कथायाम्
 प० कथातु कथातात् कथाताम् कथान्तु
 कथाहि , कथानम् कथात
 कथानि कथाव कथाम्
 झ० आख्यात् आख्याताम् आख्युः आख्यान्
 आख्याः आख्यातम् आख्यात
 आख्याम् आख्याव आख्याम्
 अ० आख्यत् आख्यताम् आख्यन्
 आख्वः आख्यतम् आख्यत
 आख्यम् आख्याव आख्याम्
 प० आचक्यौ आचक्यतुः आचक्युः
 आचक्यिष्य आचक्यिष्य आचक्यथुः आचक्य
 आचक्यौ आचक्यिष्य आचक्यिष्य
 आ० कथेयात् कथेयास्ताम् कथेयात्
 कथेयाः कथेयास्तम् कथेयास्त
 कथेयासम् कथेयास्व कथेयास्म
 कथायात् कथायास्ताम् कथायास्तुः
 कथायाः कथायास्तम् कथायास्त
 कथायासम् कथायास्व कथायास्म
 प्र० कथाता कथातारौ कथातारः
 कथातासि कथानास्थः कथानास्थ
 कथातास्मि कथानास्वः कथानास्मः
 अ० कथास्थति कथास्थतः कथास्थन्ति
 कथास्थसि कथास्थथः कथास्थय
 कथास्थामि कथास्थायः कथास्थामः
 क्रि० अकथास्थत् अकथास्थताम् अकथास्थन्
 अकथास्थः अकथास्थतम् अकथास्थन्त
 अकथास्थम् अकथास्थाव अकथास्थाम्
 ॥ इक्-स्मरणे ॥ याद करवुं ।
 व० अध्येति अधीनः अधियन्ति अधीयन्ति
 अध्येषि अधीयः अधीय
 अध्येमि अधीवः अधीमः
 स० अधीयात् अधीयाताम् अधीयुः
 अधीयाः अधीयातम् अधीयात

अधीयाम्	अधीयाव	अधीयाम्
प० अध्येतु	अधीतात्	अधीताम्
		अधीयन्तु
अधीहि	”	अधीतम्
अध्ययानि	अध्ययाव	अध्ययाम्
अ० अध्यैत्	अध्यैताम्	अध्ययन्
अध्यैः	अध्यैतम्	अध्यैत
अध्ययाम्	अध्यैव	अध्यैम
अ० अध्यगात्	अध्यगाताम्	अध्यगुः
अध्यगाः	अध्यगातम्	अध्यगात्
अध्यगाम्	अध्यगाव	अध्यगाम्
प० अधीयाय	अधीयतुः	अधीयुः
अधीययिष्य	अधीयेथ	अधीययुः
अधीयाय	अधीयय	अधीयिष्य
अ० अधीयात्	अधीयास्ताम्	अधीयास्तुः
अधीयाः	अधीयास्तम्	अधीयास्त
अधीयास्तम्	अधीयास्व	अधीयास्म
अ० अध्येना	अध्येतारौ	अध्येतारः
अध्येतासि	अध्येतास्थः	अध्येतास्थ
अध्येतास्मि	अध्येतास्वः	अध्येतास्मः
अ० अध्येच्यन्ति	अध्येच्यतः	अध्येच्यन्ति
अध्येच्यसि	अध्येच्यथः	अध्येच्यथ
अध्येच्यामि	अध्येच्यावः	अध्येच्याम
क्रि० अध्येच्यत्	अध्येच्यताम्	अध्येच्यन्
अध्येच्यः	अध्येच्यतम्	अध्येच्यत
अध्येच्यम्	अध्येच्याव	अध्येच्याम
॥ इणक्-गतौ ॥ जडु ।		
च० एति	इतः	यस्मिन्
एचि	इथः	इथ
एमि	इचः	इमः
स० इयात्	इयाताम्	इयुः
इयाः	इयातम्	इयात्
इयाम्	इयाव	इयाम्
प० एतु	इतात्	इताम्
इहि	”	इतम्
		इत

अयानि	अयाव	अयाम्
अ० ऐत्	ऐताम्	आयन्
ऐः	ऐतम्	ऐत
आयम्	ऐव	ऐम
अ० अगान्	अगाताम्	अगुः
अगाः	अगातम्	अगान
अगाम्	अगाव	अगाम्
प० इयाय	इयतुः	इयुः
इययिष्य	इयेथ	इयथुः
इयाय	इयय	इयिष्य
अ० इयात्	इयास्ताम्	इयास्तुः
इयाः	इयास्तम्	इयास्त
इयास्तम्	इयास्व	इयास्म
अ० पता	पतारौ	पतारः
पतासि	पतास्थः	पतास्थ
पतास्मि	पतास्वः	पतास्मः
म० पच्यति	पच्यतः	पच्यन्ति
पच्यमि	पच्यथः	पच्यथ
पच्यामि	पच्यावः	पच्यामः
क्रि० पेष्यत्	पेष्यताम्	पेष्यन्
पेष्यः	पेष्यतम्	पेष्यत
पेष्यम्	पेष्याव	पेष्याम
॥ वीक्-प्रजनकात्प्रत्यसन्खादने च । प्रजनः		
प्रथमगर्भप्रहणमस्तनं शेषणम् ॥		
गर्भवाळा शङ्कु, इच्छुं, फेकुं, खातुं,		
ब० वेति	वीतः	विच्यन्ति
वेचि	वीथ	वीथ
वेमि	वीथः	वीमः
स० वीयात्	वीयाताम्	वीयुः
वीयाः	वीयातम्	वीयात्
वीयाम्	वीयाव	वीयाम्
प० वेतु	वीतात्	वीताम्
वीहि	”	वीतम्
वयानि	वयाव	वयाम्
अ० अवेत्	अवीताम्	अवियन्
अवेः	अवीतम्	अवीत
अवयम्	अवीव	अवीम
अ० अवेवीत्	अवेवीताम्	अवेवीतुः

अवेधीः	अवैष्टम्	अवैष्ट
अवैषम्	अवैष	अवैषम्
प० विवाय	विव्यतुः	विव्युः
वि० विथ-विवेय	विव्यथु	विव्य
विवाय	विवय	विविय
आ० वीयात्	वीयास्ताम्	वीयासुः
वीयाः	वीयास्तम्	वीयास्त
वीयासम्	वीयास्व	वीयास्व
प्र० वेता	वेतारौ	वेतारः
वेतासि	वेतास्थः	वेतास्थ
वेतास्मि	वेतास्थः	वेतास्मः
म० वेव्यति	वेव्यतः	वेव्यन्ति
वेव्यनि	वेव्यथः	वेव्यथ
वेव्यमि	वेव्यावः	वेव्यामः
कि० अवैव्यत्	अवैव्यताम्	अवैव्यन्
अवैव्यः	अवैव्यतम्	अवैव्यत
अवैव्यम्	अवैव्याव	अवैव्याम
॥ इह-ईक् इति प्रलेखः ॥		
पति । ईतः । इयन्ति ।		
ऐषोत् । अयाञ्कार ।		
॥ शुक्-अभिगमे ॥ सामा_जबु ।		
षीति । अषीवीत् । दुधाव ।		
दुर्धावथ । दुर्धोव ।		
पुक्-प्रसवैश्वर्ययोः ॥ जग्म आपवो उत्पन्न		
करवुं वैभववाळा ववुं		
व० सौति	सुतः	सुवन्ति
सौवि	सुयः	सुय
सौमि	सुवः	सुमः
स० सुयात्	सुयाताम्	सुयुः
सुयाः	सुयातम्	सुयात
सुयाम्	सुयाव	सुयाम
प० सौतु	सुतात्	सुताम्
सुद्धि	”	सुतम्
सवानि	सवाव	सवाम
प्र० असौत्	असुताम्	असुवन्

असौः	असुनम्	असुन
असवम्	असुव	असुम
अ० असावीत्	असाविष्टाम्	असाविषुः
असावीः	असाविष्टम्	असाविष्ट
असाविषम्	असाविष्व	असाविष्व
प० सुषाव	सुषुवतः	सुषुवुः
सुषविथ	सुषोथ	सुषुवथु
सुषाव	सुषव	सुषुविथ
मा० सुयात्	सुयास्ताम्	सुयासुः
सुयाः	सुयास्तम्	सुयास्त
सुयासम्	सुयास्व	सुयास्व
प्र० सोता	सोतारौ	सोतारः
सोतासि	सोतास्थः	सोतास्थ
सोतास्मि	सोतास्थः	सोतास्मः
म० सोव्यति	सोव्यतः	सोव्यन्ति
सोव्यसि	सोव्यथः	सोव्यथ
सोव्यामि	सोव्यावः	सोव्यामः
कि० असोव्यत्	असोव्यताम्	असोव्यन्
असोव्यः	असोव्यतम्	असोव्यत
असोव्यम्	असोव्याव	असोव्याम
॥ तुक्-वृत्तिहिंसापूरणेषु ॥ आजीविका-		
जलावरी हिंसा करवी पुरवु ।		
नीति । तथीति । अनौषोम् । तुनविथ । तुतीय		
॥ युक्-मिभणे ॥ मिभण_करवु ।		
वीति । अयावीत् । युयविथ ।		
॥ युक्-स्तुतौ ॥ स्तुति करवी, वखानवु		
नीति । अनावीत् । तुनविथ ।		
॥ शृक्-नेजने ॥ तीक्ष्ण बनाववुं,		
अणीदार अथवा धारवाळु बनाववुं ।		
शनीति । अक्षणावीत् । शुक्ष्णविथ ।		
॥ स्तृक्-प्रस्रवणे ॥ श्रवुं, टपकवु ।		
स्तनीति । अस्नावीत् । सुक्ष्णविथ ।		
॥ दृक् व कृक्-शब्दे ॥ शब्द करवी ।		
अन्वे तु युग्मशृङ्गां व्यञ्जनादौ चिति		
शिति ईतमपीच्छन्ति यवीति, नवीति,		

केचित्तु तृतः तुधीतः तृयात् तुधीयात्
इति सर्वत्र इति इत्याहुः ।

क्षीति । ॥ श्वावीत् । चुआविथ ।

रवीति । रौनि । अरावीत् । रुरविथ

कौति । अकौवीत् । चुकाव ।

चुकविथ । चुकोय ।

॥ रुदृक्-अभूविमोचने ॥ रुदृबुं ।

ब० रोदिति रुदित रुदन्ति

रोदिषि रुदिथः रुदिथ

रोदिमि रुदिषः रुदिमः

स० रुधात् रुधाताम् रुधुः

रुधाः रुधाताम् रुधात

रुधाम रुधाव रुधाम

प० रोदितु रुदितात् रुदिताम् रुदन्तु

रुदिहि ॥ रुदितम् रुदित

रोदानि रोदाव रोदाम

ब० अरोधीत् अरोदत् अरुदिताम् अरुदन्

अरोधीः अरोदः अरुदितम् अरुदित

अरोदम् अरुदिष अरुदिम

अ० अरोधीत् अरोदिष्टाम् अरोदिषु

अरोधीः अरोदिष्टम् अरोदिष्ट

अरोदिषम् अरोदिष्य अरोदिष्यम्

अरुदत् अरुदताम् अरुदन्

अरुदः अरुदतम् अरुदत

अरुदम् अरुदाव अरुदाम

प० रुरोव रुदवतुः रुदुः

रुरोविथ रुदवथुः रुदव

रुरोव रुदविष रुददिम

आ० रुधात् रुधाताम् रुधासुः

रुधाः रुधाताम् रुधास्त

रुधाम रुधाव रुधाम

प्रब० रोदिता रोदितात् रोदितारः

रोदितासि रोदितास्थः रोदितास्थ

रोदितास्मि रोदितास्वः रोदितास्मः

म० रोदिष्यति रोदिष्यतः रोदिष्यन्ति

रोदिष्यसि रोदिष्यथः रोदिष्यथ

रोदिष्यामि रोदिष्यावः रोदिष्यामः

क्रि० अरोदिष्यत् अरोदिष्यताम् अरोदिष्यन्

अरोदिष्यः अरोदिष्यतम् अरोदिष्यत

अरोदिष्यम् अरोदिष्याव अरोदिष्याम

॥ निष्पपङ्क-शये ॥ सुबुं,

ब० स्वपिति स्वपितः स्वपन्ति

स्वपिषि स्वपिथः स्वपिथ

स्वपिमि स्वपिषः स्वपिमः

स० स्वप्यात् स्वप्याताम् स्वप्युः

स्वप्याः स्वप्याताम् स्वप्यात

स्वप्याम् स्वप्याव स्वप्याम

प० स्वपितु स्वपितात् स्वपिताम् स्वपन्तु

स्वपिहि ॥ स्वपितम् स्वपित

स्वपानि स्वपाव स्वपाम

ब० अस्वपीत् अस्वपत् अस्वपिताम् अस्वपन्

अस्वपीः अस्वपः अस्वपितम् अस्वपित

अस्वपम् अस्वपिष अस्वपिम

अ० अस्वाप्सीत् अस्वाप्ताम् अस्वाप्सुः

अस्वाप्सीः अस्वाप्तम् अस्वाप्त

अस्वाप्तम् अस्वाप्सव अस्वाप्सम

प० सुष्वाप सुषुपतुः सुषुपुः

सुष्वापिथ सुष्वापिथ सुषुपथ सुषुप

सुष्वाप सुष्वाप सुषुपिष सुषुपिम

आ० सुप्यात् सुप्याताम् सुप्यासुः

सुप्याः सुप्याताम् सुप्यास्त

सुप्यासम् सुप्यास्व सुप्यास्म

प्रब० स्वप्ता स्वप्तारौ स्वप्तारः

स्वप्तासि स्वप्तास्थः स्वप्तास्थ

स्वप्तास्मि स्वप्तास्वः स्वप्तास्मः

म० स्वप्स्यति स्वप्स्यतः स्वप्स्यन्ति

स्वप्स्यसि स्वप्स्यथः स्वप्स्यथ

स्वप्स्यामि स्वप्स्यावः स्वप्स्यामः

क्रि० अस्वप्स्यत् अस्वप्स्यताम् अस्वप्स्यन्

अस्वप्स्यः अस्वप्स्यतम् अस्वप्स्यत

अस्वप्स्यम् अस्वप्स्यस्व अस्वप्स्याम
॥ अन अस्वप्-प्राप्ते, ॥ जीत्रुं प्रवास
लेषो, मुकषो ॥

च अति अतिः अनति
अनिधि अनियः अनिय
अनिमि अनिवः अनिमः

स० अन्यात् अन्यास्ताम् अन्युः
अन्याः अन्यास्तम् अन्यास्त
अन्याम् अन्याव अन्याम

प० अनितु अनितात् अनिताम् अनितु
अनिदि अनितम् अनित
अनानि अनाव अनाम

आ० आनीत् आनत् आनीताम् आनन्
आनीः आनः आनीतम् आनित
आनम् आनिव आनिम

अ० आनीत् आनिष्टम् आनिषुः
आनीः आनिष्टम् आनिष्ट
आनिषम् आनिष्व आनिष्म

प० आन आनतुः आनुः
आनिध आनधुः आन
आन आनिव आनिम

आ० अन्यात् अन्यास्ताम् अन्यासुः
अन्याः अन्यास्तम् अन्यास्त
अन्यासम् अन्यास्व अन्यास्म

प्रव० अनिता अनितारौ अनिताम्
अनितासि अनितास्यः अनितास्य
अनितास्म अनितास्व अनितास्म

भ० अनिष्यति अनिष्यतः अनिष्यन्ति
अनिष्यसि अनिष्यथ अनिष्यथ
अनिष्यामि अनिष्याव अनिष्यामः

क्रि० आनिष्यत् आनिष्यताम् आनिष्यन्
आनिष्यः आनिष्यतम् आनिष्यत
आनिष्यम् आनिष्याव आनिष्याम

व० प्रवसिति प्रवसितः प्रवसन्ति
प्रवसिषि प्रवसिथ प्रवसिथ

प्रवसिषि प्रवसिषः प्रवसिमः
स० प्रवस्यात् प्रवस्यास्ताम् प्रवस्यासुः

प्रवस्याः प्रवस्यास्तम् प्रवस्यास्त
प्रवस्याम् प्रवस्याव प्रवस्याम

प० प्रवसित् प्रवसितात् प्रवसिताम् प्रवसन्तु
प्रवसिदि प्रवसितम् प्रवसित
प्रवसानि प्रवसाव प्रवसाम

आ० अप्रवसीत् अप्रवसत् अप्रवसिताम् अप्रवसन्
अप्रवसीः अप्रवसः अप्रवसितम् अप्रवसित

अप्रवसम् अप्रवसिष्व अप्रवसिम

अ० अप्रवसीत् अप्रवासिष्टम् अप्रवानिषुः

अप्रवासीः अप्रवासिष्टम् अप्रवासिष्ट

अप्रवासिषम् अप्रवासिष्व अप्रवासिष्म

॥ पाणि० भते अप्रवसीदित्यादि ॥

अप्रवसीत् अप्रवसिष्टम् अप्रवसिषुः

अप्रवसीः अप्रवसिष्टम् अप्रवसिष्ट

अप्रवसिषम् अप्रवसिष्व अप्रवसिष्म

प० शप्रवास शप्रवसतुः शप्रवसुः
शप्रवसिष्व शप्रवसथुः शप्रवस

शप्रवास शप्रवस शप्रवसिष्व शप्रवसिम

आ० प्रवस्यात् प्रवस्यास्ताम् प्रवस्यासुः

प्रवस्याः प्रवस्यास्तम् प्रवस्यास्त

प्रवस्यासम् प्रवस्यास्व प्रवस्यास्म

प्रव० प्रवसिता प्रवसितारौ प्रवसितारः

प्रवसितासि प्रवसितास्यः प्रवसितास्य

प्रवसितास्म प्रवसितास्वः प्रवसितास्मः

भ० प्रवसिष्यति प्रवसिष्यतः प्रवसिष्यन्ति

प्रवसिष्यसि प्रवसिष्यथ प्रवसिष्यथ

प्रवसिष्यामि प्रवसिष्याव प्रवसिष्यामः

क्रि० अप्रवसिष्यन् अप्रवसिष्यताम् अप्रवसिष्यन्

अप्रवसिष्यः अप्रवसिष्यतम् अप्रवसिष्यत

अप्रवसिष्यम् अप्रवसिष्याव अप्रवसिष्याम

॥ जक्षक्-मक्षहसनयोः क्षात्रं दक्षद्वं ॥

व० जक्षिति जक्षितः जक्षति
जक्षिषि जक्षिष्यः जक्षिथ

जक्षिमि जक्षिवः जक्षिमः

स० जक्ष्यात् जक्ष्यातम् जक्ष्युः
जक्ष्याः जक्ष्यातम् जक्ष्यात
जक्ष्याम् जक्ष्याथ जक्ष्याम

प० जक्षितु जक्षितात् जक्षिताम् जक्षतु
जक्षिदि „ जक्षितम् जक्षित
जक्षाणि जक्षाथ जक्षाम

झ० अजक्षीत् अजक्षत् अजक्षिताम् अजक्षुः
अजक्षीः अजक्षः अजक्षितम् अजक्षित
अजक्षम् अजक्षिथ अजक्षिम

झ० अजक्षीत् अजक्षिष्टाम् अजक्षिषुः
अजक्षीः अजक्षिष्टम् अजक्षिष्ट
अजक्षिषम् अजक्षिष्व अजक्षिष्म

प० अजक्ष अजक्षतुः अजक्षुः
अजक्षिथ अजक्षथुः अजक्ष
अजक्ष अजक्षिथ अजक्षिम

आ० जक्ष्यात् जक्ष्यास्ताम् जक्ष्यातुः
जक्ष्याः जक्ष्यास्तम् जक्ष्यास्त
जक्ष्यामम् जक्ष्यास्व जक्ष्याम

अ० जक्षिता जक्षितारौ जक्षितारः
जक्षितासि जक्षितास्यः जक्षितास्य
जक्षितास्मि जक्षितास्वः जक्षितास्मः

भ० जक्षिष्यति जक्षिष्यतः जक्षिष्यन्ति
जक्षिष्यसि जक्षिष्यथः जक्षिष्यथ
जक्षिष्यामि जक्षिष्याथः जक्षिष्यामः

कि० अजक्षिष्यत् अजक्षिष्यताम् अजक्षिष्यन्
अजक्षिष्यः अजक्षिष्यतम् अजक्षिष्यत
अजक्षिष्यम् अजक्षिष्याथ अजक्षिष्याम

॥ दरिद्राक्-दुर्गतौ ॥ दरिद्र शब्दं

व० दरिद्राति दरिद्रितः दरिद्रति
दरिद्रासि दरिद्रियः दरिद्रिय
दरिद्रामि दरिद्रिवः दरिद्रिमः

स० दरिद्रियात् दरिद्रियाताम् दरिद्रियुः
दरिद्रियाः दरिद्रियातम् दरिद्रियात
दरिद्रियाम् दरिद्रियाथ दरिद्रियाम

प० दरिद्रात् दरिद्रितात् दरिद्रिताम् दरिद्रितु
दरिद्रिदि „ दरिद्रितम् दरिद्रित
दरिद्राणि दरिद्राथ दरिद्राम

झ० अदरिद्रात् अदरिद्रिताम् अदरिद्रितु
अदरिद्राः अदरिद्रितम् अदरिद्रित
अदरिद्राम् अदरिद्रिवः अदरिद्रिम

अ० अदरिद्रीत् अदरिद्रिष्टाम् अदरिद्रिषुः
अदरिद्रीः अदरिद्रिष्टम् अदरिद्रिष्ट
अदरिद्रिषम् अदरिद्रिष्व अदरिद्रिष्म
अदरिद्रासीत् अदरिद्रासिष्टाम् अदरिद्रासिषुः
अदरिद्रासोः अदरिद्रासिष्टम् अदरिद्रासिष्ट
अदरिद्रासिषम् अदरिद्रासिष्व अदरिद्रासिष्म

प० दरिद्राश्चकार दरिद्राश्चक्रुः दरिद्राश्चक्रुः
दरिद्राश्चकथ दरिद्राश्चक्रुः दरिद्राश्चक्रुः
दरिद्राश्चकार-चक्र दरिद्राश्चक्रुव दरिद्राश्चक्रुम

ददरिद्रौ ददरिद्रितुः ददरिद्रितुः
ददरिद्रिय ददरिद्रियुः ददरिद्रि
ददरिद्रौ ददरिद्रिव ददरिद्रिम

आ० दरिद्र्यात् दरिद्र्यास्ताम् दरिद्र्यास्तुः
दरिद्र्याः दरिद्र्यास्तम् दरिद्र्यास्त
दरिद्र्यासम् दरिद्र्यास्व दरिद्र्यास्म

अ० दरिद्रिता दरिद्रितारौ दरिद्रितारः
दरिद्रितासि दरिद्रितास्यः दरिद्रितास्य
दरिद्रितास्मि दरिद्रितास्वः दरिद्रितास्मः

भ० दरिद्रिष्यति दरिद्रिष्यतः दरिद्रिष्यन्ति
दरिद्रिष्यसि दरिद्रिष्यथः दरिद्रिष्यथ
दरिद्रिष्यामि दरिद्रिष्याथः दरिद्रिष्यामः

कि० अदरिद्रिष्यत् अदरिद्रिष्यताम् अदरिद्रिष्यन्
अदरिद्रिष्यः अदरिद्रिष्यतम् अदरिद्रिष्यत
अदरिद्रिष्यम् अदरिद्रिष्याथ अदरिद्रिष्याम

॥ आगृक्-निग्राहणे, ॥ आगृत्वं,

व० आगृति आगृतः आगृति
आगृषि आगृथः आगृथ
आगृमि आगृथः आगृमः

स० जागृयात् जागृयाताम् जागृयुः
जागृयाः जागृयातम् जागृयात
जागृयाम् जागृयाव जागृयाम

प० जागृत् जागृतात् जागृताम् जाग्रतु
जागृहि जागृतम् जागृत
जागराणि जागराव जागराम

झ० अजागः अजागृताम् अजागरुः
अजागः अजागृतम् अजागृत
अजागरम् अजागृव अजागृम

अ० अजागरीन् अजागरिष्टाम् अजागरिषुः
अजागरीः अजागरिष्टम् अजागरिष्ट
अजागरिषम् अजागरिष्व अजागरिष्म

प० जजागर जजागरतुः जजागरुः
जजागरिथ जजागरथुः जजागर
जजागर जजागर जजागरिथ जजागरिथ

जागराञ्चकार । जागरामास । जागराम्बभूव
आ० जागर्यात् जागर्याताम् जागर्यासुः
जागर्याः जागर्यास्तम् जागर्यास्त
जागर्यासिम् जागर्यासिष्व जागर्यासिम्

अ० जागरिता जागरितारौ जागरितारः
जागरितासि जागरितास्यः जागरितास्य
जागरितासिम् जागरितासिष्व जागरितासिम्

भ० जागरिष्यति जागरिष्यतः जागरिष्यन्ति
जागरिष्यसि जागरिष्यथः जागरिष्यथ
जागरिष्यामि जागरिष्यावः जागरिष्यामः

अजागरिष्यत् अजागरिष्यताम् अजागरिष्यन्
अजागरिष्यः अजागरिष्यतम् अजागरिष्यत
अजागरिष्यम् अजागरिष्याव अजागरिष्याम

॥ चकासृक्-शीप्तौ, ॥ चळकवुं

च० चकासि चकास्तः चकासति
चकासि चकास्यः चकास्य
चकासि चकासवः चकासमः

स० चकास्यात् चकास्याताम् चकास्युः
चकास्याः चकास्यातम् चकास्यात

चकास्याम् चकास्याव चकास्याम

प० चकास्तु चकास्तान् चकास्ताम् चकासतु
चकासि चकासि चकास्तम् चकास्त
चकासामि चकासाव चकासाम

झ० अचकात्-द् अचकास्ताम् अचकासुः
अचकाः अचकात्-द् अचकास्तम् अचकास्त
अचकासम् अचकास्य अचकासम्

अ० अचकासीत् अचकासिष्टाम् अचकासिषुः
अचकासीः अचकासिष्टम् अचकासिष्ट
अचकासिषम् अचकासिष्व अचकासिषम्

प० चकासाञ्चकार चकासाञ्चक्रतु चकासाञ्चक्रुः
चकासाञ्चकथं चकासाञ्चक्रतु चकासाञ्चक्र
चकामाञ्चकार चकामाञ्चक्रव चकामाञ्चक्रम

आ० चकास्यात् चकास्याताम् चकास्यासुः
चकास्याः चकास्यास्तम् चकास्यास्त
चकास्यासम् चकास्यास्य चकास्यासम्

प्र० चकासिता चकासितारौ चकासितारः
चकासितासि चकासितास्यः चकासितास्य
चकासितासिम् चकासितासिष्व चकासितासिम्

भ० चकासिष्यति चकासिष्यत चकासिष्यन्ति
चकासिष्यसि चकासिष्यथः चकासिष्यथ
चकासिष्यामि चकासिष्यावः चकासिष्यामः

अचकासिष्यत् अचकासिष्यताम् अचकामिष्यन्
अचकासिष्यः अचकासिष्यतम् अचकासिष्यत
अचकासिष्यम् अचकासिष्याव अचकासिष्याम

॥ शास्त्वं-अनुशिष्टौ, ॥ हुकम चकाववो

श० शास्ति शास्ति शास्ति
शास्ति शास्ति शास्ति
शास्ति शास्ति शास्ति

स० शिष्यात् शिष्याताम् शिष्युः
शिष्याः शिष्यातम् शिष्यात
शिष्याम् शिष्याव शिष्याम

प० शास्तु शिष्टात् शिष्टाम् शासतु

शाधि	„	शिष्टम्	शिष्ट
शासानि		शासाव	शासाम
अ० अशात्		अशिष्टाम्	अशासुः
अशा.		अशिष्टम्	अशिष्ट
अशास्तम्		अशिष्टव	अशिष्टम्
अ० अशिषत्		अशिषताम्	अशिषन्
अशिषः		अशिषतम्	अशिषत
अशिषम्		अशिषाव	अशिषाम
प० शशात्		शशास्तुः	शशासुः
शशासिथ		शशास्तथुः	शशास
शशास		शशासिष	शशासिम
आ० शिष्यात्		शिष्यास्ताम्	शिष्यासुः
शिष्याः		शिष्यास्तम्	शिष्यास्त
शिष्यासम्		शिष्यास्व	शिष्यास्म
अ० शासिता		शासितारौ	शासितारः
शासितासि		शासितास्वः	शासितास्थ
शासितास्मि		शासितास्वः	शासितास्मः
अ० शासिष्यति		शासिष्यन्तः	शासिष्यन्ति
शासिष्यसि		शासिष्यथः	शासिष्यथ
शासिष्यामि		शासिष्यावः	शासिष्यामः
क्रि० अशासिष्यत्		अशासिष्यताम्	अशासिष्यन्
अशासिष्यः		अशासिष्यतम्	अशासिष्यत
अशासिष्यम्		अशासिष्याव	अशासिष्याम
॥ वच'क-भाषणे ॥ बोलवुं । अन्नौ वचः प्रयोग' नेच्छान्त्येके । वचनपरो वचधा- तुर्न प्रयुज्यते इत्यन्ये । (तन्मते पुरुषत्रये बहुवचन' नास्तीति,)			
व० वक्ति		वक्तः	वचन्ति
वक्षि		वक्ष्यः	वक्ष्य
वक्षिम		वक्ष्वः	वक्ष्मः
स० वक्ष्यात्		वक्ष्याताम्	वक्ष्युः
वक्ष्या		वक्ष्यातम्	वक्ष्यात
वक्ष्याम्		वक्ष्याव	वक्ष्याम
प० वक्तु		वक्तात्	वक्ताम् वचन्तु

वग्धि	„	वक्तम्	वक्त
वचानि		वचाव	वचाम
अ० अवक्-य		अवक्ताम्	अवचन्
„		अवक्तम्	अवक्त
अवचम्		अवचव	अवचम्
अ० अवोचत्		अवोचताम्	अवोचन्
अवोचः		अवोचतम्	अवोचत
अवोचम्		अवोचाव	अवोचाम
प० उवाच		ऊचतुः	ऊचुः
उवचिथ		उवकथ	ऊचथुः ऊच
उवाच		उवच	ऊचिष ऊचिम
आ० उच्य्यात्		उच्य्यास्ताम्	उच्य्यासुः
उच्य्याः		उच्य्यास्तम्	उच्य्यास्त
उच्य्यासम्		उच्य्यास्व	उच्य्यास्म
अ० वक्ता		वक्तारौ	वक्तारः
वक्तासि		वक्तास्वः	वक्तास्थ
वक्तास्मि		वक्तास्वः	वक्तास्मः
अ० वक्ष्यति		वक्ष्यन्तः	वक्ष्यन्ति
वक्ष्यसि		वक्ष्यथः	वक्ष्यथ
वक्ष्यामि		वक्ष्यावः	वक्ष्यामः
क्रि० अवक्ष्यत्		अवक्ष्यताम्	अवक्ष्यन्
अवक्ष्यः		अवक्ष्यतम्	अवक्ष्यत
अवक्ष्यम्		अवक्ष्याव	अवक्ष्याम
॥ मृजौक-शुद्धौ ॥ शुद्ध शब्द अथवा कर्तुं			
व० मर्ष्टि		मृष्टः	मृजन्ति मार्जन्ति
मर्क्षि		मृष्टः	मृष्ट
मर्क्षिम		मृष्टवः	मृष्टमः
स० मृज्यात्		मृज्याताम्	मृज्युः
मृज्याः		मृज्यातम्	मृज्यात
मृज्याम्		मृज्याव	मृज्याम
प० मर्ष्टुं		मृष्टात्	मृष्टन्तु मार्जन्तु
मृष्टि		„	मृष्टम् मृष्ट
मार्जानि		मार्जाव	मार्जाम
अ० अमर्ष्टु-इ		अमृष्टाम्	अमार्जन् अमृजन्

अमाद्-इ	अमृष्टम्	अमृष्ट
अमार्जम्	अमृक्व	अमृक्म
अ० अमार्जित	अमार्जिष्टाम्	अमार्जिषुः
अमार्जोः	अमार्जिष्टम्	अमार्जिष्ट
अमार्जिषम्	अमार्जिष्व	अमार्जिष्व
अमार्क्षीत्	अमार्ष्टाम्	अमार्ष्टुः
अमार्क्षीः	अमार्ष्टम्	अमार्ष्ट
अमार्क्षम्	अमार्क्ष्व	अमार्क्ष्व
प० ममार्ज	ममार्जतुः	ममार्जुः
	ममृजत्	ममृजुः
ममार्जिष	ममार्जिषुः	ममार्ज
	ममृज्युः	ममृज
ममार्ज	ममार्जिष्व	ममार्जिष्व
	ममृजिष्व	ममृजिष्व
आ० मृज्यात्	मृज्यास्ताम्	मृज्यास्तुः
मृज्याः	मृज्यास्तम्	मृज्यास्त
मृज्यासम्	मृज्यास्व	मृज्यास्व
प्र० मार्जिता	मार्जितारौ	मार्जितारः
मार्जितानि	मार्जितास्थः	मार्जितास्थ
मार्जितास्मि	मार्जितास्वः	मार्जितास्म
मार्ष्टी	मार्ष्टीरौ	मार्ष्टीरः
मार्ष्टीसि	मार्ष्टीस्थः	मार्ष्टीस्थ
मार्ष्टीस्मि	मार्ष्टीस्वः	मार्ष्टीस्मः
अ० मार्जिष्यति	मार्जिष्यतः	मार्जिष्यन्ति
मार्जिष्यसि	मार्जिष्यथ	मार्जिष्यथ
मार्जिष्यामि	मार्जिष्याव	मार्जिष्यामः
मार्क्ष्यति	मार्क्ष्यतः	मार्क्ष्यन्ति
मार्क्ष्यसि	मार्क्ष्यथ	मार्क्ष्यथ
मार्क्ष्यामि	मार्क्ष्याव	मार्क्ष्यामः
क्रि० अमार्क्ष्यत्	अमार्क्ष्यताम्	अमार्क्ष्यन्
अमार्क्ष्यः	अमार्क्ष्यतम्	अमार्क्ष्यत
अमार्क्ष्यम्	अमार्क्ष्याव	अमार्क्ष्याम
अमार्जिष्यत्	अमार्जिष्यताम्	अमार्जिष्यन्
अमार्जिष्यः	अमार्जिष्यतम्	अमार्जिष्यत
अमार्जिष्यम्	अमार्जिष्याव	अमार्जिष्याम

॥ सस्तुक्-स्वप्ने ॥ उंघवुं,		
संस्ति । संस्तः । सस्तन्ति		
क्वचित्-सन्ति । संतः इति ।		
असंस्तीत् । संसंस्त ।		
॥ विदक्-विज्ञाने ॥ जाणवुं ॥		
व० वेत्ति	वित्	विदन्ति
वेत्सि	वित्थः	वित्थ
वेद्मि	विद्वः	विद्वः
वेद	विदतुः	विदुः
वेत्थ	विदथुः	विद
वेद	विद्व	विद्व
स० विद्याम्	विद्यास्ताम्	विद्युः
विद्याः	विद्यातम्	विद्यात
विद्याम्	विद्याव	विद्याम
प० वेत्ति	वित्तात्	वित्ताम्
विद्वि	विद्वि	विद्वि
वेदामि	वेदाव	वेदाम
विदां करोतु	विदांकुरुताम्	विदांकुरुषु
विदांकुरुतात्		
विदांकुरु	विदांकुरुतम्	विदांकुरुत
विदांकरवाणि	विदांकरवाव	विदांकरवाम
अ० अवेत्-व्	अविताम्	अविषुः
अवेः	अवेत्-व्	अवितम्
अवेदम्	अविद्व	अविद्व
अ० अवेदीत्	अवेदिष्टाम्	अवेदिषुः
अवेदी	अवेदिष्टम्	अवेदिष्ट
अवेदिषम्	अवेदिष्व	अवेदिष्व
प० विदाञ्चकार	विदाञ्चकतुः	विदाञ्चकुः
विदाञ्चकथ	विदाञ्चकथुः	विदाञ्चक
विदाञ्चकार-चकर	विदाञ्चकृव	विदाञ्चकृम
विवेद	विविदतुः	विविदुः
विवेदिथ	विविदथुः	विविद
विवेद	विविद्वि	विविद्वि
आ० विद्यात्	विद्यास्ताम्	विद्यास्तुः
विद्याः	विद्यातम्	विद्यात

विधासम्	विधास्व	विधास्म
२० वेदिता	वेदितारौ	वेदितारः
वेदितासि	वेदितास्थः	वेदितास्थ
वेदितास्मि	वेदितास्वः	वेदितास्मः
३० वेदिष्यति	वेदिष्यतः	वेदिष्यन्ति
वेदिष्यसि	वेदिष्यथः	वेदिष्यथ
वेदिष्यामि	वेदिष्यावः	वेदिष्यामः
कि० अवेदिष्यत्	अवेदिष्यताम्	अवेदिष्यन्
अवेदिष्यः	अवेदिष्यतम्	अवेदिष्यत
अवेदिष्यम्	अवेदिष्याव	अवेदिष्याम
॥ हनक्-हिंसा-गन्थोः ॥ मारुजुं जुहुं		
४० हन्ति	हन्मः	हन्मि
हसि	हथः	हथ
हन्मि	हन्वः	हन्मः
५० हन्यात्	हन्याताम्	हन्युः
हन्याः	हन्यातम्	हन्यात
हन्याम्	हन्याव	हन्याम
हन्तु	हतात्	हताम्
जहि	१, १, हतम्	हत
हनानि	हनाव	हथाम
६० अहन	अहताम्	अहनन्
१, अहतम्	अहत	
अहनम्	अहन्व	अहनम
अ० अवधीत्	अवधिष्टाम्	अवधिषुः
अवधीः	अवधिष्टम्	अवधिष्ट
अवधिषम्	अवधिष्व	अवधिषम
७० जघान	जघनतुः	जघ्नुः
जघनिथ	जघन्थ	जघन्थुः
जघान	जघन	जघिनम
आ० वध्यात्	वध्यास्ताम्	वध्यासुः
वध्याः	वध्यास्तम्	वध्यास्त
वध्यासम्	वध्यास्व	वध्यास्म
२० हन्ता	हन्तारौ	हन्तारः
हन्तासि	हन्तास्थः	हन्तास्थ
हन्तास्मि	हन्तास्वः	हन्तास्मः

३० हनिष्यति	हनिष्यतः	हनिष्यन्ति
हनिष्यसि	हनिष्यथः	हनिष्यथ
हनिष्यामि	हनिष्यावः	हनिष्यामः
कि० अहनिष्यत्	अहनिष्यताम्	अहनिष्यन्
अहनिष्यः	अहनिष्यतम्	अहनिष्यत
अहनिष्यम्	अहनिष्याव	अहनिष्याम
॥ वशक्-कान्तौ, ॥ इच्छवुं		
४० वष्टि	उष्टः	उष्टन्ति
वक्षि	उष्टः	उष्ट
वक्षिम्	उष्टवः	उष्टमः
स० उश्यात्	उश्याताम्	उश्युः
उश्याः	उश्यातम्	उश्यात
उश्याम्	उश्याव	उश्याम
५० वष्टु	उष्टात्	उष्टाम्
उष्टि	१, उष्टम्	उष्ट
वशानि	वशाव	वशाम
६० अषट्	औष्टाम्	औष्टन्
अषट्	औष्टम्	औष्ट
अवशम्	औष्टव	औष्टम
अ० अवाशीत्	अवाशिष्टाम्	अवाशिषुः
अवाशीः	अवाशिष्टम्	अवाशिष्ट
अवाशिषम्	अवाशिष्व	अवाशिषम
अवशीत्	अवशिष्टाम्	अवशिषुः
अवशीः	अवशिष्टम्	अवशिष्ट
अवशिषम्	अवशिष्व	अवशिषम
७० उवाशः	ऊशतुः	ऊशुः
उवशिषुः	ऊशुः	ऊश
उवाश	उवश	ऊशिक
आ० उश्यात्	ऊश्यास्ताम्	ऊश्यासुः
ऊश्याः	ऊश्यास्तम्	ऊश्यास्त
ऊश्यासम्	ऊश्यास्व	ऊश्यास्म
२० वक्षिता	वक्षितारौ	वक्षितारः
वक्षितासि	वक्षितास्थः	वक्षितास्थ
वक्षितास्मि	वक्षितास्वः	वक्षितास्मः

भ० वशिष्यति वशिष्यतः वशिष्यन्ति
 वशिष्यसि वशिष्यथः वशिष्यथ
 वशिष्यामि वशिष्याथः वशिष्यामः
 कि० अवशिष्यत् अवशिष्यताम् अवशिष्यन्
 अवशिष्यः अवशिष्यतम् अवशिष्यत
 अवशिष्यम् अवशिष्याथ अवशिष्याम
 ॥ असकृ-भुवि, ॥ होतुं, धनुं

ब० अस्ति स्तः सन्ति
 अस्ति स्तः स्त
 अस्मि स्मः स्मः
 स० स्यात् स्याताम् स्युः
 स्याः स्यातम् स्यात
 स्याम् स्याथ स्याम

प० अस्तु स्तात् स्ताम् सन्तु
 एषि स्तम् स्त
 अस्तानि अस्ताथ अस्ताम

झ० आसीत् आस्ताम् आसन्
 आसीः आस्तम् आस्त
 आसाम् आसथ आसाम

अ० अभूत् अभूताम् अभूवन्
 अभूः अभूतम् अभूत
 अभूवम् अभूथ अभूवम

प० बभूव बभूवतुः बभूवुः
 बभूविथ बभूवथुः बभूव
 बभूव बभूविथ बभूविम

आ० भूयात् भूयास्ताम् भूयास्तुः
 भूयाः भूयास्तम् भूयास्त
 भूयासम् भूयास्व भूयास्म

प्रब० भविता भवितारौ भवितारः
 भवितसि भवितारथः भवितारथ
 भवितस्मि भवितारथ भवितारम

भ० भविष्यति भविष्यतः भविष्यन्ति
 भविष्यसि भविष्यथः भविष्यथ
 भविष्यामि भविष्याथः भविष्यामः

कि० अभविष्यत् अभविष्यताम् अभविष्यन्
 अभविष्यः अभविष्यतम् अभविष्यत
 अभविष्यम् अभविष्याथ अभविष्याम

॥ वसकृ-स्वप्ने ॥ ऊचुः,

व० सन्ति । सस्तः । ससन्ति ।

प० सस्तु । सधि । सद्धि

झ० असन् । असः । असत् ।

अ० असासीत् । अससीत् ।

प० ससास । सेसतु । सेसिथ ।

॥ इति अदादयः परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनः ॥

॥ इहकृ-अध्ययने, ॥ भणतुं,

अभ्यास करवो

ब० अधीते अधीयाने अधीयते
 अधीथे अधीयाथे अधीयथे
 अधीथे अधीयथे अधीयमथे

स० अधीयीत् अधीयीयानाम् अधीयीरन्
 अधीयीथाः अधीयीयाथाम् अधीयीष्वम्
 अधीयीथ अधीयीथहि अधीयीमहि

प० अधीताम् अधीयाताम् अधीयताम्
 अधीथ अधीयाथाम् अधीयष्वम्
 अध्यथे अध्यथाथे अध्ययामहि

झ० अध्येत अध्येयताम् अध्येयत
 अध्येथाः अध्येयाथाम् अध्येष्वम्
 अध्येथि अध्येथहि अध्येमहि

अ० अध्यगीष्ट अध्यगीषाताम् अध्यगीषत
 अध्यगीष्ठा अध्यगीषाथाम् अध्यगीष्वम्
 अध्यगीष अध्यगीषहि अध्यगीषमहि

अध्यगीष अध्यगीषहि अध्यगीषमहि
 अध्येष्ट अध्येयाताम् अध्येयत
 अध्येष्ठा अध्येयाथाम् अध्येयष्वम् अध्येयमहि

अधैवि अधैवहि अधैवमहि
 प० अधिजगे अधिजगाते अधिजगिरे
 अधिजगिषे अधिजगाथे अधिजगिष्वे
 अधिजगे अधिजगिवहे अधिजगिमहे
 अ० अध्येवीष्ट अध्येवीयास्ताम् अध्येवीरन्
 अध्येवीष्टाः अध्येवीयास्ताम् अध्येवीद्वम्
 अध्येवीय अध्येवीवहि अध्येवीमहि
 प्र० अध्येता अध्येतारौ अध्येतारः
 अध्येतासे अध्येतासाथे अध्येताष्वे
 अध्येताहे अध्येतास्वहे अध्येतास्महे
 म० अध्येच्यते अध्येच्येते अध्येच्यन्ते
 अध्येच्यसे अध्येच्येथे अध्येच्यध्वे
 अध्येच्ये अध्येच्यवहे अध्येच्यमहे
 अध्यगीष्यत अध्यगीष्येताम् अध्यगीष्यन्त
 अध्यगीष्यथाः अध्यगीष्येथाम् अध्यगीष्यध्वम्
 अध्यगीष्ये अध्यगीष्यवहि अध्यगीष्यमहि
 अध्यैष्यत अध्यैष्येताम् अध्यैष्यन्त
 अध्यैष्यथाः अध्यैष्येथाम् अध्यैष्यध्वम्
 अध्यैष्ये अध्यैष्यवहि अध्यैष्यमहि
 ॥ शीङ्क्-स्वप्ने, ॥ सुतुं
 व० शेते शयाते शेते
 शेवे शयाथे शेवे
 शये शेवहे शेमहे
 स० शयीत शयीयाताम् शयीरन्
 शयीथाः शयीयाथाम् शयीध्वम्
 शयीय शयीवहि शयीमहि
 प० शेताम् शयाताम् शेताम्
 शेव्व शयाथाम् शेव्वम्
 शये शयावहे शयामहे
 श० अशेत अशयाताम् अशेत
 अशेथाः अशयाथाम् अशेध्वम्
 अशयि अशेवहि अशेमहि
 अ० अशयिष्ट अशयिषाताम् अशयिषत
 अशयिष्टाः अशयिषाथाम् अशयिषध्वम्
 द्वम्, ध्वम्

अशयिषि अशयिष्वहि अशयिष्वमहि
 प० शिशाय शिशयतुः शिशयुः
 शिशयिषि शिशयथुः शिशय
 शिशाय शिशय शिशयिष्व शिशयिष्व
 आ० शयिषीष्ट शयिषीयास्ताम् शयिषीरन्
 शयिषीष्टा शयिषीयास्ताम् शयिषीद्वम्
 ध्वम्
 शयिषीय शयिषीवहि शयिषीमहि
 प्र० शयिता शयितारौ शयितारः
 शयितासे शयितासाथे शयिताष्वे
 शयिताहे शयितास्वहे शयितास्महे
 म० शयिष्येते शयिष्येते शयिष्यन्ते
 शयिष्यसे शयिष्येथे शयिष्यध्वे
 शयिष्ये शयिष्यवहे शयिष्यमहे
 कि० अशयिष्यत अशयिष्येताम् अशयिष्यन्त
 अशयिष्यथाः अशयिष्येथाम् अशयिष्यध्वम्
 अशयिष्ये अशयिष्यवहि अशयिष्यमहि
 ॥ इनुक्-अपनयने । कुपावतु ॥
 व० इनुते इनुवाते इनुवते
 इनुवे इनुवाथे इनुध्वे
 इनुवे इनुवहे इनुमहे
 वैत्रो मैत्राय निहनुते ।
 स० इनुवीत इनुवीयाताम् इनुवीरन्
 इनुवीथाः इनुवीयाथाम् इनुवीध्वम्
 इनुवीय इनुवीवहि इनुवीमहि
 प० इनुताम् इनुवाताम् इनुवताम्
 इनुध्व इनुवाथाम् इनुध्वम्
 इवे इवावहे इवामहे
 इ० अहनुत अहनुवाताम् अहनुवत
 अहनुथाः अहनुवाथाम् अहनुध्वम्
 अहनुवि अहनुवहि अहनुमहि
 अ० अहोष्ट अहोषाताम् अहोषत
 अहोष्टाः अहोषाथाम् अहोषध्वम्
 द्वम्
 अहोषि अहोष्वहि अहोष्वमहि
 प० अहनुवे अहनुवाते अहनुविरे

जुहनुविधे जुहनुवाधे- जुहनुविध्वे
 जुहनुविध्वे
 जुहनुवे जुहनुविधे जुहनुविमहे
 आ० ह्योषीष्ट ह्योषीयास्ताम् ह्योषीरन्
 ह्योषीष्टाः ह्योषीयास्याम् ह्योषीद्वम्
 ह्योषीय ह्योषीवहि ह्योषीमहि
 प्र० ह्योता ह्योतारौ ह्योतारः
 ह्योतासे ह्योतासाथे ह्योताध्वे
 ह्योताहे ह्योतास्वहे ह्योतास्महे
 भ० ह्योष्यते ह्योष्येते ह्योष्यन्ते
 ह्योष्यसे ह्योष्येथे ह्योष्यध्वे
 ह्योष्ये ह्योष्यावहे ह्योष्यामहे
 कि० अह्योष्यत अह्योष्येताम् अह्योष्यन्त
 अह्योष्यथाः अह्योष्येथाम् अह्योष्यध्वम्
 अह्योष्ये अह्योष्यावहि अह्योष्यामहि
 ॥ पूरुक्-प्राणिभ्रविमोचने ॥ प्राणीने
 जन्म आपथो
 व० वृते वृवाते वृवते
 वृधे वृवाथे वृध्वे
 वृवे वृवहे वृमहे
 स० वृवीत वृवीयाताम् वृवीरन्
 वृवीयाः वृवीयास्याम् वृवीद्वम्
 वृवीय वृवीवहि वृवीमहि
 प० वृताम् वृवाताम् वृवताम्
 वृष्य वृवाथाम् वृष्यम्
 वृधे वृवावहे वृधामहे
 अ० असुवित असुवाताम् असुवत
 असुविताः असुवाथाम् असुवध्वम्
 असुवि असुवहि असुविमहि
 अ० असविष्ट असविषाताम् असविषत
 असविष्टाः असविषाथाम् असविषद्वम्
 असविषि असविष्वहि असविषमहि
 असोष्ट असोषाताम् असोषत

असोष्टाः असोषाथाम् असोद्वध्वम्-द्वम्
 असोषि असोष्वहि असोषमहि
 प० सुपुवे सुपुवाते सुपुविरे
 सुपुविधे सुपुवाथे सुपुविध्वे-द्वे
 सुपुवे, सुपुविध्वे सुपुविमहे
 आ० सविषीष्ट सविषीयास्ताम् सविषीरन्
 सविषीष्टाः सविषीयास्याम् सविषीद्वम्
 सविषीय सविषीवहि सविषीमहि
 प्र० सविता सवितारौ सवितारः
 सवितासे सवितासाथे सविताध्वे
 सविताहे सवितास्वहे सवितास्महे
 मोता सौतारौ सौतारः
 सौतासे सौतासाथे सौताध्वे
 सौताहे सौतास्वहे सौतास्महे
 भ० सविष्यते सविष्येते सविष्यन्ते
 सविष्यसे सविष्येथे सविष्यध्वे
 सविष्ये सविष्यावहे सविष्यामहे
 सोष्यते सोष्येते सोष्यन्ते
 सोष्यसे सोष्येथे सोष्यध्वे
 सोष्ये सोष्यावहे सोष्यामहे
 कि० असविष्यत असविष्येताम् असविष्यन्त
 असविष्यथाः असविष्येथाम् असविष्यध्वम्
 असविष्ये असविष्यावहि असविष्यामहि
 असोष्यत असोष्येताम् असोष्यन्त
 असोष्यथाः असोष्येथाम् असोष्यध्वम्
 असोष्ये असोष्यावहि असोष्यामहि
 ॥ पूरुक्, पुञ्ज्, पिबुकि, सम्पर्वने
 सम्पर्वन मिश्रणम् ॥ मिश्रण करधु
 पूरुक्ते । अपुञ्जिष्ट । पपूजे ।
 पूरुक्ते । अपुञ्जिष्ट । पपूजे ।
 पिबुक्ते । अपिबिज्ज । पिपिबुजे

॥ गिज्जुकि-विशुद्धौ ॥ शब्द थवुं,
निर्द्धक्ते । अनिज्जिष्ट । निनिज्जे ।

॥ शिज्जुकि-अव्यक्ते शब्दे ॥ अर्थ
न समलाय तेवुं बोलवुं
शिद्धक्ते । अशिज्जिष्ट । शिशिज्जे ।
॥ वृज्जकि-वज्जने, ॥ त्याग करवुं

ब० वृक्ते वृजाते वृजते
वृक्षे वृजाये वृग्क्षे
वृजे वृज्वहे वृज्ज्वहे
स० वृजीत वृजीयाताम् वृजीरन्
वृजीयाः वृजीयाथाम् वृजीष्वम्
वृजीथ वृजीथहि वृजीमहि
प० वृक्ताम् वृजाताम् वृजताम्
वृक्ष वृजाथाम् वृग्ध्वम्
वर्जं वर्जाथहे वर्जामहे

ब० अवृक्त अवृजाताम् अवृजत
अवृक्थाः अवृजाथाम् अवृग्ध्वम्
अवृजि अवृज्वहि अवृज्महि
अ० अवर्जित अवर्जिषाताम् अवर्जिषत
अवर्जिष्ठाः अवर्जिषाथाम् अवर्जिष्वम्

वृध्वम्

अवर्जिषि अवर्जिष्वहि अवर्जिष्वमहि

प० ववृजे ववृजाते ववृजिरे
ववृजिषे ववृजाथे ववृजिष्वे
ववृजे ववृजिष्वहे ववृजिष्वहे

आ० वज्जिषीष्ट वज्जिषीयास्ताम् वज्जिषीरन्
वज्जिषीष्ठाः वज्जिषीयास्थाम् वज्जिषीष्वम्
वज्जिषीथ वज्जिषीथहि वज्जिषीमहि

अ० वज्जिता वज्जितारौ वज्जितारः
वज्जितासे वज्जितासाथे वज्जिताष्वे
वज्जिताहे वज्जितास्वहे वज्जितास्महे

० वज्जिष्यते वज्जिष्येते वज्जिष्यन्ते
वज्जिष्यसे वज्जिष्येथे वज्जिष्यथ्वे
वज्जिष्ये वज्जिष्यावहे वज्जिष्यामहे

कि० अवर्जिष्यत अवर्जिष्येताम् अवर्जिष्यन्त
अवर्जिष्यथाः अवर्जिष्येथाम् अवर्जिष्यथ्वम्
अवर्जिष्ये अवर्जिष्यावहि अवर्जिष्यामहि

॥ इडिक्-स्तुतौ, ॥ वखाणवुं

ब० इडिक्ते इडिक्ताते इडिक्ते
इडिक्से इडिक्ताथे इडिक्क्षे
इडिक्जे इडिक्ज्वहे इडिक्ज्वहे
स० इडिक्तीत इडिक्तीयाताम् इडिक्तीरन्
इडिक्तीयाः इडिक्तीयाथाम् इडिक्तीष्वम्
इडिक्तीथ इडिक्तीथहि इडिक्तीमहि
प० इडिक्ताम् इडिक्ताताम् इडिक्ताताम्
इडिक्क्ष इडिक्क्षाम् इडिक्क्ष्वम्
इडिक्जे इडिक्ज्वहे इडिक्ज्वमहे

मतागरे इडिक्क्षम्

ब० ऐडिक्ते ऐडिक्ताताम् ऐडिक्ते
ऐडिक्क्षाः ऐडिक्क्षाम् ऐडिक्क्ष्वम्
ऐडिक्जे ऐडिक्ज्वहि ऐडिक्ज्वमहि
अ० ऐडिक्तीत ऐडिक्तीयाताम् ऐडिक्तीरन्
ऐडिक्तीयाः ऐडिक्तीयाथाम् ऐडिक्तीष्वम्
ऐडिक्तीथ ऐडिक्तीथहि ऐडिक्तीमहि

प० इडिक्क्षाके इडिक्क्षकाने इडिक्क्षकिरे
इडिक्क्षकृषे इडिक्क्षकृषाथे इडिक्क्षकृष्वे
इडिक्क्षकृषाः इडिक्क्षकृषाथाम् इडिक्क्षकृष्वम्
इडिक्क्षकृषे इडिक्क्षकृष्वमहे । इडिक्क्षाम् ।

आ० इडिक्षीष्ट इडिक्षीयास्ताम् इडिक्षीरन्
इडिक्षीष्ठाः इडिक्षीयास्थाम् इडिक्षीष्वम्
इडिक्षीथ इडिक्षीथहि इडिक्षीमहि

अ० इडिक्ता इडिक्तारौ इडिक्तारः
इडिक्तासे इडिक्तासाथे इडिक्ताष्वे
इडिक्ताहे इडिक्तास्वहे इडिक्तास्महे

अ० इडिक्ष्यते इडिक्ष्येते इडिक्ष्यन्ते
इडिक्ष्यसे इडिक्ष्येथे इडिक्ष्यथ्वे
इडिक्ष्ये इडिक्ष्यावहे इडिक्ष्यामहे

कि० ऐडिक्ष्यत ऐडिक्ष्येताम् ऐडिक्ष्यन्त

पेडिष्यथाः पेडिष्येथाम् पेडिष्यध्वम्
पेडिष्ये पेडिष्यावहि पेडिष्यामहि

॥ ईरिक्-गतिकम्पनयोः ॥ जवु धुजाववुं
ईते । येरिष्ट । ईराञ्चके
॥ ईशिक-पेध्वये, ॥ समर्थं यवु, राज्य
करवुं, धनी यवुं

व० इष्टे ईशाते ईशते
ईशिषे ईशाथे ईशिष्वे
ईशे ईश्वहे ईश्वहे
स० ईशीत ईशीयाताम् ईशीरन्
ईशीथाः ईशीयाथाम् ईशीध्वम्
मतांतरे इह्द्वम्

ईशीय ईशीवहि ईशीमहि
प० ईशाम् ईशाताम् ईशताम्
ईशिष्व ईशाथाम् ईशिष्वम्
ईशे ईशावहे ईशामहे

छ० पेष्ट पेष्टाताम् पेष्टत
पेष्टाः पेष्टाथाम् पेष्टद्वम्
पेष्टि पेष्टवहि पेष्टमहि
अ० पेष्टिष्ट पेष्टिषाताम् पेष्टिषत
पेष्टिष्टाः पेष्टिषाथाम् पेष्टिह्द्वम्
ध्वम्

पेष्टिषि पेष्टिष्वहि पेष्टिष्वमहि

प० ईशाञ्चके ईशाञ्चकाते ईशाञ्चकिरे
ईशाञ्चकुवे ईशाञ्चकाथे ईशाञ्चकुद्वे
ईशाञ्चके ईशाञ्चकुवहे ईशाञ्चकुमहे

ईशाम्बसूच । ईशामास ।

ईशिषीष्ट ईशिषीयास्ताम् ईशिषीरन्
ईशिषीष्टाः ईशिषीयास्याम् ईशिषीध्वम्
ईशिषीय ईशिषीवहि ईशिषीमहि

प्र० ईशिता ईशितारौ ईशितारः
ईशितासे ईशितासाथे ईशिताध्वे
ईशिताहे ईशितास्वहे ईशितास्महे

अ० ईशिष्यते ईशिष्येते ईशिष्यन्ते
ईशिष्यसे ईशिष्येथे ईशिष्यध्वे

ईशिष्ये ईशिष्यावहे ईशिष्यामहे
क्रि० पेशिष्यत पेशिष्येताम् पेशिष्यन्त
पेशिष्यथाः पेशिष्येथाम् पेशिष्यध्वम्
पेशिष्ये पेशिष्यावहि पेशिष्यामहि

॥ वसिक्-आच्छादने ॥ टांकवु
वस्ते । वद्वे-ध्वे । अवसिष्ट । ववसे ।

॥ आङ्-शासूकि इच्छाभाम् । इच्छवुं
आशास्ते । आशासिष्ट । आशाशसे ।

॥ आसिक्-उपवेष्टने, ॥ वेसवु

व० आस्ते आसाते आसते
आस्ते आसाथे आद्वे-आध्वे
आसे आस्वहे आस्महे

स० आसीत आसीयाताम् आसीरन्
आसीथाः आसीयाथाम् आसीध्वम्
आसीय आसीवहि आसीमहि

प० आस्ताम् आसाताम् आस्ताम्
आस्त्व आसाथाम् आद्वम्
आध्वम्

आसे आसावहे आसामहे

छ० आस्य आसाताम् आसत
आस्याः आसाथाम् आद्वम् आध्वम्
आसि आस्वहि आस्महि

अ० आसिष्ट आसिषाताम् आसिषत
आसिष्टाः आसिषाथाम् आसिह्द्वम्-ध्वम्
आसिषि आसिष्वहि आसिष्वमहि

प० आसाञ्चके आसाञ्चकाते आसाञ्चकिरे
आसाञ्चकुवे आसाञ्चकाथे आसाञ्चकुद्वे
आसाञ्चके आसाञ्चकुवहे आसाञ्चकुमहे
आसाम्बसूच आसामास ।

आ० आसिषीष्ट आसिषीयास्ताम् आसिषीरन्
आसिषीष्टाः आसिषीयास्याम् आसिषीध्वम्
आसिषीय आसिषीवहि आसिषीमहि

प्र० आसिता आसितारौ आसितारः
आसितासे आसितासाथे आसिताध्वे
आसिताहे आसितास्वहे आसितास्महे

भ० आसिष्यते आसिष्येते आसिष्यन्ते
आमिष्यसे आसिष्येथे आसिष्यध्वे
आसिष्ये आसिष्यावहे आसिष्यामहे
कि० आसिष्यत आसिष्येताम् आसिष्यन्त
आसिष्यथाः आसिष्येथाम् आसिष्यध्वम्
आसिष्ये आसिष्यावहि आसिष्यामहि

॥ कसुकि-गतिसातनयोः । कस्ते, अ-
कस्मिन् चकस्ते तालव्यान्तोऽप्यनुवि-
दित्येके, तस्मते कस्ते कट्ठवे णिसु-
कि बुद्धने निस्ते अनिसिष्ट निनिस्ते ॥

॥ वक्षिक् क्यवनायां वाचि । स्पष्ट बोद्धुं ।

व० आचक्षे आचक्षते आचक्षते
आचक्षे आचक्षथे आचक्षध्वे
आचक्षे आचक्षवहे आचक्षामहे

स० आचक्षीत आचक्षीयताम् आचक्षीरन्
आचक्षीथा आचक्षीयथाम् आचक्षीध्वम्
आचक्षीय आचक्षीवहि आचक्षीमहि

प० आचक्षाम आचक्षताम् आचक्षताम्
आचक्ष्व आचक्षथाम् आचक्षध्वम्
आचक्षे आचक्षवहि आचक्षामहि

अ० आचक्षत आचक्षताम् आचक्षत
आचक्षताः आचक्षथाम् आचक्षध्वम्
आचक्षि आचक्षवहि आचक्षामहि

अ० आकशासीत् आकशासिष्टम् आकशासिष्टम्
आकशासीः आकशासिष्टम् आकशासिष्टम्
आकशासिषम् आकशासिष्व आकशासिष्म
आकशासीत् आकशासिष्टम् आकशासिष्टम्
आकशासीः आकशासिष्टम् आकशासिष्टम्
आकशासिषम् आकशासिष्व आकशासिष्म
आकशास्त आकशासानाम् आकशास्त
आकशास्याः आकशासाथाम् आकशाध्वम्
आकशासि आकशास्वहि आकशास्महि

अकशास्त आकशास्ताम् आकशास्त
आकशास्याः आकशासाथाम् आकशाध्वम्-द्वध्वम्
आकशासि आकशास्वहि आकशास्महि

आकश्यत् आकश्यताम् आकश्यन्
आकश्यः आकश्यतम् आकश्यत
आकश्यम् आकस्याव आकस्याम

आकश्यत आकश्येताम् आकश्यन्त
आकश्यथाः आकश्येथाम् आकश्यध्वम्
आकश्ये आकस्यावहि आकस्यामहि

प० आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष
आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आचक्षौ आचक्षिथ आचक्षिम

आचक्षौ आचक्षतुः आचक्षुः

आचक्षिथ आचक्षथ आचक्षथुः आचक्ष

आरुशायत् आरुशायस्ताम् आरुशायसुः
 आरुशायः आरुशायस्तम् आरुशायस्व
 आरुशायसम् आरुशायस्व आरुशायस्म

आकशेयात् आकशेयास्नाम् आकशेयासुः
आकशेयाः आकशेयास्तम् आकशेयास्त
आकशेयासम् आकशेयास्व आकशेयास्म

आरुशेयात् आरुशेयास्ताम् आरुशेयासुः
आरुशेयाः आरुशेयास्तम् आरुशेयास्त
आरुशेयासम् आरुशेयास्व आरुशेयास्व

आख्येयात् आख्येयाताम् आख्येयासुः
 आख्येयाः आख्येयास्तम् आख्येयाश्च
 आख्येयास्तम् आख्येयाश्च आख्येयास्म

आख्यायात् आख्यायास्नाम् आख्यायास्तुः
आख्यायाः आख्यायास्तम् आख्यायास्त
आख्यायास्तम् आख्यायास्व आख्यायास्म

भाक्शासीष्ट भाक्शासीयास्ताम् भाक्शानीम्
भाक्शासीष्टाःभाक्शासीयास्ताम्भाक्शासीष्टम्
भाक्शासीय भाक्शासीवहि भाक्शासीमहि

आहशासीष्ट आहशासीयाहनाम आहशासीरन्
आहशानीष्टाः आहशासीयाहनाम् आहशासीष्टम्
आहशानीय आहशानीष्टहि आहशासीमहि

आख्यासीष्ट आख्यासीयास्याम् आख्यासीरन्
 आख्यासीष्ठाः आख्यासीयास्याम् आख्यासीऽवम्
 आख्यासीप आख्यासीवहि आख्यासीमहि

भवः आकशात् आकशातारौ आकशातारः

आकशनासि आकशतास्यः आकशनास्य
आकशतास्मि आकशतास्वः आकशतास्म.

आख्याता आख्यातारौ आख्यातारः
आख्यातासि आख्यातास्यः आख्यातास्य
आख्यातास्मि आख्यातास्वः आख्यातास्मः

आख्याता आख्यातारौ आख्यातारः
आख्यानास्ति आख्यातास्यः आख्यानास्य
आख्यातास्मि आख्यातास्वः आख्यातास्वः
आख्याता आख्यातारी आख्यातारः

आकशानासे आकशतासाथे आकशानाध्वे
आकशताहे आकशतास्वहे आकशतास्महे

आह्वाता आह्वातारो आह्वातारः
आह्वातासे आह्वातासाथे आह्वाताथे
आह्वाताहे आह्वातास्त्रहे आह्वातास्त्रहे

आख्याता आख्यातारौ आख्यातारः
आख्यातासे आख्यानासाथे आख्यातात्वे
आख्याताहे आख्यातास्वहे आख्यातास्महे

म० आकशास्यति आकशास्यतः आकशास्यन्ति

आकशास्यसि आकशास्यथः आकशास्यथ
आकशास्यामि आकशास्यावः आकशास्याम
आकशास्यन्ति आकशास्यन्तः आकशास्यन्ति

आरुशास्यमि आरुशास्यथः आरुशास्यथ
आरुशास्यामि आरुशास्यावः आरुशास्यामः
आरुशास्यति आरुशास्यन्ः आरुशास्यन्ति

आरुयास्यसि आरुयास्यथः आरुयास्यथ
आरुयास्य,मि आरुयास्याथः आरुयास्यामः
आरुयास्यते आरुयास्येते आरुयास्यन्ते

आकशास्यसे आकशास्येये आकशास्यस्वे
आकशास्ये आकशास्यावहे आकशास्यामहे
आकशास्यते आकशास्येते आकशास्यन्ते

आकशास्यसे आकशान्येये आकशास्यध्वे
आकशान्ये आकशास्याध्वे आकशास्यामध्वे
आकशास्याध्वे आकशास्यामध्वे आकशास्यामध्वे

आरुपास्यसे आरुपास्येये आरुपास्यन्वे
आरुपास्ये आरुपास्यावहे आरुपास्यामहे
कि० भा० पा० ३२३ आ० भा० पा० ३२३ आ० भा० पा० ३२३

आकशास्य' आकशास्यतम् आकशास्यन्
आकशास्यम् आकशास्याव आकशस्याम्

आरुशास्यन् आरुशास्यताम् आरुशास्यन्
आरुशास्यः आरुशास्यतम् आरुशास्यत
आरुशास्यम् आरुशास्याश्च आरुशास्याम्
आरुशास्यन् आरुशास्यताम् आरुशास्यन्

आह्वयास्यतम् आह्वयास्यतम् आह्वयास्यतम्

आख्यास्यम् आख्यास्याव आख्यास्याम
आकशास्यत आकशास्येताम् आकशास्यन्त
आकशास्यथाः आकशास्येयाम् आकशास्यध्वम्
आकशास्ये आकशास्यावहि आकशास्यामहि

आख्यास्यत आख्यास्येताम् आख्यास्यन्त
आख्यास्यथाः आख्यास्येयाम् आख्यास्यध्वम्
आख्यास्ये आख्यास्यावहि आख्यास्यामहि

आख्यास्यत आख्यास्येताम् आख्यास्यन्त
आख्यास्यथाः आख्यास्येयाम् आख्यास्यध्वम्
आख्यास्ये आख्यास्यावहि आख्यास्यामहि

इति श्री अदादयः आत्मनेपदिनः

॥ अथोभयपदिनः । ।

॥ ऊर्ण-क-आच्छादने, ॥ हांकवुं
ब० ऊर्णोति ऊर्णोति ऊर्णतः ऊर्णवन्ति
ऊर्णोषि ऊर्णोषि ऊर्णथः ऊर्णथ
ऊर्णोमि ऊर्णोमि ऊर्णवः ऊर्णमः
स० ऊर्ण्यात् ऊर्ण्याताम् ऊर्णयुः
ऊर्ण्याः ऊर्ण्यातम् ऊर्ण्यात
ऊर्ण्याम् ऊर्ण्याव ऊर्ण्याम
प० ऊर्णोतु ऊर्णतात् ऊर्णताम् ऊर्णवन्तु
ऊर्णोतु
ऊर्णहि " ऊर्णतम् ऊर्णत
ऊर्णवामि ऊर्णवाव ऊर्णवाम
झ० और्णोत् और्णताम् और्णवन्
और्णोः और्णतम् और्णत
और्णवम् और्णव और्णम
ञ० और्णावीत् और्णाविष्टाम् और्णाविष्टुः
और्णावीः और्णाविष्टम् और्णाविष्ट
और्णाविष्टम् और्णाविष्टव और्णाविष्टम्
और्णावीत् और्णाविष्टाम् और्णाविष्टुः

ऊर्णविष्यति ऊर्णविष्यतः ऊर्णविष्यन्ति
ऊर्णविष्यसि ऊर्णविष्यथः ऊर्णविष्यथ
ऊर्णविष्यामि ऊर्णविष्यावः ऊर्णविष्याम
कि० और्णविष्यत् और्णविष्यताम् और्णविष्यन्
और्णविष्यः और्णविष्यतम् और्णविष्यत
और्णविष्यम् और्णविष्याव और्णविष्याम
ब० ऊर्णते ऊर्णवाते ऊर्णवते
ऊर्णवे ऊर्णवाथे ऊर्णध्वे
ऊर्णवे ऊर्णवहे ऊर्णमहे
स० ऊर्णवीत् ऊर्णवीयाताम् ऊर्णवीरन्
ऊर्णवीथाः ऊर्णवीयाथाम् ऊर्णवीध्वम्
ऊर्णवीथ ऊर्णवीध्वहि ऊर्णवीमहि
प० ऊर्णनाव ऊर्णनुवतुः ऊर्णनुव
ऊर्णनुविष ऊर्णनुविष ऊर्णनुवथः ऊर्णनुव
ऊर्णनाव ऊर्णनव ऊर्णनुविष ऊर्णनुविम
आ० ऊर्ण्यात् ऊर्ण्याताम् ऊर्ण्यात्
ऊर्ण्याः ऊर्ण्यास्तम् ऊर्ण्यास्त
ऊर्ण्यावम् ऊर्ण्याव ऊर्ण्यावम्
म्ब० ऊर्णविता ऊर्णवितारौ ऊर्णवितारः
ऊर्णवितारि ऊर्णवितारिः ऊर्णवितारिः
ऊर्णवितारि ऊर्णवितारिः ऊर्णवितारिः
ऊर्णवितारि ऊर्णवितारिः ऊर्णवितारिः
ऊर्णवितारि ऊर्णवितारिः ऊर्णवितारिः
म० ऊर्णविष्यति ऊर्णविष्यतः ऊर्णविष्यन्ति
ऊर्णविष्यसि ऊर्णविष्यथः ऊर्णविष्यथ
ऊर्णविष्यामि ऊर्णविष्यावः ऊर्णविष्यामः
और्णवीः और्णविष्टम् और्णविष्ट
और्णविष्टम् और्णविष्ट और्णविष्ट
और्णवीत् और्णविष्टाम् और्णविष्टुः
और्णवी और्णविष्टम् और्णविष्ट
और्णविष्टम् और्णविष्ट और्णविष्ट

प० ऊणुताम् ऊणुवाताम् ऊणुवताम्
ऊणुष्व ऊणुवाथाम् ऊणुष्वम्
ऊणुवै ऊणुवावहे ऊणुवामहे

झ० औणुत औणुवाताम् औणुवत
औणुथाः औणुवाथाम् औणुष्वम्
औणुवि औणुवहि औणुमहि

अ० औणुविष्ट औणुविषानाम् औणुविषत
औणुविष्टाः औणुविषाथाम् औणुविहूषम्-
हूषम्-ष्वम्

औणुवि औणुविष्वहि औणुविष्वहि
औणुविष्ट औणुविषाताम् औणुविषत
औणुविष्टाः औणुविषाथाम् औणुविषह-

हूषम्-हूषम्-ष्वम्
औणुविषि औणुविष्वहि औणुविष्वहि

प० ऊणुनुवे ऊणुनुवाते ऊणुनुविरे
ऊणुनुविषे ऊणुनुवाथे ऊणुनुविष्वे-द्वे
ऊणुनुव ऊणुनुविषहे ऊणुनुविमहे

झ० ऊणुविषीष्टऊणुविषीयास्ताम्ऊणुविषीरन्
ऊणुविषीष्टाःऊणुविषीयास्थाम्ऊणुविषीहूषम्
हूषम्

ऊणुविषीय ऊणुविषीवहि ऊणुविषीमहि

ऊणुविषीष्ट ऊणुविषीयास्ताम् ऊणुविषीरन्
ऊणुविषीष्टाःऊणुविषीयास्थाम्ऊणुविषीहूषम्
हूषम्

ऊणुविषीय ऊणुविषीवहि ऊणुविषीमहि

अ०ऊणुवित। ऊणुवितारौ ऊणुवितार

ऊणुवितारसे ऊणुवितारसाथे ऊणुवितारवे

ऊणुवितारहे ऊणुवितारवहे ऊणुवितारमहे

ऊणुवितार ऊणुवितारौ ऊणुवितारः

ऊणुवितारसे ऊणुवितारसाथे ऊणुवितारवे

अःऊणुविष्यते ऊणुविष्येते ऊणुविष्यन्ते

ऊणुविष्यसे ऊणुविष्येथे ऊणुविष्यष्वे

ऊणुविष्ये ऊणुविष्यावहे ऊणुविष्यामहे

ऊणुविष्यते ऊणुविष्येते ऊणुविष्यन्ते

ऊणुविष्यसे ऊणुविष्येथे ऊणुविष्यष्वे
ऊणुविष्ये ऊणुविष्यावहे ऊणुविष्यामहे

कि०औणु विष्यत औणु विष्येताम् औणु विष्यन्त
औणु विष्यथाः औणु विष्येथाम् औणु विष्यष्वम्
औणु विष्ये औणु विष्यावहि औणु विष्यामहि
औणु विष्यत औणु विष्येताम् औणु विष्यन्त
औणु विष्यथाः औणु विष्येथाम् औणु विष्यष्वम्
औणु विष्ये औणु विष्यावहि औणु विष्यामहि

॥ हृणक् स्तुती, ॥ वक्षान्तु ॥

व० स्तवीति स्तौति स्तुतः स्तुवन्ति
स्तवीषि स्तौषि स्तुथः स्तुथ
स्तवीमि स्तौमि स्तुवः स्तुमः

स० स्तुयान् स्तुयाताम् स्तुयुः
स्तुयाः स्तुयातम् स्तुयान्
स्तुयाम् स्तुयाव स्तुयाम्

प० स्तवीन् स्तौतु स्तुतात् स्तुताम् स्तुवन्तु
स्तुहि स्तुतात् स्तुनम् स्तुत
स्तवानि स्तवाव स्तवाम्

झ० अस्तवीत् अस्तौत् अस्तुताम् अस्तुवन्
अस्तवीः अस्तौः अस्तुतम् अस्तुत
अस्तवम् अस्तुव अस्तुम

अ० अस्तवीत् अस्ताविष्टम् अस्ताविष्टः
अस्तावीः अस्ताविष्टम् अस्ताविष्ट
अस्ताविष्टम् अस्ताविष्टम् अस्ताविष्टम्

प० तुष्टाव तुष्टुवत् तुष्टुवः
तुष्टोय तुष्टुवथुः तुष्टुव
तुष्टाव तुष्टव तुष्टुव तुष्टुम

आ०स्तुयात् स्तुयास्ताम् स्तुयास्तुः
स्तुयाः स्तुयास्तम् स्तुयास्त
स्तुयास्तम् स्तुयास्तम् स्तुयास्तम्

अ०स्तोता स्तोतारौ स्तोतारः
स्तोतासि स्तोतास्यः स्तोतास्य
स्तोतास्मि स्तोतास्वः स्तोतास्मः

अ० स्तोष्यति स्तोष्यतः स्तोष्यन्ति
स्तोष्यसि स्तोष्यथः स्तोष्यथ

स्तोष्यामि	स्तोष्यावः	स्तोष्यामः
क्रि० अस्तोष्यत्	अस्तोष्यताम्	अस्तोष्यन्
अस्तोष्यः	अस्तोष्यतम्	अस्तोष्यत
अस्तोष्यम्	अस्तोष्याव	अस्तोष्याम
व० स्तुते	स्तुवाते	स्तुवते
स्तुपे	स्तुवाथे	स्तुप्वे
स्तुवे	स्तुवहे	स्तुमहे
स० स्तुवीत	स्तुवीयाताम्	स्तुवीरन्
स्तुवीयाः	स्तुवीयाथम्	स्तुवीष्वम्
स्तुवीय	स्तुवीवहि	स्तुवीमहि
प० स्तुताम्	स्तुवाताम्	स्तुवताम्
स्तुप्व	स्तुवाथाम्	स्तुप्वम्
स्तवे	स्तवावहे	स्तवामहे
स्र० अस्तुत	अस्तुवाताम्	अस्तुवन्
अस्तुथाः	अस्तुवाथाम्	अस्तुप्वम्
अस्तुवि	अस्तुवहि	अस्तुमहि
अ० अस्तोष्ट	अस्तोषाताम्	अस्तोषत
अस्तोष्ठाः	अस्तोषाथाम्	अस्तोष्ट्वम्
अस्तोषि	अस्तोष्वहि	अस्तोष्महि
प० तुष्टुवे	तुष्टुवाते	तुष्टुबिरे
तुष्टुपे	तुष्टुवाथे	तुष्टुप्वे
तुष्टुवे	तुष्टुवहे	तुष्टुमहे
आ० स्तोषीष्ट	स्तोषीयास्ताम्	स्तोषीरन्
स्तोषीष्ठाः	स्तोषीयास्थाम्	स्तोषीष्ट्वम्
स्तोषीय	स्तोषीवहि	स्तोषीमहि
प्रव० स्तोता	स्तोतारौ	स्तोतारः
स्तोतासे	स्तोतासाथे	स्तोताध्वे
स्तोताहे	स्तोतास्वहे	स्तोतास्महे
भ० स्तोष्यते	स्तोष्येते	स्तोष्यन्ते
स्तोष्यसे	स्तोष्येथे	स्तोष्यध्वे
स्तोष्ये	स्तोष्यावहे	स्तोष्यामहे
क्रि० अस्तोष्यत	अस्तोष्येताम्	अस्तोष्यन्त
अस्तोष्यथाः	अस्तोष्येथाम्	अस्तोष्यध्वम्
अस्तोष्ये	अस्तोष्यावहि	अस्तोष्यामहि

॥ ब्रूयक् व्यक्तायां वाचि ॥ स्पष्ट बोलवुं ॥		
व० आह	आहनुः	आहुः
आस्थ	आस्थुः	
ब्रवीति	ब्रूतः	ब्रुवन्ति
ब्रवीषि	ब्रूयः	ब्रय
ब्रवीमि	ब्रूवः	ब्रूमः
स० ब्रूयात्	ब्रूयानाम्	ब्रूयुः
ब्रूयाः	ब्रूयातम्	ब्रूयात
ब्रूयाम्	ब्रूयाव	ब्रूयाम
प० ब्रूयतु	ब्रूतान्	ब्रूतात्
ब्रूहि	ब्रूतात्	ब्रूतम्
ब्रूवाणि	ब्रूवाव	ब्रूवाम
य० अब्रवीत्	अब्रूताम्	अब्रूवन्
अब्रूवीः	अब्रूतम्	अब्रूत
अब्रूवम्	अब्रूव	अब्रूम
अ० अबोचत्	अबोचताम्	अबोचन्
अबोचः	अबोचतम्	अबोचत
अबोचम्	अबोचाव	अबोचाम
प० उवाच	उचतुः	उचुः
उवचिथ	उवकथ	उचथुः
उवाच	उवच	उचिथ
आ उच्यात्	उच्यास्ताम्	उच्यासुः
उच्याः	उच्यास्तम्	उच्यास्त
उच्यास्तम्	उच्यास्व	उच्यास्म
प्रव० वक्तुः	वक्तारौ	वक्तारः
वक्तासि	वक्तास्थः	वक्तास्थ
वक्तास्मि	वक्तास्वः	वक्तास्मः
भ० वक्ष्यति	वक्ष्यन्	वक्ष्यन्ति
वक्ष्यसि	वक्ष्यथः	वक्ष्यथ
वक्ष्यामि	वक्ष्यावः	वक्ष्यामः
क्रि० अवक्ष्यन्	अवक्ष्यताम्	अवक्ष्यन्
अवक्ष्यः	अवक्ष्यतम्	अवक्ष्यत
अवक्ष्यम्	अवक्ष्याव	अवक्ष्याम
व० वृते	वृवाते	वृवने
वृषे	वृवाथे	वृष्वे

ब्रुवे	ब्रुवहे	ब्रुमहे	ब्रुष्टु	ब्रिष्टात्	ब्रिष्टाम्	ब्रिषन्तु
स० ब्रुवीत	ब्रुवीयाताम्	ब्रुवीरन्	ब्रिहृदि	ब्रिहृदात्	ब्रिहृदम्	ब्रिहृद
ब्रुवीषाः	ब्रुवीषायाम्	ब्रुवीष्यम्	ब्रेषणि	ब्रेषाव	ब्रेषाम	
ब्रुवीय	ब्रुवीवहि	ब्रुवीमहि	ब्र० अब्रुहृद्	अब्रिहृदात्	अब्रिहृदः	अब्रिषन्
प० ब्रूताम्	ब्रुवाताम्	ब्रुवताम्	अब्रहृद्	अब्रिहृदम्	अब्रिहृद	
ब्रूष्व	ब्रुवाथाम्	ब्रूष्वम्	अब्रेषम्	अब्रिष्व	अब्रिष्व	
अवे	अवाचहे	अवामहे	अ० अब्रिधन्	अब्रिधताम्	अब्रिधन्	
अ० अब्रुत	अब्रुवाताम्	अब्रुवत	अब्रिधः	अब्रिधतम्	अब्रिधत	
अब्रुथाः	अब्रुवाथाम्	अब्रूष्वम्	अब्रिधम्	अब्रिधाव	अब्रिधाम	
अब्रुवि	अब्रुवहि	अब्रूमहि	प० दिब्रेष	दिब्रिषतुः	दिब्रिषुः	
अ० अबोचत	अबोचेताम्	अबोचन्त	दिब्रेषिथ	दिब्रिषथुः	दिब्रिष	
अबोचथाः	अबोचेथाम्	अबोचष्वम्	दिब्रेष	दिब्रिषिथ	दिब्रिषिम	
अबोचे	अबोचावहि	अबोचामहि	आ० ब्रिष्यात्	ब्रिष्यास्ताम्	ब्रिष्यास्तुः	
प० ऊचे	ऊचाते	ऊचिरे	ब्रिष्याः	ब्रिष्यास्तम्	ब्रिष्यास्त	
ऊचिषे	ऊचाये	ऊचिष्वे	ब्रिष्यासम्	ब्रिष्यास्व	ब्रिष्यास्म	
ऊचे	ऊचिवहे	ऊचिमहे	प्रव ब्रेष्टा	ब्रेष्टारौ	ब्रेष्टारः	
आ० वक्षीष्ट	वक्षीयास्ताम्	वक्षीरन्	ब्रेष्टासि	ब्रेष्टास्वः	ब्रेष्टास्व	
वक्षीष्ठाः	वक्षीयास्थाम्	वक्षीष्यम्	ब्रेष्टास्मि	ब्रेष्टास्वः	ब्रेष्टास्मः	
वक्षीय	वक्षीवहि	वक्षीमहि	अ० ब्रक्ष्यति	ब्रक्ष्यतः	ब्रक्ष्यन्ति	
प्रव० वक्ता	वक्तारौ	वक्तारः	ब्रक्ष्यसि	ब्रक्ष्यथः	ब्रक्ष्यथ	
वक्ताले	वक्तासाये	वक्ताष्वे	ब्रक्ष्यामि	ब्रक्ष्यावः	ब्रक्ष्यामः	
वक्ताहे	वक्तास्वहे	वक्तास्महे	कि० अब्रक्ष्यतु	अब्रक्ष्यताम्	अब्रक्ष्यन्	
अ० वक्ष्यते	वक्ष्येते	वक्ष्यन्ते	अब्रक्ष्वः	अब्रक्ष्यतम्	अब्रक्ष्यत	
वक्ष्यसे	वक्ष्येथे	वक्ष्यष्वे	अब्रक्ष्वम्	अब्रक्ष्याव	अब्रक्ष्याम	
वक्ष्ये	वक्ष्यावहे	वक्ष्यामहे	व० ब्रिष्टे	ब्रिषाते	ब्रिषते	
क्रि० अवक्ष्यत	अवक्ष्येताम्	अवक्ष्यन्त	ब्रिषे	ब्रिषाथे	ब्रिहृवे	
अवक्ष्यथाः	अवक्ष्येथाम्	अवक्ष्यष्वम्	ब्रिषे	ब्रिष्वहे	ब्रिष्वहे	
अवक्ष्ये	अवक्ष्यावहि	अवक्ष्यामहि	स० ब्रिषीत	ब्रिषीयाताम्	ब्रिषीरन्	
॥ ब्रिषीक्	अप्रोती ॥	ब्रेष करवी ॥	ब्रिषीथाः	ब्रिषीथाथाम्	ब्रिषीष्वम्	
व० ब्रेष्टि	ब्रिष्टः	ब्रिषन्ति	ब्रिषीय	ब्रिषीवहि	ब्रिषीमहि	
ब्रेक्षि	ब्रिष्टः	ब्रिष्ट	प० ब्रिष्टाम्	ब्रिषाताम्	ब्रिषताम्	
ब्रेष्मि	ब्रिष्वः	ब्रिष्मः	ब्रिष्व	ब्रिषाथाम्	ब्रिहृद्वम्	
स० ब्रिष्यात्	ब्रिष्याताम्	ब्रिष्युः	ब्रषे	ब्रेषावहे	ब्रेषामह	
ब्रिष्याः	ब्रिष्यातम्	ब्रिष्यात	ब्र० अब्रिष्ट	अद्विषाताम्	अद्विषत	
ब्रिष्याम्	ब्रिष्याव	ब्रिष्याम	अद्विष्ठाः	अद्विषाथाम्	अद्विष्वम्	

अद्विषि	अद्विष्यहि	अद्विष्यहि	अधुक्षाम्	अधुक्षाव	अधुक्षाम
अ० अद्विष्यत	अद्विष्येताम्	अद्विष्यन्त	प० दुषोह	दुदुहतुः	दुदुहुः
अद्विष्यथाः	अद्विष्येथाम्	अद्विष्यन्वम	दुशोहिथ	दुदुहतुः	दुदुह
अद्विष्ये	अद्विष्यावहि	अद्विष्यामहि	दुषोह	दुदुहिव	दुदुहिम
प० दिद्विषे	दिद्विषाते	दिद्विषिरे	आ० दुद्यात्	दुद्यास्ताम्	दुद्यासुः
दिद्विषिषे	दिद्विषाथे	दिद्विषिष्वे	दुद्याः	दुद्यास्तम्	दुद्यास्त
दिद्विषे	दिद्विषिष्वहे	दिद्विषिमहे	दुद्यासम्	दुद्यास्व	दुद्यास्म
आ० द्विक्षोष्ट	द्विक्षोष्यस्ताम्	द्विक्षीरन्	अ० दोग्धा	दोग्धारौ	दोग्धारः
द्विक्षोष्टाः	द्विक्षोष्यस्थाम्	द्विक्षीष्वम	दोग्धासि	दोग्धास्थः	दोग्ध स्थ
द्विक्षीय	द्विक्षीष्यहि	द्विक्षीमहि	दोग्धास्मि	दोग्धास्वः	दोग्धास्मः
अ० दूवेष्टा	दूवेष्टारौ	दूवेष्टारः	अ० धोक्ष्यति	धोक्ष्यतः	धोक्ष्यन्ति
दूवेष्टासे	दूवेष्टासाथे	दूवेष्टास्व	धोक्ष्यसि	धोक्ष्यथः	धोक्ष्यथ
दूवेष्टाहे	दूवेष्टास्वहे	दूवेष्टास्महे	धोक्ष्यामि	धोक्ष्यावः	धोक्ष्यामः
अ० दूवेक्ष्यते	दूवेक्ष्येते	दूवेक्ष्यन्ते	क्रि० अधोक्ष्यत्	अधोक्ष्यताम्	अधोक्ष्यन्
दूवेक्ष्यसे	दूवेक्ष्येथे	दूवेक्ष्यस्व	अधोक्ष्यः	अधोक्ष्यतम्	अधोक्ष्यत
दूवेक्ष्ये	दूवेक्ष्यावहे	दूवेक्ष्यामहे	अधोक्ष्यम्	अधोक्ष्याव	अधोक्ष्याम
क्रि० अदूवेक्ष्यत	अदूवेक्ष्येताम्	अदूवेक्ष्यन्त	ब० दुग्धे	दुहाते	दुहते
अदूवेक्ष्यथाः	अदूवेक्ष्येथाम्	अदूवेक्ष्यन्वम	धुक्षे	दुहाथे	धुग्ध्वे
अदूवेक्ष्ये	अदूवेक्ष्यावहि	अदूवेक्ष्यामहि	दुहै	दुहथे	दुहथे
॥ दुहीक क्षरणे ॥ दोहन्तु ॥			स० दुहीत	दुहीयाताम्	दुहीरन्
ब० दोग्धि	दुग्धः	दुहन्ति	दुहीथाः	दुहीयाथाम्	दुहीष्वम्
धोक्षि	दुग्धः	दुग्ध	दुहीय	दुहीयहि	दुहीमहि
दोक्षि	दुहः	दुहः	प० दुग्धाम्	दुहाताम्	दुहताम्
स० दुद्यात्	दुद्याताम्	दुह्युः	धुक्ष्व	दुहाथाम्	धुग्ध्वम
दुद्याः	दुद्यातम्	दुद्यात	दोहै	दोहावहे	दोहामहे
दुद्याम्	दुद्याव	दुद्याम	आ० अदुग्ध	अदुहाताम्	अदुहत
प० दोग्धु	दुग्धात्	दुग्धाम्	अदुग्धाः	अदुहाथाम्	अधुग्ध्वम्
दुग्धि	दुग्धात्	दुग्धम्	अदुहि	अदुहहि	अदुहहि
दोहानि	दोहाव	दोहाम	अ० अदुग्ध	अधुक्षत	अधुक्षताम्
आ० अधोक्, ग्	अदुग्धाम्	अदुहन्	अदुग्धाः	अधुक्षथा	अधुग्ध्वम्
॥ २ ॥	अदुग्धम्	अदुग्ध			अधुक्षन्वम
अदोहम्	अदुह	अदुह	अधुक्षि	अदुहहि	अधुक्षावहि
अ० अधुक्षत्	अधुक्षताम्	अधुक्षन्	अधुक्षि	अधुक्षथे	अधुक्षमहि
अधुक्षः	अधुक्षतम्	अधुक्षत	प० दुदुहै	दुदुहाते	दुदुहिरे
			दुदुहिषे	दुदुहाथे	दुदुहिह्वे - ध्वे

दुदुहे	दुदुहिवहे	दुदुहिमहे
आ० धुक्षीष्ट	धुक्षीयास्ताम्	धुक्षीरन्
धुक्षीष्ठाः	धुक्षीयास्थाम्	धुक्षीष्वम्
धुक्षीय	धुक्षीष्वहि	धुक्षीमहि
इ० दोग्धा	दोग्धारौ	दोग्धारः
दोग्धासे	दोग्धासाथे	दोग्धाष्वे
दोग्धाहे	दोग्धास्वहे	दोग्धास्महे
अ० धोक्ष्यते	धोक्ष्येते	धोक्ष्यन्ते
धोक्ष्यसे	धोक्ष्येथे	धोक्ष्यध्वे
धोक्ष्ये	धोक्ष्यावहे	धोक्ष्यामहे

क्रि० अधोक्ष्यत	अधोक्ष्येताम्	अधोक्ष्यन्त
अधोक्ष्यथाः	अधोक्ष्येथाम्	अधोक्ष्यध्वम्
अधोक्ष्ये	अधोक्ष्यावहि	अधोक्ष्यामहि

॥ दिही क् लेपे ॥ लेप करषो, ॥

अ० देखि	दिग्धः	दिहन्ति
देक्षि	दिग्धः	दिग्ध
देक्षि	दिहः	दिहः

स० दिह्यात्	दिह्याताम्	दिह्याः
दिह्याः	दिह्याताम्	दिह्यात
दिह्याम्	दिह्याव	दिह्याम

प० दिग्धु दिग्धात्	दिग्धाम्	दिहन्तु
दिग्धि दिग्धात्	दिग्धम्	दिग्ध
देहानि	देहाव	देहाम

अ० अधेक्षु-ग्	अदिग्धाम्	अदिहन्
" "	अदिग्धम्	अदिग्ध
अदेहम्	अदिह	अदिह

अ० अधिक्षत	अधिक्षताम्	अधिक्षन्
अधिक्षः	अधिक्षताम्	अधिक्षत
अधिक्षम्	अधिक्षाव	अधिक्षाम

प० दिदेह	दिदिहन्तुः	दिदिहः
दिदेहिय	दिदिहन्तुः	दिदिह
दिदेह	दिदिहिय	दिदिहिम

आ० दिशात्	दिशास्ताम्	दिशास्तु
दिशाः	दिशास्तम्	दिशास्त

दिशासम्	दिशास्व	दिशास्म
इ० देग्धा	देग्धावौ	देग्धारः
देग्धासि	देग्धास्थः	देग्धास्थ
देग्धास्मि	देग्धास्वः	देग्धास्मः

अ० धेक्ष्यनि	धेक्ष्यतः	धेक्ष्यन्ति
धेक्ष्यसि	धेक्ष्यथः	धेक्ष्यथ
धेक्ष्यामि	धेक्ष्यावः	धेक्ष्यामः

क्रि० अधेक्ष्यत	अधेक्ष्यताम्	अधेक्ष्यन्
अधेक्ष्यः	अधेक्ष्यताम्	अधेक्ष्यत
अधेक्ष्यम्	अधेक्ष्याव	अधेक्ष्याम

अ० दिग्धि	दिह्यते	दिह्यते
धिक्ते	दिह्यथे	धिग्ध्वे
दिह्ये	दिह्यहे	दिह्यहे

स० दिहीत	दिहीयानाम्	दिहीन्
दिहीयाः	दिहीयायाम्	दिहीष्वम्
दिहीय	दिहीष्वहि	दिहीमहि

प० दिग्धाम्	दिह्याताम्	दिह्यताम्
धिक्व	दिह्याताम्	धिग्ध्वम्
देहै	देहावहे	देहामहे

अ० अदिग्ध	अदिह्याताम्	अदिह्यत
अदिग्धा	अदिह्याताम्	अधिग्ध्वम्
अदिहि	अदिह्यहि	अदिह्यहि

अ० अदिग्ध अधिक्षत	अधिक्षाताम्	अधिक्षन्
अदिग्धाः	अधिक्षाताम्	अधिक्षध्वम्
		अधिग्ध्वम्

अधिक्ते	अधिक्षावहि	अधिह्यहि
अधिक्ते	अधिह्यहि	अधिह्यहि
अधिह्ये	अधिह्यथे	अधिह्यथे

अ० धिक्क्षीष्ट	धिक्क्षीयास्ताम्	धिक्क्षीरन्
धिक्क्षीष्ठाः	धिक्क्षीयास्थाम्	धिक्क्षीष्वम्
धिक्क्षीय	धिक्क्षीष्वहि	धिक्क्षीमहि

इ० देग्धा	देग्धारौ	देग्धारः
देग्धासे	देग्धासाथे	देग्धाष्वे

देग्धाहे	देग्धास्वहे	देग्धास्महे
म० धेक्ष्यते	धेक्ष्येते	धेक्ष्यन्ते
धेक्ष्यसे	धेक्ष्येथे	धेक्ष्यध्वे
धेक्ष्ये	धेक्ष्यावहे	धेक्ष्यामहे
क्रि० अधेक्ष्यत	अधेक्ष्येताम्	अधेक्ष्यन्त
अधेक्ष्यथाः	अधेक्ष्येथाम्	अधेक्ष्यध्वम्
अधेक्ष्ये	अधेक्ष्यावहि	अधेक्ष्यामहि

॥ लिङीं क आस्वादाने ॥ चाटुं, ॥

ब० लेडि	लीडः	लिङ्गन्ति
लेक्षि	लीडः	लीड
लेक्षि	लिङ्गः	लिङ्गः

स० लिङ्गात्	लिङ्गाताम्	लिङ्गुः
लिङ्गाः	लिङ्गातम्	लिङ्गात
लिङ्गाम्	लिङ्गाव	लिङ्गाम

प० लेडु	लीडात्	लीडाम्	लिङ्गन्तु
लीडि	"	लीडम्	लीड
लेहानि	लेहान्	लेहाम	

झ० अलेड्, ड्	अलीडाम्	अलीङ्गन्
" "	अलीडम्	अलीड
अलेडम्	अलिङ्ग	अलिङ्ग

ञ० अलिङ्क्षत्	अलिङ्क्षताम्	अलिङ्क्षन्
अलिङ्क्षः	अलिङ्क्षतम्	अलिङ्क्षत
अलिङ्क्षम्	अलिङ्क्षाव	अलिङ्क्षाम

प० लिलिङ्	लिलिङ्गुः	लिलिङ्गुः
लिलिङ्गि	लिलिङ्गुः	लिलिङ्गुः
लिलिङ्ग	लिलिङ्गि	लिलिङ्गि

आ० लिङ्गात्	लिङ्गास्ताम्	लिङ्गास्तुः
लिङ्गाः	लिङ्गास्तम्	लिङ्गास्त
लिङ्गासम्	लिङ्गास्व	लिङ्गास्म

प्र० लेडा	लेडारौ	लेडारः
लेडासि	लेडास्थः	लेडास्थ
लेडामि	लेडास्वः	लेडास्मः

भ० लेक्ष्यति	लेक्ष्यतः	लेक्ष्यन्ति
लेक्ष्यसि	लेक्ष्यथः	लेक्ष्यथ

लेक्ष्यामि लेक्ष्याथः लेक्ष्यामः

क्रि० अलेक्ष्यत्	अलेक्ष्यताम्	अलेक्ष्यन्
अलेक्ष्यः	अलेक्ष्यतम्	अलेक्ष्यत
अलोक्ष्यम्	अलोक्ष्याव	अलोक्ष्याम

ब० लीडे	लिङ्गते	लिङ्गते
लिङ्गे	लिङ्गाथे	लीङ्गवे
लिङ्गे	लिङ्गहे	लिङ्गाहे

स० लिङ्गीत	लिङ्गीयाताम्	लिङ्गीरन्
लिङ्गीथाः	लिङ्गीयाथाम्	लिङ्गीध्वम्
लिङ्गीय	लिङ्गीवहि	लिङ्गीमहि

प० लीडाम्	लिङ्गाताम्	लिङ्गताम्
लिङ्ग	लिङ्गाथाम्	लीङ्गवम्
लेहै	लेहान्	लेहामहै

झ० अलीड	अलिङ्गाताम्	अलिङ्गत
अलीडाः	अलिङ्गाथाम्	अलीङ्गवम्
अलिङ्गि	अलिङ्गहि	अलीङ्गहि

अ० अलीड अलिङ्गत	अलिङ्गाताम्	अलिङ्गन्त
अलीडाः	अलिङ्गथाः	अलिङ्गाथाम्
		अलीङ्गध्वम्-ध्वम्
अलिङ्गि	अलिङ्गहि	अलिङ्गावहि
		अलिङ्गामहि

प० लिलिङ्गे	लिलिङ्गते	लिलिङ्गिरे
लिलिङ्गि	लिलिङ्गाथे	लिलिङ्गिध्वे-ध्वे
लिलिङ्गे	लिलिङ्गिध्वे	लिलिङ्गिमहे

आ० लिङ्गीष्ट	लिङ्गीयास्ताम्	लिङ्गीरन्
लिङ्गीष्टाः	लिङ्गीयास्थाम्	लिङ्गीध्वम्
लिङ्गीय	लिङ्गीवहि	लिङ्गीमहि

प्र० लेडा	लेडारौ	लेडारः
लेडासे	लेडासाथे	लेडाध्वे
लेडाहे	लेडास्वहे	लेडास्महे

भ० लेक्ष्यते	लेक्ष्येते	लेक्ष्यन्ते
लेक्ष्यसे	लेक्ष्येथे	लेक्ष्यध्वे
लेक्ष्ये	लेक्ष्यावहे	लेक्ष्यामहे

क्रि० अलोक्ष्यत्	अलोक्ष्येताम्	अलोक्ष्यन्त
अलोक्ष्यथा	अलोक्ष्येथाम्	अलोक्ष्यध्वम्
अलोक्ष्ये	अलोक्ष्यावहि	अलोक्ष्यामहि

इति श्री तपोगच्छाक्षिराजसकलस्वपरसंमयपारावारपारीण तीर्थसंरक्षणप्रवण

विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविग्ग्नशाखीयभट्टारकाचार्यवर्य

श्रीभद्रिजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशा-

स्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसुरिशिष्यमुनिगुणविजय-

विरचितायां हैमघातुमालायां

अदादेय उभयपदिनः ॥

॥ अथादाद्यन्तरगणो ह्वादिः परस्मैपदिनः ॥

॥ इक दानादानयो ॥

दानमिह द्विविध्यक्षेपः ॥

व० जुहोति जुहुतः जुहति

जुहोषि जुहुषः जुहुष

जुहोमि जुहुवः जुहुमः

स० जुहुयात् जुहुयानाम् जुहुयुः

जुहुयाः जुहुयातम् जुहुयात

जुहुयाम् जुहुयाव जुहुयाम

प० जुहोतु जुहुतात् जुहुताम् जुहुतु

जुहुथि जुहुतम् जुहुत

जुह्वानि जुह्वाम् जुह्वाम

झ० अजुहोत अजुहुताम् अजुहवुः

अजुहोः अजुहुतम् अजुहुन

अजुहवम् अजुहुव अजुहुम

ञ० अहोषीत् अहोष्याम् अहोषुः

अहोषीः अहोष्यम् अहोष्य

अहोषम् अहोष्य अहोष्य

प० जुहवाक्षकार जुहवाक्षकतुः जुहवाक्षकुः

जुहवाक्षकथं जुहवाक्षकथुः जुहवाक्षक

जुहवाक्षकार जुहवाक्षकृव जुहवाक्षकृम

नकर

जुहाव जुहवतः जुहुवुः

जुहविय जुहोष जुहवथुः जुहुव

जुहाव जुहव जुहुविव जुहुविम

जुहवाम्भूव । जुहवामास

आ० ह्यात् ह्यास्ताम् ह्यासुः

ह्याः ह्यास्तम् ह्यास्त

ह्यालम् ह्यास्व ह्यास्म

प्रव० होता होतारौ होतारः

होतासि होतास्वः होतास्व

होतास्मि होतास्वः होतास्मः

म० होष्यति होष्यतः होष्यन्ति

होष्यसि होष्यथः होष्यथ

होष्यामि होष्यावः होष्यामः

क्रि० अहोष्यत् अहोष्यताम् अहोष्यन्

अहोष्यः अहोष्यतम् अहोष्यत

अहोष्यम् अहोष्याव अहोष्याम

॥ ओहांक् न्यागे, ॥ त्याग करवो ॥

व० जहाति जहितः जहीतः जहति

जहासि जहितः जहीतः जहिय जहीय

जहामि जहितः जहीतः जहितः जहीतः

स० जद्यात् जद्यताम् जद्युः
जद्याः जद्यातम् जद्यात
जद्याम् जद्याव जद्याम

प० जद्यात् जद्यताम् जद्युः
जद्योतात् जद्योताम्
जद्याहि जद्यतात् जद्यितम् जद्योत
जद्यहि जद्योतात् जद्यीतम् जद्यित
जद्यानि जद्याव जद्याम

अ० अजद्यात् अजद्यताम् अजद्योताम् अजद्युः
अजद्याः अजद्यतम् अजद्योतम् अजद्यित
अजद्यीत

अजद्याम् अजद्याव अजद्याम
अजद्यीम

अ० अद्यात् अद्यताम् अद्योताम् अद्युः
अद्याः अद्यतम् अद्योतम् अद्यित
अद्यीत

प० अद्योत् अद्युः अद्युः
अद्योत् अद्याव अद्युः अद्य
अद्योत् अद्यव अद्युः अद्य

आ० हेयात् हेयाताम् हेयातुः
हेयाः हेयातम् हेयात
हेयासम् हेयाव हेयास

अ० हाता हातारो हातारः
हातासि हातास्यः हातास्य
हातास्मि हातास्वः हातास्मः

अ० हास्यति हास्यतः हास्यन्ति
हास्यसि हास्यथः हास्यथ
हास्यामि हास्यावः हास्यामः

क्रि० अहास्यत् अहास्यताम् अहास्यन्
अहास्यः अहास्यतम् अहास्यत
अहास्यम् अहास्याव अहास्याम

॥ शिभीकु भवे, ॥ वीबुं ॥

प० विमेति विभीतः विमितः विभ्यति
विमेषि विभीथ विभिथः विभीथ विभिथ

विमेति विभीथः विभिथः विभीमः विभिमः

स० विभीयात् विभीयाताम् विभीयुः
विभीयाः विभीयातम् विभीयात
विभीयाम् विभीयाव विभीयाम
विभीयात् विभीयाताम् विभीयुः
विभीयाः विभीयातम् विभीयात
विभीयाम् विभीयाव विभीयाम

प० विमेतु विमितात् विमितम् विभ्यतु
विभीतात् विभीताम्
विभीहि विमितात् विमितम् विमित
विभिहि विभीतात् विभीतम् विभीत
विभयानि विभयाम् विभयाम

अ० अविमेतु अविभीताम् अविभ्युः
अविमिताम्

अविमे अविभीतम् अविभीत
अविमितम् अविमित
अविभयम् अविभीथ अविभीम
अविभिथ अविभिम

अ० अभैषीत् अभैषाम् अभैषुः
अभैषीः अभैषतम् अभैष
अभैषम् अभैषव अभैषम

प० विभयाश्चकार विभयाश्चक्रुः विभयाश्चक्रुः
विभयाश्चक्रुः विभयाश्चक्रुः विभयाश्चक्रुः
विभयाश्चकार-चक्र विभयाश्चक्रुः विभयाश्चक्रुः

विभय विभ्यतुः विभ्युः
विभयिथ विमेथ विभ्यथुः विभ्य
विभय विभ्य विभ्यिथ विभ्यिथ

आ० मीयात् मीयाताम् मीयातुः
मीयाः मीयातम् मीयात
मीयासम् मीयाव मीयास

अ० मेता मेतारी मेतारः
मेतासि मेटास्यः मेटास्य
मेतास्मि मेटास्वः मेटास्मः

ध० भेष्यति	भेष्यतः	भेष्यन्ति
भेष्यसि	भेष्यथः	भेष्यथ
भेष्यामि	भेष्याव	भेष्यामः
कि० अभेष्यत्	अभेष्यताम्	अभेष्यन्
अभेष्यः	अभेष्यतम्	अभेष्यत
अभेष्यम्	अभेष्याव	अभेष्याम

॥ हीक् लज्जायाम् ॥ शरमावु ॥

घ० जिह्येति	जिह्यतः	जिह्यन्ति
जिह्येति	जिह्यथः	जिह्यथ
जिह्यामि	जिह्याव	जिह्यामः

च० जिह्यात्	जिह्याताम्	जिह्युः
जिह्याः	जिह्यातम्	जिह्यात
जिह्याम्	जिह्याव	जिह्याम

प० जिह्रेति	जिह्रीतात्	जिह्रीनाम्	जिह्रियतु
जिह्रीहि	„	जिह्रीतम्	जिह्रीत
जिह्र्याणि	जिह्र्याव	जिह्र्याम	

झ० अजिह्रेत्	अजिह्रीताम्	अजिह्र्युः
अजिह्रेः	अजिह्रीतम्	अजिह्रीत
अजिह्र्यम्	अजिह्रीव	अजिह्रीम

ञ० अह्रैषीत्	अह्रैष्टाम्	अह्रैषुः
अह्रैषीः	अह्रैष्टम्	अह्रैष्ट
अह्रैषम्	अह्रैष्टव	अह्रैष्टम

फ० जिह्र्याश्चकार	जिह्र्याश्चक्रथुः	जिह्र्याश्चक्रुः
जिह्र्याश्चकथ	जिह्र्याश्चक्रतुः	जिह्र्याश्चक्र
जिह्र्याश्चकार-चकर	जिह्र्याश्चक्रुव-याश्चक्रम	

जिह्राय	जिह्रियतुः	जिह्रियुः
जिह्रियिथ	जिह्रेथ	जिह्रियथुः
जिह्राय	जिह्रय	जिह्रियिथ जिह्रियिथ

आ० हीयात्	हीयास्ताम्	हीयासुः
हीयाः	हीयास्तम्	हीयास्त
हीयासम्	हीयास्व	हीयास्म

अ० हेता	हेतारी	हेतारः
हेतासि	हेतास्थः	हेतास्थ
हेतास्मि	हेतास्वः	हेतास्मः

म० हेष्यति	हेष्यतः	हेष्यन्ति
हेष्यसि	हेष्यथः	हेष्यथ
हेष्यामि	हेष्यावः	हेष्यामः

कि० अहेष्यत्	अहेष्यताम्	अहेष्यन्
अहेष्यः	अहेष्यतम्	अहेष्यत
अहेष्यम्	अहेष्याव	अहेष्याम

॥ पुंक्-पालनपूरणयोः ॥ पालन करवुं

य० पिपति	पिपृतः	पिप्रति
पिपथि	पिपृथः	पिपृथ
पिपमि	पिपृवः	पिपृमः

स० पिपृयात्	पिपृयाताम्	पिपृयुः
पिपृयाः	पिपृयानम्	पिपृयात
पिपृयाम्	पिपृयाव	पिपृयाम

प० पिपृत्	पिपृतात्	पिपृनाम्	पिप्रतु
पिपृहि	पिपृतात्	पिपृतम्	पिपृत
पिपराणि	पिपराव	पिपरां	

श० अपिपः	अपिपृताम्	अपिपृः
अपिपः	अपिपृतम्	अपिपृत
अपिपरम्	अपिपृव	अपिपृम

अ० अपार्षीत्	अपाष्टाम्	अपार्षुः
अपार्षीः	अपाष्टम्	अपाष्ट
अपार्षम्	अपार्षव	अपार्षम

प० पपार	पप्रतुः	पप्रुः
पपथ	पप्रथुः	पप्र
पपार पपर	पप्रिथ	पप्रिथ

आ० प्रियात्	प्रियास्ताम्	प्रियासुः
प्रियाः	प्रियास्तम्	प्रियास्त
प्रियासम्	प्रियास्व	प्रियास्म

अ० पती	पतीरौ	पतीरः
पतीसि	पतीस्थः	पतीस्थ
पतीस्मि	पतीस्वः	पतीस्मः

म० परिष्यति	परिष्यतः	परिष्यन्ति
परिष्यसि	परिष्यथः	परिष्यथ
परिष्यामि	परिष्यावः	परिष्यामः

क्रि० अपरिष्यत् अपरिष्यताम् अपरिष्यन्
अपरिष्यः अपरिष्यन्तम् अपरिष्यत
अपरिष्यम् अपरिष्याव अपरिष्याम

॥ अन्यमते पृ ॥ दीर्घमिच्छन्ति,

व० पिपति पिपृतेः पिपुरति
पिपिषि पिपृथः पिपृथ
पिपिमि पिपृषः पिपृमः

स० पिपूयात् पिपूयाताम् पिपूयुः
पिपूयाः पिपूयन्तम् पिपूयात
पिपूयामि पिपूयाव पिपूयाम

प० पिपृत् पिपृतात् पिपृताम् पिपुरत्
पिपृहि पिपृतात् पिपृतम् पिपृत
पिपराणि पिपराव पिपराम

झ० अपिप्रः अपिपृताम् अपिपर
अपिपः अपिपृतम् अपिपृत
अपिपरम् अपिपृषः अपिपृमः

अ० अपारीत् अपारिष्टाम् अपारिषुः
अपारीः अपारिष्टम् अपारिष्ट
अपारिषम् अपारिष्व अपारिष्म

प० पप्रार पपरत्तुः पप्रत्तुः पपरुः पपुः
पपरिष्य पपरथुः पप्रथुः पपर पप्र
पपार पपर पपरिव पप्रिव पपरिम पप्रिम

आ० पूयात् पूयास्ताम् पूयास्तुः
पूयाः पूयास्तम् पूयास्त
पूयासम् पूयास्व पूयास्म

भ० परिता परितारौ परितारः
परितासि परितास्थः परितास्थ
परितास्मि परितास्व परितास्मः

परीता परीतारौ परीतारः
परीतासि परीतास्थः परीतास्थ
परीतास्मि परीतास्वः परीतास्म

अ० परिष्यति परिष्यतः परिष्यन्ति
परिष्यसि परिष्यथः परिष्यथ
परिष्यामि परिष्यावः परिष्यामः

परीष्यति परीष्यतः परीष्यन्ति
परीष्यसि परीष्यथः परीष्यथ
परीष्यामि परीष्यावः परीष्यामः

क्रि० अपरिष्यत् अपरिष्यताम् अपरिष्यन्
अपरिष्यः अपरिष्यन्तम् अपरिष्यत
अपरिष्यम् अपरिष्याव अपरिष्याम
अपरीष्यत् अपरीष्यताम् अपरीष्यन्
अपरीष्यः अपरीष्यन्तम् अपरीष्यत
अपरीष्यम् अपरीष्याव अपरीष्याम

॥ ऋक्—गतौ ॥ लङ् ।

व० इयति इयुतः इयति
इयिषि इयुथः इयुथ
इयमि इयुषः इयुमः

स० इय्यात् इय्याताम् इय्युः
इय्याः इय्यातम् इय्यात
इय्याम इय्याव इय्याम

प० इयुत् इयुतात् इयुताम् इयुत्
इयुहि ,, इयुतम् इयुत
इयराणि इयराव इयराम

झ० पेयः पेयताम् पेयरुः
पेयः पेयुतम् पेयुत
पेयरम् पेयुषः पेयुम

अ० आरत् आरताम् आरन्
आरः आरतम् आरत
आरम् आराव आराम

पाणिनिमते—आरदित्यादि भवति

न तु आर्षीदित्यादि ।

आर्षीत् आर्षताम् आर्षुः
आर्षी आर्षम् आर्ष
आर्षम् आर्ष्व आर्षम्

प० आर आरत्तुः आरुः
आरिष्य आरथुः आर
आर आरिव आरिम

आ० अर्थात्	अर्थास्नाम्	अर्थास्तु
अर्था	अर्थास्तम्	अर्थास्त
अर्थासम्	अर्थास्व	अर्थास्म
अ० अर्ता	अर्तारौ	अर्तार
अर्तासि	अर्तास्थः	अर्तास्थ
अर्तास्मि	अर्तास्वः	अर्तास्मः
अ० अरिष्यति	अरिष्यतः	अरिष्यन्ति
अरिष्यति	अरिष्यथः	अरिष्यथ
अरिष्यामि	अरिष्याथः	अरिष्याम
क्रि० आरिष्यत्	आरिष्यताम्	आरिष्यन्
आरिष्य	अरिष्यतम्	आरिष्यत
आरिष्यम्	आरिष्याथ	आरिष्याम

॥ इति द्वाव्यः परस्मैपदिनः ॥

। अयात्मनेपदिनौ, ॥

॥ मांङ्कु-मानशब्दयोः ॥ मापुं शब्द

करवो

ब० मिमीते	मिमाते	मिमते
मिमीथे	मिमाथे	मिमीथ्वे
मिमै	मिमीवहे	मिमिमहे
ख० मिमीत	मिमीयानाम्	मिमिरन्
मिमीथाः	मिमीयाथाम्	मिमिष्वम्
मिमिय	मिमिवहि	मिमिमहि
प० मिमीताम्	मिमाताम्	मिमिताम्
मिमीव्व	मिमाथाम्	मिमिष्वम्
मिमै	मिमावहै	मिमामहै
झ० अमिमीत	अमिमाताम्	अमिमत
अमिमीथाः	अमिमीयाथाम्	अमिमिष्वम्
अमिमि	अमिमिवहि	अमिमिमहि
अ० अमास्त	अमासाताम्	अमासत
अमास्थाः	अमासाथाम्	अमाष्वम्
		अमाद्व्वम्

अमासि	अमास्वहि	अमास्महि
प० ममे	ममाते	ममिरे
ममिथे	ममाथे	ममिथ्वे
ममे	ममिवहे	ममिमहे

आ० मासीष्ट	मासीष्ठास्नाम्	मासीरन्
मासीष्टाः	मासीयास्थाम्	मासीष्वम्
मासीय	मासीवहि	मासीमहि

अ० माता	मातारौ	मातारः
मातासे	मातासाथे	माताष्वे
मातादे	मातास्वहे	मातास्महे

अ० मास्यते	मास्येते	मास्यन्ते
मास्यसे	मास्येथे	मास्यष्वे
मास्ये	मास्यावहे	मास्यामहे

क्रि० अमास्यत	अमास्येताम्	अमास्यन्त
अमास्यथाः	अमास्येथाम्	अमास्यष्वम्
अमास्ये	अमास्यावहि	अमास्यामहि

॥ ओदाङ् गतौ, ॥ जवुं, ॥

ब० जिहीते	जिहाते	जिहते
जिहीथे	जिहाथे	जिहीथ्वे
जिहे	जिहीवहे	जिहीमहे

ख० जिहीत	जिहीयानाम्	जिहीरन्
जिहीथाः	जिहीयाथाम्	जिहीष्वम्
जिहीय	जिहीवहि	जिहीमहि

प० जिहीताम्	जिहाताम्	जिहताम्
जिहीष्व	जिहाथाम्	जिहीष्वम्
जिहे	जिहावहे	जिहामहे

झ० अजिहीत	अजिहाताम्	अजिहत
अजिहीथाः	अजिहाथाम्	अजिहीष्वम्
अजिहि	अजिहोवहि	अजिहीमहि

अ० अहास्त	अहासाताम्	अहासत
अहास्थाः	अहासाथाम्	अहाष्वम्
		अहाद्व्वम्

अहासि	अहास्वहि	अहास्महि
-------	----------	----------

प० जहे	जहाते	जहिरे
जहिषे	जहाये	जहिष्वे-दूषे
जहे	जहिषहे	जहिमहे
आ० हासीष्ट	हासीयास्ताम्	हासीरन्
हासीष्ठाः	हासीयास्थाम्	हासीध्वम्
हासीय	हासीवहि	हासीमहि
प्रव० हाता	हातारौ	हातारः
हातासे	हातासाये	हाताध्वे
हाताहे	हातास्वहे	हातास्महे
म० हास्यते	हास्येते	हास्यन्ते
हास्यसे	हास्येये	हास्यध्वे
हास्ये	हास्यावहे	हास्यामहे
क्रि० अहास्यत	अहास्येताम्	अहास्यन्त
अहास्यथाः	अहास्येथाम्	अहास्यध्वम्
अहास्ये	अहास्यावहि	अहास्यामहि
॥ इति ह्यादी आत्मनेपदिनौ ॥		

॥ अथोभयपदिनः ॥

॥ दुर्गाङ्क-दाने ॥

व० ददाति	दत्तः	अभ
ददासि	दत्थः	दत्थः
ददामि	ददः	ददाः
स० दधातु	दधाताम्	दधुः
दधाः	दधातम्	दधात
दधाम्	दधाव	दधाम
प० ददातु	ददातु	ददातु
देहि	दत्तम्	दत्त
ददानि	ददाव	ददाम
श० अददात्	अददाताम्	अददुः
अददाः	अददत्तम्	अदत्त
अददाम्	अददद्	अददद्
अ० अदात्	अदाताम्	अदुः
अदाः	अदातम्	अदात
अदाम्	अदाव	अदाम
प० ददौ	ददतुः	ददुः

ददित्य	ददाण	ददथुः	दद
ददौ	ददिव	ददिम	
आ० देयात्	देयास्ताम्	देयास्तुः	
देयाः	देयास्तम्	देयास्त	
देयास्तम्	देयास्व	देयास्म	
प्रव० दाता	दातारौ	दातारः	
दातासि	दातास्थः	दातास्थ	
दातास्मि	दातास्वः	दातास्मः	
म० दास्यति	दास्यतः	दास्यन्ति	
दास्यसि	दास्यथः	दास्यथ	
दास्यामि	दास्यावः	दास्यामः	
क्रि० अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्	
अदास्यः	अदास्यतम्	अदास्यत	
अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम	
व० दत्ते	ददाते	ददते	
दत्ते	ददाये	ददध्वे	
ददे	ददहे	ददमहे	
स० ददीन	ददीयाताम्	ददीरन्	
ददीथाः	ददीथायाम्	ददीध्वम्	
ददीय	ददीवहि	ददीमहि	
प० ददाम्	ददाताम्	ददनाम्	
ददस्व	ददाथाम्	ददध्वम्	
ददे	ददावहे	ददामहे	
श० अदत्त	अददाताम्	अददत	
अदत्थाः	अददाथाम्	अददध्वम्	
अददि	अददहि	अददमहि	
अ० अदित	अदिषाताम्	अदिषत	
अदिथाः	अदिषाथाम्	अदिदध्वम्	
अदिषि	अदिष्वहि	अदिधमहि	
प० ददे	ददाते	ददिरे	
ददिषे	ददाये	ददिध्वे	
ददे	ददिवहे	ददिमहे	
आ० दासीष्ट	दासीयास्ताम्	दासीरन्	
दासीष्ठाः	दासीयास्थाम्	दासीध्वम्	
दासीय	दासीवहि	दासीमहि	

श्व० दाता	दातारो	दातारः
दातासे	दातासाथे	दाताध्वे
दाताहे	दातास्वहे	दानास्महे
भ० दास्यते	दास्येते	दास्यन्ते
दास्यसे	दास्येथे	दास्यध्वे
दास्ये	दास्यावहे	दास्यामहे
क्रि० अदास्यत	अदास्येताम्	अदाम्यन्त
अदास्यथाः	अदास्येशाम्	अदास्यध्वम्
अदास्ये	अदास्यावहि	अदास्यामहि
॥ दुष्पाङ्क्-धारणे च ॥ देवुं धारण करवुं		
ब० दधाति	धत्तः	दधति
दधासि	धत्थः	धत्थ
दधामि	दध्वः	दध्मः
स० दध्यान्	दध्याताम्	दध्युः
दध्याः	दध्यन्तम्	दध्यान्
दध्याम	दध्याव	दध्याम
प० दधातु	धत्तात्	धत्ताम्
धेहि	धत्तात्	धत्तम्
दधानि	दधाव	दधाम
झ० अदधान	अधत्ताम्	अदधुः
अदधाः	अधत्तम्	अधत्त
अदधाम	अदध्व	अदध्म
अ० अध्यान्	अधाताम्	अधुः
अधाः	अधातम्	अधात
अधाम	अधाव	अधाम
प० दधी	दधन्तुः	दधुः
दधाथ	दधिय	दधयुः
दधी	दधिव	दधिम
आ० धेयात्	धेयास्ताम्	धेयासुः
धेयाः	धेयास्तम्	धेयास्त
धेयासम्	धेयास्व	धेयास्म
श्व० धाता	धातारो	धातारः
धातासि	धातास्थः	धातास्थ
धातास्मि	धातास्वः	धानास्म

भ० धाम्यति	धाम्यन्तः	धास्यन्ति
धास्यमि	धाम्यथः	धास्यथ
धाम्यामि	धास्यावः	धास्यामः
क्रि० अधास्यत	अधास्यताम्	अधास्यन्त
अधास्यः	अधास्यतम्	अधास्यन्त
अधास्यम्	अधास्याव	अधास्याम
ब० धत्ते	दधाते	दधते
धत्से	दधाथे	धदध्वे
दधे	दध्वहे	दध्महे
स० दधीत	दधीयाताम्	दधीरन्त
दधीया	दधीयायाम्	दधीध्वम्
दधीय	दधीवहि	दधीमहि
प० धत्ताम्	दधाताम्	दधताम्
धत्स्व	दधायाम्	धदध्वम्
दधे	दधावहे	दधामहे
झ० अधन	अदधाताम्	अदधन्त
अ० अधीवे	अदधायाम्	अधदध्वम्
अधि	अधिपते	अधिपते
अधि	अधिपाताम्	अधिपाम
अधि	अधिपायाम्	अधिपाम
अधिपि	अधिपवहि	अधिपमहि
प० दधे	दधाते	दधेने
दधिपे	दधाथे	दधिध्वे
दधे	दधिवहे	दधिमहे
आ० वासीष्ट	वासीयास्ताम्	वासीरन्त
वासीष्टाः	वासीयास्याम्	वासीध्वम्
वासीय	वासीवहि	वासीमहि
श्व० धाता	धातारो	धातारः
धातासे	धानासाथे	धाताध्वे
धाताहे	धातास्वहे	धातास्महे
भ० दास्यते	दास्येते	दास्यन्ते
दास्यसे	दास्येथे	दास्यध्वे
दास्ये	दास्यावहे	दास्यामहे

नेक्ष्यसि	नेक्ष्यथः	नेक्ष्यथ
नेक्ष्यामि	नेक्ष्यावः	नेक्ष्यामः
क्रि० अनेक्ष्यत्	अनेक्ष्यताम्	अनेक्ष्यन्
अनेक्ष्यः	अनेक्ष्यतम्	अनेक्ष्यत
अनेक्ष्यम्	अनेक्ष्याव	अनेक्ष्याम
व० नेनिकते	नेनिजाते	नेनिजते
नेनिके	नेनिजाथे	नेनिग्ध्वे
नेनिजे	नेनिज्वहे	नेनिजमहे
स० नेनिजीत	नेनिजीयाताम्	नेनिजीरन्
नेनिजीथाः	नेनिजीयाथाम्	नेनिजीष्वम्
नेनिजीय	नेनिजीवहि	नेनिजीमहि
प० नेनिकताम्	नेनिजाताम्	नेनिजताम्
नेनिक्ष्व	नेनिजाथाम्	नेनिग्ध्वम्
नेनिजे	नेनिजावहे	नेनिजामहे
स्य० अनेनिकत	अनेनिजाताम्	अनेनिजत
अनेनिकथाः	अनेनिजाथाम्	अनेनिग्ध्वम्
अनेनिजि	अनेनिजवहि	अनेनिजमहि
अ० अनिक्षि	अनिक्ष्वहि	अनिक्ष्वम्
अनिक्षि	अनिक्ष्वहि	अनिक्ष्वम्
प० निनिजे	निनिजाते	निनिजिरे
निनिजिष्वे	निनिजाथे	निनिजिष्वे
निनिजे	निनिजिज्वहे	निनिजिमहे
आ० निक्षीष्ट	निक्षीयास्ताम्	निक्षीरन्
निक्षीष्टाः	निक्षीयास्थाम्	निक्षीष्वम्
निक्षीय	निक्षीवहि	निक्षीमहि
प्रव० नेक्ता	नेक्तारौ	नेक्तार
नेक्तासे	नेक्तासाथे	नेक्ताष्वे
नेक्ताहे	नेक्तास्वहे	नेक्तास्महे
भ० नेक्ष्यते	नेक्ष्येते	नेक्ष्यन्ते
नेक्ष्यसे	नेक्ष्येथे	नेक्ष्यध्वे
नेक्ष्ये	नेक्ष्यावहे	नेक्ष्यामहे
क्रि० अनेक्ष्यत	अनेक्ष्येताम्	अनेक्ष्यन्त

अनेक्ष्यथाः अनेक्ष्येशाम् अनेक्ष्यश्चम्
अनेक्ष्ये अनेक्ष्याचहि अनेक्ष्यामहि

॥ विजृंकी-पृथग्भावे ॥ शुद्धं करवुं ॥

ख०	वेवेक्षित	वेवेक्षितः	वेवेक्षिति
	वेवेक्षि	वेवेक्ष्यः	वेवेक्ष्य
	वेवेक्ष्म	वेवेक्ष्मः	वेवेक्ष्मः

स० वेविज्यात् वेविज्याताम् वेविज्युः
वेविज्याः वेविज्यातम् वेविज्यात्
वेविज्याम् वेविज्याव वेविज्याम्

प० वेवेक्तु वेविकतात् वेविकताम् वेविजत्तु
वेविगिध वेविकतात् वेविकताम् वेविकत
वेविजानि वेविजाय वेविजाम

४० अवेचैक् ग् अवेचिक्ताम् अवेचिजुः
अवेचैक् ग् अवेचिक्ताम् अवेचिक्ताम्
अवेचिजम् अवेचिक्ताम् अवेचिक्ताम्

अ०-अविजितम् -- अविजितम् अविजितम्

अविजम् अविजम् अविजम्
अविजम् अविजम् अविजम्

अवैक्षीत	अवैक्ताम्	अवैक्षुः
अवैक्षीः	अवैक्तम्	अवैक्त
अवैक्षम्	अवैक्ष	अवैक्षम्

प० धिवेज	धिविजतुः	धिविजुः
धिवेजिथ	धिविजथुः	धिविज
धिवेज	धिविजिथ	धिविजिम

आ०विज्यात् विज्यास्ताम् विज्यासुः
विज्याः विज्यास्तम् विज्यास्त
विज्यासम् विज्यास्व विज्यास्म

श्व०वेक्ता	वेक्तारी	वेक्तारः
वेक्तासि	वेक्तास्थः	वेक्तास्थ
वेक्तास्मि	वेक्तास्वः	वेक्तास्मः

भ० वेक्ष्यति	वेक्ष्यतः	वेक्ष्यन्ति
वेक्ष्यसि	वेक्ष्यथः	वेक्ष्यथ
वेक्ष्यामि	वेक्ष्यावः	वेक्ष्यामः

क्रि०अवेक्ष्यत्	अवेक्ष्यताम्	अवेक्ष्यन्
अवेक्ष्यः	अवेक्ष्यतम्	अवेक्ष्यत
अवेक्ष्यम्	अवेक्ष्याव	अवेक्ष्याम

ष० वेचिक्ते	वेचिजाते	वेचिजते
वेचिक्षे	वेचिजाथे	वेचिग्धवे
वेचिजे	वेचिज्जवे	वेचिज्जवे

स० वेचिजीन वेचिजीयाताम् वेचिजीरन
वेचिजीथाः वेचिजीयाथाम् वेचिजीष्वम्
वेचिजीय वेचिजीवहि वेचिजीमहि

प० वेचिक्ताम् वेचिजाताम् वेचिजताम्
वेचिह्व वेचिजाथाम् वेचिह्वम्
वेचिजै वेचिजावहै वेचिजामहै

॥० अवेचिकन अवेचिजाताम् अवेचिजत
अवेचिकथाः अवेचिजायाम् अवेचिजवम्
अवेचिजि अवेचिज्वहि अवेचिजमहि

अ० अविवक्त अविक्षाताम् अविवक्षत
अविवक्ताः अविक्षाताम् अविवक्षम्

अविधि अविधुवधि अविधुवधि

प० विधिजे विधिजाते विधिजिरे
विधिजिषे विधिजाथे विधिजिष्वे
विधिजे विधिजिषहे विधिजिमहे

आ० विक्षोष्ट विक्षीयास्ताम् विक्षीरन्
 विक्षीष्टः विक्षीयास्याम् विक्षीष्यम्
 विक्षीय विक्षीषद् विक्षीमद्

श्व० वेक्ता   वेक्तारौ   वेक्तारः
वेक्तासे   वेक्तासाथे   वेक्ताध्वे
वेक्ताहे   वेक्तास्वहे   वेक्तास्महे

म० वेक्ष्यते	वेक्ष्येते	वेक्ष्यन्ते
वेक्ष्यसे	वेक्ष्येथे	वेक्ष्याध्वे
वेक्ष्ये	वेक्ष्याध्वे	वेक्ष्यामहे

कि० अवेक्ष्यत अवेक्ष्यताम् अवेक्ष्यन्त
अवेक्ष्यथाः अवेक्ष्यथाम् अवेक्ष्यध्वम्
अवेक्ष्ये अवेक्ष्याध्वि अवेक्ष्यामधि

॥ षिष्टंकी-व्याप्तौ, व्याप्तं थवुं ॥

ब० वेवेष्टि	वेष्टिष्टः	वेष्टिषति
वेवेक्षि	वेष्टिष्ठः	वेष्टिष्ठ
वेवेष्मि	वेष्टिष्मः	वेष्टिष्मः

स० वेविष्यात् वेविष्याताम् वेविष्युः
वेविष्याः वेविष्यातम् वेविष्यात
वेविष्याम् वेविष्याव वेविष्याम

प० वेवेदु वेविष्टात् वेविष्टाम् वेविष्टत्
वेविष्टिह वेविष्टान् वेविष्टम् वेविह
वेविषाणि वेविषाव वेविषाम

४०. अवेवेद्, ह   अवेषिष्टम्   अवेषिषुः
 अवेवेद्, ह   अवेषिष्टम्   अवेषिष्ट
 अवेषिषम्   अवेषिष्व   अवेषिष्व

अः अविषत्	अविषताम्	अविषन्
अविषः	अविषतम्	अविषत
अविषम्	अविषाथ	अविषाम

नायं कृद्विद्वदित्येके तन्मते न

अविशतम् अविशताम् अविशतम्
अविशतम् अविशतम् अविशतम्
अविशतम् अविशतम् अविशतम्

प० विवेक	विविधतु	विविध
विवेचि	विविधयु	विविध
विवेक	विविचि	विचि

आ०विद्यात्	विद्यास्ताम्	विद्यास्तुः
विद्याः	विद्यास्तम्	विद्यास्त
विद्यासम्	विद्यास्व	विद्यास्म

ॐ वेष्टा वेष्टारौ वेष्टारः
वेष्टासि वेष्टास्यः वेष्टास्य
वेष्टास्मि वेष्टास्वः वेष्टास्मः

म० वेक्ष्यति   वेक्ष्यतः   वेक्ष्यन्ति
वेक्ष्यसि   वेक्ष्यथः   वेक्ष्यथ
वेक्ष्यामि   वेक्ष्यावः   वेक्ष्यामः

क्रि०अवेक्ष्यत्	अवेक्ष्यताम्	अवेक्ष्यन्
अवेक्ष्यः	अवेक्ष्यतम्	अवेक्ष्यत

अवेक्ष्यम्   अवेक्ष्याथ   अवेक्ष्याम

व० वेविष्टे	वेविषाते	वेविषते
वेविक्षे	वेविषाथे	वेविष्टु
वेविषे	वेविष्वहे	वेविष्महे

स० वेविषीत वेविषीयाताम् वेविषीरन्
वेविषीथाः वेविषीयाथाम् वेविषीध्वम्
वेविषीय वेविषीवहि वेविषीमहि

प० वेविष्टाम् वेविषाताम् वेविषताम्
वेविष्टम् वेविषाताम् वेविष्टम्
वेविष्टम् वेविषाताम् वेविष्टम्

४०. अवेषिष्ट अवेषिषाताम् अवेषिषत
 अवेषिष्ठाः अवेषिषाथाम् अवेषिद्बुधम्
 अवेषिषि अवेषिष्यहि अवेषिष्यमहि

अ० अविक्षत अविक्षाताम् अविक्षन्त
अविक्षयाः अविक्षाधाम् अविक्षाध्वम्
अविक्षि अविक्षाषहि अविक्षामहि

प० विविध विविधाते विविधिते
विविधिते विविधाये विविधिते
विविधिते विविधाये विविधिते

आ-विक्षीष्ट विक्षीयिष्ठां विक्षीरन्
विक्षीष्टाः विक्षीयास्याम् विक्षीष्टवम्
विक्षीय विक्षीयहि विक्षीमहि

प्रथ० वेष्टा	वेष्टारौ	वेष्टारः
वेष्टाते	वेष्टासाथे	वेष्टाश्चे
वेष्टाहे	वेष्टास्महे	वेष्टास्महे

म०	वेक्ष्यते	वेक्ष्येते	वेक्ष्यन्ते
	वेक्षणी	वेक्ष्येय	वेक्ष्यध्वे
	वेक्ष्ये	वेक्ष्यावहे	वेक्ष्यामहे

क्रि० अवेक्ष्यत अवेक्ष्येताम् अवेक्ष्यन्त
अवेक्ष्याः अवेक्ष्येयाम् अवेक्ष्यध्वम्
अवेक्ष्ये अवेक्ष्यावहि अवेक्ष्यामहि

॥ इति ह्यादय उभयपदिनः ॥

॥ अथ दिवादयः ॥

॥ परस्मैपदिनः ॥

॥ दिवृष-श्रीडाजयेच्छापणितुतिस्तुतिगतिषु

॥ रमवुं, जीतवुं, इच्छवुं, घुत रमवुं,

प्रकाशवुं, स्तुति करवी जवुं

ष० दीव्यति दीव्यतः दीव्यन्ति

दीव्यसि दीव्यथ दीव्यथ

दीव्यामि दीव्यावः दीव्यामः

स० दीव्येत् दीव्येताम् दीव्येयुः

दीव्येः दीव्येतम् दीव्येत

दीव्येयम् दीव्येय दीव्येम

प० दीव्यतु दीव्यतात् दीव्यताम् दीव्यन्तु

दीव्य दीव्यतात् दीव्यताम् दीव्यत

दीव्यानि दीव्याव दीव्याम

अ० अदीव्यत् अदीव्यताम् अदीव्यन्

अदीव्य अदीव्यताम् अदीव्यन्

अदीव्य अदीव्यताम् अदीव्यन्

अ० अदेवीत् अदेविताम् अदेवियुः

अदेवीः अदेविताम् अदेविता

अदेविषम् अदेविष्व अदेविष्व

प० दिदेव दिदिषत् दिदिषुः

दिदिषि दिदिष्युः दिदिष्व

दिदेव दिदिष्व दिदिष्वि

आ० दीव्यात् दीव्यास्ताम् दीव्यास्तुः

दीव्याः दीव्यास्तम् दीव्यास्त

दीव्यासम् दीव्यास्व दीव्यास्म

प्र० देविता देवितारौ देवितारः

देवितासि देवितास्थः देवितास्थ

देवितास्मि देवितास्वः देवितास्मः

भ० देविष्यति देविष्यतः देविष्यन्ति

देविष्यसि देविष्यथः देविष्यथ

देविष्यामि देविष्यावः देविष्यामः

क्रि० अदेविष्यत् अदेविष्यताम् अदेविष्यन्

अदेविष्य अदेविष्यताम् अदेविष्यन्

अदेविष्य अदेविष्यताम् अदेविष्यन्

अदेविष्यम् अदेविष्याव अदेविष्याम

॥ जृष जृषत् जरसि-घयोहानौ ॥ क्षीण

यवुं, वसाह जवुं,

ष० जीर्यति जीर्यतः जीर्यन्ति

जीर्यसि जीर्यथः जीर्यथ

जीर्यामि जीर्यावः जीर्यामः

स० जीर्येत् जीर्येताम् जीर्येयुः

जीर्येः जीर्येतम् जीर्येत

जीर्येयम् जीर्येय जीर्येम

प० जीर्यतु जीर्यतात् जीर्यताम् जीर्यन्तु

जीर्य जीर्यतात् जीर्यताम् जीर्यत

जीर्यामि जीर्याव जीर्याम

अ० अजीर्यत् अजीर्यताम् अजीर्यन्

अजीर्य अजीर्यताम् अजीर्यन्

अजीर्य अजीर्यताम् अजीर्यन्

अ० अजरत् अजरताम् अजरन्

अजरः अजरताम् अजरत

अजरम् अजराव अजराव

अ० अजरितम् अजरिताम् अजरितम्

अजरितम् अजरिताम् अजरितम्

अजरितम् अजरिताम् अजरितम्

प० अजार अजरतुः जरतुः जेदः जरदः

अजरिष अजरिष्व अजरिष्वः जरिष्वः अजर जर

अजार अजर अजरिष्व जरिष्व अजरिष्व जरिष्व

आ० जीर्यात् जीर्यास्ताम् जीर्यास्तुः

जीर्याः जीर्यास्तम् जीर्यास्त

जीर्यासम् जीर्यास्व जीर्यास्म

प्र० जरिता जरितारौ जरितारः

जरितासि जरितास्थः जरितास्थ

जरितास्मि जरितास्वः जरितास्मः

जरिता जरितारौ जरितारः

जरितासि जरितास्थः जरितास्थ

जरितास्मि जरितास्वः जरितास्मः

भ० जरिष्यति जरिष्यतः जरिष्यन्ति

जरिष्यसि जरिष्यथः जरिष्यथ

जरिष्यामि जरिष्यावः जरिष्यामः

जरीष्यति	जरीष्यतः	जरीष्यन्ति
जरीष्यसि	जरीष्यथः	जरीष्यथ
जरिष्यामि	जरिष्यावः	जरिष्यामः
क्रि० अजरिष्यत्	अजरिष्यताम्	अजरिष्यन्
अजरिष्यः	अजरिष्यन्तम्	अजरिष्यत
अजरिष्यम्	अजरिष्याव	अजरिष्याम
अजरीष्यत्	अजरीष्यताम्	अजरीष्यन्
अजरीष्यः	अजरीष्यन्तम्	अजरीष्यत
अजरीष्यम्	अजरीष्याव	अजरीष्याम
झीर्यति	झीर्यतः	झीर्यन्ति
अझीर्यत्	अझीर्यताम्	अझीर्यन्
जह्ररतुः	जह्ररिष्य	जह्ररिम
झीर्यात्	झीर्याताम्	झीर्यान्
झरिष्यति	झरिष्यतः	झरिष्यन्ति
झरिष्यसि	झरिष्यथः	झरिष्यथ
झरिष्यामि	झरिष्यावः	झरिष्यामः
क्रि० अझरिष्यत्	अझरिष्यताम्	अझरिष्यन्
अझरिष्यः	अझरिष्यन्तम्	अझरिष्यत
अझरिष्यम्	अझरिष्याव	अझरिष्याम

॥ शोच-तक्षणे ॥ कापडु, छोलडु.

व० इयति	इयतः	इयन्ति
इयसि	इयथः	इयथ

इयामि	इयावः	इयामः
क्रि० अइयत्	अइयताम्	अइयन्
अइयः	अइयन्तम्	अइयत
अइयम्	अइयाव	अइयाम

इयत्	इयताम्	इयन्तु
इय	इयताम्	इयन्तु
इयानि	इयाव	इयाम

अइयत्	अइयताम्	अइयन्
अइयः	अइयन्तम्	अइयत
अइयम्	अइयाव	अइयाम

अइयत्	अइयताम्	अइयन्
अइयः	अइयन्तम्	अइयत
अइयम्	अइयाव	अइयाम

अइयत्	अइयताम्	अइयन्
अइयः	अइयन्तम्	अइयत
अइयम्	अइयाव	अइयाम

अइयत्	अइयताम्	अइयन्
अइयः	अइयन्तम्	अइयत
अइयम्	अइयाव	अइयाम

अइयत्	अइयताम्	अइयन्
अइयः	अइयन्तम्	अइयत
अइयम्	अइयाव	अइयाम

अइयत्	अइयताम्	अइयन्
अइयः	अइयन्तम्	अइयत
अइयम्	अइयाव	अइयाम

शशाय	शशिय	शशयुः	शश
शशौ	शशिव	शशिम	
आ० शशायत्	शशायताम्	शशायन्	
शशायः	शशायन्तम्	शशायत	
शशायम्	शशायव	शशायाम	
श्व० शशात्	शशानौ	शशातः	
शशासि	शशास्यः	शशास्य	
शशास्मि	शशास्वः	शशास्मः	
म० शशयति	शशयतः	शशयन्ति	
शशयसि	शशयथः	शशयथ	
शशयामि	शशयावः	शशयामः	
क्रि० अशशयत्	अशशयताम्	अशशयन्	
अशशयः	अशशयन्तम्	अशशयत	
अशशयम्	अशशयाव	अशशयाम	

॥ दौच्छेदने ॥ छेदु ॥

व० छेदति	छेदतः	छेदन्ति
छेदसि	छेदथः	छेदथ

छेदामि	छेदावः	छेदामः
क्रि० अछेदत्	अछेदताम्	अछेदन्
अछेदः	अछेदन्तम्	अछेदत
अछेदम्	अछेदाव	अछेदाम

छेदत्	छेदताम्	छेदन्तु
छेद	छेदताम्	छेदन्तु
छेदानि	छेदाव	छेदाम

अछेदत्	अछेदताम्	अछेदन्
अछेदः	अछेदन्तम्	अछेदत
अछेदम्	अछेदाव	अछेदाम

अछेदत्	अछेदताम्	अछेदन्
अछेदः	अछेदन्तम्	अछेदत
अछेदम्	अछेदाव	अछेदाम

अछेदत्	अछेदताम्	अछेदन्
अछेदः	अछेदन्तम्	अछेदत
अछेदम्	अछेदाव	अछेदाम

अछेदत्	अछेदताम्	अछेदन्
अछेदः	अछेदन्तम्	अछेदत
अछेदम्	अछेदाव	अछेदाम

अछेदत्	अछेदताम्	अछेदन्
अछेदः	अछेदन्तम्	अछेदत
अछेदम्	अछेदाव	अछेदाम

अछेदत्	अछेदताम्	अछेदन्
अछेदः	अछेदन्तम्	अछेदत
अछेदम्	अछेदाव	अछेदाम

आ० देयात्	देयास्ताम्	देयास्तुः
देयाः	देयास्तम्	देयास्त
देयासम्	देयास्व	देयास्म
प्रव० दाता	दातारौ	दातारः
दातासि	दातास्थः	दातास्थ
दातास्मि	दातास्वः	दातास्म
म० दास्यति	दास्यतः	दास्यन्ति
दास्यसि	दास्यथः	दास्यथ
दास्यामि	दास्यावः	दास्यामः
क्रि० अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्
अदास्यः	अदास्यतम्	अदास्यत
अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम

॥ वौ०-अंतकर्मणि ॥ नाद्य करवुं

व० ह्यति	ह्यतः	ह्यन्ति
ह्यसि	ह्यथः	ह्यथ
ह्यामि	ह्यावः	ह्यामः

स० ह्येत्	ह्येताम्	ह्येयुः
ह्ये	ह्येतम्	ह्येत
ह्येयम्	ह्येव	ह्येयम्

प० ह्यतु	ह्यतात्	ह्यताम्	ह्यन्तु
ह्य	ह्यतात्	ह्यतम्	ह्यत
ह्यानि	ह्याव	ह्याम	

ह्य० अस्यत्	अस्यताम्	अस्यन्
अस्यः	अस्यतम्	अस्यत
अस्यम्	अस्याव	अस्याम

अ० असात्	असाताम्	असुः
असाः	असातम्	असात
असाम्	असाव	असाम

असासीत्	असासिष्टाम्	असासिषुः
असासीः	असासिष्टम्	असासिष्ट
असासिषम्	असासिष्व	असासिष्व

प० ससौ	ससतु	ससुः
ससाथ - ससिथ	ससथुः	सस
ससौ	मसिथ	ससिम

आ० सेयात्	सेयास्ताम्	सेयास्तुः
सेयाः	सेयास्तम्	सेयास्त
सेयासम्	सेयास्व	सेयास्म
प्रव० साता	सातारौ	सातारः
सातासि	सातास्थः	सातास्थ
सातास्मि	सातास्वः	सातास्म
म० सास्यति	सास्यतः	सास्यन्ति
सास्यसि	सास्यथः	सास्यथ
सास्यामि	सास्यावः	सास्यामः
क्रि० असास्यत्	असास्यताम्	असास्यन्
असास्यः	असास्यतम्	असास्यत
असास्यम्	असान्याव	असास्याम

॥ छो०-छेदने ॥ छेदुं ॥

व० छ्यति	छ्यतः	छ्यन्ति
छ्यसि	छ्यथः	छ्यथ
छ्यामि	छ्यावः	छ्यामः

स० छ्येत्	छ्येताम्	छ्येयुः
छ्ये	छ्येतम्	छ्येत
छ्येयम्	छ्येव	छ्येयम्

प० छ्यतु	छ्यतात्	छ्यताम्	छ्यन्तु
छ्य	छ्यतात्	छ्यतम्	छ्यत
छ्यानि	छ्याव	छ्याम	

अ० अच्छात्	अच्छाताम्	अच्छुः
अच्छाः	अच्छातम्	अच्छात
अच्छाम्	अच्छाव	अच्छाम

अच्छासीत्	अच्छासिष्टाम्	अच्छासिषुः
अच्छासीः	अच्छासिष्टम्	अच्छासिष्ट
अच्छासिषम्	अच्छासिष्व	अच्छासिष्व

प० चच्छौ	चच्छतुः	चच्छुः
चच्छथ	चच्छिथ	चच्छथुः
चच्छौ	चच्छिथ	चच्छिम

आ० छायात्	छायास्ताम्	छायास्तुः
छायाः	छायास्तम्	छायास्त
छायासम्	छायास्व	छायास्म

प्र० छाता	छातारौ	छातारः
छातासि	छातास्थः	छातास्थ
छातास्मि	छातास्वः	छातास्मः
भ० छास्यति	छास्यतः	छास्यन्ति
छास्यसि	छास्यथः	छास्यथ
छास्यामि	छास्यावः	छास्याम
क्रि० अच्छास्यत्	अच्छास्यताम्	अच्छास्यन्
अच्छास्यः	अच्छास्यतम्	अच्छास्यत
अच्छास्यम्	अच्छास्याव	अच्छास्याम
ग्रीडश्च लज्जायाम् ।	ग्रीडयति ।	अग्रीडीन्
	। विग्रीड ।	
	॥ नृत्तैश्च-नतने ॥	नाचकुं
च० नृत्यति	नृत्यतः	नृत्यन्ति
नृत्यसि	नृत्यथः	नृत्यथ
नृत्यामि	नृत्यावः	नृत्यामः
स० नृत्येत्	नृत्येताम्	नृत्येयुः
नृत्येः	नृत्येतम्	नृत्येत
नृत्येयम्	नृत्येव	नृत्येय
प० नृत्यतात्	नृत्यताम्	नृत्यन्तु
नृत्यतः	नृत्यतम्	नृत्यत
नृत्यामि	नृत्याव	नृत्याम
अ० अनृत्यत्	अनृत्यताम्	अनृत्यन्
अनृत्यः	अनृत्यतम्	अनृत्यत
अनृत्यम्	अनृत्याव	अनृत्याम
अ० अनर्त्तति	अनर्त्तयाम्	अनर्त्तयुः
अनर्त्तः	अनर्त्तयम्	अनर्त्तय
अनर्त्तयम्	अनर्त्तयव	अनर्त्तयम
प० ननत्	ननततुः	ननतु
ननर्त्तय	ननतयुः	ननत
ननत्	ननर्त्तय	ननर्त्तयम
आ० नृत्यात्	नृत्यास्ताम्	नृत्यास्तुः
नृत्याः	नृत्यास्तम्	नृत्यास्त
नृत्यास्तम्	नृत्यास्व	नृत्यास्म
प्र० नर्त्तिता	नर्त्तितारौ	नर्त्तितारः

नर्त्तिनासि	नर्त्तिताम्यः	नर्त्तितास्थ
नर्त्तितास्मि	नर्त्तितास्वः	नर्त्तितास्मः
भ० नर्त्तिष्यति	नर्त्तिष्यतः	नर्त्तिष्यन्ति
नर्त्तिष्यसि	नर्त्तिष्यथः	नर्त्तिष्यथ
नर्त्तिष्यामि	नर्त्तिष्यावः	नर्त्तिष्यामः
क्रि० अनर्त्तिष्यत्	अनर्त्तिष्यताम्	अनर्त्तिष्यन्
अनर्त्तिष्यः	अनर्त्तिष्यतम्	अनर्त्तिष्यत
अनर्त्तिष्यम्	अनर्त्तिष्याव	अनर्त्तिष्याम
अनर्त्त्यत्	अनर्त्त्यताम्	अनर्त्त्यन्
अनर्त्त्यः	अनर्त्त्यतम्	अनर्त्त्यत
अनर्त्त्यम्	अनर्त्त्याव	अनर्त्त्याम
कुयश्च प्रतिभावे ।	ऊढ्यति ।	अकोयीत् ।
कुकोय ।	पुण्यश्च हिसायां ।	पुण्यति ।
अपोधीत् ।	पुपोष ।	गुधश्च परिवेष्टने
गुधति ।	अगोधीत् ।	जुगोष ।
	॥ राधश्च-वृद्धौ ॥	वधकुं
च० राध्यति	राध्यतः	राध्यन्ति
राध्यामि	राध्यावः	राध्यामः
स० राध्येत्	राध्येताम्	राध्येयुः
राध्येः	राध्येतम्	राध्येत
राध्येयम्	राध्येव	राध्येय
प० राध्यतात्	राध्यताम्	राध्यन्तु
राध्यः	राध्यतम्	राध्यत
राध्यामि	राध्याव	राध्याम
अ० अराध्यत्	अराध्यताम्	अराध्यन्
अराध्यः	अराध्यतम्	अराध्यत
अराध्यम्	अराध्याव	अराध्याम
अ० अरात्सीत्	अरात्ताम्	अरात्तुः
अरात्सीः	अरात्तम्	अरात्त
अरात्सम्	अरात्स्व	अरात्स्म
प० रराध	रराधतुः	रराधुः
रराधिव	रराधयुः	रराध
रराध	रराधिव	रराधिव

आ० राध्यात्	राध्यास्ताम्	राध्यासुः
राध्याः	राध्यास्तम्	राध्यास्त
राध्यासम्	राध्यास्व	राध्यास्म
अ० राद्धा	राद्धारौ	राद्धारः
राद्धासि	राद्धास्थः	राद्धास्थ
राद्धास्मि	राद्धास्वः	राद्धास्मः
अ० रात्स्यति	रात्स्यतः	रात्स्यन्ति
रात्स्यसि	रात्स्यथः	रात्स्यथ
रात्स्यामि	रात्स्यावः	रात्स्यामः
क्रि० अरात्स्यत्	अरात्स्यताम्	अरात्स्यन्
अरात्स्यः	अरात्स्यतम्	अरात्स्यत
अरात्स्यम्	अरात्स्याव	अरात्स्याम

॥ व्यञ्ज-ताडने ॥ मारुतं,

ब० विध्यति	विध्यतः	विध्यन्ति
विध्यसि	विध्यथः	विध्यथ
विध्यामि	विध्यावः	विध्यामः
स० विध्येत्	विध्येताम्	विध्येयुः
विध्येः	विध्येतम्	विध्येत
विध्येयम्	विध्येव	विध्येम
प० विध्यन्तु	विध्यन्तात्	विध्यन्तुः
विध्यन्ति	विध्यन्तम्	विध्यन्त
विध्यानि	विध्याव	विध्याम
अ० अविध्यत्	अविध्यताम्	अविध्यन्
अविध्यः	अविध्यतम्	अविध्यत
अविध्यम्	अविध्याव	अविध्याम
अ० अन्यात्सीत्	अन्यात्सीम्	अन्यात्सुः
अन्यात्सीः	अन्यात्सीम्	अन्यात्सी
अन्यात्सीम्	अन्यात्सीव	अन्यात्सीम
प० विन्याध	विन्याधतुः	विन्याधुः
विन्याधसि	विन्याधथः	विन्याधथ
विन्याधमि	विन्याधवः	विन्याधमः
आ० विन्याधात्	विन्याधास्ताम्	विन्याधासुः
विन्याधाः	विन्याधास्तम्	विन्याधास्त
विन्याधाम्	विन्याधास्व	विन्याधाम्

अ० व्यद्धा	व्यद्धारौ	व्यद्धारः
व्यद्धासि	व्यद्धास्थः	व्यद्धास्थ
व्यद्धास्मि	व्यद्धास्वः	व्यद्धास्मः
अ० व्यत्स्यति	व्यत्स्यतः	व्यत्स्यन्ति
व्यत्स्यसि	व्यत्स्यथः	व्यत्स्यथ
व्यत्स्यामि	व्यत्स्यावः	व्यत्स्यामः
क्रि० अव्यत्स्यत्	अव्यत्स्यताम्	अव्यत्स्यन्
अव्यत्स्यः	अव्यत्स्यतम्	अव्यत्स्यत
अव्यत्स्यम्	अव्यत्स्याव	अव्यत्स्याम

॥ क्षिप-प्रेरणे, ॥ फेकतुं

ब० क्षिप्यति	क्षिप्यतः	क्षिप्यन्ति
क्षिप्यसि	क्षिप्यथः	क्षिप्यथ
क्षिप्यामि	क्षिप्यावः	क्षिप्यामः
स० क्षिप्येत्	क्षिप्येताम्	क्षिप्येयुः
क्षिप्येः	क्षिप्येतम्	क्षिप्येत
क्षिप्येयम्	क्षिप्येव	क्षिप्येम
प० क्षिप्यन्तु	क्षिप्यन्तात्	क्षिप्यन्तुः
क्षिप्यन्ति	क्षिप्यन्तम्	क्षिप्यन्त
क्षिप्यानि	क्षिप्याव	क्षिप्याम
अ० अक्षिप्यत्	अक्षिप्यताम्	अक्षिप्यन्
अक्षिप्यः	अक्षिप्यतम्	अक्षिप्यत
अक्षिप्यम्	अक्षिप्याव	अक्षिप्याम
॥ इक्षेप्सु	इक्षेप्सुताम्	इक्षेप्सुः
इक्षेप्सुः	इक्षेप्सुतम्	इक्षेप्सुत
इक्षेप्सुम्	इक्षेप्सुव	इक्षेप्सुम
प० चिक्षेप	चिक्षेपतुः	चिक्षेपुः
चिक्षेपसि	चिक्षेपथः	चिक्षेपथ
चिक्षेपमि	चिक्षेपवः	चिक्षेपमः
आ० क्षिप्यात्	क्षिप्यास्ताम्	क्षिप्यासुः
क्षिप्याः	क्षिप्यास्तम्	क्षिप्यास्त
क्षिप्यामम्	क्षिप्यास्व	क्षिप्यामम्
अ० क्षेप्ता	क्षेप्तारौ	क्षेप्तारः
क्षेप्तासि	क्षेप्तास्थः	क्षेप्तास्थ
क्षेप्तास्मि	क्षेप्तास्वः	क्षेप्तास्मः

अ० क्षेप्स्यति क्षेप्स्यतः क्षेप्स्यन्ति
क्षेप्स्यसि क्षेप्स्यथः क्षेप्स्यथ
क्षेप्स्यामि क्षेप्स्याथः क्षेप्स्यामः

क्रि० अक्षेप्स्यत् अक्षेप्स्यताम् अक्षेप्स्यन्
अक्षेप्स्यः अक्षेप्स्यतम् अक्षेप्स्यत
अक्षेप्स्यम् अक्षेप्स्याथ अक्षेप्स्याम

॥ पुष्प-चिकित्से ॥ पोषयुं ॥ खीलयुं
पुष्यति । अपुष्यति । पुष्प ।

तिम सीम टिम ष्टीमञ्-आर्द्रमावे भीना यवुं

तिम्यति । अतेमीत् । तितेम ।
सीम्यति । अतीमीत् । तितीम ।
ष्टिम्यति । अस्तेमीत् । तिष्टेम ।
स्तीम्यति । अस्तीमीत् । तिष्टीम ।

॥ चिबू-उतौ, उतिषां तन्तुस-
न्तान इत्यर्थः ॥ सीयुं

ब० परिबीज्यति परिबीज्यतः परिबीज्यन्ति
परिबीज्यसि परिबीज्यथ परिबीज्यथ
परिबीज्यामि परिबीज्याथः परिबीज्यामः

स० परिबीज्येत् परिबीज्येताम् परिबीज्येयुः
परिबीज्ये परिबीज्येताम् परिबीज्येत

अमृतमन्त्रेयम् परिबीज्ये परिबीज्ये
०० परिबीज्यतात् परिबीज्यताम् परिबीज्यन्तु

परिबीज्य परिबीज्यतात् परिबीज्यन्तु
परिबीज्यत परिबीज्यन्त

परिबीज्याणि परिबीज्याथ परिबीज्याम

अ० पर्यबीज्यति पर्यबीज्यताम् पर्यबीज्यन्
पर्यबीज्यः पर्यबीज्यतम् पर्यबीज्यत
पर्यबीज्यम् पर्यबीज्याथ पर्यबीज्याम
पर्यसीज्यत् पर्यसीज्यताम् पर्यसीज्यन्
पर्यसीज्यः पर्यसीज्यतम् पर्यसीज्यत
पर्यसीज्यम् पर्यसीज्याथ पर्यसीज्याम

अ० पर्यवेचीत् पर्यवेचितम् पर्यवेचिषुः
पर्यवेचीः पर्यवेचिष्टम् पर्यवेचिष्ट

पर्यवेचिषम् पर्यवेचिष्व पर्यवेचिष्म
पर्यसेवीत् पर्यसेविष्टम् पर्यसेविषुः
पर्यसेवीः पर्यसेविष्टम् पर्यसेविष्ट
पर्यसेविषम् पर्यसेविष्व पर्यसेविष्म

प० परिचिषेव परिचिषिषत् परिचिषिषुः
परिचिषेविष परिचिषिषथुः परिचिषिष
परिचिषेव परिचिषिषिष परिचिषिषिषि

आ० परिबीज्यात् परिबीज्यास्ताम् परिबीज्यातु
परिबीज्याः परिबीज्यास्तम् परिबीज्यास्त
परिबीज्यासम् परिबीज्यास्व परिबीज्यास्म

अ० परिचिषिता परिचिषितारौ परिचिषितारः
परिचिषितासि परिचिषितासथः परिचिषितासथ
परिचिषितादिम परिचिषितासथः परिचिषितासमः

अ० परिचिषिष्यति परिचिषिष्यतः परिचिषिष्यन्ति
परिचिषिष्यसि परिचिषिष्यथः परिचिषिष्यथ
परिचिषिष्यामि परिचिषिष्याथः परिचिषिष्यामः

क्रि० पर्यवेचिष्यत् पर्यवेचिष्यताम् पर्यवेचिष्यन्

पर्यवेचिष्यः पर्यवेचिष्यतम् पर्यवेचिष्यत
पर्यवेचिष्यम् पर्यवेचिष्याथ पर्यवेचिष्याम
पर्यसेविष्यत् पर्यसेविष्यताम् पर्यसेविष्यन्

पर्यसेविष्यः पर्यसेविष्यतम् पर्यसेविष्यत
पर्यसेविष्यम् पर्यसेविष्याथ पर्यसेविष्याम

॥ चिबू-गतिशोषणयोः ॥ जवु, सुकायुं
शीज्यति । अजेवीत् । शिजेथ ।

॥ चिबू-निरसने ॥ शुंकवु ॥

अ० ङ्डीज्यति ङ्डीज्यतः ङ्डीज्यन्ति
ङ्डीज्यसि ङ्डीज्यथः ङ्डीज्यथ
ङ्डीज्यामि ङ्डीज्याथः ङ्डीज्यामः

स० ङ्डीज्येत् ङ्डीज्येताम् ङ्डीज्येयुः
ङ्डीज्ये ङ्डीज्येताम् ङ्डीज्येत
ङ्डीज्येयम् ङ्डीज्येथ ङ्डीज्येम

प० ङ्डीज्यन्तु ङ्डीज्यन्तात् ङ्डीज्यन्ताम् ङ्डीज्यन्तु
ङ्डीज्य ङ्डीज्यतात् ङ्डीज्यतम् ङ्डीज्यत
ङ्डीज्यानि ङ्डीज्याथ ङ्डीज्याम

अ० अष्टीव्यत् अष्टीव्यताम् अष्टीव्यन्
अष्टीव्य अष्टीव्यतम् अष्टीव्यत
अष्टीव्यम् अष्टीव्याव अष्टीव्याम

अ० अष्टेवीत् अष्टेविष्टाम् अष्टेविषुः
अष्टेवीः अष्टेविष्टम् अष्टेविष्ट
अष्टेविषम् अष्टेविष्व अष्टेविष्म

प० तिष्ठेव तिष्ठितुः तिष्ठितुः
तिष्ठेविष तिष्ठितुः तिष्ठितुः
तिष्ठेव तिष्ठितुः तिष्ठितुः
तिष्ठेव तिष्ठितुः तिष्ठितुः
तिष्ठेविष तिष्ठितुः तिष्ठितुः
तिष्ठेव तिष्ठितुः तिष्ठितुः

आ० ष्टीव्यात् ष्टीव्यास्ताम् ष्टीव्यास्तुः
ष्टीव्याः ष्टीव्यास्तम् ष्टीव्यास्त
ष्टीव्यासम् ष्टीव्यास्य ष्टीव्यास्म

प्र० ष्टेविता ष्टेवितारौ ष्टेवितारः
ष्टेवितासि ष्टेवितास्यः ष्टेवितास्य
ष्टेवितास्मि ष्टेवितास्वः ष्टेवितास्मः

अ० ष्टेविष्यति ष्टेविष्यतः ष्टेविष्यन्ति
ष्टेविष्यसि ष्टेविष्यथः ष्टेविष्यथ
ष्टेविष्यामि ष्टेविष्यावः ष्टेविष्यामः

क्रि० अष्टेविष्यत् अष्टेविष्यताम् अष्टेविष्यन्
अष्टेविष्यः अष्टेविष्यतम् अष्टेविष्यत
अष्टेविष्यम् अष्टेविष्याव अष्टेविष्याम

॥ क्षिवृश्-निरसने ॥ युक्तुं -

अ० क्षीव्यति क्षीव्यतः क्षीव्यन्ति
क्षीव्यसि क्षीव्यथः क्षीव्यथ
क्षीव्यामि क्षीव्यावः क्षीव्यामः

स० क्षीव्येत् क्षीव्येताम् क्षीव्येयुः
क्षीव्येः क्षीव्येतम् क्षीव्येत
क्षीव्येयम् क्षीव्येव क्षीव्येम

प० क्षीव्यतु क्षीव्यतात् क्षीव्यताम् क्षीव्यन्तु
क्षीव्य क्षीव्यतात् क्षीव्यतम् क्षीव्यत

क्षीव्याणि क्षीव्याव क्षीव्याम
अ० क्षीव्यत् अक्षीव्यताम् अक्षीव्यन्
अक्षीव्यः अक्षीव्यतम् अक्षीव्यत
अक्षीव्यम् अक्षीव्याव अक्षीव्याम

अ० अक्षेवीत् अक्षेविष्टाम् अक्षेविषुः
अक्षेवीः अक्षेविष्टम् अक्षेविष्ट
अक्षेविषम् अक्षेविष्व अक्षेविष्म

प० चिक्षेव चिक्षितुः चिक्षितुः
चिक्षेविष चिक्षितुः चिक्षितुः
चिक्षेव चिक्षितुः चिक्षितुः
चिक्षेव चिक्षितुः चिक्षितुः

आ० क्षीव्यान् क्षीव्यास्ताम् क्षीव्यास्तुः
क्षीव्याः क्षीव्यास्तम् क्षीव्यास्त
क्षीव्यासम् क्षीव्यास्य क्षीव्यास्म

प्र० क्षेविता क्षेवितारौ क्षेवितारः
क्षेवितासि क्षेवितास्यः क्षेवितास्य
क्षेवितास्मि क्षेवितास्वः क्षेवितास्मः

अ० क्षेविष्यति क्षेविष्यतः क्षेविष्यन्ति
क्षेविष्यसि क्षेविष्यथः क्षेविष्यथ
क्षेविष्यामि क्षेविष्यावः क्षेविष्यामः

क्रि० अक्षेविष्यत् अक्षेविष्यताम् अक्षेविष्यन्
अक्षेविष्यः अक्षेविष्यतम् अक्षेविष्यत
अक्षेविष्यम् अक्षेविष्याव अक्षेविष्याम
॥ इष्य-गतौ ॥ जघु ॥

इष्यति । पेवीत् । इयेव इयेविथ ।

॥ ण्सुञ्ज निरसने ॥ युक्तुं ॥

स्नस्यति । अस्नासीत् । अस्नसीत् । सस्नास
॥ कनसृच इवृतिदीप्त्यो । वांका थुं, दीपथुं,
कनस्यति । अकनासीत् । अकसीत् चकनास ।

॥ त्रसृच् अये-त्रास पामथुं वीथुं ॥

अ० त्रस्यति त्रस्यतः त्रस्यन्ति
त्रस्यसि त्रस्यथः त्रस्यथ
त्रस्यामि त्रस्यावः त्रस्यामः

अ० त्रसति त्रसतः त्रसन्ति
त्रससि त्रसथः त्रसथ

व्रसामि	व्रसावः	व्रसामः
स० व्रस्येत्	व्रस्येताम्	व्रस्येयुः
व्रस्ये	व्रस्येतम्	व्रस्येत
व्रस्येयम्	व्रस्येव	व्रस्येम
व्रसेत्	व्रसेताम्	व्रसेयुः
व्रसे	व्रसेतम्	व्रसेत
व्रसेयम्	व्रसेव	व्रसेम
प० व्रस्येत्	व्रस्यतात्	व्रस्यताम्
व्रस्य	व्रस्यतम्	व्रस्यत
व्रस्यामि	व्रस्याव	व्रस्याम
व्रसतु	व्रसतात्	व्रसताम्
व्रस	व्रसतम्	व्रसत
व्रसामि	व्रसाव	व्रसाम
व्रस्येत्	व्रस्यताम्	व्रस्यन्
व्रस्यः	व्रस्यतम्	व्रस्यत
व्रस्यम्	व्रस्याव	व्रस्याम
व्रसत्	व्रसताम्	व्रसन्
व्रसतः	व्रसतम्	व्रसत
व्रसम्	व्रसाव	व्रसाम
व्रसीत्	व्रसिषाम्	व्रसिषुः
व्रसी	व्रसिष्व	व्रसिष्व
व्रसिष्वम्	व्रसिष्व	व्रसिष्व
व्रसीत्	व्रसिष्व	व्रसिष्व
व्रसिष्वम्	व्रसिष्व	व्रसिष्व
प० तव्रास	तव्रासतुः	तव्रासुः
व्रेसिथ	व्रेसिथुः	व्रेसिथ
तव्रासिथ	तव्रासिथुः	तव्रास
तव्रास	व्रेसिथ	व्रेसिथ
तव्रास	तव्रासिथ	तव्रासिथ
आ० व्रस्यात्	व्रस्यास्ताम्	व्रस्यास्तुः
व्रस्याः	व्रस्यास्तम्	व्रस्यास्त
व्रस्यासम्	व्रस्यास्व	व्रस्यास्व

व्र० व्रसिता व्रसितारौ व्रसितारः
व्रसितासि व्रसितास्यः व्रसितास्थ
व्रसितास्मि व्रसितास्वः व्रसितास्मः

म० व्रसिष्यति व्रसिष्यत व्रसिष्यन्ति
व्रसिष्यसि व्रसिष्यथः व्रसिष्यथ
व्रसिष्यामि व्रसिष्यावः व्रसिष्यामः

कि० अव्रसिष्यत् अव्रसिष्यताम् अव्रसिष्यन्
अव्रसिष्यः अव्रसिष्यतम् अव्रसिष्यत
अव्रसिष्यम् अव्रसिष्याव अव्रसिष्याम

॥ व्रस्यन्—व्राहे । व्राह्मन्, व्राह्मन् ॥

व्रस्यति । व्रस्येताम् । व्रस्येयुः ।

व्रस्येयम् । व्रस्येव । व्रस्येम ।

व्रस्येत् । व्रस्येताम् । व्रस्येयुः ।

व्रस्येयुः । व्रस्येयुः । व्रस्येयुः ।

व्रस्येयुः । व्रस्येयुः । व्रस्येयुः ।

॥ अथ व्रसिष्यति ॥

व्रस्यन्—व्रसीत् । व्रसीत् ।

व० व्रस्यति व्रस्यतः व्रस्यन्ति

व्रस्यसि व्रस्यथः व्रस्यथ

व्रस्यामि व्रस्यावः व्रस्यामः

स० व्रस्येत् व्रस्येताम् व्रस्येयुः

व्रस्येयुः व्रस्येयुः व्रस्येयुः

व्रस्येयुः व्रस्येयुः व्रस्येयुः

प० व्रस्यत् व्रस्यतात् व्रस्यताम् व्रस्यन्तु

व्रस्यतम् व्रस्यतम् व्रस्यतम्

व्रस्यामि व्रस्याव व्रस्याम

व० अव्रस्यत् अव्रस्यताम् अव्रस्यन्

अव्रस्यतम् अव्रस्यतम् अव्रस्यतम्

अव्रस्यम् अव्रस्याव अव्रस्याम

म० अप्रस्यत् अप्रस्यताम् अप्रस्यन्

अप्रस्यतम् अप्रस्यतम् अप्रस्यतम्

अप्रस्यम् अप्रस्याव अप्रस्याम

प० व्रस्येत् व्रस्येताम् व्रस्येयुः

पुपोविथ	पुपुषथुः	पुपुष
पुपोष	पुपुषिष	पुपुषिम
आ० पुष्यात्	पुष्यास्ताम्	पुष्यासुः
पुष्या	पुष्यास्तम्	पुष्यास्त
पुष्यासम्	पुष्यास्व	पुष्यास्म
श्व० पोष्टा	पोष्टारौ	पोष्टारः
पोष्टासि	पोष्टास्थः	पोष्टास्थ
पोष्टास्मि	पोष्टास्वः	पोष्टास्म
श्व० पोक्षति	पोक्षतः	पोक्षन्ति
पोक्षसि	पोक्षथः	पोक्षथ
पोक्षामि	पोक्षावः	पोक्षामः
क्रि० अपोक्ष्यत्	अपोक्ष्यताम्	अपोक्ष्यन्
अपोक्ष्य	अपोक्ष्यतम्	अपोक्ष्यत
अपोक्ष्यम्	अपोक्ष्याव	अपोक्ष्याम
॥ उच्यन् समवाये ॥ पकटु कण्ठु ।		
उच्यति ।	इ० औच्यत् ।	अ० औचत्
उच्यथि ।		
॥ लुटश्च - बिलोटने । आलोटबुं ॥		
लुटयति ।	अलुटत् ।	लुलोट ।
॥ धिवाङ् - गात्रप्रक्षरणे धर्मव्युत्पत्तौ ।		
परस्मैवो धवो ।		
ध० ध्विषति	ध्विषतः	ध्विषन्ति
ध्विषसि	ध्विषथः	ध्विषथ
ध्विषामि	ध्विषावः	ध्विषामः
ल० ध्विषेत्	ध्विषेताम्	ध्विषेयुः
ध्विषे	ध्विषेतम्	ध्विषेत
ध्विषेयम्	ध्विषेव	ध्विषेम
प० ध्विषन्तु	ध्विषन्तात्	ध्विषन्ताम्
ध्विषन्तु	ध्विषन्तम्	ध्विषन्त
ध्विषानि	ध्विषाव	ध्विषाम
झ० अस्विषत्	अस्विषताम्	अस्विषन्
अस्विष	अस्विषतम्	अस्विषत
अस्विषम्	अस्विषाव	अस्विषाम
अ० अस्विदन्	अस्विदताम्	अस्विदन्

अस्विदः	अस्विदतम्	अस्विदत
अस्विदम्	अस्विदाव	अस्विदाम
प० सिष्वेद	सिष्विदतुः	सिष्विदुः
सिष्वेदिथ	सिष्विदथुः	सिष्विद
सिष्वेद	सिष्विदिथ	सिष्विदिम
आ० स्विधात्	स्विधान्ताम्	स्विधासुः
स्विधाः	स्विधास्तम्	स्विधास्त
स्विधासम्	स्विधास्व	स्विधास्म
श्व० स्वेत्ता	स्वेतारी	स्वेतारः
स्वेत्तासि	स्वेतास्थः	स्वेतास्थ
स्वेत्तास्मि	स्वेतास्वः	स्वेतास्मः
श्व० स्वेत्त्यति	स्वेत्त्यतः	स्वेत्त्यन्ति
स्वेत्त्यसि	स्वेत्त्यथः	स्वेत्त्यथ
स्वेत्त्यामि	स्वेत्त्यावः	स्वेत्त्यामः
क्रि० अस्वेत्त्यत्	अस्वेत्त्यताम्	अस्वेत्त्यन्
अस्वेत्त्यः	अस्वेत्त्यतम्	अस्वेत्त्यत
अस्वेत्त्यम्	अस्वेत्त्याव	अस्वेत्त्याम
॥ किलदौष् आर्द्रभावे ॥ भीनुं शब्दं ॥		
व० किलयति	किलयतः	किलयन्ति
किलयसि	किलयथः	किलयथ
किलयामि	किलयावः	किलयामः
ल० किलयेत्	किलयेताम्	किलयेयुः
किलये	किलयेतम्	किलयेत
किलयेयम्	किलयेव	किलयेम
प० किलयन्तु	किलयन्तात्	किलयन्ताम्
किलयन्तु	किलयन्तम्	किलयन्त
किलयानि	किलयाव	किलयाम
झ० अकिलयत्	अकिलयताम्	अकिलयन्
अकिलयः	अकिलयतम्	अकिलयत
अकिलयम्	अकिलयाव	अकिलयाम
अ० अकिलदत्	अकिलदताम्	अकिलदन
अकिलदः	अकिलदतम्	अकिलदत
अकिलदम्	अकिलदाव	अकिलदाम
प० चिकिल्द	चिकिल्दतुः	चिकिल्दुः

चिकलेदिथ चिक्लिदथुः चिक्लिद
चिकलेद चिक्लिदिच चिक्लिदिम
मतांतरे तु, चिकलेत्थ चिक्लिद्व चिक्लिद्व

आ० किलधात् किलधास्ताम् किलधास्तुः
किलधाः किलधास्तम् किलधास्त
किलधास्तम् किलधास्व किलधाम

प्र० कलेदिता कलेदितारौ कलेदितारः
कलेदितासि कलेदितास्थः कलेदितास्थ
कलेदितास्मि कलेदितास्वः कलेदितास्म
कलेत्ता कलेत्तारौ कलेत्तारः
कलेत्तासि कलेत्तास्थः कलेत्तास्थ
कलेत्तास्मि कलेत्तास्वः कलेत्तास्मः

भ० कलेदिष्यति कलेदिष्यतः कलेदिष्यन्ति
कलेदिष्यसि कलेदिष्यथः कलेदिष्यथ
कलेदिष्यामि कलेदिष्यावः कलेदिष्यामः
कलेत्स्यति कलेत्स्यतः कलेत्स्यन्ति
कलेत्स्यसि कलेत्स्यथः कलेत्स्यथ
कलेत्स्यामि कलेत्स्यावः कलेत्स्यामः

क्रि० अकलेदिष्यत् अकलेदिष्येताम् अकलेदिष्यन्
अकलेदिष्यः अकलेदिष्यतम् अकलेदिष्यत
अकलेदिष्यम् अकलेदिष्याव अकलेदिष्याम
अकलेत्स्यत् अकलेत्स्यताम् अकलेत्स्यन्
अकलेत्स्यः अकलेत्स्यतम् अकलेत्स्यत
अकलेत्स्यम् अकलेत्स्याव अकलेत्स्याम

॥ मिमिदाच्-स्नेहने ॥ शोकपुं शवुं ॥

व० मेथति मेथनः मेथन्ति
मेथसि मेथथः मेथथ
मेथामि मेथावः मेथामः

स० मेधेत् मेधेताम् मेधेयुः
मेधेः मेधेतम् मेधेत
मेधेयम् मेधेव मेधेम

प० मेधतु मेधतात् मेधताम् मेधतु
मेथ " मेथतम् मेथत
मेथानि मेथाव मेथाम

झ० अमेथत् अमेथताम् अमेथन्
अमेथः अमेथतम् अमेथत
अमेथम् अमेथाव अमेथाम

अ० अमिदत् अमिदताम् अमिदन्
अमिदः अमिदतम् अमिदत
अमिदम् अमिदाव अमिदाम

प० मिमेद मिमिदतुः मिमिदुः
मिमिदिथ मिमिदथुः मिमिद
मिमिद मिमिदिच मिमिदिम

आ० मिधात् मिधास्ताम् मिधास्तुः
मिधाः मिधास्तम् मिधास्त
मिधास्तम् मिधास्व मिधास्म

प्र० मेदिता मेदितारौ मेदिताः
मेदितासि मेदितास्थः मेदितास्थ
मेदितास्मि मेदितास्वः मेदितास्मः

अ० मेदिष्यति मेदिष्यतः मेदिष्यन्ति
मेदिष्यसि मेदिष्यथः मेदिष्यथ
मेदिष्यामि मेदिष्यावः मेदिष्यामः

क्रि० अमेदिष्यत् अमेदिष्यताम् अमेदिष्यन्
अमेदिष्यः अमेदिष्यतम् अमेदिष्यत
अमेदिष्यम् अमेदिष्याव अमेदिष्याम
मिथिवाच् मोचने च । मुकपुं, चीकपुं शवुं
क्षिणति । अक्षवेदीत् । चिषवेद ।

॥ ध्रुधंश्च ध्रुधक्षायाम्, ॥ ध्रुध लागावी

व० ध्रुधति ध्रुधतः ध्रुधन्ति
ध्रुधसि ध्रुधथः ध्रुधथ
ध्रुधामि ध्रुधावः ध्रुधामः

स० ध्रुधेत् ध्रुधेताम् ध्रुधेयुः
ध्रुधेः ध्रुधेतम् ध्रुधेत
ध्रुधेयम् ध्रुधेव ध्रुधेम

प० ध्रुधतु ध्रुधतात् ध्रुधताम् ध्रुधतु
ध्रुध " ध्रुधतम् ध्रुधत
ध्रुधानि ध्रुधाव ध्रुधाम

झ० अध्रुधत् अध्रुधताम् अध्रुधन्

अक्षुध्यः	अक्षुध्यतम्	अक्षुध्यत
अक्षुध्यम्	अक्षुध्याव	अक्षुध्याम
अ० अक्षुधत्	अक्षुधताम्	अक्षुधन्
अक्षुधः	अक्षुधतम्	अक्षुधत
अक्षुधम्	अक्षुधाव	अक्षुधाम
प० चुक्षोष	चुक्षुषतुः	चुक्षुषुः
चुक्षोषिष	चुक्षुषथु	चुक्षुष
चुक्षोष	चुक्षुषिव	चुक्षुषिम
आ० क्षुध्यात्	क्षुध्यास्ताम्	क्षुध्यासुः
क्षुध्याः	क्षुध्यास्तम्	क्षुध्यास्त
क्षुध्यासम्	क्षुध्यास्व	क्षुध्यास्म
प्र० क्षोद्धा	क्षोद्धारौ	क्षोद्धारः
क्षोद्धासि	क्षोद्धास्वः	क्षोद्धास्व
क्षोद्धास्मि	क्षोद्धास्वः	क्षोद्धास्मः
अ० क्षोत्स्यति	क्षोत्स्यतः	क्षोत्स्यन्ति
क्षोत्स्यसि	क्षोत्स्यथः	क्षोत्स्यथ
क्षोत्स्यामि	क्षोत्स्यावः	क्षोत्स्यामः
क्रि० अक्षोत्स्यत्	अक्षोत्स्यताम्	अक्षोत्स्यन्
अक्षोत्स्यः	अक्षोत्स्यतम्	अक्षोत्स्यत
अक्षोत्स्यम्	अक्षोत्स्याव	अक्षोत्स्याम
॥ शुचंश्च—शौके, ॥ साफ करवुं, धोवुं		
प० शुध्यति	शुध्यतः	शुध्यन्ति
शुध्यसि	शुध्यथः	शुध्यथ
शुध्यामि	शुध्यावः	शुध्यामः
स० शुध्येत्	शुध्येताम्	शुध्येयुः
शुध्येः	शुध्येतम्	शुध्येत
शुध्येयम्	शुध्येव	शुध्येम
प० शुध्यन्तु	शुध्यन्तात्	शुध्यन्ताम्
शुध्यः	शुध्यन्तम्	शुध्यन्त
शुध्यानि	शुध्याव	शुध्याम
अ० अशुध्यत्	अशुध्यताम्	अशुध्यन्
अशुध्यः	अशुध्यन्तम्	अशुध्यन्त
अशुध्यम्	अशुध्याव	अशुध्याम
अ० अशुधत्	अशुधताम्	अशुधन्

अशुधः	अशुधतम्	अशुधत
अशुधम्	अशुधाव	अशुधाम
प० शुशोष	शुशुषतुः	शुशुषुः
शुशोषिष	शुशुषथु	शुशुष
शुशोष	शुशुषिव	शुशुषिम
आ० शुध्यात्	शुध्यास्ताम्	शुध्यासुः
शुध्याः	शुध्यास्तम्	शुध्यास्त
शुध्यासम्	शुध्यास्व	शुध्यास्म
प्र० शोद्धा	शोद्धारौ	शोद्धारः
शोद्धासि	शोद्धास्वः	शोद्धास्व
शोद्धास्मि	शोद्धास्वः	शोद्धास्मः
अ० शोत्स्यति	शोत्स्यतः	शोत्स्यन्ति
शोत्स्यसि	शोत्स्यथः	शोत्स्यथ
शोत्स्यामि	शोत्स्यावः	शोत्स्यामः
क्रि० अशोत्स्यत्	अशोत्स्यताम्	अशोत्स्यन्
अशोत्स्यः	अशोत्स्यतम्	अशोत्स्यन्त
अशोत्स्यम्	अशोत्स्याव	अशोत्स्याम
॥ कुर्ध्व - कोपे ॥ कोपवुं, गुस्से धवुं		
व० कुप्यति	कुप्यतः	कुप्यन्ति
कुप्यसि	कुप्यथः	कुप्यथ
कुप्यामि	कुप्यावः	कुप्यामः
स० कुप्येत्	कुप्येताम्	कुप्येयुः
कुप्येः	कुप्येतम्	कुप्येत्
कुप्येयम्	कुप्येव	कुप्येम
प० कुप्यन्तु	कुप्यन्तात्	कुप्यन्ताम्
कुप्यः	कुप्यन्तम्	कुप्यन्त
कुप्यानि	कुप्याव	कुप्याम
अ० अकुप्यत्	अकुप्यताम्	अकुप्यन्
अकुप्यः	अकुप्यन्तम्	अकुप्यन्त
अकुप्यम्	अकुप्याव	अकुप्याम
अ० अकुप्यत्	अकुप्यताम्	अकुप्यन्
अकुप्यः	अकुप्यन्तम्	अकुप्यन्त
अकुप्यम्	अकुप्याव	अकुप्याम
प० चुक्रोष	चुक्रुषतुः	चुक्रुषुः
चुक्रोषिष	चुक्रुषथु	चुक्रुष

चुकोध	चुकुधिष्व	चुकुधिम
आ०कुध्यात्	कुध्यास्ताम्	कुध्यासुः
कुध्याः	कुध्यास्तम्	कुध्यास्त
कुध्यासम्	कुध्यास्व	कुध्यास्म
प्र०कोद्धा	कोद्धारौ	कोद्धारः
कोद्धासि	कोद्धास्वः	कोद्धास्व
कोद्धास्मि	कोद्धास्वः	कोद्धास्मः
भ० क्रोत्स्यति	क्रोत्स्यतः	क्रोत्स्यन्ति
क्रोत्स्यसि	क्रोत्स्यथः	क्रोत्स्यथ
क्रोत्स्यामि	क्रोत्स्यावः	क्रोत्स्यामः
क्रि०अक्रोत्स्यत्	अक्रोत्स्यताम्	अक्रोत्स्यन्
अक्रोत्स्यः	अक्रोत्स्यतम्	अक्रोत्स्यत
अक्रोत्स्यम्	अक्रोत्स्याव	अक्रोत्स्याम
॥ विधुञ्च-संराद्धौ-निष्पत्तौ, सिद्धयन्तु ॥		
व० सिध्यति	सिध्यतः	सिध्यन्ति
सिध्यसि	सिध्यथः	सिध्यथ
सिध्यामि	सिध्यावः	सिध्यामः
स० सिध्येत्	सिध्येताम्	सिध्येयुः
सिध्येः	सिध्येतम्	सिध्येत
सिध्येयम्	सिध्येव	सिध्येम
प० सिध्यतु	सिध्यतात्	सिध्यताम्
सिध्य	सिध्यतम्	सिध्यत
सिध्यानि	सिध्याव	सिध्याम
झ० असिध्यत्	असिध्यताम्	असिध्यन्
असिध्यः	असिध्यतम्	असिध्यत
असिध्यम्	असिध्याव	असिध्याम
अ० असिधत्	असिधताम्	असिधन्
असिधः	असिधतम्	असिधत
असिधम्	असिधाव	असिधाम
प० सिषेध	सिषेधतुः	सिषिधुः
सिषेधिष्व	सिषिधयुः	सिषिध
सिषेध	सिषिधिष्व	सिषिधिम
आ०सिध्यात्	सिध्यास्ताम्	सिध्यासुः
सिध्याः	सिध्यास्तम्	सिध्यास्त

सिध्यासम् सिध्यास्व सिध्यास्म

प्र०सेद्धा सेद्धारौ सेद्धारः
सेद्धासि सेद्धास्वः सेद्धास्व
सेद्धास्मि सेद्धास्वः सेद्धास्म

भ० सेत्स्यति सेत्स्यतः सेत्स्यन्ति
सेत्स्यसि सेत्स्यथः सेत्स्यथ
सेत्स्यामि सेत्स्यावः सेत्स्यामः

क्रि०असेत्स्यत् असेत्स्यताम् असेत्स्यन्
असेत्स्यः असेत्स्यतम् असेत्स्यत
असेत्स्यम् असेत्स्याव असेत्स्याम

। ऋधूञ्-वृद्धौ ॥ वधुञ् ॥

व० ऋध्यति ऋध्यतः ऋध्यन्ति
ऋध्यसि ऋध्यथः ऋध्यथ
ऋध्यामि ऋध्यावः ऋध्यामः

स० ऋध्येत् ऋध्येताम् ऋध्येयुः
ऋध्येः ऋध्येतम् ऋध्येत
ऋध्येयम् ऋध्येव ऋध्येम

प० ऋध्यतु ऋध्यतात् ऋध्यताम् ऋध्यन्तु
ऋध्य , ऋध्यतम् ऋध्यत
ऋध्यानि ऋध्याव ऋध्याम

झ० आर्यत् आर्यताम् आर्यन्
आर्यः आर्यतम् आर्यत
आर्यम् आर्याव आर्याम

अ० आर्यत् आर्यताम् आर्यन्
आर्यः आर्यतम् आर्यत
आर्यम् आर्याव आर्याम
माद्व्योने न वृद्धिः माऋधत्

प० आनर्ध आनृधतुः आनृधुः
आनर्धिष्व आनृधयुः आनृध
आनर्ध आनृधिष्व आनृधिम

आ० ऋध्यात् ऋध्यास्ताम् ऋध्यासुः
ऋध्याः ऋध्यास्तम् ऋध्यास्त
ऋध्यासम् ऋध्यास्व ऋध्यास्व

श्व० अधिता अधितारौ अधितारः
 अधितासि अधितास्थः अधितास्थ
 अधितास्मि अधितास्वः अधितास्मः
 भ० अधिष्यति अधिष्यतः अधिष्यन्ति
 अधिष्यसि अधिष्यथः अधिष्यथ
 अधिष्यामि अधिष्यावः अधिष्यामः

क्रि० आधिष्यत् आधिष्यताम् आधिष्यन्
 आधिष्यः आधिष्यतम् आधिष्यत
 आधिष्यम् आधिष्याव आधिष्याम

॥ गृधृच्-अभिकांक्षायाम् ॥ इच्छा करवी
 गृधृयति । अगृधृयत् । जगर्ध । अगृधिव ।
 ॥ रथौच्-हिंसां सराद्धवो ॥ हणवुं, रांधवुं

ब० रध्यति रध्यतः रध्यन्ति
 रध्यसि रध्यथः रध्यथ
 रध्यामि रध्यावः रध्यामः

स० रध्येत् रध्येताम् रध्येयुः
 रध्येः रध्येतम् रध्येत
 रध्येयम् रध्येव रध्येम

प० रध्यतु रध्यतात् रध्यताम् रध्यन्तु
 रध्य , रध्यतम् रध्यत
 रध्यानि रध्याव रध्याम

झ० अरध्यत् अरध्यताम् अरध्यन्
 अरध्यः अरध्यतम् अरध्यत
 अरध्यम् अरध्याव अरध्याम

अ० अरधत् अरधताम् अरधन्
 अरधः अरधतम् अरधत
 अरधम् अरधाव अरधाम

प० ररन्ध ररन्धतुः ररन्धुः
 ररन्धथ ररन्धथुः ररन्ध
 ररन्ध ररन्धिव ररन्धिम

मतार्त रे ररद्ध रेव रेभ

आ० रध्यात् रध्यास्ताम् रध्यासुः
 रध्याः रध्यास्तम् रध्यास्त
 रध्यासम् रध्यास्व रध्यास्म

श्व० रधिता रधितारौ रधितारः
 रधितासि रधितास्थः रधितास्थ
 रधितास्मि रधितास्वः रधितास्मः
 रद्धा रद्धारौ रद्धारः
 रद्धासि रद्धास्थः रद्धास्थ
 रद्धास्मि रद्धास्वः रद्धास्मः

भ० रधिष्यति रधिष्यतः रधिष्यन्ति
 रधिष्यसि रधिष्यथः रधिष्यथ
 रधिष्यामि रधिष्यावः रधिष्यामः

रत्स्यति रत्स्यत रत्स्यन्ति
 रत्स्यसि रत्स्यथः रत्स्यथ
 रत्स्यामि रत्स्यावः रत्स्यामः

क्रि० अरधिष्यत् अरधिष्यताम् अरधिष्यन्
 अरधिष्यः अरधिष्यतम् अरधिष्यत
 अरधिष्यम् अरधिष्याव अरधिष्याम
 अरत्स्यत् अरत्स्यताम् अरत्स्यन्
 अरत्स्यः अरत्स्यतम् अरत्स्यत
 अरत्स्यम् अरत्स्याव अरत्स्याम

॥ तृपौच्-प्रीतौ ॥ तृप्त थवुं प्रसन्न थवुं

ब० तृप्यति तृप्यतः तृप्यन्ति
 तृप्यसि तृप्यथः तृप्यथ
 तृप्यामि तृप्यावः तृप्यामः

स० तृप्येत् तृप्येताम् तृप्येयुः
 तृप्येः तृप्येतम् तृप्येत
 तृप्येयम् तृप्येव तृप्येम

प० तृप्यतु तृप्यतात् तृप्यताम् तृप्यन्तु
 तृप्य , तृप्यतम् तृप्यत
 तृप्याणि तृप्याव तृप्याम

झ० अतृप्यत् अतृप्यताम् अतृप्यन्
 अतृप्यः अतृप्यतम् अतृप्यत
 अतृप्यम् अतृप्याव अतृप्याम

अ० अत्राप्यीत् अत्राप्यताम् अत्राप्युः
 अत्राप्यीः अत्राप्यतम् अत्राप्यत
 अत्राप्यम् अत्राप्यव अत्राप्यम

अताप्सीत्	अताप्ताम्	अताप्सु
अताप्सीः	अताप्ताम्	अताप्ताम्
अताप्सम्	अताप्सम्	अताप्सम्
अतर्पीत्	अतर्पिताम्	अतर्पिषुः
अतर्पीः	अतर्पिषुः	अतर्पिषुः
अतर्पिषम्	अतर्पिष्व	अतर्पिष्व
अतृपत्	अतृपताम्	अतृपन्
अतृपः	अतृपतम्	अतृपत
अतृपम्	अतृपाव	अतृपाम
प० ततर्प	ततृपतुः	ततृपुः
ततर्पिष	ततृपथुः	ततृप
ततर्प	ततृपिष	ततृपिम
मतान्तरे—	ततृप्य ततृप्य	ततृप्य ततृप्य
आ० तृप्यात्	तृप्यास्ताम्	तृप्यास्तुः
तृप्याः	तृप्यास्तम्	तृप्यास्त
तृप्यासम्	तृप्यास्व	तृप्यास्म
अ० तृप्ता	तृप्तारौ	तृप्तारः
तृप्तासि	तृप्तास्थः	तृप्तास्थ
तृप्तास्मि	तृप्तास्वः	तृप्तास्मः
तृप्ता	तृप्तारौ	तृप्तारः
तृप्तासि	तृप्तास्थः	तृप्तास्थ
तृप्तास्मि	तृप्तास्वः	तृप्तास्मः
तर्पिता	तर्पितारौ	तर्पितारः
तर्पितासि	तर्पितास्थः	तर्पितास्थ
तर्पितास्मि	तर्पितास्वः	तर्पितास्मः
अ० तृप्यति	तृप्यतः	तृप्यन्ति
तृप्यसि	तृप्यथः	तृप्यथ
तृप्यामि	तृप्यावः	तृप्यामः
तर्प्यति	तर्प्यतः	तर्प्यन्ति
तर्प्यसि	तर्प्यथः	तर्प्यथ
तर्प्यामि	तर्प्यावः	तर्प्यामः
तर्पिष्यति	तर्पिष्यतः	तर्पिष्यन्ति
तर्पिष्यसि	तर्पिष्यथः	तर्पिष्यथ
तर्पिष्यामि	तर्पिष्यावः	तर्पिष्यामः

कि० अत्रप्यत्	अत्रप्यताम्	अत्रप्य
अत्रप्यः	अत्रप्यतम्	अत्रप्यत
अत्रप्यम्	अत्रप्याव	अत्रप्याम
अतर्प्यत्	अतर्प्यताम्	अतर्प्यन्
अतर्प्यः	अतर्प्यतम्	अतर्प्यत
अतर्प्यम्	अतर्प्याव	अतर्प्याम
अतर्पिष्यत्	अतर्पिष्यताम्	अतर्पिष्यन्
अतर्पिष्यः	अतर्पिष्यतम्	अतर्पिष्यत
अतर्पिष्यम्	अतर्पिष्याव	अतर्पिष्याम

॥ वृषीच् हर्षमोहनयोः ॥

हर्षं पामबो, गर्षं करबो ।

व० वृष्यति	वृष्यतः	वृष्यन्ति
वृष्यसि	वृष्यथः	वृष्यथ
वृष्यामि	वृष्यावः	वृष्यामः
स० वृष्येत्	वृष्येताम्	वृष्येथुः
वृष्येः	वृष्येतम्	वृष्येत
वृष्येयम्	वृष्येय	वृष्येय
प० वृष्यमु	वृष्यतात्	वृष्यताम्
वृष्य	”	वृष्यतम्
वृष्यामि	वृष्याव	वृष्याम
अ० अवृष्यत्	अवृष्यताम्	अवृष्यन्
अवृष्यः	अवृष्यतम्	अवृष्यत
अवृष्यम्	अवृष्याव	अवृष्याम
अ० अवृष्यति	अवृष्यतः	अवृष्यन्ति
अवृष्यसि	अवृष्यथः	अवृष्यथ
अवृष्यामि	अवृष्यावः	अवृष्यामः
अवृष्येत्	अवृष्येताम्	अवृष्येथुः
अवृष्येः	अवृष्येतम्	अवृष्येत
अवृष्येयम्	अवृष्येय	अवृष्येय
अवृषीत्	अवृषिताम्	अवृषिषुः
अवृषीः	अवृषितम्	अवृषित
अवृषिषम्	अवृषिष्व	अवृषिष्व
अवृषीत्	अवृषिताम्	अवृषिषुः
अवृषीः	अवृषितम्	अवृषित
अवृषिषम्	अवृषिष्व	अवृषिष्व
अवृषत्	अवृषताम्	अवृषन्

अदृपः	अदृपतम्	अदृपत
अदृपम्	अदृपाव	अदृपाम
प० ददर्प	ददृपत्	ददृपुः
ददर्पिथ	ददृपथुः	ददृप
ददर्प	ददृपिष	ददृपिम
मतांतरे-ददृप्य । ददृप्ये । ददृप्य । ददृप्यम् ।		
आ० दृप्यात्	दृप्यास्ताम्	दृप्यास्तुः
दृप्याः	दृप्यास्तम्	दृप्यास्त
दृप्यासम्	दृप्यास्व	दृप्यास्म
अ० द्रप्ता	द्रप्तारौ	द्रप्तारः
द्रप्तासि	द्रप्तास्थः	द्रप्तास्थ
द्रप्तास्मि	द्रप्तास्वः	द्रप्तास्मः
दस्ता	दस्तारौ	दस्तारः
दस्तासि	दस्तास्थः	दस्तास्थ
दस्तास्मि	दस्तास्वः	दस्तास्मः
दपिता	दपितारौ	दपितारः
दपितासि	दपितास्थः	दपितास्थ
दपितास्मि	दपितास्वः	दपितास्मः
म० द्रप्स्यति	द्रप्स्यतः	द्रप्स्यन्ति
द्रप्स्यसि	द्रप्स्यथः	द्रप्स्यथ
द्रप्स्यामि	द्रप्स्यावः	द्रप्स्यामः
दप्स्यति	दप्स्यतः	दप्स्यन्ति
दप्स्यसि	दप्स्यथः	दप्स्यथ
दप्स्यामि	दप्स्यावः	दप्स्यामः
दपिष्यति	दपिष्यति	दपिष्यन्ति
दपिष्यसि	दपिष्यथः	दपिष्यथ
दपिष्यामि	दपिष्यावः	दपिष्यामः
कि० अद्रप्स्यत्	अद्रप्स्यताम्	अद्रप्स्यन्
अद्रप्स्यः	अद्रप्स्यतम्	अद्रप्स्यत
अद्रप्स्यम्	अद्रप्स्याव	अद्रप्स्याम
अदप्स्यत्	अदप्स्यतम्	अदप्स्यन्
अदप्स्यः	अदप्स्यतम्	अदप्स्यत
अदप्स्यम्	अदप्स्याव	अदप्स्याम

अदपिष्यत् अदपिष्यताम् अदपिष्यन्
 अदपिष्यः अदपिष्यतम् अदपिष्यत
 अदपिष्यम् अदपिष्याव अदपिष्याम
 ॥ कुपच्-क्रोधे ॥ क्रोध करवो ।
 कुप्यति । अकुपत् । कुकोप ।
 ॥ गुपच्-व्याकुलत्वे ॥ गभरावुं ।
 गुप्यति । अगुपत् । लुगोप ।
 ॥ युप रुप लुपच्-विमोहने ॥ मोह पामवो
 युप्यति । अयुपत् । युयोप ।
 रुप्यति । अरुपत् । दरोप ।
 लुप्यति । अलुपत् । लुलोप ।
 डिपच् क्षेपे केकवुं ॥
 डिप्यति । अडिपत् । डिडेप ।
 षट्पच्-समुच्छ्राये उवा थवु ॥
 वृप्यति । अस्तृपत् । तुष्टृप ।

॥ लुभच्-गादर्थे लोभ करवो ॥

व० लुभ्यति	लुभ्यतः	लुभ्यन्ति
लुभ्यसि	लुभ्यथः	लुभ्यथ
लुभ्यामि	लुभ्यावः	लुभ्यामः
ल० लुभ्येत्	लुभ्येताम्	लुभ्येयुः
लुभ्येः	लुभ्येकम्	लुभ्येत
लुभ्येयम्	लुभ्येव	लुभ्येम
प० लुभ्यतु	लुभ्यतात्	लुभ्यताम्
लुभ्य	लुभ्यतम्	लुभ्यत
लुभ्यानि	लुभ्याव	लुभ्याम
अ० अलुभ्यत्	अलुभ्यताम्	अलुभ्यन्
अलुभ्यः	अलुभ्यतम्	अलुभ्यत
अलुभ्यम्	अलुभ्याव	अलुभ्याम
अ० अलुभत्	अलुभताम्	अलुभन्
अलुभः	अलुभतम्	अलुभत
अलुभम्	अलुभाव	अलुभाम
प० लुलोभ	लुलुभतः	लुलुभुः
लुलोभिथ	लुलुभथुः	लुलुभ

लुलोभ	लुलुभिष	लुलुभिष
आ० लुभ्यात्	लुभ्यास्ताम्	लुभ्यासु
लुभ्याः	लुभ्यास्तम्	लुभ्यास्त
लुभ्यासम्	लुभ्यास्व	लुभ्यास्म
प्र० लोभिता	लोभितारौ	लोभितारः
लोभितासि	लोभितास्थः	लोभितास्थ
लोभितास्मि	लोभितास्वः	लोभितास्मः
लोब्धा	लोब्धारौ	लोब्धारः
लोब्धासि	लोब्धास्थः	लोब्धास्थ
लोब्धास्मि	लोब्धास्वः	लोब्धास्मः
भ० लोभिष्यति	लोभिष्यतः	लोभिष्यन्ति
लोभिष्यसि	लोभिष्यथः	लोभिष्यथ
लोभिष्यामि	लोभिष्यावः	लोभिष्यामः
क्रि० लोभिष्यत्	लोभिष्यताम्	लोभिष्यन्
लोभिष्यः	लोभिष्यतम्	लोभिष्यत
लोभिष्यम्	लोभिष्याव	लोभिष्याम
॥ क्षुभन्-सञ्जलने ॥	क्षोभ	पामवो,
गमराधुं, जलमल्लु,		
क्षुभ्यति । अक्षुभत् । पुक्षोभ ।		
॥ जभ तुभन्-द्विस्तायाम् ॥	मारुं ।	
नभ्यति । अनभत् । नेभिथ ।		
तुभ्यति । अतुभत् । तुतोभ ।		
॥ नद्यौ-अदर्शने ॥	नाद्य	पामवो ।
च० नद्यति	नद्यतः	नद्यन्ति
नद्यसि	नद्यथः	नद्यथ
नद्यामि	नद्यावः	नद्यामः
प्रणद्यति । परिणद्यति ।		
स० नद्येत्	नद्येताम्	नद्येयुः
नद्येः	नद्येतम्	नद्येत
नद्येयम्	नद्येव	नद्येयम
प० नद्यतु	नद्यतात्	नद्यताम्
नद्य	नद्यतम्	नद्यत
नद्यानि	नद्याव	नद्याम

अ० अनद्यत्	अनद्यताम्	अनद्यन्
अनद्यः	अनद्यतम्	अनद्यत
अनद्यम्	अनद्याव	अनद्याम
अ० अनेद्यत्	अनेद्यताम्	अनेद्यन्
अनेद्यः	अनेद्यतम्	अनेद्यत
अनेद्यम्	अनेद्याव	अनेद्याम
अनद्यत्	अनद्यताम्	अनद्यन्
अनद्यः	अनद्यतम्	अनद्यत
अनद्यम्	अनद्याव	अनद्याम
पाणिनीमते-अद्यतन्नाम्-अनद्यदित्यादिक्रमेण		
भवति० न तु-अनेद्यदित्यादि ।		
प० ननाद्य	नेद्यतुः	नेशुः
नेद्यिथ	नेद्यथुः	नेद्य
ननाद्य	ननद्य	नेद्यिथ
नेद्यिथ	नेद्यिथ	नेद्यिथ
मत्तान्तरे-ननष्ट । नेद्य । नेद्यम् । इत्यपि		
आ० नद्यात्	नद्यास्ताम्	नद्यासुः
नद्याः	नद्यास्तम्	नद्यास्त
नद्यासम्	नद्यास्व	नद्यास्म
भ० नदिता	नदितारौ	नदितारः
नदितासि	नदितास्थः	नदितारथ
नदितास्मि	नदितास्वः	नदितास्मः
नद्या	नद्यारौ	नद्यारः
नद्यासि	नद्यास्थः	नद्यास्थ
नद्यास्मि	नद्यास्वः	नद्यास्मः
भ० नदिष्यति	नदिष्यतः	नदिष्यन्ति
नदिष्यसि	नदिष्यथः	नदिष्यथ
नदिष्यामि	नदिष्यावः	नदिष्यामः
नद्व्यति	नद्व्यतः	नद्व्यन्ति
नद्व्यसि	नद्व्यथः	नद्व्यथ
नद्व्यामि	नद्व्यावः	नद्व्यामः
क्रि० अनदिष्यत्	अनदिष्यताम्	अनदिष्यन्
अनदिष्यः	अनदिष्यतम्	अनदिष्यत
अनदिष्यम्	अनदिष्याव	अनदिष्याम
अनद्व्यत्	अनद्व्यताम्	अनद्व्यन्
अनद्व्यः	अनद्व्यतम्	अनद्व्यत
अनद्व्यम्	अनद्व्याव	अनद्व्याम

॥ कुशत्र-रलेसणे ॥ मेढवुं ।
 कुश्यति । अकुशत् । चुकोश ।
 ॥ मृश-अश्व-अधःपतने ॥ नीचे पडवुं
 मृश्यति । अमृशत् । बभर्श ।
 म्रश्यति । अम्रशत् । बभ्रंशिम ।
 ॥ वृशच-वरणे ॥ स्वीकारवुं, चरवुं ।
 वृश्यति । अवृशत् । बवर्श ।
 ॥ कृशच-तनुत्वे ॥ क्षीण भवुं, पातळा भवुं
 कृश्यति । अकृशत् । चकर्श ।
 ॥ शृष्व-शोषणे ॥ सुकावुं ।

ब० शृष्यति शृष्यतः शृष्यन्ति
 शृष्यसि शृष्यथः शृष्यथ
 शृष्यामि शृष्यावः शृष्यामः
 स० शृष्येत् शृष्येताम् शृष्येथु
 शृष्येः शृष्येतम् शृष्येत
 शृष्येथम् शृष्येथ शृष्येथम्
 प० शृष्यतु शृष्यतात् शृष्यताम् शृष्यन्तु
 शृष्य " शृष्यतम् शृष्यत
 शृष्याणि शृष्यावः शृष्याम
 झ० अशृष्यत् अशृष्यताम् अशृष्यन्
 अशृष्यः अशृष्यतम् अशृष्यत
 अशृष्यम् अशृष्यावः अशृष्याम
 अ० अशृषत् अशृषताम् अशृषन्
 अशृषः अशृषतम् अशृषत
 अशृषम् अशृषावः अशृषाम
 प० शृषोष शृषोषतुः शृषोषुः
 शृषोषिथ शृषोषथुः शृषोष
 शृषोष शृषोषिवः शृषोषिम
 आ० शृष्यात् शृष्यास्ताम् शृष्यास्तुः
 शृष्याः शृष्यास्तम् शृष्यास्त
 शृष्यासम् शृष्यावः शृष्यास्म
 भव० शोष्ठा शोष्ठारौ शोष्ठारः
 शोष्ठसि शोष्ठस्थः शोष्ठस्थ
 शोष्ठस्मि शोष्ठस्वः शोष्ठस्मः

म०-शोक्ष्यति शोक्ष्यतः शोक्ष्यन्ति
 शोक्ष्यसि शोक्ष्यथः शोक्ष्यथ
 शोक्ष्यामि शोक्ष्यावः शोक्ष्यामः
 क्रि० अशोक्ष्यत् अशोक्ष्यताम् अशोक्ष्यन्
 अशोक्ष्यः अशोक्ष्यतम् अशोक्ष्यत
 अशोक्ष्यम् अशोक्ष्यावः अशोक्ष्याम
 ॥ दुष्व-वैकृत्ये रूपमङ्गो ॥ विकारी भवुं
 दोषवान् भवुं ॥
 ब० दुष्यति दुष्यतः दुष्यन्ति
 दुष्यसि दुष्यथः दुष्यथ
 दुष्यामि दुष्यावः दुष्यामः
 स० दुष्येत् दुष्येताम् दुष्येथुः
 दुष्येः दुष्येतम् दुष्येत
 दुष्येथम् दुष्येथ दुष्येथम्
 प० दुष्यतु, दुष्यतात् दुष्यताम् दुष्यन्तु
 दुष्य " दुष्यतम् दुष्यत
 दुष्याणि दुष्यावः दुष्याम
 झ० अदुष्यत् अदुष्यताम् अदुष्यन्
 अदुष्यः अदुष्यतम् अदुष्यत
 अदुष्यम् अदुष्यावः अदुष्याम
 अ० अदुषत् अदुषताम् अदुषन्
 अदुषः अदुषतम् अदुषत
 अदुषम् अदुषावः अदुषाम
 प० दुदोष दुदुषतुः दुदुषुः
 दुदोषिथ दुदुषथुः दुदुष
 दुदोष दुदुषिवः दुदुषिम
 आ० दुष्यात् दुष्यास्ताम् दुष्यास्तुः
 दुष्याः दुष्यास्तम् दुष्यास्त
 दुष्यासम् दुष्यावः दुष्यास्म
 भव० दोष्टा दोष्टारौ दोष्टारः
 दोष्टसि दोष्टस्थः दोष्टस्थ
 दोष्टस्मि दोष्टस्वः दोष्टस्मः
 म० दोक्ष्यति दोक्ष्यतः दोक्ष्यन्ति
 दोक्ष्यसि दोक्ष्यथः दोक्ष्यथ

दोक्ष्यामि	दोक्ष्यावः	दोक्ष्यामः
क्रि० अदोक्ष्यत्	अदोक्ष्यताम्	अदोक्ष्यन्
अदोक्ष्यः	अदोक्ष्यतम्	अदोक्ष्यत
अदोक्ष्यम्	अदोक्ष्याव	अदोक्ष्याम
॥ प्लुषूच् दाहे । दाहयुः ।		
प्लुष्यति । अप्लुषत । पुप्लोष ।		
॥ तुषंश्च हृषश्च-तुष्टौ ॥ प्रसज्ज शत्रुं ।		
ब० तुष्यति	तुष्यत	तुष्यन्ति
तुष्यसि	तुष्यथः	तुष्यथ
तुष्यामि	तुष्यावः	तुष्यामः
स० तुष्येत्	तुष्येताम्	तुष्येयुः
तुष्येः	तुष्येतम्	तुष्येत
तुष्येयम्	तुष्येव	तुष्येम
प० तुष्यन्तु	तुष्यन्तात्	तुष्यन्ताम् तुष्यन्तु
तुष्य	„	तुष्यतम् तुष्यत
तुष्याणि	तुष्याव	तुष्याम
झ० अनुष्यत्	अनुष्यताम्	अनुष्यन्
अनुष्यः	अनुष्यतम्	अनुष्यत
अनुष्यम्	अनुष्याव	अनुष्याम
अ० अनुषत्	अनुषताम्	अनुषन्
अनुषः	अनुषतम्	अनुषत
अनुषम्	अनुषाव	अनुषाम
प० तुतीष	तुतीषत्	तुतीषुः
तुतीषिथ	तुतीषथुः	तुतीष
तुतीष	तुतीषिथ	तुतीषिथ
आ० तुष्यात्	तुष्यास्ताम्	तुष्यास्तुः
तुष्याः	तुष्यास्तम्	तुष्यास्त
तुष्यासम्	तुष्यास्व	तुष्यास्म
श्व० तोष्टा	तोष्टारौ	तोष्टारः
तोष्टासि	तोष्टास्थः	तोष्टास्थ
तोष्टास्मि	तोष्टास्वः	तोष्टास्मः
भ० तोक्ष्यति	तोक्ष्यतः	तोक्ष्यन्ति
तोक्ष्यसि	तोक्ष्यथः	तोक्ष्यथ
तोक्ष्यामि	तोक्ष्यावः	तोक्ष्यामः
क्रि० अतोक्ष्यत्	अतोक्ष्यताम्	अतोक्ष्यन्
अतोक्ष्यः	अतोक्ष्यतम्	अतोक्ष्यत

अतोक्ष्यम्	अतोक्ष्याव	अतोक्ष्याम
हृष्यति । अहृषत् । जहर्ष ।		
॥ रुषच्-रोषे ॥ क्रोध करवो ॥		
ब० रुष्यति	रुष्यतः	रुष्यन्ति
रुष्यसि	रुष्यथः	रुष्यथ
रुष्यामि	रुष्यावः	रुष्यामः
स० रुष्येत्	रुष्येताम्	रुष्येयुः
रुष्येः	रुष्येतम्	रुष्येत
रुष्येयम्	रुष्येव	रुष्येम
प० रुष्यन्तु	रुष्यन्तात्	रुष्यन्ताम् रुष्यन्तु
रुष्य	„	रुष्यतम् रुष्यत
रुष्याणि	रुष्याव	रुष्याम
झ० अरुष्यत्	अरुष्यताम्	अरुष्यन्
अरुष्यः	अरुष्यतम्	अरुष्यत
अरुष्यम्	अरुष्याव	अरुष्याम
अ० अरुषत्	अरुषताम्	अरुषन्
अरुषः	अरुषतम्	अरुषत
अरुषम्	अरुषाव	अरुषाम
प० रुरोष	रुष्यन्तुः	रुष्युः
रुरोषिथ	रुष्यथुः	रुष्य
रुरोष	रुष्यिथ	रुष्यिथ
आ० रुष्यात्	रुष्यास्ताम्	रुष्यास्तुः
रुष्याः	रुष्यास्तम्	रुष्यास्त
रुष्यासम्	रुष्यास्व	रुष्यास्म
प्रथ० रोष्टा	रोष्टारौ	रोष्टारः
रोष्टासि	रोष्टास्थः	रोष्टास्थ
रोष्टास्मि	रोष्टास्वः	रोष्टास्मः
रोषिता	रोषितारौ	रोषितारः
रोषितासि	रोषितास्थः	रोषितास्थ
रोषितास्मि	रोषितास्वः	रोषितास्मः
भ० रोषिष्यति	रोषिष्यतः	रोषिष्यन्ति
रोषिष्यसि	रोषिष्यथः	रोषिष्यथ
रोषिष्यामि	रोषिष्यावः	रोषिष्यामः
क्रि० अरोषिष्यत्	अरोषिष्यताम्	अरोषिष्यन्
अरोषिष्यः	अरोषिष्यतम्	अरोषिष्यत
अरोषिष्यम्	अरोषिष्याव	अरोषिष्याम

॥ जितृषञ्च-पिपासायाम् तरसं लागवी ।

ब० तृष्यति	तृष्यतः	तृष्यन्ति
तृष्यसि	तृष्यथः	तृष्यथ
तृष्यामि	तृष्यावः	तृष्यामः

स० तृष्येत्	तृष्येताम्	तृष्येयुः
तृष्येः	तृष्येतम्	तृष्येत
तृष्येयम्	तृष्येव	तृष्येम

प० वृष्यतु वृष्यतात् वृष्यताम् वृष्यन्तु
वृष्य " वृष्यतम् वृष्यत
वृष्याणि वृष्याव वृष्याम्

४० अतृष्यत्	अतृष्यताम्	अतृष्यन्
अतृष्यः	अतृष्यतम्	अतृष्यत
अतृष्यम्	अतृष्याव	अतृष्याम

अ० अतृषत्	अतृषताम्	अतृषन्
अतृषः	अतृषतम्	अतृषत
अतृषम्	अतृषाव	अतृषाम

प० तत्तर्ष	तत्तृषतुः	तत्तृषुः
तत्तर्षिंश्च	तत्तृषतुः	तत्तृष
तत्तर्षिंश्च	तत्तृषतुः	तत्तृष
तत्तर्ष	तत्तृषिष	तत्तृषि

आ० तृष्यात्	तृष्यास्ताम्	तृष्यासुः
नृष्याः	तृष्यास्तम्	तृष्यास्त
तृष्यास्तम्	तृष्यास्व	तृष्यास्म

प्रब० तर्षिता तर्षितारी तर्षितारः
तर्षितासि तर्षितास्यः तर्षितास्य
तर्षितास्मि तर्षितास्वः तर्षितास्मः

म० तर्षिष्यति तर्षिष्यत तर्षिष्यन्ति
तर्षिष्यसि तर्षिष्यथ तर्षिष्यथ
तर्षिष्यामि तर्षिष्यावः तर्षिष्यामः

क्रि० अतर्षिष्यत् अतर्षिष्यताम् अतर्षिष्यन्
अतर्षिष्यः अतर्षिष्यतम् अतर्षिष्यत
अतर्षिष्यम् अतर्षिष्याव अतर्षिष्याम

॥ प्रिलषंश्च-आलिङ्गने ॥ भेटवुं ।

व० प्रिलभ्यति प्रिलभ्यत प्रिलभ्यन्ति

प्रिल्लस्यसि प्रिल्लस्यथः प्रिल्लस्यथ
प्रिल्लस्यामि प्रिल्लस्यावः प्रिल्लस्यामः

स०	प्रिलभ्येत	प्रिलभ्येताम्	प्रिलभ्येयुः
	प्रिलभ्येः	प्रिलभ्येतम्	प्रिलभ्येत
	प्रिलभ्येयम्	प्रिलभ्येव	प्रिलभ्येम

प० प्रिष्ठ्यतु तात् प्रिष्ठ्यताम् प्रिष्ठ्यन्तु
प्रिष्ठ्य " प्रिष्ठ्यतम् प्रिष्ठ्यत
प्रिष्ठ्याणि प्रिष्ठ्याश्च प्रिष्ठ्याम्

४०. अश्लिष्यत् अश्लिष्यताम् अश्लिष्यन्
अश्लिष्यः अश्लिष्यतम् अश्लिष्यत
अश्लिष्यसु अश्लिष्याव अश्लिष्याम

अ० अशिक्षित अशिक्षिताम् अशिक्षितान्
अशिक्षि अशिक्षितम् अशिक्षितत
अशिक्षिम् अशिक्षिष्व अशिक्षिष्वाम्
अशिक्षित कन्यां चैत्रः

अश्लिषत् अश्लिषताम् अश्लिषन्
अश्लिषः अश्लिषतम् अश्लिषत
अश्लिषम् अश्लिषाव अश्लिषाम्
समाश्लिषत् जतु च काष्ठे च

प० शिप्रलेष शिप्रिलवतुः शिप्रिलपुः
शिप्रलेषिय शिप्रिलवथुः शिप्रिलव
शिप्रलेष शिप्रिलषिय शिप्रिलषिम

मा० श्लिष्यात् श्लिष्यास्ताम् श्लिष्यासुः
 श्लिष्याः श्लिष्यास्तम् श्लिष्यास्त
 श्लिष्यासम् श्लिष्यास्व श्लिष्यास्म

प्रच० प्रलेष्टा	प्रलेष्टरौ	प्रलेष्टारः
प्रलेष्टासि	प्रलेष्टास्यः	प्रलेष्टास्य
प्रलेष्टास्मि	प्रलेष्टास्वः	प्रलेष्टास्म

म० प्रलेक्ष्यति	प्रलेक्ष्यतः	प्रलेक्ष्यन्ति
प्रलेक्ष्यसि	प्रलेक्ष्यथ	प्रलेक्ष्यथ
प्रलेक्ष्यामि	प्रलेक्ष्यावः	प्रलेक्ष्यामः

क्रि० अप्लेक्ष्यत् अप्लेक्ष्यताम् अप्लेक्षन्
 अप्लेक्ष्यः अप्लेक्ष्यतम् अप्लेक्ष्यत
 अप्लेक्ष्यम् अप्लेक्ष्याव अप्लेक्ष्याम

॥ प्युष प्युष पुसश्च-विभागे ॥

विभाग करवी, भागहुं, चीळहुं भूसहुं

प्युष्यति । अप्युषत् । प्युषीष ।

प्युष्यति । अप्युसत् । पुप्योस ।

पुस्यति । अपुसत् । पुणोस ।

॥ विसश्च-प्रेरणे ॥

विस्यति । अविसत् । विवेस । विविसतुः

॥ कुस्त्व-श्लेष्णे ॥ मेत्तुं ॥

कुस्यति । अकुसत् । चुकोस ।

॥ अस्त्व-क्षेपणे ॥ कैःकतुं

व० अस्यति अस्यत अस्यन्ति
अस्यसि अस्यथ अस्यथ
अस्यामि अस्याव अस्यामः

स० अस्वेत् अस्वेताम् अस्वेयुः
अस्वेः अस्वेतम् अस्वेत
अस्वेयम् अस्वेव अस्वेम

प० अस्यतु अस्यतात् अस्यताम् अस्यन्तु
अस्य अस्यतात् अस्यतम् अस्यत
अस्यानि अस्याव अस्याम

झ० आस्यत् आस्यताम् आस्यन्
आस्यः आस्यतम् आस्यत
आस्यम् आस्याव आस्याम

अ० आस्यत् आस्यताम् आस्यन्
आस्यः आस्यतम् आस्यत
आस्यम् आस्याव आस्याम

प० आस आसतुः आसु
आसिथ आसथुः आसथ
आस आसिव आसिम

॥ अस्यात् अस्यास्ताम् अस्यास्तुः
अस्याः अस्यास्तम् अस्यास्त
अस्यासम् अस्यास्व अस्यास्म

ख० असिता असितारी असितारः
असितासि असितास्यः असितास्थ

असितास्मि असितास्वः असितास्मः

म० असिष्यति असिष्यतः असिष्यथ
असिष्यसि असिष्यथः असिष्यथ
असिष्यामि असिष्यावः असिष्यामः

क्रि० आसिष्यत् आसिष्यताम् आसिष्यन्
आसिष्यः आसिष्यतम् आसिष्यत
आसिष्यम् आसिष्याव आसिष्याम

॥ यस्त्व-प्रयत्ने ॥ महेनत करवी,

यत्न करवी,

व० संयस्यति संयस्यतः संयस्यन्ति
संयस्यसि संयस्यथ संयस्यथ
संयस्यामि संयस्यावः संयस्यामः

स० संयसति संयसतः संयसन्ति
संयससि संयसथ संयसथ
संयसामि संयसावः संयसामः

स० संयस्येत् संयस्येताम् संयस्येयुः
संयस्येः संयस्येतम् संयस्येत
संयस्येयम् संयस्येव संयस्येम
संयसेत् संयसेताम् संयसेयुः
संयसेः संयसेतम् संयसेत
संयसेयम् संयसेव संयसेम

प० संयस्यतु संयस्यतात् संयस्यताम् संयस्यन्तु
संयस्य संयस्यतम् संयस्यत
संयस्यानि संयस्याव संयस्याम
संयसतु संयसतात् संयसताम् संयसन्तु
संयस संयसतात् संयसतम् संयसत
संयसानि संयसाव संयसाम

झ० समयस्यत् समयस्यताम् समयस्यन्
समयस्यः समयस्यतम् समयस्यत
समयस्यम् समयस्याव समयस्याम
समयसत् समयसताम् समयसन्
समयसः समयसतम् समयसत
समयसम् समयसाव समयसाम

एव यन्यति यस्ति, प्रादिपुर.सर तु
प्रयस्यति आयस्यति ।

अ० समयसत् समयसताम् समयसन्
समयस. समयसतम् सयसन्त
समयसम् समयसाव समयसाम

प० ययाम येसन्ः येसुः
येसिथ येसथुः येम
ययास ययन येसिथ येमिभ

आ० यस्यात् यस्यास्ताम् यस्यासुः
यस्याः यस्यास्तम् यस्यास्त
यस्यासम् यस्यास्व यस्यास्म

श्व० यसिता यसितारौ यसितारः
यसितासि यसितास्थः यसितास्थ
यसितास्मि यसितास्व यसितास्म

भ० यसिष्यति यसिष्यतः यमिष्यन्ति
यसिष्यसि यमिष्यथ यमिष्यथ
यसिष्यामि यमिष्यावः यमिष्यामः

क्रि० अयसिष्यत् अयसिष्यताम् अयसिष्यन्
अयमिष्य अयसिष्यतम् अयसिष्यत
अयसिष्यम् अयसिष्याव अयसिष्याम

॥ जसृच्-मोक्षणे ॥ मुक्तु ।
जस्यति । अजसत् । जेसिथ ।

॥ तसृच्-उपश्रये ॥ शीघ्रं यवुं ।
तस्यति । अनसत् । तेसिथ ।
दस्यति । अदसत् । देसिथ ।

॥ वसृच्-स्तम्भे ॥ वसवुं ।
वस्यति । अवसत् । ववसिथ ।

॥ वुसृच्-उत्सर्गे ॥ तजु ।
वुस्यति । अवुसत् । वुवोम ।

॥ मुसृच्-खण्डने ॥ खाडवुं ।
मुस्यति । अमुसत् । मुमोस ।

॥ मसृच्-परिणामे ॥ विकार पामवुं,
रूपांतरं यवुं, मापवुं ।
मस्यति । अमसत् । मेसिथ ।

॥ शम् दमृच् उपशमे । शांतं यवुं ।

व० शाम्यति शाम्यतः शाम्यन्ति
शाम्यसि शाम्यथः शाम्यथ
शाम्यामि शाम्यावः शाम्यामः

स० शाम्येत् शाम्येताम् शाम्येयुः
शाम्ये शाम्येतम् शाम्येत
शाम्येयम् शाम्येव शाम्येम

प० शाम्यत् तात् शाम्यताम् शाम्यन्तु
शाम्य „ शाम्यन्तम् शाम्यन्त
शाम्यानि शाम्याव शाम्याम

श्व० अशाम्यत् अशाम्यताम् अशाम्यन्
अशाम्यः अशाम्यतम् अशाम्यन्त
अशाम्यम् अशाम्याव अशाम्याम

अ० अशमत् अशमताम् अशमन्
अशमः अशमतम् अशमत
अशमम् अशमाव अशमाम

प० अशाम शेमत्ः शैम्ः
शैमिथ शैमथुः शैम
अशाम अशम शैमिथ शैमिभ

आ० शम्यात् शम्यास्ताम् शम्यासुः
शम्याः शम्यास्तम् शम्यास्त
शम्यासम् शम्यास्व शम्यास्म

श्व० शमिता शमितारौ शमितारः
शमितसि शमितास्थः शमितास्थ
शमितास्मि शमितास्व शमितास्म

भ० शमिष्यति शमिष्यतः शमिष्यन्ति
शमिष्यसि शमिष्यथः शमिष्यथ
शमिष्यामि शमिष्यावः शमिष्यामः

क्रि० अशमिष्यत् अशमिष्यताम् अशमिष्यन्
अशमिष्यः अशमिष्यतम् अशमिष्यत
अशमिष्यम् अशमिष्याव अशमिष्याम

व० दाम्यति दाम्यतः दाम्यन्ति
दाम्यसि दाम्यथः दाम्यथ
दाम्यामि दाम्यावः दाम्यामः

स०	दाभ्येत्	दाभ्येताम्	दाभ्येयुः
	दाभ्येः	दाभ्येतम्	दाभ्येत
	दाभ्येयम्	दाभ्येव	दाभ्येम
प०	दाभ्यतु	तात् दाभ्यताम्	दाभ्यन्तु
	दाभ्य	दाभ्यतम्	दाभ्यत
	दाभ्यानि	दाभ्याव	दाभ्याम
ह्र०	अदाभ्यत्	अदाभ्यताम्	अदाभ्यन्
	अदाभ्यः	अदाभ्यतम्	अदाभ्यत
	अदाभ्यम्	अदाभ्याव	अदाभ्याम
अ०	अदभत्	अदभताम्	अदभन्
	अदभः	अदभतम्	अदभत
	अदभम्	अदभाव	अदभाम
प०	ददाम	देमत्	देमुः
	देमिथ	देमथुः	देम
	ददाम	ददम	देमिथ
आ०	दभ्यात्	दभ्यास्ताम्	दभ्यास्तुः
	दभ्याः	दभ्यास्तम्	दभ्यास्त
	दभ्यासम्	दभ्यास्व	दभ्यास्म
प्र०	दमिता	दमितारौ	दमितारः
	दमितासि	दमितास्यः	दमितास्व
	दमितास्मि	दमितास्व	दमितास्मः
भ०	दमिष्यति	दमिष्यतः	दमिष्यन्ति
	दमिष्यसि	दमिष्यथः	दमिष्यथ
	दमिष्यामि	दमिष्यावः	दमिष्यामः
क्रि०	अदमिष्यत्	अदमिष्यताम्	अदमिष्यन्
	अदमिष्यः	अदमिष्यतम्	अदमिष्यत
	अदमिष्यम्	अदमिष्याव	अदमिष्याम
	॥ तमुच्-कांक्षायाम् ॥	इच्छुः	॥
व०	ताभ्यति	ताभ्यतः	ताभ्यन्ति
	ताभ्यसि	ताभ्यथः	ताभ्यथ
	ताभ्यामि	ताभ्यावः	ताभ्यामः
स०	ताभ्येत्	ताभ्येताम्	ताभ्येयुः
	ताभ्येः	ताभ्येतम्	ताभ्येत
	ताभ्येयम्	ताभ्येव	ताभ्येम

प०	ताभ्यतु	तात् ताभ्यताम्	ताभ्यन्तु
	ताभ्य	ताभ्यतम्	ताभ्यत
	ताभ्यानि	ताभ्याव	ताभ्याम
ह्र०	अताभ्यत्	अताभ्यताम्	अताभ्यन्
	अताभ्यः	अताभ्यतम्	अताभ्यत
	अताभ्यम्	अताभ्याव	अताभ्याम
अ०	अतभत्	अतभताम्	अतभन्
	अतभः	अतभतम्	अतभत
	अतभम्	अतभाव	अतभाम
प०	तभाम	तेमत्	तेमुः
	तेमिथ	तेमथुः	तेम
	तभाम	ततम	तेमिथ
आ०	तभ्यात्	तभ्यास्ताम्	तभ्यास्तुः
	तभ्याः	तभ्यास्तम्	तभ्यास्त
	तभ्यासम्	तभ्यास्व	तभ्यास्म
प्र०	तमिता	तमितारौ	तमितारः
	तमितासि	तमितास्यः	तमितास्व
	तमितास्मि	तमितास्व	तमितास्मः
भ०	तमिष्यति	तमिष्यतः	तमिष्यन्ति
	तमिष्यसि	तमिष्यथः	तमिष्यथ
	तमिष्यामि	तमिष्यावः	तमिष्यामः
क्रि०	अतमिष्यत्	अतमिष्यताम्	अतमिष्यन्
	अतमिष्यः	अतमिष्यतम्	अतमिष्यत
	अतमिष्यम्	अतमिष्याव	अतमिष्याम
	॥ अमूच्-खेदतमसोः ॥	थाकी जवुं ।	
	तपवुं	खेद	पामवो ।
व०	आभ्यति	आभ्यतः	आभ्यन्ति
	आभ्यसि	आभ्यथः	आभ्यथ
	आभ्यामि	आभ्यावः	आभ्यामः
स०	आभ्येत्	आभ्येताम्	आभ्येयुः
	आभ्येः	आभ्येतम्	आभ्येत
	आभ्येयम्	आभ्येव	आभ्येम
प०	आभ्यतु	तात् आभ्यताम्	आभ्यन्तु
	आभ्य	आभ्यतम्	आभ्यत

आभ्याणि	आभ्याव	आभ्याम
४० अआभ्यत्	अआभ्यताम्	अआभ्यन्
अआभ्यः	अआभ्यतम्	अआभ्यत
अआभ्यम्	अआभ्याव	अआभ्याम
अ० अभमत	अभमताम्	अभमन्
अभमः	अभमतम्	अभमत
अभमम्	अभमाव	अभमाम
प० इआम	इआमतुः	इआमुः
इआमिथ	इआमथुः	इआम
इआम इआम इआमिथ		इआमिम
६० अभ्यात्	अभ्यास्ताम्	अभ्यासुः
अभ्याः	अभ्यास्तम्	अभ्यास्त
अभ्यासम्	अभ्यास्व	अभ्यास्म
७० अभिता	अभितारौ	अभितार.
अभितासि	अभितास्थ.	अभितास्थ
अभितास्मि	अभितास्वः	अभितास्मः
८० अभिष्यति	अभिष्यतः	अभिष्यन्ति
अभिष्यसि	अभिष्यथः	अभिष्यथ
अभिष्यामि	अभिष्यावः	अभिष्यामः
क्रि० अअभिष्यत्	अअभिष्यताम्	अअभिष्यन्
अअभिष्यः	अअभिष्यतम्	अअभिष्यत
अअभिष्यम्	अअभिष्याव	अअभिष्याम
॥ अनुव्-अनवस्थाने ॥ भभवुं ।		
९० आभ्यति	आभ्यतः	आभ्यन्ति
आभ्यसि	आभ्यथः	आभ्यथ
आभ्यामि	आभ्याव	आभ्याम.
अभति	अमतः	अमन्ति
अमसि	अमथः	अमथ
अमामि	अमाव.	अमामः
स० आभ्येत्	आभ्येताम्	आभ्येयुः
आभ्येः	आभ्येतम्	आभ्येत
आभ्येयम्	आभ्येव	आभ्येम
अमेत्	अमेताम्	अमेयुः
अमेः	अमेतम्	अमेत

प्रमेयम्	अमेव	अमेय
प० आम्प्यत्	आम्प्यतात्	आम्प्यताम्
आम्प्य	आम्प्यतम्	आम्प्यत
आम्प्याणि	आम्प्याव	आम्प्याम
अमत्	अमतात्	अमताम्
अम	अमतम्	अमत
अमाणि	अमाव	अमाम
अ० अआम्प्यत्	अआम्प्यताम्	अआम्प्यन्
अआम्प्यः	अआम्प्यतम्	अआम्प्यत
अआम्प्यम्	अआम्प्याव	अआम्प्याम
अअमत्	अअमताम्	अअमन्
अअमः	अअमतम्	अअमत
अअमम्	अअमाव	अअमाम
अ० अअमत्	अअमताम्	अअमन्
अअमः	अअमतम्	अअमत
अअमम्	अअमाव	अअमाम
प० वज्राम	वज्रमत्	वज्रम्
वज्रमिथ	वज्रमथुः	वज्रम
वज्रमिथ	वज्रमथुः	वज्रम
वज्राम	वज्रमिथ	वज्रमिथ
वज्रम	वज्रमिथ	वज्रमिथ
आ० अम्प्यात्	अम्प्यास्ताम्	अम्प्यास्तुः
अम्प्याः	अम्प्यास्तम्	अम्प्यास्त
अम्प्यास्तम्	अम्प्यास्त्व	अम्प्यास्म
अ० अमिता	अमितागै	अमितारः
अमितासि	अमितास्थः	अमितास्थ
अमितास्मि	अमितास्वः	अमितास्मः
अ० अमिष्यति	अमिष्यतः	अमिष्यन्ति
अमिष्यसि	अमिष्यथः	अमिष्यथ
अमिष्यामि	अमिष्यावः	अमिष्यामः
कि० अअमिष्यत्	अअमिष्यताम्	अअमिष्यन्
अअमिष्यः	अअमिष्यतम्	अअमिष्यत
अअमिष्यम्	अअमिष्याव	अअमिष्याम

॥ क्षमौञ्ज-सहने ॥ सहन करहुं ।

व० क्षाम्यति	क्षाम्यतः	क्षाम्यन्ति
क्षाम्यसि	क्षाम्यथः	क्षाम्यथ
क्षाम्यामि	क्षाम्यावः	क्षाम्यामः
स० क्षाम्येत्	क्षाम्येताम्	क्षाम्येयुः
क्षाम्येः	क्षाम्येतम्	क्षाम्येत
क्षाम्येयम्	क्षाम्येव	क्षाम्येम

प० क्षाम्यतु	तात् क्षाम्यताम्	क्षाम्यन्तु
क्षाम्य	क्षाम्यतम्	क्षाम्यत
क्षाम्याणि	क्षाम्याव	क्षाम्याम

झ० अक्षाम्यत्	अक्षाम्यताम्	अक्षाम्यन्
अक्षाम्यः	अक्षाम्यतम्	अक्षाम्यत
अक्षाम्यम्	अक्षाम्याव	अक्षाम्याम

अ० अक्षमत्	अक्षमताम्	अक्षमन्
अक्षमः	अक्षमतम्	अक्षमत
अक्षमम्	अक्षमाव	अक्षमाम

प० चक्षाम	चक्षमतुः	चक्षुः
चक्षामिथ	चक्षमथुः	चक्षम
चक्षाम चक्षम चक्षमिथ		चक्षमिम
मतातदै चक्षन्थ चक्षन्व		चक्षन्म

आ० क्षम्यात्	क्षम्यास्ताम्	क्षम्यास्तुः
क्षम्याः	क्षम्यास्तम्	क्षम्यास्त
क्षम्यासम्	क्षम्यास्व	क्षम्यास्म

प्र० क्षमिता	क्षमितारौ	क्षमितारः
क्षमितालि	क्षमितस्थः	क्षमितस्थ
क्षमितास्मि	क्षमितास्वः	क्षमितास्मः
क्षन्तां	क्षन्तारौ	क्षन्तारः
क्षन्तालि	क्षन्तस्थः	क्षन्तस्थ
क्षन्तास्मि	क्षन्तास्वः	क्षन्तास्मः

म० क्षमिष्यति	क्षमिष्यतः	क्षमिष्यन्ति
क्षमिष्यसि	क्षमिष्यथः	क्षमिष्यथ
क्षमिष्यामि	क्षमिष्यावः	क्षमिष्यामः
क्षस्यति	क्षस्यतः	क्षस्यन्ति
क्षस्यसि	क्षस्यथः	क्षस्यथ

क्षस्यामि	क्षस्यावः	क्षस्यामः
क्रि० अक्षमिष्यत्	अक्षमिष्यताम्	अक्षमिष्यन्
अक्षमिष्यः	अक्षमिष्यतम्	अक्षमिष्यत
अक्षमिष्यम्	अक्षमिष्याव	अक्षमिष्याम
अक्षस्यत्	अक्षस्यताम्	अक्षस्यन्
अक्षस्यः	अक्षस्यतम्	अक्षस्यत
अक्षस्यम्	अक्षस्याव	अक्षस्याम
॥ मदैश्-हर्षे ॥ हर्षे यथो ।		

व० माद्यति	माद्यतः	माद्यन्ति
माद्यसि	माद्यथः	माद्यथ
माद्यामि	माद्यावः	माद्यामः

स० माद्येत्	माद्येताम्	माद्येयुः
माद्येः	माद्येतम्	माद्येत
माद्येयम्	माद्येव	माद्येम

प० माद्यतु	माद्यतात्	माद्यताम्
माद्य	माद्यतम्	माद्यत
माद्यानि	माद्याव	माद्याम

झ० अमाद्यत्	अमाद्यताम्	अमाद्यन्
अमाद्यः	अमाद्यतम्	अमाद्यत
अमाद्यम्	अमाद्याव	अमाद्याम

अ० अमदत्	अमदताम्	अमदन्
अमदः	अमदतम्	अमदत
अमदम्	अमदाव	अमदाम

प० ममाद	मेदतुः	मेदुः
मेदिथ	मेदथुः	मेद
ममाद ममद मेदिथ		मेदिम

आ० मद्यात्	मद्यास्ताम्	मद्यास्तुः
मद्याः	मद्यास्तम्	मद्यास्त
मद्यासम्	मद्यास्व	मद्यास्म

प्र० मदिता	मदितारौ	मदितारः
मदितालि	मदितास्थः	मदितास्थ
मदितास्मि	मदितास्वः	मदितास्मः

म० मदिष्यति	मदिष्यतः	मदिष्यन्ति
मदिष्यसि	मदिष्यथः	मदिष्यथ
मदिष्यामि	मदिष्यावः	मदिष्यामः

क्रि० अमदिष्यत् अमदिष्यताम् अमदिष्यन्
अमदिष्यः अमदिष्यतम् अमदिष्यत
अमदिष्यम् अमदिष्याव अमदिष्याम

॥ कलमुच्-ग्लानौ ॥ ग्लानी थवी ।

व० कलाम्यति कलाम्यतः कलाम्यन्ति
कलाम्यसि कलाम्यथः कलाम्यथ

कलाम्यामि कलाम्यावः कलाम्यामः

स० कलाम्येत् कलाम्येताम् कलाम्येयुः
कलाम्येः कलाम्येतम् कलाम्येत
कलाम्येयम् कलाम्येव कलाम्येम

प० कलाम्यन्तु तात् कलाम्यताम् कलाम्यन्तु
कलाम्य " कलाम्यतम् कलाम्यत
कलाम्यानि कलाम्याव कलाम्याम

झ० अकलाम्यत् अकलाम्यताम् अकलाम्यन्
अकलाम्यः अकलाम्यतम् अकलाम्यत
अकलाम्यम् अकलाम्याव अकलाम्याम

ञ० अकलमत् अकलमताम् अकलमन्
अकलमः अकलमतम् अकलमत
अकलमम् अकलमाव अकलमाम

प० चकलाम चकलमतुः चकलमुः
चकलमिथ चकलमथुः चकलम
चकलाम चकलम चकलमिथ चकलमिम

आ० कलम्यात् कलम्यास्ताम् कलम्यासुः
कलम्याः कलम्यास्तम् कलम्यास्त
कलम्यासम् कलम्यास्व कलम्यास्म

इव० कलमिता कलमितारौ कलमितारः
कलमितासि कलमितार्यः कलमितार्य
कलमितास्मि कलमितार्वः कलमितार्वः

भ० कलमिष्यति कलमिष्यतः कलमिष्यन्ति
कलमिष्यसि कलमिष्यथः कलमिष्यथ
कलमिष्यामि कलमिष्यावः कलमिष्यामः

क्रि० अकलमिष्यत् अकलमिष्यताम् अकलमिष्यन्
अकलमिष्यः अकलमिष्यतम् अकलमिष्यत
अकलमिष्यम् अकलमिष्याव अकलमिष्याम

॥ मुदौच्-वैचित्ये ॥ मोह पामथो,
गांडा थवुं मुदौत्तुं ॥

व० मुदति मुदतः मुदन्ति
मुदसि मुदथः मुदथ
मुदामि मुदावः मुदामः

स० मुदोत् मुदोताम् मुदोयुः
मुदोः मुदोतम् मुदोत
मुदोयम् मुदोव मुदोम

प० मुदतु मुदतात् मुदताम् मुदन्तु
मुदा " मुदतम् मुदत
मुदानि मुदाव मुदाम

झ० अमुदत् अमुदताम् अमुदन्
अमुदः अमुदतम् अमुदत
अमुदम् अमुदाव अमुदाम

ञ० अमुदत् अमुदताम् अमुदन्
अमुदः अमुदतम् अमुदत
अमुदम् अमुदाव अमुदाम

प० मुमोह मुमुदवुः मुमुहुः
मुमोहसि मुमुदथुः मुमुह
मुमोह मुमुहिव मुमुहिव

मतांतरे मुमोग्ध मुमोढ, मुमुह मुमुह

आ० मुदान् मुदास्ताम् मुदासुः
मुदाः मुदास्तम् मुदास्त
मुदासम् मुदास्व मुदास्म

इव० मोहिता मोहितारौ मोहितारः
मोहितासि मोहितास्यः मोहितास्य
मोहितास्मि मोहितास्वः मोहितास्मः

मोग्धा मोग्धारौ मोग्धारः
मोग्धासि मोग्धास्यः मोग्धास्य
मोग्धास्मि मोग्धास्वः मोग्धास्म

मोढा मोढारौ मोढारः
मोढासि मोढास्यः मोढास्य
मोढास्मि मोढास्वः मोढास्मः

भ० मोहिष्यति मोहिष्यतः मोहिष्यन्ति
मोहिष्यसि मोहिष्यथः मोहिष्यथ
मोहिष्यामि मोहिष्यावः मोहिष्यामः

मोक्ष्यति मोक्ष्यतः मोक्ष्यन्ति
मोक्ष्यसि मोक्ष्यथः मोक्ष्यथ
मोक्ष्यामि मोक्ष्यावः मोक्ष्यामः

क्रि० अमोहिष्यत् अमोहिष्यताम् अमोहिष्यन्
अमोहिष्यः अमोहिष्यतम् अमोहिष्यत
अमोहिष्यम् अमोहिष्याव अमोहिष्याम
अमोक्ष्यत् अमोक्ष्यताम् अमोक्ष्यन्
अमोक्ष्यः अमोक्ष्यतम् अमोक्ष्यत
अमोक्ष्यम् अमोक्ष्याव अमोक्ष्याम

॥ मुहौच्-जिघांसायाम् ॥ हणवानी
इच्छा करणी ।

व० मुह्यति मुह्यतः मुह्यन्ति
मुह्यसि मुह्यथः मुह्यथ
मुह्यामि मुह्यावः मुह्यामः

स० मुह्येत् मुह्येताम् मुह्येयुः
मुह्येः मुह्येतम् मुह्येत
मुह्येयम् मुह्येव मुह्येम

प० मुह्यत् मुह्यताम् मुह्यताम् मुह्यन्तु
मुह्य " मुह्यतम् मुह्यत
मुह्याणि मुह्याव मुह्याम

झ० अमुह्यत् अमुह्यताम् अमुह्यन्
अमुह्यः अमुह्यतम् अमुह्यत
अमुह्यम् अमुह्याव अमुह्याम

अ० अमुह्यत् अमुह्यताम् अमुह्यन्
अमुह्यः अमुह्यतम् अमुह्यत
अमुह्यम् अमुह्याव अमुह्याम

प० मुह्रीह मुह्रीहतः मुह्रीहः
मुह्रीहथ मुह्रीहथः मुह्रीहथ
मुह्रीहमि मुह्रीहमिः मुह्रीहमिः
मतांतरे मुह्रीग्धा मुह्रीह-मुह्रीह मुह्रीह

आ० मुह्यत् मुह्यताम् मुह्यन्तु
मुह्यः मुह्यतम् मुह्यत
मुह्यामि मुह्याव मुह्याम

श्व० प्रोहिता प्रोहितारी प्रोहितार
प्रोहितासि प्रोहिताथः प्रोहिताथ
प्रोहितास्मि प्रोहितास्वः प्रोहितास्मः
प्रोग्धा प्रोग्धारी प्रोग्धारः
प्रोग्धासि प्रोग्धाथः प्रोग्धाथ
प्रोग्धास्मि प्रोग्धास्वः प्रोग्धास्मः
प्रोढा प्रोढारी प्रोढारः
प्रोढासि प्रोढाथः प्रोढाथ
प्रोढास्मि प्रोढास्वः प्रोढास्मः

म० प्रोक्ष्यति प्रोक्ष्यतः प्रोक्ष्यन्ति
प्रोक्ष्यसि प्रोक्ष्यथः प्रोक्ष्यथ
प्रोक्ष्यामि प्रोक्ष्यावः प्रोक्ष्यामः
प्रोहिष्यति प्रोहिष्यतः प्रोहिष्यन्ति
प्रोहिष्यसि प्रोहिष्यथः प्रोहिष्यथ
प्रोहिष्यामि प्रोहिष्यावः प्रोहिष्यामः

क्रि० अप्रोहिष्यत् अप्रोहिष्यताम् अप्रोहिष्यन्
अप्रोहिष्यः अप्रोहिष्यतम् अप्रोहिष्यत
अप्रोहिष्यम् अप्रोहिष्याव अप्रोहिष्याम
अप्रोक्ष्यत् अप्रोक्ष्यताम् अप्रोक्ष्यन्
अप्रोक्ष्यः अप्रोक्ष्यतम् अप्रोक्ष्यत
अप्रोक्ष्यम् अप्रोक्ष्याव अप्रोक्ष्याम

॥ स्नुहौच्-उद्विगणे ॥ हरतुं उपकतुं,

व० स्नुह्यति स्नुह्यतः स्नुह्यन्ति
स्नुह्यसि स्नुह्यथः स्नुह्यथ
स्नुह्यामि स्नुह्यावः स्नुह्यामः

स० स्नुहेत् स्नुहेताम् स्नुहेयुः
स्नुहेः स्नुहेतम् स्नुहेत
स्नुहेयम् स्नुहेव स्नुहेम

प० स्नुह्यत् स्नुह्यताम् स्नुह्यताम् स्नुह्यन्तु
स्नुह्य " स्नुह्यतम् स्नुह्यत
स्नुह्यानि स्नुह्याव स्नुह्याम

झ० अस्नुद्यत् अस्नुद्यताम् अस्नुद्यन्
 अस्नुद्यः अस्नुद्यतम् अस्नुद्यत
 अस्नुद्यम् अस्नुद्याव अस्नुद्याम्
 झ० अस्नुदत् अस्नुदताम् अस्नुदन्
 अस्नुदः अस्नुदतम् अस्नुदत
 अस्नुदम् अस्नुदाव अस्नुदाम्
 ष० सुष्णोद सुष्णोदत् सुष्णोदुः
 सुष्णोदिय सुष्णोदियुः सुष्णोद
 सुष्णोद सुष्णोदिव सुष्णोदिवम्
 मतान्तरे-सुष्णोद, सुष्णोद, सुष्णोद,
 सुष्णोद

आ० स्नुद्यात् स्नुद्यास्ताम् स्नुद्यासुः
 स्नुद्याः स्नुद्यास्तम् स्नुद्यास्त
 स्नुद्यासम् स्नुद्यास्व स्नुद्यास्म
 थ० स्नोदिता स्नोदितारौ स्नोदितारः
 स्नोदितासि स्नोदितास्थः स्नोदितास्थ
 स्नोदितास्मि स्नोदितास्वः स्नोदितास्मः
 भ० स्नोग्धा स्नोग्धारौ स्नोग्धारः
 स्नोग्धासि स्नोग्धास्थः स्नोग्धास्थ
 स्नोग्धास्मि स्नोग्धास्वः स्नोग्धास्मः
 स्नोदा स्नोदारौ स्नोदारः
 स्नोदासि स्नोदास्थः स्नोदास्थ
 स्नोदास्मि स्नोदास्वः स्नोदास्मः
 भ० स्नोद्विष्यति स्नोद्विष्यतः स्नोद्विष्यन्ति
 स्नोद्विष्यसि स्नोद्विष्यथः स्नोद्विष्यथ
 स्नोद्विष्यामि स्नोद्विष्यावः स्नोद्विष्यामः
 स्नोक्ष्यति स्नोक्ष्यतः स्नोक्ष्यन्ति
 स्नोक्ष्यसि स्नोक्ष्यथः स्नोक्ष्यथ
 स्नोक्ष्यामि स्नोक्ष्यावः स्नोक्ष्यामः

क्रि० अस्नोद्विष्यत् अस्नोद्विष्यताम् अस्नोद्विष्यन्
 अस्नोद्विष्यः अस्नोद्विष्यतम् अस्नोद्विष्यत
 अस्नोद्विष्यम् अस्नोद्विष्याव अस्नोद्विष्याम्
 अस्नोक्ष्यत् अस्नोक्ष्यताम् अस्नोक्ष्यन्
 अस्नोक्ष्यः अस्नोक्ष्यतम् अस्नोक्ष्यत
 अस्नोक्ष्यम् अस्नोक्ष्याव अस्नोक्ष्याम्

॥ ग्निदीव-प्रोतौ ॥ प्रेम राखवो
 स्नेह राखवो ।

व० स्निद्यति स्निद्यतः स्निद्यन्ति
 स्निद्यसि स्निद्यथः स्निद्यथ
 स्निद्यामि स्निद्यावः स्निद्यामः
 स० स्निद्येत् स्निद्येताम् स्निद्येयुः
 स्निद्येः स्निद्येतम् स्निद्येत
 स्निद्येयम् स्निद्येयव स्निद्येयम्
 ष० स्निद्यत् स्निद्यताम् स्निद्यन्तु
 स्निद्याः स्निद्यास्तम् स्निद्यास्त
 स्निद्यासि स्निद्यास्वः स्निद्यास्म

झ० अस्निद्यत् अस्निद्यताम् अस्निद्यन्
 अस्निद्यः अस्निद्यतम् अस्निद्यत
 अस्निद्यम् अस्निद्याव अस्निद्याम्
 अ० अस्निदत् अस्निदताम् अस्निदन्
 अस्निदः अस्निदतम् अस्निदत
 अस्निदम् अस्निदाव अस्निदाम्

ष० सिष्णोद सिष्णोदत् सिष्णोदुः
 सिष्णोदिय सिष्णोदियुः सिष्णोद
 सिष्णोद सिष्णोदिव सिष्णोदिवम्

मतान्तरे-सिष्णोद, सिष्णोद, सिष्णोद, सिष्णोद

आ० स्निद्यात् स्निद्यास्ताम् स्निद्यासुः
 स्निद्याः स्निद्यास्तम् स्निद्यास्त
 स्निद्यासम् स्निद्यास्व स्निद्यास्म

थ० स्नेदिता स्नेदितारौ स्नेदितारः
 स्नेदितासि स्नेदितास्थः स्नेदितास्थ
 स्नेदितास्मि स्नेदितास्वः स्नेदितास्मः

स्नेग्धा स्नेग्धारौ स्नेग्धारः
 स्नेग्धासि स्नेग्धास्थः स्नेग्धास्थ
 स्नेग्धास्मि स्नेग्धास्वः स्नेग्धास्मः

स्नेदा स्नेदारौ स्नेदारः
 स्नेदासि स्नेदास्थः स्नेदास्थ
 स्नेदास्मि स्नेदास्वः स्नेदास्मः

भ० स्नेहिष्यति स्नेहिष्यतः स्नेहिष्यन्ति
स्नेहिष्यसि स्नेहिष्यथः स्नेहिष्यथ
स्नेहिष्यामि स्नेहिष्याथः स्नेहिष्यामः
स्नेह्यति स्नेह्यतः स्नेह्यन्ति
स्नेह्यसि स्नेह्यथः स्नेह्यथ
स्नेह्यामि स्नेह्याथः स्नेह्यामः

क्रि० अस्नेहिष्यत् अस्नेहिष्यताम् अस्नेहिष्यन्
अस्नेहिष्यः अस्नेहिष्यतम् अस्नेहिष्यत
अस्नेहिष्यम् अस्नेहिष्याथ अस्नेहिष्याम
अस्नेह्यत् अस्नेह्यताम् अस्नेह्यन्
अस्नेह्यः अस्नेह्यतम् अस्नेह्यत
अस्नेह्यम् अस्नेह्याथ अस्नेह्याम

॥ इति पुषादिः ॥

॥ इति दिवादयः परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनः ॥

॥ पूढौञ्-प्राणिप्रसवे ॥ जन्म शवो प्रसवश्च

भ० ज्ञयते ज्ञयेते ज्ञयन्ते
ज्ञयसे ज्ञयेथे ज्ञयध्वे
ज्ञये ज्ञयाध्वे ज्ञयामहे
स० ज्ञयेत ज्ञयेयाताम् ज्ञयेरन्
ज्ञयेथाः ज्ञयेयाथाम् ज्ञयेध्वम्
ज्ञयेथ ज्ञयेवहि ज्ञयेमहि
प० ज्ञयताम् ज्ञयेताम् ज्ञयन्ताम्
ज्ञयस्व ज्ञयेथाम् ज्ञयध्वम्
ज्ञयै ज्ञयावहे ज्ञयामहे

ख० अज्यत अज्येताम् अज्यन्त
अज्यथाः अज्येथाम् अज्यध्वम्
अज्ये अज्यावहि अज्यामहि
अ० असविष्ट असविषाताम् असविषत
असविष्टाः असविषाथाम् असविष्टध्वम्
असविष्टे असविषावहि असविष्टमहि

असविषि असविष्वहि असविष्महि
असोष्ट असोषाताम् असोषत
असोष्टाः असोषाथाम् असोष्टध्वम् द्वम्
असोषि असोष्वहि अनोष्महि
प० सुषुवे सुषुवाते सुषुविरे
सुषुविषे सुषुवाथे सुषुविध्वे द्वे
सुषुवे सुषुविष्वहे सुषुविमहे
आ० सविषीष्ट सविषीयास्ताम् सविषीरन्
सविषीष्टाः सविषीयाथाम् सविषीध्वम्
सविषीध्वम्

सविषीय सविषीवहि सविषीमहि
सोषीष्ट सोषीयास्ताम् सोषीरन्
सोषीष्टाः सोषीयाथाम् सोषीध्वम्
सोषीय सोषीवहि सोषीमहि

भ० सविता सवितारौ सवितारः
सवितासे सवितासाथे सविताध्वे
सविताहे सवितास्वहे सवितास्महे
साता सोतासौ सोतारः
सोतासे सोतासाथे सोताध्वे
सोताहे सोतास्वहे सोतास्महे

भ० सविष्यते सविष्येते सविष्यन्ते
सविष्यसे सविष्येथे सविष्यध्वे
सविष्ये सविष्यावहि सविष्यामहे
सोष्यते सोष्येते सोष्यन्ते
सोष्यसे सोष्येथे सोष्यध्वे
सोष्ये सोष्यावहि सोष्यामहे

क्रि० असविष्यत् असविष्यताम् असविष्यन्
असविष्यथाः असविष्येथाम् असविष्यध्वम्
असविष्ये असविष्यावहि असविष्यामहि

असोष्यत असोष्येताम् असोष्यन्त
असोष्यथाः असोष्येथाम् असोष्यन्त्वम्
असोष्ये असोष्यावहि असोष्यामहि

दूश्च-परितापे (खेद पामर्शुं)

ष० दूयते दूयेते दूयन्ते
दूयसे दूयेथे दूयध्वे
दूये दूयावहे दूयामहे

स० दूयेत दूयेयाताम् दूयेरन्
दूयेथाः दूयेयाथाम् दूयेध्वम्
दूयेय दूयेवहि दूयेमहि

प० दूयताम् दूयेताम् दूयन्ताम्
दूयस्व दूयेथाम् दूयध्वम्
दूये दूयावहे दूयामहे

झ० अदूयत अदूयेताम् अदूयन्त
अदूयथाः अदूयेथाम् अदूयध्वम्
अदूये अदूयावहि अदूयामहि

ञ० अद्विषत अद्विषिताम् अद्विषत
अद्विषताः अद्विषिताम् अद्विषन्त्वम्
अद्विषे अद्विषेवहि अद्विषेमहि

प० वुदुषे वुदुषाते वुदुषिरे
वुदुषिषे वुदुषाथे वुदुषि वे-ध्वे
वुदुषे वुदुषिवहे वुदुषिमहे

आ० द्विषीष्ट द्विषीयास्ताम् द्विषीरन्
द्विषीष्टाः द्विषीयास्ताम् द्विषीध्वम्
द्विषीय द्विषीवहि द्विषीमहि

भ० द्विता दवितारौ दवितारः
द्वितासे दविताराथे दविताध्वे
द्विताहे दवितारवहे दवितामहे

म० द्विष्यते द्विष्येते द्विष्यन्ते
द्विष्यसे द्विष्येथे द्विष्यध्वे
द्विष्ये द्विष्यवहे द्विष्यामहे

क्रि० अद्विष्यत अद्विष्येताम् अद्विष्यन्त
अद्विष्यथाः अद्विष्येथाम् अद्विष्यध्वम्
अद्विष्ये अद्विष्यावहि अद्विष्यामहि

॥ दीर्घ-क्षये नाश शक्ते ॥

व० दीयते दीयेते दीयन्ते
दीयसे दीयेथे दीयध्वे
दीये दीयावहे दीयामहे

स० दीयेत दीयेयाताम् दीयेरन्
दीयेथाः दीयेयाथाम् दीयेध्वम्
दीयेय दीयेवहि दीयेमहि

प० दीयताम् दीयेताम् दीयन्ताम्
दीयस्व दीयेथाम् दीयध्वम्
दीये दीयावहे दीयामहे

झ० अदीयत अदीयेताम् अदीयन्त
अदीयथाः अदीयेथाम् अदीयध्वम्
अदीये अदीयावहि अदीयामहि

ञ० अदास्त अदास्ताम् अदास्त
अदास्थाः अदास्ताम् अदाध्वम्
अदासि अदास्वहि अदास्महि

प० दिदीये दिदीयाते दिदीयिरे
दिदीयिषे दिदीयाथे दिदीयिध्वे
दिदीये दिदीयावहे दिदीयामहे

आ० दासीष्ट दासीयास्ताम् दासीरन्
दासीष्टाः दासीयास्ताम् दासीध्वम्
दासीय दासीवहि दासीमहि

भ० दाता दातारौ दातारः
दातासे दातासाथे दाताध्वे
दाताहे दातास्वहे दातामहे

म० दास्यते दास्येते दास्यन्ते
दास्यसे दास्येथे दास्यध्वे
दास्ये दास्यावहे दास्यामहे

क्रि० अदास्यत अदास्येताम् अदास्यन्त
अदास्यथाः अदास्येथाम् अदास्यध्वम्
अदास्ये अदास्यावहि अदास्यामहि

॥ दीर्घ-अनादरे ॥ अनादर करवो
धीयते । अधेष्ट । दिध्ये ।
॥ दीर्घ-हिंसायाम् ॥ भारवुं ।

भीयते । अयेष्ट । मिस्ये ।		
॥ रीरूच-अवणे ॥ सांभळवुं ।		
रीयते । अरेष्ट । रिये ।		
॥ लिङ्-प्रलेषणे ॥ वळगवुं चोटवुं ।		
व० लीयते	लीयेते	लीयन्ते
लीयसे	लीयेथे	लीयध्वे
लीये	लीयावहे	लीयामहे
स० लीयेत	लीयेयाताम्	लीयेरन्
लीयेथाः	लीयेयाथाम्	लीयेध्वम्
लीयेय	लीयेवहि	लीयेमहि
प० लीयताम्	लीयेताम्	लीयन्ताम्
लीयस्व	लीयेथाम्	लीयध्वम्
लीये	लीयावहे	लीयामहे
झ० अलीयत	अलीयेताम्	अलीयन्त
अलीयथाः	अलीयेथाम्	अलीयध्वम्
अलीये	अलीयावहि	अलीयामहि
अ० व्यलास्त	व्यलास्ताताम्	व्यलास्तत
व्यलास्थाः	व्यलासाथाम्	व्यलाध्वम् दूधम्
व्यलास्ति	व्यलास्वहि	व्यलास्महि
व्यलेष्ट	व्यलेषाताम्	व्यलेषत
व्यलेष्टाः	व्यलेषाथाम्	व्यलेड्द्वम्
व्यलेषि	व्यलेषवहि	व्यलेषमहि
प० विलिख्ये	विलिख्याते	विलिख्यरे
विलिख्ये	विलिख्याथे	विलिख्यध्वे
विलिख्ये	विलिख्यवहि	विलिख्यमहे
आ० लेषीष्ट	लेषीयास्ताम्	लेषीरन्
लेषीष्टाः	लेषीयास्थाम्	लेषीध्वम्
लेषीय	लेषीवहि	लेषीमहि
लासीष्ट	लासीयास्ताम्	लासीरन्
लासीष्टाः	लासीयास्थाम्	लासीध्वम्
लासीय	लासीवहि	लासीमहि
प्रश्न० लेता	लेतारौ	लेतारः
लेतासे	लेतासाथे	लेताध्वे

लेताहे	लेतास्वहे	लेतास्महे
लाता	लातारौ	लातारः
लातासे	लातासाथे	लाताध्वे
लाताहे	लातास्वहे	लातास्महे
भ० लेष्यते	लेष्येते	लेष्यन्ते
लेष्यसे	लेष्येथे	लेष्यध्वे
लेष्ये	लेष्यावहे	लेष्यामहे
लास्यते	लास्येते	लास्यन्ते
लास्यसे	लास्येथे	लास्यध्वे
लास्ये	लास्यावहे	लास्यामहे
क्रि० अलेष्यत	अलेष्येताम्	अलेष्यन्त
अलेष्यथाः	अलेष्येथाम्	अलेष्यध्वम्
अलेष्ये	अलेष्यावहि	अलेष्यामहि
अलास्यत	अलास्येताम्	अलास्यन्त
अलास्यथाः	अलास्येथाम्	अलास्यध्वम्
अलास्ये	अलास्यावहि	अलास्यामहि
॥ डीरूच-गती ॥ जवुं ।		
व० डीयते	डीयेते	डीयन्ते
डीयसे	डीयेथे	डीयध्वे
डीये	डीयावहे	डीयामहे
स० डीयेत	डीयेयाताम्	डीयेरन्
डीयेथाः	डीयेयाथाम्	डीयेध्वम्
डीयेय	डीयेवहि	डीयेमहि
प० डीयताम्	डीयेयाताम्	डीयन्ताम्
डीयस्व	डीयेथाम्	डीयध्वम्
डीये	डीयावहे	डीयामहे
झ० अडीयत	अडीयेताम्	अडीयन्त
अडीयथाः	अडीयेथाम्	अडीयध्वम्
अडीये	अडीयावहि	अडीयामहि
अ० अडयिष्ट	अडयिषाताम्	अडयिषत
अडयिष्टाः	अडयिषाथाम्	अडयिध्वम्
अडयिषि	अडयिषवहि	अडयिषमहि

प० द्विदध द्विदधाते द्विदधिरे
द्विदधये द्विदधाथे द्विदधिवहे
द्विदधे द्विदधिवहे द्विदधिमहे
आ० द्विषीष्ट द्विषीयास्ताम् द्विषीरन्
द्विषीष्टाः द्विषीयास्ताम् द्विषीद्वम् च्वम्
द्विषीय द्विषीवहि द्विषीमहि
द्विता द्वितारौ द्वितारः
द्वितासे द्वितासाथे द्विताध्वे
द्विताहे द्वितास्वहे द्वितास्महे
म० द्विष्यते द्विष्येते द्विष्यन्ते
द्विष्यसे द्विष्येथे द्विष्यध्वे
द्विष्ये द्विष्यावहे द्विष्यामहे
क्रि० अद्विष्यत अद्विष्येताम् अद्विष्यन्त
अद्विष्यथाः अद्विष्येथाम् अद्विष्यध्वम्
अद्विष्ये अद्विष्यावहि अद्विष्यामहि

॥ प्रीङ्क्-वरणे ॥ वरुं, स्वीकारवु ।
प्रीयते । अप्रेष्ट । विप्रिये ।

॥ इति सूयत्यादिः ॥

॥ प्रीङ्क्-पाने ॥ पीयु ।
पीयते । अपेष्ट । पिप्ये ।
॥ प्रीङ्क्-गती ॥ जयुं ।
इयसे । पेष्ट । अयाञ्जके । मतान्तरे-ईये,
अयामास अयाम्बभूव ।

॥ प्रीङ्क्-प्रीती ॥ प्रसन्न षुं तृप्त करुं
प्रीयते । अप्रेष्ट । पिप्रिये ।

॥ युजि ष्-समाधौ चित्तवृत्तिर्निरोधे, ॥
चिनवृत्ति रोकधी. समाधौ करवी.

व० युज्यते युज्येते युज्यन्ते
युज्यसे युज्येथे युज्यध्वे
युज्ये युज्यावहे युज्यामहे
स० युज्येत युज्येयाताम् युज्येरन्
युज्येथाः युज्येयाथाम् युज्येध्वम्

युज्येय युज्येवहि युज्येमहि
प० युज्यताम् युज्येताम् युज्यन्ताम्
युज्यस्व युज्येथाम् युज्यध्वम्
युज्ये युज्यावहे युज्यामहे
ह्य० अयुज्यत अयुज्येताम् अयुज्यन्त
अयुज्यथाः अयुज्येथाम् अयुज्यध्वम्
अयुज्ये अयुज्यावहि अयुज्यामहि
अ० अयुक्त अयुक्ताताम् अयुक्तान्
अयुक्ता. अयुक्ताथाम् अयुक्ताध्वम्
अयुक्तावहे अयुक्तामहे
अयुक्षि अयुक्षवहि अयुक्षमहि
प० युयुजे युयुजाते युयुजिरे
युयुजिषे युयुजाथे युयुजध्वे
युयुजे युयुजिवहे युयुजिमहे
आ० युक्षीष्ट युक्षीयास्ताम् युक्षीरन्
युक्षीष्टाः युक्षीयास्ताम् युक्षीध्वम्
युक्षीय युक्षीवहि युक्षीमहि
प्र० योका योकारौ योकारः
योकासे योकासाथे योकाध्वे
योकाहे योकास्वहे योकास्महे
म० योक्ष्यते योक्ष्येते योक्ष्यन्ते
योक्ष्यसे योक्ष्येथे योक्ष्यध्वे
योक्ष्ये योक्ष्यावहे योक्ष्यामहे
क्रि० अयोक्ष्यत अयोक्ष्येताम् अयोक्ष्यन्त
अयोक्ष्यथाः अयोक्ष्येथाम् अयोक्ष्यध्वम्
अयोक्ष्ये अयोक्ष्यावहि अयोक्ष्यामहि
॥ सृजिष्-विसर्गे ॥ त्याग करवु ॥
व० सृज्यते सृज्येते सृज्यन्ते
सृज्यसे सृज्येथे सृज्यध्वे
सृज्ये सृज्यावहे सृज्यामहे
स० सृज्येत सृज्येयाताम् सृज्येरन्
सृज्येथाः सृज्येयाथाम् सृज्येध्वम्
सृज्येय सृज्येवहि सृज्येमहि
प० सृज्यताम् सृज्येताम् सृज्यन्ताम्

सृज्यस्व	सृज्यथाम्	सृज्यध्वम्
सृज्यै	सृज्यावहे	सृज्यामहे
झ० असृज्यत	असृज्येताम्	असृज्यन्त
असृज्यथाः	असृज्येथाम्	असृज्यध्वम्
असृज्ये	असृज्यावहि	असृज्यामहि
अ० असृज्	असृक्षाताम्	असृक्षत
असृज्ताः	असृक्षाथाम्	असृक्ष्वम्
		रुद्रुवम्
असृक्षि	असृक्ष्वहि	असृक्षमहि
प० ससृजे	ससृजाते	ससृजिरे
ससृजिषे	ससृजाथे	ससृजिध्वे
ससृजे	ससृजिबहे	ससृजिमहे
आ० सृक्षीष्ट	सृक्षीयास्ताम्	सृक्षीरन्
सृक्षीष्टाः	सृक्षीयास्याम्	सृक्षीध्वम्
सृक्षीय	सृक्षीवहि	सृक्षीमहि
श्व० कृष्टा	कृष्टाः	कृष्टारः
कृष्टासे	कृष्टासाथे	कृष्टाध्वे
कृष्टाहे	कृष्टास्वहे	कृष्टास्महे
भ० कृक्ष्यते	कृक्ष्येते	कृक्ष्यन्ते
कृक्ष्यसे	कृक्ष्येथे	कृक्ष्यध्वे
कृक्ष्ये	कृक्ष्यावहे	कृक्ष्यामहे
क्रि० अकृक्ष्यत	अकृक्ष्येताम्	अकृक्ष्यन्त
अकृक्ष्यथाः	अकृक्ष्येथाम्	अकृक्ष्यध्वम्
अकृक्ष्ये	अकृक्ष्यावहि	अकृक्ष्यामहि
॥ वृत्चि-वरणे ॥ वरवुं स्वीकारवुं, धृत्यते । अवर्तिष्ट । ववृते । मतान्तरे वावृति इति पाठे । वावृन्त्यते । अववावर्तिष्ट । वावर्ताञ्जके ॥ पदिच्य-गतौ ॥ जवुं ॥		
व० पद्यते	पद्येते	पद्यन्ते
पद्यसे	पद्येथे	पद्यध्वे
पद्ये	पद्यावहे	पद्यामहे
स० पद्येत	पद्येयाताम्	पद्येरन्
पद्येथाः	पद्येयाथाम्	पद्येध्वम्

पद्येय	पद्येवहि	पद्येमहि
प० पद्यताम्	पद्येताम्	पद्यन्ताम्
पद्यस्व	पद्येथाम्	पद्यध्वम्
पद्यं	पद्यावहे	पद्यामहे
झ० अपद्यत	अपद्येताम्	अपद्यन्त
अपद्यथाः	अपद्येथाम्	अपद्यध्वम्
अपद्यं	अपद्यावहि	अपद्यामहि
अ० अपादि	अपन्तानाम्	अपन्सत
अपत्थाः	अपत्ताथाम्	अपद्वध्वम्-द्वध्वम्
अपत्ति	अपत्त्वहि	अपत्त्वमहि
पठ० पेदे	पेदाते	पेदिरे
पेदिपे	पेदाथे	पेदिध्वे
पेदे	पेदिबहे	पेदिमहे
आ० पन्तीष्ट	पत्सीयास्ताम्	पत्सीरन्
पत्सीष्टाः	पत्सीयास्याम्	पत्सीध्वम्
पत्सीय	पत्सीवहि	पत्सीमहि
श्व० पत्ता	पत्तारी	पत्तारः
पत्तासे	पत्तासाथे	पत्ताध्वे
पत्ताहे	पत्तास्वहे	पत्तास्महे
भ० पत्स्यते	पत्स्येते	पत्स्यन्ते
पत्स्यसे	पत्स्येथे	पत्स्यध्वे
पत्स्ये	पत्स्यावहे	पत्स्यामहे
क्रि० अपत्स्यत	अपत्स्येताम्	अपत्स्यन्त
अपत्स्यथाः	अपत्स्येथाम्	अपत्स्यध्वम्
अपत्स्ये	अपत्स्यावहि	अपत्स्यामहि
॥ विदि-वृ-सत्तायाम् ॥ वदुं ।		
व० विद्यते	विद्येते	विद्यन्ते
विद्यसे	विद्येथे	विद्यध्वे
विद्ये	विद्यावहे	विद्यामहे </td
स० विद्येत	विद्येयाताम्	विद्येरन्
विद्येथाः	विद्येयाथाम्	विद्येध्वम्
विद्यय	विद्येवहि	विद्येमहि
प० विद्यताम्	विद्येताम्	विद्यन्ताम्
विद्यस्व	विद्येथाम्	विद्यध्वम्
विद्यं	विद्यावहे	विद्यामहे

डा० अविद्यत अविद्येताम् अविद्यन्त
 अविद्यथाः अविद्येयाम् अविद्यध्वम्
 अविद्ये अविद्यावहि अविद्यामहि
 अ० अविद्यत अविद्यताताम् अविद्यन्त
 अविद्यथाः अविद्येयाम् अविद्यध्वम् दृष्वम्
 अविद्यति अविद्यस्वहि अविद्यस्महि
 ए० विद्येदे विद्येदाते विद्येदिरे
 विद्येदिवे विद्येदाथे विद्येदिध्वे
 विद्येदे विद्येदिषहे विद्येदिमहे
 आ० विन्सीष्ट विन्सीयास्ताम् विन्सीरन्
 विन्सीष्टाः विन्सीयास्याम् विन्सीष्वम्
 विन्सीय विन्सीवहि विन्सीमहि
 प्र० वेत्ता वेत्तारौ वेत्तारः
 वेत्तासे वेत्तासाथे वेत्ताध्वे
 वेत्ताहे वेत्तास्वहे वेत्तास्महे
 म० वेत्स्यते वेत्स्येते वेत्स्यन्ते
 वेत्स्यसे वेत्स्येथे वेत्स्यध्वे
 वेत्स्ये वेत्स्यावहे वेत्स्यामहे
 क्रि० अवेत्स्यत अवेत्स्येताम् अवेत्स्यन्त
 अवेत्स्यथाः अवेत्स्येयाम् अवेत्स्यध्वम्
 अवेत्स्ये अवेत्स्यावहि अवेत्स्यामहि
 ॥ खिदिष्-देन्ये ॥ खेद पामवी ।
 ष० खिद्यते खिद्येते खिद्यन्ते
 खिद्यसे खिद्येथे खिद्यध्वे
 खिद्ये खिद्यावहि खिद्यामहि
 स० खिद्यत खिद्येताताम् खिद्येरन्
 खिद्येयाः खिद्येयाथाम् खिद्येध्वम्
 खिद्येय खिद्येवहि खिद्येमहि
 ए० खिद्यताम् खिद्येताम् खिद्यन्ताम्
 खिद्यस्व खिद्येयाम् खिद्यध्वम्
 खिद्ये खिद्यावहे खिद्यामहे
 डा० अखिद्यत अखिद्येताम् अखिद्यन्त
 अखिद्यथाः अखिद्येयाम् अखिद्यध्वम्
 अखिद्ये अखिद्यावहि अखिद्यामहि

अ० अखित अखित्ताताम् अखित्तन्
 अखित्थाः अखित्ताथाम् अखिदृष्वम् दृष्वम्
 अखित्ति अखित्त्वहि अखित्स्महि
 ए० चिखिदे चिखिदाते चिखिदिरे
 चिखिदिवे चिखिदाथे चिखिदिध्वे
 चिखिदे चिखिदिषहे चिखिदिमहे
 आ० खित्सीष्ट खित्सीयास्ताम् खित्सीरन्
 खित्सीष्टाः खित्सीयास्याम् खित्सीध्वम्
 खित्सीय खित्सीवहि खित्सीमहि
 ख० खेत्ता खेत्तारौ खेत्तारः
 खेत्तासे खेत्तासाथे खेत्ताध्वे
 खेत्ताहे खेत्तास्वहे खेत्तास्महे
 म० खेत्स्यते खेत्स्येते खेत्स्यन्ते
 खेत्स्यसे खेत्स्येथे खेत्स्यध्वे
 खेत्स्ये खेत्स्यावहे खेत्स्यामहे
 क्रि० अखेत्स्यत अखेत्स्येताम् अखेत्स्यन्त
 अखेत्स्यथाः अखेत्स्येयाम् अखेत्स्यध्वम्
 अखेत्स्ये अखेत्स्यावहि अखेत्स्यामहि
 ॥ युधिष्-संगहारे ॥ प्रहार करवो
 युध करवुं
 व० युध्यते युध्येते युध्यन्ते
 युध्यसे युध्येथे युध्यध्वे
 युध्ये युध्यावहे युध्यामहे
 स० युध्येत युध्येताताम् युध्येरन्
 युध्येयाः युध्येयाथाम् युध्येध्वम्
 युध्येय युध्येवहि युध्येमहि
 ए० युध्यताम् युध्येताम् युध्यन्ताम्
 युध्यस्व युध्येयाम् युध्यध्वम्
 युध्ये युध्यावहे युध्यामहे
 डा० अयुध्यत अयुध्येताम् अयुध्यन्त
 अयुध्यथाः अयुध्येयाम् अयुध्यध्वम्
 अयुध्ये अयुध्यावहि अयुध्यामहि
 अ० अयुद्ध अयुद्धताताम् अयुद्धन्त
 अयुद्धाः अयुद्धाथाम् अयुद्धध्वम्

अयुत्ति अयुत्स्वहि अयुत्स्महि
 प० युयुधे युयुधाते युयुधिरे
 युयुधिषे युयुधाथे युयुधिष्वे
 युयुधे युयुधिष्वहे युयुधिमहे
 आ० यु०सीष्ट यु०सीयास्ताम् यु०सीरन्
 यु०सीष्टाः यु०सीयास्त्याम् यु०सीध्वम्
 यु०सीय यु०सीध्वहि यु०सीमहि
 भ० योद्धा योद्धारौ योद्धारः
 योद्धाते योद्धाताथे योद्धाध्वे
 योद्धाते योद्धास्वहे योद्धास्महे
 भ० योत्स्यते योत्स्येते योत्स्यन्ते
 योत्स्यसे योत्स्येथे योत्स्यध्वे
 योत्स्ये योत्स्यावहे योत्स्यामहे
 क्रि० अयोत्स्यत अयोत्स्येताम् अयोत्स्यन्त
 अयोत्स्यथाः अयोत्स्येथाम् अयोत्स्यध्वम्
 अयोत्स्ये अयोत्स्यावहि अयोत्स्यामहि
 ॥ अगौरभिष्-कामे, काम इच्छा इच्छुं
 ष० अनुरुध्यते अनुरुध्येते अनुरुध्यन्ते
 अनुरुध्यसे अनुरुध्येथे अनुरुध्यध्वे
 अनुरुध्ये अनुरुध्यावहे अनुरुध्यामहे
 त० अनुरुध्येत अनुरुध्येताम् अनुरुध्येरन्
 अनुरुध्येथाः अनुरुध्येथाम् अनुरुध्येध्वम्
 अनुरुध्येय अनुरुध्येवहि अनुरुध्येमहि
 प० अनुरुध्यताम् अनुरुध्येताम् अनुरुध्यन्ताम्
 अनुरुध्यस्व अनुरुध्येथाम् अनुरुध्यध्वम्
 अनुरुध्ये अनुरुध्यावहे अनुरुध्यामहे
 झ० अन्वरुध्यत अन्वरुध्येताम् अन्वरुध्यन्त
 अन्वरुध्यथाः अन्वरुध्येथाम् अन्वरुध्यध्वम्
 अन्वरुध्ये अन्वरुध्यावहि अन्वरुध्यामहि
 अ० अन्वरुद्ध अन्वरुत्साताम् अन्वरुत्सत
 अन्वरुद्धाः अन्वरुत्साथाम् अन्वरुद्ध्वम्-
 द्ध्वम्
 अन्वरुत्ति अन्वरुत्स्वहि अन्वरुत्स्महि

प० अनुरुह्ये अनुरुह्यते अनुरुह्यिरे
 अनुरुह्यिषे अनुरुह्यथे अनुरुह्यिष्वे
 अनुरुह्ये अनुरुह्यिष्वहे अनुरुह्यिमहे
 आ० अनुरुहसीष्ट अनुरुहसीयास्ताम् अनुरुहसीरन्
 अनुरुहसीष्टाः अनुरुहसीयास्त्याम् अनुरुहसीध्वम्
 अनुरुहसीय अनुरुहसीध्वहि अनुरुहसीमहि
 भ० अनुरोद्धा अनुरोद्धारौ अनुरोद्धारः
 अनुरोद्धाते अनुरोद्धाताथे अनुरोद्धाध्वे
 अनुरोद्धाते अनुरोद्धास्वहे अनुरोद्धास्महे
 भ० अनुरोत्स्यते अनुरोत्स्येते अनुरोत्स्यन्ते
 अनुरोत्स्यसे अनुरोत्स्येथे अनुरोत्स्यध्वे
 अनुरोत्स्ये अनुरोत्स्यावहे अनुरोत्स्यामहे
 क्रि० अन्वरोत्स्यत अन्वरोत्स्येताम् अन्वरोत्स्यन्त
 अन्वरोत्स्यथाः अन्वरोत्स्येथाम् अन्वरोत्स्यध्वम्
 अन्वरोत्स्ये अन्वरोत्स्यावहि अन्वरोत्स्यामहि
 ॥ कामादग्न्यत्र दधादित्वात् ऋने—
 अनुदणद्धि । अनुदण्ठे । इत्यादि ।
 ॥ बुधिष-ज्ञाने, ॥ जाणुं, समजनुं,
 ष० बुध्यते बुध्येते बुध्यन्ते
 बुध्यसे बुध्येथे बुध्यध्वे
 बुध्ये बुध्यावहे बुध्यामहे
 त० बुध्येत बुध्येयात् म् बुध्येरन्
 बुध्येथाः बुध्येथाम् बुध्येध्वम्
 बुध्येय बुध्येवहि बुध्येमहि
 प० बुध्यताम् बुध्येताम् बुध्यन्ताम्
 बुध्यस्व बुध्येथाम् बुध्यध्वम्
 बुध्ये बुध्यावहे बुध्यामहे
 झ० अबुध्यत अबुध्येताम् अबुध्यन्त
 अबुध्यथाः अबुध्येथाम् अबुध्यध्वम्
 अबुध्ये अबुध्यावहि अबुध्यामहि
 अ० अबोधि अबुद्ध अभुत्साताम् अभुत्सत
 अबुद्धाः अभुत्साथाम् अभुद्ध्वम्
 अभुत्ति अभुत्स्वहि अभुत्स्महि

१० बुबुधे बुबुधाते बुबुधिरे
बुबुधिषे बुबुधाषे बुबुधिष्वे
बुबुधे बुबुधिष्वहे बुबुधिमहे

आ० मुत्सीष्ट मुत्सीवास्ताम् मुत्सीरन्
मुत्सीष्टाः मुत्सीवास्ताम् मुत्सीष्मन्
मुत्सीव मुत्सीवहि मुत्सीमहि

इव० बोद्धा बोद्धारौ बोद्धारः
बोद्धासे बोद्धासाषे बोद्धाष्वे
बोद्धाहे बोद्धास्वहे बोद्धास्महे

अ० भोत्स्यते भोत्स्येते भोत्स्यन्ते
भोत्स्यसे भोत्स्येषे भोत्स्यन्ते
भोत्स्ये भोत्स्यस्वहे भोत्स्यामहे

क्रि० अभोत्स्यत अभोत्स्येताम् अभोत्स्यन्त
अभोत्स्यथाः अभोत्स्येताम् अभोत्स्यन्तम्
अभोत्स्ये अभोत्स्यावहि अभोत्स्यामहि

॥ मणिष-भाषे ॥ आपदु !

१० मन्थते मन्थेते मन्थन्ते
मन्थसे मन्थेषे मन्थन्ते
मन्थे मन्थावहे मन्थामहे

स० मन्थेत मन्थेताम् मन्थेरन्
मन्थेथाः मन्थेथाताम् मन्थेन्मन्थ
मन्थेथ मन्थेथहि मन्थेमहि

१० मन्थताम् मन्थेताम् मन्थन्ताम्
मन्थस्व मन्थेथात् मन्थन्ताम्
मन्थे मन्थावहे मन्थामहे

अ० अमन्थत अमन्थेताम् अमन्थन्त
अमन्थथाः अमन्थेताम् अमन्थन्तम्
अमन्थे अमन्थावहि अमन्थामहि

अ० अमन्थे अमन्थेताम् अमन्थन्त
अमन्थथाः अमन्थेताम् अमन्थन्तम्
अमन्थे अमन्थावहि अमन्थामहि

१० मेने मेनाते मेनिरे
मेनिषे मेनाषे मेनिष्वे
मेने मेनिष्वहे मेनिमहे

अ० मंसीष्ट मंसीवास्ताम् मंसीरन्
मंसीष्टाः मंसीवास्ताम् मंसीष्मन्
मंसीव मंसीवहि मंसीमहि

अ० मन्ता मन्तारौ मन्तारः
मन्तासे मन्तासाषे मन्ताष्वे
मन्ताहे मन्तास्वहे मन्तास्महे

अ० मंस्यते मंस्येते मंस्यन्ते
मंस्यसे मंस्येषे मंस्यन्ते
मंस्ये मंस्यस्वहे मंस्यामहे

क्रि० अमंस्यत अमंस्येताम् अमंस्यन्त
अमंस्यथाः अमंस्येताम् अमंस्यन्तम्
अमंस्ये अमंस्यावहि अमंस्यामहि

॥ अनिष्ट-प्राप्ते ॥ प्रयास लेपो
अन्यते । अनिष्ट । आने
॥ अनेचि-प्राप्तुमाये ॥ उत्पन्न वृद्ध

१० जायते जायेते जायन्ते
जायसे जायेषे जायन्ते
जाये जायावहे जायामहे

स० जायेत जायेताम् जायेरन्
जायेथाः जायेथाताम् जायेन्मन्थ
जायेथ जायेथहि जायेमहि

१० जायताम् जायेताम् जायन्ताम्
जायस्व जायेथात् जायन्ताम्
जाये जायावहे जायामहे

अ० अजायत अजायेताम् अजायन्त
अजायथाः अजायेताम् अजायन्तम्
अजाये अजायावहि अजायामहि

अ० अजनि अजनिह अजनिताताम् अजनिषत
अजनिषाः अजनिषाताम् अजनिहृषम्
अजनिषम्

अजनिषि अजनिष्वहि अजनिषमहि
१० अजे अजाते अजिरे
अजिषे अजाषे अजिष्वे
अजे अजिष्वहे अजिमहे

अ० जनिषीष्ट जनिषीयास्ताम् जनिषीरन्
 जनिषीष्टाः जनिषीयास्थाम् जनिषीष्वम्
 जनिषीय जनिषीषहि जनिषीमहि
 अ० जनिता जनितारौ जनितारः
 जनितासे जनितासाथे जनिताध्वे
 जनिताहे जनितास्वहे जनितास्महे
 भ० जनिष्यते जनिष्येते जनिष्यन्ते
 जनिष्यसे जनिष्येथे जनिष्यध्वे
 जनिष्ये जनिष्यावहे जनिष्यामहे
 क्रि० अजनिष्यत अजनिष्येताम् अजनिष्यन्त
 अजनिष्यथाः अजनिष्येथाम् अजनिष्यध्वम्
 अजनिष्ये अजनिष्यावहि अजनिष्यामहि
 ॥ दीपेचि-दीप्तौ ॥ चळकवुं
 व० दीप्यते दीप्येते दीप्यन्ते
 दीप्यसे दीप्येथे दीप्यध्वे
 दीप्ये दीप्यावहे दीप्यामहे
 स० दीप्येत दीप्येयाताम् दीप्येरन्
 दीप्येथाः दीप्येयाथाम् दीप्येध्वम्
 दीप्येथ दीप्येवहि दीप्येमहि
 प० दीप्यताम् दीप्येताम् दीप्यन्ताम्
 दीप्यस्व दीप्येथाम् दीप्यध्वम्
 दीप्ये दीप्यावहे दीप्यामहे
 श० अदीप्यत अदीप्येताम् अदीप्यन्त
 अदीप्यथाः अदीप्येथाम् अदीप्यध्वम्
 अदीप्ये अदीप्यावहि अदीप्यामहि
 अ० अदीपिअदीपिष्टअदीपिवाताम् अदीपित
 अदीपिष्टाः अदीपिवाथाम् अदीपिध्वम्
 अदीपिचि अदीपिचहि अदीपिचमहि
 प० दिदीपे दिदीपाते दिदीपिरे
 दिदीपिषे दिदीपाथे दिदीपिष्वे
 दिदीपे दिदीपिषहे दिदीपिमहे
 आ० दीपिषीष्ट दीपिषीयास्ताम् दीपिषीरन्
 दीपिषीष्टाः दीपिषीयास्थाम् दीपिषीष्वम्
 दीपिषीय दीपिषीषहि दीपिषीमहि

अ० दीपिता दीपितारौ दीपितारः
 दीपितासे दीपितासाथे दीपिताध्वे
 दीपिताहे दीपितास्वहे दीपितास्महे
 भ० दीपिष्यते दीपिष्येते दीपिष्यन्ते
 दीपिष्यसे दीपिष्येथे दीपिष्यध्वे
 दीपिष्ये दीपिष्यावहे दीपिष्यामहे
 क्रि० अदीपिष्यत अदीपिष्येताम् अदीपिष्यन्त
 अदीपिष्यथाः अदीपिष्येथाम् अदीपिष्यध्वम्
 अदीपिष्ये अदीपिष्यावहि अदीपिष्यामहि
 ॥ तर्पिच पेरव्ये वा ॥ प्रतापी शत्रुं
 तपं धूपसन्तापे इत्यस्यैवेष्टव्येऽयं
 दिवादिहोममात्मनेपदं च वा त्रिषीयते
 व० तप्यते तप्येते तप्यन्ते
 तप्यसे तप्येथे तप्यध्वे
 तप्ये तप्यावहे तप्यामहे
 स० तप्येत तप्येयाताम् तप्येरन्
 तप्येथाः तप्येयाथाम् तप्येध्वम्
 तप्येथ तप्येवहि तप्येमहि
 प० तप्यताम् तप्येताम् तप्यन्ताम्
 तप्यस्व तप्येथाम् तप्यध्वम्
 तप्ये तप्यावहे तप्यामहे
 श० अतप्यत अतप्येताम् अतप्यन्त
 अतप्यथाः अतप्येथाम् अतप्यध्वम्
 अतप्ये अतप्यावहि अतप्यामहि
 अ० अतप्त अतप्ताताम् अतप्तत
 अतप्थाः अतप्ताथाम् अतप्ध्वम् इध्वम्
 अतप्ति अतप्त्वहि अतप्महि
 प० तेपे तेपाते तेपिरे
 तेपिषे तेपाथे तेपिष्वे
 तेपे तेपिषहे तेपिमहे
 आ० तप्सीष्ट तप्सीयास्ताम् तप्सीरन्
 तप्सीष्टाः तप्सीयास्थाम् तप्सीष्वम्
 तप्सीय तप्सीषहि तप्सीमहि
 अ० तप्ता तप्तारौ तप्तारः
 तप्तासे तप्तासाथे तप्ताध्वे

तप्ताहे	तप्तास्वहे	तप्तास्महे
भ० तप्स्यते	तप्स्येते	तप्स्यन्ते
तप्स्यसे	तप्स्येथे	तप्स्यन्थे
तप्स्ये	तप्स्यावहे	तप्स्यामहे
क्रि० अतप्स्यत	अतप्स्यताम्	अतप्स्यन्त
अतप्स्यथा	अतप्स्येथाम्	अतप्स्यन्थम्
अतप्स्ये	अतप्स्यावहि	अतप्स्यामहि
पूरि-आप्पायने ॥	बधुं, पूर्णं	यत्तु ।
व० पूर्यते	पूर्येते	पूर्यन्ते
पूर्यसे	पूर्येथे	पूर्यन्थे
पूर्ये	पूर्यावहे	पूर्यामहे
स० पूर्येन	पूर्येयताम्	पूर्येरन्
पूर्येथाः	पूर्येयथाम्	पूर्येथम्
पूर्येय	पूर्येवहि	पूर्येमहि
प० पूर्यताम्	पूर्येताम्	पूर्यन्ताम्
पूर्यस्व	पूर्येथाम्	पूर्यन्थम्
पूर्ये	पूर्यावहे	पूर्यामहे
झ० अपूर्यत	अपूर्यताम्	अपूर्यन्त
अपूर्यथाः	अपूर्येथाम्	अपूर्येथम्
अपूर्ये	अपूर्यावहि	अपूर्यामहि
अ० अपूरि	अपूरिष्यताम्	अपूरिष्यन्त
अपूरिष्यताः	अपूरिष्येथाम्	अपूरिष्येथम्
अपूरिष्ये	अपूरिष्यावहि	अपूरिष्यामहि
प० पुपूरे	पुपूराते	पुपूरिरे
पुपूरिषे	पुपूराथे	पुपूरिडेव च्चे
पुपूरे	पुपूरिवहे	पुपूरिमहे
आ० पूरिषीष्ट	पूरिषीष्यताम्	पूरिषीरन्
पूरिषीष्यताः	पूरिषीष्येथाम्	पूरिषीष्येथम्
पूरिषीष्ये	पूरिषीष्यावहि	पूरिषीष्यामहि
प्रव० पूरिता	पूरितास्वहे	पूरितास्महे
पूरितासे	पूरितासेथे	पूरितासेन्ते
पूरिताहे	पूरितास्वहे	पूरितास्महे
भ० पूरिष्यते	पूरिष्येते	पूरिष्यन्ते
पूरिष्यसे	पूरिष्येथे	पूरिष्यन्थे

पूरिष्ये	पूरिष्यावहे	पूरिष्यामहे
क्रि० अपूरिष्यत	अपूरिष्यताम्	अपूरिष्यन्त
अपूरिष्यथाः	अपूरिष्येथाम्	अपूरिष्येथम्
अपूरिष्ये	अपूरिष्यावहि	अपूरिष्यामहि
॥ धूरेः जूरेचि जरायाम् ॥	वृद्धं यत्तु ।	
॥ धूर्यते । अजूरिष्ट । जुधूरे ।		
जूर्यते । अजूरिष्ट । जुजूरै ।		
॥ शूरैचि-स्तम्भे ॥ शोभन् अटकं ॥		
शूर्यते । अजूरिष्ट । जुशूरै ।		
॥ धूरैः-धूरैचि । गतौ । जडु ।		
धूर्यते । अजूरिष्ट । जुधूरै ।		
धूर्यते । अजूरिष्ट । जुधूरै ।		
॥ तूरैचि-तूरायाम् ॥ उतावळ करवी ।		
तूर्यते । अतूरिष्ट । तुतूरै ।		
॥ धूरावयो-हिमायाश्च । दण्डुं, वृद्धं यत्तु		
॥ धूरैचि-दाहे ॥ दाहं, वालुं		
धूर्यते । अजूरिष्ट । जुधूरै ।		
॥ क्लिशिन्-उपतापे ॥ दुःखी यत्तु । ॥		
क्लिश्यते । अक्लिशिष्ट । चिक्लिशे		
॥ लिशिन्-अल्पत्वे, मोक्षं यत्तु, योद्धं यत्तु		
व० लिश्यते	लिश्येते	लिश्यन्ते
लिश्यसे	लिश्येथे	लिश्यन्थे
लिश्ये	लिश्यावहे	लिश्यामहे
स० लिश्येन	लिश्येयताम्	लिश्येरन्
लिश्येथाः	लिश्येयथाम्	लिश्येथम्
लिश्येय	लिश्येवहि	लिश्येमहि
प० लिश्यताम्	लिश्येताम्	लिश्यन्ताम्
लिश्यस्व	लिश्येथाम्	लिश्यन्थम्
लिश्ये	लिश्यावहे	लिश्यामहे
झ० अलिश्यत	अलिश्येताम्	अलिश्यन्त
अलिश्यथाः	अलिश्येथाम्	अलिश्येथम्
अलिश्ये	अलिश्यावहि	अलिश्यामहि
अ० अलिश्रत	अलिश्रताम्	अलिश्रन्त
अलिश्रथाः	अलिश्रेथाम्	अलिश्रेथम्

अलिशिः अलिशावहि अलिशामहि
 प० लिलिशि लिलिशाते लिलिशिरे
 लिलिशिषे लिलिशाथे लिलिशिष्वे
 लिलिशिः लिलिशिषहे लिलिशिमहे
 आ० लिक्षीष्ट लिक्षीयास्ताम् लिक्षीरन्
 लिक्षीष्टाः लिक्षीयास्ताम् लिक्षीष्वम्
 लिक्षीष लिक्षीवहि लिक्षीमहि
 श्व० लेष्टा लेष्टारौ लेष्टारः
 लेष्टासे लेष्टासाथे लेष्टाष्वे
 लेष्टाहे लेष्टाष्वहे लेष्टास्महे
 भ० लेक्षते लेक्ष्यते लेक्ष्यन्ते
 लेक्ष्यसे लेक्ष्यथे लेक्ष्यष्वे
 लेक्ष्ये लेक्ष्यावहे लेक्ष्यामहे
 कि० अलेक्ष्यत अलेक्ष्यताम् अलेक्ष्यन्त
 अलेक्ष्यथाः अलेक्ष्यथाम् अलेक्ष्यष्वम्
 अलेक्ष्ये अलेक्ष्यावहि अलेक्ष्यामहि

॥ काशिच्-दीप्ताः ॥ प्रकाशब् वळ्ळवु

व० प्रकाश्यते प्रकाश्यते प्रकाश्यन्ते
 प्रकाश्यसे प्रकाश्यथे प्रकाश्यष्वे
 प्रकाश्ये प्रकाश्यावहे प्रकाश्यामहे

स० प्रकाश्येत प्रकाश्येयाताम् प्रकाश्येरन्
 प्रकाश्येथाः प्रकाश्येयाताम् प्रकाश्येष्वम्
 प्रकाश्येय प्रकाश्येवहि प्रकाश्येमहि

प० प्रकाश्यताम् प्रकाश्येताम् प्रकाश्यन्ताम्
 प्रकाश्यस्व प्रकाश्येथाम् प्रकाश्यष्वम्
 प्रकाश्ये प्रकाश्यावहे प्रकाश्यामहे

झ० प्राकाश्यत प्राकाश्यताम् प्राकाश्यन्त
 प्राकाश्यथाः प्राकाश्येथाम् प्राकाश्यष्वम्
 प्राकाश्ये प्राकाश्यावहि प्राकाश्यामहि

अ० प्राकाशिष्ट प्राकाशिषाताम् प्राकाशिषत
 प्राकाशिष्टाः प्राकाशिषाताम् प्राकाशि-
 ष्वम्
 प्राकाशिषि प्राकाशिष्वहि प्राकाशिषमहि

प० प्रचकाशि प्रचकाशाते प्रचकाशिरे
 प्रचकाशिषे प्रचकाशाथे प्रचकाशिष्वे
 प्रचकाशिः प्रचकाशिषहे प्रचकाशिमहे
 प्रकाशिषीष्ट प्रकाशिषीयास्ताम् प्रकाशिषीरन्
 प्रकाशिषीष्टा प्रकाशिषीयास्ताम् प्रकाशिषीष्वम्
 प्रकाशिषीय प्रकाशिषीवहि प्रकाशिषीमहि
 श्व० प्रकाशिता प्रकाशितारौ प्रकाशितारः
 प्रकाशितासे प्रकाशितासाथे प्रकाशिताष्वे
 प्रकाशिताहे प्रकाशिताष्वहे प्रकाशितास्महे
 भ० प्रकाशिष्यते प्रकाशिष्येते प्रकाशिष्यन्ते
 प्रकाशिष्यसे प्रकाशिष्यथे प्रकाशिष्यष्वे
 प्रकाशिष्ये प्रकाशिष्यावहे प्रकाशिष्यामहे
 कि० प्राकाशिष्यत प्राकाशिष्यताम् प्राकाशिष्यन्त
 प्राकाशिष्यथाः प्राकाशिष्येथाम् प्राकाशिष्यष्वम्
 प्राकाशिष्ये प्राकाशिष्यावहि प्राकाशिष्यामहि
 ॥ वाशिष्-शब्दे ॥ कृद् करणी ॥
 वाश्यते । अवाशिष्ट । ववाशि ।

॥ इति दिवादय आत्मनेपदिनः ॥

॥ अथोभयपदिनः ॥

॥ शर्कीच्-मर्षणे सहन करवु वेठवु, खमवु

व० शक्यति शक्यतः शक्यन्ति
 शक्यसि शक्यथः शक्यथ
 शक्यामि शक्यावः शक्यामः

स० शक्येत शक्येताम् शक्येयुः
 शक्येः शक्येतम् शक्येत
 शक्येयम् शक्येयव शक्येयम

प० शक्येतु शक्यतात् शक्यताम् शक्यन्तु
 शक्य तात् शक्यतम् शक्यत
 शक्यानि शक्याव शक्याम

झ० अशक्यत अशक्यताम् अशक्यन्
 अशक्यः अशक्यतम् अशक्यत
 अशक्यम् अशक्याव अशक्याम

अ०	अशाक्षीत्	अशाक्षताम्	अशाक्षुः
	अशाक्षीः	अशाक्षताम्	अशाक्षत
	अशाक्षम्	अशाक्षव	अशाक्षम
प०	शशाक	शोकतुः	शोकुः
	शेकिय	शशकथ	शेकथुः शेक
	शशाक	शशक	शेकिय शेकिम
आ०	शक्यात्	शक्यास्ताम्	शक्यासुः
	शक्याः	शक्यास्तम्	शक्यास्त
	शक्यातम्	शक्यास्व	शक्यात्म
प्र०	शक्ता	शक्तारौ	शक्तारः
	शक्तानि	शक्तास्थः	शक्तास्थ
	शक्तानि	शक्तास्वः	शक्तास्मः
भ०	शक्षति	शक्षतः	शक्षन्ति
	शक्षनि	शक्षयः	शक्षय
	शक्षामि	शक्षायः	शक्षामः
क्रि०	अशक्षत्	अशक्षताम्	अशक्षन्
	अशक्षः	अशक्षतम्	अशक्षत
	अशक्षम्	अशक्षाय	अशक्षाम
व०	शक्षते	शक्षेते	शक्षन्ते
	शक्षसे	शक्षेये	शक्षन्वे
	शक्षे	शक्ष्यामहे	शक्ष्यामहे
स०	शक्षेत	शक्षेयाताम्	शक्षेरन्
	शक्षेयाः	शक्षेयाकाम्	शक्षेयम्
	शक्षेय	शक्षेयवहि	शक्षेयमहि
प०	शक्षताम्	शक्षेताम्	शक्षन्ताम्
	शक्षस्व	शक्षेयाम्	शक्षय्वम्
	शक्षौ	शक्ष्यावहे	शक्ष्यामहे
झ०	अशक्षत	अशक्षेताम्	अशक्षन्त
	अशक्षयाः	अशक्षेयाम्	अशक्षय्वम्
	अशक्षे	अशक्ष्यावहि	अशक्ष्यामहि
ञ०	अशक्षत	अशक्षताम्	अशक्षत
	अशक्ष्याः	अशक्ष्याम्	अशक्ष्यम्
	अशक्षि	अशक्षवहि	अशक्षमहि
ष०	शेके	शेकाते	शेकिरे
	शेकिवे	शेकाये	शेकिवे
	शेके	शेकिवहे	शेकिमहे
आ०	शक्षीष्ट	शक्षीयास्ताम्	शक्षीरन्

	शक्षीन्ताः	शक्षीयास्ताम्	शक्षीन्वम्
	शक्षीव	शक्षीवहि	शक्षीमहि
प्र०	शक्ता	शक्तारौ	शक्तारः
	शक्तासे	शक्तासाधे	शक्ताध्वे
	शक्ताहे	शक्तास्वहे	शक्तास्महे
भ०	शक्षते	शक्षेते	शक्षन्ते
	शक्षसे	शक्षेये	शक्षन्वे
	शक्षे	शक्ष्यावहे	शक्ष्यामहे
क्रि०	अशक्षत्	अशक्षेताम्	अशक्षन्त
	अशक्षयाः	अशक्षेयाम्	अशक्षय्वम्
	अशक्षे	अशक्ष्यावहि	अशक्ष्यामहि
	अनीदयमित्येके	तन्मते-अन्यतन्त्याम्	अ-
	शकवित्वादि-अन्यतन्तु	पूर्वोक्तमेव रूपम् ।	
	अन्येत्तु	वेदयमिति	तन्मते-अशक्षीत अशक्ष-
	त, शकिता, शका	इत्यादि ।	
	॥ शुभ्रेण-पूनिभावे ॥	भीतुं श्रु ।	
व०	शुक्षति	शुक्षतः	शुक्षन्ति
	शुक्षति	शुक्षयः	शुक्षय
	शुक्षामि	शुक्षायः	शुक्ष्यामः
स०	शुक्षेत	शुक्षेताम्	शुक्षेरन्
	शुक्षेः	शुक्षेयम्	शुक्षेय
	शुक्षेयम्	शुक्षेय	शुक्षेय
प०	शुक्षताम्	शुक्षेताम्	शुक्षन्ताम्
	शुक्ष	शुक्षतम्	शुक्षत
	शुक्षानि	शुक्षाय	शुक्ष्याम
झ०	अशुक्षत्	अशुक्षताम्	अशुक्षन्
	अशुक्षः	अशुक्षतम्	अशुक्षत
	अशुक्षम्	अशुक्षाय	अशुक्षाम
ञ०	अशुक्षत	अशुक्षताम्	अशुक्षन्
	अशुक्षः	अशुक्षतम्	अशुक्षत
	अशुक्षम्	अशुक्षाय	अशुक्षाम
ष०	शुशीच	शुशुचतुः	शुशुचुः
	शुशीचि	शुशुचयुः	शुशुच
	शुशीच	शुशुचि	शुशुचि

स० शप्थेत	शप्थेयाताम्	शप्थेरन्
शप्थेयाः	शप्थेयाथाम्	शप्थेध्वम्
शप्थेय	शप्थेवहि	शप्थेमहि
प० शप्थताम्	शप्थेताम्	शप्थन्ताम्
शप्थस्व	शप्थेथाम्	शप्थध्वम्
शप्थै	शप्थावहे	शप्थामहे
झ० अशप्थत	अशप्थेताम्	अशप्थन्त
अशप्थयाः	अशप्थेथाम्	अशप्थध्वम्
अशप्थे	अशप्थावहि	अशप्थामहि
अ० अशप्त	अशप्ताताम्	अशप्तत
अशप्थाः	अशप्ताथाम्	अशप्तध्वम्
		अशप्तमहि
अशप्ति	अशप्त्वहि	अशप्स्महि
प० शोपे	शोपाते	शोपिरे
शोपिषे	शोपाथे	शोपिध्वे
शोपे	शोपिवहे	शोपिमहे
आ० शप्सीष्ट	शप्सीयास्ताम्	शप्सीरन्
शप्सीष्टाः	शप्सीयास्थाम्	शप्सीध्वम्
शप्सीष	शप्सीवहि	शप्सीमहि
श्व० शप्ता	शप्तारौ	शप्तारः
शप्तासे	शप्तासाथे	शप्ताध्वे
शप्ताहे	शप्तास्वहे	शप्तास्महे
भ० शप्स्यते	शप्स्येते	शप्स्यन्ते
शप्स्यसे	शप्स्येथे	शप्स्यध्वे
शप्स्ये	शप्स्यावहे	शप्स्यामहे
क्रि० अशप्स्यत	अशप्स्येताम्	अशप्स्यन्त
अशप्स्यथाः	अशप्स्येथाम्	अशप्स्यध्वम्
अशप्स्ये	अशप्स्यावहि	अशप्स्यामहि
मृषीच् तितिक्षायाम् । सङ्घन करवुं,		
व० मृष्यति	मृष्यतः	मृष्यन्ति
मृष्यसि	मृष्यथः	मृष्यथ
मृष्यामि	मृष्यावः	मृष्यामः
स० मृष्येत्	मृष्येताम्	मृष्येयुः
मृष्येः	मृष्येतम्	मृष्येत

मृष्येयम्	मृष्येव-	मृष्येम
प० मृष्यतु	मृष्यतात्	मृष्यताम्
मृष्य	मृष्यतात्	मृष्यतम्
मृष्याणि	मृष्याव	मृष्याम
झ० अमृष्यत्	अमृष्यताम्	अमृष्यन्
अमृष्यः	अमृष्यतम्	अमृष्यत
अमृष्यम्	अमृष्याव	अमृष्याम
अ० अमर्षीत्	अमर्षिताम्	अमर्षिषुः
अमर्षीः	अमर्षितम्	अमर्षिष्ट
अमर्षिषम्	अमर्षिष्व	अमर्षिष्म
प० ममर्ष	ममर्षतुः	ममर्षुः
ममर्षिथ	ममर्षथुः	ममर्ष
ममर्ष	ममर्षिव	ममर्षिम
आ० मृष्यान्	मृष्यास्ताम्	मृष्यास्तुः
मृष्याः	मृष्यास्तम्	मृष्यास्त
मृष्यास्तम्	मृष्यास्व	मृष्यास्म
श्व० मर्षिता	मर्षितारौ	मर्षितारः
मर्षितासि	मर्षितास्थ	मर्षितास्थ
मर्षितास्मि	मर्षितास्वः	मर्षितास्मः
भ० मर्षिष्यति	मर्षिष्यतः	मर्षिष्यन्ति
मर्षिष्यसि	मर्षिष्यथः	मर्षिष्यथ
मर्षिष्यामि	मर्षिष्यावः	मर्षिष्यामः
क्रि० अमर्षिष्यत्	अमर्षिष्यताम्	अमर्षिष्यन्
अमर्षिष्यः	अमर्षिष्यतम्	अमर्षिष्यत
अमर्षिष्यम्	अमर्षिष्याव	अमर्षिष्याम
व० मृष्यते	मृष्येते	मृष्यन्ते
मृष्यसे	मृष्येथे	मृष्यध्वे
मृष्ये	मृष्यावहे	मृष्यामहे
स० मृष्येत	मृष्येयाताम्	मृष्येरन्
मृष्येयाः	मृष्येयाथाम्	मृष्येध्वम्
मृष्येय	मृष्येवहि	मृष्येमहि
प० मृष्यताम्	मृष्येताम्	मृष्यन्ताम्
मृष्यस्व	मृष्येथाम्	मृष्यध्वम्
मृष्यै	मृष्यावहे	मृष्यामहे

छ० अमृष्यत	अमृष्येताम्	अमृष्यन्त
अमृष्यथाः	अमृष्येथाम्	अमृष्यध्वम्
अमृष्ये	अमृष्यावहि	अमृष्यामहि
अ० अमषिष्ट	अमषिषाताम्	अमषिषत
अमषिष्टाः	अमषिषाथाम्	अमषिषध्वम्
		ह्वम्
अमषिषि	अमषिष्वहि	अमषिषमहि
प० ममृषे	ममृषाते	ममृषिरे
ममृषिवे	ममृषाथे	ममृषिध्वे
ममृषे	ममृषिवहे	ममृषिमहे
आ० मषिषीष्ट	मषिषीयास्ताम्	मषिषीरन्
मषिषीष्टाः	मषिषीयास्थाम्	मषिषीध्वम्
मषिषीष्य	मषिषीवहि	मषिषीमहि
प्र० मषिता	मषितारौ	मषितारः
मषितास्ते	मषितास्त्राथे	मषिताध्वे
मषिताहे	मषितास्वहे	मषितास्महे
भ० मषिष्यते	मषिष्यते	मषिष्यन्ते
मषिष्यते	मषिष्येथे	मषिष्यध्वे
मषिष्ये	मषिष्यावहे	मषिष्यामहे
क्रि० अमषिष्यत	अमषिष्येताम्	अमषिष्यन्त
अमषिष्यथाः	अमषिष्येथाम्	अमषिष्यध्वम्
अमषिष्ये	अमषिष्यावहि	अमषिष्यामहि
गर्हाच्च बंधने । बांधवुं ।		
ज० नष्टति	नष्टतः	नष्टन्ति
नष्टसि	नष्टथः	नष्टध्वम्
नष्टामि	नष्टावः	नष्टामः
प्रणष्टति । अपिनष्टति । पिनष्टति ।		
स० नष्टेत्	नष्टेताम्	नष्टेयुः
नष्टाः	नष्टेताम्	नष्टेत
नष्टेयम्	नष्टेव	नष्टेम
प० नष्टन्तु	नष्टतात्	नष्टन्तु
नष्टा	नष्टतात्	नष्टन्त
नष्टानि	नष्टाव	नष्टाम
छ० अनष्टत	अनष्टताम्	अनष्टन्

अनष्टः	अनष्टतम्	अनष्टत
अनष्टम्	अनष्टाव	अनष्टाम
अ० अनात्सीत्	अनात्साम्	अनात्सुः
अनात्सीः	अनात्सम्	अनात्स
अनात्सम्	अनात्सव	अनात्सम
प० ननाह	नेहसुः	नेहः
नेहिय	ननह	नेहयुः
ननाह	ननह	नेहिव
		नेहिम
आ० नष्टात्	नष्टास्ताम्	नष्टास्तुः
नष्टाः	नष्टास्तम्	नष्टास्त
नष्टासम्	नष्टास्व	नष्टास्म
प्र० नष्टा	नष्टारौ	नष्टारः
नष्टासि	नष्टास्थः	नष्टास्थ
नष्टास्मि	नष्टास्वः	नष्टास्मः
भ० नत्स्यति	नत्स्यतः	नत्स्यन्ति
नत्स्यसि	नत्स्यथः	नत्स्यध्वम्
नत्स्यामि	नत्स्यावः	नत्स्यामः
क्रि० अनत्स्यत्	अनत्स्यताम्	अनत्स्यन्
अनत्स्यः	अनत्स्यतम्	अनत्स्यत
अनत्स्यम्	अनत्स्याव	अनत्स्याम
ज० नष्टते	नष्टेते	नष्टन्ते
नष्टते	नष्टेथे	नष्टध्वे
नष्टे	नष्टावहे	नष्टामहे
प्रणष्टते । अपिनष्टते । पिनष्टते ।		
स० नष्टेत्	नष्टेयाताम्	नष्टेरन्
नष्टेयाः	नष्टेयाथाम्	नष्टेध्वम्
नष्टेय	नष्टेवहि	नष्टेमहि
प० नष्टताम्	नष्टेताम्	नष्टताम्
नष्टस्व	नष्टेथाम्	नष्टध्वम्
नष्टे	नष्टावहे	नष्टामहे
छ० अनष्टत	अनष्टेताम्	अनष्टन्त
अनष्टथाः	अनष्टेथाम्	अनष्टध्वम्
अनष्टे	अनष्टावहि	अनष्टामहि
अ० अनष्ट	अनष्टताताम्	अनष्टन्

इतिश्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसरक्षणप्रवण
विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविग्नेशाखीयभट्टारकाचार्यवर्य
श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारतातेवासिन्ध्यायवाचस्पतिशा-
स्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदत्तज्ञानमुरिशिष्यमुनिगुणविजय-
विरचितायां हैमघातुमालायां
दिवादिगणः ॥

परस्मैपादिनः

पुंग्व् । अभिषवे । मोमरसकादवो, । मयवुं, अर्क कादवो ॥	सुनुयाम	सुनुयाव	सुनुयाम
व० सुनोति सुनुतः सुन्वन्ति	प० सुनोतु सुनुतात् सुनुयाम	सुन्वन्तु	
सुनाषि सुनुथः सुनुथ	सुनु सुनुतात् सुनुतम्	सुनुत	
सुनोमि सुन्वः सुनुषः सुन्म. सुनुम.	सुनवानि सुनवाव	सुनवाम	
अभिषुणोति	झ० असुनोत् असुनुताम् असुन्वन्		
स० सुनुयात् सुनुयाताम् सुनुयुः	असुनोः असुनुतम् असुनुते		
सुनुया सुनुयातम् सुनुयात	असुनुवम् असुन्व असुनुव असुन्म असुनुम		

पर्युणोत् ।

अ० असावीत् असाविष्टम् असाविषुः
असावीः असाविष्टम् असाविष्ट
असाविषम् असाविष्व असाविष्व

प० सुषाव सुषवतुः सुषुवुः
सुषविय सुषोथ सुषुव्युः सुषुव
सुषाव सुषव सुषुविव सुषुविम

आ० स्यात् स्यास्ताम् स्यासुः
स्याः स्यास्तम् स्यास्त

स्यासम् स्यास्व स्यास्म

अ० सोता सोतारौ सोतारः
सोतासि सोतास्यः सोतास्य
सोतास्मि सोतास्व सोतास्मः

भ० सोष्यति सोष्यतः सोष्यन्ति
सोष्यसि सोष्यथः सोष्यथ
सोष्यामि सोष्यावः सोष्यामः

क्रि० असोष्यत् असोष्यताम् असोष्यन्
असोष्यः असोष्यताम् असोष्यत
असोष्यम् असोष्याव असोष्याम

ब० सुनुते सुन्वाते सुन्वते
सुनुपे सुन्वाथे सुन्वथे
सुन्वे सुन्वहे सुनुवहे सुन्वहे सुनुमहे

स० सुन्वीत् सुन्वीयाताम् सुन्वीरन्
सुन्वीथाः सुन्वीयाताम् सुन्वीष्वम्
सुन्वीय सुन्वीवहि सुन्वीमहि

प० सुनुताम् सुन्वाताम् सुन्वताम्
सुनुष्व सुन्वाथाम् सुनुष्वम्
सुनवै सुनवावहे सुनवामहे

अ० असुनुत असुन्वाताम् असुन्वत
असुनुथाः असुन्वाथाम् असुनुष्वम्

असुन्विअसुन्वहिअसुनुवहिअसुन्महिअसुनुमहि

अ० असोष्ट असोषाताम् असोषत
असोष्टाः असोषाथाम् असोष्ट्वम्-इवम्
असोषि असोष्वहि असोष्वमहि

प० सुषुवे सुषुवाते सुषुविरे
सुषुषिरे सुषुवाथे सुषुविद्वे-इवे
सुषुवे सुषुविषहे सुषुविमहे

आ० सोषीष्ट सोषीयास्ताम् सोषीरन्
सोषीष्टाः सोषीयास्ताम् सोषीद्वम्
सोषीय सोषीवहि सोषीमहि

अ० सोता सोतारौ सोतारः
सोतासे सोतासाथे सोताष्वे
सोताहे सोतास्वहे सोतास्महे

भ० सोष्यते सोष्येते सोष्यन्ते
सोष्यसे सोष्येथे सोष्यष्वे
सोष्ये सोष्यावहे सोष्यामहे

क्रि० असोष्यत असोष्येताम् असोष्यन्त
असोष्यथाः असोष्येथाम् असोष्यष्वम्
असोष्ये असोष्यावहि असोष्यामहि

॥ सिगृह्-वन्धने, ॥ बांधुं

सिनोति । असौवीत् । सिषाव ।

सिनुते । असेष्ट । सिष्ये ।

॥ शिगृह्-निगातने ॥ छोलुं,

धारण करुं

सिनोति । अशौवीत् । शिषाव

सिनुते अशेष्ट । शिष्ये

॥ डुमिश्-प्रक्षेपणे ॥

ब० मिनोति मिनुतः मिन्वन्ति
मिनोषि मिनुथः मिनुथ
मिनोमि मिन्वः मिनुवः मिन्मः मिनुमः

स० मिनुयात् मिनुयाताम् मिनुयुः
मिनुयाः मिनुयाताम् मिनुयात
मिनुयाम् मिनुयाव मिनुयाम

प० मिनोतु मिनुतात् मिनुताम् मिन्वन्तु
मिनु मिनुतात् मिनुतम् मिनुत
मिनवानि मिनवाव मिनवानाम

छ० अमिनोत् अमिनुताम् अमिन्वन
अमिनोः अमिनुतम् अमिनुत
अमिनवम् अमिन्व अमिनुष अमिन्म
अमिनुम

अ० अमासीत् अमासिष्टाम् अमासिपुः
अमासीः अमासिष्टम् अमासिट्
अमासिषम् अमासिष्व अमासिष्म

प० ममौ मिम्यतुः मिम्युः
ममिथ ममाथ मिम्यथुः मिम्य
ममौ मिम्यिष मिम्यिम

आ० मीयात् मीयास्ताम् मीयासुः
मीयाः मीयास्तम् मीयास्म
मीयासम् मीयास्व मीयास्म

भ० माता मातारौ मातारः
मातासि मातास्यः मातास्य
मातास्मि मातास्वः मातास्मः

भ० मास्यति मास्यत मास्यन्ति
मास्यसि मास्यथः मास्यथ
मास्यामि मास्यावः मास्यामः

कि० अमास्यत् अमास्यताम् अमास्यन्
अमास्यः अमास्यतम् अमास्यत
अमास्यम् अमास्याव अमास्याम

च० मिनुते मिन्वाते मिन्वते
मिनुषे मिन्वाषे मिनुष्वे
मिन्वे मिन्वहे मिनुषहे मिन्महे
मिनुमहे

स० मिन्वीत् मिन्वीयाताम् मिन्वीरन्
मिन्वीथा मिन्वीयाथाम् मिन्वीष्वम्
मिन्वीथ मिन्वीवहि मिन्वीमहि

प० मिनुताम् मिन्वाताम् मिन्वताम्
मिनुष्व मिन्वाथाम् मिनुष्वम्
मिनवै मिनवावहे मिनवामहे

झ० अमिनुत अमिन्वाताम् अमिन्वत
अमिनुथाः अमिन्वाथाम् अमिनुष्वम्

अमिन्वि अमिन्वहि अमिनुवहि
अमिन्महि अमिनुमहि

अ० अमास्त अमासाताम् अमासत
अमास्था अमासाथाम् अमाध्वम्
अमादध्वम्

अमासि अमास्वहि अमास्महि

प० मिम्ये मिम्याते मिम्यरे
मिम्यिष मिम्याथे मिम्यिष्वे
मिम्यिष्वे

मिम्ये मिम्यिष्वहे मिम्यिमहे

आ० मासीष्ट मासीयास्ताम् मासीरन्
मासीष्टाः मासीयास्थाम् मासीष्वम्
मासीथ मासीवहि मासीमहि

भ० माता मातारौ मातारः
मातासि मातास्ये मातास्व
माताहे मातास्वहे मातास्महे

भ० मास्यते मास्येते मास्यन्ते
मास्यसे मास्येथे मास्यष्वे
मास्ये मास्यावहे मास्यामहे

कि० अमास्यत अमास्येताम् अमास्यन्त
अमास्यथाः अमास्येथाम् अमास्यष्वम्
अमास्ये अमास्यावहि अमास्यामहि

॥ चिगद्-वयने ॥ एकद्व करुं

च० चिनोति चिनुतः चिन्वन्ति
चिनोषि चिनुथः चिनुथ
चिनोमि चिन्वः चिनुवः चिन्मः
चिनुमः

स० चिनुयात् चिनुयाताम् चिनुयुः
चिनुयाः चिनुयानम् चिनुयात
चिनुयाम् चिनुयाव चिनुयाम

प० चिनोतु चिनुतात् चिनुताम् चिन्वन्तु
चिनु चिनुतात् चिनुतम् चिनुत
चिनुचानि चिनुचाव चिनुवाम

झ० अचिनोत अचिनुताम् अचिन्वन्त

अचिनोः अचिनुतम् अचिनुत
अचिनचम् अचिन्व अचिनुव अचिन्म
अचिनुम

अ० अचैषीत् अचैष्टाम् अचैषुः
अचैषीः अचैष्टम् अचैष्ट
अचैषम् अचैष्व अचैष्वम् .

प० चिचाय चिच्यतुः चिच्युः
चिचयिष चिचैष चिच्यथुः चिच्य
चिचाय चिचय चिचयिष चिच्यम
चिकाय चिकयतुः चिक्युः
चिकयिष चिकैष चिक्यथुः चिक्य
चिकाय चिकय चिकयिष चिक्यम

आ० चीयात् चीयास्ताम् चीयास्तुः
चीयाः चीयास्तम् चीयास्त
चीयास्तम् चीयास्व चीयास्वम्

प्र० चेता चेतारी चेतारः
चेतासि चेतार्वः चेतार्व
चेतास्मि चेतार्वः चेतार्वम्

भ० चेष्यति चेष्यतः चेष्यन्ति
चेष्यसि चेष्यथ चेष्यथ
चेष्यामि चेष्यावः चेष्यामः

क्रि० अचेष्यत् अचेष्यताम् अचेष्यन्
अचेष्यः अचेष्यतम् अचेष्यत
अचेष्यम् अचेष्याव अचेष्याम

च० चिनुते चिन्वाते चिन्वते
चिनुवे चिन्वाथे चिनुध्वे
चिन्वे चिन्वहे चिनुवहे चिन्महे
चिनुमहे

स० चिन्वीत चिन्वीयताम् चिन्वीरन्
चिन्वीथाः चिन्वीयाथाम् चिन्वीष्वम्
चिन्वीय चिन्वीवहि चिन्वीमहि

प० चिनुताम् चिन्वाताम् चिन्वताम्
चिनुथ चिन्वाथाम् चिनुध्वम्
चिनवै चिनवावहे चिनवामहे

अ० अचिनुत अचिन्वाताम् अचिन्वत
अचिनुथाः अचिन्वाथाम् अचिनुष्वम्
अचिन्वि अचिनुवहि अचिन्वहि
अचिनुमहि अचिन्महि

अ० अचैष्ट अचैषाताम् अचैषन
अचैष्टाः अचैषाथाम् अचैद्भ्वम् चम्
अचैषि अचैष्वहि अचैष्वमहि

प० चिच्ये चिच्यते चिच्यरे
चिच्यिषे चिच्यथे चिच्यिष्वे-द्वे
चिच्ये चिच्यवहे चिच्यमहे
चिच्ये चिच्यते चिच्यरे
चिच्यिषे चिच्यथे चिच्यिष्वे-द्वे
चिच्ये चिच्यवहे चिच्यमहे

आ० चेषीष्ट चेषीयास्तम् चेषीरन्
चेषीष्टाः चेषीयास्थाम् चेषीद्वम्
चेषीय चेषीवहि चेषीमहि

प्र० चेता चेतारी चेतारः
चेतासे चेतारथे चेतारवे
चेताहे चेतार्वहे चेतार्वम्

भ० चेष्यते चेष्येते चेष्यन्ते
चेष्यसे चेष्येथे चेष्यध्वे
चेष्ये चेष्यावहे चेष्यामहे

क्रि० अचेष्यत अचेष्येताम् अचेष्यन्त
अचेष्यथाः अचेष्येथाम् अचेष्यध्वम्
अचेष्ये अचेष्यावहि अचेष्यामहि

॥ धृगृ-कम्पने ॥ धृजवुं ॥

च० धृनोति धृनुनः धृन्वन्ति
धृनोषि धृनुथः धृनुथ
धृनोमि धृन्वः धृनुवः धृन्मः धृनुमः

स० धृनुयात् धृनुयाताम् धृनुयुः
धृनुयाः धृनुयातम् धृनुयात
धृनुयाम् धृनुयाव धृनुयाम

प० धृनोतु धृनुतात् धृनुनाम् धृन्वन्तु

धृनु	धृनुतात्	धृनुतम्	धृनुत
धृनुवानि	धृनुवाव	धृनुवाम	
अ० अधूनोत्	अधूनुताम्	अधून्वन्	
अधूनीः	अधूनुतम्	अधूनुत	
अधूनवम्	अधून्व	अधूनुव	अधून्म
			अधूनुम
अ० अधावीत्	अधाविष्टात्	अधाविषुः	
अधावीः	अधाविष्टम्	अधाविष्ट	
अधाविषम्	अधाविष्व	अधाविष्म	
प० दुधाव	दुधुवत्तुः	दुधुवुः	
दुधविथ	दुधुवथुः	दुधुव	
दुधाव	दुधव	दुधुविष	दुधुषिम
आ० धूयात्	धूयास्ताम्	धूयास्तुः	
धूयाः	धूयास्तम्	धूयास्त	
धूयास्तम्	धूयास्व	धूयास्म	
प्र० ध्विता	ध्वितारौ	ध्वितारः	
ध्वितासि	ध्वितास्थः	ध्वितास्थ	
ध्वितास्मि	ध्वितास्वः	ध्वितास्मः	
धोता	धोतारौ	धोतारः	
धोतासि	धोतास्थः	धोतास्थ	
धोतास्मि	धोतास्वः	धोतास्मः	
अ० धोष्यति	धोष्यतः	धोष्यन्ति	
धोष्यसि	धोष्यथः	धोष्यथ	
धोष्यामि	धोष्यावः	धोष्यामः	
धविष्यसि	धविष्यतः	धविष्यन्ति	
धविष्यसि	धविष्यथः	धविष्यथ	
धविष्यामि	धविष्यावः	धविष्यामः	
क्रि० अधोष्यत्	अधोष्यताम्	अधोष्यन्	
अधोष्यः	अधोष्यतम्	अधोष्यत	
अधोष्यम्	अधोष्याव	अधोष्याम	
अधविष्यत्	अधविष्यताम्	अधविष्यन्	
अधविष्यः	अधविष्यतम्	अधविष्यत	
अधविष्यम्	अधविष्याव	अधविष्याम	

ष० धृनुते	धृन्वाते	धृन्वते
धृनुषे	धृन्वाथे	धृनुष्वे
धृन्वे	धृन्वहे	धृन्महे
स० धृन्वीत	धृन्वीयाताम्	धृन्वीरन्
धृन्वीथाः	धृन्वीयाथाम्	धृन्वीष्वम्
धृन्वीय	धृन्वीवहि	धृन्वीमहि
प० धृनुताम्	धृन्वाताम्	धृन्वताम्
धृनुष्व	धृन्वाथाम्	धृनुष्वम्
धृनुवै	धृन्वावहे	धृन्वामहे
अ० अधूनुत	अधून्वाताम्	अधून्वत
अधूनुथाः	अधून्वाथाम्	अधूनुष्वम्
अधून्वि	अधून्वहि	अधून्महि
		अधूनुमहि
अ० अधविष्ट	अधविषाताम्	अधविषत
अधविष्टाः	अधविषाथाम्	अधविष्ट्वम्
		ध्वम्
अधविषि	अधविष्वहि	अधविष्महि
अधोषट्	अधोषाताम्	अधोषत
अधोषटाः	अधोषाथाम्	अधोष्वम्
		ध्वम्
अधोषि	अधोष्वहि	अधोष्महि
प० दुधुषे	दुधुषाते	दुधुषिरे
दुधुषिषे	दुधुषाथे	दुधुषिष्वे-इवे
दुधुषे	दुधुषिवहे	दुधुषिमहे
आ० ध्विषीष्ट	ध्विषीवास्ताम्	ध्विषीरन्
ध्विषीष्टाः	ध्विषीवास्थाम्	ध्विषीष्वम्
		ध्वम्
ध्विषीय	ध्विषीवहि	ध्विषीमहि
धोषीष्ट	धोषीवास्ताम्	धोषीरन्
धोषीष्टाः	धोषीवास्थाम्	धोषीष्वम्
धोषीय	धोषीवहि	धोषीमहि
प्र० ध्विता	ध्वितारौ	ध्वितारः
ध्वितासे	ध्वितासाथे	ध्वितास्वे
ध्विताहे	ध्वितास्वहे	ध्वितास्महे

धोता	धोतारौ	धोतारः
धोतासे	धोतासाथे	धोताध्वे
धोताहे	धोतास्वहे	धोतास्महे
भ० धविष्यते	धविष्येते	धविष्यन्ते
धविष्यसे	धविष्येथे	धविष्यध्वे
धविष्ये	धविष्यावहे	धविष्यामहे
धोष्यते	धोष्येते	धोष्यन्ते
धोष्यसे	धोष्येथे	धोष्यध्वे
धोष्ये	धोष्यावहे	धोष्यामहे

क्रि० अधविष्यत अधविष्येताम् अधविष्यन्त
अधविष्यथाः अधविष्येथाम् अधविष्यध्वम्
अधविष्ये अधविष्यावहि अधविष्यामहि

अधोष्यत अधोष्येताम् अधोष्यन्त
अधोष्यथाः अधोष्येथाम् अधोष्यध्वम्
अधोष्ये अधोष्यावहि अधोष्यामहि

॥ स्तृगद्-आच्छादने ॥ डांकुं ।

ब० स्तृणोति स्तृणुतः स्तृण्वन्ति
स्तृणोषि स्तृणुथः स्तृणुथ
स्तृणोमि स्तृणुवः स्तृणवः स्तृणुमः स्तृणमः

स० स्तृणुयात् स्तृणुयाताम् स्तृणुयुः
स्तृणुयाः स्तृणुयातम् स्तृणुयात
स्तृणुयाम् स्तृणुयाव स्तृणुयाम

प० स्तृणोतु स्तृणुतात् स्तृणुताम् स्तृण्वन्तु
स्तृणु " स्तृणुतम् स्तृणुत
स्तृणवामि स्तृणवाव स्तृणवामि

झ० अस्तृणोन् अस्तृणुताम् अस्तृण्वन्
अस्तृणोः अस्तृणुतम् अस्तृणुत
अस्तृणवम् अस्तृणुव अस्तृण्व अस्तृणुम-णम्

अ० अस्तार्षीत् अस्तार्षीम् अस्तार्षुः
अस्तार्षीः अस्तार्षीम् अस्तार्ष्व
अस्तार्षम् अस्तार्ष्व अस्तार्षम्

प० तस्तार तस्तरतुः तस्तवः
तस्तर्थ तस्तरयुः तस्तर
तस्तार तस्तर तस्तरिव तस्तरिम

आ० स्तर्यात् स्तर्यास्ताम् स्तर्यास्तुः
स्तर्याः स्तर्यास्तम् स्तर्यास्त
स्तर्यास्म स्तर्यास्व स्तर्यास्म

श्व० स्तर्ता स्तर्तारौ स्तर्तारः
स्तर्तासि स्तर्तास्थः स्तर्तास्थ
स्तर्तास्मि स्तर्तास्वः स्तर्तास्मः

भ० स्तरिष्यति स्तरिष्यतः स्तरिष्यन्ति
स्तरिष्यसि स्तरिष्यथः स्तरिष्यध
स्तरिष्यामि स्तरिष्यावः स्तरिष्यामः

क्रि० अस्तरिष्यत् अस्तरिष्यताम् अस्तरिष्यन्
अस्तरिष्यः अस्तरिष्यतम् अस्तरिष्यत
अस्तरिष्यम् अस्तरिष्याव अस्तरिष्याम

ब० स्तृणुते स्तृणुवाते स्तृणवते
स्तृणुषे स्तृणुवाथे स्तृणुध्वे
स्तृणुषे स्तृणुवहे स्तृणुवहे स्तृणुमहे स्तृणमहे

स० स्तृणुवीत स्तृणुवीयाताम् स्तृणुवीरन्
स्तृणुवीथाः स्तृणुवीयाथाम् स्तृणुवीध्वम्
स्तृणुवीय स्तृणुवीवहि स्तृणुवीमहि

प० स्तृणुताम् स्तृणुवाताम् स्तृणुवताम्
स्तृणुष्व स्तृणुवाथाम् स्तृणुध्वम्
स्तृणुषे स्तृणुवावहे स्तृणुवामहे

झ० अस्तृणुत अस्तृणुवाताम् अस्तृणवत
अस्तृणुथाः अस्तृणुवाथाम् अस्तृणुध्वम्
अस्तृण्वि अस्तृणुवहि अस्तृणुमहि
अस्तृणवहि अस्तृणमहि

अ० अस्तरिष्ट अस्तरिषाताम् अस्तरिषत
अस्तरिष्ठाः अस्तरिषाथाम् अस्तरिष्ट्वम्
अस्तरिषि अस्तरिष्वहि अस्तरिष्महि

अस्तुत अस्तुवाताम् अस्तुवत
अस्तुथाः अस्तुवाथाम् अस्तुध्वम्
—ह्वम्
अस्तुवि अस्तुवहि अस्तुमहि

प० तस्तरे	तस्तराते	तस्तरिरे
तस्तरिषे	तस्तराथे	तस्तरिह्वे-ध्वे
तस्तरे	तस्तरिवहे	तस्तरिमहे
आ० स्तरिषीष्ट	स्तरिषीयास्ताम्	स्तरिषीरन्
स्तरिषीष्टाः	स्तरिषीयास्थाम्	स्तरिषीह्वम्
		ध्वम्
स्तरिषीय	स्तरिषीवहि	स्तरिषीमहि
स्तृषीष्ट	स्तृषीयास्ताम्	स्तृषीरन्
स्तृषीष्टाः	स्तृषीयास्थाम्	स्तृषीह्वम्
स्तृषीय	स्तृषीवहि	स्तृषीमहि
भ० स्ततां	स्ततारौ	स्ततारः
स्ततांसे	स्ततांसाथे	स्ततांध्वे
स्ततांहि	स्ततांस्वहे	स्ततांस्महे
भ० स्तरिष्यते	स्तरिष्येते	स्तरिष्यन्ते
स्तरिष्यसे	स्तरिष्येथे	स्तरिष्यध्वे
स्तरिष्ये	स्तरिष्यावहे	स्तरिष्यामहे
कि० अस्तरिष्यत	अस्तरिष्येताम्	अस्तरिष्यन्त
अस्तरिष्यथाः	अस्तरिष्येथाम्	अस्तरिष्यध्वम्
अस्तरिष्ये	अस्तरिष्यावहि	अस्तरिष्यामहि
कृ०-हिलायाम् । हिला करवी ।		
क० कृणोति	कृणुतः	कृण्वन्ति
कृणोषि	कृणुथः	कृणुथ
कृणोमि	कृण्वः कृणुवः	कृणुमः कृणुमः
क० कृणुयात्	कृणुयाताम्	कृणुयुः
कृणुयाः	कृणुयातम्	कृणुयात
कृणुयाम्	कृणुयाव	कृणुयाम
प० कृणोतु	कृणुतात्	कृणुताम्
कृणु	कृणुतात्	कृणुतम्
कृणुवानि	कृणुवाव	कृणुवाम
अ० अकृणोत्	अकृणुताम्	अकृण्वन्
अकृणोः	अकृणुतम्	अकृणुत
अकृण्वम्	अकृण्व	अकृणुव
अ० अकार्षीत्	अकार्षामि	अकार्षुः
अकार्षीः	अकार्षम्	अकार्षन्

अकार्षम्	अकार्ष्व	अकार्षन्
प० चकार	चक्रुः	चक्रुः
चकर्ष	चक्रुः	चक्र
चकार	चकर	चक्रव
आ० क्रियात्	क्रियास्ताम्	क्रियासुः
क्रियाः	क्रियास्तम्	क्रियास्त
क्रियासम्	क्रियास्व	क्रियास्म
भ० कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः
कर्तांसि	कर्तास्थः	कर्तास्थ
कर्तास्मि	कर्तास्व	कर्तास्म
भ० करिष्यति	करिष्यतः	करिष्यन्ति
करिष्यसि	करिष्यथः	करिष्यथ
करिष्यामि	करिष्यावः	करिष्यामः
कि० अकरिष्यत	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्
अकरिष्यः	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत
अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम
क० कृणुते	कृणुताते	कृणुवने
कृणुवे	कृणुवाथे	कृणुवध्वे
कृणुवे	कृणुवहे	कृणुमहे
कृणुवहे	कृणुवहे	कृणुमहे
स० कृण्वीत	कृण्वीयाताम्	कृण्वीरन्
कृण्वीथः	कृण्वीयाथाम्	कृण्वीध्वम्
कृण्वीय	कृण्वीवहि	कृण्वीमहि
प० कृणुताम्	कृणुवाताम्	कृणुवाम्
कृणुव	कृणुवाथाम्	कृणुवम्
कृणुवे	कृणुवावध्वे	कृणुवामहे
अ० अकृणुत	अकृणुवाताम्	अकृण्वन्
अकृणुथाः	अकृणुवाथाम्	अकृणुवम्
अकृण्व	अकृण्वहि	अकृण्वमहि
	अकृणुवहि	अकृणुमहि
अ० अकृत	अकृवाताम्	अकृवन्
अकृथाः	अकृवाथाम्	अकृवम्
		अकृवध्वम्
अकृवि	अकृवहि	अकृवमहि

प० चक्रं	चकाते	चकिरे
चकृषे	चकाथे	चकृद्वे
चक्रं	चकृषहे	चक्रमहे
आ० कृषीष्ट	कृषीयास्ताम्	कृषीरम्
कृषीष्टाः	कृषीयास्थाम्	कृषीद्वम्
कृषीय	कृषीषहि	कृषीमहि
श्व० कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः
कर्ताले	कर्तासाथे	कर्ताध्वे
कर्ताहे	कर्तास्वहे	कर्तास्महे
भ० करिष्यते	करिष्येते	करिष्यन्ते
करिष्यसे	करिष्येथे	करिष्यध्वे
करिष्ये	करिष्यावहे	करिष्यामहे
कि० अकरिष्यत	अकरिष्येताम्	अकरिष्यन्त
अकरिष्यथा	अकरिष्येथाम्	अकरिष्यध्व -
अकरिष्ये	अकरिष्यावहि	अकरिष्यामहि
वृग्ङ-वरणे । स्त्रीकारभुं, वरभुं ।		
ब० वृणोति	वृणुतः	वृण्वन्ति
वृणोषि	वृणुथः	वृणुथ
वृणोमि	वृण्वः वृण्वः	वृण्वः वृणुमः
स० वृणुयात्	वृणुवाताम्	वृणुयुः
वृणुयाः	वृणुयातम्	वृणुयात
वृणुयाम	वृणुयाव	वृणुयाम
प० वृणोतु	वृणुतात्	वृणुताम्
वृणु	वृणुतात्	वृणुतम्
वृणुषानि	वृणुवाव	वृणुवाम
झ० अवृणोत	अवृणुताम्	अवृण्वन्
अवृणोः	अवृणुतम्	अवृणुत
अवृणवम्	अवृण्व	अवृणुव
अवृणम	अवृण्व	अवृणुम
अ० अवारीत	अवारिष्टाम्	अवारिषुः
अवारीः	अवारिष्टम्	अवारिष्ट
अवारिषम्	अवारिष्व	अवारिषम्
प० ववार	वव्रभुः	वव्रुः
वरिथ	वव्रभुः	वव्र

ववार	ववर	ववृव	ववृम
आ० त्रियात्	त्रियास्ताम्	त्रियासुः	
त्रियाः	त्रियास्नम्	त्रियास्त	
त्रियासम्	त्रियास्व	त्रियास्म	
श्व० वरिता	वरितारौ	वरितारः	
वरितासि	वरितास्थः	वरितास्व	
वरितास्मि	वरितास्वः	वरितास्मः	
वरीता	वरीतारौ	वरीतारः	
वरीतासि	वरीतास्थः	वरीतास्व	
वरीतास्मि	वरीतास्वः	वरीतास्मः	
भ० वरिष्यति	वरिष्यतः	वरिष्यन्ति	
वरिष्यसि	वरिष्यथः	वरिष्यध्व	
वरिष्यामि	वरिष्यावः	वरिष्यामः	
वरीष्यति	वरीष्यतः	वरीष्यन्ति	
वरीष्यसि	वरीष्यथः	वरीष्यध्व	
वरीष्यामि	वरीष्यावः	वरीष्यामः	
कि० अवरिष्यत	अवरिष्येताम्	अवरिष्यन्	
अवरिष्यः	अवरिष्यतम्	अवरिष्यत	
अवरिष्यम्	अवरिष्याव	अवरिष्याम	
अवरीष्यन्	अवरीष्यताम्	अवरिष्यन्	
अवरीष्यः	अवरीष्यतम्	अवरीष्यत	
अवरीष्यम्	अवरीष्याव	अवरीष्याम	
ब० वृणुते	वृणुवाते	वृणुवते	
वृणुषे	वृणुवाथे	वृणुध्वे	
वृणुषे	वृणुवहे	वृणुमहे	
स० वृण्वीत	वृण्वीयाताम्	वृण्वीरन्	
वृण्वीयाः	वृण्वीयाथाम्	वृण्वीध्वम्	
वृण्वीय	वृण्वीवहि	वृण्वीमहि	
प० वृणुताम्	वृणुवाताम्	वृणुवताम्	
वृणुष्व	वृणुवाथाम्	वृणुध्वम्	
वृणुवै	वृणुवावहे	वृणुवामहे	
झ० अवृणुत	अवृणुवाताम्	अवृण्वत	
अवृणुथाः	अवृणुवाथाम्	अवृणुध्वम्	

अवृण्वि	अवृण्वहि	अवृण्वहि
	अवृणुवहि	अवृणुमहि
अ० अवृत	अवृपाताम्	अवृषत
अवृथाः	अवृपाथाम्	अवृड्द्वयम्-द्वयम्
अवृषि	अवृष्वहि	अवृषमहि
अवरिष्ट	अवरिषाताम्	अवरिषत
अवरिष्टाः	अवरिषाथाम्	अवरिड्द्वयम् द्वयम् द्वयम्
अवरिषि	अवरिष्वहि	अवरिषमहि
अवरीष्ट	अवरीषाताम्	अवरीषत
अवरीष्टाः	अवरीषाथाम्	अवरीड्द्वयम् द्वयम् द्वयम्
अवरीषि	अवरीष्वहि	अवरीषमहि
प० वज्रे	वज्राते	वज्रिरे
वज्रुपे	वज्राथे	वज्रुवे व्वे
वज्रे	वज्रुवहि	वज्रुमहे
आ० वरिषीष्ट	वरिषीयास्ताम्	वरिषीरन्
वरिषीष्टाः	वरिषीयास्याम्	वरिषीड्द्वयम् द्वयम्
वरिषीय	वरिषीवहि	वरिषीमहि
वृषीष्ट	वृषीयास्ताम्	वृषीरन्
वृषीष्टाः	वृषीयास्याम्	वृषीड्द्वयम्
वृषीय	वृषीवहि	वृषीमहि
प्र० वरिता	वरितारी	वरितारः
वरितासे	वरितासाथे	वरिताष्वे
वरिताहे	वरितास्वहे	वरितास्महे
वरीता	वरीतारी	वरीतारः
वरीतासे	वरीतासाथे	वरीताष्वे
वरीताहे	वरीतास्वहे	वरीतास्महे
अ० वरिष्यते	वरिष्येते	वरिष्यन्ते
वरिष्यसे	वरिष्येथे	वरिष्यष्वे
वरिष्ये	वरिष्यावहि	वरिष्यामहे
वरीष्यते	वरीष्येते	वरीष्यन्ते

धरीष्यसे धरीष्येये धरोष्यध्वे
धरीष्ये धरीष्यावहे धरोष्यामहे
क्रि० अवरिष्यन् अवरिष्येताम् अवरिष्यन्त
अवरिष्यथाः अवरिष्येयाम् अवरिष्यन्वम्
अवरिष्ये अवरिष्याथहि अवरिष्यामहि
अवरीष्यन् अवरीष्येताम् अवरीष्यन्त
अवरीष्यथाः अवरीष्येयाम् अवरीष्यन्वम्
अवरीष्ये अवरीष्यावहि अवरीष्यामहि

॥ इति स्वादय उभयपदिनः ॥

॥ अथ परस्मैपदिनः ॥

दिङ्-गतिबुद्ध्योः ॥ लृङ्, वषुङ् ।

ध० हिनोति हिनुनः हिन्वन्ति
हिनोपि हिनुयः हिनुय
हिनोमि हिन्वः हिनुवः हिन्मः हिनुमः

स० हिनुयान् हिनुयानाम् हिनुयुः
हिनुयाः हिनुयानम् हिनुयान
हिनुयाम् हिनुयाव हिनुयाम्

प० हिनोन् हिनुतान् हिनुताम् हिन्वन्तु
हिन् हिनुनान् हिनुनम् हिनुन
हिनवानि हिनवान् हिनवाम्

झ० अहिनोत् अहिनुनाम् अहिन्वन्
अहिनोः अहिनुनम् अहिनुन
अहिनन्म अहिन्व अहिनुव अहिन्म अहिनुम
प्राडिपोत् ।

अ० अहैपीत् अहैष्टाम् अहैयुः
अहैषीः अहैष्टम् अहैष्ट
अहैयम् अहैष्व अहैष्म

प० जिघाय जिघ्यतुः जिघ्युः
जिघयिथ जिघेथ जिघ्यथुः जिघ्य
जिघाय जिघय जिघियथ जिघियम

आ० हीयात् हीयास्ताम् हीयासुः
हीयाः हीयास्तम् हीयास्त
हीयासम् हीयास्व हीयास्म

श्व० हेता हेतारौ हेतारः
हेतासि हेतास्यः हेतास्य
हेतास्मि हेतास्वः हेतास्मः

भ० हेप्यति हेप्यतः हेप्यन्ति
हेप्यसि हेप्यथः हेप्यथ
हेप्यामि हेप्यावः हेप्यामः

क्रि० अहेप्यत् अहेप्यताम् अहेप्यन्
अहेप्यः अहेप्यतम् अहेप्यत
अहेप्यम् अहेप्याव अहेप्याम

॥ ह्रुद्-अवणे ॥ सांमल्लुं ॥

च० शृणोति शृणुतः शृण्वन्ति
शृणोषि शृणुथः शृणुष
शृणोमि शृण्वः शृणुवः शृण्वः शृणुमः

स० शृणुयात् शृणुयाताम् शृणुयुः
शृणुयाः शृणुयातम् शृणुयात
शृणुयाम् शृणुयाव शृणुयाम

प० शृणोतु शृणुतात् शृणुताम् शृण्वन्तु
शृणु शृणुतात् शृणुतम् शृणुत
शृणुवानि शृणुवाव शृणुवाम

ह्र० अशृणोत् अशृणुताम् अशृण्वन्
अशृणोः अशृणुतम् अशृणुत
अशृणवम् अशृण्व अशृणुव अशृण्व अशृणुम

अ० अश्रीषीत् अश्रीषाम् अश्रीषुः
अश्रीषीः अश्रीषम् अश्रीष
अश्रीषम् अश्रीष्व अश्रीषम

प० शृष्यात् शृष्यतुः शृष्युः
शृष्याः शृष्यतम् शृष्य
शृष्याम् शृष्याव शृष्याम

आ० श्रूयात् श्रूयास्ताम् श्रूयासुः
श्रूयाः श्रूयास्तम् श्रूयास्त
श्रूयासम् श्रूयास्व श्रूयास्म

श्व० श्रोता श्रोतारौ श्रोतारः
श्रोतासि श्रोतास्यः श्रोतास्य
श्रोतास्मि श्रोतास्वः श्रोतास्मः

भ० श्रोष्यति श्रोष्यतः श्रोष्यन्ति
श्रोष्यसि श्रोष्यथः श्रोष्यथ
श्रोष्यामि श्रोष्यावः श्रोष्यामः

क्रि० अश्रोष्यत् अश्रोष्यताम् अश्रोष्यन्
अश्रोष्यः अश्रोष्यतम् अश्रोष्यत
अश्रोष्यम् अश्रोष्याव अश्रोष्याम

॥ दुहुद्-उपतापे ॥ दुःखी धुं ॥

दुहोति । अधौषीत् । दुहविथ । दुहोय ।

॥ दृद्-मीती ॥ प्रसम्न धुं ॥

पृणोति । अपार्षीत् । पपार ।

पप्रतुः । पपथे । प्रियात् ।

॥ स्मृद्-पालने च ॥ णल्लुं, रक्षण करुं,

च० स्मृणोति स्मृणुतः स्मृण्वन्ति
स्मृणोषि स्मृणुथः स्मृणुष
स्मृणोमि स्मृण्वः स्मृणुवः स्मृण्वः स्मृणुमः

स० स्मृणुयात् स्मृणुयाताम् स्मृणुयुः
स्मृणुयाः स्मृणुयातम् स्मृणुयात
स्मृणुयाम् स्मृणुयाव स्मृणुयाम

प० स्मृणोतु स्मृणुतात् स्मृणुताम् स्मृण्वन्तु
स्मृणु स्मृणुतात् स्मृणुतम् स्मृणुत
स्मृणुवानि स्मृणुवाव स्मृणुवाम

ह्र० अस्मृणोत् अस्मृणुताम् अस्मृण्वन्
अस्मृणोः अस्मृणुतम् अस्मृणुत
अस्मृणवम् अस्मृणुव अस्मृणुम

अ० अस्मार्षीत् अस्मार्षाम् अस्मार्षुः
अस्मार्षीः अस्मार्षम् अस्मार्ष
अस्मार्षम् अस्मार्ष्व अस्मार्षम

अस्मार्धम्	अस्मार्ध	अस्मार्धम्
प० सस्मार	सस्मारतुः	सस्मरुः
सस्मर्ये	सस्मरथुः	सस्मर
सस्मार	सस्मर	सस्मरिष सस्मरिष
आ० स्मर्यात्	स्मर्यास्ताम्	स्मर्यासुः
स्मर्याः	स्मर्यास्तम्	स्मर्यास्त
स्मर्यास्तम्	स्मर्यास्व	स्मर्यास्म
आ० स्मर्ता	स्मर्तारौ	स्मर्तारि
स्मर्तासि	स्मर्तास्थः	स्मर्तास्थ
स्मर्तास्मि	स्मर्तास्वः	स्मर्तास्मः
भ० स्मरिष्यति	स्मरिष्यतः	स्मरिष्यन्ति
स्मरिष्यसि	स्मरिष्यथः	स्मरिष्यथ
स्मरिष्यामि	स्मरिष्यावः	स्मरिष्यामः
क्रि० अस्मरिष्यत्	अस्मरिष्यताम्	अस्मरिष्यन्तु
अस्मरिष्यः	अस्मरिष्यतम्	अस्मरिष्यत
अस्मरिष्यम्	अस्मरिष्याव	अस्मरिष्याम
॥ शक्लद्-शक्ती ॥ शक्तिमान् शक्नु ।		
ब० शक्नोति	शक्नुतः	शक्नुवन्ति
शक्नोषि	शक्नुथः	शक्नुथ
शक्नोमि	शक्नुवः	शक्नुमः
स० शक्नुयात्	शक्नुयाताम्	शक्नुयुः
शक्नुयाः	शक्नुयातम्	शक्नुयात
शक्नुयाम्	शक्नुयाव	शक्नुयाम
प० शक्नोतु	शक्नुतात्	शक्नुताम् शक्नुवन्तु
शक्नुहि	शक्नुतात्	शक्नुतम् शक्नुत
शक्नुवानि	शक्नुवाव	शक्नुवाम
झ० अशक्नोत्	अशक्नुताम्	अशक्नुवन्
अशक्नोः	अशक्नुतम्	अशक्नुत
अशक्नवम्	अशक्नुव	अशक्नुम
अ० अशक्त	अशक्ताम्	अशक्न
अशकः	अशक्तम्	अशकन
अशकम्	अशकाव	अशकाम
प० शशाक	शेकतुः	शेकुः
शेक्यथ	शशक्यथ	शेकथुः शेक

शशाक	शशक	शेक्यथ	शेकिम
आ० शक्यात्	शक्यास्ताम्	शक्यासुः	
शक्याः	शक्यास्तम्	शक्यास्त	
शक्यास्तम्	शक्यास्व	शक्यास्म	
प्र० शक्ता	शक्तारौ	शक्तारः	
शक्तासि	शक्तास्थः	शक्तास्थ	
शक्तास्मि	शक्तास्वः	शक्तास्मः	
भ० शक्ष्यति	शक्ष्यतः	शक्ष्यन्ति	
शक्ष्यसि	शक्ष्यथः	शक्ष्यथ	
शक्ष्यामि	शक्ष्यावः	शक्ष्यामः	
क्रि० अशक्ष्यत्	अशक्ष्यताम्	अशक्ष्यन्	
अशक्ष्यः	अशक्ष्यतम्	अशक्ष्यत	
अशक्ष्यम्	अशक्ष्याव	अशक्ष्याम	

॥ तिक तिग चवद्-हिसायाम् ॥

हिसा करवी ॥

तिक्नोति । अतेकीन् । तितेक ।

तिग्नोति । अतेगीन् । तिनेग ।

सप्नोति । असाधीन् । असपीत् ।

॥ राधं साधद्-ससिद्धी फलसम्पत्तौ ॥

राधकुं, पचकुं, फल प्राप्त करकुं ॥

ब० राध्नीति	राध्नुतः	राध्नुवन्ति
राध्नीषि	राध्नुथः	राध्नुथ
राध्नीमि	राध्नुवः	राध्नुमः

स० राध्नुयात्	राध्नुयाताम्	राध्नुयुः
राध्नुयाः	राध्नुयातम्	राध्नुयात
राध्नुयाम्	राध्नुयाव	राध्नुयाम

प० राध्नीतु	राध्नीतात्	राध्नीताम् राध्नुवन्तु
राध्नुहि	राध्नीतात्	राध्नीतम् राध्नुत
राध्नुवानि	राध्नुवाव	राध्नुवाम

झ० अराध्नीत्	अराध्नुताम्	अराध्नुवन्
अराध्नीः	अराध्नुतम्	अराध्नुत
अराध्नुवम्	अराध्नुव	अराध्नुम

अ० अरात्सीत्	अराद्धाम्	अरात्सुः
अरात्सीः	अराद्धम्	अराद्ध
अरात्सम्	अरात्स्व	अरात्स्म
प० रराध	रराधतुः	रराधुः
रराधिथ	रराधथुः	रराध
रराध	रराधिथ	रराधिम

वधार्थे तु—

प्रतिरराध	प्रतिरेधतुः	प्रतिरेधुः
प्रतिरेधिथ	प्रतिरेधथुः	प्रतिरेध
प्रतिरराध	प्रतिरेधिथ	प्रतिरेधिम

आ० राध्यात्	राध्यास्ताम्	राध्यासुः
राध्याः	राध्यास्तम्	राध्यास्त
राध्यासम्	राध्यास्व	राध्यास्म

श्व० राद्धा	राद्धारौ	राद्धारः
राद्धासि	राद्धास्थः	राद्धास्थ
राद्धास्मि	राद्धास्वः	राद्धास्मः

भ० रात्स्यति	रात्स्यतः	रात्स्यन्ति
रात्स्यसि	रात्स्यथः	रात्स्यथ
रात्स्यामि	रात्स्यावः	रात्स्यामः

कि० अरात्स्यत्	अरात्स्यताम्	अरात्स्यन्
अरात्स्यः	अरात्स्यतम्	अरात्स्यत
अरात्स्यम्	अरात्स्याव	अरात्स्याम

ब० साध्नोति	साध्नत	साध्नवन्ति
साध्नोषि	साध्नथः	साध्नथ
साध्नोमि	साध्नवः	साध्नमः

स० साध्नुयात्	साध्नुयाताम्	साध्नुयुः
साध्नुयाः	साध्नुयातम्	साध्नुयात
साध्नुयाम्	साध्नुयाव	साध्नुयाम

प० साध्नोतु	साध्नतात	साध्नताम्
		साध्नवन्तु

साध्नुहि साध्नतात साध्नतम् साध्नत

साध्नवानि साध्नवाव साध्नवाम

द्व० असाध्नोत् असाध्नताम् असाध्नवन्

असाध्नोः	असाध्नतम्	असाध्नत
असाध्नवम्	असाध्नव	असाध्नम

अ० असात्सीत्	असाद्धाम्	असात्सुः
असात्सीः	असाद्धम्	असाद्धः
असात्सम्	असात्स्व	असात्स्म

प० ससाध	ससाधतुः	ससाधुः
ससाधिथ	ससाधथुः	ससाध
ससाध	ससाधिथ	ससाधिम

आ० साध्यात्	साध्यास्ताम्	साध्यासुः
साध्याः	साध्यास्तम्	साध्यास्त
साध्यासम्	साध्यास्व	साध्यास्म

श्व० साद्धा	साद्धारौ	साद्धारः
साद्धासि	साद्धास्थः	साद्धास्थ
साद्धास्मि	साद्धास्वः	साद्धास्मः

भ० सात्स्यति	सात्स्यतः	सात्स्यन्ति
सात्स्यसि	सात्स्यथः	सात्स्यथ
सात्स्यामि	सात्स्यावः	सात्स्यामः

कि० असात्स्यत्	असात्स्यताम्	असात्स्यन्
असात्स्यः	असात्स्यतम्	असात्स्यत
असात्स्यम्	असात्स्याव	असात्स्याम

॥ ऋधृद्-वृद्धौ वधुं ॥

ब० ऋध्नोति	ऋध्नतः	ऋध्नवन्ति
ऋध्नोषि	ऋध्नथः	ऋध्नथ
ऋध्नोमि	ऋध्नवः	ऋध्नमः

प्राध्नोति पराध्नोति

स० ऋध्नुयात्	ऋध्नुयाताम्	ऋध्नुयुः
ऋध्नुयाः	ऋध्नुयातम्	ऋध्नुयात
ऋध्नुयाम्	ऋध्नुयाव	ऋध्नुयाम

प० ऋध्नोतु	ऋध्नतात	ऋध्नताम्
		ऋध्नवन्तु
	ऋध्नहि	ऋध्नतात
	ऋध्नवामि	ऋध्नवाम

द्व० आध्नोत्	आध्नताम्	आध्नवन्
आध्नोः	आध्नतम्	आध्नत

आध्वन्धम्	आध्वन्ध	आध्वन्धम्
अ० आधिर्त्	आधिर्त्तम्	आधिर्त्तुः
आधिः	आधिर्त्तम्	आधिर्त्त
आधिषम्	आधिष्व	आधिष्वम्
प० आनर्ध	आनृधतुः	आनृधुः
आनर्धिष	आनृधधुः	आनृध
आनर्ध	आनृधिव	आनृधिम
आ० अद्रध्यात्	अद्रध्यास्तम्	अद्रध्यास्तुः
अद्रध्याः	अद्रध्यास्तम्	अद्रध्यास्त
अद्रध्यासम्	अद्रध्यास्व	अद्रध्यास्म
अ० अधिता	अधितारौ	अधितारः
अधितासि	अधितास्वः	अधितास्व
अधितास्मि	अधितास्वः	अधितास्मः
अ० अधिष्यति	अधिष्यतः	अधिष्यन्ति
अधिष्यसि	अधिष्यथः	अधिष्यथ
अधिष्यामि	अधिष्यावः	अधिष्यामः
क्रि० अधिष्यन्	अधिष्यताम्	अधिष्यन्
अधिष्यः	अधिष्यन्	अधिष्यत
अधिष्यम्	अधिष्याव	अधिष्याम

॥ आप्लुर्द्-व्याप्ती, व्यात वधु ॥

व० आप्लोति	आप्लुतः	आप्लुचन्ति
आप्लोवि	आप्लुथः	आप्लुथ
आप्लोमि	आप्लुवः	आप्लुमः
स० आप्लुयात्	आप्लुयाताम्	आप्लुयुः
आप्लुयाः	आप्लुयातम्	आप्लुयात
आप्लुयाम्	आप्लुयाव	आप्लुयाम
प० आप्लोतु	आप्लुतान्	आप्लुताम्
आप्लुहि	आप्लुतात्	आप्लुतम्
आप्लवानि	आप्लवाव	आप्लवाम
अ० आप्लोत्	आप्लुताम्	आप्लुवन्
आप्लोः	आप्लुतम्	आप्लुत
आप्लवन्	आप्लुव	आप्लुम
अ० आपत्	आपत्ताम्	आपन्

आपः	आपतम्	आपत
आपम्	आपाव	आपाम
प० आप	आपतुः	आपुः
आपिथ	आपधुः	आप
आप	आपिथ	आपिम
आ० आप्यात्	आप्यास्तम्	आप्यास्तुः
आप्याः	आप्यास्तम्	आप्यास्त
आप्यासम्	आप्यास्व	आप्यास्म
अ० आता	आतारौ	आतारः
आतासि	आतास्वः	आतास्व
आतास्मि	आतास्वः	आतास्मः
अ० आप्यति	आप्यतः	आप्यन्ति
आप्यसि	आप्यथः	आप्यथ
आप्यामि	आप्यावः	आप्यामः
क्रि० आप्यन्	आप्यताम्	आप्यन्
आप्यः	आप्यतम्	आप्यत
आप्यम्	आप्याव	आप्याम

॥ तृपद्-प्रोक्षणे ॥ तृप्त थुं

तृप्नोति । अतपीति । ततपिथ ।

तृप्त करवुं

॥ दम्भृद्-दम्भे ॥

व० दम्भोति	दम्भुतः	दम्भुचन्ति
दम्भोषि	दम्भुथः	दम्भुथ
दम्भोमि	दम्भुवः	दम्भुमः
स० दम्भुयात्	दम्भुयाताम्	दम्भुयुः
दम्भुयाः	दम्भुयातम्	दम्भुयात
दम्भुयाम्	दम्भुयाव	दम्भुयाम
प० दम्भोतु	दम्भुतात्	दम्भुताम्
दम्भुहि	दम्भुतात्	दम्भुतम्
दम्भवानि	दम्भवाव	दम्भवाम
अ० अदम्भोत्	अदम्भुताम्	अदम्भुवन्
अदम्भोः	अदम्भुतम्	अदम्भुत
अदम्भवन्	अदम्भुव	अदम्भुम
अ० अदम्भीति	अदम्भिष्टाम्	अदम्भिषुः

अदम्भीः अदम्भिष्टम् अदम्भिष्ट
अदम्भिषम् अदम्भिष्व अदम्भिषम्
कस्यचिन्मते तु पुरुषत्रयैकवचने । ददम्भ
। ददम्भिष । ददम्भ । इत्येषान्यत्र रूप-
भयं भवति, मतान्तरे सर्वत्र रूपभयं
भवति—यथा देभ । ददम्भ । देभतुः ।
ददम्भतु रित्यादि ।

० ददम्भ देभतुः देभुः
देभिष ददम्भिष देभतुः देभ
ददम्भ देभिष देभिष

॥ दम्भ्यात् दम्भ्यास्ताम् दम्भ्यास्तु-
दम्भ्याः दम्भ्यास्तम् दम्भ्यास्त
दम्भ्यासम् दम्भ्यास्व दम्भ्यास्म

॥ दम्भिता दम्भितारौ दम्भितारः
दम्भितासि दम्भितास्वः दम्भितास्य
दम्भितास्मि दम्भितास्वः दम्भितास्म

॥ दम्भिष्यति दम्भिष्यतः दम्भिष्यन्ति
दम्भिष्यसि दम्भिष्यथः दम्भिष्यथ
दम्भिष्यामि दम्भिष्यावः दम्भिष्यामः

किं अदम्भिष्यत् अदम्भिष्यताम् अदम्भिष्यन्
अदम्भिष्यः अदम्भिष्यतम् अदम्भिष्यत
अदम्भिष्यम् अदम्भिष्याव अदम्भिष्याम

॥ क्वुद्-हिंसाकरणयोः ॥ हीना करवी
करवुं

॥ कृणोति कृणुत कृण्वन्ति
कृणोषि कृणुथः कृणुथ
कृणोमि कृण्वः कृणुवः कृण्वः कृणुमः

॥ कृणुयात् कृणुयाताम् कृणुयुः
कृणुयाः कृणुयातम् कृणुयात
कृणुयाम कृणुयाव कृणुयाम

॥ कृणोतु कृणुतात् कृणुताम् कृण्वन्तु
कृणु कृणुतात् कृणुतम् कृणुत
कृणवानि कृणवाव कृणवाम

॥ अकृणोत् अकृणुताम् अकृण्वन्
अकृणोः अकृणुतम् अकृणुत
अकृणवम् अकृण्व अकृणुव अकृण्वम्

अकृणुम्

अ० अकृणोत् अकृण्विष्टाम् अकृण्विषुः
अकृण्वीः अकृण्विष्टम् अकृण्विष्ट
अकृण्विषम् अकृण्विष्व अकृण्विषम्

प० अकृण्व चकृण्वतुः चकृणुः
चकृण्वथः चकृण्वथुः अकृण्व
चकृण्व चकृण्विव चकृण्विम

आ० कृण्व्यात् कृण्व्यास्ताम् कृण्व्यास्तुः
कृण्व्याः कृण्व्यास्तम् कृण्व्यास्त
कृण्व्यासम् कृण्व्यास्व कृण्व्यास्म

प्र० कृण्विता कृण्वितारौ कृण्वितारः
कृण्वितासि कृण्वितास्वः कृण्वितास्य
कृण्वितास्मि कृण्वितास्वः कृण्वितास्मः

प्र० कृण्विष्यति कृण्विष्यतः कृण्विष्यन्ति
कृण्विष्यसि कृण्विष्यथः कृण्विष्यथ
कृण्विष्यामि कृण्विष्यावः कृण्विष्यामः

किं अकृण्विष्यत् अकृण्विष्यताम् अकृण्विष्यन्
अकृण्विष्यः अकृण्विष्यतम् अकृण्विष्यत
अकृण्विष्यम् अकृण्विष्याव अकृण्विष्याम

॥ चिबुद्-गतौ । प्रीणनेऽप्यन्ये ॥ ज्वं

लुश करनु

॥ चिनोति चिनुतः चिन्वन्ति
चिनोषि चिनुथः चिनुथ
चिनोमि चिन्वः चिनुवः चिन्मः चिनुमः

॥ चिनुयात् चिनुयाताम् चिनुयुः
चिनुयाः चिनुयातम् चिनुयात
चिनुयाम चिनुयाव चिनुयाम

॥ चिनोतु चिनुतात् चिनुताम् चिन्वन्तु
चिनु " चिनुतम् चिनुन
चिनवानि चिनवाव चिनवाम

अ० अधिनोत् अधिनुताम् अधिन्वन्
अधिनोः अधिनुतम् अधिनुत
अधिनवम् अधिन्व अधिनुष अधिन्म

अधिनुम

अ० अधिन्वीत् अधिन्विष्टाम् अधिन्विषुः
अधिन्वीः अधिन्विष्टम् अधिन्विष्ट
अधिन्विषम् अधिन्विष्व अधिन्विष्व

प० दिधिन्व दिधिन्वतुः दिधिन्वुः
दिधिन्विथ दिधिन्विथुः दिधिन्व
दिधिन्व दिधिन्विष दिधिन्विम

आ० धिन्व्यात् धिन्व्यास्ताम् धिन्व्यास्तुः
धिन्व्याः धिन्व्यास्तम् धिन्व्यास्त
धिन्व्यास्तम् धिन्व्यास्व धिन्व्यास्म

प्र० धिन्विता धिन्वितारौ धिन्वितारः
धिन्वितासि धिन्वितास्वः धिन्वितास्व
धिन्वितास्मि धिन्वितास्वः धिन्वितास्मः

अ० धिन्विष्यति धिन्विष्यतः धिन्विष्यन्ति
धिन्विष्यसि धिन्विष्यथः धिन्विष्यथ
धिन्विष्यामि धिन्विष्यावः धिन्विष्यामः

क्रि० अधिन्विष्यत् अधिन्विष्यताम् अधिन्विष्यन्
अधिन्विष्यः अधिन्विष्यतम् अधिन्विष्यत
अधिन्विष्यम् अधिन्विष्याव अधिन्विष्याम

॥ मिथुषाट्-प्रागल्भ्ये, ॥ बडाई भारवी

व० धृष्णोति धृष्णतः धृष्णवन्ति
धृष्णोवि धृष्णथः धृष्णथ
धृष्णोमि धृष्णवः धृष्णम्.

स० धृष्णयात् धृष्णयाताम् धृष्णयुः
धृष्णयाः धृष्णयातम् धृष्णयात
धृष्णयाम् धृष्णयाव धृष्णयाम

प० धृष्णोतु धृष्णतात् धृष्णताम् धृष्णवन्तु
धृष्णुहि „ धृष्णुतम् धृष्णुत
धृष्णवन्ति धृष्णवाव धृष्णवाम

अ० अधृष्णोत् अधृष्णताम् अधृष्णवन्

अधृष्णोः अधृष्णुतम् अधृष्णुत
अधृष्णवम् अधृष्णुव अधृष्णुम

अ० अधर्षीत् अधर्षिष्टाम् अधर्षिषुः

अधर्षीः अधर्षिष्टम् अधर्षिष्ट
अधर्षिषम् अधर्षिष्व अधर्षिष्व

प० दधर्ष दधृषतुः दधृषुः
दधर्षिथ दधृषथुः दधृष
दधर्ष दधृषिव दधृषिम

आ० धृष्यात् धृष्यास्ताम् धृष्यास्तुः
धृष्याः धृष्यास्तम् धृष्यास्त
धृष्यास्तम् धृष्यास्व धृष्यास्म

प्र० धर्षिता धर्षितारौ धर्षितारः
धर्षितासि धर्षितास्वः धर्षितास्व
धर्षितास्मि धर्षितास्वः धर्षितास्मः

अ० धर्षिष्यति धर्षिष्यतः धर्षिष्यन्ति
धर्षिष्यसि धर्षिष्यथः धर्षिष्यथ
धर्षिष्यामि धर्षिष्यावः धर्षिष्यामः

क्रि० अधर्षिष्यत् अधर्षिष्यताम् अधर्षिष्यन्
अधर्षिष्यः अधर्षिष्यतम् अधर्षिष्यत
अधर्षिष्यम् अधर्षिष्याव अधर्षिष्याम

॥ इति स्वादयः परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनौ ॥

॥ टिटिष्टि-आस्कन्दने ॥ दोढवुं

युञ्ज करवुं,

व० स्तिष्णुते स्तिष्णुवाने स्तिष्णुवते
स्तिष्णुवे स्तिष्णुवाथे स्तिष्णुव्हे
स्तिष्णुवे स्तिष्णुवद्दे स्तिष्णुमद्दे
स० स्तिष्णुवीत् स्तिष्णुवीयाताम् स्तिष्णुवीर

स्तिघ्नुवीयाः स्तिघ्नुवीयायाम् स्तिघ्नुवीध्वम्
 स्तिघ्नुवीय स्तिघ्नुवीवहि स्तिघ्नुवीमहि
 प० स्तिघ्नुताम् स्तिघ्नुवाताम् स्तिघ्नुवताम्
 स्तिघ्नुध्व स्तिघ्नुवायाम् स्तिघ्नुध्वम्
 स्तिघ्नयै स्तिघ्नवायहै स्तिघ्नवामहै
 छ० अस्तिघ्नुत अस्तिघ्नुवाताम् अस्तिघ्नुवत
 अस्तिघ्नुथा अस्तिघ्नुवायाम् अस्तिघ्नुध्वम्
 अस्तिघ्नुवि अस्तिघ्नुवहि अस्तिघ्नुमहि
 अ० अस्तेघिष्ट अस्तेघिषाताम् अस्तेघिषत
 अस्तेघिष्ठाः अस्तेघिषायाम् अस्तेघिष्ट्वम्
 ध्वम्

अस्तेघिषि अस्तेघिष्वहि अस्तेघिषमहि

प० तिष्टिषे तिष्टिषाते तिष्टिषिरे
 तिष्टिषिषे तिष्टिषाथे तिष्टिषिध्वे
 तिष्टिषे तिष्टिषिवहि तिष्टिषिमहि

आ० स्तेघिपीष्ट स्तेघिपीयास्याम् स्तेघिपीरन्
 स्तेघिपीष्टाः स्तेघिपीयास्याम् स्तेघिपीध्वम्
 स्तेघिपीय स्तेघिपीवहि स्तेघिपीमहि
 श्व० स्तेघिता स्तेघितारो स्तेघितारः
 स्तेघितासे स्तेघितासाथे स्तेघिताध्वे
 स्तेघिताहै स्तेघितास्वहे स्तेघितामहै

अ० स्तेघिष्यते स्तेघिष्येते स्तेघिष्यन्ते
 स्तेघिष्यसे स्तेघिष्येथे स्तेघिष्यध्वे
 स्तेघिष्ये स्तेघिष्यावहि स्तेघिष्यामहि

क्रि० अस्तेघिष्यत अस्तेघिष्येताम् अस्तेघिष्यन्त
 अस्तेघिष्यथा अस्तेघिष्येथाम् अस्तेघिष्यध्वम्
 अस्तेघिष्ये अस्तेघिष्यावहि अस्तेघिष्यामहि

॥ अशीति व्याप्तौ । सख्यातेऽप्यन्ये
 व्यापतु, एकय करुं ॥

य० अश्रुते अश्रुवान्ते अश्रुवन्ते
 अश्रुपे अश्रुपाथे अश्रुध्वे
 अश्रुवे अश्रुवहे अश्रुमहे
 म० अश्रुवीत अश्रुवीयानाम् अश्रुवीरन्
 अश्रुवीया अश्रुवीयायाम् अश्रुवीध्वम्

अश्रुवीय अश्रुवीवहि अश्रुवीमहि
 प० अश्रुताम् अश्रुवाताम् अश्रुवताम्
 अश्रुध्व अश्रुवायाम् अश्रुध्वम्
 अश्रुवै अश्रुवावहि अश्रुवामहि
 वृ० आश्रुत आश्रुवानाम् आश्रुवत
 आश्रुथाः आश्रुवायाम् आश्रुध्वम्
 आश्रुवि आश्रुवहि आश्रुमहि
 अ० आशिष्ट आशिषाताम् आशिषत
 आशिष्ठाः आशिषायाम् आशिष्ट्वम्
 ध्वम्

आशिषि आशिष्वहि आशिषमहि
 आष्ट आक्षताम् आक्षत
 आष्टाः आक्षायाम् आक्षद्वम्
 आक्षद्वम्

आक्षि आक्ष्वहि आक्षमहि

प० आनशे आनशान्ते आनशिते
 आनशिषे आनशाथे आनशिष्ये
 आनशे आनशिष्वहे आनशिमहे

आ० अशिपीष्ट अशिपीयास्याम् अशिपीरन्
 अशिपीष्टाः अशिपीयास्याम् अशिपीध्वम्
 अशिपीय अशिपीवहि अशिपीमहि

अक्षीष्ट अक्षीयास्याम् अक्षीरन्
 अक्षीष्टाः अक्षीयास्याम् अक्षीध्वम्
 अक्षीय अक्षीवहि अक्षीमहि

श्व० अशिता अशितारो अशितारः
 अशितासे अशितासाथे अशिताध्वे
 अशिताहै अशितास्वहे अशितामहै

अष्टा अष्टारो अष्टारः
 अष्टासे अष्टासाथे अष्टाध्वे
 अष्टाहै अष्टास्वहे अष्टामहै

म० अशिष्यते अशिष्येते अशिष्यन्ते
 अशिष्यसे अशिष्येथे अशिष्यध्वे
 अशिष्ये अशिष्यावहि अशिष्यामहि
 अश्रयते अश्रयेते अश्रयन्ते

अक्षयसे अक्षये अक्षयध्वे
अक्षये अक्षयावहे अक्षयामहे
क्रि० आशिष्यत आशिष्येताम् आशिष्यन्त
आशिष्यथाः आशिष्येथाम् आशिष्यन्वम्

आशिष्ये आशिष्यावहि आशिष्यामहि
॥ इति स्वादीआत्मनेपदिनौ ॥

इतिश्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसंरक्षणप्रवण
विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविन्नशास्त्रीयभट्टारकाचार्यवर्य
श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशा-
स्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्यमुनिगुणविजय-
विरचितायां हैमघातुमालायां

॥ स्वादिगणः ॥

॥ अथ तुदादयः ॥

॥ उभयपदिनः ॥

॥ तुदीति-व्यथने ॥ व्यथा करवी, पीडयुं ।

ब० तुदति तुदतः तुदन्ति
तुदसि तुदथः तुदथ
तुदामि तुदाव तुदामः
स० तुदेत तुदेताम् तुदेयुः
तुदेः तुदेतम् तुदेत
तुदेथम् तुदेव तुदेम
प० तुदतु तुदतात् तुदताम् तुदन्तु
तुद " तुदतम् तुदत
तुदानि तुदाव तुदाम
अ० अनुदत् अनुदताम् अनुदन्
अनुदः अनुदतम् अनुदत
अनुदम् अनुदाव अनुदाम
अ० अतीत्सीत् अतीताम् अतीत्सुः
अतीत्सीः अतीतम् अतीत
अतीत्सम् अतीत्स्व अतीत्स्म
प० तुतोद तुतुदतुः तुतुदुः

तुतोदिथ तुतुदथुः तुतुव
तुतोद तुतुदिव तुतुदिम
आ० तुधात् तुधास्ताम् तुधासुः
तुधाः तुधास्तम् तुधास्त
तुधासम् तुधास्व तुधास्म
अ० तोत्ता तोत्तारौ तोत्तारः
तोत्तासि तोत्तास्थः तोत्तास्थ
तोत्तास्मि तोत्तास्वः तोत्तास्मः
भ० तोत्स्यति तोत्स्यतः तोत्स्यन्ति
तोत्स्यसि तोत्स्यथः तोत्स्यथ
तोत्स्यामि तोत्स्यावः तोत्स्यामः
क्रि० अतोत्स्यत अतोत्स्यताम् अतोत्स्यन्
अतोत्स्यः अतोत्स्यतम् अतोत्स्यत
अतोत्स्यम् अतोत्स्याव अतोत्स्याम
ब० तुदते तुदेते तुदन्ते

तुदसे	तुदथे	तुदध्वे
तुदे	तुदावहे	तुदामहे
स० तुदेन	तुदेयाताम्	तुदेरन्
तुदेथाः	तुदेयाथाम्	तुदेध्वम्
तुदेय	तुदेवहि	तुदेमहि
प० तुदताम्	तुदेताम्	तुदन्ताम्
तुदस्व	तुदेथाम्	तुदध्वम्
तुदे	तुदावहे	तुदामहे
अ० अतुदत	अतुदेताम्	अतुदन्त
अतुदथाः	अतुदेथाम्	अतुदध्वम्
अतुदे	अतुदावहि	अतुदामहि
अ० अतुत्त	अतुत्ताताम्	अतुत्तत
अतुत्थाः	अतुत्ताथाम्	अतुदध्वम्

-दध्वम्

अतुत्ति	अतुत्त्वहि	अतुत्स्महि
प० तुदुवे	तुदुवाते	तुदुद्विरे
तुदुद्विषे	तुदुदाये	तुदुद्विध्वे
तुदुदे	तुदुद्विबहे	तुदुद्विमहे
आ० तुत्सीष्ट	तुत्सीयास्ताम्	तुत्सीरन्
तुत्सीष्टाः	तुत्सीयास्थाम्	तुत्सीध्वम्
तुत्स'य	तुत्सीवहि	तुत्सीमहि
प्रब० तोत्ता	तोत्तारो	तोत्तारः
तोत्तासे	तोत्तासाथे	तोत्ताध्वे
तोत्ताहे	तोत्तावहे	तोत्तास्महे
अ० तोत्स्यते	तोत्स्येते	तोत्स्यन्ते
तोत्स्यसे	तोत्स्येथे	तोत्स्यध्वे
तोत्स्ये	तोत्स्यावहे	तोत्स्यामहे

कि० अतोत्स्यत अतोत्स्येताम् अतोत्स्यन्त
 अतोत्स्यथाः अतोत्स्येथाम् अतोत्स्यध्वम्
 अतोत्स्ये अतोत्स्यावहि अतोत्स्यामहि

। असृजति-पाके, शेकुं ॥ भुञ्जुं

स० सृजनि	सृजतः	सृजन्ति
सृजन्ति	सृजन्थ	सृजन्थ
सृजामि	सृज्जावः	सृज्जामः

स० सृज्जेत	सृज्जेताम्	सृज्जेयुः
सृज्जेतः	सृज्जेतम्	सृज्जेत
सृज्जेयम्	सृज्जेव	सृज्जेम

प० सृज्जतु	सृज्जतात्	सृज्जताम्	सृज्जन्तु
सृज्ज	सृज्जतात्	सृज्जतम्	सृज्जत
सृज्जानि	सृज्जाव	सृज्जाम	

अ० असृज्जत	असृज्जताम्	असृज्जन्
असृज्जः	असृज्जतम्	असृज्जत
असृज्जम्	असृज्जाव	असृज्जाम

अ० अमाक्षीत्	अमाक्षाम्	अमाक्षुः
अमाक्षीः	अमाक्षम्	अमाक्ष
अमाक्षम्	अमाक्षव	अमाक्षम्

अमाक्षीत्	अमाक्षाम्	अमाक्षुः
अमाक्षीः	अमाक्षम्	अमाक्ष
अमाक्षम्	अमाक्षव	अमाक्षम्

प० बभज	बभजतुः	बभजुः
बभजिथ	बभज्थुः	बभज
बभज	बभजिव	बभजिम

बभज्ज	बभज्जतुः	बभज्जुः
बभज्जिथ	बभज्ज्थुः	बभज्ज
बभज्ज	बभज्जिव	बभज्जिम

सृज्यात्	सृज्यास्ताम्	सृज्यास्तुः
सृज्याः	सृज्यास्तम्	सृज्यास्त
सृज्यासम्	सृज्यास्व	सृज्यास्म

अ० भष्टा	भष्टारो	भष्टारः
भष्टासि	भष्टास्थः	भष्टास्थ
भष्टास्मि	भष्टास्व	भष्टास्मि

अष्टा	अष्टारो	अष्टारः
अष्टासि	अष्टास्थः	अष्टास्थ
अष्टास्मि	अष्टास्वः	अष्टास्मः

अ० भक्ष्यति	भक्ष्यत	भक्ष्यन्ति
भक्ष्यसि	भक्ष्यथः	भक्ष्यथ
भक्ष्यामि	भक्ष्यावः	भक्ष्यामः
अक्ष्यति	अक्ष्यतः	अक्ष्यन्ति

अक्षयसि	अक्षयथः	अक्षयथ
अक्षयामि	अक्षयावः	अक्षयामः
क्रि०अभक्ष्यत्	अभक्ष्यताम्	अभक्ष्यन्
अभक्ष्यः	अभक्ष्यतम्	अभक्ष्यत
अभक्ष्यम्	अभक्ष्याव	अभक्ष्याम
अअक्षयन्	अअक्षयताम्	अअक्षयन्
अअक्षयः	अअक्षयतम्	अअक्षयत
अअक्षयम्	अअक्षयाव	अअक्षयाम
ब० भृञ्जते	भृञ्जते	भृञ्जन्ते
भृञ्जसे	भृञ्जये	भृञ्जध्वे
भृञ्जे	भृञ्जावहे	भृञ्जामहे
स० भृञ्जेत	भृञ्जेयाताम्	भृञ्जेरन्
भृञ्जेथाः	भृञ्जेयाथाम्	भृञ्जेध्वम्
भृञ्जेय	भृञ्जेवहि	भृञ्जेमहि
प० भृञ्जताम्	भृञ्जेताम्	भृञ्जन्ताम्
भृञ्जस्व	भृञ्जेथाम्	भृञ्जध्वम्
भृञ्ज	भृञ्जावहे	भृञ्जामहे
झ० अशृञ्जत	अशृञ्जेताम्	अशृञ्जन्त
अशृञ्जथाः	अशृञ्जेथाम्	अशृञ्जेध्वम्
अशृञ्जे	अशृञ्जावहि	अशृञ्जेमहि
अ० अभक्षट्	अभक्षताम्	अभक्षत
अभक्ष्ठाः	अभक्षथाम्	अभक्ष्ण्वम्
		अभक्ष्ण्वम्
अभक्षि	अभक्ष्वहि	अभक्षमहि
अअक्षट्	अअक्षताम्	अअक्षत
अअक्ष्ठाः	अअक्षथाम्	अअक्ष्ण्वम्
		अअक्ष्ण्वम्
अअक्षि	अअक्ष्वहि	अअक्षमहि
प० बभर्जे	बभर्जति	बभर्जिरे
बभर्जिषे	बभर्जाथे	बभर्जिध्वे
बभर्जे	बभर्जिषहे	बभर्जिमहे
बभ्रञ्जे	बभ्रञ्जाते	बभ्रञ्जिरे
बभ्रञ्जिषे	बभ्रञ्जाथे	बभ्रञ्जिध्वे
बभ्रञ्जे	बभ्रञ्जिषहे	बभ्रञ्जिमहे

आ० मक्षीष्ट	मक्षीयास्ताम्	मक्षीरन्
मक्षीष्टाः	मक्षीयास्थाम्	मक्षीष्वम्
मक्षीय	मक्षीवहि	मक्षीमहि
अक्षीष्ट	अक्षीयास्ताम्	अक्षीरन्
अक्षीष्टाः	अक्षीयास्थाम्	अक्षीष्वम्
अक्षीय	अक्षीवहि	अक्षीमहि
भ० भष्टा	भष्टांगी	भष्टारः
भष्टाते	भष्टासाथे	भष्टाध्वे
भष्टाहि	भष्टास्वहे	भष्टास्महे
अष्टा	अष्टारो	अष्टारः
अष्टाते	अष्टासाथे	अष्टाध्वे
अष्टाहे	अष्टास्वहे	अष्टास्महे
म० भक्ष्यते	भक्ष्येते	भक्ष्यन्ते
भक्ष्यसे	भक्ष्येथे	भक्ष्यध्वे
भक्ष्ये	भक्ष्यावहि	भक्ष्यामहि
अक्ष्यते	अक्ष्येते	अक्ष्यन्ते
अक्ष्यसे	अक्ष्येथे	अक्ष्यध्वे
अक्ष्ये	अक्ष्यावहि	अक्ष्यामहि
क्रि० अभक्ष्यत	अभक्ष्येताम्	अभक्ष्यन्त
अभक्ष्यथाः	अभक्ष्येथाम्	अभक्ष्यध्वम्
अभक्ष्ये	अभक्ष्यावहि	अभक्ष्यामहि
अक्रक्ष्यत	अक्रक्ष्येताम्	अक्रक्ष्यन्त
अक्रक्ष्यथाः	अक्रक्ष्येथाम्	अक्रक्ष्यध्वम्
अक्रक्ष्ये	अक्रक्ष्यावहि	अक्रक्ष्यामहि

॥ क्षिपीत्-प्रेरणे, फे क्वु ॥

व०	अक्षिपति	क्षिपतः	क्षिपन्ति
	क्षिपसि	क्षिपथः	क्षिपथ
	क्षिपामि	क्षिपावः	क्षिपामः
स०	क्षिपेत्	क्षिपेताम्	क्षिपेयुः
	क्षिपेः	क्षिपेतम्	क्षिपेत
	क्षिपेयम्	क्षिपेव	क्षिपेम
प०	क्षिपन्तु	क्षिपतात्	क्षिपताम्
	क्षिप	क्षिपतम्	क्षिपत
	क्षिपाणि	क्षिपाव	क्षिपाम

० अक्षिपत्	अक्षिपताम्	अक्षिपन्
अक्षिपः	अक्षिपतम्	अक्षिपत
अक्षिपम्	अक्षिपाव	अक्षिपाम
अ० अक्षेप्सीत्	अक्षेप्ताम्	अक्षेप्सु
अक्षेप्सीः	अक्षेप्तम्	अक्षेप्त
अक्षेप्सम्	अक्षेप्सव	अक्षेप्सम
प० चिक्षेप	चिक्षिपतुः	चिक्षिपुः
चिक्षेपिथ	चिक्षिपथुः	चिक्षिप
चिक्षेप	चिक्षिपिब	चिक्षिपिम
आ० क्षिप्यात्	क्षिप्यास्ताम्	क्षिप्यासुः
क्षिप्याः	क्षिप्यास्तम्	क्षिप्यास्त
क्षिप्यासम्	क्षिप्यास्व	क्षिप्याम
प्रब० क्षेप्ता	क्षेप्तारौ	क्षेप्तारः
क्षेप्तासि	क्षेप्तास्यः	क्षेप्तास्य
क्षेप्तास्मि	क्षेप्तास्वः	क्षेप्तास्म
अ० क्षेप्स्यति	क्षेप्स्यतः	क्षेप्स्यन्ति
क्षेप्स्यसि	क्षेप्स्यथः	क्षेप्स्यथ
क्षेप्स्यामि	क्षेप्स्यावः	क्षेप्स्यामः
क्रि० अक्षेप्स्यत्	अक्षेप्स्यताम्	अक्षेप्स्यन्
अक्षेप्स्यः	अक्षेप्स्यतम्	अक्षेप्स्यत
अक्षेप्स्यम्	अक्षेप्स्याव	अक्षेप्स्याम
ब० क्षिपते	क्षिपेने	क्षिपन्ते
क्षिपसे	क्षिपेथे	क्षिपन्थे
क्षिपे	क्षिपावहे	क्षिपामहे
स० क्षिपेत	क्षिपेयाताम्	क्षिपेरन्
क्षिपेथाः	क्षिपेयाथाम्	क्षिपेध्वम्
क्षिपेय	क्षिपेवहि	क्षिपेमहि
प० क्षिपताम्	क्षिपेताम्	क्षिपन्ताम्
क्षिपस्व	क्षिपेथाम्	क्षिपध्वम्
क्षिपै	क्षिपावहै	क्षिपामहै
झ० अक्षिपत	अक्षिपेताम्	अक्षिपन्त
अक्षिपथाः	अक्षिपेथाम्	अक्षिपध्वम्
अक्षिपे	अक्षिपावहि	अक्षिपामहि

अ० अक्षिपत्	अक्षिपताताम्	अक्षिपस्त
अक्षिप्याः	अक्षिप्याथाम्	अक्षिपध्वम्
		अक्षिपध्वम्
अक्षिपित	अक्षिप्वहि	अक्षिप्समहि
प० चिक्षिपे	चिक्षिपाते	चिक्षिपिरे
चिक्षिपिबे	चिक्षिपाथे	चिक्षिपिध्वे
चिक्षिपे	चिक्षिपिबहे	चिक्षिपिमहे
आ० क्षिप्सीष्ट	क्षिप्सीयास्ताम्	क्षिप्सीरन्
क्षिप्सीष्टाः	क्षिप्सीयास्थाम्	क्षिप्सीध्वम्
क्षिप्सीब	क्षिप्सीवहि	क्षिप्सीमहि
प्रब० क्षेप्ता	क्षेप्तारौ	क्षेप्तारः
क्षेप्तासे	क्षेप्तासाथे	क्षेप्ताध्वे
क्षेप्ताहे	क्षेप्तास्वहे	क्षेप्तास्महे
अ० क्षेप्स्यते	क्षेप्स्येते	क्षेप्स्यन्ते
क्षेप्स्यसे	क्षेप्स्येथे	क्षेप्स्यध्वे
क्षेप्स्ये	क्षेप्स्यावहे	क्षेप्स्यामहे
क्रि० अक्षेप्स्यत	अक्षेप्स्येताम्	अक्षेप्स्यन्त
अक्षेप्स्यथाः	अक्षेप्स्येथाम्	अक्षेप्स्यध्वम्
अक्षेप्स्ये	अक्षेप्स्यावहि	अक्षेप्स्यामहि
॥ दिशीन्-अतिसर्जने, ॥ देवाद्यु		
ब० दिशति	दिशतः	दिशन्ति
दिशसि	दिशथः	दिशथ
दिशामि	दिशावः	दिशामः
स० दिशेत्	दिशेताम्	दिशेयुः
दिशेः	दिशेतम्	दिशेत
दिशेयम्	दिशेव	दिशेम
प० दिशन्तु	दिशतात	दिशताम्
दिश	दिशतम्	दिशत
दिशानि	दिशाव	दिशाम
झ० अदिशत्	अदिशताम्	अदिशन
अदिशः	अदिशतम्	अदिशत
अदिशम्	अदिशाव	अदिशाम
अ० अदिशत	अदिशताम्	अदिशन

अदिक्षः	अदिक्षतम्	अदिक्षत	प० दिदिशे	दिदिशाते	दिदिशिरे
अदिक्षम्	अदिक्षाव	अदिक्षाम	दिदिशिषे	दिदिशाथे	दिदिशिध्वे
प० दिदेश	दिदिशतुः	दिदिशुः	दिदिशे	दिदिशिवहे	दिदिशिमहे
दिदेशिथ	दिदिशथुः	दिदिश	आ० दिक्षीष्ट	दिक्षीयास्ताम्	दिक्षीरन्
दिदेश	दिदिशिव	दिदिशिम	दिक्षीष्टाः	दिक्षीयास्याम्	दिक्षीष्वम्
आ० दिश्यात्	दिश्यास्ताम्	दिश्यातुः	दिक्षीय	दिक्षीवहि	दिक्षीमहि
दिश्याः	दिश्यास्तम्	दिश्यास्त	प्र० देष्टा	देष्टारौ	देष्टारः
दिश्यासम्	दिश्यास्व	दिश्यास्म	देष्टासे	देष्टासाथे	देष्टाध्वे
प्र० देष्टा	देष्टारौ	देष्टारः	देष्टाहे	देष्टास्वहे	देष्टास्महे
देष्टासि	देष्टास्थः	देष्टास्व	भ० देख्यते	देख्येते	देख्यन्ते
देष्टास्मि	देष्टास्वः	देष्टास्मः	देख्यसे	देख्येथे	देख्यध्वे
भ० देख्यति	देख्यतः	देख्यन्ति	देख्ये	देख्यावहे	देख्यामहे
देख्यसि	देख्यथः	देख्यथ	कि० अदेक्ष्यत	अदेक्ष्येताम्	अदेक्ष्यन्त
देख्यामि	देख्यावः	देख्यामः	अदेक्ष्यथाः	अदेक्ष्येथाम्	अदेक्ष्यध्वम्
कि० अदेक्ष्यत्	अदेक्ष्यताम्	अदेक्ष्यन्	अदेक्ष्ये	अदेक्ष्यावहि	अदेक्ष्यामहि
अदेक्ष्यः	अदेक्ष्यतम्	अदेक्ष्यत	॥ कृषीत्-विलेखने ॥ खेदुं		
अदेक्ष्यम्	अदेक्ष्याव	अदेक्ष्याम	ध० कृषति	कृषतः	कृषन्ति
व० दिशते	दिशेते	दिशन्ते	कृषसि	कृषथः	कृषथ
दिशसे	दिशेथे	दिशाध्वे	कृषामि	कृषावः	कृषामः
दिशे	दिशावहे	दिशामहे	स० कृषेत	कृषेताम्	कृषेयुः
स० दिशेत	दिशेयाताम्	दिशेरन्	कृषेः	कृषेतम्	कृषेन
दिशेयाः	दिशेयाम्	दिशेध्वम्	कृषेयम्	कृषेव	कृषेम
दिशेय	दिशेवहि	दिशेमहि	प० कृषतु	कृषताम्	कृषन्तु
प० दिशताम्	दिशेताम्	दिशन्ताम्	कृष	कृषतात्	कृषतम्
दिशस्व	दिशेथाम्	दिशध्वम्	कृषाणि	कृषाव	कृषाम
दिशै	दिशावहे	दिशामहे	प्र० अकृषत्	अकृषताम्	अकृषन्
प्र० अदिशत	अदिशेताम्	अदिशन्त	अकृष	अकृषतम्	अकृषत
अदिशथाः	अदिशेथाम्	अदिशध्वम्	अकृषम्	अकृषाव	अकृषाम
अदिशे	अदिशावहि	अदिशामहि	अ० अकार्षीत्	अकार्षीमि	अकार्षुः
अ० अदिक्षत	अदिक्षाताम्	अदिक्षन्त	अकार्षीः	अकार्षीम्	अकार्षन्त
अदिक्षथाः	अदिक्षाथाम्	अदिक्षध्वम्	अकार्षम्	अकार्षव	अकार्षम
अदिक्षि	अदिक्षावहि	अदिक्षामहि	अक्राशीत्	अक्राष्टाम्	अक्राशुः

अक्राक्षीः	अक्राष्टम्	अक्राष्ट
अक्राक्षम्	अक्राक्ष्व	अक्राक्षम्
अक्रक्षत्	अक्रक्षताम्	अक्रक्षन्
अक्रक्षः	अक्रक्षतम्	अक्रक्षत
अक्रक्षम्	अक्रक्षाव	अक्रक्षाम
प० चकर्ष	चक्रवतुः	चक्रुः
चकर्षिथ	चक्रवशुः	चक्रव
चकर्ष	चक्रविष	चक्रविम
आ० कृष्यात्	कृष्यास्ताम्	कृष्यास्तुः
कृष्याः	कृष्यास्तम्	कृष्यास्त
कृष्यास्म	कृष्यास्व	कृष्यास्म
प्र० कष्टा	कष्टारौ	कष्टारः
कष्टासि	कष्टास्थः	कष्टास्थ
कष्टास्मि	कष्टास्व	कष्टास्मः
कष्टा	कष्टारौ	कष्टारः
कष्टासि	कष्टास्थः	कष्टास्थ
कष्टास्मि	कष्टास्वः	कष्टास्मः
भ० क्रक्ष्यति	क्रक्ष्यतः	क्रक्ष्यन्ति
क्रक्ष्यसि	क्रक्ष्यथः	क्रक्ष्यथ
क्रक्ष्यामि	क्रक्ष्यावः	क्रक्ष्यामः
क्रक्ष्यति	क्रक्ष्यतः	क्रक्ष्यन्ति
क्रक्ष्यसि	क्रक्ष्यथः	क्रक्ष्यथ
क्रक्ष्यामि	क्रक्ष्यावः	क्रक्ष्यामः
क्रि० अक्रक्ष्यत्	अक्रक्ष्यताम्	अक्रक्ष्यन्
अक्रक्ष्यः	अक्रक्ष्यतम्	अक्रक्ष्यत
अक्रक्ष्यम्	अक्रक्ष्याव	अक्रक्ष्याम
अक्रक्ष्यत्	अक्रक्ष्यताम्	अक्रक्ष्यन्
अक्रक्ष्यः	अक्रक्ष्यतम्	अक्रक्ष्यत
अक्रक्ष्यम्	अक्रक्ष्याव	अक्रक्ष्याम
व० कृषते	कृषेते	कृषन्ते
कृषसे	कृषेथे	कृषध्वे
कृषे	कृषावहे	कृषामहे
स० कृषेत	कृषेयाताम्	कृषेरन्
कृषेयाः	कृषेयाथाम्	कृषेध्वम्

कृषेय	कृषेवहि	कृषेमहि
प० कृषताम्	कृषेताम्	कृषन्ताम्
कृषस्व	कृषेथाम्	कृषध्वम्
कृषे	कृषावहे	कृषामहे
प्र० अकृषत	अकृषेताम्	अकृषन्त
अकृषथाः	अकृषेथाम्	अकृषध्वम्
अकृषे	अकृषावहि	अकृषामहि
अ० अकृष्ट	अकृष्टाताम्	अकृष्टत
अकृष्टाः	अकृष्टाथाम्	अकृष्टध्वम्
अकृष्टि	अकृष्टवहि	अकृष्टमहि
अकृष्टत	अकृष्टाताम्	अकृष्टन्त
अकृष्टथाः	अकृष्टाथाम्	अकृष्टध्वम्
अकृष्टि	अकृष्टावहि	अकृष्टामहि
प० चकृषे	चकृषाते	चकृषिरे
चकृषिषे	चकृषाथे	चकृषिध्वे
चकृषे	चकृषिवहे	चकृषिमहे
आ० कृक्षीष्ट	कृक्षीयास्ताम्	कृक्षीरन्
कृक्षीष्टाः	कृक्षीयाथाम्	कृक्षीध्वम्
कृक्षीय	कृक्षीवहि	कृक्षीमहि
प्र० कष्टा	कष्टारौ	कष्टारः
कष्टासे	कष्टासाथे	कष्टाध्वे
कष्टाहे	कष्टास्वहे	कष्टास्महे
कष्टा	कष्टारौ	कष्टारः
कष्टासे	कष्टासाथे	कष्टाध्वे
कष्टाहे	कष्टास्वहे	कष्टास्महे
भ० क्रक्ष्यते	क्रक्ष्येते	क्रक्ष्यन्ते
क्रक्ष्यसे	क्रक्ष्येथे	क्रक्ष्यध्वे
क्रक्ष्ये	क्रक्ष्यावहे	क्रक्ष्यामहे
क्रक्ष्यते	क्रक्ष्येते	क्रक्ष्यन्ते
क्रक्ष्यसे	क्रक्ष्येथे	क्रक्ष्यध्वे
क्रक्ष्ये	क्रक्ष्यावहे	क्रक्ष्यामहे
क्रि० अक्रक्ष्यत्	अक्रक्ष्येताम्	अक्रक्ष्यन्त

अक्रक्ष्यथाः अक्रक्ष्येथाम् अक्रक्ष्यध्वम्
 अक्रक्ष्ये अक्रक्ष्यावहि अक्रक्ष्यामहि
 अक्रक्ष्यंत अक्रक्ष्येताम् अक्रक्ष्यन्त
 अक्रक्ष्यथाः अक्रक्ष्येथाम् अक्रक्ष्यध्वम्
 अक्रक्ष्ये अक्रक्ष्यावहि अक्रक्ष्यामहि
 ॥ मुञ्चन्ती मोक्षणे, मुक्तुं ॥

व० मुञ्चति मुञ्चतः मुञ्चन्ति
 मुञ्चति मुञ्चथः मुञ्चथ
 मुञ्चामि मुञ्चावः मुञ्चामः
 स० मुञ्चेत् मुञ्चेताम् मुञ्चेयुः
 मुञ्चेः मुञ्चेतम् मुञ्चेत
 मुञ्चेयम् मुञ्चेव मुञ्चेम
 प० मुञ्चतु मुञ्चतात् मुञ्चताम् मुञ्चन्तु
 मुञ्च ॥ मुञ्चतम् मुञ्चत
 मुञ्चानि मुञ्चाव मुञ्चाम
 झ० अमुञ्चत् अमुञ्चताम् अमुञ्चन्
 अमुञ्चः अमुञ्चतम् अमुञ्चत
 अमुञ्चम् अमुञ्चाव अमुञ्चाम
 अ० अमुचत् अमुचताम् अमुचन्
 अमुचः अमुचतम् अमुचत
 अमुचम् अमुचाव अमुचाम
 प० मुमोच मुमुचतुः मुमुचुः
 मुमोचिथ मुमुचथुः मुमुच
 मुमोच मुमुचिथ मुमुचिथ
 आ० मुच्यात् मुच्यास्ताम् मुच्यासुः
 मुच्याः मुच्यास्तम् मुच्यास्त
 मुच्यासम् मुच्यास्व मुच्यास्म
 श्व० मोक्ता मोक्षारौ मोक्षारः
 मोक्षति मोक्षस्वः मोक्षस्व
 मोक्षामि मोक्षामः मोक्षामः
 भ० मोक्षति मोक्षतः मोक्षन्ति
 मोक्षति मोक्षथः मोक्षथ
 मोक्षामि मोक्षामः मोक्षामः

कि० अमोक्ष्यत् अमोक्ष्यताम् अमोक्ष्यन्
 अमोक्ष्यः अमोक्ष्यतम् अमोक्ष्यत
 अमोक्ष्यम् अमोक्ष्याव अमोक्ष्याम
 व० मुञ्चते मुञ्चते मुञ्चन्ते
 मुञ्चते मुञ्चथे मुञ्चथे
 मुञ्चे मुञ्चावहे मुञ्चामहे
 स० मुञ्चेत् मुञ्चेयाताम् मुञ्चेरन्
 मुञ्चेवाः मुञ्चेयाथाम् मुञ्चेध्वम्
 मुञ्चेय मुञ्चेवहि मुञ्चेमहि
 प० मुञ्चताम् मुञ्चेताम् मुञ्चन्ताम्
 मुञ्चस्व मुञ्चेध्वम् मुञ्चध्वम्
 मुञ्चे मुञ्चावहे मुञ्चामहे
 झ० अमुञ्चत् अमुञ्चेताम् अमुञ्चन्त
 अमुञ्चथाः अमुञ्चेथाम् अमुञ्चध्वम्
 अमुञ्चे अमुञ्चावहि अमुञ्चामहि
 अ० अमुक्षत् अमुक्षताम् अमुक्षत
 अमुक्षः अमुक्षताम् अमुक्षध्वम्
 अमुक्षम् अमुक्षवहि अमुक्षमहि
 प० मुमुचे मुमुचते मुमुचिरे
 मुमुचिथे मुमुचाये मुमुचिध्वे
 मुमुचे मुमुचिवहे मुमुचिमहे
 आ० मुक्षीष्ट मुक्षीयास्ताम् मुक्षीरन्
 मुक्षीष्टाः मुक्षीयाथाम् मुक्षीध्वम्
 मुक्षीथ मुक्षीवहि मुक्षीमहि
 श्व० मोक्ता मोक्षारौ म.क्षारः
 मोक्षते मोक्षताथे मोक्षत्वे
 मोक्षते मोक्षनास्वहे मोक्षतास्महे
 भ० मोक्षते मोक्षते मोक्षन्ते
 मोक्षते मोक्षथे मोक्षध्वे
 मोक्षे मोक्ष्यावहे मोक्ष्यामहे
 कि० अमोक्ष्यत् अमोक्ष्यताम् अमोक्ष्यन्त
 अमोक्ष्यथाः अमोक्ष्येथाम् अमोक्ष्यध्वम्
 अमोक्ष्ये अमोक्ष्यावहि अमोक्ष्यामहि

॥ षिर्चात-क्षरणे । छांटवुं ॥

व० सिञ्चति सिञ्चत सिञ्चन्ति
सिञ्चसि सिञ्चथः सिञ्चथ
सिञ्चामि सिञ्चावः सिञ्चामः
अभिषिञ्चति ।

स० सिञ्चेत् सिञ्चेताम् सिञ्चेयुः
सिञ्चेः सिञ्चेतम् सिञ्चेत
सिञ्चेयम् सिञ्चेव सिञ्चेम

प० मिञ्चतु मिञ्चतात् मिञ्चताम् मिञ्चन्तु
मिञ्च " मिञ्चतम् मिञ्चत
मिञ्चानि मिञ्चाव मिञ्चाम

झ० अमिञ्चत अमिञ्चताम् अमिञ्चन्
अमिञ्चः अमिञ्चतम् अमिञ्चत
अमिञ्चम् अमिञ्चाव अमिञ्चाम
अभ्यषिञ्चत ।

अ० अमिञ्चत् अमिञ्चताम् अमिञ्चन्
अमिञ्चः अमिञ्चतम् अमिञ्चत
अमिञ्चम् अमिञ्चाव अमिञ्चाम

प० सिषिच सिषिचतुः सिषिचुः
सिषिचिथ सिषिचथुः सिषिचि
सिषिच सिषिचिव सिषिचिम

आ० सिञ्च्यान् सिञ्च्यास्ताम् सिञ्च्यास्तुः
सिञ्च्या सिञ्च्यास्तम् सिञ्च्यास्त
सिञ्च्यासम् सिञ्च्यास्व सिञ्च्यास्म

झ० सेक्ता सेक्तारौ सेक्तारः
सेक्तामि सेक्तास्थः सेक्तास्थ
सेक्तास्मि सेक्तास्व. सेक्तास्मः

भ० सेक्ष्यति सेक्ष्यतः सेक्ष्यन्ति
सेक्ष्यसि सेक्ष्यथः सेक्ष्यथ
सेक्ष्यामि सेक्ष्यावः सेक्ष्यामः

क्रि० असेक्ष्यत् असेक्ष्यताम् असेक्ष्यन्
असेक्ष्यः असेक्ष्यतम् असेक्ष्यत
असेक्ष्यम् असेक्ष्याव असेक्ष्याम

व० सिञ्चते सिञ्चेते सिञ्चन्ते
सिञ्चसे सिञ्चेथे सिञ्चध्वे
सिञ्चे सिञ्चावहे सिञ्चामहे

स० सिञ्चेत सिञ्चेयाताम् सिञ्चेरन्
सिञ्चेथाः सिञ्चेयाथाम् सिञ्चेध्वम्
सिञ्चेथ सिञ्चेवहि सिञ्चेमहि

प० सिञ्चताम् सिञ्चेताम् सिञ्चन्ताम्
सिञ्चस्व सिञ्चेथाम् सिञ्चध्वम्
सिञ्चै सिञ्चावहै सिञ्चामहै

झ० असिञ्चत असिञ्चेताम् असिञ्चन्त
असिञ्चथाः असिञ्चेथाम् असिञ्चध्वम्
असिञ्चै असिञ्चावहि असिञ्चामहि

अ० असिञ्चत असिञ्चताम् असिञ्चत
असिञ्चथाः असिञ्चथाम् असिञ्चध्वम्
असिञ्चै असिञ्चावहि असिञ्चामहि

असिञ्चि असिञ्चिहि असिञ्चिमहि
सर्वत्रैतादृशस्थले पाणिनिमते सलोपस्य
नित्यत्वादेकं रूपं भवति ।

असिञ्चत असिञ्चेताम् असिञ्चन्त
असिञ्चथाः असिञ्चेथाम् असिञ्चध्वम्
असिञ्चै असिञ्चावहि असिञ्चामहि

प० सिषिचे सिषिचाते सिषिचिरे
सिषिचिथे सिषिचाथे सिषिचिध्वे
सिषिचे सिषिचिवहे सिषिचिमहे

आ० सिक्षीष्ट सिक्षीयास्ताम् सिक्षीरन्
सिक्षीष्टाः सिक्षीयास्थाम् सिक्षीध्वम्
सिक्षीथ सिक्षीवहि सिक्षीमहि

झ० सेक्ता सेक्तारौ सेक्तारः
सेक्तासे सेक्तासाथे सेक्ताध्वे
सेक्ताहे सेक्तास्वहे सेक्तास्महे

भ० सेक्ष्यते सेक्ष्येते सेक्ष्यन्ते
सेक्ष्यसे सेक्ष्येथे सेक्ष्यध्वे
सेक्ष्ये सेक्ष्यावहे सेक्ष्यामहे

क्रि० असेक्ष्यत असेक्ष्यताम् असेक्ष्यन्त
असेक्ष्यथाः असेक्ष्यथाम् असेक्ष्यध्वम्
असेक्ष्ये असेक्ष्यावहि असेक्ष्यामहि

॥ विवृणुती-लाभे ॥ मेळववु ।

ब० विन्दति विन्दतः विन्दन्ति
विन्दसि विन्दथः विन्दथ
विन्दामि विन्दावः विन्दायः

स० विन्देत् विन्देताम् विन्देयुः
विन्देत् विन्देतम् विन्देत
विन्देयम् विन्देव विन्देम

प० विन्दतु विन्दताम् विन्दन्तु
विन्द विन्दतात् विन्दतम् विन्दत
विन्दामि विन्दाव विन्दाय

झ० अविन्दत् अविन्दताम् अविन्दन्
अविन्दः अविन्दतम् अविन्दत
अविन्दम् अविन्दाव अविन्दाय

अ० अविदत् अविदताम् अविदन्
अविदः अविदतम् अविदत
अविदम् अविदाव अविदाम

कस्यचिन्मते विदाञ्जकारेत्याद्यपि

प० विवेद विविदतुः विविदुः
विवेदथ विविदथुः विविद
विवेद विविदिष विविदिम

आ० विद्यात् विद्यास्ताम् विद्यास्तुः
विद्याः विद्यास्तम् विद्यास्त
विद्यासम् विद्यास्व विद्यास्त

व्याघ्राभृत्यादिमते वेदितेत्यादि

श्व० वेत्ता वेत्तारी वेत्तारः
वेत्तासि वेत्तास्वः वेत्तास्थ
वेत्तास्मि वेत्तास्वः वेत्तास्मः

अ० वेत्स्यति वेत्स्यतः वेत्स्यन्ति
वेत्स्यसि वेत्स्यथः वेत्स्यथ

वेत्स्यामि वेत्स्यावः वेत्स्यामः

क्रि० अवेत्स्यत् अवेत्स्यताम् अवेत्स्यन्
अवेत्स्यः अवेत्स्यतम् अवेत्स्यन्
अवेत्स्यम् अवेत्स्याव अवेत्स्याम

ब० विन्दते विन्देते विन्देते
विन्दसे विन्देथे विन्दध्वे
विन्दे विन्दावहे विन्दायहे

स० विन्देत विन्देयाताम् विन्देरन्
विन्देथाः विन्देयाथाम् विन्देध्वम्
विन्देय विन्देयहि विन्देमहि

प० विन्दताम् विन्देताम् विन्दन्ताम्
विन्दस्व विन्देथाम् विन्दध्वम्
विन्दै विन्दावहे विन्दायहे

झ० अविन्दत् अविन्देताम् अविन्दन्त
अविन्दथाः अविन्देथाम् अविन्दध्वम्
अविन्दे अविन्दावहि अविन्दायहि

अ० अविदत् अविदताताम् अविदतत
अविदथाः अविदताथाम् अविदध्वम्
अविदध्वम्

अविदस्मि अविदस्वहि अविदस्महि

प० विविदे विविदाते विविदिरे
विविदिषे विविदाथे विविदिष्वे
विविदे विविदिषहे विविदिमहे

आ० विन्तीष्ट विन्तीयास्ताम् विन्तीगन्
विन्तीष्ठाः विन्तीयाथाम् विन्तीध्वम्
विन्तीय विन्तीयहि विन्तीमहि

श्व० वेत्ता वेत्तागै वेत्तार
वेत्तासे वेत्तामाथे वेत्ताध्वे
वेत्ताहे वेत्तास्वहे वेत्तास्महे

अ० वेत्स्यते वेत्स्येते वेत्स्यन्ते
वेत्स्यसे वेत्स्येथे वेत्स्यध्वे
वेत्स्ये वेत्स्यध्वहे वेत्स्यामहे

क्रि० अवेत्स्यत् अवेत्स्येताम् अवेत्स्यन्त

अवेत्स्यथाः अवेत्स्येशाम् अवेत्स्येष्वम्
अवेत्स्ये अवेत्स्यावहि अवेत्स्यामहि

॥ लुहृ-तो-डेदने, डेदवुं ॥

व० लुम्पति	लुम्पतः	लुम्पन्ति
लुम्पसि	लुम्पथः	लुम्पथ
लुम्पामि	लुम्पावः	लुम्पामः
स० लुम्पेत्	लुम्पेताम्	लुम्पेयुः
लुम्पेः	लुम्पेतम्	लुम्पेत
लुम्पेयम्	लुम्पेव	लुम्पेम
प० लुम्पतु	लुम्पाताम्	लुम्पन्तु
लुम्प	लुम्पातात्	लुम्पतम्
लुम्पत	लुम्पात	लुम्पत
लुम्पानि	लुम्पाव	लुम्पाम
झ० अलुम्पत्	अलुम्पताम्	अलुम्पन्
अलुम्पः	अलुम्पतम्	अलुम्पत
अलुम्पम्	अलुम्पाव	अलुम्पाम
अ० अलुपत्	अलुपताम्	अलुपन्
अलुपः	अलुपतम्	अलुपत
अलुपम्	अलुपाव	अलुपाम
प० लुहोप	लुहोपतुः	लुहोपुः
लुहोपिक्	लुहोपथुः	लुहोप
लुहोप	लुहोपिव	लुहोपिम्
आ० लुप्यात्	लुप्यास्ताम्	लुप्यास्तुः
लुप्याः	लुप्यास्तम्	लुप्यास्त
लुप्यालम्	लुप्यास्व	लुप्यास्म
म्ब० लोता	लोतारौ	लोतारः
लोतासि	लोतास्यः	लोतास्य
लोतास्मि	लोतास्वः	लोतास्मः
भ० लोप्स्यति	लोप्स्यत	लोप्स्यन्ति
लोप्स्यन्ति	लोप्स्यथः	लोप्स्यथ
लोप्स्यामि	लोप्स्यावः	लोप्स्यामः
क्रि० लोप्स्यत	लोप्स्यताम्	लोप्स्यन्तु
लोप्स्यः	लोप्स्यतम्	लोप्स्यत
लोप्स्यम्	लोप्स्याव	लोप्स्याम
ब० लुम्पते	लुम्पेते	लुम्पन्ते
लुम्पसे	लुम्पेथे	लुम्पध्वे
लुम्पे	लुम्पावहे	लुम्पामहे

स० लुम्पेत	लुम्पेयाताम्	लुम्पेरन्
लुम्पेथाः	लुम्पेयाथाम्	लुम्पेष्वम्
लुम्पेय	लुम्पेवहि	लुम्पेमहि
प० लुम्पताम्	लुम्पेताम्	लुम्पन्ताम्
लुम्पस्व	लुम्पेथाम्	लुम्पध्वम्
लुम्पे	लुम्पावहे	लुम्पामहे
झ० अलुम्पत	अलुम्पेताम्	अलुम्पन्त
अलुम्पथाः	अलुम्पेथाम्	अलुम्पध्वम्
अलुम्पे	अलुम्पावहि	अलुम्पामहि
अ० अलुप्त	अलुप्ताताम्	अलुप्तत
अलुप्ताः	अलुप्ताथाम्	अलुप्तध्वम्
अलुप्ति	अलुप्तवहि	अलुप्तमहि
प० लुलुपे	लुलुपाते	लुलुपिरे
लुलुपिरे	लुलुपाये	लुलुपिध्वे
लुलुपे	लुलुपिवहे	लुलुपिमहे
आ० लुप्सीष्ट	लुप्सीयास्ताम्	लुप्सीरन्
लुप्सीष्ठाः	लुप्सीयाथाम्	लुप्सीध्वम्
लुप्तीय	लुप्सीवहि	लुप्सीमहि
म्ब० लोप्ता	लोप्तारौ	लोप्तारः
लोप्तासे	लोप्तासाथे	लोप्ताध्वे
लोप्ताहे	लोप्तास्वहे	लोप्तास्महे
भ० लोप्स्यते	लोप्स्येते	लोप्स्यन्ते
लोप्स्यसे	लोप्स्येथे	लोप्स्यध्वे
लोप्स्ये	लोप्स्यावहे	लोप्स्यामहे
क्रि० लोप्स्यत	लोप्स्येताम्	लोप्स्यन्त
लोप्स्यथाः	लोप्स्येथाम्	लोप्स्यध्वम्
लोप्स्ये	लोप्स्यावहि	लोप्स्यमहि
॥ लिपित्-उपदेहे ॥	वधारवुं, लीपवुं ॥	
व० लिम्पति	लिम्पतः	लिम्पन्ति
लिम्पसि	लिम्पथः	लिम्पथ
लिम्पामि	लिम्पावः	लिम्पामः
स० लिम्पेत्	लिम्पेताम्	लिम्पेयुः
लिम्पेः	लिम्पेतम्	लिम्पेत
लिम्पेयम्	लिम्पेव	लिम्पेम
प० लिम्पतु	लिम्पताम्	लिम्पन्तु

लिम्प	लिम्पतात्	लिम्पतम्	लिम्पत
लिम्पानि	लिम्पाव	लिम्पाम	
झ० अलिम्पत्	अलिम्पताम्	अलिम्पन्	
अलिम्पः	अलिम्पतम्	अलिम्पत	
अलिम्पम्	अलिम्पाव	अलिम्पाम	
झ० अलिपत्	अलिपनाम्	अलिपन्	
अलिपः	अलिपतम्	अलिपत	
अलिपम्	अलिपाव	अलिपाम	
प० लिलेप	लिलिपतुः	लिलिपुः	
लिलेपिथ	लिलिपथुः	लिलिप	
लिलेप	लिलिपिष	लिलिपिम	
आ० लिप्पात्	लिप्पास्ताम्	लिप्पास्तुः	
लिप्पाः	लिप्पास्तम्	लिप्पास्त	
लिप्पास्तम्	लिप्पास्व	लिप्पास्म	
श्व० लेप्ता	लेप्तारौ	लेप्तारः	
लेप्तासि	लेप्तास्वः	लेप्तास्व	
लेप्तास्मि	लेप्तास्वः	लेप्तास्मः	
भ० लेप्स्यति	लेप्स्यतः	लेप्स्यन्ति	
लेप्स्यसि	लेप्स्यथः	लेप्स्यथ	
लेप्स्यामि	लेप्स्यावः	लेप्स्यामः	
क्रि० अलेप्स्यत्	अलेप्स्यताम्	अलेप्स्यन्	
अलेप्स्यः	अलेप्स्यतम्	अलेप्स्यत	
अलेप्स्यम्	अलेप्स्याव	अलेप्स्याम	
ब० लिम्पते	लिम्पेते	लिम्पन्ते	
लिम्पसे	लिम्पेथे	लिम्पध्वे	
लिम्पे	लिम्पावहे	लिम्पामहे	
स० लिम्पेत	लिम्पेयाताम्	लिम्पेरन्	
लिम्पेयाः	लिम्पेयाथाम्	लिम्पेध्वम्	
लिम्पेय	लिम्पेवहि	लिम्पेमहि	
प० लिम्पताम्	लिम्पेताम्	लिम्पन्ताम्	
लिम्पस्व	लिम्पेथाम्	लिम्पध्वम्	
लिम्पे	लिम्पावहे	लिम्पामहे	
झ० अलिम्पत	अलिम्पेनाम्	अलिम्पन्त	
अलिम्पथाः	अलिम्पेथाम्	अलिम्पध्वम्	
अलिम्पे	अलिम्पावहि	अलिम्पामहि	
अ० अलिपत	अलिपेताम्	अलिपन्त	

अलिपथाः	अलिपेथाम्	अलिपध्वम्
अलिपे	अलिपावहि	अलिपामहि
अलिप्त	अलिप्ताताम्	अलिप्सत
अलिप्याः	अलिप्ताथाम्	अलिपध्वम्
		अलिपध्वम्
अलिप्ति	अलिप्सहि	अलिप्समहि
प० लिलिपे	लिलिपाते	लिलिपिरे
लिलिपिषे	लिलिपाथे	लिलिपिध्वे
लिलिपे	लिलिपिवहे	लिलिपिमहे
आ० लिप्तीष्ट	लिप्तीयास्ताम्	लिप्तीरन्
लिप्तीष्टाः	लिप्तीयाथाम्	लिप्तीध्वम्
लिप्तीय	लिप्तीवहि	लिप्तीमहि
श्व० लेप्ता	लेप्तारौ	लेप्तारः
लेप्तासे	लेप्तासाथे	लेप्ताध्वे
लेप्ताहे	लेप्तास्वहे	लेप्तास्महे
भ० लेप्स्यते	लेप्स्येते	लेप्स्यन्ते
लेप्स्यसे	लेप्स्येथे	लेप्स्यध्वे
लेप्स्ये	लेप्स्यावहे	लेप्स्यामहे
क्रि० अलेप्स्यत्	अलेप्स्येताम्	अलेप्स्यन्त
अलेप्स्यथाः	अलेप्स्येथाम्	अलेप्स्यध्वम्
अलेप्स्ये	अलेप्स्यावहि	अलेप्स्यामहि

॥ इति तुदादय उभयपदिनः ॥

॥ अथ परस्मैपदिनः ॥

॥ कृतेत्-कृदने ॥ कृद्वु ॥
कृन्तति । अकर्त्त । चकर्त्त । चकृत्तिम् ।
॥ बिधत्-परिधाते ॥ खेद करवो ।
खिन्दति । अखेत्सीत् । चिखेद ।
॥ पिशत्-अवयवे ॥ दळवुं, चुरेचुरा करवा
पिशति । अपेशीत् । पिपेश ।

॥ इति मुचादिः ॥

॥ रिपिन्-गतौ ॥ जडुं ॥
ब० रियति रियतः रियन्ति

	रियसि	रियथ	रियथ
	रियामि	रियावः	रियामः
स०	रियेत्	रियेताम्	रियेयुः
	रियेः	रियेतम्	रियेत
	रियेयम्	रियेव	रियेम
प०	रियन्तु	रियतात्	रियताम्
	रिय	रियतात्	रियतम्
	रियाणि	रियाव	रियाम
झ०	अरियत्	अरियताम्	अरियन्
	अरियः	अरियतम्	अरियत
	अरियम्	अरियाव	अरियाम
ञ०	अरैषीत्	अरैष्टाम्	अरैषुः
	अरैषीः	अरैष्टम्	अरैष्ट
	अरैषम्	अरैष्व	अरैष्व
प०	रिराय	रिरैयुः	रिरैयुः
	रिरयिष	रिरैयः	रिरैयुः
	रिराय	रिरय	रिरिष
आ०	रीयात्	रीयास्ताम्	रीयास्तुः
	रीयाः	रीयास्तम्	रीयास्त
	रीयास्तम्	रीयास्व	रीयास्व
इ०	रेता	रेतारौ	रेतारः
	रेतासि	रेतास्वः	रेतास्व
	रेतास्मि	रेतास्वः	रेतास्मः
भ०	रेष्यति	रेष्यतः	रेष्यन्ति
	रेष्यसि	रेष्यथः	रेष्यथ
	रेष्यामि	रेष्यावः	रेष्यामः
क्रि०	अरेष्यत्	अरेष्यताम्	अरेष्यन्
	अरेष्यः	अरेष्यतम्	अरेष्यत
	अरेष्यम्	अरेष्याव	अरेष्याम
व०	पियति	पियतः	पियन्ति
	पियासि	पियथः	पियथ
	पियामि	पियावः	पियामः
स०	पियेत्	पियेताम्	पियेयुः
	पियेः	पियेतम्	पियेत
	पियेयम्	पियेव	पियेम
प०	पियन्तु	पियतात्	पियताम्

	पिय	पियतम्	पियत
	पियानि	पियाव	पियाम
झ०	अपियत्	अपियताम्	अपियन्
	अपियः	अपियतम्	अपियत
	अपियम्	अपियाव	अपियाम
ञ०	अपैषीत्	अपैष्टाम्	अपैषुः
	अपैषीः	अपैष्टम्	अपैष्ट
	अपैषम्	अपैष्व	अपैष्व
प०	पिपाय	पिप्यतुः	पिप्युः
	पिपायिष	पिपेय	पिप्यथुः
	पिपाय	पिपय	पिप्यिष
आ०	पीयात्	पीयास्ताम्	पीयास्तुः
	पीयाः	पीयास्तम्	पीयास्त
	पीयास्तम्	पीयास्व	पीयास्व
इ०	पेता	पेतारौ	पेतारः
	पेतासि	पेतास्वः	पेतास्व
	पेतास्मि	पेतास्वः	पेतास्मः
भ०	पेप्यति	पेप्यतः	पेप्यन्ति
	पेप्यसि	पेप्यथः	पेप्यथ
	पेप्यामि	पेप्यावः	पेप्यामः
क्रि०	अपेप्यत्	अपेप्यताम्	अपेप्यन्
	अपेप्यः	अपेप्यतम्	अपेप्यत
	अपेप्यम्	अपेप्याव	अपेप्यामः
॥ पूत-मेरणे ॥ हांकुं, धकेलुं ॥			
व०	सुवति	सुवतः	सुवन्ति
	सुवसि	सुवथः	सुवथ
	सुवामि	सुवावः	सुवामः
स०	सुवेत्	सुवेताम्	सुवेयुः
	सुवेः	सुवेतम्	सुवेत
	सुवेयम्	सुवेव	सुवेम
प०	सुवन्तु	सुवतात्	सुवताम्
	सुव	सुवतम्	सुवत
	सुवानि	सुवाव	सुवाम
झ०	असुवत्	असुवताम्	असुवन्
	असुवः	असुवतम्	असुवत
	असुवम्	असुवाव	असुवाम

अ० असावीत्	असाविष्टाम्	असाविष्टुः
असावीः	असाविष्टम्	असाविष्ट
असाविषम्	असाविष्व	असाविष्व
प० सुपाव	सुपुवत्तः	सुपुवुः
सुषविष	सुषुवथुः	सुषुव
सुपाव	सुषव	सुपुविष
आ० सुयात्	सुयास्ताम्	सुयास्तुः
सुयाः	सुयास्तम्	सुयास्त
सुयासम्	सुयास्व	सुयास्म
श्व० सविता	सवितारौ	सवितारः
सवितालि	सवितास्थः	सवितास्थ
सवितास्मि	सवितास्वः	सवितास्मः
भ० सविष्यति	सविष्यतः	सविष्यन्ति
सविष्यसि	सविष्यथः	सविष्यथ
सविष्यामि	सविष्यावः	सविष्यामः
कि० असविष्यत्	असविष्यताम्	असविष्यन्
असविष्यः	असविष्यतम्	असविष्यत
असविष्यम्	असविष्याव	असविष्याम

॥ मृत्-प्राणत्यागे ॥ मरुत् ॥

व० त्रियते	त्रियेते	त्रियन्ते
त्रियसे	त्रियेथे	त्रियन्ते
त्रिये	त्रियावहे	त्रियामहे
स० त्रियेत	त्रियेयाताम्	त्रियेरन्
त्रियेथाः	त्रियेयाथाम्	त्रियेष्मम्
त्रियेथ	त्रियेष्मिहि	त्रियेमहि
प० त्रियताम्	त्रियेताम्	त्रियन्ताम्
त्रियस्व	त्रियेथाम्	त्रियेष्मम्
त्रियै	त्रियावहे	त्रियामहे
झ० अत्रियत	अत्रियेताम्	अत्रियन्त
अत्रियथाः	अत्रियेथाम्	अत्रियेष्मम्
अत्रिये	अत्रियावहि	अत्रियामहि
ञ० अमृत	अमृताताम्	अमृवत
अमृथाः	अमृवाथाम्	अमृद्वम्
		अमृद्वम्
अमृषि	अमृष्वहि	अमृष्महि
प० ममार	ममत्तुः	ममृः

ममर्थ	ममृथुः	मम
ममार	ममार	ममृष
ममृष	ममृष	ममृष
आ० मृषीष्ट	मृषीयास्ताम्	मृषीरन्
मृषीष्टाः	मृषीयास्थाम्	मृषीद्वम्
मृषीष	मृषीषहि	मृषीमहि
श्व० मर्ता	मर्तारौ	मर्तारः
मर्तालि	मर्तास्थः	मर्तास्थ
मर्तास्मि	मर्तास्वः	मर्तास्मः
भ० मरिष्यति	मरिष्यतः	मरिष्यन्ति
मरिष्यसि	मरिष्यथः	मरिष्यथ
मरिष्यामि	मरिष्यावः	मरिष्यामः
कि० अमरिष्यत्	अमरिष्यताम्	अमरिष्यन्
अमरिष्यः	अमरिष्यतम्	अमरिष्यत
अमरिष्यम्	अमरिष्याव	अमरिष्याम

॥ कृत्-विक्षेपे, केकृत् ॥

व० किरति	किरतः	किरन्ति
किरसि	किरथः	किरथ
किरामि	किराव	किरामः
॥ उत्किरति	सूत्रधारः	पुत्रिकाम् ॥
स० किरैत्	किरेताम्	किरेयुः
किरेः	किरेतम्	किरेत
किरेयम्	किरेव	किरेम
प० किरतु	किरतात्	किरताम्
किर	किरतात्	किरतम्
किराणि	किराव	किराम
झ० अकिरत्	अकिरताम्	अकिरन्
अकिरः	अकिरतम्	अकिरत
अकिरम्	अकिराव	अकिराम
अ० अकारि	अकारिष्यम्	अकारिषुः
अकारोः	अकारिष्यम्	अकारिष
अकारिषम्	अकारिष्व	अकारिषम
प० चकार	चकरत्तुः	चकरुः
चकारिथ	चकरथुः	चकर
चकार	चकर	चकरिष
चकरिष	चकरिष	चकरिष
आ० कीर्यात्	कीर्यास्ताम्	कीर्यास्तुः

कीर्याः	कीर्यास्मन्	कीर्यास्म
कीर्यासम्	कीर्यास्व	कीर्यास्म
५० करिना	करितारौ	करितारः
करितासि	करितास्थः	करितास्थ
करितास्मि	करितास्वः	करितास्मः
करीना	करीनारौ	करीनारः
करीतासि	करीतास्थः	करीतास्थ
करीतास्मि	करीतास्वः	करीतास्मः
५० करिष्यति	करिष्यतः	करिष्यन्ति
करिष्यसि	करिष्यथः	करिष्यथ
करिष्यामि	करिष्यावः	करिष्यामः
करीष्यति	करीष्यतः	करीष्यन्ति
करीष्यसि	करीष्यथः	करीष्यथ
करीष्यामि	करीष्यावः	करीष्यामः
कि० अकरिष्यत्	अकरिष्यन्ताम्	अकरिष्यन्
अकरिष्यः	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत
अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम
अकरोष्यत्	अकरोष्यताम्	अकरोष्यन्
अकरोष्यः	अकरोष्यतम्	अकरोष्यत
अकरोष्यम्	अकरोष्याव	अकरोष्याम

॥ श्रुत-निगरणे । भोजने ॥ भोजन करुं

५० गिरति	गिरतः	गिरन्ति
गिरसि	गिरथः	गिरथ
गिरामि	गिरावः	गिरामः
गिलति	गिलतः	गिलन्ति
गिलसि	गिलथः	गिलथ
गिलामि	गिलावः	गिलामः
उद्गिरति ।	उद्गिरति ।	

५० गिरेत्	गिरेताम्	गिरेयुः
गिरेः	गिरेतम्	गिरेत
गिरेयम्	गिरेव	गिरेम
गिलेत्	गिलेताम्	गिलेयुः
गिलेः	गिलेतम्	गिलेत
गिलेयम्	गिलेव	गिलेम

५० गिरतु	गिरतात्	गिरताम्	गिरन्तु
गिर	गिरतात्	गिरतम्	गिरत

गिराणि	गिराव	गिराम
गिरन्तु	गिरतात्	गिरताम्
गिरन्तु	गिरतात्	गिरतम्
गिरत	गिराव	गिराम
अ० अगिरत्	अगिरताम्	अगिरन्
अगिरः	अगिरतम्	अगिरत
अगिरम्	अगिराव	अगिराम
अगिलत्	अगिलताम्	अगिलन्
अगिलः	अगिलतम्	अगिलत
अगिलम्	अगिलाव	अगिलाम
अ० अगारीत्	अगारिष्टाम्	अगारिषुः
अगारीः	अगारिष्टम्	अगारिष्ट
अगारिषम्	अगारिष्व	अगारिष्व
अगालीत्	अगालिष्टाम्	अगालिषुः
अगालीः	अगालिष्टम्	अगालिष्ट
अगालिषम्	अगालिष्व	अगालिष्व
प० जगार	जगरद्दुः	जगद्दुः
जगरिथ	जगरथुः	जगर
जगार	जगर	जगरिष्व
जगरिष्व	जगरिष्व	जगरिष्व
जगाल	जगलतुः	जगलुः
जगलिथ	जगलथुः	जगल
जगाल	जगल	जगलिष्व
जगलिष्व	जगलिष्व	जगलिष्व
आ० गीर्यान्	गीर्यास्ताम्	गीर्यास्तुः
गीर्याः	गीर्यास्तम्	गीर्यास्त
गीर्यासम्	गीर्यास्व	गीर्यास्म
अ० गरिता	गरितारौ	गरितारः
गरितासि	गरितास्थः	गरितास्थ
गरितास्मि	गरितास्वः	गरितास्मः
गलिता	गलितावौ	गलितारः
गलितासि	गलितास्थः	गलितास्थ
गलितास्मि	गलितास्वः	गलितास्मः
गरीता	गरीनारौ	गरीनारः
गरीतासि	गरीतास्थः	गरीतास्थ
गरीतास्मि	गरीतास्वः	गरीतास्मः
गळीता	गळीतारौ	गळीतारः
गळीतासि	गळीतास्थः	गळीतास्थ

गलीतास्मि गलीतास्वः गलीतास्मः
 भ० गरिष्यति गरिष्यतः गरिष्यन्ति
 गरिष्यसि गरिष्यथः गरिष्यथ
 गरिष्यामि गरिष्यावः गरिष्यामः
 गलिष्यति गलिष्यतः गलिष्यन्ति
 गलिष्यसि गलिष्यथः गलिष्यथ
 गलिष्यामि गलिष्यावः गलिष्यामः
 गरीष्यति गरीष्यतः गरीष्यन्ति
 गरीष्यसि गरीष्यथः गरीष्यथ
 गरीष्यामि गरीष्यावः गरीष्यामः
 गलीष्यति गलीष्यतः गलीष्यन्ति
 गलीष्यसि गलीष्यथः गलीष्यथ
 गलीष्यामि गलीष्यावः गलीष्यामः
 कि० अगरीष्यत अगरीष्यताम् अगरीष्यन्
 अगरीष्यः अगरीष्यतम् अगरीष्यन्
 अगरीष्यम अगरीष्याव अगरीष्याम
 अगलिष्यत अगलिष्यताम् अगलिष्यन्
 अगलिष्यः अगलिष्यतम् अगलिष्यत
 अगलिष्यम् अगलिष्याव अगलिष्याम
 अगरीष्यत अगरीष्यताम् अगरीष्यन्
 अगरीष्यः अगरीष्यतम् अगरीष्यत
 अगरीष्यम् अगरीष्याव अगरीष्याम
 अगलीष्यत अगलीष्यताम् अगलीष्यन्
 अगलीष्यः अगलीष्यतम् अगलीष्यत
 अगलीष्यम् अगलीष्याव अगलीष्याम
 ॥ लिखत-अक्षरविन्यासे ॥ लखुं
 कुटादिरयमित्येके, तन्मते अलिखीत्-
 इत्यादि
 लिखति । अलेखीत् । लिखेत् ।
 ॥ जर्च जचत-परिभाषणे ॥ जोलखुं
 ॥ जर्चति । अजर्चीत् । अजर्च ।
 जर्चति । अजर्चीत् । अजर्च ।
 ॥ त्वचत-संवरणे ॥
 त्वचति । अत्वाचीत् । अत्वचीत् ।
 त्वचिथ ।
 ॥ क्रचत-स्तुतौ ॥ स्तुति करवी ।

च० क्रचति क्रचतः क्रचन्ति
 क्रचसि क्रचथः क्रचथ
 क्रचामि क्रचावः क्रचामः
 स० क्रचेत् क्रचेताम् क्रचेयुः
 क्रचेः क्रचेतम् क्रचेत
 क्रचेयम् क्रचेव क्रचेम्
 प० क्रचतु क्रचतात् क्रचताम् क्रचन्तु
 क्रच क्रचतान क्रचनम् क्रचन
 क्रचानि क्रचाव क्रचाम
 म० आर्चत आर्चताम् आर्चम्
 आर्चः आर्चतम् आर्चत
 आर्चम् आर्चाव आर्चाम
 अ० आर्चीत् आर्चिताम् आर्चियुः
 आर्चीः आर्चिताम् आर्चिष
 आर्चिषम् आर्चिष आर्चिषम्
 प० आनर्च आनर्चतुः आनर्चुः
 आनर्चिथ आनर्चयुः आनर्च
 आनर्च आनर्चिष आनर्चिषम्
 आ० अर्चयान् अर्चयान्ताम् अर्चयान्तुः
 अर्चयाः अर्चयास्तम् अर्चयास्त
 अर्चयानम् अर्चयास्व अर्चयास्व
 अ० अर्चना अर्चिनारौ अर्चिनारौ
 अर्चितासि अर्चितास्वः अर्चितास्व
 अर्चितास्मि अर्चितास्वः अर्चितास्मः
 भ० अर्चिष्यति अर्चिष्यतः अर्चिष्यन्ति
 अर्चिष्यसि अर्चिष्यथः अर्चिष्यथ
 अर्चिष्यामि अर्चिष्यावः अर्चिष्यामः
 कि० अर्चिष्यत अर्चिष्यताम् अर्चिष्यन्
 अर्चिष्यः अर्चिष्यतम् अर्चिष्यत
 अर्चिष्यम् अर्चिष्याव अर्चिष्याम
 ॥ ओम्रचौत-छेदने ॥ छेदु
 व० वृचति वृचतः वृचन्ति
 वृचसि वृचथः वृचथ
 वृचामि वृचावः वृचामः
 स० वृचेत् वृचेताम् वृचेयुः
 वृचेः वृचेतम् वृचेत

वृष्येयम्	वृष्येय	वृष्येय
१० वृष्यतु	वृष्यतात्	वृष्यताम्
वृष्य	वृष्यतम्	वृष्यत
वृष्यानि	वृष्याव	वृष्याम
१० अवृष्यत	अवृष्यताम्	अवृष्यन्
अवृष्यः	अवृष्यतम्	अवृष्यत
अवृष्यम्	अवृष्याव	अवृष्याम
२० अन्नश्नोत्	अन्नश्नितम्	अन्नश्नितुः
अन्नश्नीः	अन्नश्नितम्	अन्नश्नित
अन्नश्नितम्	अन्नश्नितम्	अन्नश्नितम्
अन्नाक्षीत्	अन्नाक्षितम्	अन्नाक्षितुः
अन्नाक्षीः	अन्नाक्षितम्	अन्नाक्षित
अन्नाक्षम्	अन्नाक्षितम्	अन्नाक्षितम्
१० वन्नश्न	वन्नश्नितम्	वन्नश्नितुः
वन्नश्नित	वन्नश्नितम्	वन्नश्नित
वन्नश्नम्	वन्नश्नितम्	वन्नश्नितम्
मत्तान्तरे-वन्नश्न । वन्नश्नित । वन्नश्नितम्		
आ-वृष्यतात्	वृष्यतास्तम्	वृष्यतास्तुः
वृष्यताः	वृष्यतास्तम्	वृष्यतास्त
वृष्यतास्तम्	वृष्यतास्तम्	वृष्यतास्तम्
२० वृष्यता	वृष्यतारौ	वृष्यतारः
वृष्यतसि	वृष्यतास्थः	वृष्यतास्थ
वृष्यतास्मि	वृष्यतास्थः	वृष्यतास्मः
वृष्यतास्ति	वृष्यतास्थः	वृष्यतास्थः
वृष्यतास्ति	वृष्यतास्थः	वृष्यतास्थः
वृष्यतास्ति	वृष्यतास्थः	वृष्यतास्थः
२० वृष्यति	वृष्यतः	वृष्यन्ति
वृष्यसि	वृष्यथः	वृष्यथ
वृष्यामि	वृष्यावः	वृष्यामः
वृष्यस्यति	वृष्यस्यतः	वृष्यस्यन्ति
वृष्यस्यसि	वृष्यस्यथः	वृष्यस्यथ
वृष्यस्यामि	वृष्यस्य्यावः	वृष्यस्य्यामः
कि० अवृष्यत्	अवृष्यताम्	अवृष्यन्
अवृष्यः	अवृष्यतम्	अवृष्यत
अवृष्यम्	अवृष्याव	अवृष्याम
अवृष्यस्यत्	अवृष्यस्यताम्	अवृष्यस्यन्
अवृष्यस्यः	अवृष्यस्यतम्	अवृष्यस्यत
अवृष्यस्यम्	अवृष्यस्य्याव	अवृष्यस्य्याम
अवृष्यस्यति	अवृष्यस्य्यतम्	अवृष्यस्य्यन्
अवृष्यस्यति	अवृष्यस्य्यतम्	अवृष्यस्य्यन्

अवृष्यस्यम्	अवृष्यस्य्याव	अवृष्यस्य्याम
॥ नृच्छत्-इ द्वियप्रत्ययमूर्तिभाषयोः ॥		
मूर्त्ता	पामर्त्तुः	आकारवाळा यत्तु
१० नृच्छति	नृच्छतः	नृच्छन्ति
नृच्छसि	नृच्छथः	नृच्छथ
नृच्छामि	नृच्छावः	नृच्छामः
२० नृच्छेत्	नृच्छेताम्	नृच्छेयुः
नृच्छेः	नृच्छेतम्	नृच्छेत
नृच्छेयम्	नृच्छेव	नृच्छेम
१० नृच्छतु	नृच्छतात्	नृच्छताम्
नृच्छ	नृच्छतात्	नृच्छतम्
नृच्छानि	नृच्छाव	नृच्छाम
२० आच्छत्	आच्छताम्	आच्छन्
आच्छः	आच्छतम्	आच्छत
आच्छम्	आच्छाव	आच्छाम
२० आच्छीत्	आच्छिताम्	आच्छिषुः
आच्छीः	आच्छितम्	आच्छित
आच्छितम्	आच्छितम्	आच्छितम्
१० आनच्छत्	आनच्छताम्	आनच्छन्
आनच्छः	आनच्छतम्	आनच्छत
आनच्छम्	आनच्छाव	आनच्छाम
२० नृच्छतात्	नृच्छतास्तम्	नृच्छतास्तुः
नृच्छताः	नृच्छतास्तम्	नृच्छतास्त
नृच्छतास्तम्	नृच्छतास्तम्	नृच्छतास्तम्
२० नृच्छिता	नृच्छितारौ	नृच्छितारः
नृच्छितसि	नृच्छितास्थः	नृच्छितास्थ
नृच्छितास्मि	नृच्छितास्थः	नृच्छितास्मः
नृच्छितास्ति	नृच्छितास्थः	नृच्छितास्थः
नृच्छितास्ति	नृच्छितास्थः	नृच्छितास्थः
नृच्छितास्ति	नृच्छितास्थः	नृच्छितास्थः
२० नृच्छिष्यति	नृच्छिष्यतः	नृच्छिष्यन्ति
नृच्छिष्यसि	नृच्छिष्यथः	नृच्छिष्यथ
नृच्छिष्यामि	नृच्छिष्यावः	नृच्छिष्यामः
कि० नृच्छिष्यत्	नृच्छिष्यताम्	नृच्छिष्यन्
नृच्छिष्यः	नृच्छिष्यतम्	नृच्छिष्यत
नृच्छिष्यम्	नृच्छिष्याव	नृच्छिष्याम
नृच्छिष्यति	नृच्छिष्यतम्	नृच्छिष्यन्
नृच्छिष्यति	नृच्छिष्यतम्	नृच्छिष्यन्
॥ विच्छत्-यतो, ॥ जतुं		
१० विच्छायति	विच्छायतः	विच्छायन्ति
विच्छायसि	विच्छायथः	विच्छायथ

विच्छायामि विच्छयावः विच्छयामः
 स० विच्छायेत् विच्छायेताम् विच्छायेयुः
 विच्छायेः विच्छायेतम् विच्छायेत
 विच्छायेयम् विच्छायेव विच्छायेम
 प० विच्छायन्तु विच्छायतात् विच्छायनाम्
 विच्छायन्तु
 विच्छाय विच्छायतात् विच्छायतम्
 विच्छायत
 विच्छायानि विच्छायाव विच्छायाम
 झ० अविच्छायत् अविच्छायताम् अविच्छायन्
 अविच्छायः अविच्छायतम् अविच्छायत
 अविच्छायम् अविच्छायाव अविच्छायाम
 अ० अविच्छायीत् अविच्छायिष्ताम्
 अविच्छायिषुः
 अविच्छायीः अविच्छायिष्टम् अविच्छायिष्ट
 अविच्छायिषम् अविच्छायिष्व अविच्छायिष्म
 अविच्छीत् अविच्छिन्ताम् अविच्छिपु
 अविच्छीः अविच्छिष्टम् अविच्छिष्ट
 अविच्छिषम् अविच्छिष्व अविच्छिष्म
 विच्छायाश्चकार विच्छायाश्चक्रुः विच्छायाश्चकुः
 विच्छायाश्चक्य विच्छायाश्चक्रुः विच्छायाश्चक्र
 विच्छायाश्चकार-चकर विच्छायाश्चकृव
 विच्छायाश्चक्रम
 विच्छायाम्बभूव । विच्छायामास
 विविच्छि विविच्छतुः विविच्छुः
 विविच्छिथ विविच्छयुः विविच्छ
 विविच्छ विविच्छिथ विविच्छिथ
 भा० विच्छाय्यात् विच्छाय्यास्ताम् विच्छाय्यास्तुः
 विच्छाय्याः विच्छाय्यास्तम् विच्छाय्यास्त
 विच्छाय्यासम् विच्छाय्यास्व विच्छाय्यास्व
 विच्छयात् विच्छयास्ताम् विच्छयास्तुः
 विच्छयाः विच्छयास्तम् विच्छयास्त
 विच्छयासम् विच्छयास्व विच्छयास्व
 अ० विच्छायिता विच्छायितारौ विच्छायितारः

विच्छायितासि विच्छायितास्यः विच्छायितास्य
 विच्छायितास्मि विच्छायितास्वः
 विच्छायितास्मः
 विच्छिता विच्छितारौ विच्छितारः
 विच्छितासि विच्छितास्यः विच्छितास्य
 विच्छितास्मि विच्छितास्वः विच्छितास्मः
 म० विच्छायिष्यति विच्छायिष्यतः
 विच्छायिष्यन्ति
 विच्छायिष्यसि विच्छायिष्यथः विच्छायिष्यथ
 विच्छायिष्यामि विच्छायिष्यावः विच्छायिष्यामः
 विच्छिष्यति विच्छिष्यतः विच्छिष्यन्ति
 विच्छिष्यसि विच्छिष्यथः विच्छिष्यथ
 विच्छिष्यामि विच्छिष्यावः विच्छिष्यामः
 क्रि० अविच्छायिष्यत् अविच्छायिष्यताम्
 अविच्छायिष्यन् अविच्छायिष्यः
 अविच्छायिष्यतम् अविच्छायिष्यत
 अविच्छायिष्यम् अविच्छायिष्याव
 अविच्छायिष्याम
 अविच्छिष्यत् अविच्छिष्यताम् अविच्छिष्यन्
 अविच्छिष्यः अविच्छिष्यतम् अविच्छिष्यत
 अविच्छिष्यम् अविच्छिष्याव अविच्छिष्याम
 ॥ उच्छेत्-विघ्नान् ॥ ओलंगुं, समान करवुं
 उच्छदि । ओच्छीन् । उच्छाश्चकार ।
 ॥ मिच्छत्-उच्छेदो ॥ पीडयुं नष्टुं
 मिच्छति । अमिच्छीन् । मिमिच्छ ।
 ॥ उच्छत्-उच्छे ॥ क्षीणयुं
 उच्छति । ओच्छीत् । उच्छाश्चकार
 ॥ प्रच्छत्-क्षीप्तायाम् ॥ पृष्ठुं
 । क्षीप्ता-जिज्ञासा ॥
 व० पृच्छति पृच्छतः पृच्छन्ति
 पृच्छसि पृच्छथः पृच्छथ
 पृच्छामि पृच्छावः पृच्छामः
 स० पृच्छेत् पृच्छेताम् पृच्छेयुः
 पृच्छेः पृच्छेतम् पृच्छेन
 पृच्छेयम् पृच्छेव पृच्छेम

१० पृच्छन् पृच्छतात् पृच्छताम् पृच्छन्तु
 पृच्छ पृच्छतात् पृच्छताम् पृच्छत
 पृच्छामि पृच्छाव पृच्छाम
 १० अपृच्छत् अपृच्छताम् अपृच्छन्
 अपृच्छः अपृच्छतम् अपृच्छत
 अपृच्छम् अपृच्छाव अपृच्छाम
 १० अप्राक्षीत् अप्राक्षाम् अप्राक्षुः
 अप्राक्षीः अप्राक्षम् अप्राक्ष
 अप्राक्षम् अप्राक्षव अप्राक्षाम
 १० एमच्छ एमच्छन्तुः एमच्छुः
 एमच्छिव एमच्छ एमच्छन्तुः एमच्छ
 एमच्छ एमच्छिव एमच्छिव
 १० पृच्छन्तात् पृच्छन्तास्ताम् पृच्छन्तास्तुः
 पृच्छन्ताः पृच्छन्तास्ताम् पृच्छन्तास्त
 पृच्छन्तास्ताम् पृच्छन्तास्ताव पृच्छन्तास्ता
 १० प्रष्टा प्रष्टारी प्रष्टारः
 प्रष्टासि प्रष्टास्ताः प्रष्टास्त
 प्रष्टास्ति प्रष्टास्तवः प्रष्टास्ताः
 ० प्रक्षति प्रक्षतः प्रक्षति
 प्रक्षति प्रक्षयः प्रक्षय
 प्रक्षामि प्रक्षायः प्रक्षायः
 १० अग्रक्षत् अग्रक्षताम् अग्रक्षन्
 अग्रक्षः अग्रक्षतम् अग्रक्षत
 अग्रक्षम् अग्रक्षाय अग्रक्षाय
 ॥ उज्जत्-उज्जवे ॥ चिनय करणे
 उज्जति । औज्जित् । उज्जित्कार ।
 ॥ उज्जत्-चिसर्गे, सरज्जु ॥
 ७० उज्जति उज्जतः उज्जति
 उज्जति उज्जयः उज्जय
 उज्जामि उज्जावः उज्जामः
 १० उज्जेत् उज्जेताम् उज्जेयुः
 उज्जेः उज्जेतम् उज्जेत
 उज्जेयम् उज्जेव उज्जेय
 १० उज्जन्तु उज्जतात् उज्जताम् उज्जन्तु
 उज्जन्तु उज्जतात् उज्जतम् उज्जन्त
 उज्जामि उज्जाव उज्जाम

१० असृजत् असृजताम् असृजन्
 असृजः असृजतम् असृजत
 असृजम् असृजाव असृजाम
 १० अस्त्राक्षीत् अस्त्राष्टाम् अस्त्राक्षुः
 अस्त्राक्षीः अस्त्राष्टम् अस्त्राष्ट
 अस्त्राष्टम् अस्त्राष्टव अस्त्राष्टम
 १० ससर्ज ससृजन्तुः ससृजुः
 ससर्जिव ससृज ससृजन्तुः ससृज
 ससर्ज ससृजिव ससृजि
 १० सुखात् सुखास्ताम् सुखास्तुः
 सुखाः सुखास्ताम् सुखास्त
 सुखास्ताम् सुखास्ताव सुखास्ता
 १० स्रष्टा स्रष्टारी स्रष्टारः
 स्रष्टासि स्रष्टास्ताः स्रष्टास्त
 स्रष्टास्ति स्रष्टास्तवः स्रष्टास्ताः
 १० क्षयति क्षयतः क्षयति
 क्षयति क्षयवः क्षयव
 क्षयामि क्षयावः क्षयाम
 १० अक्षयत् अक्षयताम् अक्षयन्
 अक्षयः अक्षयतम् अक्षयत
 अक्षयम् अक्षयाव अक्षयाम
 ॥ रुजोत्-रुजे ॥ रुजुं पीडुं, मांगुं,
 १० रुजति रुजतः रुजति
 रुजति रुजयः रुजय
 रुजामि रुजावः रुजामः
 १० रुजेत् रुजेताम् रुजेयुः
 रुजेः रुजेतम् रुजेत
 रुजेयम् रुजेव रुजेय
 १० रुजन्तु रुजतात् रुजताम् रुजन्तु
 रुजन्तु रुजतात् रुजतम् रुजन्त
 रुजामि रुजाव रुजाम
 १० अरुजत् अरुजताम् अरुजन्
 अरुजः अरुजतम् अरुजत
 अरुजम् अरुजाव अरुजाम
 १० अरौक्षीत् अरौक्षाम् अरौक्षुः
 अरौक्षीः अरौक्षम् अरौक्ष

अ०	रुक्षम्	रुक्ष	रुक्षम्
प०	रुरोज	रुक्षजतुः	रुक्षजुः
	रुरोजिथ	रुक्षजथुः	रुक्षज
	रुरोज	रुक्षजिथ	रुक्षजिम
आ०	रुक्ष्याम्	रुक्ष्यास्ताम्	रुक्ष्यासुः
	रुक्ष्याः	रुक्ष्यास्तम्	रुक्ष्यास्त
	रुक्ष्यासम्	रुक्ष्यास्व	रुक्ष्यास्म
भ०	रुक्षा	रुक्षारौ	रुक्षारः
	रुक्षासि	रुक्षास्थः	रुक्षास्थ
	रुक्षास्मि	रुक्षस्वः	रुक्षास्मः
भ०	रुक्षयति	रुक्षयतः	रुक्षयन्ति
	रुक्षयसि	रुक्षयथः	रुक्षयथ
	रुक्षयामि	रुक्षयावः	रुक्षयामः
कि०	अरुक्ष्यत्	अरुक्ष्यताम्	अरुक्ष्यन्
	अरुक्ष्यः	अरुक्ष्यतम्	अरुक्ष्यत
	अरुक्ष्यम्	अरुक्ष्याव	अरुक्ष्याम

॥ भुजोत्-कौटिल्ये ॥ कृटिल थवुं,

व०	भुजति	भुजतः	भुजन्ति
	भुजसि	भुजथः	भुजथ
	भुजामि	भुजावः	भुजामः
ल०	भुजेत्	भुजेताम्	भुजेयुः
	भुजेः	भुजेतम्	भुजेत
	भुजेयम्	भुजेव	भुजेम
प०	भुजतु	भुजतात्	भुजताम् भुजन्तु
	भुज	भुजतान्	भुजतम् भुजत
	भुजानि	भुजाव	भुजाम
इ०	अभुजत्	अभुजताम्	अभुजन्
	अभुजः	अभुजतम्	अभुजत
	अभुजम्	अभुजाव	अभुजाम
अ०	अभोक्षीत्	अभोक्षाम्	अभोक्षुः
	अभोक्षीः	अभोक्षम्	अभोक्ष
	अभोक्षम्	अभोक्षव	अभोक्षम
प०	वुभोज	वुभुजतुः	वुभुजुः
	वुभोजिथ	वुभुजथुः	वुभुज
	वुभोज	वुभुजिथ	वुभुजिम

अ०	भुज्यात्	भुज्यास्ताम्	भुज्यासुः
	भुज्याः	भुज्यास्तम्	भुज्यास्त
	भुज्यासम्	भुज्यास्व	भुज्यास्म
भ०	भोका	भोकारौ	भोकारः
	भोकासि	भोकास्थः	भोकास्थ
	भोकास्मि	भोकास्वः	भोकास्मः
भ०	भोक्षयति	भोक्षयतः	भोक्षयन्ति
	भोक्षयसि	भोक्षयथः	भोक्षयथ
	भोक्षयामि	भोक्षयावः	भोक्षयामः
कि०	अभोक्ष्यत्	अभोक्ष्यताम्	अभोक्ष्यन्
	अभोक्ष्यः	अभोक्ष्यतम्	अभोक्ष्यत
	अभोक्ष्यम्	अभोक्ष्याव	अभोक्ष्याम

॥ टुमस्जोत्-शुद्धौ ॥ नाहुं, हुड्डुं

शुद्धया स्नानं हुड्डनं च

व०	मस्जति	मस्जतः	मस्जन्ति
	मस्जसि	मस्जथः	मस्जथ
	मस्जामि	मस्जावः	मस्जामः

ल०	मस्जेत्	मस्जेताम्	मस्जेयुः
	मस्जेः	मस्जेतम्	मस्जेत
	मस्जेयम्	मस्जेव	मस्जेम

प०	मस्जतु	मस्जतात्	मस्जताम् मस्जन्तु
	मस्ज	मस्जतान्	मस्जतम् मस्जत
	मस्जानि	मस्जाव	मस्जाम

भ०	अमस्जत्	अमस्जताम्	अमस्जन्
	अमस्जः	अमस्जतम्	अमस्जत
	अमस्जम्	अमस्जाव	अमस्जाम

अ०	अमाङ्क्षीत्	अमाङ्क्षाम्	अमाङ्क्षुः
	अमाङ्क्षीः	अमाङ्क्षम्	अमाङ्क्ष
	अमाङ्क्षम्	अमाङ्क्षव	अमाङ्क्षम

प०	ममस्ज	ममस्जतुः	ममस्जुः
	ममस्जिथ	ममस्जथुः	ममस्ज
	ममस्ज	ममस्जिथ	ममस्जिम

आ०	मस्ज्यात्	मस्ज्यास्ताम्	मस्ज्यासुः
	मस्ज्याः	मस्ज्यास्तम्	मस्ज्यास्त
	मस्ज्यासम्	मस्ज्यास्व	मस्ज्यास्म

व० मरुक्ता मरुक्तारौ मरुक्ताः
मरुक्तासि मरुक्तास्थः मरुक्तास्थः
मरुक्तास्मि मरुक्तास्थः मरुक्तास्मः
१० मरुक्ष्यति मरुक्ष्यतः मरुक्ष्यन्ति
मरुक्ष्यति मरुक्ष्यथः मरुक्ष्यथ
मरुक्ष्यामि मरुक्ष्यावः मरुक्ष्यामः
क्र० अमरुक्ष्यत् अमरुक्ष्यताम् अमरुक्ष्यन्
अमरुक्ष्यः अमरुक्ष्यतम् अमरुक्ष्यत
अमरुक्ष्यम् अमरुक्ष्याव अमरुक्ष्याम

॥ जर्ज-शर्ज-परिभाषणे ॥ बोलवुं
जर्जति । अजर्जीत् । जजर्ज ।
शर्जति । अशर्जीत् । जजर्ज ।

॥ उद्दृश्य-उद्दृश्ये ॥ त्याग करवुं
उद्दृश्यति । औद्दृशीत् । उद्दृश्यावकार

॥ सुदृष्ट-गत्तौ । जडुं
सुदृष्टति । असुदृष्टीत् । सुजोड

॥ पृढ-मृढ-सुखने ॥ सुखीयवुं
पृढति । अपृढीत् । पपृढ ।
मृढति । अमृढीत् । अमृढ ।

॥ कडी-मदे ॥ अभिमान करवो,
कडति । अकाडीत् । अकडीत् ।
चकाड । चकडिष ।

॥ पुण-मीणने ॥ प्रलज्ज करवुं
पुणति । अपणीत् । पपेणिय ।
पुण-कौटिल्ये ॥ बांका धवुं,
पुणति । अतोणीत् । तुतोण ।

॥ मृण-हिंसायाम् ॥ हिंसाकरवो
मृणति । अमर्णीत् । मर्मणिष ।

॥ हुण-मनिकौटिल्ययोश्च ॥ बांकाधवुं
जडुं
हुणति । अद्रोणीत् । हुद्रोण ।

॥ पुण-शुभे ॥ शोभवुं
पुणति । अपोणीत् । पुपोण ।

॥ मृण-प्रतिज्ञाने ॥ कषुल करवुं
मृणति । अमोणीत् । मुमोणिष ।

॥ कुण-शब्दोपकरणयोः ॥ उपकार
करवो, शब्द करवो

कुणति । अकोणीत् । चुकुणिम
॥ पुण-घूर्णत-भ्रमणे ॥ भ्रमवुं
पुणति । अघोणीत् । जुघोण ।
घूर्णति । अघूर्णीत् । जुघूर्ण ।

॥ चृते-हिंसाग्रन्थयोः ॥ हणवुं घृथवुं

व० चृनति चृततः चृतन्ति
चृतसि चृतथः चृतथ
चृतामि चृतावः चृतामः

स० चृतेत् चृतेताम् चृतेयुः
चृतेः चृतेतम् चृतेत
चृतेयम् चृतेथ चृतेम

प० चृततु चृततात् चृतताम् चृन्तु
चृत चृततात् चृततम् चृतत
चृतानि चृताव चृताम

स० अचृतत् अचृतताम् अचृतन्
अचृतः अचृततम् अचृतत
अचृतम् अचृताव अचृताम

अ० अचर्णीत् अचर्तिषाम् अचर्तिषुः
अचर्ताः अचर्तिषम् अचर्तिष
अचर्तिषम् अचर्तिष्व अचर्तिष्व

प० चवर्त्त चचृतवुः चचृतुः
चवर्त्तिय चचृतयुः चचृत-
चवर्त्त चचर्त्तिय चचर्त्तिय

आ० चृत्वात् चृत्वास्ताम् चृत्वास्तुः
चृत्वाः चृत्वास्तम् चृत्वास्त
चृत्वासम् चृत्वास्व चृत्वास्म

अ० चर्तिता चर्तितारौ चर्तितारः
चर्तितासि चर्तितास्थः चर्तितास्थ
चर्तितास्मि चर्तितास्वः चर्तितास्मः

म० चर्तिष्यति चर्तिष्यतः चर्तिष्यन्ति
चर्तिष्यसि चर्तिष्यथः चर्तिष्यथ
चर्तिष्यामि चर्तिष्यावः चर्तिष्यामः
चर्त्स्यति चर्त्स्यतः चर्त्स्यन्ति
चर्त्स्यसि चर्त्स्यथः चर्त्स्यथ

चत्स्यामि चत्स्यावः चत्स्यामः
 क्रि० अचतिष्यत् अचतिष्यताम् अचतिष्यन्
 अचतिष्यः अचतिष्यतम् अचतिष्यत
 अचतिष्यम् अचतिष्याव अचतिष्याम
 अचत्स्यात् अचत्स्याताम् अचत्स्यान्
 अचत्स्याः अचत्स्यातम् अचत्स्यात
 अचत्स्याम् अचत्स्याव अचत्स्याम
 ॥ णुदत्-प्रेरणे ॥ हांकवुं, प्रेरवुं
 नुदति । प्रणुदति । अनौत्सीत् ।
 नुनोद । नुनुदिम ।

इद्विद्यमित्येके तन्मते नुदते-इत्याद्यपि
 षड्कुल-अवसादने ॥ ग्लानी पामषी

ब० लीदति लीदतः लीदन्ति
 लीदसि लीदयः लीदथ
 लीदामि लीदावः लीदामः
 ल० लीदेत् लीदेताम् लीदेयुः
 लीदेः लीदेतम् लीदेत
 लीदेयम् लीदेव लीदेम
 प० लीदतु लीदतात् लीदताम् लीदन्तु
 लीद लीदतात् लीदतम् लीदत
 लीदामि लीदाव लीदाम
 ल० अलीदत् अलीदताम् अलीदन्
 अलीदः अलीदतम् अलीदत
 अलीदम् अलीदाव अलीदाम
 अ० अलदत् अलदताम् अलदन्
 अलदः अलदतम् अलदत
 अलदम् अलदाव अलदाम
 प० ससाद सेदतुः सेदुः
 सेदिथ ससथ सेदथुः सेद
 ससाद ससद सेदिथ सेदिम
 आ० सधात् सधास्ताम् सधास्तुः
 सधाः सधास्तम् सधास्त
 सधासम् सधास्व सधास्म
 प्र० ससा ससारौ ससारः
 ससासि ससास्थः ससास्थ
 ससास्मि ससास्थः ससास्मः

अ० सत्स्यति सत्स्यतः सत्स्यन्ति
 सत्स्यमि सत्स्यथ सत्स्यथ
 सत्स्यामि सत्स्यावः सत्स्यामः
 क्रि० असत्स्यत् असत्स्यताम् असत्स्यन्
 असत्स्यः असत्स्यतम् असत्स्यत
 असत्स्यम् असत्स्याव असत्स्याम

॥ विषत-विधाने ॥ वृजवुं, वडवुं कवुं
 विषति । अवेषति । विवेष ।

शुन-शुनन्-गतौ ॥ अशु
 शुनति । अजोनित् । शुजोन-
 शुनति । अशोनीत् । शुशोन ।

॥ कुपत-स्पर्शे ॥ अडकवुं
 कुपति । अडौत्सीत् । चुच्छोप ।

॥ रिक्त-कथनशुद्धिहादानेषु ॥ आपवुं,
 रिफति । अरेफीत् । रिरेफ ।

॥ टुफत् तूती ॥ कहेवुं, कडवुं, मारवुं,
 टुत थडुं.

ब० तुम्फति तुम्फतः तुम्फन्ति
 तुम्फसि तुम्फयः तुम्फथ
 तुम्फामि तुम्फावः तुम्फामः

ल० तुम्फेत् तुम्फताम् तुम्फेयुः
 तुम्फेः तुम्फेतम् तुम्फेत
 तुम्फेयम् तुम्फेव तुम्फेम

प० तुम्फतु तुम्फतात् तुम्फताम् तुम्फन्तु
 तुम्फ तुम्फतात् तुम्फतम् तुम्फत
 तुम्फामि तुम्फाव तुम्फाम

ल० अतुम्फत् अतुम्फताम् अतुम्फन्
 अतुम्फः अतुम्फतम् अतुम्फत
 अतुम्फम् अतुम्फाव अतुम्फाम

अ० अतफीत् अतफीष्टम् अतफीष्टुः
 अतफीः अतफीष्टम् अतफीष्ट
 अतफीष्टम् अतफीष्ट्व अतफीष्टम्

प० ततर्फ ततर्फतुः ततर्फुः
 ततर्फिथ ततर्फथुः ततर्फि
 ततर्फ ततर्फिथ ततर्फिथ

आ० तुफ्यात् तुफ्यास्ताम् तुफ्यासुः
 तुफ्याः तुफ्यास्तम् तुफ्यास्त
 तुफ्यासम् तुफ्यास्व तुफ्यास्म
 प्र० तर्किता तर्कितारौ तर्कितारः
 तर्कितासि तर्कितास्य तर्कितास्य
 तर्कितास्मि तर्कितास्वः तर्कितास्मः
 म० तर्किष्यति तर्किष्यत तर्किष्यन्ति
 तर्किष्यसि तर्किष्यथः तर्किष्यथ
 तर्किष्यामि तर्किष्यावः तर्किष्यामः
 कि० अतर्किष्यत अतर्किष्यताम् अतर्किष्यन्

॥ तुफत्-तुसौ ॥ तुमथुः

तुफति । अतुम्फीत् । ततुम्फ ।

पाणिनिमते तुफ-प्रवृत्तयो-ये नकार-
 रक्षिता धातवः तेषां शेषरे नकाराव-
 दितानि कृपाणि ये नकारानुवकास्तेषां
 नकारवदितानि कृपाणि

॥ ऋफ-ऋम्फत्-द्विषाणाम् ॥ मारुं

ऋफति । आर्फीत् । आनर्फ ।

ऋफति । आर्फीत् । आर्मुम्फ

पाणिनिमते-ऋम्फति । ऋम्फाश्चकारेन्यादि

॥ वृफत्-उत्क्लेद्ये ॥ पीडुं

व० वृम्फति वृम्फत वृम्फन्ति

वृम्फसि वृम्फथः वृम्फथ

वृम्फामि वृम्फावः वृम्फामः

स० वृम्फेत् वृम्फेताम् वृम्फेथुः

वृम्फेः वृम्फेतम् वृम्फेत

वृम्फेयम् वृम्फेव वृम्फेम

प० वृम्फतु वृम्फतात् वृम्फताम् वृम्फन्तु

वृम्फ वृम्फतात् वृम्फतम् वृम्फत

वृम्फाणि वृम्फाव वृम्फाम

अ० अवृम्फत् अवृम्फताम् अवृम्फन्

अवृम्फः अवृम्फतम् अवृम्फत

अवृम्फम् अवृम्फाव अवृम्फाम

अ० अदकीत् अदकीष्टाम् अदकीषुः

अदकीः अदकीष्टम् अदकीष्ट

अदकीषम् अदकीष्व अदकीषम

प० ददृक् ददृफतुः ददृकुः

ददृक्षिथ ददृफथुः ददृफ

ददृक् ददृफिथ ददृफिम

आ० दृफ्यात् दृफ्यास्ताम् दृफ्यासुः

दृफ्याः दृफ्यास्तम् दृफ्यास्त

दृफ्यासम् दृफ्यास्व दृफ्यास्म

प्र० दर्किता दर्कितारौ दर्कितारः

दर्कितासि दर्कितास्यः दर्कितास्य

दर्कितास्मि दर्कितास्वः दर्कितास्मः

म० दर्किष्यति दर्किष्यतः दर्किष्यन्ति

दर्किष्यसि दर्किष्यथः दर्किष्यथ

दर्किष्यामि दर्किष्यावः दर्किष्यामः

कि० अदर्किष्यत अदर्किष्यताम् अदर्किष्यन्

अदर्किष्यः अदर्किष्यतम् अदर्किष्यन्

अदर्किष्यम् अदर्किष्याव अदर्किष्याम

॥ दृफत्-उत्क्लेद्ये ॥ पीडुं

दृफति । अदृम्फीत् । ददृम्फ ।

॥ शुफ-शुफत्-अन्यथे ॥ शुथुं

शुम्फति । अशुफीत् । शुगोफ ।

शुफति । अशुम्फीत् । शुशुम्फ ।

॥ उभ-उम्भत्-पूरणे ॥ पूरुं

उम्भति । औभीत् । उवोभ ।

उभति । औम्भीत् । उम्भाश्चकार ।

॥ शुभत्-शोभायै ॥ शोभुं

व० शुम्भति शुम्भतः शुम्भन्ति

शुम्भसि शुम्भथः शुम्भथ

शुम्भामि शुम्भावः शुम्भामः

स० शुम्भेत् शुम्भेताम् शुम्भेथुः

शुम्भेः शुम्भेतम् शुम्भेत

शुम्भेयम् शुम्भेव शुम्भेम

प० शुम्भतु शुम्भतात् शुम्भताम् शुम्भन्तु

शुम्भ शुम्भतात् शुम्भतम् शुम्भत

शुम्भानि शुम्भाव शुम्भाम

श० अशुम्भत् अशुम्भताम् अशुम्भन्
 अशुम्भः अशुम्भतम् अशुम्भत
 अशुम्भम् अशुम्भाव अशुम्भाम्
 अ० अशोभीत् अशोभिष्टाम् अशोभिषुः
 अशोभीः अशोभिष्टम् अशोभिष्ट
 अशोभिषम् अशोभिष्व अशोभिष्वम्

प० शुशोभ शुशुभतुः शुशुभुः
 शुशोभिष शुशुभथुः शुशुभ
 शुशोभ शुशुभिष शुशुभिषम्

आ० शुभ्यात् शुभ्यास्ताम् शुभ्यासुः
 शुभ्याः शुभ्यास्तम् शुभ्यास्त
 शुभ्यास्तम् शुभ्यास्व शुभ्यास्वम्
 श्व० शोभित् शोभितारौ शोभितारः
 शोभितारि शोभितार्य शोभितार्य

शोभितास्मि शोभितास्वः शोभितास्मः
 भ० शोभिष्यति शोभिष्यतः शोभिष्यन्ति
 शोभिष्यसि शोभिष्यथः शोभिष्यथ
 शोभिष्यामि शोभिष्यावः शोभिष्यामः
 क्ति० अशोभिष्यत् अशोभिष्यताम् अशोभिष्यन्
 अशोभिष्यः अशोभिष्यतम् अशोभिष्यत
 अशोभिष्यम् अशोभिष्याव अशोभिष्याम

॥ शुभत्-शोभाथे ॥ शोभन्
 शुभति । अशुम्भीत् । शुशुम्भ

॥ शुभेत्-अग्रगमने ॥ शुभन्
 शुभति । अवसीत् । दृष्टम् ।

॥ शुभत्-विमोहने ॥ शुभकुल करवुं
 मोह यवो ।

ब० लुभति लुभतः लुभन्ति
 लुभसि लुभथः लुभथ
 लुभामि लुभामः लुभामः
 ल० लुभेत् लुभेताम् लुभेयुः
 लुभेः लुभेतम् लुभेत
 लुभेयम् लुभेव लुभेम

प० लुभतु लुभतात् लुभताम् लुभतु
 लुभ लुभतात् लुभतम् लुभत
 लुभानि लुभाव लुभाम

श० अलुभत् अलुभताम् अलुभन्
 अलुभः अलुभतम् अलुभत
 अलुभम् अलुभाव अलुभाम्
 अ० अलोभीत् अलोभिष्टाम् अलोभिषुः
 अलोभीः अलोभिष्टम् अलोभिष्ट
 अलोभिषम् अलोभिष्व अलोभिष्वम्

प० लुलोभ लुलुभतुः लुलुभुः
 लुलोभिष लुलुभथुः लुलुभ
 लुलोभ लुलुभिष लुलुभिषम्

आ० लुभ्यात् लुभ्यास्ताम् लुभ्यासुः
 लुभ्याः लुभ्यास्तम् लुभ्यास्त
 लुभ्यास्तम् लुभ्यास्व लुभ्यास्वम्

श्व० लोभित् लोभितारौ लोभितारः
 लोभितारि लोभितार्य लोभितार्य

लोभितास्मि लोभितास्वः लोभितास्मः
 लोब्धा लोब्धारौ लोब्धारः
 लोब्धासि लोब्धास्वः लोब्धास्व

लोब्धास्मि लोब्धास्वः लोब्धास्मः
 भ० लोभिष्यति लोभिष्यतः लोभिष्यन्ति
 लोभिष्यसि लोभिष्यथः लोभिष्यथ
 लोभिष्यामि लोभिष्यावः लोभिष्यामः

क्ति० अलोभिष्यत् अलोभिष्यताम् अलोभिष्यन्
 अलोभिष्यः अलोभिष्यतम् अलोभिष्यत
 अलोभिष्यम् अलोभिष्याव अलोभिष्याम

॥ कुरत्-शब्दे ॥ शब्द करवो
 कुरति । अकोरीत् । चुकोर ।

॥ कुरत्-मिषगमने ॥ कापवुं, वादवुं
 कुरति । अक्षोरीत् । चुकोर ।

॥ कुरत्-छेदने च ॥ छेदवुं
 कुरति । अकोरीत् । चुकोर ।

॥ कुरत्-भोगार्थशब्दयोः ॥ भुज करवो
 शब्द करवो
 कुरति । अकोरीत् । चुकोर ।

॥ कुरत्-अग्रगमने ॥ आगळ जवुं
 कुरति । अपोरीत् । पुगोर ।

॥ मुरत् संवेहने ॥ बीटवु
मुरति । अमोरीत् । मुमोर ।
बोपदेशोऽयमित्येके-तन्मते-सुबोर ।
इत्यादि ॥
॥ मुरत्-प्रेषयद्दीप्तयोः ॥ दीपवु
प्रेषयद्बान् शबु,
सुगति । असोरीत् । सुसोर ।
॥ स्फर-स्फस्फुलत्-स्फुरणे ॥ धडकवुं
स्फरति । अस्फारीत् । पस्फार ।
स्फलति । अस्फालीत् । पस्फाल ।
॥ किलत्-प्रवैत्यक्रीडनयोः ॥ धोलुं करवुं,
खेलवुं,
फिलति । अकेलीत् । विकेल ।
॥ इलत्-गतिस्वप्नक्षेपणेषु ॥ अडु, सुवुं
के कवु
इलति । पेलीत् । इयेल ।
॥ हिलत्-ढाबकरणे ॥ अभिप्राय प्रगट
करवो
हिलति । अहेलीत् । जिहेल ।
॥ शिल-सिलत्-उच्छे ॥ शीणवु,
शिलति । अशीलीत् । शिशेल ।
सिलति । असेलीत् । सिलेल ।
॥ तिलत्-स्नेहने ॥ चोपडवुं
तिलति । अतेलीत् । तितेल ।
॥ बलत्-विलसने ॥ बालवुं
बलति । अवालीत् । बैलिय ।
॥ विलत्-वसने ॥ ढांकवुं
विलति । अवेलीत् । विवेल ।
॥ विलत्-भेदने ॥ भेदवुं
विलति । अवेलीत् । विवेल ।
॥ णिलत्-गहने ॥ पीडवुं, दुःख वेवुं
निलति । अनेलीत् । निनेल ।
॥ मिलत्-श्लेषणे ॥ मळवुं,
मिलति । अमेठीत् । मियेल ।

॥ स्पृशत्-संस्पृशे ॥ अडकवुं
व० स्पृशति स्पृशतः स्पृशन्ति
स्पृशति स्पृशथः स्पृशथ
स्पृशामि स्पृशावः स्पृशामः
स० स्पृशेत् स्पृशेताम् स्पृशेयुः
स्पृशेः स्पृशेतम् स्पृशेत
स्पृशेयम् स्पृशेव स्पृशेम
प० स्पृशतु स्पृशतात् स्पृशताम् स्पृशन्तु
स्पृशं स्पृशतात् स्पृशतम् स्पृशत
स्पृशानि स्पृशाव स्पृशाम
झ० अस्पृशत् अस्पृशनाम् अस्पृशत
अस्पृशः अस्पृशतम् अस्पृशत
अस्पृशम् अस्पृशाव अस्पृशाम
अ० अस्पाक्षीत् अस्पाष्टाम् अस्पाष्टः
अस्पाक्षीः अस्पाष्टम् अस्पाष्ट
अस्पाक्षम् अस्पाक्षव अस्पाक्षम
अस्पाक्षीत् अस्पाष्टाम् अस्पाष्टः
अस्पाक्षीः अस्पाष्टम् अस्पाष्ट
अस्पाक्षम् अस्पाक्षव अस्पाक्षम
अस्पृक्षत् अस्पृक्षनाम् अस्पृक्षन्
अस्पृक्षः अस्पृक्षन्तम् अस्पृक्षत
अस्पृक्षम् अस्पृक्षाव अस्पृक्षाम
प० पस्पृशत् पस्पृशतुः पस्पृशुः
पस्पृशथ पस्पृशथुः पस्पृश
पस्पृशं पस्पृशिव पस्पृशिम
आ० स्पृश्यात् स्पृश्यास्ताम् स्पृश्यास्तुः
स्पृश्याः स्पृश्यास्तम् स्पृश्यास्त
स्पृश्यालम् स्पृश्यालव स्पृश्यालम
प्रब० स्पृष्टा स्पृष्टारो स्पृष्टारः
स्पृष्टासि स्पृष्टास्थः स्पृष्टास्थ
स्पृष्टास्मि स्पृष्टास्वः स्पृष्टास्म
स्पृष्टां स्पृष्टारो स्पृष्टारः
स्पृष्टासि स्पृष्टास्थः स्पृष्टास्थ
स्पृष्टास्मि स्पृष्टास्वः स्पृष्टास्म
भ० स्पृश्यति स्पृश्यतः स्पृश्यन्ति

स्प्रक्ष्यसि	स्प्रक्ष्यथः	स्प्रक्ष्यथ
स्प्रक्ष्यामि	स्प्रक्ष्यावः	स्प्रक्ष्यामः
स्प्रक्ष्यति	स्प्रक्ष्यतः	स्प्रक्ष्यन्ति
स्प्रक्ष्यसि	स्प्रक्ष्यथः	स्प्रक्ष्यथ
स्प्रक्ष्यामि	स्प्रक्ष्यावः	स्प्रक्ष्यामः
क्रि० अस्प्रक्ष्यत्	अस्प्रक्ष्यताम्	अस्प्रक्ष्यन्
अस्प्रक्ष्यः	अस्प्रक्ष्यतम्	अस्प्रक्ष्यत
अस्प्रक्ष्यम्	अस्प्रक्ष्याव	अस्प्रक्ष्याम
अस्प्रक्ष्यत्	अस्प्रक्ष्यताम्	अस्प्रक्ष्यन्
अस्प्रक्ष्यः	अस्प्रक्ष्यतम्	अस्प्रक्ष्यत
अस्प्रक्ष्यम्	अस्प्रक्ष्याव	अस्प्रक्ष्याम

॥ कश्-रिश्-त-दिस्तायाम् ॥ हिंसा करवी

क० कश्ति	कश्तः	कश्न्ति
कश्सि	कश्थः	कश्थ
कशामि	कशावः	कशामः
स० कश्येत्	कश्येताम्	कश्येयुः
कश्येः	कश्येतम्	कश्येत
कश्येयम्	कश्येव	कश्येम
प० कशतु	कशतात्	कशताम् कशन्तु
कश	कशतात्	कशतम् कशत
कशानि	कशाव	कशाम
अ० अकशत्	अकशताम्	अकशन्
अकशः	अकशतम्	अकशत
अकशम्	अकशाव	अकशाम
अ० अकक्षत्	अकक्षताम्	अकक्षन्
अकक्षः	अकक्षतम्	अकक्षत
अकक्षम्	अकक्षाव	अकक्षाम
प० कुरोश्	कुरशतुः	कुरशुः
कुरोश्चिथ	कुरशथुः	कुरश
कुरोश्	कुरश्चिथ	कुरश्चिम
आ० कुर्यात्	कुर्यास्ताम्	कुर्यास्तुः
कुर्याः	कुर्यास्तम्	कुर्यास्त
कुर्यासम्	कुर्यास्व	कुर्यास्म
प्र० रोष्टा	रोष्टारौ	रोष्टारः
रोष्टासि	रोष्टास्थः	रोष्टास्थ
रोष्टासिम्	रोष्टास्वः	रोष्टास्मः

म० रोक्ष्यति	रोक्ष्यतः	रोक्ष्यन्ति
रोक्ष्यसि	रोक्ष्यथः	रोक्ष्यथ
रोक्ष्यामि	रोक्ष्यावः	रोक्ष्यामः
क्रि० अरोक्ष्यत्	अरोक्ष्यताम्	अरोक्ष्यन्
अरोक्ष्यः	अरोक्ष्यतम्	अरोक्ष्यत
अरोक्ष्यम्	अरोक्ष्याव	अरोक्ष्याम
व० रिश्ति	रिश्तः	रिश्न्ति
रिश्सि	रिश्थः	रिश्थ
रिश्मि	रिश्वावः	रिश्वामः
स० रिशेत्	रिशेताम्	रिशेयुः
रिशेः	रिशेतम्	रिशेत
रिशेयम्	रिशेव	रिशेम
प० रिशतु	रिशतात्	रिशताम् रिशन्तु
रिश	रिशतात्	रिशतम् रिशत
रिशानि	रिशावः	रिशामः
अ० अरिश्त्	अरिश्ताम्	अरिश्न्
अरिश्ः	अरिश्तम्	अरिश्त
अरिश्म्	अरिश्वाव	अरिश्वाम
अ० अरिक्षत्	अरिक्षताम्	अरिक्षन्
अरिक्षः	अरिक्षतम्	अरिक्षत
अरिक्षम्	अरिक्षाव	अरिक्षाम
प० रिरेश्	रिरिश्तुः	रिरिश्तुः
रिरेश्चिथ	रिरिश्थुः	रिरिश्
रिरेश्	रिरिश्चिथ	रिरिश्चिम
आ० रिश्यात्	रिश्यास्ताम्	रिश्यास्तुः
रिश्याः	रिश्यास्तम्	रिश्यास्त
रिश्यासम्	रिश्यास्व	रिश्यास्म
प्र० रेष्टा	रेष्टारौ	रेष्टारः
रेष्टासि	रेष्टास्थः	रेष्टास्थ
रेष्टासिम्	रेष्टास्वः	रेष्टास्मः
म० रेक्ष्यति	रेक्ष्यतः	रेक्ष्यन्ति
रेक्ष्यसि	रेक्ष्यथः	रेक्ष्यथ
रेक्ष्यामि	रेक्ष्यावः	रेक्ष्यामः
क्रि० अरेक्ष्यत्	अरेक्ष्यताम्	अरेक्ष्यन्
अरेक्ष्यः	अरेक्ष्यतम्	अरेक्ष्यत
अरेक्ष्यम्	अरेक्ष्याव	अरेक्ष्याम
॥ विशन्	प्रवेशने ॥	प्रवेश करवी

॥ विशन्त प्रवेशने ॥ प्रवेश करवो ।

क०	विशन्ति	विशतः	विशन्ति
	विशसि	विशथः	विशथ
	विशामि	विशावः	विशामः
ख०	विशेत्	विशेताम्	विशेयुः
	विशेः	विशेतम्	विशेत
	विशेयम्	विशेव	विशेम

प० विशतु विशतात विशताम् विशन्तु
विश विशतात विशतम् विशत
विशानि विशाव विशाम

ङ०	अविशत्	अविशताम्	अविशन्
	अविशः	अविशतम्	अविशत
	अविशम्	अविशाव	अविशाम
ञ०	अविक्षत्	अविक्षताम्	अविक्षन्
	अविक्षः	अविक्षतम्	अविक्षत
	अविक्षम्	अविक्षाव	अविक्षाम

ए० विवेश विविशतुः विविशुः
विवेशिथ विविशथुः विविश
विवेश विविशिव विविशिम

आ० विद्यात् विद्यास्ताम् विद्यास्तुः
विद्या विद्यास्तम् विद्यास्त
विद्यास्तम् विद्यास्त्व विद्यास्त्रम्

इ०	वेष्टा	वेष्टारो	वेष्टारः
	वेष्टासि	वेष्टास्यः	वेष्टास्य
	वेष्टास्मि	वेष्टास्वः	वेष्टास्त्रम्
उ०	वेक्ष्यति	वेक्ष्यतः	वेक्ष्यन्ति
	वेक्ष्यसि	वेक्ष्यथः	वेक्ष्यथ
	वेक्ष्यामि	वेक्ष्यावः	वेक्ष्यामः

क्रि० अवेक्ष्यत् अवेक्ष्यताम् अवेक्ष्यन्
अवेक्ष्यः अवेक्ष्यतम् अवेक्ष्यत
अवेक्ष्यम् अवेक्ष्याव अवेक्ष्याम

॥ मृशन्त आमर्शने ॥ अढवुं ।

ख०	मृशति	मृशतः	मृशन्ति
	मृशसि	मृशथः	मृशथ
	मृशामि	मृशावः	मृशामः

स० मृशेत् मृशताम् मृशेयुः
मृशेः मृशेतम् मृशेत
मृशेयम् मृशेव मृशेम

प० मृशतु मृशतात मृशताम् मृशन्तु
मृश मृशतात मृशतम् मृशत
मृशानि मृशाव मृशाम

ङ० अमृशत् अमृशताम् अमृशन्
अमृशः अमृशतम् अमृशत
अमृशम् अमृशाव अमृशाम

ञ० अम्राक्षीत् अम्राक्षताम् अम्राक्षुः
अम्राक्षीः अम्राक्षम् अम्राक्ष
अम्राक्षम् अम्राक्षव अम्राक्षम

अमाक्षीत् अमाक्षताम् अमाक्षुः
अमाक्षीः अमाक्षम् अमाक्ष
अमाक्षम् अमाक्षव अमाक्षम

अमृक्षत् अमृक्षताम् अमृक्षन्
अमृक्षः अमृक्षतम् अमृक्षत
अमृक्षम् अमृक्षाव अमृक्षाम

प० ममर्श ममृशतुः ममृशुः
ममर्शिय ममृशथुः ममृश
ममर्श ममृशिव ममृशिम

आ० मृश्यात् मृश्यास्ताम् मृश्यास्तुः
मृश्या मृश्यास्तम् मृश्यास्त
मृश्यास्तम् मृश्यास्त्व मृश्यास्त्रम्

प्र० मृष्टा मृष्टारो मृष्टारः
मृष्टासि मृष्टास्यः मृष्टास्य
मृष्टास्मि मृष्टास्वः मृष्टास्त्रम्

मर्ष्टा मर्ष्टारो मर्ष्टारः
मर्ष्टासि मर्ष्टास्यः मर्ष्टास्य
मर्ष्टास्मि मर्ष्टास्वः मर्ष्टास्त्रम्

म० मर्श्यति मर्श्यतः मर्श्यन्ति
मर्श्यसि मर्श्यथः मर्श्यथ
मर्स्यामि मर्स्यावः मर्स्यामः
मर्श्यति मर्श्यतः मर्श्यन्ति

मक्ष्यसि	मक्ष्यथः	मक्ष्यथ
मक्ष्यामि	मक्ष्यावः	मक्ष्यामः
क्रि० अम्रक्ष्यत्	अम्रक्ष्यताम्	अम्रक्ष्यन्
अम्रक्ष्यः	अम्रक्ष्यतम्	अम्रक्ष्यत
अम्रक्ष्यम्	अम्रक्ष्याव	अम्रक्ष्याम
अमक्ष्यत्	अमक्ष्यताम्	अमक्ष्यन्
अमक्ष्यः	अमक्ष्यतम्	अमक्ष्यत
अमक्ष्यम्	अमक्ष्याव	अमक्ष्याम

॥ लिङ्गत् गतौ ॥ जनुं ।

ब० लिङ्गति	लिङ्गतः	लिङ्गति
लिङ्गसि	लिङ्गथः	लिङ्गथ
लिङ्गामि	लिङ्गावः	लिङ्गामः
स० लिङ्गेत्	लिङ्गेताम्	लिङ्गेयुः
लिङ्गेः	लिङ्गेतम्	लिङ्गेत
लिङ्गेयम्	लिङ्गेव	लिङ्गेम
प० लिङ्गन्तु	लिङ्गतात्	लिङ्गताम्
लिङ्ग	लिङ्गतात्	लिङ्गतम्
लिङ्गानि	लिङ्गाव	लिङ्गाम
झ० अलिङ्गत्	अलिङ्गताम्	अलिङ्गन्
अलिङ्गः	अलिङ्गतम्	अलिङ्गत
अलिङ्गम्	अलिङ्गाव	अलिङ्गाम
अ० अलिङ्गत्	अलिङ्गताम्	अलिङ्गन्
अलिङ्गः	अलिङ्गतम्	अलिङ्गत
अलिङ्गम्	अलिङ्गाव	अलिङ्गाम
प० लिलिङ्ग	लिलिङ्गत्	लिलिङ्गुः
लिलिङ्गिथ	लिलिङ्गथुः	लिलिङ्ग
लिलिङ्ग	लिलिङ्गिथ	लिलिङ्गिथ
आ० लिङ्ग्यात्	लिङ्ग्यास्ताम्	लिङ्ग्यास्तुः
लिङ्ग्याः	लिङ्ग्यास्तम्	लिङ्ग्यास्त
लिङ्ग्यासम्	लिङ्ग्यास्व	लिङ्ग्यास्म
श्ब० लेष्टा	लेष्टारौ	लेष्टारः
लेष्टासि	लेष्टास्वः	लेष्टास्व
लेष्टास्मि	लेष्टास्वः	लेष्टास्मः
भ० लेक्ष्यति	लेक्ष्यतः	लेक्ष्यति

लेक्ष्यसि	लेक्ष्यथः	लेक्ष्यथ
लेक्ष्यामि	लेक्ष्यावः	लेक्ष्यामः
क्रि० अलेक्ष्यत्	अलेक्ष्यताम्	अलेक्ष्यन्
अलेक्ष्यः	अलेक्ष्यतम्	अलेक्ष्यत
अलेक्ष्यम्	अलेक्ष्याव	अलेक्ष्याम
॥ ऋषेत् गतौ ॥ जनुं ।		
ऋषति । आर्षीत् । आनर्ष ।		

॥ इषत् इच्छायाम् ॥ इच्छन्तुं ।

ब० इच्छति	इच्छतः	इच्छन्ति
इच्छसि	इच्छथः	इच्छथ
इच्छामि	इच्छावः	इच्छामः
स० इच्छेत्	इच्छेताम्	इच्छेयुः
इच्छेः	इच्छेतम्	इच्छेत
इच्छेयम्	इच्छेव	इच्छेम
प० इच्छन्तु	इच्छतात्	इच्छताम्
इच्छ	इच्छतात्	इच्छतम्
इच्छानि	इच्छाव	इच्छाम
झ० ऐच्छत्	ऐच्छताम्	ऐच्छन्
ऐच्छः	ऐच्छतम्	ऐच्छत
ऐच्छम्	ऐच्छाव	ऐच्छाम
अ० ऐषीत्	ऐषिष्टाम्	ऐषिषुः
ऐषीः	ऐषिष्टम्	ऐषिष्ट
ऐषिषम्	ऐषिष्व	ऐषिष्म
प० इयेव	ईषतुः	ईषुः
इयेविथ	ईषथुः	ईष
इयेव	ईषिथ	ईषिम
आ० इष्यात्	इष्यास्ताम्	इष्यास्तुः
इष्याः	इष्यास्तम्	इष्यास्त
इष्यासम्	इष्यास्व	इष्यास्म
श्ब० पषिता	पषितारौ	पषितारः
पषितासि	पषितास्वः	पषितास्व
पषितास्मि	पषितास्वः	पषितास्मः
पष्टा	पष्टारौ	पष्टारः
पष्टासि	पष्टास्वः	पष्टास्व
पष्टास्मि	पष्टास्वः	पष्टास्मः

अ० एषिष्यति एषिष्यतः एषिष्यन्ति
 एषिष्यसि एषिष्यथः एषिष्यथ
 एषिष्यामि एषिष्यावः एषिष्यामः
 क्रि० ऐषिष्यत् ऐषिष्यताम् ऐषिष्यन्
 एषिष्यः ऐषिष्यतम् ऐषिष्यत
 ऐषिष्यम् ऐषिष्याव ऐषिष्याम

॥ मिषत् स्पृक्षायाम् । चडसा चडसी करवी
 मिषति । अमेषीत् । मिमेष ।

॥ वृहोत् उद्यमे ॥ उद्यम करवो ।

व० वृहति वृहतः वृहन्ति
 वृहसि वृहथः वृहथ
 वृहामि वृहावः वृहामः
 स० वृहेत् वृहेताम् वृहेयुः
 वृहेः वृहेतम् वृहेत
 वृहेयम् वृहेव वृहेम

प० वृहत् वृहतात् वृहताम् वृहन्तु
 वृह " वृहतम् वृहत
 वृहाणि वृहाव वृहाम

अ० अवृहत् अवृहताम् अवृहन्
 अवृहः अवृहतम् अवृहत
 अवृहम् अवृहाव अवृहाम

अ० अवर्हीत् अवर्हिताम् अवर्हिषुः
 अवर्हीः अवर्हिष्टम् अवर्हिष्ट
 अवर्हिषम् अवर्हिष्व अवर्हिष्व
 अवृक्षत् अवृक्षताम् अवृक्षन्
 अवृक्षः अवृक्षतम् अवृक्षत
 अवृक्षम् अवृक्षाव अवृक्षाम

प० वषट् वषट्तात् वषट्ताम् वषट्न्तु
 वषट् " वषट्तम् वषट्त
 वषट्ताणि वषट्ताव वषट्ताम

मतान्तरे वषट् । वषट् । वषट् ।

आ० वृष्णात् वृष्णास्ताम् वृष्णास्तुः
 वृष्णाः वृष्णास्तम् वृष्णास्त
 वृष्णास्तम् वृष्णास्व वृष्णास्म

अ० वर्हिता वर्हितारी वर्हितारः
 वर्हितासि वर्हितास्थः वर्हितास्थ
 वर्हितास्मि वर्हितास्वः वर्हितास्मः
 वर्हा वर्हारी वर्हारः
 वर्हासि वर्हास्थः वर्हास्थ
 वर्हास्मि वर्हास्वः वर्हास्मः

अ० वर्हिष्यति वर्हिष्यतः वर्हिष्यन्ति
 वर्हिष्यसि वर्हिष्यथः वर्हिष्यथ
 वर्हिष्यामि वर्हिष्यावः वर्हिष्यामः
 वर्क्ष्यति वर्क्ष्यतः वर्क्ष्यन्ति
 वर्क्ष्यसि वर्क्ष्यथः वर्क्ष्यथ
 वर्क्ष्यामि वर्क्ष्यावः वर्क्ष्यामः

क्रि० अवर्हिष्यत् अवर्हिष्यताम् अवर्हिष्यन्
 अवर्हिष्यः अवर्हिष्यतम् अवर्हिष्यत
 अवर्हिष्यम् अवर्हिष्याव अवर्हिष्याम
 अवर्क्ष्यत् अवर्क्ष्यताम् अवर्क्ष्यन्
 अवर्क्ष्यः अवर्क्ष्यतम् अवर्क्ष्यत
 अवर्क्ष्यम् अवर्क्ष्याव अवर्क्ष्याम
 वृहो वृहो स्तृहो स्तृहोत् हिंसायाम्,
 भारवुं ॥

व० वृहति वृहतः वृहन्ति
 वृहसि वृहथः वृहथ
 वृहामि वृहावः वृहामः

स० वृहेत् वृहेताम् वृहेयुः
 वृहेः वृहेतम् वृहेत
 वृहेयम् वृहेव वृहेम

प० वृहत् वृहतात् वृहताम् वृहन्तु
 वृह वृहतात् वृहतम् वृहत
 वृहाणि वृहाव वृहाम

अ० अतृहत् अतृहताम् अतृहन्
 अतृहः अतृहतम् अतृहत
 अतृहम् अतृहाव अतृहाम

अ० अतर्हीत् अतर्हिताम् अतर्हिषुः
 अतर्हीः अतर्हिष्टम् अतर्हिष्ट
 अतर्हिषम् अतर्हिष्व अतर्हिष्व

अतृक्षत्	अतृक्षताम्	अतृक्षन्
अतृक्षः	अतृक्षतम्	अतृक्षत
अतृक्षम्	अतृक्षाव	अतृक्षाम
प० ततर्ह	ततर्हतुः	ततर्हुः
ततर्हिथ	ततर्हथुः	ततर्ह
ततर्ह	ततर्हिव	ततर्हिम
मतान्तेर—ततर्ह । ततर्ह । ततर्ह ।		
आ० तृष्ठात्	तृष्ठास्ताम्	तृष्ठास्तुः
तृष्ठाः	तृष्ठास्तम्	तृष्ठास्त
तृष्ठासम्	तृष्ठास्व	तृष्ठास्म
श्र० तर्हिता	तर्हितारौ	तर्हितारः
तर्हितासि	तर्हितास्थः	तर्हितास्थ
तर्हितास्मि	तर्हितास्वः	तर्हितास्मः
तर्हा	तर्हारौ	तर्हारः
तर्हासि	तर्हास्थ	तर्हास्थ
तर्हास्मि	तर्हास्वः	तर्हास्मः
अ० तर्हिष्यति	तर्हिष्यतः	तर्हिष्यन्ति
तर्हिष्यसि	तर्हिष्यथः	तर्हिष्यथ
तर्हिष्यामि	तर्हिष्यावः	तर्हिष्यामः
तर्ह्यसि	तर्ह्यतः	तर्ह्यन्ति
तर्ह्यसि	तर्ह्यथः	तर्ह्यथ
तर्ह्यामि	तर्ह्यावः	तर्ह्यामः
क्रि० अतर्हिष्यत्	अतर्हिष्यताम्	अतर्हिष्यन्
अतर्हिष्यः	अतर्हिष्यतम्	अतर्हिष्यत
अतर्हिष्यम्	अतर्हिष्याव	अतर्हिष्याम
अतर्ह्यत्	अतर्ह्यताम्	अतर्ह्यन्
अतर्ह्यः	अतर्ह्यतम्	अतर्ह्यत
अतर्ह्यम्	अतर्ह्याव	अतर्ह्याम
ब० तृंहति	तृंहतः	तृंहन्ति
तृंहसि	तृंहथः	तृंहथ
तृंहामि	तृंहवः	तृंहामः
ल० तृंहेत	तृंहेताम्	तृंहेयुः
तृंहे	तृंहेतम्	तृंहेत
तृंहेयम्	तृंहेव	तृंहेम
प० तृंहतु	तृंहतात्	तृंहताम्
तृंह	तृंहतात्	तृंहतम्

तृंहाणि	तृंहाव	तृंहाम
छ० अतृंहत्	अतृंहताम्	अतृंहन्
अतृंहः	अतृंहतम्	अतृंहत
अतृंहम्	अतृंहाव	अतृंहाम
अ० अतृंहीत्	अतृंहिष्टाम्	अतृंहिषुः
अतृंहीः	अतृंहिष्टम्	अतृंहिष्ट
अतृंहिषम्	अतृंहिष्व	अतृंहिष्म
अ० अताकृक्षीत्	अताण्डाम्	अताकृक्षुः
अताकृक्षीः	अताण्डम्	अताण्ड
अताकृक्षम्	अताकृक्षव	अताकृक्षम
प० ततृंह	ततृंहुः	ततृंह
ततृंहिथ	ततृंहथुः	ततृंह
ततृंह	ततृंहिव	ततृंहिम
मतान्तेरे	ततृंह	ततृंह
आ० तृष्ठात्	तृष्ठास्ताम्	तृष्ठास्तुः
तृष्ठाः	तृष्ठास्तम्	तृष्ठास्त
तृष्ठासम्	तृष्ठास्व	तृष्ठास्म
श्र० तृंहिता	तृंहितारौ	तृंहितारः
तृंहितासि	तृंहितास्थः	तृंहितास्थ
तृंहितास्मि	तृंहितास्वः	तृंहितास्मः
तृण्हा	तृण्हारौ	तृण्हारः
तृण्हासि	तृण्हास्थः	तृण्हास्थ
तृण्हास्मि	तृण्हास्वः	तृण्हास्मः
अ० तृंहिष्यति	तृंहिष्यतः	तृंहिष्यन्ति
तृंहिष्यसि	तृंहिष्यथः	तृंहिष्यथ
तृंहिष्यामि	तृंहिष्यावः	तृंहिष्यामः
तृक्ष्यति	तृक्ष्यतः	तृक्ष्यन्ति
तृक्ष्यसि	तृक्ष्यथः	तृक्ष्यथ
तृक्ष्यामि	तृक्ष्यावः	तृक्ष्यामः
क्रि० अतृंहिष्यत्	अतृंहिष्यताम्	अतृंहिष्यन्
अतृंहिष्यः	अतृंहिष्यतम्	अतृंहिष्यत
अतृंहिष्यम्	अतृंहिष्याव	अतृंहिष्याम
अतर्ह्यत्	अतर्ह्यताम्	अतर्ह्यन्
अतर्ह्यः	अतर्ह्यतम्	अतर्ह्यत
अतर्ह्यम्	अतर्ह्याव	अतर्ह्याम
ब० तृंहति	तृंहतः	तृंहन्ति
तृंहसि	तृंहथः	तृंहथ
तृंहामि	तृंहवः	तृंहामः
ल० तृंहेत	तृंहेताम्	तृंहेयुः
तृंहे	तृंहेतम्	तृंहेत
तृंहेयम्	तृंहेव	तृंहेम
प० तृंहतु	तृंहतात्	तृंहताम्
तृंह	तृंहतात्	तृंहतम्

स्तक्ष्यामि स्तक्ष्यावः स्तक्ष्यामिः
कि० अस्तर्हिष्यत् अस्तर्हिष्यताम् अस्तर्हिष्यत्
अस्तर्हिष्यः अस्तर्हिष्यतम् अस्तर्हिष्यन
अस्तर्हिष्यम् अस्तर्हिष्याव अस्तर्हिष्याम
अस्तर्क्ष्यत् अस्तर्क्ष्यताम् अस्तर्क्ष्यन्
अस्तर्क्ष्यः अस्तर्क्ष्यतम् अस्तर्क्ष्यत
अस्तर्क्ष्यम् अस्तर्क्ष्याव अस्तर्क्ष्याम
ब० स्तृङ्गति स्तृङ्गतः स्तृङ्गन्ति
स्तृङ्गसि स्तृङ्गथ स्तृङ्गथ
स्तृङ्गामि स्तृङ्गावः स्तृङ्गामः
स० स्तृङ्गेत् स्तृङ्गेताम् स्तृङ्गेयुः
स्तृङ्गेः स्तृङ्गेतम् स्तृङ्गेत
स्तृङ्गेयम् स्तृङ्गेव स्तृङ्गेम
प० स्तृङ्गत् स्तृङ्गतात् स्तृङ्गताम् स्तृङ्गन्तु
स्तृङ्ग स्तृङ्गन्तम् स्तृङ्गन्त
स्तृङ्गाणि स्तृङ्गाव स्तृङ्गाम
ब्र० अस्तृङ्गत् अस्तृङ्गताम् अस्तृङ्गन्
अस्तृङ्गः अस्तृङ्गतम् अस्तृङ्गत
अस्तृङ्गम् अस्तृङ्गाव अस्तृङ्गाम
अ० अस्तृङ्गीत् अस्तृङ्गिषाम् अस्तृङ्गिषुः
अस्तृङ्गीः अस्तृङ्गिष्टम् अस्तृङ्गिष्ट
अस्तृङ्गिषम् अस्तृङ्गिषव अस्तृङ्गिषम
अ० अस्ताङ्क्षीत् अस्ताङ्गण्डाम् अस्ताङ्क्षुः
अस्ताङ्क्षी अस्ताङ्गण्डम् अस्ताङ्गण्ड
अस्ताङ्क्षम् अस्ताङ्क्षव अस्ताङ्क्षम
प० तस्तृङ्ग- तस्तृङ्गत् तस्तृङ्गुः
तस्तृङ्गिथ तस्तृङ्गिथुः तस्तृङ्ग
तस्तृङ्ग तस्तृङ्गिथ तस्तृङ्गिथ
मतान्तरे तस्तृङ्गण्ड तस्तृङ्ग तस्तृङ्ग
आ० स्तृङ्गात् स्तृङ्गास्ताम् स्तृङ्गासुः
स्तृङ्गाः स्तृङ्गास्तम् स्तृङ्गा
स्तृङ्गासम् स्तृङ्गासव स्तृङ्गासम्
अ० स्तृङ्गिता स्तृङ्गितारौ स्तृङ्गितारः
स्तृङ्गितासि स्तृङ्गितास्यः स्तृङ्गितास्य
स्तृङ्गितासि स्तृङ्गितासव स्तृङ्गितास्यः

स्ृणदा	स्ृणदारौ	स्ृणदारः
स्ृडासि	स्ृडास्यः	स्ृडास्य
स्ृडास्मि	स्ृडास्यः	स्ृडासमः
म० स्ृडिष्यति	स्ृडिष्यतः	स्ृडिष्यन्ति
स्ृडिष्यसि	स्ृडिष्यथः	स्ृडिष्यथ
स्ृडिष्यामि	स्ृडिष्यावः	स्ृडिष्यामः
स्ृडक्ष्यति	स्ृडक्ष्यतः	स्ृडक्ष्यन्ति
स्ृड्यति	स्ृड्यथः	स्ृड्यथ
स्ृड्यामि	स्ृड्यावः	स्ृड्यामः
क्रि० अस्ृडिष्यत्	अस्ृडिष्यताम्	अस्ृडिष्यन्
अस्ृडिष्यः	अस्ृडिष्यतम्	अस्ृडिष्यत
अस्ृडिष्यम्	अस्ृडिष्याव	अस्ृडिष्याम
अस्ृडक्ष्यत्	अस्ृडक्ष्यताम्	अस्ृडक्ष्यन्
अस्ृडक्ष्यः	अस्ृडक्ष्यतम्	अस्ृडक्ष्यत
अस्ृडक्ष्यम्	अस्ृडक्ष्याव	अस्ृडक्ष्याम
॥ अथ कृटादिः ॥		
॥ कृट् कौटिल्ये ॥ बांका यवुं ।		

ब० कृटति	कृटतः	कृटग्नि
कृटसि	कृटथः	कृटथ
कृटामि	कृटावः	कृटामः
स० कृटेत्	कृटेताम्	कृटेयुः
कृटेः	कृटेतम्	कृटेन
कृटेयम्	कृटेव	कृटेम
प० कृटन्	कृटतात्	कृटताम्
कृड	कृडतात्	कृडताम्
कृटानि	कृटाव	कृटाम
ब० अकृटत्	अकृटताम्	अकृटन्
अकृटः	अकृटतम्	अकृटत
अकृटम्	अकृटाव	अकृटाम
अ० अकृटीत्	अकृटिष्ठात्	अकृटिषुः
अकृटीः	अकृटिष्ठम्	अकृटिष्ठ
अकृटिषु	अकृटिष्व	अकृटिष्व
प० चुक	चुकदन्तुः	चुकुडुः
चुकुटिय	चुकुटयु	चुकुट
चुफोट	चुकुटि	चुकुटिम्
आ० कृटयात्	कृटयास्ताम्	कृटयासुः

कृट्याः	कृट्यास्तम्	कृट्यास्त
कृट्यासम्	कृट्यास्व	कृट्यास्म
ब० कृडिता	कृडितारौ	कृडितारः
कृडितासि	कृडितास्यः	कृडितस्य
कृडितास्मि	कृडितास्वः	कृडितास्मः
म० कृडिष्यति	कृडिष्यतः	कृडिष्यन्ति
कृडिष्यसि	कृडिष्यथः	कृडिष्यथ
कृडिष्यामि	कृडिष्यावः	कृडिष्यामः
क्रि० अकृडिष्यत्	अकृडिष्यताम्	अकृडिष्यन्
अकृडिष्यः	अकृडिष्यतम्	अकृडिष्यत
अकृडिष्यम्	अकृडिष्याव	अकृडिष्याम

॥ गुंन पुरीषोत्सर्गं ॥ मन्त्राग करषी,

जाज रं जवुं ।

ब० गुषति	गुषतः	गुषग्नि
गुषसि	गुषथः	गुषथ
गुषामि	गुषावः	गुषामः
स० गुषेत्	गुषेताम्	गुषेयुः
गुषेः	गुषेतम्	गुषेन
गुषेयम्	गुषेव	गुषेम
प० गुषन्	गुषतात्	गुषताम्
गुष	गुषतात्	गुषताम्
गुषानि	गुषाव	गुषाम
ब० अगुषत्	अगुषताम्	अगुषन्
अगुषः	अगुषतम्	अगुषत
अगुषम्	अगुषाव	अगुषाम
अ० अगुषीन्	अगुषताम्	अगुषुः
अगुषीः	अगुषतम्	अगुषत
अगुषम्	अगुषव	अगुषम्
प० जुगाव	जुगुषतुः	जुगुवुः
जुगुषिय	जुगुष	जुगुष
जुगाव	जुगुष	जुगुषि
आ० गृयात्	गृयास्ताम्	गृयासुः
गृयाः	गृयास्तम्	गृयास्व
गृयासम्	गृयास्व	गृयास्म
ब० गुता	गुतारौ	गुतारः
गुतासि	गुतास्यः	गुतास्य

गुतास्मि	गुतास्वः	गुतास्मः
अ० गुष्यति	गुष्यतः	गुष्यन्ति
गुष्यसि	गुष्यथः	गुष्यथ
गुष्यामि	गुष्यावः	गुष्यामः
क्रि० अगुष्यत्	अगुष्यताम्	अगुष्यन्
अगुष्यः	अगुष्यतम्	अगुष्यत
अगुष्यम्	अगुष्याव	अगुष्याम

॥ धुंत् गतिस्वैर्यथोः ॥ अदु, स्थिर यवु ।

व० धुवति	धुवतः	धुवन्ति
धुवसि	धुवथा	धुवथ
धुवामि	धुवावः	धुवामः
स० धुवेत्	धुवेताम्	धुवेयुः
धुवे	धुवेतम्	धुवेत
धुवेयम्	धुवेव	धुवेम
प० धुवत्	धुवतात्	धुवताम्
धुव	"	धुवतम्
धुवाणि	"	धुवाव
अ० अधुवत्	अधुवताम्	अधुवन्
अधुवः	अधुवतम्	अधुवत
अधुवम्	अधुवाव	अधुवाम
अ० अधुवीत्	अधुवीताम्	अधुवीः
अधुवीः	अधुवीतम्	अधुवी
अधुवम्	अधुवव	अधुवम
दु० दुध्राव	दुध्रावतुः	दुध्रुवः
दुध्रुविय	दुध्रुथ	दुध्रुवथुः
दुध्राव	दुध्रुव	दुध्रुविव
श० ध्रयात्	ध्रयास्ताम्	ध्रयास्तुः
ध्रयाः	ध्रयास्तम्	ध्रयास्त
ध्रयासम्	ध्रयास्व	ध्रयास्म
व० ध्रुता	ध्रुतारौ	ध्रुतारः
ध्रुतासि	ध्रुतास्थः	ध्रुतास्थ
ध्रुतास्मि	ध्रुतास्वः	ध्रुतास्मः
० ध्रुष्यति	ध्रुष्यत	ध्रुष्यन्ति
ध्रुष्यसि	ध्रुष्यथः	ध्रुष्यथ
ध्रुष्यामि	ध्रुष्यावः	ध्रुष्यामः

क्रि० अभ्रुष्यत्	अभ्रुष्यताम्	अभ्रुष्यन्
अभ्रुष्यः	अभ्रुष्यतम्	अभ्रुष्यत
अभ्रुष्यम्	अभ्रुष्याव	अभ्रुष्याम

॥ णूत् स्तवने ॥ स्तुति करवी ।

व० नुवति	नुवतः	नुवन्ति
नुवसि	नुवथः	नुवथ
नुवामि	नुवावः	नुवामः
प्रणुवति ।		

स० नुवेत्	नुवेताम्	नुवेयुः
नुवेः	नुवेतम्	नुवेत
नुवेयम्	नुवेव	नुवेम

प० नुवत्	नुवतात्	नुवताम्
नुव	नुवतात्	नुवतम्
नुवानि	नुवाव	नुवाम

अ० अनुवत्	अनुवताम्	अनुवन्
अनुवः	अनुवतम्	अनुवत
अनुवम्	अनुवाव	अनुवाम

अ० अनुवीत्	अनुविष्टाम्	अनुविष्टुः
अनुवीः	अनुविष्टम्	अनुविष्ट
अनुविष्टम्	अनुविष्टव	अनुविष्टम

प० नुनाव	नुनुवतुः	नुनुवुः
नुनुविथ	नुनुवथुः	नुनुव
नुनाव	नुनुव	नुनुविम

आ० न्यात्	न्यास्ताम्	न्यास्तुः
न्याः	न्यास्तम्	न्यास्त
न्यासम्	न्यास्व	न्यास्म

अ० नुविता	नुवितारौ	नुवितारः
नुवितासि	नुवितास्थः	नुवितास्थ
नुवितास्मि	नुवितास्वः	नुवितास्मः

म० नुविष्यति	नुविष्यतः	नुविष्यन्ति
नुविष्यसि	नुविष्यथः	नुविष्यथ
नुविष्यामि	नुविष्यावः	नुविष्यामः

क्रि० अनुविष्यत्	अनुविष्यताम्	अनुविष्यन्
अनुविष्यः	अनुविष्यतम्	अनुविष्यत
अनुविष्यम्	अनुविष्यावः	अनुविष्याम

॥ धृत् विधूनने ॥ इलावर्तु ।

४० धुवति धुवतः धुवन्ति
 धुवमि धुवथः धुवथ
 धुवामि धुवावः धुवामः
 स० धुवेत् धुवेताम् धुवेयुः
 धुवेः धुवेतम् धुवेत
 धुवेयम् धुवेव धुवेम

५० धुवतु धुवतात् धुवताम् धुवन्तु
 धुव धुवतात् धुवतम् धुवत
 धुवानि धुवाव धुवाम

६० अधुवत् अधुवताम् अधुवन
 अधुवः अधुवतम् अधुवत
 अधुवम् अधुवाव अधुवाम

अ० अधुवीत् अधुविष्टाम् अधुविषुः
 अधुवीः अधुविष्टम् अधुविष्ट
 अधुविषम् अधुविष्व अधुविष्म

७० दुधाव दुधुवतुः दुधुवुः
 दुधुविथ दुधुवथुः दुधुव
 दुधाव दुधुव दुधुविथ दुधुविम

आ० धूयात् धूयास्तम् धूयास्तुः
 धूयाः धूयास्तम् धूयास्त
 धूयास्तम् धूयास्त धूयास्तम्

८० धुञ्जिता धुञ्जितारी धुञ्जितारः
 धुञ्जितासि धुञ्जितास्थः धुञ्जितास्थ
 धुञ्जितास्मि धुञ्जितास्वः धुञ्जितास्मः

अ० धुञ्जिष्यति धुञ्जिष्यतः धुञ्जिष्यन्ति
 धुञ्जिष्यसि धुञ्जिष्यथः धुञ्जिष्यथ
 धुञ्जिष्यामि धुञ्जिष्यावः धुञ्जिष्यामः

क्रि० अधुविष्यत् अधुविष्यताम् अधुविष्यन्
 अधुविष्यः अधुविष्यतम् अधुविष्यत
 अधुविष्यम् अधुविष्याव अधुविष्याम

॥ कुचत् सक्रोचने ॥ संकोचुं ।

कुचति । अकुचीत् । कुकोच कुकुचिथ ।

॥ व्यचत् व्याजीकरणे ॥ छेतरवुं, ठगवुं ।

४० विचति विचतः विचन्ति

विचति विचतः विचथ
 विचामि विचावः विचामः

स० विचेत् विचेताम् विचेयुः
 विचेः विचेतम् विचेत
 विचेयम् विचेव विचेम

५० विचतु विचतात् विचताम् विचन्तु
 विच विचतात् विचतम् विचत
 विचानि विचाव विचाम

६० अविचत् अविचताम् अविचन्
 अविचः अविचतम् अविचत
 अविचम् अविचाव अविचाम

अ० अविचीत् अविचिष्टाम् अविचिषुः
 अविचीः अविचिष्टम् अविचिष्ट
 अविचिषम् अविचिष्व अविचिष्म

७० विच्याव विचिष्यतुः विचिषुः
 विचिषिथ विचिष्यथुः विचिष
 विच्याव विचिष्व विचिष्विथ विचिष्विथ

अ० विच्यात् विच्यास्तम् विच्यास्तुः
 विच्याः विच्यास्तम् विच्यास्त
 विच्यास्तम् विच्यास्त विच्यास्तम्

पाणिनीयमते—व्यचिता । व्यचिष्यति ।
 अव्यचिष्यत् । अव्याचीत् । विच्यथिथ ।
 विच्याव । विच्यव । अव्यचीत् । इति भवति ।

८० विचिता विचितारी विचितारः
 विचितासि विचितास्थः विचितास्थ
 विचितास्मि विचितास्वः विचितास्मः

अ० विचिष्यति विचिष्यतः विचिष्यन्ति
 विचिष्यसि विचिष्यथः विचिष्यथ
 विचिष्यामि विचिष्यावः विचिष्यामः

क्रि० अविचिष्यत् अविचिष्यताम् अविचिष्यन्
 अविचिष्यः अविचिष्यतम् अविचिष्यत
 अविचिष्यम् अविचिष्याव अविचिष्याम

॥ गुञ्जत् शब्दे ॥ शब्द करवो ।

गुञ्जति । अगुजीत् । लुगुजिथ ।

॥ बुटत् प्रनीयते ॥ सारुं मारवुं ।

बुटति । अबुटीत् । लुगुटिथ ।

प० चुकुवे	॥ छेवुं ।	
चुकुषिषे	त । चुकोड ।	
चुकुवे	दीत । विचुच्छुदिय ।	
आ० कुषीष्ट	ने ॥ छेवुं ।	
कुषीष्ठाः	दयतः	बुदयन्ति
कुषीय	बुदयथः	बुदयथ
अ० कृता	बुदयावः	बुदयामः
कृत	बुदतः	बुदन्ति
बुदसि	बुदथः	बुदथ
बुदामि	बुदावः	बुदामः
स० बुदयेत्	बुदयेताम्	बुदयेयुः
बुदयेः	बुदयेतम्	बुदयेत
बुदयेयम्	बुदयेव	बुदयेम
बुदेत्	बुदेताम्	बुदेयुः
बुदेः	बुदेतम्	बुदेत
बुदेयम्	बुदेव	बुदेम
बुदयतु	बुदयतात्	बुदयताम्
बुदय	”	बुदयतम्
बुदयानि	बुदयाव	बुदयाम
बुदतु	बुदतात्	बुदताम्
बुद	”	बुदतम्
बुदानि	बुदाव	बुदाम
अ० अनुदयत्	अनुदयताम्	अनुदयन्
अनुदयः	अनुदयतम्	अनुदयत
अनुदयम्	अनुदयाव	अनुदयाम
अनुदत्	अनुदताम्	अनुदन्
अनुदः	अनुदतम्	अनुदत
अनुदम्	अनुदाव	अनुदाम
अ० अनुदीत्	अनुदिताम्	अनुदिषु
अनुदीः	अनुदिथम्	अनुदिथ
अनुदिषम्	अनुदिषव	अनुदिष्य
प० तुत्रोट	तुत्रुटुः	तुत्रुटः
तुत्रुटिथ	तुत्रुटथः	तुत्रुट
तुत्रोट तुत्रुट	तुत्रुटिथ	तुत्रुटिथम्
आ० बुदथात्	बुदथास्ताम्	बुदथास्तुः
बुदथाः	बुदथास्तम्	बुदथास्त

बुदथास्तम्	बुदथास्त	बुदथास्त
अ० बुदिता	बुदितारौ	बुदितारः
बुदितासि	बुदितास्यः	बुदितास्य
बुदितास्मि	बुदितास्व	बुदितास्मः
म० बुदिष्यति	बुदिष्यतः	बुदिष्यन्ति
बुदिष्यसि	बुदिष्यथः	बुदिष्यथ
बुदिष्यामि	बुदिष्यावः	बुदिष्यामः
क्रि० अनुदिष्यत्	अनुदिष्यताम्	अनुदिष्यन्
अनुदिष्यः	अनुदिष्यतम्	अनुदिष्यत
अनुदिष्यम्	अनुदिष्याव	अनुदिष्याम
॥ तुदत् कलहकर्मणि ॥	क्लेश करवो ।	
तुदति ।	अनुदीत् ।	तुदति ।
॥ तुदत् आक्षेपप्रमर्दनयोः ॥	निवृत्तुं,	
	चोळी नावृत्तुं ।	
तुदति ।	अनुदीत् ।	तुदति ।
॥ स्फुटत् विकसने ॥	विकास यवो ।	
स्फुटति ।	अस्फुटीत् ।	पुस्फोट ।
॥ पुट लुठ संश्लेषणे ॥	भेटवु ।	
पुटति ।	अपुटीत् ।	पुपुटिथ ।
लुठति ।	अलुटीत् ।	लुलुठिथ ।
॥ कृदत् वसने-मक्षणे ॥	जावुं ।	
कृदति ।	अकृटीत् ।	चकृद्विथ
॥ कृदत् बाल्ये च ॥	बालपण करवुं, जावु ।	
कृदति ।	अकृटीत् ।	चुकोड ।
॥ शुडत् रक्षायाम् ॥	रक्षण करवु ।	
शुडति ।	अशुडीत् ।	जुगोड ।
॥ शुडत् बन्धने ॥	बांधवुं ।	
शुडति ।	अशुडीत् ।	जुजुडिथ ।
॥ तुडत् तोडने ॥	तोडवुं ।	
तुडति ।	अतुडीत् ।	तुतुडिम ।
॥ लुड बुड स्थुडत् संचरणे ॥	ढांकवु ।	
लुडति ।	अलुडीत् ।	लुलोड ।
बुडति ।	अबुडीत् ।	जुबुडिथ ।
स्थुडति ।	अस्थुडीत् ।	तुस्थुडिम ।
॥ बुडत् उत्सर्गे च ॥	तजवु, ढांकवु ।	
बुडति ।	अबुडीत् ।	बुवोड ।

॥ वृद्ध वृद्धत् सङ्घाते ॥ एकदुं करवुं
 वृद्धति । अमुद्धीत् । वृद्धुदिय ।
 वृद्धति । अमुद्धीत् । वृद्धुदिय ।
 ॥ दुष्ट दुष्टत् निमज्जने ॥ दुष्टवुं
 दुष्टति । अदुष्टीत् । दुष्टोद ।
 दुष्टति । अमुद्धीत् । वृद्धुदिय ।
 दुष्टति । अमुद्धीत् । वृद्धुदिय ।
 ॥ चुणत् छेदने ॥ छेदवुं ।
 चुणति । अचुणीत् । चुणाण ।
 ॥ छिपत् क्षेपे ॥ केकवुं ।
 छिपति । अछिपीत् । छिडिपय ।
 ॥ स्फुरत् स्फुरणे ॥ धडकवुं ।
 निःस्फुरति । निःस्फुरति । निःस्फुरति ।
 निःस्फुरति । विस्फुरति । विस्फुरति ।
 अस्फुरीत् । पुस्फोर । पुस्फुरिय ।
 ॥ स्फुलत् सञ्चये च ॥ एकदुं करवुं ।
 निःस्फुलति । निःस्फुलति ।
 निःस्फुलति । निःस्फुलति ।
 विस्फुलति । विस्फुलति ।
 अस्फुलीत् । पुस्फोल । पुस्फुलिम ।
 ॥ छुरत् छेदने ॥ छेदवुं ।

व० छुरति छुरतः छुरन्ति
 छुरसि छुरथः छुरथ
 छुरामि छुरावः छुरामः
 स० छुरेत् छुरेताम् छुरेयुः
 छुरेः छुरेतम् छुरेत
 छुरेयम् छुरेव छुरेम
 प० छुरतु छुरतात् छुरताम् छुरन्तु
 छुर " छुरतम् छुरत
 छुराणि छुराव छुराम
 अ० अचुरत् अचुरताम् अचुरन्
 अचुरः अचुरतम् अचुरत
 अचुरम् अचुराव अचुराम
 अ० अचुरीत् अचुरिष्टम् अचुरिषुः
 अचुरीः अचुरिष्टम् अचुरिष्ट
 अचुरिषम् अचुरिष्व अचुरिष्व

प० चुच्छोर चुच्छयः विच्छय
 चुच्छुरिश् चुच्छावः विच्छावः
 चुच्छोर चुच्छुस्ताम् विच्छेयुः
 आ० चुर्यात् चुर्जितम् विक्षेत्
 चुर्याः चुर्याः विक्षेम
 चुर्यासम् चुर्यासवताम् विक्षन्तु
 प्रथ० छुरिता छुरितारम् विक्षत
 छुरिनासि छुरितास्थ विक्षाम
 छुरितास्मि छुरितास्वः छुरिता
 अ० छुरिष्यति छुरिष्यतः छुरिष्यति
 छुरिष्वसि छुरिष्वथः छुरिष्वथ
 छुरिष्यामि छुरिष्यावः छुरिष्यामः
 क्रि० अचुरिष्यत् अचुरिष्यताम् अचुरिष्यन्
 अचुरिष्यः अचुरिष्यतम् अचुरिष्यन्
 अचुरिष्यम् अचुरिष्याव अचुरिष्यामः
 ॥ इति शुभादयः परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनः ॥

॥ कं कङ्कत् शब्दे ॥ शब्द कायो ।

व० कुवते कुवेते कुवन्ते
 कुवते कुवेथे कुवथे
 कुवे कुवावहे कुवामहे
 स० कुवेत् कुवेताम् कुवेरन्
 कुवेथाः कुवेथायाम् कुवेष्वम
 कुवेथ कुवेथि कुवेमहि
 प० कुवताम् कुवेताम् कुवन्ताम्
 कुवस्व कुवेथाम् कुवष्वम
 कुवे कुवावहे कुवामहे
 अ० अकुवत् अकुवेताम् अकुवन्त
 अकुवथाः अकुवेथाम् अकुवष्वम
 अकुवे अकुवावहि अकुवामहि
 अ० अकुत् अकुथाय अकुत
 अकुथाः अकुथायाम् अकुद्
 अकुपि अकुपिह अकुप्सहि

प० चुकुवे चुकुवाते चुकुबिरे
 चुकुबिरे चुकुबाये चुकुबिरे-इवे
 चुकुवे चुकुबिरे चुकुबिमहे
 आ० कुषीष्ट कुषीयास्ताम् कुषीरन्
 कुषीष्टाः कुषीयास्ताम् कुषीरन्
 कुषीय कुषीरन् कुषीमहि

१० कुता कुतारौ कुतारः
 कुतासे कुतासाथे कुतास्वहे
 कुताहे कुतास्वहे कुतास्महे
 ११ म० कृष्यते कृष्येते कृष्यन्ते
 कृष्यसे कृष्येथे कृष्यध्वे
 कृष्ये कृष्यावहे कृष्यामहे

क्रि० अकुष्यत अकुष्येताम् अकुष्यन्त
 अकुष्यथाः अकुष्येथाम् अकुष्यध्वम्
 अकुष्ये अकुष्यावहि अकुष्यामहि
 १२ व० कुवते कुवेते कुवन्ते
 कुवसे कुवेथे कुवध्वे
 कुवे कुवावहे कुवामहे

स० कुवेत कुवेयाताम् कुवेरन्
 कुवेयाः कुवेयाथाम् कुवेध्वम्
 कुवेय कुवेवहि कुवेमहि
 १३ य० कुवताम् कुवेताम् कुवन्ताम्
 कुवस्व कुवेयाम् कुवध्वम्
 कुवे कुवावहे कुवामहे

१४ झ० अकुवत अकुवेताम् अकुवन्त
 अकुवथाः अकुवेथाम् अकुवध्वम्
 अकुवे अकुवावहि अकुवामहि
 १५ अ० अकुविष्ट अकुविषाताम् अकुविषत
 अकुविष्टाः अकुविषाथाम् अकुविषध्वम्

अकुविषि अकुविष्वहि अकुविषमहि
 १६ प० चुकुवे चुकुवाते चुकुबिरे
 चुकुबिरे चुकुबाये चुकुबिरे-इवे
 चुकुवे चुकुबिरे चुकुबिमहे
 आ० कुषीष्ट कुषीयास्ताम् कुषीरन्
 कुषीष्टाः कुषीयास्ताम् कुषीरन्-इवम्

कुविषीय कुविषीवहि कुविषीमहि
 १७ कुविना कुवितारौ कुवितारः
 कुवितासे कुवितासाथे कुवितास्वहे
 कुविताहे कुवितास्वहे कुवितास्महे

म० कुविष्यते कुविष्येते कुविष्यन्ते
 कुविष्यसे कुविष्येथे कुविष्यध्वे
 कुविष्ये कुविष्यावहे कुविष्यामहे

क्रि० अकुविष्यत अकुविष्येताम् अकुविष्यन्त
 अकुविष्यथाः अकुविष्येथाम् अकुविष्यध्वम्
 अकुविष्ये अकुविष्यावहि अकुविष्यामहि

॥ इति कुटादिः ॥

॥ पृक्त व्यायामे उच्यते ॥

कसरत करवी ।

व० व्याप्रियते व्याप्रियेते व्याप्रियन्ते
 व्याप्रियसे व्याप्रियेथे व्याप्रियध्वे
 व्याप्रिये व्याप्रियावहे व्याप्रियामहे

स० व्याप्रियेत व्याप्रियेयाताम् व्याप्रियेरन्
 व्याप्रियेयाः व्याप्रियेयाथाम् व्याप्रियेध्वम्
 व्याप्रियेय व्याप्रियेवहि व्याप्रियेमहि

प० व्याप्रियताम् व्याप्रियेताम् व्याप्रियन्ताम्
 व्याप्रियस्व व्याप्रियेयाम् व्याप्रियध्वम्
 व्याप्रिये व्याप्रियावहे व्याप्रियामहे

झ० व्याप्रियत व्याप्रियेताम् व्याप्रियन्त
 व्याप्रियथाः व्याप्रियेथाम् व्याप्रियध्वम्
 व्याप्रिये व्याप्रियावहि व्याप्रियामहि

अ० व्यापृत व्यापृषाताम् व्यापृषत
 व्यापृषाः व्यापृषाथाम् व्यापृषध्वम्
 व्यापृषि व्यापृष्वहि व्यापृषमहि

प० व्याप्रे व्याप्राते व्याप्रे
 व्याप्रे व्याप्राथे व्याप्रे-इवे
 व्याप्रे व्याप्रावहि व्याप्रेमहि
 १८ व्याप्रे व्याप्राते व्याप्रे
 व्याप्रे व्याप्राथे व्याप्रे-इवे
 व्याप्रे व्याप्रावहि व्याप्रेमहि

आ० व्यापृषीष्ट व्यापृषीयास्ताम् व्यापृषीरन्
 व्यापृषीष्टाः व्यापृषीयास्ताम् व्यापृषीद्वम्
 व्यापृषीय व्यापृषीवहि व्यापृषीमहि
 प्रथ० व्यापृता व्यापृतारी व्यापृतरः
 व्यापृतासे व्यापृतासाथे व्यापृताध्वे
 व्यापृताहि व्यापृतास्वहे व्यापृतास्महे
 भ० व्यापरिष्यते व्यापरिष्येते व्यापरिष्यन्ते
 व्यापरिष्यसे व्यापरिष्येथे व्यापरिष्यध्वे
 व्यापरिष्ये व्यापरिष्यावहे व्यापरिष्यामहे
 क्ल० व्यापरिष्यत व्यापरिष्येताम् व्यापरिष्यन्त
 व्यापरिष्यथा व्यापरिष्येथाम्
 व्यापरिष्यध्वम् व्यापरिष्यध्वम्
 व्यापरिष्ये व्यापरिष्यावहि व्यापरिष्यामहि

॥ धृक्त् आदरे ॥ आदर करवा ।

च० आद्रियते आद्रियेते आद्रियन्ते
 आद्रियसे आद्रियेथे आद्रियध्वे
 आद्रिये आद्रियावहे आद्रियामहे
 स० आद्रियेत आद्रियेयाताम् आद्रियेरन्
 आद्रियेथाः आद्रियेयाथाम् आद्रियेध्वम्
 आद्रियेय आद्रियेवहि आद्रियेमहि
 प० आद्रियताम् आद्रियेताम् आद्रियन्ताम्
 आद्रियस्व आद्रियेथाम् आद्रियध्वम्
 आद्रिये आद्रियावहे आद्रियामहे
 झ० आद्रियत आद्रियेताम् आद्रियन्त
 आद्रियथाः आद्रियेथाम् आद्रियध्वम्
 आद्रिये आद्रियावहि आद्रियामहि
 ञ० आदृत आदृषाताम् आदृषत
 आदृषाः आदृषाथाम् आदृषध्वम्
 आदृषि आदृषवहि आदृषमहि
 घ० आद्रे आद्रेते आद्रेते
 आद्रेथे आद्रेथे आद्रेध्वे
 आद्रे आद्रेवहि आद्रेमहि

आद्रे आद्रेवहे आद्रेमहे

आ० आदृषीष्ट आदृषीयास्ताम् आदृषीरन्
 आदृषीष्टाः आदृषीयास्ताम् आदृषीद्वम्
 आदृषीय आदृषीवहि आदृषीमहि

प्रथ० आदृता आदृतारी आदृतरः
 आदृतासे आदृतासाथे आदृताध्वे
 आदृताहि आदृतास्वहे आदृतास्महे

भ० आदरिष्यते आदरिष्येते आदरिष्यन्ते
 आदरिष्यसे आदरिष्येथे आदरिष्यध्वे
 आदरिष्ये आदरिष्यावहे आदरिष्यामहे

क्लि० आदरिष्यत आदरिष्येताम् आदरिष्यन्त
 आदरिष्यथाः आदरिष्येथाम् आदरिष्यध्वम्
 आदरिष्ये आदरिष्यावहि आदरिष्यामहि

॥ धृक्त् स्थाने ॥ धारण करवुं

स्थिति करवी ।

च० ध्रियते ध्रियेते ध्रियन्ते
 ध्रियसे ध्रियेथे ध्रियध्वे
 ध्रिये ध्रियावहे ध्रियामहे

स० ध्रियेत ध्रियेयाताम् ध्रियेरन्
 ध्रियेथाः ध्रियेयाथाम् ध्रियेध्वम्
 ध्रियेय ध्रियेवहि ध्रियेमहि

प० ध्रियताम् ध्रियेताम् ध्रियन्ताम्
 ध्रियस्व ध्रियेथाम् ध्रियध्वम्
 ध्रिये ध्रियावहे ध्रियामहे

झ० ध्रियत ध्रियेताम् ध्रियन्त
 ध्रियथाः ध्रियेथाम् ध्रियध्वम्
 ध्रिये ध्रियावहि ध्रियामहि

ञ० अधृत अधृषाताम् अधृषत
 अधृषाः अधृषाथाम् अधृषध्वम्
 अधृषि अधृषवहि अधृषमहि

घ० द्रे द्रेते द्रेते
 द्रेथे द्रेथे द्रेध्वे
 द्रे द्रेवहि द्रेमहि

दघ्निये	दघ्नाये	दघ्नित्वे-स्वे
दघ्ने	दघ्नियहे	दघ्नित्वे-हे
आ० धृषीष्ट	धृषीयास्ताम्	धृषीरन्
धृषीष्ठाः	धृषीयास्याम्	धृषीह्वम्
धृषीय	धृषीवहि	धृषीमहि
प्र० धर्ता	धर्तारौ	धर्तारः
धर्तासि	धर्तासाये	धर्तास्वे
धर्ताहे	धर्तास्वहे	धर्तास्महे
अ० धरिष्यते	धरिष्येते	धरिष्यन्ते
धरिष्यसे	धरिष्येये	धरिष्यस्वे
धरिष्ये	धरिष्यावहे	धरिष्यामहे
क्रि० अधरिष्यत	अधरिष्येताम्	अधरिष्यन्त
अधरिष्यथाः	अधरिष्येथाम्	अधरिष्यन्त्वम्
अधरिष्ये	अधरिष्यावहि	अधरिष्यामहि

॥ ओषिजेलि भयचलनयोः ॥ जीवुं,

चालवुं ।

च० विजते	विजते	विजन्ते
विजसे	विजये	विजस्वे
विजे	विजावहे	विजामहे

उद्विजते ।

स० विजेत	विजेताताम्	विजेरन्
विजेयाः	विजेयाथाम्	विजेष्वम्
विजेय	विजेवहि	विजेमहि

प० विजताम्	विजेताम्	विजन्ताम्
विजस्व	विजेथाम्	विजस्वम्
विजे	विजावहे	विजामहे

अ० अविजत	अविजेताम्	अविजन्त
अविजथाः	अविजेथाम्	अविजन्त्वम्
अविजे	अविजावहि	अविजामहि

अ० उद्विजिष्ट उद्विजिष्ठाताम् उद्विजिषत

उद्विजिष्ठाः उद्विजिष्ठाथाम्

उद्विजिष्वम्-उद्विषम्

उद्विजिषि उद्विजिष्वहि उद्विजिषमहि

प० विविजे	विविजते	विविजिरे
विविजिषे	विविज्जाये	विविजिष्वे
विविजे	विविजिवहे	विविजिमहे
आ० विजिषीष्ट	विजिषीयास्ताम्	विजिषीरन्
विजिषीष्ठाः	विजिषीयास्याम्	विजिषीह्वम्
विजिषीय	विजिषीवहि	विजिषीमहि
प्र० विजिता	विजितारौ	विजितारः
विजितासि	विजितासाये	विजितास्वे
विजिताहे	विजितास्वहे	विजितास्महे
अ० विजिष्यते	विजिष्येते	विजिष्यन्ते
विजिष्यसे	विजिष्येये	विजिष्यस्वे
विजिष्ये	विजिष्यावहे	विजिष्यामहे
क्रि० अविजिष्यत	अविजिष्येताम्	अविजिष्यन्त
अविजिष्यथाः	अविजिष्येथाम्	अविजिष्यन्त्वम्
अविजिष्ये	अविजिष्यावहि	अविजिष्यामहि

॥ ओलूजैर् औलूजैति ग्रीडे ॥

लजते । अलजिष्ट । लेजे ।

लजते । अलजिष्ट । लजस्वे ।

॥ एवजिष्ट संगे ॥

व० परिष्वजते	परिष्वजते	परिष्वजन्ते
परिष्वजसे	परिष्वजये	परिष्वजस्वे
परिष्वजे	परिष्वजावहे	परिष्वजामहे

स० परिष्वजेत	परिष्वजेताताम्	परिष्वजेरन्
परिष्वजेथाः	परिष्वजेयाथाम्	परिष्वजेष्वम्
परिष्वजेय	परिष्वजेवहि	परिष्वजेमहि

प० परिष्वजताम्	परिष्वजेताम्	परिष्वजन्ताम्
परिष्वजस्व	परिष्वजेथाम्	परिष्वजस्वम्
परिष्वजे	परिष्वजावहे	परिष्वजामहे

अ० पर्यष्वजत	पर्यष्वजेताम्	पर्यष्वजन्त
पर्यष्वजथाः	पर्यष्वजेथाम्	पर्यष्वजन्त्वम्
पर्यष्वजे	पर्यष्वजावहि	पर्यष्वजामहि

प० पर्यष्वजत	पर्यष्वजेताम्	पर्यष्वजन्त
पर्यष्वजथाः	पर्यष्वजेथाम्	पर्यष्वजन्त्वम्
पर्यष्वजे	पर्यष्वजावहि	पर्यष्वजामहि

न्यस्वजत । न्यस्वजत । न्यस्वजत । न्यस्वजत

अ० अस्वजिजिह्व अस्वजिजिघाताम् अस्वजिजिघत

अस्वजिजिघ्ठाः अस्वजिजिघाथाम्

अस्वजिजिह्वद्वयम् ध्वम्

अस्वजिजिघि अस्वजिजिघ्वहि अस्वजिजिघमहि

प० परिस्वज्जे परिस्वज्जाते परिस्वज्जिरे

परिस्वज्जिघे परिस्वज्जाथे परिस्वज्जिघ्वे

परिस्वज्जे परिस्वज्जिघ्वहे परिस्वज्जिघहे

परिस्वज्ज्जे परिस्वज्ज्जाते परिस्वज्ज्जिरे

परिस्वज्जिघे परिस्वज्ज्जाथे परिस्वज्जिघ्वे

परिस्वज्ज्जे परिस्वज्ज्जिघ्वहे परिस्वज्ज्जिघहे

अभिस्वज्जे । अभिस्वज्ज्जे ।

आ० स्वक्षीष्ट स्वक्षीयास्ताम् स्वक्षीरन्

स्वक्षीष्टाः स्वक्षीयास्याम् स्वक्षीध्वम्

स्वक्षीय स्वक्षीर्षीह स्वक्षीमहि

अ० स्वक्ता स्वकारी स्वक्तारः

स्वक्तास्ते स्वक्तासाथे स्वक्ताध्वे

स्वक्ताहे स्वक्तास्वहे स्वक्तास्महे

अ० स्वक्ष्यते स्वक्ष्येते स्वक्ष्यन्ते

स्वक्ष्यसे स्वक्ष्येथे स्वक्ष्यध्वे

स्वक्ष्ये स्वक्ष्यावहे स्वक्ष्यामहे

क्रि अस्वक्ष्यन्त अस्वक्ष्येताम् अस्वक्ष्यन्त

अस्वक्ष्यथाः अस्वक्ष्येथाम् अस्वक्ष्यध्वम्

अस्वक्ष्ये अस्वक्ष्यावहि अस्वक्ष्यामहि

॥ जुषेति प्रीतिसेवनयोः ॥ प्रेम करवो,

सेवधुं ।

जुषते । अजोषिह । जुषे ।

॥ इति तुदावय आत्मनेपद्विनः ॥

इतिश्री तपोगच्छाभिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसरक्षणप्रवण

विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविग्नशास्त्रीयभट्टारकाचार्यवर्य

श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशा-

स्त्रविज्ञानदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्यपुनिगुणविजय-

विरचितायां हैमधातुमालायां

॥ तुदादिगणः ॥

॥ अथ रुधादयः ॥

॥ उभयपद्विनः ॥

॥ रुधृन्प्री आधारणे ॥ रोकधुं डांकधुं ।

प० रुणक्ति रुन्धः रुन्धन्ति

रुणक्ति रुन्धः रुन्ध

रुणक्ति रुन्धवः रुन्धमः

स० रुन्ध्यात्

रुन्ध्याः

रुन्ध्याम्

प० रुणधुं

रुन्धि

रुन्ध्याताम्

रुन्ध्यातम्

रुन्ध्याम

रुन्धात् रुन्धाम् रुन्धन्तु

रुन्धात् रुन्धम् रुन्ध

रुणधानि	रुणधाथ	रुणधाम	अरुग्धि	अरुग्धधि	अरुग्धमहि
४० अरुणत व	अरुग्धाम्	अरुग्धन्	अरुग्ध	अरुग्धनाम	अरुग्धत
अरुण' त-द	अरुग्धः	अरुग्धः	अरुग्धा'	अरुग्धनायाम्	अरुग्धम्
अरुणधम	अरुग्धः	रुग्धः	अरुग्धन्ति	अरुग्धधि	अरुग्धमहि
अ० अरुग्धत्	अरुग्धनाम्	रुग्ध	५० रुग्धे	रुग्धाते	रुग्धिरे
अरुग्ध	अरुग्धतः	अरुग्धत	रुग्धिषे	रुग्धाथे	रुग्धिष्वे
अरुग्धम्	अरुग्धाथ	रुग्धाथ	रुग्धे	रुग्धिष्वहे	रुग्धिमहे
अरुग्धीत्	अरुग्धः	अरुग्धु	५० रुग्मी	रुग्मीयाताम्	रुग्मीरन्
अरुग्धी	अरुग्धम	अरुग्ध	रुग्मीधाः	रुग्मीयाताम्	रुग्मीध्वम्
अरुग्धः	अरुग्धः	अरुग्धः	रुग्मीय	रुग्मीध्वि	रुग्मीमहि
५० रुग्ध	रुग्धतुः	रुग्धुः	५० रुग्धा	रुग्धारौ	रुग्धारः
रुग्धिथ	रुग्धथुः	रुग्ध	रुग्धाते	रुग्धाताथे	रुग्धाथे
रुग्ध	रुग्धिष्व	रुग्धिम	रुग्धाहे	रुग्धान्वहे	रुग्धास्महे
अ रुग्धात्	रुग्धाताम्	रुग्धासुः	५० रुग्धते	रुग्धते	रुग्धन्ते
रुग्धाः	रुग्धाताम्	रुग्धास्त	रुग्धते	रुग्धेथे	रुग्धन्ते
रुग्धा'म्	रुग्धास्व	रुग्धास्म	रुग्धे	रुग्धावहे	रुग्धामहे
५० रुग्धा	रुग्धारौ	रुग्धार	कि० अरुग्धत	अरुग्धेनाम्	अरुग्धन्त
रुग्धामि	रुग्धान्व	रुग्धास्व	अरुग्धेनाथः	अरुग्धेनाथम्	अरुग्धेनाथम्
रुग्धा'मि	रुग्धान्व	रुग्धा'मम्	अरुग्धे	अरुग्धेनाथधि	अरुग्धेनाथमहि
अ रुग्धति	रुग्धतः	रुग्धन्ति	॥ रुग्धी विरेचने, नि सारणे ॥		
रुग्धः	रुग्धतः	रुग्धतः	खाली करवुं, बहार काढवुं ।		
रुग्धामि	रुग्धतः	रुग्धतः	५० रिणकि	रिङ्कः	रिङ्कन्ति
कि० अरुग्धन्	अरुग्धताम्	अरुग्धन्	रिणक्षि	रिङ्कथः	रिङ्कथ
अरुग्धः	अरुग्धतम्	अरुग्धत	रिणक्षि	रिङ्कथः	रिङ्कथः
अरुग्धः	अरुग्धतः	अरुग्धतः	व्यतिरिणकि ।		
५० रुग्धे	रुग्धाते	रुग्धते	५० रिङ्क्यात्	रिङ्क्यात्	रिङ्क्युः
रुग्धे	रुग्धाथे	रुग्धे	रिङ्क्याः	रिङ्क्यातम्	रिङ्क्यात
रुग्धे	रुग्धहे	रुग्धमहे	रिङ्क्याम्	रिङ्क्याथ	रिङ्क्याम्
५० रुग्धात	रुग्धीयाताम्	रुग्धीन्	५० रिणक्तु	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति
रुग्धीयाः	रुग्धीयाथाम्	रुग्धीध्वम्	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति
रुग्धीय	रुग्धीध्वि	रुग्धीमहि	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति
५० रुग्धाम्	रुग्धाताम्	रुग्धाताम्	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति
रुग्धः	रुग्धाथः	रुग्धम्	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति
रुग्धः	रुग्धाथः	रुग्धाथः	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति	रिङ्कन्ति
५० अरुग्ध	अरुग्धाताम्	अरुग्धत	५० अरिणक्	अरिणक्ता	अरिणक्ता
अरुग्धा	अरुग्धाथः	अरुग्धत	अरिणक्	अरिणक्	अरिणक्
अरुग्धः	अरुग्धाथः	अरुग्धत	अरिणक्	अरिणक्	अरिणक्
अरुग्धः	अरुग्धाथः	अरुग्धत	अरिणक्	अरिणक्	अरिणक्

अरिचः	अरिचतम्	अरिचत
अरिचम्	अरिचाव	अरिचाम
व्यत्यरिचत् ।		
अरैक्षीत्	अरैकाम्	अरैक्षुः
अरैक्षीः	अरैक्तम्	अरैक्त
अरैक्षम्	अरैक्षव	अरैक्षम

व्यत्यरैक्षीत् ।

प० रिरेच	रिरिचत्	रिरिचुः
रिरेचिय	रिरिचथुः	रिरिच
रिरेच	रिरिचिव	रिरिचिम
आ० रिच्यात्	रिच्यास्ताम्	रिच्यास्तुः
रिच्याः	रिच्यास्तम्	रिच्यास्त
रिच्यास्तम्	रिच्यास्तव	रिच्यास्तम
प्र० रेक्ता	रेक्तारौ	रेक्तारः
रेक्तासि	रेक्तास्थः	रेक्तास्थ
रेक्तास्मि	रेक्तास्वः	रेक्तास्मः

अ० रेक्ष्यति	रेक्ष्यतः	रेक्ष्यन्ति
रेक्ष्यसि	रेक्ष्यथः	रेक्ष्यथ
रेक्ष्यामि	रेक्ष्यावः	रेक्ष्यामः

क्रि० अरेक्ष्यत्	अरेक्ष्यताम्	अरेक्ष्यन्
अरेक्ष्यः	अरेक्ष्यतम्	अरेक्ष्यत
अरेक्ष्यम्	अरेक्ष्याव	अरेक्ष्याम

ब० रिङ्गके	रिङ्गाते	रिङ्गते
रिङ्गक्षे	रिङ्गाथे	रिङ्गक्षे
रिङ्गचे	रिङ्गक्षहे	रिङ्गक्षहे

स० रिञ्जीत	रिञ्जीयाताम्	रिञ्जीरन्
रिञ्जीयाम	रिञ्जीयाथाम्	रिञ्जीष्वम्
रिञ्जीथ	रिञ्जीष्वहि	रिञ्जीमहि

प० रिङ्गकाम्	रिङ्गाताम्	रिङ्गाताम्
रिङ्गक्ष	रिङ्गाम्	रिङ्गक्षम्
रणचे	रणे	रणचामहे

॥ हृष्टंभी आधरणे ॥ रोकवुं ॥

ब० रुणक्षि	रुणक्षः	रुणक्षन्तिहि
रुणक्षि	रुणक्षः	रुणक्ष
रुणक्षि	रुणक्षः	रुणक्षः

अरिश्चि	अरिश्चहि	अरिश्चमहि
प० रिरिचे	रिरिचाते	रिरिचिरे
रिरिचिषे	रिरिचाथे	रिरिचिष्वे
रिरिचे	रिरिचिवहे	रिरिचिमहे
आ० रिक्षीष्ट	रिक्षीयास्ताम्	रिक्षीरन्
रिक्षीष्टा	रिक्षीयास्थाम्	रिक्षीष्वम्
रिक्षीथ	रिक्षीष्वहि	रिक्षीमहि

प्र० रेक्ता	रेकारौ	रेकारः
रेक्ताते	रेक्तास्थे	रेक्ताध्वे
रेक्ताहे	रेक्तास्वहे	रेक्तास्महे
म० रेक्ष्यते	रेक्ष्येते	रेक्ष्यन्ते
रेक्ष्यसे	रेक्ष्येथे	रेक्ष्यष्वे
रेक्ष्ये	रेक्ष्यावहे	रेक्ष्यामहे

क्रि० अरेक्ष्यत	अरेक्ष्यताम्	अरेक्ष्यन्त
अरेक्ष्यथाः	अरेक्ष्येथाम्	अरेक्ष्यष्वम्
अरेक्ष्ये	अरेक्ष्यावहि	अरेक्ष्यामहि

॥ विवृन्पी पृथग्भावे ॥ जुहु करवुं, विवेक करवो ।

ब० विनक्ति	विङ्कतः	विङ्कन्ति
विनक्षि	विङ्कथः	विङ्कथ
विनक्षिम	विङ्कवः	विङ्कमः

स० विङ्क्यात्	विङ्क्याताम्	विङ्क्युः
विङ्क्याः	विङ्क्यातम्	विङ्क्यात
विङ्क्याम्	विङ्क्याव	विङ्क्याम

प० विनक्तु	विङ्कात्	विङ्काम्	विङ्कन्तु
विङ्कन्ध	विङ्कात्	विङ्कम्	विङ्क
विनचानि	विनचाव	विनचाम	

ब० अविनक्न्	अविङ्काम्	अविङ्कन्
अविनक्न्	अविङ्कम्	अविङ्क
अविनचम्	अविङ्कव	अविङ्कम

अ० अविचत्	अविचताम्	अविचन्
अविचः	अविचतम्	अविचत
अविचम्	अविचाव	अविचाम

अवैक्षीत्	अवैकाम्	अवैक्षुः
अवैक्षीः	अवैक्तम्	अवैक्त
अवैक्षम्	अवैक्षव	अवैक्षम

रिङ्गका-
रिङ्गाताम् अरि-
रिङ्गाम् अरिङ्गम-
रिङ्गत् अरिङ्गम्

प० विवेच विविचतुः विविचु
विवेचिथ विविचयुः विविच
विवेच विविचिष विविचिम

आ विच्यात् विच्यास्ताम् विच्यासुः
विच्याः विच्यास्तम् विच्यास्त
विच्यासम् विच्यास्व विच्यासम्

श्र० वेक्ता वेक्तारौ वेक्तर
वेक्तासि वेक्तास्थः वेक्तास्थ
वेक्तास्मि वेक्तास्वः वेक्तास्म

भ० वेक्ष्यति वेक्ष्यतः वेक्ष्यन्ति
वेक्ष्यसि वेक्ष्यथ वेक्ष्यथ
वेक्ष्यामि वेक्ष्यावः वेक्ष्यामः

क० अवेक्ष्यत अवेक्ष्यताम् अवेक्ष्यन्
अवेक्ष्य अवेक्ष्यतम् अवेक्ष्यत
अवेक्ष्यम् अवेक्ष्याव अवेक्ष्याम

ख० विहृक्ते विहृक्ते विहृक्ते
विहृक्ते विहृक्ते विहृक्ते
विहृक्ते विहृक्ते विहृक्ते

स० विहृक्ते विहृक्ताम् विहृक्ते
विहृक्ते विहृक्ताम् विहृक्ते
विहृक्ते विहृक्ताम् विहृक्ते

प० विहृक्ताम् विहृक्ताम् विहृक्ताम्
विहृक्ताम् विहृक्ताम् विहृक्ताम्
विहृक्ताम् विहृक्ताम् विहृक्ताम्

झ० अविहृक् अविहृक्ताम् अविहृक्त
अविहृक्ताम् अविहृक्ताम् अविहृक्ताम्
अविहृक्ताम् अविहृक्ताम् अविहृक्ताम्

अ० अविक अविक्षाताम् अविक्षत
अविक्या अविक्षाताम् अविक्षम्
अविक्षाताम् अविक्षाताम् अविक्षम्

अविक्षाताम् अविक्षाताम् अविक्षम्

प० विविचे विविचाते विविचिरे
विविचिषे विविचाये विविचिषे
विविचे विविचिषहे विविचिषहे

आ० विक्षीष्ट विक्षीयास्ताम् विक्षीरन्
विक्षीष्टाः विक्षीयास्ताम् विक्षीष्टम्
विक्षीय विक्षीवहि विक्षीमहि

श्र० वेक्ता वेक्तारौ वेक्ताः
वेक्तासे वेक्तासाये वेक्तास्व
वेक्ताहे वेक्तास्वहे वेक्तास्महे

भ० वेक्ष्यते वेक्ष्यते वेक्ष्यन्ते
वेक्ष्यसे वेक्ष्येये वेक्ष्यस्व
वेक्ष्ये वेक्ष्यावहे वेक्ष्यामहे

कि० अवेक्ष्यत अवेक्ष्यताम् अवेक्ष्यन्त
अवेक्ष्यथाः अवेक्ष्येयाम् अवेक्ष्यस्वम्
तवेक्ष्ये अवेक्ष्यावहि अवेक्ष्याहि

गुजेंपी योगे

ब० युनक्ति युनक्तः युनक्ति
युनक्ति युनक्तः युनक्ति
युनक्ति युनक्तः युनक्ति

स० युनक्त्याम् युनक्त्याम् युनक्त्याम्
युनक्त्याम् युनक्त्याम् युनक्त्याम्
युनक्त्याम् युनक्त्याम् युनक्त्याम्

प० युनक्तु युङ्क्तात् युङ्क्ताम् युञ्जन्तु
युङ्क्ते युङ्क्ताम् युङ्क्ते

युनजानि युनजाव युनजाम

झ० अयुनक्तु अयुङ्क्ताम् अयुञ्जन्

अयुनक्तु अयुङ्क्ताम् अयुङ्क्ते

अयुनजम् अयुञ्जव अयुञ्जम्

अ० अयुजत् अयुजताम् अयुजन्

अयुजः अयुजतम् अयुजत

अयुजम् अयुजाव अयुजाम

अयौक्षीत् अयौक्षताम् अयौक्षुः

अयौक्षीः अयौक्षतम् अयौक्षत

अयौक्षम् अयौक्षव अयौक्षम्

प० युयोज युयुजतुः युयुजुः

युयोजिष युयुजथुः युयुज

युयोज युयुजिष युयुजिम

आ० युज्यात् युज्यास्ताम् युज्यासुः

युज्याः युज्यास्तम् युज्यास्त

युज्यासम् युज्यासव युज्यासम्

प्र० योक्ता योक्तारौ योक्तारः

योक्तासि योक्तास्यः योक्तास्य

योक्तासि योक्तास्यः योक्तास्य

म० योक्षति योक्षत योक्षन्ति

योक्षसि योक्षयथः योक्षय

योक्षामि योक्ष्यावः योक्ष्यामः

क्रि० अयोक्ष्यत् अयोक्ष्यताम् अयोक्ष्यन्

अयोक्ष्यः अयोक्ष्यतम् अयोक्ष्यत

अयोक्ष्यम् अयोक्ष्याव अयोक्ष्याम

व० युङ्क्ते युङ्क्ताते युङ्क्ते

युङ्क्ते युङ्क्ताते युङ्क्ते

युङ्क्ते युङ्क्ताते युङ्क्ते

युङ्क्ते युङ्क्ताते युङ्क्ते

उयुङ्क्ते । उपयुङ्क्ते । प्रयुङ्क्ते ।

नियुङ्क्ते । विपुङ्क्ते । अनुयुङ्क्ते

सिद्धात्तम् । पर्यनुयुङ्क्ते वादिनम् ।

स० युञ्जीत युञ्जीयाताम् युञ्जीरन्

युञ्जीथाः युञ्जीयाथाम् युञ्जीध्वम्

युञ्जीय युञ्जीवहि युञ्जीमहि

प० युङ्क्ताम् युञ्जाताम् युञ्जताम्

युङ्क्ते युञ्जाथाम् युङ्क्ते

युनजे युनजावहे युनजामहे

झ० अयुङ्क्ते अयुञ्जाताम् अयुञ्जत

अयुङ्क्ते अयुञ्जाताम् अयुङ्क्ते

अयुञ्जि अयुञ्जवहि अयुञ्जमहि

अ० अयुक्त अयुक्षाताम् अयुक्षत

अयुक्ताः अयुक्षाथाम् अयुक्ष्वम्

अयुक्षि अयुक्षवहि अयुक्षमहि

प० युयुजे युयुजाते युयुजिरे

युयुजिषे युयुजाथे युयुजिष्वे

युयुजे युयुजिषहे युयुजिमहे

आ० युक्षीष्ट युक्षीयास्ताम् युक्षीरन्

युक्षीष्ठाः युक्षीयास्थाम् युक्षीध्वम्

युक्षीय युक्षीवहि युक्षीमहि

प्र० योक्ता योक्तारौ योक्तारः

योक्तासि योक्तासाथे योक्ताध्वे

योक्ताहे योक्ताध्वहे योक्तास्महे

म० योक्षते योक्ष्यते योक्ष्यन्ते

योक्ष्यसे योक्ष्येथे योक्ष्यध्वे

योक्ष्ये योक्ष्यावहे योक्ष्यामहे

क्रि० अयोक्ष्यत अयोक्ष्येताम् अयोक्ष्यन्त

अयोक्ष्यथाः अयोक्ष्येथाम् अयोक्ष्यध्वम्

अयोक्ष्ये अयोक्ष्यावहि अयोक्ष्यामहि

॥ क्षुद्रुपी संपेपे ॥ दल्लुं.

चुरेचुरा करवा ।

व० क्षुणत्ति क्षुन्तः क्षुन्दन्ति

क्षुणत्ति क्षुन्त्यः क्षुन्त्य

क्षुणत्ति क्षुन्तः क्षुन्तः

स० क्षुन्धात् क्षुन्धाताम् क्षुन्धुः

क्षुन्धाः क्षुन्धातम् क्षुन्धात

क्षुन्धाम् क्षुन्धाव क्षुन्धाम

प० क्षुणन्तु क्षुन्तात् क्षुन्ताम् क्षुन्दन्तु

क्षुन्दि क्षुन्तात् क्षुन्तम् क्षुन्त

क्षुणदनि क्षुणदाव क्षुणदाम

ख०	अक्षुणत-द्	अक्षुण्ताम्	अक्षुण्दन्
	अक्षुणः-त-द्	अक्षुण्तम्	अक्षुण्त
	अक्षुणदम्	अक्षुण्द	अक्षुण्द
अ०	अक्षुदत्	अक्षुदताम्	अक्षुदन्
	अक्षुदः	अक्षुदतम्	अक्षुदत
	अक्षुदम्	अक्षुदाव	अक्षुदाम
	अक्षौत्सीत्	अक्षौत्ताम्	अक्षौत्सुः
	अक्षौत्सीः	अक्षौत्तम्	अक्षौत्त
	अक्षौत्सम्	अक्षौत्स्व	अक्षौत्स्म
प०	चुक्षोद	चुक्षुदतुः	चुक्षुदुः
	चुक्षोदिष	चुक्षुदयुः	चुक्षुद
	चुक्षोद	चुक्षुदिव	चुक्षुदिम
आ०	क्षुषात्	क्षुषास्ताम्	क्षुषासुः
	क्षुषाः	क्षुषास्तम्	क्षुषास्त
	क्षुषासम्	क्षुषास्व	क्षुषास्म
प्र०	क्षोत्ता	क्षोत्तारौ	क्षोत्तारः
	क्षोत्तासि	क्षोत्तास्वः	क्षोत्तास्व
	क्षोत्तास्मि	क्षोत्तास्वः	क्षोत्तास्मः
भ०	क्षोत्स्यसि	क्षोत्स्यतः	क्षोत्स्यन्ति
	क्षोत्स्यसि	क्षोत्स्यथः	क्षोत्स्यथ
	क्षोत्स्यामि	क्षोत्स्यावः	क्षोत्स्यामः
क्रि०	अक्षोत्स्यत्	अक्षोत्स्यताम्	अक्षोत्स्यन्
	अक्षोत्स्यः	अक्षोत्स्यतम्	अक्षोत्स्यत
	अक्षोत्स्यम्	अक्षोत्स्याव	अक्षोत्स्याम
व०	क्षुन्ते	क्षुन्दाते	क्षुन्दते
	क्षुन्ते	क्षुन्दाये	क्षुन्दध्वे
	क्षुन्दे	क्षुन्द्रहे	क्षुन्द्राहे
स०	क्षुन्दीत	क्षुन्दीयाताम्	क्षुन्दीरन्
	क्षुन्दीथाः	क्षुन्दीयाथाम्	क्षुन्दीध्वम्
	क्षुन्दीय	क्षुन्दीवहि	क्षुन्दीमहि
प०	क्षुन्ताम्	क्षुन्दाताम्	क्षुन्दताम्
	क्षुन्स्व	क्षुन्दाथाम्	क्षुन्दध्वम्
	क्षुण्दे	क्षुण्दावहे	क्षुण्दामहे
झ०	अक्षुन्त	अक्षुन्दाताम्	अक्षुन्दत
	अक्षुन्थाः	अक्षुन्दाथाम्	अक्षुन्दध्वम्

	अक्षुन्दि	अक्षुन्द्दि	अक्षुन्द्दि
अ०	अक्षुत	अक्षुत्साताम्	अक्षुत्सत
	अक्षुत्थाः	अक्षुत्साथाम्	अक्षुत्सध्वम्-दध्वम्
	अक्षुत्सि	अक्षुत्स्वहि	अक्षुत्स्महि
प०	चुक्षुदे	चुक्षुदाते	चुक्षुदिरे
	चुक्षुदिषे	चुक्षुदाये	चुक्षुदिध्वे
	चुक्षुदे	चुक्षुदिषहे	चुक्षुदिमहे
आ०	क्षुत्सीष्ट	क्षुत्सीयास्ताम्	क्षुत्सीरन्
	क्षुत्सीष्टाः	क्षुत्सीयास्थाम्	क्षुत्सीध्वम्
	क्षुत्सीय	क्षुत्सीवहि	क्षुत्सीमहि
प्र०	क्षोत्ता	क्षोत्तारौ	क्षोत्तारः
	क्षोत्तासे	क्षोत्तासाथे	क्षोत्ताध्वे
	क्षोत्ताहे	क्षोत्तास्वहे	क्षोत्तास्महे
भ०	क्षोत्स्यते	क्षोत्स्येते	क्षोत्स्यन्ते
	क्षोत्स्यसे	क्षोत्स्येथे	क्षोत्स्यध्वे
	क्षोत्स्ये	क्षोत्स्यावहे	क्षोत्स्यामहे
क्रि०	अक्षोत्स्यत्	अक्षोत्स्येताम्	अक्षोत्स्यन्त
	अक्षोत्स्यथाः	अक्षोत्स्येथाम्	अक्षोत्स्यध्वम्
	अक्षोत्स्ये	अक्षोत्स्यावहि	अक्षोत्स्यामहि
॥ मिद्वन्पी विदारणे ॥ फाडुं, चीरुं ।			
व०	भिन्सि	भिन्तः	भिन्दन्ति
	भिन्सि	भिन्थ	भिन्थ
	भिन्सि	भिन्द्रः	भिन्धाः
स०	भिन्धात्	भिन्धाताम्	भिन्धुः
	भिन्धाः	भिन्धातम्	भिन्धा
	भिन्धाम्	भिन्धाव	भिन्धा
प०	भिन्नु	भिन्तात्	भिन्ताम्
	भिन्दि	भिन्तात्	भिन्तम्
	भिन्धानि	भिन्दाव	भिन्ति
झ०	अभिन्त-द्	अभिन्ताम्	अभिन्त
	अभिन्तः-त-द्	अभिन्तम्	अभिन्त
	अभिन्दम्	अभिन्द्र	अभिन्
अ०	अभिदत्	अभिदताम्	अभिदन्
	अभिदः	अभिदतम्	अभिदत
	अभिदम्	अभिदाव	अभिदाम

	अभैत्सीत्	अभैत्ताम्	अभैत्सुः
	अभैत्सीः	अभैत्तम्	अभैत्त
	अभैत्सम्	अभैत्स्व	अभैत्स्म
प०	विभेद	विभिदतुः	विभिदुः
	विभेदिष्य	विभिदथुः	विभिद
	विभेद	विभिदिष्य	विभिदिम
आ०	भिधात्	भिधास्ताम्	भिधासुः
	भिधाः	भिधास्तम्	भिधास्त
	भिधासम्	भिधास्व	भिधास्म
प्र०	भेत्ता	भेत्तारौ	भेत्तारः
	भेत्तासि	भेत्ताव्यः	भेत्ताव्य
	भेत्तास्मि	भेत्ताव्यः	भेत्तास्मः
भ०	भेत्स्यति	भेत्स्यतः	भेत्स्यन्ति
	भेत्स्यसि	भेत्स्यथः	भेत्स्यथ
	भेत्स्यामि	भेत्स्यावः	भेत्स्यामः
क्रि०	अभेत्स्यत	अभेत्स्यताम्	अभेत्स्यन्
	अभेत्स्यः	अभेत्स्यतम्	अभेत्स्यत
	अभेत्स्यम्	अभेत्स्याव	अभेत्स्याम
व०	भिन्दे	भिन्दाते	भिन्दते
	भिन्दसे	भिन्दाथे	भिन्द्वे
	भिन्दे	भिन्द्वहे	भिन्द्वहे
स०	भिन्दीत्	भिन्दीयाताम्	भिन्दीरन्
	भिन्दीयाः	भिन्दीयाथाम्	भिन्दीष्वम्
	भिन्दीय	भिन्दीवहि	भिन्दीमहि
प०	भिन्ताम्	भिन्दाताम्	भिन्दताम्
	भिन्त्व	भिन्दाथाम्	भिन्द्वम्
क्रि०	भिन्दे	भिन्दावहे	भिन्दावहे
अ०	अभिन्त	अभिन्दाताम्	अभिन्दत
अ०	अभिन्त्याः	अभिन्दाथाम्	अभिन्द्वम्
प०	अभिन्द	अभिन्दाहि	अभिन्दाहि
अ०	अभिन्त	अभिन्ताताम्	अभिन्तत
अ०	अभिन्त्याः	अभिन्ताथाम्	अभिन्द्वम्
			अभिन्द्वम्
१	अभित्सि	अभित्सवहि	अभित्समहि
स०	विभिदे	विभिदाते	विभिदिरे
२	विभिदिषे	विभिदाथे	विभिदिष्वे
३	विभिदे	विभिदिष्वहे	विभिदिमहे
४			
५			

आ०	भित्सीष्ट	भित्सीयास्ताम्	भित्सीरन्
	भित्सीष्टाः	भित्सीयास्थाम्	भित्सीष्वम्
	भित्सीय	भित्सीवहि	भित्सीमहि
प्र०	भेत्ता	भेत्तारौ	भेत्तारः
	भेत्तासे	भेत्तासाथे	भेत्ताव्वे
	भेत्ताहे	भेत्तास्वहे	भेत्तास्महे
भ०	भेत्स्यते	भेत्स्येते	भेत्स्यन्ते
	भेत्स्यसे	भेत्स्येथे	भेत्स्यव्वे
	भेत्स्ये	भेत्स्यावहे	भेत्स्यामहे
क्रि०	अभेत्स्यत	अभेत्स्येताम्	अभेत्स्यन्त
	अभेत्स्यथाः	अभेत्स्येथाम्	अभेत्स्यष्वम्
	अभेत्स्ये	अभेत्स्यावहि	अभेत्स्यामहि
	छिदम्पी-द्वैधीकरणे	अद्वैधस्य	पृथक्त्वे
	वे	भाग	करवा, छेदवुं,
व०	छिनत्ति	छिन्त	छिन्दन्ति
	छिनत्सि	छिन्त्यः	छिन्त्य
	छिनन्ति	छिन्तः	छिन्तः
	व्यवच्छिनत्ति	परिच्छिनत्ति	
		अवच्छिनत्ति	
स०	छिन्धात्	छिन्धाताम्	छिन्तुः
	छिन्धाः	छिन्धातम्	छिन्धात
	छिन्धाम्	छिन्धाव	छिन्धाम
प०	छिन्तु	छिन्तात	छिन्ताम्
	छिन्दि	छिन्तात	छिन्तम्
	छिन्तानि	छिन्ताव	छिन्तदाम
भ०	अच्छिनत्-द्	अच्छिन्ताम्	अच्छिन्दन्
	अच्छिनः-त-द्	अच्छिन्तम्	अच्छिन्त
	अच्छिनदम्	अच्छिन्त	अच्छिन्त
अ०	अच्छिदत्	अच्छिदताम्	अच्छिदन्
	अच्छिदः	अच्छिदतम्	अच्छिदत
	अच्छिदम्	अच्छिदाव	अच्छिदाम
प०	विच्छेद	विच्छिदतुः	विच्छिदुः
	विच्छेदिष्य	विच्छिदथुः	विच्छिद
	विच्छेद	विच्छिदिष्य	विच्छिदिम
आ०	छिधात्	छिधास्ताम्	छिधासुः
	छिधाः	छिधास्तम्	छिधास्त

छिद्यासम्	छिद्यास्व	छिद्यास्म
श्व० छेत्ता	छेत्तारौ	छेत्तारः
छेत्तासि	छेत्तास्यः	छेत्तास्य
छेत्तास्मि	छेत्तास्वः	छेत्तास्मः
भ० छेत्स्यति	छेत्स्यतः	छेत्स्यन्ति
छेत्स्यसि	छेत्स्यथः	छेत्स्यथ
छेत्स्यामि	छेत्स्यावः	छेत्स्यामः
क्रि० अछेत्स्यत	अछेत्स्यताम्	अछेत्स्यन्त
अछेत्स्यः	अछेत्स्यतम्	अछेत्स्यत
अछेत्स्यम्	अछेत्स्याव	अछेत्स्याम
व० छिन्ते	छिन्दाते	छिन्दते
छिन्तसे	छिन्दाथे	छिन्दध्वे
छिन्दे	छिन्दध्वे	छिन्धाहे
स० छिन्दीत	छिन्दीयाताम्	छिन्दीरन्
छिन्दीथाः	छिन्दीयाथाम्	छिन्दीध्वम्
छिन्दीय	छिन्दीवहि	छिन्दीमहि
प० छिन्ताम्	छिन्दाताम्	छिन्दताम्
छिन्तस्व	छिन्दाथाम्	छिन्दध्वम्
छिनदै	छिनदावहे	छिनदामहे
झ० अछिन्त	अछिन्दाताम्	अछिन्दत
अछिन्तथाः	अछिन्दाथाम्	अछिन्दध्वम्
अछिन्ति	अछिन्तहि	अछिन्तहि
अ० अछिन्त	अछिन्ताताम्	अछिन्तत
अछिन्तथाः	अछिन्ताथाम्	अछिन्दध्वम्
अछिन्तध्वम्		
अछिन्ति	अछिन्तवहि	अछिन्तमहि
प० विच्छिन्दे	विच्छिन्दाते	विच्छिन्दते
विच्छिन्दिषे	विच्छिन्दाथे	विच्छिन्दिष्वे
विच्छिन्दे	विच्छिन्दिष्वे	विच्छिन्दिमहे
आ० छित्सीष्ट	छित्सीयास्ताम्	छित्सीरन्
छित्सीष्टा	छित्सीयास्याम्	छित्सीध्वम्
छित्सीय	छित्सीवहि	छित्सीमहि
श्व० छेत्ता	छेत्तारौ	छेत्तारः
छेत्तासे	छेत्तासाथे	छेत्ताध्वे
छेत्ताहे	छेत्तास्वहे	छेत्तास्महे
भ० छेत्स्यते	छेत्स्येते	छेत्स्यन्ते

छेत्स्यते	छेत्स्येथे	छेत्स्यध्वे
छेत्स्ये	छेत्स्यावहे	छेत्स्यामहे
क्रि० अछेत्स्यत	अछेत्स्येताम्	अछेत्स्यन्त
अछेत्स्यथाः	अछेत्स्येथाम्	अछेत्स्यध्वम्
अछेत्स्ये	अछेत्स्यावहि	अछेत्स्यामहि
॥ ऊर्द्ध्वम्पी दीप्तिदेवनयोः ॥ दीपवुं, घोमवुं		
व० कृणति	कृन्तः	कृन्दन्ति
कृणत्सि	कृन्तथः	कृन्तथ
कृणन्ति	कृन्तः	कृन्तः
स० कृन्वात्	कृन्वाताम्	कृन्वाः
कृन्वाः	कृन्वातम्	कृन्वात
कृन्वाम्	कृन्वाव	कृन्वाम
प० कृणत्तु	कृन्तात्	कृन्ताम्
कृन्ति	कृन्तम्	कृन्त
कृण्वानि	कृण्वाव	कृण्वाम
झ० अकृणत्-द्	अकृन्ताम्	अकृन्तन्
अकृणत्-तु-द्	अकृन्तम्	अकृन्त
अकृण्वम्	अकृन्वाव	अकृन्वाम
अ० अकृण्वत्	अकृण्वताम्	अकृण्वन्
अकृण्वः	अकृण्वतम्	अकृण्वत
अकृण्वम्	अकृण्वाव	अकृण्वाम
अकृण्वीत्	अकृण्विषाम्	अकृण्विषुः
अकृण्वीः	अकृण्विषम्	अकृण्विष
अकृण्विषम्	अकृण्विषव	अकृण्विषम
प० वच्छिर्द	वच्छिर्दतुः	वच्छिर्दुः
वच्छिर्दिष	वच्छिर्दथुः	वच्छिर्द
वच्छिर्द	वच्छिर्दिष	वच्छिर्दिम
आ० कृषात्	कृषास्ताम्	कृषास्तुः
कृषाः	कृषास्तम्	कृषास्त
कृषासम्	कृषास्व	कृषास्म
श्व० कर्दिता	कर्दितारौ	कर्दितारः
कर्दितसि	कर्दितास्थः	कर्दितास्थ
कर्दितास्मि	कर्दितास्वः	कर्दितास्मः
भ० कर्दिष्यति	कर्दिष्यतः	कर्दिष्यन्ति
कर्दिष्यसि	कर्दिष्यथः	कर्दिष्यथ
कर्दिष्यामि	कर्दिष्यावः	कर्दिष्यामः

छत्स्यति	छत्स्यतः	छत्स्यन्ति
छत्स्यसि	छत्स्यथः	छत्स्यथ
छत्स्यामि	छत्स्यावः	छत्स्यामः
क्रि० अच्छदिष्यत	अच्छदिष्यताम्	अच्छदिष्यन्
अच्छदिष्यः	अच्छदिष्यतम्	अच्छदिष्यत
अच्छदिष्यम्	अच्छदिष्याव	अच्छदिष्याम
अच्छत्स्यत	अच्छत्स्यताम्	अच्छत्स्यन्
अच्छत्स्यः	अच्छत्स्यतम्	अच्छत्स्यत
अच्छत्स्यम्	अच्छत्स्याव	अच्छत्स्याम
व० कृन्ते	कृन्ताते	कृन्दते
कृन्ते	कृन्दाते	कृन्द्ते
कृन्दे	कृन्दाते	कृन्द्महे
स० कृन्दीत	कृन्दीयाताम्	कृन्दीरन्
कृन्दीयाः	कृन्दीयायाम्	कृन्दीष्वम्
कृन्दीय	कृन्दीवहि	कृन्दीमहि
प० कृन्ताम्	कृन्दाताम्	कृन्दातम्
कृन्त्व	कृन्दायाम्	कृन्द्म
कृन्त	कृन्दावहे	कृन्तामहे
झ० अकृन्त	अकृन्ताताम्	अकृन्दत
अकृन्त्याः	अकृन्दायाम्	अकृन्द्म
अकृन्दि	अकृन्दावहि	अकृन्दिमहि
अ० अच्छदिष्ट	अच्छदिषाताम्	अच्छदिषत
अच्छदिष्टाः	अच्छदिषायाम्	अच्छदिष्ट्वम्
अच्छदिषि	अच्छदिष्वहि	अच्छदिषमहि
प० अकृन्दे	अकृन्दाते	अकृन्दिरे
अकृन्दिषे	अकृन्ते	अकृन्दाये
अकृन्दे	अकृन्दिषहे	अकृन्दिमहे
आ० छदिषीष्ट	छदिषीयास्ताम्	छदिषीरन्
छदिषीष्टाः	छदिषीयास्याम्	छदिषीष्वम्
छदिषीय	छदिषीवहि	छदिषीमहि
अ० छदिता	छदितारौ	छदितारः
छदितासे	छदितासाये	छदिताच्चे
छदितादे	छदितास्वहे	छदितास्महे
म० छदिष्यते	छदिष्येते	छदिष्यन्ते
छदिष्यसे	छदिष्येथे	छदिष्यच्चे

छदिष्ये	छदिष्यावहे	छदिष्यामहे
छत्स्यते	छत्स्येते	छत्स्यन्ते
छत्स्यसे	छत्स्येथे	छत्स्यच्चे
छत्स्ये	छत्स्यावहे	छत्स्यामहे
क्रि० अच्छदिष्यत	अच्छदिष्येताम्	अच्छदिष्यन्
अच्छदिष्यथाः	अच्छदिष्येथाम्	अच्छदिष्यध्वम्
अच्छदिष्ये	अच्छदिष्यावहि	अच्छदिष्यामहि
अच्छत्स्यत	अच्छत्स्येताम्	अच्छत्स्यन्त
अच्छत्स्यथाः	अच्छत्स्येथाम्	अच्छत्स्यध्वम्
अच्छत्स्ये	अच्छत्स्यावहि	अच्छत्स्यामहि

॥ उत्तुङ्गी-हिसानादरयोः ॥ मारुं

अनादर करवो

व० तृणति	तृणतः	तृणन्ति
तृणत्ति	तृणथः	तृणथ
तृणामि	तृणावः	तृणामः
स० तृणात्	तृणाताम्	तृणुः
तृणाः	तृणातम्	तृणात
तृणाम्	तृणाव	तृणाम
प० तृणतु	तृणात	तृणाम्
तृण्ति	तृणात	तृणम्
तृणानि	तृणाव	तृणाम
झ० अतृणत-न्	अतृणताम्	अतृणन्
अतृणः-त-न्	अतृणतम्	अतृणत
अतृणम्	अतृणाव	अतृणाम
अ० अतृणत	अतृणताम्	अतृणन्
अतृणः	अतृणतम्	अतृणत
अतृणम्	अतृणाव	अतृणाम
अतृणति	अतृणिताम्	अतृणितुः
अतृणीः	अतृणिताम्	अतृणिता
अतृणिम्	अतृणिव	अतृणिम
प० ततर्द	ततृदतुः	ततृदुः
ततर्दिथ	ततृदथुः	ततृद
ततर्द	ततृदिव	ततृदिम
आ० तृणात्	तृणास्ताम्	तृणासुः
तृणाः	तृणास्तम्	तृणास्त
तृणासम्	तृणास्व	तृणास्म

अ० तर्दिता तर्दितारौ तर्दितारः
 तर्दितासि तर्दितास्थः तर्दितास्थ
 तर्दितास्मि तर्दितास्वः तर्दितास्मः
 भ० तर्दिष्यति तर्दिष्यतः तर्दिष्यन्ति
 तर्दिष्यसि तर्दिष्यथः तर्दिष्यथ
 तर्दिष्यामि तर्दिष्यावः तर्दिष्यामः
 तत्स्यति तत्स्यतः तत्स्यन्ति
 तत्स्यसि तत्स्यथः तत्स्यथ
 तत्स्यामि तत्स्यावः तत्स्यामः
 क्रि० अतत्स्यत् अतत्स्यताम् अतत्स्यन्
 अतत्स्यः अतत्स्यतम् अतत्स्यत
 अतत्स्यम् अतत्स्याव अतत्स्याम
 अतर्दिष्यत् अतर्दिष्यताम् अतर्दिष्यन्
 अतर्दिष्यः अतर्दिष्यतम् अतर्दिष्यत
 अतर्दिष्यम् अतर्दिष्याव अतर्दिष्याम
 व० तुन्ते तुन्ताते तुन्तते
 तुन्तसे तुन्ताथे तुन्तसे
 तुन्ते तुन्तवहे तुन्तवहे
 स० तुन्तीत तुन्तीयाताम् तुन्तीरन्
 तुन्तीथाः तुन्तीयाथाम् तुन्तीष्वम्
 तुन्तीय तुन्तीयहि तुन्तीमहि
 प० तुन्ताम् तुन्ताताम् तुन्ताताम्
 तुन्तस्व तुन्ताथाम् तुन्तस्वम्
 तुन्तसे तुन्तावहे तुन्तामहे
 अ० अतुन्त अतुन्ताताम् अतुन्त
 अतुन्थाः अतुन्थाथाम् अतुन्तष्वम्
 अतुन्दि अतुन्दिषहि अतुन्दिमहि
 अ० अतर्दिष्ट अतर्दिषाताम् अतर्दिषत
 अतर्दिष्टाः अतर्दिषाथाम् अतर्दिष्टवम्
 अतर्दिषि अतर्दिषवहि अतर्दिषमहि
 मतान्तरे सर्वत्रेतादृशस्थले द्व्यधटितं
 रूपम्भवति, यथा अतर्दिष्टमिति ।
 प० तत्तुदे तत्तुदाते तत्तुदिरे
 तत्तुदिषे तत्तुत्से तत्तुदाथे तत्तुदिष्वे
 तत्तुदे तत्तुदिषवहे तत्तुदिमहे

आ० तर्दिषीष्ट तर्दिषीयास्ताम् तर्दिषीरन्
 तर्दिषीष्टाः तर्दिषीयास्थाम् तर्दिषीष्वम्
 तर्दिषीथ तर्दिषीवहि तर्दिषीमहि
 तुत्सीष्टेत्याद्यपि

अ० तर्दिष्यते तर्दिष्येते तर्दिष्यन्ते
 तर्दिष्यसे तर्दिष्येथे तर्दिष्यध्वे
 तर्दिष्ये तर्दिष्यावहे तर्दिष्यामहे
 तत्स्यते तत्स्येते तत्स्यन्ते
 तत्स्यसे तत्स्येथे तत्स्यध्वे
 तत्स्ये तत्स्यावहे तत्स्यामहे

क्रि० अतर्दिष्यत अतर्दिष्येताम् अतर्दिष्यन्त
 अतर्दिष्यथाः अतर्दिष्येथाम् अतर्दिष्यध्वम्
 अतर्दिष्ये अतर्दिष्यावहि अतर्दिष्यामहि
 अतत्स्यत अतत्स्येताम् अतत्स्यन्त
 अतत्स्यथाः अतत्स्येथाम् अतत्स्यध्वम्
 अतत्स्ये अतत्स्यावहि अतत्स्यामहि
 ॥ इति वृषादय उभयपदिनः ॥

॥ अथ परस्मैपदिनः ॥

॥ वृषेप्-संपर्के ॥ संबंध करणे
 वृणक्ति । सम्पृणक्ति शक्नुम् । अपर्चीत् ।
 पपर्थ ।

॥ वृषेप्-वरणे ॥ वग्नु,
 वृणक्ति । अवर्चीत् । ववर्चिष ।
 ॥ तञ्चू-सङ्कोचने ॥ संकोच करणे
 तनक्ति । अतञ्चीत् । ततञ्च ।
 ॥ भञ्जोप्-भ्राम्येने ॥ भांगतु

अ० भनक्ति भङ्कतः भञ्जन्ति
 भनक्षि भङ्कथः भङ्कथ
 भनक्षि भङ्कवः भङ्कमः

स० भञ्ज्यात् भञ्ज्याताम् भञ्ज्युः
 भञ्ज्याः भञ्ज्याथाम् भञ्ज्यात
 भञ्ज्याम् भञ्ज्याव भञ्ज्याम

प० भनक्तु भङ्कात् भङ्काम् भञ्जन्तु
 भङ्गिषि भङ्कात् भङ्कम् भङ्क

भनजानि	भनजाव	भनजाम
झ० अभनक्-ग्	अभनक्काम्	अभनञ्जन्
अभनक्-ग्	अभनक्कम्	अभनक्क
अभनजम्	अभनञ्च	अभनञ्जम्
अ० अभाङ्क्षीत्	अभाङ्क्षकाम्	अभाङ्क्षुः
अभाङ्क्षीः	अभाङ्क्षम्	अभाङ्क्ष
अभाङ्क्षम्	अभाङ्क्षव	अभाङ्क्षम्
प० बभञ्ज	बभञ्जतुः	बभञ्जुः
बभञ्जिथ	बभङ्क्षथ	बभञ्जथुः बभञ्ज
बभञ्ज	बभञ्जिथ	बभञ्जिथम्
आ० भव्यात्	भव्यास्ताम्	भव्यासुः
भव्याः	भव्यास्तम्	भव्यास्त
भव्यास्तम्	भव्यास्व	भव्यास्वम्
ख० भङ्क्ता	भङ्क्ताः	भङ्क्ताः
भङ्क्तासि	भङ्क्तास्यः	भङ्क्तास्य
भङ्क्तासि	भङ्क्तास्वः	भङ्क्तास्वम्
भ० भङ्क्ष्यति	भङ्क्ष्यतः	भङ्क्ष्यन्ति
भङ्क्ष्यसि	भङ्क्ष्यथः	भङ्क्ष्यथ
भङ्क्ष्यामि	भङ्क्ष्यावः	भङ्क्ष्यामः
क्रि० अभङ्क्ष्यत	अभङ्क्ष्यताम्	अभङ्क्ष्यन्
अभङ्क्ष्यः	अभङ्क्ष्यतम्	अभङ्क्ष्यत
अभङ्क्ष्यम्	अभङ्क्ष्याव	अभङ्क्ष्याम
तज्जौप्	संकोचने । संकोच करवुं,	
घ० तनक्ति	तङ्क्षतः	तङ्क्षन्ति
तनक्षि	तङ्क्षथः	तङ्क्षथ
तनक्षि	तङ्क्षवः	तङ्क्षवः
स० तञ्ज्यात्	तञ्ज्याताम्	तञ्ज्युः
तञ्ज्याः	तञ्ज्यातम्	तञ्ज्यात
तञ्ज्याम्	तञ्ज्याव	तञ्ज्याम
प० तनक्तु-तङ्क्षतात्	तङ्क्षताम्	तङ्क्षन्तु
तङ्क्ष्यतङ्क्षतात्	तङ्क्षतम्	तङ्क्षत
तनजानि	तनजाव	तनजाम
झ० अतनक्-ग्	अतनक्काम्	अतनञ्जन्
अतनक्-ग्	अतनक्कम्	अतनक्क
अतनजम्	अतनञ्च	अतनञ्जम्
अ० अतञ्जीत्	अतञ्जिष्टाम्	अतञ्जिषुः

अतञ्जीः	अतञ्जिष्टम्	अतञ्जिष्ट
अतञ्जिषम्	अतञ्जिष्व	अतञ्जिष्वम्
अताङ्क्षीत्	अताङ्क्षताम्	अताङ्क्षुः
अताङ्क्षीः	अताङ्क्षतम्	अताङ्क्षत
अताङ्क्षम्	अताङ्क्षव	अताङ्क्षम्
प० ततञ्ज	ततञ्जतुः	ततञ्जुः
ततञ्जिथ	ततञ्ज्युः	ततञ्ज
ततञ्ज	ततञ्जिथ	ततञ्जिथम्
मतान्तरे ततङ्क्षथ	ततञ्जव	ततञ्जव-इत्यपि
आ० तव्यात्	तव्यास्ताम्	तव्यासुः
तव्याः	तव्यास्तम्	तव्यास्त
तव्यास्तम्	तव्यास्व	तव्यास्वम्
ख० तञ्जिता	तञ्जितारौ	तञ्जितारः
तञ्जितासि	तञ्जितास्यः	तञ्जितास्य
तञ्जितासि	तञ्जितास्वः	तञ्जितास्वम्
तङ्क्षता	तङ्क्षतारौ	तङ्क्षतारः
तङ्क्षतासि	तङ्क्षतास्यः	तङ्क्षतास्य
तङ्क्षतासि	तङ्क्षतास्वः	तङ्क्षतास्वम्
भ० तञ्जिष्यति	तञ्जिष्यतः	तञ्जिष्यन्ति
तञ्जिष्यसि	तञ्जिष्यथः	तञ्जिष्यथ
तञ्जिष्यामि	तञ्जिष्यावः	तञ्जिष्यामः
तङ्क्ष्यति	तङ्क्ष्यतः	तङ्क्ष्यन्ति
तङ्क्ष्यसि	तङ्क्ष्यथः	तङ्क्ष्यथ
तङ्क्ष्यामि	तङ्क्ष्यावः	तङ्क्ष्यामः
क्रि० अतञ्जिष्यत्	अतञ्जिष्यताम्	अतञ्जिष्यन्
अतञ्जिष्यः	अतञ्जिष्यतम्	अतञ्जिष्यत
अतञ्जिष्यम्	अतञ्जिष्याव	अतञ्जिष्याम
अतङ्क्ष्यत	अतङ्क्ष्यताम्	अतङ्क्ष्यन्
अतङ्क्ष्यः	अतङ्क्ष्यतम्	अतङ्क्ष्यत
अतङ्क्ष्यम्	अतङ्क्ष्याव	अतङ्क्ष्याम
मुजैप्-पालनाभ्यवहारयोः	अभ्यवहारो	
मोजनम् ॥	पालवुं, जमवुं,	
व० मुनक्ति	मुङ्क्षतः	मुङ्क्षन्ति
मुनक्षि	मुङ्क्षथः	मुङ्क्षथ
मुनक्षि	मुङ्क्षवः	मुङ्क्षवः
मुनक्ति	मुचम्	पालयतीत्यर्थः ।

ङ० आनक्-ग् आङ्क्ताम् आङ्जन
 आनक्-ग् आङ्क्ताम् आङ्क
 आनजम् आङ्ज् आङ्जम्
 अ० आङ्जीत् आङ्जिष्टम् आङ्जिषुः
 आङ्जीः आङ्जिष्टम् आङ्जिष्ट
 आङ्जिषम् आङ्जिष्व आङ्जिषम्
 ष० आनञ्ज आनञ्जतुः आनञ्जुः
 आनञ्जिष आनञ्जिषुः आनञ्ज
 आनञ्ज आनञ्जिष्व आनञ्जिषम्
 मतान्तरे आनङ्क्थ आनङ्क्थ्व आनङ्क्थम्
 आ० अङ्ग्यात् अङ्ग्यास्ताम् अङ्ग्यास्तुः
 अङ्ग्याः अङ्ग्यास्ताम् अङ्ग्यास्त
 अङ्ग्यासम् अङ्ग्यास्व अङ्ग्यास्म
 ऋ० अङ्गिता अङ्गितारौ अङ्गितारः
 अङ्गितासि अङ्गितास्थः अङ्गितास्थ
 अङ्गितास्मि अङ्गितास्वः अङ्गितास्मः
 अङ्का अङ्कारौ अङ्कारः
 अङ्कासि अङ्कास्थः अङ्कास्थ
 अङ्कास्मि अङ्कास्वः अङ्कास्मः
 भ० अङ्गिष्यति अङ्गिष्यतः अङ्गिष्यन्ति
 अङ्गिष्यसि अङ्गिष्यथ अङ्गिष्यथ
 अङ्गिष्यामि अङ्गिष्यावः अङ्गिष्यामः
 अङ्क्ष्यति अङ्क्ष्यतः अङ्क्ष्यन्ति
 अङ्क्ष्यसि अङ्क्ष्यथः अङ्क्ष्यथ
 अङ्क्ष्यामि अङ्क्ष्यावः अङ्क्ष्यामः
 क्रि० आङ्गिष्यत् आङ्गिष्यताम् आङ्गिष्यन्
 आङ्गिष्यः आङ्गिष्यताम् आङ्गिष्यत
 आङ्गिष्यम् आङ्गिष्याव आङ्गिष्याम
 आङ्क्ष्यत् आङ्क्ष्यताम् आङ्क्ष्यन्
 आङ्क्ष्यः आङ्क्ष्यताम् आङ्क्ष्यत
 आङ्क्ष्यम् आङ्क्ष्याव आङ्क्ष्याम
 ॥ औषिजैप्-भयचलनयोः ॥ बीडु
 चालु
 ष० विनक्ति विङ्क्ताः विङ्जन्ति
 विनक्षि विङ्क्थ्व विङ्क्थ्व
 विनङ्मि विङ्क्थ्वः विङ्क्थ्वम्

॥ उच्चिन्कि ॥

स० विङ्ग्यात् विङ्ग्याताम् विङ्ग्युः
 विङ्ग्याः विङ्ग्याताम् विङ्ग्यात
 विङ्ग्याम् विङ्ग्याव विङ्ग्याम
 ष० विनक्तु विङ्क्तात् विङ्क्ताम् विङ्जन्तु
 विङ्क्थ्व विङ्क्तात् विङ्क्ताम् विङ्क्ता
 विनजानि विनजाव विनजाम
 ङ० अविनक्-ग् अविङ्क्ताम् अविङ्जन
 अविनक्-ग् अविङ्क्ताम् अविङ्क्ता
 अविनजम् अविङ्ज्व अविङ्जम्
 अ० अविजीत् अविजिष्टम् अविजिषुः
 अविजीः अविजिष्टम् अविजिष्ट
 अविजिषम् अविजिष्व अविजिषम्
 ष० विवेज विविजतुः विविजुः
 विविजिष्व विविजिषुः विविज
 विवेज विविजिष्व विविजिषम्
 आ० विङ्ग्यात् विङ्ग्यास्ताम् विङ्ग्यास्तुः
 विङ्ग्याः विङ्ग्यास्ताम् विङ्ग्यास्त
 विङ्ग्यासम् विङ्ग्यास्व विङ्ग्यास्म
 ऋ० विजिता विजितारौ विजितारः
 विजितासि विजितास्थः विजितास्थ
 विजितास्मि विजितास्वः विजितास्मः
 भ० विजिष्यति विजिष्यतः विजिष्यन्ति
 विजिष्यसि विजिष्यथः विजिष्यथ
 विजिष्यामि विजिष्यावः विजिष्यामः
 क्रि० विजिष्यत् विजिष्यताम् विजिष्यन्
 विजिष्यः विजिष्यताम् विजिष्यत
 विजिष्यम् विजिष्याव विजिष्याम

॥ कृतेप्-वेष्टने ॥ विटवु

ष० कृणन्ति कृन्तः कृन्तन्ति
 कृणन्ति कृन्तः कृन्तन्ति
 कृणन्ति कृन्तः कृन्तन्ति
 स० कृन्त्यात् कृन्त्याताम् कृन्त्युः
 कृन्त्याः कृन्त्याताम् कृन्त्यात
 कृन्त्याम् कृन्त्याव कृन्त्याम

प० कृणत्तु	कृन्तात्	कृन्ताम्	कृन्तन्तु
कृन्तिष्व	कृन्तात्	कृन्तम्	कृन्त
कृणतानि	कृणताव	कृणताम्	
झ० अकृणत-द्	अकृन्ताम्	अकृन्तन्	
अकृणत-द्	अकृन्तम्	अकृन्त	
अकृणतम्	अकृन्त्व	अकृन्म	
अ० अकर्तीत्	अकर्तिशम्	अकर्तिषुः	
अकर्तीः	अकर्तिष्टम्	अकर्तिष्ट	
अकर्तिषम्	अकर्तिष्व	अकर्तिष्म	
प० चकर्त	चकृततुः	चकृतुः	
चकर्तिश्च	चकृतथुः	चकृत	
चकर्त	चकृतिष्व	चकृतिष्म	
आ० कृत्यात्	कृत्यास्ताम्	कृत्यास्तुः	
कृत्याः	कृत्यास्तम्	कृत्यास्त	
कृत्यास्तम्	कृत्यास्व	कृत्यास्म	
अ० कर्तिता	कर्तितारौ	कर्तितारः	
कर्तितासि	कर्तितास्थः	कर्तितास्थ	
कर्तितास्मि	कर्तितास्वः	कर्तितास्मः	
अ० कर्तिष्यति	कर्तिष्यतः	कर्तिष्यन्ति	
कर्तिष्यसि	कर्तिष्यथः	कर्तिष्यथ	
कर्तिष्यामि	कर्तिष्यावः	कर्तिष्यामः	
कर्त्स्यति	कर्त्स्यतः	कर्त्स्यन्ति	
कर्त्स्यसि	कर्त्स्यथः	कर्त्स्यथ	
कर्त्स्यामि	कर्त्स्यावः	कर्त्स्यामः	
क्रि० अकर्तिष्यत्	अकर्तिष्यताम्	अकर्तिष्यन्	
अकर्तिष्यः	अकर्तिष्यतम्	अकर्तिष्यत	
अकर्तिष्यम्	अकर्तिष्याव	अकर्तिष्याम	
अकर्त्स्यत्	अकर्त्स्यताम्	अकर्त्स्यन्	
अकर्त्स्यः	अकर्त्स्यतम्	अकर्त्स्यत	
अकर्त्स्यम्	अकर्त्स्याव	अकर्त्स्याम	
॥ उन्दैप्-क्लेदने ॥	मीनु	यद्वुं	
उनन्ति । औन्दीत् ।	उन्दाञ्चकार ।		
॥ शिष्टं-पू-विशेषणे ।	विशेष	करवुं	
व० शिनष्टि	शिष्टः	शिषन्ति	
शिनक्षि	शिष्टः	शिष्ट	
शिनष्मि	शिष्वः	शिष्मः	

स० शिष्यात्	शिष्याताम्	शिष्युः
शिष्याः	शिष्यातम्	शिष्यात
शिष्याम्	शिष्याव	शिष्याम
प० शिनष्टु	शिष्टात्	शिष्टाम्
शिषिद्व	शिषिद्व	शिष्टम्
शिषिषाणि	शिषिषाव	शिषिषाम
झ० अशिनष्ट-द्	अशिष्टाम्	अशिषन्
अशिनष्ट-द्	अशिष्टम्	अशिष्ट
अशिनष्टम्	अशिष्व	अशिष्म
अ० अशिषत्	अशिषताम्	अशिषन्
अशिषः	अशिषतम्	अशिषत
अशिषम्	अशिषाव	अशिषाम
प० शिशेष	शिशिषतुः	शिशिषुः
शिशेषिष्व	शिशिषथुः	शिशिष
शिशेष	शिशिषिष्व	शिशिषिष्म
आ० शिष्यान्	शिष्यास्ताम्	शिष्यास्तुः
शिष्याः	शिष्यास्तम्	शिष्यास्त
शिष्यास्तम्	शिष्यास्व	शिष्यास्म
अ० शेष्टा	शेष्टारौ	शेष्टारः
शेष्टासि	शेष्टास्थः	शेष्टास्थ
शेष्टास्मि	शेष्टास्वः	शेष्टास्मः
अ० शेष्यति	शेष्यतः	शेष्यन्ति
शेष्यसि	शेष्यथः	शेष्यथ
शेष्यामि	शेष्यावः	शेष्यामः
क्रि० अशेष्यत्	अशेष्यताम्	अशेष्यन्
अशेष्यः	अशेष्यतम्	अशेष्यत
अशेष्यम्	अशेष्याव	अशेष्याम
॥ पिष्टं-पू-संघर्षणे ॥	दळवु, चूरा	
	करवा,	
व० पिनष्टि	पिष्टः	पिषन्ति
पिनक्षि	पिष्टः	पिष्ट
पिनष्मि	पिष्वः	पिष्मः
स० पिष्यात्	पिष्याताम्	पिष्युः
पिष्याः	पिष्यातम्	पिष्यात
पिष्याम्	पिष्याव	पिष्याम
प० पिनष्टु	पिष्टात्	पिष्टाम्
	पिष्व	पिष्व

पिण्डिह	पिण्डिह	पिण्डम्	पिण्ड
पिनषाणि	पिनषाव	पिनषाम	
अ० अपिनट्-ह	अपिण्डम्	अपिणन्	
अपिनट्-ह	अपिण्डम्	अपिण्ड	
अपिनषम्	अपिण्व	अपिण्व	
अ० अपिषत्	अपिषताम्	अपिषन्	
अपिषः	अपिषतम्	अपिषत	
अपिषम्	अपिषाव	अपिषाम	
प० पिपेव	पिपिषत्तुः	पिपिषुः	
पिपेविष	पिपिषथुः	पिपिष	
पिपेव	पिपिषिव	पिपिषिव	
आ० पिष्यात्	पिष्यास्ताम्	पिष्यासुः	
पिष्याः	पिष्यास्तम्	पिष्यास्त	
पिष्यासम्	पिष्यास्व	पिष्यास्व	
अ० पेष्टा	पेष्टारौ	पेष्टारः	
पेष्टासि	पेष्टास्थः	पेष्टास्थ	
पेष्टास्मि	पेष्टास्वः	पेष्टास्वः	
अ० पेक्षति	पेक्षतः	पेक्षन्ति	
पेक्षसि	पेक्षथः	पेक्षथ	
पेक्षामि	पेक्ष्यावः	पेक्ष्यामः	
कि० अपेक्ष्यत्	अपेक्ष्यताम्	अपेक्ष्यन्	
अपेक्ष्यः	अपेक्ष्यतम्	अपेक्ष्यत	
अपेक्ष्यम्	अपेक्ष्याव	अपेक्ष्याम	

॥ हिस्तु-तुहट्-हिस्तायाम् ॥ मारुडु,

अ० दिनस्ति	हिस्तः	हिस्तन्ति	
दिनस्ति	हिस्थः	हिस्थ	
दिनस्मि	हिस्वः	हिस्वः	
स० हिस्यात्	हिस्यानाम्	हिस्त्युः	
हिस्याः	हिस्यातम्	हिस्यात	
हिस्याम्	हिस्याव	हिस्याम	
प० हिनस्तु	हिस्तात्	हिस्ताम्	हिसन्तु
हिन्धि	हिन्धि	हिस्तात्	हिस्तम्
हिनसानि	हिनसाव	हिनसाम	
अ० अदिनत्-ह	अहिस्ताम्	अहिसन्	
अदिनः-त्-ह	अहिस्तम्	अहिस्त	

अदिनसम्	अहिस्व	अहिस्म	
अ० अहिसीत्	अहिंसिताम्	अहिंसिषुः	
अहिसीः	अहिंसिष्टम्	अहिंसिष्ट	
अहिंसिषम्	अहिंसिष्व	अहिंसिष्व	
प० जिहिंस	जिहिंसतुः	जिहिंसुः	
जिहिंसिष	जिहिंसथुः	जिहिंस	
जिहिंस	जिहिंसिव	जिहिंसिव	
आ० हिस्यात्	हिस्यास्ताम्	हिस्यासुः	
हिस्याः	हिस्यास्तम्	हिस्यास्त	
हिस्यासम्	हिस्यास्व	हिस्यास्व	
अ० हिंसिता	हिंसितारौ	हिंसितारः	
हिंसितासि	हिंसितास्थः	हिंसितास्थ	
हिंसितास्मि	हिंसितास्वः	हिंसितास्वः	
अ० हिंसिष्यति	हिंसिष्यतः	हिंसिष्यन्ति	
हिंसिष्यसि	हिंसिष्यथः	हिंसिष्यथ	
हिंसिष्यामि	हिंसिष्यावः	हिंसिष्यामः	
कि० अहिंसिष्यत्	अहिंसिष्यताम्	अहिंसिष्यन्	
अहिंसिष्यः	अहिंसिष्यतम्	अहिंसिष्यत	
अहिंसिष्यम्	अहिंसिष्याव	अहिंसिष्याम	
अ० तुणेहि	तुण्डः	तुहन्ति	
तुणेहि	तुण्डः	तुण्ड	
तुणेहि	तुहः	तुहः	
स० तुंघात्	तुंघाताम्	तुंघुः	
तुंघाः	तुंघातम्	तुंघात	
तुंघाम्	तुंघाव	तुंघाम	
प० तुणेहु	तुण्डात्	तुण्डाम्	तुहन्तु
तुंघिह	तुण्डि	तुण्डम्	तुण्ड
नण्डानि	तुण्डाव	तुण्डाम	
अ० अतुणेह	अतुण्डाम्	अतुण्डन्	
अतुणेह	अतुण्डम्	अतुण्ड	
अतुण्डम्	अतुण्ड	अतुण्ड	
अ० अतर्हीत्	अतर्हिष्टाम्	अतर्हिष्टुः	
अतर्हीः	अतर्हिष्टम्	अतर्हिष्ट	
अतर्हिषम्	अतर्हिष्व	अतर्हिष्व	
प० ततर्ह	नतर्हन्तुः	ततर्हः	

ततर्हिथ	ततृहथुः	ततृह
ततर्ह	ततृहिष	ततृहिम
आ०तृह्यात्	तृह्यास्ताम्	तृह्यासुः
तृह्याः	तृह्यास्तम्	तृह्यास्त
तृह्यासम्	तृह्यास्व	तृह्यास्म
प्रथ०तर्हिता	तर्हितारौ	तर्हितारः
तर्हितासि	तर्हितास्थः	तर्हितास्थ
तर्हितास्मि	तर्हितास्वः	तर्हितास्मः
अ० तर्हिष्यति	तर्हिष्यतः	तर्हिष्यन्ति
तर्हिष्यसि	तर्हिष्यथः	तर्हिष्यथ
तर्हिष्यामि	तर्हिष्यावः	तर्हिष्यामः
क्रि०अतर्हिष्यत्	अतर्हिष्यताम्	अतर्हिष्यन्
अतर्हिष्यः	अतर्हिष्यतम्	अतर्हिष्यत
अतर्हिष्यम्	अतर्हिष्याव	अतर्हिष्याम
॥ इति रुधादयः परस्मैपदिनः ॥		

॥ अथात्मनेपदिनः ॥

॥ विदिप्-दैन्ये, ॥ खेद पामवो

अ० खिन्ते	खिन्दाते	खिन्दते
खिन्स्ते	खिन्दाथे	खिन्दूष्वे
खिन्दे	खिन्द्रहे	खिन्द्राहे
स० खिन्दीत	खिन्दीयाताम्	खिन्दीरन्
खिन्दीयाः	खिन्दीयाथाम्	खिन्दीष्वम्
खिन्दीय	खिन्दीवहि	खिन्दीमहि
प० खिन्ताम्	खिन्दाताम्	खिन्दताम्
खिन्स्व	खिन्दाथाम्	खिन्दूष्वम्
खिनदै	खिनदावहे	खिनदामहे
झ० अखिन्त	अखिन्दाताम्	अखिन्दत
अखिन्थाः	अखिन्दाथाम्	अखिन्दूष्वम्
अखिन्दि	अखिन्द्रहि	अखिन्द्राहि
अ० अखित	अखित्साताम्	अखित्सत
अखित्थाः	अखित्साथाम्	अखिदूष्वम्

अखित्सि	अखित्स्वहि	अखित्स्महि
प० विखिदे	विखिदाते	विखिदिरे
विखिदिषे	विखिदाथे	विखिदिष्वे
विखिदे	विखिदिवहे	विखिदिमहे
आ०खित्सीष्ट	खित्सीयास्ताम्	खित्सीरन्
खित्सीष्ठाः	खित्सीयाथाम्	खित्सीष्वम्
खित्सीय	खित्सीवहि	खित्सीमहि
प्रथ०खेत्ता	खेत्तारौ	खेत्तारः
खेत्तासे	खेत्तासाथे	खेत्ताष्वे
खेत्ताहे	खेत्तास्वहे	खेत्तास्महे
अ० खेत्स्यते	खेत्स्येते	खेत्स्यन्ते
खेत्स्यसे	खेत्स्येथे	खेत्स्यष्वे
खेत्स्ये	खेत्स्यावहे	खेत्स्यामहे
क्रि०अखेत्स्यत	अखेत्स्येताम्	अखेत्स्यन्त
अखेत्स्यथाः	अखेत्स्येथाम्	अखेत्स्यष्वम्
अखेत्स्ये	अखेत्स्यावहि	अखेत्स्यामहि

॥ विदिप्-विचारणे ॥ विचार करवो

अ० विन्ते	विन्दाते	विन्दते
विन्स्ते	विन्दाथे	विन्दूष्वे
विन्दे	विन्द्रहे	विन्द्राहे
स० विन्दीत	विन्दीयाताम्	विन्दीरन्
विन्दीयाः	विन्दीयाथाम्	विन्दीष्वम्
विन्दीय	विन्दीवहि	विन्दीमहि
प० विन्ताम्	विन्दाताम्	विन्दताम्
विन्स्व	विन्दाथाम्	विन्दूष्वम्
विनदै	विनदावहे	विनदामहे
झ० अविन्त	अविन्दाताम्	अविन्दत
अविन्थाः	अविन्दाथाम्	अविन्दूष्वम्
अविन्दि	अविन्द्रहि	अविन्द्राहि
अ० अविन्त	अविन्ताताम्	अविन्सत
अविन्थाः	अविन्ताथाम्	अविन्दूष्वम्
अविन्दि	अविन्स्वहि	अविन्स्महि
प० विविदे	विविदाते	विविदिरे
विविदिषे	विविदाथे	विविदिष्वे
विविदे	विविदिवहे	विविदिमहे

आ० वित्सीष्ट वित्सीयास्ताम् वित्सीरन्
वित्सीष्टाः वित्सीयास्याम् वित्सीष्वम्
वित्सीय वित्सीवहि वित्सीमहि

श्व० वेत्ता वेत्तारौ वेत्तारः

वेत्ताते वेत्तासाथे वेत्ताध्वे

वेत्ताहे वेत्तास्वहे वेत्तास्महे

भ० वेत्स्यते वेत्स्येते वेत्स्यन्ते

वेत्स्यसे वेत्स्येथे वेत्स्यध्वे

वेत्स्ये वेत्स्यावहे वेत्स्यामहे

क्रि० अवेत्स्यत अवेत्स्येताम् अवेत्स्यन्त

अवेत्स्यथाः अवेत्स्येथाम् अवेत्स्यध्वम्

अवेत्स्ये अवेत्स्यावहि अवेत्स्यामहि

॥ विहन्धिपि-दीप्तौ ॥ प्रकाशवुं

ध० इन्धे इन्धाते इन्धते

इन्धसे इन्धाथे इन्धध्वे

इन्धे इन्धवहे इन्धमहे

स० इन्धीत इन्धीयाताम् इन्धीरन्

इन्धीथाः इन्धीयाथाम् इन्धीध्वम्

इन्धीय इन्धीवहि इन्धीमहि

प० इन्धाम् इन्धाताम् इन्धताम्

इन्धस्व इन्धाथाम् इन्धध्वम्

इन्धि इन्धावहे इन्धामहे

श्र० येन्ध येन्धाताम् येन्धन्त

येन्धाः येन्धाथाम् येन्धध्वम्

येन्धि येन्धवहि येन्धमहि

अ० येन्धिष्ट येन्धिषाताम् येन्धिषत

येन्धिष्टाः येन्धिषाथाम् येन्धिषध्वम्

येन्धिषि येन्धिषवहि येन्धिषमहि

प० इन्धाश्चके इन्धाश्चकाते इन्धाश्चकिरे
इन्धाश्चकृषे इन्धाश्चकाथे इन्धाश्चकृध्वे
इन्धाश्चक्रे इन्धाश्चकृवहे इन्धाश्चकृमहे
इन्धाम्बभूव । इन्धामास

समिधाश्चके समिधाश्चकाते समिधाश्चकिरे
समिधाश्चकृषे समिधाश्चकाथे समिधाश्चकृध्वे
समिधाश्चक्रे समिधाश्चकृवहे समिधाश्चकृमहे

मतान्तरे समीधे-इत्यादि रूपं न भवति

समोऽन्यत्रापि-इन्धेरामविकल्प इत्य-

न्यस्तन्मते इन्धाश्चके इधे इति

समीधे समीधाते समीधिरे

समीधिषे समीधाथे समीधिष्वे

समीधे समीधिष्वहे समीधिमहे

आ० इन्धिषीष्ट इन्धिषीयास्ताम् इन्धिषीरन्
इन्धिषीष्टाः इन्धिषीयास्याम् इन्धिषीष्वम्
इन्धिषीय इन्धिषीवहि इन्धिषीमहि

श्व० इन्धिता इन्धितारौ इन्धितारः

इन्धिताते इन्धितासाथे इन्धिताध्वे

इन्धिताहे इन्धितास्वहे इन्धितास्महे

भ० इन्धिष्यते इन्धिष्येते इन्धिष्यन्ते

इन्धिष्यसे इन्धिष्येथे इन्धिष्यध्वे

इन्धिष्ये इन्धिष्यावहे इन्धिष्यामहे

क्रि० येन्धिष्यत येन्धिष्येताम् येन्धिष्यन्त

येन्धिष्यथाः येन्धिष्येथाम् येन्धिष्यध्वम्

येन्धिष्ये येन्धिष्यावहि येन्धिष्यामहि

॥ इति रुधाद्य आत्मनेपदिनः ॥

॥ इति रुधादिगणः ॥

इतिश्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसरक्षणप्रवण-

विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविन्नशास्त्रीयभट्टारकाचार्यवर्य

श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशा-

स्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्यमुनिगुणविजय-

विरचितायां हैमधातुमालायां

॥ रुधादिगणः ॥

॥ अथ तनादयः ॥

॥ उभयपदिनः ॥

॥ तद्वयी-विस्तारे ॥ ताणवुं,
लांडु करवुं, विस्तारवुं,

ब० तनोति तनुतः तन्वन्ति
तनोषि तनुथः तनुथ
तनोमि तन्वः तनुषः तन्मः तनुमः
स० तनुयात् तनुयाताम् तनुयुः
तनुयाः तनुयातम् तनुयात
तनुयाम् तनुयाव तनुयाम
प० तनोतु तनुतात् तनुताम् तन्वन्तु
तनु तनुतात् तनुतम् तनुत
तनवानि तनवाव तनवाम
झ० अतनोत् अतनुताम् अतन्वन्
अतनोः अतनुतम् अतनुत
अतनवम् अतन्व अतनुव अतन्म अतनुम
अ० अतानीत् अतानिष्टाम् अतानिषुः
अतानीः अतानिष्टम् अतानिष्ट
अतानिषम् अतानिष्व अतानिष्व
प० ततान तेनवुः तेनुः

तेनिय तेनयुः तेन
ततान ततन तेनिय तेनिम
आ० तन्यात् तन्याताम् तन्यादुः
तन्याः तन्यातम् तन्यास्त
तन्यासम् तन्यास्व तन्यास्म
प्रब० तनिता तनितारौ तनितारः
तनितासि तनितास्वः तनितास्व
तनितास्मि तनितास्वः तनितास्म
भ० तनिष्यति तनिष्यतः तनिष्यन्ति
तनिष्यसि तनिष्यथः तनिष्यथ
तनिष्यामि तनिष्यावः तनिष्यामः
क्रि० अतनिष्यत् अतनिष्यताम् अतनिष्यन्
अतनिष्यः अतनिष्यतम् अतनिष्यत
अतनिष्यम् अतनिष्याव अतनिष्याम
ब० तनुते तन्वाते तन्वते
तनुषे तन्वाथे तनुषे
तन्वे तन्वहे तनुवहे तन्महे तनुमहे
स० तन्वीत तन्वीयानाम् तन्वीन्

तन्वीयाः	तन्वीयायाम्	तन्वीष्वम्
तन्वीय	तन्वीवहि	तन्वीमहि
प० तनुताम्	तन्वाताम्	तन्वताम्
तनुष्व	तन्वायाम्	तनुष्वम्
तनवे	तनवावहे	तनवामहे
अ० अतनुत	अतन्वाताम्	अतन्वत
अतनुयाः	अतन्वायाम्	अतनुष्वम्
अतन्वि	अतन्वहि	अतन्महि
अ० अतत	अतनिष्ट	अतनिषानाम्
अतथाः	अतनिष्ठाः	अतनिषायाम्
		अतनिहृष्वम्
		अतनिष्वम्
अतनिषि	अतनिष्वहि	अतनिष्वमहि
प० तेने	तेनाते	तेनिरे
तेनिषे	तेनाथे	तेनिष्वे
तेने	तेनिषहे	तेनिमहे
आ० तनिषीष्ट	तनिषीयास्ताम्	तनिषीरन्
तनिषीष्टाः	तनिषीयास्थाम्	तनिषीष्वम्
तनिषीय	तनिषीवहि	तनिषीमहि
अ० तनिता	तनितारौ	तनितार
तनितासे	तनितासाथे	तनितास्वे
तनिताहे	तनितास्वहे	तनितास्महे
अ० तनिष्यते	तनिष्येते	तनिष्यन्ते
तनिष्यसे	तनिष्येथे	तनिष्यष्वे
तनिष्ये	तनिष्यावहे	तनिष्यामहे
क्रि० अतनिष्यत	अतनिष्येताम्	अतनिष्यन्म
अतनिष्यथाः	अतनिष्येथाम्	अतनिष्यष्वम्
अतनिष्ये	अतनिष्यावहि	अतनिष्यामहि
॥ षण्णी-दाने ॥ आपदुः		
व० सनोति	सनुतः	सन्वन्ति
सनोषि	सनुयः	सनुय
सनोमि	सन्वः	सनुवः
स० सनुयात्	सनुयाताम्	सनुयुः
सनुयाः	सनुयातम्	सनुयात
सनुयाम्	सनुयाव	सनुयाम
प० सनोतु	सनुतात्	सनुताम्
सनु	सनुतात्	सनुतम्
सनुत		

सनवानि	सनवाव	सनवाम
अ० असनोत्	असनुताम्	असन्वन्
असनोः	असनुतम्	असनुत
असनवम्	असन्व	असनुव
अ० असानीत्	असानिष्टाम्	असानिषुः
असानीः	असानिष्टम्	असानिष्ट
असानिषम्	असानिष्व	असानिष्व
असनीत्	असनिष्टाम्	असनिषुः
असनीः	असनिष्टम्	असनिष्ट
असनिषम्	असनिष्व	असनिष्व
प० ससान	सेनयुः	सेनुः
सेनिथ	सेनयुः	सेन
ससान	ससन	सेनिष
आ० सन्यात्	सन्यास्ताम्	सन्यासुः
सन्याः	सन्यास्तम्	सन्यास्त
सन्यासम्	सन्यास्व	सन्यास्म
अ० सनिता	सनितारौ	सनितारः
सनितासि	सनितास्थः	सनितास्थ
सनितास्मि	सनितास्वः	सनितास्मः
अ० सनिष्यति	सनिष्यत	सनिष्यन्ति
सनिष्यसि	सनिष्यथः	सनिष्यथ
सनिष्यामि	सनिष्यावः	सनिष्यामः
क्रि० असनिष्यत्	असनिष्यताम्	असनिष्यन्
असनिष्यः	असनिष्यतम्	असनिष्यत
असनिष्यम्	असनिष्याव	असनिष्याम
व० सनुते	सन्वाते	सन्वते
सनुवे	सन्वाथे	सनुव्वे
सन्वे	सन्वहे	सन्महे
स० सन्वीत	सन्वीयाताम्	सन्वीरन्
सन्वीया	सन्वीयायाम्	सन्वीष्वम्
सन्वीय	सन्वीवहि	सन्वीमहि
प० सनुताम्	सन्वाताम्	सन्वताम्
सनुष्व	सन्वायाम्	सनुष्वम्
सनवे	सन्वावहे	सन्वामहे
अ० असनुत	असन्वाताम्	असन्वत
असनुयाः	असन्वायाम्	असनुष्वम्

मतान्तरे वृणोति वृणुते-इत्यादि ॥

॥ वृणुषी-दीतौ ॥ प्रकाशबु.

व० वृणोति वृणुतः वृण्वन्ति
वृणोषि वृणुथः वृणुथ
वृणोमि वृणुवः वृणुमः
स० वृणुयात् वृणुयाताम् वृणुयुः

वृणुयाः वृणुयाताम् वृणुयात
वृणुयाम् वृणुयाव वृणुयाम

प० वृणोतु वृणुतात् वृणुताम् वृण्वन्तु
वृणुहि वृणुतात् वृणुतम् वृणुत

वृणवानि वृणुवाव वृणुवाम

झ० अवृणोतु अवृणुताम् अवृण्वन्

अवृणोः अवृणुतम् अवृणुत

अवृणवम् अवृणुव अवृणुम

अ० अवृणोतु अवृणुताम् अवृणुषुः

अवृणोः अवृणुतम् अवृणुत

अवृणवम् अवृणुव अवृणुम

प० जवृण जवृणुतुः जवृणुः

जवृणुथ जवृणुथुः जवृण

जवृण जवृणुव जवृणिम

आ० वृणयात् वृणयास्ताम् वृणयासुः

वृणयाः वृणयास्ताम् वृणयास्त

वृणयास्व वृणयास्व वृणयास्म

प्रव० वृणिता वृणितारौ वृणितारः

वृणितासि वृणितास्थः वृणितास्व

वृणितास्मि वृणितास्वः वृणितास्मः

भ० वृणिष्यति वृणिष्यतः वृणिष्यन्ति

वृणिष्यसि वृणिष्यथः वृणिष्यथ

वृणिष्यामि वृणिष्यावः वृणिष्यामः

क्रि० अवृणिष्यत् अवृणिष्यताम् अवृणिष्यन्

अवृणिष्यः अवृणिष्यतम् अवृणिष्यत

अवृणिष्यम् अवृणिष्याव अवृणिष्याम

व० वृणुते वृण्वति वृण्वते

वृणुषि वृण्वथि वृणुष्वे

वृण्वे वृणुष्वहे वृणुमहे

स० वृणुवोत वृणुवोयाताम् वृणुवोरन

वृणुवोषाः वृणुवोयाताम् वृणुवोष्वम

वृणुवोथ वृणुवोवहि वृणुवोमहि

प० वृणुताम् वृणुताम् वृण्वताम्

वृणुव वृणुवोयाताम् वृणुवम

वृणुवे वृणुवावहे वृणुवामहे

झ० अवृणुत अवृणुताम् अवृण्वत

अवृणुषाः अवृणुषाताम् अवृणुष्वम

अवृणुषि अवृणुष्वहि अवृणुमहि

अ० अवृणुत अवृणुत अवृणुताताम् अवृणुवत

अवृणुषाः अवृणुषाताम् अवृणुषाताम्

अवृणुषि अवृणुष्वहि अवृणुमहि

प० जवृणे जवृणुते जवृणिरे

जवृणुषे जवृणुथे जवृणुष्वे

जवृणे जवृणुवहे जवृणिमहे

आ० वृणिषीष्ट वृणिषीयास्ताम् वृणिषीरन्

वृणिषीष्टाः वृणिषीयास्ताम् वृणिषीष्वम

वृणिषीथ वृणिषीवहि वृणिषीमहि

प्रव० वृणिता वृणितारौ वृणितारः

वृणितासे वृणितासाथे वृणितास्वे

वृणिताहे वृणितास्वहे वृणितास्महे

भ० वृणिष्यते वृणिष्येते वृणिष्यन्ते

वृणिष्यसे वृणिष्येथे वृणिष्यध्वे

वृणिष्ये वृणिष्यावहे वृणिष्यामहे

क्रि० अवृणिष्यत् अवृणिष्यताम् अवृणिष्यन्

अवृणिष्यथः अवृणिष्येथाम् अवृणिष्यध्वम

अवृणिष्ये अवृणिष्यावहि अवृणिष्यामहि

मतान्तरे-वृणोति । वृणुते । इत्यादि

॥ इति तनादय उभयपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनौ ॥

॥ वनृथि-याधने ॥ मागवुं

ब० वनुते वन्वाते वन्वते
वनुषे वन्वाये वनुष्वे
वन्वे वनुषहे वन्वहे वनुमहे वन्महे

स० वन्वीत वन्वीयानाम् वन्वीरन्
वन्वीथाः वन्वीयाथाम् वन्वीष्वम्
वन्वीथ वन्वीवहि वन्वीमहि

प० वनुताम् वन्वाताम् वन्वताम्
वनुष्व वन्वाथाम् वनुष्वम्
वनवे वनवाषहे वनवामहे

झ० अवनुत अवन्वाताम् अवन्वत
अवनुथाः अवन्वाथाम् अवनुष्वम्

अवन्वि अवन्वहि अवनुवहि अवन्महि अवनुमहि

अ० अवत अवनिष्ट अवनिषाताम् अवनिषत
अवथाः अवनिष्ठाः अवनिषाथाम्
अवनिद्द्वम् अवनिष्वम्

अवनिषि अवनिष्वहि अवनिष्महि

प० वधने वधनाते वधनिरे
वधनिषे वधनाये वधनिष्वे
वधने वधनिषहे वधनिमहे

आ० वनिषीष्ट वनिषीयास्ताम् वनिषीरन्
वनिषीष्ठाः वनिषीयाथाम् वनिषीष्वम्
वनिषीथ वनिषीवहि वनिषीमहि

प्र० वनिता वनितारौ वनितारः
वनितासे वनितासाथे वनिताष्वे
वनिताहे वनितास्वहे वनितास्महे

भ० वनिष्यते वनिष्येते वनिष्यन्ते
वनिष्यसे वनिष्येथे वनिष्यस्व
वनिष्ये वनिष्यावहे वनिष्यामहे

क्रि० अवनिष्यत अवनिष्येताम् अवनिष्यन्त
अवनिष्यथाः अवनिष्येथाम् अवनिष्यस्वम्
अवनिष्ये अवनिष्यावहि अवनिष्यामहि

॥ मन्वृथि-बोधने ॥ जाणवुं,

ब० मनुते मन्वाते मन्वते
मनुषे मन्वाये मनुष्वे
मन्वे मन्वहे मनुषहे मन्महे मनुमहे

स० मन्वीत मन्वीयाताम् मन्वीरन्
मन्वीथाः मन्वीयाथाम् मन्वीष्वम्
मन्वीथ मन्वीवहि मन्वीमहि

प० मनुताम् मन्वाताम् मन्वताम्
मनुष्व मन्वाथाम् मनुष्वम्
मनवे मनवाषहे मनवामहे

झ० अमनुत अमन्वाताम् अमन्वत
अमनुथाः अमन्वाथाम् अमनुष्वम्

अमन्वि अमन्वहि अमनुवहि अमन्महि-नुमहि

अ० अमत अमनिष्ट अमनिषाताम् अमनिषत

अमथाः अमनिष्ठाः अमनिषाथाम्
अमनिद्द्वम्-अमन्महि

अमनिषि अमनिष्वहि अमनिष्महि

प० मेने मेनाते मेनिरे
मेनिषे मेनाये मेनिष्वे
मेने मेनिषहे मेनिमहे

आ० मनिषीष्ट मनिषीयास्ताम् मनिषीरन्
मनिषीष्ठाः मनिषीयाथाम् मनिषीष्वम्
मनिषीथ मनिषीवहि मनिषीमहि

प्र० मनिता मनितारौ मनिनारः
मनितासे मनितासाथे मनिताष्वे
मनिताहे मनितास्वहे मनितास्महे

भ० मनिष्यते मनिष्येते मनिष्यन्ते
मनिष्यसे मनिष्येथे मनिष्यस्व
मनिष्ये मनिष्यावहे मनिष्यामहे

क्रि० अमनिष्यत अमनिष्येताम् अमनिष्यन्त
अमनिष्यथाः अमनिष्येथाम् अमनिष्यस्वम्
अमनिष्ये अमनिष्यावहि अमनिष्यामहि

॥ इत्यात्मनेपदिनौ ॥

इतिश्रो तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसंरक्षणप्रवण-

विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविन्नशाखीयमहाराकाचार्यवर्य

श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशा-

स्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्यमुनिशुणविजय-

विरचितायां हैमधातुमालायां

॥ तनादिगणः ॥

॥ अथ क्रयादयः ॥

॥ उभयपदिनः ॥

॥ कुर्कीगृष्-द्रव्यविनिमये ॥ खरीदुं,

ब०	क्रीणाति	क्रीणीतः	क्रीणन्ति
	क्रीणासि	क्रीणीथः	क्रीणीथ
	क्रीणामि	क्रीणीवः	क्रीणीमः
स०	क्रीणीयात्	क्रीणीयाताम्	क्रीणीयुः
	क्रीणीयाः	क्रीणीयातम्	क्रीणीयात
	क्रीणीयाम्	क्रीणीयाव	क्रीणीयाम
प०	क्रीणातु	क्रीणीताम्	क्रीणन्तु
	क्रीणीहि	क्रीणीतात्	क्रीणीतम्
	क्रीणीत	क्रीणीतम्	क्रीणीत
	क्रीणानि	क्रीणाव	क्रीणाम
झ०	अक्रीणात्	अक्रीणीताम्	अक्रीणन्
	अक्रीणाः	अक्रीणीतम्	अक्रीणीत
	अक्रीणाम्	अक्रीणीव	अक्रीणीम
अ०	अक्रीषीत्	अक्रीष्टाम्	अक्रीषुः
	अक्रीषीः	अक्रीष्टम्	अक्रीष्ट
	अक्रीषम्	अक्रीष्व	अक्रीष्म
प०	चिक्राय	चिक्रियतुः	चिक्रियुः
	चिक्रयिथ	चिक्रयथुः	चिक्रियथ

चिक्राय	चिक्रय	चिक्रियिथ	चिक्रियिम
आ०	क्रीयात्	क्रीयास्ताम्	क्रीयासुः
	क्रीयाः	क्रीयास्तम्	क्रीयास्त
	क्रीयासम्	क्रीयास्व	क्रीयास्म
प्रब०	क्रेता	क्रेतारी	क्रेतारः
	क्रेतासि	क्रेतास्यः	क्रेतास्य
	क्रेतास्मि	क्रेतास्वः	क्रेतास्मः
म०	क्रेष्यति	क्रेष्यतः	क्रेष्यन्ति
	क्रेष्यसि	क्रेष्यथः	क्रेष्यथ
	क्रेष्यामि	क्रेष्यावः	क्रेष्यामः
क्रि०	अक्रेष्यत्	अक्रेष्यताम्	अक्रेष्यन्
	अक्रेष्यः	अक्रेष्यतम्	अक्रेष्यत
	अक्रेष्यम्	अक्रेष्याव	अक्रेष्याम
ब०	क्रीणीते	क्रीणीते	क्रीणीते
	क्रीणीवे	क्रीणीये	क्रीणीवे
	क्रीणे	क्रीणीवहे	क्रीणीमहे
स०	क्रीणीत	क्रीणीयानाम्	क्रीणीरन
	क्रीणीथाः	क्रीणीयाथाम्	क्रीणीष्वम्
	क्रीणीय	क्रीणीवहि	क्रीणीमहि

प०	क्रीणीताम्	क्रीणाताम्	क्रीणताम्
	क्रीणीष्व	क्रीणाथाम्	क्रीणीष्वम्
	क्रीणै	क्रीणावहे	क्रीणामहे
झ०	अक्रीणीत	अक्रीणाताम्	अक्रीणत
	अक्रीणीथाः	अक्रीणाथाम्	अक्रीणीष्वम्
	अक्रीणि	अक्रीणीवहि	अक्रीणीमहि
अ०	अक्रेष्ट	अक्रेषाताम्	अक्रेषत
	अक्रेष्टाः	अक्रेषाथाम्	अक्रेष्ट्वम्
			अक्रेष्टमहि
	अक्रेषि	अक्रेष्वहि	अक्रेषमहि
प०	चिक्रिये	चिक्रियाते	चिक्रियिरे
	चिक्रियिषे	चिक्रियाथे	चिक्रियिष्वहे-ह्वे
	चिक्रिये	चिक्रियिष्वहे	चिक्रियिमहे
आ०	क्रेषीष्ट	क्रेषीयास्ताम्	क्रेषीरन्
	क्रेषीष्टाः	क्रेषीयास्याम्	क्रेषीद्वम्
	क्रेषीय	क्रेषीवहि	क्रेषीमहि
ऋ०	क्रेष्टा	क्रेष्टारौ	क्रेष्टारः
	क्रेष्टासे	क्रेष्टासाथे	क्रेष्टाष्वे
	क्रेष्टाहे	क्रेष्टास्वहे	क्रेष्टास्महे
भ०	क्रेष्यते	क्रेष्येते	क्रेष्यन्ते
	क्रेष्यसे	क्रेष्येथे	क्रेष्यष्वे
	क्रेष्ये	क्रेष्यावहे	क्रेष्यामहे
क्रि०	अक्रेष्यत	अक्रेष्येताम्	अक्रेष्यन्त
	अक्रेष्यथाः	अक्रेष्येथाम्	अक्रेष्यष्वम्
	अक्रेष्ये	अक्रेष्यावहि	अक्रेष्यामहि

विगृह्य बन्धने । बांधवुं,

ष०	सिनाति	सिनीतः	सिनन्ति
	सिनासि	सिनीथः	सिनीष
	सिनामि	सिनीवः	सिनीमः
स०	सिनीयात्	सिनीयाताम्	सिनीयुः
	सिनीयाः	सिनीयातम्	सिनीयात
	सिनीयाम्	सिनीयाव	सिनीयाम
प०	सिनातु	सिनीतात्	सिनीताम्
	सिनीहि	सिनीतात्	सिनीतम्
	सिनानि	सिनाव	सिनाम

झ०	असिनात	असिनीताम्	असिनन्
	असिनाः	असिनीतम्	असिनीत
	असिनाम्	असिनीव	असिनीम
अ०	असेषीत्	असेष्टाम्	असेषुः
	असेषीः	असेष्टम्	असेष्ट
	असेषम्	असेष्व	असेष्य
प०	सिषाय	सिष्यतुः	सिष्युः
	सिषयिष	सिषेय	सिष्ययुः
	सिषाय	सिषय	सिष्यिव
आ०	सीयात्	सीयास्ताम्	सीयासुः
	सीयाः	सीयास्तम्	सीयास्त
	सीयामम्	सीयास्व	सीयास्म
ऋ०	सेता	सेतारौ	सेतारः
	सेतासि	सेतास्थः	सेतास्थ
	सेतास्मि	सेतास्वः	सेतास्मः
भ०	सेष्यति	सेष्यतः	सेष्यन्ति
	सेष्यसि	सेष्यथः	सेष्यथ
	सेष्यामि	सेष्यावः	सेष्यामः
क्रि०	असेष्यत्	असेष्यताम्	असेष्यन्
	असेष्यः	असेष्यतम्	असेष्यत
	असेष्यम्	असेष्याव	असेष्याम
व०	सिनीते	सिनाते	सिमते
	सिनीषे	सिनाथे	सिनीष्वे
	सिने	सिनीवहे	सिनीमहे
स०	सिनीत	सिनीयाताम्	सिनीरन्
	सिनीयाः	सिनीयाथाम्	सिनीष्वम्
	सिनीय	सिनीवहि	सिनीमहि
प०	सिनीताम्	सिनाताम्	सिनाताम्
	सिनीष्व	सिनाथाम्	सिनीष्वम्
	सिने	सिनावहे	सिनामहे
झ०	असिनीत	असिनाताम्	असिनत
	असिनीथाः	असिनाथाम्	असिनीष्वम्
	असिनि	असिनीवहि	असिनीमहि
अ०	असेष्ट	असेषाताम्	असेषत
	असेष्टाः	असेषाथाम्	असेष्ट्वम्-ष्व
	असेषि	असेष्वहि	असेष्यमहि

प० सिच्ये	सिच्यते	सिच्यरे
सिच्यिषे	सिच्यिषे	सिच्यिष्वे-ह्वे
सिच्ये	सिच्यिष्वहे	सिच्यिमहे
आ० सेषीष्ट	सेषीयास्ताम्	सेषीरन्
सेषीष्टाः	सेषीयास्याम्	सेषीष्वम्
सेषीय	सेषीवहि	सेषीमहि
प्र० सेता	सेतारौ	सेतारः
सेतासे	सेतासाथे	सेताध्वे
सेताहे	सेतास्वहे	सेतास्महे
प्र० सेष्यते	सेष्येते	सेष्यन्ते
सेष्यसे	सेष्येथे	सेष्यध्वे
सेष्ये	सेष्यावहे	सेष्यामहे
क्रि० असेष्यन्	असेष्येताम्	असेष्यन्त
असेष्यथाः	असेष्येथाम्	असेष्यध्वम्
असेष्ये	असेष्यावहि	असेष्यामहि

॥ प्रीण्-तृप्तिकान्थोः ॥ तृप्तयर्ध्वं,

चळकतुं,

ब० प्रीणाति	प्रीणीतः	प्रीणन्ति
प्रीणासि	प्रीणीषः	प्रीणीष
प्रीणामि	प्रीणीवः	प्रीणीमः
स० प्रीणीयात्	प्रीणीयाताम्	प्रीणीयुः
प्रीणीयाः	प्रीणीयाताम्	प्रीणीयात
प्रीणीयाम्	प्रीणीयाव	प्रीणीयाम
प० प्रीणातु	प्रीणीतात्	प्रीणीताम्
प्रीणीहि	प्रीणीतात्	प्रीणीतम्
प्रीणानि	प्रीणाव	प्रीणाम
झ० अप्रीणात्	अप्रीणीताम्	अप्रीणन्
अप्रीणाः	अप्रीणीतम्	अप्रीणीत
अप्रीणाम्	अप्रीणीव	अप्रीणीम
अ० अप्रीणीत्	अप्रीणीताम्	अप्रीणुः
अप्रीणीः	अप्रीणीताम्	अप्रीणीत
अप्रीणम्	अप्रीणीव	अप्रीणीम
प० पिप्राय	पिप्रियतुः	पिप्रियुः
पिप्रियिषे	पिप्रियाथे	पिप्रियिष्वे-ह्वे
पिप्रिये	पिप्रियिष्वहे	पिप्रियिमहे
आ० प्रेषीष्ट	प्रेषीयास्ताम्	प्रेषीरन्
प्रेषीष्टाः	प्रेषीयास्याम्	प्रेषीष्वम्
प्रेषीय	प्रेषीवहि	प्रेषीमहि
प्र० प्रेता	प्रेतारौ	प्रेतारः
प्रेतासे	प्रेतासाथे	प्रेताध्वे
प्रेताहे	प्रेतास्वहे	प्रेतास्महे

आ० प्रीयात्	प्रीयास्ताम्	प्रीयासुः
प्रीयाः	प्रीयास्ताम्	प्रीयास्त
प्रीयासम्	प्रीयास्व	प्रीयास्म
प्र० प्रेता	प्रेतारौ	प्रेतारः
प्रेतासि	प्रेतास्थः	प्रेतास्थ
प्रेतास्मि	प्रेतास्वः	प्रेतास्मः
प्र० प्रेष्यति	प्रेष्यतः	प्रेष्यन्ति
प्रेष्यसि	प्रेष्यथः	प्रेष्यथ
प्रेष्यामि	प्रेष्यावः	प्रेष्यामः
क्रि० अप्रेष्यत्	अप्रेष्यताम्	अप्रेष्यन्
अप्रेष्यः	अप्रेष्यताम्	अप्रेष्यत
अप्रेष्यम्	अप्रेष्याव	अप्रेष्याम
ब० प्रीणीते	प्रीणीते	प्रीणीते
प्रीणीषे	प्रीणीथे	प्रीणीष्वे
प्रीणे	प्रीणीवहे	प्रीणीमहे
स० प्रीणीत	प्रीणीयाताम्	प्रीणीरन्
प्रीणीथाः	प्रीणीयाथाम्	प्रीणीष्वम्
प्रीणीव	प्रीणीवहि	प्रीणीमहि
प० प्रीणीताम्	प्रीणीताम्	प्रीणीताम्
प्रीणीष्व	प्रीणीथाम्	प्रीणीष्वम्
प्रीणे	प्रीणावहे	प्रीणामहे
झ० अप्रीणीत	अप्रीणीताम्	अप्रीणत
अप्रीणीथाः	अप्रीणीथाम्	अप्रीणीष्वम्
अप्रीणि	अप्रीणीवहि	अप्रीणीमहि
अ० अप्रेष्ट	अप्रेषताम्	अप्रेषत
अप्रेष्टाः	अप्रेषाथाम्	अप्रेषध्वम्-ह्वम्
अप्रेषि	अप्रेष्वहि	अप्रेषमहि
प० पिप्रिये	पिप्रियाते	पिप्रियरे
पिप्रियिषे	पिप्रियाथे	पिप्रियिष्वे-ह्वे
पिप्रिये	पिप्रियिष्वहे	पिप्रियिमहे
आ० प्रेषीष्ट	प्रेषीयास्ताम्	प्रेषीरन्
प्रेषीष्टाः	प्रेषीयास्याम्	प्रेषीष्वम्
प्रेषीय	प्रेषीवहि	प्रेषीमहि
प्र० प्रेता	प्रेतारौ	प्रेतारः
प्रेतासे	प्रेतासाथे	प्रेताध्वे
प्रेताहे	प्रेतास्वहे	प्रेतास्महे

म०	प्रेष्यते	प्रेष्येते	प्रेष्यन्ते
१	प्रेष्यसे	प्रेष्येथे	प्रेष्यध्वे
	प्रेष्ये	प्रेष्यावहे	प्रेष्यामहे
क्रि०	अप्रेष्यत	अप्रेष्येताम्	अप्रेष्यन्त
	अप्रेष्यथाः	अप्रेष्येथाम्	अप्रेष्यध्वम्
	अप्रेष्ये	अप्रेष्यावहि	अप्रेष्यामहि

॥ श्रीगुरु-पाके ॥ रांघर्षुं

श्रीणाति । अप्रेषीत । शिआय ।

श्रीणीते । अप्रेष्ट । शिप्रिये ।

॥ श्रीगुरु-द्विंश्याम् ॥ मारुं

व०	मीनाति	मीनीतः	मीनन्ति
	मीनासि	मीनीथः	मीनीध्व
	मीनामि	मीनीथः	मीनीमः
ख०	मीनीयात्	मीनीयाताम्	मीनीयुः
	मीनीयाः	मीनीयातम्	मीनीयात
	मीनीयाम्	मीनीयाव	मीनीयाम
प०	मीनीतु	मीनीतात्	मीनीताम्
	मीनीहि	मीनीतात्	मीनीतम्
	मीनानि	मीनाव	मीनाम
५०	अमीनात्	अमीनीताम्	अमीनन्
	अमीनाः	अमीनीतम्	अमीनीत
	अमीनाम्	अमीनीव	अमीनीम
अ०	अमासीत्	अमासिषाम्	अमासिषुः
	अमासीः	अमासिषम्	अमासिष
	अमासिषम्	अमासिष्व	अमासिष्व
५०	ममी	मिम्युः	मिम्युः
	ममाथ	ममिथ	मिम्यथु
	ममी	मिम्यिष्व	मिम्यिम
आ०	मीयात्	मीयास्ताम्	मीयास्तुः
	मीयाः	मीयास्तम्	मीयास्त
	मीयास्तम्	मीयास्व	मीयास्म
५०	माता	मातारौ	मातारः
	मातासि	मातास्वः	मातास्व
	मातास्मि	मातास्व	मातास्मः

म०	मास्यति	मास्यतः	मास्यन्ति
	मास्यसि	मास्यथः	मास्यथ
	मास्यामि	मास्यावः	मास्यामः
क्रि०	अमास्यत्	अमास्यताम्	अमास्यन्
	अमास्यः	अमास्यतम्	अमास्यत
	अमास्यम्	अमास्याव	अमास्याम
व०	मीनीते	मीनाते	मीनते
	मीनीथे	मीनाथे	मीनीध्वे
	मीने	मीनीवहे	मीनीमहे
ख०	मीनीत	मीनीयाताम्	मीनीरन्
	मीनीथाः	मीनीयाथाम्	मीनीध्वम्
	मीनीथ	मीनीवहि	मीनीमहि
प०	मीनीताम्	मीनाताम्	मीनताम्
	मीनीष्व	मीनाथाम्	मीनीध्वम्
	मीने	मीनावहे	मीनामहे
५०	अमीनीत	अमीनाताम्	अमीनन्
	अमीनीथाः	अमीनाथाम्	अमीनीध्वम्
	अमीनि	अमीनीवहि	अमीनीमहि
अ०	अमास्त	अमासाताम्	अमास्त
	अमास्थाः	अमासाथाम्	अमास्वम्-वृष्वम्
	अमासि	अमास्वहि	अमास्महि
५०	मिम्ये	मिम्याते	मिम्येथे
	मिम्यिषे	मिम्याथे	मिम्यिध्वे-ध्वे
	मिम्ये	मिम्यिवहे	मिम्यिमहे
आ०	मासीत्	मासीयास्ताम्	मासीरन्
	मासीष्टाः	मासीयास्याम्	मासीष्वम्
	मासीथ	मासीवहि	मासीमहि
५०	माता	मातारौ	मातारः
	मातासे	मातालाथे	माताध्वे
	माताहे	मातास्वहे	मातास्महे
म०	मास्यते	मास्येते	मास्यन्ते
	मास्यसे	मास्येथे	मास्यध्वे
	मास्ये	मास्यावहे	मास्यामहे
क्रि०	अमास्यत	अमास्येताम्	अमास्यन्त
	अमास्यथाः	अमास्येथाम्	अमास्यध्वम्
	अमास्ये	अमास्यावहि	अमास्यामहि

॥ युग्म-बंधने ॥ बांधु,

ब० युनानि	युनीतः	युनन्ति
युनासि	युनीथः	युनीध
युनामि	युनीवः	युनीमः
स० युनीयात्	युनीयाताम्	युनीयुः
युनीयाः	युनीयातम्	युनीयात
युनीयाम्	युनीयाव	युनीयाम
प० युनातु	युनीतात्	युनीताम्
युनीहि	युनीतात्	युनीतम्
युनानि	युनाव	युनाम
झ० अयुनात्	अयुनीताम्	अयुनन्
अयुनाः	अयुनीतम्	अयुनीत
अयुनाम्	अयुनीव	अयुनीम
अ० अयोषीत्	अयोषाम्	अयोषुः
अयोषीः	अयोषम्	अयोष
अयोषम्	अयोषव	अयोषम
प० युषाव	युषवस्तुः	युषुः
युषविथ	युषोव	युषव्युः
युषाव	युषव	युषविम
आ० यूयात्	यूयास्ताम्	यूयातुः
यूयाः	यूयास्तम्	यूयास्त
यूयास्तम्	यूयास्व	यूयास्म
झ० योना	योतारौ	योतारः
योनासि	योतास्वः	योतास्व
योतास्मि	योतास्व	योतास्मः
म० योष्यति	योष्यतः	योष्यन्ति
योष्यसि	योष्यथः	योष्यध
योष्यामि	योष्यावः	योष्यामः
क्रि० अयोष्यत्	अयोष्यताम्	अयोष्यन्
अयोष्यः	अयोष्यतम्	अयोष्यत
अयोष्यम्	अयोष्याव	अयोष्याम
ब० युनीते	युनाते	युनते
युनीवे	युनाथे	युनीध्वे
युने	युनीवहे	युनीमहे
स० युनीत	युनीयाताम्	युनीरन्
युनीथाः	युनीयाथाम्	युनीध्वम्

युनीय	युनीवहि	युनीमहि
प० युनीताम्	युनाताम्	युनताम
युनीध्व	युनाथाम्	युनीध्वम्
युने	युनावहे	युनामहे
झ० अयुनीत	अयुनाताम्	अयुनत
अयुनीथाः	अयुनाथाम्	अयुनीध्वम्
अयुनि	अयुनीवहि	अयुनीमहि
अ० अयोषट्	अयोषाताम्	अयोषत
अयोषटाः	अयोषाथाम्	अयोषद्वम् इव
अयोषि	अयोष्वहि	अयोष्वहि
ब० युयुवे	युयुषाते	युयुविरे
युयुषिवे	युयुषाथे	युयुषिद्वे-व्वे
युयुवे	युयुषिवहे	युयुषिमहे
आ० योषीष्ट	योषीयास्ताम्	योषीरन्
योषीष्टाः	योषीयास्थाम्	योषीद्वम्
योषीष	योषीवहि	योषीमहि
म्ब० योता	योतारौ	योतारः
योतासे	योतासाथे	योताध्वे
योताहे	योतास्वहे	योतास्महे
म० योष्यते	योष्येते	योष्यन्ते
योष्यसे	योष्येथे	योष्यध्वे
योष्ये	योष्यावहे	योष्यामहे
क्रि० अयोष्यत	अयोष्येताम्	अयोष्यन्त
अयोष्यथाः	अयोष्येथाम्	अयोष्यध्वम्
अयोष्ये	अयोष्यावहि	अयोष्यामहि
॥ स्तम्भ् स्तुम्भ् स्कम्भ् स्कुम्भ् ॥		
स्तम्भादयः सर्वे सौत्राः धातवो		
- रोधनाथार्थं परस्मैपद्दिनः ॥ प्रथम-		
- तृतीयो स्तम्भाथार्थं, द्वितीयो नि-		
- स्क्रोषणार्थः । त्रयो धारणार्थ इति		
तु माधवः ।		
॥ स्तम्भ् ॥ अकट् थवु, थंभङ्		
अटकृ, गविष्ठ थवु,		
ब० स्तम्नाति	स्तम्नीत	स्तम्नन्ति
स्तम्नासि	स्तम्नीथः	स्तम्नीध
स्तम्नामि	स्तम्नीवः	स्तम्नीमः

स्तम्नोति स्तम्नुतः स्तम्नुवन्ति
स्तम्नोषि स्तम्नुथः स्तम्नुथ
स्तम्नोमि स्तम्नुवः स्तम्नुमः

विष्टम्नानि । विष्टम्नोति ।

दुर्गमवष्टम्नाति । अवष्टम्नोति

स० स्तम्नीयात् स्तम्नीयाताम् स्तम्नोयुः
स्तम्नीयाः स्तम्नीयातम् स्तम्नीयात
स्तम्नीयाम् स्तम्नीयाव स्तम्नीयाम
स्तम्नुयात् स्तम्नुयाताम् स्तम्नुयुः
स्तम्नुयाः स्तम्नुयातम् स्तम्नुयात
स्तम्नुयाम् स्तम्नुयाव स्तम्नुयाम

प० स्तम्नात् स्तम्नीतात् स्तम्नीताम् स्तम्नन्
स्तम्नान् स्तम्नीतात् स्तम्नीतम् स्तम्नीत
स्तम्नानि स्तम्नाव स्तम्नाम

स्तम्नोति स्तम्नुतः स्तम्नुवन्ति
स्तम्नोषि स्तम्नुथः स्तम्नुथ
स्तम्नोमि स्तम्नुवः स्तम्नुमः

अ० अस्तम्नात् अस्तम्नीताम् अस्तम्नन्
अस्तम्नाः अस्तम्नीतम् अस्तम्नीत
अस्तम्नाम् अस्तम्नीव अस्तम्नीम
अस्तम्नोत् अस्तम्नुताम् अस्तम्नुवन्
अस्तम्नोः अस्तम्नुतम् अस्तम्नुत
अस्तम्नन् अस्तम्नुव अस्तम्नुम

अ० व्यष्टम्नात् व्यष्टम्नाम् व्यष्टम्नन्
व्यष्टम्नाः व्यष्टम्नातम् व्यष्टम्नात
व्यष्टम्नाम् व्यष्टम्नाव व्यष्टम्नाम
व्यष्टम्नीत् व्यष्टम्नीताम् व्यष्टम्नीत
व्यष्टम्नीः व्यष्टम्नीतम् व्यष्टम्नीत
व्यष्टम्नीम् व्यष्टम्नीव व्यष्टम्नीम

प० तस्तम्न तस्तम्नान् तस्तम्नुः
तस्तम्न्यः तस्तम्न्यातम् तस्तम्न्यात
तस्तम्न्याम् तस्तम्न्याव तस्तम्न्याम

वितष्टम्न । दुर्गमवितष्टम्न ।

अ० स्तम्नात् स्तम्नास्ताम् स्तम्नास्तुः

स्तम्नाः स्तम्नास्तम् स्तम्नास्त
स्तम्नासम् स्तम्नास्व स्तम्नास्म
अ० स्तम्निता स्तम्नितारौ स्तम्नितारः
स्तम्नितासि स्तम्नितास्यः स्तम्नितास्य
स्तम्नितास्मि स्तम्नितास्वः स्तम्नितास्मः
अ० स्तम्निष्यति स्तम्निष्यतः स्तम्निष्यन्ति
स्तम्निष्यति स्तम्निष्यथः स्तम्निष्यथ
स्तम्निष्यामि स्तम्निष्यावः स्तम्निष्यामः
किं अस्तम्निष्यत अस्तम्निष्यताम् अस्तम्निष्यन्
अस्तम्निष्यः अस्तम्निष्यतम् अस्तम्निष्यत
अस्तम्निष्यम् अस्तम्निष्याव अस्तम्निष्याम

॥ स्तुम् ॥ दधुं, ठांकुं, बहार
काढुं,

व० स्तुम्नाति स्तुम्नीतः स्तुम्नन्ति
स्तुम्नासि स्तुम्नीथः स्तुम्नीथ
स्तुम्नामि स्तुम्नीवः स्तुम्नीमः
स्तुम्नोति स्तुम्नुतः स्तुम्नुवन्ति
स्तुम्नोषि स्तुम्नुथः स्तुम्नुथ
स्तुम्नोमि स्तुम्नुवः स्तुम्नुमः

स० स्तुम्नीयात् स्तुम्नीयाताम् स्तुम्नीयुः
स्तुम्नीयाः स्तुम्नीयातम् स्तुम्नीयात
स्तुम्नीयाम् स्तुम्नीयाव स्तुम्नीयाम
स्तुम्नुयात् स्तुम्नुयाताम् स्तुम्नुयुः
स्तुम्नुयाः स्तुम्नुयातम् स्तुम्नुयात
स्तुम्नुयाम् स्तुम्नुयाव स्तुम्नुयाम

प० स्तुम्नात् स्तुम्नीताम् स्तुम्नन्
स्तुम्नीतात् स्तुम्नीतम् स्तुम्नीत
स्तुम्नानि स्तुम्नाव स्तुम्नाम
अ० अस्तुम्नात् अस्तुम्नीताम् अस्तुम्नन्
अस्तुम्नाः अस्तुम्नीतम् अस्तुम्नीत
अस्तुम्नाम् अस्तुम्नीव अस्तुम्नीम
अस्तुम्नोत् अस्तुम्नुताम् अस्तुम्नन्
अस्तुम्नोः अस्तुम्नुतम् अस्तुम्नुत

अस्तुभनवम् अस्तुभनुष अस्तुभनुम
 अ० अस्तुभनीन अस्तुभिष्टाम् अस्तुभिषुः
 अस्तुभनीः अस्तुभिष्टम् अस्तुभिष्व
 अस्तुभिषम् अस्तुभिष्व अस्तुभिषम्
 प० तुस्तुम्भ तुस्तुम्भतुः तुस्तुम्भुः
 तुस्तुम्भिथ तुस्तुम्भयुः तुस्तुम्भ
 तुस्तुम्भ तुस्तुम्भिषु तुस्तुम्भिम
 आ० स्तुभ्यात् स्तुभ्यास्ताम् स्तुभ्यास्तुः
 स्तुभ्याः स्तुभ्यास्तम् स्तुभ्यास्त
 स्तुभ्यासम् स्तुभ्यास्व स्तुभ्यास्म
 भव स्तुभिषता स्तुभिषतारौ स्तुभिषतारः
 स्तुभिषतासि स्तुभिषतास्य स्तुभिषतास्य
 स्तुभिषतासि स्तुभिषतास्य स्तुभिषतास्य
 भ० स्तुभिष्यति स्तुभिष्यतः स्तुभिष्यन्ति
 स्तुभिष्यसि स्तुभिष्यथ स्तुभिष्यथ
 स्तुभिष्यामि स्तुभिष्यावः स्तुभिष्यामः
 किमस्तुभिष्यत् अस्तुभिष्यताम् अस्तुभिष्यन्
 अस्तुभिष्यः अस्तुभिष्यतम् अस्तुभिष्यत
 अस्तुभिष्यम् अस्तुभिष्याव अस्तुभिष्याम

॥ स्तुम्भ ॥ रंघुं, ठांघुं, थंभुं

व० स्कम्नाति स्कम्नीतः स्कम्नन्ति
 स्कम्नासि स्कम्नीथः स्कम्नीथ
 स्कम्नामि स्कम्नीवः स्कम्नीमः
 स्कम्नोति स्कम्नुतः स्कम्नुवन्ति
 स्कम्नोषि स्कम्नुथः स्कम्नुथ
 स्कम्नोमि स्कम्नुवः स्कम्नुमः
 विष्कम्नाति । विस्कम्नोति ।

स० स्कम्नीयात् स्कम्नीयाताम् स्कम्नीयुः
 स्कम्नीयाः स्कम्नीयातम् स्कम्नीयात
 स्कम्नीयाम् स्कम्नीयाव स्कम्नीयाम
 स्कम्नुयात् स्कम्नुयाताम् स्कम्नुयुः
 स्कम्नुयाः स्कम्नुयातम् स्कम्नुयात
 स्कम्नुयाम् स्कम्नुयाव स्कम्नुयाम
 प० स्कम्नातु स्कम्नीताम् स्कम्नन्ति

स्कम्नीतात्

स्कम्नान् ,, स्कम्नीतम् स्कम्नीत
 स्कम्नानि स्कम्नाव स्कम्नाम
 स्कम्नोतु स्कम्नुतात् स्कम्नुताम् स्कम्नुवन्तु
 स्कम्नुहि ,, स्कम्नुतम् स्कम्नुत
 स्कम्नवानि स्कम्नवाव स्कम्नवाम

अ० अस्कम्नात् अस्कम्नीताम् अस्कम्नन्
 अस्कम्नाः अस्कम्नीतम् अस्कम्नीत
 अस्कम्नाम् अस्कम्नीव अस्कम्नीम
 अस्कम्नोत अस्कम्नुताम् अस्कम्नुवन्
 अस्कम्नोः अस्कम्नुतम् अस्कम्नुत
 अस्कम्नवम् अस्कम्नुव अस्कम्नुम

अ० अस्कम्नीत अस्कम्निष्टाम् अस्कम्निषुः
 अस्कम्नीः अस्कम्निष्टम् अस्कम्निष्व
 अस्कम्निषम् अस्कम्निष्व अस्कम्निषम्

प० वस्कम्भ वस्कम्भतुः वस्कम्भुः
 वस्कम्भिथ वस्कम्भयुः वस्कम्भ
 वस्कम्भ वस्कम्भिषु वस्कम्भिम
 आ० स्कम्भ्यात् स्कम्भ्यास्ताम् स्कम्भ्यास्तुः
 स्कम्भ्याः स्कम्भ्यास्तम् स्कम्भ्यास्त
 स्कम्भ्यासम् स्कम्भ्यास्व स्कम्भ्यास्म

भव स्कम्भिषता स्कम्भिषतारौ स्कम्भिषतारः

स्कम्भिषतासि स्कम्भिषतास्य स्कम्भिषतास्य

स्कम्भिषतासि स्कम्भिषतास्य स्कम्भिषतास्य

भ० स्कम्भिष्यति स्कम्भिष्यतः स्कम्भिष्यन्ति

स्कम्भिष्यसि स्कम्भिष्यथ स्कम्भिष्यथ

स्कम्भिष्यामि स्कम्भिष्यावः स्कम्भिष्यामः

किमस्कम्भिष्यत् अस्कम्भिष्यताम् अस्कम्भिष्यन्

अस्कम्भिष्यः अस्कम्भिष्यतम् अस्कम्भिष्यत

अस्कम्भिष्यम् अस्कम्भिष्याव अस्कम्भिष्याम

॥ स्कुम्भ ॥ ठांक्व, रोकवुं,

चांक्व, रोकवुं,

व० स्कुम्नाति स्कुम्नानि स्कुम्नन्ति
 स्कुम्नासि स्कुम्नीथः स्कुम्नीथ
 स्कुम्नामि स्कुम्नीवः स्कुम्नीमः

स्कुन्नोति स्कुन्नुतः स्कुन्नुवन्ति
 स्कुन्नोषि स्कुन्नुथः स्कुन्नुथ
 स्कुन्नोमि स्कुन्नुव स्कुन्नुमः
 स० स्कुन्नीयात् स्कुन्नीयाताम् स्कुन्नीयुः
 स्कुन्नीयाः स्कुन्नीयाताम् स्कुन्नीयात
 स्कुन्नीयाम् स्कुन्नीयाव स्कुन्नीयाम
 स्कुन्नुयात् स्कुन्नुयाताम् स्कुन्नुयुः
 स्कुन्नुयाः स्कुन्नुयाताम् स्कुन्नुयात
 स्कुन्नुयाम् स्कुन्नुयाव स्कुन्नुयाम
 प० स्कुन्नात् स्कुन्नीतात् स्कुन्नीताम् स्कुन्नान्
 स्कुन्नाः स्कुन्नीताम् स्कुन्नीत
 स्कुन्नानि स्कुन्नाव स्कुन्नाम
 स्कुन्नोत् स्कुन्नीतात् स्कुन्नीताम् स्कुन्नन्
 स्कुन्नुहि स्कुन्नुतम् स्कुन्नुत
 स्कुन्नवानि स्कुन्नवाव स्कुन्नवाम
 अ० अस्कुन्नात् अस्कुन्नीताम् अस्कुन्नन्
 अस्कुन्नाः अस्कुन्नीताम् अस्कुन्नीत
 अस्कुन्नानि अस्कुन्नाव अस्कुन्नाम
 अस्कुन्नोत् अस्कुन्नीताम् अस्कुन्नन्
 अस्कुन्नोः अस्कुन्नीताम् अस्कुन्नन्
 अस्कुन्नवम् अस्कुन्नुव अस्कुन्नम
 अ० अस्कुन्मीत् अस्कुन्मिताम् अस्कुन्मिषुः
 अस्कुन्मीः अस्कुन्मिताम् अस्कुन्मिषु
 अस्कुन्मिषम् अस्कुन्मिष्य अस्कुन्मिष्य
 १० बुस्कुम्भ बुस्कुम्भतुः बुस्कुम्भुः
 बुस्कुम्भिय बुस्कुम्भयुः बुस्कुम्भ
 बुस्कुम्भ बुस्कुम्भिव बुस्कुम्भिम
 १० स्कुन्भ्यात् स्कुन्भ्याताम् स्कुन्भ्यासुः
 स्कुन्भ्याः स्कुन्भ्याताम् स्कुन्भ्यास्त
 स्कुन्भ्यासम् स्कुन्भ्याव स्कुन्भ्याम
 ० स्कुन्मिता स्कुन्मितारौ स्कुन्मितारः
 स्कुन्मितासि स्कुन्मितस्यः स्कुन्मितस्य
 स्कुन्मितारि स्कुन्मितारः स्कुन्मितारः
 १ स्कुन्मिष्यति स्कुन्मिष्यतः स्कुन्मिष्यन्ति
 स्कुन्मिष्यसि स्कुन्मिष्यथः स्कुन्मिष्यथ

स्कुन्मिष्यामि स्कुन्मिष्यावः स्कुन्मिष्यामः
 अस्कुन्मिष्यत् अस्कुन्मिष्यताम् अस्कुन्मिष्यन्
 अस्कुन्मिष्यः अस्कुन्मिष्यताम् अस्कुन्मिष्यत
 अस्कुन्मिष्यम् अस्कुन्मिष्याव अस्कुन्मिष्याम

॥ स्कुन्गु आपवणे ॥ उद्धार करबो,
 उठाबुं,

व० स्कुनाति स्कुनीतः स्कुनन्ति
 स्कुनासि स्कुनीथः स्कुनीथ
 स्कुनामि स्कुनीवः स्कुनीमः
 स्कुनोति स्कुनुतः स्कुन्वन्ति
 स्कुनोषि स्कुन्नुथः स्कुन्नुथ

स्कुनोमि स्कुन्वः स्कुन्वः स्कुन्मः स्कुन्मः

स० स्कुनीयात् स्कुनीयाताम् स्कुनीयुः
 स्कुनीयाः स्कुनीयाताम् स्कुनीयात
 स्कुनीयाम् स्कुनीयाव स्कुनीयाम
 स्कुनुयात् स्कुनुयाताम् स्कुनुयुः
 स्कुनुयाः स्कुनुयाताम् स्कुनुयात
 स्कुनुयाम् स्कुनुयाव स्कुनुयाम

प० स्कुनात् स्कुनीतात् स्कुनीताम् स्कुनन्
 स्कुनीहि स्कुनीतम् स्कुनीत
 स्कुनासि स्कुनाव स्कुनाम
 स्कुनोत् स्कुनीतात् स्कुनीताम् स्कुनन्
 स्कुनु स्कुनतम् स्कुनन्
 स्कुनवानि स्कुनवाव स्कुनवाम

अ० अस्कुनात् अस्कुनीताम् अस्कुनन्
 अस्कुनाः अस्कुनीताम् अस्कुनीत
 अस्कुनाम अस्कुनीव अस्कुनीम
 अस्कुनोत् अस्कुनीताम् अस्कुनन्
 अस्कुनोः अस्कुनीताम् अस्कुनन्

अस्कुनवम् अस्कुनुव अस्कुन्व अस्कुन्म अस्कुन्म

अ० अस्कोषीत् अस्कोषाम् अस्कोषुः
 अस्कोषीः अस्कोषम् अस्कोष
 अस्कोषम् अस्कोष्य अस्कोष्य

प० चुस्काव चुस्कवतुः चुस्कवुः
 चुस्काव्य चुस्काव्य चुस्कव्युः चुस्कव

चुस्काव	चुस्कव	चुस्कुविच	चुस्कुविम
आ० स्कुयात्	स्कुयास्ताम्	स्कुयास्तुः	
स्क्रूयाः	स्क्रूयास्तम्	स्क्रूयास्त	
स्क्रूयासम्	स्क्रूयास्व	स्क्रूयास्म	
म्ब० स्कोता	स्कोतारौ	स्कोतारः	
स्कोतास्ति	स्कोतास्थः	स्कोतास्थ	
स्कोतास्मि	स्कोतास्वः	स्कोतास्मः	
भ० स्कोष्यति	स्कोष्यतः	स्कोष्यन्ति	
स्कोष्यसि	स्कोष्यथ	स्कोष्यथ	
स्कोष्यामि	स्कोष्यावः	स्कोष्यामः	
क्रि० अस्कोष्यत्	अस्कोष्यताम्	अस्कोष्यन्	
अस्कोष्यः	अस्कोष्यतम्	अस्कोष्यत	
अस्कोष्यम्	अस्कोष्याव	अस्कोष्याम	
ब० स्कुनीते	स्कुनीते	स्कुनीते	
स्कुनीषे	स्कुनीषे	स्कुनीषे	
स्कुने	स्कुनीषथे	स्कुनीमहे	
स्कुनुते	स्कुन्वाते	स्कुन्वते	
स्कुनुषे	स्कुन्वाथे	स्कुनुष्वे	
स्कुन्वे	स्कुन्वहे	स्कुन्महे	
स० स्कुनीत	स्कुनीयाताम्	स्कुनीरन्	
स्कुनीथाः	स्कुनीयाथाम्	स्कुनीष्वम्	
स्कुनीय	स्कुनीवहि	स्कुनीमहि	
स्कुन्वीत	स्कुन्वीयाताम्	स्कुन्वीरन्	
स्कुन्वीथाः	स्कुन्वीयाथाम्	स्कुन्वीष्वम्	
स्कुन्वीय	स्कुन्वीमहि	स्कुन्वीमहि	
प० स्कुनीताम्	स्कुनीताम्	स्कुनीताम्	
स्कुनीष्व	स्कुनीथाम्	स्कुनीष्वम्	
स्कुने	स्कुनीवहे	स्कुनीमहे	
स्कुनुताम्	स्कुन्वाताम्	स्कुन्वताम्	
स्कुनुष्व	स्कुन्वाथाम्	स्कुनुष्वम्	
स्कुने	स्कुन्वावहे	स्कुन्वामहे	
झ० अस्कुनीत	अस्कुनीताम्	अस्कुनीत	
अस्कुनीथाः	अस्कुनीथाम्	अस्कुनीष्वम्	
अस्कुनि	अस्कुनीवहि	अस्कुनीमहि	
अस्कुनुत	अस्कुन्वाताम्	अस्कुन्वत	

अस्कुनुथाः	अस्कुन्वाथाम्	अस्कुन्ध्वम्
अस्कुन्वि	अस्कुनुवहि	अस्कुन्महि
	अस्कुन्वहि	अस्कुन्महि
अ० अस्कोष्ट	अस्कोषाताम्	अस्कोषत
अस्कोष्टाः	अस्कोषाथाम्	अस्कोष्ट्वम्
अस्कोषि	अस्कोष्वहि	अस्कोषमहि
प० चुस्कुवे	चुस्कुषाते	चुस्कुविरे
चुस्कुविषे	चुस्कुषाथे	चुस्कुविद्वे-ष्वे
चुस्कुवे	चुस्कुविषवहे	चुस्कुविमहे
आ० स्कोषीष्ट	स्कोषीयास्ताम्	स्कोषीरन्
स्कोषीष्टाः	स्कोषीयाथाम्	स्कोषीद्वम्
स्कोषीय	स्कोषीवहि	स्कोषीमहि
म्ब० स्कोता	स्कोतारौ	स्कोतारः
स्कोतास्ते	स्कोतासाथे	स्कोताष्वे
स्कोताहे	स्कोतास्वहे	स्कोतास्महे
म० स्कोष्यते	स्कोष्येते	स्कोष्यन्ते
स्कोष्यसे	स्कोष्येथे	स्कोष्यष्वे
स्कोष्ये	स्कोष्यावहे	स्कोष्यामहे
क्रि० अस्कोष्यत	अस्कोष्येताम्	अस्कोष्यन्त
अस्कोष्यथाः	अस्कोष्येथाम्	अस्कोष्यष्वम्
अस्कोष्ये	अस्कोष्यावहि	अस्कोष्यामहि

कनुग्श् शब्दे । शब्द करवो,
कनुनाति । अकनावीत् । चुकनविष ।
कनुनीते । अकनविष्ट । चुकनुषे ।

ग्रहीय् उपादाने । पकडवुं, ग्रहण कारुं,

ब० गृह्णाति	गृह्णीतः	गृह्णन्ति
गृह्णासि	गृह्णीथः	गृह्णीष्व
गृह्णामि	गृह्णीवः	गृह्णीमः
स० गृह्णीयात्	गृह्णीयाताम्	गृह्णीयुः
गृह्णीयाः	गृह्णीयाथाम्	गृह्णीयात
गृह्णीयाम्	गृह्णीयाव	गृह्णीयाम
प० गृह्णातु	गृह्णीताम्	गृह्णन्तु
गृह्णाण	गृह्णीतम्	गृह्णीत
गृह्णानि	गृह्णाव	गृह्णाम
झ० अगृह्णात्	अगृह्णीताम्	अगृह्णन्त

अगृह्णाः	अगृह्णीतम्	अगृह्णीत
अगृह्णाम्	अगृह्णीष्व	अगृह्णीम
अ० अग्रहीत्	अग्रहीष्टाम्	अग्रहीषुः
अग्रहीः	अग्रहीष्टम्	अग्रहीष्ट
अग्रहीष्वम्	अग्रहीष्व	अग्रहीष्वम
प० जग्राह	जगृहत्तुः	जगृहुः
जग्रहिथ	जगृहथुः	जगृह
जग्राह जग्रह	जगृहिष्व	जगृहिम
आ० गृह्णात्	गृह्णास्ताम्	गृह्णासुः
गृह्णाः	गृह्णास्तम्	गृह्णास्त
गृह्णास्वम्	गृह्णास्व	गृह्णास्म
प्र० ग्रहीता	ग्रहीतारौ	ग्रहीरताः
ग्रहीतासि	ग्रहीतास्थः	ग्रहीताथ
ग्रहीतास्मि	ग्रहीतास्वः	ग्रहीतास्मः
भ० ग्रहीष्यति	ग्रहीष्यतः	ग्रहीष्यन्ति
ग्रहीष्यसि	ग्रहीष्यथः	ग्रहीष्यथ
ग्रहीष्यामि	ग्रहीष्यावः	ग्रहीष्यामः
क्रि० अग्रहीष्यत्	अग्रहीष्यताम्	अग्रहीष्यन्
अग्रहीष्यः	अग्रहीष्यतम्	अग्रहीष्यत
अग्रहीष्यम्	अग्रहीष्याव	अग्रहीष्याम
घ० गृहीते	गृह्णीते	गृह्णीते
गृहीषे	गृह्णीषे	गृह्णीष्वे
गृह्णे	गृह्णीष्वे	गृह्णीमहे
स० गृहीत	गृह्णीयाताम्	गृह्णीरन्
गृहीयाः	गृह्णीयाथाम्	गृह्णीष्वम्
गृहीय	गृह्णीष्वहि	गृह्णीमहि
प० गृहीताम्	गृह्णीताम्	गृह्णीताम्
गृह्णीष्व	गृह्णीयाथाम्	गृह्णीष्वम्
गृह्णे	गृह्णीष्वहे	गृह्णीमहे
झ० अगृहीत	अगृह्णीताम्	अगृह्णीत
अगृहीयाः	अगृह्णीयाथाम्	अगृह्णीष्वम्
अगृहि	अगृह्णीष्वहि	अगृह्णीमहि
अ० अग्रहीष्ट	अग्रहीष्यताम्	अग्रहीष्यत
अग्रहीष्टाः	अग्रहीष्यथाम्	अग्रहीष्यथम्

अग्रहीषि	अग्रहीष्वहि	अग्रहीष्वमहि
प० जगृहे	जगृहाते	जगृहिरे
जगृहिषे	जगृहाथे	जगृहिद्वे ष्वे
जगृहे	जगृहिष्वहे	जगृहिमहे
आ० ग्रहीषीष्ट	ग्रहीषीयाताम्	ग्रहीषीरन्
ग्रहीषीष्टाः	ग्रहीषीयाथाम्	ग्रहीषीष्वम् ष्वम्
ग्रहीषीष्व	ग्रहीषीष्वहि	ग्रहीषीमहि
प्र० ग्रहीता	ग्रहीतारौ	ग्रहीतारः
ग्रहीतासे	ग्रहीतासाथे	ग्रहीताष्वे
ग्रहीताहे	ग्रहीतास्वहे	ग्रहीतास्महे
भ० ग्रहीष्यते	ग्रहीष्येते	ग्रहीष्यन्ते
ग्रहीष्यसे	ग्रहीष्येथे	ग्रहीष्यष्वे
ग्रहीष्ये	ग्रहीष्यावहे	ग्रहीष्यामहे
क्रि० अग्रहीष्यत	अग्रहीष्येताम्	अग्रहीष्यन्त
अग्रहीष्यथाः	अग्रहीष्येथाम्	अग्रहीष्यष्वम्
अग्रहीष्ये	अग्रहीष्यावहि	अग्रहीष्यामहि

॥ अथच्वादिः ॥

पृगश् पचने पचिञ् करवुं.

च० पुनाति	पुनीतः	पुनन्ति
पुनासि	पुनीथः	पुनीथ
पुनामि	पुनीषः	पुनीमः
स० पुनीयात्	पुनीयाताम्	पुनीयुः
पुनीयाः	पुनीयातम्	पुनीयात
पुनीयाम्	पुनीयाव	पुनीयाम
प० पुनातु	पुनीतात्	पुनीताम् पुनन्तु
पुनीहि	पुनीतात्	पुनीतम् पुनीत
पुनानि	पुनाव	पुनाम
झ० अपुनात्	अपुनीताम्	अपुनन्
अपुनाः	अपुनीतम्	अपुनीत
अपुनाम	अपुनीव	अपुनीम
अ० अपाचीत्	अपाचिष्टाम्	अपाचिषुः
अपाचीः	अपाचिष्टम्	अपाचिष्ट
अपाचिष्वम्	अपाचिष्व	अपाचिष्वम

प० पुपाव	पुपुवतुः	पुपुवुः
पुपविथ	पुपुवथुः	पुपुव
पुपाव पुपव पुपुविथ	पुपुविम	
आ० पूयात्	पूयास्ताम्	पूयास्तुः
पूयाः	पूयास्तम्	पूयास्त
पूयास्तम्	पूयास्व	पूयास्म
प्रथ० पविना	पवितारौ	पवितारः
पवितामि	पवितास्वः	पवितास्व
पवितास्मि	पवितास्वः	पवितास्मः
अ० पविष्यति	पविष्यतः	पविष्यन्ति
पविष्यसि	पविष्यथः	पविष्यथ
पविष्यामि	पविष्याथः	पविष्यामः
कि० अपविष्यत्	अपविष्यताम्	अपविष्यन्
अपविष्यः	अपविष्यतम्	अपविष्यत
अपविष्यम्	अपविष्याथ	अपविष्याम
ब० पुनीते	पुनाते	पुनते
पुनीवे	पुनाथे	पुनीध्वे
पुने	पुनीषहे	पुनीमहे
स० पुनीत	पुनीयाताम्	पुनीरन्
पुनीथाः	पुनीयाथाम्	पुनीध्वम्
पुनीय	पुनीवहि	पुनीमहि
प० पुनीताम्	पुनाताम्	पुनताम्
पुनीध्व	पुनाथाम्	पुनीध्वम्
पुने	पुनाषहे	पुनामहे
अ० अपुनीत	अपुनःताम्	अपुनत
अपुनीथाः	अपुनाथाम्	अपुनीध्वम्
अपुनि	अपुनीवहि	अपुनीमहि
अ० अपविषट	अपविषाताम्	अपविषत
अपविषठाः	अपविषाथाम्	अपविष्वथम् ध्वम्
अपविषि	अपविष्वहि	अपविष्वमहि
प० पुपुवे	पुपुवाते	पुपुविरे
पुपुविषे	पुपुवाथे	पुपुविद्वे ध्वे
पुपुवे	पुपुविषहे	पुपुविमहे
आ० पविषीष्ट	पविषीयास्ताम्	पविषीरन्

पविषीष्टाः	पविषीयास्ताम्	पविषीद्वथम् ध्वम्
पविषीथ	पविषीवहि	पविषीमहि
प्रथ० पविता	पवितारौ	पवितारः
पवितासे	पवितासाथे	पविताध्वे
पविताहे	पवितास्वहे	पवितास्महे
अ० पविष्यते	पविष्येते	पविष्यन्ते
पविष्यसे	पविष्येथे	पविष्यध्वे
पविष्ये	पविष्यावहे	पविष्यामहे
कि० अपविष्यत	अपविष्येताम्	अपविष्यन्त
अपविष्यथाः	अपविष्येथाम्	अपविष्यध्वम्
अपविष्ये	अपविष्यावहि	अपविष्यामहि

॥ अथल्वादिः ॥

लृग्या छेदने । छेदन्,

ब० लुनाति	लुनीतः	लुनन्ति
लुनासि	लुनीथ	लुनीध्व
लुनामि	लुनीवः	लुनीमः
स० लुनीयात्	लुनीयाताम्	लुनीयुः
लुनीयाः	लुनीयातम्	लुनीयात
लुनीयाम्	लुनीयाथ	लुनीयाम
ब० लुनातु	लुनीतात्	लुनीताम् लुनन्तु
लुनीहि	लुनीत व लुनीतम्	लुनीत
लुनानि	लुनाथ	लुनाम
अ० अलुनात्	अलुनीताम्	अलुनन्
अलुनाः	अलुनीतम्	अलुनीत
अलुनाम	अलुनीथ	अलुनीम
अ० अलावीत्	अलाविष्टाम्	अलाविषुः
अलावीः	अलाविष्टम्	अलाविषट
अलाविषम्	अलाविष्व	अलाविष्व
प० लुलाव	लुलुवतुः	लुलुवुः
लुलुविथ	लुलुवथुः	लुलुव
लुलाव लुलव लुलुविथ	लुलुविम	
आ० लूयात्	लूयास्ताम्	लूयास्तुः
लूयाः	लूयास्तम्	लूयास्त
लूयास्तम्	लूयास्व	लूयास्म

प्रव० लविता लवितारौ लवितारः
 लवितासि लवितास्थः लवितास्थ
 लवितास्मि लवितास्वः लवितास्मः
 प्र० लविष्यति लविष्यतः लविष्यन्ति
 लविष्यसि लविष्यथः लविष्यथ
 लविष्यामि लविष्यावः लविष्यामः
 क्रि० अलविष्यत् अलविष्यताम् अलविष्यन्
 अलविष्यः अलविष्यतम् अलविष्यत
 अलविष्यम् अलविष्याव अलविष्याम

व० लुनोते लुनाते लुनते
 लुनीधे लुनाथे लुनीध्वे
 लुने लुनं वहे लुनीमहे
 स० लुनीत लुनीयाताम् लुनीरन्
 लुनीथाः लुनीयाथाम् लुनीध्वम्
 लुनीथ लुनीध्वि लुनीमहि
 प० लुनीताम् लुनाताम् लुनताम्
 लुनीध्व लुनाथाम् लुनीध्वम्
 लुने लुनावहे लुनामहे
 झ० अलुनीत अलुनाताम् अलुनत
 अलुनीथाः अलुनाथाम् अलुनीध्वम्
 अलुनि अलुनीध्वि अलुनीमहि
 अ० अलविष्ट अलविषाताम् अलविषत
 अलविष्टाः अलविषाथाम् अलविष्टद्वम्
 द्वम्-ध्वम्
 अलविषि अलविष्वहि अलविष्यहि
 प० लुलुवे लुलुवाते लुलुचिरे
 लुलुविधे लुलुवाथे लुलुविध्वे-ध्वे
 लुलुवे लुलुविध्वे लुलुविमहे
 आ० लविषीष्ट लविषीयास्ताम् लविषीरन्
 लविषीष्टाः लविषीयास्थाम् लविषीध्वम्-ध्वम्
 लविषीय लविषीध्वि लविषीमहि
 प्रव० लविता लवितारौ लवितारः
 लवितासि लवितास्थः लवितास्थ
 लवितास्मि लवितास्वः लवितास्मः
 लवितासि लवितास्थः लवितास्थ
 लवितासि लवितास्थः लवितास्थ
 लवितासि लवितास्थः लवितास्थ

लविष्यते लविष्येते लविष्यध्वे
 लविष्ये लविष्यावहे लविष्यामहे
 क्रि० अलविष्यत् अलविष्यताम् अलविष्यन्
 अलविष्यः अलविष्यतम् अलविष्यत
 अलविष्यम् अलविष्याव अलविष्यामहि

॥ धृग्-कम्पने ॥ धृज्जु.

व० धुनाति धुनीतः धुनन्ति
 धुनासि धुनीथः धुनीथ
 धुनामि धुनीधः धुनीमः
 स० धुनीयात् धुनीयाताम् धुनीयुः
 धुनीयाः धुनीयातम् धुनीयात
 धुनीयाम् धुनीयाव धुनीयाम
 प० धुनातु धुनीतात् धुनीताम् धुनन्तु
 धुनीधि धुनीतात् धुनीतम् धुनीत
 धुनानि धुनाव धुनाम
 झ० अधुनात् अधुनीताम् अधुनन्
 अधुनाः अधुनीतम् अधुनीत
 अधुनाम् अधुनीध्व अधुनीम
 अ० अधाचीत् अधाविष्टाम् अधाविष्टु
 अधाचीः अधाविष्टम् अधाविष्ट
 अधाविष्टम् अधाविष्टव अधाविष्टम
 प० दुधाव दुधुवत् दुधुवः
 दुधविध दुधुवधुः दुधुव
 दुधाव दुधव दुधुविध दुधुविम
 मतान्तरे-दुधोथ-इत्यादि
 आ० धूयात् धूयास्ताम् धूयास्तुः
 धूयाः धूयास्तम् धूयास्त
 धूयास्तम् धूयास्व धूयास्म
 प्रव० धविता धवितारौ धवितारः
 धवितासि धवितास्थः धवितास्थ
 धवितास्मि धवितास्वः धवितास्मः
 धोता धोतारौ धोतारः
 धोतासि धोतास्थः धोतास्थ
 धोतास्मि धोतास्वः धोतास्मः

भ० धविष्यति	धविष्यतः	धविष्यन्ति
धविष्यसि	धविष्यथः	धविष्यथ
धविष्यामि	धविष्यावः	धविष्यामः
धोष्यति	धोष्यतः	धोष्यन्ति
धोष्यसि	धोष्यथः	धोष्यथ
धोष्यामि	धोष्यावः	धोष्यामः
क्रि० अधविष्यत्	अधविष्यताम्	अधविष्यन्
अधविष्य	अधविष्यतम्	अधविष्यन्
अधविष्यम्	अधविष्याव	अधविष्याम
अधोष्यत्	अधोष्यताम्	अधोष्यन्
अधोष्यः	अधोष्यतम्	अधोष्यत
अधोष्यम्	अधोष्याव	अधोष्याम

व० धुनीते	धुनाने	धुनते
धुनीवे	धुनाथे	धुनीध्वे
धुने	धुनीवहे	धुनीमहे
स० धुनीत	धुनीयाताम्	धुनीरन्
धुनीथाः	धुनीयाथाम्	धुनीध्वम्
धुनीथ	धुनीवहि	धुनीमहि
प० धुनीताम्	धुनाताम्	धुनताम्
धुनीध्व	धुनाथाम्	धुनीध्वम्
धुने	धुनावहे	धुनामहे

झ० अधुनीत	अधुनाताम्	अधुनत
अधुनीथाः	अधुनाथाम्	अधुनीध्वम्
अधुनि	अधुनीवहि	अधुनीमहि
अ० अधविष्ट	अधविषाताम्	अधविषत
अधविष्टाः	अधविषाथाम्	अधविष्ट्वम्
अधविषि	अधविष्वहि	अधविष्महि
अधोष्ट	अधोषताम्	अधोषत
अधोष्टाः	अधोषाथाम्	अधोष्ट्वम्-ध्वम्
अधोषि	अधोष्वहि	अधोष्महि
प० दुधुवे	दुधुवाते	दुधुविरे
दुधुविषे	दुधुवाथे	दुधुविह्वे-ध्वे
दुधुवे	दुधुविषहे	दुधुविमहे

आ० धविषीष्ट	धविषीयाताम्	धविषीन्
धविषीष्टाः	धविषीयाथाम्	धविषीध्वम्-ध्वम्
धविषीय	धविषीवहि	धविषीमहि
धोषीष्ट	धोषीयाताम्	धोषीरन्
धोषीष्टाः	धोषीयाथाम्	धोषीध्वम्
धोषीय	धोषीवहि	धोषीमहि
प्रव० धविता	धवितारौ	धवितारः
धवितासे	धवितासाथे	धविताध्वे
धविताहे	धवितास्वहे	धवितास्महे
धोता	धोतारौ	धोतारः
धोतासे	धोतासाथे	धोताध्वे
धोताहे	धोतास्वहे	धोतास्महे
भ० धविष्यते	धविष्येते	धविष्यन्ते
धविष्यसे	धविष्येथे	धविष्यध्वे
धविष्ये	धविष्यावहे	धविष्यामहे
धोष्यते	धोष्येते	धोष्यन्ते
धोष्यसे	धोष्येथे	धोष्यध्वे
धोष्ये	धोष्यावहे	धोष्यामहे
क्रि० अधविष्यत्	अधविष्येताम्	अधविष्यन्
अधविष्यथाः	अधविष्येथाम्	अधविष्यध्वम्
अधविष्ये	अधविष्यावहि	अधविष्यामहि
अधोष्यत	अधोष्येताम्	अधोष्यन्त
अधोष्यथाः	अधोष्येथाम्	अधोष्यध्वम्
अधोष्ये	अधोष्यावहि	अधोष्यामहि

॥ स्तृग्न्-आच्छादने ॥ डांकलुं.

व० स्तृणाति	स्तृणीतः	स्तृणन्ति
स्तृणासि	स्तृणीथः	स्तृणीथ
स्तृणामि	स्तृणीवः	स्तृणीमः
स० स्तृणीयात्	स्तृणीयाताम्	स्तृणीयुः
स्तृणीयाः	स्तृणीयातम्	स्तृणीयात
स्तृणीयाम्	स्तृणीयाव	स्तृणीयाम
प० स्तृणातु	स्तृणीतात्	स्तृणीताम्
स्तृणीहि	स्तृणीतात्	स्तृणीतम्
स्तृणानि	स्तृणाव	स्तृणाम

झ० अस्तृणात् अस्तृणीताम् अस्तृणन्
 अस्तृणाः अस्तृणीतम् अस्तृणीत
 अस्तृणाम् अस्तृणीष्व अस्तृणीम
 अ० अस्तारीत् अस्तारिष्टाम् अस्तारिषुः
 अस्तारीः अस्तारिष्टम् अस्तारिष्ट
 अस्तारिषम् अस्तारिष्व अस्तारिष्म
 प० तस्तार तस्तरतुः तस्तरः
 तस्तरिष्व तस्तरतुः तस्तर
 तस्तार तस्तर तस्तरिष्व तस्तरिम्
 आ० स्तीर्यात् स्तीर्यास्ताम् स्तीर्यास्तुः
 स्तीर्याः स्तीर्यास्तम् स्तीर्यास्त
 स्तीर्यास्तम् स्तीर्यास्व स्तीर्यास्म
 ञ्च० स्तरिता स्तरितारौ स्तरितारः
 स्तरितासि स्तरितास्वः स्तरितास्व
 स्तरितास्मि स्तरितास्वः स्तरितास्मः
 स्तरिता स्तरितारौ स्तरितारः
 स्तरितासि स्तरितास्वः स्तरितास्व
 स्तरितास्मि स्तरितास्वः स्तरितास्मः
 म० स्तरिष्यति स्तरिष्यतः स्तरिष्यन्ति
 स्तरिष्यसि स्तरिष्यथः स्तरिष्यथ
 स्तरिष्यामि स्तरिष्याथः स्तरिष्यामः
 स्तरिष्यति स्तरिष्यतः स्तरिष्यन्ति
 स्तरिष्यसि स्तरिष्यथः स्तरिष्यथ
 स्तरिष्यामि स्तरिष्याथः स्तरिष्यामः
 क्रि० अस्तरिष्यत् अस्तरिष्यताम् अस्तरिष्यन्
 अस्तरिष्यः अस्तरिष्यतम् अस्तरिष्यत
 अस्तरिष्यम् अस्तरिष्याथ अस्तरिष्याम
 अस्तरिष्यत् अस्तरिष्यताम् अस्तरिष्यन्
 अस्तरिष्यः अस्तरिष्यतम् अस्तरिष्यत
 अस्तरिष्यम् अस्तरिष्याथ अस्तरिष्याम

ष० स्तृणीते स्तृणाते स्तृणते
 स्तृणीषे स्तृणाथे स्तृणीष्वे
 स्तृणे स्तृणीष्वहे स्तृणीमहे

स० स्तृणीत * स्तृणीयाताम् स्तृणीरन्
 स्तृणीथाः स्तृणीयाथाम् स्तृणीष्वम्
 स्तृणीय स्तृणीष्वहि स्तृणीमहि
 प० स्तृणीताम् स्तृणानाम् स्तृणताम्
 स्तृणीष्व स्तृणाथाम् स्तृणीष्वम्
 स्तृणे स्तृणावहे स्तृणामहे
 झ० अस्तृणीत अस्तृणाताम् अस्तृणत
 अस्तृणीथाः अस्तृणाथाम् अस्तृणीष्वम्
 अस्तृणि अस्तृणीष्वहि अस्तृणीमहि
 अ० अस्तरिष्ट अस्तरिषाताम् अस्तरिषत
 अस्तरिष्टाः अस्तरिषाथाम् अस्तरिष्टवम्
 अस्तरिषि अस्तरिष्वहि अस्तरिष्महि
 अस्तरिष्ट अस्तरिषाताम् अस्तरिषत
 अस्तरिष्टाः अस्तरिषाथाम् अस्तरिष्टवम्
 अस्तरिषि अस्तरिष्वहि अस्तरिष्महि
 अस्तीष्ट अस्तीषाताम् अस्तीषत
 अस्तीष्टाः अस्तीषाथाम् अस्तीष्टवम्
 अस्तीषि अस्तीष्वहि अस्तीष्महि
 प० तस्तरे तस्तराते तस्तरिरे
 तस्तरिषे तस्तराथे तस्तरिह्वे-व्वे
 तस्तरे तस्तरिष्वहे तस्तरिमहे
 एवं स्तरिषीष्ट, स्तरिषीष्ट, स्तरिता
 स्तरिता स्तरिष्यते स्तरिष्यते
 अस्तरिष्यत अस्तरिष्यत इत्यादि ।

॥ कृग्-विज्ञायाम् ॥ मारुतं.

ष० कृणाति कृणीतः कृणन्ति
 कृणासि कृणीथः कृणीथ
 कृणामि कृणीष्वः कृणीमः
 स० कृणीयात् कृणीयाताम् कृणीयुः
 कृणीवाः कृणीयातम् कृणीयात
 कृणीयाम् कृणीयाथ कृणीयाम

स० कृणीत कृणीयाताम् कृणीरन्
 कृणीथाः कृणीयाथाम् कृणीष्वम्
 कृणीय कृणीष्वहि कृणीमहि
 प० कृणीताम् कृणाताम् कृणताम्
 कृणीष्व कृणाथाम् कृणीष्वम्
 कृणे कृणावहे कृणामहे
 अ० अकृणीत अकृणाताम् अकृणत
 अकृणीथाः अकृणथाम् अकृणीष्वम्
 अकृणि अकृणीष्वहि अकृणीमहि
 अ० अकरिष्ट अकरिषाताम् अकरिषत
 अकरिष्टाः अकरिषाथाम् अकरिष्ट्वम्
 अकरिषि अकरिष्वहि अकरिष्वहि
 अकरीष्ट अकरीषाताम् अकरीषत
 अकरीष्टाः अकरीषाथाम् अकरीष्ट्वम्
 अकरीषि अकरीष्वहि अकरीष्वहि
 अकीर्ष अकीर्षाताम् अकीर्षत
 अकीर्षाः अकीर्षाथाम् अकीर्ष्वम्-अर्ष्वम्
 अकीर्षि अकीर्ष्वहि अकीर्ष्वहि
 प० चकरे चकारासे चकरिरे
 चकरिषे चकाराये चकरिह्वे-वे
 चकरे चकरिषहे चकरिमहे
 आ० चकरिषीष्ट चरिषीयास्ताम् चरिषीरन्
 चरिषीष्टाः चरिषीयास्थाम् चरिषीष्वम्-व्वम्
 चरिषीय चरिषीष्वहि चरिषीमहि
 कीर्षीष्ट कीर्षीयास्ताम् कीर्षीरन्
 कीर्षीष्टाः कीर्षीयास्थाम् कीर्षीष्वम्
 कीर्षीय कीर्षीष्वहि कीर्षीमहि
 च० करिता करितारौ करितारः
 करितासे करितासाये करिताष्वे
 करिताहे करितास्वहे करितास्महे
 करिता करितारौ करितारः
 करितासे करितासाये करिताष्वे
 करिताहे करितास्वहे करितास्महे

अ० करिष्यते करिष्येते करिष्यन्ते
करिष्यसे करिष्येथे करिष्यध्वे
करिष्ये करिष्यावहे करिष्यामहे
करीष्यते करीष्येते करीष्यन्ते
करीष्यसे करीष्येथे करीष्यध्वे
करीष्ये करीष्यावहे करीष्यामहे

क्रि० अकरिष्यत् अकरिष्येताम् अकरिष्यन्त
अकरिष्यथाः अकरिष्येथाम् अकरिष्यध्वम्
अकरिष्ये अकरिष्यावहि अकरिष्यामहि
अकरीष्यत् अकरीष्येताम् अकरीष्यन्त
अकरीष्यथाः अकरीष्येथाम् अकरीष्यध्वम्
अकरीष्ये अकरीष्यावहि अकरीष्यामहि

॥ वृग्-वरणे ॥ स्वीकारवुं, वरवुं,

व० वृणाति वृणीतः वृणन्ति
वृणासि वृणीथः वृणीथ
वृणामि वृणीष्वः वृणीमः

स० वृणीयात् वृणीयाताम् वृणीयुः
वृणीषाः वृणीयातम् वृणीयात
वृणीयाम् वृणीषाव वृणीयाम

प० वृणातु वृणीतात् वृणीताम् वृणन्तु
वृणीहि वृणीतम् वृणीत
वृणानि वृणाष्व वृणाम

झ० अवृणात् अवृणीताम् अवृणन्
अवृणाः अवृणीतम् अवृणीत
अवृणाम् अवृणीष्व अवृणीम

अ० अवारीत् अवारिषाम् अवारिषुः
अवारीः अवारिषम् अवारिष
अवारिषम् अवारिष्व अवारिषम्

प० ववार ववरतुः ववरुः
ववारिष्य ववारिष्युः ववार
ववार ववर ववारिष्य ववारिष्यम्

आ० वृर्यात् वृर्याताम् वृर्यातुः
वृर्याः वृर्यान्ते वृर्यान्ते

वृर्यासम् वृर्यास्व वृर्यास्म
वृर्यावृता वृर्यातारौ वृर्यातारः

वृर्यान्ति वृर्यान्तः वृर्यान्त
वृर्यान्ति वृर्यान्तः वृर्यान्तः
वृर्यान्ति वृर्यान्तः वृर्यान्तः
वृर्यान्ति वृर्यान्तः वृर्यान्तः

म० वरिष्यति वरिष्यतः वरिष्यन्ति
वरिष्यसि वरिष्यथः वरिष्यथ
वरिष्यामि वरिष्यावः वरिष्यामः
वरीष्यति वरीष्यतः वरीष्यन्ति
वरीष्यसि वरीष्यथः वरीष्यथ
वरीष्यामि वरीष्यावः वरीष्यामः

क्रि० अवरिष्यत् अवरिष्यताम् अवरिष्यन्
अवरिष्यः अवरिष्यतम् अवरिष्यत
अवरिष्यम् अवरिष्याव अवरिष्याम
अवरीष्यत् अवरीष्यताम् अवरीष्यन्
अवरीष्यः अवरीष्यतम् अवरीष्यत
अवरीष्यम् अवरीष्याव अवरीष्याम

व० वृणीते वृणाते वृणते
वृणीषे वृणीथे वृणीध्वे
वृणे वृणीष्वहे वृणीमहे

स० वृणीत वृणीयाताम् वृणीरन्
वृणीषाः वृणीयाथाम् वृणीष्वम्
वृणीथ वृणीष्वहि वृणीमहि

प० वृणीताम् वृणाताम् वृणताम्
वृणीष्व वृणाथाम् वृणीष्वम्
वृणे वृणाष्वहे वृणामहे

झ० अवृणीत् अवृणाताम् अवृणत
अवृणीषाः अवृणाथाम् अवृणीष्वम्
अवृणि अवृणीष्वहि अवृणीमहि

अ० अवरिष्यत् अवरिष्यताम् अवरिष्यन्
अवरिष्यः अवरिष्यतम् अवरिष्यत
अवरिष्यम् अवरिष्याव अवरिष्याम

अवरिषि अवरीष्वहि अवरीष्वम्
अवरीष्य अवरीष्यताम् अवरीष्यत

अवरीष्ठाः अवरीषायाम् अवरीहृषम्
द्वयम्-द्वयम्

अवरीषि अवरीष्वहि अवरीष्महि

अवृष्टं अवृषाताम् अवृषत

अवृष्टाः अवृषायाम् अवृष्टवम्-द्वयम्

अवृषि अवृष्वहि अवृष्महि

प० ववरे ववराते ववरिरे
ववरिषे ववराथे ववरिद्वे-ध्वे
ववरे ववरिवहे ववरिमहे

आ० वरिषीष्ट वरिषीयास्ताम् वरिषीरन्
वरिषीष्ठाः वरिषीयास्थाम् वरिषीष्वम्
द्वयम्

वरिषीय वरिषीवहि वरिषीमहि

वृषीष्ट वृषीयास्ताम् वृषीरन्

वृषीष्ठाः वृषीयास्थाम् वृषीद्वयम्

वृषीय वृषीवहि वृषीमहि

अ० वरिता वरितारौ वरितारः
वरितासे वरितासाथे वरिताध्वे
वरिताहे वरितास्वहे वरितास्महे

वरीता वरीतारौ वरीतारः

वरीतासे वरीतासाथे वरीताध्वे

वरीताहे वरीतास्वहे वरीतास्महे

भ० वरिष्यते वरिष्येते वरिष्यन्ते
वरिष्यसे वरिष्येथे वरिष्यध्वे
वरिष्ये वरिष्यावहे वरिष्यामहे

वरीष्यते वरीष्येते वरीष्यन्ते

वरीष्यसे वरीष्येथे वरीष्यध्वे

वरीष्ये वरीष्यावहे वरीष्यामहे

क्रि० अवरिष्यत अवरिष्येताम् अवरिष्यन्त
अवरिष्यथाः अवरिष्येथाम् अवरिष्यध्वम्
अवरिष्ये अवरिष्यावहि अवरिष्यामहि
अवरीष्यत अवरीष्येताम् अवरीष्यन्त
अवरीष्यथाः अवरीष्येथाम् अवरीष्यध्वम्
अवरीष्ये अवरीष्यावहि अवरीष्यामहि

॥ इति क्रयादय उभयपदिनः ॥

॥ अथ परस्मैपदिनः ॥

॥ ज्याम्-हानौ ॥ क्षीण यवुं, घसाह जवुं,

ब० जिनाति जिनीतः जिनन्ति
जिनासि जिनीथः जिनीथ
जिनामि जिनीषः जिनीमः

स० जिनीयात् जिनीयाताम् जिनीयुः
जिनीया जिनीयातम् जिनीयात
जिनीयाम् जिनीयाव जिनीयाम

प० जिनातु जिनीतात् जिनीताम् जिनन्तु
जिनीहि जिनीतात् जिनीतम् जिनीत
जिनानि जिनाव जिनाम

अ० अजिनात् अजिनीताम् अजिनन्
अजिनाः अजिनीतम् अजिनीत
अजिनाम् अजिनीष अजिनीम

अ० अक्यासीत् अक्यासिष्टम् अक्यासिष्टुः
अक्यासीः अक्यासिष्टम् अक्यासिष्ट
अक्यासिषम् अक्यासिष्व अक्यासिष्व

प० जिज्यौ जिज्यतुः जिज्युः
जिज्याथ जिज्यथ जिज्यथुः जिज्य
जिज्यौ जिज्यिष जिज्यिम

आ० जीयात् जीयास्ताम् जीयास्तुः
जीया जीयास्तम् जीयास्त
जीयास्म जीयास्व जीयास्म

प्रब० ज्याता ज्यातारौ ज्यातारः
ज्यातासि ज्यातास्थः ज्यातास्थ
ज्यातास्मि ज्यातास्व ज्यातास्मः

भ० ज्यास्यति ज्यास्यतः ज्यास्यन्ति
ज्यास्यसि ज्यास्यथः ज्यास्यथ
ज्यास्यामि ज्यास्याव ज्यास्यामः

क्रे० अज्यास्यत् अज्यास्यताम् अज्यास्यन्
अज्यास्यः अज्यास्यतम् अज्यास्यत
अज्यास्यम् अज्यास्याव अज्यास्याम

॥ रीश्-गतिरेवणयोः ॥ जहुं,

हिंसाकरषी

रिणाति । अरैषीत् । रिराय

रिरयिष्य । रिरेष्य ।

॥ लीश्-श्लेषणे, ॥ ओगळवुं मळीजवुं

ब० लिनाति लिनीतः लिनन्ति
लिनासि लिनीथः लिनीथ
लिनामि लिनीथः लिनीमः

स० लिनीयात् लिनीयाताम् लिनीयुः
लिनीयाः लिनीयातम् लिनीयात
लिनीयाम् लिनीयाव लिनीयाम

प० लिनातु लिनीतात् लिनीताम् लिनन्तु
लिनीहि लिनीतात् लिनीतम् लिनीत
लिनानि लिनाथ लिनाम

झ० अलिनात् अलिनीताम् अलिनन्
अलिनाः अलिनीतम् अलिनीत
अलिनाम् अलिनीथ अलिनीम

अ० अलासीत् अलासिष्टम् अलानिषुः
अलासीः अलासिष्टम् अलासिष्ट
अलासिषम् अलासिष्व अलासिषम

अलैषीत् अलैष्टम् अलैषुः
अलैषीः अलैष्टम् अलैष्ट
अलैषम् अलैष्व अलैषम

प० लिनाय ललौ लिनयतुः लिनयुः
लिनयिष्य लिनेष्य लिनयुः लिनय
ललिय ललाय

लिनाय लिनय ललौ लिनयिष्य लिनयिष्य

आ० लीयात् लीयास्ताम् लीयास्तुः

लीयाः लीयास्तम् लीयास्त

लीयास्तम् लीयास्व लीयास्म

ख० लाता लातारी लातारः

लातासि लातास्यः लातास्य

लातास्मि लातास्वः लातास्मः

लेता लेतारी लेतारः

लेतासि लेतास्यः लेतास्य

लेतास्मि लेतास्वः लेतास्मः

म० लास्यति लास्यतः लास्यन्ति

लास्यसि लास्यथः लास्यथ

लास्यामि लास्यावः लास्यामः

लेष्यति लेष्यतः लेष्यन्ति

लेष्यसि लेष्यथः लेष्यथ

लेष्यामि लेष्यावः लेष्यामः

कि० अलास्यत् अलास्यताम् अलास्यन्

अलास्यः अलास्यतम् अलास्यत

अलास्यम् अलास्याव अलास्याम

अलेष्यत् अलेष्यताम् अलेष्यन्

अलेष्यः अलेष्यतम् अलेष्यत

अलेष्यम् अलेष्याव अलेष्याम

॥ लीश्-वरणे ॥ वरवुं

वलिनाति । अवलैषीत् । विवलाय ।

॥ लीश्-गती ॥ लवुं

वलिनाति । अवलैषीत् । विवलाय ।

॥ कृमृशृ-विंसायाम् ॥ मारवुं

ब० कृणाति कृणीतः कृणन्ति

कृणासि कृणीथः कृणीथ

कृणामि कृणीथः कृणीमः

स० कृणीयात् कृणीयाताम् कृणीयुः

कृणीयाः कृणीयातम् कृणीयात

कृणीयाम् कृणीयाव कृणीयाम

प० कृणातु कृणीतात् कृणीताम् कृणन्तु

कृणीहि कृणीतात् कृणीतम् कृणीत

कृणानि कृणाथ कृणाम

झ० अकृणात् अकृणीताम् अकृणन्

अकृणाः	अकृणीतम्	अकृणीत
अकृणाम्	अकृणीष्व	अकृणीम
अ० अकरोत्	अकारिष्टाम्	अकारिषुः
अकारीः	अकारिष्टम्	अकारिष्ट
अकारिषम्	अकारिष्व	अकारिष्व
प० चकार	चकरतुः	चकरुः
चकारिथ	चकरथुः	चकर
चकार	चकर	चकरिष्व
चकरिष्व	चकरिष्व	चकरिष्व
आ० कीर्यात्	कीर्यास्ताम्	कीर्यासुः
कीर्याः	कीर्यास्तम्	कीर्यास्त
कीर्यासम्	कीर्यास्व	कीर्यास्म
प्र० करिता	करितारौ	करितारः
करितासि	करितास्थः	करितास्थ
करितासिम्	करितास्थः	करितास्थः
करीता	करीतारौ	करीतारः
करीतासि	करीतास्थः	करीतास्थ
करीतासिम्	करीतास्थः	करीतास्थः
अ० करिष्यति	करिष्यतः	करिष्यन्ति
करिष्यसि	करिष्यथः	करिष्यथ
करिष्यामि	करिष्यावः	करिष्यामः
करीष्यति	करीष्यतः	करीष्यन्ति
करीष्यसि	करीष्यथः	करीष्यथ
करीष्यामि	करीष्यावः	करीष्यामः
क्रि० अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्
अकरिष्यः	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत
अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम
अकरीष्यत्	अकरीष्यताम्	अकरीष्यन्
अकरीष्यः	अकरीष्यतम्	अकरीष्यत
अकरीष्यम्	अकरीष्याव	अकरीष्याम
व० मृणाति	मृणीतः	मृणन्ति
मृणासि	मृणीथः	मृणीथ
मृणामि	मृणीवः	मृणीमः
स० मृणीयात्	मृणीयाताम्	मृणीयुः
मृणीयाः	मृणीयातम्	मृणीयात
मृणीयाम्	मृणीयाव	मृणीयाम

प० मृणातु	मृणीतात्	मृणीताम्	मृणन्तु
मृणीहि	,,	मृणीतम्	मृणीत
मृणानि	मृणाव	मृणाम	
अ० अमृणात्	अमृणीताम्	अमृणन्	
अमृणाः	अमृणीतम्	अमृणीत	
अमृणाम्	अमृणीव	अमृणीम	
अ० अमारीत्	अमारिष्टाम्	अमारिषुः	
अमारीः	अमारिष्टम्	अमारिष्ट	
अमारिषम्	अमारिष्व	अमारिष्व	
प० ममार	ममरतुः	ममरुः	
ममारिथ	ममरथुः	ममर	
ममार	ममर	ममरिष्व	
ममारिष्व	ममारिष्व	ममारिष्व	
आ० मूर्यात्	मूर्यास्ताम्	मूर्यासुः	
मूर्याः	मूर्यास्तम्	मूर्यास्त	
मूर्यासम्	मूर्यास्व	मूर्यास्म	
प्र० मरिता	मरितारौ	मरितारः	
मरितासि	मरितास्थः	मरितास्थ	
मरितासिम्	मरितास्थः	मरितास्थः	
मरीता	मरीतारौ	मरीतारः	
मरीतासि	मरीतास्थः	मरीतास्थ	
मरीतासिम्	मरीतास्थः	मरीतास्थः	
अ० मरिष्यति	मरिष्यतः	मरिष्यन्ति	
मरिष्यसि	मरिष्यथः	मरिष्यथ	
मरिष्यामि	मरिष्यावः	मरिष्यामः	
मरोष्यति	मरोष्यतः	मरोष्यन्ति	
मरोष्यसि	मरोष्यथः	मरोष्यथ	
मरोष्यामि	मरोष्यावः	मरोष्यामः	
क्रि० अमरिष्यत्	अमरिष्यताम्	अमरिष्यन्	
अमरिष्यः	अमरिष्यतम्	अमरिष्यत	
अमरिष्यम्	अमरिष्याव	अमरिष्याम	
अमरोष्यत्	अमरोष्यताम्	अमरोष्यन्	
अमरोष्यः	अमरोष्यतम्	अमरोष्यत	
अमरोष्यम्	अमरोष्याव	अमरोष्याम	
व० शृणाति	शृणीतः	शृणन्ति	
शृणासि	शृणीथः	शृणीथ	
शृणामि	शृणीवः	शृणीमः	

स० शृणीयात् शृणीयाताम् शृणीयुः
शृणीयाः शृणीयातम् शृणीयात
शृणीयाम् शृणीयाव शृणीयाम

प० शृणातु शृणीतात् शृणीताम् शृणन्तु
शृणीहि शृणीतात् शृणीतम् शृणीत
शृणानि शृणाव शृणाम

झ० अशृणात् अशृणीताम् अशृणन्
अशृणाः अशृणीतम् अशृणीत
अशृणाम् अशृणीव अशृणीम

अ० अशारीत् अशारिष्टम् अशारिषुः
अशारीः अशारिष्टम् अशारिष्ट
अशारिषम् अशारिषव अशारिषम

प० शशार शशारतुः शशारः
शशारिथ शशारथुः शशार
शशार शशार शशारिथ शशारिथ

शशार शशतुः शशुः
शशारिथ शशथुः शश
शशार शशार शश्रिथ शश्रिम

आ० शीयात् शीयास्ताम् शीयास्तुः
शीयाः शीयास्तम् शीयास्त
शीयासम् शीयास्व शीयास्मि

झ० शरिता शरितारौ शरितारः
शरितासि शरितास्थः शरितास्थ
शरितास्मि शरितास्वः शरितास्मः

शरीता शरीतारौ शरीतारः
शरीतासि शरीतास्थः शरीतास्थ
शरीतास्मि शरीतास्वः शरीतास्मः

अ० शरिष्यति शरिष्यतः शरिष्यन्ति
शरिष्यन्ति शरिष्यथः शरिष्यथ
शरिष्यामि शरिष्यावः शरिष्यामः

शरीष्यति शरीष्यतः शरीष्यन्ति
शरीष्यन्ति शरीष्यथः शरीष्यथ
शरीष्यामि शरीष्यावः शरीष्यामः

क० अशरिष्यत् अशरिष्यताम् अशरिष्यन्
अशरिष्यः अशरिष्यतम् अशरिष्यत
अशरिष्यम् अशरिष्याव अशरिष्याम

अशरीष्यत् अशरीष्यताम् अशरीष्यन्
अशरीष्यः अशरीष्यतम् अशरीष्यत
अशरीष्यम् अशरीष्याव अशरीष्याम

पृश् पालनपूरणयोः ॥ पाळवुं-पुरुकरवुं,

व० पृणानि पृणीतः पृणन्ति
पृणासि पृणीथः पृणीथ
पृणामि पृणीवः पृणीमः

स० पृणीयात् पृणीयाताम् पृणीयुः
पृणीयाः पृणीयातम् पृणीयात
पृणीयाम् पृणीयाव पृणीयाम

प० पृणातु पृणीतात् पृणीताम् पृणन्तु
पृणीहि पृणीतात् पृणीतम् पृणीत
पृणानि पृणाव पृणाम

झ० अपृणात् अपृणीताम् अपृणन्
अपृणाः अपृणीतम् अपृणीत
अपृणाम् अपृणीव अपृणीम

अ० अपारीत् अपारिष्टम् अपारिषुः
अपारीः अपारिष्टम् अपारिष्ट
अपारिषम् अपारिषव अपारिषम

प० पपार पपरतुः पपरः
पपरिथ पपरथुः पपर
पपार पपर पपरिथ पपरिम

पपार पप्रतुः पप्रः
पपरिथ पप्रथुः पप्र
पपार पपर पप्रिथ पप्रिम

आ० पुर्यात् पुर्यास्ताम् पुर्यास्तुः
पुर्याः पुर्यास्तम् पुर्यास्त
पुर्यासम् पुर्यास्व पुर्यास्मि

झ० परिता परितारौ परितारः
परितासि परितास्थः परितास्थ
परितास्मि परितास्वः परितास्मः

परीता परीतारौ परीतारः
परीतासि परीतास्थः परीतास्थ
परीतास्मि परीतास्वः परीतास्मः

भ० परिष्यति	परिष्यतः	परिष्यन्ति
परिष्यसि	परिष्यथः	परिष्यथ
परिष्यामि	परिष्यावः	परिष्यामः
परीष्यति	परीष्यतः	परीष्यन्ति
परीष्यसि	परीष्यथः	परीष्यथ
परीष्यामि	परीष्यावः	परीष्यामः
क्रि० अपरिष्यत्	अपरिष्यताम्	अपरिष्यन्
अपरिष्यः	अपरिष्यतम्	अपरिष्यत
अपरिष्यम्	अपरिष्याव	अपरिष्याम
अपरीष्यत्	अपरीष्यताम्	अपरीष्यन्
अपरीष्यः	अपरीष्यतम्	अपरीष्यत
अपरीष्यम्	अपरीष्याव	अपरीष्याम

धृश् भरणे, धरणे-इत्यन्ये ॥ भरुं धरुं
धारण करुं,

व० वृणाति	वृणीतः	वृणन्ति
वृणासि	वृणीथः	वृणीथ
वृणामि	वृणीवः	वृणीमः
स० वृणीयात्	वृणीयाताम्	वृणीयुः
वृणीयाः	वृणीयातम्	वृणीयात
वृणीयाम	वृणीयाव	वृणीयाम
प० वृणातु	वृणीतात्	वृणीताम्
वृणीहि	वृणीतात्	वृणीतम्
वृणानि	वृणाव	वृणाम
ह्र० अवृणात्	अवृणीताम्	अवृणन्
अवृणाः	अवृणीतम्	अवृणीत
अवृणाम	अवृणीव	अवृणीम
अ० अवारीत्	अवारिष्टाम्	अवारिषुः
अवारीः	अवारिष्टम्	अवारिष्ट
अवारिषम्	अवारिष्व	अवारिष्व
प० ववार	ववरतुः	ववरुः
ववरिथ	ववरथुः	ववर
ववार ववर	ववरिथ	ववरिम
आ० वृयात्	वृयास्ताम्	वृयास्तुः
वृयाः	वृयास्तम्	वृयास्त

वृयासि	वृयाव	वृयाम
वृरिता	वृरितारौ	वृरितारः
वृरितासि	वृरितास्वः	वृरितास्व
वृरितास्मि	वृरितास्वः	वृरितास्मः
वृरीता	वृरीतारौ	वृरीतारः
वृरीतासि	वृरीतास्वः	वृरीतास्व
वृरीतास्मि	वृरीतास्वः	वृरीतास्मः
भ० वरिष्यति	वरिष्यतः	वरिष्यन्ति
वरिष्यसि	वरिष्यथः	वरिष्यथ
वरिष्यामि	वरिष्यावः	वरिष्यामः
वरीष्यति	वरीष्यतः	वरीष्यन्ति
वरीष्यसि	वरीष्यथः	वरीष्यथ
वरीष्यामि	वरीष्यावः	वरीष्यामः

क्रि० अवरिष्यत्	अवरिष्यताम्	अवरिष्यन्
अवरिष्यः	अवरिष्यतम्	अवरिष्यत
अवरिष्यम्	अवरिष्याव	अवरिष्याम
अवरीष्यत्	अवरीष्यताम्	अवरीष्यन्
अवरीष्यः	अवरीष्यतम्	अवरीष्यत
अवरीष्यम्	अवरीष्याव	अवरीष्याम

धृश् भर्जने च ॥ भरु, भर्जने-इत्यन्ये

भुंजुं शोक्तुं

व० भृणाति	भृणीतः	भृणन्ति
भृणासि	भृणीथः	भृणीथ
भृणामि	भृणीवः	भृणीमः
स० भृणीयात्	भृणीयाताम्	भृणीयुः
भृणीयाः	भृणीयातम्	भृणीयात
भृणीयाम	भृणीयाव	भृणीयाम
प० भृणातु	भृणीतात्	भृणीताम्
भृणीहि	भृणीतात्	भृणीतम्
भृणानि	भृणाव	भृणाम
ह्र० अभृणात्	अभृणीताम्	अभृणन्
अभृणाः	अभृणीतम्	अभृणीत
अभृणाम	अभृणीव	अभृणीम
अ० अभारीत्	अभारिष्टाम्	अभारिषुः
	अभारिष्टम्	अभारिष्ट
	अभारिष्व	अभारिष्व

अभारीः	अभारिष्टम्	अभारिष्ट
अभारिषम्	अभारिष्व	अभारिष्व
० वभार	वभारतुः	वभरुः
वभरिथ	वभरथुः	वभर
वभार वभर	वभरिष	वभरिष
१० भूयात्	भूयास्ताम्	भूयास्तु
भूयां.	भूयास्तम्	भूयास्त
भूयांसम्	भूयांस्व	भूयांस
५० भरिता	भरितारौ	भरितारः
भरितासि	भरितास्थः	भरितास्थ
भरितास्मि	भरितास्वः	भरितास्मः
भरीता	भरीतारौ	भरीतारः
भरीतासि	भरीतास्थः	भरीतास्थ
भरीतास्मि	भरीतास्वः	भरीतास्मः
भ० भरिष्यति	भरिष्यतः	भरिष्यन्ति
भरिष्यसि	भरिष्यथः	भरिष्यथ
भरिष्यामि	भरिष्यावः	भरिष्यामः
भरीष्यति	भरीष्यतः	भरीष्यन्ति
भरीष्यसि	भरीष्यथः	भरीष्यथ
भरीष्यामि	भरीष्यावः	भरीष्यामः
क्रि० अभरिष्यत्	अभरिष्यताम्	अभरिष्यन्
अभरिष्यः	अभरिष्यतम्	अभरिष्यत
अभरिष्यम्	अभरिष्याव	अभरिष्याम
अभरीष्यत्	अभरीष्यताम्	अभरीष्यन्
अभरीष्यः	अभरीष्यतम्	अभरीष्यत
अभरीष्यम्	अभरीष्याव	अभरीष्याम

दृश्-विदारणे ॥ भय इत्यन्ये । वीरुं फाटुं

दृशीडि	दृशीतात्	दृशीतम्	दृशीत
दृणानि	दृणाव	दृणाम	
५० अदृणात्	अदृणीताम्	अदृणन्	
अदृणाः	अदृणीतम्	अदृणीत	
अदृणाम्	अदृणीव	अदृणीम	
अ० अदारीत्	अदारिष्टम्	अदारिषुः	
अदारीः	अदारिष्टम्	अदारिष्ट	
अदारिषम्	अदारिष्व	अदारिष्व	
५० ददार	ददरतुः	ददर	
ददरिथ	ददरथुः	ददर	
ददार ददर	ददरिष	ददरिष	
ददार	ददरुः	ददुः	
ददरिथ	ददरथुः	ददर	
ददार ददर	ददरिष	ददरिष	
अ० दीयात्	दीयास्ताम्	दीयास्तुः	
दीयां.	दीयास्तम्	दीयास्त	
दीयांसम्	दीयांस्व	दीयांस	
५० दरिता	दरितारौ	दरितारः	
दरितासि	दरितास्थः	दरितास्थ	
दरितास्मि	दरितास्वः	दरितास्मः	
दरीता	दरीतारौ	दरीतारः	
दरीनानि	दरीतास्थः	दरीतास्थ	
दरीतास्मि	दरीतास्वः	दरीतास्मः	
अ० दरिष्यति	दरिष्यतः	दरिष्यन्ति	
दरिष्यसि	दरिष्यथः	दरिष्यथ	
दरिष्यामि	दरिष्यावः	दरिष्यामः	
दरीष्यति	दरीष्यतः	दरीष्यन्ति	
दरीष्यसि	दरीष्यथः	दरीष्यथ	
दरीष्यामि	दरीष्यावः	दरीष्यामः	
क्रि० अदरिष्यत्	अदरिष्यताम्	अदरिष्यन्	
अदरिष्यः	अदरिष्यतम्	अदरिष्यत	
अदरिष्यम्	अदरिष्याव	अदरिष्याम	
अदरीष्यत्	अदरीष्यताम्	अदरीष्यन्	
अदरीष्यः	अदरीष्यतम्	अदरीष्यत	
अदरीष्यम्	अदरीष्याव	अदरीष्याम	

जृष्-वयीद्वानौ । क्षीण शब्दं । वृद्ध शब्दं,

ब० जृणाति	जृणीतः	जृणन्ति
जृणासि	जृणीथः	जृणीथ
जृणामि	जृणीवः	जृणीमः
स० जृणीयात्	जृणीयाताम्	जृणीयुः
जृणीयाः	जृणीयातम्	जृणीयात
जृणीयाम्	जृणीयाव	जृणीयाम

प० जृणातु	जृणीतात्	जृणीताम्	जृणन्तु
जृणीहि	जृणीतात्	जृणीतम्	जृणीत
जृणानि	जृणाव	जृणाम	
झ० अजृणात्	अजृणीताम्	अजृणन्	
अजृणाः	अजृणीतम्	अजृणीत	
अजृणाम्	अजृणीव	अजृणीम	
ञ० अजारीत्	अजारिष्टाम्	अजारिषुः	
अजारीः	अजारिष्टम्	अजारिष्ट	
अजारिषम्	अजारिष्व	अजारिष्म	

एवं अजरत् अजरताम् अजरन् इत्याद्यपि

प० जजार जजरतुः जेरतुः जजरहः जेरहः
जजरिथ जेरिथ जजरथुः जेरथुः जजर जेर
जजार जजर जेरिथ जजरिथ जेरिम जजरिम

आ० जीर्यात्	जीर्याताम्	जीर्यासुः
जीर्याः	जीर्यास्तम्	जीर्यास्त
जीर्यासम्	जीर्यास्व	जीर्यास्म
अ० जरिता	जरितारौ	जरितारः
जरितासि	जरितास्थः	जरितास्थ
जरितास्मि	जरितास्वः	जरितास्मः
जरीता	जरीतारौ	जरीतारः
जरीतासि	जरीतास्थः	जरीतास्थ
जरीतास्मि	जरीतास्वः	जरीतास्मः
भ० जरिष्यति	जरिष्यतः	जरिष्यन्ति
जरिष्यसि	जरिष्यथः	जरिष्यथ
जरिष्यामि	जरिष्यावः	जरिष्यामः
जरीष्यति	जरीष्यतः	जरीष्यन्ति
जरीष्यसि	जरीष्यथः	जरीष्यथ
जरीष्यामि	जरीष्यावः	जरीष्यामः

कि० अजरिष्यत् अजरिष्यताम् अजरिष्यन्
अजरिष्यः अजरिष्यतम् अजरिष्यत
अजरिष्यम् अजरिष्याव अजरिष्याम
अजरीष्यत् अजरीष्यताम् अजरीष्यन्
अजरीष्यः अजरीष्यतम् अजरीष्यत
अजरीष्यम् अजरीष्याव अजरीष्याम

जृष् नये । विनय करवो,

ब० नृणाति	नृणीतः	नृणन्ति	
नृणासि	नृणीथः	नृणीथ	
नृणामि	नृणीवः	नृणीमः	
स० नृणीयात्	नृणीयाताम्	नृणीयुः	
नृणीयाः	नृणीयातम्	नृणीयात	
नृणीयाम्	नृणीयाव	नृणीयाम	
प० नृण तु	नृणीतात्	नृणीताम्	नृणन्तु
नृणीहि	„	नृणीतम्	नृणीत
नृणानि	नृणाव	नृणाम	
झ० अनृणात्	अनृणीताम्	अनृणन्	
अनृणाः	अनृणीतम्	अनृणीत	
अनृणाम्	अनृणीव	अनृणीम	
ञ० अनारीत्	अनारिष्टाम्	अनारिषुः	
अनारीः	अनारिष्टम्	अनारिष्ट	
अनारिषम्	अनारिष्व	अनारिष्म	
प० ननार	ननरतुः	ननरहः	
ननरिथ	ननरथुः	ननर	
ननार	ननर	ननरिथ	ननरिम
आ० नीर्यात्	नीर्यास्ताम्	नीर्यासुः	
नीर्याः	नीर्यास्तम्	नीर्यास्त	
नीर्यासम्	नीर्यास्व	नीर्यास्म	
अ० नरिता	नरितारौ	नरितारः	
नरितासि	नरितास्थः	नरितास्थ	
नरितास्मि	नरितास्वः	नरितास्मः	
नरीता	नरीतारौ	नरीतारः	
नरीतासि	नरीतास्थः	नरीतास्थ	
नरीतास्मि	नरीतास्वः	नरीतास्मः	
भ० नरिष्यति	नरिष्यतः	नरिष्यन्ति	

नरिष्यसि	नरिष्यथः	नरिष्यथ
नरिष्यामि	नरिष्यावः	नरिष्यामः
नरोष्यति	नरोष्यतः	नरोष्यन्ति
नरोष्यसि	नरोष्यथः	नरोष्यथ
नरोष्यामि	नरोष्यावः	नरोष्यामः
क्रि० अनरिष्यत्	अनरिष्यताम्	अनरिष्यन्
अनरिष्यः	अनरिष्यतम्	अनरिष्यत
अनरिष्यम्	अनरिष्याव	अनरिष्याम
अनरोष्यत्	अनरोष्यताम्	अनरोष्यन्
अनरोष्यः	अनरोष्यतम्	अनरोष्यत
अनरोष्यम्	अनरोष्याव	अनरोष्याम

गृष् शब्दे । शब्दकरवो बोलुं,

ब० गृणाति	गृणीतः	गृणन्ति
गृणासि	गृणीथः	गृणीथ
गृणामि	गृणीवः	गृणीमः
स० गृणीयात्	गृणीयाताम्	गृणीयुः
गृणीयाः	गृणीयातम्	गृणीयात
गृणीयाम्	गृणीयाव	गृणीयाम

प० गृणातु	गृणीतात्	गृणीताम्	गृणन्तु
गृणीहि	,	गृणीतम्	गृणीत
गृणानि	गृणाव	गृणाम	
झ० अगृणात्	अगृणीताम्	अगृणन्	
अगृणाः	अगृणीतम्	अगृणीत	
अगृणाम्	अगृणीव	अगृणीम	
अ० अगारीत्	अगारिष्टाम्	अगारिषुः	
अगारीः	अगारिष्टम्	अगारिष्ट	
अगारिषम्	अगारिष्व	अगारिष्म	

प० जगार	जगरतुः	जगरुः	
जगरिथ	जगरथुः	जगर	
जगार जगर	जगरिथ	जगरिम	

आ० गीर्यात्	गीर्यास्ताम्	गीर्यासुः	
गीर्याः	गीर्यास्तम्	गीर्यास्त	
गीर्यासम्	गीर्यास्व	गीर्यास्म	

प्र० गरिता	गरितारौ	गरितारः
गरितासि	गरितास्थः	गरितास्थ
गरितास्मि	गरितास्व	गरितास्मः
गरीता	गरीतारौ	गरीतारः
गरीतासि	गरीतास्थः	गरीतास्थ
गरीतास्मि	गरीतास्वः	गरीतास्मः
म० गरिष्यति	गरिष्यत	गरिष्यन्ति
गरिष्यसि	गरिष्यथः	गरिष्यथ
गरिष्यामि	गरिष्यावः	गरिष्यामः
गरीष्यति	गरीष्यतः	गरीष्यन्ति
गरीष्यसि	गरीष्यथः	गरीष्यथ
गरीष्यामि	गरीष्यावः	गरीष्यामः

क्रि० अगरिष्यत्	अगरिष्यताम्	अगरिष्यन्
अगरिष्यः	अगरिष्यतम्	अगरिष्यत
अगरिष्यम्	अगरिष्याव	अगरिष्याम
अगरीष्यत्	अगरीष्यताम्	अगरीष्यन्
अगरीष्यः	अगरीष्यतम्	अगरीष्यत
अगरीष्यम्	अगरीष्याव	अगरीष्याम

क्रश-गतौ । जङ्,

ब०	क्रणानि	क्रणीतः	क्रणन्ति
	क्रणासि	क्रणीथः	क्रणीथ
	क्रणामि	क्रणीवः	क्रणीमः
स०	क्रणीयात्	क्रणीयाताम्	क्रणीयुः
	क्रणीयाः	क्रणीयातम्	क्रणीयात
	क्रणीयाम्	क्रणीयाव	क्रणीयाम
प०	क्रणातु	क्रणीतात्	क्रणीताम्
	क्रणीहि	क्रणीतात्	क्रणीतम्
	क्रणानि	क्रणाव	क्रणाम
झ०	आर्णात्	आर्णीताम्	आर्णन्
	आर्णाः	आर्णीतम्	आर्णीत
	आर्णाम्	आर्णीव	आर्णीम
अ०	आरीत्	आरिष्टाम्	आरिषुः
	आरीः	आरिष्टम्	आरिष्ट

आरिषम् आरिष्व आरिष्म
प० अरांचकार अरांचकतुः अरांचकः
अरांचकर्थ अरांचकथुः अरांचक
अरांचकार अरांचकृष अरांचकूम
अरांचभूष अगमास अरामासतुः

पारायणे तु आर, आरतुः, आरुः-इत्यादि,

आ० ईर्यात् ईर्यास्ताम् ईर्यास्तु.
ईर्याः ईर्यास्तम् ईर्यास्त
ईर्यासम् ईर्यास्व ईर्यास्म

प्रथ० अरिता अरितारौ अरितारः
अरितासि अरितास्थः अरितास्थ
अरितास्मि अरितास्वः अरितास्मः

अरीता अरीतारौ अरीतारः
अरीतासि अरीतास्थः अरीतास्थ
अरीतास्मि अरीतास्वः अरीतास्मः

भ० अरिष्यति अरिष्यतः अरिष्यन्ति
अरिष्यसि अरिष्यथः अरिष्यथ
अरिष्यामि अरिष्याथः अरिष्यामः
अरीष्यति अरीष्यतः अरीष्यन्ति
अरीष्यसि अरीष्यथः अरीष्यथ
अरीष्यामि अरीष्याथः अरीष्यामः

क्रि० आरिष्यत् आरिष्यताम् आरिष्यन्
आरिष्य आरिष्यतम् आरिष्यत
आरिष्यम् आरिष्याथ आरिष्याम
आरीष्यत् आरीष्यताम् आरीष्यन्
आरीष्य आरीष्यतम् आरीष्यत
आरीष्यम् आरीष्याथ आरीष्याम

॥ इति प्वादिः ॥ ॥ इति त्वादिः ॥

कांश् अषबोधने । जाणवुं,

ष० जानाति जानीतः जानन्ति
जानासि जानीथः जानीथ
जानामि जानीवः जानीमः

स० जानीयात् जानीयाताम् जानीयुः
जानीयाः जानीयातम् जानीयात
जानीयाम् जानीयाव जानीयाम
प० जानातु जानीतात् जानीताम् जानन्तु
जानीहि जानीतात् जानीतम् जानीत
जानानि जानाव जानाम

झ० अजानात् अजानीताम् अजानन्
अजानाः अजानीतम् अजानीत
अजानाम् अजानीव अजानीम

अ० अज्ञासीत् अज्ञासिष्टाम अज्ञासिषुः
अज्ञासीः अज्ञासिष्टम् अज्ञासिष्ट
अज्ञासिषम् अज्ञासिष्व अज्ञासिष्म

प० जज्ञौ जज्ञतुः जज्ञुः
जज्ञिथ जज्ञथ जज्ञथुः जज्ञ
जज्ञौ जज्ञिथ जज्ञिथ

आ० ज्ञायत् ज्ञायास्ताम् ज्ञायास्तुः
ज्ञायाः ज्ञायास्तम् ज्ञायास्त
ज्ञायासम् ज्ञायास्व ज्ञायास्म

ज्ञेयात् ज्ञेयान्ताम् ज्ञेयास्तुः
ज्ञेयाः ज्ञेयास्तम् ज्ञेयास्त
ज्ञेयासम् ज्ञेयास्व ज्ञेयास्म

प्रथ० ज्ञाता ज्ञातारौ ज्ञातारः
ज्ञातासि ज्ञातास्थः ज्ञातास्थ
ज्ञातास्मि ज्ञातास्वः ज्ञातास्मः

भ० ज्ञास्यति ज्ञास्यतः ज्ञास्यन्ति
ज्ञास्यसि ज्ञास्यथः ज्ञास्यथ
ज्ञास्यामि ज्ञास्याथः ज्ञास्यामः

क्रि० अज्ञास्यत् अज्ञास्यताम् अज्ञास्यन्
अज्ञास्य अज्ञास्यतम् अज्ञास्यत
अज्ञास्यम् अज्ञास्याथ अज्ञास्याम

क्षिप्शु क्षिप्तायाम् । मारवुं,
क्षिणाति । क्षिणीहि । अक्षेपीत । चिक्षाय ।
व्रीणु वरणे । वरवुं, स्वीकारवुं,
व्रीणाति । व्रीणीहि । अक्षेपीत । विव्राय ।

अंश्च भरणे । भर्तुं धारणकरवु,
अणीति । अणीहि । अअणीत् । विआव ।

हेठश्च भूतप्रादुर्भावे षिठश्च इत्यन्ये । चइ
गणलानो फरीयी प्रादुर्भावे यवो,

व० हेट्णानि हेट्णीतः हेट्णन्ति
हेट्णासि हेट्णीथः हेट्णीथ
हेट्णामि हेट्णीथः हेट्णीमः
स० हेट्णीयात् हेट्णीयाताम् हेट्णीयुः
हेट्णीयाः हेट्णीयातम् हेट्णीयात
हेट्णीयाम् हेट्णीयाव हेट्णीयाम

प० हेट्णातु हेट्णीतात् हेट्णीताम् हेट्णन्तु
हेट्णान हेट्णीतात् हेट्णीतम् हेट्णीत
हेट्णानि हेट्णाव हेट्णाम

आ० अहेट्णात् अहेट्णीताम् अहेट्णन्
अहेट्णाः अहेट्णीतम् अहेट्णीत
अहेट्णाम् अहेट्णीथ अहेट्णीम
अ० अहेठीत् अहेठिष्ठम् अहेठिषुः
अहेठीः अहेठिष्ठम् अहेठिष्ठ
अहेठिषम् अहेठिष्ठम् अहेठिष्ठम्

प० जिहेठ जिहेठम् जिहेठुः
जिहेठिथ जिहेठथुः जिहेठ
जिहेठ जिहेठिथ जिहेठिथ

आ० हेठयात् हेठयास्ताम् हेठयासुः
हेठया हेठयास्तम् हेठयास्त
हेठयासम् हेठयास्त्व हेठयास्त्व

अ० हेठिता हेठितारौ हेठितारः
हेठितासि हेठितास्थः हेठितास्थ
हेठितास्मि हेठितास्त्व हेठितास्त्वः

भ० हेठिष्यति हेठिष्यतः हेठिष्यन्ति
हेठिष्यसि हेठिष्यथः हेठिष्यथ
हेठिष्यामि हेठिष्यावः हेठिष्यामः

क्रि० अहेठिष्यत् अहेठिष्यताम् अहेठिष्यन्
अहेठिष्यः अहेठिष्यतम् अहेठिष्यत
अहेठिष्यम् अहेठिष्याव अहेठिष्याम

मृदश्च सुखने । सुखीयवु,
मृदणाति । मृदान । अमर्दीत् । ममर्द ।

अन्यश्च विमोचनप्रतिवर्षणयोः । मूर्कवुं हरत्वुं

व० अट्णानि अट्णीतः अट्णन्ति
अट्णासि अट्णीथः अट्णीथ
अट्णामि अट्णीथः अट्णीमः

स० अट्णीयात् अट्णीयाताम् अट्णीयुः
अट्णीयाः अट्णीयातम् अट्णीयान
अट्णीयाम् अट्णीयाव अट्णीयाम

प० अट्णातु अट्णीतात् अट्णीताम् अट्णन्तु

अट्णान अट्णीतात् अट्णीतम् अट्णीत
अट्णानि अट्णाव अट्णाम

अ० अअट्णात् अअट्णीताम् अअट्णन्
अअट्णाः अअट्णीतम् अअट्णीत
अअट्णाम् अअट्णीथ अअट्णीम

प० अअन्यीत् अअन्यिष्ठम् अअन्यिषुः
अअन्यीः अअन्यिष्ठम् अअन्यिष्ठ
अअन्यिषम् अअन्यिष्ठम् अअन्यिष्ठम्

अन्ये तु अन्धिमन्धिरस्त्रीनामविति परो-
क्षया नित्यमेव नलोपाधिकञ्चित् तेन
अथतु रित्यादिकमेकमेव कस्यचित्प्रत्यये
शब्दस्थित्यादिस्यान्ने सेट्यधि अन्धिये-
त्यादि भवति-इति विशेषः

प० शअन्यत् शअन्यतुः शअन्युः शअन्युः
शअन्यिथ शअन्यिथ शअन्यिथुः शअन्यिथ
शअन्य शअन्यिथ शअन्यिथ शअन्यिथ शअन्यिथ

आ० अट्णात् अट्णास्ताम् अट्णासुः
अट्णाः अट्णास्तम् अट्णास्त
अट्णासम् अट्णास्त्व अट्णास्त्व

अ० अट्णिता अट्णितारौ अट्णितारः
अट्णितासि अट्णितास्थः अट्णितास्थ
अट्णितास्मि अट्णितास्त्व अट्णितास्त्वः

भ० अट्णिष्यति अट्णिष्यतः अट्णिष्यन्ति
अट्णिष्यसि अट्णिष्यथः अट्णिष्यथ

अग्रन्थिष्यामि अग्रन्थिष्यावः अग्रन्थिष्यामः
 क्रि० अग्रन्थिष्यत् अग्रन्थिष्यताम् अग्रन्थिष्यन्
 अग्रन्थिष्यः अग्रन्थिष्यतम् अग्रन्थिष्यत
 अग्रन्थिष्यम् अग्रन्थिष्याव अग्रन्थिष्याम
 ग्रन्थश्च विहोदने । वलोचवुं,
 ग्रन्थनाति । ग्रन्थान । अग्रन्थीत् । मग्रन्थ ।

ग्रन्थश्च संदर्भे । गुंथवु,

व० ग्रन्थनाति ग्रन्थनीतः ग्रन्थनन्ति
 ग्रन्थनानि ग्रन्थनीयः ग्रन्थनीय
 , ग्रन्थनामि ग्रन्थनीयः ग्रन्थनीमः
 स० ग्रन्थनीयात् ग्रन्थनीयाताम् ग्रन्थनीयुः
 ग्रन्थनीयाः ग्रन्थनीयातम् ग्रन्थनीयात
 ग्रन्थनीयाम् ग्रन्थनीयाव ग्रन्थनीयाम
 प० ग्रन्थनातु ग्रन्थनीतात् ग्रन्थनीताम् ग्रन्थनन्तु
 ग्रन्थनानि ग्रन्थनाव ग्रन्थनाम
 झ० अग्रन्थनात् अग्रन्थनीताम् अग्रन्थनन्
 अग्रन्थनाः अग्रन्थनीतम् अग्रन्थनीत
 अग्रन्थनाम् अग्रन्थनीय अग्रन्थनीम
 अ० अग्रन्थीत् अग्रन्थिष्याम् अग्रन्थिष्युः
 अग्रन्थीः अग्रन्थिष्यम् अग्रन्थिष्य
 अग्रन्थिष्यम् अग्रन्थिष्यव अग्रन्थिष्यम
 प० जग्रन्थ जग्रन्थतुः जग्रन्थतुः जग्रन्थुः जग्रन्थुः
 जग्रन्थिष्य जग्रन्थिष्य जग्रन्थिष्युः जग्रन्थुः जग्रन्थ
 जग्रन्थ जग्रन्थिष्य जग्रन्थिष्य जग्रन्थिष्यम
 आ० ग्रन्थ्यात् ग्रन्थ्यास्ताम् ग्रन्थ्यासुः
 ग्रन्थ्या ग्रन्थ्यास्तम् ग्रन्थ्यास्त
 ग्रन्थ्यासम् ग्रन्थ्यास्व ग्रन्थ्यास्म
 ऋ० ग्रन्थिता ग्रन्थितारौ ग्रन्थितारः
 ग्रन्थितासि ग्रन्थितास्थः ग्रन्थितास्थ
 ग्रन्थितास्मि ग्रन्थितास्वः ग्रन्थितास्मः
 भ० ग्रन्थिष्यति ग्रन्थिष्यतः ग्रन्थिष्यन्ति
 ग्रन्थिष्यसि ग्रन्थिष्यथः ग्रन्थिष्यथ

अग्रन्थिष्यामि अग्रन्थिष्यावः अग्रन्थिष्यामः
 क्रि० अग्रन्थिष्यत् अग्रन्थिष्यताम् अग्रन्थिष्यन्
 अग्रन्थिष्यः अग्रन्थिष्यतम् अग्रन्थिष्यत
 अग्रन्थिष्यम् अग्रन्थिष्याव अग्रन्थिष्याम
 कुन्थश्च सङ्कलेषे । क्लेश करवो
 कुन्थनाति । कुन्थान । अकुन्थीत् । सुकुन्थ ।
 मृदश्च क्षोदे । भुको करवो, चुरैचुरा करवा,
 मृदनाति । मृदान । अमदीत् । ममर्द ।
 गुधश्च रोषे । क्रोधकरवो,
 गुधनाति । गुधान । अगोधीत् । जुगोष ।

बन्धश्च बन्धने । बांधवुं,

व० बध्नाति बध्नीतः बध्नन्ति
 बध्नानि बध्नीयः बध्नीय
 बध्नामि बध्नीयः बध्नीमः
 स० बध्नीयात् बध्नीयाताम् बध्नीयुः
 बध्नीयाः बध्नीयातम् बध्नीयात
 बध्नीयाम् बध्नीयाव बध्नीयाम
 प० बध्नातु बध्नीतात् बध्नीताम् बध्नन्तु
 बधान बध्नीतात् बध्नीतम् बध्नीत
 बध्नानि बध्नाव बध्नानम
 झ० अबध्नात् अबध्नीताम् अबध्नन्
 अबध्नाः अबध्नीतम् अबध्नीत
 अबध्नाम् अबध्नीय अबध्नीम
 अ० अभान्सीत् अभान्सीताम् अभान्सीतुः
 अभान्सीः अभान्सीतम् अभान्सीत
 अभान्सीम् अभान्सीय अभान्सीम
 प० बबन्ध बबन्धन्तु बबन्धुः
 बबन्धिष्य बबन्धिष्युः बबन्धिष्य
 बबन्ध बबन्धिष्य बबन्धिष्यम
 आ० बध्यात् बध्यास्ताम् बध्यासुः
 बध्याः बध्यास्तम् बध्यास्त
 बध्यासम् बध्यास्व बध्यास्म
 ऋ० बन्धता बन्धतारौ बन्धतारः
 बन्धतासि बन्धतास्थः बन्धतास्थ
 बन्धतास्मि बन्धतास्वः बन्धतास्मः

बन्धासि बन्धास्थः बन्धास्थ
 बन्धास्मि बन्धास्वः बन्धास्मः
 १० भन्त्स्यति भन्त्स्यतः भन्त्स्यन्ति
 भन्त्स्यसि भन्त्स्यथः भन्त्स्यथ
 भन्त्स्यामि भन्त्स्यावः भन्त्स्यामः
 क्रे अभन्त्स्यत् अभन्त्स्यताम् अभन्त्स्यन्
 अभन्त्स्यः अभन्त्स्यतम् अभन्त्स्यत
 अभन्त्स्यम् अभन्त्स्याव अभन्त्स्याम

॥ धुमशू-सञ्चलने ॥ सलमलकुं, गमरावु
 धुम्नाति । धुभाण । अक्षोभीत् । चुक्षोम ।

॥ णभ-तुभश्-हिंसायाम् ॥ मारवु
 नम्नाति । प्रणम्नाति । नयान । अनाभीत
 अनभीत् । ननाभ । नैमिथ ।
 तुम्नाति । तुमान । अतोभीत् । तुतोभ ।

॥ खवञ्-भूतप्रादुर्भावे । अइ गयला-
 ना फरीथी प्रादुर्भावे यवो

ख० खौनाति खौनीतः खौनन्ति
 खौनासि खौनीथः खौनीथ
 खौनामि खौनीवः खौनीमः
 ख० खौनीयात् खौनीयाताम् खौनीयुः
 खौनीया खौनीयातम् खौनीयात
 खौनीयाम् खौनीयाव खौनीयाम
 प० खौनातु खौनीतात् खौनीताम् खौनन्तु
 खवान खौनीहि इति वञ्चप्रभायाम
 , खौनीतात् खौनीतम् खौनीत
 खौनानि खौनाव खौनाम
 ख० अखौनात् अखौनीताम् अखौनन्
 अखौना, अखौनीतम् अखौनीत
 अखौनाम् अखौनीव अखौनीम
 अ० अखावीत् अखाविष्टम् अखाविषुः
 अखावीः अखाविष्टम् अखाविष्ट
 अखाविषम् अखाविष्व अखाविष्म
 अखवीन् अखविष्टम् अखविषु

अखवीः अखविष्टम् अखविष्ट
 अखविषम् अखविष्व अखविष्म
 प० खखाव खखवतुः खखवुः
 खखविथ खखवथुः खखव
 खखाव खखव खखविष खखविम
 आ० खव्यात् खव्यास्ताम् खव्यासुः
 खव्याः खव्यास्तम् खव्यास्त
 खव्यासम् खव्यास्व खव्यास्म
 प्र० खविता खवितारौ खवितारः
 खवितासि खवितास्यः खवितास्य
 खवितास्मि खवितास्वः खवितास्मः
 म० खविष्यति खविष्यतः खविष्यन्ति
 खविष्यसि खविष्यथः खविष्यथ
 खविष्यामि खविष्यावः खविष्यामः
 क्रि० अखविष्यन् अखविष्यताम् अखविष्यन्
 अखविष्यः अखविष्यतम् अखविष्यत
 अखविष्यम् अखविष्याव अखविष्याम

॥ ऊटं नेच्छन्त्येके तन्मते खव्नाति

खवान ॥ हेठश्वत् । खान्तोऽयमित्येके
 खज्जाति । खवान ।

॥ किलशौश-धिवाधने ॥ क्लेश करवो

ख० किलशनाति किलशनीतः किलशन्ति
 किलशनानि किलशनीथः किलशनीथ
 किलशनानि किलशनीवः किलशनीमः
 स० किलशनीयात् किलशनीयाताम् किलशनीयुः
 किलशनीयाः किलशनीयातम् किलशनीयात
 किलशनीयाम् किलशनीयाव किलशनीयाम
 प० किलशनातु किलशनीतात्-ताम् किलशनन्तु
 किलशान किलशनीतात् किलशनीतम् किलशनीत
 किलशनानि किलशनाव किलशनाम
 ख० अकिलशनात् अकिलशनीनाम् अकिलशनन्
 अकिलशनाः अकिलशनीतम् अकिलशनीत
 अकिलशनाम् अकिलशनीव अकिलशनीम
 अ० अक्लेशीत् अक्लेशिष्टाम् अक्लेशिषुः

अक्लेशीः अक्लेशिष्टम् अक्लेशिष्ट
अक्लेशिषम् अक्लेशिष्व अक्लेशिष्म
अक्लिक्षत् अक्लिक्षताम् अक्लिक्षन्
अक्लिक्षः अक्लिक्षतम् अक्लिक्षत
अक्लिक्षम् अक्लिक्षाव अक्लिक्षाम्
प० चिक्लेश चिक्लिशतुः चिक्लिशुः
चिक्लिशिथ चिक्लिशथुः चिक्लिश
चिक्लेश चिक्लिशिव चिक्लिशिम

मतान्तरे चिक्लेष्ट चिक्लिश्च

चिक्लिश्म इत्यपि

आ० क्लिश्वात् क्लिश्वास्ताम् क्लिश्वासुः
क्लिश्वाः अक्लिश्वास्तम् क्लिश्वास्त
क्लिश्वासम् क्लिश्वास्व क्लिश्वास्म
प्र० क्लेशिता क्लेशितारौ क्लेशितारः
क्लेशितासि क्लेशितास्थः क्लेशितास्थ
क्लेशितास्मि क्लेशितास्वः क्लेशितास्मः
क्लेश्टा क्लेश्टारौ क्लेश्टार
क्लेश्टासि क्लेश्टास्थः क्लेश्टास्थ
क्लेश्टास्मि क्लेश्टास्वः क्लेश्टास्मः
भ० क्लेशिष्यति क्लेशिष्यतः क्लेशिष्यन्ति
क्लेशिष्यसि क्लेशिष्यथः क्लेशिष्यथ
क्लेशिष्यामि क्लेशिष्यावः क्लेशिष्यामः
क्लोक्ष्यति क्लोक्ष्यतः क्लोक्ष्यन्ति
क्लोक्ष्यसि क्लोक्ष्यथः क्लोक्ष्यथ
क्लोक्ष्यामि क्लोक्ष्यावः क्लोक्ष्यामः
क्रि० अक्लेशिष्यत् अक्लेशिष्यताम् अक्लेशिष्यन्
अक्लेशिष्यः अक्लेशिष्यतम् अक्लेशिष्यत
अक्लेशिष्यम् अक्लेशिष्याव अक्लेशिष्याम
अक्लोक्ष्यत् अक्लोक्ष्यताम् अक्लोक्ष्यन्
अक्लोक्ष्यः अक्लोक्ष्यतम् अक्लोक्ष्यत
अक्लोक्ष्यम् अक्लोक्ष्याव अक्लोक्ष्याम

॥ अशश् भोजने ॥ जग्मुः,

ष० अग्र्नाति अग्र्नीतः अग्र्नन्ति
अग्र्नासि अग्र्नीथः अग्र्नीथ

अग्र्नामि अग्र्नीव. अग्र्नीम
स० अग्र्नीयात् अग्र्नीयाताम् अग्र्नीयुः
अग्र्नीयाः अग्र्नीयातम् अग्र्नीयात
अग्र्नीयाम् अग्र्नीयाव अग्र्नीयाम्
प० अग्र्नातु अग्र्नीतात् अग्र्नीताम् अग्र्नन्तु
अग्र्नात अग्र्नीतात् अग्र्नीतम् अग्र्नीत
अग्र्नानि अग्र्नाव अग्र्नाम
छ० आग्र्नात् आग्र्नीताम् आग्र्नन्
आग्र्नाः आग्र्नीतम् आग्र्नीत
आग्र्नाम् आग्र्नीव आग्र्नीम
अ० आशीत् आशिष्टाम् आशिषुः
आशीः आशिष्टम् आशिष्ट
आशिषम् आशिष्व आशिष्म

प० आश आशतुः आशुः
आशिय आशथुः आश
आश आशिष्व आशिम
आ० अग्र्यात् अग्र्यास्ताम् अग्र्यासुः
अग्र्याः अग्र्यास्तम् अग्र्यास्त
अग्र्यासम् अग्र्यास्व अग्र्यास्म

प्र० अशिता अशितारौ अशितारः
अशितासि अशितास्थः अशितास्थ
अशितास्मि अशितास्वः अशितास्मः

भ० अशिष्यति अशिष्यतः अशिष्यन्ति
अशिष्यसि अशिष्यथः अशिष्यथ
अशिष्यामि अशिष्यावः अशिष्यामः

क्रि० आशिष्यत् आशिष्यताम् आशिष्यन्
आशिष्यः आशिष्यतम् आशिष्यत
आशिष्यम् आशिष्याव आशिष्याम

॥ इषश्-आभीक्ष्ये ॥ फरी परी करवुं
इष्णाति । इषाण । एषीत् । इरेप पविता

मतान्तरे-पविता पष्टा)

॥ विषश्-विप्रयोगे ॥ वियोग करवो,

लुडु करवुं,

विष्णाति । विषाण । अवैषीत् विवेष
पुष-प्लुषश्-स्नेहसेचनपूरणेषु ।

भीनुं करवुं सीववुं, पूरवुं
मुष्णाति । मुषाण । अमोषीत् । पुमोष ।

प्लुष्णाति । प्लुषाण । अप्लोषीत् । पुप्लोष ।

॥ मुषश्-स्तेथे ॥ चोरवुं

मुष्णाति मुषाण । अमोषीत् । मुमोष ।

पुषश् पुष्टौ ॥ पुष्ट करवुं

व० पुष्णाति पुष्णीतः पुष्णन्ति

पुष्णासि पुष्णीथः पुष्णीथ

पुष्णामि पुष्णीषः पुष्णीमः

स० पुष्णीयात् पुष्णीयाताम् पुष्णीयुः

पुष्णीयाः पुष्णीयातम् पुष्णीयात्

पुष्णीयाम् पुष्णीयाव पुष्णीयाम

प० पुष्णातु पुष्णीतात् पुष्णीताम् पुष्णन्तु

पुषाण पुष्णीतात् पुष्णीतम् पुष्णीत

पुष्णानि पुष्णाव पुष्णाम

झ० अपुष्णात् अपुष्णीताम् अपुष्णन्

अपुष्णाः अपुष्णीतम् अपुष्णीत

अपुष्णाम् अपुष्णीव अपुष्णीम

अ० अपोषीत् अपोषिष्टम् अपोषिषुः

अपोषीः अपोषिष्टम् अपोषिष्ट

अपोषिषम् अपोषिष्व अपोषिषम्

प० पुपोष पुपुषतुः पुपुषुः

पुपोषिष पुपुषथुः पुपुष

पुपोष पुपुषिष पुपुषिम

आ० पुष्यात् पुष्यास्ताम् पुष्यासुः

पुष्याः पुष्यास्तम् पुष्यास्त

पुष्यासम् पुष्यास्व पुष्यास्म

अ० पोषिता पोषितारौ पोषितारः

पोषितासि पोषितास्थः पोषितास्थ

पोषितास्मि पोषितास्वः पोषितास्मः

अ० पोषिष्यति पोषिष्यतः पोषिष्यन्ति

पोषिष्यसि पोषिष्यथः पोषिष्यथ

पोषिष्यामि पोषिष्याथः पोषिष्यामः

क्रि० अपोषिष्यत् अपोषिष्यताम् अपोषिष्यन्

अपोषिष्यः अपोषिष्यतम् अपोषिष्यथ

अपोषिष्यम् अपोषिष्याव अपोषिष्याम

कुषश् निष्कवे । बहार खे चवुं, ताणवु,

व० कुष्णाति कुष्णीतः कुष्णन्ति

कुष्णासि कुष्णीथः कुष्णीथ

कुष्णामि कुष्णीषः कुष्णीमः

स० कुष्णीयात् कुष्णीयाताम् कुष्णीयुः

कुष्णीयाः कुष्णीयातम् कुष्णीयात्

कुष्णीयाम् कुष्णीयाव कुष्णीयाम

प० कुष्णातु कुष्णीतात् कुष्णीताम् कुष्णन्तु

कुषाण कुष्णीतात् कुष्णीतम् कुष्णीत

कुष्णानि कुष्णाव कुष्णाम

झ० अकुष्णात् अकुष्णीताम् अकुष्णन्

अकुष्णाः अकुष्णीतम् अकुष्णीत

अकुष्णाम् अकुष्णीव अकुष्णीम

अ० निरकुक्षत् निरकुक्षताम् निरकुक्षन्

निरकुक्षः निरकुक्षतम् निरकुक्षत

निरकुक्षम् निरकुक्षाव निरकुक्षाम

निरकोषीत् निरकोषिष्टम् निरकोषिषुः

निरकोषीः निरकोषिष्टम् निरकोषिष्ट

निरकोषिषम् निरकोषिष्व निरकोषिषम्

प० चुकोष चुकुषतुः चुकुषुः

चुकोषिष चुकुषथुः चुकुष

चुकोष चुकुषिष चुकुषिम

आ० कुष्यात् कुष्यास्ताम् कुष्यासुः

कुष्याः कुष्यास्तम् कुष्यास्त

कुष्यासम् कुष्यास्व कुष्यास्म

अ० निष्कोष्टा निष्कोष्टारौ निष्कोष्टारः

निष्कोष्टासि निष्कोष्टास्थः निष्कोष्टास्थ

निष्कोष्टास्मि निष्कोष्टास्वः निष्कोष्टास्मः

निष्कोषिता निष्कोषितारौ निष्कोषितारः

निष्कोषितासि निष्कोषितास्थः निष्कोषितास्थ

निष्कोषितास्मि निष्कोषितास्वः-वितास्मः
 भ० निष्कोक्ष्यति निष्कोक्ष्यतः निष्कोक्ष्यन्ति
 निष्कोक्ष्यसि निष्कोक्ष्यथः निष्कोक्ष्यथ
 निष्कोक्ष्यामि निष्कोक्ष्यावः निष्कोक्ष्यामः
 निष्कोषिष्यति निष्कोषिष्यतः निष्कोषिष्यन्ति
 निष्कोषिष्यसि निष्कोषिष्यथः निष्कोषिष्यथ
 निष्कोषिष्यामि निष्कोषिष्यावः-विष्यामः
 क्रि० निरकोक्ष्यत् निरकोक्ष्यताम् निरकोक्ष्यन्
 निरकोक्ष्यथः निरकोक्ष्यतम् निरकोक्ष्यत
 निरकोक्ष्यम् निरकोक्ष्याव निरकोक्ष्याम
 निरकोषिष्यत् निरकोषिष्यताम् निरकोषिष्यन्
 निरकोषिष्यथः निरकोषिष्यतम् निरकोषिष्यत
 निरकोषिष्यम् निरकोषिष्याव निरकोषिष्याम

निर् निस्स्यामन्यत्र-अकोषीत् । व्यको-
 षीत् । कोषिता । कोषिष्यति । अकोषि-
 ष्यत् । इत्याद्येव ॥

भ्रक्ष्न् उच्छेदे । वीणवुं,
 भ्रस्नाति । भ्रसान् । भ्रसीत् । अभ्रासीत् । दभ्रास

उभ्रस् इत्येके ।

उभ्रस्नाति । औभ्रसीत् । औभ्रासीत् । उभ्रसाश्चकार

॥ इति क्रयादयः परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदी ॥

वृक्ष् संभक्तौ । सेववुं भजवुं,

व० वृणीते वृणते वृणने
 वृणीषे वृणाथे वृणीध्वे
 वृणे वृणीवहे वृणीमहे
 स० वृणीत वृणीयाताम् वृणीरन्
 वृणीथाः वृणीयाथाम् वृणीध्वम्
 वृणीथ वृणीवहि वृणीमहि
 प० वृणीताम् वृणाताम् वृणताम्
 वृणीध्व वृणाथाम् वृणीध्वम्

वृणे वृणावहे वृणामहे
 अ० अवृणीत अवृणाताम् अवृणत
 अवृणीथाः अवृणाथाम् अवृणीध्वम्
 अवृणि अवृणीवहि अवृणीमहि
 अ० अवरिष्ट अवरिष्टाताम् अवरिषत
 अवरिष्टाः अवरिष्टाथाम् अवरिद्ध्वम्
 अवरिषि अवरिष्वहि अवरिष्महि
 अवरीष्ट अवरीषाताम् अवरीषत
 अवरीष्टा अवरीषाथाम् अवरीद्ध्वम्
 अवरीषि अवरीष्वहि अवरीष्महि
 अवृत अवृताताम् अवृषत
 अवृथाः अवृथाथाम् अवृद्ध्वम् द्वम्
 अवृथि अवृष्वहि अवृष्महि
 प० वव्रे वव्राते वव्रिरे
 ववृषे वव्राथे ववृध्वे
 वव्रे ववृषहे ववृमहे
 आ० वरिषीष्ट वरिषीयास्ताम् वरिषीरन्
 वरिषीष्टाः वरिषीयास्थाम् वरिषीध्वम् द्वम्
 वरिषीथ वरिषीवहि वरिषीमहि
 वृषीष्ट वृषीयास्ताम् वृषीरन्
 वृषीष्टाः वृषीयास्थाम् वृषीध्वम्
 वृषीथ वृषीवहि वृषीमहि
 श्रव० वरिता वरितारौ वरितारः
 वरितासे वरितासाथे वरिताध्वे
 वरिताहे वरितास्वहे वरितास्महे
 वरीता वरीतारौ वरीतारः
 वरीतासे वरीतासाथे वरीताध्वे
 वरीताहे वरीतास्वहे वरीतास्महे
 भ० वरिष्यते वरिष्येते वरिष्यन्ते
 वरिष्यसे वरिष्येथे वरिष्यध्वे
 वरिष्ये वरिष्यावहे वरिष्यामहे
 वरीष्यते वरीष्येते वरीष्यन्ते

वरीष्यसे वरीष्येये वरीष्यध्वे
वरीष्ये वरीष्यावहे वरीष्यामहे
क्रि० अवरीष्यत अवरीष्येताम् अवरीष्यन्त
अवरीष्यथाः अवरीष्येथाम् अवरीष्यन्वम्

अवरीष्ये अवरीष्यावहि अवरीष्यामहि
अवरीष्यत अवरीष्येताम् अवरीष्यन्त
अवरीष्यथाः अवरीष्येथाम् अवरीष्यन्वम्
अवरीष्ये अवरीष्यावहि अवरीष्यामहि

इतिश्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसभयपारावारपारीण तीर्थसंरक्षणप्रवण-

विद्यापौठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविन्नशास्त्रीयमहाराकाचार्यवर्य

श्रीमद्विजयनेमिसुरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशा-

स्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदत्तनसुरिशिष्यमुनिगुणविजय-

विरचितायां हैमधातुमालायां

॥ कथादिगणः ॥

॥ अथ चुरादयः ॥

॥ परस्मैपदिनः ॥

चुरण्-स्तेये । चोरतुं

ब० चोरयति चोरयतः चोरयन्ति
चोरयति चोरयथः चोरयथ
चोरयामि चोरयावः चोरयामः
ख० चोरयेत् चोरयेताम् चोरयेयुः
चोरये चोरयेतम् चोरयेत
चोरयेयम् चोरयेव चोरयेम
प० चोरयतु चोरयतात् चोरयताम् चोरयन्तु
चोरय चोरयतात् चोरयतम् चोरयत
चोरयाणि चोरयाव चोरयाम
झ० अचोरयत् अचोरयताम् अचोरयन्
अचोरयः अचोरयतम् अचोरयत

अचोरयम् अचोरयाव अचोरयाम
अ० अचुरत् अचुरताम् अचुरन्
अचुरः अचुरतम् अचुरत
अचुरम् अचुराव अचुराम
प० चोरयामास चोरयामासतुः चोरयामासुः
चोरयामासि चोरयामासिथुः चोरयामास
चोरयामास चोरयामासि चोरयामासिम
चोरयांश्च चोरयाञ्चकार चोरयाञ्चक्रतुः
आ० चोर्यात् चोर्यास्ताम् चोर्यास्तु
चोर्याः चोर्यास्तम् चोर्यास्त
चोर्यांसम् चोर्यांस्व चोर्यांस्य
क्व० चोरयिता चोरयितारी चोरयितारः
चोरयितासि चोरयितास्यः चोरयितास्य

चोरयितास्मि चोरयितास्वः चोरयितास्मः ।
 भ० चोरयिष्यति चोरयिष्यतः चोरयिष्यन्ति
 चोरयिष्यसि चोरयिष्यथः चोरयिष्यथः ।
 चोरयिष्यामि चोरयिष्यावः चोरयिष्यामः ।
 किं अचोरयिष्यत् अचोरयिष्यताम् अचोरयिष्यन्

पृष्ण पूरणे । पुरतुं
 पारयति । अपोपरत् । पारयाश्चकार ३ ।

पृण ऋषणे । ऋषवुं, ऋरुं,
 धारयति । अजीशरत् । धरयामास ३ ।

प्रवल्कयति । प्रवल्कयाश्चकार । अशप्रवल्कत् ।
 वल्कयति । अववल्कत् । वल्कयाश्चकार

नक्क धक्कण्-नाशने । नाशकरवो,
 नक्कयति । अननक्कत् । नक्कयामास
 धक्कयति । अदधक्कत् । धक्कयाम्बभूव ।

चक्क चुक्कण् च्यथने । पीडयुं
 चक्कयति । अवचक्कत् । चक्कयश्चकार ।
 चुक्कयति । अचुचुक्कत् । चुक्कयामास ।

टक्कुण्-बन्धने । बांधयुं
 टक्कयति । अटटक्कत् । टक्कयाम्बभूव

अकण् स्तवने । स्तुति करवी,

व० अकयति अकयतः अकयन्ति
 अकयसि अकयथः अकयथ
 अकयामि अकयावः अकयामः

स० अकयेत् अकयेताम् अकयेयुः
 अकयेः अकयेतम् अकयेत
 अकयेयम् अकयेव अकयेम

प० अकयन्तु अकयन्तात् अकयन्ताम् अकयन्तु
 अकयन्तु अकयन्तात् अकयन्तम् अकयन्त
 अकयन्तु अकयन्तात् अकयन्तम् अकयन्त

झ० आकयत् आकयताम् आकयन्

आकयः आकयतम् आकयत
 आकयम् आकयाव आकयाम

अ० आचिकत् आचिकताम् आचिकन्
 आचिकः आचिकनम् आचिकन
 आचिकम् आचिकाव आचिकाम

अकयाम्बभूव अकयाम्बभूवतुः अकयाम्बभूवुः
 अकयाम्बभूविथ अकयाम्बभूवथुः अकयाम्बभूव
 अकयाम्बभूव अकयाम्बभूविथ अकयाम्बभूविम

आ० अकयात् अकयास्ताम् अकयास्तुः

अकयाः अकयास्तम् अकयास्त
 अकयास्तम् अकयास्व अकयास्म

प्रव० अकयिता अकयितारौ अकयितार
 अकयितासि अकयितास्वः अकयितास्मः
 अकयितास्मि अकयितास्वः अकयितास्मः

भ० अकयिष्यति अकयिष्यतः अकयिष्यन्ति
 अकयिष्यसि अकयिष्यथः अकयिष्यथः
 अकयिष्यामि अकयिष्यावः अकयिष्यामः

कि० आकयिष्यत् आकयिष्यताम् आकयिष्यन्
 आकयिष्यः आकयिष्यतम् आकयिष्यत
 आकयिष्यम् आकयिष्याव आकयिष्याम

पिक्कण् कुट्टने । कुट्टयुं, खाडयुं, कवरयुं,
 पिक्कयति । अपिपिक्कत् । पिक्कयाश्चकार

पचुण् विस्तारे । विस्तारयुं,

व० पञ्चयति पञ्चयतः पञ्चयन्ति

पञ्चयसि पञ्चयथः पञ्चयथ

पञ्चयामि पञ्चयावः पञ्चयामः ॥ प्रपञ्चयति

स० पञ्चयेत् पञ्चयेताम् पञ्चयेयुः

पञ्चयेः पञ्चयेतम् पञ्चयेत

पञ्चयेयम् पञ्चयेव पञ्चयेम

प० पञ्चयन्तु पञ्चयन्तात् पञ्चयन्ताम् पञ्चयन्तु

पञ्चयन्तु पञ्चयन्तात् पञ्चयन्तम् पञ्चयन्त

पञ्चयानि पञ्चयाव पञ्चयाम

झ० अपञ्चयत् अपञ्चयताम् अपञ्चयन्

अपञ्चयः अपञ्चयतम् अपञ्चयत

अपञ्चयम् अपञ्चयाव अपञ्चयाम्
अ० प्रापपञ्चत् प्रापपञ्चताम् प्रापपञ्चन्
प्रापपञ्चः प्रापपञ्चतम् प्रापपञ्चत
प्रापपञ्चम् प्रापपञ्चाव प्रापपञ्चाम्
प० पञ्चयामास पञ्चयामासतुः पञ्चयामासुः
पञ्चयामासिष पञ्चयामासिषुः पञ्चयामास
पञ्चयामास पञ्चयामासिष पञ्चयामासिम्
पञ्चयावकार । पञ्चयाम्बभूव ॥

आ० पञ्चयात् पञ्चयास्ताम् पञ्चयासुः
पञ्चयाः पञ्चयास्तम् पञ्चयास्त
पञ्चयासम् पञ्चयास्व पञ्चयास्म
प्रब० पञ्चयिता पञ्चयितारौ पञ्चयितारः
पञ्चयितासि पञ्चयितास्थः पञ्चयितास्थ
पञ्चयितास्मि पञ्चयितास्थः पञ्चयितास्म
भ० पञ्चयिष्यति पञ्चयिष्यतः पञ्चयिष्यन्ति
पञ्चयिष्यसि पञ्चयिष्यथः पञ्चयिष्यथ
पञ्चयिष्यामि पञ्चयिष्यावः पञ्चयिष्याम
क्रि० अपञ्चयिष्यत् अपञ्चयिष्यताम् अपञ्चयिष्यन्
अपञ्चयिष्यः अपञ्चयिष्यतम् अपञ्चयिष्यन्
अपञ्चयिष्यम् अपञ्चयिष्याव अपञ्चयिष्याम
म्लेच्छण्-म्लेच्छने । अस्पष्ट बोलकु अशुद्ध बोलवुं
म्लेच्छयति । अमिम्लेच्छत् । म्लेच्छयाम्बभूव

ऊर्जण्-बलप्राणनयो जीववु बल करवुं

ब० ऊर्जयति ऊर्जयतः ऊर्जयन्ति
ऊर्जयसि ऊर्जयथः ऊर्जयथ
ऊर्जयामि ऊर्जयावः ऊर्जयामः
स० ऊर्जयेत् ऊर्जयेताम् ऊर्जयेयुः
ऊर्जयेः ऊर्जयेतम् ऊर्जयेत
ऊर्जयेथम् ऊर्जयेथ ऊर्जयेथ
प० ऊर्जयतु ऊर्जयतात् ऊर्जयताम् ऊर्जयन्तु
ऊर्जय ऊर्जयतात् ऊर्जयतम् ऊर्जयत
ऊर्जयानि ऊर्जयाव ऊर्जयाम
अ० और्जयत् और्जयताम् और्जयन्
और्जयः और्जयतम् और्जयत

और्जयम् और्जयाव और्जयाम्
अ० और्जित् और्जिताम् और्जित्
और्जितः और्जितम् और्जित
और्जितम् और्जिताव और्जिताम्
प ऊर्जयाम्बभूव ऊर्जयाम्बभूवतु ऊर्जयाम्बभूवुः
ऊर्जयाम्बभूवित ऊर्जयाम्बभूवितुः ऊर्जयाम्बभूव
ऊर्जयाम्बभूव ऊर्जयाम्बभूवित ऊर्जयाम्बभूवितम्
ऊर्जयावकार । ऊर्जयामास ।

आ० ऊर्ज्यात् ऊर्ज्यास्ताम् ऊर्ज्यासुः
ऊर्ज्याः ऊर्ज्यास्तम् ऊर्ज्यास्त
ऊर्ज्यासम् ऊर्ज्यास्व ऊर्ज्यास्म
प्रब० ऊर्जयिता ऊर्जयितारौ ऊर्जयितारः
ऊर्जयितासि ऊर्जयितास्थः ऊर्जयितास्थ
ऊर्जयितास्मि ऊर्जयितास्थः ऊर्जयितास्म
भ० ऊर्जयिष्यति ऊर्जयिष्यतः ऊर्जयिष्यन्ति
ऊर्जयिष्यसि ऊर्जयिष्यथः ऊर्जयिष्यथ
ऊर्जयिष्यामि ऊर्जयिष्यावः ऊर्जयिष्याम
क्रि० और्जयिष्यत् और्जयिष्यताम् और्जयिष्यन्
और्जयिष्यः और्जयिष्यतम् और्जयिष्यन्
और्जयिष्यम् और्जयिष्याव और्जयिष्याम
तुजुण् पिजुण्-हिंसाबलदाननिकेतनेषु ।
इणवु, बलकरवुं, आपवुं, घरकरवुं,
तुजयति । अतुजयत् । तुजयाम्बभूव ।
पिजयति । अपिपिजत् । पिजयामास ।
अजुण्-कृच्छजीवने । दुःखे जीववुं दुःखी जीववुं
अजयति । अचक्षयत् । अक्षयाम्बभूव ।

पूजण्-पूजयाम् । पूजवुं,

ब० पूजयति पूजयतः पूजयन्ति
पूजयसि पूजयथः पूजयथ
पूजयामि पूजयावः पूजयामः
स० पूजयेत् पूजयेताम् पूजयेयुः
पूजयेः पूजयेतम् पूजयेत
पूजयेथम् पूजयेथ पूजयेथ
प० पूजयतु पूजयतात् पूजयताम् पूजयन्तु
पूजय पूजयतात् पूजयतम् पूजयत
प० पूजयतु पूजयतात् पूजयताम् पूजयन्तु
पूजय पूजयतात् पूजयतम् पूजयत

पूजयानि	पूजयाव	पूजयाम
छ० अपूजयत्	अपूजयताम्	अपूजयन्
अपूजयः	अपूजयतम्	अपूजयत
अपूजयम्	अपूजयाव	अपूजयाम
अ० अपूपुजत्	अपूपुजताम्	अपूपुजन्
अपूपुजः	अपूपुजतम्	अपूपुजत
अपूपुजम्	अपूपुजाव	अपूपुजाम
प० पूजयामास	पूजयामासन्तुः	पूजयामासु
पूजयामासिथ	पूजयागसथुः	पूजयामास
पूजयामास	पूजयामानिब	पूजयामासिम
पूजयाम्बभूव	पूजयाञ्चकार	पूजयाञ्चकन्तुः
आ० पूज्यात्	पूज्यास्नाम्	पूज्यासु
पूज्याः	पूज्यास्तम्	पूज्यास्त
पूज्यासम्	पूज्यास्व	पूज्यास्म
प्र० पूजयिता	पूजयितारौ	पूजयितारः
पूजयितासि	पूजयितास्यः	पूजयितास्य
पूजयितास्मि	पूजयितास्वः	पूजयितास्मः
भ० पूजयिष्यति	पूजयिष्यतः	पूजयिष्यन्ति
पूजयिष्यसि	पूजयिष्यथः	पूजयिष्यथ
पूजयिष्यामि	पूजयिष्यावः	पूजयिष्यामः
क्रि० अपूजयिष्यत्	अपूजयिष्यताम्	अपूजयिष्यन्
अपूजयिष्यः	अपूजयिष्यतम्	अपूजयिष्यत
अपूजयिष्यम्	अपूजयिष्याव	अपूजयिष्याम
॥ गज-मार्गण-शब्दे ॥	शब्द करवो	
गाजयति ।	अजीगजन् ।	गजयाञ्चकार ।
मार्जयति ।	अममार्जन् ।	मार्जयामास ।
॥ तिजण्-निशाने ॥	तीक्ष्ण करवुं	छोलवुं
तेजयति ।	अतीतिजन् ।	तेजयाम्बभूव ।
वज-वजण्-मार्गणसंस्कारगन्थोः ।	मा- गणसंस्कार)	वाणनो संस्कार करवो, जवुं,

वाजयति । अवीषजन् । वाजयाञ्चकार
व्राजयति । अविब्रजन् । व्राजयामास ।

॥ रुजण्-हिस्याम् ॥ मारवुं,
रोजयति । अरुरुजन् । रोजयाम्बभूव ।
॥ नटण्-अवस्यन्दने ॥ नाश करवो,
पतित करवुं,

नाटयति । अनिनटन् । नाटयाञ्चकार ।
नुट-चुट-चुट्टुटण्-छेदने ॥ छेदवुं
तोटयति । अतुटन् । तोटयामास ।
चोटयति । अचुटन् । चोटयाम्बभूव ।
चुण्टयति । अचुण्टन् । चुण्टयाञ्चकार ।
छुण्टयति । अछुण्टन् । छुण्टयामास ।

॥ छुटण्-इति पाठे ॥

आच्छोटयति । आच्छुटन् । आच्छोटयामास
कुट्टण्-कुम्भने च । चिकारवुं, छेदवुं
कुट्टयति । अकुट्टन् । कुट्टयाम्बभूव ।
पुट्ट-चुट्ट-पुट्टण्-अस्पीभावे । टुंक करवुं,
ओछुं करवुं

पुट्टयति । अपुट्टन् । पुट्टयाञ्चकार ।
चुट्टयति । अचुट्टन् । चुट्टयामास ।
सुट्टयति । असुट्टन् । सुट्टयाम्बभूव ।
पुट्ट-मुट्टण्-संघर्षने । चुरो करवो ।
पीटयति । अपुट्टन् । पीटयाञ्चकार ।
मोटयति । अमुट्टन् । मोटयामास ।

अट्ट-स्मिट्टण्-अनादरे । अनादर करवो

व० अट्टयति अट्टयतः अट्टयन्ति
अट्टयसि अट्टयथः अट्टयथ
अट्टयामि अट्टयावः अट्टयामः

स० अट्टयेत् अट्टयेताम् अट्टयेयुः
अट्टयेः अट्टयेतम् अट्टयेत
अट्टयेयम् अट्टयेव अट्टयेम

प० अट्टयतु अट्टयतात् अट्टयताम् अट्टयन्तु
अट्टय अट्टयतात् अट्टयतम् अट्टयन्
अट्टयानि अट्टयाव अट्टयाम

झ० आट्टयत् आट्टयताम् आट्टयन्
आट्टयः आट्टयतम् आट्टयत
आट्टयम् आट्टयाव आट्टयाम्
अ० आट्टिटत् आट्टिटताम् आट्टिटन्
आट्टिटः आट्टिटतम् आट्टिटत
आट्टिटम् आट्टिटाय आट्टिटाम्
प० अट्टयाञ्चकार अट्टयाञ्चकृत् अट्टयाञ्चकुः
अट्टयाञ्चक्य अट्टयाञ्चक्युः अट्टयाञ्च
अट्टयाञ्चकार-चकर अट्टयाञ्चकृञ् अट्टयाञ्चकृम्

आ० अट्ट्यात् अट्ट्यास्ताम् अट्ट्यासुः
अट्ट्याः अट्ट्यास्तम् अट्ट्यास्त
अट्ट्यासम् अट्ट्यासव अट्ट्यासम्

प्र० अट्टयिता अट्टयितारौ अट्टयितारः
अट्टयितासि अट्टयितास्वः अट्टयितास्व
अट्टयितास्मि अट्टयितास्वः अट्टयितास्मः

म० अट्टयिष्यति अट्टयिष्यतः अट्टयिष्यन्ति
अट्टयिष्यसि अट्टयिष्यथः अट्टयिष्यथ
अट्टयिष्यामि अट्टयिष्यावः अट्टयिष्यामः

क्रि० आट्टयिष्यत् आट्टयिष्यताम् आट्टयिष्यन्
आट्टयिष्यः आट्टयिष्यतम् आट्टयिष्यत
आट्टयिष्यम् आट्टयिष्याव आट्टयिष्याम्

स्मेटयति । असिस्मिटत् । स्मेटयाम्बभूव ।

लुण्टण्-स्तेये च । चोरवु,

लुण्टयति । अलुलुण्टत् । लुण्टयाञ्चकार ।

स्तिनटण्-स्तेहने ।

स्नेटयति । असिस्तिनटत् । स्नेटयामास ।

घट्टण्-चलने । चालवु,

घट्टयति । अजघट्टत् । घट्टयाम्बभूव ।

खट्टण्-संवरणे । ढांकवु,

खट्टयति । अचखट्टत् । खट्टयाञ्चकार ।

घट्ट स्फिटण्-हिंसायाम् । मारवु, दूरकरवु

सट्टयति । अमसट्टत् । सट्टयामास

स्फेटयति । अपिस्फिटत् । स्फेटयाम्बभूव

स्फुटण्-परिहासे । हसाववु, मश्करी करवी

स्फोटयति । अपुस्फुटत् । स्फोटयाञ्चकार ।

कीटण्-वर्णने । वर्णन करवु,

कीटयति । अचिकीटत् । कीटयामास ।

चटुण्-विभाजने । भागकरवा,

चण्टयति । अचचण्टत् । चण्टयाम्बभूव ।

रुटण्-रोषे । क्रोधकरवी

रोटयति । अरुट्टत् । रोटयाञ्चकार ।

शठ श्वट श्वटुण्-संस्कारगत्योः । संस्कार
करवो अणुं,

शाठयति । अशीशठत् । शाठयामास ।

श्वठयति । अशिश्वठत् । श्वठयाम्बभूव ।

श्वण्टयति । अशिश्वण्टन् । श्वण्टयाञ्चकार ।

शुठण्-आलस्ये । आलसकरवी

शोठयति । अशुशुठत् । शोठयामास ।

शुटुण्-वेदने । पिटवुं

शुण्टयति । अशुशुण्टत् । शुण्टयाम्बभूव ।

शुटुण्-शोषणे । शोसावुं सुकाश्चवुं

शुण्टयति । अशुशुण्टन् । शुण्टयाञ्चकार ।

छटण्-उपलेशायाम् । छाडकराववां

छाडयति । अलीछटत् । छाडयामास ।

छालयति । यलीछलत् । छालयामास ।

स्फुडण्-परिहासे । मश्करी करवी

स्फुण्डयति । अपुस्फुण्डत् । स्फुण्डयाम्बभूव ।

ओलडण्-उत्क्षेपे । उच्छालवुं

व० ओलण्डयति ओलण्डयत ओलण्डयन्ति

ओलण्डयसि ओलण्डयथ ओलण्डयथ

ओलण्डयामि ओलण्डयाव ओलण्डयाम्

स० ओलण्डयेत् ओलण्डयेताम् ओलण्डयेयुः

ओलण्डयेः ओलण्डयेतम् ओलण्डयेत

ओलण्डयेयम् ओलण्डयेव ओलण्डयेम

ओलण्डयतु-यतात् ओलण्डयताम् ओलण्डयन्तु

ओलण्डय-यतात् ओलण्डयतम् ओलण्डयत

ओलण्डयामि ओलण्डयाव ओलण्डयाम

झ० ओलण्डयत् ओलण्डयताम् ओलण्डयन्

ओलण्डयः ओलण्डयतम् ओलण्डयत

औलण्डयम् औलण्डयाव औलण्डयाम्
 अ० औलण्डयत् औलण्डयताम् औलण्डयन्
 औलण्डयः औलण्डयतम् औलण्डयत
 औलण्डयम् औलण्डयाव औलण्डयाम्
 प० औलण्डयामास औलण्डयामासतुः-यामासुः
 औलण्डयामासि औलण्डयामासथुः-यामास
 औलण्डयामास औलण्डयामासि-यामासिम्
 आ० औलण्डयात् औलण्डयास्ताम् औलण्डयास्तु
 औलण्डयाः औलण्डयास्तम् औलण्डयास्त
 औलण्डयास्तम् औलण्डयास्व औलण्डयास्म
 औलण्डयिता औलण्डयितारौ औलण्डयितारः
 औलण्डयितासि औलण्डयितास्वः-यितास्य
 औलण्डयितास्मि औलण्डयितास्वः-यितास्मः
 औलण्डयिष्यति औलण्डयिष्यतः-यिष्यन्ति
 औलण्डयिष्यति औलण्डयिष्यथः-यिष्यथ
 औलण्डयिष्यामि औलण्डयिष्यावः-यिष्यामः
 औलण्डयिष्यत् औलण्डयिष्यताम्-यिष्यन्
 औलण्डयिष्यः औलण्डयिष्यतम्-यिष्यत
 औलण्डयिष्यम् औलण्डयिष्याव-यिष्याम
 औलण्डयमित्यन्ये तन्मते लण्डयतीत्यादि

पीडण्-गङ्गे । पीडयुं

व० पीडयति पीडयत पीडयन्ति
 पीडयति पीडयथः पीडयथ
 पीडयामि पीडयावः पीडयामः
 स० पीडयेत् पीडयेताम् पीडयेयुः
 पीडयेः पीडयेतम् पीडयेत
 पीडयेयम् पीडयेव पीडयेम
 प० पीडयतु पीडयतात् पीडयताम् पीडयन्तु
 पीडय पीडयतात् पीडयतम् पीडयत
 पीडयानि पीडयाव पीडयाम
 झ० अपीडयत् अपीडयताम् अपीडयन्
 अपीडयः अपीडयतम् अपीडयत
 अपीडयम् अपीडयाव अपीडयाम
 अ० अपीपिडत् अपीपिडताम् अपीपिडन्

अपीपिडः अपीपिडतम् अपीपिडत
 अपीपिडम् अपीपिडाव अपीपिडाम
 अपीपिडत् अपीपिडताम् अपीपिडन्
 अपीपिडः अपीपिडतम् अपीपिडत
 अपीपिडम् अपीपिडाव अपीपिडाम
 प० पीडयामास पीडयामासतुः पीडयामासुः
 पीडयामासि पीडयामासथुः पीडयामास
 पीडयामास पीडयामासि पीडयामासिम्
 आ० पीडयात् पीडयास्ताम् पीडयास्तु
 पीडयाः पीडयास्तम् पीडयास्त
 पीडयास्तम् पीडयास्व पीडयास्म
 प्र० पीडयिता पीडयितारौ पीडयितारः
 पीडयितासि पीडयितास्वः पीडयितास्व
 पीडयितास्मि पीडयितास्वः पीडयितास्मः
 म० पीडयिष्यति पीडयिष्यतः पीडयिष्यन्ति
 पीडयिष्यति पीडयिष्यथः पीडयिष्यथ
 पीडयिष्यामि पीडयिष्यावः पीडयिष्यामः
 पीडयिष्यत् पीडयिष्यताम्-यिष्यन्
 पीडयिष्यः पीडयिष्यतम्-यिष्यत
 पीडयिष्यम् पीडयिष्याव-यिष्याम
 पीडयिष्यमित्यन्ये तन्मते लण्डयतीत्यादि

तडण्-आवाते । मारुं

व० ताडयति ताडयत ताडयन्ति
 ताडयति ताडयथः ताडयथ
 ताडयामि ताडयावः ताडयामः
 स० ताडयेत् ताडयेताम् ताडयेयुः
 ताडयेः ताडयेतम् ताडयेत
 ताडयेयम् ताडयेव ताडयेम
 प० ताडयतु ताडयतात् ताडयताम् ताडयन्तु
 ताडय ताडयतात् ताडयतम् ताडयत
 ताडयानि ताडयाव ताडयाम
 झ० अताडयत् अताडयताम् अताडयन्
 अताडयः अताडयतम् अताडयत
 अताडयम् अताडयाव अताडयाम
 अ० अतीनडत् अतीनडताम् अतीनडन्

अतीतः अतीततम् अतीतत
अतीतम् अतीततः अतीततम्
प० ताड्याञ्चकार ताड्याञ्चक्रुः ताड्याञ्चकु-
ताड्याञ्चक्य ताड्याञ्चक्युः ताड्याञ्चक
ताड्याञ्चकार-चकर ताड्याञ्चकृव ताड्याञ्चकृम
ताड्याञ्चभूव ताड्याञ्चभूवतुः ताड्याञ्चभूवुः
आ० ताड्यात् ताड्यास्ताम् ताड्यासुः
ताड्याः ताड्यास्तम् ताड्यास्त
ताड्यासम् ताड्यास्व ताड्यासम्
३० ताडयिता ताडयितारौ ताडयितारः
ताडयितासि ताडयितास्यः ताडयितास्य
ताडयितास्मि ताडयितास्व ताडयितास्मः
भ० ताडयिष्यति ताडयिष्यतः ताडयिष्यन्ति
ताडयिष्यसि ताडयिष्यथः ताडयिष्यथ
ताडयिष्यामि ताडयिष्यावः ताडयिष्याम

क्रि० अताडयिष्यत् अताडयिष्यताम् अताडयिष्यन्
अताडयिष्यः अताडयिष्यतम् अताडयिष्यत
अताडयिष्यम् अताडयिष्याव अताडयिष्याम
महुण्-सूषायाम् । हाणगारबुं,
ध० मण्डयति मण्डयतः मण्डयन्ति
मण्डयसि मण्डयथः मण्डयथ
मण्डयामि मण्डयावः मण्डयामः
स० मण्डयेत् मण्डयेताम् मण्डयेयुः
मण्डयेः मण्डयेतम् मण्डयेत
मण्डयेयम् मण्डयेव मण्डयेम
प० मण्डयतु मण्डयतात् मण्डयताम् मण्डयन्तु
मण्डय , मण्डयतम् मण्डयत
मण्डयानि मण्डयाव मण्डयाम
झ० अमण्डयन् अमण्डयताम् अमण्डयन्
अमण्डयः अमण्डयतम् अमण्डयत
अमण्डयम् अमण्डयाव अमण्डयाम
अ० अमण्डत् अमण्डताम् अमण्डन्
अमण्डः अमण्डतम् अमण्डत
अमण्डम् अमण्डाव अमण्डाम
प० मण्डयामास मण्डयामासतुः मण्डयामासुः

मण्डयामासि मण्डयामासथुः मण्डयामास
मण्डयामास मण्डयामासि मण्डयामासि
आ० मण्ड्यात् मण्ड्यास्ताम् मण्ड्यासुः
मण्ड्याः मण्ड्यास्तम् मण्ड्यास्त
मण्ड्यासम् मण्ड्यास्व मण्ड्यासम्
३० मण्डयिता मण्डयितारौ मण्डयितारः
मण्डयितासि मण्डयितास्यः मण्डयितास्य
मण्डयितास्मि मण्डयितास्व मण्डयितास्मः
भ० मण्डयिष्यति मण्डयिष्यतः मण्डयिष्यन्ति
मण्डयिष्यसि मण्डयिष्यथः मण्डयिष्यथ
मण्डयिष्यामि मण्डयिष्यावः मण्डयिष्याम
अमण्डयिष्यत् अमण्डयिष्यताम् अमण्डयिष्यन्
अमण्डयिष्यः अमण्डयिष्यतम् अमण्डयिष्यत
अमण्डयिष्यम् अमण्डयिष्याव अमण्डयिष्याम

खड् खडुण्-मेदे । खांडवुं
खाडयति । अचखडत् । खाडयामास ।
खण्डयति । अचखण्डत् । खण्डयाम्यभूव ।
कण्डुण्-खण्डने च । खांडवुं
कण्डयति । अचकण्डत् । कण्डयाञ्चकार ।
कुण्डुण्-रक्षणे । रक्षणं करवुं
कुण्डयति । अचकुण्डत् । कुण्डयामास ।
गुण्डुण्-वेष्टने च । विटवुं रक्षणकरवुं
गुण्डयति । अजुगुण्डत् । गुण्डयाम्यभूव ।
चुण्डुण्-छेदने । छेदवुं
चुण्डयति । अचुचुण्डत् । चुण्डयाञ्चकार ।
भण्डुण्-कल्याणे । कल्याणं करवुं
भण्डयति । अवभण्डत् । भण्डयामास ।
पिण्डुण्-संस्थाते । पकटुं करवुं
पिण्डयति । अपिपिण्डत् । पिण्डयाम्यभूव ।
ईण्डुण्-स्तुतो । वगणवुं
ईडयति । ऐडिडत् । ईडयाञ्चकार ।
चटुण्-कोपे । कोपं करवुं
चण्डयति । अचचण्डत् । चण्डयामास ।

॥ जुड-वर्ण-वर्ण-प्रेरणे ॥ प्रेरणा करवी
जोडयति । अजुडत् । जोडयाम्बभूव
वर्णयति । अजुवर्णत् । वर्णयाञ्चकार
वर्णयति । अववर्णत् । वर्णयामास ।

॥ चूण-तूण-सङ्कोचने ॥ संकोच करवो
चूणयति । अचूणत् । चूण्याम्बभूव
तूणयति । अतूणत् । तूण्याञ्चकार

॥ अणण-दाने ॥ आपवुं,

व० अणयति अणयतः अणयन्ति
अणयसि अणयथः अणयथ
अणयामि अणयावः अणयामः
विअणयति

स० अणयेत् अणयेताम् अणयेयुः
अणयेः अणयेतम् अणयेत
अणयेयम् अणयेथ अणयेम

प० अणयतु अणयतात् अणयताम् अणयन्तु

अणय „ अणयतम् अणयत
अणयानि अणयाव अणयाम

ह्र० अअणयत् अअणयताम् अअणयन्
अअणयः अअणयतम् अअणयत
अअणयम् अअणयाव अअणयाम

अ० अशिअणत् अशिअणताम् अशिअणन्
अशिअणः अशिअणतम् अशिअणत
अशिअणम् अशिअणाव अशिअणाम
व्यशिअणत्

अशअणत् अशअणताम् अशअणन्
अशअणः अशअणतम् अशअणत
अशअणम् अशअणाव अशअणाम
व्यशअणत्

प० अणयामास अणयामासतुः अणयामासुः
अणयामासिथः अणयामासथुः
अणयामास

अणयामास अणयामासिव अणयामासिव
आ० अण्यात् अण्यास्ताम् अण्यासुः

अण्याः अण्यास्तम् अण्यास्त
अण्यासम् अण्यास्व अण्यास्म

अ० अणयिता अणयितारौ अणयितारः
अणयितासि अणयितास्थः अणयितास्थ
अणयितास्मि अणयितास्वः अणयितास्मः
म० अणयिष्यति अणयिष्यतः अणयिष्यन्ति
अणयिष्यसि अणयिष्यथः अणयिष्यथ
अणयिष्यामि अणयिष्यावः अणयिष्यामः
क्रिअणयिष्यत् अअणयिष्यताम् अअणयिष्यन्

अअणयिष्यः अअणयिष्यतम् अअणयिष्यत
अअणयिष्यम् अअणयिष्याव अअणयिष्याम

॥ पूण् संघाते ॥ एकदुं करदुं

पूणयति । अपूणत् । पूण्याञ्चकार

॥ चित्पण्-स्मृत्याम् ॥ विचारदुं

चिन्तयति । अचिन्तित् । चिन्तयाञ्चकार

पुस्त-बुस्तण्-आदरानादरयोः ।

आदर करवो, अनादर करवो

पुस्तयति । अपुपुस्तत् । पुस्तयाञ्चकार
बुस्तयति । अबुबुस्तत् । बुस्तयामास ।

॥ मुस्तण्-संघाते ॥ एकदुं करदुं

मुस्तयति । अमुमुस्तत् । मुस्तयाञ्चकार

॥ कृतण्-लेशब्दाने ॥ वक्षण करवो

व० कीर्तयति कीर्तयतः कीर्तयन्ति
कीर्तयसि कीर्तयथः कीर्तयथ
कीर्तयामि कीर्तयावः कीर्तयामः

स० कीर्तयेत् कीर्तयेताम् कीर्तयेयुः
कीर्तयेः कीर्तयेतम् कीर्तयेत
कीर्तयेयम् कीर्तयेथ कीर्तयेम

प० कीर्तयतु कीर्तयतात्-ताम् कीर्तयन्तु
कीर्तय „ कीर्तयतम् कीर्तयत
कीर्तयानि कीर्तयाव कीर्तयाम

झ० अकीर्तयत् अकीर्तयताम् अकीर्तयन्
अकीर्तयः अकीर्तयतम् अकीर्तयत
अकीर्तयम् अकीर्तयाव अकीर्तयाम
अ० अचीकृतत् अचीकृतताम् अचीकृतन्
अचीकृतः अचीकृततम् अचीकृतत
अचीकृतम् अचीकृताव अचीकृताम्
अचिकीर्तयत् अचिकीर्तयताम् अचिकीर्तयन्
अचिकीर्तयः अचिकीर्तयतम् अचिकीर्तयत
अचिकीर्तयम् अचिकीर्ताव अचिकीर्ताम्
कीर्तयाञ्चकार कीर्तयाञ्चकतुः कीर्तयाञ्चक
कीर्तयाञ्चकर्थ कीर्तयाञ्चकधुः कीर्तयाञ्चक
कीर्तयाञ्चकार-चकर कीर्तयाञ्चकव

कीर्तयाञ्चकम्

अ० कीर्त्यात् कीर्त्यास्ताम् कीर्त्यासुः
कीर्त्याः कीर्त्यास्तम् कीर्त्यास्त
कीर्त्यासम् कीर्त्यान्व कीर्त्यास्म
झ० कीर्तयिता कीर्तयितारौ कीर्तयितारः
कीर्तयितासि कीर्तयितास्यः कीर्तयितास्य
कीर्तयितास्मि कीर्तयितास्वः कीर्तयितास्मः
म० कीर्तयिष्यति कीर्तयिष्यतः कीर्तयिष्यन्ति
कीर्तयिष्यसि कीर्तयिष्यथः कीर्तयिष्यथ
कीर्तयिष्यामि कीर्तयिष्यावः कीर्तयिष्यामः
अकीर्तयिष्यन् अकीर्तयिष्यताम् अकीर्तयिष्यन्
अकीर्तयिष्यः अकीर्तयिष्यतम् अकीर्तयिष्यत
अकीर्तयिष्यम् अकीर्तयिष्याव अकीर्तयिष्याम

॥ स्वस्त-पशुण्-गतौ ॥ जनुं

स्वस्तयति । असस्वतयत् । स्वस्तयाञ्चकार ।

पन्थयति । अपपन्थत् । पन्थयाञ्चकार ।

परिपन्थयति । पर्यपपन्थत् ।

॥ श्रयण्-प्रतिहर्षे ॥ हर्षं पामवो

श्राययति । अशिश्रयत् । श्राययाञ्चकार

॥ पृथण्-प्रक्षेपणे ॥ फे कतु

व० पर्थयति पर्थयतः पर्थयन्ति

पर्थयसि पर्थयथः पर्थयथ

पर्थयामि पर्थयावः पर्थयामः

स० पर्थयेत् पर्थयेताम् पर्थयेयु

पर्थयेः पर्थयेतम् पर्थयेत

पर्थयेयम् पर्थयेव पर्थयेम

प० पर्थयतु पर्थयतात् पर्थयताम् पर्थयन्तु

पर्थयः ,, पर्थयतम् पर्थयत

पर्थयानि पर्थयाव पर्थयाम

ए० अपर्थयत् अपर्थयताम् अपर्थयन्

अपर्थयः अपर्थयतम् अपर्थयत

अपर्थयम् अपर्थयाव अपर्थयाम

अ० अपीपृथत् अपीपृथताम् अपीपृथन्

अपीपृथयः अपीपृथयतम् अपीपृथयत

अपीपृथयम् अपीपृथाव अपीपृथाम

अपपर्थत् अपपर्थताम् अपपर्थन्

अपपर्थः अपपर्थतम् अपपर्थत

अपपर्थम् अपपर्थाव अपपर्थाम

प० पर्थयामास पर्थयामासतुः पर्थयामासुः

पर्थयामासि पर्थयामास्यः पर्थयामास्य

पर्थयामास्मि पर्थयामास्वः पर्थयामास्मः

आ० पर्थ्यात् पर्थ्यास्ताम् पर्थ्यासुः

पर्थ्याः पर्थ्यास्तम् पर्थ्यास्त

पर्थ्यासम् पर्थ्यान्व पर्थ्यास्म

झ० पर्थयिता पर्थयितारौ पर्थयितारः

पर्थयितासि पर्थयितास्यः पर्थयितास्य

पर्थयितास्मि पर्थयितास्वः पर्थयितास्मः

म० पर्थयिष्यति पर्थयिष्यतः पर्थयिष्यन्ति

पर्थयिष्यसि पर्थयिष्यथः पर्थयिष्यथ

पर्थयिष्यामि पर्थयिष्यावः पर्थयिष्यामः

क्रि० अपर्थयिष्यत् अपर्थयिष्यताम् अपर्थयिष्यन्

अपर्थयिष्यः अपर्थयिष्यतम् अपर्थयिष्यत

अपर्थयिष्यम् अपर्थयिष्याव अपर्थयिष्याम

॥ प्रथण्-प्रक्षयाने ॥ प्रसिद्धं कर्तुं.

व० प्राथयति प्राथयतः प्राथयन्ति

प्राथयसि प्राथयथः प्राथयथ

प्राथयामि प्राथयावः प्राथयामः
स० प्राथयेत् प्राथयेताम् प्राथयेयुः
प्राथयेः प्राथयेतम् प्राथयेत
प्राथयेयम् प्राथयेव प्राथयेम

प० प्राथयतु प्राथयतात् प्राथयताम् प्राथयन्तु
प्राथय , प्राथयतम् प्राथयत
प्राथयानि प्राथयाव प्राथयाम

छ० अप्राथयत् अप्राथयताम् अप्राथयन्
अप्राथयः अप्राथयतम् अप्राथयत
अप्राथयम् अप्राथयाव अप्राथयाम

अ० अपप्रथत् अपप्रथताम् अपप्रथन्
अपप्रथः अपप्रथतम् अपप्रथत
अपप्रथम् अपप्रथाव अपप्रथाम

प्राथयाम्बभूव प्राथयाम्बभूवतुः प्राथयाम्बभूवुः
प्राथयाम्बभूविष प्राथयाम्बभूवथुः प्राथयाम्बभूव
प्राथयाम्बभूव प्राथयाम्बभूविष प्राथयाम्बभूविम
आ० प्राथ्यात् प्राथ्यास्ताम् प्राथ्यास्तुः
प्राथ्याः प्राथ्यास्तम् प्राथ्यास्त
प्राथ्यास्तम् प्राथ्यास्व प्राथ्यास्म

श्व० प्राथयिता प्राथयितारौ प्राथयितारः
प्राथयितासि प्राथयितास्वः प्राथयितास्व
प्राथयितास्मि प्राथयितास्वः प्राथयितास्मः

अ० प्राथयिष्यति प्राथयिष्यतः प्राथयिष्यन्ति
प्राथयिष्यसि प्राथयिष्यथ प्राथयिष्यथ
प्राथयिष्यामि प्राथयिष्याव प्राथयिष्यामः

क्रि० अप्राथयिष्यत् अप्राथयिष्यताम् अप्राथयिष्यन्
अप्राथयिष्यः अप्राथयिष्यतम् अप्राथयिष्यत
अप्राथयिष्यम् अप्राथयिष्याव अप्राथयिष्याम

॥ छदण्-संचरणे ॥ टांकुं,

छादयति । अचिच्छदत् । छादयाञ्चकार

॥ चुदण्-सञ्चोदने ॥ प्रेरुं, हांकुं

चोदयति । अचूचदत् । चोदयाञ्चकार

॥ मिदुण्-स्नेहने ॥ चीकणुं करवुं, पलाळवुं

मिन्दयति । अमिमिन्दत् । मिन्दयाञ्चकार

॥ गुर्दण्-निकेतने ॥ वसवुं,

गुर्दयति । अनुगुर्दत् । गुर्दयाञ्चकार

॥ छर्दण्-वमने ॥ ओकवुं, वमन करवुं

छर्दयति । अचिच्छर्दत् । छर्दयाञ्चकार

ठान्तोऽयमित्येके तन्मते वुण्ठयतीत्यादि

॥ वुधुण्-हिंसायाम् ॥ मारवुं

वुन्धयति । अबुवुन्धत् । वुन्धयाञ्चकार

॥ वर्धण्-छेदनपुरणयोः ॥ छेदवुं पूरवुं

वर्धयति । अववर्धत् । वर्धयाञ्चकार

॥ गर्वण्-अभिकांक्षायाम् ॥ इच्छवुं ।

गर्धयति । अजगर्धत् । गर्धयाञ्चकार

॥ बन्ध-बधण्-संयमने ॥ नियमित रहेवुं

बन्धयति । अबबन्धत् । बन्धयाञ्चकार

बाधयति । अभीबधत् । बाधयाञ्चकार

॥ छपुण्-गतौ ॥ जवुं,

छम्पयति । अचिच्छम्पत् । छम्पयाञ्चकार

॥ क्षपुण्-क्षान्तौ ॥ क्षमा करवी, क्षमवुं

सहेवुं

क्षम्पयति । अचक्षम्पत् । क्षम्पयाञ्चकार

॥ क्षूपण्-समुच्छ्राये ॥ वधवुं

क्षूपयति । अतुक्षूपत् । क्षूपयाञ्चकार

॥ द्विपण्-क्षेपे ॥ फेकवुं

द्वेपयति । अद्विद्विपत् । द्वेपयाञ्चकार

॥ हृपण्-व्यक्त्यां वाचि ॥ स्पष्ट बोलवुं

हृपयति । अजिहृपत् । हृपयाञ्चकार

॥ हपुण्-द्विपुण्-संचाते ॥ पकवुं करवुं

हम्पयति । अहहम्पत् । हम्पयाञ्चकार

द्विम्पयति । अद्विद्विम्पत् । द्विम्पयाञ्चकार

॥ शूर्पण्-माने ॥ मापवुं

शूर्पयति । अशुशूर्पत् । शूर्पयाञ्चकार

॥ शुल्बण्-सर्जने च ॥ सरजवुं, मापवुं

शुल्बयति । अशुशुल्बत् । शुल्बयाञ्चकार

॥ ङवुण्-द्विपुण्-क्षेपे ॥ फेकवुं

हम्बयति । अडहम्बत् । हम्बयाञ्चकार
हिम्बयति । अडिहिम्बत् । हिम्बयाञ्चकार

॥ सम्बण्-सम्बन्धे ॥ सम्बन्ध करवो

सम्बयति । असत्सम्बत् । सम्बयाञ्चकार

॥ कुबुण्-आच्छादने ॥ डांकवुं

कुम्बयति । अचुकुम्बत् । कुम्बयाञ्चकार

॥ लुबु-तुबुण्-अर्दने ॥ पीडवुं,

लुम्बयति । अलुलुम्बत् । लुम्बयाञ्चकार

तुम्बयति । अतुतुम्बत् । तुम्बयाञ्चकार

॥ पुर्बण्-निकेतने ॥

पूर्बयति । अपुर्बत् । पूर्बयाञ्चकार

॥ यमण्-परिवेषणे ॥ पीरस्तुं, पीटवुं,
वेरावुं,

व० यामयति यामयतः यामयन्ति

यामयसि यामयथः यामयथ

यामयामि यामयावः यामयामः

स० यामयेत् यामयेताम् यामयेयुः

यामयेः यामयेतम् यामयेत

यामयेयम् यामयेथ यामयेम

प० यामयन्तु यामयतात् यामयताम् यामयन्तु

यामयन्तु यामयतम् यामयत

यामयानि यामयाव यामयाम

अ० अयामयत् अयामयताम् अयामयन्

अयामयः अयामयतम् अयामयत

अयामयम् अयामयाव अयामयाम

अ० अयीयमत् अयीयमताम् अयीयमन्

अयीयमः अयीयमतम् अयीयमत

अयीयमम् अयीयमाव अयीयमाम

प० यामयामास यामयामास्तु यामयामासु

यामयामासिथ यामयामासथु यामयामास

यामयामास यामयामासिथ यामयामासिथ

आ० याम्यात् याम्यास्ताम् याम्यास्तु

याम्याः याम्यास्तम् याम्यास्त

याम्यासम् याम्यास्व याम्यास्म

यामयिता यामयितारौ यामयितारः

यामयितासि यामयितास्थः यामयितास्थ

यामयितास्मि यामयितास्वः यामयितास्मः

म० यामयिष्यति यामयिष्यतः यामयिष्यन्ति

यामयिष्यसि यामयिष्यथः यामयिष्यथ

यामयिष्यामि यामयिष्यावः यामयिष्यामः

क्रि० अयामयिष्यत् अयामयिष्यताम्

अयामयिष्यत्

अयामयिष्यः अयामयिष्यतम् अयामयिष्यत

अयामयिष्यम् अयामयिष्याव अयामयिष्याम

॥ अपरिवेषणार्थे ॥

व० यमयति यमयतः यमयन्ति

यमयसि यमयथः यमयथ

यमयामि यमयावः यमयामः

स० यमयेत् यमयेताम् यमयेयुः

यमयेः यमयेतम् यमयेत

यमयेयम् यमयेथ यमयेम

प० यमयन्तु यमयतात् यमयताम् यमयन्तु

यमयन्तु यमयतम् यमयत

यमयानि यमयाव यमयाम

अ० अयमयत् अयमयताम् अयमयन्

अयमयः अयमयतम् अनमयत्

अयमयम् अयमयाव अयमयाम

अ० अयीयमत् अयीयमताम् अयीयमन्

अयीयमः अयीयमतम् अयीयमत

अयीयमम् अयीयमाव अयीयमाम

प० यमयामास यमयामास्तु यमयामासु

यमयामासिथ यमयामासथु यमयामास

यमयामास यमयामासिथ यमयामासिथ

आ० यम्यात् यम्यास्ताम् यम्यास्तु

यम्याः यम्यास्तम् यम्यास्त

यम्यासम् यम्यास्व यम्यास्म

श्व० यमयिता यमयितारौ यमयितारः
यमयितासि यमयितास्वः यमयितास्थ
यमयितास्मि यमयितास्वः यमयितास्मः
भ० यमयिष्यति यमयिष्यतः यमयिष्यन्ति
यमयिष्यसि यमयिष्यथः यमयिष्यथ
यमयिष्यामि यमयिष्यावः यमविष्यामः
कि० अयमयिष्यत् अयमयिष्यताम् अयमयिष्यन्
अयमयिष्यः अयमयिष्यतम् अयमयिष्यत
अयमयिष्यम् अयमयिष्याव अयमयिष्याम

॥ व्ययण्-क्षये ॥ क्षीण श्वु, नाश श्वुं
व्याययति । अविन्ययत् । व्याययाश्चकार

॥ यनुण्-संकोचने ॥ संकोचवुं,

यन्त्रयति । अययन्त्रत् । यन्त्रयाश्चकार

॥ कुड्-अनृतभाषणे ॥ कुडु बोलवुं,
कुम्प्रयति । अचुकुम्प्रत् । कुम्प्रयाश्चकार

॥ प्रवज्रण्-गती ॥ जवुं,

प्रवज्रयति । अशप्रवज्रत् । प्रवज्रयाश्चकार

॥ तिलण्-स्नेहने ॥ शीकणुं करवुं

तेलयति । अतीतिलत् । तेलयाश्चकार

॥ जलण्-अपवारणे ॥ रोकवुं, ढांकवुं
जालयति । अजीजलत् । जालयाश्चकार

॥ क्षलण्-शौचे ॥ क्षोवुं

क्षालयति । अक्षिक्षलत् । क्षालयाश्चकार

॥ पुलण्-समुच्छ्राये ॥ वधवुं,

पोलयति अपुपलत् । पोल्याश्चकार

॥ बिलण्- मेदे ॥ लुदा करवुं मेदवुं

बेलयति । अबीबिलत् । बेलयाश्चकार

तलण्-प्रतिष्ठायाम् ॥ स्थापवुं,

तालयति । अतीतलत् । तालयाश्चकार

॥ तुलण्-उन्माने ॥ तोळवुं, जोखवुं.

तोळयति । अतुतुलत् । तोल्याश्चकार

॥ दुलण्-उत्क्षेपे ॥ द्विचोळवुं, डोळवुं
दोलयति । अदुदुलत् । दोलयाश्चकार

॥ बुलण्-निमज्जने ॥ डुबवुं,

बोलयति । अबुबुलत् । बोलयाश्चकार

॥ मूलण्-रोहणे ॥ ळगवुं, वधवुं, चढवुं

मूलयति । अमूमुलत् । मूल्याश्चकार

मतान्तरे मुलण्

मोलयति । अमूमुलत् । मोल्याश्चकार

॥ कल-किल-पिलण्-क्षेपे ॥ फेकवुं

कालयति । अकीकलत् । कालयाश्चकार

केलयति । अकीकिलत् । केलयाश्चकार

पेलयति । अपीपिलत् । पेलयाश्चकार

॥ पलण्-रक्षणे ॥ रक्षण करवुं,

व०	पालयति	पालयतः	पालयन्ति
	पालयसि	पालयथः	पालयथ
	पालयमि	पालयावः	पालयामः

स०	पालयेत्	पालयेताम्	पालयेयुः
	पालयेः	पालयेतम्	पालयेत
	पालयेयम्	पालयेव	पालयेम

प०	पालयतु	पालयतात्	पालयताम्	पालयन्तु
	पालय	, पालयतम्	पालयत	
	पालयानि	पालयाव	पालयाम	

झ०	अपालयत्	अपालयताम्	अपालयन्
	अपालयः	अपालयतम्	अपालयत
	अपालयम्	अपालयाव	अपालयाम

अ०	अपीपलत्	अपीपलताम्	अपीपलन्
	अपीपलः	अपीपलतम्	अपीपलत
	अपीपलम्	अपीपलाव	अपीपलाम

प०	पालयामास	पालयामासन्	पालयामासुः
	पालयामासिथ	पालयामासथुः	पालयामास
	पालयामास	पालयामासिथ	पालयामासिम्
आ०	पाल्यात्	पाल्यास्ताम्	पाल्यासुः

पाल्याः पाल्यास्तम् पाल्यास्तम्
पाल्यासम् पाल्यास्व पाल्यास्म
प्र० पालयिता पालयितारौ पालयितारः
पालयितासि पालयितास्वः पालयितास्व
पालयितास्मि पालयितास्वः पालयितास्मः
भ० पालयिष्यति पालयिष्यतः पालयिष्यन्ति
पालयिष्यसि पालयिष्यथः पालयिष्यथ
पालयिष्यामि पालयिष्यावः पालयिष्यामः
क्रि० अपालयिष्यत् अपालयिष्यताम् अपालयिष्यन्
अपालयिष्यः अपालयिष्यतम् अपालयिष्यत
अपालयिष्यम् अपालयिष्याव अपालयिष्याम

॥ इलण्-प्रेरणे ॥ प्रेरयुं, हांकयुं

पलयति । ऐलिलत् । पलयावकार ।

॥ चलण्-भृतौ ॥ भरयुं, चलाययु

चालयति । अचीचलत् । चालयावकार

॥ सान्त्वण्-सामप्रयोगे ॥ शांत करयुं,

मित्र वचन कहेवां

सान्त्वयति । असान्त्वत् । सान्त्वयावकार

॥ धूयण्-कान्तीकरणे ॥ चकचकयुं करयुं

धूयति । अदुधुयत् । धूयावकार

॥ प्रिलषण्-प्रलेषणे ॥ मेटयुं,

प्रलेषयति । अशिप्रिलषत् । प्रलेषयावकार

॥ लूषण्-हिंसायाम् ॥ मारयुं

लूषयति । अलूलुषत् । लूषयावकार

॥ रुषण्-रोषे ॥ क्रोध करवो

रोषयति । अरुरुषत् । रोषयावकार

॥ व्युषण्-उत्सर्गे ॥ त्याग करवो

व्योषयति । अपुव्युषत् । व्योषयावकार

॥ पसुण्-नाशने ॥ नाश करवो

पसयति । अपपसत् । पंसयावकार

॥ जसुण्-रक्षणे ॥ रक्षण करयुं

जसयति । अजजसत् । जंसयावकार

॥ पुसण्-अभिर्मर्दने ॥ मसळयुं, चोळयुं

पुसयति । अपुपसत् । पुंसयावकार

ब्रूस-पिस-जस-बह्ण-हिंसायाम् ॥

हिंसा करवो

ब्रूसयति । अब्रूसत् । ब्रूसयावकार ।

पेसयति । अपपीपिसत् । पेसयावकार ।

जासयति । अजीजसत् । जासयावकार ।

बह्णयति । अबबहत् । बह्ण्यावकार ।

विगहण्-स्नेहने । चोकायुं करयुं स्नेह करवो

स्नेहयति । असिगिहत् । स्नेहयावकार ।

ब्रक्षण्-स्नेच्छने ।

ब्रक्षयति । अभ्रक्षत् । ब्रक्षयावकार ।

भक्षण्-अदने ॥ खायुं

भक्षयति । अबभक्षत् । भक्षयावकार ।

पक्षण्-परिमर्दे । पक्षलेखो-स्वीकारयुं

पक्षयति । अपपक्षत् । पक्षयावकार ।

लक्षीण्-दर्शनांकनयोः । जोयुं चिन्ह करयुं

अ० फलवर्कतरि आत्मनेपदी,

अन्यत्र परस्मैपदी ।

ब० लक्षयते लक्षयेने लक्षयन्ते

लक्षयते लक्षयेये लक्षयध्वे :

लक्षये लक्षयावहे लक्षयामहे

स० लक्षयेत लक्षयेयाताम् लक्षयेरन्

लक्षयेथाः लक्षयेयाथाम् लक्षयेष्वम्

लक्षयेथ लक्षयेवहि लक्षयेमहि

प० लक्षयताम् लक्षयेताम् लक्षयन्ताम्

लक्षयस्व लक्षयेयाम् लक्षयेष्वम्

लक्षये लक्षयावहे लक्षयामहे

ल० अलक्षयत अलक्षयेताम् अलक्षयन्त

अलक्षयथाः अलक्षयेथाम् अलक्षयेष्वम्

अलक्षये अलक्षयावहि अलक्षयामहि

अ० अलक्षत अलक्षेताम् अलक्षन्त
 अलक्षयाः अलक्षेयाम् अलक्षध्वम्
 अलक्षे अलक्षावहि अलक्षामहि
 प० लक्षयावके लक्षयावक्राते लक्षयावकिरे
 लक्षयावकृषे लक्षयावक्राथे लक्षयावकृद्वे
 लक्षयावके लक्षयावकृषहे लक्षयावकृमहे
 लक्षयाम्बभूव, लक्षयामास लक्षयामानतुः ॥
 आ० लक्षयिषीष्ट लक्षयिषीयास्ताम् लक्षयिषीरन्
 लक्षयिषीष्ठाः लक्षयिषीयास्थाम् लक्षयिषी

द्वम् ष्वम्

लक्षयिषीय लक्षयिषीवहि लक्षयिषीमहि
 प्र० लक्षयिता लक्षयितारौ लक्षयितारः
 लक्षयितासे लक्षयितासाथे लक्षयिताध्वे
 लक्षयिताहे लक्षयितास्वहे लक्षयितास्महे
 भ० लक्षयिष्यते लक्षयिष्येते लक्षयिष्यन्ते
 लक्षयिष्यसे लक्षयिष्येथे लक्षयिष्यध्वे
 लक्षयिष्ये लक्षयिष्यध्वहे लक्षयिष्यामहे
 अलक्षयिष्यत अलक्षयिष्येताम् अलक्षयिष्यन्त
 अलक्षयिष्यथाः अलक्षयिष्येयाम् अलक्षयिष्यध्वम्
 अलक्षयिष्ये अलक्षयिष्यावहि अलक्षयिष्यामहि

ब० लक्षयति लक्षयतः लक्षयन्ति
 लक्षयसि लक्षयथः लक्षयथ
 लक्षयामि लक्षयावः लक्षयामः
 ल० लक्षयेत् लक्षयेताम् लक्षयेयुः
 लक्षयेः लक्षयेतम् लक्षयेत
 लक्षयेयम् लक्षयेव लक्षयेम

प० लक्षयतु लक्षयतात् लक्षयताम् लक्षयन्तु
 लक्षय लक्षयतात् लक्षयतम् लक्षयत
 लक्षयाणि लक्षयाव लक्षयाम
 झ० अलक्षयत् अलक्षयताम् अलक्षयन्
 अलक्षयः अलक्षयतम् अलक्षयत
 अलक्षयम् अलक्षयाव अलक्षयाम
 अ० अलक्षत अलक्षताम् अलक्षन्
 अलक्षः अलक्षतम् अलक्षत
 अलक्षम् अलक्षाव अलक्षाम

प० लक्षयामास लक्षयामासतुः लक्षयामासुः
 लक्षयामासिथ लक्षयामासथुः लक्षयामास
 लक्षयामास लक्षयामासिथ लक्षयामासिम,

आ० लक्ष्यात् लक्ष्यास्ताम् लक्ष्यासुः
 लक्ष्याः लक्ष्यास्तम् लक्ष्यास्त
 लक्ष्यासम् लक्ष्यास्व लक्ष्यास्म

प्र० लक्षयिता लक्षयितारौ लक्षयितारः
 लक्षयितासि लक्षयितास्यः लक्षयितास्य
 लक्षयितास्मि लक्षयितास्वः लक्षयितास्मः

भ० लक्षयिष्यति लक्षयिष्यतः लक्षयिष्यन्ति
 लक्षयिष्यसि लक्षयिष्यथः लक्षयिष्यथ
 लक्षयिष्यामि लक्षयिष्यावः लक्षयिष्यामः

क्रि० अलक्षयिष्यत् अलक्षयिष्यताम् अलक्षयिष्यन्
 अलक्षयिष्यः अलक्षयिष्यतम् अलक्षयिष्यत
 अलक्षयिष्यम् अलक्षयिष्याव अलक्षयिष्याम

॥ इतोऽर्थविशेषे आलक्षिणः इतः परमर्थविशेषे

चुरादयो लक्षिणपर्यन्ताः प्रस्तूयन्ते ॥

॥ ज्ञाण्-मारणादिनियोजनपु ॥ मारबुं,
 संतोषबुं तीक्ष्णकरबुं आशाकरवी,
 मारणतोषणनिघानेऽर्थे आतो हृत्स्व

ब० संज्ञपयति संज्ञपयतः संज्ञपयन्ति
 संज्ञपयसि संज्ञपयथः संज्ञपयथ
 संज्ञपयामि संज्ञपयावः संज्ञपयामः

ल० संज्ञपयेत् संज्ञपयेताम् संज्ञपयेयुः
 संज्ञपयेः संज्ञपयेतम् संज्ञपयेत
 संज्ञपयेयम् संज्ञपयेव संज्ञपयेम

प० संज्ञपयतु संज्ञपयतात् संज्ञपयताम् संज्ञपयन्तु
 संज्ञपय संज्ञपयतम् संज्ञपयत
 संज्ञपयानि संज्ञपयाथ संज्ञपयाम

झ० समज्ञपयत् समज्ञपयताम् समज्ञपयन्
 समज्ञपयः समज्ञपयतम् समज्ञपयत
 समज्ञपयम् समज्ञपयाव समज्ञपयाम

अ० समजिज्ञपत् समजिज्ञपताम् समजिज्ञपन्

समजिहपः समजिहपतम् समजिहपत
 समजिहपम् समजिहपाव समजिहपाम
 प० संज्ञपयामास संज्ञपयामासतुः संज्ञपयामासुः
 संज्ञपयामासिह संज्ञपयामासथुः संज्ञपयामास
 संज्ञपयामास संज्ञपयामासिह संज्ञपयामासिम
 आ० संज्ञप्यात् संज्ञप्यास्ताम् संज्ञप्यासुः
 संज्ञप्याः संज्ञप्यास्तम् संज्ञप्यास्त
 संज्ञप्यासम् संज्ञप्यास्व संज्ञप्यास्म
 प्र० संज्ञयिता संज्ञयितारौ संज्ञयितारः
 संज्ञयितासि संज्ञयितास्यः संज्ञयितास्य
 संज्ञयितासिम संज्ञयितास्यः संज्ञयितास्य
 भ० संज्ञयिष्यति संज्ञयिष्यतः संज्ञयिष्यन्ति
 संज्ञयिष्यसि संज्ञयिष्यथः संज्ञयिष्यथ
 संज्ञयिष्यामि संज्ञयिष्यावः संज्ञयिष्यामः
 समज्ञपयिष्यत् समज्ञपयिष्यताम् समज्ञपयिष्यन्
 समज्ञपयिष्यः समज्ञपयिष्यतम् समज्ञपयिष्यत
 समज्ञपयिष्यम् समज्ञपयिष्याव समज्ञपयिष्याम

मारणे संज्ञयति पशुम्
 तोषणे विज्ञपयति गुरुम्
 निष्ठाने प्रज्ञपयति शत्रुम्
 नियोजने आज्ञापयति श्वरम्

ऊकार्येभ्योऽन्यत्र तु क्वादिवाचलना
 । आजानातोत्यादि ।

॥ क्युण्-सहने ॥ सहन करबुं
 क्यावयति । अविय्यवत् । अचुच्यवत् ।
 क्यावयाञ्चकार ।

॥ भूण्-अवकलने ॥ मिथित कण्डु विचारबुं

व० भावयति भावयतः भावयन्ति
 भावयद्मि भावयथः भावयथ
 भावयामि भावयावः भावयामः
 स० भावयेत् भावयेताम् भावयेयुः
 भावयेः भावयेतम् भावयेन
 भावयेयम् भावयेव भावयेम

प० भावयतु भावयतात् भावयताम् भावयन्तु ॥

भावय भावयतात् भावयतम् भावयन्
 भावयानि भावयाव भावयाम
 झ० अभावयत् अभावयताम् अभावयन्
 अभावयः अभावयतम् अभावयत
 अभावयम् अभावयाव अभावयाम
 अ० अवीभवत् अवीभवताम् अवीभवन्
 अवीभवः अवीभवतम् अवीभवत
 अवीभवम् अवीभवाव अवीभवाम
 प० भावयामास भावयामासतुः भावयामासुः
 भावयामासिह भावयामासथुः भावयामास
 भावयामास भावयामासिह भावयामासिम
 आ० भाव्यात् भाव्यास्ताम् भाव्यासुः
 भाव्याः भाव्यास्तम् भाव्यास्त
 भाव्यासम् भाव्यास्व भाव्यास्म
 प्र० भावयिता भावयितारौ भावयितारः
 भावयितासि भावयितास्यः भावयितास्य
 भावयितासिम भावयितास्यः भावयितास्य
 अ० भावयिष्यति भावयिष्यतः भावयिष्यन्ति
 भावयिष्यसि भावयिष्यथः भावयिष्यथ
 भावयिष्यामि भावयिष्यावः भावयिष्यामः
 क्रि० भावयिष्यत् अभावयिष्यताम् अभावयिष्यन्
 अभावयिष्यः अभावयिष्यतम् अभावयिष्यत
 अभावयिष्यम् अभावयिष्याव अभावयिष्याम

॥ बुक्कण्-भषणे ॥ भसबुं बोलबुं
 बुक्कयति । अबुबुक्कत् । बुक्कयाञ्चकार ।
 बुक्कयति प्रवा चौरान्

॥ रक्-लक्-रङ्-लङ्-आस्वादनै ॥ चाटबुं
 राकयति । अरीरकत् । राकयाञ्चकार ।
 लाकयति । अलीलकत् । लाकयाञ्चकार ।
 रागयति । अरीरगत् । रागयाञ्चकार ।
 लागयति । अलीलगत् । लागयाञ्चकार ।

॥ लिशुण्-चित्रीकरणे ॥ चीतरबुं
 लिङ्गयति । अलिङ्गितम् । लिङ्गयाञ्चकार ।
 चर्चण्-अध्ययने ॥ अभ्यास करवो चर्चाकरधी

अर्चयति । अर्चयत् । अर्चयाश्चकार ।

॥ अर्चणं विशेषणे ॥ स्पष्टं करवुं

अश्चयति । अश्चयत् । अश्चयाश्चकार ।

॥ मुचण्-प्रमोचने, प्रयोजने इत्यन्ये ॥

मुकवुं छोडवुं जोडवुं

मोचयति । अमूमुचत् । मोचयाश्चकार ।

॥ अर्जणं प्रतियत्ने ॥ संस्कारं करवो

अर्जयति । अर्जयत् । अर्जयाश्चकार ।

भजणं-विश्रान्तने ॥ सारीरीते पकाववुं

भाजयति । अवीभजत् । भाजयाश्चकार ।

॥ वट-स्फुटण-भेदे ॥ भेदकरवो जुडुकरवुं

वाटयति । अचीवटत् । वाटयाश्चकार ।

स्फोटयति । अपुस्फुटत् । स्फोटयाश्चकार ।

॥ वटणं-सचाते ॥ पकटुं करवुं

वाटयति । अजीवटत् । वाटयाश्चकार ।

उद्धाटति कण्ठम् ।

इत्थ्यर्थाश्च येऽन्यत्र द्विसार्थाः पठिताः

तेऽप्यत्र चुरादौ वेदितव्याः । यथा-

॥ इनक् द्विसागत्योः ॥ जुवुं, मारवुं ॥

व० वातयति वातयतः वातयन्ति

वातयन्ति वातयथः वातयथ

वातयामि वातयावः वातयामः

स० वातयेत् वातयेताम् वातयेयुः

वातयेः वातयेतम् वातयेत

वातयेयम् वातयेव वातयेम

प० वातयतु वातयतात् वातयताम् वातयन्तु

वातय वातयतात् वातयतम् वातयत

वातयानि वातयाव वातयाम

झ० अघातयत् अघातयताम् अघातयन्

अघातयः अघातयतम् अघातयत

अघातयम् अघातयाव अघातयाम

ख० अजीघतत् अजीघतताम् अजीघतन्

अजीघतः अजीघततम् अजीघतत

अजीघतम् अजीघताव अजीघताम

प० वातयामास वातयामासतुः वातयामासुः

वातयामासिथ वातयासथुः वातयामास

वातयामास वातयामासिथ वातयामासिथ

आ० वात्यात् वात्यास्ताम् वात्यासुः

वात्याः वात्यास्तम् वात्यास्त

वात्यासम् वात्यास्व वात्यास्म

भ० वातयिता वातयितारौ वातयितारः

वातयितासि वातयितास्यः वातयितास्य

वातयितास्मि वातयितास्वः वातयितास्म

भ० वातयिष्यति वातयिष्यतः वातयिष्यन्ति

वातयिष्यसि वातयिष्यथः वातयिष्यथ

वातयिष्यामि वातयिष्यावः वातयिष्यासः

क्रिअघातयिष्यत् अघातयिष्यताम् अघातयिष्यन्

अघातयिष्यः अघातयिष्यतम् अघातयिष्यत

अघातयिष्यम् अघातयिष्याव अघातयिष्याम

॥ कण्-निमीलने ॥ मीचवुं बीडाइ जुवुं

व० काणयति काणयतः काणयन्ति

काणयन्ति काणयथः काणयथ

काणयामि काणयावः काणयामः

स० काणयेत् काणयेताम् काणयेयुः

काणयेः काणयेतम् काणयेत

काणयेयम् काणयेव काणयेम

प० काणयतु काणयतात् काणयताम् काणयन्तु

काणय काणयतात् काणयतम् काणयत

काणयानि काणयाव काणयाम

झ० अकाणयत् अकाणयताम् अकाणयन्

अकाणयः अकाणयतम् अकाणयत

अकाणयम् अकाणयाव अकाणयाम

प० अचीकणत् अचीकणताम् अचीकणन्

अचीकणः अचीकणतम् अचीकणत

अचीकणम् अचीकणाव अचीकणाम

प० काणयामास काणयामासतुः वागयामासुः

काणयामासिथ काणयामासथुः काणयामास
काणयामास काणयामासिथ काणयामासिथ
काणयामासथुः काणयामासथुः काणयामासथुः
अ० काणयात् काणयास्ताम् काणयासुः
काण्याः काण्यास्ताम् काण्यास्त
काण्यासम् काण्यास्व काण्यास्म
प्र० काणयिता काणयितारौ काणयितारः
काणयितासि काणयितास्थः काणयितास्थ
काणयितास्मि काणयितास्वः काणयितास्मः
म० काणयिष्यति काणयिष्यतः काणयिष्यन्ति
काणयिष्यसि काणयिष्यथ काणयिष्यथ
काणयिष्यामि काणयिष्याथ काणयिष्यामः
काणयिष्यत् अकाणयिष्यताम् अकाणयिष्यन्
काणयिष्यः अकाणयिष्यतम् अकाणयिष्यत
काणयिष्यम् अकाणयिष्याथ अकाणयिष्याम

॥ यतण्-निकारोपस्कारयोः ॥ तीक्ष्ण
दुःखं देवुं, छुपावुं,

यातयति । अयीयतत् । यातयावकार

॥ निरख-प्रतिदाने ॥ देवुं वाळुं
अणं निर्यातयति प्रतिददातीत्यर्थः ॥
निरयीयतत् । निर्यातयामास ।

शब्दण्-उपसर्गात् भाषाविष्कारयोः ॥

बोलवुं, प्रगट करवुं,
शब्दयति । अशब्दयत् । शब्दयावकार
विशब्दयति । व्यशब्दयत् ।

॥ वृद्धण्-आश्रवणे ॥ हरवुं हणवुं
स्रदयति । अस्रुस्रदत् । स्रदयावकार

आकः-कन्दण्-सातत्ये ॥ निरंतर रहवुं
आकन्दयति । आचकन्दत् । आकन्दयावकार

॥ वृद्धण्-आस्वादाने ॥ चाटवुं, स्वाद
करवो

व० आस्वादयति आस्वादयतः आस्वादयन्ति

आस्वादयसि आस्वादयथः आस्वादयथ
आस्वादयामि आस्वादयाथ आस्वादयामः
स० आस्वादयेत् आस्वादयेताम् आस्वादयेयुः
आस्वादयेथः आस्वादयेतम् आस्वादयेत
आस्वादयेयम् आस्वादयेथ आस्वादयेम

प० आस्वादयतु आस्वादयतात् आस्वादयताम्
आस्वादयन्तु

आस्वादय , आस्वादयतम् आस्वादयत
आस्वादयामि आस्वादयाथ आस्वादयाम

ह० आस्वादयत् आस्वादयताम् आस्वादयन्

आस्वादयः आस्वादयतम् आस्वादयन्

आस्वादयम् आस्वादयाथ आस्वादयाम

अ० अस्तिष्वदत् अस्तिष्वदताम् अस्तिष्वदन

अस्तिष्वदः अस्तिष्वदतम् अस्तिष्वदत

अस्तिष्वदम् अस्तिष्वदाथ अस्तिष्वदाम

प० स्वादयामास स्वादयामासतुः स्वादयामासुः
स्वादयामासिथ स्वादयामासथुः स्वादयामास
स्वादयामास स्वादयामासिथ स्वादयामासिथ
स्वादयामासथुः स्वादयामासथुः स्वादयामासथुः

आ० स्वाद्यात् स्वाद्यास्ताम् स्वाद्यासुः

स्वाद्याः स्वाद्यास्ताम् स्वाद्यास्त

स्वाद्यासम् स्वाद्यास्व स्वाद्यास्म

प्र० स्वादयिता स्वादयितारौ स्वादयितारः

स्वादयितासि स्वादयितास्थः स्वादयितास्थ

स्वादयितास्मि स्वादयितास्वः स्वादयितास्मः

म० स्वादयिष्यति स्वादयिष्यतः स्वादयिष्यन्ति

स्वादयिष्यसि स्वादयिष्यथ स्वादयिष्यथ

स्वादयिष्यामि स्वादयिष्याथ स्वादयिष्यामः

अस्वादयिष्यन् अस्वादयिष्यताम् अस्वादयिष्यन्

अस्वादयिष्यः अस्वादयिष्यतम् अस्वादयिष्यत

अस्वादयिष्यम् अस्वादयिष्याथ अस्वादयिष्याम

॥ मुदण्-संसर्गे ॥ मिश्र करवुं,

मोदयति । अमृमुदत् । मोदयावकार

मोदयति स क्तून सर्पिषा । मोदयत्युष्णा

अपः शीताभिरद्भिः । उभयत्र सं-
सृजतीत्यर्थः

॥ शृणु-प्रसहने ॥ अभिभव करवो

व० शर्धयति शर्धयतः शर्धयन्ति
शर्धयसि शर्धयथः शर्धयथ
शर्धयामि शर्धयावः शर्धयामः
स० शर्धयेत् शर्धयेताम् शर्धयेयुः
शर्धयेः शर्धयेतम् शर्धयेत
शर्धयेयम् शर्धयेयव शर्धयेयम

प० शर्धयतु शर्धयतात् शर्धयताम् शर्धयन्तु
शर्धय " शर्धयतम् शर्धयेत
शर्धयानि शर्धयाव शर्धयाम
झ० अशर्धयत् अशर्धयताम् अशर्धयन्
अशर्धयः अशर्धयतम् अशर्धयत
अशर्धयम् अशर्धयाव अशर्धयाम

अ० अशीशृधत् अशीशृधताम् अशीशृधन्
अशीशृधः अशीशृधतम् अशीशृधत
अशीशृधम् अशीशृधाव अशीशृधाम
अशशर्धत् अशशर्धताम् अशशर्धन्
अशशर्धः अशशर्धतम् अशशर्धत
अशशर्धम् अशशर्धाव अशशर्धाम

प० शर्धयामास शर्धयामासतुः शर्धयामासुः ॥
शर्धयामासिथ शर्धयामासथुः शर्धयामास
शर्धयामास शर्धयामासिथ शर्धयामासिम
शर्धयाम्बमूव शर्धयावकार शर्धयावक्रतुः

आ० शर्ध्यात् शर्ध्यास्ताम् शर्ध्यासुः
शर्ध्याः शर्ध्यास्तम् शर्ध्यास्त
शर्ध्यासम् शर्ध्यास्व शर्ध्यास्म

प्रव० शर्धयिता शर्धयितारौ शर्धयितारः
शर्धयितासि शर्धयितास्यः शर्धयितास्य
शर्धयितास्मि शर्धयितास्वः शर्धयितास्मः

भ० शर्धयिष्यति शर्धयिष्यतः शर्धयिष्यन्ति
शर्धयिष्यसि शर्धयिष्यथः शर्धयिष्यथ
शर्धयिष्यामि शर्धयिष्यावः शर्धयिष्यामः

अशर्धयिष्यत् अशर्धयिष्यताम् अशर्धयिष्यन्
अशर्धयिष्यः अशर्धयिष्यतम् अशर्धयिष्यत
अशर्धयिष्यम् अशर्धयिष्याव अशर्धयिष्याम

कृपण-अवकल्पने, अवकल्पने इत्यन्ये
मिश्रण करवुं, समर्थं यवुं
कल्पयति । अचील्लपत् । अचकल्पत
कल्पयाञ्चकार ।

॥ जमुण-नाशने ॥ नाश करवुं

जम्भयति । अजजम्भत । जम्भयाञ्चकार

॥ अमण-रोगे ॥ रोगी यवुं

आमयति । आमिमत् । आमयाञ्चकार

॥ चरण-असंशये, । विचार करवो

संशय इत्यन्ये ॥ संशय करवो

चारयति । अचीचरत् चारयाञ्चकार

॥ पूरण-आप्यायने ॥ पुरवुं

पूरयति । अपूपुरत् । पूरयाञ्चकार

॥ दलण-विदारणे ॥ फाडवुं, चीरवुं

व० दालयति दालयतः दालयन्ति
दालयसि दालयथः दालयथ
दालयामि दालयावः दालयामः
णिगि दलयतीत्येके

स० दालयेत् दालयेताम् दालयेयुः
दालयेः दालयेतम् दालयेत
दालयेयम् दालयेयव दालयेयम

प० दालयतु दालयतात् दालयताम् दालयन्तु
दालय " दालयतम् दालयत
दालयानि दालयाव दालयाम

झ० अदालयत् अदालयताम् अदालयन्
अदालयः अदालयतम् अदालयत
अदालयम् अदालयाव अदालयाम

अ० अदीदलत् अदीदलताम् अदीदलन्
अदीदलः अदीदलतम् अदीदलत

अदीदलम् अदीदलाव अदीदलाम
 प० दालयामास दालयामासतुः दालयामासुः
 दालयामासिथ दालयामासथुः दालयामास
 दालयामास दालयामासिथ दालयामासिम
 आ० दाल्यात् दाल्यास्ताम् दाल्यास्तुः
 दाल्याः दाल्यास्तम् दाल्यास्त
 दाल्यासम् दाल्यास्व दाल्यास्म
 अ० दालयिता दालयितारौ दालयितारः
 दालयितासि दालयितास्थः दालयितास्थ
 दालयितास्मि दालयितास्वः दालयितास्मः
 म० दालयिष्यति दालयिष्यतः दालयिष्यन्ति
 दालयिष्यसि दालयिष्यथः दालयिष्यथ
 दालयिष्यामि दालयिष्याथः दालयिष्यामः
 अदालयिष्यत् अदालयिष्यताम् अदालयिष्यन्
 अदालयिष्यः अदालयिष्यतम् अदालयिष्यत
 अदालयिष्यम् अदालयिष्याव अदालयिष्याम

॥ दिवन्-अर्दने ॥ पीडयुः

देवयति । अदीदिवत् । देवयावकार

॥ पश-पशन्-बन्धने ॥ बांधयुः

पाशयति । अपीपशत् । पाशयावकार

पाशयति । अपीपशत् । पाशयावकार

॥ पुषण् भारणे ॥ भारण करयुः, पीषण

करयुः

पीषयति । आमरणम् । अपूपुषत् ।

॥ छुर्वृण्-विशब्दे ॥ उद्वोषणा करवी

कुदी कुदी जातना शब्द करवा,

ष० वोषयति वोषयतः वोषयन्ति
 वोषयसि वोषयथः वोषयथ
 वोषयामि वोषयाथः वोषयामः
 स० वोषयेत् वोषयेताम् वोषयेयुः
 वोषये वोषयेतम् वोषयेत

वोषयेयम् वोषयेव वोषयेम
 प० वोषयतु वोषयतात् वोषयताम् वोषयन्तु
 वोषय वोषयत - वोषयतम् - वोषयत
 वोषयाणि वोषयाव वोषयाम
 अ० अवोषयत् अवोषयताम् अवोषयन्
 अवोषयः अवोषयतम् अवोषयत
 अवोषयम् अवोषयाव अवोषयाम
 अ० अजुषुषत् अजुषुषताम् अजुषुषन्
 अजुषुषः अजुषुषतम् अजुषुषत
 अजुषुषम् अजुषुषाव अजुषुषाम
 प० वोषयामास वोषयामासतुः वोषयामासुः
 वोषयामासिथ वोषयामासथुः वोषयामास
 वोषयामास वोषयामासिथ वोषयामासिम
 वोषयावकार वोषयावक्रतुः वोषयावभूष
 आ० वोष्यात् वोष्यास्ताम् वोष्यास्तुः
 वोष्याः वोष्यास्तम् वोष्यास्त
 वोष्यासम् वोष्यास्व वोष्यास्म
 अ० वोषयिता वोषयितारौ वोषयितारः
 वोषयितासि वोषयितास्थः वोषयितास्थ
 वोषयितास्मि वोषयितास्वः वोषयितास्मः
 म० वोषयिष्यति वोषयिष्यतः वोषयिष्यन्ति
 वोषयिष्यसि वोषयिष्यथः वोषयिष्यथ
 वोषयिष्यामि वोषयिष्याथः वोषयिष्यामः
 क्रि० अवोषयिष्यत् अवोषयिष्यताम् अवोषयिष्यन्
 अवोषयिष्यः अवोषयिष्यतम् अवोषयिष्यत
 अवोषयिष्यम् अवोषयिष्याव अवोषयिष्याम

॥ ऋदित्करणं चुरादिगणोऽनित्यत्वे ङिङ्गम् ॥

व० वोषति वोषतः वोषन्ति
 वोषसि वोषथः वोषथ
 वोषामि वोषाथः वोषामः
 स० वोषेत् वोषेताम् वोषेयुः
 वोषे वोषेतम् वोषेत

घोषयेम	घोषेव	घोषेम
प० घोषन्तु	घोषतात्	घोषताम्
घोष	”	घोषतम्
घोषाणि	घोषाव	घोषाम
झ० अघोषत्	अघोषताम्	अघोषन्
अघोष	अघोषतम्	अघोषन
अघोषम्	अघोषाव	अघोषाम
अ० अघुषत्	अघुषताम्	अघुषन्
अघुषः	अघुषनम्	अघुषत
अघुषम्	अघुषाव	अघुषाम
अघोषीत्	अघोषिष्टाम्	अघोषिपुः
अघोषीः	अघोषिष्टम्	अघोषिष्ट
अघोषिषम्	अघोषिष्व	अघोषिषम्
प० जुघोष	जुघुषतुः	जुघुषुः
जुघोषिय	जुघुषयुः	जुघुष
जुघोष	जुघुषिव	जुघुषिम
आः जुघ्यात्	जुघ्यास्ताम्	जुघ्यातुः
जुघ्याः	जुघ्यास्तम्	जुघ्यास्त
जुघ्यासम्	जुघ्यास्व	जुघ्यास्म
अ० घोषिता	घोषितारौ	घोषितारः
घोषितासि	घोषितास्थः	घोषितास्थ
घोषितास्मि	घोषितास्वः	घोषितास्मः
भ० घोषिष्यति	घोषिष्यतः	घोषिष्यति
घोषिष्यसि	घोषिष्यथः	घोषिष्यथ
घोषिष्यामि	घोषिष्यावः	घोषिष्यामः
क्रि० अघोषिष्यत्	अघोषिष्यताम्	अघोषिष्यन्
अघोषिष्यः	अघोषिष्यतम्	अघोषिष्यत
अघोषिष्यम्	अघोषिष्यथ	अघोषिष्याम

॥ आहः-कन्दे । रढवुं,

आघोषयति । आजुघुषत् । आघोषयामास
 क्रन्वः सातत्ये इत्यन्ये ॥ आहन्व पति नित्यम्
 ॥ भूष-तसुण्-अलङ्कारे ॥ शृणुगारवुं
 भूषयति । अघुषुषत् । भूषयाश्चकार
 तंसयति । अथतंसयति । अततंसत्
 तंसयाश्चकार

॥ जसण्-ताडने ॥ मारवु
 जासयति । अजीजसत् । जासयाश्चकार
 ॥ जसण्-चारणे ॥ रोकवु, हालवुं
 जास आपवो
 जासयति । अतिजसत् । जासयाश्चकार
 ॥ वसण्-स्नेहछेदावहरणेषु ॥ छेदवुं,
 भीनु करवुं, हणवुं
 वासयति । अवीवसत् । वासयाश्चकार

॥ व्रसण्-उत्क्षेपे ॥ फेकवुं,
 व्रासयति । अदिव्रासत् । व्रासयाश्चकार
 ॥ व्रसण्-ग्रहणे ॥ पकडवुं,
 व्रासयति । अजिव्रासत् । व्रासयाश्चकार
 ॥ लसण्-शिल्पयोगे ॥ शिल्पा काम करवुं
 लासयति । अलीलसत् । लासयाश्चकार
 अहण् पूजायाम् ॥ पूजवुं,
 अहयति । आर्जितवुं । अर्हयाश्चकार
 ॥ मोक्षण्-अस्ने ॥ फेकवुं
 मोक्षयति । अमुमोक्षत् । मोक्षयाश्चकार

लोक, तर्क, रघु, लघु, लोचु विह्व, अशु,
 तुलु, पिशु, लजु, लुलु, भजु, पट, पुट,
 लुट, बट, चट, वृत्, पुथ, नट, वृष,
 गुप, धूप, कुप, बीब, दशु, कुशु, वसु,
 पिसु, कुसु, दसु, वर्ह, वहु, वरह, अहु,
 वहु, महुण-भासार्था । भाषार्था इति
 केचित् ॥ प्रकाशवुं. दोळ,

लोकयति । अलुलोकत् । लोकयाश्चकार
 तर्कयति । अततर्कत् । तर्कयाश्चकार
 रक्षयति । अरररक्षत् । रक्षयामास
 लक्षयति । अललक्षत् । लक्षयाश्चकार

लोचयति । अलुलोचत् । लोचयाञ्चकार
 विच्छयति । अविच्छत् । विच्छयाञ्चकार
 अञ्जयति । आञ्जिजत् । अञ्जयाञ्चकार
 तुञ्जयति । अतुतुञ्जत् । तुञ्जयाञ्चकार
 पिञ्जयति । अपिपिञ्जत् । पिञ्जयाञ्चकार
 लञ्जयति । अललञ्जत् । लञ्जयाञ्चकार
 लुञ्जयति । अलुलुञ्जत् । लुञ्जयाञ्चकार
 भञ्जयति । अभभञ्जत् । भञ्जयाञ्चकार
 पाटयति । अपीपटत् । पाटयाञ्चकार
 पोटयति । अपूपुटत् । पोटयाञ्चकार
 लोटयति । अलुलोटत् । लोटयाञ्चकार
 इत्याद्यपि । लोटयाञ्चकार

घाटयति । अजीघटत् । घाटयाञ्चकार
 षण्टयति । अजषण्टत् । षण्टयाञ्चकार
 वर्त्तयति । अवीवृत्तत् । अववर्त्तत्
 वर्त्तयाञ्चकार

पोथयति । अपूपुथत् । पोथयाञ्चकार
 नादयति । अनीनदत् । नादयाञ्चकार
 वर्धयति । अवीवृधत् । अववर्धत्
 वर्धयाञ्चकार

गोषयति । अजूगुषत् । गोषयाञ्चकार
 धूपयति । अदूधुपत् । धूपयाञ्चकार
 कोषयति । अचुकुपत् । कोषयाञ्चकार
 चीवयति । अवीचिवत् । चीवयाञ्चकार
 दंशयति । अददंशत् । दंशयाञ्चकार
 कुंशयति । अचुकुंशत् । कुंशयाञ्चकार
 त्रंसयति । अतत्रसत् । त्रसयाञ्चकार
 पित्तयति । अपिपित्तत् । पित्तयाञ्चकार
 कुंसयति । अचुकुंसत् । कुंसयाञ्चकार

दंसयति । अददंसत् । दंसयाञ्चकार
 वहयति । अववहत् । वहयाञ्चकार
 वृंहयति । अववृंहत् । वृंहयाञ्चकार
 वह्ययति । अववह्यत् । वह्ययाञ्चकार
 अंहयति । आञ्जिहत् । अहयाञ्चकार
 चहयति । अववहत् । चहयाञ्चकार
 मंहयति । अममंहत् । मंहयाञ्चकार
 गणान्तरपाठस्त्वेषामात्मनपदादि-
 कार्थः ॥

॥ इति परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनः ॥

॥ युणि-जुगुप्सायाम् ॥ निद्वुं,
 यावयते । अवीयवत् । यावयाञ्चकारे

॥ गृणि-विज्ञाने ॥ जाणुं,
 गारयते । अजीगरत् । गारयाञ्चकारे

॥ वंचिण्-प्रलभने ॥ ठगुं

व० वञ्चयते वञ्चयेते वञ्चयन्ते
 वञ्चयसे वञ्चयेथे वञ्चयध्वे
 वञ्चये वञ्चयावहे वञ्चयामहे
 स० वञ्चयेत् वञ्चयेयाताम् वञ्चयेरन्
 वञ्चयेथाः वञ्चयेयाताम् वञ्चयेध्वम्
 वञ्चयेय वञ्चयेवहि वञ्चयेमहि
 प० वञ्चयताम् वञ्चयेताम् वञ्चयन्ताम्
 वञ्चयस्व वञ्चयेथाम् वञ्चयध्वम्
 वञ्चयै वञ्चयावहे वञ्चयामहे
 झ० अवञ्चयत अवञ्चयेताम् अवञ्चयन्त
 अवञ्चयथाः अवञ्चयेथाम् अवञ्चयध्वम्
 अवञ्चये अवञ्चयावहि अवञ्चयामहि

अ० अवचञ्चत अवचञ्चेताम् अवचञ्चन्त
 अवचञ्चथाः अवचञ्चेथाम् अवचञ्चन्वम्
 अवचञ्चे अवचञ्चावहि अवचञ्चामहि
 प० वञ्चयामास वञ्चयामासतुः वञ्चयामासु
 वञ्चयामासिथ वञ्चयामासथुः वञ्चयामास
 वञ्चयामास वञ्चयामासिथ वञ्चयामासिथ
 वञ्चयामासके वञ्चयामासकाले वञ्चयामासकिरे
 वञ्चयामासवृष

आ० वञ्चयिषीष्ट वञ्चयिषीथास्ताम् वञ्चयिषीरन्
 वञ्चयिषीष्ठाः वञ्चयिषीथास्त्याम् वञ्चयिषीद्वम्
 वञ्चम्

वञ्चयिषीथ वञ्चयिषीवहि वञ्चयिषीमहि

वञ्चयिता वञ्चयितारौ वञ्चयितारः
 वञ्चयितासे वञ्चयितासथे वञ्चयितास्व
 वञ्चयिताहे वञ्चयितास्वहे वञ्चयितास्वहे

म० वञ्चयिष्यते वञ्चयिष्येते वञ्चयिष्यन्ते
 वञ्चयिष्यसे वञ्चयिष्येथे वञ्चयिष्यन्वे
 वञ्चयिष्ये वञ्चयिष्यावहे वञ्चयिष्यामहे

अवञ्चयिष्यत अवञ्चयिष्येताम् अवञ्चयिष्यन्त

अवञ्चयिष्यथाः अवञ्चयिष्येथाम्

अवञ्चयिष्यन्वम्

अवञ्चयिष्ये अवञ्चयिष्यावहि अवञ्चयिष्यामहि

॥ कुटिण्-प्रतापने ॥ तपावजुं,

कोटयते । अचूकुटत । कोटयाञ्चके

॥ मदिण्-वृत्तियोगे ॥ तप्त वजुं,

मादयते । अमीमदत । मादयाञ्चके

॥ विदिण्-चेतनाख्याननिवासेषु ॥

जाणजुं, कहेजु, रहेजुं,

॥ मनिण्-स्तम्भे ॥ गर्ब करवो

व० मानयते मानयेते मानयन्ते

मानयसे मानयेथे मानयन्वे

मानये मानयावहे मानयामहे

व० मानयेत मानयेयाताम् मानयेरन्

मानयेथाः मानयेथाताम् मानयेन्वम्

मानयेय मानयेथहि मानयेमहि

प० मानयताम् मानयेताम् मानयन्ताम्

मानयस्व मानयेथाम् मानयन्वम्

मानये मानयावहे मानयामहे

आ० अमानयत् अमानयेताम् अमानयन्त

अमानयथाः अमानयेथाम् अमानयन्वम्

अमानये अमानयावहि अमानयामहि

अ० अमीमनत अमीमनेताम् अमीमन्त

अमीमनथाः अमीमनेथाम् अमीमनन्वम्

अमीमने अमीमनावहि अमीमनामहि

प० मानयामास मानयामासतुः मानयामासुः

मानयामासिथ मानयामासथुः मानयामास

मानयामास मानयामासिथ मानयामासिथ

मानयावहे मानयावकाले मानयावकिरे

मानयाववृष

आ० मानयिषीष्ट मानयिषीथास्ताम् मानयिषीरन्

मानयिषीष्ठाः मानयिषीथास्त्याम् मानयिषीद्वम्

मानयिषीथ मानयिषीवहि मानयिषीमहि

वञ्च० मानयिता मानयितारौ मानयितारः

मानयितासे मानयितासथे मानयितास्व

मानयिताहे मानयितास्वहे मानयितास्वहे

म० मानयिष्यते मानयिष्येते मानयिष्यन्ते

मानयिष्यसे मानयिष्येथे मानयिष्यन्वे

मानयिष्ये मानयिष्यावहे मानयिष्यामहे

अमानयिष्यत अमानयिष्येताम् अमानयिष्यन्त

अमानयिष्यथाः अमानयिष्येथाम् अमानयिष्यन्वम्

अमानयिष्ये अमानयिष्यावहि अमानयिष्यामहि

बलि मलिण्-आमण्डने । जोवुं रुप जोवु

वालयते । अवीचलत । वालयाञ्चके ।

वालयते । अवीचलत । वालयाञ्चके ।

दिदिण् परिकुजने ॥ शब्द करवो

देवयते । अदीदिषत । देवयाञ्चके ।

वृषिण्-शक्तिवन्धे । शक्ति बांधवी
वर्षयते । अधीवृषत । अववर्षत । वर्षयावके
कुत्सिण्-अवक्षेपे । निंदतुं दोषदेवो
कुन्क्षयते । अचुकुत्सत । कुत्सयावके ।

लक्षिण्-आलोचने । जोषुं

व० लक्षयते लक्षयेते लक्षयन्ते
लक्षयसे लक्षयेये लक्षयस्वे
लक्षये लक्षयावहे लक्षयामहे
स० लक्षयेत लक्षयेयाताम् लक्षयेरन्
लक्षयेयाः लक्षयेयाताम् लक्षयेष्वम
लक्षयेय लक्षयेषहि लक्षयेमहि

प० लक्षयताम् लक्षयेताम् लक्षयन्ताम्
लक्षयस्व लक्षयेयाम् लक्षयध्वम्
लक्षयै लक्षयावहे लक्षयामहे

अ० अलक्षयत अलक्षयेताम् अलक्षयन्त
अलक्षययाः अलक्षयेयाम् अलक्षयध्वम्
अलक्षये अलक्षयावहि अलक्षयामहि

अ० अललक्षत अललक्षेताम् अललक्षन्त
अललक्षयाः अललक्षेयाम् अललक्षध्वम्
अललक्षे अललक्षावहि अललक्षामहि

प० लक्षयावके लक्षयावकाते लक्षयावकिरे
लक्षयावकुषे लक्षयावकाये लक्षयावकुद्वे
लक्षयावके लक्षयावकुवहे लक्षयावकूमहे
लक्षयान्वसूय लक्षयामाल लक्षयामास्तुः ॥

आ० लक्षयिषीष्ट लक्षयिषीयास्ताम् लक्षयिषीरन्
लक्षयिषीष्ठा लक्षयिषीयास्याम् लक्षयिषीह्वम्
ध्वम्

लक्षयिषीय लक्षयिषीवहि लक्षयिषीमहि
लक्षयिता लक्षयितारौ लक्षयितारः
लक्षयितासे लक्षयितानाये लक्षयितास्वे
लक्षयिताहे लक्षयितास्वहे लक्षयितास्महे

अ० लक्षयिष्यते लक्षयिष्येते लक्षयिष्यन्ते
लक्षयिष्यसे लक्षयिष्येये लक्षयिष्यस्वे

लक्षयिष्ये लक्षयिष्यावहे लक्षयिष्यामहे
कि० अलक्षयिष्यत अलक्षयिष्येताम् अलक्षयिष्यन्त
अलक्षयिष्यथाः अलक्षयिष्येयाम् अलक्षयिष्यध्वम्
अलक्षयिष्ये अलक्षयिष्यावहि अलक्षयिष्यामहि

॥ इति अर्थविशेषे आलक्षिणः ॥

॥ अथार्थान्तरेऽप्यात्मनेपदिनचुरा
दय एव उच्यन्ते ॥

हिष्कि-किष्किण्-हिंसायाम् । मारतुं
हिष्कयते । अनिहिष्कत । हिष्कयाञ्चके
किष्कयते । अविकिष्कत । किष्कयाञ्चके
निष्किण्-परिणामे । मापतुं
निष्कयते । अनिनिष्कत । निष्कयाञ्चके ।
तर्जिण्-संतर्जने । तिरस्कार करवो
तर्जयते । अततर्जत । तर्जयाञ्चके ।
कूटिण्-अप्रमादे । निष्प्रमादी यतु । आप्रदाने
इत्यन्ये ॥ आपतुं
कूटयते । अचकूटत । कूटयाञ्चके ।
छुटिण्-छेदने ॥ छेदतुं
त्रोटयते । अतुत्रुटत । त्रोटयाञ्चके ।
शठिण्-श्लाघायाम् । वक्षानतुं
शाठयते । अशीशाठत । शाठयाञ्चके ।
कूणिण्-संकोचने ॥ संकोचतु
कूणयते । अचकूणत । कूणयाञ्चके ।
तूणिण्-पूरणे ॥ पूरतुं
तूणयते । अतुतूणत । तूणयाञ्चके ॥
झूणिण्-आशंसायाम् । आशा राखवी

भूणयते । अनुभूणत । भूणयाञ्चके ।
 वितिण्-संवेदने ॥ संवेद्वुं जाणवुं विचारवुं
 चेतयते । अचीचितत । चेतयाञ्चके ।
 वस्ति गंधिण्-अर्दने । पीडयुं
 वस्तयते । अववस्तत । वस्तयाञ्चके ।
 गन्धयते । अजगन्धत । गन्धयाञ्चके ।

दपि, विपि, डपि, विपि, डंभि, विभिण्-संचाते
 एकदुं यडुं

वापयते । अदीवपत । वापयाञ्चके ।
 डेपयते । अदीडपत । डेपयाञ्चके ।
 डम्पयते । अडडम्पत । डम्पयाञ्चके ।
 डिम्पयते । अडिडिम्पत । डिम्पयाञ्चके ।
 डम्भयते । अडडम्भत । डम्भयाञ्चके ।
 डिम्भयते । अडिडिम्भत । डिम्भयाञ्चके ।

स्यमिण् वितर्के । विस्मय पामयो वितर्ककरवो
 स्यामयते । असिस्यमत । स्यामयाञ्चके ।

शमिण्-आलोचने ॥ जोडुं

शामयते । अशीशमत । शामयाञ्चके ।
 कुस्मिण्-कुस्मने ॥ आळबढाववा जेवुं हसवुं
 कुस्मयते । अचुकुस्मत । कुस्मयाञ्चके ।

गूरिण्-उद्यमे ॥ लयोग करवो

गूरयते । अजगूरत । गूरयामास ।

तंत्रिण्-कुटुबधारणे ॥ कुंडुम्बानु पोषण करवुं
 तन्त्रयते । अततन्त्रत । तन्त्रयाञ्चके ।

मंत्रिण्-गुप्तभाषणे ॥ गुप्तवात करवो

मन्त्रयते । अममन्त्रत । मन्त्रयाञ्चके ।

लणिण् ईप्ताम् । इच्छवुं

व० लालयते लालयेते लालयन्ते
 लालयसे लालयेथे लालयध्वे
 लालये लालयावहे लालयामहे

स० लालयेत लालयेताम् लालयेरन्

लालयेथाः लालयेथाम् लालयेध्वम्

लालयेथ लालयेथहि लालयेमहि

प० लालयताम् लालयेताम् लालयन्ताम्

लालयस्व लालयेथाम् लालयध्वम्

लालये लालयावहे लालयामहे

अ० अलालयत अलालयेताम् अलालयन्त

अलालयथाः अलालयेथाम् अलालयध्वम्

अलालये अलालयावहि अलालयामहि

अ० अलीललत अलीललेताम् अलीललन्त

अलीललथाः अलीललेथाम् अलीललध्वम्

अलीलले अलीललावहि अलीललामहि

प० लालयामास लालयामासनुः लालयामासुः

लालयामासिय लालयामासियुः लालयामास

लालयामास लालयामासिष लालयामासिम

लालयावके । लालयावकाते । लालयाम्बभूव

भा लालयिषीष्ट लालयिषीयास्ताम् लालयिषीरन्

लालयिषीष्टाः लालयिषीयास्थां लालयिषीध्वम्

लालयिषीध्वम्

लालयिषीष लालयिषीषहि लालयिषीमहि

अ० लालयिना लालयितारौ लालयितारः

लालयितासे लालयितानाम् लालयिताध्वे

लालयिताहे लालयितावहे लालयितामहे

अ० लालयिष्यते लालयिष्येते लालयिष्यन्ते

लालयिष्यसे लालयिष्येथे लालयिष्यध्वे

लालयिष्ये लालयिष्यावहे लालयिष्यामहे

अलालयिष्यत अलालयिष्येताम् अलालयिष्यन्त

अलालयिष्यथाः अलालयिष्येथाम् अलालयिष्यध्वम्

अलालयिष्ये अलालयिष्यावहि अलालयिष्यामहि

स्पशिण्-ग्रहणश्लेषणयोः । एकदुं भेदवुं

स्पाशयते । अपस्पशत । स्पाशयामास ।

दंशिण्-दंशने ॥ डंशदेवो करडवुं

दंशयते । अददशत । दंशयाम्बभूव ।

दंसिण्-दशने च ॥ जोडुं

दंसयते । अददंसत । दंसयाञ्चके ।
भर्त्सिण-संतर्जने ॥ निरस्कार करवो
भर्त्सयते । अबभर्त्सत । भर्त्सयामास
यक्षिण-पूजायाम् ॥ पूजयुं
यक्षयते । अययक्षत । यक्षयाञ्चके ।

॥ इत्यात्मनेपदिनः ॥

॥ अथादन्ताः ॥

अकण्-रुक्षणे ॥ आंकयुं चिह्नं कृत्तु
कयति । आधिकत । मतान्तरे आञ्चकत
अकयाञ्चकार ।

क्लेष्-द्वीने ॥ जोवुं
लेष्कयति । अविक्लेष्कयत् । क्लेष्कयामास
जडु-ल-तत्क्रियायाम् ॥ सुखकरवुं दुःखकरवुं

ब० सुखयति सुखयतः सुखयन्ति
सुखयसि सुखयथः सुखयथ
सुखयामि सुखयावः सुखयामः

स० सुखयेत् सुखयेताम् सुखयेयुः
सुखयेः सुखयेतम् सुखयेत
सुखयेयम् सुखयेव सुखयेम

प० सुखयतु सुखयतात् सुखयताम् सुखयन्तु
सुखय सुखयतात् सुखयतम् सुखयत
सुखयानि सुखयाव सुखयाम

झ० असुखयत् असुखयताम् असुखयन्
असुखयः असुखयतम् असुखयथ
असुखयम् असुखयाव असुखयाम

अ० असुखयत् असुखयताम् असुखयन्
असुखयः असुखयतम् असुखयथ
असुखयम् असुखयाव असुखयाम

प० सुखयामास सुखयामासतुः सुखयामासुः
सुखयामासिथ सुखयामासथुः सुखयामासि
सुखयामास सुखयामासिथ सुखयामासि

सुखयाञ्चकार । सुखयाम्बभूव । सुयामाम्बभूवतुः

आ० सुख्यात् सुख्यास्ताम् सुख्यासुः

सुख्याः सुख्यास्तम् सुख्यास्त

सुख्यासम् सुख्यास्व सुख्यास्म

प्रब० सुखयिता सुखयितारौ सुखयितारः

सुखयितासि सुखयितासिथः सुखयितासिथ

सुखयितास्मि सुखयितास्व सुखयितास्मः

भ० सुखयिष्यति सुखयिष्यतः सुखयिष्यन्ति

सुखयिष्यसि सुखयिष्यथः सुखयिष्यथ

सुखयिष्यामि सुखयिष्यावः सुखयिष्यामः

क्रिअसुखयिष्यत् असुखयिष्यताम् असुखयिष्यन्तु

असुखयिष्यः असुखयिष्यतम् असुखयिष्यत

असुखयिष्यम् असुखयिष्याव असुखयिष्याम

व० दुःखयति दुःखयतः दुःखयन्ति

दुःखयसि दुःखयथः दुःखयथ

दुःखयामि दुःखयावः दुःखयामः

स० दुःखयेत् दुःखयेताम् दुःखयेयुः

दुःखयेः दुःखयेतम् दुःखयेत

दुःखयेयम् दुःखयेव दुःखयेम

प० दुःखयतु दुःखयतात् दुःखयताम् दुःखयन्तु

दुःखय दुःखयतात् दुःखयतम् दुःखयत

दुःखयानि दुःखयाव दुःखयाम

झ० अदुःखयत् अदुःखयताम् अदुःखयन्

अदुःखयः अदुःखयतम् अदुःखयत

अदुःखयम् अदुःखयाव अदुःखयाम

अ० अदुःखयत् अदुःखयताम् अदुःखयन्

अदुःखयः अदुःखयतम् अदुःखयत

अदुःखयम् अदुःखयाव अदुःखयाम

प० दुःखयामास दुःखयामासतुः दुःखयामासुः

दुःखयामासिथ दुःखयामासथुः दुःखयामासि

दुःखयामास दुःखयामासिथ दुःखयामासि

आ० दुःख्यात् दुःख्यास्ताम् दुःख्यासुः

दुःख्याः दुःख्यास्तम् दुःख्यास्त

दुःख्यासम् दुःख्यास्व दुःख्यास्म

प्रब० दुःखयिता दुःखयितारौ दुःखयितारः

दुःखयितास्मि दुःखयितास्वः दुःखयितास्म
दुःखयितास्मि दुःखयितास्वः दुःखयितास्मः
मदुःखयिष्यति दुःखयिष्यतः दुःखयिष्यन्ति
दुःखयिष्यसि दुःखयिष्यथः दुःखयिष्यथ
दुःखयिष्यामि दुःखयिष्यावः दुःखयिष्यामः
क्रि० अदुःखयिष्यत् अदुःखयिष्यताम् अदुःखयिष्यन्
अदुःखयिष्यः अदुःखयिष्यतम् अदुःखयिष्यत
अदुःखयिष्यथ अदुःखयिष्याथ अदुःखयिष्याम
अङ्गण-पदलक्षणयोः ॥ इगर्धुं भरुं चिन्हं करुं
अङ्गयति । आङ्गित्, मतान्तरे-आङ्गित् ।
अङ्गयाचकार ।
अवण-पापकरणे ॥ पापं करुं
अवणयति । आणित् । मतान्तरे आणित् ।
अवयामास ।
रक्ष-प्रतिपत्त्यै ॥ रक्षु
रक्षयति । रक्षित् । रक्षयाम्बभूव ।
रक्षण-पैशान्ये ॥ रक्षी करवी रक्षना करवी
रक्षयति । अरक्षयत् । रक्षयाचकार ।
आज्ञण-पृथक्करणे ॥ ज्ञुं करुं
आज्ञयति । अज्ञमाज्ञत् । आज्ञयाचकार ।
समाज्ञण-प्रीतिलेखनयोः ॥ प्रीतिं करवी लेखे
समाज्ञयति । असमाज्ञत् । समाज्ञयाम्बभूव
लज्ज-लज्जण-प्रकाशने ॥ प्रकाशुं
लजयति । अललजत् । लजयाचकार ।
लज्जयति । अलज्जयत् । लज्जयामास ।
कूटण-दाहे ॥ दाहं करुं
कूटयति । अकूटयत् । कूटयाम्बभूव ।
पट-वटण-ग्रन्थे ॥ गुंथु
पटयति । अपटयत् । पटयाचकार ।
वटयति । अवटयत् । वटयामास ।
खेटण-भक्षणे ॥ खां
खेटयति । अखिखेटत् । खेटयाम्बभूव ।
खोटण-क्षेपे ॥ केकं
खोटयति । अखुखोटत् । खोटयाचकार ।

पुट्य-संलग्नै ॥ संबंध श्वो
पुटयति । अपुटयत् । पुटयामास ।
वटुण-विभाजने ॥ विभाग करवो
वटयति । अववटयत् । वटयामासवटु
शठ प्रवटण-सम्प्रभावे ॥ सारं भाषण करवु
शठयति । अशशठत् । शठयाचकार ।
प्रवठयति । अप्रप्रवठत् । प्रवठयामास ।
वण्डण-वण्डनिपातने ॥ शिक्षा करवो
वण्डयति । अववण्डयत् । वण्डयामासव
व्रणण-मात्रविचूचने ॥ शरीरना क्षुरेक्षुरा
शर्वां, घात करवु
व्रणयति । अवव्रणत् । व्रणयामास ।
वर्णण-वर्णक्रियाविस्तारगुणवचनेषु ॥ वचानु
वर्णन करवु विस्तारवु
वर्णयति । अववर्णत् । वर्णयाचकार ।
पणण-हरितभावे ॥ लोका रगे रुच्य
वर्णयति । अपपणत् । पणयामास ।
कण्ण-भेदे ॥ भेद पाववो
कणयति । अवकणत् । कणयामासव
तृणण-संकोचने ॥ सकोचवु
तृणयति । अतृणयत् । तृणयाचकार ।
शण्ण-संख्याने ॥ शणवु

४०. गणवर्गः	गणयत्तः	गणयन्ति
गणवसि	गणयथः	गणयथ
गणवाभि	गणयावः	गणयामः
४१. गणयेत्	गणयेताम्	गणयेयुः
गणयेः	गणयेतम्	गणयेत
गणयेयम्	गणयेय	गणयेम
४२. गणयन्तु	गणयन्ताम्	गणयन्तु
गणयन्	गणयन्तम्	गणयन्त
गणयाभि	गणयाव	गणयाम
४३. अगणयन्तु	अगणयन्ताम्	अगणयन्तु
अगणयन्	अगणयन्तम्	अगणयन्त
अगणययम्	अगणयय	अगणयेम
	अगणयाव	अगणयाम

अ० अजीगणत् अजीगणताम् अजीगणन्
 अजीगणः अजीगणतम् अजीगणत
 अजीगणम् अजीगणाच्च अजीगणाम्
 अजगणत् अजगणताम् अजगणन्
 अजगणः अजगणतम् अजगणत
 अजगणम् अजगणाच्च अजगणाम्
 प० गणयामास गणयामासतुः गणयामासुः
 गणयामासिथ गणयामासथुः गणयामास
 गणयामास गणयामासिच्च गणयामासिच्च
 अ० गणयात् गणयास्ताम् गणयास्तुः
 गणयाः गणयास्तम् गणयास्त
 गणयास्तम् गणयास्तच्च गणयास्तम्
 अ० गणयिता गणयितारौ गणयितारः
 गणयितासि गणयितास्यः गणयितास्य
 गणयितास्मि गणयितास्यः गणयितास्म
 अ० गणयिष्यति गणयिष्यतः गणयिष्यन्ति
 गणयिष्यसि गणयिष्यथः गणयिष्यथ
 गणयिष्यामि गणयिष्यावः गणयिष्यामः
 अ० अगणयिष्यत अगणयिष्यताम् अगणयिष्यन्
 अगणयिष्यः अगणयिष्यतम् अगणयिष्यत
 अगणयिष्यम् अगणयिष्याच्च अगणयिष्याच्च
 कुण गुण केतु-आमन्त्रणे ॥ आमन्त्रण करवुं
 कुणयति । अचुकुणत् । कुणयामास ।
 गुणयति । अजुगुणत् । गुणयामास ।
 केतयति । अचिकेतत् । केतयामास ।
 पतन्-गतौ वा ॥ जडं
 पतयति । अपतत् । पतयाश्चकार ।
 पक्षे पततीत्यादि ।
 वातण गतिमुखसेवनयोः ॥ जडं मुखसेवुं
 वातयति । अववातत् । वातयाश्चकार
 कथण-वाक्यप्रबन्धे ॥ कठेवुं
 यथयति । अचकथत् । कथयाश्चकार ।
 अथण-दोर्वल्ये ॥ दुर्बलं यडं
 यथयति । अशयत् । अथयाम्बभूव ।

छेदण-द्वैधीकरणे ॥ छेदुं, बे भाग करवा
 छेदयति । अचिच्छेदत् । छेदयाम्बभूव ।
 गदण-गर्जे ॥ गर्जना करवो
 गदयति । अजगदत् । गदयाम्बभूव ।
 अन्धण-इष्टयुपसंहारे ॥ आंधळा करवुं
 अन्धयति । आन्दिधत् मतान्तरे आन्दिधत् ।
 अन्धयाश्चकार ।
 स्तनण-गर्जे ॥ गातवुं
 स्तनयति । अतस्तनत् । स्तनयाश्चकार
 ध्वनण-शब्दे ॥ शब्द करवो
 ध्वनयति । अदध्वनत् । ध्वनयाश्चकार
 स्तेनण-चोरे ॥ चोरवुं
 स्तेनयति । अतिस्तेनत् । स्तेनयामास
 ऊनण-परिहाणे ॥ उणुं करवुं
 ऊनयति । औनिनत् । मतान्तरे औनिनत् ।
 ऊनयामास ।
 कृपण-दोर्वल्ये ॥ दुर्बलं यडुं
 कृपयति । अचकृपत् । कृपयामास ।
 रूपण-रूपक्रियायाम् ॥ रूप जोवुं रूप बडवुं
 रूपयति । अरूपत् । रूपयाम्बभूव ।
 क्षप लभण-प्रेरणे ॥ प्रेरणा करवो
 क्षपयति । अचक्षपत् । क्षपयाम्बभूव ।
 लाभयति । अललाभत् । लाभयाम्बभूव
 भामण-क्रोधे ॥ क्रोध करवो
 भामयति । अबभामत् । भामयाश्चकार ।
 गोमण-उपलेपने ॥ लीपडं
 गोमयति । अजुगोमत् । गोमयामास ।
 सामण-सात्वने ॥ शांतकरडं खुशीकरवुं
 सामयति । अससामत् । सामयाम्बभूव
 आमण-आमन्त्रणे ॥ आमन्त्रण करवुं
 आमयति । अशआमत् । आमयाश्चकार ।
 स्तोमण-प्रलापायाम् ॥ वलाणवुं
 स्तोमयति । अतुस्तोमत् । स्तोमयामास
 व्ययण-वित्तसमुत्सर्गे ॥ खर्च करवो
 व्यययति । अचव्ययत् । व्यययाम्बभूव
 खत्रण-विमोचने ॥ विटवुं गृथवुं

सूत्रयति । असुसूत्रत् । सूत्रयाश्चकार ।
 सूत्रण्-प्रश्ववणे । सूत्ररुं हरुं
 सूत्रयति । असुसूत्रत् । सूत्रयामास ।
 पार-तीरण् कर्मसमाप्ते । कामनी समाप्ति करवी
 पारयति । अपपारत् । पारयाम्बभूव ।
 तीरयति । अतितीरत् । तीरयाश्चकार ।
 कत्र गात्रण्-शैथिल्ये ॥ ढीलुं थवुं
 कत्रयति । अचकत्रत् । कत्रयामास ।
 गात्रयति । अजगात्रत् । गात्रयाम्बभूव ।
 चित्रण्-चित्रक्रियाकदाचिद्बुद्धयोः ॥ चित्ररुं
 अद्भुत लोबुं
 चित्रयति । अचित्रयत् । चित्रयाश्चकार
 छिप्रण्-भेदे ॥ कारुं पाह्वुं छेद्वुं
 छिप्रयति । अचिच्छिप्रत् । छिप्रयामास
 मिश्रण्-संपर्चने ॥ मेलववु मिश्रण करवुं
 मिश्रयति । अमिमिश्रत् । मिश्रयाम्बभूव
 वरण्-इप्तायाम् ॥ इच्छुं वरवुं
 वरयति । अववरत् । वरयाश्चकार ।
 स्वरण्-आक्षेपे ॥ निद्वुं
 स्वरयति । असस्वरत् । स्वरयामास ।
 शारण्-दोर्बल्ये ॥ दुबळा थवुं
 शारयति । अशशारत् । शारयाम्बभूव
 कुमारण्-क्रीडायाम् । रमवुं
 कुमारयति । अचुकुमारत् । कुमारयाश्चकार
 कलण्-संख्यानगत्योः ॥ जवु गणवुं
 कलयति । अचकलत् । कलयामास ।
 शीलण्-उपधारणे ॥ अभ्यास करवी परिचय
 करवी
 शीलयति । अशिशीलत् । शीलयामास
 वेल कालण्-उपदेशे ॥ उपदेश करवी
 वेलयति । अविवेलत् । वेलयाम्बभूव ।
 कालयति । अचकालत् । कालयाश्चकार
 पल्यूलण्-लवनपवनयोः ॥ छेद्वुं पवित्रकरवुं
 पल्यूलयति । अपपल्यूलत् । पल्यूलयामास
 अंशण्-समाधाते ॥ विभाग करवी

अंशयति । आंशिशत् मतान्तरे-आंशशम् ।
 अंशयाश्चकार ।

पषण्-अनुपसर्गः गताचित्थेष ॥ जुवुं
 पषयति । अपपषत् । पषयाश्चकार ।

गवेषण्-मार्गणे ॥ शोधवुं

व० गवेषयति गवेषयतः गवेषयन्ति

गवेषयसि गवेषयथः गवेषयथ

गवेषयामि गवेषयावः गवेषयाम

स० गवेषयेत् गवेषयेताम् गवेषयेयुः

गवेषयेः गवेषयेतम् गवेषयेत्

गवेषयेयम् गवेषयेष गवेषयेम

प० गवेषयतु-यतात् गवेषयताम् गवेषयन्तु

गवेषय गवेषयतम् गवेषयत

गवेषयामि गवेषयाव गवेषयाम

अ० अगवेषयत् अगवेषयताम् अगवेषयन्

अगवेषयः अगवेषयतम् अगवेषयत

अगवेषयम् अगवेषयाव अगवेषयाम

अ० अजगवेषत् अजगवेषताम् अजगवेषन्

अजगवेषः अजगवेषतम् अजगवेषत

अजगवेषम् अजगवेषाव अजगवेषाम

प० गवेषयामास गवेषयामासतुः गवेषयामासुः

गवेषयामासिथ गवेषयामासथुः गवेषयामास

गवेषयामास गवेषयामासिथ गवेषयामासिथ

आ० गवेष्यात् गवेष्यास्ताम् गवेष्यास्तुः

गवेष्याः गवेष्यास्तम् गवेष्यास्त

गवेष्यासम् गवेष्यास्व गवेष्यास्म

अ० गवेषयिता गवेषयितारौ गवेषयितारः

गवेषयितासि गवेषयितास्थः गवेषयितास्थ

गवेषयितास्मि गवेषयितास्थः गवेषयितास्मः

अ० गवेषयिष्यति गवेषयिष्यतः गवेषयिष्यन्ति

गवेषयिष्यसि गवेषयिष्यथः गवेषयिष्यथ

गवेषयिष्यामि गवेषयिष्यावः गवेषयिष्यामः

अ० गवेषयिष्यत् अगवेषयिष्यताम् अगवेषयिष्यन्

अगवेषयिष्यः अगवेषयिष्यतम् अगवेषयिष्यत

अगवेषयिष्यम् अगवेषयिष्याव अगवेषयिष्याम

मृषण्-क्षान्तौ ॥ सहन करवु.

मृषयति । अममृषत् । मृषयामास ।

रसण्-आस्वादनस्नेहनयोः ॥ चाखुं स्नेह करवो

रसयति । अररसत् । रसयाम्बभूव ।

वासण्-उपसेवायाम् ॥ सेषु, वासभाववी वासयति । अववासत् । वासयावकार

निवासण्-आच्छादने ॥ ढांकिवुं

निवासयति । अनिनिवासत् । निवासयामास
वहण्-कलकने ॥ ढोंगकरवो शठता करवी
वहयति । अववहत् । वहयावकार ।

महण्-पूजायाम् ॥ पूजवुं

व० महयति महयतः महयन्ति

महयसि महयस्यः महयथ

महयामि महयावः महयामः

स० महयेत् महयेताम् महयेयुः

महयेः महयेतम् महयेत

महयेयम् महयेव महयेम

प० महयतु महयतात् महयताम् महयन्तु

महयः महयतात् महयतम् महयत

महयानि महयाव महयाम

झ० अमहयत् अमहयताम् अमहयन्

अमहयः अमहयतम् अमहयत

अमहयम् अमहयाव अमहयाम

अ० अममहत् अममहताम् अममहन्

अममहः अममहतम् अममहत

अममहम् अममहाव अममहाम

प० महयावकार महयावकतुः महयावकः

महयावकार्य महयावकथुः महयावक

महयावकार-चकर महयावकृव महयावकृम

आ० मद्यात् मद्यास्ताम् मद्यासुः

मद्याः मद्यास्तम् मद्यास्त

मद्यासम् मद्यास्व मद्यास्म

प्रव० महयिता महयितारौ महयितारः

महयितासि महयितास्थः महयितास्थ

महयितास्मि महयितास्वः महयितात्मः

म० महयिष्यति महयिष्यतः महयिष्यन्ति

महयिष्यसि महयिष्यस्यः महयिष्यथ

महयिष्यामि महयिष्यावः महयिष्यामः

कि० अमहयिष्यत् अमहयिष्यताम् अमहयिष्यन्

अमहयिष्यः अमहयिष्यतम् अमहयिष्यत

अमहयिष्यम् अमहयिष्याव अमहयिष्याम

रहण्-त्यागे ॥ त्याग करवो

रहयति । अररहत् । रहयामास ।

रहुण्-गती ॥ जवु

रंहयति । अररंहत् । रंहयामास ।

स्पृहण्-ईप्तायाम् ॥ इच्छवुं

स्पृहयति । अपस्पृहत् । स्पृहयाम्बभूव

रुक्षण्-पारुष्ये ॥ कठोर शवुं

रुक्षयति । अररुक्षत् । रुक्षयावकार ।

॥ इत्यदन्ताः परस्मैपदिनः ॥

॥ अथात्मनेपदिनः ॥

मृगणि-अन्वेषणे ॥ शोधवुं

व० मृगयते मृगयेते मृगयन्ते

मृगयसे मृगयेथे मृगयध्वे

मृगये मृगयावहे मृगयामहे

स० मृगयेत् मृगयेयाताम् मृगयेरन्

मृगयेथाः मृगयेयाथाम् मृगयेध्वम्

मृगयेथ मृगयेवहि मृगयेमहि

प० मृगयताम् मृगयेताम् मृगयन्ताम्

मृगयस्व मृगयेथाम् मृगयध्वम्

मृगये मृगयावहे मृगयामहे

झ० अमृगयत अमृगयेताम् अमृगयन्त

अमृगयथाः अमृगयेथाम् अमृगयध्वम्

अमृगये अमृगयावहि अमृगयामहि

अ० अममृगत अममृगेताम् अममृगन्त

अममृगयाः अममृगेयाम् अममृगयाम्
 अममृगे अममृगावहि अममृगामहि
 प० मृगयावक्त्रे मृगयावक्त्राते मृगयावक्त्रिरे
 मृगयावक्त्रे मृगयावक्त्राये मृगयावक्त्राद्वे
 मृगयावक्त्रे मृगयावक्त्रावहे मृगयावक्त्राहमे
 मृगयामास । मृगयाम्बभूव

आ० मृगयिषीष्ट मृगयिषीयास्ताम् मृगयिषीरन
 मृगयिषीष्ठाः मृगयिषीयास्थाम् मृगयिषीद्वम्
 वम्

मृगयिषीय मृगयिषीवहि मृगयिषीमहि

प्र० मृगयिता मृगयितारौ मृगयितारः
 मृगयितासे मृगयितासाथे मृगयिताध्वे
 मृगयिताहे मृगयितास्वहे मृगयितास्महे

भ० मृगयिष्यते मृगयिष्येते मृगयिष्यन्ते
 मृगयिष्यसे मृगयिष्येथे मृगयिष्यध्वे
 मृगयिष्ये मृगयिष्यावहे मृगयिष्यामहे

क्रि० अमृगयिष्यत अमृगयिष्येताम् अमृगयिष्यन्त
 अमृगयिष्यथाः अमृगयिष्येथाम् अमृगयिष्यध्वम्
 अमृगयिष्ये अमृगयिष्यावहि अमृगयिष्यामहि

अर्धणि-उपयाचने ॥ मागधुं

अर्धयते । आर्तयत । भतान्तरे आर्तयत
 अर्धयावक्त्रे ।

पदणि-गतौ ॥ अजुं

पदयते । अपपदत । पदयामास ।

सङ्ग्रामणि-युद्धे ॥ युद्धकरधुं

सङ्ग्रामयते । अससङ्ग्रामत । सङ्ग्रामयाम्बभूव
 शूर वीरणि-विक्रान्तौ ॥ आक्रमण करधुं

पराक्रमी धनुं

शूरयते अशूरयत । शूरयावक्त्रे ।

वीरयते । अविवीरत । वीरयावक्त्रे ।

सत्रणि-सन्धानक्रियायाम् । आपवानीक्रियाकरवी

सत्रयते । अससत्रत । सत्रयामास ।

स्थूलणि परिवृद्धणे ॥ जाडुं थडं

स्थूलयते । अतुस्थूलत । स्थूलयामास ।

गर्वणि-माने ॥ अभिमान करधु
 गर्वयते । अजगर्वत । गर्वयाम्बभूव ।

गृहणि ग्रहणे ॥ लेधुं, झालु

गृहयते । अजगृहत । गृहयाम्बभूव ।

कुहणि-विस्मापने ॥ विस्मययामबो

कुहयते । अचुकुहत । कुहयावक्त्रे ।

॥ इत्यदन्ता आत्मनेपदिनः ॥

॥ अथ युजादयः परस्मैपदिनः ॥

युजण् संपर्धने ॥ जोडधुं

ब० योजयति योजयतः योजयन्ति

योजयन्ति योजयथः योजयथ

योजयामि योजयावः योजयामः

स० योजयेत् योजयेताम् योजयेयुः

योजये योजयेतम् योजयेत

योजयेवम् योजयेव योजयेम

प० योजयतु योजयतात् योजयताम् योजयन्तु

योजय , योजयतम् योजयत

योजयानि योजयाव योजयाम

अ० अयोजयत् अयोजयताम् अयोजयन्

अयोजयः अयोजयतम् अयोजयत

अयोजयम् अयोजयाव अयोजयाम

अ० अयुयुजत् अयुयुजताम् अयुयुजन्

अयुयुजः अयुयुजतम् अयुयुजत

अयुयुजम् अयुयुजाव अयुयुजाम

प० योजयामास योजयामासतुः योजयामासुः

योजयामासिथ योजयामासधुः योजयामास

योजयामास योजयामासिथ योजयामासिथ

अ० योज्यात् योज्यास्ताम् योज्यास्तुः

योज्याः योज्यास्तम् योज्यास्त

योज्यासम् योज्यास्व योज्यास्म

प्र० योजयिता योजयितारौ योजयितारः
 योजयितासि योजयितास्वः योजयितास्म
 योजयितास्मि योजयितास्वः योजयितास्म
 भ० योजयिष्यति योजयिष्यतः योजयिष्यन्ति
 योजयिष्यसि योजयिष्यथः योजयिष्यथ
 योजयिष्यामि योजयिष्यावः योजयिष्यामः
 क्रि० योजयिष्यत् अयोजयिष्यताम् अयोजयिष्यन्
 अयोजयिष्यः अयोजयिष्यन्तम् अयोजयिष्यन्त
 अयोजयिष्यम् अयोजयिष्याव अयोजिष्याम

ष० योजति योजतः योजन्ति
 योजसि योजथः योजथ
 योजामि योजावः योजामः
 स० योजेत् योजेताम् योजेयुः
 योजेः योजेतम् योजेत
 योजेयम् योजेव योजेम
 प० योजतु योजतात् योजताम् योजन्तु
 योज योजतात् योजतम् योजत
 योजानि योजाव योजाम
 ह्र० अयोजत् अयोजताम् अयोजन्
 अयोजः अयोजतम् अयोजत
 अयोजम् अयोजाव अयोजाम
 अ० अयोजीत् अयोजिष्टात् अयोजिषुः
 अयोजीः अयोजिष्टम् अयोजिष्ट
 अयोजिषम् अयोजिष्व अयोजिषम

णिजभावेऽनिट्कोऽयमिति केचित् । तन्मते
 । अयौहोत् । अयौकाम् । अयौक्षुः । योक्ता ।
 योक्ष्यति । अयोक्ष्यत ।

प० युयोज युयुजत् युयुजु-
 युयोजिथ युयुजथु- युयुज
 युयोज युयुजिथ युयुजिथ
 आ० युयुज्यात् युयुज्याताम् युयुज्यासुः
 युयुजाः युयुज्यास्तम् युयुज्यास्त
 युयुजासम् युयुजास्व युयुजास्म
 प्र० योजिता योजितारौ योजितारः

योजितासि योजितास्वः योजितास्म
 योजितास्मि योजितास्वः योजितास्म
 भ० योजिष्यति योजिष्यतः योजिष्यन्ति
 योजिष्यसि योजिष्यथः योजिष्यथ
 योजिष्यामि योजिष्यावः योजिष्यामः
 क्रि० अयोजिष्यत् अयोजिष्यताम् अयोजिष्यन्
 अयोजिष्यः अयोजिष्यन्तम् अयोजिष्यन्त
 अयोजिष्यम् अयोजिष्याव अयोजिष्याम
 लीण-इवी करणे-स्नेहप्रचार्ये ॥ मीनुं करवुं
 स्नेहयथी पीगळवुं

ष० विलीनयति विलीनयतः विलीनयन्ति
 विलीनयसि विलीनयथः विलीनयथ
 विलीनयामि विलीनयावः विलीनयामः
 स० विलीनयेत् विलीनयेताम् विलीनयेयुः
 विलीनयेः विलीनयेतम् विलीनयेत
 विलीनयेयम् विलीनयेव विलीनयेम
 प० विलीनयतु तात् विलीनयताम् विलीनयन्तु
 विलीनय „ विलीनयतम् विलीनयत
 विलीनयानि विलीनयाव विलीनयाम
 ह्र० विलीनयत् विलीनयताम् विलीनयन्
 विलीनयः विलीनयतम् विलीनयत
 विलीनयम् विलीनयाव विलीनयाम
 अ० विलीनयित् विलीनयिताम् विलीनयितुः
 विलीनयितः विलीनयितम् विलीनयित
 विलीनयितम् विलीनयिताव विलीनयिताम
 विलीनयितासि विलीनयितास्वः विलीनयितास्म
 विलीनयितास्मि विलीनयितास्वः विलीनयितास्म
 प्र० विलीनयिता विलीनयितारौ विलीनयितारः
 विलीनयितासि विलीनयितास्वः-यितास्थ
 विलीनयितास्मि विलीनयितास्वः-यितास्थ

विलापयसि विलापयथः विलापयथ
विलापयामि विलापयावः विलापयामः
स० विलापयेत् विलापयेताम् विलापयेयुः
विलापयेः विलापयेतम् विलापयेत
विलापयेथम् विलापयेथ विलापयेथम्

प० विलापयतु तात् विलापयताम् विलापयन्तु
विलापय , विलापयतम् विलापयत
विलापयानि विलापयाव विलापयाम

झ० व्यलापयत् व्यलापयतात् व्यलापयन्
व्यलापयः व्यलापयतम् व्यलापयत
व्यलापयम् व्यलापयाव व्यलापयाम

ञ० व्यलीलपत् व्यलीलपताम् व्यलीलपन्
व्यलीलपः व्यलीलपतम् व्यलीलपत
व्यलीलपम् व्यलीलपाव व्यलीलपाम

विलापयामास विलापयामास्तुः विलापयामासुः
विलापयामासिथ विलापयामास्युः विलापयामास
विलापयामास विलापयामासिथ विलापयामासिथम्

आ० विलाप्यात् विलाप्यास्ताम् विलाप्यास्तुः
विलाप्याः विलाप्यास्तम् विलाप्यास्त
विलाप्यासम् विलाप्यास्व विलाप्यास्म

इ० विलापयिता विलापयितारौ विलापयितारः
विलापयितासि विलापयितास्यः विलापयितास्य
विलापयितास्मि विलापयितास्वः-यितास्मः

भ० विलापयिष्यति विलापयिष्यतः-यिष्यन्ति
विलापयिष्यसि विलापयिष्यथः-यिष्यथ
विलापयिष्यामि विलापयिष्यावः-यिष्यामः

व्यलापयिष्यत् व्यलापयिष्यताम् व्यलापयिष्यन्
व्यलापयिष्यः व्यलापयिष्यतम् व्यलापयिष्यत
व्यलापयिष्यम् व्यलापयिष्याव व्यलापयिष्याम

पाणिनीयमते विलापयति-इत्यादिक्रमेक-
मेव रूपम् । एवम्-उल्लापयते । आलाप-
यते । अपलापयते-इत्याद्यायेके ।

णिजभावे

व० विलयति विलयतः विलयन्ति

विलयसि विलयथः विलयथ
विलयामि विलयावः विलयामः
स० विलयेत् विलयेताम् विलयेयुः
विलयेः विलयेतम् विलयेत
विलयेथम् विलयेथ विलयेथम्

प० विलयतु, तात् विलयताम् विलयन्तु
विलय , विलयतम् विलयन्
विलयानि विलयाव विलयाम

झ० व्यलयत् व्यलयताम् व्यलयन्
व्यलयः व्यलयतम् व्यलयन्
व्यलयम् व्यलयाव व्यलयाम

ञ० व्यलायीत् व्यलायिताम् व्यलायिषुः
व्यलायीः व्यलायिषम् व्यलायिष्ट
व्यलायिषम् व्यलायिष्व व्यलायिषम्

प० विलिङाय विलिङ्यतुः विलिङ्युः
विलिङ्यिथ विलिङ्यथुः विलिङ्य
विलिङाय विलिङय विलिङ्यिथ विलिङ्यिथम्

आ० विलीयात् विलीयास्ताम् विलीयास्तुः
विलीयाः विलीयास्तम् विलीयास्त
विलीयासम् विलीयास्व विलीयास्म

इ० विलयिता विलयितारौ विलयितारः
विलयितासि विलयितास्यः विलयितास्य
विलयितास्मि विलयितास्वः विलयितास्मः

भ० विलयिष्यति विलयिष्यतः विलयिष्यन्ति
विलयिष्यसि विलयिष्यथः विलयिष्यथ
विलयिष्यामि विलयिष्यावः विलयिष्यामः

क्रि० व्यलयिष्यत् व्यलयिष्यताम् व्यलयिष्यन्
व्यलयिष्यः व्यलयिष्यतम् व्यलयिष्यत
व्यलयिष्यम् व्यलयिष्याव व्यलयिष्याम

पाणिनिमते णिजभावे । अल्लेपीत् । लेता ।

। लेह्यति । अलेह्यत् । इत्यादि ॥

मीण-मतौ ॥ मनन करवुं

माययति । अमीमयत् । माययाश्चकार ।

मयति । अमायीत् मतान्तरे-अमैषीत् ।
मिमयिष्य ॥

प्रीण्-तर्पणे ॥ खुशं करुं

ष०	प्रीणयति	प्रीणयतः	प्रीणयन्ति
	प्रीणयसि	प्रीणयथः	प्रीणयथ
	प्रीणयामि	प्रीणयावः	प्रीणयामः
स०	प्रीणयेत्	प्रीणयेताम्	प्रीणयेयुः
	प्रीणयेः	प्रीणयेतम्	प्रीणयेत
	प्रीणयेयम्	प्रीणयेथ	प्रीणयेम
प०	प्रीणयतु	तात् प्रीणयताम्	प्रीणयन्तु
	प्रीणय	” प्रीणयतम्	प्रीणयत
	प्रीणयानि	प्रीणयाव	प्रीणयाम
झ०	अप्रीणयत्	अप्रीणयताम्	अप्रीणयन्
	अप्रीणयः	अप्रीणयतम्	अप्रीणयत
	अप्रीणयम्	अप्रीणयाव	अप्रीणयाम
अ०	अपिप्रिणत्	अपिप्रिणताम्	अपिप्रिणन्
	अपिप्रिणः	अपिप्रिणतम्	अपिप्रिणत
	अपिप्रिणम्	अपिप्रिणाव	अपिप्रिणाम
प०	प्रीणयामास	प्रीणयामासतुः	प्रीणयामासुः
	प्रीणयामासिथ	प्रीणयामासथुः	प्रीणयामास
	प्रीणयामास	प्रीणयामासिथ	प्रीणयामासिम
आ०	प्रीण्यात्	प्रीण्यास्ताम्	प्रीण्यासुः
	प्रीण्याः	प्रीण्यास्तम्	प्रीण्यास्त
	प्रीण्यासम्	प्रीण्यास्व	प्रीण्यास्म
इ०	प्रीणयिता	प्रीणयितारौ	प्रीणयितारः
	प्रीणयितासि	प्रीणयितास्यः	प्रीणयितास्य
	प्रीणयितास्मि	प्रीणयितास्वः	प्रीणयितास्मः
भ०	प्रीणयिष्यति	प्रीणयिष्यतः	प्रीणयिष्यन्ति
	प्रीणयिष्यसि	प्रीणयिष्यथः	प्रीणयिष्यथ
	प्रीणयिष्यामि	प्रीणयिष्यावः	प्रीणयिष्यामः
क्लि०	अप्रीणयिष्यत्	अप्रीणयिष्यताम्	अप्रीणयिष्यन्
	अप्रीणयिष्यः	अप्रीणयिष्यतम्	अप्रीणयिष्यत
	अप्रीणयिष्यम्	अप्रीणयिष्याव	अप्रीणयिष्याम

मतान्तरे प्राययति-इत्यादि.

गित्वं निजभावे उभयपदार्थम् ।

व०	प्रयति	प्रयतः	प्रयन्ति
	प्रयसि	प्रयथः	प्रयथ
	प्रयामि	प्रयावः	प्रयामः
स०	प्रयेत्	प्रयेताम्	प्रयेयुः
	प्रयेः	प्रयेतम्	प्रयेत
	प्रयेयम्	प्रयेथ	प्रयेम
प०	प्रयतु	प्रयतात्	प्रयताम्
	प्रय	प्रयतात	प्रयतम्
	प्रयाणि	प्रयाव	प्रयाम
झ०	अप्रयत्	अप्रयताम्	अप्रयन्
	अप्रयः	अप्रयतम्	अप्रयत
	अप्रयम्	अप्रयाव	अप्रयाम
अ०	अप्रायीत्	अप्रायिताम्	अप्रायिषुः
	अप्रायीः	अप्रायितम्	अप्रायित
	अप्रायिषम्	अप्रायिष्व	अप्रायिषम
मतान्तरे अप्रैषीदित्यादीनीदूरहितानि रुपाणि भवन्ति,			
प०	पिप्राय	पिप्रियतुः	पिप्रियुः
	पिप्रयिष्य	पिप्रियथुः	पिप्रिय
	पिप्राव	पिप्रियिष्व	पिप्रियिम
आ०	प्रीयात्	प्रीयास्ताम्	प्रीयासुः
	प्रीयाः	प्रीयास्तम्	प्रीयास्त
	प्रीयासम्	प्रीयास्व	प्रीयास्म
इ०	प्रयिता	प्रयितारौ	प्रयितारः
	प्रयितासि	प्रयितास्यः	प्रयितास्य
	प्रयितास्मि	प्रयितास्वः	प्रयितास्मः
भ०	प्रयिष्यति	प्रयिष्यतः	प्रयिष्यन्ति
	प्रयिष्यसि	प्रयिष्यथः	प्रयिष्यथ
	प्रयिष्यामि	प्रयिष्यावः	प्रयिष्यामः
क्लि०	अप्रयिष्यत्	अप्रयिष्यताम्	अप्रयिष्यन्
	अप्रयिष्यः	अप्रयिष्यतम्	अप्रयिष्यत
	अप्रयिष्यम्	अप्रयिष्याव	अप्रयिष्याम
व०	प्रयते	प्रयेते	प्रयन्ते

प्रयसे	प्रयेथे	प्रयच्चे
प्रये	प्रयावहे	प्रयामहे
स० प्रयेत	प्रयेतायाम्	प्रयेरन्
प्रयेथाः	प्रयेथायाम्	प्रयेच्चम्
प्रयेथ	प्रयेवहि	प्रयेमहि
प० प्रयताम्	प्रयेताम्	प्रयन्ताम्
प्रयस्व	प्रयेथाम्	प्रयच्चम्
प्रये	प्रयावहे	प्रयामहे
हा० अप्रयत	अप्रयेताम्	अप्रयन्त
अप्रयथाः	अप्रयेथाम्	अप्रयच्चम्
अप्रये	अप्रयावहि	अप्रयामहि
अ० अप्रयिष्ट	अप्रयिषाताम्	अप्रयिषत
अप्रयिष्ठाः	अप्रयिषाथाम्	अप्रयिष्ट्वम्
		ह्वम् ह्वम्
अप्रयिवि	अप्रयिव्वहि	अप्रयिव्यहि
प० पिप्रिये	पिप्रियाते	पिप्रियिरे
पिप्रियिवे	पिप्रियाये	पिप्रियिद्वे
पिप्रिये	पिप्रियिवहे	पिप्रियिमहे
आ० प्रयिषीष्ट	प्रयिषीषास्ताम्	प्रयिषीरन्
प्रयिषीष्ठाः	प्रयिषीषास्थाम्	प्रयिषीष्ट्वम्
प्रयिषीय	प्रयिषीवहि	प्रयिषीमहि
प्र० प्रयिता	प्रयितारौ	प्रयितारः
प्रयिताले	प्रयितालाये	प्रयिताल्वे
प्रयिताहे	प्रयितास्वहे	प्रयितास्महे
भ० प्रयिष्यते	प्रयिष्येते	प्रयिष्यन्ते
प्रयिष्यसे	प्रयिष्येथे	प्रयिष्यच्चे
प्रयिष्ये	प्रयिष्यावहे	प्रयिष्यामहे
क्रि० अप्रयिष्यत	अप्रयिष्येताम्	अप्रयिष्यन्त
अप्रयिष्यथाः	अप्रयिष्येथाम्	अप्रयिष्यच्चम्
अप्रयिष्ये	अप्रयिष्यावहि	अप्रयिष्यामहि

धृगृण्-कम्पने ॥ हाल्लु घृजबु

व० धूनयति	धूनयत	धूनयन्ति
धूनयसि	धूनयथः	धूनयथ
धूनयामि	धूनयावः	धूनयामः

स० धूनयेत्	धूनयेताम्	धूनयेयुः
धूनयेः	धूनयेतम्	धूनयेत
धूनयेयम्	धूनयेव	धूनयेम
प० धूनयतु	धूनयतात्	धूनयताम्
धूनय	धूनयतात्	धूनयतम्
धूनयानि	धूनयाव	धूनयाम
हा० अधूनयत्	अधूनयताम्	अधूनयन्
अधूनयः	अधूनयतम्	अधूनयत
अधूनयम्	अधूनयाव	अधूनयाम
अ० अदधूनत्	अदधूनताम्	अदधूनन्
अदधूनः	अदधूनतम्	अदधूनत
अदधूनम्	अदधूनाव	अदधूनाम
प० धूनयामास	धूनयामासतुः	धूनयामासुः
धूनयामासिथ	धूनयामासथुः	धूनयामास
धूनयामास	धूनयामासिथ	धूनयामासिथ
आ० धून्यात्	धून्यास्ताम्	धून्यासुः
धून्याः	धून्यास्तम्	धून्यास्त
धून्यासम्	धून्यास्व	धून्यास्म
प्र० धूनयिता	धूनयितारौ	धूनयितारः
धूनयितासि	धूनयितास्थः	धूनयितास्थ
धूनयितास्मि	धूनयितास्वः	धूनयितास्मः
भ० धूनयिष्यति	धूनयिष्यतः	धूनयिष्यन्ति
धूनयिष्यसि	धूनयिष्यथः	धूनयिष्यथ
धूनयिष्यामि	धूनयिष्यावः	धूनयिष्यामः
क्रि० अधूनयिष्यत्	अधूनयिष्यताम्	अधूनयिष्यन्
अधूनयिष्यः	अधूनयिष्यतम्	अधूनयिष्यत
अधूनयिष्यम्	अधूनयिष्याव	अधूनयिष्याम
मतान्तरे धावयतीत्यादि		

॥ गिजभावे उभयपक्षी ॥

व० धवति	धवतः	धवन्ति
धवसि	धवथः	धवथ
धवामि	धवावः	धवामः
स० धवेत्	धवेताम्	धवेयुः
धवेः	धवेतम्	धवेत

धोतादे	धोतास्वहे	धोतास्महे
प० धविष्यते	धविष्येते	धविष्यन्ते
धविष्यसे	धविष्येथे	धविष्यध्वे
धविष्ये	धविष्यावहे	धविष्यामहे
धोष्यते	धोष्येते	धोष्यन्ते
धोष्यसे	धोष्येथे	धोष्यध्वे
धोष्ये	धोष्यावहे	धोष्यामहे

क्रि० अधविष्यत अधविष्येताम् अधविष्यन्त
अधविष्यथाः अधविष्येथाम् अधविष्यध्वम्
अधविष्ये अधविष्यावहि अधविष्यामहि
अधोष्यत अधोष्येताम् अधोष्यन्त
अधोष्यथाः अधोष्येथाम् अधोष्यध्वम्
अधोष्ये अधोष्यावहि अधोष्यामहि

धुगुण्-आवरणे ॥ डांकवु
वारयति । अवीवरत् । वारयावकार ।
पक्षे वरति ।
वरते । अवारित् अवरिष्ट । अवरीष्ट ।
अवृत । रोष धुगुटवत् ।
वृणु-वयोढानौ ॥ वृज्जवुं क्षीणवुं
जारयति । अजीजरत् । पक्षे जरति ।
अजरत् । अजारीत् । रोपं वृज्जवत् ।
चीक शीकण्-आमर्षणे ॥ सहधुं
चीकयति । अचीचिकत् । शीकयति ।
अशीशिकत् । पक्षे चीकति । अचीकीत्
शीकति । अशीकीत् ।
मार्गण्-अन्वेषणे ॥ शोधवुं
मार्गयति । अममार्गत् । मार्गति । अमार्गीत्
पुषण्-संपर्चने ॥ सर्वथ यवो
पर्वयति । अपीपुचत् । अपपर्वत् ।
पर्वति । अपर्वीत् ।
रिचण् विद्योजने ॥ जुहुं शङ्
रेचयति । अरीरिषत् । रेचति । न्यरेचीत् ।
मतान्तरे न्यरेक्षीत् ॥
चण्-भाषणे ॥ सन्देशन इत्येके ॥ वंचावुं

भाषण करवु, वोलवुं संदेशी कहेवो
वाचयति । अवीषचत् । वचति ।
अवाचीत् । अवचीत् । वका । अवाक्षीदित्यादि ।

मतान्तरे

अर्चिण्-पूजयाम् ।

अर्चयति । आर्चिचत् । अर्चते । आर्चिष्ट ।
वृज्जैण्-वर्जने ॥ वर्जवुं त्यागकरवुं,
वर्जयति । अवीवृजत् । अववर्जत् ।
वर्जति । अवर्जीत् ।

मृजौण्-शीचालंकारयोः ॥ धोवुं शणगा-
रवुं शोधवुं

प० मार्जयति मार्जयतः मार्जयन्ति
मार्जयसि मार्जयथः मार्जयथ
मार्जयामि मार्जयावः मार्जयामः

स० मार्जयेत् मार्जयेताम् मार्जयेयुः
मार्जयेः मार्जयेतम् मार्जयेत
मार्जयेयम् मार्जयेव मार्जयेम

प० मार्जयतु, यतात् मार्जयताम् मार्जयन्तु
मार्जय ” मार्जयतम् मार्जयत
मार्जयानि मार्जयाव मार्जयाम

अ० अमार्जयत् अमार्जयताम् अमार्जयन्
अमार्जयः अमार्जयतम् अमार्जयत
अमार्जयम् अमार्जयाव अमार्जयाम

अ० अममार्जत् अममार्जताम् अममार्जन्
अममार्जः अममार्जतम् अममार्जत
अममार्जम् अममार्जाव अममार्जाम

अमीमृजत् अमीमृजताम् अमीमृजन्
अमीमृजः अमीमृजतम् अमीमृजत
अमीमृजम् अमीमृजाव अमीमृजाम

प० मार्जयामास मार्जयामासतुः मार्जयामासुः
मार्जयामासि मार्जयामासथुः मार्जयामास
मार्जयामास मार्जयामासिथ मार्जयामासिम

अ० मार्ज्यात् मार्ज्यास्ताम् मार्ज्यासुः
मार्ज्याः मार्ज्यास्तम् मार्ज्यास्त
मार्ज्यासम् मार्ज्यास्व मार्ज्यास्म

प्रव० मार्जयिता मार्जयितारौ मार्जयितारः
 मार्जयितासि मार्जयितास्थः मार्जयितास्थ
 मार्जयितास्म मार्जयितास्वः मार्जयितास्मः
 भ० मार्जयिष्यति मार्जयिष्यतः मार्जयिष्यन्ति
 मार्जयिष्यसि मार्जयिष्यथः मार्जयिष्यथ
 मार्जयिष्यामि मार्जयिष्यावः मार्जयिष्यामः
 अमार्जयिष्यत अमार्जयिष्यताम् अमार्जयिष्यन्त
 अमार्जयिष्यः अमार्जयिष्यतम् अमार्जयिष्यत
 अमार्जयिष्यम् अमार्जयिष्याव अमार्जयिष्याम

व० मार्जति मार्जतः मार्जन्ति
 मार्जसि मार्जथः मार्जथ
 मार्जामि मार्जावः मार्जामः

ख० मार्जेत् मार्जेताम् मार्जेयुः
 मार्जेः मार्जेतम् मार्जेत
 मार्जेयम् मार्जेय मार्जेम

प० मार्जतु मार्जतात् मार्जताम् मार्जन्तु
 मार्ज मार्जतात् मार्जतम् मार्जत
 मार्जानि मार्जावः मार्जाम

छ० अमार्जत् अमार्जताम् अमार्जन्
 अमार्जः अमार्जतम् अमार्जत
 अमार्जम् अमार्जावः अमार्जाम

ज० अमार्जित् अमार्जिताम् अमार्जितुः
 अमार्जिः अमार्जितम् अमार्जित
 अमार्जिषम् अमार्जिष्व अमार्जिष्म
 अमार्जीत् अमार्जीम् अमार्जीः
 अमार्जीः अमार्जीम् अमार्जी
 अमार्जम् अमार्ज्व अमार्जम्

प० ममार्ज ममार्जतुः ममृजतुः ममार्जुः ममृजु
 ममार्जिथ ममार्जथुः ममृजथुः ममार्ज ममृज
 ममार्ज ममार्जिष ममृजिष ममार्जिष ममृजिष
 मतान्तरे ममार्जु ममृज्म ममृज्म इत्यादि

आ० मृज्यात् मृज्यास्ताम् मृज्यास्तुः
 मृज्याः मृज्यास्तम् मृज्यास्त
 मृज्यास्म मृज्यास्व मृज्यास्म

प्रव० मार्जिता मार्जितारौ मार्जितारः
 मार्जितासि मार्जितास्थः मार्जितास्थ
 मार्जितास्म मार्जितास्वः मार्जितास्मः

मार्ष्टा मार्ष्टारौ मार्ष्टारः
 मार्ष्टसि मार्ष्टस्थः मार्ष्टस्थ
 मार्ष्टस्म मार्ष्टस्वः मार्ष्टस्मः

भ० मार्जिष्यति मार्जिष्यतः मार्जिष्यन्ति
 मार्जिष्यसि मार्जिष्यथः मार्जिष्यथ
 मार्जिष्यामि मार्जिष्यावः मार्जिष्यामः
 मार्क्ष्यति मार्क्ष्यतः मार्क्ष्यन्ति
 मार्क्ष्यसि मार्क्ष्यथः मार्क्ष्यथ
 मार्क्ष्यामि मार्क्ष्यावः मार्क्ष्यामः

कि० अमार्जिष्यत अमार्जिष्यताम् अमार्जिष्यन्त
 अमार्जिष्यः अमार्जिष्यतम् अमार्जिष्यत
 अमार्जिष्यम् अमार्जिष्याव अमार्जिष्याम
 अमार्क्ष्यत् अमार्क्ष्यताम् अमार्क्ष्यन्
 अमार्क्ष्यः अमार्क्ष्यतम् अमार्क्ष्यत
 अमार्क्ष्यम् अमार्क्ष्याव अमार्क्ष्याम

कटुण्-शोके ॥ शोककरवो, उत्कंठा करवो
 उत्कण्ठयति । उदक्कण्ठत् । उत्कण्ठति ।
 उदक्कण्ठीत् ।

अन्थ ग्रन्थण्-संदर्भे बन्धने ॥ बांधवु
 अन्थयति । अश्रयन्त । ग्रन्थयति ।
 अजग्रन्थत् । अन्थति । ग्रन्थति ॥
 क्रय अर्दिण्-हिसायाम् ॥ मारु
 क्राययति । अचक्रयत् । क्रयते । अक्रयिह ।
 अर्दयति । आर्दिदत् । अर्दति । आर्दिह ।
 परस्मैपद्यमिन्त्येके । अर्दति । आर्दीह ।

अश्रयण्-बन्धने च ॥ बांधवु
 आश्रयति । अश्रयन्त । अश्रयति ।
 अश्रयीत् । अश्रायीत् ।

वदिण्-भाषणे ॥ वोलवु वादकरवो
 वादयति । आवोचदत् । संवादयति । वदते ।

अवदिष्ट । यजादिन्वाभावान्नस्य द्युत् । घघात्

छदण्-अपघारणे ॥ टांकुं

छादयति । अचिच्छदत् । छदति ।

अच्छदीत् । अच्छादीत् ।

आङः सङ्गु गतौ ॥ जवुं

आसादयति । आसीसदत् । आसीदति ।

आसदीत् । आसादीत् । मतान्तरे-आमा-

घ्नी दिन्धादि

आसदतीत्येके । पद्ल-विशरणादौ असदत् ।

बुदण्-सन्दीपने ॥ सलगावबुं

छदयति । अचिच्छदत् । अचच्छदत् ।

पक्षे छदति । छदिष्यति अच्छदीत् ।

शुधिण्-शुद्धौ ॥ शुद्ध वबुं

शुन्धयति । अशुशुन्धत् । शुन्धते ।

अशुन्धत् । मतान्तरे शुन्धिता ।

अशुन्धीत् ।

तनूण्-अवधाघाते ॥ चिस्वास् करबो

तानयति । अतीतनत् । तनति । अतानीत् ।

अतनीत् । उपसर्गात् दैर्घ्ये चितानयति ।

व्यतीतनत् । चितनति । व्यतनीत् ।

व्यतानीत् ।

मानण्-पूजयाम् ॥ पूजबुं मानबुं,

मानयति । अमीमनत् । मानति ।

अमानीत् ।

तपिण्-दाहे ॥ तपावबुं, वाळबुं,

तापयति । अनीतपत् । तपते । अनपिष्ट

मतान्तरे तप्ता । अतप्त इत्यादि

तृपण्-प्रीणने, सन्दीपन इत्येके ॥ सलगावबुं

दीप्तकरबुं

तर्पयति । अनौतृपत् । अनतर्पत् ।

तर्पति । अनर्पति ।

यह्णमेनप्रदर्शनम् । यदेतद्ग्रन्थादिधानुपरिगणनं नद्याहन्त्येन निर्दो-
नयेन योगम् । तेनाप्यपठिता अपि कृषिप्रवृत्तयो लोकिकाः स्मरन्प्रवृत्तयः मोश-
श्चुल्लुपादयथ पापयवगणोया धातय उदाहरां । यधने दि धानुगल । यधयम् ।

आल्हण्-लम्भने ॥ पामबुं

आपयति । आपिपत् । आपति । आपत्

आपिष्यति । मतान्तरे-आमा, आपयति

इत्यादि

बुभेण्-भये ॥ वीवरावबुं

दभयति । अदीदभत् । अददभत् ।

दभति । अदभीत् ।

इरण्-क्षेपे प्ररणे । गतायिन्येके । कंकबुं

प्रेरबुं, जवुं

इरयति । पेरिरत् । इरति । पेरीत् ।

मृधिण्-तितिआयाम् ॥ सहनकरबुं

मर्षयति । अमीमृषत् । अममर्षत् ।

मर्षते । अमर्षिष्ट

शिषण्-असर्षोपयोगे ॥

अनुपयुक्तत्वे । शेषयति । अशीशिषत् ।

शेषति । अशेषीत् । विपूर्वाऽतिशये ।

विशेषयति । व्यशीशिषत् । विशेयति ।

व्यशेषीत् ।

जुषण्-परितर्कणे ॥ तर्क करबो हणबुं

परितर्कणसूदो हिमा या । जोपति ।

अज्जुषत् । जोपति । अजीपीत् ।

धृपण्-प्रसहने ॥ तिरस्कार करबो

धर्षयति । अदीधृषत् । अदधर्षत् ।

धर्षति । अधर्षत् ।

हिसुण्-हिमायाम् ॥ मारबुं

हिसयति । अजिहिसत् । हिमति ।

अहिमीत् ।

गर्हण् चिनिन्दने ॥ निदबुं

गर्हयति । अजगर्हत् । गर्हति । अगर्हीत् ।

पटण्-मर्षणे ॥ महन करबुं

साहयति । अमीपटत् । महति ।

अमहीत् । यह्णमेनप्रदर्शनम् ।

मिलन्त्याशासु जीयता विल्लवन्ते दिवि ग्रहाः ।

उपक्षपयति प्रावृद् क्षीयन्ते कामिविग्रहाः ॥ इत्यादि ।

मुसलक्षेपहुंकारस्तोमैः कलमखण्डिनि ।

कुचविष्कम्भसुसन्नस्त्रिस्तुम्भातीव ते स्मरः ॥

वीपानन्दोलयज्ञेष प्रेक्षोलयति ये नमः ।

पवनो वीजयन्नाशा ममाशामुच्युत्तुम्पति ॥

तावत्स्वरः प्रस्तरसुल्ललयांचकार ॥

यद्वा भूवादिगणाष्टकोकाः स्वार्थं गिजन्ता अपि बहुलं भवन्ति । सुरादिपाठ-
स्तु निदर्शनार्थः । यद्वाहुः ।

निवृत्तप्रेषणाकृतोः प्राकृतेर्ये गिजिष्यते ॥ लक्ष्यम् ।

रामो राज्यमकारयत् ॥

अकरोदित्यर्थः । रञ्जयति वल्लम् रजतीत्यर्थः । भेदयति कृत्यान् भिनती-
त्यर्थः । तापयति वाचयति बाहयति वातयति तपति वकि वहति हन्तीत्यर्थः ।
यद्वा प्रयोक्तव्यापारेऽपि प्रयोक्तृव्यापारानुप्रवेशो गिगं विनापि बुद्धयारोपादबहु-
लं भवति ।

जजान गर्भं भवषा इन्द्रः ॥

अजीजनदित्यर्थः ।

एकं द्वादशधा जजे ॥

अमितमित्यर्थः । षड्भिर्हृदैः कृषति कर्षयतीत्यर्थः ।

वान्ति पर्णशुषो वाता वान्ति पर्णमुक्षोऽपरे ।

वान्ति पर्णरहोऽप्यन्ये ततो देवः प्रवर्षति ॥ इति ।

अथवा नाम्नो गिज् बहुलमित्येव सिद्धेस्तत्र सूत्रच्छिद्रान्धदण्डादय उ-
दाहरणार्थाः । तेनादन्तेष्वनुका अपि बहुलं द्रष्टव्याः । तेन स्कन्ध समाहारे
ऊष क्षुरदे स्फुट प्रकटभावे बलं निवासे इत्यादयोऽपि भवन्ति । तथा भोजयत्योजः ।

तद्धितव्ययतीवाशाः ॥

पांसुर्दिशां मुखमनुत्ययदुन्यतोऽः ॥ इति ।

॥ इति युजादयः परस्मैपदिनः ॥

इतिश्रीतपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसम्यपारावारपारीण
तीर्थसंरक्षणप्रवण-विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराध-
कसंविग्नशास्त्रीयभट्टारकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेमि-
सूरीश्वरपट्टालद्वारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशास्त्र-
विशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्य-
मुनिगुणविजयविरचितायां ह्रीमधातुमालायां

॥ चुरादिगणः ॥

॥ अथ प्रशस्तिः ॥

नमामि स्तम्भनोत्तंसं पार्श्वनाथं जिनेश्वरम् ।

सर्वथान्तस्तमोऽवित्री यस्य पादनखावली ॥ १ ॥

श्रीतपागच्छपाथोधि-विधवे भव्यभूतये ।

प्रौढप्रभावपूर्णाय नमःश्रीनेमिसूरये ॥ २ ॥

दर्शनोदयनामानौ यत्पट्टोदयभूधरे ।

पुष्पदन्ताविवाचार्यौ राजेते शास्त्रपारगौ ॥ ३ ॥

दर्शनसूरिशिष्यः स-त्प्रयत्नेन सुबोधिनीम् ।

धातुमालामिमां हैमो गुणविजय आतनोत् ॥ ४ ॥

स्वर्गगतस्य तस्येयं शुद्धचारित्रशालिनः ।

कृतिरानन्दमामेरु तन्यतां बोधकाक्षिणाम् ॥ ५ ॥

पन्न्यासनन्दनेनेयं संस्कृता परिवर्द्धिता ।

उदयसूरिशिष्येण नेमिसूरीशशासनात् ॥ ६ ॥

नेमिसूरीशशिष्येण गीर्वाणविजयेन च ।

निजेतरोपकाराय यत्नतः परिशोधिता ॥ ७ ॥

इतिश्रो तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसंर-
क्षणप्रवणविद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविप्रशाखीयभट्टा-
रकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्या-
यवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्य-
मुनिशुणविजयविरचितायां हैमवातुमालायां

॥ प्रथमो विभागः ॥

अहंम्

सकलस्वपरसमयपारावारपारीण—तीर्थसंरक्षणप्रवण - विद्यापीठादिप्र-
स्थानपञ्चकसमाराधक—शासनसम्राट् सुरिचक्रचक्रवर्त्ति जगद्गुरु-
तपोगच्छाधिपतिभट्टारकाचार्यवर्य परमगुरु—श्रीमद्विजय-
नेमिसूरिभगवद्भयो नमः ॥

स्वपरसमयपारावारपारीण—तीर्थोद्धारैकनिबद्धकृत् अखण्डविजय-
तपोगच्छाधिराज भट्टारक श्रीमद्विजयनेमिसूरेश्वर-
पट्टालङ्कारान्तेवासि न्यायवाचस्पति—शास्त्रविशारदाचार्य
श्रीविजयदर्शनसूरि—शिष्यरत्न
मुनिश्री—गुणविजयप्रणीता

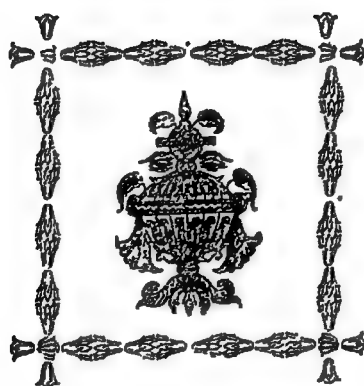
॥ हैमधातुमाला ॥

सा चेत

तपोगच्छाधिराज विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविप्रशास्त्रीय
तपोगच्छाचार्यश्रीमद्विजयनेमिसूरेश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासि
सिद्धान्तवाचस्पति—न्यायविशारदाचार्यश्रीविजयोदय-
सूरि—पट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पति—सिद्धान्तमा-
सृण्ड—शास्त्रविशारद—कविरत्न—विजयनन्दन-
सूरिणा बहुषु स्थलेषु परिवर्धिता
तस्याश्चायं

॥ द्वितीयो विभागः ॥

स च जैन ग्रन्थप्रकाशकसभाद्वारा प्रकाशितः

॥ अहम् ॥

॥ श्रीस्तम्भनपतिपार्श्वनाथाय नमः ॥

॥ श्रीश्रुतदेवतायै नमः ॥

॥ सकलस्वपरसमयपारावारपारीण—तीर्थसंरक्षणप्रवण—विद्यापीठादिप्रस्था-
नपञ्चकसमाराधक—तपोगच्छाधिपतिभट्टारकाचार्यवर्य परमगुरु—
श्रीमद्विजयनेमिसूरिभगवद्भूयो नमः ॥

॥ स्वपरसमयपारावारपारीण—तीर्थोद्धारकनिबद्धकक्ष अखण्डविजय—तपोगच्छाधि-
राजभट्टारकश्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासि न्यायवाचस्पति—
शास्त्रविशारदाचार्य—श्रीविजयदर्शनसूरिभ्यो नमः ॥

॥ स्वपरसमयपारावारीण—तीर्थोद्धारकनिबद्धकक्ष अखण्डविजय—तपोगच्छाधि-
राजभट्टारकाचार्यश्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासि सिद्धान्तवाचस्प-
ति—न्यायविशारदाचार्य—श्रीविजयोदयसूरिभ्यो ज्ञानदातृभ्यो नमः ॥

॥ मुनिश्री गुणविजयप्रणीतायां ॥

॥ हैमधातुमालायां ॥
॥ द्वितीयो विभागः ॥

अथ प्रक्रिया प्रारभ्यते । तत्र पूर्वं प्रत्येकं यथाक्रमं णिगन्तादिप्रक्रियासु
कतिपयधातूनां विस्तरतो रूपाण्युपदर्शयन्ते । ततश्च बहूनां
धातूनामुपयोगिनां भ्वादिक्रमेण संक्षेपत एव
रूपाण्युपदर्शयन्ते ॥ तत्र—

॥ णिगन्तप्रक्रिया ॥

सूक्त-प्राप्तौ ॥

प्राप्त्यर्थाभावेऽपि क्वचिदात्मनेपदम् ।
प्राप्त्यर्थेऽपि परस्मैपदमित्यन्ये ।

व०	भावयते	भावयेते	भावयन्ते
	भावयसे	भावयेथे	भावयध्वे
	भावये	भावयावहे	भावयामहे
स०	भावयेत	भावयेथाताम्	भावयेरन्
	भावयेथाः	भावयेथाथाम्	भावयेध्वम्
	भावयेय	भावयेयहि	भावयेमहि
प०	भावयताम्	भावयेताम्	भावयन्ताम्
	भावयस्व	भावयेथाम्	भावयध्वम्
	भावये	भावयावहे	भावयामहे
झ०	अभावयत	अभावयेताम्	अभावयन्त
	अभावयथाः	अभावयेथाम्	अभावयध्वम्
	अभावये	अभावयावहि	अभावयामहि
ञ०	अवीभवत	अवीभवेताम्	अवीभवन्त
	अवीभवथाः	अवीभवेथाम्	अवीभवध्वम्
	अवभीधे	अवीभवावहि	अवीभवामहि
ट०	भावयाक्कृषे	भावयाक्कृषाते	भावयाक्कृषिरे
	भावयाक्कृषे	भावयाक्कृषाये	भावयाक्कृष्वे
	भावयाक्कृषे	भावयाक्कृष्वहे	भावयाक्कृषमहे
	भावयामास	भावयाम्बभूव	भावयाम्बभूवतुः ।
आ०	भावयिषीष्ट	भावयिषीयास्ताम्	भावयिषीरन्
	भावयिषीष्टाः	भावयिषीयास्थाम्	भावयिषीध्वम्
			द्वम्
	भावयिषीय	भावयिषीवहि	भावयिषीमहि
इ०	भावयिता	भावयितारौ	भावयितारः
	भावयितासे	भावयितासाथे	भावयिताध्वे
	भावयिताहे	भावयितास्वहे	भावयितास्महे
भ०	भावयिष्यते	भावयिष्येते	भावयिष्यन्ते

भावयिष्यसे भावयिष्येथे भावयिष्यध्वे
भावयिष्ये भावयिष्यावहे भावयिष्यामहे
अभावयिष्यत अभावयिष्येताम् अभावयिष्यन्त
अभावयिष्यथाः अभावयिष्येथाम्-यिष्यध्वम्
अभावयिष्ये अभावयिष्यावहि अभावयिष्यामहि

व०	भवते	भवेते	भवन्ते
	भवसे	भवेथे	भवध्वे
	भवे	भवावहे	भवामहे
स०	भवेत	भवेयाताम्	भवेरन्
	भवेथाः	भवेयाथाम्	भवेध्वम्
	भवेय	भवेयहि	भवेमहि
प०	भवताम्	भवेताम्	भवन्ताम्
	भवस्व	भवेथाम्	भवध्वम्
	भवे	भवावहे	भवामहे
झ०	अभवत	अभवेताम्	अभवन्त
	अभवथाः	अभवेथाम्	अभवध्वम्
	अभवे	अभवावहि	अभवामहि
ञ०	अभविष्ट	अभविषाताम्	अभविषत
	अभविष्टाः	अभविषाथाम्	अभविषद्वम्
			द्वम् ध्वम्
	अभविषि	अभविष्वहि	अभविषमहि
प०	बभूवे	बभूवाते	बभूविरे
	बभूविषे	बभूवाये	बभूविद्वे ध्वे
	बभूवे	बभूविष्वहे	बभूविमहे
आ०	भविषीष्ट	भविषीयास्ताम्	भविषीरन्
	भविषीष्टाः	भविषीयास्थाम्	भविषीध्वम् ध्वम्
	भविषीय	भविषीवहि	भविषीमहि
इ०	भविता	भवितारौ	भवितारः
	भवितासे	भवितासाथे	भविताध्वे
	भविताहे	भवितास्वहे	भवितास्महे

भ० भविष्यते भविष्येते भविष्यन्ते
 भविष्यसे भविष्येथे भविष्यध्वे
 भविष्ये भविष्यावहे भविष्यामहे
 क्रि० अभविष्यत अभविष्येताम् अभविष्यन्त
 अभविष्यथाः अभविष्येथाम् अभविष्यध्वम्
 अभविष्ये अभविष्यावहि अभविष्यामहि

भू-सत्तायाम् ॥

ब० भावयति भावयतः भावयन्ति
 भावयसि भावयथः भावयथ
 भावयामि भावयावः भावयामः
 स० भावयेत् भावयेताम् भावयेयुः
 भावयेः भावयेतम् भावयेत
 भावयेयम् भावयेव भावयेम

व० भावयतु भावयतात् भावयताम् भावयन्तु
 भावय ॥ भावयतम् भावयत
 भावयानि भावयाव भावयाम

झ० अभावयत् अभावयताम् अभावयन्
 अभावयः अभावयतम् अभावयत
 अभावयम् अभावयाव अभावयाम

ञ० अवीमवत् अवीमवताम् अवीमवन्
 अवीमवः अवीमवतम् अवीमवत
 अवीमवम् अवीमवाव अवीमवाम

प० भावयावकार भावयावक्रतुः भावयावक्रुः
 भावयावकर्ष भावयावक्रथुः भावयावक्र
 भावयावकार भावयावकर भावयावकृष
 भावयावक्रुम भावयावभ्रुव भावयामास

आ० भाव्यात् भाव्यास्ताम् भाव्यास्तुः
 भाव्याः भाव्यास्तम् भाव्यास्त
 भाव्यासम् भाव्यास्व भाव्यास्म

प्रब० भावयिता भावयितारौ भावयितारः
 भावयितासि भावयितास्वः भावयितास्व
 भावयितास्मि भावयितास्वः भावयितास्म
 भ० भावयिष्यति भावयिष्यतः भावयिष्यन्ति

भावयिष्यसि भावयिष्यथः भावयिष्यथ
 भावयिष्यामि भावयिष्यावः भावयिष्यामः
 क्रि० अभावयिष्यत अभावयिष्यताम् अभावयिष्यन्
 अभावयिष्यः अभावयिष्यतम् अभावयिष्यत
 अभावयिष्यम् अभावयिष्याव अभावयिष्याम

ब० भावयते भावयेते भावयन्ते
 भावयसे भावयेथे भावयध्वे
 भावये भावयावहे भावयामहे

स० भावयेत भावयेयाताम् भावयेरन्
 भावयेथाः भावयेथाम् भावयेध्वम्
 भावयेथ भावयेवहि भावयेमहि

प० भावयताम् भावयेताम् भावयताम्
 भावयस्व भावयेथाम् भावयध्वम्
 भावये भावयावहे भावयामहे

झ० अभावयत अभावयेताम् अभावयन्त
 अभावयथाः अभावयेथाम् अभावयध्वम्
 अभावये अभावयावहि अभावयामहि

ञ० अवीमवत अवीमवेताम् अवीमवन्त
 अवीमवथाः अवीमवेथाम् अवीमवध्वम्
 अवीमवे अवीमवावहि अवीमवामहि

प० भावयावक्रके भावयावक्राते भावयावक्रिरे
 भावयावक्रुषे भावयावक्राथे भावयावक्रुह्वे
 भावयावक्रके भावयावक्रुवहे भावयावक्रुमहे
 भावयावभ्रुव । भावयामास ।

आ० भावयिषीट भावयिषीयास्ताम् भावयिषीरन्
 भावयिषीष्ठाः भावयिषीयास्याम् भावयिषीह्वम्
 ध्वम्

भावयिषीष भावयिषीषहि भावयिषीमहि
 प्रब० भावयिता भावयितारौ भावयितारः

भावयितासे भावयितासाथे भावयिताध्वे
 भावयिताहे भावयितास्वहे भावयितास्महे

भ० भावयिष्यते भावयिष्येते भावयिष्यन्ते
 भावयिष्यसे भावयिष्येथे भावयिष्यध्वे
 भावयिष्ये भावयिष्यावहे भावयिष्यामहे

अभावयिष्यत अभावयिष्येताम् अभावयिष्यन्त
अभावयिष्यथाः अभावयिष्येथाम् अभावयिष्यन्थम्
अभावयिष्ये अभावयिष्यावहि अभावयिष्यामहि

लुङ्-गती, सौत्रो धातुः ॥

ब० जावयति जावयतः जावयन्ति
जावयसि जावयथः जावयथ
जावयामि जावयावः जावयाम
स० जावयेत् जावयेताम् जावयेयुः
जावयेः जावयेतम् जावयेत
जावयेयथ जावयेथ जावयेम
प० जावयन्तु, यतात् जावयताम् जावयन्तु
जावय „ जावयन्तम् जावयन्
जावयानि जावयाव जावयाम
झ० अजावयत् अजावयताम् अजावयन्
अजावया अजावयतम् अजावयत
अजावयम् अजावयाव अजावयाम
अ० अजीजवत् अजीजवताम् अजीजवन्
अजीजवः अजीजवतम् अजीजवत
अजीजवम् अजीजवाव अजीजवाम
प० जावयाश्चकार जावयाश्चक्रुः जावयाश्चकुः
जावयाश्चकथे जावयाश्चक्रुः जावयाश्चक
जावयाश्चकार, चकर जावयाश्चकृष जावयाश्चक्रम
आ० जाव्यात् जाव्यास्ताम् जाव्यासुः
जाव्याः जाव्यास्तम् जाव्यास्त
जाव्यासम् जाव्यास्व जाव्यास्म
भ्व० जावयिता जावयितारौ जावयितारः
जावयितासि जावयितास्थः जावयितास्थ
जावयितास्मि जावयितास्व जावयितास्मः
भ० जावयिष्यति जावयिष्यतः जावयिष्यन्ति
जावयिष्यसि जावयिष्यथः जावयिष्यथ
जावयिष्यामि जावयिष्यावः जावयिष्याम
क्रिअजावयिष्यन् अजावयिष्यताम् अजावयिष्यन्
अजावयिष्यः अजावयिष्यतम् अजावयिष्यत
अजावयिष्यम् अजावयिष्याव अजावयिष्याम

ब० जावयते जावयेते जावयन्ते
जावयसे जावयेये जावयध्वे
जावये जावयावहे जावयामहे
स० जावयेत जावयेयाताम् जावयेरन्
जावयेथाः जावयेयाथाम् जावयेध्वम्
जावयेथ जावयेवहि जावयेमहि
प० जावयताम् जावयेताम् जावयन्ताम्
जावयस्व जावयेयाम् जावयध्वम्
जावयं जावयावहे जावयामहे
झ० अजावयत अजावयेताम् अजावयन्त
अजावयथाः अजावयेथाम् अजावयध्वम्
अजावये अजावयावहि अजावयामहि
अ० अजीजवन अजीजवेताम् अजीजवन्त
अजीजवथाः अजीजवेथाम् अजीजवध्वम्
अजीजवे अजीजवावहि अजीजवामहि
प० जावयाश्चक्र जावयाश्चक्रते जावयाश्चक्रिरे
जावयाश्चकृष जावयाश्चक्रथे जावयाश्चक्रुह्वे
जावयाश्चक्रे जावयाश्चक्रुहे जावयाश्चक्रमहे
आ० जावयिषीष्ट जावयिषीयास्ताम् जावयिषीरन्
जावयिषीष्ठाः जावयिषीयास्थाम् जावयिषीध्वम्
द्वयम्
जावयिषीष जावयिषीवहि जावयिषीमहि
भ्व० जावयिता जावयितारौ जावयितारः
जावयितासे जावयितासाथे जावयितास्व
जावयिताहे जावयितास्वहे जावयितास्महे
भ० जावयिष्यते जावयिष्येते जावयिष्यन्ते
जावयिष्यसे जावयिष्येथे जावयिष्यध्वे
जावयिष्ये जावयिष्यावहे जावयिष्यामहे
क्रिअजावयिष्यत अजावयिष्येताम् अजावयिष्यन्त
अजावयिष्यथाः अजावयिष्येथाम् अजावयिष्यन्थम्
अजावयिष्ये अजावयिष्यावहि अजावयिष्यामहि
युक्-मिश्रणे ॥

ब० यावयति यावयतः यावयन्ति
यावयसि यावयथः यावयथ

यावयामि	यावयानः	यावयामः
स० यावयेत्	यावयेताम्	यावयेयुः
यावयेः	यावयेतम्	यावयेत
यावयेयम्	यावयेव	यावयेम
प० यावयन्तु	यावयतात्	यावयताम्
यावय	यावयतात्	यावयतम्
यावयानि	यावयाव	यावयाम
झ० अयावयत्	अयावयताम्	अयावयन्
अयावयः	अयावयतम्	अयावयत
अयावयम्	अयावयाव	अयावयाम
अ० अयीयवत्	अयीयवताम्	अयीयवन्
अयीयवः	अयीयवतम्	अयीयवत
अयीयवम्	अयीयवाव	अयीयवाम
प० यावयाञ्चकार	यावयाञ्चक्रुः	यावयाञ्चकुः
यावयाञ्चक्य	यावयाञ्चन्थुः	यावयाञ्चक्र
यावयाञ्चकार	यावयाञ्चकर	यावयाञ्चकुव
यावयाञ्चकम्	यावयाञ्चभूव	यावयामास
आ० याव्यात्	याव्यास्ताम्	याव्यास्तुः
याव्याः	याव्यास्तम्	याव्यास्त
याव्यान्म	याव्यास्व	याव्यास्म
भ० यावयिता	यावयितारी	यावयितारः
यावयितारि	यावयितार्यः	यावयितार्य
यावयितारि	यावयितार्यः	यावयितार्य
म० यावयिष्यति	यावयिष्यतः	यावयिष्यन्ति
यावयिष्यति	यावयिष्यतः	यावयिष्यन्ति
यावयिष्यामि	यावयिष्यावः	यावयिष्याम
क्रि० अयावयिष्यत्	अयावयिष्यताम्	अयावयिष्यन्
अयावयिष्यः	अयावयिष्यतम्	अयावयिष्यत
अयावयिष्यम्	अयावयिष्याव	अयावयिष्याम
व० यावयते	यावयेते	यावयन्ते
यावयसे	यावयेये	यावयध्वे
यावये	यावयावहे	यावयामहे
स० यावयेत	यावयेताम्	यावयेरन्
यावयेथाः	यावयेथायाम्	यावयेध्वम्

यावयेव	यावयेवहि	यावयेमहि
प० यावयताम्	यावयेताम्	यावयन्ताम्
यावयस्व	यावयेधाम्	यावयध्वम्
यावये	यावयावहे	यावयामहे
झ० अयावयन्त	अयावयेताम्	अयावयन्त
अयावयन्थाः	अयावयेथाम्	अयावयध्वम्
अयावये	अयावयावहि	अयावयामहि
अ० अयीयवत	अयीयवेताम्	अयीयवन्त
अयीयवन्थाः	अयीयवेथाम्	अयीयवध्वम्
अयीयवे	अयीयवावहि	अयीयवामहि
प० यावयाञ्चक्रे	यावयाञ्चक्रते	यावयाञ्चक्रिरे
यावयाञ्चकुवे	यावयाञ्चक्राये	यावयाञ्चक्रुद्वे
यावयाञ्चक्रे	यावयाञ्चक्रुवहे	यावयाञ्चक्रुमहे
यावयाञ्चभूव	।	यावयामास
आ० यावयिषीह	यावयिषीहस्ताम्	यावयिषीरन्
यावयिषीष्ठाः	यावयिषीयास्थाः	यावयिषीह्वम्
यावयिषीय	यावयिषीवहि	यावयिषीमहि
भ० यावयिता	यावयितारी	यावयितारः
यावयितारि	यावयितार्यः	यावयितार्य
यावयितारि	यावयितार्यः	यावयितार्य
म० यावयिष्यते	यावयिष्येते	यावयिष्यन्ते
यावयिष्यसे	यावयिष्येये	यावयिष्यध्वे
यावयिष्ये	यावयिष्यावहे	यावयिष्यामहे
क्रि० अयावयिष्यत्	अयावयिष्यताम्	अयावयिष्यन्त
अयावयिष्यथाः	अयावयिष्येथाम्	अयावयिष्यध्वम्
अयावयिष्ये	अयावयिष्यावहि	अयावयिष्यामहि
॥ इ शब्दे ॥		
रावयति । रावयते । अरीरवत् । अरीरवन्		
लृगृश-छेदने ॥		
व० लावयति	लावयतः	लावयन्ति
लावयसि	लावयथः	लावयथ
लावयामि	लावयावः	लावयामः

स० लावयेत् लावयेताम् लावयेयुः
लावयेः लावयेतम् लावयेत
लावयेध्वम् लावयेव लावयेम

प० लावयतु लावयतात् लावयताम् लावयन्तु
लावय लावयतात् लावयतम् लावयत
लावयानि लावयाव लावयाम

झ० अलावयन्तु अलावयताम् अलावयन्
अलावयः अलावयतम् अलावयत
अलावयम् अलावयाव अलावयाम

ञ० अलीलवत् अलीलवताम् अलीलवन्
अलीलवः अलीलवतम् अलीलवत
अलीलवम् अलीलवाव अलीलवाम

प० लावयाश्चकार लावयाश्चक्रुः लावयाश्चकः
लावयाश्चकर्थ लावयाश्चक्रथुः लावयाश्चक
लावयाश्चकार लावयाश्चकर लावयाश्चकृव

लावयाश्चक्रम लावयाश्चक्रूव लावयामास

आ० लाव्यात् लाव्यास्ताम् लाव्यासुः
लाव्याः लाव्यास्तम् लाव्यास्त
लाव्यासम् लाव्यास्व लाव्यास्म

प्रव० लावयिता लावयितारौ लावयितारः
लावयितासि लावयितास्यः लावयितास्य
लावयितास्मि लावयितास्वः लावयितास्म

भ० लावयिष्यति लावयिष्यतः लावयिष्यन्ति
लावयिष्यसि लावयिष्यथः लावयिष्यथ
लावयिष्यामि लावयिष्यावः लावयिष्यामः

कि० अलावयिष्यत् अलावयिष्यताम् अलावयिष्यन्
अलावयिष्यः अलावयिष्यतम् अलावयिष्यत
अलावयिष्यम् अलावयिष्याव अलावयिष्याम

व० लावयते लावयेते लावयन्ते
लावयसे लावयेथे लावयध्वे
लावये लावयावहे लावयामहे

स० लावयेत् लावयेयाताम् लावयेरन्
लावयेथाः लावयेयाताम् लावयेध्वम्
लावयेथ लावयेवहि लावयेमहि

प० लावयताम् लावयेताम् लावयन्ताम्
लावयस्व लावयेथाम् लावयध्वम्
लावयै लावयावहे लावयामहे

झ० अलावयत अलावयेताम् अलावयन्त
अलावयथाः अलावयेथाम् अलावयध्वम्
अलावये अलावयावहि अलावयामहि

ञ० अलीलवत अलीलवेताम् अलीलवन्त
अलीलवथाः अलीलवेथाम् अलीलवध्वम्
अलीलवे अलीलनावहि अलीलवामहि

प० लावयावके लावयावकृते लावयावकृते
लावयावकृते लावयावकृते लावयावकृते
लावयावकृते लावयावकृते लावयावकृते

आ० लावयिषीष्टि लावयिषीयास्ताम् लावयिषीरन्
लावयिषीष्ठाः लावयिषीयास्ताम् लावयिषीष्ट्वम्
लावयिषीष्ट्वम्

लावयिषीव लावयिषीवहि लावयिषीमहि
प्रव० लावयिता लावयितारौ लावयितारः
लावयितासे लावयितासाथे लावयिताध्वे
लावयिताहे लावयितास्वहे लावयितास्महे

भ० लावयिष्यते लावयिष्येते लावयिष्यन्ते
लावयिष्यसे लावयिष्येथे लावयिष्यध्वे
लावयिष्ये लावयिष्यावहे लावयिष्यामहे

अलावयिष्यत् अलावयिष्यताम् अलावयिष्यन्त
अलावयिष्यथाः अलावयिष्येथाम्-यिष्यध्वम्
अलावयिष्ये अलावयिष्यावहि-यिष्यामहि

॥ पूगश्-पवने ॥

पावयति । पावयते अपीपवत् । अपीपवत

॥ भृत्-वन्धने ॥

मावयति । मावयते । अमीमवत् । अमीमवत ।

॥ भृत्-अवधने ॥

व० आवयति आवयतः आवयन्ति
आवयसि आवयथः आवयथ
आवयामि आवयावः आवयामः

स० आवयेत् आवयेताम् आवयेयुः
 आवयेः आवयेतम् आवयेत
 आवयेयम् आवयेव आवयेम
 प० आवयतु आवयतात् आवयताम् आवयन्तु
 आवय आवयतम् आवयत
 आवयाणि आवयाव आवयाम
 झ० अआवयत् अआवयताम् अआवयन्
 अआवयः अआवयतम् अआवयत
 अआवयम् अआवयाव अआवयाम
 अ० अशिअवत् अशिअताम् अशिअवन्
 अशिअवः अशिअवतम् अशिअवन
 अशिअवम् अशिअवाव अशिअवाम
 अशुअवत् अशुअवताम् अशुअवन्
 अशुअवः अशुअवतम् अशुअवत
 अशुअवम् अशुअवाव अशुअवाम
 प० आवयामास आवयामासतुः आवयामासुः
 आवयामासिथ आवयामासथुः आवयामासि
 आवयामास आवयामासिथ आवयामासिम्
 आ० आख्यात् आख्याताम् आख्यातुः
 आख्याः आख्यास्तम् आख्यास्त
 आख्यास्म आख्यास्व आख्यास्म
 प्रव० आवयिता आवयितारौ आवयितारः
 आवयितासि आवयितास्य आवयितास्य
 आवयितास्म आवयितास्व आवयितास्मः
 भ० आवयिष्यति आवयिष्यत आवयिष्यन्ति
 आवयिष्यसि आवयिष्यथः आवयिष्यथ
 आवयिष्यामि आवयिष्यावः आवयिष्यामः
 क्रि० अआवयिष्यत् अआवयिष्यताम् अआवयिष्यन्
 अआवयिष्यः अआवयिष्यतम् अआवयिष्यत
 अआवयिष्यम् अआवयिष्याव अआवयिष्याम
 व० आवयते आवयेते आवयन्ते
 आवयसे आवयेथे आवयध्वे
 आवये आवयावहे आवयामहे
 स० आवयेत आवयेताताम् आवयेरन्

आवयेथा आवयेयाताम् आवयेध्वम्
 आवयेथ आवयेवहि आवयेमहि
 प० आवयताम् आवयेताम् आवयन्ताम्
 आवयस्व आवयेथाम् आवयध्वम्
 आवये आवयावहे आवयामहे
 झ० अआवयत अआवयेताम् अआवयन्त
 अआवयथाः अआवयेथाम् अआवयध्वम्
 अआवये अआवयावहि अआवयामहि
 अ० अशिअवत् अशिअवेताम् अशिअवन्त
 अशिअवथः अशिअवेथाम् अशिअवध्वम्
 अशिअवे अशिअवावहि अशिअवामहि
 अशुअवत् अशुअवेताम् अशुअवन्त
 अशुअवथाः अशुअवेथाम् अशुअवध्वम्
 अशुअवे अशुअवावहि अशुअवामहि
 प० आवयामास आवयामासतुः आवयामासुः
 आवयामासिथ आवयामासथुः आवयामासि
 आवयामास आवयामासिथ आवयामासिम्
 आवयावहे आवयावध्वम् आवयामध्वम्
 आ० आवयिषीष्ट आवयिषीयाताम् आवयिषीरन्
 आवयिषीष्टाः आवयिषीयाताम् आवयिषीध्वम्
 आवयिषीय आवयिषीवहि आवयिषीमहि
 प्रव० आवयिता आवयितारौ आवयितारः
 आवयितासे आवयितासाथे आवयिताध्वे
 आवयिताहे आवयितास्यहे आवयितास्महे
 भ० आवयिष्यते आवयिष्येते आवयिष्यन्ते
 आवयिष्यसे आवयिष्येथे आवयिष्यस्ते
 आवयिष्ये आवयिष्यावहे आवयिष्यामहे
 क्रि० अआवयिष्यत् अआवयिष्यताम् अआवयिष्यन्त
 अआवयिष्यथाः अआवयिष्येथाम् अआवयिष्यध्वम्
 अआवयिष्ये अआवयिष्यावहि अआवयिष्यामहि
 झुं-गतौ ॥ आवयति । अस्तिवन् ।
 असुवन् ॥ हुं-गतौ । आवयति ।
 अदिवन् । अदुवन् । झुं-हुं-च्युङ् गतौ
 आवयति । अपिवन् । अपुवन् ।

प्लावयति । प्लावयते । अपिप्लवत्
अपिप्लवत् । अपुप्लवत् । अपुप्लवत्
प्यावयति । प्यावयते । अपिप्यवत्
अपिप्यवत् । अघुच्यवत् । अघुच्यवत् ।

॥ शासृक्-अशुश्रुषी ॥

४० शासयति शासयतः शासयन्ति
शासयसि शासयथः शासयथ
शासयामि शासयानः शासयामः
स० शासयेत् शासयेताम् शासयेयुः
शासयेः शासयेतम् शासयेत
शासयेयम् शासयेय शासयेम
प० शासयन्तु शासयताम्-ताम् शासयन्तु
शासय , शासयतम् शासयत
शासयानि शासयान शासयाम
अ० अशासयत् अशासयताम् अशासयन्
अशासयः अशासयतम् अशासयत
अशासयम् अशासयान अशासयाम
अ० अशासन्तु अशासन्ताम् अशासन्तु
अशासन्तः अशासन्तम् अशासन्त
अशासन्तम् अशासन्तान् अशासन्तान्
प० शासयामास शासयामासतुः शासयामासुः
शासयामासिष शासयामासिषुः शासयामास
शासयामास शासयामासिष शासयामासिष
शासयिषीष्ट शासयिषीषास्ताम् शासयिषीष्टम्
शासयिषीष्टाः शासयिषीषास्ताम् शासयिषीष्टम्
शासयिषीष्टम्
शासयिषीष शासयिषीषि शासयिषीषि
अ० शासयिता शासयितारौ शासयितारः
शासयितासि शासयितास्यः शासयितास्य
शासयितासि शासयितास्यः शासयितास्य
अ० शासयिष्यति शासयिष्यतः शासयिष्यन्ति
शासयिष्यसि शासयिष्यथः शासयिष्यथ
शासयिष्यामि शासयिष्यावः शासयिष्यामः
अशासयिष्यत् अशासयिष्यताम् अशासयिष्यन्
अशासयिष्यः अशासयिष्यतम् अशासयिष्यत
अशासयिष्यम् अशासयिष्याव अशासयिष्याम

४० शासयते शासयेते शासयन्ते
शासयसे शासयेथे शासयथ्वे
शासये शासयान्वे शासमयान्वे
स० शासयेत् शासयेताम् शासयेरन्
शासयेथाः शासयेथाम् शासयेथ्वम्
शासयेय शासयेयहि शासयेमहि
प० शासयताम् शासयेताम् शासयन्ताम्
शासयन्त शासयेथाम् शासयन्तम्
शासयै शासयान्वे शासयाम्वे
अ० अशासयत् अशासयेताम् अशासयन्त
अशासयथाः अशासयेथाम् अशासयन्तम्
अशासये अशासयान्वहि अशासयाम्वहि
अ० अशासन्त अशासन्ताम् अशासन्त
अशासन्तः अशासन्ताम् अशासन्तम्
अशासन्तम् अशासन्तान्वहि अशासन्तान्वहि
प० शासयामास शासयामासतुः शासयामासुः
शासयामासिष शासयामासिषुः शासयामास
शासयामास शासयामासिष शासयामासिष
शासयिषीष्ट शासयिषीषास्ताम् शासयिषीष्टम्
शासयिषीष्टाः शासयिषीषास्ताम् शासयिषीष्टम्
शासयिषीष्टम्
शासयिषीष शासयिषीषि शासयिषीषि
अ० शासयिता शासयितारौ शासयितारः
शासयितासि शासयितास्यः शासयितास्य
शासयितासि शासयितास्यः शासयितास्य
अ० शासयिष्यति शासयिष्यतः शासयिष्यन्ति
शासयिष्यसि शासयिष्यथः शासयिष्यथ
शासयिष्यामि शासयिष्यावः शासयिष्यामः
अशासयिष्यत् अशासयिष्यताम् अशासयिष्यन्
अशासयिष्यः अशासयिष्यतम् अशासयिष्यत
अशासयिष्यम् अशासयिष्याव अशासयिष्याम

॥ दौकृक्-दौकयति । दौकयते ।

अदुदौकत् । अदुदौकत

चकादृक्-दीप्ति,

४० चकासयति चकासयतः चकासयन्ति

चकासयसि चकासयथः चकासयथ
चकासयामि चकासयावः चकामयामः
स० चकासयेत् चकासयेताम् चकासयेयुः
चकासयेः चकासयेतम् चकासयेत
चकासयेयम् चकासयेव चकासयेम
प० चकासयतु चकासयतात्-ताम् चकासयन्तु
चकासय , चकासयतम् चकासयत
चकासयानि चकासयाव चकासयाम
छ० अवकासयत् अवकासयताम् अवकासयन्त
अवकासयः अवकासयतम् अवकासयत
अवकासयम् अवकासयाव अवकासयाम
अ० अवचकासत् अवचकासताम् अवचकासन्
अवचकासः अवचकासतम् अवचकासत
अवचकासम् अवचकासाव अवचकासाम
अपरे तु—

अ० अवीचकासत् अवीचकासताम् अवीचकासन्
अवीचकासः अवीचकासतम् अवीचकासत
अवीचकासम् अवीचकासाव अवीचकासाम
चकासयामास चकासयामासतुः चकासयामासुः
चकासयामासि चकासयामासथुः चकासयामास
चकासयामासचकासयामासिचकासयामासिम
आ० चकास्यात् चकास्यास्ताम् चकास्यासुः
चकास्याः चकास्यास्तम् चकास्यास्त
चकास्यासम् चकास्यास्त्य चकास्यास्त
अव० चकासयिता चकासयितारौ चकासयितारः
चकासयितासि चकासयितास्यः चकासयितास्य
चकासयितास्मिचकासयितास्वः चकासयितास्मः
म० चकासयिष्यति चकासयिष्यतः चकासयिष्यन्ति
चकासयिष्यसि चकासयिष्यथः चकासयिष्यथ
चकासयिष्यमिचकासयिष्यावः चकासयिष्यामः
क्रि० अवकासयिष्यत् अवकासयिष्यताम्
अवकामयिष्यन् अवकासयिष्यः
अवकासयिष्यतम् अवकासयिष्यत
अवकामयिष्यम् अवकासयिष्याम
अवकासयिष्याम

व० चकासयते चकासयेते चकासयन्ते
चकासयसे चकासयेथे चकासयध्वे
चकासये चकासयावहे चकासयामहे
स० चकासयेत् चकासयेताम् चकासयेरन्
चकासयेथाः चकासयेयाथाम् चकासयेध्वम्
चकासयेव चकासयेवहि चकासयेमहि
प० चकासयताम् चकासयेताम् चकासयन्ताम्
चकासयस्व चकासयेथाम् चकासयध्वम्
चकासये चकासयावहे चकासयामहे
छ० अवकासयत अवकासयेताम् अवकासयन्त
अवकासयथाः अवकासयेथाम् अवकासयध्वम्
अवकासये अवकासयावहि अवकासयामहि
अ० अवचकासत् अवचकासेताम् अवचकासन्त
अवचकासथाः अवचकासेथाम् अवचकासध्वम्
अवचकासे अवचकासावहि अवचकासामहि

अपरे तु—

अवीचकासत् अवीचकासेताम् अवीचकासन्त
अवीचकासया अवीचकासेथाम् अवीचकासध्वम्
अवीचकासे अवीचकासावहि अवीचकासामहि
प० चकासयावहे चकासयावहाते चकासयावहिरि
चकासयावहृवेचकासयावहृवाथे चकासयावहृद्वे
चकासयावहे चकासयावहृवहे चकासयावहृमहे
आ० चकासयिषीष्ट चकासयिषीयास्ताम्
चकासयिषीरन् चकासयिषीष्टाः
चकासयिषीयास्याम् चकासयिषीष्ट्वम्-ध्वम्
चकासयिषीय चकासयिषीवहि चकासयिषीमहि
अव० चकासयिता चकासयितारौ चकामयितारः
चकासयितासे चकासयितामाथे चकासयिताध्वे
चकासयिताहे चकासयितास्वहे चकासयितामहे
म० चकासयिष्यते चकासयिष्येते चकासयिष्यन्ते
चकासयिष्यसे चकासयिष्यथे चकासयिष्यध्वे
चकासयिष्ये चकासयिष्याथे चकासयिष्यामहे
अवकासयिष्यत् अवकासयिष्यताम् अवकासयिष्यन्त
अवकासयिष्यथाः अवकासयिष्येथाम्
अवकासयिष्यम् अवकासयिष्याम
अवकासयिष्यामहि अवकासयिष्यामहि

॥ राजृग् दीप्तौ-राजयति । राजयते
अरराजत् । अरराजत

॥ घटिष्-घेष्टायाम्, ॥

ब० घटयति घटयतः घटयन्ति
घटयसि घटयथः घटयथ
घटयामि घटयाधः घटयामः
स० घटयेत् घटयेताम् घटयेयुः
घटयेः घटयेतम् घटयेत
घटयेयम् घटयेष घटयेम

प० घटयतु घटयतात् घटयताम् घटयन्तु
घटय " घटयतम् घटयत
घटयानि घटयाव घटयाम

झ० अघटयत् अघटयताम् अघटयन्
अघटयः अघटयतम् अघटयत
अघटयम् अघटयाव अघटयाम

ञ० अजीघटत् अजीघटताम् अजीघटन्
अजीघटः अजीघटतम् अजीघटत
अजीघटम् अजीघटाव अजीघटाम

प० घटयाञ्चकार घटयाञ्चक्रतुः घटयाञ्चकुः
घटयाञ्चकर्थे घटयाञ्चकथुः घटयाञ्चक
घटयाञ्चकार-नकर घटयाञ्चकुन घटयाञ्चकूम

घटयाम्भूय । घटयामास

आ० घटयात् घटयास्ताम् घटयासुः
घटयाः घटयास्तम् घटयास्त
घटयास्तम् घटयास्व घटयास्म

प्र० घटयिता घटयितारौ घटयितारः
घटयितासि घटयितास्वः घटयितास्य
घटयितास्मि घटयितास्वः घटयितास्मः

भ० घटयिष्यति घटयिष्यतः घटयिष्यन्ति
घटयिष्यसि घटयिष्यथः घटयिष्यथ
घटयिष्यामि घटयिष्यावः घटयिष्यामः

क्रि० अघटयिष्यत् अघटयिष्यताम् अघटयिष्यन्
अघटयिष्यः अघटयिष्यतम् अघटयिष्यत
अघटयिष्यम् अघटयिष्याव अघटयिष्याम

ब० घटयते घटयेते घटयन्ते
घटयसे घटयेथे घटयध्वे
घटये घटयावहे घटयामहे

स० घटयेत घटयेताम् घटयेरन्
घटयेथाः घटयेथायाम् घटयेध्वम्
घटयेथ घटयेवहि घटयेमहि

प० घटयताम् घटयेताम् घटयन्ताम्
घटयस्व घटयेथाम् घटयध्वम्
घटयै घटयावहे घटयामहे

झ० अघटयत अघटयेताम् अघटयन्त
अघटयथाः अघटयेथाम् अघटयध्वम्
अघटये अघटयावहि अघटयामहि

ञ० अजीघटत अजीघटेताम् अजीघटन्त
अजीघटयाः अजीघटेथाम् अजीघटध्वम्
अजीघटे अजीघटावहि अजीघटामहि

प० घटयाचक्रे घटयाचक्राते घटयाचक्रिरे
घटयाचक्रुध्वे घटयाचक्राथे घटयाचक्रुध्वे
घटयाचक्रे घटयाचक्रुवहे घटयाचक्रुमहे

आ० घटयिषीष्ट घटयिषीष्टताम् घटयिषीरन्
घटयिषीष्टाः घटयिषीष्टायाम् घटयिषीध्वम्
घटयिषीघ घटयिषीवहि घटयिषीमहि

प्र० घटयिता घटयितारौ घटयितारः
घटयितासे घटयितासाथे घटयिताध्वे
घटयिताहे घटयितास्वहे घटयितास्महे

भ० घटयिष्यते घटयिष्येते घटयिष्यन्ते
घटयिष्यसे घटयिष्येथे घटयिष्यध्वे
घटयिष्ये घटयिष्यावहे घटयिष्यामहे

क्रि० अघटयिष्यत् अघटयिष्यताम् अघटयिष्यन्त
अघटयिष्यथाः अघटयिष्येथाम् अघटयिष्यध्वम्
अघटयिष्ये अघटयिष्यावहि अघटयिष्यामहि

अत्रेदं बोध्यम् । घटादीनां पठितार्थेऽप्येव
घटादिकार्यविज्ञानम्, तेनार्थान्तरे तु उद्
घाटयति प्रविघाटयति । उद्घाटितः क
पाट इत्यादौ ह्रस्वो न भवति । विघट-

यतीति तु अजन्तस्यादन्तस्य वा णिजू बहुलं
नाम्नः । ३ । ४ । ४२ ॥ इति करोत्यर्थे णिचि
रूपमिति ।

स्मृ' आध्याने (उत्कण्ठायाम्) ॥

घ० स्मरयति स्मरयतः स्मरयन्ति
स्मरयसि स्मरयथः स्मरयथ
स्मरयामि स्मरयावः स्मरयामः

आध्यानादन्यत्र तु चित्तं स्मारयति विस्मा-
रयति इत्यादि ॥

स० स्मरयेत् स्मरयेताम् स्मरयेयुः
स्मरयेः स्मरयेतम् स्मरयेत
स्मरयेयम् स्मरयेव स्मरयेम

प० स्मरयन्, तात् स्मरयताम् स्मरयन्तु
स्मरय' , स्मरयतम् स्मरयन्त
स्मरयाणि स्मरयाव स्मरयाम

झ० अस्मरयत् अस्मरयताम् अस्मरयन्
अस्मरय अस्मरयतम् अस्मरयत
अस्मरयम् अस्मरयाव अस्मरयाम

ञ० अस्मरयत् अस्मरयताम् अस्मरयन्
अस्मरयः अस्मरयतम् अस्मरयत
अस्मरयम् अस्मरयाव अस्मरयाम

प० स्मरयावकार स्मरयावक्रतुः स्मरयावकु.
स्मरयावकर्थ स्मरयावकथुः स्मरयावक
स्मरयावकार स्मरयावकुव स्मरयावकुम

आ० स्मरयात् स्मरयास्ताम् स्मरयास्तुः
स्मरयाः स्मरयास्तम् स्मरयास्त
स्मरयास्तम् स्मरयास्व स्मरयास्म

प्र० स्मरयिता स्मरयितारौ स्मरयितारः
स्मरयितासि स्मरयितास्थः स्मरयितास्थ
स्मरयितास्मि स्मरयितास्व स्मरयितास्मः

भ० स्मरयिष्यति स्मरयिष्यतः स्मरयिष्यन्ति
स्मरयिष्यसि स्मरयिष्यथः स्मरयिष्यथ

स्मरयिष्यामि स्मरयिष्याव स्मरयिष्यामः

अस्मरयिष्यत अस्मरयिष्यताम् अस्मरयिष्यन्
अस्मरयिष्यः अस्मरयिष्यतम् अस्मरयिष्यत
अस्मरयिष्यम् अस्मरयिष्याव अस्मरयिष्याम

घ० स्मरयते स्मरयेते स्मरयन्ते
स्मरयसे स्मरयेथे स्मरयध्वे
स्मरये स्मरयावहे स्मरयामहे

स० स्मरयेत स्मरयेयाताम् स्मरयेरन्
स्मरयेथाः स्मरयेयाथाम् स्मरयेष्वम्
स्मरयेथ स्मरयेवहि स्मरयेमहि

प० स्मरयताम् स्मरयेताम् स्मरयन्ताम्
स्मरयस्व स्मरयेयाम् स्मरयध्वम्
स्मरयै स्मरयावहे स्मरयामहे

झ० अस्मरयत अस्मरयेताम् अस्मरयन्त
अस्मरयथाः अस्मरयेयाम् अस्मरयध्वम्
अस्मरये अस्मरयावहि अस्मरयामहि

ञ० अस्मरयत अस्मरयेताम् अस्मरयन्त
अस्मरयथाः अस्मरयेयाम् अस्मरयध्वम्
अस्मरये अस्मरयावहि अस्मरयामहि

प० स्मरयावके स्मरयावक्राते स्मरयावक्रिणे
स्मरयावकुवे स्मरयावकाथे स्मरयावकुद्वे
स्मरयावके स्मरयावकुवहे स्मरयावकुमहे

स्मरयिषीष्ट स्मरयिषीषास्ताम् स्मरयिषीरन्
स्मरयिषीष्ठाः स्मरयिषीयास्थाम् स्मरयिषीष्वम्
द्वयम्

स्मरयिषीय स्मरयिषीवहि स्मरयिषीमहि

प्र० स्मरयिता स्मरयितारौ स्मरयितारः
स्मरयितासि स्मरयितास्थः स्मरयितास्थ
स्मरयितास्मि स्मरयितास्व स्मरयितास्म

भ० स्मरयिष्यते स्मरयिष्येते स्मरयिष्यन्ते
स्मरयिष्यसे स्मरयिष्येथे स्मरयिष्यध्वे
स्मरयिष्ये स्मरयिष्यावहे स्मरयिष्यामहे

क्रि० अस्मरयिष्यत अस्मरयिष्येताम्-यिष्यन्त

अस्मरयिष्याः अस्मरयिष्येयाम्-यिष्यन्त्वम्
अस्मरयिष्ये अस्मरयिष्यावहि-यिष्यामहि

दु-भये ॥ दरयति । दरयते । अददरत् ।

अददरत् । भयादन्यत्र तु काष्ठं दारयति ।

नित्वरिष् संज्ञमे-त्वरयति । त्वरयते ।

अतत्वरत् । अतत्वरत्

वेष्टि-वेष्टायाम्

ब० वेष्टयति वेष्टयतः वेष्टयन्ति
वेष्टयसि वेष्टयथः वेष्टयथ
वेष्टयामि वेष्टयावः वेष्टयामः

स० वेष्टयेत् वेष्टयेताम् वेष्टयेयुः
वेष्टयेः वेष्टयेतम् वेष्टयेत
वेष्टयेयम् वेष्टयेष वेष्टयेम

प० वेष्टयतु वेष्टयताम् वेष्टयताम् वेष्टयन्तु
वेष्टय वेष्टयतात् वेष्टयताम् वेष्टयत
वेष्टयामि वेष्टयाव वेष्टयाम

झ० अवेष्टयत् अवेष्टयताम् अवेष्टयन्
अवेष्टयः अवेष्टयतम् अवेष्टयत
अवेष्टयम् अवेष्टयाव अवेष्टयाम

ञ० अवेष्टयत् अवेष्टयताम् अवेष्टयन्
अवेष्टयः अवेष्टयतम् अवेष्टयत
अवेष्टयम् अवेष्टयाव अवेष्टयाम

प० वेष्टयावकार वेष्टयावकतुः वेष्टयावकः
वेष्टयावकर्तुः वेष्टयावकथुः वेष्टयावक
वेष्टयावकार वेष्टयावकृष वेष्टयावकृम

आ० वेष्टयात् वेष्टयास्ताम् वेष्टयासुः
वेष्टयाः वेष्टयास्तम् वेष्टयास्त
वेष्टयासम् वेष्टयास्व वेष्टयास्म

प्रब० वेष्टयिता वेष्टयितारौ वेष्टयितारः
वेष्टयितासि वेष्टयितास्थः वेष्टयितास्थ
वेष्टयितास्मि वेष्टयितास्वः वेष्टयितास्मः

भ० वेष्टयिष्यति वेष्टयिष्यतः वेष्टयिष्यन्ति
वेष्टयिष्यसि वेष्टयिष्यथः वेष्टयिष्यथ
वेष्टयिष्यामि वेष्टयिष्यावः वेष्टयिष्यामः

क्रि० अवष्टयिष्यत् अवष्टयिष्यताम् अवष्टयिष्यन्
अवष्टयिष्यः अवष्टयिष्यतम् अवष्टयिष्यत
अवष्टयिष्यम् अवष्टयिष्याव अवष्टयिष्याम

ब० वेष्टयते वेष्टयते वेष्टयन्ते
वेष्टयसे वेष्टयथे वेष्टयध्वे
वेष्टये वेष्टयावहे वेष्टयामहे

स० वेष्टयेत् वेष्टयेताम् वेष्टयेरन्
वष्टयेथाः वेष्टयेयथाम् वेष्टयेष्वम्
वेष्टयेथ वेष्टयेवहि वेष्टयेमहि

प० वेष्टयताम् वेष्टयेताम् वेष्टयन्ताम्
वेष्टयस्व वेष्टयथाम् वेष्टयध्वम्
वेष्टयै वेष्टयावहे वेष्टयामहे

झ० अवेष्टयत् अवेष्टयेताम् अवेष्टयन्त
अवेष्टयाः अवेष्टयेथाम् अवेष्टयध्वम्
अवेष्टये अवेष्टयावहि अवेष्टयामहि

ञ० अववेष्टयत् अववेष्टयताम् अववेष्टयन्त
अववेष्टयाः अववेष्टयेथाम् अववेष्टयध्वम्
अववेष्टे अववेष्टयावहि अववेष्टयामहि
अविवेष्टयत् अविवेष्टेताम् अविवेष्टयन्त
अविवेष्टयाः अविवेष्टेथाम् अविवेष्टयध्वम्
अविवेष्टे अविवेष्टावहि अविवेष्टयामहि

प० वेष्टयावक्रे वेष्टयावकृते वेष्टयावकृते
वेष्टयावकृते वेष्टयावकृते वेष्टयावकृदेवे
वेष्टयावक्रे वेष्टयावकृषहे वेष्टयावकृमहे
आ० वेष्टयिषीष्ट वेष्टयिषीयास्ताम् वेष्टयिषीरन्
वेष्टयिषीष्टाः वेष्टयिषीयास्थाम् वेष्टयिषीध्वम्

वेष्टयिषीव वेष्टयिषीवहि वेष्टयिषीमहि

प्रब० वेष्टयिता वेष्टयितारौ वेष्टयितारः
वेष्टयितासि वेष्टयितास्थः वेष्टयितास्थ
वेष्टयितास्मि वेष्टयितास्वः वेष्टयितास्मः

भ० वेष्टयिष्यते वेष्टयिष्येते वेष्टयिष्यन्ते
 वेष्टयिष्यसे वेष्टयिष्येथे वेष्टयिष्यध्वे
 वेष्टयिष्ये वेष्टयिष्यावहे वेष्टयिष्यामहे
 क्रि० अवेष्टयिष्यत अवेष्टयिष्येताम् अवेष्टयिष्यन्त
 अवेष्टयिष्यथाः अवेष्टयिष्येथाम् अवेष्टयिष्यध्वम्
 अवेष्टयिष्ये अवेष्टयिष्यावहि अवेष्टयिष्यामहि
 वेष्टि वेष्टयां-वेष्टयति । वेष्टयते । अचवेष्टत् ।
 अचवेष्टत । अचिषेष्टत् । अचिषेष्टत ।
 कगे लौओ धातुः,
 क्रियासामान्यार्थोऽयमिति केचित् ।
 अनेकार्थोऽयमित्यन्ये ।

व० कगयति कगयतः कगयन्ति
 कगयसि कगयथः कगयथ
 कगयामि कगयावः कगयामः
 ल० कगयेत् कगयेताम् कगयेयुः
 कगयेः कगयेतम् कगयेत
 कगयेयम् कगयेव कगयेम
 प० कगयतु कगयतात् कगयताम् कगयन्तु
 कगय कगयताम् कगयतम् कगयत
 कगयामि कगयाव कगयाम
 झ० अकगयत् अकगयताम् अकगयन्
 अकगयः अकगयतम् अकगयत
 अकगयम् अकगयाव अकगयाम
 अ० अचीकगत् अचीकगताम् अचीकगन्
 अचीकगः अचीकगतम् अचीकगत
 अचीकगम् अचीकगाव अचीकगाम
 ए० कगयामास कगयामासतुः कगयामासु
 कगयामासिष कगयामासयुः कगयामास
 कगयामास कगयामासिष कगयामासिम्
 आ० कग्यात् कग्यास्ताम् कग्यासुः
 वग्याः कग्यास्तम् कग्यास्त
 कग्यासम् कग्यास्व कग्यास्म
 ऋ० कगयिता कगयितारौ कगयितारः
 कगयितासि कगयितास्वः कगयितास्म

कगयितास्मि कगयितास्वः कगयितास्मः
 भ० कगयिष्यति कगयिष्यतः कगयिष्यन्ति
 कगयिष्यसि कगयिष्यथः कगयिष्यथ
 कगयिष्यामि कगयिष्यावः कगयिष्यामः
 क्रि० अकगयिष्यत् अकगयिष्यताम् अकगयिष्यन्
 अकगयिष्यः अकगयिष्यतम् अकगयिष्यत
 अकगयिष्यम् अकगयिष्याव अकगयिष्याम

व० कगयते कगयेते कगयन्ते
 कगयसे कगयेथे कगयध्वे
 कगये कगयावहे कगयामहे
 ल० कगयेत कगयेयाताम् कगयेरन्
 कगयेथाः कगयेयाथाम् कगयेध्वम्
 कगयेय कगयेवहि कगयेमहि
 प० कगयताम् कगयेताम् कगयन्ताम्
 कगयस्व कगयेथाम् कगयध्वम्
 कगये कगयावहे कगयामहे
 झ० अकगयत अकगयेताम् अकगयन्त
 अकगयथाः अकगयेथाम् अकगयध्वम्
 अकगये अकगयावहि अकगयामहि
 अ० अचीकगत अचीकगेताम् अचीकगन्त
 अचीकगथाः अचीकगेथाम् अचीकगध्वम्
 अचीकगे अचीकगावहि अचीकगामहि
 ए० कगयावक्रे कगयावक्रांते कगयावक्रिरे
 कगयावक्रवे कगयावक्राये कगयावक्रद्वे
 कगयावक्रे कगयावक्रवहे कगयावक्रमहे
 आ० कगयिषीष्ट कगयिषीष्टास्ताम् कगयिषीरन्
 कगयिषीष्टाः कगयिषीष्टास्थाम् कगयिषीष्ट्वम्
 कगयिषीष्ट कगयिषीष्टहि कगयिषीष्टमहि
 ऋ० कगयिता कगयितारौ कगयितारः
 कगयितासे कगयितासाथे कगयिताध्वे
 कगयितादे कगयितास्वहे कगयितास्महे
 भ० कगयिष्यते कगयिष्येते कगयिष्यन्ते
 कगयिष्यसे कगयिष्येथे कगयिष्यध्वे

कगयिष्ये कगयिष्यावहे कगयिष्यामहे
क्रिअकगयिष्यत अकगयिष्येताम् अकगयिष्यन्त
अकगयिष्यथाः अकगयिष्येथाम् अकगयिष्यध्वम्
अकगयिष्ये अकगयिष्यावहि अकगयिष्यामहि

जनैचि-प्रादुभावे ॥

च० जनयति जनयतः जनयन्ति
जनयसि जनयथः जनयथ
जनयामि जनयावः जनयामः
स० जनयेत् जनयेताम् जनयेयुः
जनयेः जनयेतम् जनयेत
जनयेथम् जनयेथ जनयेथम्

प० जनयतु जनयतात् जनयताम् जनयन्तु
जनय जनयतात् जनयतम् जनयत
जनयानि जनयाव जनयाम

झ० अजनयत् अजनयताम् अजनयन्
अजनयः अजनयतम् अजनयत
अजनयम् अजनयाव अजनयाम

ञ० अजीजनत् अजीजनताम् अजीजनन्
अजीजनः अजीजनतम् अजीजनत
अजीजनम् अजीजनाव अजीजनाम्

प० जनयावकार जनयावक्रतुः जनयावक्रुः
जनयावकर्त् जनयावक्रथुः जनयावक्र
जनयावकार चकर जनयावक्रुव जनयावक्रुम्

आ० जन्यात् जन्यास्ताम् जन्यासुः
जन्याः जन्यास्तम् जन्यास्त
जन्यासम् जन्यास्व जन्यास्म

प्र० जनयिता जनयितारौ जनयितारः
जनयितासि जनयितास्थः जनयितास्थ
जनयितास्मि जनयितास्वः जनयितास्मः

भ० जनयिष्यति जनयिष्यतः जनयिष्यन्ति
जनयिष्यसि जनयिष्यथः जनयिष्यथ
जनयिष्योमि जनयिष्यावः जनयिष्यामः

क्रि० अजनयिष्यत् अजनयिष्यताम् अजनयिष्यन्
अजनयिष्यः अजनयिष्यतम् अजनयिष्यत

अजनयिष्यन् अजनयिष्याव अजनयिष्याम्
च०-उपवनयति । उपवनयते । उपावीवनत्
उपावीवनत । अनुगसर्गस्यास्य तु वनयति
धानयतीत्यादि

जृष्-जरयति । जरयते । अजीजरत् । अजीजरत
जनस्-जनसयति । जनसयते । अजिकनसत् ।
अचिकनसत ।

रङ्गी-मृगरमणे,

मृगरमर्ण-आखेटकम् मृगयेति यावत्

च० रजयति रजयतः रजयन्ति
रजयसि रजयथः रजयथ
रजयामि रजयावः रजयामः
रजयति मृगान् व्याव ।

स० रजयेत् रजयेताम् रजयेयुः
रजयेः रजयेतम् रजयेत
रजयेथम् रजयेथ रजयेथम्

प० रजयतु रजयतात् रजयताम् रजयन्तु
रजय रजयतात् रजयतम् रजयत
रजयानि रजयाव रजयाम

झ० अरजयत् अरजयताम् अरजयन्
अरजयः अरजयतम् अरजयत
अरजयम् अरजयाव अरजयाम

ञ० अरीरजत् अरीरजताम् अरीरजन
अरीरजः अरीरजतम् अरीरजत
अरीरजम् अरीरजाव अरीरजाम

प० रजयावकार रजयावक्रतुः रजयावक्रुः
रजयावकर्त् रजयावक्रथुः रजयावक्र
रजयावकार-चकर रजयावक्रुव रजयावक्रुम्

आ० रज्यात् रज्यास्ताम् रज्यासुः
रज्याः रज्यास्तम् रज्यास्त
रज्यासम् रज्यास्व रज्यास्म

प्र० रजयिता रजयितारौ रजयितारः
रजयितासि रजयितास्थः रजयितास्थ

रजयितास्मि रजयितास्वः रजयितास्मः

भ० रजयिष्यति रजयिष्यतः रजयिष्यन्ति

रजयिष्यसि रजयिष्यथ रजयिष्यथ

रजयिष्यामि रजयिष्यावः रजयिष्यामः

कि० अरजयिष्यत् अरजयिष्यताम् अरजयिष्यन्

अरजयिष्यः अरजयिष्यतम् अरजयिष्यत

अरजयिष्यम् अरजयिष्याव अरजयिष्याम

ब० रजयते रजयेते रजयन्ते

रजयसे रजयेथे रजयध्वे

रजये रजयावहे रजयामहे

स० रजयेत रजयेताम् रजयेरन्

रजयेथाः रजयेथाय् रजयेध्वम्

रजयेथ रजयेथहि रजयेमहि

प० रजयताम् रजयेताम् रजयन्ताम्

रजयस्व रजयेथाम् रजयध्वम्

रजये रजयावहे रजयामहे

झ० अरजयत अरजयेताम् अरजयन्त

अरजयथः अरजयेथाम् अरजयध्वम्

अरजये अरजयावहे अरजयामहे

ञ० अरीरजत अरीरजेताम् अरीरजन्त

अरीरजथाः अरीरजेथाम् अरीरजध्वम्

अरीरजे अरीरजावहि अरीरजामहि

० रजयाञ्चक्रे रजयाञ्चकाते रजयाञ्चक्रे

रजयाञ्चकृषे रजयाञ्चक्राये रजयाञ्चकृहुवे

रजयाञ्चके रजयाञ्चकृवहे रजयाञ्चकृमहे

० रजयिषीष्ट रजयिषीयास्ताम् रजयिषीरन्

यिषीष्टाः रजयिषीयास्याम् रजयिषीध्वम्

इषम्

रजयिषीय रजयिषीवहि रजयिषीमहि

० रजयिता रजयितारौ रजयितारः

रजयितासे रजयितासाये रजयिताध्वे

रजयिताहे रजयितास्वहे रजयितास्महे

० रजयिष्यते रजयिष्येते रजयिष्यन्त

रजयिष्यसे रजयिष्येथे रजयिष्यध्वे

रजयिष्ये रजयिष्यावहे रजयिष्यामहे
कि० अरजयिष्यत अरजयिष्येताम् अरजयिष्यन्त
अरजयिष्यथाः अरजयिष्येथाम् अरजयिष्यध्वम्
अरजयिष्ये अरजयिष्यावहि अरजयिष्यामहि

मृगरमणादन्यत्र तु । रजयति ।

रजयते रजको वस्त्रम् । रजयति रजयते
स्वर्मां नटः । अररजत् अररजत इत्यादि ॥

रभि

ब० रमयति रमयतः रमयन्ति

रमयसि रमयथ रमयथ

रमयामि रमयावः रमयामः

स० रमयेत् रमयेताम् रमयेयुः

रमयेथ रमयेतम् रमयेत

रमयेथम् रमयेथ रमयेम

प० रमयतु रमयतात् रमयताम् रमयन्तु

रमय रमयतम् रमयत

रमयाणि रमयाव रमयाम

झ० अरमयत् अरमयताम् अरमयन्

अरमयः अरमयतम् अरमयत

अरमयम् अरमयाव अरमयाम

ञ० अरीरमत अरीरमतम् अरीरमन्

अरीरमः अरीरमतम् अरीरमत

अरीरमम् अरीरमाव अरीरमाम

प० रमयामात् रमयामास्तुः रमयामास्तुः

रमयामासिध रमयामास्युः रमयामास्त

रमयामात् रमयामासिध रमयामासिध

आ० रम्यात् रम्यास्ताम् रम्यास्तुः

रम्याः रम्यास्तम् रम्यास्त

रम्यास्तम् रम्यास्व रम्यास्म

प्र० रमयिता रमयितारौ रमयितारः

रमयितासि रमयितास्व रमयितास्व

रमयितास्मि रमयितास्वः रमयितास्मः

भ० रमयिष्यति रमयिष्यतः रमयिष्यन्ति

रमयिष्यसि रमयिष्यथ रमयिष्यथ

रमयिष्यामि रमयिष्याव रमयिष्याम

क्रि० अरमयिष्यत् अरमयिष्यताम् अरमयिष्यन्
अरमयिष्यः अरमयिष्यतम् अरमयिष्यत
अरमयिष्यम् अरमयिष्याव अरमयिष्याम

व० रमयते रमयेते रमयन्ते
रमयसे रमयेथे रमयध्वे
रमये रमयावहे रमयामहे

स० रमयेत रमयेयाताम् रमयेरन्
रमयेथाः रमयेयाथाम् रमयेष्वम्
रमयेय रमयेवहि रमयेमहि

प० रमयताम् रमयेताम् रमयन्ताम्
रमयस्व रमयेथाम् रमयध्वम्
रमयै रमयावहै रमयामहै

झ० अरमयत अरमयेताम् अरमयन्त
अरमयथाः अरमयेथाम् अरमयध्वम्
अरमये अरमयावहि अरमयामहि

ञ० अरीरमत् अरीरमेताम् अरीरमन्त
अरीरमथाः अरीरमेथाम् अरीरमध्वम्
अरीरमे अरीरमावहि अरीरमामहि

प० रमयावक्रे रमयावक्राते रमयावक्रिरे
रमयावक्रुवे रमयावक्रावे रमयावक्रुवै
रमयावक्रे रमयावक्रुवहै रमयावक्रुमहै

आ० रमयिषीष्ट रमयिषीयास्ताम् रमयिषीरन्
रमयिषीष्टाः रमयिषीयास्थाम् रमयिषीवृषम्
रमयिषीवृषम्

रमयिषीय रमयिषीवहि रमयिषीमहि

श्रव० रमयिता रमयितारौ रमयितारः
रमयितासे रमयितासाथे रमयितध्वे
रमयिताहे रमयितास्वहे रमयितास्महे

भ० रमयिष्यते रमयिष्येते रमयिष्यन्ते
रमयिष्यसे रमयिष्येथे रमयिष्यध्वे
रमयिष्ये रमयिष्यावहे रमयिष्यामहे

क्रि० अमरयिष्यत् अमरयिष्यताम् अमरयिष्यन्
अमरयिष्यः अमरयिष्यतम् अमरयिष्यत
अमरयिष्यम् अमरयिष्यावहि अमरयिष्यामहि

गम्ल-गमयति । अजीगमत्

क्यू-कामयति । कामयते । अजीकमत्
अजीकमत ।

अम-आमयति । आमयते । आमिमत्
आमिमत ।

आ चमू-आनामयति, आजीचमत् ।

स्वदिष्

व० परिस्वदयति परिस्वदयतः परिस्वदयन्ति
परिस्वदयसि परिस्वदयथः परिस्वदयथ
परिस्वदयामि परिस्वदयावः परिस्वदयामः

स० परिस्वदयेत् परिस्वदयेताम् परिस्वदयेयुः
परिस्वदयेः परिस्वदयेतम् परिस्वदयेत
परिस्वदयेयम् परिस्वदयेव परिस्वदयेम

परिस्वदयतु तात्-परिस्वदयताम् परिस्वदयन्तु
परिस्वदयः, परिस्वदयतम् परिस्वदयत
परिस्वदयानि परिस्वदयाव परिस्वदयाम

पर्यस्वदयत् पर्यस्वदयताम् पर्यस्वदयन्
पर्यस्वदयः पर्यस्वदयतम् पर्यस्वदयत
पर्यस्वदयम् पर्यस्वदयाव पर्यस्वदयाम

अ० पर्यस्विस्वदत् पर्यस्विस्वदताम् पर्यस्विस्वदन्
पर्यस्विस्वदः पर्यस्विस्वदतम् पर्यस्विस्वदत
पर्यस्विस्वदम् पर्यस्विस्वदाव पर्यस्विस्वदाम

परिस्वदयाश्चकार परिस्वदयाश्चक्रुः-याश्चक्रुः
परिस्वदयाश्चक्रे परिस्वदयाश्चक्रुः-याश्चक्रुः
परिस्वदयाश्चकार परिस्वदयाश्चक्रुः

परिस्वदयाश्चक्रुव परिस्वदयाश्चक्रुम
परिस्वदयात् परिस्वदयास्ताम् परिस्वदयास्तुः
परिस्वदया परिस्वदयास्तम् परिस्वदयास्त

परिस्वदयासम् परिस्वदयास्व परिस्वदयास्म
श्रव० परिस्वदयिता परिस्वदयितारौ-यितारः
परिस्वदयितासि यितास्थ, परिस्वदयितास्थ

परिस्वदयितास्मि-यितास्वः परिस्वदयितास्मः
भ० परिस्वदयिष्यति परिस्वदयिष्यतः
परिस्वदयिष्यन्ति परिस्वदयिष्यसि

परिस्वदयिष्यथ-यिष्यथ परिस्वदयिष्यामि
परिस्वदयिष्यावः परिस्वदयिष्यामः

परिस्त्रदयिष्यामः

क्रि०पर्यस्त्रदयिष्यत् पर्यस्त्रदयिष्यताम्
पर्यस्त्रदयिष्यन् पर्यस्त्रदयिष्यः -म्यतम्
पर्यस्त्रदयिष्यत पर्यस्त्रदयिष्यम्
पर्यस्त्रदयिष्याव पर्यस्त्रदयिष्याम

परिस्त्रदयते परिस्त्रदयेते परिस्त्रदयन्ते
परिस्त्रदयसे परिस्त्रदयेये परिस्त्रदयध्वे
परिस्त्रदये परिस्त्रदयावहे परिस्त्रदयामहे
परिस्त्रदयेत परिस्त्रदयेयाताम् परिस्त्रदयेरन्
परिस्त्रदयेथाः परिस्त्रदयेयाथाम् परिस्त्रदयेध्वम्
परिस्त्रदयेथ परिस्त्रदयेवहि परिस्त्रदयेमहि
परिस्त्रदयताम् परिस्त्रदयेताम् परिस्त्रदयन्ताम्
परिस्त्रदयस्व परिस्त्रदयेयाम् परिस्त्रदयध्वम्
परिस्त्रदयै परिस्त्रदयावहे परिस्त्रदयामहे
आ० पर्यस्त्रदयत पर्यस्त्रदयेताम्परस्त्रदयन्त
पर्यस्त्रदयथाः पर्यस्त्रदयेथाम् पर्यस्त्रदयध्वम्
पर्यस्त्रदये पर्यस्त्रदयावहि पर्यस्त्रदयामहि
अ० पर्यचिस्त्रदत्तपर्यचिस्त्रदेताम्पर्यचिस्त्रदःत
पर्यचिस्त्रदथाःपर्यचिस्त्रदेथाम्पर्यचिस्त्रदध्वम्
पर्यचिस्त्रदे पर्यचिस्त्रदावहि पर्यचिस्त्रदामहि
परिस्त्रदयावहे परिस्त्रदयावकाते-यावहिदे
परिस्त्रदयावकृषे परिस्त्रदयावकाते-यावकृद्वे
परिस्त्रदयावक्रे परिस्त्रदयावकृषहे-अकृमहे
परिस्त्रदयिषीष्टपरिस्त्रदयिषीयास्ताम्-यिषीरन्
परिस्त्रदयिषीष्ठाः-यिषीयास्थाम्-यिषीद्वम्
परिस्त्रदयिषीय परिस्त्रदयिषीवहि-यिषीमहि
परिस्त्रदयिता परिस्त्रदयितारौ-यितारः
परिस्त्रदयितासे परिस्त्रदयितासाये-यिताध्वे
परिस्त्रदयिताहे परिस्त्रदयितास्वहे-यितास्महे
भ०परिस्त्रदयिष्यते परिस्त्रदयिष्येते-यिष्यन्ते
परिस्त्रदयिष्यसे परिस्त्रदयिष्येये-यिष्यन्ते
परिस्त्रदयिष्ये परिस्त्रदयिष्यावहे-यिष्यामहे
क्रि०पर्यस्त्रदयिष्यत् पर्यस्त्रदयिष्येताम् यिष्यन्त
पर्यस्त्रदयिष्यथाःपर्यस्त्रदयिष्येथाम्-यिष्यध्वम्
पर्यस्त्रदयिष्ये पर्यस्त्रदयिष्यावहि-यिष्यामहि

पथं अपस्त्रदयति । अपस्त्रदयते । अपा-
चिस्त्रदत् । अपाचिस्त्रदत् ।
अन्यत्र तु प्रस्त्रादयति । प्रस्त्रादयते ।
प्राचिस्त्रदत् । प्राचिस्त्रदत् ।
शम-अदश्नेऽर्थे ।

ब० शमयति शमयतः शमयन्ति
शमयसि शमयथ शमयथ
शमयामि शमयावः शमयामः
स० शमयेत् शमयेताम् शमयेथुः
शमयेः शमयेतम् शमयेत
शमयेयम् शमयेव शमयेम
प० शमयन्तु शमयतात् शमयताम् शमयन्तु
शमय शमयतात् शमयतम् शमयत
शमयानि शमयाव शमयाम
आ० अशमयत् अशमयताम् अशमयन्
अशमयः अशमयतम् अशमयत
अशमयम् अशमयाव अशमयाम
अ० अशीशमत् अशीशमताम् अशीशमन्
अशीशमः अशीशमतम् अशीशमत
अशीशमम् अशीशमाव अशीशमाम
प० शमयामास शमयामासतुः शमयामासुः
शमयामासिथ शमयामासथुः शमयामास
शमयामास शमयामासिथ शमयामासिम
आ० शम्यात् शम्यास्ताम् शम्यास्तु
शम्याः शम्यास्तम् शम्यास्
शम्यासम् शम्यास्व शम्यास्म
अ० शमयिता शमयितारौ शमयितारः
शमयितासि शमयितास्थः शमयितास्थ
शमयितास्मि शमयितास्वः शमयितास्मः
भ० शमयिष्यति शमयिष्यतः शमयिष्यन्ति
शमयिष्यसि शमयिष्यथः शमयिष्यथ
शमयिष्यामि शमयिष्यावः शमयिष्याम
क्रि०अशमयिष्यत् अशमयिष्यताम् अशमयिष्यन्
अशमयिष्यः अशमयिष्यतम् अशमयिष्यत
अशमयिष्यम् अशमयिष्याव अशमयिष्याम

व० शमयते शमयेते शमयन्ते
 शमयसे शमयेथे शमयध्वे
 शमये शमयावहे शमयामहे
 स० शमयेत् शमयेथाताम् शमयेरन्
 शमयेथाः शमयेथाथाम् शमयेध्वम्
 शमयेय शमयेयहि शमयेमहि
 प० शमयताम् शमयेताम् शमयन्ताम्
 शमयस्व शमयेथाम् शमयध्वम्
 शमये शमयावहे शमयामहे
 झ० अशमयत अशमयेताम् अशमयन्त
 अशमयथाः अशमयेथाम् अशमयध्वम्
 अशमये अशमयावहि अशमयामहि
 अ० अशीशमत अशीशमेताम् अशीशमन्त
 अशीशमथाः अशीशमेथाम् अशीशमध्वम्
 अशीशमे अशीशमावहि अशीशमामहि
 प० शमयामास शमयामासतुः शमयामासु
 शमयामासिष शमयामासथुः शमयामास
 शमयामास शमयामासिष शमयामासिम
 आ० शमयिषीष्ट शमयिषीयास्ताम् शमयिषीरन्
 शमयिषीष्टाः शमयिषीयास्याम् शमयिषीद्वय
 ध्वम्
 शमयिषीय शमयिषीवहि शमयिषीमहि
 श्व० शमयिता शमयितारौ शमयितारः
 शमयितासे शमयितासाथे शमयिताध्वे
 शमयिताहे शमयितास्वहे शमयितास्महे
 म० शमयिष्यते शमयिष्येते शमयिष्यन्ते
 शमयिष्यसे शमयिष्येथे शमयिष्यध्वे
 शमयिष्ये शमयिष्यावहे शमयिष्यामहे
 अशमयिष्यत अशमयिष्येताम् अशमयिष्यन्त
 अशमयिष्यथाः अशमयिष्येथाम् अशमयिष्यध्वम्
 अशमयिष्ये अशमयिष्यावहि अशमयिष्यामहि
 अन्यत्रार्थे तु-निशमयति । निशमयते
 रूपम् । न्यशीशमत । न्यशीशमत ।
 उवल-दी, तौउवलयति । उवलयते ।

उवालयति । उवालयते ।
 अजिउवलन् । अजिउवलत । उलने तु
 उवलयति । उवलयति
 हल-हलयति । हललयति । अजिहलत् ।
 झल झलयति । झालयति । अजिझलत्
 ग्लै-ग्लपयति । ग्लपयते । ग्लापयति
 ग्लापयते । अजिग्लपत् । अजिग्लपत
 स्ना-स्नपयति । स्नपयते । स्नापयति
 स्नापयते । असिष्णपत् । असिष्णपन
 वम-वमयति । वमयते । वामयति ।
 वामयते । अधीवमन् । अधीवमत ।
 नम-नमयति । नमयते । नामयति ।
 नामयते । अनीनमत् । अनीनमत ।
 लोपसर्गाणामेषां उवादीनां तु प्रहल-
 यति, प्रहलयति, प्रझलयति, प्रग्लापयति
 प्रस्नापयति, प्रवमयति, प्रणमयति इत्यादि ॥

ब्राज

व० ब्राजयति ब्राजयतः ब्राजयन्ति
 ब्राजवसि ब्राजव्यः ब्राजवथ
 ब्राजयामि ब्राजयावः ब्राजयामः
 स० ब्राजयेत् ब्राजयेताम् ब्राजयेथुः
 ब्राजयेः ब्राजयेतम् ब्राजयेत
 ब्राजयेयम् ब्राजयेयव ब्राजयेयम्
 प० ब्राजयतु-तात् ब्राजयतम् ब्राजयन्तु
 ब्राजय , ब्राजयतम् ब्राजयत
 ब्राजयानि ब्राजयव ब्राजयाम
 झ० अब्राजयत् अब्राजयताम् अब्राजयन्
 अब्राजयः अब्राजयतम् अब्राजयत
 अब्राजयम् अब्राजयाव अब्राजयाम
 अ० अविप्रजत् अविप्रजताम् अभिप्रजन्
 अविप्रजः अविप्रजतम् अविप्रजत
 अविप्रजम् अविप्रजाव अविप्रजाम
 अवब्राजत् अवब्राजताम् अवब्राजन्
 अवब्राजः अवब्राजतम् अभ्राजत

अवब्राजम् अवब्राजाव अवब्राजाम्
 ५० ब्राजयावकार ब्राजयावक्रतुः ब्राजयावक्रः
 ब्राजयावक्रथं ब्राजयावक्रथुः ब्राजयावक्रक
 ब्राजयावक्रकार-वक्रर ब्राजयावक्रवक्रब्राजयावक्रम्
 आ० ब्राज्यान् ब्राज्यास्ताम् ब्राज्यासुः
 ब्राज्याः ब्राज्यास्तम् ब्राज्यास्त
 ब्राज्यासम् ब्राज्यास्व ब्राज्यास्म
 ३५० ब्राजयिता ब्राजयितारौ ब्राजयितारः
 ब्राजयितासि ब्राजयितास्वः ब्राजयितास्व
 ब्राजयितास्मि ब्राजयितास्वः ब्राजयितास्मः
 ३५० ब्राजयिष्यति ब्राजयिष्यतः ब्राजयिष्यन्ति
 ब्राजयिष्यसि ब्राजयिष्यथः ब्राजयिष्यथ
 ब्राजयिष्यामि ब्राजयिष्यावः ब्राजयिष्याम
 अत्राजयिष्यत् अत्राजयिष्यताम् अत्राजयिष्यन्
 अत्राजयिष्यः अत्राजयिष्यतम् अत्राजयिष्यत
 अत्राजयिष्यम् अत्राजयिष्याव अत्राजयिष्याम

व० ब्राजयते ब्राजयेते ब्राजयन्ते
 ब्राजयसे ब्राजयेथे ब्राजयध्वे
 ब्राजये ब्राजयावहे ब्राजयामहे
 स० ब्राजयेत ब्राजयेताताम् ब्राजयेरन्
 ब्राजयेथाः ब्राजयेथाताम् ब्राजयेध्वम्
 ब्राजयेथ ब्राजयेवहि ब्राजयेमहि
 ५० ब्राजयताम् ब्राजयेताम् ब्राजयन्ताम्
 ब्राजयस्व ब्राजयेथाम् ब्राजयध्वम्
 ब्राजये ब्राजयावहे ब्राजयामहे
 ३५० अवब्राजयत अवब्राजयेताम् अवब्राजयन्त
 अवब्राजयथाः अवब्राजयेथाम् अवब्राजयध्वम्
 अवब्राजये अवब्राजावहि अवब्राजयामहि
 अ० अवब्राजयत अवब्राजयेताम् अवब्राजयन्त
 अवब्राजयथाः अवब्राजयेथाम् अवब्राजयध्वम्
 अवब्राजये अवब्राजावहि अवब्राजयामहि
 ५० ब्राजयावक्रके ब्राजयावक्रकते ब्राजयावक्रकिरे

ब्राजयावक्रके ब्राजयावक्रकते ब्राजयावक्रकध्वे
 ब्राजयावक्रके ब्राजयावक्रकध्वे ब्राजयावक्रकध्वे
 आ ब्राजयिषीष्ट ब्राजयिषीयास्ताम् ब्राजयिषीरन्
 ब्राजयिषीष्टाः ब्राजयिषीयास्ताम् ब्राजयिषीध्वम्
 ध्वम्
 ब्राजयिषीय ब्राजयिषीवहि ब्राजयिषीमहि
 ३५० ब्राजयिता ब्राजयितारौ ब्राजयितारः
 ब्राजयितासे ब्राजयितासथे ब्राजयिताध्वे
 ब्राजयिताहे ब्राजयितास्वहे ब्राजयितास्महे
 ३५० ब्राजयिष्यते ब्राजयिष्येते ब्राजयिष्यन्ते
 ब्राजयिष्यसे ब्राजयिष्येथे ब्राजयिष्यध्वे
 ब्राजयिष्ये ब्राजयिष्यावहे ब्राजयिष्यामहे
 अत्राजयिष्यत् अत्राजयिष्यताम् अत्राजयिष्यन्
 अत्राजयिष्यः अत्राजयिष्यतम् अत्राजयिष्यत
 अत्राजयिष्यम् अत्राजयिष्यावहि अत्राजयिष्यामहि

॥ धृत ॥

व० वर्त्तयति वर्त्तयतः वर्त्तयन्ति
 वर्त्तयसि वर्त्तयथः वर्त्तयथ
 वर्त्तयामि वर्त्तयावः वर्त्तयामः
 स० वर्त्तयेत् वर्त्तयेताम् वर्त्तयेयुः
 वर्त्तये वर्त्तयेतम् वर्त्तयेत
 वर्त्तयेयम् वर्त्तयेव वर्त्तयेम
 ५० वर्त्तयतु वर्त्तयतात् वर्त्तयताम् वर्त्तयन्तु
 वर्त्तय वर्त्तयतात् वर्त्तयतम् वर्त्तयत
 वर्त्तयानि वर्त्तयाव वर्त्तयाम
 ३५० अवर्त्तयत् अवर्त्तयताम् अवर्त्तयन्
 अवर्त्तयः अवर्त्तयतम् अवर्त्तयत
 अवर्त्तयम् अवर्त्तयाव अवर्त्तयाम
 अवर्त्तयत अवर्त्तयताम् अवर्त्तयन्
 अवर्त्तयः अवर्त्तयतम् अवर्त्तयत
 अवर्त्तयम् अवर्त्तयाव अवर्त्तयाम
 अ० अधीवृत्तत अधीवृत्तताम् अधीवृत्तन्
 अधीवृत्तत अधीवृत्ततम् अधीवृत्तत
 अधीवृत्तम् अधीवृत्ताव अधीवृत्ताम

प० वर्त्तयाश्चकार वर्त्तयाश्चक्रुः वर्त्तयाश्चक्रुः
वर्त्तयाश्चक्रुः वर्त्तयाश्चक्रुः वर्त्तयाश्चक्रुः
वर्त्तयाश्चकार, चकर वर्त्तयाश्चक्रुः वर्त्तयाश्चक्रुः

आ० वर्त्तयति वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यति
वर्त्तयति वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यति
वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यति
वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यति

वर्त्तयिता वर्त्तयितारौ वर्त्तयितारः
वर्त्तयितासि वर्त्तयितास्य वर्त्तयितास्य
वर्त्तयितास्मि वर्त्तयितास्व वर्त्तयितास्मः

अ० वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यतः वर्त्तयिष्यन्ति
वर्त्तयिष्यति वर्त्तयिष्यथः वर्त्तयिष्यथ
वर्त्तयिष्यामि वर्त्तयिष्यावः वर्त्तयिष्याम

कि० अवर्त्तयिष्यत अवर्त्तयिष्यताम् अवर्त्तयिष्यन्
अवर्त्तयिष्यः अवर्त्तयिष्यतम् अवर्त्तयिष्यत
अवर्त्तयिष्यम् अवर्त्तयिष्याव अवर्त्तयिष्याम

व० वर्त्तयते वर्त्तयेते वर्त्तयन्ते
वर्त्तयते वर्त्तयेथे वर्त्तयध्वे
वर्त्तये वर्त्तयावहे वर्त्तयामहे
स० वर्त्तयेत वर्त्तयेयाताम् वर्त्तयेरन्
वर्त्तयेथाः वर्त्तयेयाथाम् वर्त्तयेध्वम्
वर्त्तयेथ वर्त्तयेवहि वर्त्तयेमहि

प० वर्त्तयताम् वर्त्तयेताम् वर्त्तयन्ताम्
वर्त्तयस्व वर्त्तयेथाम् वर्त्तयध्वम्
वर्त्तये वर्त्तयावहि वर्त्तयामहि

इ० अवर्त्तयत अवर्त्तयेताम् अवर्त्तयन्त
अवर्त्तयथाः अवर्त्तयेथाम् अवर्त्तयध्वम्
अवर्त्तये अवर्त्तयावहि अवर्त्तयामहि

अ० अवीवृतत अवीवृतेताम् अवीवृतन्त
अवीवृतथाः अवीवृतेथाम् अवीवृतध्वम्
अवीवृते अवीवृतावहि अवीवृतामहि
(अववर्त्तत अववर्त्तेताम्-इत्यादि)

प० वर्त्तयाश्चक्रे वर्त्तयाश्चक्राते वर्त्तयाश्चक्रिरे
वर्त्तयाश्चक्रुः वर्त्तयाश्चक्राथे वर्त्तयाश्चक्रुध्वे
वर्त्तयाश्चक्रे वर्त्तयाश्चक्रावहे वर्त्तयाश्चक्रावहे

आ० वर्त्तयिषीष्ट वर्त्तयिषीयास्ताम् वर्त्तयिषीरन्
वर्त्तयिषीष्टा वर्त्तयिषीयास्थाम् वर्त्तयिषीध्वम्
वर्त्तयिषीष्टा वर्त्तयिषीयास्थाम् वर्त्तयिषीध्वम्

वर्त्तयिषीय वर्त्तयिषीवहि वर्त्तयिषीमहि
वर्त्तयिता वर्त्तयितारौ वर्त्तयितारः
वर्त्तयितासे वर्त्तयितासाथे वर्त्तयिताध्वे
वर्त्तयिताहे वर्त्तयितास्वहे वर्त्तयितास्महे

अ० वर्त्तयिष्यते वर्त्तयिष्येते वर्त्तयिष्यन्ते
वर्त्तयिष्यते वर्त्तयिष्येथे वर्त्तयिष्यध्वे
वर्त्तयिष्ये वर्त्तयिष्यावहि वर्त्तयिष्यामहि

कि० अवर्त्तयिष्यत अवर्त्तयिष्येताम् अवर्त्तयिष्यन्त
अवर्त्तयिष्यथाः अवर्त्तयिष्येथाम् अवर्त्तयिष्यध्वम्
अवर्त्तयिष्ये अवर्त्तयिष्यावहि अवर्त्तयिष्यामहि

मृजौ-मार्जयति मार्जयते अमीमृजत
अमीमृजत । अममार्जत् । अममार्जत

॥ प्रां ॥

व० प्रापयति प्रापयतः प्रापयन्ति
प्रापयति प्रापयथः प्रापयथ
प्रापयामि प्रापयावः प्रापयामः

स० प्रापयेत् प्रापयेताम् प्रापयेयुः
प्रापयेः प्रापयेतम् प्रापयेत
प्रापयेयम् प्रापयेव प्रापयेम

प० प्रापयतु प्रापयतात् प्रापयताम् प्रापयन्तु
प्रापय , प्रापयतम् प्रापयत

प्रापयाणि प्रापयाव प्रापयाम
अप्रापयत अप्रापयताम् अप्रापयन्
अप्रापय अप्रापयतम् अप्रापयत

अप्रापयम् अप्रापयाव अप्रापयाम
अ० अजिघ्रपत् अजिघ्रपताम् अजिघ्रपन्

अजिघ्रपः अजिघ्रपतम् अजिघ्रपत
अजिघ्रपम् अजिघ्रपाव अजिघ्रपाम
अजिघ्रपत् अजिघ्रपताम् अजिघ्रपन्
अजिघ्रपः अजिघ्रपतम् अजिघ्रपत
अजिघ्रपम् अजिघ्रपाव अजिघ्रपाम

प० प्रापयावकार प्रापयावक्रतुः प्रापयावकुः
प्रापयावकर्थ प्रापयावक्रथुः प्रापयावक
प्रापयावकार-वकर प्रापयावकृव प्रापयावकृम

प्रापयावभुव । प्रापयाभास

आ० प्राप्यात् प्राप्यास्ताम् प्राप्यासुः
प्राप्याः प्राप्यास्तम् प्राप्यास्त
प्राप्यास्तम् प्राप्यास्व प्राप्यास्म
प्र० प्रापयिता प्रापयितारौ प्रापयितारः
प्रापयितासि प्रापयितास्यः प्रापयितास्य
प्रापयितास्मि प्रापयितास्वः प्रापयितास्मः

भ० प्रापयिष्यति प्रापयिष्यतः प्रापयिष्यन्ति
प्रापयिष्यसि प्रापयिष्यथः प्रापयिष्यथ
प्रापयिष्यामि प्रापयिष्यावः प्रापयिष्यामः
क्रि० अत्रापयिष्यत अत्रापयिष्यताम् अत्रापयिष्यन्त
अत्रापयिष्यथः अत्रापयिष्यताम् अत्रापयिष्यत
अत्रापयिष्यथ अत्रापयिष्यथ अत्रापयिष्याम

ब० प्रापयते प्रापयेते प्रापयन्ते
प्रापयसे प्रापयेथे प्रापयध्वे
प्रापये प्रापयावहे प्रापयामहे
स० प्रापयेत प्रापयेताम् प्रापयेरन्
प्रापयेथाः प्रापयेथाम् प्रापयेध्वम्
प्रापयेथ प्रापयेध्वहि प्रापयेमहि
प० प्रापयताम् प्रापयेताम् प्रापयन्ताम्
प्रापयस्व प्रापयेथाम् प्रापयध्वम्
प्रापये प्रापयावहे प्रापयामहे

ह० अत्रापयत अत्रापयेताम् अत्रापयन्त
अत्रापयथाः अत्रापयेथाम् अत्रापयध्वम्
अत्रापये अत्रापयावहि अत्रापयामहि
अ० अजिघ्रयत अजिघ्रयेताम् अजिघ्रयन्त
अजिघ्रयथाः अजिघ्रयेथाम् अजिघ्रयध्वम्
अजिघ्रये अजिघ्रयावहि अजिघ्रयामहि
अजिघ्रयत अजिघ्रयेताम् अजिघ्रयन्त
अजिघ्रयथाः अजिघ्रयेथाम् अजिघ्रयध्वम्
अजिघ्रये अजिघ्रयावहि अजिघ्रयामहि
प० प्रापयावक्रे प्रापयावक्रते प्रापयावक्रिरे

प्रापयावक्रुषे प्रापयावक्राथे प्रापयावक्रुध्वे
प्रापयावक्रे प्रापयावक्रुवहे प्रापयावक्रुमहे
प्रापयावभुव । प्रापयामास ।

आ० प्रापयिषीष्ट प्रापयिषीयास्ताम् प्रापयिषीरन्
प्रापयिषीष्ठाः प्रापयिषीयास्ताम् प्रापयिषीह्वम्
प्रापयिषीह्वम्

प्रापयिषीय प्रापयिषीवहि प्रापयिषीमहि
प्र० प्रापयिता प्रापयितारौ प्रापयितारः
प्रापयितासे प्रापयितासाथे प्रापयिताध्वे
प्रापयिताहे प्रापयितास्वहे प्रापयितास्महे

भ० प्रापयिष्यते प्रापयिष्येते प्रापयिष्यन्ते
प्रापयिष्यसे प्रापयिष्येथे प्रापयिष्यध्वे
प्रापयिष्ये प्रापयिष्यावहे प्रापयिष्यामहे
क्रि० अत्रापयिष्यत अत्रापयिष्येताम् अत्रापयिष्यन्त
अत्रापयिष्यथाः अत्रापयिष्येथाम् अत्रापयिष्यध्वम्
अत्रापयिष्ये अत्रापयिष्यावहि अत्रापयिष्यामहि

॥ ह्रां ॥

ब० स्थापयति स्थापयतः स्थापयन्ति
स्थापयसि स्थापयथः स्थापयथ
स्थापयामि स्थापयावः स्थापयामः
स० स्थापयेत् स्थापयेताम् स्थापयेयुः
स्थापयेः स्थापयेतम् स्थापयेत
स्थापयेयम् स्थापयेथ स्थापयेम

प० स्थापयतु स्थापयतात स्थापयताम् स्थापयन्तु
स्थापय स्थापयतम् स्थापयत
स्थापयानि स्थापयाव स्थापयाम

ह० अस्थापयत अस्थापयताम् अस्थापयन्
अस्थापयः अस्थापयतम् अस्थापयत
अस्थापयम् अस्थापयाव अस्थापयाम
अ० अतिष्ठिपत अतिष्ठिपताम् अतिष्ठिपन्
अतिष्ठिपः अतिष्ठिपतम् अतिष्ठिपत
अतिष्ठिपम् अतिष्ठिपाव अतिष्ठिपाम
प० स्थापयावकार स्थापयावक्रतुः स्थापयावकुः
स्थापयावकर्थ स्थापयावक्रथुः स्थापयावक

स्थापयावकार-चकर स्थापयावकृवस्थापयावकृम
स्थापयाम्बभूव । स्थापयामास

आ० स्थाप्यात् स्थाप्यास्ताम् स्थाप्यासुः

स्थाप्याः स्थाप्यास्तम् स्थाप्यास्त

स्थाप्यासम् स्थाप्यास्व स्थाप्यास्म

प्रव० स्थापयिता स्थापयितारौ स्थापयितारः

स्थापयितासि स्थापयितास्यः स्थापयितास्य

स्थापयितास्मि स्थापयितास्वः स्थापयितास्मः

भ० स्थापयिष्यति स्थापयिष्यतः स्थापयिष्यन्ति

स्थापयिष्यसि स्थापयिष्यथः स्थापयिष्यथ

स्थापयिष्यामि स्थापयिष्यावः स्थापयिष्यामः

अस्थापयिष्यत अस्थापयिष्यताम् अस्थापयिष्यन्

अस्थापयिष्यः अस्थापयिष्यतम् अस्थापयिष्यत

अस्थापयिष्यम् अस्थापयिष्याव अस्थापयिष्याम

ख० स्थापयेत् स्थापयेत स्थापयन्ते

स्थापयसे स्थापयेथे स्थापयध्वे

स्थापये स्थापावहे स्थापयामहे

ख० स्थापयेत् स्थापयेताम् स्थापयेरन्

स्थापयेथाः स्थापयेथायाम् स्थापयेध्वम्

स्थापयेथ स्थापयेवहि स्थापयेमहि

प० स्थापयताम् स्थापयेताम् स्थापयन्ताम्

स्थापयस्व स्थापयेथाम् स्थापयध्वम्

स्थापयै स्थापयावहे स्थापयामहे

झ० अस्थापयत अस्थापयेताम् अस्थापयन्त

अस्थापयथाः अस्थापयेथाम् अस्थापयध्वम्

अस्थापये अस्थापयावहि अस्थापयामहि

अ० अतिष्ठिपत अतिष्ठिपेताम् अतिष्ठिपन्त

अतिष्ठिपथाः अतिष्ठिपेथाम् अतिष्ठिपध्वम्

अतिष्ठिपे अतिष्ठिपावहि अतिष्ठिपामहि

प० स्थापयावक्रे स्थापयावक्राते स्थापयावक्रिरे

स्थापयावकृवे स्थापयावक्राथे स्थापयावकृद्वे

स्थापयावक्रे स्थापयावकृन्हे स्थापयावकृमहे

स्थापयाम्बभूव । स्थापयामास

स्थापयिषीष्ट स्थापयिषीयास्ताम् स्थापयिषीरन्

स्थापयिषीष्टाः स्थाम् स्थापयिषीद्वभम् ध्वम्

स्थापयिषीय स्थापयिषीवहि स्थापयिषीमहि

प्रव० स्थापयिता स्थापयितारौ स्थापयितारः

स्थापयितासे स्थापयितासाथे स्थापयिताध्वे

स्थापयिताहे स्थापयितास्वहे स्थापयितास्महे

म० स्थापयिष्यते स्थापयिष्येते स्थापयिष्यन्ते

स्थापयिष्यसे स्थापयिष्येथे स्थापयिष्यध्वे

स्थापयिष्ये स्थापयिष्यावहे स्थापयिष्यामहे

अस्थापयिष्यत-यिष्येताम् अस्थापयिष्यन्त

अस्थापयिष्यथाः-यिष्येथाम् अस्थापयिष्यध्वम्

अस्थापयिष्ये-यिष्यावहि अस्थापयिष्यामहि

॥ दुष् ॥

व० दूषयति दूषयतः दूषयन्ति

दूषयसि दूषयथः दूषयथ

दूषयामि दूषयावः दूषयामः

ख० दूषयेत् दूषयेताम् दूषयेयुः

दूषयेः दूषयेतम् दूषयेत

दूषयेयम् दूषयेव दूषयेम

प० दूषयन्तु दूषयताम् दूषयताम् दूषयन्तु

दूषय , दूषयतम् दूषयत

दूषयाणि दूषयाव दूषयाम

झ० अदूषयत अदूषयताम् अदूषयन्

अदूषयः अदूषयतम् अदूषयत

अदूषयम् अदूषयाव अदूषयाम

अ० अवदूषत् अवदूषताम् अवदूषन्

अवदूषवः अवदूषतम् अवदूषत

अवदूषम् अवदूषाव अवदूषाम

केचित्तु-अदूषदित्यादि ॥

प० दूषयावकार दूषयावक्रतुः दूषयावक्रः

दूषयावक्रथ दूषयावक्रथुः दूषयावक्र

दूषयावकार-चकर दूषयावकृव दूषयावकृम

आ० दूष्यात् दूष्यास्ताम् दूष्यासुः

दूष्याः दूष्यास्तम् दूष्यास्त

दूष्यासम् दूष्यास्व दूष्यास्म

प्रव० दूषयिता दूषयितारौ दूषयितारः

दूषयितासि दूषयितास्थः दूषयितास्थ
 दूषयितास्मि दूषयिताम्ब दूषयितास्मः
 भ० दूषयिष्यति दूषयिष्यतः दूषयिष्यन्ति
 दूषयिष्यसि दूषयिष्यथः दूषयिष्यथ
 दूषयिष्यामि दूषयिष्याथः दूषयिष्यामः
 कि० अदूषयिष्यत अदूषयिष्यताम् अदूषयिष्यन्
 अदूषयिष्यः अदूषयिष्यतम् अदूषयिष्यत
 अदूषयिष्यम् अदूषयिष्याथ अदूषयिष्याम
 च० दूषयते दूषयेते दूषयन्ते
 दूषयसे दूषयेथे दूषयध्वे
 स० दूषयेत दूषयेताताम् दूषयेरन्
 दूषयेथाः दूषयेथाथाम् दूषयेध्वम्
 दूषयेथ दूषयेथहि दूषयेमहि
 प० दूषयताम् दूषयेताम् दूषयन्ताम्
 दूषयस्व दूषयेयाथाम् दूषयध्वम्
 दूषयै दूषयावहे दूषयामहे
 झ० अदूषयत अदूषयेताम् अदूषयन्त
 अदूषयथाः अदूषयेथाम् अदूषयध्वम्
 अदूषये अदूषयावहि अदूषयामहि
 अ० अवदूषयत अवदूषेताम् अवदूषयन्त
 अवदूषयथाः अवदूषेथाम् अवदूषयध्वम्
 अवदूषे अवदूषावहि अवदूषयामहि
 केचित्तु अवदूषतेत्यादि ।
 प० दूषयाश्चक्रे दूषयाश्चक्रते दूषयाश्चक्रिरे
 दूषयाश्चक्रे दूषयाश्चक्रथे दूषयाश्चक्रध्वे
 दूषयाश्चक्रे दूषयाश्चक्रवहे दूषयाश्चक्रमहे
 आ० दूषयिषीष्ट दूषयिषीयास्ताम् दूषयिषीरन्
 दूषयिषीष्ठाः दूषयिषीयास्थम् दूषयिषीध्वम्
 दूषयिषीमहि
 दूषयिषीष्ट दूषयिषीध्वहि दूषयिषीमहि
 प्र० दूषयिता दूषयितारौ दूषयितारः
 दूषयितासे दूषयितासाथे दूषयिताध्वे

दूषयिताहे दूषयितास्वहे दूषयितास्महे
 म० दूषयिष्यते दूषयिष्येते दूषयिष्यन्ते
 दूषयिष्यसे दूषयिष्येथे दूषयिष्यध्वे
 दूषयिष्ये दूषयिष्यावहे दूषयिष्यामहे
 कि० अदूषयिष्यत अदूषयिष्यताम् अदूषयिष्यन्त
 अदूषयिष्यथाः अदूषयिष्येथाम् अदूषयिष्यध्वम्
 अदूषयिष्ये अदूषयिष्यावहि अदूषयिष्यामहि
 च० दोषयति दोषयतः दोषयन्ति
 दोषयसि दोषयथः दोषयध्वम्
 दोषयामि दोषयावः दोषयामः
 स० दोषयेत दोषयेताम् दोषयेरन्
 दोषयेथः दोषयेथम् दोषयेत
 दोषयेथम् दोषयेव दोषयेम
 प० दोषयतु दोषयेतात् दोषयन्ताम् दोषयन्तु
 दोषय , दोषयतम् दोषयत
 दोषयाणि दोषयाव दोषयाम
 झ० अदोषयत अदोषयेताम् अदोषयन्
 अदोषयः अदोषयतम् अदोषयत
 अदोषयम् अदोषयाव अदोषयाम
 अ० अदूषयत अदूषयेताम् अदूषयन्त
 अदूषयः अदूषयताम् अदूषयत
 अदूषयम् अदूषयाव अवदूषयाम
 प० दोषयाश्चकार दोषयाश्चक्रतुः दोषयाश्चक्रुः
 दोषयाश्चक्रे दोषयाश्चक्रथुः दोषयाश्चक्रध्वम्
 दोषयाश्चकार-चक्रदोषयाश्चक्रुव दोषयाश्चक्रुम
 आ० दोष्यात् दोष्यास्ताम् दोष्यास्तुः
 दोष्याः दोष्यास्तम् दोष्यास्त
 दोष्यासम् दोष्यास्व दोष्यास्म
 प्र० दोषयिता दोषयितारौ दोषयितारः
 दोषयितासि दोषयितास्थः दोषयितास्थ
 दोषयितास्मि दोषयितास्वः दोषयितास्मः
 भ० दोषयिष्यति दोषयिष्यतः दोषयिष्यन्ति
 दोषयिष्यसि दोषयिष्यथः दोषयिष्यथ
 दोषयिष्यामि दोषयिष्याथः दोषयिष्यामः
 कि० अदोषयिष्यत अदोषयिष्यताम् अदोषयिष्यन्

अदोषयिष्यः अदोषयिष्यतम् अदोषयिष्यत
अदोषयिष्यम् अदोषयिष्याव अदोषयिष्याम

व० दोषयते अदोषयेते अदोषयन्ते
दोषयसे दोषयेते दोषयध्वे
दोषये दोषयावहे दोषयामहे

स० दोषयेत दोषयेताम् दोषयेरन्
दोषयेथाः दोषयेथाम् दोषयेध्वम्
दोषयेथ दोषयेवहि दोषयेमहि

प० दोषयताम् दोषयेताम् दोषयन्ताम्
दोषयस्व दोषयेथाम् दोषयध्वम्
दोषये दोषयावहे दोषयामहे

झ० अदोषयत अदोषयेताम् अदोषयन्त
अदोषयः अदोषयेथाम् अदोषयध्वम्
अदोषये अदोषयावहि अदोषयामहि

अ० अदुषुषत अदुषुषताम् अदुषुषन्त
अदुषुषथाः अदुषुषथाम् अदुषुषध्वम्
अदुषुषे अदुषुषावहि अदुषुषामहि

प० दोषयाञ्चक्रे दोषयाञ्चक्रेत दोषयाञ्चक्रेरि
दोषयाञ्चक्रे दोषयाञ्चक्रेथे दोषयाञ्चक्रेध्वे
दोषयाञ्चक्रे दोषयाञ्चक्रेवहे दोषयाञ्चक्रेमहे
दोषयिषीष्ट दोषयिषीष्टास्तम् दोषयिषीष्टन्
दोषयिषीष्टाः दोषयिषीष्टास्थाम् दोषयिषीष्ट्वम्

इषम

दोषयिषीथ दोषयिषीवहि दोषयिषीमहि
प्र० दोषयिता दोषयितासौ दोषयितारः
दोषयितासे दोषयितासाथे दोषयिताध्वे
दोषयिताहे दोषयितावहे दोषयितामहे

भ० दोषयिष्यते दोषयिष्येते दोषयिष्यन्ते
दोषयिष्यसे दोषयिष्येथे दोषयिष्यध्वे
दोषयिष्ये दोषयिष्यावहे दोषयिष्यामहे

कि० अदोषयिष्यत अदोषयिष्येताम् अदोषयिष्यन्त
अदोषयिष्यथाः अदोषयिष्येथाम् अदोषयिष्यध्वम्
अदोषयिष्ये अदोषयिष्यावहि अदोषयिष्यामहि

ग्रहौ—निगृहयति । निगृहयते । न्युज्जुगृह्यत

न्युज्जुगृह्यत । कैचित् न्युज्जुगृह्यदित्यादि

(प्रिव—)

व० प्रवाययति प्रवाययतः प्रवाययन्ति
प्रवाययसि प्रवाययथः प्रवाययथ
प्रवाययामि प्रवाययावः प्रवाययामः

स० प्रवाययेत् प्रवाययेताम् प्रवाययेयुः
प्रवाययेः प्रवाययेतम् प्रवाययेत
प्रवाययेयम् प्रवाययेव प्रवायेम

प० प्रवाययतु प्रवाययताम् प्रवाययन्तु
प्रवायय प्रवाययतम् प्रवाययत

प्रवाययानि प्रवाययाव प्रवाययाम

झ० अप्रवाययत् अप्रवाययताम् अप्रवाययन्
अप्रवाययः अप्रवाययतम् अप्रवाययत
अप्रवाययम् अप्रवाययाव अप्रवाययाम

अ० अशूशयत अशूशयताम् अशूशयन्
अशूशयः अशूशयतम् अशूशयत
अशूशयम् अशूशयाव अशूशयाम
अशिप्रवयत् अशिप्रवयताम् अशिप्रवयन्
अशिप्रवयः अशिप्रवयतम् अशिप्रवयत
अशिप्रवयम् अशिप्रवयाव अशिप्रवयाम

प० प्रवाययाञ्चकार प्रवाययाञ्चक्रेतः प्रवाययाञ्चकुः
प्रवाययाञ्चकथं प्रवाययाञ्चकथुः प्रवाययाञ्चक
प्रवाययाञ्चकारं-कर प्रवाययाञ्चकृव प्रवाययाञ्चकृम

प्रवाययाञ्चभूष । प्रवाययामास

आ० प्रवाय्यात् प्रवाय्यास्ताम् प्रवाय्यास्तुः

प्रवाय्याः प्रवाय्यारतम् प्रवाय्यास्त

प्रवाय्यासम् प्रवाय्यास्व प्रवाय्यासम्

भ० प्रवाययिष्यति प्रवाययिष्यतः प्रवाययिष्यन्ति

प्रवाययिष्यसि प्रवाययिष्यथः प्रवाययिष्यथ

प्रवाययिष्यामि प्रवाययिष्यावः प्रवाययिष्यामः

कि० अप्रवाययिष्यत् अप्रवाययिष्यताम् अप्रवाययिष्यन्त

अप्रवाययिष्यः अप्रवाययिष्यतम् अप्रवाययिष्यत

अप्रवाययिष्यम् अप्रवाययिष्याव अप्रवाययिष्याम

व० प्रवाययते प्रवाययेते प्रवाययन्ते

प्रवाययसे प्रवाययेथे प्रवाययध्वे

स० अर्पयेत् अर्पयेयाताम् अर्पयेरन्
 अर्पयेथाः अर्पयेयाथाम् अर्पयेध्वम्
 अर्पयेथ अर्पयेध्वहि अर्पयेमहि
 प० अर्पयताम् अर्पयेताम् अर्पयन्ताम्
 अर्पयस्व अर्पयेथाम् अर्पयध्वम्
 अर्पये अर्पयाध्वहि अर्पयामहि
 झ० आपयत आपयेताम् आपयन्त
 आपयथाः आपयेथाम् आपयध्वम्
 आपये आपयाध्वहि आपयामहि
 ञ० आपिपत आपिपेताम् आपिपन्त
 आपिपथाः आपिपेथाम् आपिपध्वम्
 आपिपे आपिपाध्वहि आपिपामहि
 ण० अर्पयाध्वके अर्पयाध्वकस्ते अर्पयाध्वकिते
 अर्पयाध्वकृषे अर्पयाध्वकृषे अर्पयाध्वकृद्दे
 अर्पयाध्वके अर्पयाध्वकृषहे अर्पयाध्वकृमहे
 आ० अर्पयिषीष्ट अर्पयिषीयास्ताम् अर्पयिषीरन्
 अर्पयिषीष्टाः अर्पयिषीयास्थाम् अर्पयिषीध्वम्
 अर्पयिषीध्वम्
 अर्पयिषीम अर्पयिषीमहि अर्पयिषीमहि
 ऋ० अर्पयिता अर्पयितारी अर्पयितारः
 अर्पयितासे अर्पयितासाथे अर्पयिताध्वे
 अर्पयिताहे अर्पयितास्वहे अर्पयितास्महे
 म० अर्पयिष्यते अर्पयिष्येते अर्पयिष्यन्ते
 अर्पयिष्यसे अर्पयिष्येथे अर्पयिष्यध्वे
 अर्पयिष्ये अर्पयिष्याध्वहे अर्पयिष्यामहे
 कि० आपयिष्यत आपयिष्येताम् आपयिष्यन्त
 आपयिष्यथाः आपयिष्येथाम् आपयिष्यध्वम्
 आपयिष्ये आपयिष्याध्वहि आपयिष्यामहि
 री-रेपयति । रेपयते । अरीरिपत् ।
 अरीरिपत ।
 ऋली-ऋलेपयति । ऋलेपयते । अचिच्छिपत् ।
 अचिच्छिपत ।
 ह्री-हेपयति । हेपयते । अजिह्विपत् ।
 अजिह्विपत ।

कन्वी,

ष० कनोपयति कनोपयतः कनोपयन्ति
 कनोपयसि कनोपयथः कनोपयथ
 कनोपयामि कनोपयाध्वः कनोपयामः
 स० कनोपयेत् कनोपयेताम् कनोपयेयुः
 कनोपयेः कनोपयेतम् कनोपयेत
 कनोपयेयम् कनोपयेयव कनोपयेम
 प० कनोपयतु कनोपयतात् कनोपयताम् कनोपयन्तु
 कनोपय कनोपयतात् कनोपयतम् कनोपयत
 कनोपयानि कनोपयाध्व कनोपयाम
 झ० अकनोपयत् अकनोपयताम् अकनोपयन्
 अकनोपयः अकनोपयसम् अकनोपयत
 अकनोपयम् अकनोपयाध्व अकनोपयाम
 अ० अचुकनुपत् अचुकनुपताम् अचुकनुपन्
 अचुकनुपः अचुकनुपतम् अचुकनुपत
 अचुकनुपम् अचुकनुपाध्व अचुकनुपाम
 कनोपयाञ्चकार कनोपयाञ्चकतुः कनोपयाञ्चकुः
 कनोपयाञ्चक्य कनोपयाञ्चकथुः कनोपयाञ्चक
 कनोपयाञ्चकार, चकर कनोपयाञ्चकृष-याञ्चकृष
 कनोपयाञ्चमूष । कनोपयामास ।
 आ० कनोप्यात् कनोप्यास्तम् कनोप्यास्तु
 कनोप्याः कनोप्यास्तम् कनोप्यास्त
 कनोप्यासम् कनोप्यास्व कनोप्यास्म
 ऋ० कनोपयिता कनोपयितारी कनोपयितारः
 कनोपयितासि कनोपयितास्थः कनोपयितास्थ
 कनोपयितास्मि कनोपयितास्वः कनोपयितास्म
 म० कनोपयिष्यति कनोपयिष्यतः कनोपयिष्यन्ति
 कनोपयिष्यसि कनोपयिष्यथः कनोपयिष्यथ
 कनोपयिष्यामि कनोपयिष्याध्वः कनोपयिष्यामः
 अकनोपयिष्यत् अकनोपयिष्यताम् अकनोपयिष्यम्
 अकनोपयिष्यः अकनोपयिष्यतम् अकनोपयिष्यत
 अकनोपयिष्यम् अकनोपयिष्याध्व अकनोपयिष्याम
 ष० कनोपयते कनोपयेत कनोपयन्ते
 कनोपयसे कनोपयेथे कनोपयध्वे
 कनोपये कनोपयाध्वहे कनोपयामहे

स० कनोपयेत् कनोपयेताम् कनोपयेरन्
कनोपयेथाः कनोपयेथासु कनोपयेध्वम्
कनोपयेय कनोपयेवहि कनोपयेमहि

प० कनोपयताम् कनोपयेताम् कनोपयन्ताम्
कनोपयस्व कनोपयेथाम् कनोपयध्वम्
कनोपयै कनोपयावहै कनोपयामहै

झ० अकनोपयत अकनोपयेताम् अकनोपयन्त
अकनोपयथाः अकनोपयेथाम् अकनोपयध्वम्
अकनोपये अकनोपयावहि अकनोपयामहि

ञ० अचुकनुपत अचुकनुपेताम् अचुकनुपन्त
अचुकनुपथाः अचुकनुपेथाम् अचुकनुपध्वम्
अचुकनुपे अचुकनुपावहि अचुकनुपामहि

कनोपयाञ्चक्रे कनोपयाञ्चक्रे कनोपयाञ्चक्रिन्
कनोपयाञ्चक्रे कनोपयाञ्चक्रे कनोपयाञ्चक्रे
कनोपयाञ्चक्रे कनोपयाञ्चक्रे कनोपयाञ्चक्रे

कनोपयाञ्चक्रे । कनोपयामास ।

कनोपयिषीष्ट कनोपयिषीयास्ताम् कनोपयिषीरन्
कनोपयिषीष्टाः कनोपयिषीयास्ताम् कनोपयिषीरन्
ध्वम्

कनोपयिषीय कनोपयिषीवहि कनोपयिषीमहि
कनोपयिता कनोपयितारौ कनोपयितारः

कनोपयितासे कनोपयितासाये कनोपयितासे
कनोपयिताहे कनोपयितास्वहे कनोपयितास्महे

अ० कनोपयिष्यते कनोपयिष्येते कनोपयिष्यन्ते
कनोपयिष्यसे कनोपयिष्येथे कनोपयिष्यसे
कनोपयिष्ये कनोपयिष्यावहे कनोपयिष्यामहे

कि० अकनोपयिष्यत अकनोपयिष्येताम्-यिष्यन्त
अकनोपयिष्यथाः अकनोपयिष्येथाम्-यिष्यन्त
अकनोपयिष्ये अकनोपयिष्यावहि-यिष्यामहि

की

व० कपयति कपयतः कपयन्ति

कपयस्ति कपयथः कपयथ

कपयामि कपयावः कपयामः

स० कपयेत् कपयेताम् कपयेयुः

कपये कपयेताम् कपयेत
कपयेयम् कपयेव कपयेम

प० कपयन्तु कपयतात् कपयताम् कपयन्तु
कपय कपयतात् कपयतम् कपयन्त
कपयाणि कपयाव कपयाम

झ० अकपयत् अकपयताम् अकपयन्
अकपयः अकपयतम् अकपयत
अकपयम् अकपयाव अकपयाम

ञ० अचिक्रत् अचिक्रताम् अचिक्रन्
अचिक्रः अचिक्रतम् अचिक्रत
अचिक्रम् अचिक्राव अचिक्राम

प० कपयाञ्चकार कपयाञ्चक्रे कपयाञ्चकुः
कपयाञ्चक्रे कपयाञ्चक्रे कपयाञ्चक्रे
कपयाञ्चकार, चकर कपयाञ्चक्रे कपयाञ्चक्रे

कपयाञ्चक्रे । कपयामास ।

आ० कप्यात् कप्यास्ताम् कप्यास्तु
कप्याः कप्यास्तम् कप्यास्त
कप्यासम् कप्यास्व कप्यास्म

झ० कपयिता कपयितारौ कपयितारः
कपयितासे कपयितासाये कपयितासे
कपयिताहे कपयितास्वहे कपयितास्महे

ञ० कपयिष्यति कपयिष्यतः कपयिष्यन्ति
कपयिष्यसि कपयिष्यथः कपयिष्यथ
कपयिष्यामि कपयिष्यावः कपयिष्यामः

कि० अकपयिष्यत् अकपयिष्यताम् अकपयिष्यन्
अकपयिष्यतः अकपयिष्यतम् अकपयिष्यत
अकपयिष्यम् अकपयिष्याव अकपयिष्याम

व० कपयते कपयते कपयन्ते
कपयसे कपयेथे कपयध्वे

कपये कपयावहे कपयामहे

स० कपयेत् कपयेताम् कपयेरन्

कपयेथाः कपयेथासु कपयेध्वम्

कपयेय कपयेवहि कपयेमहि

प० कपयताम् कपयेताम् कपयन्ताम्

क्रापयस्व	क्रापयेथाम्	क्रापयस्वम्
क्रापयै	क्रापयावहि	क्रापयामहि
अ० अक्रापयत	अक्रापयेताम्	अक्रापयन्त
अक्रापयथाः	अक्रापयेथाम्	अक्रापयस्वम्
अक्रापये	अक्रापयावहि	अक्रापयामहि
अ० अचिक्रपत	अचिक्रपेताम्	अचिक्रपन्त
अचिक्रपथाः	अचिक्रपेथाम्	अचिक्रपस्वम्
अचिक्रपे	अचिक्रपावहि	अचिक्रपामहि
प० क्रापयाश्चक्रे	क्रापयाश्चकाते	क्रापयाश्चक्रिरे
क्रापयाश्चकृवै	क्रापयाश्चकाथे	क्रापयाश्चकृद्वे
क्रापयाश्चक्रे	क्रापयाश्चकृवहे	क्रापयाश्चकृमहे
क्रापयाम्बभूव । क्रापयामास ।		
आ० क्रापयिषीष्ट	क्रापयिषीषास्ताम्	क्रापयिषीरन्
क्रापयिषीष्टाः	क्रापयिषीषास्ताम्	क्रापयिषीद्वम
चम		
क्रापयिषीय	क्रापयिषीवहि	क्रापयिषीमहि
अ० क्रापयिता	क्रापयितारौ	क्रापयितारः
क्रापयितासे	क्रापयितासाथे	क्रापयिताध्वे
क्रापयिताहे	क्रापयितास्वहे	क्रापयितास्महे
अ० क्रापयिष्यते	क्रापयिष्येते	क्रापयिष्यन्ते
क्रापयिष्यसे	क्रापयिष्येथे	क्रापयिष्यध्वे
क्रापयिष्ये	क्रापयिष्यावहे	क्रापयिष्यामहे
क्रि अक्रापयिष्यत	अक्रापयिष्येताम्	अक्रापयिष्यन्त
अक्रापयिष्यथाः	अक्रापयिष्येथाम्	अक्रापयिष्यस्वम्
अक्रापयिष्ये	अक्रापयिष्यावहि	अक्रापयिष्यामहि
जि-जापयति । जापयते । अजीजपत् ।		
अजीजपत् ।		
अ० अध्यापयति	अध्यापयतः	अध्यापयन्ति
अध्यापयसि	अध्यापयथः	अध्यापयथ
अध्यापयामि	अध्यापयावः	अध्यापयामः
स० अध्यापयेत्	अध्यापयेताम्	अध्यापयेयुः
अध्यापयेः	अध्यापयेतम्	अध्यापयेत
अध्यापयेयम्	अध्यापयेव	अध्यापयेम
प० अध्यापयतु, तात्	अध्यापयताम्	अध्यापयन्तु

अध्यापय	अध्यापयतम्	अध्यापयत
अध्यापयानि	अध्यापयाव	अध्यापयाम
अ० अध्यापयत्	अध्यापयताम्	अध्यापयन्
अध्यापयः	अध्यापयतम्	अध्यापयत
अध्यापयम्	अध्यापयाव	अध्यापयाम
अ० अध्यापित्	अध्यापिताम्	अध्यापिन्
अध्यापिः	अध्यापितम्	अध्यापित
अध्यापिम्	अध्यापिाव	अध्यापिाम
अध्यजीगप्त्	अध्यजीगप्ताम्	
अध्यजीगपन्	अध्यजीगपः	
अध्यजीगस्तम्	अध्यजीगपत	
अध्यजीगपम्	अध्यजीगपाव	
अध्यजीगपाव		
प० अध्यापयाश्चकार	अध्यापयाश्चकतुः	
अध्यापयाश्चकृः	अध्यापयाश्चकथ	
अध्यापयाश्चकथुः	अध्यापयाश्चक	
अध्यापयाश्चकार, चकर	अध्यापयाश्चकृव	
अध्यापयाश्चकृम		
अध्यापयाम्बभूव । अध्यापयामास		
आ० अध्याप्यात्	अध्याप्यास्ताम्	अध्याप्यास्तुः
अध्याप्याः	अध्याप्यास्तम्	अध्याप्यास्त
अध्याप्यास्तम्	अध्याप्यास्व	अध्याप्यास्म
अ० अध्यापयिता	अध्यापयितारौ	अध्यापयितारः
अध्यापयितासि	यितास्थः	अध्यापयितास्थ
अध्यापयितास्मि	तास्वः	अध्यापयितास्मः
अध्यापयिष्यति	अध्यापयिष्यत	अध्यापयिष्यन्ति
अध्यापयिष्यसि	अध्यापयिष्यथः	अध्यापयिष्यथ
अध्यापयिष्यामि	अध्यापयिष्यावः	अध्यापयिष्यामः
अध्यापयिष्यत्	अध्यापयिष्यताम्	अध्यापयिष्यन्
अध्यापयिष्यः	अध्यापयिष्यतम्	अध्यापयिष्यत
अध्यापयिष्यम्	अध्यापयिष्याव	अध्यापयिष्याम
विधून्		
व० साधयति	साधयतः	साधयन्ति
साधयसि	साधयथः	साधयथ

साधयामि साधयावः साधयामः
अं साधयति, अन्नं साधयति साधमिकेभ्यो
दातुम् ॥

स० साधयेत् साधयेताम् साधयेयुः
साधयेः साधयेतम् साधयेत
साधयेयम् साधयेव साधयेम

प० साधयन्तु साधयतात् साधयताम् साधयन्तु
साधय " साधयतम् साधयत
साधयानि साधयाव साधयाम

झ० असाधयत् असाधयताम् असाधयन्
असाधयः असाधयतम् असाधयत
असाधयम् असाधयाव असाधयाम

ञ० असीषयत् असीषयताम् असीषयन्
असीषयः असीषयतम् असीषयत
असीषयम् असीषयाव असीषयाम

प० साधयाञ्चकार साधयाञ्चकतुः साधयाञ्चकः
साधयाञ्चकम् साधयाञ्चकधुः साधयाञ्चक
माधयाञ्चकार-चकर साधयाञ्चकुव
साधयाञ्चकुम

साधयाम्बभूव । साधयामाव

आ० साध्यात् साध्यास्ताम् साध्यासु
साध्याः साध्यास्तम् साध्यास्त
साध्यासम् साध्यास्व साध्यास्म

इ० साधयिता साधयितारौ साधयितारः
साधयितासि साधयितास्यः साधयितास्य
साधयितास्मि साधयितास्वः साधयितास्मः

भ साधयिष्यति साधयिष्यतः साधयिष्यन्ति
साधयिष्यसि साधयिष्यथः साधयिष्यथ
साधयिष्यामि साधयिष्यावः साधयिष्यामः

कि० असाधयिष्यत् असाधयिष्यताम् असाधयिष्यन्
असाधयिष्यः असाधयिष्यतम् असाधयिष्यत
असाधयिष्यम् असाधयिष्याव असाधयिष्याम

व साधयते साधयेते साधयन्ते

साधयसे साधयेये साधयन्वे
साधये साधयावहे साधयामहे
स० साधयेत साधयेताताम् साधयेरन्

साधयेथाः साधयेथायाम् साधयेध्वम्
साधयेथ साधयेथहि साधयेमहि

प० साधयताम् साधयेताम् साधयन्ताम्
साधयस्व साधयेयाम् साधयध्वम्
साधये साधयावहे साधयामहे

झ० असाधयत् असाधयेताम् असाधयन्त
साधयथाः असाधयेथाम् असाधयध्वम्
असाधये असाधयावहि असाधयामहि

ञ० असीषयत् असीषयेताम् असीषयन्त
असीषयथाः असीषयेथाम् असीषयध्वम्
असीषये असीषयावहि असीषयामहि

प० साधयाञ्चके साधयाञ्चकाते साधयाञ्चकिरे
साधयाञ्चकृषे साधयाञ्चकृषाये साधयाञ्चकृषवे
साधयाञ्चके साधयाञ्चकृषहे साधयाञ्चकुमहे
साधयाम्बभूव । साधयामाव

आ० साधयिषीष्ट साधयिषीयास्ताम् साधयिषीरन्
साधयिषीष्टाः साधयिषीयास्याम् साधयिषीन्वम्
ध्वम्

साधयिषीव साधयिषीवहि साधयिषीमहि

इ० साधयिता साधयितारौ साधयितारः
साधयितासे साधयितासाये साधयिताध्वे
साधयिताहे साधयितास्वहे साधयितास्महे

भ० साधयिष्यते साधयिष्येते साधयिष्यन्ते
साधयिष्यसे साधयिष्येथे साधयिष्यध्वे
साधयिष्ये साधयिष्यावहे साधयिष्यामहे

कि० असाधयिष्यत् असाधयिष्यताम्
असाधयिष्यन्त
असाधयिष्यथाः असाधयिष्येथाम्
असाधयिष्यध्वम्

असाधयिष्ये असाधयिष्यावहियसाधयिष्यामहि

व० सेधयति सेधयतः सेधयन्ति

प० चाययत्तु चाययतात् चाययताम् चाययन्तु
चायय चाययतात् चाययतम् चाययत
चाययानि चाययथ चाययाम

झ० अचाययत् अचाययताम् अचाययन्
अचाययः अचाययतम् अचाययत
अचाययम् अचाययाव अचाययाम

ञ० अचीचयत् अचीचयताम् अचीचयन्
अचीचयः अचीचयतम् अचीचयत
अचीचयम् अचीचयाव अचीचयाम

प० चाययाञ्चकार चाययाञ्चक्रुः
चाययाञ्चकृः चाययाञ्चकथं
चाययाञ्चकथुः चाययाञ्चक
चाययाञ्चकार, चकर चाययाञ्चकृव
चाययाञ्चकृम

चाययाम्भूव । चाययामास ।

आ० चाय्यात् चाय्यास्ताम् चाय्यास्तुः
चाय्याः चाय्यास्तम् चाय्यास्त
चाय्यास्तम् चाय्यास्तव चाय्यास्म

इ० चाययिता चाययितारौ चाययितारः
चाययितासि चाययितास्यः चाययितास्य
चाययितास्मि चाययितास्वः चाययितास्मः

भ० चाययिष्यति चाययिष्यत चाययिष्यन्ति
चाययिष्यसि चाययिष्यथः चाययिष्यथ
चाययिष्यामि चाययिष्याव चाययिष्यामः

क्रि० अचाययिष्यत् अचाययिष्येताम्
अचाययिष्यम् अचाययिष्यः
अचाययिष्यतम् अचाययिष्यत
अचाययिष्यम् अचाययिष्याव
अचाययिष्याम

व० चाययते चाययेते चाययन्ते
चाययसे चाययेथे चाययध्वे
चायये चाययावहे चाययामहे

स० चाययेत चाययेताताम् चाययेरन्
चाययेथाः चाययेथाथाम चाययेध्वम्

चाययेय चाययेध्वहि चाययेमहि

प० चाययताम् चाययेताम् चाययन्ताम्
चाययस्व चाययेथाम् चाययध्वम्
चायये चाययावहे चाययामहे

झ० अचाययत अचाययेताम् अचाययन्त
अचाययथाः अचाययेथाम् अचाययध्वम्
अचायये अचाययावहि अचाययामहि

ञ० अचीचयत अचीचयेताम् अचीचयन्त
अचीचयथाः अचीचयेथाम् अचीचयध्वम्
अचीचये अचीचयावहि अचीचयामहि

प० चाययाञ्चके चाययाञ्चकाते चाययाञ्चकिरे
चाययाञ्चकृवे चाययाञ्चकाथे चाययाञ्चकृद्वे
चाययाञ्चके चाययाञ्चकृवहे चाययाञ्चकृमहे
चाययाम्भूव । चाययामास ।

आ० चाययिषीष्ट चाययिषीयास्ताम् चाययिषीरन्
चाययिषीष्ठाः चाययिषीयास्याम् चाययिषीद्भ्वम्
चाययिषीमहि

चाययिषीय चाययिषीध्वहि चाययिषीमहि

इ० चाययिता चाययितारौ चाययितारः
चाययितासे चाययितासाथे चाययिताध्वे
चाययिताहे चाययितास्वहे चाययितास्महे

भ० चाययिष्यते चाययिष्येते चाययिष्यन्ते
चाययिष्यसे चाययिष्येथे चाययिष्यध्वे
चाययिष्ये चाययिष्यावहे चाययिष्यामहे

क्रि० अचाययिष्यत अचाययिष्येताम्
अचाययिष्यन्त अचाययिष्यथाः
अचाययिष्येथाम् अचाययिष्यध्वम्
अचाययिष्ये अचाययिष्यावहि
अचाययिष्यामहि

व० चापयति चापयतः चापयन्ति
चापयसि चापयथः चापयथ
चापयामि चापयावः चापयामः

म० चापयेत् चापयेताम् चापयेयुः
चापये. चापयेतम् चापयेत
चा. वेयम् चापयेव चापयेम

स० प्रवापयेत् प्रवापयेताम् प्रवापयेयुः
प्रवापयेः प्रवापयेतम् प्रवापयेत
प्रवापयेवम् प्रवापयेव प्रवापयेम

प० प्रवापयतु प्रवापयतात् प्रवापयताम् प्रवापयन्तु

प्रवापय , प्रवापयतम् प्रवापयत
प्रवापयाणि प्रवापयाव प्रवापयाम

अ० प्रावीचयत् प्रावीचयताम् प्रावीचयन्
प्रावीचयः प्रावीचयतम् प्रावीचयत
प्रावीचयम् प्रावीचयाव प्रावीचयाम

अ० प्रावीचयत् प्रावीचयताम् प्रावीचयन्
प्रावीचयः प्रावीचयतम् प्रावीचयत
प्रावीचयम् प्रावीचयाव प्रावीचयाम

प० प्रापयाञ्चकार प्रापयाञ्चकतु प्रापयाञ्चकुः
प्रापयाञ्चकथं प्रापयाञ्चकथुः प्रापयाञ्चक
प्रापयाञ्चकार-चकर प्रापयाञ्चकृव प्रापयाञ्चकृम

प्रापयाञ्चकृव । प्रापयामास

आ० प्राप्यात् प्राप्यास्ताम् प्राप्यास्तुः
प्राप्याः प्राप्यास्तम् प्राप्यास्त
प्राप्यास्तम् प्राप्यास्तव प्राप्यास्तम

अव-प्रापयिता प्रापयितारौ प्रापयितारः
प्रापयितासि प्रापयितास्वः प्रापयितास्थ
प्रापयितासि प्रापयितास्वः प्रापयितास्तमः

अ० प्रापयिष्यति प्रापयिष्यतः प्रापयिष्यन्ति
प्रापयिष्यसि प्रापयिष्यथः प्रापयिष्यथ
प्रापयिष्यामि प्रापयिष्यावः प्रापयिष्याम
प्रापयिष्यत् प्रापयिष्यताम् प्रापयिष्यन्
प्रापयिष्यः प्रापयिष्यतम् प्रापयिष्यत
प्रापयिष्यम् प्रापयिष्याव प्रापयिष्याम

वै० प्रापययति प्रापययतः प्रापययन्ति
प्रापययसि प्रापययथः प्रापययथ
प्रापययामि प्रापययावः प्रापययामः

स० प्रापययेत् प्रापययेताम् प्रापययेयुः
प्रापययेः प्रापययेतम् प्रापययेत
प्रापययेवम् प्रापययेव प्रापययेम

प० प्रापययतु प्रापययतात् प्रापययताम् प्रापययन्तु

प्रापयय , प्रापययतम् प्रापययत
प्रापययाणि प्रापययाव प्रापययाम

अ० प्रापययत् प्रापययताम् प्रापययन्

प्रापययः प्रापययतम् प्रापययत

प्रापययम् प्रापययाव प्रापययाम

अ० प्रावीचयत् प्रावीचयताम् प्रावीचयन्

प्रावीचयः प्रावीचयतम् प्रावीचयत

प्रावीचयम् प्रावीचयाव प्रावीचयाम

प० प्रापययाञ्चकार प्रापययाञ्चकतुः प्रापययाञ्चकुः

प्रापययाञ्चकथं प्रापययाञ्चकथुः प्रापययाञ्चक

प्रापययाञ्चकार-चकर प्रापययाञ्चकृव

प्रापययाञ्चकृम

प्रापययाञ्चकृव । प्रापययामास

आ० प्राप्यात् प्राप्यास्ताम् प्राप्यास्तुः

प्राप्याः प्राप्यास्तम् प्राप्यास्त

प्राप्यास्तम् प्राप्यास्तव प्राप्यास्तम

अव-प्रापययिता प्रापययितारौ प्रापययितारः

प्रापययितासि प्रापययितास्वः प्रापययितास्थ

प्रापययितासि प्रापययितास्वः प्रापययितास्तमः

प्रापययिष्यति प्रापययिष्यतः प्रापययिष्यन्ति

प्रापययिष्यसि प्रापययिष्यथः प्रापययिष्यथ

प्रापययिष्यामि प्रापययिष्यावः प्रापययिष्याम

अ० प्रापयययति प्रापयययतः प्रापयययन्ति

प्रापयययसि प्रापयययथः प्रापयययथ

प्रापयययामि प्रापयययावः प्रापयययामः

स० प्रापयययेत् प्रापयययेताम् प्रापयययेयुः

प्रापयययेः प्रापयययेतम् प्रापयययेत

प्रापयययेवम् प्रापयययेव प्रापयययेम

॥ इह ॥

अ० रोहयति रोहयतः रोहयन्ति

रोहयसि रोहयथः रोहयथ

रोहयामि रोहयावः रोहयामः

स० रोहयेत् रोहयेताम् रोहयेयुः

रोहयेः रोहयेतम् रोहयेत

रोहयेवम् रोहयेव रोहयेम

प० रोहयतु, रोहयतात् रोहयतम् रोहयन्तु

रोहय , रोहयतम् रोहयत

रोहयाणि रोहयाव रोहयाम

झ० अरोहयत्	अरोहयताम्	अरोहयन्
अरोहयः	अरोहयतम्	अरोहयत
अरोहयम्	अरोहयाव	अरोहयाम
अ० अरुहन्	अरुहताम्	अरुहन्
अरुहः	अरुहतम्	अरुहत
अरुहम्	अरुहाव	अरुहाम
प० रोहयाश्कार	रोहयाश्कतुः	रोहयाश्कुः
रोहयाश्कथ	रोहयाश्कथुः	रोहयाश्क
रोहयाश्कार, चकार	रोहयाश्कृव	रोहयाश्कृम
रोहयाम्बभूव ।	रीहयामास ।	
आ० रोह्यात्	रोह्यास्ताम्	रोह्यासुः
रोह्याः	रोह्यास्तम्	रोह्यास्त
रोह्यास्तम्	रोह्यास्व	रोह्यास्म
प्र० रोहयिता	रोहयितारौ	रोहयितारः
रोहयितासि	रोहयितास्थः	रोहयितास्थ
रोहयितास्मि	रोहयितास्वः	रोहयितास्मः
भ० रोहयिष्यति	रोहयिष्यतः	रोहयिष्यन्ति
रोहयिष्यसि	रोहयिष्यथः	रोहयिष्यथ
रोहयिष्यामि	रोहयिष्यावः	रोहयिष्यामः
क्रि० अरोहयिष्यत्	अरोहयिष्यताम्	अरोहयिष्यन्
अरोहयिष्यः	अरोहयिष्यतम्	अरोहयिष्यत
अरोहयिष्यम्	अरोहयिष्याव	अरोहयिष्याम
व० रोहयते	रोहयेते	रोहयन्ते
रोहयसे	रोहयेथे	रोहयथ्वे
रोहये	रोहयावहे	रोहयामहे
स० रोहयेत	रोहयेताम्	रोहयेरन्
रोहयेथाः	रोहयेथायाम्	रोहयेष्वम्
रोहयेथ	रोहयेवहि	रोहयेमहि
प० रोहयताम्	रोहयेताम्	रोहयन्ताम्
रोहयस्व	रोहयेथाम्	रोहयध्वम्
रोहये	रोहयावहे	रोहयामहे
झ० अरोहयत	अरोहयेनाम्	अरोहयन्त
अरोहयथाः	अरोहयेथाम्	अरोहयध्वम्
अरोहये	अरोहयावहि	अरोहयामहि

प० रोहयाश्चक्रे रोहयाश्चक्रते रोहयाश्चकिरे
रोहयाश्चकुषे रोहयाश्चकाथे रोहयाश्चकृद्वे
रोहयाश्चक्रे रोहयाश्चकृवहे रोहयाश्चकृमहे
रोहयाम्बभूव । रोहयामास ।

आ० रोहयिषीष्ट रोहयिषीयास्ताम् रोहयिषीरन्
रोहयिषीष्ठाः रोहयिषीयास्थाम् रोहयिषीध्वम्

ध्वम्
रोहयिषीथ रोहयिषीवहि रोहयिषीमहि

प्रव० रोहयिता रोहयितारौ रोहयितारः
रोहयितासे रोहयितासाथे रोहयितास्वे
रोहयिताहे रोहयितास्वहे रोहयितास्महे

भ० रोहयिष्यते रोहयिष्येते रोहयिष्यन्ते
रोहयिष्यसे रोहयिष्येथे रोहयिष्येष्वे
रोहयिष्ये रोहयिष्यावहे रोहयिष्यामहे

अरोहयिष्यत अरोहयिष्येताम् अरोहयिष्यन्त
अरोहयिष्यथा अरोहयिष्येथाम् अरोहयिष्यध्वम्
अरोहयिष्ये अरोहयिष्यावहि अरोहयिष्यामहि

व० रोपयति रोपयतः रोपयन्ति
रोपयसि रोपयथः रोपयथ
रोपयामि रोपयावः रोपयामः

स० रोपयेत् रोपयेताम् रोपयेयुः
रोपयेः रोपयेतम् रोपयेत
रोपयेथम् रोपयेथ रोपयेम

प० रोपयतु रोपयतात् रोपयताम् रोपयन्तु
रोपय रोपयतात् रोपयतम् रोपयत
रोपयाणि रोपयाव रोपयाम

झ० अरोपयत् अरोपयताम् अरोपयन्
अरोपयः अरोपयतम् अरोपयत
अरोपयम् अरोपयाव अरोपयाम

अ० अरुहपत् अरुहपताम् अरुहपन्
अरुहपः अरुहपतम् अरुहपत
अरुहपम् अरुहपाव अरुहपाम

प० रोपयाश्कार रोपयाश्कतुः रोपयाश्कुः
रोपयाश्कथ रोपयाश्कथुः रोपयाश्क

रोपयाङ्कार, चकर रोपयाङ्कव रोपयाङ्कम

रोपयाङ्कभूव । रोपयामास ।

आ० रोप्यात् रोप्यास्ताम् रोप्यासुः

रोप्याः रोप्यास्तम् रोप्यास्त

रोप्यास्तम् रोप्यास्व रोप्यास्म

इव० रोपयिता रोपयितारौ रोपयितारः

रोपयितासि रोपयितास्वः रोपयितास्व

रोपयितास्मि रोपयितास्व रोपयितास्मः

भ० रोपयिष्यति रोपयिष्यतः रोपयिष्यन्ति

रोपयिष्यसि रोपयिष्यथः रोपयिष्यथ

रोपयिष्यामि रोपयिष्याथः रोपयिष्यामः

क्रि० अरोपयिष्यत् अरोपयिष्यताम् अरोपयिष्यन्

अरोपयिष्ये अरोपयिष्यतम् अरोपयिष्यत

अरोपयिष्यम् अरोपयिष्याव अरोपयिष्याम

व० रोपयेते रोपयेते रोपयन्ते

रोपयेसे रोपयेथे रोपयध्वे

रोपये रोपयावहे रोपयामहे

स० रोपयेत रोपयेताताम् रोपयेरन्

रोपयेथाः रोपयेथाताम् रोपयेष्वम्

रोपयेथ रोपयेथहि रोपयेमहि

प० रोपयताम् रोपयेताम् रोपयन्ताम्

रोपयस्व रोपयेथाम् रोपयध्वम्

रोपय रोपयावहे रोपयामहे

अ० अरोपयत अरोपयेताम् अरोपयन्त

अरोपयथा अरोपयेथाम् अरोपयध्वम्

अरोपये अरोपयावहि अरोपयामहि

अ० अरुपयत अरुपयेताम् अरुपयन्त

अरुपयथाः अरुपयेथाम् अरुपयध्वम्

अरुपये अरुपयावहि अरुपयामहि

प० रोपयाङ्करो रोपयाङ्करो रोपयाङ्करो

रोपयाङ्करो रोपयाङ्करो रोपयाङ्करो

रोपयाङ्करो रोपयाङ्करो रोपयाङ्करो

रोपयाङ्करो । रोपयामास ।

आ० रोपयिषीष्ट रोपयिषीयास्ताम् रोपयिषीरन्

रोपयिषीष्टाः रोपयिषीयास्ताम् रोपयिषीरन्

रोपयिषीष्ट रोपयिषीष्टहि रोपयिषीमहि

अ० रोपयिता रोपयितारौ रोपयितारः

रोपयितासे रोपयितासाथे रोपयिताध्वे

रोपयिताहे रोपयितास्वहे रोपयितास्महे

भ० रोपयिष्यते रोपयिष्येते रोपयिष्यन्ते

रोपयिष्यसे रोपयिष्येथे रोपयिष्यध्वे

रोपयिष्ये रोपयिष्यावहे रोपयिष्यामहे

क्रि० अरोपयिष्यत् अरोपयिष्येताम्

अरोपयिष्यन्त अरोपयिष्यथाः

अरोपयिष्येथाम् अरोपयिष्यध्वम्

अरोपयिष्ये अरोपयिष्यावहि

अरोपयिष्यामहि

पांक्

व० पालयति पालयतः पालयन्ति

पालयसि पालयथः पालयथ

पालयामि पालयाथः पालयामः

स० पालयेत् पालयेताम् पालयेयुः

पालयेः पालयेतम् पालयेत

पालयेयम् पालयेथ पालयेम

प० पालयतु पालयतात् पालयताम् पालयन्तु

पालय पालयतात् पालयतम् पालयत

पालयानि पालयाव पालयाम

अ० अपालयत अपालयताम् अपालयन्

अपालयः अपालयतम् अपालयत

अपालयम् अपालयाव अपालयाम

अ० अपीपलत् अपीपलताम् अपीपलन्

अपीपलः अपीपलतम् अपीपलत

अपीपलम् अपीपलाव अपीपलाम

प० पालयाङ्कार पालयाङ्कतुः पालयाङ्कः

पालयाङ्कश्च पालयाङ्कश्च पालयाङ्क

पालयाङ्कार-चकर पालयाङ्कव पालयाङ्कम

आ० पाल्यात् पाल्यास्ताम् पाल्यासुः

पास्याः पास्यास्तम् पास्यास्त
 पास्यासम् पास्यास्व पास्यास्म
 भ० पाळयिता पाळयितारौ पाळयितारः
 पाळयितासि पाळयितास्वः पाळयितास्व
 पाळयितास्मि पाळयितास्वः पाळयितास्मः
 भ० पाळयिष्यति पाळयिष्यतः पाळयिष्यन्ति
 पाळयिष्यसि पाळयिष्यथः पाळयिष्यथ
 पाळयिष्यामि पाळयिष्याथः पाळयिष्यामः
 कि० अपाळयिष्यत् अपाळयिष्यताम्
 अपाळयिष्यन् अपाळयिष्यः
 अपाळयिष्यतम् अपाळयिष्यत
 अपाळयिष्यम् अपाळयिष्याथ
 अपाळयिष्याम

ब० पाळयते पाळयेते पाळयन्ते
 पाळयसे पाळयेथे पाळयन्थे
 पाळये पाळयावहे पाळयामहे
 ल० पाळयेत पाळयेथाताम् पाळयेरन्
 पाळयेथाः पाळयेथाथाम् पाळयेष्वम्
 पाळयेथ पाळयेथहि पाळयेमहि
 प० पाळयताम् पाळयेताम् पाळयन्ताम्
 पाळयस्व पाळयेयाम् पाळयन्वम्
 पाळयै पाळयावहै पाळयामहै
 झ० अपाळयत अपाळयेताम् अपाळयन्त
 अपाळयथाः अपाळयेथाम् अपाळयन्वम्
 अपाळये अपाळयावहि अपाळयामहि
 अ० अपीपळत अपीपळेताम् अपीपळन्त
 अपीपळथाः अपीपळेथाम् अपीपळन्वम्
 अपीपळे अपीपळावहि अपीपळामहि
 ए० पाळयाञ्जके पाळयाञ्जकाते पाळयाञ्जकिरे
 पाळयाञ्जकुवे पाळयाञ्जकाथे पाळयाञ्जकुवहे
 पाळयाञ्जके पाळयाञ्जकुवहे पाळयाञ्जकुमहे
 पाळयाञ्जभुक् । पाळयामास ।
 आ० पाळयिषीष्ट पाळयिषीयास्ताम्
 पाळयिषीरन् पाळयिषीष्टाः

पाळयिषीयास्ताम् पाळयिषीष्टवम्-ध्वम्
 पाळयिषीय पाळयिषीवहि
 पाळयिषीमहि
 भ० पाळयिता पाळयितारौ पाळयितारः
 पाळयितासे पाळयितासाथे पाळयिताध्वे
 पाळयिताहे पाळयितास्वहे पाळयितास्महे
 भ० पाळयिष्यते पाळयिष्येते पाळयिष्यन्ते
 पाळयिष्यसे पाळयिष्येथे पाळयिष्यन्थे
 पाळयिष्ये पाळयिष्यावहे पाळयिष्यामहे
 कि० अपाळयिष्यत अपाळयिष्येताम्
 अपाळयिष्यन्त अपाळयिष्यथाः
 अपाळयिष्येथाम् अपाळयिष्यन्वम्
 अपाळयिष्ये अपाळयिष्यामहि
 अपाळयिष्यामहि

वाङ्-विभूतनाथे

ब० उपवाजयति उपवाजयतः उपवाजयन्ति
 उपवाजयसि उपवाजयथः उपवाजयथ
 उपवाजयामि उपवाजयाथः उपवाजयामः
 ल० उपवाजयेत् उपवाजयेताम् उपवाजयेथुः
 उपवाजयेः उपवाजयेतम् उपवाजयेत
 उपवाजयेयम् उपवाजयेथ उपवाजयेम
 प० उपवाजयतु, तात् उपवाजयताम् उपवाजयन्तु
 उपवाजय , उपवाजयतम् उपवाजयत
 उपवाजयाणि उपवाजयाव उपवाजयाम
 झ० उपवाजयत् उपवाजयताम् उपवाजयन्त
 उपवाजयः उपवाजयतम् उपवाजयत
 उपवाजयम् उपवाजयाव उपवाजयाम्
 अ० उपावीवजत् उपावीवजताम् उपावीवजन्त
 उपावीवजः उपावीवजतम् उपावीवजत
 उपावीवजम् उपावीवजाव उपावीवजाम
 ए० उपवाजयाञ्जकार उपवाजयाञ्जकतुः
 उपवाजयाञ्जकः उपवाजयाञ्जकथ
 उपवाजयाञ्जकथः उपवाजयाञ्जक
 उपवाजयाञ्जकार-चकर उपवाजयाञ्जकृष

उपवाज्याश्चक्रम्
उऽवाज्याम्बभूव । उपवाज्यामास
आ० उपवाज्यात् उपवाज्यास्ताम् उपवाज्यासुः
उपवाज्याः उपवाज्यास्तम् उपवाज्यास्त
उपवाज्यासम् उपवाज्यास्व उपवाज्यास्म
प्र० उपवाजयिता उपवाजयितारौ
उपवाजयितारः उपवाजयितासि
उपवाजयितास्थः उपवाजयितास्थ
उपवाजयितास्मि उपवाजयितास्वः
उपवाजयितास्मः
भ० उपवाजयिष्यति उपवाजयिष्यतः
उपवाजयिष्यन्ति उपवाजयिष्यन्ति
उपवाजयिष्यथः उपवाजयिष्यथ
उपवाजयिष्यामि उपवाजयिष्यावः
उपवाजयिष्यामः
क्रि० उपवाजयिष्यत् उपवाजयिष्यताम्
उपवाजयिष्यन् उपवाजयिष्यन्
उपवाजयिष्यतम् उपवाजयिष्यत
उपवाजयिष्यम् उपवाजयिष्याव
उपवाजयिष्याम

पां.

व० पाययति पाययतः पाययन्ति
पाययसि पाययवः पाययथ
पाययामि पाययावः पाययामः
स० पाययेत् पाययेताम् पाययेथुः
पाययेः पाययेतम् पाययेत
पाययेथम् पाययेव पाययेम
प० पाययन्तु पाययन्तात् पाययन्ताम् पाययन्तु
पायय पाययतात् पाययतम् पाययत
पाययानि पाययाव पाययाम
झ० अपाययत् अपाययताम् अपाययन्
अपाययः अपाययतम् अपाययत
अपाययम् अपाययाव अपाययाम
अ० अपीप्यत् अपीप्यताम् अपीप्यन्

अपीप्यः अपीप्यतम् अपीप्यत
अपीप्यम् अपीप्याव अपीप्याम
प० पाययाञ्चकार पाययाञ्चक्रुः
पाययाचक्रुः पाययाञ्चकथ
पाययाञ्चवथुः पाययाञ्चक
पाययाञ्चकार, चकर पाययाञ्चकृव
पाययाञ्चक्रुम
पाययाम्बभूव । पाययामास ।
आ० पाय्यात् पाय्यास्ताम् पाय्यासुः
पाय्याः पाय्यास्तम् पाय्यास्त
पाय्यासम् पाय्यास्व पाय्यास्म
प्र० पाययिता पाययितारौ पाययितारः
पाययितासि पाययितास्थः पाययितास्थ
पाययितास्मि पाययितास्वः पाययितास्मः
भ० पाययिष्यति पाययिष्यतः पाययिष्यन्ति
पाययिष्यसि पाययिष्यथः पाययिष्यथ
पाययिष्यामि पाययिष्यावः पाययिष्यामः
क्रि० अपाययिष्यत् अपाययिष्यताम्
अपाययिष्यन् अपाययिष्यन्
अपाययिष्यतम् अपाययिष्यत
अपाययिष्यम् अपाययिष्याव अपाययिष्याम
व० पाययते पाययेते पाययन्ते
पाययसे पाययेथे पाययन्ते
पायये पाययावहे पाययामहे
स० पाययेत पाययेताम् पाययेरन्
पाययेथाः पाययेथाम् पाययेध्वम्
पाययेथ पाययेवहि पाययेमहि
प० पाययताम् पाययेताम् पाययन्ताम्
पाययस्व पाययेथाम् पाययध्वम्
पायये पाययावहै पाययामहै
झ० अपाययत अपाययेताम् अपाययन्त
अपाययथाः अपाययेथाम् अपाययध्वम्

अपायये अपाययावहि अपाययामहि
 अ० अपीप्यत अपीप्येताम् अपीप्यन्त
 अपीप्यथाः अपीप्येथाम् अपीप्यन्त्वाम्
 अपीप्ये अपीप्यावहि अपीप्यामहि
 प० पाययाश्चके पाययाश्चकाते पाययाश्चकिरे
 पाययाश्चकृव पाययाश्चकाथे पाययाश्चकृद्वे
 पाययाश्चके पाययाश्चकृवहे पाययाश्चकृमहे
 पाययाश्चभूव । पाययामास ।

आ० पाययिषीष्ट पाययिषीयास्ताम् पाययिषीरन्
 पाययिषीष्ठाः पाययिषीयास्थाम् पाययिषीह्वम्
 ष्वम्

पाययिषीय पाययिषीवहि पाययिषीमहि
 अ० पाययिता पाययितारौ पाययितारः
 पाययितासे पाययितासाथे पाययिताश्वे
 पाययिताहे पाययितास्वहे पाययितास्महे
 म० पाययिष्यते पाययिष्येते पाययिष्यन्ते
 पाययिष्यसे पाययिष्येथे पाययिष्यथ्वे
 पाययिष्ये पाययिष्यावहे पाययिष्यामहे
 कि० अपाययिष्यत अपाययिष्येताम्
 अपाययिष्यन्त अपाययिष्यथाः
 अपाययिष्येथाम् अपाययिष्यन्त्वाम्
 अपाययिष्ये अपाययिष्यावहि
 अपाययिष्यामहि

शौच-शाययति । शाययते ।

अशीशायत् । अशीशायत ।

छौच-अवच्छाययति । अवच्छाययते ।

अवाचिच्छयत् । अवाचिच्छयत ।

षौच-सैः वा अवसाययति । अवसाय-
 यते । अवासीसयत् । अवासीसयत ।

वैग्-वाययति । वाययते । अवीवयत् ।
 अवीवयत ।

वैग्-व्याययति । व्याययते । अविव्ययत् ।
 अविव्ययत ।

व० ह्राययति ह्राययतः ह्राययन्ति
 ह्राययसि ह्राययथः ह्राययथ
 ह्राययामि ह्राययावः ह्राययामः

स० ह्राययेत् ह्राययेताम् ह्राययेयुः
 ह्राययेः ह्राययेतम् ह्राययेत
 ह्राययेयम् ह्राययेव ह्राययेम

प० ह्राययतु ह्राययतात् ह्राययताम् ह्राययन्तु
 ह्रायय , ह्राययतम् ह्राययत
 ह्राययानि ह्राययाव ह्राययाम

अ० अह्राययत अह्राययताम् अह्राययन्
 अह्राययः अह्राययतम् अह्राययत
 अह्राययम् अह्राययाव अह्राययाम

अ० अजुहावत् अजुहावताम् अजुहावन्
 अजुहावः अजुहावतम् अजुहावत
 अजुहावम् अजुहावाव अजुहावाम
 अजुहवत् अजुहवताम् अजुहवन्
 अजुहवः अजुहवतम् अजुहवत
 अजुहवम् अजुहवाव अजुहवाम

प० ह्राययाश्चकार ह्राययाश्चक्रतुः ह्राययाश्चकु
 ह्राययाश्चकथ ह्राययाश्चकथुः ह्राययाश्चक
 ह्राययाश्चकार, चकर ह्राययाश्चकृव ह्राययाश्चकृम
 ह्राययाश्चभूव । ह्राययामास ।

आ० ह्राय्यात् ह्राय्यास्ताम् ह्राय्यासुः
 ह्राय्याः ह्राय्यास्तम् ह्राय्यास्त
 ह्राय्यासम् ह्राय्यास्व ह्राय्यास्म

अ० ह्राययिता ह्राययितारौ ह्राययितारः
 ह्राययितासि ह्राययितास्यः ह्राययितास्य
 ह्राययितास्मि ह्राययितास्वः ह्राययितास्मः

म० ह्राययिष्यति ह्राययिष्यतः ह्राययिष्यन्ति
 ह्राययिष्यसि ह्राययिष्यथ ह्राययिष्यथ
 ह्राययिष्यामि ह्राययिष्याव ह्राययिष्यामः

कि० अह्राययिष्यत् अह्राययिष्यताम्
 अह्राययिष्यन् अह्राययिष्यः
 अह्राययिष्यतम् अह्राययिष्यत
 अह्राययिष्यम् अह्राययिष्याव

अहाययिष्याम

- व० हाययते हाययेते हाययन्ते
हाययसे हाययेसे हाययध्वे
हायये हाययावहे हाययामहे
- स० हाययेत हाययेयाताम् हाययेरन्
हाययेथाः हाययेयाथाम् हाययेध्वम्
हाययेय हाययेवहि हाययेमहि
- प० हाययताम् हाययेताम् हाययन्ताम्
हाययस्व हाययेथाम् हाययध्वम्
हाययै हाययावहै हाययामहै
- झ० अहाययत अहाययेताम् अहाययन्त
अहाययथाः अहाययेथाम् अहाययध्वम्
अहायये अहाययावहि अहाययामहि
- अ० अजुहावत अजुहावेताम् अजुहावन्त
अजुहावथाः अजुहावेथाम् अजुहावध्वम्
अजुहावे अजुहावावहि अजुहावामहि
अजुहवत अजुहवेताम् अजुहवन्त
अजुहवथाः अजुहवेथाम् अजुहवध्वम्
अजुहवे अजुहवावहि अजुहवामहि
- प० हाययावके हाययावकृते हाययावक्रिरे
हाययावकुवे हाययावक्राये हाययावकुद्वे
हाययावके हाययावकुवहे हाययावकुमहे
हाययाम्बसूव । हाययामास ।
- आ० हाययिषीष्ट हाययिषीयास्ताम् हाययिषीरन्
हाययिषीष्टाः हाययिषीयास्थाम् हाययिषीद्वम्
द्वम्
हाययिषीय हाययिषीवहि हाययिषीमहि
- श्व० हाययिता हाययितारौ हाययितारः
हाययितासे हाययितासाये हाययिताध्वे
हाययिताहे हाययितास्वहे हाययितास्महे
- भ० हाययिष्यते हाययिष्येते हाययिष्यन्ते
हाययिष्यसे हाययिष्येसे हाययिष्यध्वे
हाययिष्ये हाययिष्यावहे हाययिष्यामहे
- क्रि० अहाययिष्यत अहाययिष्येताम्

अहाययिष्यन्त

अहाययिष्यथाः

अहाययिष्येथाम्

अहाययिष्यध्वम्

अहाययिष्ये अहाययिष्यावहि अहाययिष्यामहि

स्फायैङ्

- व० स्फावयति स्फावयतः स्फावयन्ति
स्फावयसि स्फावयथः स्फावयथ
स्फावयामि स्फावयावः स्फावयामः
- स० स्फावयेत् स्फावयेताम् स्फावयेयुः
स्फावयेः स्फावयेतम् स्फावयेत
स्फावयेयम् स्फावयेव स्फावयेम
- प० स्फावयतु, तात् स्फावयताम् स्फावयन्तु
स्फावय , स्फावयतम् स्फावयत
स्फावयानि स्फावयाव स्फावयाम
- झ० अस्फावयत अस्फावयेताम् अस्फावयन्
अस्फावयः अस्फावयतम् अस्फावयत
अस्फावयम् अस्फावयाव अस्फावयाम
- अ० अपिस्फवत् अपिस्फवताम् अपिस्फवन्
अपिस्फवः अपिस्फवतम् अपिस्फवत
अपिस्फवम् अपिस्फवाव अपिस्फवाम
- प० स्फावयावकार स्फावयावक्रतुः
स्फावयावकुः स्फावयावकर्त्त
स्फावयावक्रथुः स्फावयावक्र
स्फावयावकार, वक्र स्फावयावकृष
स्फावयावकृम
स्फावयाम्बसूव । स्फावयामान ।
- आ० स्फाव्यात् स्फाव्यास्ताम् स्फाव्यास्तुः
स्फाव्याः स्फाव्यास्तम् स्फाव्यास्त
स्फाव्यासम् स्फाव्यास्व स्फाव्यास्म
- श्व० स्फावयिता स्फावयितारौ स्फावयितारः
स्फावयितासि स्फावयितास्थः स्फावयितास्थ
स्फावयितास्मि स्फावयितास्व स्फावयितास्मः
- भ० स्फावयिष्यति स्फावयिष्यतः स्फावयिष्यन्ति
स्फावयिष्यसि स्फावयिष्यथः स्फावयिष्यथ

स्फावयिष्यामि स्फावयिष्यावः स्फावयिष्यामः

क्रि० अस्फावयिष्यत् अस्फावयिष्यताम्
अस्फावयिष्यन् अस्फावयिष्यः
अस्फावयिष्यतम् अस्फावयिष्यत
अस्फावयिष्यम् अस्फावयिष्याव
अस्फावयिष्याम

ब० स्फावयते स्फावयेते स्फावयन्ते
स्फावयसे स्फावयेथे स्फावयध्वे
स्फावये स्फावयावहे स्फावयामहे

स० स्फावयेत् स्फावयेताम् स्फावयेरन्
स्फावयेथाः स्फावयेथांस् स्फावयेध्वम्
स्फावयेथ स्फावयेथहि स्फावयेमहि

प० स्फावयताम् स्फावयेताम् स्फावयन्ताम्
स्फावयस्व स्फावयेथाम् स्फावयध्वम्
स्फावये स्फावयावहे स्फावयामहे

झ० अस्फावयत अस्फावयेताम् अस्फावयन्त
अस्फावयथा अस्फावयेथाम् अस्फावयध्वम्
अस्फावये अस्फावयावहि अस्फावयामहि

अ० अपिस्फवत अपिस्फवेताम् अपिस्फवन्त
अपिस्फवथाः अपिस्फवेथाम् अपिस्फवध्वम्
अपिस्फवे अपिस्फवावहि अपिस्फवामहि

प० स्फावयावहे स्फावयावहे स्फावयावहे
स्फावयावकुवे स्फावयावकाथे स्फावयावकुद्वे
स्फावयावके स्फावयावकुवहे स्फावयावकुमहे

स्फावयाम्बसूय । स्फावयामास ।

आ० स्फावयिषोष्ट स्फावयिषोयास्ताम्
स्फावयिषीरन् स्फावयिषीष्टा
स्फावयिषीयास्याम् स्फावयिषीद्वम् ध्वम्
स्फावयिषीथ स्फावयिषीवहि
स्फावयिषीमहि

प्रव० स्फावयिता स्फावयितारौ स्फावयितारः
स्फावयितासे स्फावयितासाथे स्फावयिताध्वे
स्फावयिताहे स्फावयितास्वहे स्फावयितास्महे

भ० स्फावयिष्यते स्फावयिष्येते स्फावयिष्यन्ते

स्फावयिष्यसे स्फावयिष्येथे स्फावयिष्यध्वे
स्फावयिष्ये स्फावयिष्यावहे स्फावयिष्यामहे

क्रि० अस्फावयिष्यत अस्फावयिष्येताम्
अस्फावयिष्यन्त अस्फावयिष्यथाः
अस्फावयिष्येथाम् अस्फावयिष्यध्वम्
अस्फावयिष्ये अस्फावयिष्यावहि
अस्फावयिष्यामहि

॥ शृङ्खल - अगतावय ॥

व० श्रातयति श्रातयतः श्रातयन्ति
श्रातयसि श्रातयथ श्रातयथ
श्रातयामि श्रातयावः श्रातयामः

स० श्रातयेत् श्रातयेताम् श्रातयेयुः
श्रातये श्रातयेन्म श्रातयेत
श्रातयेयम् श्रातयेव श्रातयेम

प० श्रातयतु श्रातयतात् श्रातयताम् श्रातयन्तु
श्रातय श्रातयतात् श्रातयतम् श्रातयत
श्रातयानि श्रातयाव श्रातयाम

झ० अश्रातयत् अश्रातयताम् अश्रातयन्
अश्रातयः अश्रातयन्म अश्रातयत
अश्रातयम् अश्रातयाव अश्रातयाम

अ० अशीशतत् अशीशतताम् अशीशतन्
अशीशतः अशीशततम् अशीशतत
अशीशतम् अशीशताव अशीशताम

प० शान्त्यावकार शान्त्यावकतुः शान्त्यावकुः
शान्त्यावकार्थ शान्त्यावकथुः शान्त्यावक
शान्त्यावकार, चकर शान्त्यावकृव
शान्त्यावकृम

शान्त्याम्बसूय । शान्त्यामास ।

आ० शान्त्यात् शान्त्यास्ताम् शान्त्यास्तुः
शान्त्याः शान्त्यास्तम् शान्त्यास्त
शान्त्यासम् शान्त्यास्व शान्त्यास्म

प्रव० शान्तयिता शान्तयितारौ शान्तयितारः
शान्तयितासि शान्तयितास्यः शान्तयितास्य

शातयितास्मि शातयितास्वः शातयितास्मः
 भ०शातयिष्यति शातयिष्यतः शातयिष्यन्ति
 शातयिष्यसि शातयिष्यथ शातयिष्यथ
 शातयिष्यामि शातयिष्यावः शातयिष्याम
 कि० अशातयिष्यत् अशातयिष्यताम्
 अशातयिष्यन् अशातयिष्यः
 अशातयिष्यन्म् अशातयिष्यत
 अशातयिष्यम् अशातयिष्याथ
 अशातयिष्याम

ब० शातयते शातयेते शातयन्ते
 शातयसे शातयेथे शातयध्वे
 शातये शातयावहे शातयामहे
 स० शातयेत शातयेयाताम् शातयेन्
 शातयेथाः शातयेयाथाम् शातयेध्वम्
 शातयेथ शातयेथहि शातयेमहि
 प० शातयताम् शातयेताम् शातयन्ताम्
 शातयस्व शातयेथाम् शातयध्वम्
 शातयै शातयावहे शातयामहे

झ० अशातयत अशातयेताम् अशातयन्त
 अशातयथाः अशातयेथाम् अशातयध्वम्
 अशातये अशातयावहि अशातयामहि

ञ० अशीशतत अशीशतेताम् अशीशतन्त
 अशीशतथाः अशीशतेथाम् अशीशतध्वम्
 अशीशते अशीशतावहि अशीशतामहि

प० शानयाश्नके शातयाश्नकते शातयाश्नक्रिते
 शातयाश्नकृषे शातयाश्नकाये शातयाश्नकृद्वे
 शातयाश्नके शातयाश्नकवहे शातयाश्नकुमहे

शातयाम्बभूव । शातयामास ।

आ०शातयिषीष्ट शातयिषीयास्ताम् शातयिषीरन्
 शातयिषीष्टाः शातयिषीयास्थाम् शातयिषीद्वम्
 ष्वम्

शातयिषीय शातयिषीवहि शातयिषीमहि

भ्व० शातयिता शातयितारौ शातयितार.

शातयितासे शातयितासाथे शातयिताध्वे
 शातयिताहे शातयितास्वहे शातयितास्महे
 भ०शातयिष्यते शातयिष्येते शातयिष्यन्ते
 शातयिष्यसे शातयिष्येथे शातयिष्यध्वे
 शातयिष्ये शातयिष्यावहे शातयिष्यामहे
 अशानयिष्यत अशातयिष्येताम् अशातयिष्यन्त
 अशातयिष्यथाः अशातयिष्येथाम्
 अशातयिष्यध्वम् अशातयिष्ये
 अशातयिष्यावहि अशातयिष्यामहि

गतौ तु-गोपालको गाः शादयति ।

अशीशदत् ।

वह-साहयति । साहयते । भ्यसीषदत् ।
 भ्यसीषहत ।

षिवृन्-परिसेवयति । परिसेवयते ।

पर्यन्तीषिषत् । पर्यन्तीषिषत ।

स्तम्भ-विस्तम्भयति । विस्तम्भयते ।

व्यतस्तम्भत् । व्यतस्तम्भत ।

अनक्त प्राणयति । प्राणिणत् ।

उञ्जत् उञ्जयति । उञ्जयते । औञ्जिजत्
 औञ्जिजत ।

अट्ट-अट्टयति । अट्टयते । आट्टिदत् ।

आट्टिदत ।

उन्दिप्-उन्दिपति । उन्दिपते । औन्दिदत् ।

औन्दिदत ।

अर्च-अर्चयति । अर्चयते । आर्चिचत् ।

आर्चिचत ।

रभ

ब० आरम्भयति आरम्भयतः आरम्भयन्ति
 आरम्भयसि आरम्भयथ आरम्भयथ
 आरम्भयामि आरम्भयावः आरम्भयामः

स० आरम्भयेत् आरम्भयेताम् आरम्भयेयुः
 आरम्भये आरम्भयेतम् आरम्भयेत

आरम्भयेयम् आरम्भयेव आरम्भयेम
 प० आरम्भयन्तु आरम्भयताम् आरम्भवन्तु
 आरम्भयतात्
 आरम्भय „ आरम्भयतम् आरम्भयत
 आरम्भयाणि आरम्भयाव आरम्भयाम
 इ० आरम्भयत् आरम्भयताम् आरम्भयन्
 आरम्भयः आरम्भयतम् आरम्भयत
 आरम्भयम् आरम्भयाव आरम्भयाम
 अ० आरम्भत् आरम्भताम् आरम्भन्
 आरम्भः आरम्भतम् आरम्भत
 आरम्भम् आरम्भाव आरम्भाम
 प० आरम्भयाश्चकार आरम्भयाश्चक्रुः
 आरम्भयाश्चक्रुः आरम्भयाश्चकथ
 आरम्भयाश्चक्रुः आरम्भयाश्चक्रु
 आरम्भयाश्चकार-चक्र आरम्भयाश्चक्रुव
 आरम्भयाश्चक्रुम्
 आरम्भयाम्बभूव । आरम्भयामास ।
 आ० आरम्भ्यात् आरम्भ्यास्ताम् आरम्भ्यास्तु
 आरम्भ्याः आरम्भ्यास्तम् आरम्भ्यास्त
 आरम्भ्यास्तम् आरम्भ्यास्व आरम्भ्यास्व
 इव० आरम्भयिता आरम्भयितारौ
 आरम्भयितारः आरम्भयितासि
 आरम्भयितास्वः आरम्भयितास्व
 आरम्भयितास्मि आरम्भयितास्वः
 आरम्भयितास्वः
 भ० आरम्भयिष्यति आरम्भयिष्यतः
 आरम्भयिष्यन्ति आरम्भयिष्यसि
 आरम्भयिष्यथः आरम्भयिष्यथ
 आरम्भयिष्यामि आरम्भयिष्यावः
 आरम्भयिष्यामः
 कि० आरम्भयिष्यत् आरम्भयिष्यताम्
 आरम्भयिष्यन् आरम्भयिष्यः
 आरम्भयिष्यतम् आरम्भयिष्यत
 आरम्भयिष्यम् आरम्भयिष्याव

आरम्भयिष्याम
 व० आरम्भयते आरम्भयेते आरम्भयन्ते
 आरम्भयसे आरम्भयेथे आरम्भयध्वे
 आरम्भये आरम्भयावहे आरम्भयामहे
 स० आरम्भयेत आरम्भयेताम् आरम्भयेरन्
 आरम्भयेथाः आरम्भयेथाधाम्
 आरम्भयेष्वम् आरम्भयेय
 आरम्भयेवहि आरम्भयेमहि
 प० आरम्भयताम् आरम्भयेताम्
 आरम्भयन्ताम् आरम्भयस्व
 आरम्भयेयाम् आरम्भयेष्वम्
 आरम्भयेयै आरम्भयावहै
 आरम्भयामहै
 इ० आरम्भयत आरम्भयेताम् आरम्भयन्त
 आरम्भयथाः आरम्भयेथाम् आरम्भयध्वम्
 आरम्भये आरम्भयावहि आरम्भयामहि
 अ० आरम्भत आरम्भेताम् आरम्भन्त
 आरम्भथाः आरम्भेथाम् आरम्भध्वम्
 आरम्भे आरम्भावहि आरम्भामहि
 प० आरम्भयाश्चक्रे आरम्भयाश्चक्राने
 आरम्भयाश्चक्रिरे आरम्भयाश्चक्रुपे
 आरम्भयाश्चक्राथे आरम्भयाश्चक्रुषे
 आरम्भयाश्चक्रे आरम्भयाश्चक्रुवहे
 आरम्भयाश्चक्रुमहे
 आरम्भयाम्बभूव । आरम्भयामास ।
 आ० आरम्भयिषीह आरम्भयिषीयास्ताम्
 आरम्भयिषीरन् आरम्भयिषीष्टाः
 आरम्भयिषीयास्याम् आरम्भयिषीद्वम्ब्वम्
 आरम्भयिषीथ आरम्भयिषीवहि
 आरम्भयिषीमहि
 इव० आरम्भयिता आरम्भयितारौ
 आरम्भयितारः आरम्भयितासे
 आरम्भयितासाथे आरम्भयिताध्वे
 आरम्भयिताहे आरम्भयितास्वहे आरम्भयितास्वहे

भ० आरम्भयिष्यते आरम्भयिष्येते
 आरम्भयिष्यन्ते आरम्भयिष्यसे
 आरम्भयिष्येथे आरम्भयिष्यध्वे
 आरम्भयिष्ये आरम्भयिष्यावहे
 आरम्भयिष्यामहे

क्रि० आरम्भयिष्यत आरम्भयिष्येताम्
 आरम्भयिष्यन्त आरम्भयिष्यथाः
 आरम्भयिष्येशाम् आरम्भयिष्यध्वम्
 आरम्भयिष्ये आरम्भयिष्यावहि
 आरम्भयिष्यामहि

लभ

व० लभयति लभयतः लभयन्ति
 लभयसि लभयथः लभयथ
 लभयामि लभयावः लभयामः

स० लभयेत् लभयेताम् लभयेयुः
 लभयेः लभयेतम् लभयेत
 लभयेयम् लभयेथ लभयेम

प० लभयतु लभयतात् लभयताम् लभयन्तु
 लभय लभयतात् लभयतम् लभयत
 लभयानि लभयाव लभयाम

ल० अलभयत् अलभयताम् अलभयन्
 अलभय' अलभयतम् अलभयत
 अलभयम् अलभयाव अलभयाम

अ० अललभ्यत् अललभ्यताम् अललभ्यन्
 अललभ्यः अललभ्यतम् अललभ्यत
 अललभ्यम् अललभ्याव अललभ्याम

प० लभयावकार लभयावकतुः लभयावकुः
 लभयावकर्त् लभयावकथुः लभयावक
 लभयावकार, चकर लभयावकुव
 लभयावकुम

लभयाम्बभूव । लभयामास ।

आ० लभ्यात् लभ्यास्ताम् लभ्यासु
 लभ्याः लभ्यास्तम् लभ्यास्त
 लभ्यासम् लभ्यास्व लभ्यास्म

प्रव० लभयिता लभयितारौ लभयितारः
 लभयितासि लभयितास्थः लभयितास्थ
 लभयितास्मि लभयितास्वः लभयितास्मः

भ० लभयिष्यति लभयिष्यत लभयिष्यन्ति
 लभयिष्यसि लभयिष्यथः लभयिष्यथ
 लभयिष्यामि लभयिष्यावः लभयिष्यामः

क्रि० अलभयिष्यत् अलभयिष्यताम्
 अलभयिष्यन् अलभयिष्यः
 अलभयिष्यतम् अलभयिष्यत
 अलभयिष्यम् अलभयिष्याव
 अलभयिष्याम

व० लभयते लभयेते लभयन्ते
 लभयसे लभयेथे लभयध्वे
 लभये लभयावहे लभयामहे

स० लभयेत लभयेयाताम् लभयेरन्
 लभयेथाः लभयेथाम् लभयेध्वम्
 लभयेथ लभयेथहि लभयेमहि

प० लभयताम् लभयेताम् लभयन्ताम्
 लभयस्व लभयेथाम् लभयध्वम्
 लभयै लभयावहे लभयामहे

ल० अलभयत अलभयेताम् अलभयन्त
 अलभयथाः अलभयेथाम् अलभयध्वम्
 अलभये अलभयावहि अलभयामहि

अ० अललभ्यत अललभ्येताम् अललभ्यन्त
 अललभ्यथाः अललभ्येथाम् अललभ्यध्वम्
 अललभ्ये अललभ्यावहि अललभ्यामहि

प० लभयावक्रे लभयावक्राते लभयावक्रिरे
 लभयावकृषे लभयावक्राथे लभयावक्रदूचे
 लभयावक्रे लभयावक्रवहे लभयावक्रमहे
 लभयाम्बभूव । लभयामास ।

आ० लभयिषीष्ट लभयिषीष्टास्तम्
 लभयिषीरन् लभयिषीष्टाः
 लभयिषीष्टास्याम् लभयिषीष्टम्
 लभयिषीय लभयिषीवहि लभयिषीमहि

प्र० लम्भयिता लम्भयितारौ लम्भयितारः
लम्भयितासे लम्भयितास्ये लम्भयिताच्चे
लम्भयिताहे लम्भयितास्वहे लम्भयितास्महे
भ० लम्भयिष्यते लम्भयिष्येते लम्भयिष्यन्ते
लम्भयिष्यसे लम्भयिष्येथे लम्भयिष्यध्वे
लम्भयिष्ये लम्भयिष्यावहे लम्भयिष्यामहे

क्रि० अलम्भयिष्यत अलम्भयिष्येताम्
अलम्भयिष्यन्त अलम्भयिष्यथा.
अलम्भयिष्येयाम् अलम्भयिष्यध्वम्
अलम्भयिष्ये अलम्भयिष्यामहि
अलम्भयिष्यामहि

॥ ईर्ष्य ॥

व० ईर्ष्ययति ईर्ष्ययतः ईर्ष्ययन्ति
ईर्ष्ययसि ईर्ष्ययथः ईर्ष्ययथ
ईर्ष्ययामि ईर्ष्ययावः ईर्ष्ययामः
स० ईर्ष्ययेत् ईर्ष्ययेताम् ईर्ष्ययेयुः
ईर्ष्ययेः ईर्ष्ययेतम् ईर्ष्ययेत
ईर्ष्ययेयम् ईर्ष्ययेय ईर्ष्ययेम
प० ईर्ष्ययतु, नात् ईर्ष्ययताम् ईर्ष्ययन्तु
ईर्ष्यय , ईर्ष्ययतम् ईर्ष्ययत
ईर्ष्ययाणि ईर्ष्ययाव ईर्ष्ययाम
झ० ऐर्ष्ययत् ऐर्ष्ययताम् ऐर्ष्ययन्
ऐर्ष्यय ऐर्ष्ययतम् ऐर्ष्ययत
ऐर्ष्ययम् ऐर्ष्ययाव ऐर्ष्ययाम
अ० ऐर्ष्ययत् ऐर्ष्ययताम् ऐर्ष्ययन्
ऐर्ष्ययः ऐर्ष्ययतम् ऐर्ष्ययत
ऐर्ष्ययम् ऐर्ष्ययाव ऐर्ष्ययाम
मतान्तरे
प० ईर्ष्ययाश्चकार ईर्ष्ययाश्चक्रुः
ईर्ष्ययाश्चक्रुः ईर्ष्ययाश्चक्रुः
ईर्ष्ययाश्चक्रुः ईर्ष्ययाश्चक्रुः
ईर्ष्ययाश्चकार ईर्ष्ययाश्चक्रुः
ईर्ष्ययाश्चक्रुः

ईर्ष्ययाम्भूय । ईर्ष्ययामास ।
आ-ईर्ष्ययात् ईर्ष्ययास्ताम् ईर्ष्ययासुः
ईर्ष्यया ईर्ष्ययास्तम् ईर्ष्ययास्त
ईर्ष्ययासम् ईर्ष्ययारव ईर्ष्ययास्म
प्र० ईर्ष्ययिता ईर्ष्ययितारौ ईर्ष्ययितारः
ईर्ष्ययितासि ईर्ष्ययितास्यः ईर्ष्ययितास्य
ईर्ष्ययितास्मि ईर्ष्ययितास्वः ईर्ष्ययितास्मः
म० ईर्ष्ययिष्यति ईर्ष्ययिष्यन्
ईर्ष्ययिष्यन्ति ईर्ष्ययिष्यसि
ईर्ष्ययिष्यथः ईर्ष्ययिष्यथ
ईर्ष्ययिष्यामि ईर्ष्ययिष्यावः
ईर्ष्ययिष्याम

क्रि० ऐर्ष्ययिष्यत् ऐर्ष्ययिष्यताम् ऐर्ष्ययिष्यन्
ऐर्ष्ययिष्य ऐर्ष्ययिष्यतम् ऐर्ष्ययिष्यत
ऐर्ष्ययिष्यम् ऐर्ष्ययिष्याव ऐर्ष्ययिष्याम

व० ईर्ष्ययते ईर्ष्ययेते ईर्ष्ययन्ते
ईर्ष्ययते ईर्ष्ययेथे ईर्ष्ययथे
ईर्ष्यये ईर्ष्ययावहे ईर्ष्ययामहे
स० ईर्ष्ययेत् ईर्ष्ययेताम् ईर्ष्ययेरन्
ईर्ष्ययेयाः ईर्ष्ययेयायाम् ईर्ष्ययेष्वम्
ईर्ष्ययेय ईर्ष्ययेयहि ईर्ष्ययेमहि
प० ईर्ष्ययताम् ईर्ष्ययेताम् ईर्ष्ययन्ताम्
ईर्ष्ययस्व ईर्ष्ययेथाम् ईर्ष्ययध्वम्
ईर्ष्यये ईर्ष्ययावहे ईर्ष्ययामहे
झ० ऐर्ष्ययत् ऐर्ष्ययेताम् ऐर्ष्ययन्त
ऐर्ष्ययथाः ईर्ष्ययेथाम् ईर्ष्ययध्वम्
ऐर्ष्यये ईर्ष्ययावहि ऐर्ष्ययामहि
अ० ऐर्ष्ययत् ऐर्ष्ययेताम् ऐर्ष्ययन्त
ऐर्ष्ययथाः ऐर्ष्ययेथाम् ऐर्ष्ययध्वम्
ऐर्ष्यये ऐर्ष्ययावहि ऐर्ष्ययामहि

मतान्तरे
प० ईर्ष्ययाश्चकार ईर्ष्ययाश्चक्रुः

ईर्ष्ययाश्चक्रुः ईर्ष्ययाश्चक्रुः
ईर्ष्ययाश्चक्रुः ईर्ष्ययाश्चक्रुः
ईर्ष्ययाश्चक्रुः ईर्ष्ययाश्चक्रुः
ईर्ष्ययाश्चक्रुः ईर्ष्ययाश्चक्रुः

ईर्ष्याशङ्कमहे

ईर्ष्याम्बभूव । ईर्ष्यामास ५

आ० ईर्ष्यायिषीष्ट ईर्ष्यायिषीयास्ताम्
ईर्ष्यायिषीरन् ईर्ष्यायिषीष्टाः
ईर्ष्यायिषीयास्थाम् ईर्ष्यायिषीष्टम्-६वम्
ईर्ष्यायिषीय ईर्ष्यायिषीवहि
ईर्ष्यायिषीमहि

प्र० ईर्ष्यायिता ईर्ष्यायितारौ ईर्ष्यायितारः
ईर्ष्यायितासे ईर्ष्यायितासाथे ईर्ष्यायितास्वे
ईर्ष्यायिताहे ईर्ष्यायितास्वहे ईर्ष्यायितास्महे

म० ईर्ष्यायिष्यते ईर्ष्यायिष्येते ईर्ष्यायिष्यन्ते
ईर्ष्यायिष्यसे ईर्ष्यायिष्येथे ईर्ष्यायिष्यथ
ईर्ष्यायिष्ये ईर्ष्यायिष्यावहे ईर्ष्यायिष्यामहे

क्रि० ऐर्ष्यायिष्यन् ऐर्ष्यायिष्येताम् ऐर्ष्यायिष्यन्त
ऐर्ष्यायिष्यथा ऐर्ष्यायिष्येशाम् ऐर्ष्यायिष्यध्वम्
ऐर्ष्यायिष्ये ऐर्ष्यायिष्यावहि ऐर्ष्यायिष्यामहि

इण्-इक् अज्ञानेऽर्थे ॥

च० गमयति गमयतः गमयन्ति
गमयसि गमयथः गमयथ
गमयामि गमयाव गमयामः

स० गमयेत् गमयेताम् गमयेयुः
गमयेः गमयेतम् गमयेत
गमयेयम् गमयेव गमयेम

प० गमयन्तु गमयन्तात् गमयताम् गमयन्तु
गमयन् गमयन्तात् गमयन्तम् गमयन्
गमयानि गमयाव गमयाम

झ० अगमयत् अगमयताम् अगमयन्
अगमयः अगमयतम् अगमयत
अगमयम् अगमयाव अगमयाम

अ० अजीगमत् अजीगमताम् अजीगमन्
अजीगमः अजीगमतम् अजीगमत
अजीगमम् अजीगमाव अजीगमाम

प० गमयावकार गमयावक्रतुः गमयावकुः

गमयावकथं गमयावक्रतुः गमयावक्र
गमयावकार, वक्र गमयावक्रव गमयावक्रम्
गमयावभूव । गमयामास ।

आ० गम्यात् गम्यास्ताम् गम्यासु
गम्याः गम्यास्तम् गम्यास्त
गम्यासम् गम्यास्व गम्यास्म

प्र० गमयिता गमयितारौ गमयितारः
गमयितासि गमयितास्थः गमयितास्थ
गमयितास्मि गमयितास्वः गमयितास्मः

म० गमयिष्यति गमयिष्यतः गमयिष्यन्ति
गमयिष्यसि गमयिष्यथः गमयिष्यथ
गमयिष्यामि गमयिष्यावः गमयिष्यामः

क्रि० अगमयिष्यत् अगमयिष्यताम् अगमयिष्यन्
अगमयिष्यथः अगमयिष्यतम् अगमयिष्यत
अगमयिष्यम् अगमयिष्याव अगमयिष्याम

व० गमयते गमयेते गमयन्ते
गमयसे गमयेथे गमयध्वे
गमये गमयावहे गमयामहे

स० गमयेत् गमयेताम् गमयेरन्
गमयेथाः गमयेथाम् गमयेध्वम्
गमयेथ गमयेवहि गमयेमहि

प० गमयताम् गमयेताम् गमयन्ताम्
गमयस्व गमयेथाम् गमयध्वम्
गमये गमयावहे गमयामहे

झ० अगमयन् अगमयेताम् अगमयन्त
अगमयथाः अगमयेथाम् अगमयध्वम्
अगमये अगमयावहि अगमयामहि

अ० अजीगमत अजीगमेताम् अजीगमन्त
अजीगमथाः अजीगमेथाम् अजीगमध्वम्
अजीगमे अजीगमावहि अजीगमामहि

प० गमयावक्रे गमयावक्रते गमयावक्रिरे
गमयावक्रवे गमयावक्रथे गमयावक्रध्वे
गमयावक्रे गमयावक्रहे गमयावक्रमहे

गमयाम्बभूव । गमयामास ।

आ० गमयिषीष्ट गमयिषीयास्ताम् गमयिषीरन्
गमयिषीष्ठा गमयिषीयास्ताम् गमयिषीद्वम्
ध्वम्

गमयिषीष गमयिषीवहि गमयिषीमहि

श्व० गमयिता गमयितारौ गमयितारः
गमयितासे गमयितासाथे गमयिताध्वे
गमयिताहे गमयितास्वहे गमयितास्महे

भ० गमयिष्यथे गमयिष्येते गमयिष्यन्ते
गमयिष्यसे गमयिष्येथे गमयिष्यध्वे
गमयिष्ये गमयिष्यावहे गमयिष्यामहे

कि० अगमयिष्यत अगमयिष्येताम्
अगमयिष्यन्त अगमयिष्यथाः
अगमयिष्येथाम् अगमयिष्यध्वम्
अगमयिष्ये अगमयिष्यावहि
अगमयिष्यामहि

पर्व-अधिगमयति । अधिगमयतः ।
अधिगमयन्ति । इत्यादि ॥

ज्ञानेऽर्थे तु-

ख० प्रत्याययति प्रत्याययतः प्रत्यायन्ति
प्रत्याययसि प्रत्याययथः प्रत्याययथ
प्रत्याययामि प्रत्याययावः प्रत्याययामः

स्त० प्रत्याययेत् प्रत्याययेताम् प्रत्याययेयुः
प्रत्याययेः प्रत्याययेतम् प्रत्याययेत
प्रत्याययेथम् प्रत्याययेथ प्रत्याययेम

प० प्रत्याययतु प्रत्याययताम् प्रत्याययन्तु
प्रत्याययतात्

प्रत्यायय ॥ प्रत्याययतम् प्रत्याययत
प्रत्याययानि प्रत्याययाव प्रत्याययाम

झ० प्रत्याययत् प्रत्याययताम् प्रत्याययन्
प्रत्याययः प्रत्याययतम् प्रत्याययत
प्रत्याययम् प्रत्याययाव प्रत्याययाम

अ० प्रत्याययत् प्रत्याययताम् प्रत्याययन्

प्रत्याययः प्रत्याययतम् प्रत्याययत
प्रत्याययम् प्रत्याययाव प्रत्याययाम

य० प्रत्याययावकार प्रत्याययावक्तुः
प्रत्याययावकुः प्रत्याययावक्य
प्रत्याययावक्तुः प्रत्याययावक
प्रत्याययावकार-वकर प्रत्याययावकृव
प्रत्याययावकृम

प्रत्याययाम्बभूव । प्रत्याययामास ।

आ० प्रत्याय्यान् प्रत्याय्यास्ताम् प्रत्याय्यासुः
प्रत्याय्याः प्रत्याय्यास्तम् प्रत्याय्यास्त
प्रत्याय्यास्तम् प्रत्याय्यास्व प्रत्याय्यास्म

प्रख० प्रत्याययिता प्रत्याययितारौ प्रत्याययितारः
प्रत्याययितासि प्रत्याययितास्व
प्रत्याययितास्व प्रत्याययितास्मि
प्रत्याययितास्वः प्रत्याययितास्मः

भ० प्रत्याययिष्यति प्रत्याययिष्यतः
प्रत्याययिष्यन्ति प्रत्याययिष्यसि
प्रत्याययिष्यथः प्रत्याययिष्यथ
प्रत्याययिष्यामि प्रत्याययिष्यावः
प्रत्याययिष्यामः

कि० प्रत्याययिष्यत् प्रत्याययिष्यताम्
प्रत्याययिष्यन् प्रत्याययिष्यः
प्रत्याययिष्यतम् प्रत्याययिष्यत
प्रत्याययिष्यम् प्रत्याययिष्यथ
प्रत्याययिष्याम

ख० प्रत्याययते प्रत्याययेते प्रत्याययन्ते
प्रत्याययसे प्रत्याययेथे प्रत्याययध्वे
प्रत्यायये प्रत्याययावहे प्रत्याययामहे

स्त० प्रत्याययेत प्रत्याययेताम् प्रत्याययेरन्
प्रत्याययेथाः प्रत्याययेथाम् प्रत्याययेध्वम्
प्रत्याययेथ प्रत्याययेवहि प्रत्याययेमहि

प० प्रत्याययतम् प्रत्याययेताम्
प्रत्याययन्ताम् प्रत्याययस्व
प्रत्याययेथाम् प्रत्याययध्वम्

प्रत्याययै प्रत्याययावहै
प्रत्याययामहै

झ० प्रत्याययत प्रत्याययेताम् प्रत्याययन्त
प्रत्याययथाः प्रत्याययेथाम् प्रत्याययध्वम्
प्रत्यायये प्रत्याययावहि प्रत्याययामहि
ञ० प्रत्यायियत प्रत्यायियेताम् प्रत्यायियन्त
प्रत्यायियथाः प्रत्यायियेथाम् प्रत्यायियध्वम्
प्रत्यायिये प्रत्यायियावहि प्रत्यायियामहि

प० प्रत्याययावहके प्रत्याययावहनाते
प्रत्याययावहकिरे प्रत्याययावहकुपे
प्रत्याययावहकाये प्रत्याययावहकुह्वे
प्रत्याययावहके प्रत्याययावहकुवहै
प्रत्याययावहकुमहै

प्रत्याययावहभूव । प्रत्याययावहास ।

भा० प्रत्याययिषीष्ट प्रत्याययिषीषस्ताम्
प्रत्याययिषीरन् प्रत्याययिषीष्टाः
प्रत्याययिषीषास्थाम् प्रत्याययिषीष्ट्वम् ध्वम्
प्रत्याययिषीष्य प्रत्याययिषीषहि
प्रत्याययिषीषमहि

झ० प्रत्याययिता प्रत्याययितारी
प्रत्याययिताइः प्रत्याययितासे
प्रत्याययितामाथे प्रत्याययिताध्वे
प्रत्याययिताहे प्रत्याययितास्वहै
प्रत्याययितास्महै

भ० प्रत्याययिष्यते प्रत्याययिष्येते
प्रत्याययिष्यन्ते प्रत्याययिष्यसे
प्रत्याययिष्येथे प्रत्याययिष्येथे
प्रत्याययिष्ये प्रत्याययिष्यामहै
प्रत्याययिष्यामहै

कि० प्रत्याययिष्यत प्रत्याययिष्येताम्
प्रत्याययिष्यन्त प्रत्याययिष्यथाः
प्रत्याययिष्येथाम् प्रत्याययिष्येथाम्
प्रत्याययिष्ये प्रत्याययिष्यामहि
प्रत्याययिष्यामहि

॥ इति णिगन्तप्रक्रियायां कति-
पयधातूनां विस्तरतो
रूपाणि ॥

॥ अथ भ्वादिक्त्वेण कतिपयधातूनां
संक्षेपतो रूपाण्युपदर्शयन्ते—

॥ भ्वादिः ॥

ष्मां ष्मापयति-ते । अदिष्मपत् त ।
म्नां म्नापयति-ते । अमिम्नापत्-त ।
दाम् दापयति-ते । अदीदपत् त ।
सुं सावयति-ते । असुसवत् त ।
सु सारयति । असोसरत् ।
तु तारयति-ते । अतोतरत्-त ।
ह्वे ह्वापयति-ते । अदीहपत्-त ।
ह्वे ह्वापयति-ते । अदिहपत्-त ।
मै मापयति (ते) । अजीमपत् (त) ।
लघु लक्षयति (ते) । अललक्षत् (त) ।
शुच शोचयति (ते) । अशुशुचत् (त) ।
लुञ्ज लुञ्जयति (ते) । अलुलुञ्जत् (त) ।
अञ्ज अञ्जयति (ते) । आञ्जयत् (त) ।
अञ्च् अञ्चयति (ते) । आञ्चयत् (त) ।
वञ्च् वञ्चयति (ते) । अवञ्चयत् (त) ।
वाङ् वङ्गयति (ते) । अववाङ्गयत् (त) ।
व्रज व्रजयति (ते) । प्राञ्जयत् (त) ।
अञ्ज अञ्जयति (ते) । आञ्जयत् (त) ।
पञ्ज पञ्जयति । ऐञ्जयत् ।
तञ्ज तञ्जयति (ते) । अततञ्जत् (त) ।
गञ्ज गञ्जयति (ते) । अगगञ्जत् (त) ।
त्यज त्याजयति (ते) । अतित्यजत् (त) ।

षञ्ज सञ्जयति (ते) । अससञ्जत् (त)
कटे णौ अद्यतन्धामेवास्य प्रयोगो
दृश्यते - प्रचीकटत् ।

शट शायति (ते) । अशीशटत् (त)
खिट खेद्यति (ते) । अचीखिटत् (त)
णट नन्यथे । नटयति ते । अनीनटत्-त
नृत्तौ हिंसायाश्च-नाटयति (ते) । अनीन-
टत् (त) ।

उन्नाटयति (ते) । उदनीनटत् (त)
छुट छोटयति (ते) । अलुछुटत् (त) ।
अलुछोटत् (त) ।

अट आटयति । आटिटत् ।

पट पाटयति । अपीपटत् ।

कट णौ प्रपूर्वस्थास्याद्यतन्धामेश प्रयोगः,
प्राचीकटत् ।

लुट लुण्ठयति (ते) । अलुलुण्ठत् (त)
स्फुट स्फोटयति (ते) । अपुस्फुटत् (त)
पठ पाठयति (ते) । अपीपठत् (त) ।
हठ हाटयति (ते) । अजीहटत् (त) ।
कीडु कीडयति । अक्कीडत् ।
लड लाडयति (ते) । अलीलडत् (त)
लडयति (त) लालयति (ते) ।
अलीलडत् (ते)

अड्ड अड्डयति (ते) । अड्डिटत् (त) ।
रण राणयति (ते) । अरराणत् (त) ।
अरीरणत् (त) ।

भण भाणयति (ते) । अवभाणत् (त) ।
अवीभणत् । (त)

कण काणयति (ते) । अचकाणत् ।
अवीकणत् (त) ।

क्वण क्वणयति (ते) । अक्क्वणत् (त)
ओण ओणयति (ते) । ओणिणत् (त) ।
चित् चेतयति (ते) । अवीचितत् (त)
अत आतयति । आतितत् ।

इच्युष्टु इच्छातयति (ते) । अचुश्च्युमत (त)
खाष्ट खाद्यति । अचखाद्यत् ।

गद् गाद्यति (ते) । अजीगद्यत् (त)

इडु इन्दयति (ते) । ऐन्दिटत् । (त)

णिदु निन्दयति (ते) । अनिनिन्दत् (त)

डुनडु नन्दयति (ते) । अननन्दत् (त)

कडु कन्दयति (ते) । अचकन्दत् (त)

स्कन्धु स्कन्दयति (ते) । अचस्कन्दत् (त)

षिधु निषेधयति (ते) । न्यवीषिधत् (त)

ध्वन शब्दार्थे ध्वनयति (ते) अन्यत्रार्थे ।

ध्वानयति (ते) अधिध्वनत् (त)

स्वन स्वानयति (ते) । असिस्वनत् (त)

अशनायै तु-विध्वानयति । अवध्वानयति

अधिध्वनत् । अध्याविध्वनत्

गुपी-गीपयति (ते) । अङ्गुपत् (त)

गोपायति, ते । अङ्गुगोपायत्, त ।

तपं-तापयति (ते) । अनीतपत् (त) ।

धूप-धूणयति ते ॥ अदुधुपत् (त) ।

धूणयति (ते) । अदुधुणयत् (त)

लप लापयति (ते) । अललापत् (त)

अलीलपत् ।

जल्प-जल्पयति (ते) । अजजल्पत् (त)

जप-जापयति (ते) । अजीजपत् (त)

सृष्ट् सर्पयति । अससर्पत् । असीसृपत्

चुप-चोपयति । अचुचुपत् ।

चुव-चुम्बयति ते । अचुचुम्बत् (त)

जिम्-जेमयति । अजीजिमत ।

कम्-क्रमयति । अधिकमत ।

यध्-परिवेषणे यामयति । अशीयमत ।

अपरिवेषणे यमयति । अशीयमत ।

आयमयते । आयोयमत ।

चर-चिचारयति । व्यचीचरत् ।

उच्चारयति, ते उदचीचरत् । (त)

दल-दालयति ते । अदीदलत् (त)

मील-मीलयति (ते) । मीमिलत् । अमिमिलत् (त)

मूल-उन्मूलयति (ते) । उदमूमूलत् (त)

फल-फालयति, ते । अपीफलत् (त)

फुल्ल-फुल्लयति (ते), अपुफुल्लत् (त) ।

वेल्-उद्वेलयति । उदविवेल्त् ।

खेल्-खेलयति । अविखेल्त् ।

खल-खलयति । अविखलत् ।

गल-गालयति । अजीगलत् । उद्गालयते ।

उदजीगलत् ।

वर्ष-वर्षयति । अविषर्षत् ।

गर्व-गर्वयति । अजिगर्वत् ।

जीव-जीवयति अजिजीवन् अजीजिवत्, त ।

दृश्-दर्शयति, ते । अदीदृशत् अददर्शत् त

धुष्-धोषयति (ते) अजुधुषत् (त)

कृष-कृषयति (ते) अकीकृषत् अककृषत् त ।

भय-भयति । अवीभयत् ।

विद्-वैषयति (ते) अवीवैषत् (त) ।

सृष्-सर्जयति (ते) अवीसृष्टत् असर्जत् त

प्लुष्-प्लोषयति (ते) अप्लुष्टत् (त) ।

वृष्-वर्षयति (ते) अवीवृष्टत् अवर्षत् (त)

पुष्-पोषयति (ते) अपूपुषत् (त)

भूष्-भूषयति (ते) अभूषुषत् [त]

रस-रासयति (ते) अरीरसत् (त) ।

लस-लासयति [ते] अलीलसत् (त)

हस-हासयति (ते) अहीहसत् [त]

शंस-शानयति (ते) अशानसत् [त]

देह-दाहयति (ते) अदीदहत् [त]

अह-अहयति (ते) अहिहत् (त)

उक्ष-उक्षयति (ते) औक्षत् (त)

रक्ष-रक्षयति (ते) अररक्षत् (त) ।

तक्ष-तक्षयति (ते) अततक्षत् (ते)

वाष्ट-वाष्टयति (ते) अववाष्टत् [त]

धिष्-विस्मापयते (विस्मापयति व्यसि आपत
असिधमयत्)

डीङ्-डाययति । अदीडयत् ।

कृङ्-कृवयति (ते) अकृकवत् (त)

मेङ्-मापयति (ते) अमोमपत् (त)

देङ्-दापयति (ते) अदीदपत् (त)

लोङ्-लोकयति (ते) अल्लोकत् (त)

रेङ्-रैकयति । अरिरेकत् ।

ककुङ्-ककुयति । अकककुङ् ।

चकिङ्-चाकयति, ते । अचीचकत् त

ह्रीङ्-ह्रीकयति । अह्रह्रीकत् ।

त्रोङ्-त्रोकयति । अतुत्रोकत् ।

टीङ्-टीकयति । अट्टिटीकत् ।

कमुङ्-कमुयति । अककमुङ् ।

म्लवृङ्-म्लवयति । अमम्लवत् ।

पनुङ्-पणयति (ते) । अपपणत् (त)

कृभि-कर्जयति, ते । अकजिजत् त

सृजैङ्-सर्जयति ते, अवीसृजत् अवसर्जत् त

तिथि-तितिक्षयति ते, अतितिक्षत् तेजयति ते,

अतीतिक्षत् त ।

पिङ्-पिण्डयति ते अपिपिण्डत् त ।

खङ्-खण्डयति (ते) अकखण्डत् (त)

भङ्-भण्डयति [ते] अवभण्डत् (त)

हेङ्-हेडयति ते, अजिहेडत् त ।

हिङ्-हिण्डयति ते, अजिहिण्डत् त ।

धुणि-धोणयति अजुधुणत् ।

घणि-घोणयति अजुघुणत् ।

पणि-पणयति पाणयति ते अपपणावत्,

अपीपणत् त ।

यनैङ्-यातयति अवीयनत्

नायङ्-नाथयति ते अननाथत् त ।

वङ्-वणयति ते अववणत् त ।

मुदि मोदयति अमृमुदत
 ददि दादयति (ते) अदीदयत् (त)
 हदि ह्यदयति अजीहयत्
 प्वदि स्वादयति असिस्वदत्
 कुदि कृदयति अचुकृदत्
 क्कदि क्कदयति (ते) अजिक्कदत् (त)
 पदि पदयति अपपदत्
 एधि एधयति (ते) एदिधत् (त)
 स्पधि स्पर्धयति अपस्पधत्
 बाधुड् बाधयति (ते) अबबाधत् (त)
 दधि दाधयति (ते) अदीदधत् (त)
 अथान्तरे बीभत्सयति (ते) अबीभत्सत्
 बधि बाधयति (ते) अबीबधत् (त)
 पनि पनाययति, पानयति (ते)
 अपपनायत्, अपीपनत् (त)
 भानि ॥ मीमांसयति (ते) अमीमांसत् (त)
 भानयति (ते) अपीमनत् (त)
 ड्वेपुड् वेपयति अबवेपत्
 कपुड् कम्पयति अबकम्पत्
 त्रपौवि त्रापयति (ते) अतित्रपत् (त)
 मतान्तरे-त्रपयति इत्यादि
गुपि निन्दायाम् जुगुप्सयति (ते)
 अजुगुप्सत् (त) अथान्तरे तु
 गोपयति (ते) अजगुपत्
 लमुड् लम्बयति (ते) अललम्बत् (त)
 ककुड् कावयति (ते) अबकावत् (त)
 लमुड् लम्भयति (ते) अललम्भत् (त)
 हमुड् हस्तम्भयति (ते) अतस्तम्भत् (त)
 जृमुड् जृम्भयति (ते) अजिजृम्भत् (त)
 क्षमौषि-क्षमयति (ते) अक्षिक्शमत् (त)
 अयि-आययति आयियत्
 दयि-दाययति (ते) अदीदयत् (त)
 औप्यायेड्-प्याययति (ते) अपिप्ययत् (त)
 तायड्-ताययति (ते) अततायत् (त)

वलि-वाल्यति (ते) अवीवलत् (त)
 कलि-काल्यति (ते) अवीकलत् (त)
 सेवुड्-सेवयति (ते) असेवेवत् (त)
 कागुड्-काशयति (ते) अचकाशत् (त)
 माधि-माषयति (ते) अबमाषत् अवीमपत् (त)
 एषु-एषयति एषिषत्
 रेषुड्-रेषयति अजिरेषत्
 अष्टुड्-असयति (ते) अचकासत् (त)
 हृहि-हृहयति (ते) एजिहत् (त)
 गर्हि-गर्हयति (त) अजगर्हत् (त)
 ग्राहू-ग्राहयति (ते) अगग्राहत् (त)
 ऊर्हि-ऊहयति (ते) औजिहत् (त)
 ग्राहौड्-ग्राहयति (ते) अजीगहत् (त)
 धुक्षि-धुक्षयति (ते) अधुक्षत् (त)
 शिक्षि-क्षिषयति ते, अशिषिषत् त
 भिक्षि-भिक्षयति ते अभिभिक्षत् त
 दिक्षि-दीक्षयति ते, अविदीक्षत् (त)
 भ्रिगु-भ्राययति ते, अशिभयत् त
 हृग्-ह्वरयति ते, अजीह्वरत् त
 मृग्-मारयति ते, अवीमरत् त
 धृग्-ध्वरयति ते, अदीध्वरत् त
 ऊरुड्-कारयति ते, अजीकरत् त
 ह्याचू-याचयति ते, अययाचत् त
 उपवीष्-पाचयति ते, अपीपचत्
 मजी-माजयति ते, अवीमजत् त
 बुधूड्-बोधयति ते, अवबुधत् त
 दानी-दीदामयति अदीदासत् अदीदासत्
 दानयति अदीदनत्
 शपी-शापयति ते, अशीशपत् त
 धावू-धावयति ते, अदीधवत् त
 लषी-लषयति ते, अलीलपत् त

चर्च ५ चापयति, अचीचषत् 'आ' ते, त,
भ्लश्री भ्लशयति. अचभ्लशत्, भ्लश' ते
अचभ्लशत्

द्युति द्योतयति, अन्दिद्युत् ॥ द्योतयते
, अदिद्युतत्,

रुचि रोचयते अरुरुचत् , रोचयति,
शुभि शोभयति अशुशुभत् , शोभयते
अशुशुभत्

क्षुभि क्षोभयति अक्षुक्षुभत् , क्षोभयते
अक्षुक्षुभत्

क्षम्बक् क्षम्भयति असक्षम्भत् क्षम्भयते
असक्षम्भत्

अंशक् अंशयति अवअंशत् (अंशयते
अवअंशत्)

अंसक् अंसयति असअंसत् , अंसयते
असअंसत्

अध्वंक् अध्वंसयति अध्वंसत्

अभ्यर्च्य अभ्यर्चयति (ते) अभ्यर्चयत् (त)
वृधूक् वर्ययति (ते) अवीवृधत् अववर्यत्

कृच कौचयति (ते) अचूकचत् (त)

पत्क् पातयति अपीपत्

षट्क् सादयति (ते) असीपदत् (त)

बुध बोधयति अबुधत्

दुवमू वमयति (ते) अवीवमत् (त)

अमू अमयति अविअमत् (त)

अर अरयति (ते) अचिअरत् (त)

(चल चलयति (चालयति) अचीचलत्)

शल शालयति अशीशलत्

कुश क्रोशयति (ते) अचुकुशत् (त)

कष कासयति अवीकसत्

यर्जो याजयति (ते) अयीयजत् (त)

दुषपी बापयति (ते) अवीवपत् (त)

वर्ही वाहयति (ते) अवीवहत (त)

वद वादयति (ते) अवीवदत् (त)

वम वासयति (ते) अवीवसत् (त)

प्रथिष प्रथयति (ते) अपप्रथत् (त)

क्रदुक् क्रन्दयति अचक्रन्दत्

लग्ने लगयति (ते) अलीलग्न् (त)

हृग्ने स्तगयति (ते) अतिहृगत् (त)

मदै मदयति अमीमदत् । अर्थविशेषे
मादयति. ते ।

अदं आदयति (ते) आदिदत् त

प्सांक् प्सापयति अपिप्तयत्

भांक् भापयति (ते) अवीवपत् त

यांक् यापयति अयीयपत्

द्रांक् द्रापयति अदिद्रपत्

रांक् रापयति (ते) अरीरपत् त

दांक् दापयति (ते) अरीदपत् (त)

ख्यांक् ख्यापयति (ते) अखिखपत् (त)

मांक् मापयति (ते) अमीमपत् (त)

पुंक् सावयति, ते अचुषवत्, त

तुंक् तावयति, ते अतूतवत्, त

णुक् नावयति, ते अनूनवत्, त

हणुक् हणावयति, ते अचुक्षणवत्, त

स्तुक् स्तावयति, ते असुस्नवत् त

डुंक् धावयति, ते अचुधन् त

डूक् कावयति अचूकवत्

रुदक् रोदयति अरुरुदत्

अन आनयति आनिनत्

श्वसक् श्वासयति अंशिश्वसत्

अक्षक् अक्षयति अजजक्षत्

दरिद्रा दरिद्रयति अदीदरिद्रत्, अददरिद्रत्

मनान्तरेदरिद्रापयति, अददरिद्रत्-इत्यादि

जागृक् जागरयति अजजागरत्

वर्चक् वाचयति, ते अवीवचत्, त

मृजोक् मार्जयति, ते अमीमृजत्

अममार्जत्, त

विदक् वेदयति, ते अवीविदत्, त

हनक् हानयति, ते । अजोघनत्, त ।

वशक् वाशयति, ते । अवीवशत्, त ।

असक् । भावयति ।
 शीह्क् शाययति अशीशयत्
 ण्हुक् ह्रावयति, ते । अजुहवत्, त ।
 पृडोक् सावयति, ते । असूषवत्, त ।
 पृचैह्क् पर्चयति ते अगोपृचत् अपपर्चत् त ।
 ईडिक् ईडयति, ते । ऐडिडत्, त ।
 ईरिक् ईरयति, ते । ऐरिरत्, त ।
 ईशिक् ईशयति, ते । ऐशिश्त्, त ।
 वसिक् वासयति, ते । अवीवसत्, त ।
 आसिक् आसयति, ते । आसिसत्, त ।
 णिसुकिं निंसयति, ते । अनिनिंसत्
 वक्षिक् क्वापयति क्वापयति, ते ।
 अचिखपत् अचिक्खपत्, त ।
 ऊणुगुक् ऊणावयति, ते । औणुनवत्, त ।
 मतान्तरे-और्यूनवत्
 एङ्क् स्तावयति, ते । अनुष्टवत्, त ।
 झृगुक् चावयति, ते । अवीवचत्, त ।
 छिषीक् छेवयति, ते । अदिछिषत्, त ।
 तुहीक् दोहयति, ते । अदुहत्, त ।
 दिहीक् देहयति ते । अदीदिहत्, त ।
 लिहीक् लेहयति, ते । अलीलिहत्, त ।
 हुक् ह्रावयति, ते । अजुहवत्, त ।
 ओहाक् हापयति, ते । अजीहपत्, त ।
 पृक् पारयति, ते । अपीपरत्, त ।
 ऋक् आरयति आरिरत्
 डुधांगुक् धापयति, ते । अदीधपत्, त ।
 णिजुंकी नेजयति, ते । अनीनिजत्, त ।
 विजुंकी वेजयति, ते । अवीविजत्, त ।
 विण्डुंकी वेवयति, ते । अवीविषत्, त ।
 दिवृक् देवयति, ते । अदीदिषत्, त ।
 शृक् शारयति, ते । अजीशरत्, त ।
 दौ द्वापयति, ते । अदीदपत्, त ।
 व्रीड्क् व्रीडयति अवित्रिडत्
 नृत्क् नर्तयति, ते । अनिनृतत्

अननर्तत् त
 कुधक् क्रोधयति, ते । अचुकुधत्, त ।
 गुधक् गोधयति, ते । अजुगुधत्, त ।
 व्यधक् व्याधयति ते । अविध्यवत्, त ।
 क्षिपक् क्षेपयति (ते) अचिक्षिपत् (त)
 तिम् तेमयति (ते) अतीतिमत् (त)
 तीम् तीमयति (ते) अतीतिमत् (त)
 हिम् स्तेमयति (ते) अतिहिमत् (त)
 क्षीम् स्तीमयति (ते) अतिक्षीमत् (त)
 विवृक् सेवयति (ते) असोविषत् (त)
 छिद्रक् छेदयति ते, अतिछिद्रत्, त,
 अटिष्ठिवत्
 इषक् पपयति ऐषिवत्
 ऋषक् प्रासयति, ते । अतिषसत् (त) ।
 षहक् साहयति, ते । असीषहत् (त) ।
 पुवंक् पोषयति (त) अपूपवत् [त]
 लुटक् लोटयति, ते । अलूलुवत्
 अलुलोटत् (त)
 ण्विदांक् स्वेदयति असिण्विदत्
 क्लिदीक् क्लेदयति ते, अचिक्लिदत्, त
 शुधक् शोधयति, ते अशुशुधत्, त,
 कुधक् क्रोधयति अचुकुधत्
 ऋधक् अधयति, ते आदिधत्, त,
 शृधक् शर्धयति ते, अजगर्धत् अजीशुधत् त
 तृपोक् तर्पयति ते अतीतृपत् अततर्पत् त
 वृपोक् वर्पयति ते, अदीवृपत् अददर्पत् त
 कुपक् कोपयति अचुकुपत्
 गुपक् गोपयति अजुगुपत्
 लुभक् लोभयति अलुलुभत्
 क्षुभक् क्षोभयति अचुक्षुभत्
 नशीक् नाशयति अनोनशत्
 मृशक् मर्शयति अवीमृशत् अवमर्शत्
 कशक् कर्शयति ते, अचीकृषत् अचकशत् त
 ऋशक् श्लेषयति ते, अशिश्लिषत्, त

प्लुषूत् प्लोषयति ते, अपुप्लुषत् त,
 जितुषच् तर्षयति अतीतुषत् अततर्षत्
 तुषं तोषयति अतुषत्
 हृषच् हर्षयति अजीहृषत् अजहर्षत्
 रुषच् रोषयति अरुरुषत्
 अदृच् आसयति ते, आसिसत्
 यदृच् यासयति अयीयसत्
 तयृच् तमयति ते, अतीतमत् त
 क्षमौच् क्षमयति ते, अचिक्षमत् त,
 मदैच् मदयति भादयति, ते अमीमदत्
 कलमुच् क्लमयति अचिक्लमत्
 ब्रुहौच् ब्रोहयति अब्रुहत्
 णिहौच् हनेहयति ते, असिणिहत् त,
 अमु अमयति अशिअमत्
 अमु अमयति ते, अजिअमत् त,
 वृश्च मर्षयति अवीवृश्चत् अवमर्षत्,
 अंश्च अंशयति अवअंशत्
 कृश्च कर्षयति ते, अवीकृश्चत् त,
 अचकर्षत् त,
 लुप लोपयति ते, अलूलुपत् त,
 क्लिबौ क्लेदयति ते, अचिक्लिदत् त,
 अघृ अघंयति ते, आदिघत् त,
 षूळौच् सावयति ते, अलुषवत् त,
 वृद्ध् दावयति ते, अदृदवत् त,
 वीहृच् दापयति ते, अदीदयत् त
 वीहृच् डाययति ते, अदीदयत् त,
 पोहृच् पाययति अपीपयत्
 ईहृच् आययति आयियत्
 प्रीहृच् प्राययति ते, अपिप्रयत् त,
 युजिच् योजयति अयुयुजत्
 सृजिच् सजयति ते, असीसृजत् असीसर्जत्,
 पदिच् पादयति अपीपदत्
 विदिच् वेदयति ते, अवीविदत् त
 सिदिच् खेदयति अवीखिदत्

युधिच् योधयति अयुयुधत्
 मनिच् मानयति ते अमीमनत् त,
 दीपेधि दीपयति ते, अदीधिपत् त,
 तपिच् तापयति ते, अतीतपत् त,
 पूरेचि पूरयति ते, अपूपुरत् त,
 क्लिशिच् क्लेशयति अचिक्लिशत्
 काधिच् काशयति ते, अचकाशत् त,
 वाशिच् वाशयति ते, अववाशत् त,
 शर्पीच् शापयति ते, अशीशपत् त,
 मृषीच् मर्षयति ते, अमीमृषत् अममर्षत्, त
 ण्वीच् नाहयति ते, अनीनहत् त,
 पुगृद् सावयति ते, अलुषवत् त,
 विगृद् साययति ते, असीवभत् त,
 हुमिगृद् मापयति ते, अमीमपत् त,
 धृगृद् धूनयति अदुधुजत् ।
 स्तृगृद् स्तारयति ते, अतिस्तरत् त,
 वृगृद् वारयति ते, अवीवरत् त,
 हिहृद् हाययति ते, अजीहयत् त,
 पृढ पारयति ते, अपीपरत्
 शक्छद् शाकयति ते, अशीशक्त् त,
 राध राधयति ते, अरीरधत् त,
 साधद् साधयति ते, असीसधत् त,
 ऋधृद् अर्धयति ते, आदिधत् त,
 आण्डद् आपयति ते, आपिपत् त,
 तृपद् तर्षयति ते, अतीतृपत् अततर्षत् त,
 वस्यद् वस्त्रयति ते, अददन्मत् त,
 विवृद् वेषयति ते, अदीधिषत् त,
 द्विधिद् स्तेषयति ते, अतिद्विषत् त,
 अशौटि आशयति ते, आशिशत् त,
 तृदीव तोदयति ते, अतृदुदत् त,
 अस्जीव अज्जयति भर्जयति ते अवअज्जत्
 अवभर्जत् त,
 क्षिपीद् क्षेपयति ते, अचिक्षिपत् त,
 दिशीद् देशयति ते, अदीदिशत् त,

कृषीत् कषयति ते, अचीकृषत् अचकषीत् त
 मुच्छन्ती मोचयति ते, अमूमुचत् त,
 विचीत् लेचयति ते, असीषिषत् त,
 विदहन्ती वेदयति ते, अवीविदत् त,
 लुपहति लोपयति ते, अलूलुपत्

अलूलोपत् त,
 लिपीत् लेपयति ते, अलीलिपत् त,
 कृतैत् कर्तयति ते, अचीकृतत् अचकर्तत्
 मृत् मारयति, अमीमरत्
 कृत् कारयति ते, अचीकरत्,
 गृत् गारयति, अजीगरत्
 लिषत् लेचयति ते, अलीलिषत् त,
 ओदस्वीत् द्रवयति ते, अचममत् त,
 सृजत् सर्जयति ते, असीसृजत् त,

अससृजत् त,
 दुमस्जोत् मज्जयति ते, अममज्जत् त,
 बुण्ण बोणयति, अबुण्णत्
 गुदत् गोदयति ते, अगुदुदत् त,
 बिषत् वेधयति ते, अवीबिषत् त,
 छुपत् छोपयति ते, अचुछुपत् त,
 गुफ गोफयति ते, अगुगुफत् त,
 गुम्फ गुम्फयति ते, अगुगुम्फत् त,
 शुभ शोभयति ते, अशुशुभत् त,
 शुभ शुम्भयति ते, अशुशुम्भत् त,
 दुभैत् दम्भयति ते, अदीदुभत् अददम्भत् त
 स्फलत् स्फालयति, अपिस्फलत्
 स्पर्शत् स्पर्शयति ते, अपिस्पर्शत्
 अपस्पर्शत् त,
 विहन्ति वेधयति ते, अवीविहत् त,
 मृशन्ति मर्शयति ते, अमीमृशत् अममर्शत् त
 इषत् पषयति ते, पेषिषत् त,
 मिषत् मेषयति ते, अमीमिषत् त,
 कुटत् कोटयति ते, अचुकुटत् त,
 गृत् नावयति ते, अगृनवत् त,

धूत् धावयति, अवूधवत्
 कुवत् कोचयति ते, अचुकुवत् त,
 छुटत् छोटयति ते, अचुछुटत् त,
 वुटत् वोटयति ते, अवुवुटत् त,
 मुटत् मोटयति ते, अमूमुटत् त,
 स्फुटत् स्फोटयति ते, अपुस्फुटत् त,
 लुटत् लोटयति ते, अलूलुटत् त,
 कृढन् कढयति ते, अचीकृढत् अचकढत् त
 गुढत् गोढयति ते, अगुगुढत् त,
 कुङ्क् कावयति ते, अचुकुवत् त,
 पृक्त् व्यापारयति ते, अणीपरत् त,
 ओंविजैति उद्देजयति, अवीविजत्
 ओलस्जैति लज्जयति, अललज्जत्
 स्वज्ञित स्वज्ञयति ते, असस्वज्ञत् त,
 लुषैति लोषयति ते, अलूलुषत् त,
 रुध्णी रोधयति ते, अरुधधत् त,
 रिध्णी रेवयति ते, अरीरिचत् त,
 बिध्णी वेचयति ते, अवीबिचत् त,
 युध्णी योजयति ते, अयूयुजत् त,
 मिध्णी भेदयति ते, अवीभिदत् त,
 छिध्णी छेदयति ते, अवीच्छिदत् त,
 ध्रुध्णी क्षोदयति ते, अचुध्रुदत् त,
 पृथेप् पर्थयति ते, अपीपृचत् अपपर्थत् त,
 भज्जोप् भज्जयति ते, अबभज्जत् त,
 भुज्जोप् भोजयति ते, अबभुजत् त,
 अज्जोप् अज्जयति ते, आज्जिजत् त,
 शिष्ठप् शेषयति ते, अशीशिषत् त,
 पिष्ठप् पेथयति ते, अपीपिषत् त,
 हिंसु हिंसयति ते, अजिहिंसत् त,
 तृहप् तर्हयति ते, अतीतृहत् अततर्हत् त,
 बिदिप् वेदयति ते, अचीबिदत् त,
 बिदिप् वेदयति ते, अवीविदत् त,
 बिद्भिप् बिधयति ते, येन्दिधत् त,
 तनूयि तानयति ते, अतीतनत् त,
 ण्यी सानयति ते, असोषणत् त,

वनूयी-धानयति ते,	अधीवन्त त	ग्रहीष्ट-ग्रहयति ते,	अजिमहन्. त
प्रीग्न-प्रीणयति ते,	अपिप्रीणत् त	पृग्-प्रावयति त,	अपीपवत् त
मीग्य-मापयति ते,	अमीमपत् (त]	हृग्-स्तारयति ते,	अतिस्तरत् त

इति श्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वरसमयपारावारपारीण तोर्थ-
 संरक्षणप्रवणविद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविग्नशास्त्रीय-
 भट्टारकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्ते
 वासिन्यायवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयद-
 शैनसूरिस्त्रिष्य मुनिगुणविरचितायां
 हैमधातुमालायां

॥ णिगन्तप्रक्रिया ॥

आ० जुगुप्तिषिषीष्ट जुगुप्तिषिषीयास्ताम्
जुगुप्तिषिषीरन् जुगुप्तिषिषीष्टा.

जुगुप्तिषिषीयास्थां जुगुप्तिषिषीद्वयम् ध्वम्
जुगुप्तिषिषीय जुगुप्तिषिषीवहि
जुगुप्तिषिषीमहि

भ० जुगुप्तिषिता जुगुप्तिषितारौ
जुगुप्तिषितारः जुगुप्तिषितासे
जुगुप्तिषितासाथे जुगुप्तिषिताध्वे
जुगुप्तिषिताहे जुगुप्तिषितास्वहे
जुगुप्तिषितास्महे

भ० जुगुप्तिषिष्यते जुगुप्तिषिष्येते
जुगुप्तिषिष्यन्ते जुगुप्तिषिष्यसे
जुगुप्तिषिष्येथे जुगुप्तिषिष्यध्वे
जुगुप्तिषिष्ये जुगुप्तिषिष्यावहे
जुगुप्तिषिष्यामहे

कि० अजुगुप्तिषिष्यत अजुगुप्तिषिष्येताम्
अजुगुप्तिषिष्यन्त अजुगुप्तिषिष्यथाः
अजुगुप्तिषिष्येथाम् अजुगुप्तिषिष्यध्वम्
अजुगुप्तिषिष्ये अजुगुप्तिषिष्यावहि
अजुगुप्तिषिष्यामहि

॥ इ'ष्य' ॥

व० इ'ष्य'यिषति इ'ष्य'यिषतः इ'ष्य'यिषन्ति
इ'ष्य'यिषसि इ'ष्य'यिषथ इ'ष्य'यिषथ
इ'ष्य'यिषामि इ'ष्य'यिषावः इ'ष्य'यिषामः

स० इ'ष्य'यिषेत् इ'ष्य'यिषेताम् इ'ष्य'यिषेयुः
इ'ष्य'यिषेः इ'ष्य'यिषेतम् इ'ष्य'यिषेत
इ'ष्य'यिषेयम् इ'ष्य'यिषेव इ'ष्य'यिषेम

प० इ'ष्य'यिषन्तु, नात् इ'ष्य'यिषन्ताम्
इ'ष्य'यिषन्तु इ'ष्य'यिष
इ'ष्य'यिषतम् इ'ष्य'यिषत
इ'ष्य'यिषाणि इ'ष्य'यिषाव
इ'ष्य'यिषाम

श० येष्य'यिषत् येष्य'यिषताम् येष्य'यिषन्

येष्य'यिष येष्य'यिषतम् येष्य'यिषत
येष्य'यिषम् येष्य'यिषाव येष्य'यिषाम

अ० येष्य'यिषीत् येष्य'यिषीष्टाम् येष्य'यिषीषुः
येष्य'यिषीः येष्य'यिषीष्टम् येष्य'यिषीष्ट
येष्य'यिषीषम् येष्य'यिषीष्व येष्य'यिषीष्यम्

प० इ'ष्य'यिषाश्चकार इ'ष्य'यिषाश्चक्रतुः
इ'ष्य'यिषाश्चक्रुः इ'ष्य'यिषाश्चक्रथ
इ'ष्य'यिषाश्चक्रथुः इ'ष्य'यिषाश्चक्र
इ'ष्य'यिषाश्चकार'चक्र इ'ष्य'यिषाश्चक्रुष
इ'ष्य'यिषाश्चक्रुम

इ'ष्य'यिषाम्बभूव । इ'ष्य'यिषामास

आ० इ'ष्य'यिष्यात् इ'ष्य'यिष्यास्ताम्
इ'ष्य'यिष्यातुः इ'ष्य'यिष्याः
इ'ष्य'यिष्यास्तम् इ'ष्य'यिष्यास्त
इ'ष्य'यिष्यासम् इ'ष्य'यिष्यास्व
इ'ष्य'यिष्यास्म

प्र० इ'ष्य'यिता इ'ष्य'यितारौ इ'ष्य'यितारः
इ'ष्य'यितासि इ'ष्य'यितास्यः इ'ष्य'यितास्य
इ'ष्य'यितास्मि इ'ष्य'यितास्व इ'ष्य'यितास्म

भ० इ'ष्य'यिष्यति इ'ष्य'यिष्यतः
इ'ष्य'यिष्यन्ति इ'ष्य'यिष्यसि
इ'ष्य'यिष्यथ इ'ष्य'यिष्यथ
इ'ष्य'यिष्यामि इ'ष्य'यिष्यावः
इ'ष्य'यिष्यामः

कि० येष्य'यिष्यत् येष्य'यिष्यताम्
येष्य'यिष्यन् येष्य'यिष्यः
येष्य'यिष्यन्तम् येष्य'यिष्यत
येष्य'यिष्यम् येष्य'यिष्याव
येष्य'यिष्याम

इ'ष्य'

व० इ'ष्य'यिषति इ'ष्य'यिषतः इ'ष्य'यिषन्ति
इ'ष्य'यिषसि इ'ष्य'यिषथ
इ'ष्य'यिषथ इ'ष्य'यिषामि
इ'ष्य'यिषावः इ'ष्य'यिषामः

स० इ'र्य'विषेत	इ'र्य'विषेताम्
इ'र्य'विषेयुः	इ'र्य'विषेः
इ'र्य'विषेतम्	इ'र्य'विषेत
इ'र्य'विषेयम्	इ'र्य'विषेव
इ'र्य'विषेम	
प० इ'र्य'विषतु	इ'र्य'विषतात्
इ'र्य'विषताम्	इ'र्य'विषन्तु
इ'र्य'विष	इ'र्य'विषतम्
इ'र्य'विषत	इ'र्य'विषाणि
इ'र्य'विषाव	इ'र्य'विषाम
अ० दे'र्य'विषत्	दे'र्य'विषताम्
दे'र्य'विषन्	दे'र्य'विषः
दे'र्य'विषतम्	दे'र्य'विषत
दे'र्य'विषम्	दे'र्य'विषाव
दे'र्य'विषाम	
अ० दे'र्य'विषीत्	दे'र्य'विषीष्टाम्
दे'र्य'विषीषुः	दे'र्य'विषीः
दे'र्य'विषीष्टम्	दे'र्य'विषीष्ट
दे'र्य'विषीष्टम्	दे'र्य'विषीष्टव
दे'र्य'विषीष्टम्	
प० इ'र्य'विषावकार	इ'र्य'विषावकारुः
इ'र्य'विषावकारुः	इ'र्य'विषावकार्य
इ'र्य'विषावकारुः	इ'र्य'विषावकार
इ'र्य'विषावकार-वकार	इ'र्य'विषावकारव
इ'र्य'विषावकारम्	
इ'र्य'विषावकारम्	इ'र्य'विषावकार
अ० इ'र्य'विष्यात्	इ'र्य'विष्यास्ताम्
इ'र्य'विष्यातुः	इ'र्य'विष्याः
इ'र्य'विष्यास्ताम्	इ'र्य'विष्यास्त
इ'र्य'विष्यासम्	इ'र्य'विष्यास्व
इ'र्य'विष्यास्म	
अ० इ'र्य'विषिता	इ'र्य'विषितारौ
इ'र्य'विषितारः	इ'र्य'विषितासि
इ'र्य'विषितास्थः	इ'र्य'विषितास्थ
इ'र्य'विषितासिम्	इ'र्य'विषितास्थः

इ'र्य'विषितास्मः	
म० इ'र्य'विषिष्यति	इ'र्य'विषिष्यतः
इ'र्य'विषिष्यन्ति	इ'र्य'विषिष्यसि
इ'र्य'विषिष्यथः	इ'र्य'विषिष्यथ
इ'र्य'विषिष्यामि	इ'र्य'विषिष्यावः
इ'र्य'विषिष्यामः	
कि० दे'र्य'विषिष्यत्	दे'र्य'विषिष्यताम्
दे'र्य'विषिष्यन्	दे'र्य'विषिष्यः
दे'र्य'विषिष्यन्तम्	दे'र्य'विषिष्यत
दे'र्य'विषिष्यम्	दे'र्य'विषिष्याव
दे'र्य'विषिष्याम	

ग्रह

व० जि'र्य'क्षति	जि'र्य'क्षतः	जि'र्य'क्षन्ति
जि'र्य'क्षसि	जि'र्य'क्षथः	जि'र्य'क्षथ
जि'र्य'क्षामि	जि'र्य'क्षावः	जि'र्य'क्षाम'
स० जि'र्य'क्षेत्	जि'र्य'क्षेताम्	जि'र्य'क्षेयुः
जि'र्य'क्षेः	जि'र्य'क्षेतम्	जि'र्य'क्षेत
जि'र्य'क्षेयम्	जि'र्य'क्षेव	जि'र्य'क्षेम
प० जि'र्य'क्षतु	जि'र्य'क्षतात्	जि'र्य'क्षताम्
जि'र्य'क्ष	जि'र्य'क्षतात्	जि'र्य'क्षतम्
जि'र्य'क्षानि	जि'र्य'क्षाव	जि'र्य'क्षाम
अ० अजि'र्य'क्षत्	अजि'र्य'क्षताम्	अजि'र्य'क्षन्
अजि'र्य'क्षः	अजि'र्य'क्षतम्	अजि'र्य'क्षत
अजि'र्य'क्षम्	अजि'र्य'क्षाव	अजि'र्य'क्षाम
अ० अजि'र्य'क्षीत्	अजि'र्य'क्षीष्टाम्	अजि'र्य'क्षीषुः
अजि'र्य'क्षीः	अजि'र्य'क्षीष्टम्	अजि'र्य'क्षीष्ट
अजि'र्य'क्षीष्टम्	अजि'र्य'क्षीष्टव	अजि'र्य'क्षीष्टम्
प० जि'र्य'क्षावकार	जि'र्य'क्षावकारुः	जि'र्य'क्षावकारुः
जि'र्य'क्षावकार्य	जि'र्य'क्षावकारुः	जि'र्य'क्षावकार
जि'र्य'क्षावकार-वकार	जि'र्य'क्षावकारव	जि'र्य'क्षावकारम्
अ० जि'र्य'क्ष्यात्	जि'र्य'क्ष्यास्ताम्	जि'र्य'क्ष्यातु
जि'र्य'क्ष्याः	जि'र्य'क्ष्यास्तम्	जि'र्य'क्ष्यास्त
जि'र्य'क्ष्यासम्	जि'र्य'क्ष्यास्व	जि'र्य'क्ष्यास्म

ब० जिघृक्षिता जिघृक्षितारौ जिघृक्षितारः
जिघृक्षितासि जिघृक्षितास्यः जिघृक्षितास्य
जिघृक्षितास्मि जिघृक्षितास्वः जिघृक्षितास्मः

प्र० जिघृक्षिष्यति जिघृक्षिष्यतः जिघृक्षिष्यन्ति
जिघृक्षिष्यसि जिघृक्षिष्यथः जिघृक्षिष्यथ
जिघृक्षिष्यामि जिघृक्षिष्यावः जिघृक्षिष्यामः

क्रि० अजिघृक्षिष्यत अजिघृक्षिष्यताम्
अजिघृक्षिष्यन् अजिघृक्षिष्यः
अजिघृक्षिष्यतम् अजिघृक्षिष्यत
अजिघृक्षिष्यम् अजिघृक्षिष्याव
अजिघृक्षिष्याम

एष जिघृक्षते । अजिघृक्षिष्ट इत्यादि ।
गुह-जुघृक्षति । अजुघृक्षीव । जुघृक्षते ।
अजुघृक्षिष्ट ।

र-ररुषति । अररुषीत् ।
रुद्-रुद्विषति । अरुद्विषीत् ।
विदक्-विदिषति । अविदिषीन् ।
मुष-मुमुषिषति । अमुमुषिषीत् ।
स्वप-सुषुप्सति । असुषुप्सीत् ।
पृच्छ-पिपृच्छिषति । अपिपृच्छिषीत् ।

चि,

च० चिकीषति चिकीषतः चिकीषन्ति
चिकीषसि चिकीषथः चिकीषथ
चिकीषामि चिकीषावः चिकीषामः

स० चिकीषेत् चिकीषेताम् चिकीषेयुः
चिकीषे चिकीषेतम् चिकीषेत
चिकीषेयम् चिकीषेव चिकीषेम

प० चिकीषतु तात्, चिकीषताम् चिकीषन्तु
चिकीष चिकीषतम् चिकीषत
चिकीषाणि चिकीषाव चिकीषाम

झ० अचिकीषत् अचिकीषताम् अचिकीषन्
अचिकीषः अचिकीषतम् अचिकीषत
अचिकीषम् अचिकीषाव अचिकीषाम

अ० अचिकीषीत् अचिकीषिष्टम् अचिकीषिषुः
अचिकीषीः अचिकीषिष्टम् अचिकीषिष्ट
अचिकीषिषम् अचिकीषिष्व अचिकीषिष्म

प० चिकीषामास चिकीषामासतुः
चिकीषामासुः चिकीषामासिथ
चिकीषामासथुः चिकीषामास
चिकीषामास चिकीषामासिष
चिकीषामासिम

आ० चिकीष्यात् चिकीष्यास्ताम् चिकीष्यासुः
चिकीष्या चिकीष्यास्तम् चिकीष्यास्त
चिकीष्यासम् चिकीष्यास्व चिकीष्यास्म

श्च० चिकीषिता चिकीषितारौ चिकीषितारः
चिकीषितासि चिकीषितास्यः चिकीषितास्य
चिकीषितास्मि चिकीषितास्वः चिकीषितास्मः

भ० चिकीषिष्यति चिकीषिष्यतः
चिकीषिष्यन्ति चिकीषिष्यसि
चिकीषिष्यथः चिकीषिष्यथ
चिकीषिष्यामि चिकीषिष्यावः
चिकीषिष्याम

क्रि० अचिकीषिष्यत् अचिकीषिष्यताम्
अचिकीषिष्यन् अचिकीषिष्यः
अचिकीषिष्यतम् अचिकीषिष्यत
अचिकीषिष्यम् अचिकीषिष्याव
अचिकीषिष्याम

चिकीषते । चिकीषेत । चिकीषताम् ।
अचिकीषत । अचिकीषिष्ट ।
चिकीषाश्चक्रे । चिकीषिषीष्ट । चिकीषिता
चिकीषिष्यते । अचिकीषिष्यत ।

एवं-चिकीषति । अचिकीषीत् ।
चिकीषते । अचिकीषिष्ट इत्यादि

कृ.

च० चिकीर्षति चिकीर्षतः चिकीर्षन्ति
चिकीर्षसि चिकीर्षथ चिकीर्षथ

चिकीर्षामि	चिकीर्षावः	चिकीर्षामः
स० चिकीर्षेत्	चिकीर्षेताम्	चिकीर्षेयुः
चिकीर्षे	चिकीर्षेत्	चिकीर्षेत्
चिकीर्षेयम्	चिकीर्षेव	चिकीर्षेम
प० चिकीर्षतु	चिकीर्षतात्	चिकीर्षताम्
चिकीर्षन्तु	चिकीर्ष	चिकीर्षतम्
चिकीर्षत	चिकीर्षाणि	चिकीर्षाध
चिकीर्षाम		
झ० अचिकीर्षेत्	अचिकीर्षताम्	अचिकीर्षन्
अचिकीर्षः	अचिकीर्षतम्	अचिकीर्षत
अचिकीर्षम्	अचिकीर्षाव	अचिकीर्षाम
अ० अचिकीर्षीत्	अचिकीर्षिष्टाम्	अचिकीर्षिषुः
अचिकीर्षी	अचिकीर्षिष्टम्	अचिकीर्षिष्ट
अचिकीर्षिषम्	अचिकीर्षिष्व	अचिकीर्षिष्व
प० चिकीर्षामास	चिकीर्षामासतुः	
चिकीर्षामासुः	चिकीर्षामासिथ	
चिकीर्षामासथुः	चिकीर्षामास	
चिकीर्षामास	चिकीर्षामासिच	
चिकीर्षामासिम		
आ० चिकीर्ष्यात्	चिकीर्ष्यास्ताम्	
चिकीर्ष्यासुः	चिकीर्ष्याः	
चिकीर्ष्यास्तम्	चिकीर्ष्यास्त	
चिकीर्ष्यासम्	चिकीर्ष्यास्व	
चिकीर्ष्यास्म		
प्रब० चिकीर्षिता	चिकीर्षितारौ	चिकीर्षितारः
चिकीर्षितासि	चिकीर्षितास्थः	
चिकीर्षितास्थ	चिकीर्षितास्मि	
चिकीर्षितास्वः	चिकीर्षितास्मः	
भ० चिकीर्षिष्यति	चिकीर्षिष्यतः	
चिकीर्षिष्यन्ति	चिकीर्षिष्यसि	
चिकीर्षिष्यथः	चिकीर्षिष्यथ	
चिकीर्षिष्यामि	चिकीर्षिष्यावः	
चिकीर्षिष्यामः		
क्रि० अनिकीर्षिष्यत	अचिकीर्षिष्यताम्	

अचिकीर्षिष्यन्	अचिकीर्षिष्यः
अचिकीर्षिष्यतम्	अचिकीर्षिष्यत
अचिकीर्षिष्यम्	अचिकीर्षिष्याव
अचिकीर्षिष्याम	

चिकीर्षते । चिकीर्षेत् । चिकीर्षताम् ।
 अचिकीर्षत । अचिकीर्षिष्ट ।
 चिकीर्षाश्चक्रे । चिकीर्षिषीष्ट । चिकीर्षिता ।
 चिकीर्षिष्यते । अचिकीर्षिष्यत ।
 हन-जिघांसति । अजिघांसीत् ।
 यु-यिषविषति । अयिषविषीत् ।
 युयुपति । अयुयुषीत् ।

इक्ष्

व० अधिजिगांसते	अधिजिगांसेते
अधिजिगांसन्ते	अधिजिगांससे
अधिजिगांसये	अधिजिगांसध्वे
अधिजिगांसे	अधिजिगांसावहे
अधिजिगांसामहे	

स० अधिजिगांसेत	अधिजिगांसेयाताम्
अधिजिगांसेरन्	अधिजिगांसेथा
अधिजिगांसेयाथाम्	अधिजिगांसेष्वम्
अधिजिगांसेथ	अधिजिगांसेवहि
अधिजिगांसेमहि	

प० असिजिगांसताम्	अधिजिगांसेताम्
अधिजिगांसस्ताम्	अधिजिगांसस्व
अधिजिगांसेथाम्	अधिजिगांसध्वम्
अधिजिगांसे	अधिजिगांसावहे
अधिजिगांसामहे	

वृ० अध्यजिगांसत	अध्यजिगांसेताम्
अध्यजिगांसन्त	अध्यजिगांसथाः
अध्यजिगांसेथाम्	अध्यजिगांसध्वम्
अध्यजिगांसे	अध्यजिगांसावहि
अध्यजिगांसामहि	

अ० अध्यजिगांसिष्ट	अध्यजिगांसिषाताम्
-------------------	-------------------

अध्यजिगांसिपत अध्यजिगांसिष्ठाः
अध्यजिगांसिपाथाम् अध्यजिगांसिष्वम्
अध्यजिगांसिहृद्वम्
अध्यजिगांसिपि अध्यजिगांसिष्वहि
अध्यजिगांसिष्महि
प० अध्यजिगांसयाश्चक्रे अध्यजिगांसयाश्चकृते
अध्यजिगांसयाश्चकिरे अध्यजिगांसयाश्चकृषे
अध्यजिगांसयाश्चक्रथे अध्यजिगांसयाश्चकृद्वे
अध्यजिगांसयाश्चक्रे अध्यजिगांसयाश्चकृवहे
अध्यजिगांसयाश्चकृमहे
आ० अध्यजिगांसिषीष्ट अध्यजिगांसिषीयास्ताम्
अध्यजिगांसिषीरम् अध्यजिगांसिषीष्ठाः
अध्यजिगांसिषीयास्थाम् अध्यजिगांसिषीष्वम्
अध्यजिगांसिषीय अध्यजिगांसिषीवहि
अध्यजिगांसिषीमहि
प्र० अध्यजिगांसिता अध्यजिगांसितारौ
अध्यजिगांसितार अध्यजिगांसितासे
अध्यजिगांसितासाथे अध्यजिगांसिताध्वे
अध्यजिगांसिताहे अध्यजिगांसितास्वहे
अध्यजिगांसितास्महे
प्र० अध्यजिगांसिष्यते अध्यजिगांसिष्येते
अध्यजिगांसिष्यन्ते अध्यजिगांसिष्यसे
अध्यजिगांसिष्येथे अध्यजिगांसिष्यध्वे
अध्यजिगांसिष्ये अध्यजिगांसिष्यावहे
अध्यजिगांसिष्यामहे
क्रि० अध्यजिगांसिष्यत अध्यजिगांसिष्येताम्
अध्यजिगांसिष्यन्त अध्यजिगांसिष्यथा
अध्यजिगांसिष्येथाम् अध्यजिगांसिष्यध्वम्
अध्यजिगांसिष्ये अध्यजिगांसिष्यावहि
अध्यजिगांसिष्यामहि

णिगन्तस्यास्य तु-

अध्यजिगापयिपति । अध्यजिगापयिपीत् ।
अध्यापयिपति । अध्यापयिपिपीत् ।

इण् अक्षानेऽर्थे

व० जिगमिपति जिगमिपतः जिगमिषन्ति
जिगमिपसि जिगमिपथः जिगमिषथ
जिगमिषामि जिगमिषावः जिगमिषामः
स० जिगमिषेत् जिगमिषेताम् जिगमिषेयुः
जिगमिषेः जिगमिषेत् जिगमिषेत्
जिगमिषेयम् जिगमिषेव जिगमिषेम
प० जिगमिषतु तात् जिगमिषताम् जिगमिषन्तु
जिगमिप जिगमिषतम् जिगमिषत
जिगमिषाणि जिगमिषाव जिगमिषाम
प्र० अजिगमिषन् अजिगमिषताम् अजिगमिषन्
अजिगमिषः अजिगमिषतम् अजिगमिषत
अजिगमिषम् अजिगमिषाव अजिगमिषाम
अ० अजिगमिपीत् अजिगमिपिष्टाम् अजिगमिपिष्टुः
अजिगमिषीः अजिगमिषिष्टम् अजिगमिषिष्ट
अजिगमिषिषम् अजिगमिषिष्व अजिगमिषिष्म
प० जिगमिषामास जिगमिषामासतुः
जिगमिषामासुः जिगमिषामासिथ
जिगमिषामासथुः जिगमिषामास
जिगमिषामास जिगमिषामासिथ
जिगमिषामासिम्
आ० जिगमिष्यात् जिगमिष्यास्ताम्
जिगमिष्यासुः जिगमिष्याः
जिगमिष्यास्वम् जिगमिष्यास्त
जिगमिष्यासम् जिगमिष्यास्व
जिगमिष्यास्म
प्र० जिगमिषिता जिगमिषितारौ जिगमिषितारः
जिगमिषितासि जिगमिषितास्यः
जिगमिषितास्थ जिगमिषितास्मि
जिगमिषितास्वः जिगमिषितास्मः
व० जिगमिषिष्यति जिगमिषिष्यतः
जिगमिषिष्यन्ति जिगमिषिष्यसि
जिगमिषिष्यथ जिगमिषिष्यथ
जिगमिषिष्यामि जिगमिषिष्याव जिगमिषिष्याम
क्रि० अजिगमिषिष्यत् अजिगमिषिष्यताम्
अजिगमिषिष्यन् अजिगमिषिष्यः

अजिगमिषिष्यतम् अजिगमिषिष्यत
अजिगमिषिष्यम् अजिगमिषिष्याव
अजिगमिषिष्याम

इक् अज्ञानेऽर्थे

पर्व-अधिजिगमिषति । अधिजिगमिषेत् ।
अधिजिगमिषतु । अप्यजिगमिषत् ।

अध्यजिगमिषीत् । अधिजिगमिषामास ।
अधिजिगमिष्यात् । अधिजिगमिषिता ।

अधिजिगमिषिष्यति । अज्गजिगमिषिष्यत

अनयोहानेऽर्थे तु

व० प्रतीषिषति प्रतीषितः प्रतीषिषन्ति,
प्रतीषिषसि प्रतीषिषथः प्रतीषिषथ
प्रतीषिषामि प्रतीषिषावः प्रतीषिषामः

स० प्रतीषिषेत् प्रतीषिषेताम् प्रतीषिषेयुः
प्रतीषिषेः प्रतीषिषेतम् प्रतीषिषेत
प्रतीषिषेयम् प्रतीषिषेथ प्रतीषिषेम

प० प्रतीषिषतु प्रतीषिषतात् प्रतीषिषताम्
प्रतीषिषन्तु प्रतीषिष प्रतीषिषतात्
प्रतीषिषतम् प्रतीषिषत प्रतीषिषाणि
प्रतीषिषाव प्रतीषिषाम

झ० प्रत्यैषिषत् प्रत्यैषिषताम् प्रत्यैषिषन्
प्रत्यैषिषः प्रत्यैषिषतम् प्रत्यैषिषत
प्रत्यैषिषम् प्रत्यैषिषाव प्रत्यैषिषाम

ञ० प्रत्यैषिषीत् प्रत्यैषिषिशम् प्रत्यैषिषिषुः
प्रत्यैषिषीः प्रत्यैषिषिषम् प्रत्यैषिषिष
प्रत्यैषिषिषम् प्रत्यैषिषिष्व प्रत्यैषिषिषम्

प० प्रतीषिषामास प्रतीषिषामासतुः
प्रतीषिषामासुः प्रतीषिषामासिथ
प्रतीषिषामासथुः प्रतीषिषामास
प्रतीषिषामास प्रतीषिषामासिथ
प्रतीषिषामासिम

आ० प्रतीषिष्यात् प्रतीषिष्यास्ताम् प्रतीषिष्यः सुः
प्रतीषिष्याः प्रतीषिष्यास्तम् प्रतीषिष्यास्त
प्रतीषिष्यासम् प्रतीषिष्यास्व प्रतीषिष्यास्म

प्रव० प्रतीषिषिता प्रतीषिषितारौ प्रतीषिषितारः

प्रतीषिषितासि प्रतीषिषितास्व प्रतीषिषितास्व

प्रतीषिषितास्मि प्रतीषिषितास्वः

प्रतीषिषितास्मः

अ० प्रतीषिषिष्यति प्रतीषिषिष्यतः

प्रतीषिषिष्यन्ति प्रतीषिषिष्यसि

प्रतीषिषिष्यथः प्रतीषिषिष्यथ

प्रतीषिषिष्यामि प्रतीषिषिष्यावः प्रतीषिषिष्यामः

क्रि० प्रत्यैषिषिष्यत् प्रत्यैषिषिष्यताम्

प्रत्यैषिषिष्यन् प्रत्यैषिषिष्यः

प्रत्यैषिषिष्यतम् प्रत्यैषिषिष्यत

प्रत्यैषिषिष्यम् प्रत्यैषिषिष्याव

प्रत्यैषिषिष्याम

शीङ्-प्रिशयिषते । अशिश्यिषिषि ।

चर-चिचरिषति । अचिचरिषीत् ।

सञ्चिचरिषते । समचिचरिषिषि ।

घुति,

दियुतिषते । दिद्युतिषेत । दिद्युतिषताम् ।

अदियुतिषत । अदियुतिषिषि ।

दिद्युतिषाञ्चके दिद्युतिषिषीत् दिद्युतिषिता

दि तिषिष्यते । अदिद्युतिषिष्यत ।

दिद्योतिषते । दिद्योतिषेत । दिद्योतिषताम्

अदिद्योतिषत । अदिद्योतिषिषि ।

दिद्योतिषाञ्चके । दिद्योतिषिषीत् ।

दिद्योतिषिता । दिद्योतिषिष्यते ।

अदिद्योतिषिष्यत ।

लिख-लिखिषति । लिखिषति ।

अलिखिषीत् । अलिखिषीत् ।

भिद्-विभिन्सति । विभिन्सते ।

अविभिन्सीत् । अविभिन्सिषि ।

वृत्,

व० विवृत्सति विवृत्सतः विवृत्सन्ति

विवृत्सन्ति विवृत्सथः विवृत्सथ

विवृत्सामि विवृत्सावः विवृत्सामः

स० विवृत्सेत् विवृत्सेताम् विवृत्सेयुः

विवृत्सेः विवृत्सेतम् विवृत्सेत

विवृत्सेयम् विवृत्सेव विवृत्सेम

प० विवृत्सतु-तात् विवृत्सताम् विवृत्सन्तु
विवृत्स विवृत्सतम् विवृत्सत
विवृत्सानि विवृत्साव विवृत्साव
झ० अविवृत्सत् अविवृत्सताम् अविवृत्सन्
अविवृत्स अविवृत्सतम् अविवृत्सत
अविवृत्सम् अविवृत्साव अविवृत्साम
अ० अविवृत्सीत् अविवृत्सिष्टम् अविवृत्सिषु
अविवृत्सीः अविवृत्सिष्टम् अविवृत्सिष्ट
अविवृत्सिषम् अविवृत्सिष्व अविवृत्सिषम्
प० विवृत्सामास विवृत्सामासतुः विवृत्सामासुः
विवृत्सामासिथ विवृत्सामासथुः विवृत्सामास
विवृत्सामास विवृत्सामासिथ विवृत्सामासिथ
आ० विवृत्स्यात् विवृत्स्यान्ताम् विवृत्स्यासुः
विवृत्स्याः विवृत्स्यास्तम् विवृत्स्यास्त
विवृत्स्यासम् विवृत्स्यास्व विवृत्स्यासम्
अ० विवृत्सिता विवृत्सितारौ विवृत्सितारः
विवृत्सितासि विवृत्सितास्यः विवृत्सितास्य
विवृत्सितासि विवृत्सितास्यः विवृत्सितास्यः
अ० विवृत्सिष्यति विवृत्सिष्यतः विवृत्सिष्यन्ति
विवृत्सिष्यति विवृत्सिष्यथः विवृत्सिष्यथ
विवृत्सिष्यामि विवृत्सिष्याथः विवृत्सिष्यामः
क्रि० अविवृत्सिष्यत् अविवृत्सिष्यताम्
अविवृत्सिष्यन् अविवृत्सिष्यः अविवृत्सिष्यतम्
अविवृत्सिष्यत अविवृत्सिष्यम् अविवृत्सिष्याथ
अविवृत्सिष्याम
पथं-विवर्तिषते । विवर्तिषेत विवर्तिषताम्
अविवर्तिषत अविवर्तिषिष्ट विवर्तिषाङ्ग्रे
विवर्तिषिषीष्ट । विवर्तिषिता । विवर्तिषिष्यते
। अविवर्तिषिष्यत ।

कृत,
व० चिकृत्सति चिकृत्सतः चिकृत्सन्ति
चिकृत्ससि चिकृत्सथः चिकृत्सथ
चिकृत्सामि चिकृत्साव चिकृत्सामः
स० चिकृत्सेत् चिकृत्सेताम् चिकृत्सेयुः
चिकृत्सेतः चिकृत्सेतम् चिकृत्सेत
चिकृत्सेयम् चिकृत्सेव चिकृत्सेम

प० चिकृत्सतु-तात् चिकृत्सताम् चिकृत्सन्तु
चिकृत्स , चिकृत्सतम् चिकृत्सत
चिकृत्सानि चिकृत्साव चिकृत्साम
झ० अचिकृत्सत् अचिकृत्सताम् अचिकृत्सन्
अचिकृत्सः अचिकृत्सतम् अचिकृत्सत
अचिकृत्सम् अचिकृत्साव अचिकृत्साम
अ० अचिकृत्सीत् अचिकृत्सिष्टम् अचिकृत्सिषु
अचिकृत्सीः अचिकृत्सिष्टम् अचिकृत्सिष्ट
अचिकृत्सिषम् अचिकृत्सिष्व अचिकृत्सिषम्
प० चिकृत्सामास चिकृत्सामासतुः चिकृत्सामासुः
चिकृत्सामासिथ चिकृत्सामासथुः चिकृत्सामास
चिकृत्सामास चिकृत्सामासिथ चिकृत्सामासिथ
आ० चिकृत्स्यात् चिकृत्स्यान्ताम् चिकृत्स्यासुः
चिकृत्स्याः चिकृत्स्यास्तम् चिकृत्स्यास्त
चिकृत्स्यासम् चिकृत्स्यास्व चिकृत्स्यासम्
अ० चिकृत्सिता चिकृत्सितारौ चिकृत्सितारः
चिकृत्सितासि चिकृत्सितास्यः चिकृत्सितास्य
चिकृत्सितासि चिकृत्सितास्यः चिकृत्सितास्यः
अ० चिकृत्सिष्यति चिकृत्सिष्यतः चिकृत्सिष्यन्ति
चिकृत्सिष्यति चिकृत्सिष्यथः चिकृत्सिष्यथ
चिकृत्सिष्यामि चिकृत्सिष्याथः चिकृत्सिष्यामः
अचिकृत्सिष्यन् अचिकृत्सिष्यतम् अचिकृत्सिष्यन्
अचिकृत्सिष्यः अचिकृत्सिष्यतम् अचिकृत्सिष्यत
अचिकृत्सिष्यम् अचिकृत्सिष्याथ अचिकृत्सिष्याम
पथं-चिकर्तिषति । चिकर्तिषेत । चिकर्तिषतु
अचिकर्तिषत् । अचिकर्तिषीत् । चिकर्तिषामास
चिकर्तिष्यत् चिकर्तिषिता । चिकर्तिषिष्यति
अचिकर्तिषिष्यत ।
चतु-चिचृत्सति चिचर्तिषति । अचिचृत्सीत्
अचिचर्तिषीत् ।
नृत्-निचृत्सति निचर्तिषति । अनिचृत्सीत्
अनिचर्तिषीत् ।
दिक्,
दुष्पति । दुष्पेत । दुष्पतु । अदुष्पत ।
अदुष्पतीत् । दुष्पामास । दुष्प्यात् ।
दुष्पिता । दुष्पिष्यति । अदुष्पिष्यत् ।

पचं-दिदेविषति अदिदेविषीत् ।
 सिष-सिष्युषति । सिष्युषेत् । सिष्युषतु ।
 असिरयुषत् । असिष्युषीत् । सिष्युषामास ॥
 सिष्युष्यात् । सिष्युषिता । सिष्युषिष्यति ।
 असिष्युषिष्यत् ।
 सिसेविषति सिसेविषेत् सिसेविषतु
 असिसेविषत् असिसेविषीत् सिसेविषामास
 सिसेविष्यात् सिसेविषिता सिसेविषिष्यति
 असिसेविषिष्यत्

अथ

व० ईत्संत् ईत्संतः ईत्संगित
 ईत्संवि ईत्संथः ईत्संथ
 ईत्संमि ईत्संभः ईत्संमः
 स० ईत्सेत् ईत्सेताम् ईत्सेयुः
 ईत्सेः ईत्सेतम् ईत्सेत
 ईत्सेयम् ईत्सेव ईत्सेम
 प० ईत्संत् ईत्संतात् ईत्संताम् ईत्संत्तु
 ईत्सं ईत्संतात् ईत्संतम् ईत्संत
 ईत्संगि ईत्संग ईत्संगम
 झ० वेत्संत् वेत्संताम् वेत्संन्
 वेत्संः वेत्संतम् वेत्संत
 वेत्संम् वेत्संग वेत्संगम
 अ० पंत्सीत् पेट्सिंष्टम् पेट्सिंष्टु
 पेट्सिं पेट्सिंष्टम् पेट्सिंष्ट
 पेट्सिंबम् पेट्सिंब्ब पेट्सिंब्म
 प० ईत्संमास ईत्संमासतुः ईत्संमासुः
 ईत्संमासिथ ईत्संमासथुः ईत्संमास
 ईत्संमास ईत्संमासिब ईत्संमासिम
 आ० ईत्स्यात् ईत्स्यास्ताम् ईत्स्यास्तुः
 ईत्स्याः ईत्स्यास्तम् ईत्स्यास्त
 ईत्स्यासम् ईत्स्यास्व ईत्स्यास्म
 अ० ईत्सिंता ईत्सिंतारौ ईत्सिंतारः
 ईत्सिंतासि ईत्सिंतास्थः ईत्सिंतास्थ
 ईत्सिंतासिम ईत्सिंतास्व ईत्सिंतास्मः
 म० ईत्सिंष्यति ईत्सिंष्यतः ईत्सिंष्यन्ति

ईत्सिंष्यसि ईत्सिंष्यथः ईत्सिंष्यथ
 ईत्सिंष्यामि ईत्सिंष्यावः ईत्सिंष्यामः
 क० पेट्सिंष्यत् पेट्सिंष्यताम् पेट्सिंष्यन्
 पेट्सिंष्यः पेट्सिंष्यतम् पेट्सिंष्यत
 पेट्सिंष्यम् पेट्सिंष्याव पेट्सिंष्याम
 पचं-अदिंषिषति अदिंषिषेत् अदिंषिषतु
 आदिंषिषत् आदिंषिषीत् अदिंषिषामास
 अदिंषिष्यात् अदिंषिषिता अदिंषिषिष्यति
 आदिंषिषिष्यत्

असृज

व० विभक्षंति विभक्षंतः विभक्षंति
 विभक्षंसि विभक्षंथः विभक्षंथ
 विभक्षामि विभक्षंगः विभक्षंगमः
 स० विभक्षेत् विभक्षेताम् विभक्षेयुः
 विभक्षेः विभक्षेतम् विभक्षेत
 विभक्षेयम् विभक्षेव विभक्षेम
 प० विभक्षंत्-ताम् विभक्षंताम् विभक्षंन्तु
 विभक्षं विभक्षंतम् विभक्षंत
 विभक्षंगि विभक्षंग विभक्षंगम
 झ० अविभक्षंत् अविभक्षंताम् अविभक्षंन्
 अविभक्षंः अविभक्षंतम् अविभक्षंत
 अविभक्षंम् अविभक्षंग अविभक्षंगम
 अ० अविभक्षीत् अविभक्षिंष्टम् अविभक्षिंष्टु
 अविभक्षीः अविभक्षिंष्टम् अविभक्षिंष्ट
 अविभक्षिंबम् अविभक्षिंब्ब अविभक्षिंब्म
 प० विभक्षंमास विभक्षंमासतुः विभक्षंमासुः
 विभक्षंमासिथ विभक्षंमासथुः विभक्षंमास
 विभक्षंमास विभक्षंमासिब विभक्षंमासिम
 आ० विभक्ष्यात् विभक्ष्यास्ताम् विभक्ष्यास्तुः
 विभक्ष्याः विभक्ष्यास्तम् विभक्ष्यास्त
 विभक्ष्यासम् विभक्ष्यास्व विभक्ष्यास्म
 अ० विभक्षिंता विभक्षिंतारौ विभक्षिंतारः
 विभक्षिंतासि विभक्षिंतास्थः विभक्षिंतास्थ
 विभक्षिंतासिम विभक्षिंतास्व विभक्षिंतास्मः
 म० विभक्षिंष्यति विभक्षिंष्यतः विभक्षिंष्यन्ति

विभक्षिष्यसि विभक्षिष्यथ विभक्षिष्यन्
विभक्षिष्यामि विभक्षिष्याव विभक्षिष्याम
किं अविभक्षिष्यन् अविभक्षिष्यताम् अविभक्षिष्यन्
अविभक्षिष्यः अविभक्षिष्यतम् अविभक्षिष्यत
अविभक्षिष्यम् अविभक्षिष्याव अविभक्षिष्याम
एवं-विभक्षिष्यति । विभक्षिष्येत् । विभक्षिष्यतु ।
अविभक्षिष्यत् । अविभक्षिष्यीत् । विभक्षिष्यामास
विभक्षिष्यात् । विभक्षिष्यिता । विभक्षिष्यितुः
अविभक्षिष्यितुः ।

एव-विभ्रक्षति । विभ्रक्षेत् । विभ्रक्षतु
अविभ्रक्षत् । अविभ्रक्षीत् । विभ्रक्षामास ।
विभ्रक्ष्यात् । विभ्रक्षिता । विभ्रक्षिष्यति ।
अविभ्रक्षिष्यत् ।

एवं-विभ्रजिष्यति । विभ्रजिष्येत् । विभ्रजिष्यतु
अविभ्रजिष्यत् । अविभ्रजिष्यीत् । विभ्रजिष्यामास
विभ्रजिष्यात् । विभ्रजिष्यिता । विभ्रजिष्यितुः
अविभ्रजिष्यितुः ।

एवं- विभ्रक्षति । विभ्रक्षेत् । विभ्रक्षतु
अविभ्रक्षत् । अविभ्रक्षीत् । विभ्रक्षामास ।
विभ्रक्ष्यात् । विभ्रक्षिता । विभ्रक्षिष्यति ।
अविभ्रक्षिष्यत् ।

दन्म,

ब० धीप्नति धीप्नतः धीप्नन्ति
धीप्ससि धीप्सथः धीप्सथ
धीप्सामि धीप्साव धीप्सामः
अ० धीप्सेत् धीप्सेताम् धीप्सेयुः
धीप्सेः धीप्सेतम् धीप्सेत
धीप्सेयम् धीप्सेव धीप्सेम

य० धीप्सन्तु धीप्सतात् धीप्सताम् धीप्सन्तु
धीप्सन्तु धीप्सतम् धीप्सत
धीप्सानि धीप्साव धीप्साम

अ० अधीप्सन्तु अधीप्सताम् अधीप्सन्तु
अधीप्सः अधीप्सतम् अधीप्सत
अधीप्सम् अधीप्साव अधीप्साम
अ० अधीप्सीत् अधीप्सिताम् अधीप्सितुः

अधीप्सी अधीप्सिताम् अधीप्सितुः
अधीप्सितम् अधीप्सितव अधीप्सितम्
१० धीप्सामास धीप्सामासतुः धीप्सामासुः
धीप्सामासिध धीप्सामासधुः धीप्सामास
धीप्सामास धीप्सामासिव धीप्सामासिम
आ० धीप्स्यात् धीप्स्यास्ताम् धीप्स्यासुः
धीप्स्याः धीप्स्यास्तम् धीप्स्यास्त
धीप्स्यासम् धीप्स्यासव धीप्स्यासम्
अ० धीप्सिना धीप्सितारौ धीप्सितारः
धीप्सितासि धीप्सितास्यः धीप्सितास्य
धीप्सितासिम धीप्सितासवः धीप्सितासम्

अ० धीप्सिष्यति धीप्सिष्यतः धीप्सिष्यति
धीप्सिष्यसि धीप्सिष्यथ धीप्सिष्यथ
धीप्सिष्यामि धीप्सिष्याव धीप्सिष्यामः
कि० अधीप्सिष्यन्तु अधीप्सिष्यताम् अधीप्सिष्यन्तु
अधीप्सिष्यः अधीप्सिष्यतम् अधीप्सिष्यत
अधीप्सिष्यम् अधीप्सिष्याव अधीप्सिष्याम

एवं-धीप्नति । अधीप्सीत् । दिदन्मिषति
अदिदन्मिषीत् ।
धि-शिधीषति । अशिधीषीत् । शिधयिषति
अशिधयिषीत् । शिधीषते । अशिधीषित ।
शिधयिषते । अशिधयिषित ।

उर्णु-प्रोर्णुवति । प्रोर्णुवतीत् । प्रोर्णुवति
प्रोर्णुवति । प्रोर्णुवति । प्रोर्णुवति ।
प्रोर्णुवति । प्रोर्णुवति । प्रोर्णुवति ।
प्रोर्णुवति । प्रोर्णुवति । प्रोर्णुवति ।

अ० धीप्सेत् धीप्सेताम् धीप्सेयुः
धीप्सेः धीप्सेतम् धीप्सेत
धीप्सेयम् धीप्सेव धीप्सेम
य० धीप्सन्तु धीप्सतात् धीप्सताम् धीप्सन्तु
धीप्सन्तु धीप्सतम् धीप्सत
धीप्सानि धीप्साव धीप्साम
अ० अधीप्सन्तु अधीप्सताम् अधीप्सन्तु
अधीप्सः अधीप्सतम् अधीप्सत
अधीप्सम् अधीप्साव अधीप्साम
अ० अधीप्सीत् अधीप्सिताम् अधीप्सितुः

ज्ञा,

ब० जिज्ञासने । जिज्ञासिष्यति ।
यथा चर्म जिज्ञासते ।
एवं-अजिज्ञासते । अजिज्ञासिष्यति ।
अजिज्ञासतुः ।
अजिज्ञासति । अजिज्ञासितुः ।

यथा पुत्रमनुजिज्ञासति पाठाय ।

णिगन्तस्यास्य

मारणतोषणनिज्ञानेऽर्थे चौरादिक-ज्ञाप-

इत्यस्य च ।

व० ज्ञीप्सति ज्ञीप्सतः ज्ञीप्सन्ति

ज्ञीप्ससि ज्ञीप्सथः ज्ञीप्सथ

ज्ञीप्सामि ज्ञीप्सावः ज्ञीप्सामः

स० ज्ञीप्सेत् ज्ञीप्सेताम् ज्ञीप्सेयुः

ज्ञीप्सेः ज्ञीप्सेतम् ज्ञीप्सेत

ज्ञीप्सेयम् ज्ञीप्सेव ज्ञीप्सेम

प० ज्ञीप्सतु ज्ञीप्सतात् ज्ञीप्सताम् ज्ञीप्सन्तु

ज्ञीप्सतु ज्ञीप्सतम् ज्ञीप्सत

ज्ञीप्सन्ति ज्ञीप्साव ज्ञीप्साम

झ० अज्ञीप्सत अज्ञीप्सताम् अज्ञीप्सन्

अज्ञीप्सतः अज्ञीप्सतम् अज्ञीप्सत

अज्ञीप्सन् अज्ञीप्साव अज्ञीप्साम

अ० अज्ञीप्सीत् अज्ञीप्सिष्याम् अज्ञीप्सिषुः

अज्ञीप्सीः अज्ञीप्सिष्यम् अज्ञीप्सिष्व

अज्ञीप्सिष्यम् अज्ञीप्सिष्व अज्ञीप्सिष्व

प० ज्ञीप्सामास ज्ञीप्सामासतुः ज्ञीप्सामासुः

ज्ञीप्सामासिष्व ज्ञीप्सामासिष्वः ज्ञीप्सामास

ज्ञीप्सामास ज्ञीप्सामासिष्व ज्ञीप्सामासिष्व

आ० ज्ञीप्स्यात् ज्ञीप्स्यास्ताम् ज्ञीप्स्यासुः

ज्ञीप्स्याः ज्ञीप्स्यास्तम् ज्ञीप्स्यास्त

ज्ञीप्स्यासम् ज्ञीप्स्यास्व ज्ञीप्स्यास्म

झ० ज्ञीप्सिता ज्ञीप्सितारौ ज्ञीप्सितारः

ज्ञीप्सितासि ज्ञीप्सितास्यः ज्ञीप्सितास्य

ज्ञीप्सितास्मि ज्ञीप्सितास्वः ज्ञीप्सितास्म

भ० ज्ञीप्सिष्यति ज्ञीप्सिष्यतः ज्ञीप्सिष्यन्ति

ज्ञीप्सिष्यसि ज्ञीप्सिष्यथः ज्ञीप्सिष्यथ

ज्ञीप्सिष्यामि ज्ञीप्सिष्यावः ज्ञीप्सिष्यामः

क्रि० अज्ञीप्सिष्यत् अज्ञीप्सिष्यताम् अज्ञीप्सिष्यन्

अज्ञीप्सिष्यः अज्ञीप्सिष्यतम् अज्ञीप्सिष्यन्त

अज्ञीप्सिष्यम् अज्ञीप्सिष्यात् अज्ञीप्सिष्याम

यवं जिज्ञापयिषति । अजिज्ञापयिषीत् ।

ज्ञा इत्यस्य णिगन्तस्य नियोजनायाथे तु-

आजिज्ञापयिषति । आजिज्ञापयिषीत् ।

जिज्ञापयिषति । अजिज्ञापयिषीत् ।

खन-चिखनिषति । चिखनिषते ।

अचिखनिषीत् । अचिखनिषिषत् ।

जन-जिजनिषते । अजजनिषिषत् ।

आप्ठ,

व० इप्सति इप्सतः इप्सन्ति

इप्ससि इप्सथः इप्सथ

इप्सामि इप्सावः इप्सामः

स० इप्सेत् इप्सेताम् इप्सेयुः

इप्सेः इप्सेतम् इप्सेत

इप्सेयम् इप्सेव इप्सेम

प० इप्सतु इप्सतात् इप्सताम् इप्सन्तु

इप्सतु इप्सतम् इप्सत

इप्सन्ति इप्साव इप्साम

झ० ऐप्सन् ऐप्सन्ताम् ऐप्सन्तु

ऐप्सः ऐप्सतम् ऐप्सत

ऐप्सम् ऐप्साव ऐप्साम

अ० ऐप्सीत् ऐप्सिष्याम् ऐप्सिषुः

ऐप्सीः ऐप्सिष्यम् ऐप्सिष्व

ऐप्सिष्यम् ऐप्सिष्व ऐप्सिष्व

प० इप्सामास इप्सामासतुः इप्सामासुः

इप्सामासिष्व इप्सामासिष्वः इप्सामास

इप्सामास इप्सामासिष्व इप्सामासिष्व

आ० इप्स्यात् इप्स्यास्ताम् इप्स्यासुः

इप्स्याः इप्स्यास्तम् इप्स्यास्त

इप्स्यासम् इप्स्यास्व इप्स्यास्म

झ० इप्सिता इप्सितारौ इप्सितारः

इप्सितासि इप्सितास्यः इप्सितास्य

इप्सितास्मि इप्सितास्वः इप्सितास्म

भ० इप्सिष्यति इप्सिष्यतः इप्सिष्यन्ति

इप्सिष्यसि इप्सिष्यथः इप्सिष्यथ

इप्सिष्यामि इप्सिष्यावः इप्सिष्यामः

क्रि० ऐप्सिष्यत् ऐप्सिष्यताम् ऐप्सिष्यन्

पेप्सिष्यः पेप्सिष्यतम् पेप्सिष्यत
पेप्सिष्यम् पेप्सिष्याव पेप्सिष्याम

सन्

व० सिषासति सिषासतः सिषासन्ति
सिषाससि सिषासथः सिषासथ
सिषासामि सिषासावः सिषासामः

स० सिषासेत् सिषासेताम् सिषासेयुः
सिषासेः सिषासेतम् सिषासेत
सिषासेयम् सिषासेव सिषासेम

प० सिषासन्तु, तात् सिषासताम् सिषासन्तु
सिषास „ निषासतम् सिषासत
सिषासानि सिषासाव सिषासाम

अ० असिषासत् असिषासताम् असिषासन्
असिषास, असिषासतम् असिषासन्
असिषासम् असिषासाव असिषासाम

अ० असिषासीत् असिषासिष्टम् असिषासिषु
असिषासीः असिषासिष्टम् असिषासिष्ट
असिषासिषम् असिषासिष्व असिषासिष्म

प० सिषासामास सिषासामासन्तुः सिषासामासुः
सिषासामासिथ सिषासामासथुः सिषासामास
सिषासामास सिषासामासिथ सिषासामासिथ

आ० सिषास्यात् सिषास्यास्ताम् सिषास्यासुः
सिषास्याः सिषास्यास्तम् सिषास्यास्त
सिषास्यासम् सिषास्यास्य सिषास्यास्य

अ० सिषासिता सिषासितारौ सिषासितारः
सिषासितासि सिषासितास्यः सिषासितस्य
सिषासितास्मि सिषासितास्वः सिषासितास्मः

अ० सिषासिष्यति सिषासिष्यतः सिषासिष्यन्ति
सिषासिष्यसि सिषासिष्यथः सिषासिष्यथ
सिषासिष्यामि सिषासिष्यावः सिषासिष्यामः

क्रि० असिषासिष्यत् असिषासिष्यताम्

असिषासिष्यन् असिषासिष्यः

असिषासिष्यतम् असिषासिष्यत

असिषासिष्यम् असिषासिष्याव असिषासिष्याम

एवं-सिंसनिषति । असिंसनिषीत् ।

तन्

व० तितांसति तितांसतः तितांसन्ति

तितांससि तितांसथः तितांसथ

तितांसामि तितांसावः तितांसामः

स० तितांसेत् तितांसेताम् तितांसेयुः

तितांसेः तितांसेतम् तितांसेत

तितांसेयम् तितांसेव तितांसेम

प० तितांसन्तु-तात् तितांसताम् तितांसन्तु

तितांस „ तितांसतम् तितांसत

तितांसानि तितांसाव तितांसाम

अ० अतितांसत् अतितांसताम् अतितांसन्

अतितांसः अतितांसतम् अतितांसत

अतितांसम् अतितांसाव अतितांसाम

अ० अतितांसीत् अतितांसिष्टम् अतितांसिषुः

अतितांसीः अतितांसिष्टम् अतितांसिष्ट

अतितांसिषम् अतितांसिष्व अतितांसिष्म

प० तितांसामास तितांसामासन्तुः तितांसामासुः

तितांसामासिथ तितांसामासथुः तितांसामास

तितांसामास सितांसामासिथ तितांसामासिथ

आ० तितांस्यात् तितांस्यास्ताम् तितांस्यासुः

तितांस्याः तितांस्यास्तम् तितांस्यास्त

तितांस्यासम् तितांस्यास्य तितांस्यास्य

अ० तितांसिता तितांसितारौ तितांसितारः

तितांसितासि तितांसितास्यः तितांसितस्य

तितांसितास्मि तितांसितास्वः तितांसितास्मः

अ० तितांसिष्यति तितांसिष्यतः तितांसिष्यन्ति

तितांसिष्यसि तितांसिष्यथः तितांसिष्यथ

तितांसिष्यामि तितांसिष्यावः तितांसिष्यामः

अतितांसिष्यत् अतितांसिष्यताम् अतितांसिष्यन्

अतितांसिष्यः अतितांसिष्यतम् अतितांसिष्यत

अतितांसिष्यम् अतितांसिष्याव अतितांसिष्याम

एवं तितंसति अतितंसीत् तितनिषति

अतितनिषीत् । तितंसते अतितांसिष्ट

तितंसते अतितंसिष्ट तितनिषते अतितनिषिष्ट

रम्

व० आरिप्सते आरिप्सते आरिप्सन्ते
 आरिप्सते आरिप्सते आरिप्सन्ते
 आरिप्सते आरिप्सावहे आरिप्सामहे
 स० आरिप्सेत आरिप्सेयाताम् आरिप्सेरन्
 आरिप्सेथाः आरिप्सेयाथाम् आरिप्सेष्वम्
 आरिप्सेय आरिप्सेवहि आरिप्सेमहि
 प० आरिप्सताम् आरिप्सेताम् आरिप्सन्ताम्
 आरिप्सन्त आरिप्सेथाम् आरिप्सन्वम्
 आरिप्सै आरिप्सावहे आरिप्सामहे
 इ० आरिप्सत आरिप्सेताम् आरिप्सन्त
 आरिप्सथाः आरिप्सेथाम् आरिप्सन्वम्
 आरिप्से आरिप्सावहि आरिप्सामहि
 अ० आरिप्सिष्ट आरिप्सिषाताम् आरिप्सिषत
 आरिप्सिष्टाः आरिप्सिषाथाम् आरिप्सिङ्-

ह्वम्-ष्वम्

आरिप्सिषि आरिप्सिष्वहि आरिप्समहि
 प० आरिप्साञ्जके आरिप्साञ्जकते आरिप्साञ्जकिरे
 आरिप्साञ्जके आरिप्साञ्जकथे आरिप्साञ्जकदूवे
 आरिप्साञ्जके आरिप्साञ्जकवहे आरिप्साञ्जकमहे
 आरिप्सिषीष्ट आरिप्सिषीयास्ताम् आरिप्सिषीरन्
 आरिप्सिषीष्टाः आरिप्सिषीयाथाम् आरिप्सिषीष्वम्
 आरिप्सिषीष आरिप्सिषीवहि आरिप्सिषीमहि
 अ० आरिप्सिता आरिप्सितारौ आरिप्सितारः
 आरिप्सितासे आरिप्सितासांवे आरिप्सिताष्वे
 आरिप्सिताहे आरिप्सितावहे आरिप्सितास्महे
 म० आरिप्सिष्यते आरिप्सिष्येते आरिप्सिष्यन्ते
 आरिप्सिष्यसे आरिप्सिष्येथे आरिप्सिष्येवहे
 प० आरिप्सिष्ये आरिप्सिष्येवहे आरिप्सिष्यामहे
 क्रि० आरिप्सिष्यत आरिप्सिष्येताम् आरिप्सिष्यन्त
 आरिप्सिष्यथाः आरिप्सिष्येथाम् आरिप्सिष्येष्वम्
 अ० आरिप्सिष्ये आरिप्सिष्येवहि आरिप्सिष्यामहि

लभ-लिप्सते अलिप्सिष्ट ।

शक-शिक्षति अशिक्षीत् शिक्षते । अशिक्षि-
 पत-पित्सति अपित्सीत् ।
 पद-पित्सते अपित्सिष्ट ।

वृ

व० प्राविवरिषति प्राविवरिषतः प्राविवरिषन्ति
 प्राविवरिषति प्राविवरिषथः प्राविवरिषथ
 प्राविवरिषामि प्राविवरिषावः प्राविवरिषामः
 स० प्राविवरिषेत प्राविवरिषेताम् प्राविवरिषेयुः
 प्राविवरिषे प्राविवरिषेतम् प्राविवरिषेत
 प्राविवरिषेयम् प्राविवरिषेव प्राविवरिषेम
 प० प्राविवरिषतु प्राविवरिषतात् प्राविवरिषताम्
 प्राविवरिषन्तु प्राविवरिषः प्राविवरिषतम्
 प्राविवरिषत प्राविवरिषाणि प्राविवरिषाव
 प्राविवरिषाम
 इ० प्राविवरिषत प्राविवरिषताम् प्राविवरिषन्
 प्राविवरिषः प्राविवरिषतम् प्राविवरिषत
 प्राविवरिषम् प्राविवरिषाव प्राविवरिषाम
 प्राविवरिषीत् प्राविवरिषीष्टाम् प्राविवरिषीष्टुः
 प्राविवरिषीः प्राविवरिषीष्टम् प्राविवरिषीष्ट
 प्राविवरिषीषम् प्राविवरिषीष्व प्राविवरिषीषम्
 प्राविवरिषामास प्राविवरिषामास्तुः
 प्राविवरिषामासु प्राविवरिषामासिथ
 प्राविवरिषामासथुः प्राविवरिषामास
 प्राविवरिषामाव प्राविवरिषामासिथ
 प्राविवरिषामासिथ
 अ० प्राविवरिषिना प्राविवरिषिनातौ
 प्राविवरिषितारः प्राविवरिषितासि
 प्राविवरिषितास्यः प्राविवरिषितास्य
 प्राविवरिषितासि प्राविवरिषितासवः
 प्राविवरिषितासम्
 म० प्राविवरिषिष्यति प्राविवरिषिष्यतः
 प्राविवरिषिष्यन्ति प्राविवरिषिष्यसि
 प्राविवरिषिष्यथः प्राविवरिषिष्यथ
 प्राविवरिषिष्यामि प्राविवरिषिष्यावः
 प्राविवरिषिष्यामः
 क्रि० प्राविवरिषिष्यत् प्राविवरिषिष्यताम्
 प्राविवरिषिष्यन् प्राविवरिषिष्यः
 प्राविवरिषिष्यतम् प्राविवरिषिष्यत

प्राचिवरिषिष्यम् प्राचिवरिषिष्याव
प्राचिवरिषिष्याम

पर्व प्राबुवूर्षति प्राबुवूर्षित प्राचिवरीषति
प्राचिवरीषीत् बुवूर्षते अबुवूर्षिष्ट चिवरिषते
अचिवरिषिष्ट चिवरीषते अचिवरीषिष्ट
तु-तितीर्षति । अतितीर्षीत् । तितरीषति ।
अतितरीषीत् । तितरिषति । अतितरिषीत्
दरिद्रा-दिवरिद्रासति । अविदरिद्रासीत् ।
दिदरिद्रिषति । अविदरिद्रिषीत् ।

ॐ

ब० अरिरिषति अरिरिषतः अरिरिषन्ति
अरिरिषसि अरिरिषथ अरिरिष्य
अरिरिषामि अरिरिषावः अरिरिषामः
स० अरिरिषेत् अरिरिषेताम् अरिरिषेयुः
अरिरिषेः अरिरिषेतम् अरिरिषेत
अरिरिषेयम् अरिरिषेव अरिरिषेम

प० अरिरिषतु-तात् अरिरिषताम् अरिरिषन्तु
अरिरिष ,, अरिरिषतम् अरिरिषत
अरिरिषाणि अरिरिषाव अरिरिषाम
झ० आरिरिषत् आरिरिषताम् आरिरिषन्
आरिरिषः आरिरिषतम् आरिरिषत
आरिरिषम् आरिरिषाव आरिरिषाम

अ० आरिरिषीत् आरिरिषिहाम् आरिरिषिषुः
आरिरिषीः आरिरिषिष्टम् आरिरिषिष्ट
आरिरिषिषम् आरिरिषिष्व आरिरिषिष्व
प अरिरिषावकारअरिरिषावक्रतुः अरिरिषावकु
अरिरिषावकथं अरिरिषावकथुः अरिरिषावक
अरिरिषावकार-चकर अरिरिषावकृव
अरिरिषावकृम

आ० अरिरिष्यात् अरिरिष्यास्ताम् अरिरिष्यासुः
अरिरिष्याः अरिरिष्यास्तम् अरिरिष्यास्त
अरिरिष्यासम् अरिरिष्यास्व अरिरिष्यास्म
अ० अरिरिषिता अरिरिषितारौ अरिरिषितारः
अरिरिषितासि अरिरिषितास्थः अरिरिषितास्य
अरिरिषितास्मि अरिरिषितास्वः अरिरिषितास्म-

अरिरिषिष्यति अरिरिषिष्यतः अरिरिषिष्यन्ति
अरिरिषिष्यसि अरिरिषिष्यथः अरिरिषिष्यथ
अरिरिषिष्यामि अरिरिषिष्याव अरिरिषिष्यामः
आरिरिषिष्यन् आरिरिषिष्यताम् आरिरिषिष्यन्
आरिरिषिष्यः आरिरिषिष्यन्तम् आरिरिषिष्यन्त
आरिरिषिष्यम् आरिरिषिष्याव आरिरिषिष्याम

स्मि-सिस्मयिषते अस्मिस्मयिषिष्ट
पूश् पिपविषते । अपिपविषिष्ट ।
णिगन्तस्यास्य तु—

पिपावयिषति । अपिपावयिषीत् ।
पिपावयिषते अपिपावयिषिष्ट

पूय-पुपूषति । अपुपूषीत् । पुपूषते । अपुपूषिष्ट
णिगन्तस्यास्य तु । पिपावयिषति ।

अपिपावयिषीत् । पिपावयिषते । अपिपावयिषिष्ट

अञ्ज-अञ्जिषति । आञ्जिषीत् ।
अञ्जौढि-अञ्जिषते । आञ्जिषिष्ट ।
अञ्जश्-अञ्जिषति । आञ्जिषीत् ।
णिगन्तस्यास्य तु—

आञ्जिषयिषति । आञ्जिषयिषीत् ।

कृत्-चिकरिषति । अचिकरिषीत् ।

चिकरीषति । अचिकरीषीत् ।

गृत्-जिगरिषति । जिगरीषति ।

अजिगरिषीत् । अजिगरीषीत् ।

जिगळि (लीषति) मतान्तरे दीर्घान्

बृहत्-आदिदरिषते । आदिदरिषिष्ट ।

धृत्-आदिधरिषते । आदिधरिषिष्ट ।

कृश्-चिकरिषति । अचिकरिषीत् ।

चिकरीषति । अचिकरीषीत् ।

चिकीषति । अचिकीषीत् ।

गृश्-जिगरिषति । अजिगरिषीत् ।

जिगरीषति । अजिगरीषीत् ।

जिगर्षति । अजिगर्षीत् ।

धृ-दिधीषति । अदिधिषीत् ।

मिगृद्

व० मित्सति मित्सतः मित्सन्ति
 मित्ससि मित्सथः मित्सथ
 मित्सामि मित्सावः मित्सामः
 स० मित्सेत् मित्सेताम् मित्सेयुः
 मित्सेः मित्सेतम् मित्सेत
 मित्सेयम् मित्सेव मित्सेम
 प० मित्सतु मित्सतात् मित्सताम् मित्सन्तु
 मित्स मित्सतात् मित्सतम् मित्सत
 मित्सानि मित्साव मित्साम
 झ० अमित्सत् अमित्सताम् अमित्सन्
 अमित्सः अमित्सतम् अमित्सत
 अमित्सम् अमित्साव अमित्साम
 अ० अमित्सीत् अमित्सिष्टाम् अमित्सिषुः
 अमित्सीः अमित्सिष्टम् अमित्सिष्ट
 अमित्सिषम् अमित्सिष्व अमित्सिष्व
 प० मित्सामास मित्सामासतुः मित्सामासुः
 मित्सामासि मित्सामासथुः मित्सामास
 मित्सामास मित्सामासि मित्सामासिम्
 आ० मित्स्यात् मित्स्याताम् मित्स्यातुः
 मित्स्याः मित्स्यास्तम् मित्स्यास्त
 मित्स्यासम् मित्स्यासव मित्स्यासम्
 प्र० मित्सिता मित्सितारौ मित्सितारः
 मित्सितासि मित्सितास्यः मित्सितास्य
 मित्सितासिम् मित्सितास्यः मित्सितास्यम्
 अ० मित्सिष्यति मित्सिष्यतः मित्सिष्यन्ति
 मित्सिष्यसि मित्सिष्यथः मित्सिष्यथ
 मित्सिष्यामि मित्सिष्यावः मित्सिष्यामः
 क्रि० अमित्सिष्यत् अमित्सिष्यताम् अमित्सिष्यन्
 अमित्सिष्यः अमित्सिष्यतम् अमित्सिष्यत
 अमित्सिष्यम् अमित्सिष्याव अमित्सिष्याम
 यथं-मित्सते । अमित्सिष्ट । इत्यादि ।
 मीयङ्-प्रमित्सति । प्रामित्सीत् । प्रमित्सते
 प्रामित्सिष्ट ।
 माङ्-मित्सति । अमित्सीत् । केषिच

मिमासति । अमिमासीत् ।
 माङ्-प्रमित्सते । प्रामित्सिष्ट ।
 मेङ्-अप्रमित्सते । अपामित्सिष्ट ।
 दाम्-प्रदित्सति । प्रादित्सित् ।
 देङ्-दित्सते । अदित्सिष्ट ।
 दाङ्-दित्सति । अदित्सीत् । दित्सते । आदित्सिष्टः
 दौङ्-दित्सति । अदित्सीत् ।
 दूङ्-धित्सति । अधित्सीत् ।
 धाङ्-धित्सति । अधित्सीत् । धित्सते । अधित्सिष्ट
 मुच्-अकर्मकः
 मोक्षति । अमोक्षीत् । मोक्षते अमोक्षिष्ट ।
 मुमुक्षति । अमुमुक्षीत् । मुमुक्षते । अमुमुक्षिष्ट
 सकर्मकस्यास्य तु । मुमुक्षति । अमुमुक्षीत् ।
 मुमुक्षते । अमुमुक्षिष्ट । इत्याद्येव ।

राधं वचैऽथ,

व० प्रतिमित्सति प्रतिमित्सतः प्रतिमित्सन्ति
 प्रतिमित्ससि प्रतिमित्सथः प्रतिमित्सथ
 प्रतिमित्सामि प्रतिमित्सावः प्रतिमित्सामः
 स० प्रतिमित्सेत् प्रतिमित्सेताम् प्रतिमित्सेयुः
 प्रतिमित्सेः प्रतिमित्सेतम् प्रतिमित्सेत
 प्रतिमित्सेयम् प्रतिमित्सेव प्रतिमित्सेम
 प० प्रतिमित्सतु प्रतिमित्सताम् प्रतिमित्सन्तु
 प्रतिमित्स मित्सितम् प्रतिमित्सत
 प्रतिमित्सानि प्रतिमित्साव प्रतिमित्साम
 झ० प्रत्यमित्सत् प्रत्यमित्सताम् प्रत्यमित्सन्
 प्रत्यमित्सः प्रत्यमित्सतम् प्रत्यमित्सत
 प्रत्यमित्सम् प्रत्यमित्साव प्रत्यमित्साम
 अ० प्रत्यमित्सीत् प्रत्यमित्सिष्टाम् प्रत्यमित्सिषुः
 प्रत्यमित्सीः प्रत्यमित्सिष्टम् प्रत्यमित्सिष्ट
 प्रत्यमित्सिषम् प्रत्यमित्सिष्व प्रत्यमित्सिष्व
 प० प्रतिमित्सामास प्रतिमित्सामासतुः प्रतिमित्सामासुः
 प्रतिमित्सामासि प्रतिमित्सामासथुः प्रतिमित्सामास
 प्रतिमित्सामास मित्सितम् प्रतिमित्सामासि मित्सितम्

आ० प्रतिरित्स्यात्	प्रतिरित्स्यास्ताम्
प्रतिरित्स्यासुः	प्रतिरित्स्याः
प्रतिरित्स्यास्तम्	प्रतिरित्स्यास्त
प्रतिरित्स्यास्तम्	प्रतिरित्स्यास्व
प्रतिरित्स्यास्म	

श्रव० प्रतिरिस्सिता प्रतिरिस्सितारौ प्रतिरिस्सितारः
 प्रतिरिस्सितासि प्रतिरिस्सितास्यः प्रतिरिस्सितास्य
 प्रतिरिस्सितास्मि प्रतिरिस्सितास्वः
 प्रतिरिस्सितास्मः

प्रतिरित्सिष्यति प्रतिरित्सिष्यतः प्रतिरित्सिष्यन्ति
 प्रतिरित्सिष्यसि प्रतिरित्सिष्यस्यः प्रतिरित्सिष्यस्य
 प्रतिरित्सिष्यामि प्रतिरित्सिष्यावः प्रतिरित्सिष्यामः
 प्रत्यरित्सिष्यत् प्रत्यरित्सिष्यताम् प्रत्यरित्सिष्यन्
 प्रत्यरित्सिष्यः प्रत्यरित्सिष्यतम् प्रत्यरित्सिष्यत
 प्रत्यरित्सिष्यम् प्रत्यरित्सिष्याव प्रत्यरित्सिष्याम

कीड

ब० विदासते विदासेते विदासन्ते
विदाससे विदासेथे विदासंभवे
विदासे विदासावहे विदासामहे

स० दिवासेत दिवासेयाताम् दिवासेरन्
दिवासेथाः दिवासेयायाम् दिवासेष्वम्
दिवासेय दिवासेषहि दिवासेमहि

प० दिदासताम् दिदासेताम् दिदासन्ताम्
दिदासत् दिदासेथाम् दिदासध्वम्
दिदासै दिदासाध्वै दिदासामहै

छ० अदिदासत अदिदासेताम् अदिदासन्त
 अदिदासथाः अदिदासेथाम् अदिदासध्वम्
 अदिदासे अदिदासावहि अदिदासामहि

अ० अदिदासिष्ट अदिदासिषाताम् अदिदासिषत
अदिदासिष्ठाः अदिदासिषाथाम् अदिदासिष्वम्
द्वयम्

अदिदासिषि अदिदासिष्वहि अदिदासिष्वहि

प० दिदासाश्चक्रे दिदासाश्चक्राते दिदासाश्चक्रिरे
दिदासाश्चक्रुवे दिदासाश्चक्राथे दिदासाश्चक्रुव्ये

दिदासाञ्चके दिदासाञ्चकुवे दिदासाञ्चकुवे
 भा० दिदासिषीष्टदिदासिषीयास्ताम् दिदासिषीरन्
 दिदासिषीष्टाः दिदासिषीयास्याम् दिदासिषीध्वम्
 दिदासिषीय दिदासिषीबहि दिदासिषीमहि
 ऋ०दिदासिता दिदासितारौ दिदासितारः

दिदासितासे दिदासितासाथे दिदासिताध्वे
दिदासिताहे दिदासिताम्बहे दिदासितास्महे

म० दिदासिष्यते दिदासिष्येते दिदासिष्यन्ते
दिदासिष्यसे दिदासिष्येये दिदासिष्यध्वे
दिदासिष्ये दिदासिष्यावहे दिदासिष्यमहे

कि अदिदासिष्यत अदिदासिष्येताम् अदिदासिष्यन्त
अदिदासिष्यथाः अदिदासिष्येयाम् अदिदासिष्यन्तम्
अदिदासिष्ये अदिदासिष्याबहि अदिदासिष्यामहि

एवं—द्वितीयस्य । अद्वितीयस्य ।

मत्तान्तये विधीयते इत्याशेषः भवति
 वृद्ध-तिवृक्षति । अतिवृक्षीत् । नितर्हिषति
 अतितर्हिषीत् ।

जि-जिगीषते । अजिगीषते । विजिगीषते
व्यजिगीषते ।

इष-पषिषिषति । पेषिषिषीत् ।

अन-प्राणिनिषत्ति । प्राणिनिषीत् ।

लक्ष्म-उद्विच्छति । औचिच्छीत् ।

हुंक-जुहुषति । अजुहुषीत् ।

णिगन्तस्यास्य तु-लुहावयिषति । अलुहा-

षयिषीत् । जुहावयिषते । अजुहावयिषीष्ट

प्रश्न-शिष्टव्ययिषति । अशिष्टव्ययिषीत् ।

णिगन्तस्यास्य तु शुशोषयिषति । अशुशोषयिषीत ।

शुशावयिषते । अशुशावयिषिष्ट

शिक्षाययिषति । अशिक्षाययिषीत

शिश्रवाययिषते । अशिश्रवाययिषिष्ट ।

स्फुर-पुस्फुरिषति । अपुस्फुरिषीत् ।

णिगन्तस्यास्य तु-प्रस्फारयिषति ।

अस्पृस्फारयिषीत्। पृस्फारयिषते अस्पृस्फारयिषीष्ट

पुस्फोरयिषति । अपुस्फोरयिषीत् ।

पुस्फोरयिषते । अपुस्फोरयिषीष्ट ।

लृ-लृषति । अलृषीत् । लृषते ।
 अलृषिष्ट । गिगन्तस्यास्य तु-
 लिलावयिषति । अलिलावयिषीत्
 लिलावयिषते । अलिलावयिषिष्ट ।
 शु-शृषते । अशृषिष्ट । संशृषते ।
 समशृषिष्ट । आश्रुतिभ्यां तु-
 आशृषति । आशृषीत् । प्रतिशृषति
 प्रत्यशृषीत् । गिगन्तस्यास्य तु-शिभावयि
 षति । अशिभावयिषीत् ।
 शुभावयिषति । अशुभावयिषीत् ।
 शिभावयिषते । अशिभावयिषिष्ट ।
 शुभावयिषते । अशुभावयिषिष्ट ।
 सु-सुषति । असुषीत् । गिगन्तस्या-
 स्य तु-सिन्नावयिषति । असिन्नावयिषीत्
 सुन्नावयिषीत् । असुन्नावयिषीत् ।
 दु-दुषति । अदुषीत् । गिगन्तस्यास्य
 तु-दिद्रावयिषति । अदिद्रावयिषीत् ।
 दुद्रावयिषति । अदुद्रावयिषीत् ।
 मु-पुमपति । अपुमपिषीत् ।
 पुमावयिषति । अपुमावयिषीत् ।
 पिमावयिषति । अपिमावयिषीत् ।
 प्लु-प्लुषति । अप्लुषीत् ।
 पिप्लावयिषति । अपिप्लावयिषीत् ।
 पुप्लावयिषति । अपुप्लावयिषीत् ।
 पिप्लावयिषते । अपिप्लावयिषिष्ट ।
 पुप्लावयिषते । अपुप्लावयिषिष्ट ।
 चु-चुषति । अचुषीत् ।
 चिच्यावयिषति । अचिच्यावयिषीत् ।
 चुच्यावयिषति । अचुच्यावयिषीत् ।
 चिच्यावयिषते । अचिच्यावयिषिष्ट ।
 चुच्यावयिषते । अचुच्यावयिषिष्ट ।
 वेवृद्ध-सिसेविषते । असिसेविषिष्ट ।
 परिविवेविषते । पर्यविषेविषिष्ट ।
 गिगन्तस्यास्य तु-

सिषेवयिषति । असिषेवयिषीत् ।
 पर्व-सिषेवयिषते । असिषेवयिषिष्ट इत्यादि
 स्तु तुष्टपति । अतुष्टपिषीत् । तुष्टपते ।
 अतुष्टपिष्ट ।
 स्वद-सिस्वदिषते । असिस्वदिषीष्ट । गिग-
 न्तस्य-सिस्वादयिषति । असिस्वादयिषीत् ।
 सिस्वादयिषते । असिस्वादयिषिष्ट ।
 ध्वद-सिध्वन्सति । असिध्वन्सीत् ।
 गिगन्तस्य—
 सिस्वेदयिषति । असिस्वेदयिषीत् ।
 सिस्वेदयिषते । असिस्वेदयिषिष्ट ।
 बह-सिबहिषते । असिबहिषिष्ट ।
 गिगन्तस्य तु-
 सिसाहयिषति । असिसाहयिषीत् ।
 सिसाहयिषते । असिसाहयिषिष्ट ।
 पुं-सुखपति । असुखपिषीत् । सुखपते । असुखपिष्ट
 अभिसुखपति । अभ्यसुखपिषीत् ।
 अभिसुखपते । अभ्यसुखपिष्ट ।
 स्था-तिष्ठावति । अतिष्ठावीत् ।
 यज्ञ-सिस्सङ्गति । असिस्सङ्गोत् । गिगन्तस्यास्य तु-
 सिस्सङ्गयिषति । असिस्सङ्गयिषीत्
 सिस्सङ्गयिषति । असिस्सङ्गयिषीत्
 मतास्तरे-वत्त्वं मित्यमेवेति सिस्सङ्गयिषतीति नः
 पर्व-सिस्सङ्गयिषते । असिस्सङ्गयिषिष्ट
 सिस्सङ्गयिषते । असिस्सङ्गयिषिष्ट इत्यादि
 स्वप-सुपुपति । असुपुप्सीत्
 गिगन्तस्यास्य तु-
 सुष्वापयिषति । असुष्वापयिषीत्
 पर्व-सुष्वापयिषते । असुष्वापयिषिष्ट इत्यादि
 पर्व-स्वपपत्तं प्रयुङ्क्त इति स्वापयति,
 स्वापयतीति स्वापकः स्वापकमिच्छतीति
 स्वापकीयति स्वाप कीयितुमिच्छतीति
 सिष्वापकीयति । असिष्वापकीयिषीत्
 पर्व-सोपोपीतीति सपुपत् सपुपत्तं प्रयुक्ते

इति सोषोपयति सोषोपयितुमिच्छतीति
सोषोपयिषति असोषोपयिषीत् सोषोपयिषते
असोषोपयिषीष्ट

ध्मां-दिध्मासति । अदिध्मासीत्

सृ-सिसीर्यति । असिसीर्यीत्

ध्वै-दिध्वासति । अदिध्वासीत्

लघु-लिल्लिषति । अलिल्लिषीत्

शुच-शुशुचिषति । शुशुचिषीत्

अशुशुचिषीत् । अशुशुचिषीत्

लुञ्ज-लुल्लिषति । अलुल्लिषीत्

अच-अचिचिषति । अचिचिषीत्

चञ्चु-चिचिषति । अचिचिषीत्

वाह-विवाहिषति । अविवाहिषीत्

व्रज-विजिषति । अविजिषीत्

अज-अजिजिषति । अजिजिषीत्

पज-पजिजिषति । पेजिजिषीत्

त्यज-तिर्यजति । अतिर्यजिषीत्

कटे-विकटिषति । अविकटिषीत्

णट-मिनटिषति । अमिनटिषीत्

रुफुट-पुस्फुटिषति । अपुस्फुटिषीत्

क्रीड-विश्रीडिषति । अविश्रीडिषीत् ।

रण-रिरिषति । अरिरिषीत्

भण-विभणिषति । अविभणिषीत्

चित्ते-चिचेतिषति । चिचितिषति

अचिचेतिषीत् । अचिचेतिषीत्

वाह-विवाहिषति । अविवाहिषीत्

गद-जिगदिषति । अजिगदिषीत्

गिडु-निगदिषति । अनिगदिषीत्

गिधु-सिसिषति । सिसिषति ।

असिसिषीत् । असिसिषीत्

गुपौ-शुगोपायिषति । शुगुपिषति

शुगोपिषति । शुगुपति

अशुगोपायिषीत् । अशुपिषीत्

अशुगोपियिषीत् । अशुगुप्सीत्

लप-लिल्लिषति । अलिल्लिषीत्

सृष्ट-सिसृप्सति । असिसृप्सीत्

चुवु-चुचुम्बिषति । अचुचुम्बिषीत्

चर-चिचरिषति । अचिचरिषीत्

कम्-चिकमिषति । आचिकसते

अचिकमिषीत् । आचिकसिष्ट

दल-दिदलिषति । अदिदलिषीत्

मील-मिमीलिषति । अमिमीलिषीत्

मृ-मुमूलिषति । अमुमूलिषीत्

फल-पिफलिषति । अपिफलिषीत्

कुल-पुफुलिषति । अपुफुलिषीत्

खेल-चिखेलिषति । अचिखेलिषीत्

स्खल-चिस्खलिषति । अचिस्खलिषीत्

गल-जिगलिषति । अजिगलिषीत्

गध-जिगधिषति । अजिगधिषीत्

जीव-जिजीविषति । अजिजीविषीत्

वृश्-दिदृभते । अदिदृभिष्ट

बुध-शुबुपिषति । अशुबुपिषीत्

शुबोपिषति । अशुबोपिषीत्

कृष-चिकृषति । अचिकृषीत्

विष-विचिषति । अचिचिषीत्

चिचेतिषति । अचिचेतिषीत्

मृधू-मिमधिषति । अमिमधिषीत्

प्लुष-पुप्लुपिषति । पुप्लोपिषति

अपुप्लुपिषीत् । अपुप्लोपिषीत्

वृष-जिषधिषति । अजिषधिषीत्

पुष-पुपुपिषति । पुपोपिषति

अपुपुपिषीत् । अपुपोपिषीत्

भूष-भुमूपिषति । अशुमूपिषीत्

हसे-जिहसिषति । अजिहसिषीत्

शंस-शिचंसिषति । अशिचंसिषीत्

दहं-दिघक्षति । अदिघक्षीत्

अहं-अजिहिषति । आजिहिषीत्

रक्ष-रिरक्षिषति । अरिरक्षिषीत्

- डीङ्-डिङयिषते । अडिङयिषिष्ट
कुङ्-कुङयिषते । अकुङयिषिष्ट
लोकृङ्-लुङयिषते । अलुङयिषिष्ट
शकृङ्-शिशङ्गिषते । अशिशङ्गिषिष्ट
ढौकृङ्-डुङयिषते । अडुङयिषिष्ट
श्लघृङ्-शिश्लघिषते । अशिश्लघिषिष्ट
- पचुङ्-पिपक्षिषते । अपिपक्षिषिष्ट
हेडुङ्-जिहेडिषते । अजिहेडिषिष्ट
- घृणि-घृणिषते । अघृणिषिष्ट
यतेङ्-यियतिषते । अयियतिषिष्ट
मुधि-मुमुदिषते । मुमोदिषते ।
अमुमुदिषिष्ट । अमुमोदिषिष्ट ।
हधि-जिहत्सते । अजिहत्सिषिष्ट
ह्लादैङ्-जिह्लादिषते । अजिह्लादिषिष्ट
रूपधि-पिरूपधिषते । अपिरूपधिषिष्ट
टुघेष्टुङ्गिषते । अघेष्टुपिषिष्ट
कपुङ्-किष्कम्पिषते । अकिष्कम्पिषिष्ट
त्रपौपि-तित्रपिषते । अतित्रपिषिष्ट
तित्रप्सते । अतित्रप्सिष्ट
ष्टभुङ्-तिस्तम्भिषते । अतिस्तम्भिषिष्ट
जृमुङ्-जिजृम्भिषते । अजिजृम्भिषिष्ट
क्षमौपि-विक्षमिषते । विक्षप्सते ।
अविक्षमिषिष्ट । अविक्षप्सिष्ट ।
- कमुङ्-किकामयिषते । विकमिषते ।
अविकामयिषिष्ट । अविकमिषिष्ट
दपि-दिदयिषते । अदिदयिषिष्ट ।
तायृङ्-तितायिषते । अतितायिषिष्ट
सेवृङ्-सिसेयिषते । असिसेयिषिष्ट
काशङ्-चिकाशिषते । अचिकाशिषिष्ट
भाणि-विभाणिषते । अविभाणिषिष्ट
गहि-जिगहिषते । अजिगहिषिष्ट
ऊहि-ऊजिहिषते । औजिहिषिष्ट
गाहौङ्-जिगाधिषते । जिघाक्षते
अजिगाधिषिष्ट । अजिघाधिषिष्ट
शिक्षि-शिशिक्षते । अशिशिक्षिषिष्ट

- दीक्षि-दिदीक्षिषते । अदिदीक्षिषिष्ट
इग्-जिहीर्षति(ते)अजिहीर्षीत् अजिहीर्षिषिष्ट
हुङ्ग-चिकीर्षति(ते) अचिकीर्षीत् अचिकीर्षिष्ट
डुपर्णीष्-पिपक्षति(ते)अपिपक्षीत् अपिपक्षिष्ट
खन्नृग्-चिखनिषति (ते) अचिखनिषीत्
अचिखनिषिष्ट
धावृग्-दिधाविषति (ते) अदिधाविषीत्
अदिधाविषिष्ट
कषी-लिलिषति (ते) अलिलिषीत्
अलिलिषिष्ट
ध्वंसृङ्-दिध्वसिषते । अदिध्वंसिषिष्ट
वदृल्-सिषत्सति । असिषत्सीत्
रभि-रिरसते । अरिरंसिष्ट
यर्जी-यियक्षति (ते)अयियक्षीत् अयियक्षिष्ट
वेग-विचासति (ते) अविचासीत् अविचासिष्ट
दुवर्णी-विचप्सति (ते) अविचप्सीत् अविचप्सिष्ट
वर्ही-विचक्षति (ते) अविचक्षीत् अविचक्षिष्ट
वर्त्स-विचत्सति । अविचत्सीत्
जित्वरिष-तित्वरिषते । अतित्वरिषिष्ट
भाङ्-विभासति । अविभागीत्
क्याङ्-चिख्यासति । अचिख्यासीत्
पुङ्-सुवृषति । असुवृषीत्
डुष्ट-पुष्टपति । अपुष्टपीत्
श्वसृक्-शिश्वसिषति । अशिश्वसिषीत्
जायृक्-जिजागरिषति । अजिजागरिषीत्
शास्त्रक्-शिशासिषति । अशिशासिषीत्
मृत्रौक्-मिमाजिषति । मिमृक्षति
अमिमाजिषीत् । अमिमृक्षीत्
शीङ्क्-शिशयिषते । अशिशयिषिष्ट
ईरिङ्-ईरिरिषते । ऐरिरिषिष्ट
चक्षिङ्-चिख्यासति (ते) चिख्यासीत् (ते)
चिक्-चिख्यासति (ते) अचिख्यासीत्
अचिख्यासिष्ट अचिख्यासीत्
अचिख्यासिष्ट अचिक्शासीत् अचिक्शासिष्ट

द्विविक्-द्विविधति(ते) अद्विविधोत् अद्विविध
 दुर्विक्-दुर्विधति(ते) अदुर्विधोत् अदुर्विध
 लिविक्-लिविधति(ते) अलिविधोत् अलिविध
 ओडाक्-जिह्वसति । अजिह्वासीत्
 णिजुंकीनिनिक्षति(ते) अनिनिक्षोत् अनिनिक्षिष्ट
 विष्टुंकी विविधति(ते) अविविधोत् अविविध
 व्यधेच-विव्यसति(ते) अविव्यसीत् अविव्यसिष्ट
 वसैच-तिप्रसिधति (ते) अतिप्रसिधोत्
 अतिप्रसिधति
 कृधेच-सुकृत्सति । असुकृत्सीत्
 लृपोच-तितर्षिषति । तितृप्सति
 अतितर्षिषीत् । अतितृप्सीत्
 नशोच-निनशिषति । निनक्षति
 अनिनशिषीत् । अनिनक्षीत्
 त्रितृषच्-तितर्षिषति । अतितर्षिषीत्
 शसृच्-शिशमिषति । अशिशमिषीत्
 दुरुष-दुदृषते । अदुदृषिष्ट
 पीरुष-पिमीषते । अपिमीषिष्ट
 युधिच्-युयुषते । अयुयुत्सिष्ट
 सृजिच्-सिसृक्षते । असिसृक्षिष्ट
 णहिच्-निनत्सति(ते) अनिनत्सीत् अनिनत्सिष्ट
 लृगृह-लित्सीषति(ते) अलित्सीषीत् अलित्सीषिष्ट
 दिद्-जिबोषति । अजिबोषीत्
 सार्धद्-सिमात्सति । असिमात्सीत्

द्विशीत्—द्विदक्षति(ते) अद्विदक्षोत् अद्विदक्षिष्ट
 ओत्रशोत्—वित्रक्षति । वित्रक्षति
 अत्रिषिषीत् । अत्रिषिषोत्
 दुमस्जोत्—मिमक्षति । अमिमक्षीत्
 कुटन्—सुकुटिषति । असुकुटिषीत्
 रुष्टृपी-रुहसति(ते) अरुहसीत् अरुहसिष्ट
 भञ्जोप्—विभञ्जति । अविभञ्जोत्
 मुञ्जप्—बुभुक्षति (ते) अबुभुक्षोत् अबुभुक्षिष्ट
 पिष्ट् ए—पिपक्षति । अपिपिषोत्
 वन्यी—विधनिषते । अधिधनिषिष्ट
 चुरण्—चुचोरयिषति(ते) अचुचोरयिषीत्
 अचुचोरयिषिष्ट
 पूजण्—पुपूजयिषति । (ते) अपुपूजयिषीत्
 अपुपूजयिषिष्ट
 तडण्—सिताडयिषति (ते) अतितडयिषीत्
 अतितडयिषिष्ट
 कथण्—चिकथयिषति (ते) अचिकथयिषीत्
 अचिकथयिषिष्ट
 शीलण्—शिशीलयिषति (ते) अशिशीलयिषीत्
 अशिशीलयिषिष्ट
 मडण्—मिमहयिषति (ते) अमिमहयिषीत्
 अमिमहयिषिष्ट
 स्पृहण्—पिस्पृहयिषति (ते) अपिस्पृहयिषीत्
 अपिस्पृहयिषिष्ट

इतिश्री तपोगच्छाविराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसर-
 क्षणप्रवणविद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसर्वविप्रशास्त्रीयभट्टा-
 रकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनैमिसुरीश्वरपट्टालङ्कारान्तवासिन्या-
 यवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्य-
 मुनिगुणविजयविरचितायां हैमघातुमालायां

॥ सन्नन्तप्रक्रिया ॥

॥ अथ यदन्तप्रक्रिया. ॥

भू सतायाम्.

- व० बोभूयते बोभूयेते बोभूयन्ते
 बोभूयसे बोभूयेथे बोभूयध्वे
 बोभूये बोभूयावहे बोभूयामहे
 स० बोभूयेत बोभूयेयाताम् बोभूयेरन्
 बोभूयेथाः बोभूयेयाथाम् बोभूयेध्वम्
 बोभूयेथ बोभूयेथहि बोभूयेमहि
 प० बोभूयताम् बोभूयेताम् बोभूयन्ताम्
 बोभूयस्व बोभूयेथाम् बोभूयध्वम्
 बोभूये बोभूयावहे बोभूयामहे
 झ० अबोभूयत अबोभूयेताम् अबोभूयन्त
 अबोभूयथाः अबोभूयेथाम् अबोभूयध्वम्
 अबोभूये अबोभूयावहि अबोभूयामहि
 अ० अबोभूयिष्ट अबोभूयिषाताम् अबोभूयिषत
 अबोभूयिष्ठाः अबोभूयिषाथाम्
 अबोभूयिद्भवम् भवम् भवम्
 अबोभूयिषि अबोभूयिष्यहि अबोभूयिष्यहि
 प० बोभूयाश्चके बोभूयाश्चकाते बोभूयाश्चकिरे
 बोभूयाश्चकृषे बोभूयाश्चकाथे बोभूयाश्चकृद्वे
 बोभूयाश्चके बोभूयाश्चकृवहे बोभूयाश्चकृमहे
 बोभूयामास बोभूयान्भव
 आ० बोभूयिषीष्ट बोभूयिषीयास्ताम्
 बोभूयिषीरन् बोभूयिषीष्ठाः
 बोभूयिषीयास्थाम् बोभूयिषीद्वम् भवम्
 बोभूयिषीयबोभूयिषीवहिबोभूयिषीमहि
 झ० बोभूयिता बोभूयितारो बोभूयितारः
 बोभूयितासेबोभूयितासाथे बोभूयिताध्वे
 बोभूयिताहेबोभूयितास्वहेबोभूयितास्महे
 अ० बोभूयिष्यते बोभूयिष्येते बोभूयिष्यन्ते
 बोभूयिष्यसे बोभूयिष्येथे बोभूयिष्यध्वे
 बोभूयिष्ये बोभूयिष्यावहे बोभूयिष्यामहे

क्रि० अबोभूयिष्यत अबोभूयिष्येताम्
 अबोभूयिष्यन्त अबोभूयिष्यथाः
 अबोभूयिष्येथाम् अबोभूयिष्यध्वम्
 अबोभूयिष्येअबोभूयिष्यावहिअबोभूयिष्यामहि
 एष-पापस्यते । अपापसिष्ट ।
 तोष्टयते । तोष्टयेत । तोष्टूयताम् ।
 अतोष्टूयत । अतोष्टूयिष्ट । तोष्टूयाश्चके
 तोष्टूयिषीष्ट । तोष्टूयिना ।
 तोष्टूयिष्यते । अतोष्टूयिष्यत ।

॥ अद ॥

- व० अदादधने अदादधन्ते अदादधन्ते
 अदादधसे अदादधेथे अदादधध्वे
 अदादधे अदादधावहे अदादधामहे
 स० अदादधेन अदादधेयाताम् अदादधेरन्
 अदादधेथाः अदादधेयाथाम् अदादधेध्वम्
 अदादधेथ अदादधेथहि अदादधेमहि
 प० अदादधताम् अदादधेताम् अदादधन्ताम्
 अदादधस्व अदादधेथाम् अदादधध्वम्
 अदादधे अदादधावहे अदादधामहे
 झ० आदादधत आदादधेताम् आदादधन्त
 आदादधथाः आदादधेथाम् आदादधध्वम्
 आदादधे आदादधावहि आदादधामहि
 अ० आदादिष्ट आदादिषाताम् आदादिषत
 आदादिष्ठाः आदादिषाथाम्
 आदादिद्भवम्-भवम् आदादिषि
 आदादिष्यहि आदादिष्यहि
 प० अदादाश्चके अदादाश्चकाते अदादाश्चकिरे
 अदादाश्चकृषेअदादाश्चकाथेअदादाश्चकृद्वे
 अदादाश्चकेअदादाश्चकृवहेअदादाश्च०हे
 आ० अदादिषीष्ट अदादिषीयास्ताम्
 अदादिषीरन् अदादिषीष्ठाः
 आदादिषीयास्थाम् अदादिषीध्वम्
 अदादिषीय अदादिषीवहिअदादिषीमहि

म० अटाटिष्यते अटाटिष्येते अटाटिष्यन्त ।
अटाटिष्यसे अटाटिष्येथे अटाटिष्यध्वे
अटाटिष्ये अटाटिष्यावहे अटाटिष्यामहे
क्रि० आटाटिष्यत आटाटिष्येताम्
आटाटिष्यन्त आटाटिष्यथाः
आटाटिष्येथाम् आटाटिष्यध्वम्
आटाटिष्ये आटाटिष्यावहि अटाटिष्यामहि

अ

अरार्यते । अरार्येत । अरार्यताम् ।
अरार्यत । अरारिष्य । अरारामास ।
अरारिषीष्ट । अरारिता । अरारिष्यते ।
अरारिष्यत ।

सूत्र-सोसूत्रयते । असोसूत्रिष्ट
सूत्र-मोमूत्रयते । अमोमूत्रिष्ट

सुष

सोसूत्रयते । असोसूत्रिष्ट ।
अशं-अद्याष्यते । आद्याशिष्ट

अणुपृक्

प्रोण्णोन्त्यते । प्रोण्णोन्त्येत । प्रोण्णोन्त्यताम् ।
प्रौण्णोन्त्यत । प्रौण्णोन्त्यिष्ट । प्रौण्णोन्त्याम्वसुव
प्रोण्णोन्त्यिषीष्ट । प्रोण्णोन्त्यिता । प्रोण्णोन्त्यिष्यते । प्रौण्णोन्त्यिष्यत ।

भण

वम्भण्यते । वम्भण्येत । वम्भण्यताम् ।
अवम्भण्यत । अवम्भणिष्ट । वम्भणामास
वम्भणिषीष्ट । वम्भणिता । वम्भणिष्यते ।
अवम्भणिष्यत । वम्भण्यते ।
क्रम् चन्द्रम्यते । अचंक्रमिष्ट । चक्रम्यते
जम्-जंजम्यते । अजंजमिष्ट । जञ्जम्यते ।
अजञ्जमिष्ट ।

जनैचि

जाजायते । जाजायेत । जाजायताम् ।
अजाजायत । अजाजायिष्ट । जाजायमास
जाजायिषीष्ट । जाजायिता । जाज-यिष्यते
अजाजायिष्यत ।

पव-जञ्जम्यते । अजञ्जमिष्ट । इत्यादि जञ्जम्यते
गृत्-निजेगिल्यते । निजेगिल्येत ।

निजेगिल्यताम् । न्यजेगिल्यत ।
न्यजेगिलिष्ट । निजेगिलाश्चके ।
निजेगिलिषीष्ट । निजेगिलिता ।
निजेगिलिष्यति । न्यजेगिलिष्यत् ।

लुप्-लोलुप्यते । अलोलुपिष्ट
सद्-सासद्यते । असासदिष्ट
चर-चञ्चर्यते । अचञ्चरिष्ट
फल्-पम्फुल्यते । अपम्फुलिष्ट
जप्-जञ्जप्यते । अजञ्जपिष्ट
जम्-जञ्जम्यते । अजञ्जमिष्ट
दद्-दन्दद्यते । अदन्ददिष्ट
दन्दश्यते । दन्दश्येत । दन्दश्यताम् ।
अदन्दश्यत । अदन्दशिष्ट । दन्दशामास
दन्दशिषीष्ट । दन्दशिता । दन्दशिष्यते ।
अदन्दशिष्यत ।

मञ्ज्-बम्भमज्यते । अबम्भमजिष्ट ।

पश्-पम्पश्यते । अपम्पशिष्ट ।

नृतैश्

व० नरीनृत्यते नरीनृत्यते नरीनृत्यन्ते
नरीनृत्यसे नरीनृत्येथे नरीनृत्यध्वे
नरीनृत्ये तरीनृत्यावहे नरीनृत्यामहे
स० नरीनृत्येत नरीनृत्येयाताम् नरीनृत्येयन्
नरीनृत्येथाः नरीनृत्येयाथाम् नरीनृत्येध्वम्
नरीनृत्येय तरीनृत्येवहि नरीनृत्येवहि
प० नरीनृत्यनासनरीनृत्येतामनरीनृत्यन्ताम्
नरीनृत्यस्व नरीनृत्येथाम् नरीनृत्यध्वम्
नरीनृत्ये नरीनृत्यावहे नरीनृत्यामहे
ह्य० अनरीनृत्यत अनरीनृत्येताम्

अनरीनृत्यन्त अनरीनृत्यथाः

अनरीनृत्येथाम् अनरीनृत्यध्वम्
अनरीनृत्ये अनरीनृत्यावहि अनरीनृत्यामहि
अ० अनरीनृतिष्ट अनरीनृतिषाताम्
अनरीनृतिषत अनरीनृतिष्ठाः

अनरीनृतिषायाम् अनरीनृतिङ्द्वयम् ष्वम्

अनरीनृतिषि अनरीनृतिष्वहि

अनरीनृतिष्महि

प० नरीनृतामास नरीनृतामासतुः

नरीनृतामासुः नरीनृतामासिष्व

नरीनृतामासथुः नरीनृतामास

नरीनृतामास नरीनृतामासिष्व

नरीनृतामासिष्व

आ० नरीनृतिषीष्ट नरीनृतिषीयास्ताम्

नरीनृतिषीरन् नरीनृतिषीष्ठाः

नरीनृतिषीयास्थाम् नरीनृतिषीष्वम्

नरीनृतिषीष्व नरीनृतिषीष्वहि नरीनृतिषीमहि

अव० नरीनृतिता नरीनृतितारौ नरीनृतितारः

नरीनृतितासे नरीनृतितासाथे

नरीनृतिताष्वे नरीनृतिताहे

नरीनृतितास्वहे नरीनृतितास्महे

अ० नरीनृतिष्यते नरीनृतिष्येते नरीनृतिष्यन्ते

नरीनृतिष्यसे नरीनृतिष्येथे नरीनृतिष्येथ्वे

नरीनृतिष्ये नरीनृतिष्यावहे नरीनृतिष्यामहे

क्रि० अनरीनृतिष्यत अनरीनृतिष्येताम्

अनरीनृतिष्यन्त

अनरीनृतिष्यथाः अनरीनृतिष्येथाम्

अनरीनृतिष्येथ्वम्

अनरीनृतिष्ये अनरीनृतिष्यावहि

अनरीनृतिष्यामहि

पृच्छ—परीपृच्छयते अपरीपृच्छिष्ट

ग्रह—जरीगृह्यते अजरीगृह्यिष्ट

कूलप—चलीकूलप्यते । अचलीकूलपिष्ट

ब्रह्म—वरीवृह्यते । अवरीवृह्यिष्ट

गा—गै—जेगीयते । अजेगीयिष्ट

पां—पेपीयते । अपेपीयिष्ट ।

पांक्—पापायते । अपापायिष्ट

॥ प्रां—गन्धोपादाने ॥

जेघ्रीयते । जेघ्रीयेत । जेघ्रीयताम्

अजेघ्रीयत । अजेघ्रीयिष्ट । जेघ्रीयामहे

जेघ्रीयिषीष्ट । जेघ्रीयिता । जेघ्रीयिष्यते ।

अजेघ्रीयिष्यत ।

ध्मा—देध्मीयते । अदेध्मीयिष्ट

हन—वधेऽर्थे । जेघनीयते अजेघनीयिष्ट

गत्यर्थे तु—अङ्ग्वन्त्यते । अजङ्ग्वनिष्ट

शीङ्

व० शाशय्यते शाशय्येते शाशय्यन्ते

शाशय्यसे शाशय्येथे शाशय्येथ्वे

शाशय्ये शाशय्यावहे शाशय्यामहे

स० शाशय्येत शाशय्येयाताम् शाशय्येरन्

शाशय्येथाः शाशय्येथाम् शाशय्येथ्वम्

शाशय्येथ्व शाशय्येथ्वहि शाशय्येमहि

प० शाशय्यताम् शाशय्येताम् शाशय्यन्ताम्

शाशय्यस्व शाशय्येथाम् शाशय्येथ्वम्

शाशय्ये शाशय्यावहै शाशय्यामहे

अ० अशाशय्यत अशाशय्येताम् अशाशय्यन्त

अशाशय्यथाः अशाशय्येथाम् अशाशय्येथ्वम्

अशाशय्ये अशाशय्यावहि अशाशय्यामहि

अ० अशाशयिष्ट अशाशयिषिताम् अशाशयिषत

अशाशयिषाः अशाशयिषाथाम् अशाशयिषिष्ट्वम्

द्वयम्—ष्वम्

अशाशयिषि अशाशयिष्वहि अशाशयिषमहि

प० शाशय्यामास शाशय्यामासतुः शाशय्यामासुः

शाशय्यामासिष्व शाशय्यामासथुः शाशय्यामास

शाशय्यामास शाशय्यामासिष्व शाशय्यामासिष्व

शाशयिषीष्ट शाशयिषीयास्ताम् शाशयिषीरन्

शाशयिषीष्ठाः शाशयिषीयास्थाम्

शाशयिषीष्वम्—ष्वम्

शाशयिषीष्व शाशयिषीष्वहि शाशयिषीमहि

अव० शाशयिता शाशयितारौ शाशयितारः

शाशयितासे शाशयितासाथे शाशयिताष्वे

शाशयिताहे शाशयितास्वहे शाशयितास्महे

अ० शाशयिष्यते शाशयिष्येते शाशयिष्यन्ते

शाशयिष्यसे शाशयिष्येथे शाशयिष्येथ्वे

शाशयिष्ये शाशयिष्यावहे शाशयिष्यामहे

अशाशयिष्यत अशाशयिष्येताम् अशाशयिष्यन्त शोश्वीयिष्ये शोश्वीयिष्यावहि शोश्वीयिष्यामहि

अशाशयिष्यथाः अशाशयिष्येथाम्
अशाशयिष्यध्वम्
अशाशयिष्ये अशाशयिष्यावहि
अशाशयिष्यामहि

श्चि

च० शोश्वीयते शोश्वीयेते शोश्वीयन्ते
शोश्वीयसे शोश्वीयेथे शोश्वीयध्वे
शोश्वीये शोश्वीयावहे शोश्वीयामहे
स० शोश्वीयेत शोश्वीयेताम् शोश्वीयेरन्
शोश्वीयेथाः शोश्वीयेथाम् शोश्वीयेध्वम्
शोश्वीयेथ शोश्वीयेध्वहि शोश्वीयेमहि

प० शोश्वीयताम् शोश्वीयेताम् शोश्वीयन्ताम्
शोश्वीयस्व शोश्वीयेथाम् शोश्वीयध्वम्
शोश्वीये शोश्वीयावहे शोश्वीयामहे

झ० अशोश्वीयत अशोश्वीयेताम् अशोश्वीयन्त
अशोश्वीयथाः अशोश्वीयेथाम् अशोश्वीयध्वम्
अशोश्वीये अशोश्वीयावहि अशोश्वीयामहि

अ अशोश्वीयिष्यत अशोश्वीयिष्याताम् अशोश्वीयिष्यत
अशोश्वीयिष्याः अशोश्वीयिष्याथाम्
अशोश्वीयिष्यध्वम् अशोश्वीयिष्ये
अशोश्वीयिष्यध्वहि अशोश्वीयिष्यमहि

प० शोश्वीयामास शोश्वीयामासतुः शोश्वीयामासुः
शोश्वीयामासिथ शोश्वीयामासिथुः शोश्वीयामासि
शोश्वीयामास शोश्वीयामासिथ शोश्वीयामासिथ

आ० शोश्वीयिषीष्ट शोश्वीयिषीयास्ताम्
शोश्वीयिषीरन्
शोश्वीयिषीष्टाः शोश्वीयिषीयास्थाम्
शोश्वीयिषीध्वम् शोश्वीयिषीय
शोश्वीयिषीध्वहि शोश्वीयिषीमहि

प्रव० शोश्वीयिता शोश्वीयितारौ शोश्वीयितारः
शोश्वीयितासे शोश्वीयितामाथे शोश्वीयिताध्वे
शोश्वीयिताहे शोश्वीयितास्वहे शोश्वीयितास्महे

म० शोश्वीयिष्यते शोश्वीयिष्येते शोश्वीयिष्यन्ते
शोश्वीयिष्यसे शोश्वीयिष्येथे शोश्वीयिष्यध्वे

क्रि० अशोश्वीयिष्यत अशोश्वीयिष्येताम्

अशोश्वीयिष्यन्त

अशोश्वीयिष्यथाः अशोश्वीयिष्येथाम्

अशोश्वीयिष्यध्वम्

अशोश्वीयिष्ये अशोश्वीयिष्यावहि

अशोश्वीयिष्यामहि

पक्ष—शोश्वयते । अशोश्वयिष्ट । इत्यादि

॥ न्ये ॥

वेवीयते । वेवीयेत । वेवीयताम् ।

अवेवीयत । अवेवीयिष्ट । वेवीयामास

वेवीयिषीष्ट । वेवीयिता । वेवीयिष्यते

अवेवीयिष्यत ।

व्यम—सेसिष्यते । असेसिषिष्ट

। चायु ॥

व चेकीयते चेकीयेते चेकीयन्ते
चेकीयसे चेकीयेथे चेकीयध्वे
चेकीये चेकीयावहे चेकीयामहे

स० चेकीयेत चेकीयेताम् चेकीयेरन्
चेकीयेथाः चेकीयेथाम् चेकीयेध्वम्
चेकीयेथ चेकीयेध्वहि चेकीयेमहि

प० चेकीयताम् चेकीयेताम् चेकीयन्ताम्
चेकीयस्व चेकीयेथाम् चेकीयध्वम्
चेकीये चेकीयावहे चेकीयामहे

झ० अचेकीयत अचेकीयेताम् अचेकीयन्त
अचेकीयथाः अचेकीयेथाम् अचेकीयध्वम्
अचेकीये अचेकीयावहि अचेकीयामहि

अ० अचेकीयिष्यत अचेकीयिष्याताम्

अचेकीयिष्यत अचेकीयिष्यताः

अचेकीयिष्याथाम् अचेकीयिष्यध्वम् अचेकीयिष्ये

अचेकीयिष्यध्वहि अचेकीयिष्यमहि

प० चेकीयामास चेकीयामासतुः चेकीयामासुः

चेकीयामासिथ चेकीयामासिथुः चेकीयामासि

चेकीयामास चेकीयामासिथ चेकीयामासिथ

आ० चेकीयिषीष्ट चेकीयिषीयास्ताम्

- 1. चेकीयिपीरन् चेकीयिपीष्ठाः,
 चेकीयिपीयास्थाम् चेकीयिपीद्वम्ध्वम्
 चेकीयिपीय चेकीयिपीधहिचेकीयिपीमहि
 श्व० चेकीयिता चेकीयितारौ चेकीयितारः
 चेकीयितासेचेकीयितासाथे चेकीयिताप्ये
 चेकीयिताहेचेकीयितास्वहे चेकीयितास्महे
 भ० चेकीयिष्यतेचेकीयिष्येते चेकीयिष्यन्ते
 चेकीयिष्यसेचेकीयिष्येथे चेकीयिष्यन्थे
 चेकीयिष्ये चेकीयिष्यावहे चेकीयिष्यामहे
 क्रि० अचेकीयिष्यत अचेकीयिष्येताम्
 अचेकीयिष्यन्त अचेकीयिष्यथाः अचेकीयिष्ये-
 थाम् अचेकीयिष्यन्थम् अचेकीयिष्ये अचेकी-
 यिष्यावहि अचेकीयिष्यामहि
 विगद्-वेचीयते । अचेकीयिष्ट ।
 वश-वाचयते । अवाचयिष्ट ।

॥ वच्

- वनीवच्यते । वनीवच्येत । वनीवच्यताम्
 अवनीवच्यत । अवनीवचिष्ट । वनीवचामास
 वनीवचिष्ट । वनीवचिता । वनीवचिष्यते
 अवनीवचिष्यत ॥
 वृक्ष-वनीवच्यते । अवनीवचिष्ट
 ध्वक्ष-वनीवच्यते । अवनीवचिष्ट
 व्रक्ष-वनीवच्यते । अवनीवचिष्ट ॥
 कक्ष-वनीवच्यते । अवनीवचिष्ट ।
 पत्-पनीवच्यते । अपनीवचिष्ट ।
 पद्-पनीवच्यते । अपनीवचिष्ट ।
 स्कक्ष-वनीवच्यते । अवनीवचिष्ट ।

॥ पिच् ॥

- सेसिच्यते । सेसिच्येत । सेसिच्यताम् ।
 असेसिच्यत । असेसिचिष्ट । सेसिचाञ्चके
 सेसिचिषोष्ट । सेसिचिता । सेसिचिष्यते
 असेसिचिष्यत ।
 अभिसेसिच्यते अभ्यसेसिचिष्ट

॥ कृच् ॥

- घ० कोकृत्यते कोकृत्येते कोकृत्यन्ते

- कोकृत्यसे कोकृत्ये कोकृत्यध्वे
 कोकृत्ये कोकृत्यावहे कोकृत्यामहे
 स० कोकृत्यत कोकृत्यताम् कोकृत्येन
 कोकृत्येयाः कोकृत्येयाथाम् कोकृत्येध्वम्
 कोकृत्येय कोकृत्येयहि कोकृत्येयमहि
 प० कोकृत्यताम् कोकृत्यताम् कोकृत्यन्ताम्
 कोकृत्यस्व कोकृत्यथाम् कोकृत्यध्वम्
 कोकृत्ये कोकृत्यावहे कोकृत्यामहे
 झ० अकोकृत्यत अकोकृत्यताम् अकोकृत्यन्त
 अकोकृत्यथाः अकोकृत्यथाम् अकोकृत्यध्वम्
 अकोकृत्ये अकोकृत्यावहि अकोकृत्यामहि
 झ० अकोकृत्यिष्ट अकोकृत्यिष्यताम्
 अकोकृत्यिष्यत अकोकृत्यिष्ठाः
 अकोकृत्यिष्यताम् अकोकृत्यिष्यन्तम् ध्वम्
 अकोकृत्यिष्यि अकोकृत्यिष्यन्ति अकोकृत्यिष्यन्ति
 प० कोकृत्यामासकोकृत्यामासतुः कोकृत्यामासुः
 कोकृत्यामासिध कोकृत्यामासथुः कोकृत्यामास
 कोकृत्यामास कोकृत्यामासिध कोकृत्यामासिध
 भा० कोकृत्यिपीष्ट कोकृत्यिपीयान्ताम्
 कोकृत्यिपीरन् कोकृत्यिपीष्ठाः
 कोकृत्यिपीयास्थाम् कोकृत्यिपीद्वम् ध्वम्
 कोकृत्यिपीय कोकृत्यिपीधहि कोकृत्यिपीमहि
 श्व० कोकृत्यिता कोकृत्यितारौ कोकृत्यितारः
 कोकृत्यितासे कोकृत्यितासाथेकोकृत्यिताप्ये
 कोकृत्यिताहे कोकृत्यितास्वहे कोकृत्यितास्महे
 भ० कोकृत्यिष्यते कोकृत्यिष्येते कोकृत्यिष्यन्ते
 कोकृत्यिष्यसे कोकृत्यिष्येथे कोकृत्यिष्यन्थे
 कोकृत्यिष्ये कोकृत्यिष्यावहे कोकृत्यिष्यामहे
 क्रि० अकोकृत्यिष्यत अकोकृत्यिष्येताम् अको-
 कृत्यिष्यन्त अकोकृत्यिष्यथाः अकोकृत्यिष्येथाम्
 अकोकृत्यिष्यन्थम् अकोकृत्यिष्ये अकोकृत्यि-
 ष्यावहि अकोकृत्यिष्यामहि
 कुक्-चोक्त्यते । अचोक्त्यिष्ट
 कुक्-चोक्त्यते अचोक्त्यिष्ट
 कृ-सेक्तीयते असेक्तीयिष्ट

लघु—लालङ्घ्यते	अलालङ्घिष्य
शुच—शोशुच्यते	अशोशुचिष्य
लृञ्च—लोलुच्यते	अलोलुचिष्य
वाङ्—वावाङ्घ्यते	अवावाङ्घिष्य
त्यज—तात्यज्यते	अतात्यजिष्य
स्फुट—पोस्फुट्यते	अपोस्फुटिष्य
श्रीङ्—चेम्रीङ्यते	अचेम्रीङिष्य
रण—ररण्यते	अरण्यजिष्य
चित्—चेचिष्यते	अचेचिष्य
खाङ्—चाखाङ्यते	अचाखाङ्घिष्य
गङ्—जागङ्यते	अजागङ्घिष्य
णिङ्—नेनिङ्यते	अनेनिङ्घिष्य
सृङ्—सरीसृङ्यते	असरोसृङ्घिष्य
दङ्—दन्द्दङ्यते	अदन्द्दङ्घिष्य
मील—मेमील्यते	अमेमीलिष्य
मूळ—मोमूळ्यते	अमोमूळिष्य
फुल्ल—पोफुल्ल्यते	अपोफुल्लिष्य
खेळ—वेखेळ्यते	अवेखेळिष्य
स्वळ—चंस्वळ्यते	अस्वस्वळिष्य
गळ—जङ्गदङ्यते	अजङ्गदङ्घिष्य
चर्व—चाचर्व्यते	अचाचर्विष्य
गर्व—जागर्व्यते	अजागर्विष्य
जीव—जेजीव्यते	अजेजीविष्य
दृश—दरीदृश्यते	अदरीदृशिष्य
बुध्—जोबुध्यते	अजोबुधिष्य
मध—बामध्यते	अबामधिष्य
मृध्—मरीमृध्यते	अमरीमृधिष्य
धृष्—जरीधृष्यते	अजरीधृषिष्य
पुष—पोपुष्यते	अपोपुषिष्य
भूष—बोभूष्यते	अबोभूषिष्य
हस्ते—जाहस्यते	अजाहसिष्य
शस्त्र—शाशस्यते	अशाशसिष्य

रक्ष—रारक्ष्यते	अरारक्षिष्य
लीकृङ्—लीलीक्यते	अलीलीकिष्य
शकुङ्—शाशङ्क्यते	अशाशङ्किष्य
इलाङ्—शाइलाङ्यते	अशाइलाङ्घिष्य
अदुङ्—चाखण्ड्यते	अचाखण्डिष्य
यतैङ्—यायत्यते	अयायतिष्य
मुदि—मोमुद्यते	अमोमुदिष्य
हदि—जाहद्यते	अजाहदिष्य
कपुङ्—चाकप्यते	अचाकपिष्य
क्षमीषि—चक्ष्म्यते	अचक्ष्ममिष्य
माधि—बामाध्यते	अबामाधिष्य
गाहौङ्—जागाह्यते	अजागाहिष्य
शिक्षि—शेशिष्यते	अशेशिष्य
वेग्—वावायते	अवावायिष्य
दुवपी—वावप्यते	अववापिष्य
भाङ्—बामायते	अबामायिष्य
श्वसक्—शाश्वस्यते	अशाश्वसिष्य
शाशुङ्—शेशिष्यते	अशेशिष्य
मृजौङ्—मरीमृज्यते	अमरीमृजिष्य
नक्षिक्—चाकशायते	अचाकशायिष्य
चाकशायते	अचाकशायिष्य
अचाकशायिष्य	अचाकशायिष्य
द्विषिक्—देद्विष्यते	अदेद्विष्य
लिङ्किङ्—लेलिष्यते	अलेलिष्य
णिङ्कुङ्—नेनिज्यते	अनेनिजिष्य
विष्य क्—वेविष्यते	अवेविष्य
व्यधंश्च—वेविष्यते	अवेविष्य
प्रसैच—ताप्रस्यते	अताप्रसिष्य
कुधंश्च—बोकुष्यते	अबोकुषिष्य
तृपोञ्—तरीतृष्यते	अतरीतृपिष्य
नशौञ्—नानश्यते	अनानशिष्य
शमूश्च—शंशम्यते	अशंशमिष्य
दूङ्—दोदृष्यते	अदोदृषिष्य
प्रोङ्—प्रेप्रीष्यते	अप्रेप्रीष्य
युधिच्—योयुध्यते	अयोयुधिष्य

सृजिषु—सरीसृज्यते । असरीसृजिषु
णहिच—नावह्यते । अनानहिषु ।
स्वगृह—तास्तयते । अतास्त्रिषु ।
हिद्व—जेधीयते । अजेधीषु ।
साघट—सासाध्यते । असासाधिषु ।
दिशीत्—देदिश्यते । अदेदिशिषु ।
दुमस्जोत्—मामुज्यते । अमामज्जिषु ।

कुटत्—चोकुटयते । अचोकुटिषु ।
रुधृपी—रोहयते । अरोहधिषु ।
हृदृम्पी—बोहयते । अचोहृदिषु ।
भुजं—बोमुज्यते । अबोमुजिषु ।
पिब्ल्य—पेपिब्यते । अपेपिषु ।
बनूथी—बम्बन्यते । अबम्बनिषु ।
पूग्य—पोप्यते । अपोप्यिषु ।

इतिश्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थ सर-
क्षणप्रवणविद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविद्यशास्त्रीयमहा-
रकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्या-
यवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्य-
मुनिगुणविजयविरजितायां हैमघातुमालयां

॥ यङन्तप्रक्रिया ॥

अथ यङ्लुबन्तप्रक्रिया.

शु—सत्तायां ।

- ब० बोमवीति बोमोति बोभूतः बोभुवति
बोमवीषि बोमोषि बोभूयः बोभूय
बोमवीमि बोमोमि बोभूवः बोभूमः
स० बोभूषीत् बोभूयाताम् बोभूयुः
बोभूयाः बोभूयाताम् बोभूयातम्
बोभूयाम् बोभूयाव बोभूयाम्
प० बोमवीतु बोमोतु बोभूताम् बोभूवतु
बोभूदि बोभूतम् बोभूत
बोमवानि बोमवाव बोमयाम्
झ० अबोमवीत् अबोमोत् अबोभूताम्
अबोभवुः अबोमवौः

- अबोभोः अबोभूतम् अबोभूत
अबोभवम् अबोभव अबोभूम
अ० अबोमोत् अबोभोताम्
अबोभवन् अबोभोः
अबोभोतम् अबोभोत अबोभवम्
अबोभोव अबोभोम
मत्तान्तरे अबोभूवत् अबोभूत
अबोभूताम् अबोभूतः अबोभूवीः
अबोभूः अबोभूतम् अबोभूत
अबोभवम् अबोभव अबोभूम
प० बोमवाश्चकार बोमवाश्चकतुः बोमवाश्चकुः
बोमवाश्चकृथ बोमवाश्चकथुः बोमवाश्चक
बोमवाश्चकार-चकरबोमवाश्चकृवबोमवाश्चकृम
बोमवामास बोमवान्मभव

आ० बोभूयात् बोभूयास्ताम् बोभूयासु
 बोभूयाः बोभूयास्तम् बोभूयास्व
 बोभूयासम् बोभूयास्व बोभूयास्म
 भ० बोभविता बोभवितारौ बोभवितारः
 बोभवितासि बोभवितास्थः बोभवितास्थ
 बोभवितास्मि बोभवितास्व बोभवितास्मः
 भ० बोभविष्यति बोभविष्यतः बोभविष्यन्ति
 बोभविष्यसि बोभविष्यथः बोभविष्यथ
 बोभविष्यामि बोभविष्यावः बोभविष्यामः

क्रि० अबोभविष्यत् अबोभविष्यताम्
 अबोभविष्यन् अबोभविष्य
 अबोभविष्यतम् अबोभविष्यत
 अबोभविष्यम् अबोभविष्यावः अबोभविष्यामः
 नाथ

ब० नानाधीति नानासि नानासः नानाधति
 नानाधीषि नानाधत्सि नानाधः नानाध
 नानाधीमि नानाधिमि नानाधवः नानाधमः

स० नानाध्यात् नानाध्याताम् नानाध्युः

प० नानाधीतु नानात्तु नानात्तात् नानात्ताम्
 नानाधतु नानाद्धि , नानात्तम्
 नानात्त नानाधानि नानाधावः नानाधाम्

झ० अनानाधीत् अनानात् द् अनानात्ताम्
 अनानाधुः अनानाधीः

मतान्तरे-अर्नानाः इत्यपि

अनानात् द् अनानात्तम् अनानात्त

अनानाथम् अन्नाथवः अनानाथम्

अ० अनानाधीत् नानाधिष्यात् अनानाधिषुः

नानाथाश्चकार नाथ्यात् । नानाधिता

नानाधिष्यति नाथ्यानाधिष्यत् ।

रहि रूपेण ॥

म० पास्पद्धीति पास्पद्धि पास्पद्धः पास्पद्धति

पास्पद्धीषि पास्पद्धत्सि पास्पद्धः पास्पद्ध

पास्पद्धीमि पास्पद्धिमि पास्पद्धवः पास्पद्धमः

स० पास्पद्ध्यात् पास्पद्ध्याताम् पास्पद्ध्युः

प० पास्पद्धीतु पास्पद्धु पास्पद्धात्

पास्पद्धाम् पास्पद्धतु पास्पद्धि
 पास्पद्धात् पास्पद्धम् पास्पद्ध
 पास्पद्धानि पास्पद्धवः पास्पद्धाम्

झ० अपास्पद्धीत् अपास्पद्ध-त् अपास्पद्धम्

अपास्पद्धुः अपास्पद्धीः अपास्पद्ध-त्

अपास्प्याः अपास्पद्धम् अपास्पद्ध

अपास्पधम् अपास्पधम् अपास्पध्व

अ० अपास्पद्धीत् अपास्पद्धिष्यात् अपास्पद्धिषुः

प० पास्पद्धाश्चकार । पास्पद्ध्यात् ।

पास्पद्धिता । पास्पद्धिष्यति । अपास्पद्धिष्यत्

॥ गाधृ ॥

ब० जागाधीति जागाद्धि जागाद्ध जागाधति
 जागाधीषि जागाधत्सि जागाद्ध जागाद्ध
 जागाधीमि जागाधिमि जागाधवः जागाधमः

स० जागाध्यात् जागाध्याताम् जागाध्युः

प० जागाधीतु जागाद्धु जागाद्धात्

जागाद्धाम् जागाधतु जागाद्धि

जागाद्धात् जागाद्धम् जागाद्ध

जागाधानि जागाधावः जागाधाम

झ० अजागाधीत् अजागात्-द् अजागाद्धा-म्

अजागाधुः अजागाधीः अजागात्-द्

अजागा अजागाद्धम् अजागाद्ध

अजागाधम् अजागाधवः अजागाधम

अ० अजागाधीत् अजागाधिष्यात् अजागाधिषुः

प० जागाधीमास जागाध्यात् । जागाधिता

जागाधिष्यति । अजागाधिष्यत् ।

॥ दधि ॥

ब० दादधीति दादद्धि दादद्ध दादधति

दादधीषि दादधत्सि दादद्ध दादद्ध ॥ १ ॥

दादधीमि दादधिमि दादधवः दादध

स० दादध्यात् दादध्याताम् दादुःअचङ्कनीय

प० दादधीतु दादद्धु द

दादद्धाम् दादधतु त । अचङ्कनीय

दादद्वात् दादद्भम् दादद्भ
दादधानि दादद्वाव दादद्भाम
झ० अदादधीत् अदादधत्-द् अदादद्भाम
अदादधुः अदादधीः अदादधत्-द्
अदाधः अदादद्भम् अदादद्भ
अदादधम् अदादध्व अदादध्म
अ० अदादधीत् अदादधिष्ठात् अदादधिषुः
अदादधीत् अदादधिष्ठात् अदादधिषुः
प० दादधामास । दादध्यात् । दादधिता
दादधिष्यति । । अदादधिष्यत् ।

॥ स्कुन्द ॥

ख० चोस्कुन्दीति चोस्कुन्ति चोस्कुन्तः
चोस्कुन्दति चोस्कुन्दीषि चोस्कुन्ति
चोस्कुन्त्यः चोस्कुन्ध चोस्कुन्दीमि
चोस्कुन्धि चोस्कुन्धः चोस्कुन्दमः
स० चोस्कुन्धात् चोस्कुन्द्याताम् चोस्कुन्धुः
प० चोस्कुन्दीत् चोस्कुन्तु चोस्कुन्तात्
चोस्कुन्ताम् चोस्कुन्दत् चोस्कुन्धि
चोस्कुन्तात् चोस्कुन्तम् चोस्कुन्त
चोस्कुन्धानि चोस्कुन्धाव चोस्कुन्धाम

झ० अचोस्कुन्दीत् अचोस्कुन् अचोस्कुन्ताम्
अचोस्कुन्दुः अचोस्कुन्दीः अचोस्कुन्
अचोस्कुन्तम् अचोस्कुन्त अचोस्कुन्दम्
अचोस्कुन्ध अचोस्कुन्ध

अचोस्कुन्दीत् अचोस्कुन्दिष्ठात् अचोस्कुन्दिषुः
चोस्कुन्दिष्ठात् । चोस्कुन्दिषुः ।
चोस्कुन्दिता । चोस्कुन्दिष्यति ।
अचोस्कुन्दिष्यत् ।

॥ मुदि ॥

ख० मोमुदीति मोमोति मोमुत्तः
मोमुदति मोमुदीषि मोमोत्ति
मोमुत्थः मोमुत्थ मोमुदीमि
मोमुद्भि मोमुद्भिः मोमुद्भिः

झ० अमोमुदीत् अमोमुदीताम् अमोमुद्भिः
अमोमुदीत् अमोमुदीताम् अमोमुद्भिः

मोमुदत्त मोमुद्भिः ” मोमुत्तम्
मोमुत्त मोमुदानि मोमुदाव मोमुदाम
ख० अमोमुदीत् अमोमोत्त-द् अमोमुत्ताम् अमोमुद्भिः
अमोमुदी अमोमोत्त-द् अमोमोः अमोमुत्तम्
अमोमुत्त अमोमुदम् अमोमुद्भि अमोमुद्भि
अ० अमोमोदीत् अमोमोदिष्ठात् अमोमोदिषुः
मोमोदामास । मोमुदात् । मोमोदिता ।
मोमोदिष्यति । अमोमोदिष्यत् ।

॥ कुर्दि ॥

ख० चोक्वर्दीति चोक्वर्ति चोक्वर्तः चोक्वर्दति
चोक्वर्दीषि चोक्वर्त्ति चोक्वर्त्थः चोक्वर्त्थ
चोक्वर्दीमि चोक्वर्त्ति चोक्वर्त्तः चोक्वर्त्तः

स० चोक्वर्धात् चोक्वर्धाताम् चोक्वर्धुः
प० चोक्वर्दीत् चोक्वर्त्तु चोक्वर्त्तात् चोक्वर्त्ताम्
चोक्वर्दत् चोक्वर्द्धि चोक्वर्त्तात् चोक्वर्त्तम्
चोक्वर्त्त चोक्वर्त्तानि चोक्वर्त्ताव चोक्वर्त्तामि

झ० अचोक्वर्दीत् अचोक्वर्त्त अचोक्वर्त्ताम् अचोक्वर्त्तुः
अचोक्वर्दीः । अचोक्वर्त्त । अचोक्वर्त्त ।
अचोक्वर्त्तम् । अचोक्वर्त्त । अचोक्वर्त्तम् ।
अचोक्वर्त्त । अचोक्वर्त्त ।

अ० अचोक्वर्दीत् अचोक्वर्दिष्ठात् अचोक्वर्दिषुः
चोक्वर्त्तामास । चोक्वर्त्तात् । चोक्वर्दिता ।
चोक्वर्दिष्यति । अचोक्वर्दिष्यत् ।

॥ वञ्च ॥

ख० वनीवञ्चीति वनीवञ्चति वनीवञ्चः
वनीवञ्चति वनीवञ्चति वनीवञ्चति
वनीवञ्चति वनीवञ्चति वनीवञ्चति
वनीवञ्चति वनीवञ्चति वनीवञ्चति

स० वनीवञ्चात् वनीवञ्चताम् वनीवञ्चुः
प० वनीवञ्चीत् वनीवञ्चत् वनीवञ्चात्
वनीवञ्चत् वनीवञ्चत् वनीवञ्चत्
वनीवञ्चम् वनीवञ्च वनीवञ्चानि

वनीवञ्चाव वनीवञ्चाम
झ० अवनीवञ्चीत् अवनीवञ्च अवनीवञ्चाम

अवनीवचुः अवनीवक्षीः अवनीवन् ।
अवनीवक्तम् अवनीवक्त अवनीवक्षम्
अवनीवच्च अवनीवक्षम्

अ० अवनीवक्षीत् अवनीवक्षिष्टम् अवनीवक्षिषुः
वनीवक्षामास । वनीवक्ष्यात् । वनीवक्षिता
वनीवक्षिष्यति । अवनीवक्षिष्यत् ।

॥ गन्तृ ॥

व० गङ्गमीति गङ्गन्ति गङ्गतः गङ्गन्ति
गङ्गमीषि गङ्गन्ति गङ्गथः गङ्गथ
गङ्गमीमि गङ्गन्मि गङ्गन्वः गङ्गन्मः
स० गङ्गम्यात् गङ्गम्याताम् गङ्गम्युः
प० गङ्गमीतु गङ्गन्तु गङ्गतात् गङ्गताम्
गङ्गमत्तु गङ्गहि „ गङ्गन्म
गङ्गत गङ्गमानि गङ्गमाव गङ्गमाम
झ० अगङ्गमीत् अगङ्गन् अगङ्गताम् अगङ्गन्तुः
अगङ्गमी. अगङ्गन् अगङ्गतम् अगङ्गन्म
अगङ्गमम् अगङ्गन्वः अगङ्गन्म
अ० अगङ्गमीत् अगङ्गमिष्टम् अगङ्गमिषु
गङ्गमामास । गङ्गम्यात् । गङ्गमिता ।
गङ्गमिष्यति । अगङ्गमिष्यत् ।

॥ इन् गत्यर्थे ॥

व० गङ्गवनीति गङ्गवन्ति गङ्गवतः गङ्गवन्ति
गङ्गवनीषि गङ्गवन्ति गङ्गवथः गङ्गवथ
गङ्गवनीमि गङ्गवन्मि गङ्गवन्वः गङ्गवन्मः
स० गङ्गव्यात् गङ्गव्याताम् गङ्गवन्तुः
प० गङ्गवनीतु गङ्गवन्तु गङ्गवतात् गङ्गवताम्
ये तु यमिरमीति लुगमाव इन्तेरपि
दीर्घत्वं चेच्छन्ति तन्मते गङ्गवान्तः
जघांदिः इत्यादि ।
गङ्गवन्तु गङ्ग मतान्तरे गङ्गहि गङ्गवतात्
गङ्गवतम् गङ्गवत गङ्गवानि
गङ्गवनाव गङ्गवानाम
झ० अगङ्गवनीत् अगङ्गवन् अगङ्गवताम्
अगङ्गवन्तुः अगङ्गवनीः अगङ्गवन्
अगङ्गवतम् अगङ्गवत अगङ्गवन्म

अजङ्घन्व अजङ्घन्म

अ० अवधीत् अवधिष्टाम् अवधिषुः
जङ्घनामास । वध्यात् जङ्घनिता ।
जङ्घनिष्यति । अजङ्घनिष्यत् ।

॥ वधाथे तु ॥

व० जेघनेति जेघनीति जेघनीतः जेघनयति
जेघनेषि जेघनीषि जेघनीथः जेघनीथ
जेघनेमि जेघनीमि जेघनीवः जेघनीमः
स० जेघनीयात् जेघनीयाताम् जेघनीयुः
जेघनीयाः जेघनीयातम् जेघनीयात
जेघनीयाम् जेघनीयाव जेघनीयाम
प० जेघनेतु जेघनीतु जेघनीतात् जेघनीताम्
झ० अजेघनीत् अजेघनीष्टाम् अजेघनीषुः
अजेघनेः अजेघनीयः अजेघनीतम् अजेघनीत
अजेघनम् अजेघनीव अजेघनीम
अ० अजेघनीयात् अजेघनीयाष्टाम् अजेघनीयापुः
अजेघनीयाः अजेघनीयाष्टम् अजेघनीयाष्ट
अजेघनीयाथम् अजेघनीयाथव अजेघनीयाथम्
प० जेघनयामास जेघनीयात् जेघनयिता
जेघनयिष्यति । अजेघनयिष्यत् ।
मतान्तरे जेघनेतीत्यादिकृपं न भवति

जङ्घ

व० चङ्गनीति चङ्गन्ति चङ्गातः चङ्गन्ति
चङ्गनीषि चङ्गन्ति चङ्गाथः चङ्गाथ
चङ्गनीमि चङ्गन्मि चङ्गन्वः चङ्गन्मः
स० चङ्गन्यात् चङ्गन्याताम् चङ्गन्युः
प० चङ्गनीतु चङ्गन्तु चङ्गातात् चङ्गाताम्
चङ्गन्तु चङ्गहि „ चङ्गातम् चङ्गात
चङ्गनानि चङ्गनाव चङ्गनाम
झ० अचङ्गनीत् अचङ्गन् अचङ्गाताम् अचङ्गन्तुः
अचङ्गनीः „ अचङ्गातम् अचङ्गात
अचङ्गनम् अचङ्गन्वः अचङ्गन्म

अ० अचङ्गनीत् अचङ्गनिष्टाम् अचङ्गनिषुः अचङ्गनीः
प० चङ्गनाश्चकार चङ्गनात् चङ्गनिष्यति । अचङ्गनिष्यत्

मतान्तरे-चङ्कयात्

॥ चर ॥

ख० चञ्चुरीति चञ्चूति चञ्चूतः चञ्चुरति
चञ्चुरीषि चञ्चूषि चञ्चूषः चञ्चूष
चञ्चुरीमि चञ्चूमि चञ्चूवः चञ्चूर्म.
स० चञ्चूयात् चञ्चूयाताम् चञ्चूयुः

प० चञ्चुरीतुचञ्चूत-तात् चञ्चूतमिचञ्चुरतु
चञ्चूहि , चञ्चूतम् चञ्चूत
चञ्चुराणि चञ्चुराष चञ्चुराम

झ० अचञ्चुरीत् अचञ्चूः अचञ्चूताम् अचञ्चूतः
अचञ्चुरीः अचञ्चूः अचञ्चूतम् अचञ्चूत
अचञ्चुरम् अचञ्चूव अचञ्चूर्म

अ० अचञ्चुरीत् अचञ्चुरिष्टम् अचञ्चुरिषुः
चञ्चुरामास चञ्चूयात् चञ्चुरिता
चञ्चुरिष्यति अचञ्चुरिष्यत्

युक्

ख० योयवीति योयोति योयुतः योयुवति
योयवीषि योयोषि योयुषः योयुव
योयवीमि योयोमि योयुवः योयुमः

यङ्लुबन्तस्यापि-औरित्यस्ये तन्मते-यो-
यौति, योयोषि, योयौमि, इति,

स० योयुयात् योयुयाताम् योयुयुः

प० योयवीतु योयोतु-तात् योयुताम् योयुवतु
योयुहि , योयुतम् योयुत
योयवानि योयवाव योयवाम

प्र० अयोयवीत् अयोयोत् अयoyुतात् अयोयवु
अयोयवीः अयोयोः अयoyुतम्
अयोयुत अयोयवम् अयoyुव अयoyुम

अ० अयोयावीत् अयोयाविष्टम् अयोयाविषुः
योयवामास योयुयात् योयविता
योयविष्यति अयोयविष्यत्

सोड्

ख० जहाति जहेति जहीतः जहति
जहासि जहेषि जहीषः जहीष

जहामि जहेमि जहीवः जहीमः

स० जहीयात् जहीयाताम् जहीयुः

प० जहातु जहेतु जहीतात् जहीताम् जहतु
जहीहि जहीतात् जहीतम् जहीत
जहानि जहाव जहाम

झ० अजहात् अजहेत् अजहीताम् अजहुः

अजहाः अजहेः अजहीतम् अजहीत
अजहाम् अजहीव अजहीम

अ० अजहासीत् अजहासिष्टम् अजहासिषुः
जहाश्कार । जहायात् । जहिता ।

जहिष्यति । अजहिष्यत् ।

मतान्तरे-जाहेति जाहातीत्यादि

स्वप्

ख० सोषुपीति सोषोप्ति सोषुप्तः सोषुपति
सोषुपीषि सोषोप्ति सोषुप्थः सोषुप्थ

सोषुपीमि सोषोप्मि सोषुप्थः सोषुप्थः
सास्वपीति । सास्वप्ति । इत्याद्यन्त्ये ।

स० सोषुप्यात् सोषुप्याताम् सोषुप्युः

प० सुपीतु सोषोप्तु सोषुप्तात् सोषुप्ताम्
सोषुपतु सोषुप्ति , सोषुप्तम् सोषुप्त
सोषुपाणि सोषुपाव सोषुपाम

झ० असोषुपीत् असोषोप्-असोषुप्ताम्
असोषुप् असोषुपीः असोषोप् असोषुप्तम्
असोषुप्त असोषुपम् असोषुप्थ असोषुप्थ

अ० असोषोपीत् असोषोपिष्टम् असोषोपिषुः
सोषोपामास सोषुप्यात् सोषोपिता
सोषोपिष्यति असोषोपिष्यत्

कृ

ख० चर्कति चर्करीति चर्कृतः चर्कति
चर्कति चर्करीति चर्कृतः चर्कति

चर्कति चर्करीति चर्कृतः चर्कति
चर्कति चर्करीति चर्कृतः चर्कति

चर्कति चर्करीति चर्कृतः चर्कति
चर्कति चर्करीति चर्कृतः चर्कति

चर्कमि चर्कवः चर्कमः

- चरिकर्म चरिकरीमि चरिकृवः चरिकृमः
चरीकर्म चरीकरीमि चरीकृवः चरीकृमः
स० चकृयात् चकृयाताम् चकृयुः
चरिकृयात् चरिकृयाताम् चरिकृयुः
चरीकृयात् चरीकृयाताम् चरीकृयुः

प० चकृतुं चकरीतु चकृतात् चकृताम् चकृतुः
चरिकृतुं चरिकरीतु चरिकृताम् चरिकृतुः
चकृदि, तात् चकृतम् चकृत
चरिकृदि, चरिकृतम् चरिकृत
चरीकृदि, चरीकृतम् चरीकृत
चक्राणि चक्राव चक्राम
चक्राणि चक्रिष्यति चक्रिष्यति चक्रिष्यति
चरीकराणि चरीकराव चरीकराम

छ० अचकरीत् अचकः अचकृताम् अचकृतः
अचरिकरीत् अचरिक अचरिकृताम्
अचरिकरुः अचरीकरीत् अचरीकः
अचरीकृताम् अचरीकरुः

अचकरीः अचकः अचकृतम् अचकृत
अचरिकरीः, अचरिकृतम् अचरिकृत
अचरीकरीः, अचरीकृतम् अचरीकृत
अचकृम अचकृव अचकृम
अचरिकरम् अचरिकृव अचरिकृम
अचरीकरम् अचरीकृव अचरीकृम

अचकारीत् अचकारिषाम अचकारिषुः
अचरिकारीत् अचरिकारिषाम अचरिकारिषुः
अचरीकरीत् अचरीकारिषाम अचरीकारिषुः
चक्रामास चक्रिरामास चरीकरामास
चक्रिष्यात् चक्रिष्यात् चरीक्रियात्
चक्रिता चक्रिरिता चरीकरिता
चक्रिष्यति चक्रिरिष्यति चरीकरिष्यति
अचक्रिष्यत् अचक्रिरिष्यत् अचरीकरिष्यत्

वृत्

चवर्ति चवृतः चवृत्ति
चरिवर्ति चरिवृतीति चरिवृत्तः चरिवृत्ति

चरीवर्ति चरीवृतीति चरीवृत्तः चरीवृत्ति
चरिवर्ति चरिवृतीति चरिवृत्तः चरिवृत्ति
चरीवर्ति चरीवृतीति चरीवृत्तः चरीवृत्ति
चरिवर्ति चरिवृतीति चरिवृत्तः चरिवृत्ति
चरीवर्ति चरीवृतीति चरीवृत्तः चरीवृत्ति

स० चवृत्त्यात् चवृत्त्याताम् चवृत्त्युः
चरिवृत्त्यात् चरिवृत्त्याताम् चरिवृत्त्युः
चरीवृत्त्यात् चरीवृत्त्याताम् चरीवृत्त्युः

प० चवृत्तुं चवृतीतु चवृत्तात्
चवृत्ताम् चवृत्तु चरिवृत्तु
चरिवृतीतु चरिवृत्तात् चरिवृत्ताम्
चरिवृत्तु चरीवृत्तु चरीवृतीतु
चरीवृत्तात् चरीवृत्ताम् चरीवृत्तु

चवृद्धि चवृत्तम् चवृत्त
चरिवृद्धि चरिवृत्तम् चरिवृत्त
चरीवृद्धि चरीवृत्तम् चरीवृत्त

चवृत्तानि चवृत्ताव चवृत्ताम्
चरिवृत्तानि चरिवृत्ताव चरिवृत्ताम्
चरीवृत्तानि चरीवृत्ताव चरीवृत्ताम्

छ० अववृतीत् अववर्त अववृत्ताम् अववृत्तुः
अचरिवृतीत् अचरिवर्त अचरिवृत्ताम् अचरिवृत्तुः
अचरीवृतीत् अचरीवर्त अचरीवृत्ताम् अचरीवृत्तुः

अववृतीः अववर्त अववृत्तम् अववृत्त
अचरिवृतीः, अचरिवृत्तम् अचरिवृत्त
अचरीवृतीः, अचरीवृत्तम् अचरीवृत्त
अववृत्तम् अववृत्तम् अववृत्तम्
अचरिवृत्तम् अचरिवृत्तम् अचरिवृत्तम्
अचरीवृत्तम् अचरीवृत्तम् अचरीवृत्तम्

अ० अववर्तिताम् अववर्तिताम् अववर्तिताम्
अचरिवर्तिताम् अचरिवर्तिताम् अचरिवर्तिताम्
अचरीवर्तिताम् अचरीवर्तिताम् अचरीवर्तिताम्
वर्तमानास । चरिवर्तमानास । चरीवर्तमानास
चवृत्त्यात् । चरिवृत्त्यात् । चरीवृत्त्यात् ।

वर्धतिता । वरिधतिता । वरीधतिता ।
वर्धतिष्यति । वरिधतिष्यति । वरीधतिष्यति
अवर्धतिष्यत् । अवरिधतिष्यत् । अवरीधतिष्यत्
नृतेष्व-नर्तवे.

ख० नर्ततीति नर्नत्ति नर्ततः नर्ततति
रि नरिन्ततीति नरिनत्ति नरिन्ततः नरिन्ततति
नरीन्ततीति नरीनत्ति नरीन्ततः नरीन्ततति
नर्ततीषि नर्नत्तिषि नर्ततः नर्ततः
नरिन्ततीषि नरिनत्तिषि नरिन्ततः नरिन्ततः
नरीन्ततीषि नरीनत्तिषि नरीन्ततः नरीन्ततः
नर्ततीमि नर्नत्तिमि नर्ततः नर्ततः
नरिन्ततीमि नरिनत्तिमि नरिन्ततः नरिन्ततः
नरीन्ततीमि नरीनत्तिमि नरीन्ततः नरीन्ततः

ख० नर्तत्यात् नर्तत्याताम् नर्तत्युः
नरिन्तत्यात् नरिन्तत्याताम् नरिन्तत्युः
नरीन्तत्यात् नरीन्तत्याताम् नरीन्तत्युः

प० नर्ततीतु नर्नत्तु नर्ततात् नर्तताम् नर्ततु
नरिन्ततीतु नरिनत्तु नरिन्ततात् नरिन्तताम्
नरीन्ततीतु नरीनत्तु नरीन्ततात् नरीन्तताम्

नर्तन्ति नर्तन्तम् नर्तन्त
नरिन्तन्ति नरिन्तन्तम् नरिन्तन्त
नरीन्तन्ति नरीन्तन्तम् नरीन्तन्त

नर्ततीनि नर्ततीव नर्ततीमि
नरिन्ततीनि नरिन्ततीव नरिन्ततीमि
नरीन्ततीनि नरीन्ततीव नरीन्ततीमि

अ० अनर्ततीत् अनर्नत्त अनर्तताम् अनर्ततु
अनरिन्ततीत् अनरिनत्त अनरिन्तताम् अनरिन्ततु
अनरीन्ततीत् अनरीनत्त अनरीन्तताम् अनरीन्ततु

अनर्ततीः अनर्नत्त अनर्तन्तम् अनर्तन्त
रि अनर्ततीः अनरिन्तन्तम् अनरिन्तन्त
री अनरीन्ततीः अनरिन्तन्तम् अनरीन्तन्त
अनर्तन्तम् अनर्तन्तम् अनर्तन्तम्
अनरिन्तन्तम् अनरिन्तन्तम् अनरिन्तन्तम्
अनरीन्तन्तम् अनरीन्तन्तम् अनरीन्तन्तम्

अ० अनर्नत्तीत् अनर्नत्तिष्याम् अनर्नत्तिषुः
अनरिन्ततीत् अनरिन्ततिष्याम् अनरिन्ततिषुः
अनरीन्ततीत् अनरीन्ततिष्याम् अनरीन्ततिषुः
प० नर्नत्तामास नरिनत्तामास नरीन्ततामास
आ० नर्तत्यात् नरिन्तत्यात् नरीन्तत्यात्
अ० नर्नत्तिता नरिनत्तिता नरीन्ततिता
अ० नर्नत्तिष्यति नरिनत्तिष्यति नरीन्ततिष्यति
क्रिअनर्नत्तिष्यत् अनरिन्ततिष्यत् अनरीन्ततिष्यत्

॥ गृह ॥

ख० जर्गृहीति जर्गृहिं जर्गृहः जर्गृहति
जरिगृहीति जरिगृहिं जरिगृहः जरिगृहति
जरीगृहीति जरीगृहिं जरीगृहः जरीगृहति
जर्गृहीषि जर्गृहिषि जर्गृहः जर्गृहः
जरिगृहीषि जरिगृहिषि जरिगृहः जरिगृहः
जरीगृहीषि जरीगृहिषि जरीगृहः जरीगृहः
जर्गृहीमि जर्गृहिमि जर्गृहः जर्गृहः
जरिगृहीमि जरिगृहिमि जरिगृहः जरिगृहः
जरीगृहीमि जरीगृहिमि जरीगृहः जरीगृहः

ख० जर्गृहात् जर्गृहाताम् जर्गृह्युः
जरिगृहात् जरिगृहाताम् जरिगृह्युः
जरीगृहात् जरीगृहाताम् जरीगृह्युः
प० जर्गृहीतु जर्गृह्युं जर्गृहात् जर्गृहात्
जरिगृहीतु जरिगृह्युं जर्गृहात् जरिगृहात्
जरीगृहीतु जरीगृह्युं जर्गृहात् जरीगृहात्

जर्गृहिं जर्गृहम् जर्गृह
जरिगृहिं जरिगृहम् जरीगृह
जरीगृहिं जरीगृहम् जरीगृह
जर्गृहाणि जर्गृहाव जर्गृहाम्
जरिगृहाणि जरिगृहाव जरिगृहाम्
जरीगृहाणि जरीगृहाव जरीगृहाम्

अ० अजर्गृहीत् अजर्गृह् अजर्गृहाम् अजर्गृहुः
अजरिगृहीत् अजरिगृह् अजरिगृहाम् अजरिगृहुः
अजरीगृहीत् अजरीगृह् अजरिगृहाम् अजरीगृहुः
अजर्गृहीः अजर्गृहम् अजर्गृह
अजरिगृहीः अजरिगृहम् अजरिगृह

अजरिगृहीः १ अजरिगृहम् अजरीगृहम्
अजर्यृहम् अजर्यृह्व अजर्यृह्ण
अजरिगृहम् अजरिगृह्व अजरिगृह्ण
अजरीगृहम् अजरीगृह्व अजरीगृह्ण

अ० अजर्गर्हीत् अजर्गर्हिष्याम् अजर्गर्हिषुः
अजरिर्गर्हीत् अजरिर्गर्हिष्याम् अजरिर्गर्हिषुः
अजरीर्गर्हीत् अजरीर्गर्हिष्याम् अजरीर्गर्हिषुः
प० जर्गर्हामास जरिर्गर्हामास जरीर्गर्हामास
आ० जर्गर्ह्यात् जरिर्गर्ह्यात् जरीर्गर्ह्यात्
श्व० जर्गर्हिता जरिर्गर्हिता जरीर्गर्हिता
भ० जर्गर्हिष्यति जरिर्गर्हिष्यति जरीर्गर्हिष्यति
क्र० अजर्गर्हिष्यत् अजरिर्गर्हिष्यत् अजरीर्गर्हिष्यत्

॥ ॐ ॥

पृच्छीति पपञ्चि पपृच्छः पपृच्छति
परिपृच्छीतिपरिपञ्चि परिपृच्छतः परिपृच्छति
परीपृच्छीतिपरीपञ्चि परीपृच्छतः परीपृच्छति
पपृच्छीचि पपञ्चि पपृच्छः पपृच्छ
परिपृच्छीचि परिपञ्चि परिपृच्छतः
परिपृच्छ परीपृच्छीचि परीपञ्चि
परीपृच्छतः परीपृच्छ
पपृच्छीमि पपञ्चिम पपृच्छ्व
पपृच्छ्वः पपृच्छमः परिपृच्छीमि
परिपञ्चिमपरिपृच्छ्व परिपृच्छ्वः परिपृच्छमः
परीपृच्छीमि परीपञ्चिम परीपृच्छ्व
परीपृच्छ्वः परीपृच्छमः

स० परपृच्छयात् परपृच्छयाताम् परपृच्छ्युः
 परपृश्यात् परपृश्याताम् परपृश्यु
 परिपृच्छयात् परिपृच्छयाताम् परिपृच्छ्यु
 परिपृश्यात् परिपृश्याताम् परिपृश्यु
 परीपृच्छयात् परीपृच्छयाताम् परीपृच्छ्यु
 परीपृश्यात् परीपृश्याताम् परीपृश्युः

प० पपृच्छीतु परपृच्छु परपृश्नात्
पपृच्छाम परपृच्छतु परिपृच्छीतु
परिपृच्छु परिपृश्नात् परिपृश्नाम्

परिपृच्छतु परिपृच्छीतु परीपृच्छुः
 परिपृच्छातु परिपृच्छाम् परिपृच्छतु
 पर्यृद्धिद पर्यृध्यम् पर्यृध्य
 परिपृद्धिद परिपृध्यम् परिपृष्ट
 परीपृद्धिद परीपृष्टम् परीपृष्ट
 पर्यृच्छानि पर्यृच्छाव पर्यृच्छाम्
 परिपृच्छानि परिपृच्छाव परिपृच्छाम्
 परीपृच्छानि परीपृच्छाव परीपृच्छाम्

४० अपपृच्छीत अपपई अपपृष्टामपपृच्छुः
अपरिपृच्छीत अपरिपई अपरिपृष्टाम्
अपरिपृच्छुः अपरिपृच्छीत अपरिपई
अपरिपृष्टाम् अपरिपृच्छुः

अपर्पच्छीः अपर्पद् अपर्पष्टम् अपर्पष्ट

अपरिपृच्छोः अपरिपृच्छं अपरिपृच्छम् अपरिपृच्छ
अपरीपृच्छोः अपरीपृच्छं अपरीपृच्छम् अपरीपृच्छ
अपृच्छम् अपृच्छम् अपृच्छम् अपृच्छम्
अपृच्छम् अपरिपृच्छम् अपरिपृच्छम्
अपरिपृच्छम् अपरिपृच्छम् अपरीपृच्छम्
अपरीपृच्छम् अपरीपृच्छम् अपरीपृच्छम्

अ० अपर्पृच्छीत् अपर्पृच्छिष्टाम् अपर्पृच्छिषुः
अपर्पि पृच्छीत् अपर्पिपृच्छिष्टाम् अपर्पिपृच्छिषुः
अपरीपृच्छीत् अपरीपृच्छिष्टाम् अपरीपृच्छिषुः

परिपृच्छामास परिपृच्छामास परीपृच्छामास
परिपृच्छन्मास परिपृच्छन्मास परीपृच्छन्मास
परिपृच्छ्यात् परिपृच्छ्यात् परीपृच्छ्यात्
परिपृच्छता परिपृच्छता परीपृच्छता
परिपृच्छ्यति परिपृच्छ्यति परीपृच्छ्यति
अपरिपृच्छ्यात् अपरिपृच्छ्यात् अपरीपृच्छ्यात्

मृजो

व० मर्मृजोति मर्मृष्टि मर्मृष्टः
मर्मृजति मर्मृजोति मर्मृष्टि
मर्मृष्टः मर्मृजति मर्मृजोति

मरीमाष्टि मरीमृष्टः मरीमृजति ।
 ममार्जीति „ „ ममार्जति
 मरिमाजीति „ „ मरिमाजति
 मरीमाजीति „ „ मरीमाजति
 ममृजीषि ममार्क्षि „ „
 मरिमुजोषि मरिमाक्षि ममृष्टः ममृष्ट
 मरीमृजोषि मरीमाक्षि मरिमुष्टः मरिमुष्ट
 ममार्जीषि „ „ मरीमृष्टः मरीमृष्ट
 मरिमाजीषि „ „ „
 मरीमाजीषि „ ममृष्टः ममृष्टः
 ममृजोमि ममार्क्षि मरिमुष्टः मरिमुष्टः
 मरिमुजोमि मरिमाक्षि मरीमुष्टः मरीमुष्टः
 मरीमृजोमि मरीमाक्षि „ „
 ममार्जीमि „ „ „
 मरिमाजीमि „ „ „
 मरीमाजीमि „ „ „
 स० ममृष्ट्यात् ममृष्ट्याताम् ममृष्ट्यु
 मरिमुष्ट्यात् मरिमुष्ट्याताम् मरिमुष्ट्युः
 मरीमुष्ट्यात् मरिमुष्ट्याताम् मरीमुष्ट्युः
 प ममृजीतु ममार्ष्टु ममृष्टातममृष्टाम् ममृजतु
 मरिमुजीतु मरिमाष्टु मरिमुष्टु, मरिमुष्टु, मरिमुष्टु
 मरीमुजीतु मरीमाष्टु मरीमुष्टु, मरीमुष्टु, मरीमुष्टु
 ममार्जीतु „ „ „ ममार्जितु
 मरिमाजीतु „ „ „ मरिमाजितु
 मरीमाजीतु „ „ „ मरीमाजितु
 ममृष्टिद „ „ „ ममृष्टम् ममृष्टम्
 मरिमुष्टिद „ „ „ मरिमुष्टम् मरिमुष्टम्
 मरीमुष्टिद „ „ „ मरीमुष्टम् मरीमुष्टम्
 ममार्जानि ममार्जाव ममार्जाम
 मरिमाजानि मरिमाजाव मरिमाजाम
 मरीमाजानि मरीमाजाव मरीमाजाम
 ममृजानि ममृजाव ममृजाम
 मरीमुजानि मरिमुजाव मरिमुजाम
 मरीमुजानि मरीमुजाव मरीमुजाम मतान्तरे-
 वृद्धिरक्षिणानि ममृजानीत्यादीनि
 न भवन्ति

स० अममृजीत अममार्ष्टु अममृष्टाम् अममृष्टुः
 अमरिमुजीत अमरिमाष्टु अमरिमुष्टु, अमरिमुष्टुः
 अमरीमुजीत अमरीमाष्टु अमरीमुष्टु, अमरीमुष्टुः
 अममार्जीत „ „ „ अममार्जुः
 अमरिमाजीत „ „ „ अमरिमाजुः
 अमरीमाजीत „ „ „ अमरीमाजुः
 अममृजीः „ „ „ अममृष्टम् अममृष्टम्
 अमरिमुजीः „ „ „ अमरिमुष्टम् अमरिमुष्टम्
 अमरीमुजीः „ „ „ अमरीमुष्टम् अमरीमुष्टम्
 अममार्जीः „ „ „
 अमरिमाजीः „ „ „
 अमरीमाजीः „ „ „
 मतान्तरे-इत्यक्षेपवृद्धिरक्षित रूप न भवति
 अममार्जम् अममृष्टम् अममृष्टम्
 अमरिमाजम् अमरिमुष्टम् अमरिमुष्टम्
 अमरीमाजम् अमरीमुष्टम् अमरीमुष्टम्
 अममृष्टम् अमरिमुष्टम् अमरीमुष्टम् पाणिमते
 वृद्धिरक्षितम् अममृजमिति न
 अ० अममार्जीत अममार्जिष्टाम् अममार्जिषुः
 अमरिमाजीत अमरिमाजिष्टाम् अमरिमाजिषुः
 अमरीमाजीत अमरीमाजिष्टाम् अमरीमाजिषुः
 ममार्जात्मा मरिमाजात्मा मरीमाजात्मा
 ममृष्ट्यात् मरिमुष्ट्यात् मरीमुष्ट्यात्
 ममार्जिता मरिमाजिता मरीमाजिता
 ममार्जिष्यति मरिमाजिष्यति मरीमाजिष्यति
 अममार्जिष्यत अमरिमाजिष्यत अमरिमाजिष्यत
 अ० अररीति अरति अरुतः आरति
 अरियतेति अरियति अरियतः अरियति
 अररीषि अरुषि अरुथः अरुथ
 अरियरीषि अरियषि अरियुथः अरियुथ
 अररीमि अरमि अरुवः अरुमः
 अरियरीमि अरियमि अरियुवः अरियुमः
 स० अरुष्ट्यात् अरुष्ट्याताम् अरुष्ट्युः
 अरियुष्ट्यात् अरियुष्ट्याताम् अरियुष्ट्युः

प० अररीत् अररु अररतात् अररताम् अररु
अरिय , अरियत् अरियतात् अरियताम् अरियुत्
अररिहि , , अररितम् अररित
अरियहि , , अरियितम् अरियित
अरराणि , , अरराव अरराम
अरियराणि अरियराव अरियराम

झ० आरः आररीत् आररताम् आररुः
आरियः आरियरीत् आरियताम् आरियरुः
" आररी आररितम् आररित
" आरियरीः आरियितम् आरियित

आररम् आररव आरराम

आरियरम् आरियरव आरियराम

अ० आररीत् आरराणिम् आररारिषुः

आरियारीत् आरियारिणम् आरियारिषुः

अररामास । अरियरामास ।

आरियात् । अरियियात् ।

अररिता । अरियरिता ।

अरिरिष्यति । अरियरिष्यति ।

आरिय । अरियिष्यत् । अरियिष्यत् ।

एकेत्वत्रेयनेच्छन्ति तन्मते अर्थंति अपरीतीत्यादि
तु

ब० तातरीति तातसि तातीर्थः तातिरति
तातरीषि तातसि तातीर्थः तातीर्थः
तातरीमि तातमि तातीर्थः तातीर्थः

स० तातीर्यात् तातीर्याताम् तातीर्युः

प० तातरीत् तातु तातीर्यात्-ताम् तातिरुः

तातीहि तातीर्यात् तातीर्याम् तातीर्या

तातराणि तातराव तातराम

झ० अतातरीत् अतातः अतातीर्याम् अतातरुः

अतातरी , अतातीर्याम् अतातीर्या

अतातरम् अतातीर्या अतातीर्या

तातरामास तातीर्यात् तातरिता तातरिष्यति

अतातरिष्यत् तातरीता तनरीष्यति

अतातरीष्यत्

कृ

ब० चाकरीणि चाकसि चाकीर्थः चाकिरति

चाकरीषि चाकसि चाकीर्थः चाकीर्थः
चाकरीमि चाकमि चाकीर्थः चाकीर्थः

स० चाकीर्यात् चाकीर्याताम् चाकीर्युः

प० चाकरीत् चाकत् चाकीर्यात् चाकीर्याम्

चाकरीहि चाकीर्यात् चाकीर्याम् चाकीर्या

चाकराणि चाकराव चाकराम

झ० अचाकरीत् अचाकः अचाकीर्याम् अचाकरुः

अचाकरी , अचाकीर्याम् अचाकीर्या

अचाकम् अचाकीर्या अचाकीर्या

अ० अचाकरीत् अचाकारिणम् अचाकारिषुः

अचाकरामास चाकीर्यात् चाकरीता-चाकरीता, इत्यति

चाकरीष्यति अचाकरीष्यत् अचाकरीष्यत्

हय

ब० जाहयीति जाहसि जाहयः जाहयति

जाहयीषि जाहसि जाहयः जाहय

जाहयीमि जाहमि जाहयः जाहय

स० जाहय्यात् जाहय्याताम् जाहय्युः

प० जाहयीत् जाहत् जाहय्यात् जाहय्याम् जाहय्युः

जाहहि , जाहय्याम् जाहय्या

जाहयानि जाहयाव जाहयाम

झ० अजाहयीत् अजाहः अजाहय्याम् अजाहय्युः

अजाहयी अजाहः , अजाहय्याम् अजाहय्या

अजाहय्यम् अजाहयाव अजाहय्याम

अ० अजाहयीत् अजाहयिणम् अजाहयिषुः

अजाहय्यास अजाहय्यात् अजाहय्या

अजाहयिष्यति अजाहयिष्यत्

ग्रहीण

ब० जर्गहीति जर्गहि जर्गहः जर्गहति

जर्गहीषि जर्गहि जर्गहः जर्गहति

जर्गहीमि जर्गहि जर्गहः जर्गहति

जर्गहीत् जर्गहत् जर्गह्यात् जर्गह्याम् जर्गह्युः

जर्गहीहि जर्गह्यात् जर्गह्याम् जर्गह्या

जर्गह्यानि जर्गह्याव जर्गह्याम

जर्गहीमि जर्गहि जर्गहः जर्गहति

जरिगृहीमि जरिगृहिं जरिगृहः जरिगृहः
 जरिगृहीमि जरिगृहिं जरिगृहः जरिगृहः
 स० जरुंघात् जरुंघाताम् जरुंघुः
 जरिगृघात् जरिगृघाताम् जरिगृघुः
 जरिगृघात् जरिगृघाताम् जरिगृघुः
 प० जरुंहीतु जरुंहुं-ढात् जरुंढाम् जरुंहुतु
 जरिगृहीतुजरिगृहुं-ढात् जरिगृढाम् जरिगृहुतु
 जरिगृहीतु जरिगृहुं-ढात् जरिगृढाम् जरिगृहुतु
 जरुंदि , जरुंढम् जरुंढ
 जरिगृदि , जरिगृढम् जरिगृढ
 जरिगृदि , जरिगृढम् जरिगृढ
 जरुंहाणि जरुंहाव जरुंहाम
 जरिगृहाणि जरिगृहाव जरिगृहाम
 जरिगृहाणि जरिगृहाव जरिगृहाम
 झ० अजरुंघीत् अजरुंघ अजरुंढाम् अजरुंहुः
 अजरिगृहीत् अजरिगृहि अजरिगृढाम् अजरिगृहुः
 अजरिगृहीत् अजरिगृहि अजरिगृढाम् अजरिगृहुः
 अजरुंघीः , अजरुंढम् अजरुंढ
 अजरिगृहीः , अजरिगृढम् अजरिगृढ
 अजरिगृहीः , अजरिगृढम् अजरिगृढ
 अजरुंघम् अजरुंघ अजरुंघ
 अजरिगृढम् अजरिगृढ अजरिगृघ
 अजरिगृढम् अजरिगृढ अजरिगृघ
 अ० अजरुंहीत् अजरुंहिंशाम् अजरुंहिषुः
 अजरिगृहीत् अजरिगृहिंशाम् अजरिगृहिषुः
 अजरिगृहीत् अजरिगृहिंशाम् अजरिगृहिषुः
 प० जरुंहीमास जरिगृहीमास जरिगृहीमास
 आ० जरुंघात् जरिगृघात् जरिगृघात्
 श्व० जरुंहिता जरिगृहिंता जरिगृहिंता
 भ० जरुंहिंष्यति जरिगृहिंष्यति जरिगृहिंष्यति
 अजरुंहिंष्यत् अजरिगृहिंष्यत् अजरिगृहिंष्यत्

मतान्तरे जाग्रहीति, जाग्रहि, जाग्रह.

इत्यादि

हयं

व० जाह्वीति जाह्वति जाह्वतः जाह्वति
 जाह्वीषि जाह्विषि जाह्वतः जाह्वतः
 जाह्वीमि जाह्वमि जाह्वतः जाह्वतः
 स० जाह्व्यात् जाह्व्याताम् जाह्व्युः
 प० जाह्वीतु जाह्वतु जाह्वति जाह्वति जाह्वति
 जाह्वि , जाह्वतु जाह्वतु
 जाह्वीणि जाह्वीव जाह्वीम
 झ० अजाह्वीत् अजाह्वः अजाह्वीम् अजाह्व्युः
 अजाह्वीः , अजाह्वतु अजाह्वतु
 अजाह्व्यम् अजाह्व्यम् अजाह्व्यम्
 अ० अजाह्वीत् अजाह्वीष्यात् अजाह्वीष्युः
 जाह्वीमास जाह्वीत् जाह्वीता
 जाह्वीष्यति अजाह्वीष्यत्

मघ

व० मामवीति मामोति मामूतः मामवति
 मामवीषि मामोषि मामूषः मामूष
 मामवीमि मामोमि मामूषः मामूषः
 स० मामव्यात् मामव्याताम् मामव्युः
 प० मामवीतु मामोतु मामूतात् मामूताम् मामव
 मामूदि , मामूतम् मामूत
 मामवानि मामवाव मामवाम
 झ० अमामवीत् अमामोत् अमामूताम् अमामूतः
 अमामवीः अमामोः अमामूतम् अमामूत
 अमामवम् अमामूष अमामूष अमामूष
 अ० अमामवीत् अमामविशम् अमामविषुः
 मामवामास मामव्यात् मामवित्ता
 मामविष्यति अमामविष्यत्
 वस्थानुनासिकत्वे ममवीतीत्यादि
 यस्थानुनासिकत्वे मामूयात्-इत्यादि

श्रिव

व० शोशिवीति शोशोति शोशूतः शोशिवति
 शोशिवीषि शोशोषि शोशूषः शोशूष
 शोशिवीमि शोशोमि शोशूषः शोशिवः शोशूष
 स० शोशिव्यात् शोशिव्याताम् शोशिव्युः

प० शेषिषीत् शेषीत् शेषीत् शेषीत् शेषीत् शेषीत्
 शेषिषि , , शेषीत् शेषीत्
 शेषिषाणि शेषिषाव शेषिषाम्
 अ० शेषिषीत् शेषीत् शेषीत् शेषीत् शेषीत्
 शेषिषी शेषीः शेषीत् शेषीत्
 शेषिषम् शेषीष्व शेषिष्व शेषीष्व
 अ० शेषीषीत् शेषीषीत् शेषीषीत्
 शेषीषीत् शेषीषीत् शेषीषीत्
 शेषीषीष्यति शेषीषीष्यत्
 यस्यानुनासिकत्वे शेषीष्यात् इत्यादि

त्वर

ब० जाञ्चरीति जाञ्चि जाञ्चतः जाञ्चरति
 जाञ्चरीचि जाञ्चि जाञ्चतः जाञ्चतः
 जाञ्चरीमि जाञ्चमि जाञ्चतः जाञ्चतः
 स० जाञ्चरीत् जाञ्चरीत् जाञ्चरीत्
 प० जाञ्चरीत् जाञ्चरीत् जाञ्चरीत्
 जाञ्चरीत् जाञ्चरीत् , , जाञ्चरीत्
 जाञ्चरीत् जाञ्चरीत् जाञ्चरीत् जाञ्चरीत्
 अ० अजाञ्चरीत् अजाञ्चः अजाञ्चतः अजाञ्चरः
 अजाञ्चरीः अजाञ्च अजाञ्चतम् अजाञ्चतम्
 अजाञ्चरम् अजाञ्चरम् अजाञ्चरम्
 अ० अजाञ्चरीत् अजाञ्चरीत् अजाञ्चरीत्
 अजाञ्चरीत् अजाञ्चरीत् अजाञ्चरीत्
 अजाञ्चरीष्यति अजाञ्चरीष्यत्
 पक्षे जाञ्चरीष्यत् इत्यादि

त्वर

ब० तात्वरीति तात्वति तात्वतः तात्वरति
 तात्वरीचि तात्वति तात्वतः तात्वतः
 तात्वरीमि तात्वमि तात्वतः तात्वतः
 स० तात्वरीत् तात्वरीत् तात्वरीत्
 प० तात्वरीत् तात्वरीत् तात्वरीत्
 तात्वरीत् , , तात्वरीत्
 तात्वरीत् तात्वरीत् तात्वरीत्
 अ० अतात्वरीत् अतात्वः अतात्वतः अतात्वरः
 अतात्वरीः , , अतात्वतम् अतात्वतम्

अतात्वरीत् अतात्वरीत् अतात्वरीत्
 अ० अतात्वरीत् अतात्वरीत् अतात्वरीत्
 अतात्वरीत् अतात्वरीत् अतात्वरीत्
 अतात्वरीष्यति अतात्वरीष्यत्
 पक्षे तात्वरीष्यत् इत्यादि

मध्य बन्धने

ब० मामव्यीति मामीति मामति मामीत्
 मामव्यीचि मामीचि मामति मामीत्
 मामव्यीमि मामीमि मामीत् मामीत्
 मामीमि मामीमि

स० मामव्यीत् मामव्यीत् मामव्यीत्

प० मामव्यीत् मामीत् मामीत् मामीत्
 मामीत् मामीत् मामीत् , ,
 मामीत् मामीत् मामीत् मामीत्
 मामीत्

अ० अमामव्यीत् अमामव्यीत् अमामव्यीत्
 अमामव्यीत् अमामव्यीत् अमामव्यीत्
 अमामव्यीत् अमामव्यीत् अमामव्यीत्
 अमामव्यीत् अमामव्यीत् अमामव्यीत्

अ० अमामव्यीत् अमामव्यीत् अमामव्यीत्
 अमामव्यीत् अमामव्यीत् अमामव्यीत्
 अमामव्यीत् अमामव्यीत् अमामव्यीत्

तेव

ब० तेतेवीति तेतेयोति तेतेति तेतयुतः तेतेषति
 तेतेवीचि तेतेयोचि तेतेचि तेतयुतः तेतेषति
 तेतेवीमि तेतेयोमि तेतेचि तेतयुतः तेतेषति
 स० तेतेवीत् तेतेवीत् तेतेवीत्

प० तेतेवीत् तेतयोत् तेतेतु तेतयुतात् तेतयुतात्
 तेतेचु तेतयुचि , , तेतयुतम्
 तेतयुत तेतयुमि तेतेषाव तेतेषाम्
 अ० अतेतेवीत् अतेतयोत् अतेतेत् अतेतयुताम्
 अतेतेषु अतेतेषी. अतेतयोः अतेतेत्
 अतेतयुतम् अतेतयुत अतेतयुत अतेतयुत
 अतेतयुत अतेतयुत

अ० अतेतेषीत् अतेतेषिष्ठात् अतेतेषिषुः

तेतेषामास तेतेष्यात् तेतेषिना

तेतेषिष्यति अतेतेषिष्यत्

पक्षे तेतयूयादिति

दिष्ट्वा

ब० देदिवीति देद्योति देदेति देद्युतः देदिवति

देदिवीषि देद्योषि देदेषि देद्युषः देद्युष

देदिवीमि देद्योमि देद्युवः देदिब देद्यमः

स० देदिव्यात् देदिव्याताम् देदिव्युः

पक्षे देद्यूयादित्यादि

प० देदिवीतु देद्योतु देदेतु देद्युतात् देद्युताम्

देदिवतु देद्यहि , देद्युतम्

देद्युत देदिवाणि देदिवाव देदिवाम

ब० अदेदिवीत् अदेद्योत् अदेदेत् अदेद्यताम्

अदेदिषु अदेदिषीः अदेद्यो अदेद्यः

अदेद्युतम् अदेद्यत अदेदिषम् अदेद्युष

अदेदिब अदेद्यम

अ० अदेदेवीत् अदेदेषिष्ठात् अदेदेविषुः

देदेवामास देदिव्यात् देदेषिता

देदेविष्यति अदेदेविष्यत्

षिष्ट्वा

ब० सेषिवीति सेष्योति सेषेति सेष्युतः सेषिवति

सेषिवीषि सेष्योषि सेषेषि सेष्युषः सेष्युष

सेषिवीमि सेष्योमि सेष्युवः सेषिवः सेष्युमः

स० सेषिव्यात् सेषिव्याताम् सेषिव्युः

पक्षे सेष्यूयात् इत्यादि

प० सेषिवीतु सेष्योतु सेषेतु सेष्युतात् सेष्युताम्

सेषिवतु सेष्यहि , सेष्युतम्

सेष्युत सेषिवाणि सेषिवाव सेषिवाम

ब० असेषिवीत् असेष्योत् असेषेत् असेष्यताम्

असेषिविषुः असेषिवीः असेष्यो असेषे, असेष्युतम्

असेष्युत असेषिवम् असेष्युव असेषिव असेष्युम

अ० असेषेवित् असेषेविष्ठात् असेषेविषुः

सेषेवामास सेषिव्यात् सेषेविना

सेषेविष्यति असेषेविष्यम्

मुळां

ब० मोमूहीति मोमोति मोमूतः मोमूहि

मोमूहीषि मोमोषि मोमूथः मोमूथ

मोमूहीमि मोमोमि मोमूवः-ह्वः मोमूवः

स० मोमूह्यात् मोमूह्याताम् मोमूह्युः

पक्षे मोमूयात्-इत्यादि

प० मोमूहीतु मोमोतु मोमूतात्-ताममोमूह्युः

मोमूहि , मोमूतम् मोमूत

मोमूहीनि मोमूहीव मोमूहीम

ब० अमोमूहीत् अमोमोः अमोमूताम् अमोमूह्युः

अमोमूहीः , अमोमूतम् अमोमूत

अमोमूह्यम् अमोमूह्व अमोमूह्व अमोमूह्व

अ० अमोमूहीत् अमोमूहिष्ठात् अमोमूहिषुः

मोमूहीमास मोमूह्यात् मोमूहिता

मोमूहिष्यति अमोमूहिष्यत्

हुळां

ब० जोहूहीति जोहोति जोहूतः जोहूहि

जोहूहीषि जोहोषि जोहूथः जोहूथ

जोहूहीमि जोहोमि जोहूवः-ह्वः जोहूवः

स० जोहूह्यात् जोहूह्याताम् जोहूह्युः

पक्षे जोहूयात्-इत्यादि

प० जोहूहीतु जोहोतु जोहूतात् ताम् जोहूह्युः

जोहूहि , जोहूतम् जोहूत

जोहूहीनि जोहूहीव जोहूहीम

ब० अजोहूहीत् अजोहो अजोहूताम् अजोहूह्युः

अजोहूहीः , अजोहूतम् अजोहूत

अजोहूह्यम् अजोहूह्व अजोहूह्व अजोहूह्व

अ० अजोहूहीत् अजोहूहिष्ठात् अजोहूहिषुः

जोहूहीमास जोहूह्यात् जोहूहिता

जोहूहिष्यति अजोहूहिष्यत्

तुर्वी

ब० तोतुर्वीति तोतोति तोतुर्वः तोतुर्वमि

तोतुर्वीषि तोतोषि तोतुर्व तोतुर्व

तोतुर्वीमि तोतोमि तोतुर्व तोतुर्व

तमन्तान्तरे-अज्झातोयंद्दुपि रूपाणि न
भवन्ति

कुं शब्दे

व० चोकवीति चोकोति चोकुतः चोकुवति
चोकवीचि चोकोषि चोकुथः चोकुथ
चोकवीमि चोकोमि चोकुव चोकुमः

स० चोकुयात् चोकुयाताम् चोकुयुः

प० चोकुवीतु चोकोतु-तात् चोकुताम् चोकुवतु
चोकुहि ,, चोकुतम् चोकुत

चोकवानि चोकवाव चोकवाम

झ० अचोकवीत् अचोकोत् अचोकुताम् अचोकतुः

अचोकवीः अचोकोः अचोकुतम् अचोकुत

अचोकवम् अचोकुव अचोकुम

अचोकावीत् अचोकाविष्टाम् अचोकाविषुः

चोकवामास । चोक्यात् । चोकवित्ता

चोकविष्यति । अचोकविष्यत् ।

स्यम् शब्दे

व० सेसिमीति सेसेन्ति सेसीन्तः सेसिमिति

सेसिमीषि सेसेंसि सेसीन्यः सेसीन्य

सेसिमीमि सेसेमि सेसिन्धः सेसिन्मः

स० सेसिम्यात् सेसिम्याताम् सेसिम्युः

प० सेसिमीतु सेसेतु सेसीन्तात् सेसीन्ताम्

सेसिमतु सेसीहि ,, सेसीन्तम् सेसीन्त

सेसिमानि सेसिमाव सेसिमाम

झ० असेसिमीत् असेसेन् असेसीन्ताम्

असेसिमुः असेसिमीः असेसेन् असेसीन्तम्

असेसीन्त असेसिमम् असेसिन्ध असेसिन्म

अ० असेसेमीत् असेसेमिष्टाम् असेसेमिषुः

सेसेमामास । सेसिम्यात् । सेसेमिता ।

सेसेमिष्यति । असेसेमिष्यत् ।

मतान्तरे सास्यमीतीत्यादि ॥

द्वि

व० शोशवीति शोशोति शोशूतः शोशुवति

शोशवीति शोश्वेति शोश्वतः शोश्वयति

शोशवीषि शोशोषि शोशूथः शोशूथ

शोशवीमि शोशोमि शोशुव शोशुमः

शोश्वयति शोश्वेति शोश्वतः शोश्वयति

शोशवीमि शोशोमि शोशूतः शोशूतः

शोश्वयति शोश्वेति शोश्वतः शोश्वयति

स० शोशूयात् । शोशूयाताम् । शोशूयुः

शोश्वयात् शोश्वयाताम् शोश्वयुः

प० शोशवीतु शोशोतु शोशूतात् शोशूताम्

शोशुवतु शोशूहि ,, शोशूत

शोशवानि शोशवाव शोशवाम शोश्वतु

शोश्वेत् शोश्वताम् शोश्वताम् शोश्वयत्

शोश्वहि ,, शोश्वतम्

शोश्वत शोश्वयानि शोश्ववाव शोश्वयाम

अशोशवीत् अशोशोत् अशोशूताम् अशोशुः

अशोशवीः अशोशोः अशोशूतम् अशोशूत

अशोशवम् अशोशूव अशोशूम

अशोश्वयत् अशोश्वेत् अशोश्वताम् अशोश्वयुः

अशोश्वयीः अशोश्वेः अशोश्वतम् अशोश्वत

अशोश्वयम् अशोश्वय अशोश्वम

अ० अशोश्वयत् अशोश्वयिष्टाम् अशोश्वयिषुः

अशोशवीत् अशोशविष्टाम् अशोशविषुः

अशोशुवत् अशोशुवताम् अशोशुवन

अशोश्वयत् अशोश्वयताम् अशोश्वयन्

शोशवामास । शोश्वयामास । शोशूयात् ।

शोशवित्ता । शोश्वयिता । शोशविष्यति

शोश्वयिष्यति । अशोशविष्यत् ।

अशोश्वयिष्यत् ।

मतान्तरे शोश्वयीतीत्यादि इकारवदित मेरूपम् ॥

दुष्पाण्ड

व० दाधेति दाधाति दातः दाधति

दाधेपि दाधासि दात्थः दात्थ

दाधेमि दाधामि दाध्वः दाध्वः

स० दाध्यात् दाध्याताम् दाध्युः

प० दाधेतु दाधातु दात्तात् दात्ताम् दाधतु

येहि ,, दात्तम् दात्त

दाधानि दाधाव दाधाम

झ० अदाधेत् अदाधात् अदात्ताम् अदाधुः

अदाधेः अदाधाः अदात्तम् अदात्त

अदाधाम् अदाध्व अदाध्व

अ० अदाधात् अदाधाताम् अदाधुः
अदाधाः अदाधातम् अदाधात
अदाधाम् अदाधाव अदाधाम
दाधामास । दाधेयात् । दाधिता
दाधिष्यति । अदाधिष्यत् ।

डदाङ्ग

ब० दादेति दादाति दात्तः दादति
दादेवि दादाति दात्थः दात्थ
दादेमि दादामि दाद्मः दाद्मः
स० दाधात् दाधाताम् दाधु
प० दादेतु दादातु दात्तात् दाधाम दादतु
देहि , दात्तम् दात्त
दादानि दादाव दादाम

झ० अदादेत् अदादात् अदादाताम् अदादुः
अदादेः अदादा अदादातम् अदादात्
अदादाम् अदाद्व अदाद्व

अ० अदादात् अदादाताम् अदादुः
अदादा अदादातम् अदादात्
अदादाम् अदादाव अदादाम
दादामास । दादेयात् । दादिता ।
दादिष्यति । अदादिष्यत् ।

चायृग्

ब० चैकयीति चैकेति चैकीत् चैक्यति
चैकयीवि चैकेवि चैकीथः चैकीथ
चैकयीमि चैकेमि चैकीथः चैकीम
स० चैकीयात् चैकीयाताम् चैकीयुः
प० चैकयीतु चैवेतु चैकीतात् चैकीताम्
चैक्यतु चैकीहि , चैकीतम् चैकीत
चैक्यानि चैक्याव चैक्याम

झ० अचैकयीत् अचैकेत् अचैकीताम्
अचैकयुः अचैकयी अचैकेः
अचैकीतम् अचैकीत् अचैक्यम्
अचैकीव अचैकीम

अ० अचैकयीत् अचैकायिष्टाम् अचैकायिषुः
चैक्यामास । चैकीयात् । चैक्यिता

चैक्यिष्यति । अचैक्यिष्यत्
ओप्याय

ब० आपेपयीति आपेपेति आपेपीतः
आपेप्यति आपेपयीवि आपेपेवि
आपेपीथ आपेपीथ आपेपयीमि
आपेपेमि आपेपीवः आपेपीमः

स आपेपीयात् आपेपीयाताम् आपेपीयुः
प० आपेपयीतु आपेपेतु आपेपीतात् आपेपीताम्
आपेप्यतु आपेपीहि , अपेपीतम्
आपेपीत आपेपयानि आपेपयाव आपेपयाम

झ० आपेपयीत् आपेपेत आपेपीताम् आपेपयुः
आपेपयीः आपेपेः आपेपीतम् आपेपीत
आपेपयम् आपेपीव आपेपीम
आपेपायीत् । आपेपयामास । आपेपीयात्

आपेपयिना । आपेपयिष्यति । आपेपयिष्यत्
सु—सरीसरीति सरिसरीति सररीति
सरीसर्ति सरिसर्ति सरर्ति

असरीसारीत् असरिसारीत् असर्सारीत्

शुच—शोशुनीति शोशोक्ति अशोशोचीत्

लुञ्ज—लोळुञ्जीति लोळुञ्जिक्त अलोळुञ्जीत्

बाहु—बाबाञ्छीति बाबाञ्छि अबाबाञ्छीत्

त्यज—तात्यजीति तात्यकि अतात्याजीत्
अतात्यजीत्

वञ्ज—सासञ्जीति सासङ्कि असासञ्जीत्

स्फुट—पोस्फुटीति पोस्फुट् अपोस्फुटीत्

क्रीड—चेकीडीति चेकीटि अचेकीडीत्

रण—ररणीति ररणिट् अरराणीत् अररणीत्

चित्त—चेचितीति चेचेत्ति अचेचेतीत्

खाद्—चाखादीति चाखानि अचाखादीत्

गद—जागदीति जागति अजागादीत् अजागदीत्

णिक्—नेनिन्दति नेनिन्ति अनेनिन्दीत्

सृष्ट—सरीसृपीति सरिसृपीति सरृपीति

सरीसृति सरिसृति सरृति

असरीसपीत् असरिसपीत् असर्सपीत्

चुबु—बोचुञ्जीति बोचुम्बति अबुचुम्बीत्

दल—दन्दलीति ददलीति दन्दलित

दादल्लि अदन्दालीत् अदादालीत्
खेल्ल-खेलेलीति खेलेल्लुति अखेलेलीत्
स्खल्ल-खंस्खलीति चास्खलीति अचास्खलीत्
चंस्खल्लति चास्खल्लति अचंस्खलीत्
गल्ल-जागलीति जागल्लि अजागलीत्

जङ्गल्लति जङ्गल्लि अजङ्गलीत्
गव्-जागवीति जागति अजागवीत्
जीव-जेजीवीति जेज्योति जेजेति अजेजीवीत्
वृश-दरीदशीति दरिवृशति दद्वृशति

दरिद्रष्टि दरिद्रष्टि दद्रष्टि
अदरीदशीत् अदरिदशीत् अदर्वशीत्
घुवृ-जोघुवीति जोघोष्टि अजोघोषीत्
मृध्-मरीमृवीति मरिमृषीति ममृषीति
मरीमष्टि मरिमष्टि मर्मष्टि

अमरीमवीत् अमरिमषीत् अमर्मषीत्
पुष-पोषुषीति पोपोष्टि अपोपोषीत्
भूष-बांभूषीति बोभूषि अबोभूषीत्
शंश्ल-शाशंलीति शाशंलि अशाशंलीत्
रक्ष-रारक्षीति रारष्टि अरारक्षीत्
लोकल्ल-लोलोकीति लोलोकि अलोलोकीत्
शकुल्ल-शाशलीति शाशल्लि अशाशलीत्
इलाइल्ल-शाइलावीति शाइलाग्धि
अशाइलावीत्

पचुल्ल-पापलीति पापल्लि अपापलीत्
खडुल्ल-चाखण्डीति चाखण्ढि अचाखण्डीत्
हेडुल्ल-जेहेडीति जेहेट्टि अजेहेडीति
यत्तल्ल-यायतीति यायति अयायातीत्
अयायतीत्

हडि-जाहदीति जाहति अजाहदीत्
अजाहदीत्

कपुल्ल-चाकम्पीति चाकम्पि अचाकम्पीत्
लवुल्ल-लालम्बीति लालम्बति अलालम्बीत्
जृमुल्ल-जरीजम्बीति जरिजम्बीति जजृम्बीति
जरिजम्बुधि जरीजम्बुधि जजृम्बुधि अजरीजम्बी-
त् अजरिजम्बीत् अजजृम्बीत्

क्षमौषि-चक्षमीति चक्षन्ति अचक्षमीत्
माषि-बामाषीति बामाष्टि अबामाषीत्
गाहौल्ल-जागाहीति जागाहि अजागाहीत्
शिक्षि-शेक्षिषीति शेक्षिष्टि अशेक्षिषीत्
दीक्षि-देदीक्षीति देदीष्टि अदेदीक्षीत्
पक्ष-पापक्षीति पापक्षि अपापाक्षीत् अपापक्षीत्

यर्ज-यायर्जीति यायष्टि अयायर्जीत्
अयायर्जीत्

वेय्-वावेति वावाति अवावासीत्
दुषपी-वावपीति वावप्ति अवावापीत्

अवावपीत्
बोही-वावहीति वावाहि अवावहीत्
मांक्ष-यामेति यामति अयामासीत्
श्वसक्-शाश्वसीति शाश्वसि अशाश्वसीत्
अशश्वसीत् । मतान्तरे वृद्धिरहितं रूपम्
शाश्वक्-शाशानीति शाशान्ति शाशिश्वः
अशाशान्ति

चक्षिक्-चाक्षीति चाक्षीति चाक्ष्येति
चाक्ष्याति चाक्ष्याति चाक्ष्याति अचा-
क्ष्यासीत् अचाक्ष्यासीत् अचाक्ष्यासीत्
द्विषीक्-देद्विषीति देद्वेष्टि अदेद्वेषीत्
दुहीक्-दोदुहीति दोदोधि अदोदोहीत्
लिहीक्-लेलिहीति लेलेदि अलेलेहीत्
जिह्वीक्-जेजिजीति जेनेति अजेनेजीत्
विष्टुषी-वेविषीति वेवेष्टि अवेवेषीत्
व्यधेष्-वेविधीति वेवेदि अवेवेधीत्
त्रसेच्-तात्रसीति तत्रसि अतात्रसीत्
अतात्रसीत्

क्रुधच्-कोक्रुधीति कोक्रोद्धि अकोक्रोधीत्
तृपीच्-तरीतृपीति तरितृपीति तर्तृपीति
तगी, तग्, तर्-जति तरीतर्पि तरितर्पि
तर्तर्पि अतरीतर्पीत् अतरितर्पीत् अतर्तर्पीत्
नशौच्-नानशीति नानंष्टि अनानशीत्
अनानशीत्

शसूच्-शंशमीति शंशन्ति अशंशमीत्
दुक्ष्-दोद्वीति दोदोति अदोदोवीत्

प्रीक्ष्—प्रेषयीति प्रेषेति अप्रेषयीत्
 सृजिष्—सरीसृजीति सरिसृजीति सरसृजीति
 सरीसृष्टि सरिसृष्टि सरसृष्टि असरी-
 सृजीत् असरिसृजीत् अससृजीत्
 णहिष्—नानहीति नानहि अनानहीत्
 स्तृग्—तरीस्तरतीति तरिस्तरतीति तस्तरतीति
 तरीस्तरति तरिस्तरति तस्तरति अतरी-
 स्तरीत् अतरिस्तरीत् अतस्तरतीत्
 हिद्—जेषयीति जेषेति अजेषयीत्
 साध्—साधाधीति सासहि असासाधीत्
 दिशीत्—देदेशीति देदेष्टि अददेशीत्
 दुमस्जीत्—मामञ्जीति मामङ्कि अमामञ्जीत्

कुट्—चोकुटीति चोकोट्टि अचोकोटीत्
 रुष्—पी—रोरुधीति रोरुद्धि अरोरोधीत्
 रुष्—पी—चोक्षुधीति चोक्षोति अचोक्षोधीत्
 मुञ्—पू—बोमुजीति बोभोक्ति अबोभोजीत्
 पिष्—पू—पेपिषीति पेपेष्टि अपेपेषीत्
 वन्—यी—वव्नीति वव्वन्ति वव्वन्तः
 अव—वानीत् अव्वनीत्
 पूग्—शु—पोपवीति पोपोति अपोपावीत्
 अत्रोष्मभिल्वयज्जनाधकारोपधानुनासिका-
 न्तधातुना अनुस्वारानुनासिकविशिष्टानि
 रूपाणि भवन्ति, इति अनुनासिकविशि-
 ष्टस्थलेऽनुस्वारविशिष्टमपि बोध्यम् ।

इतिश्री तपोगच्छाधिराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तौर्यसं-
 क्षणप्रवणविद्यापौठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविग्रशाखीयभट्टा-
 रकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्या-
 यवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदत्तनसूरिशिष्य-
 मुनिगुणविजयविरचितायां हैमधातुमालायां

॥ यङ्लुबन्तप्रक्रिया ॥

॥ अथ नामधातुप्रक्रिया ॥
 आत्मनः पुत्रमिच्छति । पुत्रकाम्यति ।
 पुत्रकाम्येत । पुत्रकाम्यत् । अपुत्रकाम्यत् ।
 अपुत्रकाम्यीत् । पुत्रकाम्याञ्कार ।
 पुत्रकाम्यत् । पुत्रकाम्यता । पुत्रकाम्यिष्यति ।
 अपुत्रकाम्यिष्यत् ।
 पुत्रीयति । अपुत्रीयीत् ।
 राजीयति । अराजीयीत् ।
 अहर्षति । आहर्षीत् । अहरीत् ।
 गव्यति । अगव्यीत् ।

वाक्यति । अवाचीत् । अवाक्यं
 अवस्यति । आदसीत् । आ-
 गीर्यति । अगीरीत् । अनुस्थवत् ।
 दिव्यति । अदिषीत् ।
 गार्गीयति । अगार्गीयत् ।
 कर्त्रीयति । अकर्त्रीयत् ।
 प्रासादे—इवाचरत् इति सर्वमने
 प्रासादीयीत् । अचिक्षेपत् ।
 अशनायति । अचिक्षेपत् ॥
 उद्वन्यति । अचुक्षेदत् ।
 सवभते अनुक्षेदत् ॥

प्रशस्यम् । आ० । श्रयति । ज्ययति ।
अशिशत् ॥ केचित्तु अशिशत् ॥ अजिज्यत्
अजिज्ययत् ॥ मतान्तरे प्रशस्ययति ॥

बुद्धम् । आ० । ज्ययति ॥ अजिज्यत् ॥
प्राशशस्यत् अजिज्ययत् इति केचित् ॥

मतान्तरे ज्ञापयति अजिज्यपदिति ॥
बद्धम् । आ० । साधयति । अससाधत् ।
असाधयत् ॥ सर्वमते अससाधत् ॥
अस्तिकम् । नेदयति । अनिनेदत् । अनेदित्

प्रियमा प्रापयति । अपिप्रपत् अप्रपिपत् ॥ कश्चित्तु
करोत्यर्थे णौ प्राधादेशं नेच्छन्ति, तन्मते
प्रिययति, स्थिरयतीत्यादि

स्थिरम् । स्थापयति । अतिस्थपत् ।
अस्थपिपत् । सर्वमते अतिस्थपत् ।

स्फिरम् । स्फापयति । अपिस्फपत् ।
अस्फपिपत् ॥ सर्वमते । अपिस्फवत् ॥

उदम् । वरयति । अवीवरत् ॥ अववरित्
॥ अवीवरदिति सर्वमते वारयतीत्येके ॥

गुरुम् । गरयति । अजीगरत् । अगरिरत् ॥
सर्वमते अजीगरत् ॥

बहुलम् । बंहयति । अवबंहत् । अवजिहत्
॥ सर्वमते अवबंहत् ॥

वृषम् । व्रपयति । अतिव्रपत् । अव्रपिपत्
सर्वमते अतिव्रपत् ॥

दीर्घम् । प्राघयति । अदिघ्रवत् । अघ्रजिघत्
॥ सर्वमते अदिघ्रवत् ॥

वृक्षम् । वर्षयति । अववर्षत् । अववरिषत्
अववर्षदिति केचित् । सर्वमते । अववर्षत्

वृन्दाकरम् । वृन्दयति । अववृन्दत् ।

अवृन्दिदत् । अवृन्दिददिति केचित् । अववृ
न्दत् इति सर्वे

पृथुम् । प्रथयति । अपिप्रथत् ।

। अप्रतिथत् ॥ अपिप्रथत् । अपप्रथत्

-इति मतान्तरे

मृदुम् । प्रदयति । अमिप्रदत् ।

अन्नदित् । अमिप्रदत् ॥ अमप्रदत् ॥

शुशम् । अशयति । अवप्रशत् । अग्रप्रिशत्

॥ सर्वमते अवप्रशत् ॥

कृशम् । कशयति । अचक्रशत् । अकशि-
शत् ॥ सर्वमते अचक्रशत् ॥

बहुन् आ० दूययति ॥ अभूयियन् ॥ अव-
भुयत् ॥ भाययति ॥ अवीमष -इत्येके ॥

बह्वयति । अवीवहत् ॥ अवबहदित्येके ॥

ऊढिषाचष्टे । ऊढयति । औजिह् । अ-
डिढित्येके ।

(त्वां मां वाचष्टे) । न्वदयति । मदयति ।

। अत्वदित् ॥ अतित्वदत् ॥ अमीमदत् ॥

अममदित् ॥ त्वादयति

मादयति-इत्यन्ये त्वापयति मापयतीत्यपरे
अतित्वदत् अमीमदत् (अतित्वपत् अमीमपत्)

युवामावां वाचष्टे युष्मयति अस्मयति ।

अयुपिष्मत् ॥ अयुयुष्मत् । आसिस्मत् ॥

विद्वांसमा० । विद्वयति । विदावयति-इत्य-
न्ये विदयतीत्यपरे) अविद्वित् ॥

अविविद्वत् ॥ मतान्तरे अविविदावत् ॥

अविविषत् ॥

(श्वानमाचष्टे) । श्वानयति । श्वावयतीत्यन्ये

शुनयतीत्यपरे । अश्वनिनत् ॥ अशिष्वनत् ॥

मतान्तरे अशुशावत् । अशुशुनत् ॥

(उदश्वमाचष्टे) उदयति ॥ उदैयत् उदायत्
इतिकेचित् ॥ मतान्तरे-उदीचयति ॥

उदैचिचत् ॥

प्रत्यक्षम् । प्रत्ययति । प्रत्यैयत् । प्रत्यायत्

॥ इतिकेचित् ॥ मतान्तरे प्रतीचयति ॥

प्रत्यविचत् ॥ प्रति अचिचत् ॥

दध्यक्षम् । दध्ययति । अदधिध्यत् ॥

अददध्यत् ॥ मता-

न्तरे ॥ दधायति ॥ अदधायत् ॥
हलिं । कलिं । वा । गृह्णाति । हल्यति
कलयति । अदलिलत् । अकलिलत्

अजहलत् । अचकलत् ।

भुवभाव० । भावयति । अवीभवत् ।

भुवभा० । भावयति । अशुभवत् । अशुभवदिति केचित्

अश्विम् आशयति । अश्विभयत् ।

गाम् गावयति । अश्वगवत्

रायम् राययति । अरीरयत्

नावम् नावयति । अनूनवत्

कर्ताम् । करयति । अचकरत्

दरदम् माव० दारदयति । अददारदत्

अदारदत् ॥ अदारददत्

पनीम् पतयति । पेततत्

व्रत करोति । गृह्णाति वा व्रतयति । अवव्रतत्

अव्रतितत् ॥ सर्वभूते अवव्रतत् ॥

सत्यं करोति । आचष्टे वा सत्यापयति

असत्सत्यपत् । असत्सत्यपत् ॥

असत्यपिपत् । असतित्यपदिति केचित् ॥

सर्व०—असत्सत्यपत्

एवम् वेदापयति । अविवेदपत् । अवेदीदपत्

अवेदपिपत् । अवेददपत् ॥

सर्वभूते अविवेदपत् ।

एवम् अर्थापयति । आर्तीयपत्

आर्थपिपत् ॥ आनर्थपत् । आर्तीयपदिति
कश्चित्

॥ चैताप्रवभावे ॥ प्रवेतयति । अशिप्रवेतत्

अप्रवेतितत् ॥ अशिप्रवेतत् ॥

॥ इति नामधातुप्रक्रिया ॥

॥ अथ कण्डवादिः ॥

कण्ड्वं गात्रविघर्षणे

य कण्ड्वयति कण्ड्वयत् कण्ड्वयन्ति इत्यादि

स० कण्ड्वेयत् कण्ड्वेयताम् कण्ड्वेय्युः

प० कण्ड्वयत् कण्ड्वयतात् कण्ड्वयताम् कण्ड्वयन्तु

अ० अकण्ड्वयत् अकण्ड्वयताम् अकण्ड्वयन्

अ० अकण्ड्वीयत् अकण्ड्वयिष्टाम् अकण्ड्वयिषुः

प० कण्ड्वयाश्चकार कण्ड्वयाश्चकन्तु । कण्ड्वयाश्चकुः

आ० कण्ड्वयात् कण्ड्वयास्ताम् कण्ड्वयासुः

प्र० कण्ड्वयिता कण्ड्वयितारौ कण्ड्वयितारः

म० कण्ड्वयिष्यति कण्ड्वयिष्यत् कण्ड्वयिष्यन्ति

क्रि० अकण्ड्वयिष्यत् अकण्ड्वयिष्यताम्

अकण्ड्वयिष्यन् एवम् कण्ड्वयते कण्ड्वयेत्

कण्ड्वयताम् अण्ड्वयत् अकण्ड्वयिष्ट कण्ड्वयाश्चके

कण्ड्वयिषीष्ट कण्ड्वयिता कण्ड्वयिष्यते अकण्ड्वयिष्यत्

महीकृ—वृद्धौ पूयाणाञ्च महीयते अमहीयिष्ट

हृणीकृ—रोषलज्जयोः हृणीयते अहृणीयिष्ट

वेद् छाद्—धौत्ये पूर्वभावे स्वप्ने च चायते

अवायिष्ट लायते अलायिष्ट

मन्तु—रोषवेमनस्ययोः मन्तयति अमन्तूयित्

वक्तु—माधुर्यपूजजोः वक्तूयति अवक्तूयित्

असु—मानसोपतापे असूयति आसूयित्

लेद् छाद्—वेङ्कवत् वेदयति अवेदीत्

लिद्—अल्पार्थे कुत्सायां च लिटयति अलिदीत्

लोद्—दीप्तौ लोटयति अलोदीत्

उरस्—प्रेष्वर्ये उरस्यति औरसीत्

उषस्—प्रभातीभावे उषस्यति औषसीत्

इरस्—ईर्ष्यायाम् इरस्यति ऐरसीत्

तिरस्—अन्तर्धौ तिरस्यति अतिरसीत्

इयस् इमस् अस् पयस्—प्रसृतौ पयस्यति

अपयसीत्

संभयस्—प्रसृतभावे भूयस्यति अंभयसीत्

दुवस्—परितापपविचरणयोः दुवस्यति

अदुवसीत्

दुरब् मिषब्—विक्रिंसायाम् दुरज्यनि

मिषज्यति अमिषजोत्

मिष्णुक—उपसेवायाम् मिष्णुक्यनि

अमिष्णुकीत्

रेखा—श्लाघासाधनयोः रेखायति अरेखायीत्
 लेखा—विलासस्वलनयोः लेखायति
 अलेखायीत्
 पला वेला केला खेला—विलासे खेलायति
 अखे शयीत्
 गोधा मेधा—आशुग्रहणे गोधायति अगोधायीत्
 मेधायति अमेधायीत्
 मगध—परिवेष्टने मगध्यति अमगधीत्
 हरध इधुध—शरधाने हरध्यति पेरधीत्
 इधुध्यति पेधुधीत्
 कुधुम्भ—क्षेपे—इत्यनुशासने
 कुधुम्—क्षेपे कुधुम्यति अकुधुभीत्
 सुख दुःख—तत्क्रियायाम् सुख्यति असुखीत्
 अगद—लीरोगत्वे अगद्यति आगदीत्
 गदगद—बाहू दृक्कलने गदगद्यति अगद्गदीत्
 तरण वरण—गतौ तरण्यति अतरणीत्
 उरण तुरण—त्वरायाम् तुरण्यति अतुरणीत्
 पुरण—गतौ पुरण्यति अपुरणीत्
 भुरण—धारणपोषणयुद्धेषु भुरण्यति अभुरणीत्
 चुरण—मतिचौर्ययाः चुरण्यति अचुरणीत्
 भरण—प्रसन्नार्थः भरण्यति अभरणीत्
 तपुस्त तम्पस्त—कुःखायां तम्पस्यति अतम्पसीत्
 अरर—आराकर्मणि अरर्यति आररीत्
 सपर—पूजायाम् सपर्यति असपरीत्
 समर—युद्धे समर्यति असमरीत्

॥ इति कण्डवादिः ॥

॥ अथ प्रत्ययमाला ॥

अश्वमिवाचरति	अश्वीयति
अश्वीयितुमिच्छति	अश्वीयिषति
अश्वीयिषति	अश्वीयिषति
आश्वीयिषीत्	आश्वीयिषीत्
आश्वीयिषीत्	आश्वीयिषीत्
पुत्रीयितुमिच्छति	पुत्रीयिषति
पुत्रीयिषति	पुत्रीयिषति
पुत्रीयिषति	अपुत्रीयिषीत्
अपुत्रीयिषीत्	अपुत्रीयिषीत्
अपुत्रीयिषीत्	अपुत्रीयिषीत्

सोपुण्यते सनि पकेषां मते—सुसोपुषिषते
 असुसोपुषिषत् इति, अन्यमते सोपुषिषते

असोपुषिषत्
 कण्ड्वितुमिच्छति । कण्ड्वियिषति,
 ते, अकण्ड्वियिषीत् अकण्ड्वियिषिषत्
 अक्षयिषति आक्षयिषीत्
 कुसुवन्तं प्रेरयति कुसुषयति
 अबुसुषत् अबुसुषत् यद्वन्ताणिनि
 बोभूयति (ते) अबुबोभूयत् (त)
 अबोभूयत् (त)
 यद्वन्ताणिनि बोभाषयति (ते)
 अबुबोभाषत् (त) अबोभाषत् (त)
 यद्वन्ताणिनि विभाषयति
 अबिभाषयिषीत् यद्वन्ताणिनि
 बोभूयिषयिषति अबुबोभूयिषीत्
 अबोभूयिषयिषीत् यद्वन्ताणिनि
 बोभूययिषयति अबुबोभूययिषत्
 अबोभूययिषत्

इति श्रीतपोगच्छाधिराजसकलस्वरसमयपारावारपारीण तीर्थसंरक्षणप्रवण-विद्यापीठादि-
 प्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविग्नशास्त्रीभट्टारकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेमिसूरिस्वरपट्टाङ्कारा-
 न्तेवासिन्यायवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्य श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्यमुनिगुणविजयविरचि-

तायां श्री ह्रीमन्महातुमालायां

नामधातुप्रक्रिया कण्डवादिप्रत्ययमाला समाप्ता

॥ अथ भावकर्मप्रक्रिया, ॥

मू-सत्तायाम् ।

ब. भूयते भूयेत भूयताम् अभूयत
अभावि बभूवे भाविषीष्ट भविषीष्ट
भाविता भविता भाविष्यते भविष्यते
अभाविष्यत अभविष्यत

अनुमू

ब० अनुभूयते अनुभूयेते अनुभूयन्ते
अनुभूयसे अनुभूयेथे अनुभूयध्वे
अनुभूये अनुभूयावहे अनुभूयामहे
स० अनुभूयेत अनुभूयेयाताम् अनुभूयेरन्
अनुभूयेथाः अनुभूयेथायाम् अनुभूयेष्वम्
अनुभूयेथ अनुभूयेथहि अनुभूयेमहि

प० अनुभूयताम् अनुभूयेताम् अनुभूयन्ताम्
अनुभूयस्व अनुभूयेथाम् अनुभूयस्वम्
अनुभूयै अनुभूयावहै अनुभूयामहै
झ० अन्वभूयत अन्वभूयेताम् अन्वभूयन्त
अन्वभूयथा अन्वभूयेथाम् अन्वभूयध्वम्
अन्वभूये अन्वभूयावहि अन्वभूयामहि

अन्वभावि अन्वभाविताताम् अन्वभाविषत
अन्वभविषाताम् अन्वभविषत
अन्वभाविष्ठाः अन्वभाविषायाम्
अन्वभाविहृवम्-ध्वम्-हृवम्

अन्वभविष्ठा अन्वभविषायाम्
अन्वभविहृवम्-ध्वम्-हृवम्
अन्वभाविषि अन्वभाविष्वहि अन्वभाविष्महि
अन्वभविषि अन्वभविष्वहि अन्वभविष्महि

प० अनुबभूवे अनुबभूवाते अनुबभूविरै
अनुबभूविवे अनुबभूवाये अनुबभूविह्वे-ध्वे
अनुबभूवे अनुबभूविषहे अनुबभूविमहे

भा० अनुभाविषीष्ट अनुभाविषीयास्ताम्
अनुभाविषीरन् अनुभाविषीष्टाः
अनुभाविषीयास्थाम् अनुभाविषीहृवम्
अनुभाविषीय अनुभाविषीवहि अनुभाविषीमहि

अनुभविषीष्ट अनुभविषीयास्ताम् अनुभविषीरन्

अनुभविषीष्टा अनुभविषीयास्थाम्

अनुभविषीहृवम् अनुभविषीय

अनुभविषीवहि अनुभविषीमहि

प्रब० अनुभाविता अनुभावितारौ अनुभावितारः

अनुभावितासे अनुभावितासाये अनुभाविताध्वे

अनुभाविताहे अनुभावितास्वहे अनुभावितास्महे

अनुभविता अनुभवितारौ अनुभवितारः

अनुभवितासे अनुभवितासाये अनुभविताध्वे

अनुभविताहे अनुभवितास्वहे अनुभवितास्महे

भ० अनुभाविष्यते अनुभाविष्येते

अनुभाविष्यन्ते अनुभाविष्यसे

अनुभाविष्येथे अनुभाविष्यध्वे

अनुभाविष्ये अनुभाविष्यावहे

अनुभाविष्यामहे अनुभविष्यते

अनुभविष्येते अनुभविष्यन्ते

अनुभविष्यसे अनुभविष्येथे

अनुभविष्यध्वे अनुभविष्ये

अनुभविष्यावहे अनुभविष्यामहे

क्रि० अन्वभाविष्यत अन्वभाविष्येताम्

अन्वभाविष्यन्त अन्वभाविष्यथा

अन्वभाविष्येथाम् अन्वभाविष्यध्वम्

अन्वभाविष्ये अन्वभाविष्यावहि

अन्वभाविष्यामहि अन्वभविष्यत

अन्वभविष्येताम् अन्वभविष्यन्त

अन्वभविष्यथाः अन्वभविष्येथाम्

अन्वभविष्यध्वम् अन्वभविष्ये

अन्वभविष्यावहि अन्वभविष्यामहि

णिगन्त मू

ब० भाव्यते भाव्येते भाव्यन्ते

भाव्यसे भाव्येथे भाव्यध्वे

भाव्ये भाव्यावहे भाव्यामहे

स० भाव्येत भाव्येयाताम् भाव्येरन्

भाव्येथाः भाव्येथायाम् भाव्येष्वम्

भाव्येथ भाव्येथहि भाव्येमहि

प० भाव्यताम् भाव्येताम् भाव्यन्ताम्
 भाव्यस्व भाव्येशाम् भाव्यध्वम्
 भाव्ये भाव्यावहै भाव्यामहै
 झ० अभाव्यत अभाव्येताम् अभाव्यन्त
 अभाव्यथाः अभाव्येशाम् अभाव्यध्वम्
 अभाव्ये अभाव्यावहि अभाव्यामहि
 अ० अभावि अभाविषाताम् अभाविषत
 अभावयिषाताम् अभावयिषत
 अभाविष्ठाः अभावयिष्याम् अभावयिष्यध्वम्
 अभावयिष्यावहि अभावयिष्यामहि
 प० भावयामासे भावयामासते भावयामासिष्वे
 भावयामासिष्वे भावयामासाथे भावयामासिष्वे
 भावयामासे भावयामासिष्वहे भावयामासिष्वहे
 भावयामासिष्वे । भावयामासिष्वे
 आ० भाविषीष्ट भाविषीयास्ताम् भाविषीरन्
 भाविषीष्टाः भाविषीयास्थाम् भाविषी
 द्वम् ध्वम्
 भाविषीष्ट भाविषीवहि भाविषीमहि
 भाविषीष्ट भाविषीयास्ताम्
 भाविषीरन् भाविषीष्टाः
 भाविषीयास्थाम् भाविषीष्टम् ध्वम्
 भाविषीष्ट भाविषीवहि भाविषीमहि
 श्व० भाविता भावितारौ भावितार
 भावितासे भावितासाथे भाविताध्वे
 भाविताहे भावितास्वहे भावितास्महे
 भाविता भावितारौ भावितारः
 भावितासे भावितासाथे भाविताध्वे
 भाविताहे भावितास्वहे भावितास्महे
 भ० भाविष्यते भाविष्येते भाविष्यन्ते
 भाविष्यसे भाविष्येथे भाविष्यध्वे
 भाविष्ये भाविष्यावहे भाविष्यामहे
 भाविष्यते भाविष्येते भाविष्यन्ते

भावयिष्यसे भावयिष्येथे भावयिष्यध्वे
 भावयिष्ये भावयिष्यावहे भावयिष्यामहे
 किं अभाविष्यत अभाविष्येताम् अभाविष्यन्त
 अभाविष्यथाः अभाविष्येशाम् अभाविष्यध्वम्
 अभाविष्ये अभाविष्यावहि अभाविष्यामहि
 अभावयिष्यत अभावयिष्येताम् अभावयिष्यन्त
 अभावयिष्यथाः अभावयिष्येशाम्
 अभावयिष्यध्वम् अभावयिष्ये
 अभावयिष्यावहि अभावयिष्यामहि

सन्नन्त-भू

बुभूष्यते बुभूष्येत बुभूष्यताम् अबुभूष्यत
 बुभूषि बुभूषाक्षके बुभूषिषीष्ट
 बुभूषिता बुभूषिष्यते अबुभूषिष्यत

यङन्त-भू

बोभूष्यते बोभूष्येत बोभूष्यताम्
 अबोभूष्यत अबोभूषि बोभूषाक्षके
 बोभूषिषीष्ट बोभूषिता बोभूषिष्यते अबोभूषिष्यत

यङ्लुबन्त-भू

व० बोभूष्यते बोभूष्येत बोभूष्यताम् अबोभूष्यत
 अबोभावि बोभवाक्षके बोभाविषीष्ट
 बोभाविषीष्ट बोभाविता बोभाविता बोभाविष्यते
 बोभाविष्यते अबोभाविष्यत अबोभाविष्यत

स्तु-स्तुतौ

व० स्तुयते स्तुयेते स्तुयन्ते
 स स्तुयेत स्तुयेयाताम् स्तुयेरन्
 प० स्तुयनाम् स्तुयेताम् स्तुयन्ताम्
 झ० अस्तूयत अस्तूयेताम् अस्तूयन्त
 अ० अस्तावि अस्ताविषाताम् अस्ताविषत
 अस्ताविषाताम् अस्ताविषत
 अस्ताविष्ठाः अस्ताविषाथाम् अस्तावि-
 द्वम् ध्वम् इद्वम्
 अस्ताविष्ठाः अस्ताविषाथाम् अस्ताविद्वम् इद्वम्
 अस्ताविषि अस्ताविष्वहि अस्ताविष्यमहि
 अस्तोपि अस्तोष्यहि अस्तोस्महि

प० तुष्टुवे तुष्टुवाते तुष्टुविरे
तुष्टुवे तुष्टुवाये तुष्टुव्वे
तुष्टुवे तुष्टुव्वहे तुष्टुमहे
आ० स्ताविषीष्ट स्ताविषीयास्ताम् स्ताविषीरन्
स्तुषीष्ट स्तुषीयास्ताम् स्तुषीरन्
प्र० स्ताविषिता स्ताविषितारौ स्ताविषितारः
स्तोता स्तोतारौ स्तोतारः
भ० स्ताविष्यते स्ताविष्येते स्ताविष्यन्ते
स्तोष्यते स्तोष्येते स्तोष्यन्ते
दि० अस्ताविष्यत अस्ताविष्येताम् अस्ताविष्यन्त
अस्तोष्यत अस्तोष्येताम् अस्तोष्यन्त

अ- प्रापणे

अयते अयेत अयताम् अयत
अ० आरि आरिषाताम् आरिषत आरिषताम्
आरिषत आरिषाः आरिषाथाम् आरिष्वम्
ष्वम् इद्वम्
आर्षाः आरिषाथाम् आर्षम् इर्ष्वम्
आरिषि आरिष्वहि आरिष्महि
आरिषि आर्षहि आर्षमहि
आरे आरिषीष्ट ऋषीष्ट
आरिषा अर्ता आरिष्यते
अरिष्यते आरिष्यत आरिष्यत
स्मर्यते स्मर्येत स्मर्यताम् अस्मर्यत
अ० अस्मारि अस्मारिषाताम् अस्मारिषत
अस्मृषाताम् अस्मृषत
अस्मारिषाः अस्मारिषाथाम् अस्मारि-
द्वम् ष्वम् इद्वम्
अस्मृषाः अस्मृषाथाम् अस्मृद्वम् इद्वम्
अस्मारिषि अस्मारिष्वहि अस्मारिष्महि
अस्मृषि अस्मृष्वहि अस्मृष्महि
स्मररे स्मारिषीष्ट स्तृषीष्ट
स्मारिता स्मर्ता स्मारिष्यते
स्मरिष्यते अस्मारिष्यत अस्मरिष्यत

दा

व० दीयते दीयेते दीयन्ते
दीयसे दीयेथे दीयध्वे
दीये दीयावहे दीयामहे
स० दीयेत दीयेयाताम् दीयेरन्
दीयेथाः दीयेयाथाम् दीयेध्वम्
दीयेथ दीयेवहि दीयेमहि
प० दीयताम् दीयेताम् दीयन्ताम्
दीयस्व दीयेथाम् दीयध्वम्
दीये दीयावहे दीयामहे
झ० अदीयत अदीयेताम् अदीयन्त
अदीयथाः अदीयेथाम् अदीयध्वम्
अदीये अदीयावहि अदीयामहि
अ० अदायि अदायिषाताम् अदायिषत
अदिषाताम् अदिषत
अदायिषा अदायिषाथाम् अदायिद्वम्
अदिषाः अदिषाथाम् अदिष्वम् इद्वम्
अदायिषि अदायिष्वहि अदायिष्महि
अदिषि अदिष्वहि अदिष्मति
प० ददे ददाते ददिरे
ददिवे ददाथे ददिष्वे
ददे ददिवहे ददिमहे
आ० दायिषीष्ट दायिषीयास्ताम् दायिषीरन्
दायिषीष्टाः दायिषीयास्ताम् दायिषीद्वम् ष्वम्
दायिषीय दायिषीवहि दायिषीमहि
दासीष्ट दासीयास्ताम् दासीरन्
दासीष्टा दासीयास्ताम् दासीध्वम्
दासीय दासीवहि दासीमहि
प्र० दायिता दायितारौ दायितारः
दायितासे दायितासाथे दायिताध्वे
दायिताहे दायितास्वहे दायितास्महे
दाता दातारौ दातारः
दातासे दातासाथे दाताध्वे
दाताहे दातास्वहे दातास्महे
भ० दायिष्यते दायिष्येते दायिष्यन्ते

दायिष्यसे दायिष्येथे दायिष्यध्वे
 दायिष्ये दायिष्यावहे दायिष्यामहे
 दास्यते दास्येते दास्यन्ते
 दास्यसे दास्येथे दास्यध्वे
 दास्ये दास्यावहे दास्यामहे

क्रि० अदायिष्यत अदायिष्येताम् अदायिष्यन्त
 अदायिष्यथा अदायिष्येथाम् अदायिष्यध्वम्
 अदायिष्ये अदायिष्यावहि अदायिष्यामहि
 अदास्यत अदास्येताम् अदास्यन्त
 अदास्यथा अदास्येथाम् अदास्यध्वम्
 अदास्ये अदास्यावहि अदास्यामहि

धा

धीयते धीयेत धीयताम् अधीयत
 अ० अधायि अधायिषाताम् अधायिषत
 अधिषताम् अधिषत
 अधायिषटाः अधायिषाथाम् अधायिष्वम्
 ध्वम्-इद्वम्

अधिषाः अधिषाथाम् अधिष्वम्-इद्वम्
 अधायिषि अधायिष्वहि अधायिष्वमहि
 अधिषि अधिष्वहि अधिष्वमहि
 दधे । धायिषीष्ट । धासीष्ट । धायिता ।
 धाता । धायिष्यते । धास्यते ।
 अधायिष्यत । अधास्यत ।

ष्ठां

स्थीयते स्थीयेत स्थीयताम् अस्थीयत
 अस्थायि तस्थे स्थायिषीष्ट स्थानीष्ट
 स्थायिता स्थाता स्थायिष्यते स्थास्यते
 अस्थायिष्यत अस्थास्यत

ग्ले

ग्लायते ग्लायेत ग्लायताम् अग्लायत अग्लाशि
 जग्ले ग्लायिषीष्ट ग्लासीष्ट ग्लायिता ग्लाता
 ग्लायिष्यते ग्लास्यते अग्लायिष्यत अग्लास्यत

श्रीङ्क्

शय्यते शय्येत शय्यताम् अशय्यत

अशायि शिश्ये शायिषीष्ट शायिषीष्ट
 शायिता शायिता शायिष्यते शयिष्यते
 अशायिष्यत अशयिष्यत

हनक्

हन्यते । हन्येत । हन्यताम् । अहन्यत

अ० अघानि अघानिषाताम् अघानिषत
 अवधि अवधिषाताम् अवधिषत
 अहसाताम् अहसत

अघानिषटाः अघानिषाथाम् अघानिष्वम् इद्वम्
 अवधिषट् अवधिषाथाम् अवधिष्वम् इद्वम्

अहसाथाम् अह्व-ध्वम्-ध्वम्

अघानिषि अघानिष्वहि अघानिष्वमहि
 अवधिषि अवधिष्वहि अवधिष्वमहि
 अहस्वहि अहस्वमहि

जघ्ने । घानिषीष्ट । वधिषीष्ट ।

घानिष्ठा । हन्ता । घानिष्यते ।

हनिष्यते । अघानिष्यत । अहनिष्यत

ग्रहीश्

गृह्यते । गृह्येत । गृह्यताम् । अगृह्यत ।

अ० अग्राहि अग्राहिषाताम् अग्राहिषत
 अग्रहीषताम् अग्रहीषत

अग्राहिषटाः अग्राहिषाथाम् अग्राहिष्वम्
 ध्वम्-इध्वम्

अग्रहीषटाः अग्रहीषाथाम् अग्रहीष्वम्

अग्राहिषि अग्राहिष्वहि अग्राहिष्वमहि

अग्रहीषि अग्रहीष्वहि अग्रहीष्वमहि

जगृदे । ग्राहिषीष्ट । ग्रहीषीष्ट ।

ग्राहिता । ग्रहीता । ग्राहिष्यते ।

ग्रहीष्यते । अग्राहिष्यत । अग्रहीष्यत ।

दृग्

दृश्यते । दृश्येत । दृश्यताम् । अदृश्यत

अ० अदृशि अदृशिषाताम् अदृशित

अदृक्षानाम् अदृक्षत

अदृशिषटाः अदृशिषाथाम् अदृशिष्वम् इद्वम्

अदृक्षानाम् अदृक्षध्वम्

कदर्शिषि अदर्शिष्वहि अदर्शिष्महि
अदृक्षि अदृक्षावहि अदृक्षामहि
ददृक्षे । दर्शिषीष्ट । दृक्षीष्ट । दर्शिता ।
द्रष्टा । दर्शिष्यते । दक्ष्यते ।
अदर्शिष्यत । अद्रक्ष्यत ।

गृ

क० गीर्यते	गीर्येते	गीर्यन्ते
गीर्यसे	गीर्यथे	गीर्यध्वे
गीर्ये	गीर्यावहे	गीर्यामहे
स० गीर्यत	गीर्येयाताम्	गीर्येरन्
गीर्यथाः	गीर्येयाथाम्	गीर्येध्वम्
गीर्येय	गीर्येवहि	गीर्येमहि
प० गीर्यताम्	गीर्येताम्	गीर्यन्ताम्
गीर्यन्व	गीर्येथाम्	गीर्येध्वम्
गीर्ये	गीर्यावहे	गीर्यामहे
श० अगीर्यत	अगीर्येताम्	अगीर्यन्त
अगीर्यथाः	अगीर्येथाम्	अगीर्येध्वम्
अगीर्ये	अगीर्यावहि	अगीर्यामहि
अ० अगारि	अगारिषाताम्	अगारिषत
	अगालिषाताम्	अगालिषत
	अगरिषाताम्	अगरिषत
	अगलिषाताम्	अगलिषत
	अगरीषाताम्	अगरीषत
	अगलीषाताम्	अगलीषत
	अगीर्षाताम्	अगीर्षत
अ० अगारिष्ठाः	अगारिषाताम्	अगारिध्वम्
	ध्वम्-इध्वम्	
अगालिष्ठाः	अगालिषाताम्	अगालिध्वम्
	ध्वम्-इध्वम्	
अगरिष्ठाः	अगरिषाथाम्	अगरिध्वम्
	ध्वम्-इध्वम्	
अगलिष्ठाः	अगलिषाथाम्	अगलिध्वम्
	ध्वम्-इध्वम्	
अगरीष्ठाः	अगरीषाथाम्	अगरीध्वम्

ध्वम्-इध्वम्

अगलीष्ठाः अगलीषाथाम् अगलीध्वम्

ध्वम्-इध्वम्

अगीर्ष्ठाः अगीर्षाथाम् अगीर्ध्वम् ध्वम्

अगारिषि अगारिष्वहि अगारिष्महि

अगालिषि अगालिष्वहि अगालिष्महि

अगरिषि अगरिष्वहि अगरिष्महि

अगलिषि अगलिष्वहि अगलिष्महि

अगरीषि अगरीष्वहि अगरीष्महि

अगलीषि अगलीष्वहि अगलीष्महि

अगीर्षि अगीर्ष्वहि अगीर्ष्महि

प० जगरे जगराते जगरिरे

जगरिषे जगराथे जगरिध्वे-ध्वे

जगरे जगरिवहे जगरिमहे

जगले जगलाते जगलिरे

जगलिषे जगलाथे जगलिध्वे-ध्वे

जगले जगलिवहे जगलिमहे

आ० गारिषीष्ट गारिषीयास्थाम् गारिषीरन्

गारिषीष्ठाः गारिषीयास्थाम् गारिषीध्वम्-ध्वम्

गारिषीय गारिषीवहि गारिषीमहि

ग्रीर्षीष्ट ग्रीर्षीयास्ताम् ग्रीर्षीरन्

ग्रीर्षीष्ठाः ग्रीर्षीयास्थाम् ग्रीर्षीध्वम्

ग्रीर्षीय ग्रीर्षीवहि ग्रीर्षीमहि

गालिषीष्ट गालिषीयास्ताम् गालिषीरन्

गालिषीष्ठाः गालिषीयास्थाम् गालिषी-

ध्वम्-ध्वम्

गालिषीय गालिषीवहि गालिषीमहि

गरिषीष्ट गरिषीयास्ताम् गरिषीध्वम्-ध्वम्

गरिषीय गरिषीवहि गरिषीमहि

गलिषीष्ट गलिषीयास्ताम् गलिषीरन्

गलिषीष्ठाः गलिषीयास्थाम् गलिषी-

ध्वम्-ध्वम्

गलिषीय गलिषीवहि गलिषीमहि

श्व० गारिता गारितारौ गारितारः

गारितासे गारितासाथे गारिताच्चे
 गारिताहे गारितास्वहे गारितास्महे
 गालिता गालितारौ गालितारः
 गालितासे गालितासाथे गालिताच्चे
 गालिताहे गालितास्वहे गालितास्महे

गरिता गरितारौ गरितागः
 गरितासे गरितासाथे गरिताच्चे
 गरिताहे गरितास्वहे गरितास्महे
 गलिता गलितारौ गलितारः
 गलितासे गलितासाथे गलिताच्चे
 गलिताहे गलितास्वहे गलितास्महे

गरीता गरीतारौ गरीतारः
 गरीतासे गरीतासाथे गरीताच्चे
 गरीताहे गरीतास्वहे गरीतास्महे
 गलीता गलीतारौ गलीतारः
 गलीतासे गलीतासाथे गलीताच्चे
 गलीताहे गलीतास्वहे गलीतास्महे

अ० गारिष्यते गारिष्येते गारिष्यन्ते
 गारिष्यसे गारिष्येथे गारिष्यध्वे
 गारिष्ये गारिष्यावहे गारिष्यामहे
 गालिष्यते गालिष्येते गालिष्यन्ते
 गालिष्यसे गालिष्येथे गालिष्यध्वे
 गालिष्ये गालिष्यावहे गालिष्यामहे
 गरिष्यते गरिष्येते गरिष्यन्ते
 गरिष्यसे गरिष्येथे गरिष्यध्वे
 गरिष्ये गरिष्यावहे गरिष्यामहे
 गलिष्यते गलिष्येते गलिष्यन्ते
 गलिष्यसे गलिष्येथे गलिष्यध्वे
 गलिष्ये गलिष्यावहे गलिष्यामहे
 गरीष्यते गरीष्येते गरीष्यन्ते
 गरीष्यसे गरीष्येथे गरीष्यध्वे
 गरीष्ये गरीष्यावहे गरीष्यामहे
 गलीष्यते गलीष्येते गलीष्यन्ते
 गलीष्यसे गलीष्येथे गलीष्यध्वे
 गलीष्ये गलीष्यावहे गलीष्यामहे

क्रि० अगारिष्यत अगारिष्येताम् अगारिष्यन्त
 अगारिष्यथाः अगारिष्येथाम् अगारिष्यध्वम्
 अगारिष्ये अगारिष्यावहि अगारिष्यामहि
 अगालिष्यत अगालिष्येताम् अगालिष्यन्त
 अगालिष्यथाः अगालिष्येथाम् अगालिष्यध्वम्
 अगालिष्ये अगालिष्यावहि अगालिष्यामहि
 अगरिष्यत अगरिष्येताम् अगरिष्यन्त
 अगरिष्यथाः अगरिष्येथाम् अगरिष्यध्वम्
 अगरिष्ये अगरिष्यावहि अगरिष्यामहि
 अगलिष्यत अगलिष्येताम् अगलिष्यन्त
 अगलिष्यथाः अगलिष्येथाम् अगलिष्यध्वम्
 अगलिष्ये अगलिष्यावहि अगलिष्यामहि
 अगरीष्यत अगरीष्येताम् अगरीष्यन्त
 अगरीष्यथाः अगरीष्येथाम् अगरीष्यध्वम्
 अगरीष्ये अगरीष्यावहि अगरीष्यामहि
 अगलीष्यत अगलीष्येताम् अगलीष्यन्त
 अगलीष्यथाः अगलीष्येथाम् अगलीष्यध्वम्
 अगलीष्ये अगलीष्यावहि अगलीष्यामहि

✓ तच्ची

तायते । तन्त्यते । तायते । तन्त्यत ।
 तायताम् । तन्त्यताम् । अतायत । अतन्त्यत

अ० अता न अतनिषाताम् अतनिषत
 अतनिष्टाः अतथाः अतनिषाथाम्
 अतनिहृद्वम् ध्वम्
 अतनिषि अतनिष्वहि अतनिषमहि
 तेने । तनिषीष्ट । तनिषा । तनिष्यते ।
 अतनिष्यत ।

णिगन्त घटि,

घट्यते । घट्येन । घट्यताम् । अघट्यत

अ० अघाटि अघटि अघाटिषाताम् अघाटिषत
 अघटिषाताम् अघटिषत
 अघटिषिषाताम् अघटिषिषत
 अघाटि अघाटिषाथाम् अघाटिहृद्वम् ध्वम्
 अघटिष्टाः अघटिषाथाम् अघटिहृद्वम् ध्वम्
 अघटिषिष्टाः अघटिषिषाथाम् अघटिहृद्वम् ध्वम्

ध्वम्—द्वम्
अघाटिषि अघाटिष्वहि अघाटिष्महि
अघटिषि अघटिष्वहि अघटिष्महि
अघटयिषि अघटयिष्वहि अघटयिष्महि
घटयाञ्चके । घटयामास । घटयाम्बभूव ।
घाटिषीष्ट । घटिषीष्ट । घटयिषीष्ट ।
घाटिता । घटिता । घटयिता ।
घाटिष्यते । घटिष्यते । घटयिष्यते ।
अघाटिष्यत । अघटिष्यत । अघटयिष्यत
शम्

शम्यते । शम्येत । शम्यताम् । अशम्यत
अशमि । अशमिष्ठाः । अशमिषि ।
शमे । शमिषीष्ट । शमिता । शमिष्यते
। अशमिष्यत ।

णिचि

शम्यते । शम्येत । शम्यताम् । अशम्यत
अशमि अशमि-अशमिषाताम् अशमिषत
अशमिषाताम् । अशमिष-
अशमयिषाताम् । अशमयिषत
अशमिष्ठाः अशमिषायाम् अशमि-
इद्वम्-ध्वम्
अशमिष्ठाः अशमिषायाम् अशमि-
इद्वम्-ध्वम्
अशमयिष्ठाः अशमयिषायाम् अशमयि-
द्वम्-इद्वम्-ध्वम्
अशमिषि अशमिष्वहि अशमिष्महि
अशमिषि अशमिष्वहि अशमिष्महि
अशमयिषि अशमयिष्वहि अशमयिष्महि
शमयामासे । शमिषीष्ट । शमिषीष्ट
शमयिषीष्ट । शमिता । शमिता ।
शमयिता । शमिष्यते । शमिष्यते ।
शमयिष्यते । अशमिष्यत । अशमिष्यत
अशमयिष्यत ।

यङुन्ताद्-यङुन्ताच्च णिचि

शंशम्यते । शंशम्येत । शंशम्यताम् ।

अशंशम्यत ।

अशंशमि अशंशमि अशंशमिषाताम्
अशंशमिषत

अशंशमिषाताम् अशंशमिषत

अशंशमयिषाताम् अशंशमयिषत

अशंशमिष्ठाः अशंशमिषायाम् अशंशमि-
इद्वम्-ध्वम्

अशंशमिष्ठा अशंशमिषायाम् अशंशमि-
इद्वम्-ध्वम्

अशंशमयिष्ठा अशंशमयिषायाम् अशंशमयि-
इद्वम्-ध्वम्-ध्वम्

अशंशमिषि अशंशमिष्वहि अशंशमिष्महि
अशंशमिषि अशंशमिष्वहि अशंशमिष्महि
अशंशमयिषि अशंशमयिष्वहि अशंशमयिष्महि

शंशमयाञ्चके । शंशमयिषीष्ट ।

शंशमिषीष्ट । शंशमिषीष्ट ।

। शंशमिना । शंशमिता ।

शंशमयिता । शंशमिष्यते । शंशमिष्यते

शंशमयिष्यते । अशंशमिष्यत ।

अशंशमिष्यत । अशंशमयिष्यत ।

भक्ष्यमतेतु दीर्घा नास्तीति विशेषः

गम्

गम्यते । गम्येत । गम्यताम् । अगम्यत

अ० अगमि अगंसाताम् अगंसत

अगंस्याः अगंसायाम् अगंष्वम्-द्वम्

अगंसि अगंस्वहि अगंस्महि

प० जग्मे जग्माते जग्मिरे

जग्मिषे जग्माथे जग्मिष्वे

जग्मे जग्मिष्वहे जग्मिष्वहे

अ० गंसीष्ट । गन्ता । गंस्थते । अगंस्थत ।

यम्

यम्यते । यम्येत । यम्यताम् । अयम्यत

अयमि अयंसाताम् अयंसत

अयस्याः अयसायाम् अयष्वम्-द्वम्

अयसि अयस्वहि अयंस्महि

येमे । यसीष्ट । यन्ता । यंस्यते ।

अयस्यत ।

रमि

रम्यते रम्येत रम्यताम् अरम्यत
अरामि अरंस्थाः । अरंसि रेमे रंसीष्ट
रन्ता रंस्यते अरंस्यत

नम

नम्यते । नम्येत । नम्यताम् । अनम्यत
अनामि । अनंस्थाः । अनंसि । नेमे ।
नंसीष्ट । नंसीयास्ताम् नंसीरन् नन्ता
नस्यते । अनंस्यत ।

कम

काम्यते । कभ्यते । काम्येत । कभ्येत
काग्यताम् । कभ्यताम् । अकाम्यत ।
अकभ्यत ।

अ० अकामि अकामिषाताम् अकामिषत

अकमिषाताम् अकमिषत

अकामयिषाताम् अकामयिषत

अकमिष्टाः अकमिषाथाम् अकमिहृष्वम् ध्वम्

अकमिष्टाः अकामिषाथाम् अकमिहृष्वम् ध्वम्

अकामयिष्टाः अकामयिषाथाम् अकामयि-

हृष्वम्-ध्वम् ध्वम्

अकामिषि अकमिष्वहि अकमिष्महि

अकामिषि अकमिष्वहि अकमिष्महि

अकामयिषि अकामयिष्वहि अकामयिष्महि

चकमे । कामयामासे । कमिषीष्ट ।

कामिषीष्ट । कामयिषीष्ट । कमिता ।

कामिता । कामयिता । कमिष्यते ।

कामिष्यते । कामयिष्यते । अकमिष्यत

अकामिष्यत । अकामयिष्यत ।

वम

वम्यते । वम्येत । वम्यताम् । अवम्यत

अ० अवामि अवमिषाताम् अवमिषत

अवमिष्टाः अवमिषाथाम् अवमिहृष्वम्-ध्वम्

अवमिषि अवमिष्वहि अवमिष्महि

वचमे । वमिषीष्ट । वन्ति ।

वमिष्यते । अवमिष्यत ।

आचम

आचम्यते । आचम्येत । आचम्यताम् ।

आचम्यत ।

अ० आचामि आचमिषाताम् अचमिषत

आचमिष्टाः आचमिषाथाम् आचमिहृ-

ध्वम् ध्वम्

आचमिषि आचमिष्वहि आचमिष्महि

आचमे । आचमिषीष्ट । आचमिता ।

आचमिष्यते । आचमिष्यत ।

विश्रम

विश्रम्यते विश्रम्येत विश्रम्यताम् व्यश्रम्यत
व्यश्रामि मतान्तरे व्यश्रमीति इकमेव व्यश्रमि
शश्रमे श्रमिषीष्ट श्रमिना श्रमिष्यते अश्रमिष्यत

भञ्ज

भज्यते । भज्येत । भज्यताम् । अभज्यत

अ० अभञ्जि अभञ्जि अभञ्जताम् अभञ्जत

अभञ्ज्याः अभञ्ज्याथाम् अभञ्जृ-

ध्वम्-ध्वम्

अभञ्जि अभञ्ज्वहि अभञ्ज्महि

बभञ्जे । भञ्जीष्ट । भञ्जता ।

भञ्ज्यते । अभञ्ज्यत ।

लभ

व० लभ्यते लभ्येत लभ्यन्ते

लभ्यसे लभ्येथे लभ्यन्वे

लभ्ये लभ्यावहे लभ्यामहे

स० लभ्येत लभ्येयाताम् लभ्येरन्

लभ्येथाः लभ्येयाथाम् लभ्येध्वम्

लभ्येय लभ्येवहि लभ्येमहि

प० लभ्यताम् लभ्येताम् लभ्यन्ताम्

लभ्यस्व लभ्येथाम् लभ्यध्वम्

लभ्ये लभ्यावहे लभ्यामहे

अ० अलभ्यत अलभ्येताम् अलभ्यन्त

अलभ्यथाः अलभ्येथाम् अलभ्यध्वम्

अलभ्ये	अलभ्यावहि	अलभ्यामहि
अ० अलाभि अलम्भि अलप्तानाम् अलप्सत		
अलब्धाः	अलप्तायाम्	अलब्धवम्
	अलब्धध्वम्	
अलप्सि	अलप्सवहि	अलप्समहि
अ० लेभे	लेभाते	लेभिरे
लेभिषे	लेभाथे	लेभिष्वे
लेभे	लेभिषहे	लेभिमहे
आ० लप्सीष्ट	लप्सीयास्ताम्	लप्सीरन्
लप्सीष्टाः	लप्सीयास्थाम्	लप्सीष्वम्
लप्सीष	लप्सीषहि	लप्सीमहि
भ्य० लब्धा	लब्धारौ	लब्धारः
लब्धाते	लब्धासाथे	लब्धाध्वे
लब्धाहे	लब्धास्वहे	लब्धास्महे
भ० लप्स्यते	लप्स्येते	लप्स्यन्ते
लप्स्यसे	लप्स्येथे	लप्स्यध्वे
लप्स्ये	लप्स्यावहे	लप्स्यामहे
कि० अलप्स्यत	अलप्स्येताम्	अलप्स्यन्त
अलप्स्यथा	अलप्स्येथाम्	अलप्स्यध्वम्
अलप्स्ये	अलप्स्यावहि	अलप्स्यामहि
पठं—स्थीयते	अस्थापि	
शुच—शुच्यते	अशोचि	
वाङ्मु—वाङ्मूच्यते	अवाङ्मूचि	
त्यजं—त्यज्यते	अत्याजि	
षक्ष—सज्यते	असज्जि	
क्रीड—क्रीड्यते	अक्रीडि	
चुबु—चुम्ब्यते	अचुम्बि	
ष्मिड्—स्मीयते	अस्मापि	
त्रैङ्—त्रायते	अत्रायि	
द्वेपृङ्—वेप्यते	अवेपि	
गाढौङ्—गाढ्यते	अगाहि	
दीक्षि—दीक्ष्यते	अदीक्षि	
राजृङ्—राज्यते	अराजि	

संसृङ्—सस्यते	असंसि
षट्—सघते	असाधि
वेङ्—उच्यते	अवायि
वव्—उघते	अवादि
वहौ—उह्यते	अवाहि
अदं—अघते	अघासि
भाक्—मायते	अभायि
इक्—अधीयते	अध्यगायि
डुभृ—क्षयते	अक्षावि
रुङ्—रुच्यते	अरोदि
मिह्वपङ्—मुप्यते	अस्वापि
भ्रसक्—भ्रस्यते	अभ्रासि
दग्निद्राक्—दग्निद्रयते	अदग्निद्रि
अदग्निद्रायि	
जागृक्—जागृत्यते	अजागारि
चकासृक्—चकास्यते	अचकासि
शाघृक्—शिष्यते	अशासि
मृजौङ्—मृज्यते	अमार्जि
विदक्—विद्यते	अवेदि
दुहीक्—दुह्यते	अदीहि
ओहाङ्—होयते	अहायि
ह्रीक्—होयते	अह्रायि
णिङ्—की—निर्यते	अनेजि
दिबृच्—दीव्यते	अदेवि
नृतेच्—नृत्यते	अनर्ति
व्रसेच्—व्रस्यते	अव्रासि
वृधेच्—वृध्यते	अव्रोधि
नशौञ्—नश्यते	अनाशि
मुहौञ्—मुह्यते	अमोहि
वृहृच्—वृह्यते	अदावि
दीहृच्—दीह्यते	अदायि
प्रीहृच्—प्रीयते	अप्रायि
युधिच्—युध्यते	अयोधि
पुगृद्—स्यते	असाधि

विहृ—हीयते	अहायि
आप्लृह—आप्यते	आपि
तुदीत्—तुद्यते	अतोदि
मुच्यत्—मुच्यते	अमोचि
ओषधौत्—वृश्च्यते	अमश्चि
प्रच्छत्—पृच्छ्यते	अप्रच्छि
दुमस्जोत्—मन्ज्यते	अमज्जि
कुटत्—कुट्यते	अकोटि
वृष्टृपी—वृष्यते	अरोषि
युष्टृपी—युष्यते	अयोजि
पिच्छत्—पिच्यते	अपेचि
इन्धैपि—इध्यते	येन्धि
घण्यू—घायते—संन्यते	असानि

मनूयि—मन्यते	अमानि
डुक्कींश—कीयते	अक्रायि
ज्यांश—जीयते	अज्यायि
बन्धंश—बध्यते	अबन्धि
क्षुभंश—क्षुभ्यते	अक्षोभि
अशंश—अश्यते	आशि
चुरण्—चोर्षते	अचोरि
भक्षण्—भक्ष्यते	अभक्षि
महण्—मह्यते	अमहि
स्पृहण्—स्पृह्यते	अस्पृहि
मार्गण्—मार्ग्यते	अमार्गि
ईरण्—ईर्यते	येरि
कण्ठण्—कण्ठ्यते	अकण्ठयि

इतिश्रो तपोगच्छाविराजसकलस्वपरसमयपारावारपारीण तीर्थसर-
क्षणप्रवणविद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधकसंविप्रशारवीयभट्टा-
रकाचार्यवर्यं श्रीमद्विजयनेमिसूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्या-
यवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्यं श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्य-
मुनिगुणविजयविरचितायां हैमधातुमालायां

॥ भावकर्मप्रक्रिया ॥

उपसर्गवृत्ति-

नाम

प्राच्युपसर्गार्थोदाहरणसंग्रहः

प्रपरापसमन्वनिर्दुरभि-व्यधिस्रुदतिनिप्रतिपर्यपयः ।

उप आङिति विंशति(१)रेश सखे, उपसर्गगणः कथितः कविना ॥१॥

प्र आदिकर्मोदीर्णभृशैश्वर्यसंभववियोगनियोगतृप्तिशुद्धीच्छाशक्तिशान्तिप्र-
जाग्रदक्षेनेषु । प्र इत्ययमुपसर्ग एतत्स्वर्थेषु वर्तते । आदिकर्मणि प्रयातः । उदोर्णे प्रव-
रो राजा । प्रबला मूषिका वा । भृशार्थे प्रवदन्ति शब्दान् । ऐश्वर्ये प्रशुद्धेवदत्तस्य ।
सम्भवे हिमवतो गङ्गा प्रभवति । वियोगे प्रोषितः । नियोगे प्रयुक्तः । तृप्ती प्रसुक्त-
मन्त्रम् । शुद्धौ प्रसन्नमुदकम् । इच्छायां प्रार्थयेत् कन्याम् । शक्तौ प्रचण्डो राजा ।
प्रशक्तो विद्यायां वा । ज्ञान्तौ प्रज्ञान्तोऽग्निः । पूजायां प्रजालिः स्थितः । अग्रे प्र-
बालो वृक्षस्य । दर्शने प्रविलोकयति ॥ १ ॥

परा वध्यमर्षणगतिविक्रमाभिमुख्यभृशार्थाप्राधान्यविमोक्षविक्षेपप्रातिलो-
म्येषु । परा इत्ययमुपसर्ग एतेष्वेकादशस्वर्थेषु वर्तते । वध्ये पराघातं । मर्षणे परा-
मृष्टः । गतौ परागतः । विक्रमे पराक्रान्तः । आभिमुख्ये परावृत्तः । भृशार्थे परा-
जितः । अप्राधान्ये पराधीनः । विमोक्षे पराहतः । [२]प्रातिलोम्ये पराङ्मुखः ॥ २ ॥

अप वर्जनवियोगचौर्यहर्षनिर्देशविक्रियावारणविपर्ययेषु । एतेष्वष्टस्वर्थेषु
वर्तते । वर्जने अपगता वृत्तिः । वियोगे अपयाति । चौर्ये अपहरति । हर्षे अपहसति ।
निर्देशे अपदिशति । विक्रियायां अपकृतम् । वारणे अपसरति पापात् । विपर्यये
अपवादः ॥ ३ ॥

सम् संयोगैक्यविप्रयोगप्रभवसत्यसमक्षसमन्ततोभावमेक्षणविभूषणाभिमुख्य-
श्लेषकार्यसिद्धिक्रोधस्वीकरणेषु । सम् एतेषु पञ्चदशस्वर्थेषु वर्तते । संयोगे संयुतः
पुत्रेण । ऐक्ये संप्रवदन्ति मुख्याः । विप्रयोगे वियुक्तः प्रियेण । प्रभवे सम्भवत्यग्निः
काण्डेषु । सत्ये संमतः । (३) समन्ततोभावे सङ्कीर्णम् । प्रेक्षणे समीक्षितः । विभू-
षणे संस्कृता कन्या । आभिमुख्ये संमुखाः । श्लेषे संघातः । कार्यसंसिद्धौ संसि-
द्धिः । क्रोधे संक्रुद्धः । स्वीकरणे संगृह्णाति ॥ ४ ॥

(१) प्र. परा, अप, सम्, अनु, अव, निर, दुर, अभि, वि अवि, सु, उन्,
अति, नि, प्रति, परि, अपि, उप, आढ, इति विंशति ॥

(२) अत्र विक्षेपोदाहरणं पुस्तके नास्ति

(३) संख्या वर्तते इत्यत्राधिकः पाठः पुस्तके दृश्यते ।

(२) अनुज्ञातो गच्छति इत्यत्राधिकः पाठः पुस्तके दृश्यते ।

अनु पश्चाद्भावाधिष्ठानसामीप्यस्वाध्यायानुबन्धविसर्गसादृश्यामुख्यलक्षण-
हीनेषु । अनु इत्ययमुपसर्ग एतेषु नवस्वर्थेषु वर्तते । पश्चाद्भावेऽनुरथम् । अधिष्ठाने
अनुशोणं पाटलिपुत्रम् । सामीप्ये अनुवचनं गमनम् (२) । स्वाध्याये अनुवाक्य-
मधीते । अनुबन्धे अनुश्रव्यः । विसर्गे अनुगच्छति । सादृश्ये अनुकृतिः । आभि-
मुख्ये अनुमातरं धावति । लक्षणे अनुगमनं निर्गतिः । हीने अनुवाहीकं मगधाः ॥ ५ ॥

अव विज्ञानावलम्बनशुद्धीषदर्थव्याप्तिपरिभववियोगेषु । अव इत्ययमुपसर्ग
एतेषु सप्तस्वर्थेषु वर्तते । विज्ञाने अवगतोऽर्थः । अवलम्बने अवष्टभ्य यष्टिं गच्छति ।
शुद्धौ अवदातं मुखम् । ईषदर्थे अवलम्बते । व्याप्तौ अवकीर्णं पांशुभिः । परिभवे
अवहसति । वियोगे अवमुक्तः कान्तया ॥ ६ ॥

निर् वियोगभृशार्थपापात्ययावधारणादेशार्तक्रमलामेषु । निर् इत्ययमुपसर्ग
एतेष्वर्थेषु । वियोगे निःश्रयम् । भृशार्थं निर्णीतम् । पापे निर्मेयादम् । अत्यये
निर्मेधं गगनम् । अवधारणे निश्चितम् । आदेशे निर्दिष्टः । अतिक्रमे निष्कान्तः ।
लामे निर्दिशति दातारम् ॥ ७ ॥

दुर् ईषदर्थकुत्सनवैवर्ण्यासंपत्त्यलामेषु । दुर् इत्ययमुपसर्गः पञ्चस्वर्थेषु वर्तते ।
(१) वैवर्ण्यं दुश्चर्मा दुर्गतः । अलामे असम्पत्तौ च दुष्प्रापम् ॥ ८ ॥

अभि पुजाभिमुख्यमृशार्थसादृश्यप्रयोगेच्छाव्याधिनृत्तसौरूप्यवचनादनाम्ना-
येषु । अभि एतेषु दशस्वर्थेषु वर्तते । पूजायां अभिवादयति गुरुन् । आभिमुख्ये
अभिमुखं स्थितः । भृशार्थं अभिरतः । सादृश्ये अभिजातः । प्रयोगे अभिजानाति ।
इच्छायामभिलषति । व्याधौ अभ्यमितः । नृत्ते अभिनयः । सौरूप्ये अभिरूपः ।
वचने अभिवदति । अदने अभ्यवहरति । आम्नाये अभ्यस्यति ॥ ९ ॥

वि नानार्थवियोगातिशयभयदूरार्थभृशार्थकलहैश्वर्यमोहनपैश्वन्योत्कर्षकुत्सने-
पदर्थानाभिमुख्यानवस्थानाप्राधान्यदर्शनशौर्येषु । वि इत्ययमुपसर्ग एतेष्वष्टादशस्व-
र्थेषु वर्तते । नानार्थं विचित्रा सूत्रस्य गतिः पाणिनेः । वियोगे वियुक्तः । अतिशये
विशेषा विद्या । भये विषण्णम् । दूरार्थं विकृष्टोऽध्वा । भृशार्थं विशुद्धा नद्यः । कलहे
विभज्य धनम् । ऐश्वर्यं विभुर्देवदत्तः । मोहने विमनस्कः । पैश्वन्ये अधिकं
विक्षीर्णयति । उत्कर्षं विस्मृतो देवदत्तः । कुत्सने विरूपः । ईषदर्थे विलोभितः अ-
नाभिमुख्ये विमुखः । अनवस्थाने विभ्रान्तः । अप्राधान्ये विनष्टः । दर्शने विलोभ-
नीया कन्या । शौर्यं विक्रान्तः ॥ १० ॥

(१) ईषदर्थकुत्सनयोरुदाहरणं पुस्तके न दृश्यते ।

अधि वशीकरणाधिष्ठानाध्यापनैश्वर्यस्मरणाधिक्येषु । अधि इत्ययमुपसर्ग एतेषु षट्स्वर्थेषु वर्तते । वशीकरणे अधिकरोति रयी रयम् । अधिष्ठाने अधिगणः । अध्यापने अधीतगणः । ऐश्वर्ये अधिपतिः । स्मरणे मन्त्रमधिस्मरति । आधिक्ये अधिकृतो राजा बलेन ॥ ११ ॥

सु प्रशंसापूजाभृशार्थानुमतिसमृद्धिकृच्छ्रेषु । सु इत्ययमुपसर्ग एतेषु षट्स्वर्थेषु वर्तते । प्रशंसायां सुरूपो देवदत्तः । पूजायां सुब्राह्मणः । भृशार्थे सुतप्ता आपः । अनुमतौ मुकुतम् । समृद्धौ सुसमृद्धाः गगधाः । कृच्छ्रे सुदुष्करम् ॥ १२ ॥

उत् प्राबल्यवियोगलाभोद्ध्वैकर्मप्रकाशोत्स्वास्थ्यमोक्षाभावबन्धनप्राधान्यशक्तिषु । उत् इत्ययमुपसर्ग एतेष्वेकादशस्वर्थेषु वर्तते । प्राबल्ये उद्धतः सर्पः । वियोगे उत्पथेन गच्छति । लाभे उत्पन्नं द्रव्यम् । उद्ध्वैकर्मणि शयनादुत्तिष्ठति । प्रकाशे उच्चरति । उत्स्वास्थ्ये उत्सुकः । मोक्षे उन्मुञ्चति । अभावे उत्पथः । बन्धने उद्बद्धा कन्या । प्राधान्ये उत्कृष्टः । शक्तौ उत्साहः ॥ १३ ॥

अति अतिशयभृशार्थविक्रान्त्यतिक्रमणदृष्टिषु । अति इत्ययमुपसर्ग एतेषु पञ्चस्वर्थेषु वर्तते । अतिशये मानुष्यमस्यातिज्ञानम् । भृशार्थे अतितप्ता आपः । विक्रान्ते अतिरयम् । अतिक्रमणे हस्तिनातिक्रामति । दृष्टौ अतिमेवं गगनम् ॥ १४ ॥

नि निवेशराशिभृशार्थाधोभावविन्यासद्वारकर्मश्रवणोपरमबन्धनकौशल्यान्तर्भावसामीप्यमोक्षाश्रयेषु । नि इत्ययमुपसर्ग एतेषु चतुर्दशस्वर्थेषु वर्तते । (१) राशौ निकरोति घान्यस्य । भृशार्थे निगृहीतः । अधोभावे निपतितः । विन्यासे निवसते नगरम् । द्वारकर्मणि निविष्टो वर्द्धिकः । श्रवणे निशामयति । उपरमे निवृत्तः । बन्धने नियमितः । कौशल्ये निपुणः । अन्तर्भावे निपीतमुदकं सिकतादिभिः । सामीप्ये निकृष्टः । मोक्षे निविष्टः । आश्रये निलयः ॥ १५ ॥

प्रति सादृश्यादानर्हिंसातद्योगविनिषमप्रतिनिधिनितृत्तिव्याध्यामिमुख्यव्याप्तिधारणेषु । प्रति एकादशस्वर्थेषु वर्तते । सादृश्ये प्रतिकृतं देवदत्तेन । आदाने प्रतिगृह्णाति । हिंसायां प्रतिहतः । तद्योगे प्रतिपन्नमनेन । विनिषये तैलेन घृतं प्रतिगृह्णाति प्रतिनिधौ प्रतिहस्ती । निवृत्तो प्रतिक्रान्तः । व्याधौ प्रत्यामयः । आभिमुख्ये प्रतिसर्यम् । व्याप्तौ प्रतिकीर्णं पांशुभिः । वारणे प्रतिनिवृत्तः ॥ १६ ॥

परि समन्ततोभावव्याप्तिदोषाख्यानोपरमभूषणपूजावर्जनालिङ्गननिवसनव्याप्तिशोकवीप्सासु । परि एतेषु द्वादशस्वर्थेषु वर्तते । समन्ततोभावे परिभूढमतिः । व्याप्तौ परिमतोसिना (२) ग्राभः । दोषाख्याने परिमवति देवदत्तः । उपरमे

परिपूर्णो घटः । धृषणे परिकरोति कन्याम् । पूजायां परिचारयति गुरुन् । वर्जने परित्रिगतेभ्यो वृष्टो देवः । आलिङ्गने परिष्वजते कन्याम् । निक्सने परिदधाति । व्याप्तौ परिवाहिकः । शौकैपरिदीव्यति । वीप्सायां वृषं वृषं पारिसेञ्चति ॥१७॥

अपि संभावनानुवृत्त्यपेक्षासमुच्चयगर्हाशीरामर्शप्रक्षेपु । अपि इत्ययमुपसर्ग एतेष्वष्टस्वर्थेषु वर्तते । सम्भावने अपि सिञ्चेन्मूलसहस्रम् । अनुवृत्तौ अपि स दद्यात् । अपेक्षायां अप्यर्थाय विद्वानागच्छति । समुच्चये अपि सिञ्च अपि स्तुहि । गर्हायां अपि स्त्रियो वृषलाः । आशिपि अपि जीव्याद्वर्षशतम् । आमर्शे अपि श्वस्तनमेतत् । प्रक्षे अपि गच्छति ॥ १८ ॥

उप सामीप्यसामर्थ्यव्याप्त्याचार्यकरणदोषाख्यानदानदाक्षिण्यवीप्सारम्भ-पूजातद्योगाध्ययनमरणानशनेषु । उप एतेषु चतुर्दशस्वर्थेषु वर्तते । सामीप्ये उपकुम्भं तिष्ठति । सामर्थ्ये उपकरोति देवदत्तः । व्याप्तौ उपकीर्णः पांशुभिः । आचार्यकरणे उपदिशति शिष्यस्य । दोषाख्याने उपघातः । दाने उपहरत्यर्थं देवदत्तस्य । दाक्षिण्ये उपचारः । वीप्सायाम् उपकूलम्(?) पूजायां उपासितः । तद्योगे उपपन्नं वाक्यम् । अध्ययने उपाध्यायादधीते । मरणे उपरतो देवदत्तः । अनशन उपवासो देवदत्तस्य ॥ १९ ॥

आङ् प्राप्तीच्छावन्धनभयवाक्याभ्लेषाभिविधिसाध्यकृच्छादिकर्मग्रहणानिलयसामीप्यविक्रियानिमग्नणनिवृत्त्याशीरादानान्तर्भावस्पृद्धाभिमुख्योर्ध्वकर्मविस्मयप्रतिष्ठानिर्देशशक्तिमर्यादासु । आङ् इत्ययमुपसर्ग एतेषु सप्तविंशत्यर्थेषु वर्तते । प्राप्ता आसादितमनेन । इच्छायां आकाङ्क्षते । बन्धने आबुञ्चति कवचम् । भये आकम्पितः । वाक्ये आज्ञापयति । भ्लेषे आलिङ्गयति । अभिविधौ आकुमारं यशः पाणिनेः । साध्ये आनयति कपटेन । कृच्छ्रे अपगतः । आदिकर्मणि आरभते कटम् । ग्रहणे आलम्बते । निलये आवसथः । सामीप्ये आसन्नम् । विक्रियायां आच्छत्रम् । निमग्नणे आमन्त्रितो देवदत्तः । निवृत्तौ आरमते । आशिपि आज्ञास्ते कन्याम् । आदाने आदत्ते रसायनम् । अन्तर्भावे आपीतमुदकं सिकतादिभिः । स्पृद्धायां आह्वयते । आभिमुख्ये आगच्छति । उर्ध्वकर्मणि आरोहति हस्तनम् । विस्मये आनन्दितः प्रतिष्ठायां आस्पदम् । निर्देशे आदिशति । शक्तौ आभाति गगने चन्द्रमाः । मर्यादायां आवर्द्धमाना निष्पन्नाः शालयः ॥ २० ॥

॥ इत्युपसर्गवृत्तिः समाप्ता ॥

उपसर्गवर्गः ॥

सरस्वती शब्दजलप्रवाहा नानार्थबीचीरुचिरा विभाति ।
निष्णातचेताः* कविकर्मदक्षो यस्यां भवेन्मन्दमतिर्नरोऽपि ॥ १ ॥
एकेन युग्मेन कृशानुभिर्वा† स्वार्थं परित्यज्य परार्थभाजः ।
शब्दा इति स्युर्विशदार्थबोधा विधीयतेऽसावुपसर्गवर्गः ॥ २ ॥

स्वतोऽर्थः सृज्यतेऽपूर्वः स हि येनोपसर्गकः ।
केवलं धारणार्थस्य धातोरर्थाः पृथग्यथा ॥ ३ ॥

डुधाञ् धारणपोषणयोः

उपधानं तूपर्वहंसमाधानं मनःस्थितौ, (सन्धानमुभयोर्योग आसवादिकृतावपि, ४)
अपिधानं पिधानं च द्वयमाच्छादने स्मृतम्, ।

प्रधानं प्रकृतौ मन्त्रिश्रेष्ठयो, श्राय नामनि ॥ ५ ॥
अभिधान, मधोवस्त्रे परिधानं, विधानकम् ।
कृत्ये, समस्तसम्पूर्णं निधानं वस्तुनि स्मृतम्, ॥ ६ ॥
आधानं स्थापने वाच्यं, धारणार्थोद्भवा अमी ।

हृक् हरणे-प्रहारस्तादने, भोज्य आहारः, कर्षणे मतः ॥ ७ ॥
संहारः, क्रीडने वाच्यो विहारः, परिवर्जने ।
परिहारो,ऽथ मयस्योद्धारो निःसारणे स्मृतः, ॥ ८ ॥
उपायने तूपहारो, हरणार्थोद्भवा इमे ।

डुकृञ् करणे-विधौ प्रकारः, आकारः स्वरूपे, योग्यतार्थकः ॥ ९ ॥
अधिकारः सङ्गृहिष्ट, उपकारो हितं भवेत् ।
अपकारोऽहितं ख्यात, मनुकारो विदम्बनम्, ॥ १० ॥
रूपस्वभाववैजात्ये विकारो, वर्णार्थकः ।
प्राकारः, करणार्थस्य धातोः शब्दा उदाहृताः ॥ ११ ॥

* मातृकायां विसर्जनीयो नास्ति, उत्तरत्राप्येवमेवानेकस्थलेषु ॥

† 'यस्मां' इतिमातृका ॥

‡ कृशानुःअग्नि । अग्नीनां त्रित्वात् कृशानुभिरित्यस्य त्रिभिरित्यर्थः ॥

आकारः* खनिपर्यायः, सङ्करो वर्णभेदजे, ।
उदितः प्रकरः पुञ्जे, समूहे निकरोत्करौ, ॥ १२ ॥
परिवारे परिकरस्तथैव कथितो बुधैः, ।

भू सत्तायाम्,—उत्पत्तौ प्रभवो, भङ्गे पराभव, उपस्थितौ ॥ १३ ॥
सम्भवोऽनुभवः सामात्कारे, विभव अर्जिते†, ।
उद्भवोऽङ्कुरभावेऽनादरे परिभवः स्मृतः, ॥ १४ ॥
तिरस्कृता बभिमवः, सत्तार्थजनिता इमे ।

मा माने,—प्रमाणपरिमाणे स्तः स्वार्थवाचकशक्तिके, ॥ १५ ॥
अपमानाचमानौ तु तिरस्कारार्थवाचकौ, ।
संमानः सत्कृतायुक्तेऽनुमानं तर्क इष्यते, ॥ १६ ॥
निर्माणं रचना व्योम्नो विमानं यानमुच्यते, ।
उन्मानं द्रोणपर्यायोऽभिमानो गर्वसंज्ञकः, ॥ १७ ॥
प्रतिमानं प्रतीच्छायो पमानं साम्यमीरितम्, ।
धातोर्मानार्थकस्योक्ताः शब्दा अर्थविशारदैः ॥ १८ ॥

दिश अतिसर्जने, *

सन्देशो वाचके सङ्घि रपदेशो मिषे स्मृतः, ।
निदेशः शासने मान भेदे प्रादेशः ईरितः, ॥ १९ ॥
निर्देशः कथने, त्वाज्ञायामादेशः प्रकीर्तितः ।
उद्देशः स्यात्परिकर, उपदेशो गुरुक्तिषु, ॥ २० ॥
शब्दा दानार्थसम्भूता विनीर्णीताः पुरातनैः ।

णीञ् प्रापणे

प्रणयः प्रेम, सन्देशेऽपनेथोऽनय उच्यते, ॥ २१ ॥
सान्त्वनेऽनुनयो, निर्धारणे निर्णय इष्यते, ।
विनयः प्रश्रये, नृत्यभावेऽन्निनयसंज्ञकः, ॥ २२ ॥

* ' आकार. ' इति मातृका ॥

† ' अर्जिते ' इति मातृका ॥

* अतिसर्जनम्=दानम् इति सिद्धान्तकौमुदी ॥

। ' प्रादेश ' इति मातृका । ' प्रादेशताल्लोकगोस्तर्जन्यादियुते तते ' इत्यमर ।

' उपसर्गस्य वजीति दीर्घः ' इति तट्टीका । ' समावप्रच्छिन्नाग्री दभौ ' प्रादेशमा-
त्रो पवित्रे कुरुते ' ईत्यापस्तम्ब (श्री० १।११।६) ॥

मौलीविधातुपनयः, प्राज्ञैः परिणयो मतः ।

विवाहे, प्रापणार्थस्य धातोः शब्दा इमे स्मृताः ॥ २३ ॥

मृ गतो-पुंश्चलीकर्मणि ख्यातोऽभिसारः शब्दकोविदैः, ।

संसारो जन्ममरणे, प्रसारो विस्मृतौ मतः, ॥ २४ ॥

निःसारः साररहिते, उपसारो दूरसर्पणे, ।

धारासम्पात आसादो, अतिसारो रेचनामये, ‡ ॥ २५ ॥

प्रसारो विस्तरे ख्यातो, विसरो वृन्दवासकाः, ।

विदम्ब्यनुसरः* प्रोक्तः, समये अवसरः स्मृतः, ॥ २६ ॥

गत्यर्थसम्भवाः शब्दा निर्णीता निपुणैरिति ।

इष्ट गतो-आयो द्रव्यागमे, उपायव्ययौ तु नशने मतौ, ॥ २७ ॥

गदितश्चाथ समयोऽनेहसंज्ञेतयोर्बुधैः, ।

अन्वयो वंशसम्बन्धे, निरयो दुर्गतौ मतः, ॥ २८ ॥

उपाय उपचर्यायां, विस्मयो प्रत्ययः स्मृतः ।

शब्दशास्त्रप्रवीणश्च गादितः स्वाद्यणादिषु, ॥ २९ ॥

समुदायः समुदयः समवायो गणार्थकाः, ।

पथोऽपरनाम्नि स्या, तथा नाशेऽत्ययाप्ययौ, ॥ ३० ॥

उदयः प्रकटीभावे गत्यर्थोऽस्या अमी स्मृताः, ।

परेतः प्राप्तपञ्चत्वे प्रेतःश्वापीदृक् स्मृतः ॥ ३१ ॥

अपेतो विगते, युक्ते समेतान्वितनायकौ, ।

दारिद्र्ये दुरितं, कीर्तं त्वसारं हस्ति वाजिनि, ॥ ३२ ॥

नीतं संप्रापिते, दीप्ते प्राकट्य उदितः स्मृतः, ।

प्रतीतो निश्चयवति, व्यतीतस्तु गते भवेत्, ॥ ३३ ॥

‡ 'आसारो अतिसारेचनामये' इति मातृका ॥

* 'विदम्ब्यनुसर' इति मातृका ॥

† 'विस्मय' इति मातृकायां तालव्यमध्यो वर्तते । 'विस्मयमदञ्जविस्त्राणि' इति दन्त्यमध्मेषूष्मविवेकः (१५ श्लो०) । 'विस्मय' शब्दव्याख्याने 'स्मयः वि-
श्वासे दन्त्यादि' १ इति शब्दभेदप्रकाशव्याख्या ॥

‡ स्वादिषु अणादिषु च वैयाकरणैः प्रत्ययशब्दो व्यवहृत इत्यर्थः ॥

§ 'नितसम्प्रापिते' इति मातृका ॥

युक्ते परीतः, संप्राप्त उपेतः प्राज्ञसंमतः, ।
 अधीतस्तु कृताभ्यासे, शब्दा गत्यर्थसम्भवाः ॥ ३४ ॥
 खञ्ज संगे-प्रस्तावे तु पसङ्गः स्या, त्रिःसङ्गो वद्वचेतसि, ।
 निषङ्ग इषुषौ, कोट उत्सङ्गः समुदाहृतः, ॥ ३५ ॥
 अभिषङ्गः परामृता-वनुषङ्गस्तु सङ्गतौ, ।
 योगार्थसम्भवाः शब्दा विद्वद्भिः प्रकटीकृताः ॥ ३६ ॥
 चर गतिभक्षणयोः-उच्चारो मेहने ख्यातो, ऽभिचारः काम्येणः स्मृतः, ।
 परिचारस्तु भृत्ये स्यात्, दुपचारोऽर्चने विधौ, ॥ ३७ ॥
 अतिचारस्तु खेदस्याकाले। राश्वन्तरं गते, ।
 प्रचारः प्रथितव्याप्ता, दुपचारो विलुम्पने, ॥ ३८ ॥
 संचारश्चेतसो भ्रान्तौ, विचारः स्याद्विमर्शने, ।
 श्रुतिस्पृत्युदिते धर्म आचारः सम्प्रकीर्तितः, ॥ ३९ ॥
 गत्यर्थप्रकृतेर्जाताः शब्दा वैशद्यमागताः ।
 शीघ्र स्वप्ने-संशयो ह्यापरे ख्यात, आनाशयोऽन्तर्गते हृदः ॥ ४० ॥
 कोष्ठे, चालुशायः पश्चात्तापे, यातिशयो भरे, ।
 रुजां स्वरूपविज्ञानहेतावुपशतयः स्मृतः, ॥ ४१ ॥
 स्वप्नार्थधातुसम्भूताः शब्दाः ६ व्यातिमुपागताः ।
 ग्रह उपादाने-प्रग्रहोपग्रहौ काराबन्धने, संसृतौ बुधैः ॥ ४२ ॥
 संग्रहः सञ्चये वाच्यः, कथितस्त्वेवग्रहो इडे, ।
 वर्षारोधेऽवग्रहः स्यात् पुनः स्तम्भेरमालिके ॥ ४३ ॥
 केतावुपग्रहः प्रोक्तो, विग्रहो वैस्वर्मणोः, ।
 अनुग्रहः कृपाभावे, दाते निग्रहः ईरितः, ॥ ४४ ॥
 प्रतिग्रहस्तु दानाङ्गीकारे, ज्ञेयः परिग्रहः ।
 दारे, श्रिति विशेषार्था उपादानार्थसम्भवाः ॥ ४५ ॥
 मृज विसर्गे-संसर्गः स्पर्शने, भावे निसर्गः स्वस्थ उच्यते, ।

* 'कर्मणे' इति मातृका 'मूलकर्म तु काम्येणम्' इत्यमर । 'प्राप्तनोच्चादनस्तम्भ-
 नवशीकरणादिकर्म' इति तद्व्याख्याने मुकुटः ॥

† 'स्तुखेदस्यात्काले' इति मातृका ॥

‡ यजालिके यथा—'अवग्रहगृहीतोऽपि प्रतिभिन्नो नावस्थते' इति अवग्रह-
 शब्दव्यत्ययने अनेकार्थवैवाक्यकोमुदी ॥

विसर्गः सर्वकृत्यः*, उत्सर्गः प्रतिमोक्षणे, ॥ ४६ ॥
 प्रतिसर्गः सृष्टिविधा, उपसर्गः उपप्लवे ।
 प्रादिष्वपीरिताः प्राङ्गैः, सर्जनार्थोद्भवा अमी ॥ ४७ ॥
 षड्लु विवरणगत्यवसादनेषु-प्रसादः परमागोदे, विषादस्तद्विपर्यये, †
 अवसादः ऋशीभावे निषादो भिल्लनामनि, ॥ ४८ ॥
 प्रसन्नः स्यात्पशुदिते, विषण्णः छिष्टचेतसि, ।
 अवसन्नस्तनुतरे, निषण्णः संस्मृतः स्थिते, ॥ ४९ ॥
 शब्दा एते † विवरणावसादनगतेर्भवाः ।
 क्रशु पादविक्षेपे-प्रक्रमानुक्रमौ ‡ स्यातां क्रमार्थविवे, संक्रमः ॥ ५० ॥
 रवेराश्रयन्तरगते, विपर्यासे त्वपक्रमः ।
 पराक्रमो विक्रमश्च द्वौ स्यातां पौरुषार्थकौ§, ॥ ५१ ॥
 निष्क्रमो निर्गमे ख्यात, आक्रमः परिवेष्टने, ।
 उल्लङ्घनेऽतिक्रमो स्या, हुत्क्रमो मरणे स्मृतः, ॥ ५२ ॥
 प्रदक्षिणार्थकः प्रोक्तः परिक्रम, उपक्रमः ।
 आरम्भे, पादविक्षेपस्वार्थघातेरिति स्मृताः ॥ ५३ ॥
 लष कान्तौ-विलासो नर्मणि ख्यात, उल्लासो मुदि संमतः, ।
 मनोरथोऽभिलाषः, स्यात्परिलासस्तु मण्डने, ॥ ५४ ॥
 दीप्त्यर्थसम्भवा एते शब्दाः प्रोक्ताश्च सूरिभिः ।
 काश्ट्र दीप्तौ-प्रकाशस्तेजसो धर्मः, ऽवकाशो महदन्तरे, ॥ ५५ ॥
 स्फुटीभावेषु मनसो विकासः* संप्रकीर्तितः, ।

* 'सर्वकृत्ये' इति ख्यात ॥

† 'विवरण' इति मातृका ॥

‡ 'अनुगमौ' इति मातृका ॥

§ पुरुषार्थकौ इति मानृका ॥

धातुपाठे 'लसश्ल्लेषणक्रीडनयो', लसश्चिरूपयोगे, लषकान्तौ' इति त्रयो धातव
 पठ्यन्ते । आद्यौ हन्त्यान्तौ । अन्त्यस्तु सूर्यन्यान्तः । दीप्त्यर्थकः कोऽपि न
 दृश्यते । 'लषकान्तौ' इत्यत्र 'कान्तिरिच्छा' इति भाषवाचार्यः । बोपदेवोऽपि
 'लषञ् स्फुटि' इत्याह । तथा चैते सर्वे सूर्यन्यान्तलषधातुत्पन्नाः, लषधातुश्च
 दीप्त्यर्थक इति भ्रान्तिरत्र ग्रन्थकर्तुर्भवति ॥

* 'विकासपर्णासधीरञ्जयासाः' (१०५ श्लो.) इत्युष्मन्निवेकात् हन्त्यान्तः ।

तथा च 'काष्ट्रशब्दकुत्सायाम्' इति घातोव्युत्पाद्यः । 'दीप्त्यर्थ'काद्व्युत्पादनं तु
 अममूलकम् ॥

प्रतीकाशश्च नीकाशः सङ्काशः सदृशार्थकाः, ॥ ५६ ॥
 आकाशो वियति ज्ञेयो, दीप्त्यर्थप्रभवाः स्मृताः ।
 डुदाञ् दाने-संप्रदानं चतुर्थ्यर्थे, ऽपादानं पञ्चमीगते, ॥ ५७ ॥
 आदानं ग्रहणे, हेतौ निदानं परिकीर्तितम्, ।
 दानार्थसम्भवाः शब्दाश्चत्वारः समुदाहृताः ॥ ५८ ॥
 गम्लु गतौ-सङ्गमो मिलने, वेदशास्त्रयोर्निगमागमौ, ।
 विगमापगमौ द्वौ तु शब्दौ राहित्यवाचकौ, ॥ ५९ ॥
 निर्गमो निष्क्रमे ख्यातो, ऽवगमोऽधिगतौ बुधेः, ।
 बोधोऽभिगम उद्दिष्टः, साम्प्रत्ये महतां गते, ॥ ६० ॥
 उद्गमोपगमौ भावे प्राप्तौ च क्रमशः स्मृतौ, ।
 सुगमो दुर्गमश्चेति शक्याशक्यगते मतौ, ॥ ६१ ॥
 गत्यर्थसम्भवा एते शब्दा ज्ञेया विचक्षणैः ।
 पद गतौ-प्रपन्नः शरणं प्राप्ते, सम्पन्नो धनपूरिते, ॥ ६२ ॥
 उत्पन्नोऽपि च निष्पन्नो द्वावप्येतौ समर्थकौ, ।
 आपन्नश्च विपन्नश्च विपत्तिप्रस्त ईरितौ, ॥ ६३ ॥
 प्रतिपन्नोपपन्नाभिपन्नाः प्राप्त्यर्थवाचकाः, ।
 गत्यर्थसम्भवाः शब्दा विद्वद्भिः प्रकटीकृताः ॥ ६४ ॥
 जि जये-विजयो विज्र(मे)* ... .. ॥ ६५ ॥
 ... .. ॥ ६५ ॥
 श्लिष आलिंगने
 ... .. विश्लेषः परिरम्भवियोगयोः, ।
 आलिङ्गनार्थसम्भृताविमौ विद्वद्भिरीरितौ ॥ ६६ ॥

* यद्यापि मातृकायामत्र वुड्यादिकं नास्ति परन्तु ६३ संख्यानन्तरं ६५ संख्याया
 निवेशो दृश्यत इति मध्ये पराजय, अपजयादिपदघटित एकः श्लोको भ्रष्ट
 इति स्पष्टमवसीयते ॥

† 'आप्रणेषणं च विश्लेषः' इति स्यात् ॥

‡ 'उपचयोऽत्र लेषः' इति क्षीरतरंगिण्यां क्षीरस्वामी । भीमसेनधातुपाठे 'उपच
 यो न दपः' इत्येष अस्थैवापपाठ । दिङ्मो ल्लिपि' इति कविकल्पद्रुमे बोप-
 देव । आभरणकार-मैत्रेयरक्षित-भाषवाचार्यैः उपचयशब्दस्यार्थो न निरूपित ।
 सिद्धान्तकौमुद्यां 'उपचयो वुद्धि' इति पाठः प्रामादिक इत्यनुमीयते ॥

दिह् उपचयेः—प्रदेहो लेपपर्यायः, सन्देहः संशये स्मृतः, ।

विदेहः परमो ईसे, उपलेपार्थसम्भवाः ॥ ६७ ॥

डुधाब् धारणपोषणयोः—उपाधिर्वैकृतं, व्याधिश्चाधिर्देहमनोरुजः, ।

प्रधिर्नेमि, विंधिरजे साधने नियतौ तथा, ॥ ६८ ॥

मर्यादाऽवधिरुद्धिष्टः, सन्धिर्योगे द्वयोर्मतः, ।

परिधिः परिवेषे स्याद्धारणार्थोद्भवाः स्मृताः ॥ ६९ ॥

लप व्यक्तायां वाचि—प्रलापोऽनर्थवाक्यं स्यादपलापस्तु निहृते, ।

संलापोऽन्योन्यवचन, मनुलापो मुहुर्मुहुः, ॥ ७० ॥

विप्रलापो विरुद्धे स्यात्, त्सुप्रलापस्तु स्मृतः, ।

आलापो भाषणे प्रोक्तो, विलापः परिदेवने, ॥ ७१ ॥

उल्लापो नाभिः पर्याये, भाषणार्थोद्भवा इमे ।

आप्लु व्याप्तौ—प्राप्तावाप्तौ च लब्धार्थे, प्रविष्टे व्यास ईरितः ॥ ७२ ॥

आसः स्वीये, समासः स्यान्पूर्णे, परिमिते त्वथ ।

पर्यास, इति निर्दिष्टाः शब्दा व्याप्यर्थसम्भवाः ॥ ७३ ॥

चिच् चयने—प्रचयोऽतिशये ख्यातो, वृद्धाबुपचयो मतः, ।

निर्धारणे निश्चयः स्यात्, चिच्चयस्तु कदम्बके, ॥ ७४ ॥

ग्रहणे कुसुमादीनां सम्प्रोक्तोऽवचयो बुधैः, ।

उक्तः परिचयोऽभ्यासे, चयनार्थोद्भवा अमी ॥ ७५ ॥

विश प्रवेशने—गतौ प्रवेशो विज्ञेयः, स्वप्नः संवेश इत्यपि, ।

व्याप्तिः शरीरे दैवी या स आवेश उदाहृतः, ॥ ७६ ॥

निवेशः शिविरे ज्ञेयो, निर्वेशो भोगसम्भवः ।

उपवेशः स्थितौ प्रोक्तः, शब्दाः स्युर्वेशनार्थजाः ॥ ७७ ॥

विद् ज्ञाने—संवेदो ज्ञानपर्यायो, निर्वेदः स्वावमाननम्, ।

उपवेदस्तु वेदानामायुर्वेदादिषु स्मृतः, ॥ ७८ ॥

ज्ञानार्थधातुसञ्ज्ञाताः प्रसिद्धिः समुपागताः ।

चद् व्यक्तायां वाचि—संवाद् उभयोः प्रश्नोत्तरे ख्यातोमनीषिभिः, ॥ ७९ ॥

परिवादापवादौ तु निन्दायां, कलहे त्वथ ।

प्रवादश्च विवादश्च, दुर्वादो निष्ठुरं वचः, ॥ ८० ॥
 अभिवादो नमस्कारे, ऽनुवादः कथने* स्मृतः, ।
 व्यक्तवार्थसम्भूताः शब्दा वैविध्यमागताः ॥ ८१ ॥
 भिदिद् विदारणे-प्रभेदश्च विभेदश्च द्वौ स्यातां स्वार्थवाचकौ, ।
 भवेद्दुद्भेद उत्पत्तौ, संभेदः सिन्धुसङ्गमे, ॥ ८२ ॥
 विदारणार्थधातूत्याः शब्दाः प्रोक्ता विशारदैः ।
 रञ्ज रागे-औदासीन्ये विरागः स्या, दनुरागो रतौ मतः, ॥ ८३ ॥
 उपरागः पुष्पवतोर्ग्रहणे* सम्प्रकीर्तितः, ।
 रञ्जनार्थोद्भवाः शब्दा एत एवोपपादिताः ॥ ८४ ॥
 युजिर् योगे-प्रश्नेऽनुयोगः, संयोगो मिलने संप्रकीर्तितः, ।
 भेदे वियोग, उद्योगः प्रोक्तः परिकरे बुधैः, ॥ ८५ ॥
 कल्पे प्रयोगः, कर्तव्ये विनियोग उदाहृतः, ।
 उपयोगस्तु साकल्ये, योजनार्थसमुद्भवाः ॥ ८६ ॥
 चित्ती संज्ञाने-प्रचेताः पाश्चिनि ख्यातो, विचेता मोहसङ्कुले, ।
 संज्ञानार्थोद्भवावेतौ शब्दौ विख्यातिमागतौ ॥ ८७ ॥
 भुज पालनाभ्यवहारयोः-शृङ्गारानुभवे ज्ञेयः सम्भोगः, पूर्णतार्थकः ।
 आभोगः कविभिः प्रोक्त, उपभोगस्तु सेवने, ॥ ८८ ॥
 पालनाभ्यवहारार्थधातोः शब्दा इति स्मृताः ।
 रम क्रीडायाम्-आरामः स्यादुपवने, विरामोऽन्ते प्रकीर्तितः, ॥ ८९ ॥
 रमणीयेऽभिरामः स्यात्, क्रीडनार्थोद्भवा अमी ।
 छद् अपवारणे-प्रच्छन्नं चापि विच्छन्नं §.....स्यात्तिरोहिते, ॥ ९० ॥

* 'अववादः कथने, इति मातृका ॥

पुष्पवत=सूर्यचन्द्रयोः । 'पक्षयोक्त्या पुष्पवन्तौ दिवाकरनिशाकरौ' इत्यमरः ॥

१ धातुपाठकोशेषु 'रमुक्रीडायाम्' इत्युदित्पाठः प्राय उपलभ्यते । अस्पोदित्वं केचिद्विच्छन्ति । तेषां मते रत्वा, रमित्वा ।' इति धातुप्रदीपे भैष्येयरक्षितः । मनोरमायां-अयमुदित्ति मत्वा बोपदेवादयो रत्वा, रमित्वेत्सु दाजन्हुस्तन्महान्तो न सहन्ते इति माधवः । इत्युक्तेः उदित्वं परित्यक्तम् ॥

† 'प्रच्छन्नं चापि विच्छन्नं' इतीकारमध्यो मातृकायाम् ॥

§ अक्षरलोपसूचकं ~ पतादृशं हंसपदीचिह्नमात्रं मातृकायां वर्तते ॥

छादनार्थोद्भवावेतौ गदितौ शब्दवेदिभिः ।
 छिदिर् द्वैधीकरणे-उच्छिन्नं चापि विच्छिन्नं नष्टे. चाथ विनिश्चिते ॥ ९१ ॥
 परिच्छिन्नं बुधैः प्रोक्तं, छेदनार्थोद्भवा इति ।
 अस्तु श्लेषणे-निसरणे निरसनं*, शराभ्यास उपासनम्, ॥ ९२ ॥
 आसनं योगभेदे स्या, असनं दुःखमीरितम्, ।
 परासनं निहनन मपासनमपि स्मृतम्, ॥ ९३ ॥
 स्थापने न्यसनं ख्यातं, श्लेषणार्थोद्भवा अमी ।
 लीङ् श्लेषणे-प्रलयो विलयश्चेति प्रणाशार्थप्रबोधकौ, ॥ ९४ ॥
 तिरोभावार्थसम्भूता, भवने निलयालयौ, ।
 आस उपवेशने-प्रासः कुन्ते, समासः स्यात् इन्द्रतत्पुरुषादिषु ॥ ९५ ॥
 संक्षेपे च, निरासः स्याद्दूरीकरणसंज्ञकः, ।
 कृष्णद्वैपायने व्यासो विस्तरे च प्रकीर्तितः, ॥ ९६ ॥
 मन्त्राक्षराणामङ्गेषु धारणं न्याससंज्ञकम्, ।
 अध्यासो मनसः सक्ता-वभ्यासः स्यात्परिश्रमे, ॥ ९७ ॥
 उदासस्तु विरक्ते स्या, दुपवेशार्थसम्भवाः ।
 ईक्ष दर्शने-इच्छाऽपेक्षा, तितिक्षा स्यादुपेक्षा,ऽऽलोकने वरे ॥ ९८ ॥
 समीक्षा गुणदोषाणां, परीक्षा स्याद्विमर्शने,† ।
 मार्गावलोकने स्वेष्टस्य प्रतीक्षा समुदाहृता, ॥ ९९ ॥
 दर्शनार्थसमुत्पन्ना इति शब्दा इहोदिताः ।
 छा गतिनिवृत्तौ-आस्थानी हेयमास्थानं, प्रस्थानं गमनं मतम्, ॥ १०० ॥
 चिह्नं संस्थान,मुत्थानं स्वास्थानादासनादितः, ।
 उपस्थानं स्तवः प्रोक्त,मधिष्ठानं तु सन्निधिः, ॥ १०१ ॥

* 'निसरनम्' इति मातृका ॥

† धातुपाठे दिवादिषु लीङ् श्लेषणे, क्त्वादिषु ली श्लेषणे, चुरादिषु ली द्विधीकरणे इति त्रयो धातवः पठ्यन्ते । कश्चिकल्पद्रुमेऽपि-ली कि द्रावणे ली क्व ओ श्लिपि, ली ल्पी गि च' इति त एव त्रय उपलभ्यन्ते । धातुवृत्तिष्वपि लीधातो तिरोभावार्थकत्वं नोपलभ्यते । अतोऽत्र मूलं मृग्यं, तथापि क्षीरतरंगिण्यां निलय प्रलयशब्दौ दैवादिकाद्व्युत्पादिभाविति स पञ्चात्र निवेजितः ॥

‡ 'विमर्शमे' इति मातृका ॥

अवस्थानमवस्था स्यात्, सुस्थानं रुचिरे स्थले, ।
 प्रतिष्ठानं दैवतस्य स्थापनं विधिवत् स्मृतम् ॥ १०२ ॥
 अनुष्ठानं प्रयोगः स्याद्, द्वातोर्गतिनिवृत्तिजाः ।
 या प्रापणे-प्रयातः प्रस्थिते ख्यातोऽनुयातोऽनुसृतः स्मृतः, ॥ १०३ ॥
 प्रतियातोऽरिसाम्मुख्यं गते निगदितो बुधैः, ।
 निर्यातो निःसृते ज्ञेयोऽपयातो विगते भवेत्, ॥ १०४ ॥
 शठे चियातः संप्रोक्तोऽवयातो विदिते स्मृतः,* ।
 प्रापणार्थसमुत्पन्नाः शब्दा विख्यातिमागताः ॥ १०५ ॥
 तप सन्तापे-प्रतापस्तेजसः पुञ्जे नृपदर्पेऽपि सम्मतः, ।
 सन्तापः संज्वरो ज्ञेयः आतापो धर्मो उच्यते, ॥ १०६ ॥
 परितापोपतापो स्तः सद्भार्यस्य बोधकौ, ।
 पश्चात्तापोऽनुतापः स्यात्, तन्तापार्थोद्भवा अमो ॥ १०७ ॥
 पत्नृ गतो-निपातः सिद्धशब्देषु, संपातो वृष्टिसंज्ञकः, ।
 प्रपातो भृशुरादिष्ट, उत्पातोऽरिष्टसूचकः, ॥ १०८ ॥
 व्यतीपातस्तु योगेषु ज्योतिर्विद्भिः प्रकीर्तितः, ।
 परिपातः* प्रवेशः स्यात्, पतनार्थसमुत्थिताः ॥ १०९ ॥
 बु प्रसवैश्वर्ययोः प्रसवो जनने, स्नानेऽभिसवः परिकीर्तितः, ।
 आसवो मधुसंज्ञः स्यात्, दुत्सवः शर्मकर्मणि, ॥ ११० ॥
 आविर्भावार्थसम्भूताः शब्दा उक्ता विशारदैः ।
 पा पाने-निपानमुपकूपः स्यात्, दापानं पानगोष्ठिका, ॥ १११ ॥
 अनुपानं भेषजस्यानुकूलं यत्प्रदीयते, ।
 पानार्थधातुसंज्ञाता इति शब्दाः प्रयां[†] गताः ॥ ११२ ॥
 विध गत्याम्-निषेधप्रतिषेधौ तु वर्जनार्थप्रवर्तकौ, ।
 उत्सेध उन्नतत्वे स्यात्, ह्यर्थजनिताः स्मृताः ॥ ११३ ॥

* 'अवयातविदिते' इति मातृका ॥ । 'आतापो धर्म' इति मातृका ॥

† 'नितापः' इति मातृका ॥

। 'ज्योतिर्विद्भि' इति मातृका ॥

। 'परितापः' इति मातृका ॥

। शर्म सुखम् । तत्साधनं कर्म शर्मकर्म । शुभकर्मैत्यर्थः ॥

। 'पृथ' इति मातृका ॥

विच क्षरणे-लालास्रावे प्रसेकः स्या. निषेको गर्भधारणः^१ ।
 आसेकः सिञ्चने ख्यातो, ऽभिषेको राज्यमङ्गले, ॥ ११४ ॥
 परिषेकः प्रोक्षणे तु, सेचनार्थसमुद्भवाः ।
 क्षिप प्रेरणे-प्रक्षेपो मिश्रणं सिद्धे मेषजे मेषजस्य यत्, ॥ ११५ ॥
 आक्षेपः स्वयमुक्तस्य प्रतिषेधो विचारणात् ।
 अर्थालङ्कार इत्युक्तः प्रवीणैः पूर्वसुरिभिः ॥ ११६ ॥
 बह् प्रापणे-ज्योतिष्कधमे^४ वायुः प्रबहो, निबहो गणे ।
 कार्यसिद्धयवसानो यो यत्नो निर्वाहसंज्ञकः ॥ ११७ ॥
 धारागतिः प्रवाहः स्या, त्संवाहः पादसेवनम् ।
 विवाहोद्वाहनामानौ गदितौ पाणिपीडने ॥ ११८ ॥
 प्रापणार्थसमुद्भूताः शब्दाः प्रोक्ता मनीषिभिः ।
 मुद हर्ष-प्रमोदामोदसंगमोदा इति हर्षार्थसम्भवाः ॥ ११९ ॥
 पुद प्रेरणे-चिनोदः परिहासे स्या त्यणोदः परिमार्जने^५ ।
 तृ^६ प्लवनतरणयोः स्तुब्^७ आच्छादने
 उत्तरः श्रेष्ठपर्याय आतरस्तरवेतनम् ॥ १२० ॥
 अवतारोऽवतरणं, दानं चितरणं स्मृतम् ।
 जले प्रतरणं, क्लेशान्मुक्तिर्निस्तरणं मतम् ॥ १२१ ॥
 पारङ्गते तूत्तरणं, मासनास्तरणे समे ।
 स्यण्डिले परितो दर्भैः परिस्तरणमीरितम् ॥ १२२ ॥
 पाषाणे प्रस्तरः प्रोक्तो, ऽसंक्षेपे विस्तरौ मतः ।
 तरणाच्छादनार्थोऽप्यः सुधीभिः संप्रकाशिताः ॥ १२३ ॥
 प्लुङ् गती-परिप्लवस्तु चाञ्चल्य, उपप्लव उपद्रवे ।
 विप्लवस्तु विपर्यास, आप्लवः स्नानकर्मणि ॥ १२४ ॥
 उत्प्लवः कूर्दने ख्यात, स्तरणार्थोद्भवा^८ इति ।

१ गर्भस्य स्फुटताज्ञाने निषेकः परिकीर्तितः । ततस्तु स्पन्दनात् कार्यं सचनं तु विचक्षणैः^१ इति शङ्खस्मृतिः २ अ० १ श्लो०

४ 'जोतिष्क' इति मातृका॥

* अत्र धात्वर्थसूचकामावात्कश्चिदग्रन्थः पतित इति प्रतिभाति ॥

१ 'तृप्लवनतरणयोः' इत्यत्र प्लवनस्याप्यर्थतया निर्देशादत्र तरणस्य प्लुधात्तोरर्थत्वेन निर्देश संगच्छते ॥

बन्ध बन्धने-सङ्गीतेषु प्रबन्धः स्या, दनुबन्धोऽनुवृत्तिकृत् ॥ १२५ ॥
 सम्बन्धोऽन्वय उद्दिष्टो, निर्वन्धस्तु दृढे भवेत् ।
 निबन्धो ग्रन्थरचना, प्रतिबन्धस्तु रोधकः ॥ १२६ ॥
 बिबन्धो मन्त्रोद्ये स्या, इन्धनार्थमगुद्भवा ।
 दुह प्रपूरणे-जलनिःसारणे ख्यात उद्धोहस्तु जलाशयात् ॥ १२७ ॥
 सन्दोहः समुदायं स्या, त्पूरणार्थोद्भवा इमा ।
 कटे वर्पावरणयोः-समीपवर्ति निकटं, प्रकटं प्रादुरागतम् ॥ १२८ ॥
 सङ्कटं क्लेशपर्यायो, धिकटं वक्रमुच्यते ।
 उत्कटं प्रचुरं ख्यातं, शब्दाः शब्दार्थेष्वामुजाः ॥ १२९ ॥
 बुधिर् बोधने-प्रबोधो जागरं ख्यातो,ऽवबोधो ज्ञानमुच्यते ।
 अनुबोधः पत्रलेखा, ऽऽमन्त्रे सम्बोधनं स्मृतम् ॥ १३० ॥
 बोधनार्थसमुत्पन्नाः शब्दाः प्रख्यातिमागताः ।
 कृ विक्षेपे-प्रकीर्णमवकीर्णं च प्रकृते च प्रसारिते ॥ १३१ ॥
 सङ्कीर्णं स्यात्सङ्कुचिते, आकीर्णं व्याप्तमुच्यते ।
 शब्दा विकीर्णार्थोत्थाश्च विनिर्णीताः कवीश्वरैः ॥ १३२ ॥
 हन हिंसागत्योः-अभिघातस्तु शस्त्रार्थः प्रहारस्तु उपस्थितः ।
 मोक्तो निर्घातः उत्पातः, शब्दा हिंसार्थसम्भवाः ॥ १३३ ॥
 हत्यायामपघातः स्या, त्सङ्घातो गणवाचकः ।
 कृष विलेखने-उक्तः प्रकर्ष आधिक्ये, ऽपकर्षोत्कर्षसंज्ञकौ ॥ १३४ ॥
 अनुत्तमोत्तमत्वे च, निष्कर्षः सारसम्मतः ।
 अनुकर्षो दार्ढ्यःस्थं स्पन्दनस्य प्रकीर्तितम् ॥ १३५ ॥
 प्रकृष्टमुदितप्राय, मुत्कृष्टं श्रेष्ठवाचकम् ।
 आकृष्टं कर्षितं प्राहुः, निःकृष्टं नीचमुच्यते ॥ १३६ ॥
 विलेखनार्थसम्भृता, अपकृष्टं तथैव च ।
 व्रम निवासे-विदेशगमने विज्ञः प्रवासः संप्रकीर्तितः ॥ १३७ ॥
 ख्यातो निवासः संवास आवासो मन्दिरं स्मृतम् ।

~ 'प्रपूरणं पूरणमाधो रिक्तीकरणम् । उपसर्गोऽत्र धात्वर्थे बाधते प्रस्थानवत् ।'
 इति भीमसेनधातुपाठः । अतोऽत्र पूरणार्थत्वल्लेखः प्रामादिकः ॥
 | शब्दार्थकः कटधातुः धातुपाठेषु नोपलभ्यते ॥

अधिवासो दैवतस्य* पूजनात्मागुदीरितः ॥ १३८ ॥

विवासोद्भासनामानाबुक्ताबुधादने बुधैः ।

उपवासो व्रते प्रोक्तो, वसधातोः समुत्थिताः ॥ १३९ ॥

रभ रामस्ये-उक्तः प्रारम्भ आरम्भः कार्यादिः, परिरम्भकः ।

आभ्लेषे, वेगबाहुल्ये संरम्भः संपकीर्तितः ॥ १४० ॥

वेगार्थप्रकृतेर्जाताः शब्दाः धीरैः समीरिताः ।

णम प्रहृत्वे शब्दे च-नमस्कृतिः प्रणामोऽथ परिणामोऽन्तवाचकः ॥ १४१ ॥

विनामो वङ्गणानाहः, प्रणतो नम्रसंज्ञकः ।

ज्ञेयं परिणतं पक्वं, समुत्पन्नतमुच्यते ॥ १४२ ॥

सम्यगीषन्नते शब्दौ भवेतां सन्नतानतौ ।

प्राप्ते तूपनतं, धातोः स्तुत्यर्थात्समुपस्थिताः ॥ १४३ ॥

ऊह वितर्कं समूहव्यूहनामानौ व्रजेऽथो वस्तिकर्मणि ।

निरूहो रुढिमायातो, वितर्कार्थसमुद्भवाः ॥ १४४ ॥

भा दीप्तौ-प्रभावः कान्तिसंस्थाने, प्रतिभाचमतिक्रमे ।

दीप्यर्थसम्भवाः शब्दाः प्रथिता विदुषां मते ॥ १४५ ॥

धृष् वरणे-गोत्राङ्गे प्रवरः श्रेष्ठे, बिले विवरमुच्यते ।

सङ्गोपने* संवरणं, व्याख्या विवरणं स्मृतम् ॥ १४६ ॥

वेष्टने स्यादावरणं, वास प्रावरणं मतम् ।

उत्तरीये तथैव स्यात्प्रावारः सूरिसम्मतः ॥ १४७ ॥

कुटुम्बं परिवारः स्या, त्सम्भते शब्दशास्त्रिणाम् ।

संवारश्च विवारश्च प्रयत्नावसरेष्विमां ॥ १४८ ॥

दुर्वारो दुर्निवार्यं च, शब्दाः संवरणार्थजाः ।

* 'दैवदत्तस्य' इति मातृका ॥

| मातृकायां संस्थाने' इत्यस्यानन्तरं पञ्च हंसपदीचिह्नं दृश्यते । ततः 'प्रति-
भामति' इति वर्तते । अनन्तरं भा इत्यस्योपरि तिर्यग्प्रेक्षाद्वयं विलिख्य पञ्चस्या-
श्रोभागे 'व' इति, 'ति' इत्यस्यानन्तरं पञ्च हंसपदीचिह्नं विलिख्य 'क्रमे'
इति च शोधितम् । तथाचैषा आनुपूर्वी निष्पन्ना । 'दीप्यर्थसम्भवाः शब्दाः'
इति बहुवचननिर्देशादत्र ग्रन्थपात अनुमीयते । एतत्संशोधनं तु ग्रन्थपाता-
नभिज्ञकृतमिति समाश्रयः ॥

* 'संगोमने' इति मातृका ॥

णह् बन्धने-संनाहो वर्मणि प्रोक्त, उपनाहो निबन्धने ॥ १४९ ॥

आनाहो व्याधिभेदे स्यात्परिणाहो विशालता ।

बन्धनार्थभवाः शब्दा नानार्थद्योतकाः स्मृताः ॥ १५० ॥

रुधिर आवरणे-निरोधो बन्धने वैरे विरोधः समुदाहृतः ।

अवरोधस्तु शृद्धान्ते, शब्दा आवरणार्थजाः ॥ १५१ ॥

ख्या प्रकथने-व्याख्या विवरणे, ऽभिख्या ऽऽभाया⁺, माख्या तु नामनि ।

गणनायां तु संख्या स्यात्, ल्यनार्थसमुद्भवाः ॥ १५२ ॥

कल्पू सामर्थ्ये-सङ्कल्पश्च विकल्पश्च मनोधर्माबुदाहृतौ ।

अनिश्चयो विकल्पः स्यात्, त्सङ्कल्पो निश्चयात्मकः ॥ १५३ ॥

अनुकल्पोऽधमे कल्प, आकल्पो वेष उच्यते ।

सामर्थ्यार्थसमुत्पन्नाः कृतिभिः प्रतिपादिताः ॥ १५४ ॥

या प्रापणे-प्रयाणमाहुः प्रस्थाने, ऽपयानं स्यात्पलायनम् ।

निर्याणं मरणे चाथ, पद्मिनोपाङ्गयोरपि ॥ १५५ ॥

अभियानं रणे वैर्ये, प्रापणार्थसमुद्भवाः ।

अश्चि सोबायाम्-प्रश्नयो विनये ख्यातः, सहाये संश्रयाश्रयौ ॥ १५६ ॥

व्यपाश्रयस्तु दोषाणामभावे संप्रणोदितः ।

सेवार्थधातुसंज्ञाताः प्रगीताः* पण्डितैरिति ॥ १५७ ॥

कुधाप् (हि) धारणपोषणयोः-प्रहितं प्रेषितं प्रोक्तं, संहितं सन्धितं समम् ।

निक्षेपे निहितं ज्ञेय, माहितं तद्वदेव हि ॥ १५८ ॥

गदितं विहितं कृत्ये, पिहितापिहिते पुनः ।

आच्छादने, प्रकथनेऽभिहितं सम्प्रकीर्तितम् ॥ १५९ ॥

संघृते परिधानीये वस्त्रे परिहितं स्मृतम् ।

उक्तं चोपहितं प्राज्ञैरुपकारे पुरातनैः ॥ १६० ॥

अपकारे त्वपहितं, धातोः सन्धारणार्थजाः ।

फुल्ल विकसने-प्रफुल्लोत्फुल्लसंफुल्ला विकासार्थभवाः स्मृताः ॥ १६१ ॥

| आमा गोमेन्यर्थः । तथा चामरः—‘अभिरुया नामशोभयोः’ इति ॥

* ‘प्रणीता’ इति मातृका ॥

अन प्राणने-प्राणोदानसमानाश्चापानव्यानौ च वायवः ।

देहिनां देहिकृत्यार्थासातत्यगमनार्थजाः ॥ १६२ ॥

अञ्चु गतिपूजनयोः-प्राच्यवाची प्रतीची चाथोदीची च गतार्थजाः ।

शक्रान्तकजलेशैलबिलानां क्रमशो दिशः ॥ १६३ ॥

उपसर्गवर्गः सम्पूर्णः ॥

॥ श्री जिनाय नमः ॥

कलिकालसर्वज्ञभगवच्छ्रीहेमचन्द्राचार्यविरचित-
तत्त्वप्रकाशिका-प्रकाशाभिधशब्दमहार्णवन्यासान्तर्गतं
प्रादीनामर्थनिदर्शनम्

प्रादीनामर्थनिदर्शनमाचार्याः परानुग्रहार्थमारभन्ते । यथा— 'प्र' आदि-
कर्मोदीरणभृशार्थैश्वर्य-संभवातिथोग-शुद्धीच्छा-प्रीति-शान्ति-पूजा-दर्शन-तत्पर-प्र-
ज्ञासा-संग-दिग्योगावयववियोगान्तर्भाव-हिंसा-बहुत्व-महत्त्व-स्थिति-दान-नानार्थ-द-
क्षिणानुवृत्त्यादिषु । आदिकर्मणि-कर्तुमारब्धः प्रकृतः कटो देवदत्तेन । उदीरणे
उदीर्णा मूषिका इवला मूषिकाः । शृशार्थ-भृशं दृढाः प्रबुद्धाः नद्यः । एश्वर्ये-ई-
श्वरो गृहस्य, प्रभवति गृहस्य, प्रष्टुर्देशस्य । संभवे-हिमवतो गङ्गा प्रभवति । नियोगे
नियुक्ते सैन्ये प्रकृतः । शुद्धौ-प्रसन्ना आपः, प्रसन्ना द्यौः, प्रसन्नेन्द्रियः । इच्छार्थे
इच्छति कन्यां प्रार्थयते कन्याम्, इच्छति परदारान् प्रकृते परदारान् । प्रीतौ-प्री-
णाति राजा प्रसीदति राजा । शान्तौ-शान्तात्मा प्रश्रितः प्रशान्तः, प्रश्रितं दावय-
माह । पूजायाम्—प्राक्षलिः प्रह्वः । दर्शने-प्रियां दृष्ट्वा क्रीडति प्रक्रीडति । प्रज्ञ-
सायाम्-शोभनं शार्ङ्गं प्रधानं शास्त्रम् । सङ्गे-प्रसक्तः प्रमत्तः । दिग्योगे-पूर्वा दिक्
प्राची दिक् । अवयवे-पघणोऽंगारस्य प्रगाणोऽंगारस्य । वियोगे वियुक्तो वसति
प्रवसति । अन्तर्भावे-अन्तर्भूतः प्रविष्टः, अन्तः क्षिप्तः प्रक्षिप्तः । हिंसायाम्-प्रह-
रति । बहुत्वे-बहुचौरो देशः प्रचौरो देशः । महत्त्वे-महानध्वा प्रकृष्टोऽध्वा स्थितौ
शास्त्रं प्रमाणम्, लोकः प्रमाणम् । दाने-देवेभ्यो ददाति प्रयच्छति । नानार्थं ना-
ना कीर्णा प्रकीर्णाः । नाना दक्षिणाः प्रदक्षिणम् । अनुवृत्तौ-अनुवृत्तः शिष्यः
प्रशिष्य इति ॥

'परा' वध-वर्षण-स्वर्गति-विक्रमा-प्रत्यक्षानाभिमुख्य-भृशार्थ-मोह-प्राति-
ल्लोभ्येषु । दधे-पराघातः । वर्षणे-परामर्शनम् । स्वगतौ स्वगतः परेतः । विक्रमे-
पराक्रमः । अप्रत्यक्षे परोक्षम् । अनाभिमुख्ये-परावृत्तः पराङ्मुखः । भृशार्थे परा-
जितः । मोहे-पराभूतः । प्रातिलोभ्ये-परावृत्तो युद्ध इति ॥

'अप' वर्जनवियोगालेखन-चौर्य-निर्देश-वैकृत-विधिविपर्यय-र्णग्रहणावयव-

पूजानिहवसव्यवृत्तिषु । वर्जने-अपसाकेताद् वृष्टो मेघः । वियोगे-अपयुक्ता गौर्व-
त्सेन । आलेखने-अपस्किरते वृषभः । चौर्ये-अपहरति । निर्देशे-अपदिशति परम्
। वैकृते-अपजल्पति । विधिविपर्यये-अपशब्दः अपनयः । ऋणग्रहणे-अपमित्य
याचते । अवयवे-अपस्करो रथाङ्गम् । पूजायाम्-अपचितो गुरुर्देवदत्तेन । निहवे
शतमपजानीते, सहस्रमपजानीते । सव्यवृत्तौ अपसव्यं गच्छति ॥

‘सम्’-मूर्ति-वचनैक्य-प्रभव-समन्ताद्भाव-भूषण-समवायाभिमुख्य-यौगपद्य-
श्लेषण-भृशार्थ-दर्शनीयत्व-सादृश्यानास्थिताऽपिधान-क्रोध-मर्याद्विष्या-चीवरग्रहणा-
स्पष्ट-प्रीतिस्वीकरणाध्यास-प्राधान्य-पुनःक्रियासु । मूर्त्तौ-संहता मूर्तिर्घटादी-
नाम् । वचनैक्ये एकवादः संवादः । प्रभवे-तिलेभ्यस्तैलं संभूतम् । समन्ताद्भावे-सम-
न्ताद् गच्छति संगच्छते । भूषणे भूषिता कन्या संस्कृता कन्या । समवाये संकरः ।
आभिमुख्ये-समुत्तिष्ठति । यौगपद्ये युगपत्कृतः संकृतः । श्लेषणे-सन्धिः । भृशार्थे-
सक्रहति । दर्शनीयत्वे-संस्थिता कन्या दर्शनीयेत्यर्थः । सादृश्ये-गोसंस्थानं गवय-
स्य । अनास्थिते-संस्थितः केतुः । अपिधाने-संवृतं द्वारम् । क्रोधे-संरम्भः । मर्या-
दायाम्-संस्था । ईर्ष्यायाम्-संलापः । चीवरग्रहणे-सेचीवरयते भिक्षुः । अस्पष्टे संश-
यः । प्रीतौ-संभाषणम् । स्वीकरणे-संपृहति । अल्पार्थे-समर्थम् । अभ्यासे-समीपम्
। प्राधान्ये-समर्थः, सम्राट् । पुनःक्रियायाम्-पुनर्द्धारित संघावति, पुनस्तपति
संतपति ॥ ४ ॥

‘अनु’ देशाधीष्ट-सामीप्य-स्वाध्याय-साम्यायाभावायति-निसर्ग-भृशार्थ-सादृ-
श्यानुवृत्ति-हितार्थ-लक्षण-हीनार्थ-तृतीयार्थ-स्वाध्यायाविषयवीप्सासु । देशे-अनुपो-
देशः । अधीष्टे-इन्द्रानुबूहि । सामीप्ये-अनुशोणं पाटलिपुत्रम् । स्वाध्याये-अनुपदेम्
अनुवाचयम् । साम्ये अनुमतं अनुवदति । अर्थाभावे-अनुपतति । आयत्तायम्-अनु-
शायः अनुबन्धः । निसर्गे-अनुज्ञातोऽसि । भृशार्थे-अनुरक्तः, अनुस्मरति । सादृश्ये
अनुकरोति, अनुरूपम् । अनुवृत्तौ-सुवर्चला आदित्यमनुपरेति । हितार्थे-अनुलोम-
मनुक्रोशं करोति, अनुगृह्णाति । लक्षणे वृक्षमनु विद्योतते । हीने-अनुजिनभद्रगणि
व्याख्यातारः । तृतीयार्थे-नदीमन्ववसिता सेना नद्या सहावबद्धेत्यर्थः । स्वाध्याया-
धिव्ये-अनुचान उपाध्यायः । वीप्सायां-वृक्षमनुसिञ्चति ॥ ५ ॥

‘अव’ विज्ञानाधोभाव-स्पष्टा लम्बन-सामीप्य-भुद्धि-स्वादुकारे-वदर्थ-व्याप्ति-
भृशार्थ-निश्चय-परिभव-प्राप्ति-गाम्भीर्य-वृत्तान्त-वियोग-वर्चस्क-देशाख्याऽहितक्रिया-
श्रयस्पर्शेषु । विज्ञाने-अवगच्छति । अधोभावे-अधःऽक्षेपणमवक्षेपणम् । स्पष्टायाय-

अवक्षिपति मल्लौ मल्लं । आलम्बने-अवष्टम्य यष्टिं गच्छति । सामीप्ये-अवष्टब्धा शरत् । शुद्धौ अवदार्तं मृत्वम् । स्वादुकारे अवदंशः पानस्य । ईषदर्थे-ईषल्लीढमल्लीढम् । व्याप्तौ-अवकीर्णं पांशुभिः । मृशार्थे-अवगाढो दोषः । निश्चये-अवधृतं कार्यम् । परिमये-अवमन्यते । पाप्मौ-अवाप्तोऽर्थः । गाम्भीर्ये-अवस्थितः । वृत्तान्ते का अवस्था । वियोगे-अवमुक्तनुपूरा कन्या । वर्चस्के-अवस्करः । देशाख्यायाम्-अवकाशः । अहितक्रियायाम्-अवदुष्यन्ते कार्ये । आश्रये-अवलीनो वायसः । स्पर्शे अवगाहमुखं तोयम् ॥ ६ ॥

‘निर्’ वियोग-मृशार्था-भावात्यय-प्रादुर्भाव-हेत्व-वधारणा-देशा-तिक्रमणाभि-निःसरणेषु । वियोगे-वियुक्तः सत्ये निःसृत्यः । मृशार्थे-मृशं दग्धः निर्दग्धः । अभा-वे-मक्षिकाणामभावो निर्ममक्षिकं निर्ममक्षकम् । अत्यये-अतीतमेधं नभः निर्मेधम् । प्रादुर्भावे-निर्मितं निष्पन्नम् । हेतौ-हेतुना उक्तं निरुक्तम् । अवधारणे-निश्चयः । आदेशे-निर्देशः । अतिक्रमणे-अतिक्रान्तः कौशाम्या निष्कौशाम्बिः । अभिनिः-स्सरणे-अभिनिःसृतजिह्वः निर्जिह्वः ॥ ७ ॥

‘दूर’ ईषदर्थे-कुत्सा-वैकृत-व्यूद्धि-कुल्ला-प्रतिनन्दनानीप्सासु । ईषदर्थे-दुर्वलः दुर्बुद्धीतः । कुत्सायाम्-दुर्गन्धः दुरन्तः । वैकृते-दुर्वर्णः दुश्कर्मा । व्यूद्धौ-कम्बोजा-नां व्यूद्धिः दुष्कम्बोजम् । कुल्ले-कुल्लेण क्रियते दुष्करम् । अप्रतिनन्दने असम्यगुक्तं दुरुक्तम्, अनीप्सायाम्-अनीप्सितमगा दुर्भगा ॥ ८ ॥

‘वि’ नानार्था-पाया-त्यय-भय-दूर-मृशार्थ-कलहै-श्वर्ये-वियोग-मोह-हर्ष-कुत्सा प्रादुर्भावाभिमुख्या-नवस्थान-प्राधान्य भोजन-संज्ञा-दाक्ष्य-व्यय-कुत्सनासिष्ठ । नानार्थे-नाना चित्रं विचित्रम् । अपाये-विदुःस्वः विशोकः । अत्यये-व्यूहं नभः, विह्विः कालः । भये विषण्णः, विभीतः । दूरे-विकृष्टोऽश्वा । मृशार्थे-मृशं दृढा विवृद्धा नद्यः, मृशं रौति विरौति । कलहे-विग्रहः विषादः । ऐश्वर्ये-विभुर्देशस्य । वियोगे-विपुत्रः विमृषणः विशिरस्कः । मोहे-विचितः विमनाः । हर्षे-विस्मितमुखः । कुत्सायाम्-कुत्सिभङ्ग यस्य स व्यङ्गः, विरूपः । प्रादुर्भावे-प्रादुर्भूतो लोहितः वि-लोहितः अनाभिमुख्ये विमुखः । अनवस्थाने विधान्तः । प्राधान्ये-विशिष्टः । भो-जने विपक्वम् । संज्ञायाम्-विष्किरः शकुनिं चिकिरो वा । दाक्ष्ये-दक्षो विक्रान्तः । व्यये-शतं विनयते सहस्रं विनयते । व्याप्तौ कृत्स्नमस्याप्तं शरीरं दोषैर्व्याप्तम् ८॥

‘आह्’ मर्यादा-प्राप्ति स्पर्श-लिप्ता-भय-लेप-कुल्ला-दिकर्म-ग्रहण-नीढ-समीप-विक्रियार्हणा वृत्त्या-शीः स्वीकरणे-पदार्था-भिविधि-क्रियायोगा-न्तर्भाव-स्पर्द्धा-भिमु-

रुयो-ध्वकर्म-भृशार्थ-प्रादुर्भावि-समवाय-स्मरण-विस्मय-प्रतिष्ठा-निर्हे-श-शक्त्यप्रसाद-
विहृतानुबन्ध-पुनर्वसनेषु । मर्यादायाम्-आपाटलिपुत्राद् वृष्टो मेघः । प्राची-आसा-
दितः । स्पर्श-आलिप्तः आलमते । लिप्सायाम्-आकाङ्क्षति । भये-आविग्नः ।
श्लेषे-आलिङ्गति । कृच्छ्रे-आपत् । आदिकर्मणि-आरब्धः कर्तुं यः । ग्रहणे-आलम्बते
यद्विम् । नीडे-आसथः आलयः, आवासः । समीपे-आसन्नो देवः । विक्रियायाम्-
आहूतं सुवर्णम्, आक्रन्दति बालः । अर्हणे आमन्त्रितः । आहूतौ-आहूतो दिवसः
। आशिषि-आयुराशास्ते, पुत्रमाशास्ते । स्वीकरणे-आदत्ते फलानि, आदत्ते रसान्
सूर्यः । ईददर्थे इष्टकृतिराकृतिः, आतान्नः आच्छाया । अभिविधौ-आकुमारं यशः
शाकटायनस्य । क्रियायोगे-आयोगः एष्टिः । अन्तर्भावे-आपानमृदकम् । स्पर्द्यायाम्
आहूयते मल्लो मल्लम् । अभिमुख्ये-आगच्छति । ऊर्ध्वकर्मणि-आरोहति वृक्षम् ।
भृशार्थे-आधूता श्लाघा, आपीनानीव धेनूनां जघनानि प्रसुक्षुबुः । प्रादुर्भावे-आप-
न्नसत्त्वा स्त्री । समवाये आसेवा आकुलम् । स्मरणे-आभवत्तु विज्ञानम् । विस्मये-
आश्चर्यम् । प्रतिष्ठायाम्-आस्पदम् । निर्हे-आदिष्टम् । शक्तौ-आधर्षति । अय-
सादे-आविलम्बकम् । विहृते-आकाशम् । अनुबन्धे-आयाति । पुनर्वचने-आश्रे-
दितम् ॥ ९ ॥

‘ नि ’ लेश-राशि-भृशार्था-धोभाव-प्रसाद-संन्यासा-र्थ-यगत्यादेश-दारकर्मो-
पदर्शन-केतनोपरमणा-वृत्ति-बन्धन-दर्शना-दर्शना-वसान-कौशला-सेवा-नियम-स-
मीपान्तर्भाव-भोक्ष-तमस्तापसासा-श्रय ग्रहण वर्ण-वृषा भावातिशयेषु । लेशे-लेशेन
हसति निहसति, निहासः । निघर्षः । राशौ-धान्यनिकरः, यवनिकरः । भृशार्थे-
भृशं गृहीतः निगृहीतः । अघोभावे-अघः पतति निपतति । प्रसादे-प्रसन्नं पानं
निपानं निगता आपः । संन्यासे-निक्षेपः निश्रेणी । अर्थे-निधानम् । अर्थगतौ-गता-
र्यानि वाक्यानि निगतानि वाक्यानि । आदेशे-आदिष्टः कर्तुं निशुक्तः कर्तुं यः ।
दारकर्मणि-निविशते । उपदर्शने-अर्थं निदर्शयति । केतने-निमन्त्रयते । उपरमणे-
निहृत्तः पापात् । आहूतौ निहृत्तः सूर्यः । बन्धने निगलम् । दर्शने-निध्यायति,
निशामयति । अवसाने-निष्ठितम्, नितिष्ठति । कौशले-विद्यासु निष्णातः निपुणः
। आसेवायाम्-नियतः पन्थाः नियतो रथः । नियमे-नियमः । समीपे-निर्पाश्वः ।
अन्तर्भावे निपीतमृदकं निहितं द्रव्यम् । भोक्षे-निस्सृष्टम् । तपसि निहारः । तापसा-
न्ने-निहारो ब्रीहिः । आश्रये-निलयः निवासः । ग्रहणे-निग्रहः । दर्शने-नीलः ।
वृक्षे-नीपः । अभावे-चिद्रव्यः । अतिशये न्यूनः, निपीडितः ॥ १० ॥

‘प्रति’ पुनःक्रियाऽऽद्भन-सादृश्य-हनन-निर्यातन-तद्योग-निनिमया-भिमुख्य-वामदिग्योग व्याप्त्या-ध्यान-मात्रार्थ-संभावन-तत्त्वाख्या-भाग-लक्षण-वारण-संबन्ध-वीप्सा-व्याधिस्थानेषु । पुनःक्रियायाम्-पुनरुक्ते प्रत्युक्तम् । आदाने-प्रतिगृह्णाति, प्रतियाचते । सादृश्ये-प्रतिरूपकम् । हनने-प्रतिहतं पापम् । निर्यातने-प्रतिकृतं प्रतीकारः । तद्योगे-प्रतिपक्षः प्रेप्यः । विनिमये तैलार्थी घृतं प्रतिददाति । अभि-मुख्ये-प्रत्यग्नि शलभाः पतन्ति । वामे-प्रतिलोमं करोति । दिग्योगे-प्रतीची दिक् । व्याप्तौ-प्रतीकीर्णं पुष्पैः । आध्याने-प्रतिवेदयति मन्त्रम् । मात्रार्थे-सूपप्रति । संभा-वने-प्रत्ययः प्रतिपत्तिः । तत्त्वाख्यायाम्-शोभनो देवदत्तो वर्मं प्रति । भागे यदत्र मां प्रति स्यात् । लक्षणे-दृक्षं प्रतिविद्योतते । वारणे-प्रतिषिद्धः । संबन्धे अक्षसम्बद्धं प्रत्यक्षम् । वीप्सायाम्-दृक्षं दृक्षं प्रतिसिञ्चति । व्याधौ-प्रतिश्यायः । स्थाने-प्र-तिष्ठितः ॥ ११ ॥

‘परि’ ईषदर्थे-व्याप्त्यु-पर्यर्थे-शुष्क-सान्त्वे-समन्ताद्भाव-भूषण-पूजा-सम-वाय-वर्जनाल्लङ्घननिवसन-शोक-भोजन-लङ्घन वीप्साऽवज्ञान-तत्त्वाख्या-स्पर्श-लक्षणा-भ्यावृत्ति-नियमेषु । ईषदर्थे पर्यग्निर्कृतं परिदंषितम् । व्याप्तौ-परिगतोऽ-ग्निः परिवातम् । उपर्यर्थे-परिरूढः परिधानम् । अभ्यासे-गत्वा गत्वा आगच्छति परिगच्छति । सान्त्वे-परिगृह्णाति । समन्ताद्भावे-परिधावति परिवृत्तम् । सूदणे-सुवर्णपरिष्कृतमासनम् । पूजायाम्-परिचरति । सदवाये-परिषत् । परिस्तरः । व-र्जने-परित्रिगर्त्तभ्यो वृष्टो देवः, वर्जयित्वा स्नाति परिस्नाति । आलिङ्गने-परि-ष्वजते कन्यां माणवकः । निवसने-परिषचे वासः । शोके-कृतं परिदेवयते । भोजने-प्राधूर्णान् परिवेषयति । लङ्घने-परिस्कन्दति । वीप्सायाम् दृक्षं दृक्षं परिसिञ्चति । अवज्ञाने-परिभवति । तत्त्वाख्यायाम् परिसंख्यातम् । स्पर्शे परि-पक्वम् । लक्षणे-देवलक्षणे परिज्ञातश्चरः । अभ्यावृत्तौ-परिवृत्तः संवत्सरः । नियमे-परिसमाप्तम् ॥ १२ ॥

‘उप’ वर्जने-प्रतियत्न-वैकृत वाक्याध्याहार-लवन-परीक्षा-संपत्सर्पण-शुद्भागः--क्षयसामर्थ्या-चार्यकरण-सादृश्य-स्वीकरण-पीडा-मन्त्रक्रिया-व्याप्ति--दोषाख्यायान-युक्ति-संज्ञा-पूर्वं कर्म-पूजा-दान-साधीप्या-धिक-हीन-लिप्सासु । वर्जने-उपवासः उपवसति अन्नवर्जनं करोति । प्रतियत्ने-एधोदकस्योपस्कृते । वैकृते-उपस्कृतं मुह्यते उपस्कृतं सहते । वाक्याध्याहार-सोपस्कारं वाक्यमाह । लवने-उपस्कीर्ये मद्रका लुनन्ति । परीक्षायाम्-उपेक्षितव्यम् । संपदि उपपन्नस्य उपपन्ना शत,

उपपन्नवाक्यः साधुः । सर्पणे-उपसर्पति उपतिष्ठते कर्मकरः । शुभे-उपहरः उपांशुः
उपगृर्णम् । आगसि-उपालम्भः उपाघातः । क्षये-उपक्षीणः उपयुक्तं द्रव्यम् । सा-
मर्थ्यं उपचितः । आचार्यकरणे उपदिशति उपाध्यायः । साहस्ये-उपमानम् । स्वी-
करणे-उपगृह्णाति । पीढायाम्-स्तनोपपीडं शेते उपपीडितः । मन्त्रक्रियायाम्-उप-
नयते उपनयनम् । व्याप्तौ-उपकीर्णं सर्वतः । दोषाख्याने-उपघातः । युक्तौ-लवणो-
पसृष्टं देवोपसृष्टम् । संज्ञायाम्-उपधा उपसर्गः । पूर्वकर्मणि-उपक्रय उपकारः । पू-
जायाम् उपतिष्ठते देवम् उपस्थानम् उपचारः । दाने-उपहरत्यर्थम्, बलिमुपहरेत् ।
सामीप्ये-उत्कुम्भम् उपमणिकम् । अधिके-उपस्वार्यां द्रोणः । हीने-उपाज्जुनं यो-
द्धारः । लिप्सायाम्-उपयाचते उपसादितोऽर्थः ॥ १३ ॥

‘अधि’ अधिकारा-धिष्ठान-पाठो-पर्यर्थै-स्वर्थ-बाधनाधिक्य-स्मरण-सहयोग
स्ववशशतासु । अधिकारे-अधिकारो राक्षः, अधिकृतो ग्रामे । अधिष्ठाने मय्यधिष्ठी-
त अध्यात्मं कथा वर्तते । पाठे-अधीतं व्याकरणम् । उपर्यर्थे अधिरोहति, अधि-
क्रान्तम् । ऐश्वर्ये-अधिपतिर्देशस्य, अधिश्रेणिके मगधाः । बाधने-अधिकुर्यते शत्रून् ।
आधिक्ये-अधिस्वार्यां द्रोणः । स्मरणे-मातुरध्येति, पितुरध्येति । सहयोगे—

अधिवसति । स्ववशतायाम् आत्माधीनः ॥ १४ ॥

‘अपि’ पदार्थानुवृत्त्यपेक्षा-समुच्चयान्ववसर्ग-गर्हा-श्रीः-संभावन-भूषण-संवरण-
प्रभाववर्षेण । पदार्थे-सर्पिषोपि स्यात्, सर्पिषो मात्रापि स्यादित्यर्थः । अनुवृत्तौ
अपि । योजय ! अपेक्षायाम्-अयमपि विद्वान् । समुच्चये-अपि सिञ्च अपि स्तुहि
अन्ववसर्गे-भवानऽपि रज्ज्वं गृह्णातु । गर्हायाम्-अपि तत्र भवान् सावधं सेवते ।
आशिषि-अपि मे स्वस्ति पुत्राय अपि शिवं गोभ्यः । संभावने-अपि पर्वतं शिरसा
भिन्ध्यात् । भूषणे—अपि नहति हारम् । संवरणे-अपि हितं द्वारम् । भ्रमे अपि
कुशलम्, अपि गच्छामि । अवर्षे—अपि भज्येयं न नयेयम्, अपि काकः श्ये-
नायते ॥ १५ ॥

सु पूजा-मृशार्थानुमति-समृद्धि-दृढाऽऽख्याऽकृच्छ्रेषु । पूजायाम्-पूजितो राजा
सुराजा, सुगौः । मृशार्थे-सुषुप्तं सुदिकम् । अनुमत्तौ-सुकृतं सुवर्तं सुदक्षम् । समृद्धौ
रुमृद्धौ देशः सुमगधं वर्तते, सुमद्रं वर्तते । दृढाख्यायाम्-सुबद्धं सुकृतम् । अकृच्छ्रे
सुकरः कटो भवता ॥ १६ ॥

उत् प्राबल्य-संभव-हानोर्ध्वकर्म-प्रकाशास्वस्थ-भोक्ष-दृश्य-समुद्भवत्ययान्याय-
माथान्य-शक्त्यवरपर-दिग्भोग-निर्देशेषु । प्राबल्ये-उद्बला-मृषिका, उद्बलं याति ।

संभवे-उद्गतो दर्पो नीचस्य । लामे-उत्पन्नं द्रव्यम्, उदपादि भक्षम् । उर्ध्वकर्मणि-
आसनादुत्तिष्ठति । प्रकाशे-प्रकाशं चरति उच्चरति, उद्भवति । अस्वस्थे-उत्सुकः,
उक्षितः, उन्मत्तः । मोक्षे उत्सृष्टः । दृश्ये-उत्सवः उद्यानम् । समृद्धौ-उत्थितं, कुडु-
म्बम् । अत्यये अतीतमेघं नम उन्मेघम् । अन्याये-उत्कृष्टे कन्याम्, उत्कृष्टे पर-
दारान् । प्राधान्ये-उत्कृष्टोऽम्बः, उत्तमं कुलम् । शक्तौ-उत्सहते गन्तुम् । अवरपरे
उत्तरः । दिग्योगे उदीची दिक् । निर्देशे-उद्दिशति उद्दिशः ॥ १७ ॥

अति पूजा—भृशार्थानुमत्त्यतिक्रमण समृद्धि भृताभावावज्ञान-हीनार्थेषु ।
पूजायाम्-पूजितो राजा अतिराजा, अतिगौः । भृशार्थे-अतिकृतम्, अतीसारः,
अतिवृष्टिः । अनुमतौ-अतिचिन्तितम् । अतिक्रमणे-अतिक्रान्तोऽन्यान् रथानतिरथः,
अतिरि कुलम् । समृद्धौ-समृद्धो देशः अतिदेशः । भृताभावे-अतीतमेघं नमः ।
अवज्ञाने-अतिच्छिनत्ति, अतिहृतं धान्यम् । हीनार्थे-हीनं बाहयति अतिदाह-
यति ॥ १८ ॥

अभि आभिमुख्ये-संनिवृष्ट-वशीकरणोर्ध्वकर्म-पूजा-कुल-सान्त्व-व्याप्तीच्छा
दोषोत्थण-रूप-वचन-लक्ष्य-वीप्सा-नव-प्रणयेषु । आभिमुख्ये-अभितः । वशीकरणे
अभिचरति मन्त्रैर्माणवकः कन्याम् । ऊर्ध्वकर्मणि-अभिरोहति वृक्षम् । पूजायाम्-
अभिवादये । कुले-अभिजातो माणवकः । सान्त्वे-अभिमन्यते कन्याम् । व्याप्तीः-
अभिकीर्णाः पांशुभिः । इच्छायाम्-अभिलषति मधुनम् । दोषोत्थणे-अभिस्यन्दः
। रूपे-अभिरूपो माणवकः । वचने-अभिधेयः साधुः । लक्ष्ये-अभिविध्यति । वी-
प्सायाम्-वृक्षं वृक्षमभिसिञ्चति । नवे-अभिनवं माल्यम् । प्रणये-अभिमन्विनोऽग्निः
॥ १९ ॥

॥ इति प्रादीनामर्थनिदर्शनम् ॥

॥ अथ विभक्तिप्रयोगविभागः ॥

पुरा. तदा. अथ यावद् ह शब्दादियोगेऽद्यतनीहस्तनोपरोक्षवर्तमानाश्चतस्रो विभक्तयः ॥ यथा अवात्सुरिह पुराच्छात्राः अवसन् ऊषु, वसन्ति वा ॥ तदाऽ-भाषिष्ठ राघवः अभाषत, बभाषे, भाषते वा ॥ अयावोचन्महेश्वरः अब्रवीत्, उवाच आह वा ॥ यावद्दिगरः स्वे अचारिषुः, अचरन् चेरुः, चरन्ति वा ॥ इति हा कर्षी-त अकरोत् चकार करोति वा ॥ शब्दकर्षीत् अकरोत् चकार करोति वा ॥ स्मेन सहिते पुरादौ तु वर्तमानैव ॥ यथा नटेन स्म पुराऽधीयते ॥ इतिह स्मो-पाध्यायः कथयति (ह्यशब्दोऽत्र स्मृत्यर्थे) शब्दधीते स्म बहुः ॥

ननावुपपदे पृष्ठस्य प्रतिवचने भूतेऽर्थे वर्तमाना यथा किमकर्षीश्चैत्र कटम् ? ननु करोमि भोः ॥ ननु शब्दयोर्योगे भूतेऽर्थे वा वर्तमाना (लट्) अपाठीः किम् ? न पठामि नापाठिषु ॥ कस्तत्रावोचत् ? अहं नु ब्रवीमि अवोचम् वा ॥ पुरा यावतोरुपपदयोर्भविष्यति वर्तमाना—यथा सत्वरं पुस्तकं गृहाण पुरा-अध्या-पक आगच्छति ॥ अयं यावद्भुङ्क्ते तावत् प्रतीक्षस्व ॥

परिमाणार्थे तु न भवति यावद्दास्यते तावद्भोक्ष्यते ॥ (यत्परिमाणमित्यर्थः) कदा कल्लोर्योगे भविष्यति काले वा वर्तमाना (लट्) यथा कदा भुङ्क्ते, भोक्ष्यते, भोक्ता वा ॥ एवं कर्हि भुङ्क्ते भोक्षते भोक्ता वा ॥ भूते तु नित्यं परोक्षदयः ॥ कदा भुञ्जे-इत्यादि ॥

विभक्तयन्ते इतरद्वयमान्ते च किञ्चित् (किञ्चिदनिष्पत्ते) उपपदे प्रष्टुल्लब्धु-मिच्छायां गम्यायां वत्स्यति (भविष्यति) वा वर्तमाना यथा—

कम्-कतरम्-कतमं वा भोजयसि-भोजयिष्यसि, भोजयितासि वा ॥

लब्धुमिष्यमाणान्तादेः स्वर्गाद्यवाप्तिलक्षणसिद्धौ गम्यायां वत्स्यति वा वर्तमाना ॥ यथा यो भिक्षां ददाति, दास्यति, दाता वा स स्वमै याति-यास्यति याता वा ॥ प्रेषानुज्ञावसराणाम् (न्यक्कारपूर्वप्रेरणाकामचारानुमतिकर्तव्यकालप्राप्तीनाम्) हेतौ वत्स्यति वा. वर्तमाना ॥ उपाध्यायश्चेदागच्छति आगमिष्यति आगन्ता वा, अथ त्वं सूत्रमधीष्व ॥ अत्रोपाध्यायागमनं प्रेषादहेतुर्भवति ॥

उर्ध्वमौहूर्तिके (गृह्णतां दुपरितने, प्रेषादिहेतौ वत्स्यति सप्तमीवर्तमाने वा ॥ यथा-गृह्णतां ऊर्ध्वं-परम्-उपरि, वा-उपाध्यायश्चेदा-गच्छेत् आगच्छति, आगमिष्यति,

आगन्ता वा अथ त्वं तक्रमधीष्व ॥ वर्त्तमानसमीपे भूते भविष्यति चार्थं वर्तमाना वा ॥ यथा कदागतोऽसि ? अयमागच्छामि अयमागमम् कदा मैत्रं गमिष्यति : एष गच्छामि, गमिष्यामि वा ॥ अनागतः प्रियोऽर्थः प्राप्तुमिष्यमाण आशंस्यः तस्मिन्नर्थे भूतवत् सद्भव प्रत्ययाः भवन्ति—यथा देवश्चेदवर्षीत्—वर्षति वर्षिष्यति वा, धान्यमवाप्तम वपामः वप्स्यामो वा ॥ सामान्यातिदेशे विशेषस्यानतिदेशाद् हस्तनी-परोक्षे न भवतः । अपिजात्वोरुपपदयोगैर्गर्हायां गम्यायां सर्वेषु कालेषु वर्तमाना ॥ यथा अपि तत्र भवान् जन्तुन् हिनस्ति जातु तत्र भवान् अनृतं भावने, विगर्हामहे ॥ (अत्रापि जातुशब्दौ गर्हाद्योतकौ) कथमित्युपपदे गर्हायां गम्यार्यां सर्वेषु कालेषु सप्तमीवर्तमाने वा भवतः ॥ सप्तमी (लिङ्) वर्तमाना (लट्) कथं धर्मं त्यजेः त्यजसि वा, धिगर्हामहे ॥ पक्षे हस्तन्यादय आशीर्विर्जाः सर्वा अपि—कथं धर्म-मत्यजः, अत्याक्षीः, तत्पजिथ, त्यक्तसि, त्यक्ष्यसि ॥ सप्तमीनिमित्तमस्तीति भूते क्रियातिपत्तेने वा क्रियातिपत्तिः, कथं धर्ममत्यक्ष्यः ॥ भविष्यति तु नित्यं क्रियातिपत्तिः—कथं नाम तत्र भवान् धर्ममत्यक्ष्यत् ॥

अथ सप्तमी.

(विधिनिमन्त्रणाधीष्टसम्प्रश्नप्रार्थने) विध्यादिविशिष्टेषु प्रत्ययार्थेषु धातोः सप्तमीपञ्चम्यौ—(लिङ् लोटौ) भवतः ॥ विधिरप्राप्ते नियोगः क्रियायां प्रेरणे-त्यर्थः ॥ अज्ञातज्ञापनमित्येके ॥ प्राणिनो न हिंस्यात् न हिनस्तु भवान् ॥ प्रेरणा-यामेव यस्यां प्रत्याख्याने प्रत्ययास्तन्निमन्त्रणम् इच्छारन्तरेणापि नियोगतः कर्तव्यमिति यावत् ॥ द्विसन्ध्यमावश्यकं कुर्यात्, करोतु भवान् ॥ यत्र प्रेरणा-यामेव प्रत्याख्याने कामचारस्तदामन्त्रणम् ॥ इहासीत्, आस्तां भवान्, यदि रोचते ॥ प्रेरणैव सत्कारपूर्विकाऽधीष्टम् ॥ तत्त्वज्ञानं नः प्रसीदेषुः, प्रसीदन्तु वा गुरुपादाः ॥ तत्त्वज्ञानं कर्मतापन्नं—नोऽस्मभ्यं प्रसादपूर्वकं दधुरित्यर्थः ॥ अथवा तत्त्वज्ञानं क्रियाविशेषणम् ॥ सरप्रश्नः सम्प्रधारणा ॥ किं नु खलु भो व्याकरण-मधीयीय, अध्ययै, उत सिद्धान्तम् ॥ प्रार्थनं याञ्चा ॥ भो भोजनं लभेय, लभै, वा ॥ सामर्थ्यविषये सम्भावने (श्रद्धाने) गम्ये अलमर्थस्यानुक्तौ सप्तमी (लिङ्) (सर्वविभक्त्यपवादः) शक्यसम्भावने अपि मासमुपवसेत् ॥ प्रायेणार्थं मासमुपवस्तुं समर्थः, इत्यर्थः, ॥ अशक्यसम्भावने अपि शिरसा पर्वतं भिन्द्यात् ॥ प्रायेण पर्वतं भेत्तुमर्थं समर्थ इत्यर्थः ॥ अत्र सप्तमीनिमित्तमस्तीति भूते भविष्यति च क्रियातिपत्तेने क्रियातिपत्तिः अपि पर्वतं शिरसाऽभेत्तुत् ॥

अलमर्थोक्तौ तु न शक्तौ चैत्रो धर्मं करिष्यति ॥ किञ्च ते उपपदे क्षेपे (गर्हायाम्) गम्ये रूप्तमी भविष्यन्त्यौ (लिङ्लोटौ) ॥ सर्वविभक्त्यपवादः ॥ कः कतरः कतमो वा प्रश्नं निन्देत्, निन्दिष्यति वा ॥ अत्रापि पूर्ववत् क्रियातिपत्तिः ॥ किं तत्र भवाननृतमदक्ष्यत् । पक्षे ब्रूयात् वक्ष्यति । भविष्यति तु नित्यं क्रियातिपत्तिः ॥ अकिञ्च ते किञ्च ते चोपपदे अश्रद्धामर्षयोर्गम्ययोः सप्तमी भविष्यन्त्यौ ॥ (अश्रद्धा—असम्भावना, अमर्षोऽक्षमा) सर्वविभक्त्यपवादः न श्रद्धे, न सम्भावयामि वा तत्र भवानदत्तमाददीत्, आदास्यते वा ॥ न श्रद्धे नावकल्पयामि वा किमत्र भवान् गुरुं नाद्विषेत्, आदरिष्यते वा ॥ न मर्षयामि, न क्षमे—तत्र भवान् हरिं गृहेत्, गृहिष्यते वा ॥ अत्रापि क्रियातिपत्तिः पूर्ववत् ॥ जातु यद् यदा यदि—इत्येतेषूपपदेषु अश्रद्धामर्षयोर्गम्यमानयोर्धातोः सप्तमी (लिङ्) भविष्यन्त्यपवादः न श्रद्धे न क्षमे वा जातु, यद् यदा यदि वा त्वादृशः सुरां पिबेत् (जात्वादिशब्दाः अश्रद्धामर्षयोक्तकाः) अत्रापि श्रुते क्रियातिपत्तने वा क्रियातिपत्तिः न श्रद्धे न क्षमे वा जातु, यद्, यदा, यदि वा तत्र भवान् सुरामपास्यत् पक्षे पिबेत् । भविष्यति तु नित्यं क्रियातिपत्तिः । क्षिप्रार्थे—आशंसार्थे चोपपदे—आशंस्येऽर्थे—वर्तमानाद्धातोर्थयासंख्यं भविष्यन्तीसप्तम्यौ (श्रुतवच्चेत्यस्यापवादः) उपाध्यायश्चेदागच्छति, आगमत्, आगमिष्यति वा क्षिप्रमाश्रुत्वरितं शीघ्रं वा सिद्धान्तम् अधोप्यामहे ॥ श्वस्तनीविषयेऽप्येतद्वचनबलाद्भविष्यन्त्येव ॥ दृष्टिश्चेच्छ्रवः शीघ्रमागमिष्यति, श्वःशीघ्रं वप्स्यामः ॥ गुरुश्चेदुपैति, उपागात्, उपैष्यति, उपैता वा आर्हसे, अदकल्पये, संभावये वा युक्तोऽधीयीय ॥ ह्योस्तूपपदयोः सप्तम्येव (लिङेव) आशंसे क्षिप्रमधीयीय ॥ हेतुश्रुते फलश्रुते च वत्स्यति सप्तमी वा ॥ यदि गुरुमुपासीत शास्त्रान्तं गच्छेत्, यदि गुरुमुपासिष्यते शास्त्रान्तं गमिष्यति ॥ (अत्र) गुरुपासनं हेतुः शास्त्रान्तगमनं फलम्) भविष्यति क्रियातिपत्तने क्रियातिपत्तिः ॥ दक्षिणेन चेदयास्यन्न शकटं पर्याभविष्यत् ॥ हनिष्यतीति पलायिष्यते—इत्यत्र हेतु फलभावस्येति शब्देन द्योतितत्वाच्च सप्तमी ॥ वर्तमानेऽर्थे—इच्छार्थाद्धातोः सप्तमी (लिङ्) वा भवति ॥ पक्षे वर्तमाना (लट्) ॥ चैत्रः सुखम्—इच्छेत्, इच्छति, उभ्यात्, वष्टि कामयेत्, कामयते वा क्षेपेऽपि जात्वोर्ध्वमाना, इत्यादावपि परत्वादयमेव विकल्पः ॥ अपि संयतस्सन्नकल्पं सेवितुमिच्छेत्, इच्छति दा, धिगर्हामहे ॥ इच्छार्थे घातावुपपदे प्रयोक्तुः कामोक्तौ गम्यायां ॥ सप्तमीपञ्चम्यौ (लिङ्लोटौ) अश्रद्धामर्षयोर्गर्हायाम् आशंस्ये च

गम्ये यच्च यत्र शब्दयोरुपपदयोः सप्तमी (लिङ्) न श्रद्धे न क्षमे वा यच्च यत्र वा त्वमेवं कुर्याः ॥ (अत्र यच्च यत्र शब्दौ-अश्रद्धामर्षद्योतकौ) यच्च यत्र वा तत्र भवानस्मानाक्रोशेद् धिग्गर्हामहे ॥ आश्चर्यं यच्च यत्र वा तत्र भवानकल्पं सेवेत ॥ शक्तेऽहं च कर्तरि गम्यमाने सप्तमी ॥ त्वं भारं वहः ॥ (वोढुं शक्त इत्यर्थः) त्वं कन्यां वहः । (कन्यां वोढुं योग्य इत्यर्थः) यच्छब्दप्रयोगे, कालादिषुपपदेषु सप्तमी ॥ कालः समये वेला वा यदधीयेत भवान् ॥ (भवत्कर्तृकं यदध्ययनं तस्य काल इत्यर्थः) इच्छामि भुञ्जीत भुङ्क्तां वा भवान् ॥ अदसरः (माप्तकालता) तस्मिन् पञ्चमी ॥ अथ त्वं कुरु ॥ (तव कर्तृमवसर इत्यर्थः) भृशत्वाभीक्ष्य-विशिष्टसर्वकालेऽर्थं धातोः सर्वविभक्तिसर्ववचनविषये पञ्चम्या हि स्त्री स्तः, यत एव धातोर्यस्मिन्नेव कारके हि स्त्री विधीयेते तस्यैव धातोस्तत्कारकविशिष्टस्यैव सम्बन्धेऽनुप्रयोगे सति ॥ तथा तद्धर्मो बहुत्वविशिष्टे युष्मदि अभिधेये भवतः-हि स्त्री च यथाविधिधातोः सम्बन्धे ॥ छुनीदि छुनीहीत्येवायं छुनाति ॥ भृशं पुनः पुनर्वा छुनातीत्यर्थः ॥ (गृणक्रियाणां क्रियान्तरैरध्यवहितानां साक्षर्यं फलातिरेको वा भृशत्वम् । प्रधानक्रियायाः क्रियान्तरैर्व्यवहितायाः पौनः पुन्यम् आभीक्ष्यम्) (प्रयोगे इति शब्दः सम्बन्धोपादानार्थः) समुच्चये गम्ये सामान्यार्थस्य धातोः सम्बन्धे सति हिस्वी बहुत्वविशिष्टे युष्मदि अभिधेये तद्धर्मौ च वा भवतः द्रोहीन् वप, छुनीदि, पुनीहीत्येव यतते ॥ पक्षे वपति छुनाति पुनातीत्येव यतते ॥ उभयतः सार्द्धरात्रमहरद्यतनकालः तस्मिन्नसति भूतेऽर्थे हस्तनी (लङ्) अकरोत् ॥ ह्यश्वद्योगे पञ्चवर्षमध्यप्रगृह्ये च मृतानद्यतने परोक्षेऽर्थे हस्तनी परोक्षा-(लिट्) च इति ह-अकरोत्-चकार वा ॥ शब्दकरोत्-चकार वा ॥ आगच्छत्किम् ? जगाम किम् ? मृतानद्यतने परोक्षे परोक्षत्वेनावि-क्षिते हस्तनी ॥ अभवत् सगरो राजा ॥ भूतेऽर्थेऽद्यतनी (लृट्) अकार्षीत्-तपः ॥ विशेषस्याविवक्षायां व्यामिश्रणे च सति भूतेऽद्यतनी ॥ अपाम पयः ॥ रामो वन-मगमत् ॥ अद्य ह्यो वा अमुस्महि ॥ माङ्ग्युपपदे अद्यतनी । माकार्षीदधर्मम् ॥ मा कुरु, इत्यादिप्रयोगाः स्वमतेऽज्ञाधवः ॥ मतान्तरे तु साधवः-अङ्कितो माशब्द-प्रयोगात् ॥ स्मसहिते माङ्गि उपपदे हस्तनी अद्यतनी च ॥ मास्म करोत्, कार्षीद् वा ॥ (अत्र माशब्देन निषेध उच्यते, स्मशब्देन स एव द्योत्यते) संपावनम्-(हेतोः शक्तिश्रद्धानम्) तस्मिन् विषये असिद्धेऽपि वस्तुनि सिद्धवत् प्रत्ययाः ॥ समये चेत्प्रयत्नोऽभूदुदसूदनं विभूतयः ॥ मृतानद्यतने परोक्षेऽर्थे परोक्षा-‘ लिट्)

जघान वसं कृष्णः ॥ कृतस्यापि द्यापारस्यास्मरणे, अत्यन्तनिहिवे वा भूतेऽनद्य-
तनेऽर्थे परोक्षा ॥ दृष्टोऽहं किल विललाप ॥ कलिङ्गेषु त्वया ब्राह्मणो हतः इति
पृष्ठ आह-नाहं कलिङ्गान् जगाम इति ॥ आशिषि आशी पञ्चम्यौ ॥ जीयात्-
जयतात् ॥ अनद्यतने भविष्यति श्वस्तनी- लृट्) भवति श्वः कर्ता ॥ अद्य श्वो
वा गमिष्यतीत्यत्र न भवति अनद्यतनग्रहणात् । श्वो गमिष्यतीत्यादि तु, पश्चात्-
श्वः शब्देन योगात्साधु ॥ परिदेदने (अनुशोचने) गम्ये भविष्यति श्वस्तनी ॥
इयन्तु कदा गन्ता यैवं पादौ निदधाति ॥ बाल्यस्य सातत्ये सजातीयहालकृत
सादीप्ये च गम्ये हस्तनीश्वस्तन्यौ न भवतः ॥ यावज्जीवमक्षमदादास्-ति वा ॥
देयं पौर्णमास्यतिक्रान्ता तस्यां प्रभुमहः प्रादतिष्ठ । येयममावास्यागाभिनी तस्या-
ग्नीनादास्यते ॥ देशस्यावधादुपपदे देशस्यैवावार्थं एष्यति श्वस्तनी न भवति ॥
योऽयमध्वा गन्तव्य आपाटलिपुत्रात्तस्य यदवरं कौशाम्ब्यास्तत्र द्विर्भोक्ष्यामहे ॥
कालस्यावधादुपपदे कालस्यैवावार्थमागे एष्यत्यर्थे श्वस्तनी न भवति सोऽवार्थमागो-
ऽहोरात्राणां सम्बन्धी न देत् ॥ योऽयमागामी संवत्सरस्तस्य यदवरमाग्रहाण्या-
स्तत्र युक्ता अध्येष्यामहे ॥ अहोरात्रप्रयोगे तु योऽयं मास आगामी तस्य योऽवरः
पञ्चदशरात्रस्तत्राध्येतास्महे ॥ कालस्यावधौ कालस्यैव परस्मिन् भागे एष्यति
श्वस्तनी भविष्यन्ती च । आगामिनः संवत्सरस्य आग्रहाण्याः परस्ताद्विद्विःसुत्रमध्ये-
ष्यामहे, अध्येतास्महे वा ॥ कालादन्त्यस्य परभागे तु आश्विपुष्यादन्तव्येऽस्मिन्-
ध्वनि बलभ्याः परस्ताद्विरोदनं भोक्तास्महे यच्छब्दाप्रयोगे, स्मृत्यर्थे उपपदे
भूतानद्यतनेऽर्थे भविष्यन्ती (लृट्) स्मरसि साधो स्वर्गं स्थास्यामः ॥ यच्छब्द-
प्रयोगे तु हस्तनी-अभिजानासि कृष्ण यद्वने, अरुक्ष्वपहि ॥ स्मृत्यर्थे उपपदे यद्य-
यदि वा प्रयुज्यमाने प्रयोक्तुः क्रियान्तराकाङ्क्षायां सत्यां भूतानद्यतने वा भवि-
ष्यन्ती ॥ पक्षे हस्तनी ॥ स्मरसि मित्र कश्मीरेषु वत्स्यामस्तत्रौदनं भोक्ष्यामहे
स्मरसि मित्र कश्मीरेष्वदसाम तत्रौदनमभ्युज्जमहि । स्मरसि मित्र यत् कश्मीरेषु
वत्स्यामः, अदसाम वा यत्तत्रौदनं भोक्ष्यामहे अभ्युज्जमहि वा । (अत्र दासो
लक्षणं भोजनं लक्ष्यमिति लक्ष्यलक्षणयोः सम्बन्धे प्रयोक्तुराकाङ्क्षा भवति)

आश्चर्यं गम्ये यच्च यत्राभ्यामन्यस्मिन्नुपपदे यदिशब्दाप्रयोगे भविष्यन्ती (सर्व-
विभक्त्यपवादः आश्चर्यमन्यो नामकृष्णं द्रक्ष्यति ॥ यदि प्रयोगे तु चित्रं यदि
मूकोऽधीयीत ॥ (अत्र जातु यद्यदा, इति सप्तमी) किंकिलेति शब्दे अस्त्यर्थं
चोपपदेऽश्रद्धामर्षयोर्गम्ययोर्भविष्यन्ती ॥ न श्रद्धे न मर्षयामि वा किं किल
त्वश्चद्वाचं भोक्ष्यसे ॥ (किं किलेति समुदायः क्रोधद्योतकः) अस्त्यर्थाः—अस्ति
भवतिविद्यतयः ॥ न श्रद्धे न मर्षये वा अस्ति भवति विद्यते वा परदारान्
गमिष्यसि ॥ (अत्र परदारान् गमिष्यसीत्यस्ति इत्यन्वयः) हेतुफलकथनादिका
सामग्री सप्तम्या अर्थः (निमित्तम्) तत्र भविष्यत्यर्थं वातोः कृतश्चिद्वैशुण्यात्
क्रियायाः अनभिनिवृत्तौ सत्त्वां क्रियातिपत्तिः (लृङ्) भवति, स यदि गुरु-
नुपासिष्यत शास्त्रान्तमगमिष्यत् ॥ दक्षिणेन देदयास्यः न शक्यं पर्याभविष्यत् ॥
अगुरुपसनं दक्षिणगमनञ्च हेतुः शास्त्रान्तगमनमपर्याभवनञ्च फलम्) क्रियाया
अनिष्पत्तौ सत्त्वां सप्तम्यर्थं भूते क्रियातिपत्तिः ॥ यद्ययं धनमदास्यत् ततो विभे-
ऽपि यशः प्राप्तारिष्यत् ॥

॥ इति विभक्तिप्रयोगविभागः ॥

धातवः	क	क्यत्	कानु	आनश्	कृत्वा	यप	लुप्त
चिन्त	चिन्तित	चिन्तितवत्	चिन्तयत्	चिन्तयमान	चिन्तयित्वा	सचिन्तय	चिन्तयितुम्
चुद्	चोदित	चोदितवत्	चोदयत्	चोदयमान	चोदयित्वा	सचोदय	चोदयितुम्
चुर्	चोरित	चोरितवत्	चोरयत्	चोरयमाण	चोरयित्वा	सचोरय	चोरयितुम्
छम्	छान्त	छान्तवत्	छमत्		छान्तित्वा	आछन्त्य	छमिषुम्
छिद्	छिन्न	छिन्नवत्	छिन्दत्	छिन्दान	छिन्दित्वा	प्रच्छिन्नय	छेत्तुम्
जन्	जात	जातवत्		जायमान	जानित्वा	सज्जन्त्य	जनिषुम्
जप्	जपित	जपितवत्	जपत्		जपित्वा	प्रजप्य	जपितुम्
जल्प	जल्पित	जल्पितवत्	जल्पत्		जल्पित्वा	प्रजल्प्य	जल्पितुम्
जायु	जागरित	जागरितवत्	जाग्रत्		जागरित्वा	प्रतिजागरय	जागरितुम्
जि	जित	जितवत्	जयत्	विजयमान	जित्वा	विजित्य	जेतुम्
जीव	जीवित	जीवितवत्	जीवत्		जीवित्वा	सजीवन्य	जीविषुम्
शा	ज्ञात	ज्ञातवत्	ज्ञानत्	ज्ञानान	ज्ञात्वा	विज्ञाय	ज्ञातुम्
श्र	श्रुत	श्रुतवत्	श्रुत्		श्रुत्वा	प्रश्रुत्य	श्रुतुम्

धातवः	क	कवत्	शतृ	आतश्	कृत्वा	यप्	तुम्
कम्प	कम्पित	कम्पितवत्	कम्पयत्	...	कम्पयित्वा	प्रकम्प्य	कम्पयितुम्
कु	कुर्त	कुर्तवत्	कुर्वत्	कुर्वाण	कृत्वा	संकृत्य	कर्तुम्
कुर्तृ	कीर्ण	कीर्णवत्	किरत्	...	कीर्त्वा	विकीर्य	करीतुम्
कू	कीर्ण	कीर्णवत्	कृणत्	...	कीर्त्वा	विकीर्य	करिषुम्
क्री	क्रीन	क्रीनवत्	क्रीणत्	क्रीणान	क्रीत्वा	विक्रीय	विक्रीतुम्
क्री	क्रोडित	क्रोडितवत्	क्रोडत्	...	क्रोडित्वा	सत्क्रोडय	क्रोडितुम्
क्षल्	क्षालित	क्षालितवत्	क्षालयत्	क्षालयमान	क्षालयित्वा	प्रक्षाल्य	क्षालयितुम्
क्षिप्	क्षिप्त	क्षिप्तवत्	क्षिपत्	...	क्षिप्त्वा	प्रक्षिप्य	क्षेप्तुम्
क्ष	क्षुण	क्षुणवत्	क्षुण्यत्	क्षुण्यन्	क्षुत्वा	संक्षुभ्य	क्षोतुम्
क्षुम्	क्षुभित	क्षुभितवत्	क्षुम्भत्	...	क्षुम्भित्वा	प्रक्षुम्भ्य	क्षोभितुम्
खन्	खान	खानवत्	खनत्	...	खान्त्वा	प्रखन्य	खनितुम्
खिद्	खिन्न	खिन्नवत्	खिन्नत्	खिन्नान	खिन्त्वा	संखिद्य	खेत्तुम्
गज	गजित	गजितवत्	गजयत्	...	गजित्वा	प्रगजय	गजितुम्

धातवः	क	कर्मरू	शतृ	आत्मना	कर्मणा	अण्	तम
गण्	गणित	गणितवत्	गणयत्	गणयमान	गणयित्वा	गणयत्य	गणयितुम्
गद्य	गदित	गदितवत्	गदयत्		गदित्वा	अनुगद्य	गदितुम्
गमु	गत	गतवत्	गच्छत्		गम्या	आगम्य	आगन्तुम्
गलृ	गलित	गलितवत्	गलत्		गलित्वा	आगत्य	गलितुम्
गलृप्	गलित	गलितवत्			गलित्वा	निगत्य	गलितुम्
गृ	गीर्ण	गीर्णवत्	गिरत्	गलभमान	गलभयत्वा	प्रागलभ्य	गलभितुम्
ग्रथ्	ग्रथित	ग्रथितवत्	ग्रथयत्		गीर्ण्य	निगीर्ण्य	गीर्णितुम्
ग्रह्	ग्रहीत	ग्रहीतवत्	ग्रह्णत्	ग्रह्णान	ग्रथित्वा	सङ्ग्रथ्य	ग्रथितुम्
गण्य	गणित	गणितवत्	गणयत्		ग्रहीत्वा	निगृह्य	ग्रहीतुम्
ग्रा	प्रात, प्राण	प्रातयत्	प्रातयत्		गणित्वा	प्रागण्य	गणितुम्
घर्	चरित	चरितवत्	चरत्		प्राप्या	आप्राप्य	प्राप्तुम्
बलृ	बलित	बलितवत्	बलत्		चरित्वा	आचर्य	चरितुम्
वि	वित	वितवत्	चिन्तयत्	चिन्तान	बलित्वा	सुबल्य	बलितुम्
					विन्या	प्रचित्य	वेत्तुम्

धातवः	क	कवत्	धातु	आनयः	कथा	यप्	तुम्
इ	इत	इतवत्	यत्	अधीयान	इत्वा	उपेत्य	यत्तुम्
अधि इ	अधीत	अधीतवत्		इन्धान	इन्धिन्वा	अधीत्य	अध्येतुम्
इष्	इक्ष	इक्षवत्			इक्षित्वा	समिच्य	इन्धितुम्
इष्	इष्ट	इष्टवत्	इच्छत्		इष्टित्वा	प्रेष्य	पयितुम्, पशुतुम्
ईर	ईरिग	ईरितवत्	ईरयत्	ईरयमाण	ईरयित्वा	प्रेष्य	ईरयितुम्
उच्छृ	उच्छित	उच्छितवत्	उच्छत्		उच्छित्वा	प्रोच्छेद्य	उच्छित्तुम्
उभ्	उभित	उभितवत्	उभयत्		ओभित्वा	समुल्लभ्य	ओभितुम्
उप	उपिन	उपितवत्	उपयत्		ओपित्वा	मोच्य	ओपितुम्
ऊहृ	ऊहित	ऊहितवत्	समुहत्	समुहमान	ऊहित्वा	समुष्य	ऊहितुम्
ऊष्	ऊषित	ऊषितवत्	ऊषयत्		ऊषित्वा	समुच्य	ऊषितुम्
ओख	ओखित	ओखितवत्	ओखत्		ओखित्वा	प्रोक्ष्य	ओखितुम्
ओण्	ओणित	ओणितवत्	ओणत्		ओणित्वा	समीच्य	ओणितुम्
कय्	कयित	कयितवत्	कययत्	कययमान	कययित्वा	समुच्य	कययितुम्

धातवः	क	कथञ्	शतृ	आनश्	कन्था	यप्	तुम्
डप्	डपित	डपितवत्	डपत्	साढ्यमान	डपित्वा	प्रहप्य	डपितुम्
तड्	ताडित	ताडितवत्	ताडयत्	साढ्यमान	त डयित्वा	संताड्य	ताडयितुम्
तञ्	तत्	तत्तवत्	तन्वत्	तन्वान	तनित्वा, तन्वा	वितप्य	तनितुम्
तण्	तत्	तत्तवत्	तपत्	तपमान	तप्त्वा	द्वेतप्य	तत्तुम्
मुळ्	तोलित	तोलितवत्	तोलयत्	तोलयमान	तोलयित्वा	प्रतोल्य	तोलयितुम्
शुण्	शुष्ट	शुष्टवत्	शुष्यत्		शुष्ट्वा	संतुष्य	शोषितुम्
टृ	तीर्ण	तीर्णवत्	तरत्		तीर्त्वा	वित्तीर्य	सङ्गितुम् सर्गितुम्
दण्ड	दण्डित	दण्डितवत्	दण्डयत्	दण्डयमान	दण्डयित्वा	सन्दण्ड्य	दण्डयितुम्
दलृ	दलित	दलितवत्	दलत्		दलित्वा	प्रदल्य	दलितुम्
दव	दग्ध	दग्धवत्	ददत्		दग्ध्वा	सन्दग्ध	दग्धुम्
दा	दत्त	दत्तवत्	ददत्	ददान	दन्वा	व्यादाय	दातुम्
दिश्	दिष्ट	दिष्टवत्	विशत्		विष्ट्वा	उपविश्य	वेष्टुम्

धातवः	क	कचतु	कतु	आनश्च	कृत्वा	यप्	लुप्
दिह्	दिग्ध	दिग्धकत्	दिवत्	दिद्वान	दिग्ध्वा	सन्दिह्य	देग्धुम्
दुह्	दुग्ध	दुग्धकत्	दुहत्	दुद्धान	दुग्ध्वा	प्रदुह्य	दोग्धुम्
धृश्	धृष्ट	धृष्टकत्	पश्यत्		धृष्ट्वा	सम्पृह्य	प्रधृष्टुम्
दृ	दीर्घवारित्	दीर्घकत्	वृणत्	दारयमाण	दीर्घा, वारयित्वा	विदीर्य विदार्य	दन्तिम्, दरी लुप् दारयितुम्
दो	दित	दितकत्	यत्		दीर्घ्वा	प्रदाय	दातुम्
दुत	दुतित	दुतितकत्		द्योतमान	द्युतिन्वा द्योतिन्वा	प्रद्युन्य	पंतिषुम्
द्रा	द्राणः	द्राणकत्	द्रात्		द्रात्वा	निद्राय	द्रातुम्
द्विष्	द्विष्ट	द्विष्टकत्	द्विषत्	द्विषाण	द्विष्ट्वा	विद्विष्य	द्वेष्टुम्
धा	धित	धितकत्	दधत्	दधान	निष्वा	निधाय	धातुम्
धाहू	धावित	धावितकत्	ध वत्	धावमान	धावित्वा धोन्वा	प्रधाव्य	धावितुम्
धृ	धृन	धृनकत्	धृयत्	धरमाण	धृन्वा	उपधुन्य	धृतुम्
धमा	धमात	धमातकत्	धमत्		धमात्वा	आध्माय	धमानुम्
नद्	नदित	नदितकत्	नदत्		नदिन्वा	प्रणय	नदितुम्

धातवः	क	कबत	शत	आगश	कत्वा	यप्	तुम्
नम्	नत	नतयत्	नमत		नत्वा	प्रणम्य	नन्तुम्
नश्	नष्ट	नष्टयत्	नश्यत्		नष्टित्वा	प्रणम्य	प्रनष्टुम्
नद्ध	नद्ध	नद्धयत्	नद्यत्	नद्यमान	नद्धत्वा	प्रणम्य	प्रनष्टुम्
नित्	नित्त	नित्तयत्	नेति नित्त	नेति नित्त	नित्तित्वा	अपिनद्य	नदधुम्
नी	नीत	नीतयत्	नयत्	नयमान	नीत्वा	अवनित्त	नेकुम्
नु	नुत	नुतयत्	नुयत्		नुत्वा	आनीय	नेतुम्
नृत	नृत	नृतयत्	नृत्यत्		नृतित्वा	प्रणुत्य	नोतुम्
पञ्	पञ्च	पञ्चयत्	पचत्	पचमान	पङ्क्त्या	प्रभृत्य	नतिनुम्
पद्	पठित	पठितयत्	पठत्		पठित्वा	सम्पद्य	पकुम्
पत	पतित	पतितयत्	पतत्		पतित्वा	प्रपठ्य	पठितुम्
पा	पीत	पीतयत्	पिबत्		पीत्वा	प्रपत्य	पतितुम्
पाङ्	पात	पातयत्	पात्		पात्वा	प्रपत्य	पातुम्
पिब	पिष्ट	पिष्टयत्	पिबत्		पिष्टित्वा	सम्पद्य	पेष्टुम्

शतवः	क	कथतु	शतु	आतशु	कत्वा	यपु	तुम्
पुष्	पुष्ट	पुष्टवत्	पुष्टतु		पुष्ट्वा	सम्पुष्ट्य	पुष्टुम्
पू	पूत	पूतवत्	पूततु	पुनान	पूत्वा	उत्पूय	पवितुम्
पूज्	पूजित	पूजितवत्	पूजयतु	पूजयमान	पूजयित्वा	सम्पूज्य	पूजयितुम्
पृ	व्यापृत	व्यापृतवत्		प्रियमाण	पृत्वा	व्यापृत्य	व्यापृतुम्
प्रच्छ्	पृष्ट	पृष्टवत्	पृच्छतु		पृष्ट्वा	परिपृच्छ्य	प्रष्टुम्
प्रथ्	प्रथित	प्रथितवत्	प्रथयतु	प्रथयमान	प्रथयित्वा	परिप्रथय्य	प्रथयितुम्
प्री	प्रीत	प्रीतवत्	प्रीणतु	प्रीणान	प्रीत्वा	सम्प्रीय	प्रेतुम्
फण्	फणित	फणितवत्	फणतु		फणित्वा	सम्फण्य	फणितुम्
फल्	फलित	फलितवत्	फलतु		फलित्वा	सम्फल्य	फलितुम्
बद्ध्	बद्ध	बद्धवत्	बद्धतु		बद्ध्वा	आबध्य	बद्धुम्
भज	भक्त	भक्तवत्	भक्ततु	भजमान	भक्त्या	त्रिभज्य	भभक्तुम्
भञ्ज	भञ्ज	भञ्जवत्	भञ्जतु		भञ्जत्वा	सम्भज्य	भञ्जतुम्
भपु	भपित	भपितवत्	भपतु		भपित्वा	सम्भप्य	भपितुम्

धातवः	क	कचतु	घतु	आगन्	कत्वा	यप्	तुम्
आ	आत	आतचत्	आत		आत्वा	विभाय	भातम्
भिच्	भित्	भित्तवत्	भित्तत्	भित्तान	भित्वा	विभिश	भेत्तुम्
भी	भीत	भीतवत्	विभ्यत्		भीत्वा	सन्भीय	भेत्तुम्
भुच्	भुक्त	भुक्तवत्	भुञ्जत्	भुञ्जान	भुक्त्वा	उपभुज्य	भोक्तुम्
भू	भूत	भूतवत्	भवत्		भूत्वा	सम्भूय	भवितुम्
भृच्	भृषित	भृषितवत्	भूषयत्	भूषयमाण	भूषयित्वा	सम्भूज्य	भूषयितुम्
भृ	भृत	भृतवत्	विक्षत्	विक्षाण	क्षत्वा	सम्भृत्य	भर्तुम्
मथ्	मथित	मथितवत्	मथत्		मथित्वा	प्रमथ्य	मथितुम्
मव्	मत्त	मत्तवत्	माथत्		मदित्वा	सम्मथ	मदितुम्
मन्	मत	मतवत्	माथत्	मन्थमान	मन्था	सम्माथ	मन्तुम्
मन्	मत	मतवत्	मथत्	मन्थान	मथित्वा, मत्वा	सम्माथ	मथितुम्
मन्त्र	मन्त्रित	मन्त्रितवत्		मन्त्रयमाण	मन्त्रित्वा	सम्मन्त्रय	मन्त्रयितुम्
मन्थ्	मथित	मथितवत्	मथत्		मथित्वा, मन्थित्वा	प्रमथ्य	मथितुम्

धातवः	क्त	कचठ	शतृ	आनश	कत्वा	यप्	तुप्
मा	मित	मितवत्		निर्मिमाणः	भित्वा	प्रमाय	मातुम्
मुच्	मुक्त	मुक्तवत्	मुञ्चत	मुञ्चमान	मुक्त्वा	विमुञ्च्य	मोक्तुम्
मुप्	मुपित	मुपितवत्	मुष्णत		मुषित्वा	परिमुष्य	मोषितुम्
यञ्	इष्ट	इष्टवत्	यजत	यजमान	इष्ट्वा	मेज्य	यष्टुम्
यस्	यस्त	यस्तवत्	यस्यत, यस्त		यसित्वा	प्रयस्य	प्रयसितुम्
या	यात	यातवत्	यात्		यात्वा	प्रयाय	यातुम्
युञ्	युक्त	युक्तवत्	युञ्जत	युञ्जान	युक्त्वा	प्रयुज्य	योक्तुम्
यु	युञ्ज	युञ्जवत्		युष्यमान	युष्ट्वा	संयुष्य	योष्युम्
रक्ष्	रक्षित	रक्षितवत्	रक्षत		रक्षित्वा	संरक्ष्य	रक्षितुम्
रच	रचित	रचितवत्	रचयत	रचयमान	रचयित्वा	विरचय्य	रचयितुम्
रट	रटित	रटितवत्	रटत		रटित्वा	संरट्य	रटितुम्
रम्	रत	रतवत्	विरमत	रममाण	रत्वा	विरम्य, विरत्य	रन्तुम्
र	रत	रतवत्	रवत		रत्वा	विरम्य	रवितुम्

धातवः	क	कवतु	धातु	आनयू	कत्वा	यप्	तुम्
रध्	रध्	रध्वत्	रन्धत्	रन्धान	रध्वा	संरध्य	रोधुम्
रञ्ज्	रञ्जित	रञ्जितवत्		रञ्जमान	रञ्जित्वा	प्ररञ्जय	रञ्जितुम्
रपू	रपित	रपितवत्	रपत्		रपित्वा	प्ररप्य	रपितुम्
रभ्	रभ्य	रभ्यवत्		रभमान	रभ्यवा	उपलभ्य	रब्धुम्
रप्	रपित	रपितवत्	रप्यत्, रपत्		रपित्वा	अभिलभ्य	रपितुम्
रिष्	रिक्षित	रिक्षितवत्	रिक्षत्		रिक्षित्वा	विरिक्ष्य	रिक्षितुम्
रिप्	रि	रिप्पवत्	रिप्पत्	रिप्पमान	रिप्पत्वा	विरिप्य	रिप्पुम्
ली	लीज	लीजवत्	लीजत्		लीज्वा	विलीय	लीयुम्, लातुम्
लृ	लृण	लृणवत्	लृणत्	लृणमान	लृण्वा	प्रलृय	लृणितुम्
बद	उदित	उदितवत्	बदत्		उदित्वा	प्रोष	बदितुम्
बाद्	बाधित	बाधितवत्		बाध्यमान	बाध्यित्वा	अभिवाष	बाधयितुम्
बन्	बन्त	बन्तवत्		बन्मान	बन्तित्वा, बन्त्वा	संरन्ध्य	बन्तितुम्
बप्	उप्य	उप्यवत्	वपत्		उप्यत्वा	निरप्य	बप्तुम्
वस्	उषित	उषितवत्	वसत्		उषित्वा	प्रोष्य	वस्तुम्
वष्	वषित	वषितवत्		वषमान	वषित्वा	संरष्य	वषितुम्

धातवः	क्त	कृतम्	कान्	मानश्च	कर्त्ता	यप्	तुम्
धर्णं	वर्णित	वर्णितवत्	वर्णयत्	वर्णयमान	वर्णयित्वा	संवर्ण्य	वर्णयितुम्
धष्	वर्षित	वर्षितवत्	वर्षत		वर्षित्वा	संवर्ष्य	वर्षयितुम्
धह्	कृत	कृतवत्	वहत	वहमान	कृतवा	कृत्य	कृतुम्
धिष्	निधिषण	निधिषवत्		विषयमान	वित्वा	संविष्य	वेत्तुम्
धिष्	विदित	विदितवत्	विदत	विदयमान	विदित्वा	संविष्य	वेदितुम्
धिष्	विष्ट	विष्टवत्	विशत		विष्ट्वा	निविष्ट्य	वेष्टुम्
धिष्	विष्ट	विष्टवत्	वेविषत	वेविषाण	विष्ट्वा	परिविष्ट्य	वेष्टुम्
धु	वृत्	वृत्तवत्	वृग्धत	वृग्धान	वृत्त्वा	परिवृत्त्य	वरितुं, वरीतुम्
धुत्	वृत्त	वृत्तवत्		वर्तमान	वर्तित्वा, वृत्त्वा	निवृत्त्य	वर्तितुम्
धृष्	वृष्ट	वृष्टवत्	वर्षत		वर्षित्वा, वृष्ट्वा	अभिवृष्ट्य	वर्षितुम्
धृ	वृर्ण	वृर्णवत्	वृणत		वृत्त्वा	परिवृर्ण्य	वरितुं, वरीतुम्
धे	वृत्	वृत्तवत्	वयत	वयमान	वृत्त्वा	प्रलाय	वातुम्
शे	शस्त्र	शस्त्रवत्	शस्त्रत		शान्ति, शस्त्रा	प्रशस्त्र्य	शस्त्रितुम्
शे	शक्त	शक्तवत्	शक्नुयत्		शक्त्या	प्रशक्त्य	शक्नुतुम्

धातवः	क	कथं	कतु	आनश्	कत्वा	थप्	तुम्
शप्	शन्त	शन्तवत्	शपत्	शपमान	शप्त्वा	संशस्य	शान्तुम्
शम्	शान्त	शान्तवत्	शान्तवत्		शान्त्वा, शान्तिवा	प्रशस्य	शान्तिषुम्
शश्	शशित	शशितवत्	शशत्		शशित्वा	प्रशस्य	शशितुम्
शिष्	शिश्र	शिश्रवत्	शिपत्	शशान	शिश्र्वा	विशिष्य	शेष्टुम्
शी	शयित	शयितवत्	शयितवत्		शयित्वा	उपशस्य	शयितुम्
शु	श्रुत	श्रुतवत्	श्रुण्वत्		श्रुत्वा	संश्रुत्य	श्रीषुम्
श्रिष्ट	श्रिष्ट	श्रिष्टवत्	श्रिष्टवत्		श्रिष्ट्वा	आश्रित्य	श्र्लेष्टुम्
श्वस्	श्वसित	श्वसितवत्	श्वसत्		श्वसित्वा	निश्वस्य	श्वसितुम्
सम्	सान	सानवत्	सन्वत्	सान्वान	सान्त्वा	संस्रय	सनिषुम्
साप्	साक	साकवत्	साक्यवत्		साक्यवा	संसाध्य	साक्युम्
सिष्	सिक	निकवत्	सिजत्	सिञ्जमान	सिज्त्वा	परिशिष्य	सेवुम्
सु	सुत	सुतवत्	सुन्वत्	सुन्वान	सुत्वा	प्रसृत्य	सोतुम्
स्र	स्रत	स्रतवत्					
सृ	सृत	सृतवत्	सरत्	सूर्यमान	सृत्वा	प्रसृत्य	सोतुम्, सविषुम्
सेष्	सेवित	सेवितवत्		सेवमान	सेवित्वा	अनुसृत्य	सेवुम्
स्तु	स्तुत	स्तुतवत्	स्तुवत्	स्तुषान	स्तुत्वा	प्रसेव्य	सेवितुम्
						संस्तृत्य	स्तोतुम्

॥ सेडनिट्कारिकाः ॥

—:—

यद्यपि धातुपाठेष्वेव सेद्वत्त्वानिद्वत्त्वज्ञापकानि अनुबन्धविशेषरूपाणि चि-
ह्नानि सङ्गतानि, तथापि सामान्यतया तत्त्वरूपावगतये शिष्यबुद्धिवैशद्यकारिकाः
कारिकाः पूर्वाचार्यायाः प्रतिपाद्यन्ते विव्रियन्ते च ।

अथ सेद्वत्त्वमनिद्वत्त्वञ्च किं नामेति चेदुच्यते । इटा टकारस्यानुबन्धत्वाद्
इकारेण सह वर्त्तते इति सेद्वत् तस्य भावः सेद्वत्त्वम्, न विद्यते इदं इकारो यस्य
सोऽनिद्वत् तस्य भावोऽनिद्वत्त्वम् ।

अत्रायं निष्कर्षः—येभ्यो धातुभ्यः परतो विधीयमानाः शित्संज्ञकभिन्नत्रोणादिभि-
न्नसकारादितकारादिप्रत्यया विशेषविधानं विहायादौ इकाररूपमिडागमं निर्यं गृ-
ह्णन्ति ते सेद्वत् । ये न गृह्णन्ति तेऽनिद्वत् । सेद्वत्त्वानिद्वत्त्वे च यद्यपि स्ताद्यशितौऽत्रोणा
देरिति प्रत्ययस्यादौ विधानात्प्रत्ययस्यैव तथाप्युपचारेण धातोरपि । इह तावद्धातवो
द्विधा, स्वरान्ता व्यञ्जनान्ताश्चेति । तत्र सूचिकटाहन्यायेनाल्पत्वादादौ स्वरान्तानां
सेद्वत्त्वानिद्वत्त्वे विवेच्य तदनु व्यञ्जनान्तानां विवेचयति, तत्रापि ग्रन्थलघुवार्थं
स्वरान्तेषु सेद्वत्धातून् निर्दिश्य तद्व्यतिरेकेणानिटो व्यञ्जनान्तेषु अनिद्वत्धातून्
निर्दिश्य तद्व्यतिरेकेण सेद्वत्त्वञ्च दर्शयति ।

श्विश्चिडीशीयुरुक्षुक्षुण्ण-णुस्तुभ्यश्च वृगो वृद्धः ।

ऊद्वदन्तयुजादिभ्यः स्वरान्ता धातवः परे ॥ १ ॥

पाठ एकस्वराः स्युर्येऽनुस्वारेत इमे स्मृताः ।

ये पाठे धातुपाठे धातुपाठोपदेशावस्थायामित्यर्थः । न तु द्विर्भावादौ । एकस्वरा
एक एव स्वरो येषु ते एकस्वराः । तथा अनुस्वारेतः एति अपगच्छतीति। इत् प्रयो-
गकालेऽनवस्थायीत्यर्थः । अनुस्वार इत् येषु ते अनुस्वारेतः । तादृश ये धातवः
स्युस्ते इमे अभ्यस्ततमतया बुद्धिस्थत्वेन प्रत्यक्षा धातवः । अनिट इति पदमन्त्य-
कारिकान्तस्थमप्यत्र योज्यम् । स्मृताः । अर्थात् । धातुपाठोपदेशावस्थायां ये
एकस्वरा अनुस्वारेतश्च भवेयुस्तेऽनिटो धातवो विज्ञेयाः । इदं च स्वरान्तव्यञ्जनान्त-
साधारणं लक्षणं तेनोभयत्र योज्यम् । परे एतत्प्रथमकारिकोक्तेभ्योऽन्ये ये केचन
स्वरान्ता एकस्वरा अनुस्वारेतश्च धातवस्ते सर्वेऽपि अनिटः । अस्यां कारिकायां
चोक्ताः स्वरान्ताः धातवः सर्वेऽपि सेद्वत् ।

एवं निम्ननिर्दिष्टा व्यञ्जनान्ता एकस्वरा अनुस्वारेतश्च धातवोऽनिटः ।

तद्व्यतिरिक्ता व्यञ्जनान्ताः सेटश्च । इमे द्विविधा अपि घातवो ये औदितो न भवेयु-
स्ते ग्राह्याः औदितानामनुबन्धफलप्रतिपादकप्रकरणे वेदलाभिधानात् । केभ्यः परे ।
‘श्विश्रिहीशीयुरुक्षुक्षुस्तुभ्यः वृगः, वृङ्गः स्रृदन्तयुजादिभ्यः । अत्र वृद्धचर्यत्वेन
माङ्गलिकत्वादादौ श्विधातोर्ग्रहणम् । द्वोश्चि (श्वि) गतिवृद्धयोः । श्रिण (श्रि)
सेवायाम् । ङीक् (ङी) विहायसांगतौ । ङीक्च (ङी) गतौ । शीङ्क् (शी)
स्वप्ने । यु-इति सामान्यनिर्देशेऽपि रक्षुप्रभृतिसाहचर्यात् । युक् (यु) मिश्रणे इ-
त्यस्यैव ग्रहणं । न तु युंयश्च (यु) बन्धने इत्यस्य । युणि (यु) जुगुप्सायामि-
त्यस्य तु चौरादिकत्वादानेकस्वरत्वेन स्वत एव सेटत्वम् । रु-इति सामान्यनिर्देशेऽपि
‘भ्रुमभृतिसाहचर्यात् रुक् (रु) शब्दे इत्यस्यैव ग्रहणं नतु रुक् [रु] रेषणे च इत्यस्य
। डुक्षुक् [क्षु] शब्दे । क्षुक् (क्षु) तेजने । शुक् (नु) स्तुतौ ।
स्तुक् (स्तु) प्रसवने वृगट् (वृ) वरणे । वृङ्क्थ (वृ) सम्भक्तौ ।
वृण्ण (वृ) आवरणे इत्यस्य तु युजादिपाठे एव समावेशः । उकार एव ऊत
ऋकार एव ऋत् ऊच्च ऋच्च ऊर्तौ तौ अन्ते एषामिति ऊद्दन्ताः
ऊकारान्ता भ्रुमभृतयः ऋकारान्ता भ्रुमभृतयः । युजादयो युजादिगणपठिता ।
। इमे ङीण (ङी) द्रवीकरणे । (मीण) गतौ । मीगण (मी) तर्पणे धृगण ।
(धृ) कम्पने । अस्य ऊकारान्तत्वेनापि सेटत्वम् । वृण्ण (वृ) आवरणे । जृण्
(जृ) वयोहानौ अस्य ऋकारान्तत्वेनापि सेटत्वम् । इमे सर्वेऽप्युक्ताः स्वरान्ताः
सेटः । तद्व्यतिरिक्ताः स्वरान्ता अनिटः । अथ व्यञ्जनान्ताननिटो नामग्राहं
दर्शयति—

द्विविधोऽपि शक्तिश्चैवं वचिर्विचिरिची पचिः ॥ २ ॥

सिञ्जतिर्मुचिरतोऽपि पृच्छतिर्भ्रंस्त्रिमस्त्रिमुजयो युजिर्धजिः ।

ष्वञ्जिरञ्जिर्जयो णिजिविर्षृषञ्जिभञ्जिभजयः सृजित्यजी ॥ ३ ॥

स्कन्दि विद्यविद्लविन्तयो नुदिः स्विद्यतिः शदीसदी भिदीच्छदी ।

तुद्यदी पदिहृदी स्विदीक्षुदी राषिसाधिशुषयो युधिव्यधी ॥ ४ ॥

बन्धनुध्यरुधयः कुषिक्षुधी सिध्यतिस्तदनुहन्तिमन्यती ।

आपिना तपिषापिक्षिपिच्छुपो लुम्पतिः स्पृषिलपी वपिस्वपोः ॥ ५ ॥

यभिरभिलक्षियभिरमिनभिगमयः कुशिलिशरुशदिशदिशितिदशयः

स्पृशिसृशतिविशतिदशिशिष्टशुषयस्त्वषिषिषिविषिलकृषितुषि-

दुषिषुषयः ॥ ६ ॥

श्लिष्यतिर्द्विषिरतो घसिबसति रोहतिर्लुहिरिही अनिङ्गदितौ ।
देग्धिदोग्धिलिहयो मिहिबहती नद्यतिर्दहिरितिस्फुटमनिटः ॥७॥

शकीञ् (शक्) मर्षणे । शक्लृट् (शक्) शक्तौ । अत्र शक्धातुरेव शकिः
इकिश्तिव् स्वरूपार्थे ॥ इति स्वरूपे इप्रत्यये किप्रत्यये वा रूपम्, एवमग्रेतनधातुषु
यथायोगं स्वरूपार्थे इप्रत्ययः किप्रत्ययः श्तिव्प्रत्यय इति ज्ञेयम् । वचक् (वच्)
भाषणे । ब्रूक् (ब्रू) व्यक्तायां वाचि इत्यस्य यो वच्-आदेशस्तस्य लाक्षणिक-
त्वेऽपि अत्र ग्रहणम् । अत एवास्य ब्रूधातोरुक्कारान्तत्वेन सेद्वत्प्राप्तावपि धातुपाठे
सानुस्वारनिर्देशेनानिद्वत् प्रतिपादितम् । वचण (वच्) भाषणे इत्यस्य तु युजा-
दिपाठात्सेदत्वमेव । विवृपी (विच्) पृथग्भावे । रिचृपी [रिच्] विरंचने ।
रिचण (रिच्) वियोजने च इत्यस्य तु युजादिपाठात्सेदत्वमेव । डुपचौष (पच्)
पाके । पिचौत् (सिच्) क्षरणे । अस्य स्वरूपे श्तिव् प्रत्यये सिञ्चतिरिति रूपम् ।
मुचलृटी (मुच्) मोक्षणे । मुचण (मुच्) प्रमोचने इत्यस्य चौरादिकत्वाद्नेक-
स्वरत्वेन सेदत्वमेव । प्रछट् (प्रच्छ) शीप्सायाम् । भस्जीत् (भस्ज्) पाके ।
डुमस्जीत् (मस्ज्-मज्ज्) शुद्धौ । भुजीत् (भुज्) कौटिल्ये । भुजप् (भुज्)
पालनाभ्यवहारयोः । युजिच् (युज्) समाधौ । युट्टपी (युज्) योगे । युजण्
(युज्) संपर्चने इत्यस्य तु युजादिपाठात्सेदत्वमेव । यजी (यज्) देवपूजासंग-
तिकरणदानेषु । ञ्जित् (स्वञ्ज्) सङ्गे । रजी (रज्ज्) रागे । रजीच् (रज्ज्)
रागे । रजौत् (रज्) भङ्गे ॥ रुजण् (रुज्) हिंसायाम् अस्य तु चौरादिकत्वा-
द्नेकस्वरत्वेन सेदत्वमेव । णिबृकी निज् शौचे च । विट्टको (विज्) पृथग्भावे
विण्टु इति ऋकारसहितग्रहणादस्यैव विज् धातुर्ग्रहणम् । न तु ओविजैति [विज्]
भयचलनयोरित्यस्य ओविजैप् (विज्) भयचलनयोरित्यस्य च । ननु अत्यन्ता-
न्तिकस्यनिज्-साहचर्यादभिमतस्यैव ग्रहणे किं पुनः ऋकारसहितनिर्देश इति चे-
त्साहचर्यपरिभाषाया अनित्यत्वसूचनार्थमेतत्तेन शब्दसहचरितासहचरितयोः सद्गोत्र
प्रकरणे ग्रहणम् । षज्जं (सज्ज्) सङ्गे । भजीप् (भज्ज्) आमदने । भजी
(भज्) सेवायाम् । भजण् (भज्) विश्राणने । इत्यस्य तु चौरादिकत्वाद्नेक-
स्वरत्वेन सेदत्वमेव । सृजिच् [सृज्] विसर्गे । सृजत् (सृज्) विसर्गे । त्यजं [त्यज]
हानौ । स्कन्धं [स्कन्द] गतिशोषणयोः । विद्य-इति अविकरणसहितग्रहणादनेन
। विदिच् [विद्] सचायामित्यस्य ग्रहणम् । विद्ल-इति लृकारानुबन्धसहितग्रह-
णादनेन । विद्लृटी (विद्) लामे इत्यस्य ग्रहणम् । विन्ति-इति अविकरणस-

हितग्रहणादनेन । विदिप् (विद्) विचारणे इत्यस्य ग्रहणम् । एषां विशेषेणोपादानात् । विदक् (विद्) ज्ञाने इत्यस्य न ग्रहणम् । विदिण् (विद्) चेतनाख्या-
ननिवासेषु इत्यस्य तु चौरादिकत्वादनेकस्वरत्वेन सेदृत्वं सिद्धमेव ॥

वेत्तेर्विदितं वित्तेर्विभं वित्तञ्च विद्यतेर्विन्नम् ॥

वित्तं घने प्रतीते च विन्दतेर्विन्नमन्यत्र ॥ १ ॥

णुदत् (नुद्) प्रेरणे । स्विदतीति श्यविकरणसहितग्रहणादनेन श्विदांश्च
(स्विद्) गात्रप्रक्षरणे इत्यस्यैव ग्रहणं नतु विष्विदाश्च (स्विद्) मोचने च
इत्यस्य । शद्लृत् (शद्) भ्रातृने षद्लृत् (सद्) विशरणगत्यवसादनेषु । षद्लृत्
(सद्) अवसादने । भिद्वंपी (भिद्) विदारणे । छिद्वंपी (छिद्) द्वैधीकरणे
। तुदीत् [तुद्] व्यथने । अदक् (अद्) भक्षणम् । पदिच् [पद्] गतौ पदिण
(पद्) गतौ । इत्यस्य तु चौरादिकत्वादनेकस्वरत्वेन सेदृत्वमेव । हर्हि [हद्]
पुरीषोत्सर्गे । सिदिञ् [सिद्] दैन्ये । सिदत् [सिद्] परिघाते । सिदिप्
(सिद्) दैन्ये । क्षुद्वंपी (क्षुद्) संपेपे । राधंश्च (राध्) वृद्धौ । राधंश्च (राध्)
संसिद्धौ । सार्धंश्च (सार्ध्) संसिद्धौ । शुधंश्च (शुध्) शौचे । युधिञ्च (युध्)
सम्प्रहारे । व्यधंश्च (व्यध्) ताडने । बन्धञ् [बन्ध्] बन्धने । बन्धण् (बन्ध्)
संयमने इत्यस्य तु चौरादिकत्वादनेकस्वरत्वेन सेदृत्वमेव । बुध्य-इति श्यविकरण-
सहितनिर्देशात् । बुधिञ्च (बुध्) ज्ञाने इत्यस्यैव ग्रहणं नतु बुध्ण् (बुध्) बोधने
बुध (बुध्) अवगमने इत्यस्य च । रुध्वंपी (रुध्) आवरणे अनोरुधिञ्च (अनु-रुध्)
कामे । क्रुधंश्च [क्रुध्] कोपे । क्षुधंश्च [क्षुध्] बुभुक्षायाम् । सिध्यति-इति श्यवि-
करणसहितनिर्देशात् पिधूञ् (सिध्) संराद्धौ इत्यस्यैव ग्रहणं न तु पिञ् (सिञ्)
गत्यामित्यस्य पिधौ [सिञ्] शास्त्रमाङ्गल्ययोरित्यस्य च ।

हन्क् (हन्) हिंसागत्योः । मन्यति-इति श्यविकरणसहितनिर्देशात् ।
मनिञ्च (मन्) ज्ञाने इत्यस्यैव ग्रहणं नतु । मनूयि (मन्) बोधने इत्यस्य ॥
मनिण् (मन्) स्तम्भे इत्यस्य तु चौरादिकत्वादनेकस्वरत्वेन सेदृत्वमेव । आप्लृट्
(आप्) व्याप्त्तौ । आप्लृट्ण (आप्) लम्भने इत्यस्य तु युजादिपाठात्सेदृत्वमेव ।
तपं [तप्] संतापे । तपिञ्च (तप्) ऐश्वर्ये वा । तपिण् (तप्) दाहे इत्यस्य तु
युजादिपाठात्सेदृत्वमेव । शपीं (शप्) आक्रोशे । शपींश्च [शप्] आक्रोशे ॥
क्षिपञ्च (क्षिप्) प्रेरणे । क्षिपित् (क्षिप्) प्रेरणे ।

लुपत् (लुप्) स्पर्शं लुम्पति इति मागमसहितनिर्देशात् लुप्लृत्ती [लुप्]

छेदने इत्यस्यैव मागसाहस्य ग्रहणं नतु छपञ्च [छप्] विमोहने इत्यस्य । छृण्वं
 (छप्) गतौ । लिपिपत् [लिप्] उपदेहे डुवपीं (वप्) बोजसंताने । निष्पर्वक
 (स्वप्) शये । यमं [यप्] मैथुने । रभिं [रप्] रामस्ये । डुलभिष् (लम्)
 प्राप्तौ । यमूं [यप्] उपरमे । रभिं (रप्) क्रीडायाप । णमं [नम्] प्रहृत्वे
 गम्लं [गम्] गतौ । क्लृञ् [क्लृञ्] आह्वानरोदनयोः । लिशिञ् (लिञ्) अ-
 ल्पत्वे लिशत् (लिञ्) गतौ । रुशत् (रुञ्) हिंसायाप । रिशत् (रिञ्) हिं-
 सायाप । दिशिञ् (दिञ्) अतिसर्जने दंशं (दंश्) दशने । स्पृशत् (स्पृश्)
 स्पर्शे । मृशत् (मृश्) आमर्शने । विशत् (विश्) प्रवेशने दृश् (दृश्) प्रेक्षणे
 लृकारसहितग्रहणात् । शिष्ण्वं (शिष्) विशेषणे इत्यस्यैव ग्रहणं नतु शिष (शिष्)
 हिंसायामित्यस्य । शिषण (शिष्) असर्वोपयोगे इत्यस्य तु युजादिपाठात्सेदत्वमेव
 शृषञ् (शृष्) शोषणे त्विषीं (त्विष्) दीप्तौ । पिष्ण्वं (पिष्) संचूर्णने ।
 विष्ण्वं-इति लृकारसहितनिर्देशात् विष्ण्वं (विष्) व्याप्तौ इत्यस्यैव ग्रहणं न तु
 विष् (विष्) सेचने इत्यस्य विषञ् विष् (विष्) विप्रयोगे इत्यस्य च । कृषं (कृष्)
 विलेखने । कृषीत् [कृष्] विलेखने । दुषञ् [दुष्] दुष्टौ । दुषञ् (दुष्) वैकृत्ये
 दुष्-सहचर्यात् पुषञ् (पुष्) पुष्टौ इत्यस्यैव ग्रहणं न तु पुष् (पुष्) पुष्टौ
 इत्यस्य पुषञ् (पुष्) पुष्टौ इत्यस्य च पुषण् (पुष्) धारणे इत्यस्य
 तु चौरादिकत्वादनेकस्वरत्वेन सेदत्वमेव । श्लिष्यति-इति श्वविकरणसहित-
 निर्देशात् । श्लिष्वं (श्लिष्) आलिङ्गने इत्यस्यैव ग्रहणं न तु । श्लिष्व (श्लिष्)
 दाहे इत्यस्य । श्लिषण् (श्लिष्) श्लेषले इत्यस्य तु चौरादिकत्वादनेकस्वरत्वेन
 सेदत्वमेव । द्विषीक (द्विष्) अपीतौ । घस्लं (घस्) अदने । वसति-इति
 श्वविकरणसहितनिर्देशात् । वसं (वस्) निवासे इत्यस्यैव ग्रहणं न तु वसिक
 (वस्) आच्छादने इत्यस्य । वसञ् (वस्) स्तम्भे इत्यस्य च । वसण् (वस्)
 स्नेहच्छेदावहरणेषु इत्यस्य तु चौरादिकत्वेनानेकस्वरत्वात्सेदत्वमेव । (रुहं) रुहं
 जन्मनि । अत्र रोहति-इति श्वविकरणसहितनिर्देशः श्लोकरचनार्थः । रुहि रुहि
 (रुह्-रुह्) इमौ धातुपाठेषु न दृश्येते छान्दसौ मन्तान्तरीयौ वा संभाव्येते ।
 वेग्धीति । दिहीक (दिह्) लेपे । दोग्धीति । दुहीक (दुह्) क्षरणे । लिहीक
 (लिह्) आस्वादने । मिहं मिह् (मिह्) सेचने वहीं (वह्) प्रापणे । णहीञ् (नह्)
 वन्धने । दहं दह् मस्मीकरणे । इति स्फुटं यथा स्यात्तथा इमे व्यञ्जनान्ता धातवो-
 ऽनिटः, तद्व्यतिरिक्ता व्यञ्जनान्ताः-सेटः । इति स्वरान्तव्यञ्जनान्तधातूनां सेदत्वा-
 निदृष्टे प्रपञ्चिते ॥

॥ समासा अनिटकारिकाः ॥

॥ अथ धातुप्रत्ययानुबन्धफलप्रतिपादकाः श्लोकाः ॥

उत्वारणेऽस्त्यवर्णाद्य आः कयोरिण् निषेधने ।
 इकारादात्मनेपद-मीकाराच्चोभयं भवेत् ॥ १ ॥
 उदितः स्वराभोन्तश्चो-त्त्वादाविटो विकल्पनम् ।
 रूपान्त्ये डेपरेऽह्रस्व ऋकारादङ् विकल्पकः ॥ २ ॥
 लृकारादङ् समायात्येः सिचि वृद्धिनिषेधकः ।
 ऐः कयोरिण्निषेधः स्या-दोः कयोस्तस्य नो भवेत् ॥ ३ ॥
 औकार इङ्विकल्पार्थेऽनुस्वारोऽनिङ्विशेषणे ।
 लृकारश्च विसर्गश्चा-नुबन्धो भवतो नहि ॥ ४ ॥
 कोऽदादिर्न गुणी प्रोक्तः से पूर्वस्य सुमागमः ।
 गे नोभयपदी प्रोक्तो घश्च चजोः कगौ कृतौ ॥ ५ ॥
 आत्मने गुणरोधे ङ-श्चो दिवादिगणो भवेत् ।
 ओ वृद्धौ षर्तमाने क्तः टः स्वादिष्ठ्युकारकः ॥ ६ ॥
 त्रिमगर्थो ङकारः स्याण् णश्चुरादिश्च वृद्धिकृत् ।
 तस्तुदादौ नकारश्चेच्चापुंसीति विशेषणे ॥ ७ ॥
 रुधादौ नागमे पोहि भो दामः सम्प्रदानके ।
 यस्तनादौ रकारः स्यात् पुंवद्भावायसूचकः ॥ ८ ॥
 स्त्रीलिङ्गार्थे लकारो हि उत और्विति वो भवेत् ।
 शः क्रयादिः क्यः शिति प्रोक्तः षः षितोऽङ् विशेषणे ॥ ९ ॥
 पदत्वार्थे सकारो हि नोक्ता अत्र न सन्ति च ।
 धातूनां प्रत्ययानाश्चा-नुबन्धः कथितो मया ॥ १० ॥

उच्चारणम् उच्चारणार्थं श्रुतिमुखदोच्चारणार्थमिति यावत् । अवर्णाद्यः अवर्णस्तु
 अकार आकारश्च वर्णग्रहणे स्वसंज्ञकस्यापि ग्रहणमिति न्यायात् । तत्राकारन्यवच्छेदा-
 र्थमाह-अवर्णस्य अकाराकाररूपस्याद्यः प्रथम अकार इत्यर्थः । अस्ति । अकारः
 श्रुतिमुखदोच्चारणार्थं धात्वादौ अनुबन्धतया योज्यत इत्यर्थः । यथा तक् (तक्)
 हसने । एवम् आ आकारः कयोः क्तकत्वत् प्रत्यययोरादौ इणनिषेधने इकारनिषे-
 धार्थः । यथा हुर्छा (हुँछ्) कौटिल्ये । अत्रादिच्चात् आदित इति कयोरिङ्भावे

हूर्णः हूर्णवान् । इकाराद् आत्मनेपदं भवति । यथा ककि (कक) लौल्ये । अत्र इङित इत्यात्मनेपदे ककते । चः समुच्चये । ईकाराद् उभयसमुभयपदं भवति । भर्जी [भज्] सेवायाम् । अत्र ईदित्वात्फलवत्कर्तरि ईङित इत्यात्मनेपदम् । अफलवति तु शेषात्परस्मै इति परस्मैपदमेवोभयपदं भवति । चो-उच्च ऊश्चानयोः समाहार इति ऊ ततः क्लीबे इति ऋस्वत्वे उ इति ततः च-उ-इति अकारस्य उकारस्य च सन्धौ चो इति जातम् । तथा च चोश्चन्देन च, उः, ऊः, इति ज्ञेयम् । तत्र चकारः समुच्चये । उः उकार उदितः स्वराब्जोऽन्त इत्यत्र विशेषणार्थः । ऊः ऊकारः क्त्वादौ क्त्वाप्रत्ययस्य आदौ इह इकारस्य विकल्पनं करोतीतिशेषः । अथवा-उ-उदितः स्वराब्जोऽन्तः च-ऊः इति उदितस्वराब्जोऽन्तः, च-ऊः, इति उदितस्वराब्जोऽन्तश्चोः इति पाठो ज्ञेयः । तत्र प्रथमो य उशब्दस्तेन उरुपमक्षरमिति नपुंसकलिङ्गायै व्याख्येयम् । यथा तङ्क (तङ्क-तङ्क-तङ्क) कुच्छ्रजीवने । अत्र उदित्वाद् उदितः स्वराब्जोऽन्त इति नागमः । वञ्चू (वञ्च्) गतौ । उदितो वा इति वेद् । वञ्चत्वा । इति तु ऋचुषेति क्त्वो वा कित्वे वचित्वा वञ्चित्वा ऋ उपान्त्ये इत्यवस्थायां सन्धौ रूपान्त्ये । ऊ परे ऊपरकणौ प्रत्यये इति यावत् अह्रस्वो ह्रस्वाभावः । ऊपरकणिप्रत्यये परे सति ऋदितां धातुनामुपान्त्यस्य ऋस्वो न भवति । यथा ओखृ (ओख्) शोषणालम्भयोः । अत्र ऋदिच्चाद् ऊपरे णौ उपान्त्यस्येति न ऋस्वः । मा भवानोचिखत् । ऋदिच्चादेव चौतो नेत्संज्ञा प्रयोगित्वाच्च । एवं राखृ (राख्) शोषणालम्भयोः । अरराखत् । ईकाराद् अरुः विकल्प एव विकल्पकः । च्युर्तु (च्युत्) आसेचने । ऋदिच्चाद् ऋदिच्छ्रवीति वाङि अच्युतत् अच्योतीत् । लृकाराद् अर्ह समायाति गम्हृ (गम्) गतौ । लृदिच्चाद् लृदिद्द्युतादित्यङि अगमत् । एः एकारः सिचि वृद्धिनिषेधकः । कटे (कट्) कर्षावरणयोः । अत्र व्यञ्जनादेर्वोपान्त्यस्येति वा प्राप्ताया वृद्धेरेदिच्चाच्च भिजाप्रिति प्रतिषेधे अकटीत् । ऐः ऐकारो यदि भवेत्तर्हि कयोः क्तवत्प्रत्यययोरादौ इष्णिषेधो भवति । कटै (कट्) गतौ । अत्रैदिच्चात् दीयश्चैदितः कयोरिति कयोर्नेद् कट्ः कट्वान् । ओः ओकारो यदि स्यात्तर्हि कयोः क्तवत्प्रत्यययोस्तकारस्य नो नकारो भवेत् ओर्वै (वै) शोषणे । अत्र ओदिच्चात् सुयत्यादीति कयोस्तस्य नत्वे वानः वानवान् । ओसृ (सृ) शब्दोपतापयोः । अत्रौदिच्चाद् घृगौदित इति वेद् । स्वर्ता स्वरिता मुस्वृषैति सिस्वरिषति । अनुस्वारः विन्दुरूपोऽनिङ् विशेषणे अनिङ्त्वार्थ इत्यर्थः ।

२. पां (पा) पाने । अत्रानुस्वारेच्चात् स्ताद्यशित इति प्राप्तस्येदः एकस्व-

रादनुस्वारेत इति निषेधः । पाता पास्यति । कृकारो विसर्गश्चानुबन्धो न भवतः । ककारो यदि धातौ स्यात्तदा धातुः अदादिर्भवति । एवं ककारो यदि प्रत्यये स्यात्तदा तस्मिन् प्रत्यये परे धातुर्गुणी गुणवान् न भवति । इन्क् 'हन्' हिंसागत्योः । कित्करणाददादित्वं तेन कर्तर्येनद्भ्यः श्रृ इत्यत्र अदादिवर्जनाच्छवभावे हन्ति । भूसत्तायाम् । भू-क्यात्-भूयात् अत्र कित्त्वेन नाभिनो गुणोऽङ्कित्यत्र किङ्कर्जनाच्च गुणः स्वे पूर्वस्य-मुमागम इति मुम्-इति (म्) इत्यस्य प्राचां संज्ञा तथा-इहव्यवहारः प्राचां-संज्ञाया व्यवहार इत्यत्र प्रमाणम्-यजादेः संमसारणमिति एवञ्च मुमागम इत्यस्य मागम इत्यर्थः । स्वे खिति पूर्वस्य म् आगमो भवति मनिच् (मन्) ज्ञाने कर्तुः खञ्-इति खञि खित्यनव्ययेति मागमे च पदुमात्मानं मन्यत इति पदुमन्यः ॥ श्रिम् (श्रि) सेवायाम् । गित्त्वात्फलवति कर्तरि ईगित इत्यात्मनेपदेऽन्यत्र शेषात्परस्मायिति परस्मैपदे चोभयपदं ज्ञेयम् । श्रयते श्रयति । घो घकारो यदि स्यात्तदा चजोः चकारजकारयोः कर्गो क्रमेण ककारगकारौ कृतौ विहितौ ज्ञातव्यौ । भाविनि धृतोपचाराद् । घकारे इति चकारस्य चकारो जकारस्य गकारो भवतीत्यर्थः । हुपर्वीष् (पच्) पाके पचनं (पच्-घञ्) पाकः । यर्जी (यज्) देवपूजासंगतिकरणदानेषु यजनं (यज्-घञ्) यागः । अत्र चजः कर्गमिति चकारस्य कत्वं जकारस्य गत्वञ्च । आत्मने इति पदैकदेशे पदसमुदायोपचाराद् आत्मनेपदे आत्मनेपदार्थं गुणरोधे गुणनिषेधार्थञ्च ङो ङकारो भवति । गाङ् (गा) गतौ ङित्त्वाद् इङ्कित इत्यात्मनेपदे गाते । घृति (घृत्) दीप्तौ । घृत्-अङ् अघृतत् अत्र ङित्त्वेन-नाभिन इत्यत्र ङित्कर्जनाच्च गुणः । 'चः चकारो यदि स्यात्तदा दिवागणो भवेत् दिवादिगणीयो धातुर्भवेदित्यर्थः । कुयच् (कृय्) पूतिभावे । अत्र चित्त्वाद्दिवादित्वेन दिवादेरिति श्ये कुथ्यति । ओ अकारो वृद्धौ वृद्धार्थः ॥

एवं ओ नाम अकारोपलक्षितो निर्यदि भवेत्तदा धातोर्वर्तमाने क्तप्रत्ययो भवति । भू सत्तायाम् । अनु-अ-भू-ञिच् अन्वभावि-अत्र चित्त्वाद् ङितितीति वृद्धिः । ङिश्चिदा (ङिच्) अव्यक्ते ङ्ङ् । चित्त्वाङ्ज्ञानेच्छार्थेति सत्यर्थे क्तः । ङिच्यते ङिष्णः । टकारो यदि स्यात्तदा स्वादिः स्यात् । पिगद (मि) अभिषवे । अत्र टित्त्वेन स्वादित्वात् स्वादेः श्चुरिति श्रौ सिनुने (टः स्वादिष्ठ्युकारकः) अत्र ट्यकारकः, इति पाठो न समीचीनः टानुबन्धानुपलम्भात् ट-इत्यस्य निर्विभक्ति कत्वात् अयोप्यतया समासाभावात् ट्युकारक इत्यत्र ट्युत्पत्त्या-यानुपलम्भाच्च अतः टःस्वादिर्युकारकः, इति पाठः सम्यक् टकारः स्वादिः (पि-

गह-सिनुते इति उकारविशिष्टः-टकारः अथुकारकः यथा दुवर्पी बीजसन्ताने,
 इति ' द्वितोऽथुः ' इति अथौ वपथुरिति । त्रिमगर्थो ढकार इत्यग्रिमग्रन्थानुरो-
 धेन-उकारविशिष्ट इति अवश्याध्याहार्यम्-इति तस्मिन् पाठे न कोऽपि दोष इति-
 त्रिमग् अर्थः प्रयोजनं यस्य तादृशो ढकारः स्यात् अत्र ढकारेण ढकारोपलक्षितो
 डुकारो हेयः । डुपचीष (पच्) पाके । इविच्चात्रिमकि पाकेन निर्वृत्तं
 पत्किमम् । णो णकारो यदि स्यात्तदा चुरादिः वातुश्चुरादिगणीयो भवति, एवं
 णकारो वृद्धिकृद्अस्ति बल्कण् (बल्कू) भाषणे । णित्वाच्चुरादित्वेन चुरादिभ्य
 इति णिचि बल्कयति । दु (दु, गतौ णवि वृद्धौ दुदाव । क्षिपीत् (क्षिप्) प्रेरणे ।
 तिच्चात् तुदादेः च इति क्षिपति । नकारश्च इच्चापुंसोऽनित्ययाप्परे इत्यत्र विशेष-
 णार्थः । खर्द्विका खट्वाका । अनिदिति किम् । दुर्गका पकारो रुधादौ नाग-
 मर्थः अर्थात् पकारेण रुधादित्वं भवति रुधादित्वाच्च नागमो भवति । रिचुंपी
 (रिच्) विरेचने रुधां स्वरादिति श्रे रिणक्ति किन्तु रुधादौ तागमे षोहि-इति
 पाठः सम्पक्-तत्स्यैयं व्याख्या पकारो रुधादिघटकः पकारानुबन्धेन वातुनां रुधा-
 दित्वं भवतीति भावः, प्रत्ययस्थपकारानुबन्धः तागमप्रयोजकः-द्वग्-इत्यादिना
 क्यपि ' ह्रस्वस्य तः पितृकृति ' तागमे आहत्य प्रावृत्य इति, मो मकारः, दामः
 सम्मदाने ऽधर्म्ये आत्मने च इत्यत्र विशेषणार्थः । दास्या सम्प्रयच्छते कामुकः ।
 यो यकारः तनादेः सूचकः । क्षण्यी (क्षण्) हिंसायाम् । हिंसायाम् । यिच्चात्
 कृगूतनादेरित्यौ च तनुते । रकारः पुंवद्भावरूपो योऽर्थस्तत्सूचकः । पट्टी प्रकारो-
 ऽस्याः पट्टजातीया । प्रकारे जातीयरिति जातीयरि प्रत्यये रितीति पुंवद्भावः ।
 लकारो स्त्रीलिङ्गार्थः । जनानां समूहो जनता अत्र तत्प्रत्ययस्य लिच्चात्स्त्रीत्वम् ।
 वकार उत और्वितिव्यञ्जनेऽद्वैरित्यत्र विशेषणार्थः वुक् (वु) अभिममने । धौति ।
 शकारो यदि स्यात्तदा ऋयादिः स्यात् । षिग्न् (सि) बन्धने । शिच्चात्कयादि-
 त्वेन ऋयादेरिति श्राप्रत्यये सिनाति । क्यःक्षितीत्यत्र विशेषणार्थः । भूयते अत्र
 भावकर्मविहिते चिति क्यः । पकारःषितोऽङ् इत्यत्र विशेषणार्थः । डुपचीष (पच्)
 पाके । पच्यतेऽसाविति पचा । सकारः पदत्वार्थे पदत्वप्रयोजकः । भवतोरिकणी-
 यसौ, इतीयसि नामसिद्वय्यञ्जने-इति पदत्वे घुटस्त्वृतीय इति दत्वे भवदीय इति
 येऽनुबन्धतया नोक्तास्तेऽनुबन्धा न सन्ति । अनुबन्धास्तु इयन्त एव । अपि तु
 अत्रानुबन्धानां यद्यत्फलमुक्तं तेन प्रयोजनान्तराण्युपलक्ष्यन्ते । यथा टकारस्य
 प्रयोजनं स्वादित्वमेवोक्तं तथापि दूधे (वे) पाने । अत्र टकारःशुनिधयीत्यादौ

इत्यर्थः । एवं ङकारस्यान्त्यस्वरलोपप्रभृतिप्रयोजनं स्वयमूह्यम् ।

अत्रार्थेऽन्येऽपि कतिचित्श्लोकाः

अदादयः कानुबन्धाश्चानुबन्धा दिवादयः

स्वादयष्टानुबन्धास्तानुबन्धास्तुदादयः ॥ १ ॥

रूधादयः पालुबन्धा यानुबन्धास्तनादयः ॥

क्रधादयः शानुबन्धा णानुबन्धाश्चुरादयः ॥ २ ॥

॥ इत्यनुबन्धफलप्रतिपादकप्रकरणम् ॥

॥ वृत्तगणफलनिरूपणम् ॥

द्युतादेरद्यतन्यां चाङ्गात्मनेपदमिष्यते

वृदादिपञ्चकेभ्यो वा स्यसनोरात्मनेपदम् ॥ १ ॥

ज्वलादेर्णौ विकल्पेन यजादेः संप्रसारणम् ।

घटादीनां भवेद्बहुस्वो णौ परेऽजीघटत् सदा ॥ २ ॥

अद्यतन्यां पुषादित्वादङ् परस्मैपदे भवेत् ।

स्वादित्वाच्च क्तयोस्तस्य नकारः प्रकटो भवेत् ॥ ३ ॥

प्वादीनां भवेद्बहुस्वो ल्वादेस्तयोश्च नो भवेत् ।

गुजादयो विकल्पेन ज्ञेयाश्चुरादिके गणे ॥ ४ ॥

मुचादेर्नागमः शे च कु ादित्वात्सिचि परे ।

गुणवृद्धेरभावश्च कथितो हैमसूरिणा ॥ ५ ॥

अदन्तानां गुणो वृद्धिर्यङ् चुरादेश्च नो भवेत् ।

संक्षेपेण फलञ्चेतज्ज्ञेयं सूत्रानुसारतः ॥ ६ ॥

वृत्त गणानामन्तर्गणान्तेषामान्तर्गणकरणे यत्फलं तदुच्यते । द्युतादेर्द्युतादिगण-
पठितधातोरद्यतन्यामङ्गात्मनेपदञ्च वा भवति । अर्थात्-द्युतादिगणस्य फलमद्यत-
न्यां विकल्पेनाङ्गात्मनेपदभवनम् । अति (द्युत्) दीप्तौ । द्युद्भ्यो ऽद्यतन्यामित्या-
त्मनेपदिनोऽपि विकल्पनात्यक्षे शेषात्परस्मादिति परस्मैपदे लङित्वादीत्यङिः
अद्युतत् । पक्षे अद्योतिष्ट । वृदादिपञ्चकेभ्यो वृदादेः पञ्चनः स्यसनोः स्यादौ प्रत्यये
सनि च विषये आत्मनेपदं वा भवति अयं वृदादिर्द्युताद्यन्तर्गणस्तेन द्युतादिफलन्तु
अत्येव तदतिरिक्तमिदं ज्ञेयम् । वृद्ङ् (वृत्) वर्तने । अवृत्तत् अवर्त्तिष्ट । वृद्ङ्य इति
स्यसनोर्विषये वात्मनेपदमात्मनेपदाभावे च न वृद्ङ्य इति नेट् । वर्तिष्यते, व-

त्स्यति, अवर्तिष्यत, अवत्स्यत् । सनि विवृत्सति विवर्तिषते । ज्वलादेर्णः प्रत्ययो विकल्पेन भवति । ज्वल (ज्वल्) दीप्तौ । वा ज्वलादीति णे ज्वालः । पक्षे ज्वलः । यजादेर्यजादिगणस्य फलं सम्प्रसारणं ऋत् । यर्जी (यज्) देवपूजासङ्गतिकरणदानेषु । यजादिवशिति पूर्वस्य ऋति इयाज । यजादिवचैरिति ऋति ईजे घटादीनां फलं तु णौ णिप्रत्यये परे ह्रस्वः । घटिष् (घट्) चेष्टायाम् । घटादेरितिह्रस्वे । घटयति । (णौ परेऽजीघट् सदा) अयं भावः जासनाटकाथपिषो हिंसायां इत्यत्र काथेत्याकारोपान्त्यनिर्देशादाकारश्रुतावस्य प्रवृत्तेः चौरस्योक्ताथयतीति घटादेर्ह्रस्व इति ह्रस्वत्वाभावः । अद्यतन्यां तु ह्रस्वघटितमेत रूपं भवति इति अजीघट्सदेत्यनेन सूचितमिति काथेरपि उदचिकथादिति ' उपान्त्यस्य ' इति ह्रस्वस्तु न निषिध्यते यस्मिन् प्राप्त एवेति न्यायादिति । पुषादित्वादद्यतन्यां परस्मैपदेऽङ् भवति । दिवाद्यन्तर्गणपुषादिगणस्य फलं परस्मैपदेऽद्यतन्यामङ् प्रत्ययभवनमित्यर्थः । पुर्वच (पुष्) पुष्टौ । लुदिति अङ्गि अपुषत् । स्वादिस्वात् दिवाद्यन्तर्गणस्वादिगणपठितत्वात् कथोस्तक्तवत्प्रत्यययोस्तकारस्य नकारो भवति । वृङ्कौच् (वृ) प्राणिप्रसवे । स्यत्यादीति कथोस्तस्य नत्वे सूनः सूनवान् । प्वादीनां कथाद्यन्तर्गणप्वादिगणपठितधातूनां ह्रस्वो गदितः । पृयश् (पृ) पवने प्वादेरिति ह्रस्वे पुनाति पुनीते । ल्वादेः कथाद्यन्तर्गणप्वान्तर्गणल्वादिगणपठितधातोस्तकथोस्तस्य ' नो भवेत् । लृयश् (लृ) छेदने । ऋत्वादेरिति कत्तीनां तो नत्वे लूनः लूनवान् लृतिः । युजादयो युजादिगणपठिता धातवश्चुरादिगणे विकल्पेन ज्ञेयाः । चुराद्यन्तर्गणयुजादिगणस्य फलं विकल्पेन णिच्ग्रहणमित्यर्थः । युजण (युज्) सगर्चने । युजादेरिति वा णिचि योजयति । पक्षे न्यायविकरणः शष् योजति । मुचादेस्तुदाद्यन्तर्गणमुचादिगणस्य फलं शेषे शप्रत्यये नागमः । मुच्छन्ती [मुच्] मोक्षणे मुचादीति स्वरात्परं नेन्ते मुञ्चति, मुञ्चते । कुटादित्वात् तुदाद्यन्तर्गणकुटादिगणपठितत्वात् सिचि परे गुणद्वयभावः । यथा कुट् (कुट्) कौटिल्ये । कुटादेरिति ङिच्चात् गुणभावे सिचि अकुटीत् । णृत् (णृत्) स्तवने । कुटादेरिति ङिच्चात् सिचि परस्मायिति द्वयभावे अनुवीत् । चुरादेरदन्तानां चुरादिगणपठितादन्तधातूनामित्यर्थः । गुणो दृदिश्च न भवेत् । मुखण (मुख्) तत्किंयायाम् । रचण (रच) रतियत्ने । रचयति । अत्रात इत्यल्युक्तः स्वरादेशत्वेन स्थानिवच्चात् गुणद्वयभावः । अररचत् । असुमुखत् । अत्र समानलोपित्वादसमानलोप इति पूर्वस्य सन्वद्भावो लघोर्दीर्घे इति दीर्घश्च न भवति । सूचण (सूच्) पैशून्ये अत्रोपान्त्यह्रस्वभावः ॥

॥ इतिवृत्तगणफलनिरूपणम् ॥

॥ सकर्मकत्वाकर्मकत्वनिरूपणम् ॥

फलव्यापारयोरेक—निष्ठतायामकर्मकः ।

घातुस्तयोर्धर्मिभेदे सकर्मक उदाहृतः ॥ १ ॥

फलस्य गतिनिवृत्त्यादिरूपस्य व्यापारस्य गतिनिवृत्त्यनुकूलव्यापारादिरूपस्य च एकनिष्ठतायामेकाधिकरणवृत्तितायां सत्यां घातुरकर्मको भवति । फलसमानाधिकरणव्यापारबोधकत्वं समानाधिकरणफलावच्छिन्नव्यापारबोधकत्वं वा अकर्मकत्वमिति फलितोऽर्थः । यथा घ्रां (स्या) गतिनिवृत्तौ अत्र फलं गतिनिवृत्तिः व्यापारस्तदनुकूल इति फलं व्यापारश्रोमयं देवदत्तस्तिष्ठति इत्यत्र देवदत्तरूपकाधिकरणे वर्त्तते । देवदत्तस्तिष्ठतीति कोऽर्थः ? , गतिनिवृत्त्यनुकूलव्यापारवान् देवदत्तः । एवं तयोः फलव्यापारयोः धर्मिभेदेऽधिकरणभेदे भिन्नभिन्नाधिकरणवृत्तितायां सत्यां घातुः सकर्मको भवति । फलव्यधिकरणव्यापारबोधकत्वं व्यधिकरणफलावच्छिन्नव्यापारबोधकत्वं वा सकर्मकत्वमिति फलितोऽर्थः । यथा दुपचीष् (पच्) पाके । देवदत्तस्तण्डुलान् पचति । कोऽर्थः ? तण्डुलनिष्ठविकृत्यनुकूलव्यापारवान् देवदत्तः । अत्र फलं विकृतिः सा तण्डुलेषु वर्त्तते व्यापारस्तदनुकूलः स देवदत्ते वर्त्तते इति फलव्यापारयोर्भिन्नाधिकरणता ।

अर्थान्तरे वर्त्तमानस्याकर्मकस्यापि सकर्मकत्वं भवति कालाध्वभावदेशापेक्षया च सर्व एव घातवः सकर्मकाः । मासमास्ते । क्रोशो शुद्धधानाभिर्भूयते । गोदोहं स्वपिति । कुरुन् शेते । अर्थान्तरवृत्त्यादिना च सकर्मकस्यापि अकर्मकत्वं भवति यदाह—

घातोरर्थान्तरे वृत्ते—घात्वर्थेनोपसंग्रहात् ।

प्रसिद्धेरविवक्षातः कर्मणोऽकर्मिका क्रिया ॥ २ ॥

अर्थान्तरे वर्त्तमानाद्धातोः सकर्मकस्यापि अकर्मिका क्रिया भवति । यथा मारं वहति उद्यच्छतीत्यर्थः, नदी वहति स्रवतीत्यर्थः । कर्मणो घात्वर्थान्तःप्रवेशादकर्मकत्वम् । यथा जीव (जीव्) प्राणधारणे जीवति । हृदि (हृद्) पुरीषोत्सर्गं हृदते । अत्र प्राणपुरीषाख्ये कर्मणी घात्वर्थेनैव क्रोडीकृते । कर्मणः प्रसिद्धत्वात् । यथा वृष् (वृष्) सेचने । देवो वर्षति । न पुनरत्र । रक्तं वर्षति । पार्थः शरान् वर्षति । कर्मणोऽविवक्षितत्वात् । यथा नेह पच्यते नेह भुज्यते । कर्मविवक्षा

चौदासीन्यनिवृत्तिमात्रपरतया प्रयोगात् । यथा किं करोतीति प्रश्ने पचति पठतीत्यादि प्रत्यवस्थानं नतु भवति विद्यते वेत्यादि तेषामपर्यनुयोज्यत्वात् । यत्तु किं करोतीति प्रश्ने भवतीत्युत्तरं तत्क्रियाख्यकर्मनिबन्धनं नतु बाह्यकर्मापेक्षं भवनं करोतीत्यर्थावगमात् । क्रिया हि सर्वधातूनामान्तरं कर्म । अत एव क्रियाविशेषणानां कर्मत्वं स्मरन्ति । नन्वेवं क्रियाविशेषणादिति योगो व्यर्थः, कर्मणीत्येव द्वितीयासिद्धेः । नैवम् । आन्तरकर्मणा सकर्मणोऽपि अकर्मकार्यप्रतिपत्त्यर्थत्वाद्योगस्य । तेन सुखं सुप्त इत्यादौ कर्तरि क्तः सिद्धः । सुखं स्यातेत्यादौ कृन्मिच्चा षष्ठी न भवतीति । अत एव सकर्मकाकर्मकव्यवहारो द्रव्यकर्मनिमित्त इत्युच्यते । यदाह— ॥ सकर्मकाकर्मकत्वं द्रव्यकर्मनिबन्धनम् ॥

॥ अथ द्विकर्मकगणनानिरूपणम् ॥

नीह्ववहिकृषो ण्यन्ता दुहिब्रूष्टच्छिभिक्षिचिरुषिशास्वर्थाः ।

पचियाचि दण्डिकृग्रहमथिजिप्रमुखा द्विकर्माणः ॥ १ ॥

इमे सर्वे धातवो द्विकर्मका विज्ञेयाः । णीङ् (नी) प्रापणे । गा-ममजां नयति । ह्वङ् (ह्व) हरणे । निवासं हरति वासं । वहीं (वहु) प्रापणे । ग्रामं भारं वहति । कृष् (कृष्) विलेखने । कृषीत् [कृष्] विलेखने । ग्रामं बलिर्वद् कर्षति । ण्यन्ता इति । ग्रां (घ्रा) गन्धोपादाने । जिनदासं पुष्पाणि घ्रापयति । दुहिब्रूष्टच्छिभिक्षिचि रुचिशास्त्रधातूनामर्था इव अर्था येषां ते तथा । दुहिप्रभृतीनां षण्णां धातूनां येऽर्थाः प्रतिपादिताः तादृशा अर्था येषां धातूनां भवन्ति तेऽपि धातवो द्विकर्मका विज्ञेयाः । दुर्हीक् (दुह्) क्षरणे । गां दोषिध पयः । झृङ्क् (झ्र) व्यक्तायां वाचि । मय्यान् धर्मं ब्रूते । प्रच्छत् (प्रच्छ) झीप्सायाम् । जर्नं ग्रामं पृच्छति । भिक्षि [भिक्षि] याश्चायाम् । भिक्षते गां राजानम् । चिङ्ट [चि] चयने । वृक्षं पुष्पाणि अवचिनोति । रुध्पी (रुध्) आवरणे । शटं गृहमवरुणद्धि । शासक् [शास्] अनुशिष्टौ । मनुष्यं धर्मं शास्ति हुपचीप् (पञ्) पाके तण्डुलानोदनं पचति । याचिरत्रानुनयार्थस्तेन भिक्ष्यर्थी-ज्ज्ञेदः । ड्याचृङ् (याच्) याश्चायाम् । शटं धर्मं याचतेऽनुनयतीत्यर्थः दण्डण [दण्ड्] दण्डनिपाते । देवदत्तं शतं दण्डयति । डुकृङ् (कृ) करणे । मृदं घटं

करोति । ग्रहीश्व [ग्रह] उपादाने । द्रव्यं धान्यं प्रतिगृह्णाति । मन्थश्च [मन्थ] विलोढने । समुद्रममृतमश्नात् । जि (जि) अभिभवे । देवदत्तं शतं जयति । प्रसुरवग्रहणात् सुषश्च [सुष] स्तेये । गोविन्दं शतं सुप्णाति । एतद्व्याख्या तु यतान्तरीयोक्तकारिकानुसारेण कृता । हेमचन्द्रद्वयरीशानैस्तु ॥ तच्च (द्विविधं कर्म तु) द्विकर्मकेषु दुहिभिक्षिरुधिप्रच्छिचिगृह्णास्वब्रूयैषु याचि जयतिप्रभृतिषु नीह-
कृपवहेषु च भवति । अत्रोदाहरणानि तु निरुक्तान्येव । अत्रोक्तततिरिक्तधातूना-
मुपरि गणना कृता । स अत्रैव समवसरति । इदं तस्या उपलक्षणं मतभेदो वेति स्वयम्ब्रह्म ।

॥ इति द्विकर्मकगणनानिरूपणम् ॥

॥ अथ गौणमुख्यकर्मनिरूपणम् ॥

न्यादीनां कर्मणो मुख्यं प्रत्ययो वक्ति कर्मजः ।

नीयते गौर्द्विजैर्ग्रामं भारो ग्राममथोच्यते ॥ १ ॥

गौणं कर्म दुहादीनां प्रत्ययो वक्ति कर्मजः ।

गौः पयो दुह्यतेऽनेन शिष्योऽर्थं गुरुणोच्यते ॥ २ ॥

कर्म द्विविधं मुख्यं गौणञ्च । तत्र यद्य क्रिया आरभ्यते तत्प्रधानम् । तत्सिद्धयै यत्क्रियया व्याप्यते गवादि तदप्रधानम् । अन्यत्सर्वं स्फुटम् । किञ्च गत्यर्थानामकर्मकाणां तु णिगन्तानां प्रधाने एव कर्मणि गम्यते मैत्रो ग्रामम् । आस्यते मासं मैत्रः । बोधाहारार्थशब्दकर्मकाणां तु णिगन्तानामुभयत्र बोध्यते शिष्यो धर्मम् । बोध्यते शिष्यं धर्मो वा । भोज्यतेऽतिथिमोदनः । भोज्यतेऽतिथि-
रादनम् । पाठ्यते शिष्यो ग्रन्थम् । पाठ्यते शिष्यं ग्रन्थो वा ।

॥ इति गौणमुख्यकर्मनिरूपणम् ॥

॥ अथ धातूपसर्गजन्यभेदप्रकाशनिरूपणम् ॥

बीजकालेषु सम्बद्धा यथा लाक्षारसादयः ।

वर्णादिपरिणामेन फलानामुपकुर्वते ॥ १ ॥

बुद्धिस्थादभिसम्बन्धा-स्तथा धातूपसर्गयोः ।

अभ्यन्तरीकृतो भेदः पदकाले प्रकाशते ॥ २ ॥

व्याख्या—अथ किं धातुः पूर्वमुपसर्गेण युज्यते उत साधनेनेति ! साधनं हि क्रियां निवर्त्तयति [साध्यत्ववैशिष्ट्येन बोधयतीति तामुपसर्गे विशिनष्टि (स्वद्योत्यविशेषणवैशिष्ट्येन बोधयतीत्यर्थः)] अतः पूर्वं साधनेन साधनं कारकम् तदभिधायि कार्येण, युज्यत इति तदयुक्तम् पूर्वं हि धातोः साधनेन सम्बन्धे आस्यते गुरुणा इत्यकर्मकः उपास्यते गुरुरिति सकर्मकः केन स्यात्.

यस्माद्विशिष्टैव क्रिया साधनेन साध्यते नतु साधनाल्लब्धस्वरूपान्यतो विशेषं लभ्यते तस्मात् पूर्वमुपसर्गेण युज्यते—इति युक्तम् । न च प्रत्ययसम्बन्धमन्तरेण क्रियाविशेषस्यानभिव्यक्तेर्न धातोः पूर्वमुपसर्गेण सम्बन्धो युज्यते इति वाच्यम् ? यतः—

बीजकालेषु सम्बद्धा यथा लाक्षारसादयः

वर्णादिपरिणामेन फलानामुपकुर्वते ॥ १ ॥

बीजकालेषु—बीजोत्पत्तिसमयेषु सम्बद्धाः सम्पृक्ताः, (बीजैरिति शेषः) लाक्षारसादयः—जटुरसप्रभृतयः फलानां वर्णादिपरिणामेन रूपरसादिपरिणमन-
द्वारा, यथा उपकुर्वते ।

(बुद्धिस्थादभिसम्बन्धात्तथा धातूपसर्गयोः ॥

अभ्यन्तरीकृतो भेदः पदकाले प्रकाशते ॥ १ ॥)

तथा धातूपसर्गयोः बुद्धिस्थाद् (बुद्धिविषयीकृतात्,) अभिसम्बन्धात् भेदः (उपसर्गार्थिकृतो विशेषः) अभ्यन्तरीकृतः [बुद्धिस्थीकृतः, धातुनेति शेषः, पदकाले उपसर्गसंज्ञकशब्दप्रयोगकाले प्रकाशते. श्रोतुरिति शेषः ॥ इति अङ्कुरो-
त्पत्तिसमये लाक्षारसादिसेकेन फलानां रूपरसादिवैलक्षण्यं भवति इति लोकप्र-
सिद्धिः तत्र यथा लाक्षारसादीनां पूर्वकालिकसम्बन्धेन जायमाना विलक्षणता फलकाले प्रकाशते तथा पूर्वकालिकोपसर्गसम्बन्धेन जायमानः उपसर्गार्थिकृतो वि-
शेषः उपसर्गप्रयोगकाले प्रकाशते—एवं च पूर्वमुपसर्गयोगो नाम तदर्थसम्बन्धः तत्
उपसर्गशब्दात् पूर्वं साधनकार्ययोगः तत् उपसर्गसंज्ञकशब्दप्रयोग इति तात्पर्यम्,
इत्यलम् ।

॥ अथ षोपदेशनिरूपणम् ॥

स्वरदन्त्यपरसकारादयः स्मिस्विदिस्वदिस्वञिस्वपयश्च ।

षोपदेशाः सृपि, सृजि, स्त्या, स्तृ, स्त, सृ, सेकृवर्जम् ॥ १ ॥

स्वरा अवर्णादयो दन्त्या लृवर्णतवर्गलसास्ते परा यस्मात्तादृशो यः सकारः
स आदौ येषां ते स्वरदन्त्यपरसकारादयः स्वरपरसादयः दन्त्यपरसादयश्च धातवः
षोपदेशा ज्ञेयाः उत्तरदलदर्शितान् विहाय । यथा षहि (सङ्) मर्षणे । ह्रां (स्था)
गतिनिवृत्तौ । उक्तलक्षणेनाग्रहादाह-स्मीत्यादि-स्मिप्रभृतयश्च षोपदेशा विज्ञेयाः ।
ष्मिङ् (स्मि) ईषद्धसने । जिष्मिदाङ् (स्विद्) मोचने च । ष्विदांच् [स्विद्]
गात्रप्रक्षरणे । ष्वदि (स्वद्) आस्वादने । ष्विन्त् (स्वञ्ज्) सङ्गे । जिष्पंक्
(स्वप्) शये । सृपिप्रभृतीन् विहाय । ते चेमे । सृष्टृ (सृप्) गतौ । सृजिच्
[सृज्] विसर्गे । सृजन्त् (सृज्) विसर्गे । स्तृयै (स्तृयै) संघाते । स्तृयश्च (स्तृ)
आच्छादने । स्तृगृह् (स्तृ) आच्छादने । सृं [सृ] गतौ । सेकृङ् (सेक्) गतौ
। षोपदेशफलं तु असीषहत् इत्यादौ पत्वकरणम् । स्मिप्रभृतिभिः साहचर्यादेक-
स्वराणामेव षोपदेशस्मृतिः । अत एव सूत्रसत्रसंग्रामसामसमाजस्थूलस्तनस्तेनस्तो-
मसुखानामषोपदेशत्वात् सोऽसृज्यते सिसत्रयिषते इत्यादौ पत्वं न भवति ।

॥ इति षोपदेशप्रकरणम् ॥

— :०. —

॥ अथ णोपदेशनिरूपणम् ॥

सर्वे च नादयो णोपदेशा नृति नन्दि नर्दि नशि नाटि नकि नाधु नाधु
नृवर्जम् । येषां धातुनामादौ नकारो भवेत्ते णोपदेशा विज्ञेयाः, नृतिप्रभृतिन् विहाय
ते चेमे ॥ नृतैच् (नृत् नर्तने । हुनद् (नन्व्) समृद्धौ नर्दं (नर्द्) शब्दे ।
नशौच् (नश्) अदर्शने । नाटीति नट्ण (नट्) अवस्यन्दने इत्यस्यैवात्र वर्जनं नटु
णद् लट् नृतौ । णट् (नट्) नर्तौ एतयोः । नक्कण् नक्कु नाशने । नाधुङ् (नाध्)
नाथङ्कवत् । नाधुङ् (नाध्) उपतापैश्वर्याशीःषु च । नृ नये । नृश्च (नृ) नये एतद्-
व्यतिरिक्ता नकारादयः सर्वे णोपदेशाः यथा णख (नख्) गतौ णोपदेशफलन्तु प्र-
णखतीत्यादौ पत्वम् । ननु नख [नख्] गतौ इत्यस्य अणोपदेशत्वात् कथमत्र न
वर्जनमिति चेदुच्यते नख णख इति पाठसामर्थ्यादेव अणोपदेशत्वमेवान्यत्रापि ।

॥ इति णोपदेशप्रकरणम् ॥

॥ अथ धात्वर्थविशेषनिरूपणम् ॥

उपसर्गेण धात्वर्थो बलादन्यत्र नीयते ।

विहारः।हारसंहार प्रहारप्रतिहारचत् ॥ १ ॥

धात्वर्थं बाधते कश्चित् कश्चित्तमनुवर्तते ।

तमेव विशिनष्ट्यन्योऽनर्थकोऽन्यः प्रयुज्यते ॥ २ ॥

उपसर्गेण ॥

प्रपरापसमन्वनिर्दुरभि-ध्यधिसूदतिनिप्रतिपर्यपयः ।

उप आकृति विंशतिरेष सखे ! उपसर्गणः कथितः कविभिः ॥ १ ॥

इत्याद्यन्यतमेन धात्वर्थो धातुपाठे य उक्तोऽर्थः स बलात्प्रतीतिसामर्थ्या-
दन्यत्रान्यस्मिन्नर्थे नीयते स्थाप्यते पर्यवसितो भवतीत्यर्थः । अत्र ये उपसर्गस्य द्योत-
कत्वमामनन्ति तन्मते तु अन्योऽप्यर्थस्तस्य धातोरेव ये तु वाचकत्वमाश्रयन्ति तन्मते
धातुसम्बन्धात्तमन्यमर्थमुपसर्ग एवाभिधत्ते तदेवाह-हृण् (हृ) हरणे । अस्य हर-
णार्थत्वेऽपि विहारः क्रीडा समीचीनगमनं वा ॥ आहारो भोजनम् । संहारो विना-
शः । प्रहारस्ताडनम् । प्रतिहारः द्वाःस्थकर्म । इत्यादौ उक्तादिकविविधार्थावगतेः ।
कश्चिदुपसर्गो धात्वर्थं बाधते । यथा-विधू (सिधू) गत्याम् । प्रतिषेधति । अत्र
गत्यर्थं बाधित्वा निषेधार्थमभिधत्ति । कश्चित्तं मौल्यधात्वर्थमनुवर्तते यथा अधीयते
। अत्र ईङ्क् (इ) अध्ययने । अयमधिनाऽवश्यंभावी योगो न चार्थविशेषः । अन्य
उपसर्गस्तमेव मूलधात्वर्थं विशिनष्टि विशिष्टतामापादयति । यथा हुपचोर्ष (पत्र)
पाके प्रपचति प्रकृष्टं प्रकर्षं वा पचतीत्यर्थः । अन्य उपसर्गोऽनर्थक एव प्रयुज्यते ।
गम्भू (गम्) गतौ । अधिगच्छति । अत्र न धात्वर्थबाधो न वा धात्वर्थविशेषता
न वा गम्-धातुनाऽवश्यंभावी योग इति ।

उपसर्गैकेन द्वाभ्यां त्रिभिरपि धातुः ॥

संयुज्यतेऽर्थसिद्धये चतुर्भिरपि युज्यते कश्चित् ॥ १ ॥

एकेन यथा विहरति युग्मेनाभ्यवहरत्यनलैः ॥

समभ्यवहरति समभिव्याहरतीत्यन्धिसङ्ख्यैश्च ॥ २ ॥

॥ इति धात्वर्थविशेषनिरूपणम् ॥

॥ अथ अनुस्वारनिरूपणम् ॥

नकारजावनुस्वार-पञ्चमौ धुटि धातुषु ।

सकारजः शकारश्च-र्वाह्वर्गस्तवर्गजः ॥ १ ॥

धातुषु धुटि धुढादौ वर्णे परे सति योऽनुस्वारो वर्गपञ्चमाक्षरो वा दृश्यते स नकारस्थाने जात इति वेदितव्यम् । दंशं (दन्श्-दंश्) दशने दशति । अत्र यदि नकारजोऽनुस्वारो न भवेत्तर्हि दंशसञ्ज्ञ इति लुप्त स्यात् तुम्फत् (तुनफ्तु-तुम्फ्तु) तुप्तौ । तुफति । अत्रापि नकारजो मकाररूपपञ्चमो वर्णो न स्यात्तर्हि नो व्यञ्जनस्येति लुप्त स्यात् । एवं चे चकारे परे यः शकारः स सकारजः सकारस्थाने जातः । यथा ॥ षश्च (सस्ञ्-सम्ञ्) गतौ । सशति । अत्र शकारः सकारस्थाने जातः । षात् रकारात् षकाराच्च परो यः ट्वर्गः स तवर्गो जातः । यथा ऊर्णुगक् (ऊर्नु ऊर्णु) आच्छादने । ऊर्णुनाव । अत्र रकारात्परो यो णकारः स नकारस्थाने जातः अन्यथा ऊर्णुणाव इत्येव स्यात् । घ्रां (स्या) गातेनिष्ठत्वात् । अत्र षकारस्तु षोपदेशार्थस्तदन्तरं ठकाररूपट्वर्गस्यकाररूपतवर्गजातः । एवं षाद् इत्यत्र पूर्वार्थे पञ्चमीविभक्त्यायां अद्ढ (अद्द्-अद्द्) अभियोगे अङ्गति इत्यादिकमपि भावनीयम् ।

॥ इत्यनुस्वारादिनिरूपणम् ॥

इति श्री तपोगच्छाधिराज सर्व तन्त्रस्वतन्त्र शासनसम्राट् सूरिचक्र
चक्रवर्त्ति जगद्गुरुतीर्थसरक्षणप्रवणविद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकस-
माराधकसंविग्रहास्त्रीयभट्टारकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेगिसूरी-
श्वरपट्टालङ्कारान्तेवासिन्यायवाचस्पतिशास्त्रविशारदाचार्य
श्रोविजयदर्शनसूरिशिष्यमुनिगुणविजयविरचितायां
हैमधातुमालाया

॥ द्वितीयो विभागः ॥

॥ ग्रन्थप्रशस्तिः ॥

पाताले बत्सराणां व्यदधत धरणेन्द्रः सहस्राण्यशीतिं ।

यावद् यस्याः सपर्यां कृतसुकृतततिर्भग्यभद्रप्रदायाः ॥

साक्षात्सा कल्पबल्ली प्रणमितशिरसः पातु बद्धाञ्जलीनः ।

श्रीमत्पार्श्वस्य मूर्तिः प्रकटितमहिमा स्तम्भनाधीश्वरस्य ॥ १ ॥

शास्त्रोक्तानधसार्वपद्धतितपागच्छाधिपत्यं बहन् ।

सद्दृग्बोधविशुद्धशीलचरणप्रौढप्रभावादुत्तुतः ॥

निःशेषश्रुतयोगसम्पदचलः शश्वत्परार्थोद्यतः ।

स श्रीमाञ्जयतीह सूरिसुकुटः श्रीनेमिसूरीश्वरः ॥ २ ॥

दर्शनोदयनामानौ यत्पद्मोदयमूधरे ।

पुण्डन्ताविवाचायौ राजेते शास्त्रपारगौ ॥ ३ ॥

दर्शनसूरिशिष्यः स-त्प्रयत्नेन सुबोधिनीम् ।

धातुमालामीमां हैमीं गुणविजय आतनोत् ॥ ४ ॥

स्वर्गगतस्य तस्येयं शुद्धचारित्रशालिनः ।

कृतिरारन्दमामेरु तन्यतां बोधकाक्षिणाम् ॥ ५ ॥

सूरिणा नन्दनेनेयं प्रसूतं परिषद्धिता ।

उदयसूरिशिष्येण नेमिसूरीशशासनात् ॥ ६ ॥

नेमिसूरीशशिष्येण गीर्वाणविजयेन च ।

निजेतरोपकाराय यत्नतः परिशोधिता ॥ ७ ॥

सिद्धयश्वाङ्गमहीप्रमाणकलिते संवत्सरे वैक्रमे ।

भाद्रस्योज्ज्वलपञ्चमीशुभदिने श्रीस्तम्भतीर्थे वरे ॥

सम्पूर्तिगमितेयमासुरनगं जीयात्प्रमाणानुगा ।

शोध्या च स्वलनान्विता यदि भवेत् प्राज्ञैः परार्थोद्यमैः ॥ ८ ॥

धातुमालामिमां कृत्वा विजयेन गुणादिना ॥

यत्पुण्यमर्जितं तेन भग्नोऽस्तु गुणभाजनम् ॥ ९ ॥

इति श्री सर्वतन्त्रस्वतन्त्र शासनसम्राट् सूरि-

चक्रचक्रवर्त्ति जगद्गुरु तीर्थसंरक्षणप्रवण-

विद्यापीठादिप्रस्थानपञ्चकसमाराधक-

संविन्नशाखीय प्रातःस्मरणीय

भट्टारकाचार्यवर्य श्रीमद्विजयनेमि-

सूरीश्वरपट्टालङ्कारान्तेवासि

न्यायवाचस्पति शास्त्रविशारदाचार्य

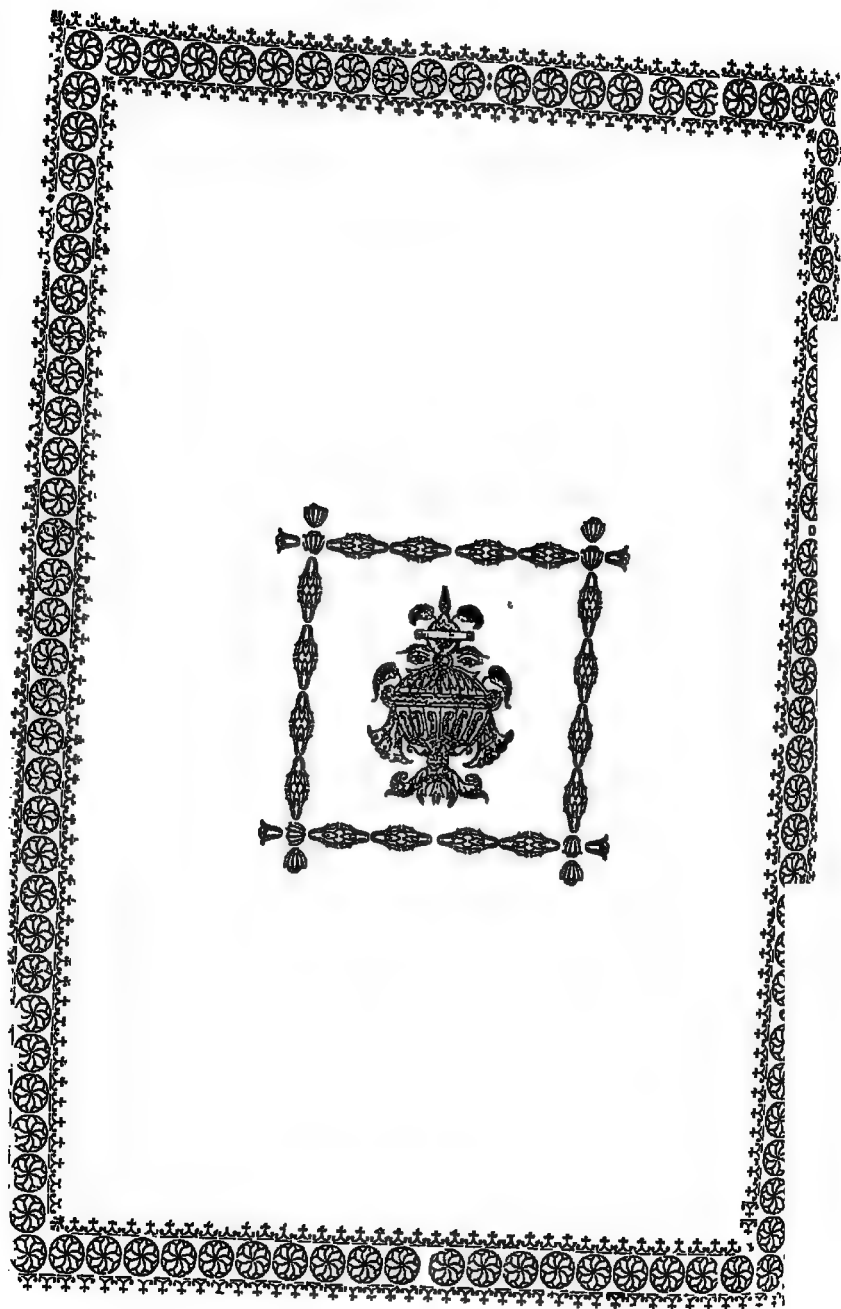
श्रीविजयदर्शनसूरिशिष्यरत्न-

मुनिगुणविजय

विरचिता

हैमधातुमाला

संपूर्णा

॥ ॐ अर्हम् नमः ॥

॥ श्री सर्वलक्सम्पन्न श्रीगौतमस्वामिने नमः ॥

सर्वतन्त्रस्वतन्त्रशासनसम्पन्नसिद्धिचक्रचक्रवर्ति-जगद्गुरु-तपागच्छाधिपतिभट्टारकाचार्य-
श्रीमद्विजयनेमिसूरि भगवद्भक्तो नमः ॥

॥ अथ बालसंस्कृतदीपिका ॥

॥ शब्दरूपावलिः ॥

जिनो मुनिः करी भृष्टत् भानुः कर्ता च चंद्रमाः ॥

तस्थिवान् भगवानात्मा दशैते पुंसि नायकाः ॥ १ ॥

अकारांतः पुल्लिङ्गो जिनशब्दः

ए०	द्वि०	व०	विभ०
जिनः	जिनौ	जिनाः	प्र.
जिनम्	,,	जिनान्	द्वि.
जिनेन	जिनाभ्याम्	जिनैः	तृ.
जिनाय	,,	जिनेभ्यः	च.
जिनात्	,,	,,	पं.
जिनस्य	जिनयोः	जिनानाम्	ष.
जिने	,,	जिनेषु	स.
हे जिन	हे जिनौ	हे जिनाः	सं.
एवं देव, पुत्र, शुक, दास, वीर, भक्त, सूर्य, राम इत्यादि.			

इकारांतः पुल्लिङ्गो मुनिशब्दः

ए०	द्वि०	व०	वि०
मुनिः	मुनी	मुनयः	प्र.
मुनिम्	मुनी	मुनीन्	द्वि.
मुनिना	मुनिभ्याम्	मुनिभिः	तृ.
मुनये	,,	मुनिभ्यः	च.
मुनेः	,,	,,	पं.
मुनेः	मुन्योः	मुनीनाम्	ष.
मुनी	,,	मुनिषु	स.
हे मुने	हे मुनी	हे मुनयः	सं.

एवं अरि, ऋषि, रवि, कवि, नृपति,
हरि, कपि, पवि, इत्यादि.

इक्षंतः पुल्लिङ्गः करिन्शब्दः

ए०	द्वि०	व०	वि०
करी	करिणौ	करिणः	प्र.
करिणम्	करिणौ	करिणः	द्वि.
करिणा	करिभ्याम्	करिभिः	तृ.
करिणे	करिभ्याम्	करिभ्यः	च.
करिणः	करिभ्याम्	करिभ्यः	प.
करिणः	करिणोः	करिणाम्	ष.
करिणि	करिणोः	करिषु	स.
हे करिन्	हे करिणौ	हे करिणः	सं.

एवं पक्षिन्, रोगिन्, योगिन्, स्वामिन्,
अपराधिन्, धनिन्, हस्तिन्, इत्यादि.

तकारांतः पुल्लिङ्गो भृष्टशब्दः

ए०	द्वि०	व०	वि०
भृष्टत्	भृष्टतौ	भृष्टतः	प्र.
भृष्टत्थ	भृष्टतौ	भृष्टतः	द्वि.
भृष्टता	भृष्टज्ञ्याम्	भृष्टज्ञिः	तृ.
भृष्टे	भृष्टज्ञ्याम्	भृष्टज्ञ्यः	च.
भृष्टतः	भृष्टज्ञ्याम्	भृष्टज्ञ्यः	पं.
भृष्टतः	भृष्टतोः	भृष्टताम्	ष.

भृष्टति भृष्टतोः भृष्टत्सु स.
हे भृष्टत् हे भृष्टतौ हे भृष्टतः सं.
एवं मरुत्, हरित्, ददत्, दधत् शासत्,
चकासत्, तमोनुद् जाग्रत्, इत्यादि.

उकारान्तः पुल्लिङ्गो भानुशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
भानुः	भानू	भानवः	प्र.
भानुम्	भानू	भानून्	द्वि.
भानुना	भानुभ्याम्	भानुभिः	तृ.
भानवे	भानुभ्याम्	भानुभ्यः	च.
भानोः	भानुभ्याम्	भानुभ्यः	पं.
भानोः	भान्वोः	भानूनाम्	प.
भानी	भान्वोः	भानुषु	स.
हे भानो	हे भानू	हे भानवः	सं.

एवं गुरु, साधु, बाहु, शत्रु, मनु, शिशु,
वयु, सिन्धु, इत्यादि.

ऋकारान्तः पुल्लिङ्गः कर्तृशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः	प्र०
कर्तारं	कर्तारौ	कर्तृन्	द्वि.
कर्त्रा	कर्तृभ्याम्	कर्तृभिः	तृ.
कर्त्रे	कर्तृभ्याम्	कर्तृभ्यः	च.
कर्तुः	कर्तृभ्याम्	कर्तृभ्यः	पं.
कर्तुः	कर्त्रोः	कर्तृणाम्	प.
कर्तरि	कर्त्रोः	कर्तृषु	स.
हे कर्तः	हे कर्तारौ	हे कर्तारः	सं.

एवं दातृ, वक्तृ, श्रोतृ, सवितृ, भोक्तृ.

धातृ, भर्तृ, गन्तृ इत्यादि.

सकारान्तः पुल्लिङ्गः द्रमस्शब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
----	-------	----	-----

चंद्रमाः	चंद्रमसौ	चंद्रमसः	प्र.
चंद्रमसम्	चंद्रमसौ	चंद्रमसः	द्वि.
चंद्रमसा	चंद्रमोभ्याम्	चंद्रमोभिः	तृ.
चंद्रमसे	चंद्रमोभ्याम्	चंद्रमोभ्यः	च.
चंद्रमसः	चंद्रमोभ्याम्	चंद्रमोभ्यः	पं.
चंद्रमसः	चंद्रमसोः	चंद्रमसाम्	प.
चंद्रमसि	चंद्रमसोः	चंद्रमस्सु	स.
हे चंद्रमा	हे चंद्रमसौ	हे चंद्रमसः	सं.

एवं वेधस्, सुमनस्, दुर्मनस्, दिवौकस्,
दर्वासस्, वनौकस्, इत्यादि.

वस्तुप्रत्ययान्तः पुल्लिङ्गस्तस्थिवस्शब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
तस्थिवान्	तस्थिवांसौ	तस्थिवांसः	प्र.
तस्थिवांसम्	तस्थिवांसौ	तस्थुषः	द्वि.
तस्थुषा	तस्थिवद्भ्याम्	तस्थिवद्भिः	च.
तस्थुषेः	तस्थिवद्भ्याम्	तस्थिवद्भ्यः	पं.
तस्थुषः	तस्थुषोः	तस्थुषाम्	प.
तस्थुषि	तस्थुषोः	तस्थिवत्सु	स.
हे तस्थिवन्	हे तस्थिवांसौ	हे तस्थिवांसः	सं.

एवं सेदिवस्, जग्मिवस्, जगन्वस् विद्वस्,
अभ्युषिवस्, चक्रिवस्, इत्यादयः

मतुप्रत्ययान्तः पुल्लिङ्गो भगवत्शब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
भगवान्	भगवंतौ	भगवंतः	प्र.
भगवंतम्	भगवंतौ	भगवतः	द्वि.
भगवता	भगवद्भ्याम्	भगवद्भिः	तृ.
भगवते	भगवद्भ्याम्	भगवद्भ्यः	च.
भगवतः	भगवद्भ्याम्	भगवद्भ्यः	पं.
भगवतः	भगवतोः	भगवताम्	प.
भगवति	भगवतोः	भगवत्सु	स.

हे भगवन् हे भगवंतौ हे भगवंतः सं.
एवं भवत्, बुद्धिमत्, श्रुतिमत्, श्रीमत्
विद्यावत्, धनवत्, गुणवत् धीमत् इत्यादयः
नकारांतः पुल्लिङ्ग आत्मन्शब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
आत्मा	आत्मानौ	आत्मानः	प्र.
आत्मानम्	आत्मानौ	आत्मनः	द्वि.
आत्मना	आत्मभ्याम्	आत्मभिः	तृ.
आत्मने	आत्मभ्याम्	आत्मभ्यः	च.
आत्मनः	आत्मभ्याम्	आत्मभ्यः	पं.
आत्मनः	आत्मनोः	आत्मनाम्	प.
आत्मनि	आत्मनोः	आत्मसु	स.
हे आत्मन् हे आत्मानौ हे आत्मानः सं.			
एवं ब्रह्मन्, यज्वन्, सुशर्मन्, अश्मन्, सुसङ्गन्, इत्यादयः इति पुल्लिङ्गशब्दाः			

रमा रुचिर्नदी धेनुर्वाग् धीः सरिदनंतरम् ॥
ध्रुत्पावृद् च शरच्चैव दशैते स्त्रीषु नायकाः ॥२॥

आबंतः स्त्रीलिङ्गो रमाशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
रमा	रमे	रमाः	प्र.
रमां	रमे	रमाः	द्वि.
रमया	रमाभ्याम्	रमाभिः	तृ.
रमायै	रमाभ्याम्	रमाभ्यः	च.
रमायाः	रमाभ्याम्	रमाभ्यः	पं.
रमायाः	रमयोः	रमाणाम्	प.
रमायाम्	रमयोः	रमासु	स.

हे रमे हे रमे हे रमाः सं.
एवं आज्ञा, आज्ञा, कन्या, कृपा, माला,
शाला, लता विद्या इत्यादयः
इकारांतः स्त्रीलिङ्गो रुचिशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
रुचिः	रुची	रुचयः	प्र.
रुचिम्	रुची	रुचीः	द्वि.
रुच्या	रुचिभ्याम्	रुचिभिः	तृ.
रुच्यै, रुच्ये	रुचिभ्याम्	रुचिभ्यः	च.
रुच्याः, रुचेः	रुचिभ्याम्	रुचिभ्यः	पं.
रुच्याः रुचेः रुच्योः	रुचीनाम्	रुचीनाम्	प.
रुच्याम्, रुचौ रुच्योः	रुचिषु	रुचिषु	स.
हे रुचे हे रुची हे रुचयः सं.			
एवं कीर्ति, बुद्धि, सिद्धि, शान्ति, मुक्ति भक्ति, सृति, प्रीति इत्यादयः			

ईबंतः स्त्रीलिङ्गो नदीशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
नदी	नद्यौ	नद्यः	प्र.
नदीम्	नद्यौ	नदीः	द्वि.
नद्या	नदीभ्याम्	नदीभिः	तृ.
नद्यै	नदीभ्याम्	नदीभ्यः	च.
नद्याः	नदीभ्याम्	नदीभ्यः	पं.
नद्याः	नद्योः	नदीनाम्	प.
नद्याम्	नद्योः	नदीषु	स.
हे नदि हे नद्यौ हे नद्यः सं.			
एवं कुमारी, दासी, सखी, जननी, महिषी, रजनी, शची, इन्द्राणी इत्यादयः			

उकारांतः स्त्रीलिङ्गो धेनुशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
धेनुः	धेनू	धेनवः	प्र.
धेनुम्	धेनू	धेनूः	द्वि.
धेन्वा	धेनुभ्याम्	धेनुभिः	तृ.
धेन्वै, धेनवे	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः	च.
धेन्वाः धेनोः	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः	पं.
धेन्वाः धेनोः	धेन्वोः	धेनूनाम्	ष.
धेन्वां, धेनौ	धेन्वोः	धेनुषु	स.
हे धेनो	हे धेनू	हे धेनवः	सं.

एवं रज्जु, हनु, तनु, इत्यादयः

चकारांतः स्त्रीलिङ्गो वाक्शब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
वाक्, वाय्	वाचौ	वाचः	प्र.
वाचम्	वाचौ	वाचः	द्वि.
वाचा	वाग्भ्याम्	वाग्भिः	तृ.
वाचे	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः	च.
वाचः	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः	पं.
वाचः	वाचोः	वाचाम्	ष.
वाचि	वाचोः	वाक्षु	स.
हे वाक्, हे वाय्	हे वाचौ	हे वाचः	सं.

एवं शुक्, पयोमृक्, सृज्, दृश्, हुतशृज्, इत्यादयः

ईकारांतः स्त्रीलिङ्गो धीशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
धीः	धियौ	धियः	प्र.
धियम्	धियौ	धियः	द्वि.

धिया	धीभ्याम्	धीभिः	तृ.
धियै, धिये	धीभ्याम्	धीभ्यः	च.
धियाः, धियः	धीभ्याम्	धीभ्यः	पं.
धियाः धियः धियोः		धियां, धीनां	ष.
धियां, धियि	धियोः	धीषु	स.
हे धीः	हे धियौ	हे धियः	सं.
एवं धी, श्री, सुश्री, सुधी, भी, इत्यादयः			
तकारांतः स्त्रीलिङ्गः सरित्शब्दः			

ए०	द्वि०	ब०	वि०
सरित्	सरितौ	सरितः	प्र.
सरितम्	सरितौ	सरितः	द्वि.
सरिता	सरिद्भ्याम्	सरिद्भिः	तृ.
सरिते	सरिद्भ्याम्	सरिद्भ्यः	च.
सरितः	सरिद्भ्याम्	सरिद्भ्यः	पं.
सरितः	सरितोः	सरिताम्	ष.
सरिति	सरितोः	सरित्सु	स.
हे सरित्-द्	हे सरितौ	हे सरितः	सं.
एवं हरित्, आद्यत्, इत्, विद्यत्, इत्यादयः			

वकारांतः स्त्रीलिङ्गः क्षुब्धशब्दः

ए०	द्वि०	ब०	वि०
क्षुत्-क्षुद्	क्षुधौ	क्षुधः	प्र.
क्षुधम्	क्षुधौ	क्षुधः	द्वि.
क्षुधा	क्षुद्भ्याम्	क्षुद्भिः	तृ.
क्षुधे	क्षुद्भ्याम्	क्षुद्भ्यः	च.
क्षुधः	क्षुद्भ्याम्	क्षुद्भ्यः	पं.
क्षुधः	क्षुधोः	क्षुधां	ष.
क्षुधि	क्षुधोः	क्षुत्सु	स.
हे क्षुत्-क्षुद्	हे क्षुधौ	हे क्षुधः	सं.
एवं समिध्, युयुध् इत्यादयः			

षकारान्तः स्त्रीलिङ्गः प्राट्ठ् शब्दः

ए०	द्वि०	व०	वि०
प्राट्ठ-इ	प्राट्ठौ	प्राट्ठः	प्र.
प्राट्ठम्	,,	,,	द्वि
प्राट्ठा	प्राट्ठभ्याम्	प्राट्ठभिः	तृ.
प्राट्ठे	प्राट्ठभ्याम्	प्राट्ठभ्यः	च.
प्राट्ठः	प्राट्ठभ्याम्	प्राट्ठभ्यः	पं.
प्राट्ठः	प्राट्ठोः	प्राट्ठाम्	ष.
प्राट्ठि	प्राट्ठोः	प्राट्ठसु	स.
हे प्राट्ठ-इ	हे प्राट्ठौ	हे प्राट्ठः	सं.
एवं त्विष्, द्विष्, रत्नमुष्, इत्यादयः			
दकारान्तः स्त्रीलिङ्गः शरद्शब्दः			

ए०	द्वि०	व०	वि०
शरत्-इ	शरदौ	शरदः	प्र.
शरदम्	शरदौ	शरदः	द्वि:
शरदा	शरदभ्याम्	शरदभिः	तृ.
शरदे	शरदभ्याम्	शरदभ्यः	च.
शरदः	शरदभ्याम्	शरदभ्यः	पं.
शरदः	शरदोः	शरदाम्	ष.
शरदि	शरदोः	शरदसु	स.
हे शरत्-इ	हे शरदौ	हे शरदः	सं.

एवं आपद्, तमोनुद् विपद्, सम्पद्,

इति स्त्रीलिङ्गाः

ज्ञानं दधि पयो वर्म धनुर्वारि जगत्तथा ॥
मधु नाम मनोहारि दशैते तु नपुंसके । ३॥

अकारान्तो नपुंसकलिङ्गो ज्ञानशब्दः

ए०	द्वि०	व०	वि०
ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि	प्र.
ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि	द्वि.

शेषं पुल्लिङ्गजिनशब्दवत्.

हे ज्ञान हे ज्ञाने हे ज्ञानानि सं.
एवं जलम्, फलम्, दुःखम्, धनम्, मित्रं,
कलत्रं, गृहं सुखं इत्यादयः

इकारान्तो नपुंसकलिङ्गो दधिशब्दः

दधि	दधिनी	दधीनि	प्र.
दधि	दधिनी	दधीनि	द्वि.
दध्ना	दधिभ्याम्	दधिभिः	तृ.
दध्ने	दधिभ्याम्	दधिभ्यः	च.
दध्नः	दधिभ्याम्	दधिभ्यः	पं.
दध्नः	दध्नोः	दध्नाम्	ष.
दध्नि-दधनि	दध्नोः	दधिषु	स.
हे दधे-दधि	हे दधिनी	हे दधीनि	सं.

एवं अस्थि, सक्थि, अस्ति इत्यादयः

सकारान्तो नपुंसकलिङ्गः पयश्शब्दः

पयः	पयसी	पयांसि	प्र.
पयः	पयसी	पयांसि	द्वि.
हे पयः	हे पयसी	हे पयांसि	

शेषं चंद्रमसशब्दवत्

एवं मनस्, वचस्, सुचन्द्रमस् छन्दस्

तपस् तमस् तेजस् नभस् इत्यादयः

नकारान्तो नपुंसकलिङ्गो वर्मशब्दः

वर्म	वर्मणी	वर्माणि	प्र.
वर्म	वर्मणी	वर्माणि	द्वि.

शेषं आत्मन्शब्दवत्

हे वर्मन्-हे वर्म हे वर्मणी हे वर्माणि सं.

एवं ब्रह्मन्, शर्मन्, कर्मन् इत्यादयः

सकारान्तो नपुंसकलिङ्गो धनुश्शब्दः

धनुः	धनुयी	धनूयि	प्र.
------	-------	-------	------

धनुः	धनुषी	धनूषी	द्वि.
धनुषा	धनुभ्याम्	धनुभिः	तृ.
धनुषे	धनुभ्याम्	धनुभ्यः	च.
धनुषः	धनुभ्याम्	धनुभ्यः	पं.
धनुषः	धनुषोः	धनुषाम्	प.
धनुषि	धनुषोः	धनुषु	स.
हे धनुः	हे धनुषी	हे धनूषि	सं.
एवं चक्षुष्	आयुष	हविष् इत्यादयः	

हकारांतो नपुंसकलिङ्गो वारिशब्दः

वारिः	वारिणी	वारीणि	प्र.
वारि	वारिणी	वारीणि	द्वि.
वारिणा	वारिभ्याम्	वारिभिः	तृ.
वारिणे	वारिभ्याम्	वारिभ्यः	च.
वारिणः	वारिभ्याम्	वारिभ्यः	पं.
वारिणः	वारिणोः	वारीणाम्	प.
वारिणि	वारिणोः	वारिषु	स.
हे वारे-वारि	हे वारिणी	हे वारीणि	सं.
एवं सूरभिः	सुमुनिः	इत्यादयः	

तकारांतो नपुंसकलिङ्गो जगत्शब्दः

जगत्	जगती	जगन्ति	प्र.
जगत्	जगती	जगन्ति	द्वि.

शेषं भूश्रुतशब्दवत्

हे जगत् हे जगती हे जगन्ति सं.

एवं वियत् इत्यादयः

उकारांतो नपुंसकलिङ्गो मधुशब्दः

मधु	मधुनी	मधूनि	प्र.
-----	-------	-------	------

शेषं वारिशब्दवत्

वसु, तालु, वस्तु, अश्रु, इत्यादयः

नकारांतो नपुंसकलिङ्गो नामन्शब्दः

नाम	नाम्नी-नामनी	नामानि	प्र.
नाम	नाम्नी-नामनी	नामानि	द्वि.
नाम्ना	नामभ्याम्	नामभिः	तृ.
नाम्ने	नामभ्याम्	नामभ्यः	च.
नाम्नः	नामभ्याम्	नामभ्यः	पं.
नाम्नः	नाम्नोः	नाम्नाम्	प.

नाम्नि-नामनि नाम्नोः नामसु स.

हे नामन् हे नाम्नी हे नामानि स.

हे नाम हे नामनी

एवं लोमन्, सामन्, व्योमन्,

धामन्, हेमन्, प्रेमन् इत्यादयः

इक्षंतो नपुंसकलिङ्गो मनोहारिन्शब्दः

मनोहारि मनोहारिणी मनोहारीणि प्र.

मनोहारि मनोहारिणी मनोहारीणि द्वि.

शेषं करिन् शब्दवत् सं. प्रथमावत्

एवं अपराधिन् कुशलिन् धनिन्, इत्यादयः

इति नपुंसकशब्दाः

सः सा तद्यश्च या यच्च कः का किं त्वमहं त्वयम्

इयं चेदं चैप चैपा चैतच्चासावसावदः ॥४॥

दकारान्तः पुंलिङ्गस्तद्शब्दः

ए०	द्वि०	ष०	वि०
सः	तौ	ते	प्र.
तम्	तौ	तान्	द्वि.
तेन	ताभ्याम्	तैः	तृ.
तस्म	ताभ्याम्	तेभ्यः	च.
तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्यः	पं.
तस्य	तयोः	तेषाम्	प.
तस्मिन्	तयोः	तेषु	स.

दकारांतः स्त्रीलिङ्गस्तद्शब्दः

सा	ते	ताः	प्र.
ताम्	ते	ताः	द्वि.
तया	ताभ्याम्	ताभिः	तृ.
तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्यः	च.
तस्याः	ताभ्याम्	ताभ्यः	पं.
तस्याः	तयोः	तासाम्	ष.
तस्याम्	तयोः	तासु	स.

इकारान्तो नपुंसकलिङ्गस्तद्शब्दः

तत्	ते	तानि	प्र.
तत्	ते	तानि	द्वि.

शेषं पुल्लिङ्गतद्शब्दवत्

दकारांतः पुल्लिङ्गो यद्शब्दः

यः	यौ	ये	प्र.
----	----	----	------

शेषं पुल्लिङ्गतद्शब्दवत्

दकारांतः स्त्रीलिङ्गो यद्शब्दः

या	ये	याः	प्र.
----	----	-----	------

शेषं स्त्रीलिङ्गतद्शब्दवत्

दकारांतो नपुंसकलिङ्गो यद्शब्दः

यत्	ये	यानि	प्र.
यत्	ये	यानि	द्वि.

शेषं पुल्लिङ्गतद्शब्दवत्

मकारांतः पुल्लिङ्गः किम्शब्दः

कः	कौ	के	प्र.
----	----	----	------

शेषं पुल्लिङ्गतद्शब्दवत्

मकारांतः स्त्रीलिङ्गः किम्शब्दः

का	के	काः	प्र.
----	----	-----	------

शेषं स्त्रीलिङ्गतद्शब्दवत्

मकारांतो नपुंसकलिङ्गः किम्शब्दः

किम्	के	कानि	प्र.
किम्	के	कानि	द्वि.

शेषं पुंवत्

त्रिष्वपि लिङ्गेषु समानो दकारांतो युष्मद्शब्दः

त्वम्	युवाम्	य्वयम्	प्र.
त्वाम्-त्वा	युवां-वाम्	युष्मान्-वः	द्वि.
त्वया	युवाभ्याम्	युष्माभिः	तृ.
तुभ्यं-ते	युवाभ्याम्-	युष्मभ्यं-वः	च.
	वाम्		

त्वद्	युवाभ्याम्-	युष्मत्	पं.
-------	-------------	---------	-----

तव-ते	युवयोः-वाम्	युष्माकम्-वः	प.
-------	-------------	--------------	----

त्वयि	युवयोः	युष्मासु	स.
-------	--------	----------	----

त्रिषु लिङ्गेषु सरूपो दकारांतो-ऽस्मद्शब्दः

अहम्	आवाम्	वयम्	प्र.
मां-मा	आवां-नौ	अस्मान्-नः	द्वि.
मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः	तृ.
मह्यं-मे	आवाभ्याम्-नौ	अस्मभ्यं-नः	च.
मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्	पं.
मम्-मे	आवयोः-नौ	अस्माकम्-नः	ष.
मयि	आवयोः	अस्मासु	स.

मकारांतः पुल्लिङ्ग इदम्शब्दः

अयम्	इमौ	इमे	प्र.
------	-----	-----	------

इमं-एनम्	इमौ-एनौ	इमान्-एनान्	द्वि.
----------	---------	-------------	-------

अनेन-एनेन	आभ्याम्	एभिः	तृ.
-----------	---------	------	-----

अस्मै	आभ्याम्	एभ्यः	च.
-------	---------	-------	----

अस्मात्	आभ्याम्	एभ्यः	प.
---------	---------	-------	----

अरय	अनयोः—	एषाम्	प.
	एनयोः		
अस्मिन्	अनयोः—	एषु	स.
	एनयोः		

मकारांतः स्त्रीलिङ्ग इदम्शब्दः

इयम्	इमे	इमाः	प्र.
इमां-एनाम्	इमे-एने	इमाः-एनाः	टि.
अनया-एनया	आभ्याम्	आभिः	तृ.
अस्या	आभ्याम्	आभ्यः	च.
अस्याः	आभ्याम्	आभ्यः	पं.
अस्याः	अनयोः—	आसाम्	प.

एनयोः

अस्याम्	अनयोः	आसु	स.
	एनयोः		

मकारांतो नपुंसकलिङ्ग इदम्शब्दः

इदम्	इमे	इमानि	प्र.
इदं-एनत्	इमे-एने	इमानि-एनानि	टि.
	शेषं पुंवत्		

दकारांतः पुल्लिङ्ग एतद्शब्दः

एषः	एतौ	एते	प्र.
एतं-एनम्	एतौ-एनौ	एतान्-	टि.
		एतान्	
एतेन-एनेन	एताभ्याम्	एतैः	तृ.
एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्यः	च.
एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्यः	पं.
एतस्य	एतयोः एनयोः	एतेषाम्	प.
एतस्मिन्	एतयोः-एनयोः	एतेषु	स.

दकारांतः स्त्रीलिङ्ग एतद्शब्दः

एषा	एते	एताः	प्र.
-----	-----	------	------

एताम्-एनामएते-एने	एताः, एनाः	टि.
एतया-एनया	एताभ्याम्	एताभिः तृ.
एतस्यै	एताभ्याम्	एताभ्यः च.
एतस्याः	एताभ्याम्	एताभ्यः पं.
एतस्याः	एतयोः एनयोः	एतासाम् प.
एतस्याम्	एतयोः-एनयोः	एतासु स.
	दकारांतो नपुंसकलिङ्ग एतद्शब्दः	
एतत्-एनत्	एते-एने	एतानि-एनानि प्र.
एतत्-एनद्	एते-एने	एतानि-एनानि टि.
	शेषं पुंवत्	

सकारांतः पुल्लिङ्गोऽदम्शब्दः

असौ	अम्	अमी	प्र.
अमुम्	अम्	अमुन्	टि.
अमुना	अम्भ्याम्	अमीभिः	तृ.
अमुन्मै	अम्भ्याम्	अमीभ्यः	च.
अमुप्मात्	अम्भ्याम्	अमीभ्यः	पं.
अमुष्य	अमुयोः	अमीषाम्	प.
अमुप्मिन्	अमुयोः	अमीषुः	स.

सकारांतः स्त्रीलिङ्गोऽदम्गण्डः

असौ	अम्	अम्ः	प्र.
अमृम्	अम्	अम्ः	टि.
अमृया	अम्भ्याम्	अम्भिः	तृ.
अमृन्मै	अम्भ्याम्	अम्भ्यः	च.
अमृप्याः	अम्भ्याम्	अम्भ्यः	पं.
अमृप्याः	अमृयोः	अमृषाम्	प.
अमृप्याम्	अमृयोः	अमृषुः	स.

सकारांतो नपुंसकलिङ्गोऽदम्शब्दः

अदः	अम्	अमूनि	प्र.
अदः	अम्	अमूनि	टि.
	शेषं पुंवत्		

स्तामातास्वसागौनौः स्रग्भुराजा पतिः सखा ।
वःसर्वा च सर्वं च द्वित्र्यादिश्च गणस्तथा ॥

ऋकारांतः पुलिंगः पितृ-शब्दः ।

पेता पितरौ पितरः प्र.
पितरम् पितरौ पितृन् द्वि.
पित्रा पितृभ्याम् इत्यादि अग्रे कर्तृव-
ज्ञेयम् । एवं भ्रातृ जामातृ-देव-शंस्तृ-
सव्यष्टृ-नृ-इति षट् शब्दाः नृ-शब्दस्य
श्रीबहुवचने तु नृणाम् नृणाम् इति रूपद्व-
यम् । शेषं पितृवज्ञेयम् ।

ऋकारान्तः स्त्रीलिङ्गो मातृशब्दः ।

माता मातरौ मातरः प्र.
मातरम् मातरौ मातृः द्वि.

मात्रा मातृभ्याम् इत्यादि शेषं कर्तृवज्ञेयम् ।
एवं यातृ-दुहितृ-ननान्द-ननन्द-इति चत्वारः
शब्दाः ।

ऋकारान्तः स्त्रीलिङ्गः स्वसृशब्दः ।

स्वसा स्वसारौ स्वसारः प्र.
स्वसारम् स्वसारौ स्वसृः द्वि.
स्वस्रा स्वसृभ्याम् इत्यादि शेषं कर्तृवज्ञेयम् ।

औकारान्त उभयलिङ्गो गो शब्दः ।

गौः गावौ गावः प्र.
गाम् गावौ गाः द्वि.
गावा गोभ्याम् गोभिः तृ.
गावे गोभ्याम् गोभ्यः च.
गोः गोभ्याम् गोभ्यः प.

गोः गवोः गवाश्च प.
गवि गवोः गोषु स.
हे गौः हे गावौ हे गावः सं.

एवम् ओकारांतः स्त्रीलिङ्गो घो-शब्दः ।

औकारान्तः स्त्रीलिङ्गो नौ-शब्दः

नौ नावौ नावः प्र.
नावम् नावौ नावः द्वि.
नावा नौभ्याम् नौभिः तृ.
नावे नौभ्याम् नौभ्यः च.
नावः नौभ्याम् नौभ्यः पं.
नावः नावोः नावाम् प.
नावि नावोः नौषु स.
हे नौः हे नावौ हे नावः सं.

एवं ग्लौशब्दः

इ जकारान्तः स्त्रीलिङ्गः स्रज् शब्दः

स्रज् स्रजौ स्रजः प्र.
स्रजम् " " द्वि.
स्रजा स्रग्भ्याम् स्रग्भिः तृ.
स्रजे " स्रग्भ्यः च.
स्रजः " " पं.
" स्रजोः स्रजाम् प.
" स्रजि " स्रज्च स.
हे स्रज् हे स्रग् हे स्रजौ हे स्रजः सं.

एवं ऋत्विज् सुयुज् इ.

जकारान्तः स्त्रीलिङ्गो सूशब्दः ।

सूः सूवौ सूवः प्र.
सूषम् सूवौ सूवः द्वि.
सूवा सूभ्याम् सूभिः तृ.
सूवै, सूवे " सूभ्यः च.

भुवाः, भुवः भूभ्याम्	भूभ्यः	प.
„ „ भुवोः	भूनाम् भुवाम्	प.
भुवाम् भुवि भुवोः	भूषु	स.
हे भूः हे भुवौ हे भुवः		सं.

एवं स-जू-भू-सुभू-इत्यादय ऊका-
रान्ताः स्त्रीलिङ्गाः

नान्तः-पुल्लिङ्गो राजन् शब्दः ।

राजा	राजानौ	राजानः	प्र.
राजानम्	„	राज्ञः	द्वि.
राज्ञा	राजभ्याम्	राजभिः	तृ.
राज्ञे	„	राजभ्यः	च.
राज्ञः	„	„	पं.
राज्ञः	राज्ञोः	राज्ञाम्	प.
राज्ञि, राजनि	„	राजसु	स.
हे राजन् हे राजानौ हे राजानः			सं.

एवं महिमन् गरिमन् सुनामन् इ०

इकारान्तः पुल्लिङ्गः पति-शब्दः

पतिः	पती	पतयः	प्र.
पतिम्	पती	पतीन्	द्वि.
पत्या	पतिभ्याम्	पतिभिः	तृ.
पत्ये	„	पतिभ्यः	च.
पत्युः	„	„	पं.
पत्युः	पत्योः	पतीनाम्	प.
पत्यौ	प्रत्योः	पतिषु	स.
हे पते हे पती हे पतयः			सं.

१० इकारान्तः पुल्लिङ्गः सखि-शब्दः ।

सखा	सखायौ	सखायः	प्र.
हे सखे हे सखायौ हे सखायः			सं.

सखायम् सखायौ सखीन् द्व.
सख्या सखिभ्याम् सखिभिः
इत्यादि अग्रे पतिशब्दवज्ज्ञेयम् ।

अथ सर्वादयः शब्दाः ।

अकारान्तः पुल्लिङ्गः सर्वशब्दः

सर्वः	सर्वौ	सर्वे	प्र.
सर्वम्	„	सर्वान्	द्वि.
सर्वेण	सर्वाभ्याम्	सर्वैः	तृ.
सर्वस्मै	„	सर्वेभ्यः	च.
सर्वस्मात्	„	„	पं.
सर्वस्य	सर्वयोः	सर्वानाम्	प.
सर्वस्मिन्	सर्वयोः	सर्वेषु	स.
हे सर्व हे सर्वौ हे सर्वे			सं.

आद्यन्तः स्त्रीलिङ्गः सर्वाशब्दः ।

सर्वा	सर्वे	सर्वाः	प्र.
सर्वाम्	सर्वे	सर्वाः	द्वि.
सर्वया	सर्वाभ्याम्	सर्वाभिः	तृ.
सर्वस्यै	„	सर्वाभ्यः	च.
सर्वस्याः	„	„	पं.
सर्वस्याः	सर्वयोः	सर्वाणाम्	प.
सर्वस्याम्	„	सर्वासु	स.
हे सर्वे हे सर्वे हे सर्वा			सं.

अकारान्तो नपुंसकलिङ्गः सर्वशब्दः ।

सर्वम्	सर्वे	सर्वाणि	प्र.
„	„	„	द्वि.
„	„	„	तृ.
„	„	„	च.
„	„	„	पं.
„	„	„	प.
„	„	„	स.
„	„	„	सं.

शेषं पुंवज्ज्ञेयम् ॥

एवं विश्व, उभ, उभय, इतर, इतम,
अन्य, अन्यतर, इतर, त्वत्, त्व, नेम, सम,
सिमशब्दाः ॥

अकारान्तः सर्वनामसंज्ञक एकशब्द
एकवचनान्तः । पुंसि एकः १ एकम् २
एकेन ३ । एकस्यै ४ । एकस्मात् ५ ।
एकस्य ६ । एकस्मिन् ७ । स्त्रियाम् । एका
१ एकाम् २ । एकया ३ । एकस्यै ४ ।
एकस्याः ५-६ । एकस्याम् ७ नपुंसके
एकम् । एकम् । शेषम्पुंवत्

इकारान्तः सर्वनामसंज्ञको द्विशब्दः ।

पुंसि नपुंसके स्त्रियाम् द्विवचनान्तः
द्वौ द्वे द्वे प्र. द्वि-
द्वभ्याम् तृतीया च. पं.
द्वयोः षष्ठी सप्तमी

त्रिशब्दः (बहुवचनान्तः)

पुंसि	नपुंसके	स्त्रियाम्	
त्रयः	त्रीणि	तिस्रः	प्र.
त्रीन्	त्रीणि	तिस्रः	द्वि
त्रिभिः	॥	तिसृभिः	तृ.
त्रिभ्यः	॥	तिसृभ्यः	च-पं.
त्रयाणाम्	॥	तिसृणाम्	प.
त्रिषु	॥	तिसृषु	स.

चतुर शब्दः ।

पुंसि	नपुंसके	स्त्रियाम्	
चत्वारः	चत्वारि	चतस्रः	प्र.
चतुरः	चत्वारि	॥	द्वि.

चतुर्भिः	॥	चतसृभिः	तृ.
चतुर्भ्यः	॥	चतसृभ्यः	च-पं.
चतुर्णाम्	॥	चतसृणाम्	प.
चतुर्षु	॥	चतसृषु	स.

त्रिषु लिंगेषु समाः ।

पञ्चन्	षष्	अष्टन्	श.
पञ्च	षट्	अष्टौ,	प्र. द्वि.
पञ्चभिः	षड्भि	अष्टाभिः-अष्टभिः	तृ.
पञ्चभ्यः	षड्भ्यः	अष्टाभ्यः-अष्टभ्यः	च.पं.
पञ्चानाम्	षण्णाम्	अष्टानाम्	प.
पञ्चसु	षट्सु	षट्सु	अष्टासु-अष्टसु

सप्तन् नवन् दशन् इत्यादयः पञ्चन्
शब्दवज्ज्ञेयाः । विंशतिशब्दः स्त्रीलिङ्गो
रुचिशब्दवज्ज्ञेयः ।

एवं षष्टि-सप्तति अशीति-नवति इत्या-
दयः । त्रिंशत्शब्दः स्त्रीलिङ्गः सरित्शब्द-
वज्ज्ञेयः ।

एवं चत्वारिंशत्, पञ्चाशत् इत्यादयः ।

शत-सहस्र-अयुत-लक्ष-प्रयुते एते
नपुंसकज्ञानशब्दवज्ज्ञेयाः । कोटि-शब्दः
स्त्रियां रुचिवज्ज्ञेयः ।

उभौ प्रथमा । उभौ द्वितीया । उभा-
भ्याम् तृतीया । उभाभ्याम् चतुर्थी । उभा-
भ्याम् पंचमी । उभयोः षष्ठी । उभयोः
सप्तमी । हे उभौ संबोधनम् ।

पूर्वादीनां तु विशेषः ।

अकारांतः पुल्लिङ्गः पूर्वशब्दः

पूर्वः	पूर्वौ	पूर्वे-पूर्वाः	प्र.
पूर्वम्	पूर्वौ	पूर्वान्	द्वि.
पूर्वेण	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेः	तृ.
पूर्वस्मै	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेभ्यः	च.
पूर्वस्मात्-पूर्वात्	,,	,,	पं.
पूर्वस्य	पूर्वयोः	पूर्वपाप्म	प.
पूर्वस्मिन्-पूर्वे	पूर्वयोः	पूर्वेषु	स.
हे पूर्व	हे पूर्वौ	हे पूर्वे हे पूर्वाः	सं.

एवं पर, अवर, दक्षिण, अपर,

अधर, स्व, अंतर, इति ।

अकारांतः पुल्लिङ्गो निर्जरशब्दः ।

निर्जरः	निर्जरसौ	निर्जरसः	प्र.
	निर्जरौ	निर्जराः	
निर्जरसम्	निर्जरसौ	निर्जरसः	द्वि.
निर्जरम्	निर्जरौ	निर्जरान्	
निर्जरसा	निर्जराभ्याम्	निर्जरैः	तृ.
निर्जरेण		निर्जरसैः	

निर्जरसे	निर्जराभ्याम्	निर्जरेभ्यः	च.
निर्जराय			
निर्जरसः	निर्जराभ्याम्	निर्जरेभ्यः	पं.
निर्जरात्			
निर्जरसः	निर्जरसोः	निर्जरसाम्	प.
निर्जरस्य	निर्जरयोः	निर्जराणाम्	
निर्जरसि	निर्जरसोः	निजरेषु	स.
निर्जरे	निर्जरयोः		
हेनिर्जर हे	निर्जरसौ	हे निर्जरसः	सं.
	निर्जरौ	निर्जराः	

पकारान्तः स्त्रीलिङ्गोऽपगन्धस्तु बहुवचनान्तः
 आपः १ अपः २ अद्भिः ३ अद्भ्यः
 ४ अद्भ्यः ५ अपाम् ६ अप्पु ७ ।

सात विभक्तिना अर्थः

प्रथमा-जे, ते,
 द्वितीया-ने, प्रत्ये,
 तृतीया-ए, वडे, करीने
 चतुर्थी-ने माटे लीये, वास्ते, सार
 पंचमी-थी, थकी, उपरथी,
 षष्ठी-नो, नी, नुं, नां,
 सप्तमी-मां, विषे, अंदर, उपर,
 संवोधन-हे,

इति बालसंस्कृतदीपिकायां शब्दरूपावलिः

॥ शिशुबोधिनी ॥

प्रणम्य श्रीमहावीरं गौतमं लट्ठिसम्पदम् ।
सद्गुरुं नेमिसूरिं च तन्यते शिशुबोधिनी ॥ १ ॥

॥ अथ संज्ञाप्रकरणम् ॥

- १ अ थी औ सुधीना वर्णों स्वर कहेवाय (अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ लृ ॡ ए ऐ ओ औ) (१४)
- २ क थी ह सुधीना वर्णों व्यंजन कहेवाय (क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द ध न प फ ब भ म य र ल व श ष स ह) (३३)
- ३ अ थी लृ सुधीना स्वरो समान कहेवाय (१०)
- ४ अ अने आ सिवायना वाकीना स्वरो नामी कहेवाय (१२)
- ५ ए ऐ ओ औ ए चार सन्ध्यक्षर छे,
- ६ क वर्ग च वर्ग ट वर्ग त वर्ग प वर्ग ए पांच वर्ग छे,
- ७ ङ ञ ण न म ए पांच अनुनासिक छे,
- ८ य र ल व ए चार अन्तःस्था छे,
- ९ अनुनासिक अने अन्तःस्था सिवाय वाकीना व्यंजनो धुद्र कहेवाय,
- १० दरेक वर्गनो पहेलो बीजो अने श प स ए अघोष कहेवाय (१३)
- ११ अघोष सिवाय वाकीना व्यंजनो घोष कहेवाय (२०)
- १२ जेने छेहे विभक्ति होय ते पद कहेवाय जेमके जिनः । मुनिः ।

॥ इति संज्ञाप्रकरणम् ॥

॥ अथ स्वरसन्धिः ॥

- १ छेछा चार स्वरो (ए ऐ ओ औ) सिवाय वाकीना कोइपण हस्व अथवा दीर्घ स्वर पछी स्वजातीय स्वर हस्व के दोर्य आवे तो पासे आवेला वे स्वरो मल्ली जइ वच्चेने ठेकाणे दीर्घस्वर थाय छे. वृषभ-अजितौ वृषभा-

- જિતૌ, દધિ દ્વિદમ્-દધીદમ્, માનુ ઉદયઃ-ભાવુદયઃ, પિતૃ ઋષભઃ પિતૃૃષભઃ.
 હોત્લૃ લૃકારઃ હોત્લૃકારઃ,
- ૨ અ કે આ પછી હ્રસ્વ કે દીર્ઘ ઇ ઉ ઋ કે લૃ આચ્ચો હોય તો પાસે આવેલા
 વે સ્વરને બદલે અનુક્રમે ઇ ઓ અર્ અલ્ મુકાય છે. જેમકે તવ દ્વિદમ્-તવે-
 દમ્, તવ ઉદય-તવોદય, જિન ઋષભ-જિનૃષભઃ, તવ લૃકારઃ- તવલ્કારઃ ॥
- ૪ હ્રસ્વ કે દીર્ઘ ઇ ઉ ઋ અને લૃ પછી વિજાતીય (હુદી જાતના) સ્વર આવે તો
 તે ઇ, ઉ, ઋ, ને લૂને ઠેકાણે અનુક્રમે ય, વ, ર ને લ, મુકાય છે. દધિ
 આનય=દધ્યાનય, મધુ આનય મધ્વાનય, પિતૃ અર્થઃ પિતૃર્થઃ હોત્લૃ અકારઃ
 હોત્લકાર,
- ૪ અ કે આ પછી ઇ કે ઈ આવે તો બેઝને ઠેકાણે ઈ થાય અને ઓ કે ઔ
 આવે તો ઔ થાય છે. જેમકે તવ=ઓદનઃ તવોદનઃ, તવ=ઔષગવઃ
 તવૌષગવઃ ॥
- ૫ ઇ ઇ ઓ કે ઔ પછી કોઈ પળ સ્વર આવે તો તેને બદલે અનુક્રમે અય્,
 આય્, અવ્, કે આવ્, મુકવામાં આવે છે. ને અનય નયનય, નૈ અકઃ-ના-
 યકઃ, મો અનય-મવનય્ લૌ અકઃ-લાવકઃ
- ૬ પદને છેડે અય્ આય્ અવ્ કે આવ્ હોય અને પછી કોઈપળ સ્વર હોય તો
 અય્ આય્ નો જે ય્ અને અવ્ આવ્ નો જે વ્ તે વિકલ્પે હટી જાય અને
 પછી સંધિ ન થાય જેમકે તે-ઈહ-ત-ઈહ । તયિહ । તસ્મૈ-પતત્ તસ્મા-પતત્
 । તસ્માથેતત્ પટો-ઈહ-પટ-ઈહ । પટવિહ । તૌ-ઈહ તા ઈહ-તાવિહ ।
- ૭ પદને છેડે ઇ કે ઓ હોય અને પછી જો અ આવે તો તે અ હટી જાય જે-
 મકે રામે-અત્ર । રામેઽત્ર ॥ માનો-અત્ર । માનોઽત્ર ।
- ૮ છેલ્લા ચાર સ્વર (ઇ ઈ ઓ ઔ) સિવાય બીજા કોઈ પળ સ્વર પછી હ્રસ્વ
 ઋ આવે તો સન્ધિ કરવી અથવા તો સન્ધિ ન કરતા પૂર્વનો સ્વર દીર્ઘ હોય
 તો હ્રસ્વ કરવો. મહિષી ઋષિ=મહિષિ ઋષિ,

॥ इति स्वरसन्धिः ॥

॥ अथासन्धिः ॥

- ૧ દ્વિવચનાન્ત શબ્દને છેડે ઈ ઊ કે ઇ હોય અને પછી કોઈ પળ સ્વર આવે

- तो संधि न थाय जेमके मुनी-एतौ । साधू आगच्छतः । माले इमे ॥
२ अद्स शब्दना अमी पछी को इपण स्वर आवे तो-संधि न थाय जेमके अ-
मी अम्हाः ।

॥ इत्यसन्धिः ॥

॥ अथ व्यञ्जनसन्धिः ॥

- १ पदने छेडे वर्गनो पहेलो होय अने पछी स्वर के घोष व्यंजन आवे तो प-
हेलाने ठेकाणे ते वर्गनो त्रीजो थाय, जेमके-भृष्ट-अयम् । भृष्टदयम् ।
- २ पदने छेडे वर्गनो त्रीजो होय अने पछी अनुनासिक आवे तो त्रीजाने ठे-
काणे ते वर्गनो पांचमो विकल्पे-थाय, जेमके ककुम्भण्डलम् । ककुम्भण्डलम् ॥
- ३ पदने छेडे वर्गनो त्रीजो होय अने पछी ह आवे तो ह ने ठेकाणे जे वर्गनो
त्रीजो होय ते वर्गनो चोथो थाय जेमके वाक् हीनः-वाग् हीनः । वाग्मीनः ।
- ४ श प स सिवायनो जे धुट तेना पछी जो अघोष आवे तो धुट ने ठेकाणे
ते वर्गनो पहेलो थाय जेमके भेद्-ता । भेत्ता ।
- ५ पदने छेडे वर्गनो पहेलो होय, अने पछी श होय अने श पछी धुट सिवा-
यनो कोइपण व्यंजन के स्वर होय तो श ने ठेकाणे विकल्पे छ थाय, जेमके
वाक् शरः । वाक्शरः ।
- ६ पदने छेडे न् होय अने पछी च छ ट ठ के त थ आवे अने तेना पछी जो
कोइपण धुट वर्ण न होय तो न् ने ठेकाणे अनुक्रमे श ष स थाय अने
न् नी पहेलाना वर्ण उपर अनुस्वार अथवा अनुनासिक थाय जेमके भ-
वान्-चर । भवांश्चरः । भवाँश्चरः । भवान्-छयति भवांश्छयति । । भवाँ-
श्छयति भवान्-टकः । भवाँष्टकः । भवाँष्टकः । भवान्-उकारः । भवाँष्टकारः । भ-
वाँष्टकारः ॥ भवान्-तनोति । भवांस्तनोति । भवाँस्तनोति ॥ भवान्-थु-
डति । भवाँस्थुडति । भवाँस्थुडति ॥ आ नियम प्रशान् शब्दना न् ने ठे-
काणे लागतो नथी जेमके प्रशान् तनोति ॥
- ७ पदने छेडे न् होय अने पछी श आवे तो न् पछी च् विकल्पे उमेराय छे
अने तेनो विकल्पे लोप थाय छे जेमके भवान्-शूरः । भवाँश्शूरः । भ-
वाँश्शूरः । भवाँश्शूरः । भवाँश्शूरः ।

- ૮ ત્ વર્ગને ઠેકાણે શ કે ચ વર્ગનો યોગ છતાં ચ વર્ગ થાય, જેમકે-તત્ શેતે ।
 । તત્-શેતે । તત્છેતે । તત્-ચારુ । તત્ચારુ ।
- ૯ ત વર્ગને ઠેકાણે ષ કે ટ વર્ગનો યોગ છતાં ટ વર્ગ થાય, જેમકે-પેષુ-તા ।
 પેષા । તત્-ટીકા । તટીકા ।
- ૧૦ સ્ ને ઠેકાણે શ કે ચ વર્ગનો યોગ છતાં શ થાય અને ષ કે ટ વર્ગનો યો-
 ગ છતાં ષ થાય, જેમકે-કસ્ શૂરઃ-કષ્શૂરઃ । કસ્ ચરતિ-કષ્ચરતિ । કસ્
 ષમ્નુઃ-કષ્ષમ્નુઃ । કસ્ ટક્કઃ-કષ્ઠક્કઃ ।
- ૧૧ શ પછી જો તવર્ગ આવે તો તવર્ગનો ચવર્ગ થતો નથી. જેમકે-મશ્નઃ ।
- ૧૨ તવર્ગ પછી ષ આવે તો તવર્ગનો ટવર્ગ થતો નથી, જેમકે-તીર્થક્રુષોદશઃ શાન્તિઃ
- ૧૩ તવર્ગ પછી જો લ આવે તો તવર્ગને ઠેકાણે લ થાય અને ન્ ને ઠેકાણે
 અનુનાસિક લૈ થાય જેમકે-તત્ હુનાનિ-તલ્હુનાતિ । ભવાન્ ત્લિલ્લિ-ભર્વાલ્લિલ્લિ
- ૧૪ હસ્ પછી પદને છેડે રૂ ણ ન્ હોય અને પછી કોઈ પળ સ્વર આવે તો રૂ
 ણ ન્ વેવદાઈ જાય જેમકે ક્રુરૂ રૂ-ક્રુરૂરૂ । મુગ્ણ રૂ-મુગ્ણિરૂ । કુ-
 વૈન્ આસ્તે-કુર્વૈન્ આસ્તે ।
- ૧૫ પદને છેડે ય હોય અને પછી કોઈ પળ વ્યંજન આવે તો ય ને ઠેકાણે અ-
 નુસ્વાર થાય અથવા ય પછીનો વ્યંજન જે વર્ગનો હોય તે વર્ગનો અનુનાસિ-
 ક થાય. જેમકે ત્વમ્-કરોષિ-ત્વં કરોષિ-ત્વદ્કરોષિ ॥
- ૧૬ સમાન પદે (એકને એકજ શબ્દમાં) ઋ રૂ કે ષ પછી લાગલોજ ન આવ્યો
 હોય તો તે ન નો ણ થાય છે, વળી ઋ ર, ષ, અને ન ની વચ્ચે સ્વર છ
 શિવાય અર્ધસ્વર મહાપ્રાણ હ તેમજ કંઠ્ય કે ઓઠ્ય વર્ગને વ્યંજન હોય તો
 પળ ન નો ણ થાય છે પરંતુ જો પદાન્તે આવ્યો હોય તો તે ન્ નો ણ થતો
 નથી, નરાન્, નૃપેણ, હરિણા, ઋષિણા,
- ૧૭ સ્વર પછી છ આવે તો ચ્છ થાય છે તે' સ્વર દીર્ઘ અને પદાન્તે હોય તો
 ચ્છ વિકલ્પે થાય છે, પળ મા (નહિ) અને આ (હપસર્ગ) પછી છ નો ચ્છ
 અવશ્ય થાય છે. વૃક્ષ છાયા-વૃક્ષચ્છાયા. આચ્છિધતે. નદી છાયા-ન-
 દીચ્છાયા-નદીચ્છાયા,

॥ इति व्यञ्जनसन्धिः ॥

॥ अथ रेफसन्धिः ॥

- १ पदने छेडे स के र होय अने पछी जो अघोष आवे अथवा कोइपण वर्णन आवे तो स अने र नो विसर्ग थाय, जेमके-यशस् श्रूयते-यशः श्रूयते । यशस्-यशः । पुनर् करोति-पुनः करोति । पुनर्-पुनः ।
- २ र पछी र आवे तो पहेला र नो लोप थाय अने तेनी पहेला जे अ इ के छ होय तो दीर्घ थाय, जेमके-पुनर् रमते-पुना रमते । मुनिर् राजते-मुनी राजते । धेनुर् रम्या-धेनृ रम्या ॥

॥ इति रेफसन्धिः ॥

१ अथ विसर्गसन्धिः ॥

- १ विसर्गनी पहेला अ होय अने विसर्ग पछी अ सिवायनो कोइ पण स्वर आवे तो विसर्गनो लोप थाय जेमके नृपः आगच्छति-नृप आगच्छति ।
- २ विसर्गनी पूर्वे आ होय अने पछी कोइ पण स्वर के घोष व्यंजन आवे तो विसर्गनो लोप थाय अने लोप थया पछी सन्धि थती नथी, जेमके-कुशलाः इमे-कुशला इमे । मेघाः वर्षन्ति-मेघा वर्षन्ति ।
- ३ विसर्गनी पहेला अ होय अने पछी अ के घोष व्यंजन आवे तो विसर्गनो उ थाय, जेमके-प्राज्ञः अयम्-प्राज्ञोऽयम् । श्रीवीरः बभूव-श्रीवीरो बभूव ।
- ४ विसर्गनी पूर्वे नामो होय अने पछी कोइ पण स्वर के घोष व्यंजन आवे तो विसर्गनी र थाय, जेमके-साधुः अयम्-साधुरयम् । मूर्तिः जिनस्य-मूर्तिर्जिनस्य । मुनिः राजते-मुनिर् राजते-मुनी राजते ।
- ५ विसर्ग पछी च छ ट ठ के त थ आवे तो विसर्गने ठेकाणे स थाय जेमके कः चरति-कस् चरति-कश्चरति कः टङ्कः-कस् टङ्कः कष्टङ्कः । कः तनोति-कस्तनोति ।
- ६ विसर्ग पछी श प स आवे तो विसर्गने ठेकाणे विकल्पे स थाय, जेमके-क-श्चरः । कः शूरः । कः कृष्णः । कः षष्ठः । कस्साधुः । कः साधुः ।
- ७ तद् शब्दना प्रथमाना एकवचनना विसर्गनो स्वर तथा व्यंजन पर छतां लोप थाय छे, अने लोप थया पछी पादपूर्तिमाटे संधि करवी, नहींतर करवी नहि, जेमके-स एष भरतो राजा । सैष दाशरथी रामः । एतद् शब्दना प्रथमाना एकवचनना विसर्गनो व्यंजन पर छतां लोप थाय, जेमके-एषः राजा-एष राजा ।

॥ इति विसर्गसन्धिः ॥

॥ इति सन्धिप्रकरणम् ॥

॥ अथाव्ययानि ॥

- ૧ જે શબ્દ ગળે લિંગમાં સાતે વિભક્તિમાં અને ત્રણે વચનમાં સરસો જ રહે
ફેરફાર ન પામે તે અવ્યય કહેવાય, ચ । વા । એવ । એવમ્ । અથ । અહો
। હાસ્ । શ્વસ્ । શનૈસ્ । દિવા । નક્તમ્ । ઈષત્ । સહસા । કિપ્ । પ્રાતર્
। પુનર્ । યાવત્ । તાવત્ । મુષ્ટુ । યથા । તથા । કથમ્ । इत्यम् । यतः ।
ततः । कुतः । अतः । अथ । अधुना । यदा । तदा । कदा । तर्हि । यत्र । तत्र વિગેરે
- ૨ પ્ર વિગેરે ઉપસર્ગોં પણ અવ્યય કહેવાય છે, પ્ર । પરા । અપ સમ્ । અનુ ।
અવ । નિસ્ । નિર્ । દુસ્ । દુર્ । વિ આઙ્ । નિ । પ્રતિ । પરિ । ઉપ ।
અધિ । અપિ । સુ । ઉત્ । અતિ । અભિ । ઉપસર્ગ ધાતુની પહેલા
મુકાય છે, જેમકે-પ્રભવતિ ॥
- ૩ જે શબ્દને છેડે ત્વા, ય, તુમ્, ધા, કૃત્વસ્, વિગેરે પ્રત્યયો હોય તે પણ અવ્ય-
ય કહેવાય, જેમકે-કૃત્વા । આગત્ય । મોકતુમ્ । ક્ષિધા । પશ્ચકૃત્વઃ ॥

॥ इत्यव्ययानि ॥

॥ अथ स्त्रीप्रत्ययाः ॥

- ૧ અકારાન્તશબ્દથી સ્ત્રીલિંગમાં કેટલેક ઠેકાણે આ પ્રત્યય ધાય છે તથા કે-
ટલેક ઠેકાણે ે પ્રત્યય ધાય છે, । અજા । શૃદ્રા । સર્વા । બાલા । સુન્દરી
। નદી । કુમારી । ગૌરી ।
- ૨ જે શબ્દને છેડે મત્ કે વત્ પ્રત્યય હોય તે શબ્દથી સ્ત્રીલિંગમાં ે ધાય છે,
શ્રીમતી । ગુણવતી ।
- ૩ જે શબ્દને છેડે શત્ પ્રત્યયનો યત્ હોય તે શબ્દથી સ્ત્રીલિંગમાં ે ધાય છે,
વિપ્રતી । પહેલા ગણના અને ચોથા ગણના ધાતુથી જો શત્ પ્રત્યય આવે-
લો હોય તો ત્ ની પહેલા ન્ ઝમેરાય છે, । પચન્તી દોવ્યન્તી । છઠા ગણ-
ના ધાતુથી જો શત્ પ્રત્યય આવેલો હોય તો વિકલ્પે ન્ ઝમેરાય છે,
તુદન્તી । તુદતી ॥

- ४ नकारान्त शब्दथी अने स्वसृ तिसृ चतसृ ननान्द दुहित् यात् मात् ए सात् शब्द सिवाय ऋकारान्त शब्दथी स्त्रीलिङ्गमां ई थाय छे. करिणी । मनो-हारिणी राज्ञी । सुनाम्नी । कर्त्री ।
- ५ पात्र युग भुवन शङ्ग ए शब्द सिवाय अकारान्त द्विगुसमासथी ई थाय छे. पञ्चफली । त्रिलोकी । पञ्चपात्रम् । चतुर्युगम् । त्रिभुवनम् । द्विशृङ्गम् ।
- ६ अकारान्त जातिवाचक शब्दथी अने पुरुषना सम्बन्धथी स्त्रीलिङ्गमां वर्त-ता अकारान्त पुरुषबोधक शब्दथी ई थाय छे. ब्राह्मणी । गोपी ।
- ७ गुणवाचक उकारान्त शब्दथी विकल्पे ई थाय छे. । पद्मी पटुः । मृद्धी । मृदुः
- ८ इदस् प्रययान्त शब्दथी ई थाय छे. लघीयसी । गरीयसी ।

॥ इति स्त्रीप्रत्ययाः ॥

॥ अथ कारकाणि ॥

क्रियाने उत्पन्न करनार ते कारक कहेवाय ते छ छे. कर्ता-कर्म-करण-सम्प्रदान-अपादान-अधिकरण ।

- १ देखनार खानार विगेरे अर्थात् मुख्यपणाए क्रियानो जे करनार ते कर्ता कहेवाय.
- २ देखवानुं खावानुं एटले कर्ताना व्यापारथी उत्पन्न थएला फलनो जे आश्रय ते कर्म कहेवाय.
- ३ जेना व्यापारथी आन्तरारहित तरतज क्रियानी निष्पत्ति थाय ते करण कहेवाय
- ४ कर्म तथा क्रियाद्वाराए जेनाप्रत्ये संबन्ध करवाना इच्छा थाय ते सम्प्रदान कहेवाय
- ५ जेनाथी कोइपण वस्तुनो विभाग थाय ते आपादान कहेवाय
- ६ कर्ता अथवा कर्मद्वारा क्रियानो जे आधार अर्थात् क्रिया जेमां थाय ते अधिकरण कहेवाय.

प्रथमाविभक्ति-कर्तरिप्रयोगमां कर्तामां प्रथमा थाय. यथा-जिनदासो गच्छति । कर्मणि प्रयोगमां कर्ममां प्रथमा थाय-यथा जिनप्रतिमा भव्यैः पूज्यते । सम्बोधनमां त्रथमा थाय-यथा हे शुरो प्रसादं कुरु ।

अने कोइपण विभक्तिनी प्राप्ति न होय त्यां पण प्रथमा थाय, यथा-दयालु-ना भवितव्यम् ।

द्वितीयाविभक्तिः-कर्तरिप्रयोगमां कर्ममां द्वितीया थाय-यथा जिनं भव्यो ध्याय-ति । क्रियाविशेषणमां द्वितीया थाय, यथा-सत्वरं धावति । धिक् विगेरे

શબ્દના યોગમાં દ્વિતીયા થાય, યથા-ધિગ્ જાત્મમ્ । સમયા ગ્રામમ્ । નિ-
 કષા ગિરિમ્ । હા મૈત્રે વ્યાધિઃ । અન્તરા નિષધં નીલં ચ ત્રિદેહાઃ । અન્ત-
 રેણ ધર્મ ન મુલમ્ [અધ્યધિ ગ્રામમ્ । અધ્યધો ગ્રામમ્ । ઉપર્યુપરિ ગ્રામમ્ ।
 સર્વતો ગ્રામમ્ ઉભયતો ગ્રામમ્ । અભિતો ગ્રામમ્ । પરિતો ગ્રામં ક્ષેત્રાણિ ।
 વૃક્ષમધિ । વૃક્ષં પ્રતિ । વૃક્ષં પરિ । વૃક્ષમનુ । અનુસિદ્ધસેનં કવયઃ । ઉપોમા-
 સ્વાર્તિ સહ્ગ્રહીતારઃ । જિનજન્મોત્સવમન્વાગચ્છન્ મુરાઃ । ગિરિમન્વવસિતા
 સેના । તથા કાલવાચક અને દેશવાચક શબ્દથી નિરંતર પળાનો વિવક્ષા-
 માં દ્વિતીયા થાય છે, યથા--માસં મુલ્લદા, ક્રોશં કુટિલા નદી
 તૃતીયાવિભક્તિઃ-કર્મેણ પ્રયોગમાં અને ભાવે પ્રયોગમાં કર્તામાં તૃતીયા થાય, યથા-
 ગુરુઃ શિષ્યેણ પૂન્યતે । મૈત્રેણ સ્થીયતે । કર્ણમાં તથા હેતુમાં તૃતીયા થાય
 યથા કુહારેણ છિન્નત્તિ । ગુરુસેવયા વિદ્વાન્ યવતિ । સહ વિગેરે શબ્દના
 યોગમાં તૃતીયા થાય છે યથા-જ્ઞાનિના સહ સાકં સાદૈમ્ વસતિ । દુષ્ટેન
 પૃથક્ । ધર્મેણ ઋતે । જ્ઞાનેન વિના । પ્રકૃત્યા ચારુઃ । સિંહેન સદૃશઃ સમાનઃ તુલ્યઃ
 ચતુર્થી વિભક્તિઃ-સમ્પ્રદાનમાં ચતુર્થી થાય યથા-દરિદ્રાય ધનં દેહિ । પત્યે શ્વેતે ।
 નિમિત્તમાં ચતુર્થી થાય યથા-જ્ઞાનાયાધ્યયનં કુરુતે । નમસ્ સ્વસ્તિ સ્વાહા
 સ્વધા અલમ્ વષટ્ ઇત્યાદિ શબ્દના યોગમાં ચતુર્થી થાય છે, યથા-જિનાય
 નમઃ । ક્રોધ દ્રોહ ઈર્ષ્યા અસ્યા અર્થવાળા ધાતુના યોગમાં જેનો પ્રત્યે ક્રોધ
 થાય તદ્વાચક શબ્દથી ચતુર્થી થાય, યથા-મૈત્રાય ક્રુધ્યતિ દુઃશતિ ઈર્ષ્યતિ અ-
 સ્યતિ । રુચિ અર્થવાળા ધાતુના યોગમાં જેને રુચતું હોય તદ્વાચકશબ્દથી
 ચતુર્થી થાય યથા-બાલકાય રોચતે મોદકઃ । ણ્યન્તઘ્ ધાતુના યોગમાં લેખ-
 દાર વાચકશબ્દથી ચતુર્થી થાય-યથા ચૈત્રાય શર્તં ધારયતિ । જેનો અથ ઉ-
 પરથી જળાતો હોય એવો જે તુષ્ પ્રત્યયાન્તશબ્દ તેના કર્મેને વિષે વર્તમાન જે
 શબ્દ તેનાથી ચતુર્થી થાય, યથા-ફલેભ્યો યાતિ ફલાન્યાનેતું યાતીત્યર્થઃ ।
 ક્રિયાને માટે જે વીજી ક્રિયા અર્થવાળા ધાતુઓ પાસે રહેતે છતાં તુષ્ પ્રત્ય-
 યના અથ વિષે વિદ્યમાન જે ઘણ વિગેરે પ્રત્યયો તે છે અંતમાં જેને એવા શ-
 બ્દથી ચતુર્થી થાય, યથા-પાકાય વ્રજતિ પક્તું ગચ્છતીત્યર્થઃ । ધોજનાય
 યાતિ ધોવતું ગચ્છતીત્યર્થઃ ।

પ્રજ્ઞમીવિભક્તિઃ-અપાદાનમાં થાય છે હેતુમાં થાય છે અપેક્ષામાં થાય છે યથા-પ્રા-
 માદાયાતિ । પાપાઙ્ દુલ્લં ભવતિ ધનાઙ્ વિદ્યા ગરીયસી ! મય અર્થવાળા

अने ऋते विगेरे शब्दना योगमां पंचमी थाय, जेम सिंहाद्भयं ज्ञानाहते न दया । पुण्याहते न सुखम् । मैत्राद् अन्यः इतरः भिन्नः । आराद् वनात् । ग्रामात् पूर्वः पश्चिमः उत्तरः दक्षिणः । पञ्चम्याः प्रभृति । प्राग् वनात् । दुर्जनात् पृथक् स्थेयम् । विना धर्मान् मुक्तिः चतुर्थ्या अर्वाक् । चतुर्थ्याः प्रत्यक् । गृहाद् बहिः । जीवान्नाना कर्माणि ॥ भणावनार वाचकशब्दथो पंचमी थाय, यथा-उपाध्यायाद् अधीते । उत्पत्तिना हेतुवाचक शब्दथो पंचमी थाय यथा-मृदो घटो भवति । य प्रत्यान्तशब्दनो प्रयोग न होय पण तेनो अर्थ जणातो होयतो तेना कर्ममां अने अधिकरणमां पंचमी थाय छे यथा-प्रासादात् प्रेक्षते । प्रासादमारुह्य प्रेक्षते इत्यर्थः । आसनात् प्रेक्षते । असने उपविश्य प्रेक्षते इत्यर्थः । ज्यांथी रस्तानुं अने समयनुं नक्की थाय तद्वाचकशब्दथो पंचमी थाय अने रस्ताबोधक शब्दथो प्रथमा अने सप्तमी थाय अने कालबोधक शब्दथो सप्तमी थाय, यथा-वनाद् ग्रामो योजनम् । योजने वा । कार्तिक्या आप्रहायणी मासे ॥

षष्ठीविभक्तिः-सम्बन्धमां षष्ठी थाय, यथा-राज्ञः पुरुषः । कृदन्तना योगमां कर्ता अने कर्म अर्थमां षष्ठी थाय, यथा-देवदत्तस्य गमनम् । शास्त्रस्य प्रणेता । कृदन्तना योगमां कर्ता अने कर्म वेडनो साथे प्रयोग रहते छते कर्म अने कर्ता अर्थमा षष्ठी थाय अने कर्ता अर्थमां तृतीया पण थाय, यथा अमरेण अमरस्य वा समवसरणस्य कृतिः ॥ सम्बन्धविवक्षामां सर्व कारकमां षष्ठी थाय, यथा-मातुः स्मरति । निर्धारण अर्थमां षष्ठी थाय, (जातिविशिष्ट गुणविशिष्ट क्रियाविशिष्ट अने संज्ञाविशिष्ट वस्तुने समुदायथी जुदी करवी ते निर्धारण कहेवाय) यथा-‘‘णां क्षत्रिय शूरः । गवां कृष्णा सम्पन्नक्षीरा । क्रियापराणां जिनाज्ञाराधकः श्रेष्ठः । कवीनां सिद्धसेनो मृत्ख्यः । तुल्य विगेरे शब्दना योगमां षष्ठी थाय, यथा-गुरोस्तुल्या गुरुभक्ताः । एवी रीते समानः सहस्रः समः सहस्रः सहस्र । दक्षिणतः विगेरे शब्दना योगमां षष्ठी थाय, यथा ग्रामस्य दक्षिणतः । ग्रामस्य पुरः । एवी रीते पुरस्तात् उपरि उपरिष्ठात् । दूर विगेरे शब्दना योगमां षष्ठी थाय ग्रामस्य दूरे निकटे समीपे ।

सप्तमोविभक्तिः-अधिकरणमां सप्तमी थाय, यथा मोक्षे इच्छाऽस्ति । जेनाथो निर्धारण होय तेमां पण सप्तमी थाय, यथा-नृषु क्षत्रियः श्रेष्ठः । जेनी क्रियाथो

બીજી ક્રિયા જણાય તે થકી પણ સપ્તમી થાય. યથા-ગોષુ દુહ્યમાનાસુગતઃ । આ ઠેકાણે અનાદર અધિક જણાતો હોય તો ષષ્ઠી સપ્તમી થાય, યથા-
-રુદતિ રુદતી વા પ્રાવાજીત્ । સ્વામિન્ ईश्वर અધિપતિ દાયાદ સાક્ષિન્
પ્રતિષ્ઠ પ્રસૂત વિગેરે શબ્દના યોગમાં ષષ્ઠી સપ્તમી થાય, યથા-ગર્વા
ગોષુ વા સ્વામી । વિગેરે,

॥ इति कारकाणि ॥

॥ अथ तद्धिताः ॥

- ૧ નામથી અપત્ય અર્થમાં અ ઇ ય એય ઈય વ્ય ઈન વિગેરે પ્રત્યયો થાય છે યથા-
વસુદેવસ્યાપત્યં પુમાન્ (વસુદેવના પુત્ર) વાસુદેવઃ । દાશરથિઃ । ગાર્ગ્યઃ ।
ભાગિનેયઃ । સ્વસ્ત્રીયઃ । શ્વાતુવ્યઃ । કુલીનઃ । નાઢાયનઃ ।
- ૨ રંગેલુ એવા અર્થમાં અ ઇક વિગેરે પ્રત્યયો થાય છે યથા-કુહ્લકુમેન રક્તઃ ।
કૌહ્લુમઃ પટઃ । લાક્ષિકઃ । રૌચનિકઃ । નીલકઃ ।
- ૩ યુક્તકાલ અર્થમાં આચરણ કરવા અર્થમાં અને સ્વરીદ કરવા આદિ ઘણા
અર્થમાં અ વિગેરે પ્રત્યયો આવે છે યથા-પુણ્યેણ યુક્તા પૌર્ણમાસી પૌપી ।
પૌષમહઃ । ધર્મ ચરતીતિ ધાર્મિકઃ । પ્રસ્યેન ક્રીતઃ પ્રાસ્થિકઃ । વ્યાકર્ણમ-
ધીતે વેત્તિ વા વૈયાકરણઃ । નૈયાયિકઃ । સૈદ્ધાન્તિકઃ । ધુરં વહતીતિ ધુર્યઃ
। ધોરેયઃ । સવધુરીણઃ સુગ્રાદાયાતઃ સૌઘ્નઃ । અસિઃ પ્રહરણં યસ્ય આસિકઃ ।
- ૪ સંબંધઅર્થ વિકારઅર્થ વિગેરે ઘણા અર્થમાં અ ઈયમય વિગેરે પ્રત્યયો થાય છે
યથા-જિનસ્ય ઇદં જૈનમ્ । પાર્યઃ । દેવકીયમ્ । સ્વકીયમ્ । તદીયમ્ । ત્વ-
દીયમ્ । તાવકઃ । મામકઃ । તાવકીનઃ । મામકીનઃ । યુવયોર્યુપ્માર્કઃ ।
વાયં યોપ્માકઃ । યૌપ્માકીણઃ । આવયોરસ્માર્કઃ વાયમ્ આસ્માકઃ આસ્મા-
કીનઃ । આપ્રસ્ય વિકારઃ આપ્રમયમ્ । માર્તિકઃ અન્નં પ્રતુરમત્ર અન્નમયો
યજ્ઞઃ । અમૃતં સ્વરૂપમસ્યામૃતમયશ્ચન્દ્રમાઃ । ઇન્દ્રો દેવતાસ્ય એન્દ્રમ્ । દ્વારે
નિયુક્તો દૌવારિકઃ । ફલાનિ જાતાન્ધસ્ય ફલિતો દ્વષઃ ।
- ૫ તુલ્ય અર્થમાં વત્ પ્રત્યય આવે છે ચન્દ્રવન્ધુલ્લવ્ ।
- ૬ નકારાન્ત સંરલ્યા વાચકશબ્દથી પૂરણ અર્થમાં મ પ્રત્યય અને દ્વિ અને ત્રિ
શબ્દથી ત્રીય પ્રત્યય ચતુર્ કતિ કતિપય અને પષ્ શબ્દથી ષ પ્રત્યય આવે છે
યથા-પશ્ચાન્તાં પૂરણઃ પશ્ચમઃ । સપ્તમઃ । દ્વિતીયઃ । તૃતીયઃ । ચતુર્થઃ । ક-

તિથઃ । કતિપયથઃ । વષ્ઠઃ । એકાદશ વિગેરે શબ્દથી અ પ્રત્યય આવે છે. યથા-એકાદશઃ । દ્વાદશઃ । વિંશતિ વિગેરે શબ્દથી તમ અને અ પ્રત્યય આવે છે, યથા-વિંશતિતમઃ । વિંશઃ ત્રિંશત્તમઃ । ત્રિંશઃ શત સહસ્ત્ર વિગેરે શબ્દથી તમ પ્રત્યય આવે છે શતતમઃ । સહસ્ત્રતમઃ ।

૭ પ્રકાર અર્થમાં સંખ્યાવાચકશબ્દથી ધા પ્રત્યય આવે છે, દ્વાભ્યાં પ્રકારાભ્યાં દ્વિધા દ્વિ વિગેરે શબ્દસિવાય સર્વનામસંજ્ઞકશબ્દથી પ્રકારઅર્થમાં ધા પ્રત્યય આવે છે-સર્વથા । અન્યથા । યથા । તથા । પ્રકારવાળા અર્થમાં વધા નામથી જાતીય પ્રત્યય આવે છે-પદુજાતીયઃ ।

૮ વાર અર્થમાં સંખ્યાવાચક શબ્દથી કેટલેક ઠેકાણે કૃત્વસૂ કેટલેક ઠેકાણે સૂ કેટલેકઠેકાણે શસ પ્રત્યય આવે છે યથા પશ્ચકૃત્વઃ । દ્વિઃ । ત્રિઃ । ચતુઃ । વહુશઃ । અલ્પશઃ । શતશઃ । એકશઃ । સકૃત્ ।

૯ ભાવ અર્થમાં (પ્રકૃતિજન્યબોધે પ્રકારીયૂતો ભાવઃ) ત્વ ત ય અ પ્રત્યય આવે છે યથા-કુશલસ્ય ભાવઃ કુશલત્વમ્ । કુશલતા । કૌશલ્યમ્ । કૌશલમ્ । લઘુતા । લઘવમ્ । ગૌરવમ્ । સૌહૃદમ્ । સૌકુમાર્યમ્ । દાસ્યમ્ । ચાતુર્યમ્ । ઔદાર્યમ્ । ધૈર્યમ્ । સખ્યમ્ । વીર્યમ્ । કાશ્યમ્ ગામ્ભીર્યમ્ । ભાવ અર્થમાં ઇમન્ પ્રત્યય પળ થાય છે યથા-મહિમન્ । લધિમન્ । ગરિમન્ । અણિમન્ કાલિમન્ । ઋજિમન્ ।

૧૦ અતિશય અર્થમાં તર તમ ઇષ્ટ ઈયમ્ પ્રત્યય આવે છે યથા-અતિશયેન લઘુઃ લઘુતરઃ । લઘુતમઃ । લધિષ્ઠઃ । લધીયાન્ । અતિશયેન લઘુઃ । લધીયસી । લધીયઃ । ગરિષ્ઠઃ । ગરીયાન્ । કનિષ્ઠઃ । કનીયાન્ । સ્થવિષ્ઠઃ । સ્થવીયાન્ । પાપિષ્ઠઃ । પાપીયાન્ । હસિષ્ઠઃ । હસીયાન્ । દ્રાધિષ્ઠઃ । દ્રાધીયાન્ ।

૧૧ પ્રમાણ અર્થમાં માત્ર દ્વયસ પ્રત્યય થાય છે, યથા-હસ્તઃ પ્રમાણં યસ્ય હસ્તમાત્રમ્ । જાનુમાત્રમ્ । જાનુદઘ્નમ્ । જાનુદ્વયસમ્ । પરિમાણ અર્થમાં યદ્ તદ્ એતદ્ શબ્દથી વત્ પ્રત્યય થાય છે, યથા-યત્પરિમાણં યસ્ય યાવત્ । તાવત્ । એતાવત્ । કિમ્ અને ઇદમ્ શબ્દથી યત્ પ્રત્યય આવે છે યથા-કિયત્ । ઇયત્

૧૨ નામથી સ્વાર્થમાં ક વિગેરે પ્રત્યય આવે છે યથા-લોહિત એવ લોહિતકઃ । યાવકઃ । પ્રજ્ઞ એવ પ્રજ્ઞઃ । આનન્ત્યમ્ । મૈષવ્યયમ્ । નામધેયમ્ ।

૧૩ યજ્ઞવીન વિગેરે શબ્દો નિપાતનથી થાય છે શ્લો ગોદોહોઋવં હૈયજ્ઞવીનમ્ । છન્દોઽગીતે શ્રોત્રિયઃ । પરસ્ત્રે ચિકિત્સયઃ । શત્રિયઃ । અનુપદમન્વેટા અનુપદો ।

- ૧૪ વાઙ્મયાર્થમાં મત્ત્વે વિગેરે પ્રત્યયો થાય છે યથા—શ્રીસ્થાસ્તીતિ શ્રીમાન્ । ગુણી । ધની । ધનિકઃ । તુન્દિલઃ । મકારાન્ત મકારોપાન્ત્ય અકારાન્ત અકારોપાન્ત્ય અને પાંચમાસિવાય વર્ગનો અક્ષર જેના અંતે હોય એવા શબ્દ-થી મત્ત્વે પ્રત્યયના મ નો વ થાય છે યથા—લક્ષ્મીવાન્ । ધનવાન્ । વિદ્યાવાન્ ।
- ૧૫ હિત અને સાધુ આદિ અર્થમાં ય ઇય આદિ પ્રત્યયો આવે છે અપૂપાય હિતઃ । અપૂપ્યઃ । અપૂપીયઃ । વત્સીયમ્ । આત્મનીનઃ । સર્વજનીનઃ । વિશ્વજનીનઃ । સમાયાં સાધુઃ સમ્યઃ । અગ્રચઃ ।
- ૧૬ સમૂહ અર્થમાં અ વિગેરે પ્રત્યયો થાય છે યથા—મયૂરાણાં સમૂહો માયૂરમ્ । સૈત્રમ્ । જનતા । ગજતા । કેદાર્યમ્ ।

॥ ઇતિ તદ્ધિતાઃ ॥

॥ અથ કૃદન્તાઃ ॥

- ૧ સકર્મકઘાતુથી કર્મ અર્થમાં અને અકર્મકઘાતુથી ભાવ અર્થમાં તત્ત્વ અનીય અને ય પ્રત્યય થાય છે અને તે પ્રત્યયવાઙ્મય સકર્મક ઘાતુઓના રૂપનું લિંગ અને વચન કર્મવાચક શબ્દના જેવું થાય છે, અને અકર્મક ઘાતુઓનું રૂપ નપુંસકમાં પ્રથમાનું એકવચનન થાય છે, યથા—કર્તૃવ્યો ઘટઃ । કર્તૃવ્યા માલા । કરણીયઃ । કાર્યઃ । યવિતલ્લયમ્ । સ્થાતલ્લયમ્ । આ શબ્દો ક્રિયાપદનુ પળ કામ કરે છે,
- ૨ કર્તા અર્થમાં ઘાતુથી ત્વે અક અને અ પ્રત્યય થાય છે યથા—કર્તા । જેતા । કારકઃ । કરઃ ।
- ૩ શ્રુતકાલના કર્તા અર્થમાં તત્ત્વ પ્રત્યય આવે છે, ઘટ કૃતવાન્ । શાસ્ત્ર પઠિ-તવાન્ । આ શબ્દો પળ ક્રિયાપદનુ કામ કરી શકે છે, અને ક્રિયાપદનું કામ ન કરે તો વિશેષણ તરીકે રહે છે,
- ૪ વર્તમાનકાલના કર્તા અર્થમાં પરસ્મૈપદી ઘાતુથી શત્ પ્રત્યય થાય છે, આત્માનેપદી ઘાતુથી જ્ઞાન પ્રત્યય થાય છે, અને ઝમયપદી ઘાતુથી વન્ને પ્રત્યયો આવે છે, યથા—ગચ્છન્ । ઈક્ષમાણઃ । કુર્વન્ । કુર્વાણઃ । ભવિષ્યકાલમાં કર્તા અર્થમાં પળ આવીજ રીતે શત્ અને જ્ઞાન પ્રત્યય આવે છે, યથા—ગમિષ્યન્ । ઈક્ષિષ્યમાણઃ । કરિષ્યન્ । કરિષ્યમાણઃ ।
- ૫ વર્તમાનકાલનાં અને ભવિષ્યકાલના કર્મ અર્થમાં જ્ઞાન પ્રત્યય આવે છે,

यथा—क्रियमाणः । करिष्यमाणः

- ६ कर्म उपपद होय तो कर्ता अर्थमां अण् प्रत्यय आवे छे. कुम्भं करोतीति कुम्भकारः । केटलेक ठेकाणे नाम उपपद रहेते छते धातुथी अ प्रत्यय आवे छे अने नामना अंतमां अनुस्वार अथवा पछीना अक्षरना धर्गनो पांचमो थाय छे. स्तनन्धयः । युगन्धरः । सर्वकषः । नाम उपपद छतां ता-च्छील्य अर्थ गम्यमान होयतो कर्ता अर्थमां इन् अने ईषत् दुर सु उपपद छतां अकर्मक अने सकर्मक धातुथी अनुक्रमे भाव अने कर्ममां अ थाय छे, उपकारी । ईषच्छयम् । सुकरः । इन् अने नाम उपपद छतां कर्म अर्थमां अ प्रत्यय आवे छे उपकारी । सुकरः ।
- ७ कर्ता अर्थमां सर्व धातुथी क्विप् प्रत्यय आवे छे अने तेनुं कंइ चिह्न रहेतुं नथी, दिक् वृत्रहन् । कटम् । द्रुक् । आ प्रत्यय केटलेक ठेकाणे भावमां आवे छे यथा सम्पद् । विपद् ।
- ८ कर्ता अर्थमां इष्णु आलु विगेरे प्रत्ययो पण आवे छे यथा अलंकरिष्णुः । दयालुः जागरूकः । चलनः । कम्पनः । नन्नः । दीपः । तपनः ।
- ९ सकर्मक धातुथी भूतकालमां कर्म अर्थमां अने केटलाक धातुओथी वर्तमानकालमां कर्म अर्थमां त प्रत्यय थाय छे यथा—कृतः । वृतः ॥ मनः । पृजितः ॥ अकर्मक अने गत्यर्थकआदि धातुथी भूतकालना कर्ता अर्थमां त प्रत्यय थाय छे यथा—भूतः । गतः । अकर्मक अने सकर्मक धातुथी भाव अर्थमां त विगेरे प्रत्ययो थाय छे यथा—हसितम् । भूतम् । क्रिया । कृतिः । विभृतिः । कृत्या । प्रकारः । मभावः । करणम् । करण अने अधिकरण अर्थमां बर्वां धातुथी अन प्रत्यय आवे छे, यथा—पच्यतेऽनेनेति पचनोऽग्निः । पच्यतेऽस्यामिति पचनी स्याली ।
- १० धातुथी निमित्त अर्थमां तुम् प्रत्यय आवे छे, यथा—भोक्तुं व्रजति । पठितुमीष्टे । अनन्तर अर्थमां त्वा प्रत्यय थाय छे यथा—कृत्वा । भूत्वा ॥
- ११ उपसर्गनो संबन्ध होय तो त्वा ने ठेकाणे य आदेश थाय छे अने ह्रस्वान्त-धातुथी य नी पृथ्वे त थाय छे यथा—स्वर्गमुत्समनुभूय । प्रणम्य । संस्कृत्य । सम्भृत्य ।

॥ इति कृदन्ताः ॥

पठतां स्मरतां चैव, सुबोधा शिशुबोधिनी ।

शिशूनां सुविनीताना-मानन्दाय सदाऽस्त्वियम् ॥१॥

॥ इति बालसंस्कृतदीपिकायां शिशुबोधिनी ॥

॥ अथ समासचक्रम्. ॥

अथ बालबोधार्थं प्रयोगविधिः कथ्यते । प्रयोगाः पञ्चविधाः । सकर्मको-
ऽकर्मकः कर्मणि भावे द्विकर्मकश्चेति भेदात् । सकर्मकप्रयोगो यथा-जिनो भक्तान्
रक्षति ॥ १ ॥ अकर्मकप्रयोगो यथा-मैत्रस्तिष्ठति ॥ २ ॥ कर्मणि प्रयोगो यथा-चै-
त्रेण घटः क्रियते ॥ ३ ॥ भावे प्रयोगो यथा-मैत्रेण स्थीयते । द्विकर्मकप्रयोगो
यथा-चैत्रो ग्राममजां नयति ॥४॥ कर्तृकर्मक्रियायुक्तः प्रयोगः स्यात्सकर्मकः । अ-
कर्मकः कर्मशून्यः कर्मद्वन्द्वो द्विकर्मकः ॥

॥ अथ समासविधिः कथ्यते ॥

पोढा समासाः संक्षेपादष्टाविन्नतिधा पुनः ॥ नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलु-
क्त्वेन च द्विधा ॥ १ ॥ तत्राष्टधा तत्पुरुषः, सप्तधा कर्मधारयः ॥ सप्तधा च बहुव्री-
हिर्द्विगुराभाषितो द्विधा ॥२॥ द्वन्द्वोऽपि द्विविधो ज्ञेयोऽव्ययीभावो द्विधा मतः ॥
तेषां पुनः समासानां प्राधान्यं स्याच्चतुर्विधम् ॥ ३ ॥ चकारबहुलो द्वन्द्वः स
चासौ कर्मधारयः ॥ यस्य येषां बहुव्रीहिः शेषस्तत्पुरुषः स्मृतः ॥ ४ ॥

तत्रैकार्थवाचकतां प्राप्तो भिन्नार्थकानेकपदसमूहः समासः । यथा राजपुरुष
इति । समासार्थविवोधकं वाक्यं कथ्यते । यथा राज्ञः पुरुष इति । तत्राविग्रहो नित्यस-
मासः स्वघटकयावत्पदाग्रतितविग्रहो वा । तद्विग्रहोऽनित्यसमासः स्वघटकपदविग्रहो वा ।

तत्पुरुषः कर्मधारयो बहुव्रीहिर्द्विगुह्योऽव्ययीभावश्चेति भेदात् स-
मासाः षड्विधाः ॥ तल्लक्षणानि तु-पूर्वपदार्थप्रधानोऽव्ययीभावः ॥ उत्तर-
पदार्थप्रधानस्तत्पुरुषः ॥ उभयपदार्थप्रधानो द्वन्द्वः ॥ अन्यपदार्थप्रधानो-
बहुव्रीहिः ॥ द्विगुह्यकर्मधारयौ तत्पुरुषभेदौ ॥ तत्रापृथा तत्पुरुषक्रमः ॥
प्रथमातत्पुरुषो द्वितीयातत्पुरुषस्तृतीयातत्पुरुषश्चतुर्थीतत्पुरुषः पंचमीतत्पुरुषः ष-
ष्ठीतत्पुरुषः सप्तमीतत्पुरुषो न्यतत्पुरुषश्चेति ॥ तत्र प्रथमातत्पुरुषो यथा ॥ अर्थं
पिप्पल्याः अर्थपिप्पली ॥ पूर्वं कायस्येति पूर्वकायः ॥ १ ॥ द्वितीया तत्पुरुषो यथा
॥ जिनं श्रितः जिनश्रितः ॥ ग्रामं गतो ग्रामगतः ॥ कांतारमतीतः कांतारातीतः
॥ २ ॥ तृतीयातत्पुरुषो यथा ॥ शंकुलया खंडः शंकुलाखंडः ॥ धान्येनार्थो धान्या-
र्थः ॥ मासेन पूर्वो मासपूर्वः ॥ ३ ॥ चतुर्थीतत्पुरुषो यथा ॥ दूपाय दारु दूपदारु
॥ कुंडलाय हिरण्यं कुंडलहिरण्यम् ॥ गुरुवे दक्षिणा गुरुदक्षिणा ॥ ४ ॥ पंचमीत-
त्पुरुषो यथा ॥ अर्यात् अपेतः अर्यापेतः ॥ सिंहात् भयं सिंहभयम् ॥ वृश्चिकात्
भीः वृश्चिकभीः ॥ ५ ॥ षष्ठीतत्पुरुषो यथा ॥ जिनस्य भक्तः जिनभक्तः ॥ आज्ञ-
स्य फलं आज्ञफलम् ॥ राज्ञः पुरुषो राजपुरुषः ॥ ६ ॥ सप्तमीतत्पुरुषो यथा ॥
अक्षेषु शौंडः अक्षशौंडः ॥ कर्मणि कुशलः कर्मकुशलः ॥ विद्यार्थो निपुणः विद्या-
निपुणः ॥ ७ ॥ न्यतत्पुरुषो यथा ॥ न ब्राह्मणः अब्राह्मणः ॥ न दृपमः अदृपमः
॥ पापाभावः अपापम् ॥ धर्मविरुद्धोऽधर्मः ॥ ८ ॥ इति तत्पुरुषः ॥ अथ कर्मधारयः
कथ्यते ॥ स च विशेष्यपूर्वपदो विशेषणपूर्वपदो विशेषणोभयपद उपमानपूर्वपद
उपमानोत्तरपदः संभावनापूर्वपदोऽवधारणापूर्वपदश्चेति भेदात्सप्तविधः ॥ तत्र विशेष-
णपूर्वपदः कर्मधारयो यथा ॥ कृष्णश्चासौ सर्पश्च कृष्णसर्पः ॥ कृष्णौ च तौ सर्पौ
च कृष्णसर्पौ ॥ कृष्णाश्च ते सर्पाश्च कृष्णसर्पाः ॥ रक्ता चासौ लता च रक्त-
लता ॥ रक्ते च ते लते च रक्तलते ॥ रक्ताश्च ता लताश्च रक्तलताः ॥ नीलं च
तत् उत्पलं च नीलोत्पलम् ॥ नीले च ते उत्पले च नीलोत्पले ॥ नीलानि-
च तानि उत्पलानि च नीलोत्पलानि ॥ १ ॥ विशेष्यपूर्वपदः कर्मधारयो यथा ॥
वैयाकरणश्चासौ खमृच्चिश्च वैयाकरणखमृच्चिः ॥ गोपालश्चासौ बालश्च गोपालबालः
॥ २ ॥ विशेषणोभयपदः कर्मधारयो यथा ॥ शीतं च तत् उष्णं च शीतोष्णम् ॥
३ ॥ उपमानपूर्वपदः कर्मधारयो यथा ॥ मेघ इव श्यामो मेघश्यामः ॥ कंबुवत् श्री-
वा कंबुश्रीवा ॥ चंद्रवत् सुखं चंद्रमुखम् ॥ ४ ॥ उपमानोत्तरपदः कर्मधारयो यथा
॥ पुरुषः व्याघ्र इव पुरुषव्याघ्रः ॥ नरः सिंह इव नरसिंहः ॥ ५ ॥ संभावनापूर्व-

पदः कर्मधारयो यथा ॥ गुण इति बुद्धिः गुणबुद्धिः ॥ ६ ॥ अवधारणा पूर्वपदः
 कर्मधारयो यथा ॥ विद्येव धनं विद्याधनम् ॥ अविद्यैव शृङ्खला अविद्याशृङ्खला ॥
 ७ ॥ मध्यमपदलोपी समासो यथा ॥ शाकप्रियः पार्थिवः शाकपार्थिवः ॥ देवपूजको-
 ब्राह्मणः देवब्राह्मणः इति कर्मधारयः ॥ अथ बहुव्रीहिः कथ्यते ॥ स च द्विप-
 दो बहुपदः सहपूर्वपदः संख्योत्तरपदः संख्योभयपदो व्यतिहारलक्षणो दिगंतराल-
 लक्षणश्चेति भेदात्सप्तविधः ॥ तत्र द्विपदबहुव्रीहिर्यथा ॥ चित्राः गावो यस्य सः चि-
 त्तयुः गोपः ॥ प्राप्तं उदकं यं सः प्राप्तोदको ग्रामः ॥ मुक्तं ओदनं येन सः मुक्तो-
 दनो भूपः निर्जितः कामो येन सः निर्जितकामः स्थूलभद्रः ॥ विभक्तं धनं यैस्ते वि-
 भक्तधना बांधवाः ॥ दत्तः सूपो यस्मै स दत्तसूपो याचकः ॥ उद्धृतं धनं यस्मात्तत् उ-
 द्धृतधनं हुंडम् ॥ चक्रं पाणौ यस्य सः चक्रपाणिः पुरुषः ॥ करस्थितं धनं यस्य
 सः करस्थितधनो वणिक् ॥ पुष्पिताः द्रुमाः यस्मिन् सः पुष्पितद्रुम आरामः ॥ ब-
 हवो यन्वानो यस्यां सा बहुयन्वा शाला ॥ पुष्पिता द्रुमाः यस्मिन् तत् पुष्पितद्रुमं
 वनम् ॥ स्त्रस्य मुखमिव मुखं यस्य सः स्त्रमुखस्तुरगः ॥ उष्ट्रस्य मुखमिव मुखं
 यस्य सः उष्ट्रमुखो यक्षः ॥ उच्चैर्घटो यस्याः सा उच्चैर्घटा नारी ॥ अंगगानोदर-
 स्तनकंदोष्ठदंतमुखालिकेशाः स्त्रियां बहुव्रीहौ ईवंता भवन्ति ॥ ते च यथा ॥ सुंदरं
 अंगं यस्याः सा सुंदरांगी ॥ शोभनं गात्रं यस्याः सा सुगात्री ॥ कुशं उदरं यस्याः
 सा कुशोदरी ॥ चारु स्तनौ यस्याः सा चारुस्तनी ॥ ईदोवरे इव अक्षिणी यस्याः
 सा ईदोवराक्षी ॥ कंबुरिव कंठो यस्याः सा कंबुकंठी ॥ कुटिला केशा यस्याः सा
 कुटिलकेशी ॥ इतरेषां अंगादिवाचकानां स्त्रीत्वेऽपि आबंतत्वमेव ॥ चारुदेहा विस्त-
 ततालका आहतकुचा कुंददशनेत्यादि ॥ उरुपुल्लुबहुपटुक्कुत्वाहुचारुमृदुशब्दानां
 स्त्रीलिंगविशेषणत्वे ईवंतत्वमपि ॥ मृद्वी शायी लघ्वी भाषेत्यादि ॥ इति द्विपद-
 बहुव्रीहिः ॥ बहुपदो यथा ॥ अधिकः उन्नतः अंसो यस्य सः अधिकोन्नतांसः ॥
 सह पूर्वपदो यथा ॥ सह कृष्णेन वर्तत इति सकृष्णः ॥ सह पुत्रेणेति सपुत्रः ॥ रा-
 मेण सह वर्तत इति सरामः ॥ संख्योत्तरपदो यथा ॥ दशानां समीपे ये संति ते
 उपदशाः ॥ संख्योभयपदो यथा ॥ द्वौ वा त्रयो वा द्वित्राः ॥ व्यतिहारलक्षणो यथा
 केशेषु केशेषु गृहीत्वा इदं युद्धं प्रवर्तत इति केशाकशि युद्धम् । दंढैर्दंढैः कृत्वा इदं
 युद्धं प्रवर्तत इति दंढादंढि युद्धम् ॥ दिगंतराललक्षणो यथा दक्षिणस्याः पूर्वस्याश्च
 दिशो यदंतरालं सा दक्षिणपूर्वा । इति बहुव्रीहिः ॥ अथ द्विगुः ॥ द्विगुसमासो
 द्विविधः ॥ एकवद्भावी अनेकवद्भावी चेति ॥ एकवद्भावी द्विगुर्यथा ॥ त्रयाणां

शृंगाणां समाहारस्त्रिंशृंगम् ॥ पंचानां फलानां समाहारः पञ्चफली ॥ अनेकवद्भा-
 ची द्विगुण्येया ॥ सप्त च ते ऋषयश्च सप्तर्षयः ॥ अथ द्वन्द्वः । द्वन्द्वोऽपि द्विविधः ॥
 इतरेतरसमाहारभेदात् ॥ इतरेतरद्वन्द्वो यथा ॥ पुंसश्च न्यग्रोधश्च पुंसन्यग्रोधौ ॥ देव-
 श्च गुरुश्च धर्मश्च देवगुरुधर्मम् ॥ समाहारद्वन्द्वो यथा ॥ ऋषभश्चाजितश्च ऋषभा-
 जितौ ॥ पाणितुर्यसेनांगानां द्वन्द्वैकवद्भावः पाण्यंगे यथा ॥ पाणी च पादौ
 च मुखं च पाणिपादमुखम् ॥ तुर्यंगे यथा ॥ मार्दगिकश्च वैणविकश्च मार्दगिकवैण-
 विकम् ॥ शंखश्च पटहश्च शंखपटहम् ॥ सेनांगे यथा राजन्याश्च रथाश्च अश्वाश्च राज-
 न्यरथाश्च ॥ इति द्वन्द्वः अथाव्ययीभावाः—अव्ययीभावस्याव्ययत्वात्त्रिषु लिं-
 गेषु समानं रूपम् ॥ स यथा तदं तदं प्रत्यनुतटम् ॥ गिरिं गिरिं प्रत्यनुगिरिं ॥ ऋ-
 ममनतिक्रम्य वर्तत इति यथानुक्रमम् ॥ वेलायामित्यधिवेलम् ॥ कुम्भस्य समीपे वर्त-
 त इत्युपकुम्भम् ॥ कुम्भस्य समीपं—उपकुम्भम् । मद्राणां समृद्धिः—सुमद्रम् । यवनानां व्यु-
 द्धिः । दुर्यवनम् । मक्षिकाणामभावो—निर्मक्षिकम् । हिमस्यात्ययोऽतिहिमम् । निद्रा-
 ऽसंप्रति (२)—अतिनिद्रम् । रूपस्य योग्यं—अनुरूपम् । हरेः साहस्यं—सहरि । सहस्र-
 सख्या—ससखि । क्षत्राणां संपत्तिः—सक्षत्रम् । यावन्तः श्लोकास्तावन्तो—यावच्छ-
 लोकम् (अच्युतप्रणामाः) शाकस्य लेशः—शाकप्रति । अक्षेण विपरीतं वृत्तं—अक्षपरि ।
 क्षालकया विपरितं वृत्तं—क्षालापारि ॥ शक्तिमनतिक्रम्य—यथाशक्ति (ददाति देवद-
 त्त) । तृणमप्यपरित्यज्य—सतृणं (अत्ति देवदत्तः) । ज्येष्ठस्यानुपूर्व्येण—अनुज्येष्ठं
 (संस्कृतव्याः पुत्राः । गङ्गाया अनु—अनुगङ्गम् (१) गङ्गायाः पारः—पारेगङ्गम् ।
 गङ्गायाः मध्यं—मध्येगङ्गम् । तिष्ठन्ति गावो यस्मिन्—तिष्ठद्गु (२) ॥ अर्थमर्थं प्रति
 प्रत्यर्थं (उपदिशति गुरुः) वनाद्बहिः—बहिर्वनं (संचरन्ति व्याघ्राः) । वनात् प्राक्-
 प्राग्वर्तं (चरन्ति पशवः) । अग्नेः अभि—अभ्यग्नि । अग्निं प्रति प्रत्यग्नि (पतन्ति क्ष-
 लभाः) वर्तं अनु—अनुवर्तं (गतो ऽश्निः, वनस्य समीपं गत इत्यर्थः) मुक्ते' आ-
 [आमुक्ति संसार', मुक्तिं मर्यादीकृत्य संसारस्तिष्ठतीत्यर्थः] बालेभ्य आ—आबालं
 (जिनभक्ति, बालानभिव्याप्य जिनभक्तिमुक्तये प्रभवतीत्यर्थः) । इत्यव्ययीभा-
 वः ॥ इति षट् समासा निर्णीताः ॥ अथ लुक्समासो अलुक्समासश्च । लुक्समासो य-
 था । तनुरेव लता तनुलता । कृष्णा एव मेघा, कृष्णमेघाः । अलुक्समासो यथा । वने चर-
 तीति वनेचर । पंके रूहतीति पंकेरूहम् । मत्वर्थीयो यथा । बुद्धिरस्यातीति बुद्धियान् ॥
 धनमस्यास्तीति धनवान् । वीरस्य भावो वीरता । जनानां समूहो जनता । घटस्य

भावो घटत्वम् । वृक्षशाखा तत्पुरुषः श्वेताश्वः कर्मधारयः । रक्तवस्त्रो बहुव्रीहिर्द्वि-
 श्रृङ्गद्विवाकरो ॥ १ ॥ यल्लिङ्गं यद्वचनं या च विभक्तिर्विशेष्यस्य । तल्लिङ्गं तद्व-
 चनं सर्वविभक्तिर्विशेषणस्यापि ॥ २ ॥ सदृशं त्रिषु लिंगेषु सर्वासु च विभक्तिषु ॥
 वचनेषु च सर्वेषु यन्न ज्येति तदव्ययम् ॥ ३ ॥ आदौ कर्तृपदं वाच्यं द्वितीयादिपदं
 ततः क्त्वा तुमुल्लाप्य च मध्ये तु कुर्यादितं क्रियापदम् ॥ ४ ॥ अथ कारकमुच्यते ॥
 कर्ता कर्म च करणं संप्रदानं तथैव च । अपादानाधिकरणमित्याहुः कारकाणि षट् ॥ ५ ॥
 निर्देशे प्रथमा प्रोक्ता सैव चामंत्रणेऽपि । द्वितीया कर्मणि प्रोक्ता तृतीया कर्तृक-
 रणयोः ॥ ६ ॥ ज्ञानज्ञाप्येऽगविकारं हेतावपि च इष्यते । तादर्थ्ये संप्रदाने च च-
 तुर्यो स्याच्च सर्वदा ॥ ७ ॥ हेत्वपादानयोः पंचमी षष्ठीतु कर्तृकर्मसंबन्धे । अधिक-
 रणनिमित्तसत्वे सप्तमी स्याच्च विपर्येऽपि ॥ ८ ॥ यदा कर्तरि प्रथमा स्यात् कर्मणी
 द्वितीया तदा । यदा कर्तरी तृतीया स्यात् कर्मणि प्रथमा तदा ॥ ९ ॥ विशेषणं पु-
 रस्कृत्य विशेष्यं तदन्तरम् । कर्तृकर्मक्रियायुक्तमेतदन्वयलक्षणम् ॥ १० ॥ प्रथमान-
 स्तृतीयांतः षष्ठ्यंतः कर्ता । द्वितीयांतं षष्ठ्यंतं कर्म । तृतीयांतं करणम् । चतु-
 र्थ्यंतं संप्रदानम् । पंचम्यंतमपादानम् । षष्ठ्यर्थः संबन्धः ॥ सप्तम्यंतमधिकरणम् ॥
 इति कारकाणि ॥

॥ इति बालसंस्कृतदीपिकायां समासचक्रम् ॥

ૐ નમોઽહંભ્યઃ । ૐ નમઃ ॥

મહાકવિ-શ્રીધનજ્ઞયવિરચિતા—

નામમલા.

તન્નમમિ પરં જ્યોતિ-રવાહ્મનસગોચરમ્ ।
 ઉન્મૂલયત્યવિદ્યાં યદુ, વિદ્યામુન્મોલયત્યપિ ॥ ૧ ॥
 દ્વયં દ્વિતયમુભયં, યમલં યુગલં યુગમ્ ।
 યુગ્મં દ્વન્દ્વં યમં દ્વૈતં, પાદયોઃ પાતુ જૈનયોઃ ॥ ૨ ॥
 ઋષિર્યતિર્મુનિર્મિથુ-સ્તાપસઃ સંયતો વ્રતી ।
 તપસ્વી' સંયમી યોગી, વર્ણી' સાધુશ્ચ પાતુ વઃ ॥ ૩ ॥
 દીક્ષિતં શૈક્ષં શિષ્યં ચ, તમન્તેવાસિનં વિદુઃ ।
 કૃતાન્તાગમસિદ્ધાન્ત-ગ્રન્થા-શાસ્ત્રમતઃ પરમ્ ॥ ૪ ॥
 ભૂમિર્ભૂઃ પૃથિવી પૃથ્વી, ગહરી મેદિની મહી ।
 ધરા વસુમતી ધાત્રી, ક્ષમાવિશ્વંધરાઽવનિઃ ॥ ૫ ॥

પ્રણમ્ય ઓમહાવીરં, ધર્મરત્નપ્રકાશકમ્ ।

ધનજ્ઞયકવેર્નામ-માલાભાષાં કરોમ્યહમ્ ॥ ૧ ॥

હું (ધનંજય નામધારક કવિ) વચન તથા મનને અગોચર પૃથ્વી પરમ જ્યોતિને ધારણ કરનાર શ્રી જીનેન્દ્ર ભગવાનને નમસ્કાર કરું છું, કે જે પરમ જ્યોતિ (ભવ્ય જીવોના અજ્ઞાનનો નાશ કરે છે, અને જ્ઞાનને પ્રગટ કરે છે ॥ ૧ ॥ અથ યુગલ (જોડલાં) ના દસ નામ કહે છે—દ્વય દ્વિતય, ઉભય, યમલ, યુગમ, યુગ, યુગ્મ, દ્વન્દ્વ, યમ, દ્વૈત ॥ શ્રી જીનેન્દ્ર પ્રમુખા ચરણનું યુગલ તમારું રક્ષણ કરો ॥ ૨ ॥

હવે મુનિના ચાર નામ કહે છે—ઋષિ, યતિ, મુનિ, મિથુ, તાપસ, સંયત વ્રતિન, તપસ્વિન, સંયમિન, યોગિન, વર્ણિન, સાધુ । ૫ સાધુલોક તમારી રક્ષા કરો ॥ ૩ ॥ અથ વિદ્યાર્થી (શિષ્ય) ના નામ કહે છે—દીક્ષિત, શૈક્ષ, શિષ્ય અન્તેવાસિન । અથ શાસ્ત્રનાં પાંચ નામ કહે છે—કૃતાન્ત, આગમ, સિદ્ધાન્ત, ગ્રન્થ, શાસ્ત્ર ॥ ૪ ॥

હવે પૃથ્વીના સત્યાવીશ નામ કહે છે—ભૂમિ, મૃ, પૃથિવી, પૃથ્વી, ગહરી મેદિની, મહી, ધરા, વસુમતી, ધાત્રી, ક્ષમા, વિશ્વંધરા, અવનિ ॥ ૫ ॥

वसुधा धरणी क्षोणी, ह्मा धरित्री क्षितिश्च कुः ।
 कुम्भिनीलोर्वरा चोर्वी, जगती गौर्वसुन्धरा ॥ ६ ॥
 तत्पर्याय-धरः शैलः, तत्पर्याय-पतिर्नृपः ।
 तत्पर्याय-रुहो वृक्षः, शब्दमन्यं च योजयेत् ॥ ७ ॥
 दरीभृदचलः शृङ्गी, पर्वतः सानुमान् गिरिः ।
 नगः शिलोच्चयोऽद्रिश्च, शिखरी त्रिककुन्मरुत् ॥ ८ ॥
 प्रस्थं पार्श्वतटे सानु-मैखलोपत्यका तटी । नितम्बमन्तोः दन्तश्च, तद्भानपि गिरिः स्मृतः ९
 राजाऽधिपः पतिः स्वामी, नायः परिवृढः प्रभुः ।
 ईश्वरो विभुरीशानो, भर्तृन्द्र इन् ईशिता ॥ १० ॥
 अनोकहस्तः शाखी, विटपी फलिनो नगः ।
 हुमोऽङ्घ्रिपः फलेग्राही, पादपोऽगो वनस्पतिः ॥ ११ ॥
 तत्पर्याय-धरो ज्ञेयो, हरिर्वलिमुखः कपिः । वानरः प्लवगश्चैव, गोलाङ्गलोऽथ मर्कटः १२

वसुधा, धरणी, क्षोणी, ह्मा, धरित्री, क्षिति, कु, कुम्भिनी, ह्मा उर्वरा,
 उर्वी, जगती, गो, वसुन्धरा, ॥ ६ ॥ ए पृथ्वीवाचक नाम यकी 'धर' शब्द,
 तथा धर शब्दना समान अर्थवाला 'भर' आदि शब्दो जोडवामां आवे तो
 पर्वतवाचक नाम थाय छे जेमके-भूमिधर, भूधर भूमिभर, भूमर इत्यादि ना-
 म पर्वतवाची थया । तथा पृथ्वीवाचक नाम यकी 'पति' शब्द तथा पति श-
 ब्दना समान अर्थवाला 'स्वामिन' विगेरे शब्द जोडवामां आवे तो राजाना
 नाम थाय छे जेमके-भूमिपति भूपति, भूस्वामिन इत्यादि नाम राजावाचक
 थया । तेमज पृथ्वीवाचक नाम यकी 'रुह' शब्द जोडवामां आवे तो वृक्षवा-
 चक नाम थाय छे, जेमके-भूमिरुह भूरुह इत्यादि वृक्षना नाम थया ॥ ७ ॥

अथ पर्वतना नाम कहे छे-दरीभृत्, अचल, शृङ्गिन्, पर्वत्, सानुमत,
 गिरि, नग, शिलोच्चय, अद्रि, शिखरिन्, त्रिककुद्, मरुत् ॥ ८ ॥

प्रस्थ विगेरे शब्द यकी मतु प्रस्थय लगाडवाथी पण पर्वतवाचक नाम
 धने छे जेमके-प्रस्थवन, पार्श्ववत्, तटवत्, सानुमत, मैखलावत्, उपत्यकाव-
 त्, तटीमत, नितम्बवत्, अन्तवत्, दन्तवत्, ॥ ९ ॥ अथ राजा अथवा मालि-
 कनां नाम कहे छे-राजन्, अधिप, पति, स्वामिन्, नाय, परिवृढ, प्रभु ईश्वर
 विभु, ईशान भर्तृ, इन्द्र, इन्, ईशित् ॥ १० ॥ अथ वृक्षना नाम कहे छे-अ-
 नोकह, तरु, शाखिन्, विटपिन्, फलिन्, नग, हुम, अङ्घ्रिप, फलेग्राहिन्,
 पादप, अग, वनस्पति ॥ ११ ॥

वृक्षवाचक नाम यकी-चर शब्द जोडवाथी वानरनां नाम थाय छे-जेम-
 के-अनोकहचर, तरुचर, इत्यादि वानरनां नाम थयां, तथा वीजापण वानर-
 नां नाम कहे छे-हरि, वलिमुख, कपि, वानर, प्लवग, गोलाङ्गल, मर्कट ॥ १२ ॥

विपिनं गहनं कक्ष-मरण्यं काननं वनम् ।
 कान्तारमटवी दुर्ग, तच्चरः स्याद् वनेचरः ॥ १३ ॥
 पुलिन्दः श्वरो दस्यु-निषादो व्याधलुब्धको ।
 धानुष्कोऽथ किरातश्च, सोऽरण्यानीचरः स्मृतः ॥ १४ ॥
 वार्वारिकं पयोऽम्भोम्बु, पायोऽर्णः सलिलं जलम् ।
 शरं वनं कुशं नीरं तोयं जीवनमब्बिषम् ॥ १५ ॥
 तत्पर्याय-चरो मत्स्य-स्तत्पर्याय-प्रदो घनः ।
 तत्पर्यायोद्भवं पद्मं, तत्पर्याय-घरोऽम्बुधिः ॥ १६ ॥
 पृथुरोमा षडक्षीणो, यादो वैसारिणो शपः ।
 विसारी शफरो मीनः पाठीनाऽनिमिषस्तिमिः ॥ १७ ॥
 घनाघनो घनो मेघो, जीमूतोऽञ्जं वलाहकः ।
 पर्जन्यो मुदिरो नन्नाद्, शम्पा सौदामनी तडित् ॥ १८ ॥
 आकालिकी क्षणरुचि-विद्युत् तत्पतिरम्बुदः ।
 निर्घातमशनिर्वज्र-मुल्काशब्द च योजयेत् ॥ १९ ॥

हवे वन (जंगल, नां नाम कहे छे-विपिन, गहन, कक्ष, अरण्य, कानन, वन, कान्तार, अटवी, दुर्ग ॥ ५ वनवाचक नामो थकी-चर शब्द जोडवाथी भोल्ल-नां नाम थाय छे जेमके-विपिनचर, अरण्यचर काननचर इत्यादि समजवां तथा बीजां पण भोल्लनां नाम कहे छे-वनेचर ॥ १३ ॥ पुलिन्द, श्वर, दस्यु निषाद, व्याध, लुब्धक, धानुष्क, किरात, अरण्यानीचर ॥ १४ ॥

अथ जलवाचक नाम कहे छे-वार, वारि, क, पयस्, अम्भस्, अम्बु, पायस्, अर्णस्, सलिल, जल शर, वन, कुश, नीर, तोय, जीवन, अप, विष ॥ १५ ॥ पाणि (जल) वाचक नाम थकी चर शब्द जोडवाथी जलचर अम्बु-चर, इत्यादि माल्ललाना नाम थाय तथा प्रद शब्द जोडवाथी मेघना नाम थाय छे, जेमके-जलप्रद, वारिप्रद, इत्यादि मेघना नाम थाय छे, तथा उद्भव शब्द जोडवाथी-जलोद्भव, सलिलोद्भव, इत्यादि कमलनां नाम थाय छे, तथा धर शब्द जोडवाथी-जलधर, अम्बुधर, इत्यादि समुद्रनां नाम थाय छे, ॥१६॥ अथ माल्लनां आदि जलचर जीवनां नाम कहे छे-पृथुरोमन्, षडक्षीण, यादस्, वैसारिण, शप, विसारिन्, शफर, मीन, पाठीन अनिमिष, तिमि ॥ १७ ॥

हवे मेघनां नाम कहे छे घनाघन, घन, मेघ, जीमूत, अञ्ज, वलाहक, पर्जन्य, मुदिर, नन्नाज् । अथ बीजलोना नाम कहे छे-शम्पा, सौदामनी, तडित्, ॥ १८ ॥ आकालिकी, क्षणरुचि, विद्युत्, । बीजलोवाचक शब्द थकी तथा निर्घात, अशनि, वज्र उल्का, आ उपर कहेला शब्दो थकी पति शब्द जोडवाथी शम्पापति, आदि नाम पण मेघना थाय छे ॥ १९ ॥

जम्बालः कर्दमः पङ्कः—स्तज्जं तामरसं विदुः ।
 कमलं नलिनं पद्मं, सरोजं सरसीरुहम् ॥ २० ॥
 स्वरदण्डं कोकनदं, पुण्डरीकं महोत्पलम् ।
 इन्दीवरमरविन्दं, शतपत्रं च पुष्करम् ॥ २१ ॥
 स्यादुत्पलं कुवलय—मथ नीलाम्बुजन्म च ।
 इन्दीवरं च नीलेऽस्मिन्, सिते कुमुदकैरवे ॥ २२ ॥
 तद्—वती विसिनी ज्ञेया, व्रतती वल्लरी लता ।
 वल्लीनामानि योज्यानि, वारिधिर्वर्ण्यतेऽधुना ॥ २३ ॥
 स्रोतस्विनी धुनी सिन्धुः, स्रवन्ती निम्नगाऽऽपगा ।
 नदी नदो द्विरेफश्च, सरिन्नाम्नी तरङ्गिणी ॥ २४ ॥
 तत्पतिश्च भवत्यब्धिः, पारावारोऽमृतोद्भवः ।
 अवारपारोऽकूपारो, रत्नमीनाऽभिधा—ऽऽकरः ॥ २५ ॥
 समुद्रो वारिराशिश्च, सरस्वान् सागरोऽर्णवः ।
 सीमोपकण्ठं तीरं च, पारं रोधोऽवधिस्तटम् ॥ २६ ॥

हवे कीचडनां नाम कहे छे—जम्बाल, कर्दम, पङ्क । कीचडवाची ना साथे 'ज' शब्द जोडवाथी—जम्बालज, कर्दमज, पङ्कज आ व्रण नाम कमलनां थयां. तथा बीजां पण कमलनां नाम कहे छे—तामरस, कमल, नलिन, पद्म, सरोज, सरसीरुह ॥२०॥ स्वरदण्ड, कोकनद, पुण्डरीक. महोत्पल, इन्दीवर, अरविन्द. शतपत्र, पुष्कर. ॥ २१ ॥ अथ नील कमलना नाम कहे छे—उत्पल, कुवलय, नीलाम्बुजन्मन्, इन्दीवर । अथ प्र्वेत कमलनां नाम कहे छे—कुमुद कैरव. ॥ २२ ॥ कमलवाचक नामो थकी वती शब्द जोडवाथी; तथा व्रतती, वल्लरी, लता, वल्ली, इत्यादि वेलनां नाम जोडवाथी कमलवती, कमलव्रतती, कमलवल्लरी, कमललता, इत्यादि; तथा विसिनी, ए कमलिनीना नामो थया. हवे समुद्रनां नामोनुं वर्णन करे छे ॥ २३ ॥ तेमां पहेला नदीनां नामो कहे छे—स्रोतस्विनी, धुनी सिन्धु. स्रवन्ती, निम्नगा, आपगा, नदी नद, द्विरेफ, सरित्, तरङ्गिणी ॥ २४ ॥

आ नदी वाची नामो थकी 'पति' शब्द जोडवाथी—स्रोतस्विनीपति, इत्यादि समुद्रना नाम थाय छे. तथा बीजा पण समुद्रना नाम कहे छे—अब्धि, पारावार, अमृतोद्भव, अवारपार, अकूपार, रत्नाकर, मीनाकर. ॥ २५ ॥ समुद्र, वारिराशि, सरस्वत्, सागर अर्णव । हवे कीनाराना नाम कहे छे—सीमा, अथवा, सीमन्, उपकण्ठ, तीर पार, रोधस्, अवधि, तट ॥ २६ ॥

भङ्गस्तरङ्गकल्लोलौ, वीचिरुत्कलिकाऽऽवलिः ।
 पाली वेला तटोच्छ्वासो, विभमोऽयमुदन्वतः ॥ २७ ॥
 मनुष्यो मानुषो मर्त्यो, मनुजो मानवो नरः ।
 ना पुमान् पुरुषो गोधो, धवः स्यात्तत्पतिर्नृपः ॥ २८ ॥
 भृत्योऽथ भृतकः पत्तिः, पदातिः पदगोऽनुगः ।
 भटोऽनुजीव्यनुचरः शस्त्रजीवी च किङ्करः ॥ २९ ॥
 स्त्री नारी वनिता मुग्धा, भामिनी भीरुङ्गना ।
 ललना कामिनी योषिद्, योषा सीमन्तिनी वधूः ॥ ३० ॥
 नितम्बिन्यबला बाला, कामुकी वामलोचना ।
 भामा तनूदरी रामा, सुन्दरी युवतिश्चला ॥ ३१ ॥
 भार्या जाया जनिः कुल्या, कलत्रं गेहिनी गृहम् ।
 महिला मानिनी पत्नी, तथा दाराः पुरन्ध्रयः ॥ ३२ ॥
 वल्लभा प्रेयसी प्रेष्ठा, रमणी दयिता प्रिया ।
 इष्टा च प्रमदा कान्ता, चण्डी प्रणयिनी तथा ॥ ३३ ॥
 सती पतिव्रता साध्वी, पतिवत्येकपत्न्यपि ।
 मनस्विनी भवत्यार्या, विपरीता निरूप्यते ॥ ३४ ॥

हवे लहेरीना नाम कहे छे—भङ्ग, तरङ्ग, कल्लोल वीचि, उत्कलिका, आवलि । हवे समुद्रना विभ्रमना नाम कहे छे—पाली, वेला, तटोच्छ्वास ॥ २७ ॥ हवे मनुष्यना नाम कहे छे—मनुष्य मानुष, मर्त्य, मानव, नर, नृ पुत्, पुरुष, गोध, धव । ते-ओनो पति स्वामि) अर्थात्—मनुष्यपति, आदि गजाना नाम थाय छे ॥ २८ ॥ हवे नोकर अवा सीपाइना नाम कहे छे—भृत्य, भृतक, पत्ति पदाति, पदग अनुग भट, अनुजीविन्, अनुचर, शस्त्रजीविन् किङ्कर, ॥ २९ ॥ हवे स्त्रीओना नाम कहे छे—स्त्री, नारी, वनिता, मुग्धा, भामिनी, भीरु अंगना, ललना, कामिनी, योषित, योषा, सीमन्तिनी वधू ॥ ३० ॥ नितम्बिनी, अबला, बाला, कामुकी, वामलोचना, भामा, तनूदरी, रामा सुन्दरी, युवती, चला, ॥ ३१ ॥

हवे पोतानी स्त्रीनां नाम कहे छे—भार्या, जाया, जनि कुल्या, कलत्र, गेहिनी, गृह, महिला, मानिनी, पत्नी, दारा, पुरन्ध्र, ॥ ३२ ॥ हवे पोतानी व्हाली स्त्रीना नाम कहे छे—वल्लभा प्रेयसी, प्रेष्ठा, रमणी, दयिता प्रिया इष्टा प्रमदा, कान्ता, चण्डी, प्रणयिनी ॥ ३३ ॥ हवे शीलवती स्त्रीना नाम कहे छे—सती, पतिव्रता, साध्वी, पतिवत्नी, एकपत्नी, मनस्विनी, भार्या ॥ हवे व्यभिचारिणी स्त्रीनां नाम कहे छे, ॥ ३४ ॥

बन्धकी कुलटा मुक्ता, पुनर्भूः पुंश्चली खला ।

स्पर्शाऽभिसारिका दूती, स्वैरिणी शम्भली तथा ॥ ३५ ॥

गणिका लक्षिका वेश्या, रूपाजीवा विलासिनी ।

पण्यस्त्री दारिका दासी, काम्युकी सर्ववल्लभा ॥ ३६ ॥

कान्तेष्ट्रौ दयितः प्रीतः, प्रियः कामी च कामुकः ।

वल्लभोऽसुपतिः प्रेयान्, विटश्च रमणो वरः ॥ ३७ ॥

सवित्री जननी माता, जनकः सविता पिता । देहोऽपघनकायाङ्गं वपुः संहननं तनुः ॥

कलेवरं शरीरं च, मूर्तिरस्माद्-भवः सुतः । पुत्रः सनुरपत्यं च, तुङ्गं तोकं चाऽऽत्मजः प्रजाः

उद्ग्रहस्तनयः पोतो दारको नन्दनोऽर्भकः । स्तनन्धयोत्तानशयौ, स्त्रीत्वे दुहितरं विदुः

वयस्याऽऽली सहचरी, सघ्नीची सवयाः सखी ।

आलीविवर्जितं मित्रं, सम्बन्धो मित्रयुः सुहृत् ॥ ४१ ॥

बन्धकी, कुलटा, मुक्ता, पुनर्भूः पुंश्चली, खला, स्पर्शा, अभिसारिका, दूती, स्वैरिणी, शम्भली, ॥ ३५ ॥ हवे वेश्यानां नाम कहे छे—गणिका, लक्षिका, वेश्या, रूपाजीवा, विलासिनी, पण्यस्त्री, दारिका, दासी, काम्युकी, सर्ववल्लभा ॥ ३६ ॥ हवे भर्तार (वर) नां नाम कहे छे—कान्त इष्ट, दयित, प्रीत, प्रिय, कामिन, कामुक, वल्लभ, असुपति, प्रेयस्, विट, रमण, वर ॥ ३७ ॥ हवे मातानां नाम कहे छे—सवित्री, जननी, माता । हवे पितानां नाम कहे छे—जनक, सवितृ, पितृ, । हवे शरीरनां नाम कहे छे—देह, अपघन, काय अंग, वपुष्, संहनन, तनु, ॥ ३८ ॥

कलेवर शरीर मूर्ति । शरीर थकी भव (उत्पन्न थनार) पुत्र थाय छे । अर्थात् शरीर वाचक नामो थकी 'भव' शब्द जोडवाथी—देहभव आदि पुत्रनां नाम थाय छे तथा बीजा पण पुत्रनां नाम कहे छे—सुत, पुत्र, सन्तु, अपत्य, तुङ्गं तोक, आत्मज, प्रजा, ॥ ३९ ॥ उद्ग्रह, तनक, पोत, दारक नन्दन, अर्भक, स्तनन्धय, उत्तानशय, । पुत्रवाचक शब्दो थकी स्त्रीत्वबोधक प्रत्ययो जोडवाथी पुत्रीनां नाम थाय छे, जेमके—देहभवा, सुता, पुत्री इत्यादि तथा दुहितृ नाम पण पुत्रीवाचक छे ॥ ४० ॥ हवे सखी (साहेली)नां नाम कहे छे—वयस्या, आली, सहचरी, सघ्नीची, सवयस्, सखी, । अली शब्द विना दरेक साहेली वाचक नाम मित्रनां थाय छे, जेमके—वयस्य, सहचर, सप्रबन्ध, सवयस्, सखी; तथा मित्र सम्बन्ध, मित्रयु, सुहृद् प चार नाम पण मित्रवाचक छे ॥ ४१ ॥

सहकृत्वा सहकारी, सहायः सामवायिकः ।

सनाभिः सगोत्रो बन्धुः, सोदयोऽवरजोऽनुजः ॥ ४२ ॥

कनीयानग्रजो ज्येष्ठो, भ्रातृ-जामी स्वसाऽनुज ।

भर्तुः स्वसा ननन्दा स्याद्, मातुलानी प्रियाम्बिका ॥ ४३ ॥

वैररातिरमित्राऽरि-द्विष्ट सपत्नो द्विषद्विषुः ।

असेव्यो दुर्जनः शत्रु-दुष्टो द्वेषी खलोऽहितः ॥ ४४ ॥

दीधीतिर्भानुरुन्नोऽशु-गमस्तिः किरणः करः ।

पादो रुचिर्भरीचिर्भासु, तेजोऽर्चिर्गोच्युतिः प्रभा ॥ ४५ ॥

दीप्तिर्ज्योतिर्महो धाम, रश्मिरुर्जो दिभावसुः । शीतोष्णप्रायपूर्वत्वे, तद्वन्ताविन्दुभास्करो
शशी विषुः सुधासुतिः, कौमुदीकुमुदप्रियः । कलाभृच्चन्द्रमाश्चन्द्रः कान्तिमानौषधीश्वरः
उड्डनि भानि तारक्ष, नक्षत्रं तत्पतिर्निशा । क्षणदा रजनी नक्तं, दोषा श्यामा क्षपा-करः

हवे मङ्गलगारनां नाम कहे छे—सहकृत्स्वन्, सहकारिन्, सहाय,
सामवायिक, । हवे पितराङ्गनां नाम कहे छे—सनाभि, सगोत्र, हवे भाइ-
ना नाम कहे छे—बन्धु, सोदर्य, । हवे नानाभाङ्गना नाम कहे छे—अवरज,
अनुज, ॥ ४२ ॥ कनीयस्त्र । हवे मोटा भाङ्गना नाम कहे छे—अग्रज, ज्येष्ठ,
भ्रातृ, । हवे बेनना नाम कहे छे—जामि, स्वसृ, तथा अनुजा, गानी बेननुं नाम
छे । ननान्द, ए नाम नणदलनुं छे । हवे मामीना नाम कहे छे—मातुलानी
प्रियाम्बिका ॥ ४३ ॥ हवे शत्रुना नाम कहे छे—वैरिन् अराति, अमित्र, अ-
रि, द्विष, सपत्न, द्विषन्, रिपु, असेव्य, दुर्जन, शत्रु, दुष्ट, द्वेषिन्, खल, अ-
हित, ॥ ४४ ॥

हवे किरणना नाम कहे छे—दीधिति, भानु, उग्र, अंशु, गमस्ति, किर-
ण, कर, पाद, रुचि, मरीचि, भासु, तेजस्त्र, अर्चिष् गो चुति, प्रभा, ॥ ४५ ॥
—दीप्ति, ज्योतिष्, महत्, धामन्, रश्मि उर्जस्, विभावसु । प्राय आ ना-
मोनी पूर्वमां शीत शब्द जोडवाथी शीतकिरणवाला-चन्द्रमानां नाम थाय छे
जेमके—शीतदिधिति, शीतकिरण विगेरे, तथा प्रथम उष्ण पद जोडवाथी
उष्णकिरणवाला—सूर्यना नाम थाय छे, जेमके—उष्णदीधिति, उष्णकिरण वि-
गेरे बीजा पण चन्द्रमानां नाम कहे छे—इन्दु, ॥ ४६ ॥ शशिनः, विषु, सुधा-
सुति, कौमुदीप्रिय, कुमुदप्रिय, कलाभृत्, चन्द्रमस, चन्द्र, कान्तिमत्,
औषधीश्वर ॥ ४७ ॥

हवे ताराजोना नाम कहे छे—उड्ड, म, तार, क्रक्ष, नक्षत्र । ए थकी प-
ति शब्द जोडवाथी—उड्डपति भपति, इत्यादि नामो चन्द्रमाना बने छे । तथा
निशा क्षणदा, रजनी नक्त, दोषा, श्यामा, क्षपा, आ सर्व रात्रिना नामो छे ।
रात्रिवाचक नामो थकी कर शब्द जोडवाथी निशाकर इत्यादि चन्द्रमाना
नाम थाय छे ॥ ४८ ॥

तरणिस्तपनो भानु-ब्रध्नः पूषाऽर्यमा रविः । तिग्मः पतङ्गो घुमणि-मर्तिण्डोऽर्को ग्रहाधिपः
 इनः सूर्यस्तमोऽध्वान्त-तिमिराऽरिर्विरोचनः । दिनं दिवाहर्दिवसो, वासरस्तत्-करश्च सः
 चक्रवाकाऽब्जपर्याय-वन्धुः कुमुदविप्रियः । यमुनायमकानीन-जनकः सविता मतः
 बाहोऽश्वस्तुरगो वाजी, ह्यो धुर्यस्तुरङ्गमः । सप्तिरर्वा हरी रथ्यः, सप्ताद्यश्वो मयूखवान्
 खं विहायो वियद् व्योम, गगनाऽऽकाशमम्बरम् ।

घोर्नभोऽध्वान्तरिक्षं च, मेघवायु-पयोऽप्यथ ॥ ५३ ॥

तच्चरः खेचरस्तद्-गः, पक्षी पत्री पतत्र्यपि । शकुन्तिः शकुनिर्विश्व, पतङ्गो विष्किरो वयः
 जाङ्गलं पिशितं मांसं, पलं पेशी च तत्-प्रियः । यातुधानस्तथा रक्षो, रात्र्यादि-चर इष्यते
 सुतोऽदितेस्तद्विद्धन्वा, सेन्द्रो देवः सुरोऽमरः ।

स्वर्ग्योः स्वर्गोऽथ नाकश्च, तद्-वासस्त्रिदशो मतः ॥ ५६ ॥

हवे सूर्यना नाम कहे छे—तरणि. तपन, भानु, ब्रध्न, पूषन.
 अर्यमन्, रवि तिग्म, पतङ्ग, घुमणि, मार्तण्ड, अर्क, ग्रहाधिप, ॥ ४९ ॥

इन, सूर्य, तमोरि, ध्वान्तादि, तिमिरारि, विरोचन । हवे दिवसनां नाम क-
 हे छे—दिन, दिवा, अह्न, दिवस, वासर, । दिवसवाचक शब्दो थकी कर
 शब्द जोडवाथी सूर्यना नाम थाय छे जेवां के, दिनकर दिवाकर इत्यादि ॥ ५० ॥

चक्रवाक अने कमल वाचक शब्दो थकी वन्धु शब्द जोडवाथी सूर्यना
 नाम बने छे जेमके—चक्रवाकवन्धु, कमलवन्धु इत्यादि तथा कुमुदविप्रिय, तथा
 यमुना, यम अने कानीन (कर्ण नामधारक षांडवधंशी राजा) थकी जनक श-
 ब्द जोडवाथी यमुनाजनक यमजनक, कानीनजनक, इत्यादि सूर्यना नाम बने
 छे ॥ ५१ ॥ हवे घोडाना नाम कहे छे—बाह, अश्व, तुरग, वाजिन, ह्य,
 धुर्य, तुरङ्गम, सप्ति, अर्चन, हरि, रथ्य ॥ अश्ववाचक नामोनी पहिला सप्त
 शब्द जोडवाथी सप्तबाह, इत्यादि सूर्यनां नामो थाय छे ॥ ५२ ॥ हवे आ-
 काशना नामो कहे छे—स विहायस्, वियत्, व्योमन्, गगन, आकाश, अम्ब-
 र, शी नभस्, अत्र. अन्तरिक्ष, मेघपथ, वायुपथ, ॥ ५३ ॥

आकाश वाचक शब्द थकी 'चर' शब्द जोडवाथी खेचर आदि विषाध-
 रना नाम बने छे. अने आकाश थकी 'ग' शब्द जोडवाथी पक्षीनां
 नाम बने छे, जेमके खग, विहायोग इत्यादि तथा पक्षिन, पत्रिन, पत-
 त्रिन, शकुन्ति, शकुनि, वि पतङ्ग, विष्किर, वयस्, आ पण पक्षीना नामो छे
 ॥ ५४ ॥ हवे मांसना नाम कहे छे—जाङ्गल, पिशित, मांस, पल, पेशी । आ
 नामो थकी 'प्रिय' शब्द जोडवाथी जाङ्गलप्रिय आदि; तथा यातुधान, रक्षस्,
 रात्रिचर, इत्यादि राक्षसना नाम छे ॥ ५५ ॥ हवे देवना नाम कहे छे—अ-
 दितिस्तुत, तद्विद्धन्वा, सेन्द्र, देव, सुर, अमर । हवे स्वर्गना नाम कहे छे—
 स्वर्, श्वो, स्वर्ग, नाक । स्वर्गवाचक नाम थकी वास शब्द जोडवाथी पण दे-
 वताना नाम थाय छे, जेमके—स्वर्गवास इत्यादि तथा त्रिदश देवन्तु नाम छे ॥ ५६ ॥

तत्-पतिः शक्र इन्द्रश्च, सुनासीरः शतक्रतुः । प्राचीनवर्हिः सूत्रामा, वज्री चाखण्डलो हरिः
शत्रुर्वैलस्य गोत्रस्य, पाकस्य नमुचेरपि । वृत्रहा च सहस्राक्षो, गीर्वाणेशः पुरन्दरः ५८
विडोजाश्चाऽप्सरोनाथो, वासवो हरिवाहनः । मरुतश्च मरुत्वांश्च, वृषा चैरावणाधिपः
शतमन्युस्तुराषाद् च, पुरुहूतश्च कौशिकः । संक्रन्दनोऽय मधवा पुलोमारिर्मरुत्सखः

काष्ठा ककुब् दिगाशा च, दक्षकन्या तथा हरित् ।

तत्पर्यायपरं योज्यं, प्राज्ञै पालगजाऽम्बरम् ॥ ६१ ॥

पवनः पवमानश्च वायुर्वातोऽनिलो मरुत् । समीरणो गन्धवाहः, श्वसनश्च सदागतिः
नभस्वान् मातरिश्वा च, वरेण्युर्जवनश्चलः ।

प्रभञ्जनोऽस्य पर्याय-पुत्रौ भीमाऽञ्जनात्मजौ ॥ ६३ ॥

तत्सखोऽग्निः शिखी वह्निः, पावकश्चाशुशुक्षणिः

हिरण्यरेताः सप्ताचि-जातवेदास्तनूनपात् ॥ ६४ ॥

स्वाहापतिर्हुताशश्च, ज्वलनो दहनोऽनलः । वैश्वानरः कुशानुश्च, रोहिताश्वो विभावसुः

देव अने स्वर्गवाचक नाम साथे पति शब्द, अथवा पति शब्दना समा-
न अर्थवाळा शब्द जोडवाथी इंद्रना नाम थाय छे. जेमके-अदितिस्तुतपति, दे-
वस्वामिन, स्वर्गपति विगेरे तथा बीजां पण इंद्रनां नाम कहे छे-शक्र, इन्द्र,
सुनासीर, शतक्रतु, प्राचीनवर्हिस्त्र, सूत्रामन, वज्रिन, आखण्डल, हरि, ॥ ५७ ॥
शत्रुवाशु, गोत्रवाशु, पाकवाशु, नमुचिवाशु, वृत्रहन, सहस्राक्ष, गीर्वाणेश,
पुरन्दर, ॥ ५८ ॥ विडोजश्च, अप्सरोनाथ, वासव, हरिवाहन, मरुत, मरुत्वत,
वृषन्, औरावणाधिप ॥ ५९ ॥

शतमन्यु, तुरासाद्, पुरुहूत, कौशिक, संक्रन्दन, मधवन्, पुलोमारि, म-
रुत्सख ॥ ६० ॥ हवे दिशाबीनां नाम कहे छे-काष्ठा, ककुब्, दिश, आशा,
दक्षकन्या, हरित् । आ दिशा वाचक नामी थकी पाल शब्द जोडवाथी दि-
क्पालनां नाम, तथा गज शब्द जोडवाथी दिग्गजना नाम, तथा अम्बर श-
ब्द जोडवाथी दिग्गम्बरना नाम बने छे ॥ ६१ ॥ हवे पवनना नाम कहे छे-
पवन, पवमान, वायु, वात, अनिल, मरुत्, समीरण, गन्धवाह, श्वसन,
सदागति, ॥ ६२ ॥

नभस्वत, मातलिश्वन्, वरेण्यु, जवन, चल, प्रभञ्जन, । तेना पुत्र, अर्थात्
पवनपुत्र, वायुपुत्र, इत्यादि भीम तथा अञ्जनात्मज हनुमानजीनां नाम थाय छे ॥ ६३ ॥
पवननो सख (मित्र) अर्थात् पवनसख, पवमानसख इत्यादि; तथा अग्नि, शि-
खिन्, वह्नि, पावक आशुशुक्षणि, हिरण्यरेतस, सप्ताचिस्, जातवेदस्, तनून-
पात्, ॥ ६४ ॥ स्वाहापति, हुताश, ज्वलन, दहन, अनल, वैश्वानर, कुशानु,
रोहिताश्व, विभावसु, ॥ ६५ ॥

वृषाकपिः शमीगर्भो हव्यबाहो हुताशनः । तदादि-सुनुः सेनानीः, स्कन्दश्च शिखिबाहनः
कार्तिकेयो विशाखश्च, कुमारः षण्मुखो गुहः । शक्तिमान् क्रौञ्चभेदी च, स्वामी शरवणोद्भवः

तत्पिता अङ्गरः शम्भुः, शिवः स्थाणुर्महेश्वरः ।

अम्बको धूर्जटिः शर्वः, पिनाकी प्रमथाधिपः ॥ ६८ ॥

त्रिपुरारिर्विशालाक्षो, गिरीशो नीललोहितः ।

रुदेन्दुमौलियज्ञारि-त्रिनेत्रा वृषभध्वजः ॥ ६९ ॥

उग्रः शूलो कपाली च, शिपिविष्टो भवो हरः ।

उमापतिर्विरूपाक्षो, विश्वरूपः कपर्दीपि ७०

भागीरथी त्रिपथगा, जाह्नवी हिमवत्सुता । मन्दाकिनी द्युपर्याय-धुनी गङ्गा नदीश्वरः ७१

विधिवैशा विधिता च, द्रुहिणोऽजश्चतुर्मुखः ।

पद्मपर्याय-योनिश्च, पितामहविरिञ्चनौ ७२

हिरण्यगर्भः स्रष्टा च, प्रजापतिः सहस्रपाद् ।

ब्रह्मात्मभूरनन्तात्मा, कस्तत्पुत्रो हि नारदः ॥ ७३ ॥

वृषाकपि, शमीगर्भ हव्यबाह, हुताशन, आ नामो अग्निना छे । हवे कार्तिकेयस्वामीनां नाम कहे छे—अग्निवाचक नामो थकी सुनु शब्द जोडवाथी अग्निहनु इत्यादि; तथा सेनानी स्कन्द, शिखिबाहन, ॥ ६६ ॥ कार्तिकेय, विशाख, कुमार, षण्मुख, गुह, शक्तिमान्, क्रौञ्चभेदिन, स्वामिन्, शरवणोद्भव, आ नाम कार्तिकेयस्वामीनां छे ॥ ६७ ॥ तेना पिता, अर्थात् सेनानीपितृ आदि महादेवजीनां नाम बने छे तथा-शंकर, शम्भु, शिव, स्थाणु, महेश्वर, अम्बक, धूर्जटि, शर्व, पिनाकिनः प्रथमाधिप, ॥ ६८ ॥

त्रिपुरारि, विशालाक्ष, गिरीश, नीललोहित, रुद्र, इन्दुमौलि, यज्ञारि, त्रिनेत्र, वृषभध्वज, ॥ ६९ ॥ उग्र, शूलिन्, कपालिन्, शिपिविष्ट, भव, हर, उमापति, विरूपाक्ष, विश्वरूप, कपर्दिन्, आ नामो महादेवजीना छे ॥ ७० ॥ हवे गंगाना नाम कहे छे—भागीरथी, त्रिपथगा, जाह्नवी, हिमवत्सुता, मन्दाकिनी; तथा स्वर्गना नाम थकी धुनी शब्द जोडवाथी—स्वर्धुनी आदि गंगाना नाम बने छे । गंगावाचक शब्दो थकी “ ईश्वर ” शब्द जोडवाथी—भागीरथीश्वर, इत्यादि महादेवना नाम थाय छे ॥ ७१ ॥

हवे ब्रह्माना नाम कहे छे—विधि, वेधस, विधातृ, द्रुहिण, अज, चतुर्मुख, तथा कमलवाचक नामो थकी योनि शब्द जोडवाथी—कमलयोनि, पद्मयोनि इत्यादि ब्रह्माना नाम थाय छे, तथा पितामह, विरिञ्चन, ॥ ७२ ॥ हिरण्यगर्भ, स्रष्टृ, प्रजापति, सहस्रपाद्, ब्रह्मन्, आत्मसु, अनन्तात्मन्, क, । ब्रह्मवाचक शब्द थकी पुत्र शब्द जोडवाथी अर्थात् ब्रह्मानो पुत्र ए अर्थमां—विधिपुत्र, अजपुत्र, ब्रह्मपुत्र इत्यादि नारदनां नाम थाय छे, ॥ ७३ ॥

कृष्णो दामोदरो विष्णु-रूपेन्द्रः पुरुषोत्तमः ।
 केशवश्च हृषीकेशः, शार्ङ्गी नारायणो हरिः ॥ ७४ ॥
 केशी मधुर्वलिर्वाणो, हिरण्यकशिपुर्मुखः ।
 तदादि-सूदनः शौरिः, पद्मनाभोऽधोक्षजः ॥ ७५ ॥
 गोविन्दो वासुदेवश्च, लक्ष्मीः श्रीगोमिनीन्दिरा ।
 तत्पतिः शैलभूम्यादि-धरश्चक्रधरस्तथा ॥ ७६ ॥
 तत्पुत्रो मन्मथः कामः, शूर्पकारिरनन्यजः ।
 कायपर्याय-रहितो, मदनो मकरध्वजः ॥ ७७ ॥
 शिलीमुखः शरो वाणो, मार्गणो रोपणः कणः ।
 इषुः काण्डं क्षुरग्रं च, नाराचं तोमरं खगः ॥ ७८ ॥
 कार्मुक धन्व चापं च, धर्मं कोदण्डकं धनुः ।
 शिलीमुखादेरासनं, तत्कोटिमटनीं विदुः ॥ ७९ ॥
 पुष्पं च सुमनः फुल्लं, लतान्तं प्रसवोद्गमौ ।
 मयूनं कुसुमं ज्ञेयं, तदाद्यस्त्रशरः स्मरः ॥ ८० ॥

हवे कृष्ण वासुदेवना नाम कहे छे—कृष्ण, दामोदर. विष्णु, उपेन्द्र, पु-
 रुषोत्तम, केशव, हृषीकेश, शार्ङ्गिन्, नारायण, हरि, ॥ ७४ ॥ केशिखूदन, म-
 धुसूदन, वल्लिखूदन, वाणसूदन, हिरण्यकशिपुसूदन, क्षुरसूदन, शौरि, पद्मना-
 भ, अधोक्षज, ॥ ७५ ॥ गोविन्द, वासुदेव, । हवे लक्ष्मीना नाम कहे छे—ल-
 क्ष्मी, श्री, गोमिनी इन्दिरा, । लक्ष्मीवाचक नाम थकी पति शब्द जोडवाथी
 तेमना पति ए अर्थमा—लक्ष्मीपति, श्रीपति, इत्यादि कृष्णनां नाम थाय छे ॥
 तथा पर्वत अने पृथ्वीवाचक शब्द थकी धर शब्द जोडवाथी; अर्थात् पर्वतधर
 पृथ्वीधर, इत्यादि, तथा चक्रधर, ते सर्वे कृष्णना नाम थाय छे ॥७६॥ तेमनो
 पुत्र, अर्थात् कृष्णपुत्र, दामोदरपुत्र; इत्यादि, तथा मन्मथ, काम, शूर्पकारि,
 अनन्यज; तथा शरीरवाचक नामो थकी रहित जोडवाथी—अर्थात् शरीररहित,
 देहरहित, इत्यादि; तथा मदन, मकरध्वज, ए नामो कामदेवना छे. ॥ ७७ ॥

हवे वाणना नाम कहे छे—शिलीमुख, शर, वाण, मार्गण, रोपण, कण, इ-
 षु, काण्ड, क्षुरग्र, नाराच, तोमर, खग, ॥ ७८ ॥ हवे धनुष्यना नाम कहे छे—
 कार्मुक, धन्वन, चाप धर्म, कोदण्डक, धनुष् । तथा वाणवाचक नाम थकी
 आसन शब्द जोडवाथी—शिलीमुखासन, शरासन, इत्यादि नाम पण धनुष्य-
 ना थाय छे । धनुष्यना अग्र भागने अटनी कहे छे ॥७९॥ हवे फूलना नाम
 कहे छे—पुष्प सुमनस्, फुल्ल, लतान्त, प्रसव उद्गम, प्रसून, कुसुम । फूलवाचक
 नामथकी मख तथा शर शब्द जोडवाथी पुष्पास्त्र, पुष्पशर, इत्यादि कामदेवना
 नाम वने छे ॥८०॥

સ્વાન્તમાસ્વનિતં ચિત્તં, ચેતોઽન્તઃકરણં મનઃ ।
 હૃદયં વિશિષ્ઠાકૂતં, મારસ્તનોઙ્ગવો મતઃ ॥ ૮૧ ॥
 મૌર્વી જીવા ગુણો ગવ્યા, જ્યાઽલિમૃદ્ધઃ શિલીમુલ્લઃ ।
 ઞ્મરઃ ષટ્પદો જ્ઞેયો, દ્વિરેફશ્ચ મધુવ્રતઃ ॥ ૮૨ ॥
 મૌર્વ્યાદિપ્રાન્તમલ્યાદિ, કન્દર્પસ્યૈક્ષવં ધનુઃ ।
 હેતિરસ્ત્રાયુધં શસ્ત્રં, પુષ્પાદ્યશ્ચઃ સ્મરો મતઃ ॥ ૮૩ ॥
 ધ્વજા પતાકા કેતુશ્ચ, ચિહ્નં તદ્વૈજયન્ત્યપિ ।
 તત્તદન્તો જ્ઞપાદ્યાદિઃ, શમ્ભોર્વિઙ્ગકરઃ સ્મરઃ ॥ ૮૪ ॥
 કૌશ્લેયકોઽસિર્નિર્લિંગઃ, કૃપાણઃ કરવાલકઃ ।
 તરવારિર્મળ્હલાગ્રં, સ્વજ્ઞનામાવલિં વિદુઃ ॥ ૮૫ ॥
 અક્ષૌહિણી વલ્લનીકં, વાહિની સાધનં ચમુઃ ।
 ધ્વજિની પૃતના સેના, સૈન્યં દળ્હો વરુથિની ॥ ૮૬ ॥

હવે મનના નામ કહે છે—સ્વાન્ત, આસ્વનિત, ચિત્ત, ચેતસ, અન્ત કરણ, મનસ, હૃદય, વિશિષ્ઠ, આકૂત ॥ મનમાં હૃદય (ઉત્તમ થનાર) અર્થાત્-સ્વાન્તોદયમ્વદિત્યાદિ કામદેવના નામ થાય છે ॥ ૮૧ ॥ હવે ધનુષ્યની દોરીના નામ કહે છે—મૌર્વી જીવા, ગુણ, ગવ્યા જ્યા, । હવે મમરાના નામ કહે છે—અલિ. મૃદ્ધ, શિલીમુલ્લ, ઞ્મર, ષટ્પદ. દ્વિરેફ, મધુવ્રત. ॥ ૮૨ ॥ મમરાવાચક નામ થકી—મૌર્વી આદિ શબ્દ જોડવાથી અલિમૌર્વીવિત્યાદિ કામદેવના નામ થાય છે । કામદેવના ધનુષ્યને ઐક્ષવ કહે છે । હવે શસ્ત્ર (હથોળ) ના નામ કહે છે—હેતિ, અસ્ત્ર, આયુધ, શસ્ત્ર, । હથોળવાચક નામની આદિમાં પુષ્પ શબ્દ મુકવામાં આવે તો—પુષ્પહેતિ. પુષ્પાસ્ત્ર, પુષ્પાયુધ, પુષ્પશસ્ત્ર, इत्यादिનામ કામદેવના થાય છે ॥ ૮૩ ॥

હવે ધ્વજાના નામ કહે છે—ધ્વજા, પતાકા, કેતુ, ચિહ્ન, વૈજયન્તિ । આ નામોની પહેલાં મત્સ્યવાચક શબ્દ જોડવાથી કામદેવના નામ થાય છે. જીમકે-જ્ઞપધ્વજ, મકરધ્વજ વિગેરે. તથા મહાદેવવાચક શબ્દો થકી વિઙ્ગકર શબ્દ જોડવાથી શમ્ભુવિઙ્ગકર શંકરવિઙ્ગકર इत्यादिનામો પણ કામદેવ વાચક બને છે ॥ ૮૪ ॥ હવે તલવારના નામ કહે છે—કૌશ્લેયક, અસ્ત્ર, નિર્લિંગ કૃપાણ, કરવાલક, તરવારિ, મળ્હલાગ્ર, સ્વજ્ઞ ॥ ૮૫ ॥ હવે સેનાવાચક શબ્દો કહે છે—અક્ષૌહિણી, વલ્લ, અનીક, વાહિની, સાધન, ચમુ, ધ્વજિની, પૃતના, સેના, સૈન્ય, દળ્હ, વરુથિની ॥ ૮૬ ॥

कदनं समरं युद्धं, संयुगं कलहं रणम् ।
 संप्रभं संपरायाऽऽजि, संयदाहुर्महाह्वय ॥ ८७ ॥
 गजो मतङ्गजो हस्ती, वारणोऽनेकपः करी ।
 दन्ती स्तम्बेरमः कुम्भी, द्विरदेभमतङ्गमाः ॥ ८८ ॥
 शुण्डालः सामजो नागो, मातङ्गः पुष्करी द्विपः ।
 करेणुः सिन्धुरस्तेषु, यन्ता याता निषाद्यपि ॥ ८९ ॥
 नागाद्यरिः कण्ठीरवो, मृगेन्द्रः केसरी हरिः ।
 व्याघ्रचर्मरुः शार्दूलः, शरभोऽष्टापदोऽष्टपात् ॥ ९० ॥
 क्रोडो बराहो दंष्ट्री च घृष्टिः पोत्री च शृकरः ।
 उष्ट्रो मयः शृङ्खलकः, करभः शीघ्रगामुकः ॥ ९१ ॥
 कौलेयकः सारमेयो, मण्डलः श्वा पुरोगतिः ।
 जिह्वापो ग्रामशार्दूलः, कुक्कुरो रात्रिजागरः ॥ ९२ ॥
 हेम चाऽष्टापदं स्वर्णं, कनकाऽर्जुनकाञ्चनम् ।
 सुवर्णं हिरण्यं भर्मं, जातरूपं च हाटकम् ॥ ९३ ॥

हवे युद्धना नाम कहे छे—कदन, समर, युद्ध, संयुग, कलह, रण, संप्रभं
 संपराय, आजि स्वयत्, महाह्वय ॥ ८७ ॥ हवे हाथीना नाम कहे छे—गज,
 मतङ्गज, हस्तिन्, वारण, अनेकप, करिन्, दन्तिन्, स्तम्बेरम, कुम्भिन द्विरद,
 इभ, मतङ्गम, । ८८ ॥ शुण्डाल, सामज, नाग, मातङ्ग पुष्करिन्, द्विप, करेणु,
 सिन्धुर । हवे हाथी उपर बेसनारना, पटले हाथीना माघतना नाम कहे छे—
 यन्तु, यान्, निषादिन् ॥ ८९ ॥ हस्तिवाचक शब्धे थकी अरि शब्ध लगाव-
 वाथी सिंहना नाम ९० छे जेमके—गजारि वारणारि, तथा बीजा पण सिंहना
 नाम कहे छे—कण्ठीरव, मृगेन्द्र, केसरिन्, हरि, । व्याघ्र चर्मरु, शार्दूल,
 आ वाघना नाम छे । शरभ, अष्टापद, अष्टपाद्, आ नाम अष्टापद नामना
 पशुनां छे, जे सिंह करतां पण बघारे बलवान होयछे ॥ ९० ॥ हवे कुक्कुरनां
 नाम कहे छे—क्रोड, बराह, दंष्ट्रिन्, घृष्टि, पोत्रिन्, शृकर, । हवे उंटना नाम
 कहे छे—उष्ट्र, मय शृङ्खलक, करभ शीघ्रगामुक ॥ ९१ ॥ हवे कूतराना नाम
 कहे छे—कौलेयक, सारमेय मण्डल, श्वन पुरोगति, जिह्वाप, ग्रामशार्दूल,
 कुक्कुर, रात्रिजागर, ॥ ९२ ॥

हवे सुवर्णना नाम कहे छे—हेमन्, अष्टापद स्वर्ण, कनक, अर्जुन, का-
 ञ्चन, सुवर्ण, हिरण्य, भर्मन्, जातरूप, हाटक, ॥ ९३ ॥

તપનીયં કલધૌતં, કાર્તસ્વરં શિલોદ્ભવમ્ ।
 રૂપ્યં રજતં ગુલિકા, શુક્તિજં મૌક્તિકં તથા ॥ ૯૪ ॥
 વિત્તં વસ્તુ વસુ દ્રવ્યં, સ્વાર્થં રા દ્રવિણં ધનમ્
 કસ્વરં તત્પતિં પ્રાહુઃ, કુબેરં ચૈકપિંગ્લમ્ ॥ ૯૫ ॥
 વૈશ્રવણં રાજરાજ-મુત્તરાશાપતિં તથા ।
 અલકાનિલયં શ્રીદં, ધનપર્યાય-દાયદમ્ ॥ ૯૬ ॥
 રાપ્દ્રં જનપદો નિર્ગૌ, જનાન્તો વિષયઃ સ્મૃતઃ ।
 પૂઃ પુરં પુરી નગરી, પત્તનં પુટમેદનમ્ ॥ ૯૭ ॥
 વક્ત્રં લપનમાસ્યં ચ, વદન્તિ વદનં મુલ્લમ્ ।
 આનનં શ્રવણં શ્રોત્રં, શ્રવઃ કર્ણં શ્રુતિં વિદુઃ ॥ ૯૮ ॥
 દ્યક્ષિ ચક્ષુર્નયનં, દૃષ્ટિર્નેત્રં વિલોચનમ્ ।
 કટાક્ષં કેકરાઽપાર્શ્વં, વિશ્રમસ્તસ્ય વૈકૃતમ્ ॥ ૯૯ ॥
 દોર્દોષા ચ બ્રુજો વાહુઃ, પાણિર્હસ્તઃ કરસ્તથા ।
 માહુર્વાહુશિરોઽસં ચ, હસ્તશાસ્ત્રા કરાઙ્ગુલિઃ ॥ ૧૦૦ ॥

તપનીય, કલધૌત, કાર્તસ્વર, શિલોદ્ભવ । હવે રૂપાનાં નામ કહે છે—
 રૂપ્ય, રજત, ગુલિકા, । શુક્તિજ અને મૌક્તિક મોતીવાચક છે ॥૯૪॥
 હવે ધનના નામ કહે છે—વિત્ત. વસ્તુ, વસુ, દ્રવ્ય, સ્વ, અર્થ, રૈ, દ્રવિણ. ધન,
 ક, સ્વર. । તેનો પતિ અર્થાત્ વિત્તપતિ વિગેરે શબ્દો કુબેરવાચક બને છે.
 તથા—કુબેર, પર્કપિંગલ, ॥ ૯૫ ॥

વૈશ્રવણ, રાજરાજ, મુત્તરાશાપતિ અલકાનિલય, શ્રીદં; તથા ધનવાચક
 શબ્દો થકી દાય અને દ જોડવાથી કુબેરના નામ બને છે, જેમકે—વિત્તદ, ધ-
 નદ, વિત્તદાય, इत्यादि ॥ ૯૬ ॥ હવે દેશના નામ કહે છે—રાપ્દ્ર, જનપદ,
 નિર્ગૌ જનાન્ત, વિષય, । હવે શહેરના નામ કહે છે—પૂર, પુર, પુરી, નગરી;
 પત્તન, પુટમેદન, ॥ ૯૭ ॥ હવે મુલના નામ કહે છે—વક્ત્ર; લપન, આસ્ય, વદ-
 ન, મુલ્લ, આનન, હવે કાનના નામ કહે છે શ્રવણ શ્રોત્ર, શ્રવસ્, કર્ણ, શ્રુતિ, ॥૯૮॥
 હવે આંખના નામ કહે છે—દ્યક્ષ, અક્ષિ, ચક્ષુષ, નયન, દૃષ્ટિ, નેત્ર, વિલોચન ।
 હવે આંખના કટાક્ષના નામ કહે છે—કટાક્ષ. વેકર, અપાર્શ્વ વિશ્રમ, ॥ ૯૯ ॥
 દોષ, દોષા, બ્રુજ, વાહુ, આ નામ વાહુના છે । હવે હાથના નામ કહે છે—પા-
 નિ, હસ્ત, કર, । વાહુશિરઃ અસં, ઝા નામ શ્વાના છે । હસ્તશાસ્ત્ર, કરા-
 ઙ્ગુલિ—આ વે નામ હથેલી આંગળીઓના છે, ॥ ૧૦૦ ॥

દન્તવાસોઽધરોઽપ્યોષ્ઠો, વર્ણિતો દશનચ્છદઃ ।
 શિરોધરા ગલો ગ્રીવા, કણ્ઠઞ્ચ ધમની ધમઃ ॥ ૧૦૧ ॥
 નાસા ઘ્રાણમુરો વક્ષઃ, કુક્ષિઃ સ્યાજ્જઠરોદરમ્ ।
 સ્તનઃ પયોધરઃ કુચો, વક્ષોજ ઇતિ વર્ણિતઃ ॥ ૧૦૨ ॥
 કટિર્નિતમ્બઃ શ્રોણિચ, જઘનં જાનુ જહનુ ચ ।
 ચલનં ચરણં પાદં, ક્રમોઽદ્ધિઘ્રચ પદં વિદુઃ ॥ ૧૦૩ ॥
 શિરો મૂર્દ્ધોત્તમાઙ્ગં કં, પ્રારમ્યં પ્રેરિતેરિતમ્ ।
 વાગ્વચો વચનં વાણી, ભારતી ગી સરસ્વતી ॥ ૧૦૪ ॥
 સિંહદ્વિપથને ગર્જો, હેષાઽન્ધે વૃંહિતં ગજે ।
 સ્ફોત્કૃતં ધેનુકલમે, સ્તનિતં જલદે તથા ॥ ૧૦૫ ॥
 સ્યન્દને ચીત્કૃતં મન્ત્રે, મટે ઘૃઘ્ની ચ દુશ્કૃતમ્ ।
 શીત્કૃતં મણિતં કામે, સ્તુત્કૃતં મૃદ્ધસ્વલાયુષે ॥ ૧૦૬ ॥

હવે હોટના નામ કહે છે—દન્તવાસ. અધર, ઓષ્ઠ, દશનચ્છદ । હવે
 હવે હોકના નામ કહે છે—શિરોધરા, ગલ, ગ્રીવા, કણ્ઠ ધમની, ધમ ॥ ૧૦૧ ॥
 નાસા, ઘ્રાણ, આ બે નામ નાકના છે । હવે છાતીના નામ કહે છે—ઉરસ્. વ-
 ક્ષસ્, । કુક્ષિ, જઠર, ઉદર, આ પેટના નામ છે । સ્તન, પયોધર, કુચ. વક્ષોજ
 આ નામ સ્તનના છે ॥ ૧૦૨ ॥ કટિ ય કમ્મરનુ નામ છે । નિતમ્બ ય કૂ-
 લાનુ નામ છે । શ્રોણિ, જઘન, આ બે કમ્મર નીચેના આગલા ભાગના—સાથલ-
 ના નામ છે । જાનુ, જહનુ, આ બે ગોઠનના નામ છે । હવે પગના નામ કહે
 છે—ચલન, ચરણ, પાદ, ક્રમ, અગ્નિ, પદ ॥ ૧૦૩ ॥ શિર-રૂં, મૂર્દ્ધન, ઉત્તમાઙ્ગ,
 ક આ મસ્તકના નામ છે । હવે પ્રેરણા કરાયેલાના નામ કહે છે—પ્રારમ્ય,
 પ્રેરિત, રિતિ । હવે વાણીના નામ કહે છે—વાચ્ વચસ્, વચન, વાણી,
 ભારતી, ગિર, સરસ્વતી ॥ ૧૦૪ ॥

સિંહ હાથી તથા મેઘના અવાજને ગર્જ કહે છે । હેષા ઘોડાના હળહળા-
 ટનુ નામ છે । હાથીના શબ્દને વૃંહિત કહે છે । સ્ફોત્કૃત ય ગાયના, અથવા
 હાથીના વચ્ચાના અવાજને કહે છે । સ્તનિત ય મેઘના શબ્દનુ નામ છે ॥
 ૧૦૫ ॥ રથના અવાજને ચીત્કૃત કહે છે । મંત્ર સુમટ તથા ઘસવાથી જે અ-
 વાજ નીકળે તેને હુંકૃત કહે છે । શીત્કૃત મણિત, આ મૈથુન થકી થતા શ-
 બ્દના નામ છે । સ્તુત્કૃત ય સાંકલ તથા—હથીયારથી નીકળતા શબ્દનુ નામ
 છે ॥ ૧૦૬ ॥

મંજીરકં તુલાકોટિ. નૃપુરં તત્ર શાશ્વતમ્ ।
 શાશ્વતં મરુતિ કૌશ્વ-હંસયો-ક્રેદ્ધકૃતં મતમ્ ॥ ૧૦૭ ॥
 પ્રતીતં સંસ્તુતં લઘ્વં, દૃષ્ટં પરિચિતં સ્મૃતમ્ ।
 સંસ્થિતં દશમીસ્થં ચ, પરામુ ચ મૃતં વિદુઃ ॥ ૧૦૮ ॥
 સ્વેદો દ્વેષોઽપ્યમર્ષચ, રુદ્ કોપક્રોધમન્યવઃ ।
 હર્ષ-પ્રમોદ-પ્રમદો, મુત્તોપાનન્દમુત્તસર્વ ॥ ૧૦૯ ॥
 કૃપાનુકમ્પાઽનુક્રોશો, હન્તોક્તિઃ કરુણા દયા ।
 શેમુષી ધિપણા પ્રજ્ઞા, મનીષા ધીસ્તથાશયઃ ૧૧૦
 પ્રાઙ્નો મેધાદિમાન્ વિદ્વા-નભિરૂપો વિચક્ષણઃ ।
 પણિતઃ મૃરિરાચાર્યો, વાગ્મી નૈયાયિકઃ સ્મૃતઃ ૧૧૧
 પારિષદ્યો બુધઃ સભ્યઃ, સદસ્યઃ સન્ સમ્બોચિતઃ ।
 આસ્થાનાધિપતી રાજા, રાજસૂયો નૃપકવુઃ ૧૧૨

વિષ્ટરં મલ્લિકાં પીઠ-માસન્દીમાસનં વિદુઃ વિષ્ટપં ધુવનં લોકો, જગત્તસ્ય પતિર્જિનઃ

મંજીરક તુલાકોટિ, નૃપુર, આ શાશ્વરના નામ છે । શાશ્વરના
 અવાજને શ્રુત કહે છે । પવનના અવાજને શાશ્વત કહે । ક્રેદ્ધકૃત એ કૌશ્વ, તથા
 હંસ પશ્ચીની બોલીનું નામ છે ॥ ૧૦૭ ॥

હવે જણાવેલાના નામ કહે છે-પ્રતીત, સંસ્તુત, લઘ્વ દૃષ્ટ પરિચિત સ્મૃ-
 ત । સંસ્થિત, દશમીસ્થ, આ બે પથારીય સૂતેલાના નામ છે । પરામુ, મૃત, આ
 બે મુદ્દાના નામ છે ॥ ૧૦૮ ॥ હવે ક્રોધના નામ કહે છે-સ્વેદ, દ્વેષ, અમર્ષ,
 રુદ્, કોપ, ક્રોધ, મન્યુ । હવે હર્ષના નામ કહે છે-હર્ષ, પ્રમોદ, પ્રમદ, મુદ્,
 તોષ, આનન્દ હંસવ ॥ ૧૦૯ ॥ હવે દયાના નામ કહે છે-કૃપા, અનુકમ્પા,
 અનુક્રોશ, હન્તોક્તિ, કરુણા, દયા । હવે બુદ્ધિના નામ કહે છે-શેમુષી, ધિ-
 ષણા પ્રજ્ઞા, મનીષા, ધી, આશય ॥ ૧૧૦ ॥ હવે પંઢિતના નામ કહે છે-પ્રાઙ્,
 મેધાવત્, બુદ્ધિમત્, ધીમત્, વિગેરે, તથા-વિદ્વત્, અભિરૂપ, વિચક્ષણ, પણિત,
 સૂરિ, આચાર્ય, વાગ્મિન્, નૈયાયિક, ॥ ૧૧૧ ॥ હવે સમાજાયક જે મનુષ્ય
 હોય તેના નામ કહે છે-પારિષદ્ય, બુધ, સભ્ય સદસ્ય, સન્, સમ્બોચિત
 । સમાના નામો થકી અધિપતિ શબ્દ જોડવાથી-આસ્થાનાધિપતિ સમાધિપ-
 તિ, इत्यादि राजाना नाम थाय છે । રાજા શાષક નામો થકી સૂય શબ્દ
 જોડવાથી-રાજસૂય નૃપસૂય, इत्यादि नाम राजाश्रीना यज्ञना थाय છે ॥ ૧૧૨ ॥
 હવે આસનના નામ કહે છે-વિષ્ટર મલ્લિકા, પીઠ આસન્દી આસન । હવે જગત્ના
 નામ કહે છે-વિષ્ટપ, ધુવન, લોક જગત્ । જગત્ શાષક નામથી પતિ શબ્દ
 જોડવાથી-વિષ્ટપતિ જગત્પતિ વિગેરે શ્રીજિનેન્દ્રનાં નામ થાય છે રાજા પણ
 જિનેન્દ્રના નામ કહે છે-જિન ॥ ૧૧૩ ॥

सर्वज्ञो बीतरागोऽहं, केवली धर्मचक्रभृत्
 तीर्थङ्करस्तीर्थकर-स्तीर्थकृद् दिव्यवाक्पतिः ११४
 चेलं निवसनं वास-चौरमम्बरमंथुकम्
 वर्षीयान् वृषभो ज्यास्यान्, परुषाद्यः प्रजापतिः ११५
 ऐश्वराकः काश्यपो ब्रह्मा, गौतमो नाभिजोऽग्रतः
 सन्मतिर्महतिवीरो, महावीरोऽन्त्यकाश्यपः ११६
 ज्ञातान्वयो वर्धमानो, यत्तीर्थमिह सांप्रतम्
 बल्लाद्यन्तदिगाद्यादि-संज्ञितो वृषभेश्वरः ११७
 कुङ्कुमं रुधिरं रक्तं, कस्तूरी मृगनाभिजा
 कर्पूरं धनसारं च, हिमं सेवेत पुण्यवान् ११८
 समालम्भोऽङ्गरागश्च, प्रसाधनविलेपनम्
 भूषणाभरणं रुच्यं, माल्यं माला गुणिल्लजम् ११९
 मेखला रसना काञ्ची, हेमपर्यायसूत्रकम् ।
 श्रोणीविम्बे कटीसूत्रं, मानसूत्रमिवाहितम् ॥ १२० ॥

सर्वज्ञ, बीतराग, अहंत्, केवलिन, धर्मचक्रभृत्, तीर्थकर, तीर्थकृत्, दिव्य-
 वाक्पति ॥ ११४ ॥ हवे बल्लानां नाम कहे—चेल, निवसन, वास, चौर अ-
 म्बर, अंशुक । हवे प्रथम जिनेन्द्र श्रीमादीश्वर प्रभुना नाम कहे छे—वर्षीय-
 न्, वृषभ, ज्यायस, परुषाद्य, प्रजापति, ॥ ११५ ॥ ऐश्वराक, काश्यप, ब्रह्मन्,
 गौतम, नाभिज, अग्रज, । हवे चौबीशमा जिनेन्द्रना नाम कहे छे—सन्मति,
 महतिवीर, महावीर, अन्त्यकाश्यप, ॥ ११६ ॥

ज्ञातान्वय अने वर्धमान, जेमन्तु तीर्थ-शासन हालमां प्रवर्त छे बल्ल वा-
 शक नामोनी पहिलां दिशा वाचक नाम जोडवायी-दिगम्बर दिग्बसन आशा-
 म्बर इत्यादि नाम दिगम्बरना थाय छे ॥ ११७ ॥ हवे केसरनां नाम कहे छे—
 कुङ्कुम, रुधिर, रक्त । हवे कस्तूरीनां नाम कहे छे—कस्तूरी मृगनाभिजा । हवे
 कपूरना नाम कहे छे—कर्पूर, धनसार, हिम, तेनुं सेवन पुण्यशाली करे छे ॥
 ११८ ॥ हवे विलेपनना नाम कहे छे—समालम्भ, अंगराग, प्रसाधन, विलेपन ।
 हवे धरेणाना नाम कहे छे—भूषण, आभरण, रुच्य । हवे पुष्पनी मालाना ना-
 म कहे छे—माल्य, माला, गुणिन्, सज्ज, ॥ ११९ ॥ हवे कणदोराना नाम क-
 हे छे—मेखला, रसना, काञ्ची । तथा सुवर्ण वाचक नाम थकी “सूत्र” शब्द
 जोडवायी—हेमसूत्र, स्वर्णसूत्र बिगेरे पण कणदोराना नाम थाय छे । ते कण-
 दोरो केडमां एषा प्रकारे शोभे छे के जाणे केडने मापवाने एक दोरोज हो-
 यनी ! ॥ १२० ॥

મહિરાં મધ્યમૈરેયં, સીધું કાદમ્બરીમિરામ ।
 પ્રસન્નાં વારુણીં હાલાં, મધુ વારાં સુરાં વિદુઃ ॥ ૧૨૧ ॥
 શુન્ઢાસવસ્તદ્વિધાયી, શૌન્ઢો ગચેત મધપઃ ।
 શક્તોઽક્ષઘૃતપાનેષુ, વિચિત્રા શબ્દપદ્ધતિઃ ॥ ૧૨૨ ॥
 સર્પિર્દૈયઙ્ગવીનાઙ્યં, દુર્ગ્ધં ક્ષીરાઽમૃતં પયઃ । ડર્દશ્વિન્મથિતં તત્કં, કાલસેયં પિવેદ્ શુરુઃ ॥
 પ્રાયો વ્યોદશાઽનેહઃ-પૂર્ણં યૌવનિકં વિદુઃ ।
 તારુણ્યં યૌવનં ચાન્ત્યો, વાર્દ્ધીનઃ સ્થવિરો મતઃ ॥ ૧૨૪ ॥
 વંશોઽન્વયોઽન્વવાયઃ સ્યા-દામ્નાયઃ સન્તતિઃ કુલમ્ ।
 ઓઘો વર્ગશ્ચ સન્તાનઃ, કાવ્યમેવ કવેઃ સ્થિતિઃ ॥ ૧૨૫ ॥
 હંસો મરાલશ્ચક્રાઙ્ગો, હંસવાહઃ સનાતનઃ ।
 મયૂરો વર્દિણઃ કેકી, શિસી પ્રાઘૃષિકસ્તથા ॥ ૧૨૬ ॥
 નીલકણ્ઠઃ કલાપી ચ, શિશ્વણ્ડી તત્પતિર્ગૃહઃ ।
 વરટા વારલા હંસી, કોક ઈદામૃગો વૃકઃ ॥ ૧૨૭ ॥

હવે દારુના નામ કહે છે-મહિરા, મધ, મૈરેય, સીધુ, કાદમ્બરી, હરા પ્રસન્ના, વારુણી, હાલા, મધુ વારા, સુરા ॥ ૧૨૧ ॥

શુન્ઢા, આસવ, આ બે એક પ્રકારની મહિરાના નામ છે । મહિરા વનાવવા-વાળાને-“શૌન્ઢ”કહે છે તથા મહિરા પીવાવાળાને પણ શૌન્ઢ કહે છે । ઘઠી જે પાસાં खेलવામાં તથા જુગાર રમવામાં, અને મહિરાપાનમાં સમર્થ (ચતુર) હોય તે પણ “શૌન્ઢ” કહેવાય છે, આ પ્રમાણે શબ્દોની રચના આશ્ચર્યકારક હોય છે. ॥૧૨૨॥ હવે ઘીનાં નામ કહે છે-સર્પિસ્, દૈયગવીન, આલ્ય । હવે દુધના નામ કહે છે-દુર્ગ્ધ, ક્ષીર, અમૃત, પયસ્ । હવે છાશના નામ કહે છે-ડર્દશ્વિ-ત, મથિત, તત્ક, કાલસેય । છાશને મેદવાળો મનુષ્ય પીવે ॥ ૧૨૩ ॥ હવે જુ-વાન મનુષ્યોના નામ કહે છે-વયઃપૂર્ણ, દશાપૂર્ણ, અનેહઃપૂર્ણ, યૌવનિક । હવે જુવાનીના નામ કહે છે-તારુણ્ય, યૌવન હવે વૃદ્ધા પુરુષના નામ કહે છે-અન્ત્ય, વાર્દ્ધીન, સ્થવિર, ॥ ૧૨૪ ॥ હવે કુળના નામ કહે છે-વંશ, અન્વય, અન્વવાય, આમ્નાય, સન્તતિ, કુલ, ઓઘ, વર્ગ, સંતાન । કાવ્ય કવિની રચનાને જ કહે છે ॥ ૧૨૫ ॥ હવે હંસના નામ કહે છે-હંસ, મરાલ, ચક્રાઙ્ગઃ । હંસ ચાચક નામ થકી ‘વાહ’ શબ્દ જોડવાથી હંસવાહ આદિ વ્રજાના નામ થાય છે । હવે મોરનાં નામ કહે છે-મયૂર, વર્દિણ, કેકિન, શિશિન, પ્રાઘૃષિક ॥ ૧૨૬ ॥ નીલકણ્ઠ, કલાપિન. શિશ્વણ્ડિન, । મયૂરનો પતિ, અર્થાત્ મયૂરવા-ચક નામ થકી પતિ શબ્દ જોડવાથી-મયૂરપતિ ઇત્યાદિ કાર્તિકેયના નામ થાય છે । હવે હંસીનાં નામ કહે છે-વરટા વારલા હંસી । હવે વરુના નામ કહે છે-કોક, ઈદામૃગ, વૃક, ॥ ૧૨૭ ॥

हरिणो मृगः पृषत-स्तदङ्गः शर्वरीकरः ।
 पन्नगोऽहिर्विषधरो, लेलिहानो भुजङ्गमः ॥ १२८ ॥
 नागोरगौ फणी सर्प-स्तद्वैरी विनतात्मजः ।
 सुपर्णो गरुडस्ताड्यो, गरुत्मान् शकुनीश्वरः ॥ १२९ ॥
 इन्द्रजिन्मन्त्रपूतात्मा, वैनतेयो विषक्षयः ।
 खमिन्द्रियं हृषीकं च, स्रोतोऽक्षं करणं विदुः ॥ १३० ॥
 पुण्यं भाग्यं च सुकृतं, भागवेयं च सत्कृतम् ।
 अधमंहश्च दुरितं, पाप्मा पापं च किल्बिषम् ॥ १३१ ॥
 वृजिनं कलिलमेनो, दुष्कृतं तज्जयी जिनः ।
 सदनं सन्न भवनं, धिष्यं वेश्मथ मन्दिरम् ॥ १३२ ॥
 गेहं निकेतनाऽगारं, निशान्तं निर्वृतं गृहम् ।
 वसत्यावसयावासं, स्थानं धामास्पदं पदम् ॥ १३३ ॥
 निकायं निलयं पस्थं, शरणं विदुरालयम् ।
 स्वेयं स्वातं च परिखा, वप्रः स्याद् धूलिकुट्टिमम् ॥ १३४ ॥

हवे हरणना नाम कहे छे—हरण, मृग, पृषत । हरणवाचक नाम थकी
 अंक शब्द जोडवाथी-हरिणांक मृगांक, इत्यादि चन्त्रमाना नाम थाय छे । ह-
 वे सर्पनां नाम कहे छे—पन्नग, अहि, विषधर, लेलिहान, भुजङ्गम ॥ १२८ ॥
 नाग, उरग, फणिन् सर्प । सर्प वाचक शब्द थकी वैरिन् । शब्द जोडवाथी-
 पन्नगवैरिन्, सर्पवैरिन्, इत्यादि नाम गरुडना थाय छे तथा विनतात्मज, स-
 र्पण, गरुड, तार्क्ष्य, गरुत्मत, शकुनीश्वर, ॥ १२९ ॥ इन्द्रजित् मन्त्रपूतात्मन्
 वैनतेय, विषक्षय, आ नामो गरुडना छे । हवे इन्द्रियोना नाम कहे छे—ख,
 इन्द्रिय, हृषीक, स्रोतस्, अक्ष करण, ॥ १३० ॥ हवे पुण्यनां नाम कहे छे—
 पुण्य, भाग्य सुकृत, भागवेय, सत्कृत । हवे पापना नाम कहे छे—अध, अंहश्च
 दुरित, पाप्मन्, पाप, किल्बिष, ॥ १३१ ॥

वृजिन कलिल, पनम्, दुष्कृत, । पापवाचक शब्द थकी जयिन् शब्द जोड-
 वाथी-अधजयिन्, इत्यादि श्रीजिनेन्द्रनां नाम थाय छे । हवे घरना नाम कहे
 छे—सदन, सन्न, भवन, धिष्य, वेश्मन्, मन्दिर, ॥ १३२ ॥ गेह, निकेत-
 न अगार, निशान्त निर्वृत, गृह, वसति, आवसथ, आवास, स्थान, धामन्,
 आस्पद, पद, ॥ १३३ ॥ निकाय, निलय, पस्थ, शरण, आलय । हवे खाइ-
 ना नाम कहे छे—खेय, खात, परिखा, । खाइ उपर जे माटीनो कोट होय छे
 तेने-वप्र, धूलिकुट्टिम, कहे छे । १३४ ॥

પ્રાકારઃ પરિધિઃ સાલઃ, પ્રતોલી ગોપુરાકૃતિઃ ।
 પ્રાસાદસૌધહર્મ્યાણિ, નિર્વ્યૂહો મત્તવારણમ્ ॥ ૧૩૫ ॥
 વાતાયનં મત્તાલમ્બ-માલમ્બ્યં મુસ્વમાસતામ્ ।
 સમઃ સર્વર્ણઃ સજાતિઃ, સદક્ષઃ સદૃશઃ સદૃક ॥ ૧૩૬ ॥
 તુલ્યઃ સધર્મઃ સરૂપ-સ્તુલાકક્ષોપમાભિધા ।
 વિન્મન્યો વિદ્યમાનશ્ચ, ગુરુસ્થાનોઽમ્બુજાનનઃ ॥ ૧૩૭ ॥
 સિંહનાદીતિ પર્યાય-મુપમાનેષુ યોજયેત્ ।
 વ્યપદેશં નિમં વ્યાજં, પદં વ્યતિકરં છલમ્ ॥ ૧૩૮ ॥
 છબ્દ વૃત્તાન્તમુલ્પેક્ષા. શબ્દમાન્યં ચ નિર્ણયેત્ ।
 વ્રાતઃ પૂગઃ સમાજશ્ચ, સમૂહઃ સન્તતિર્વ્રજઃ ॥ ૧૩૯ ॥
 વ્યૂહો નિકાયો નિકરો, નિકુરમ્બં કદમ્બકમ્ ।
 ઓઘઃ સમુદયઃ સદ્ગતઃ, સદ્ગતઃ સમિતિસ્તતિઃ ॥ ૧૪૦ ॥
 નિચયઃ પ્રકારઃ પંક્તિઃ, પશુનાં સમજો વ્રજઃ ।
 સમીપાઽભ્યાશમાસન્ન-અભ્યર્ણં સન્નિધિં વિદુઃ ॥ ૧૪૧ ॥

હવે કિલ્લાનાં નામ કહે છે—પ્રાકાર, પરિધિ, સાલ । ‘પ્રતોલી’ ઘેરીનું નામ છે । ‘ગોપુર’ નગરના ઘરવાજાનું નામ કહે છે । હવે મહેલનાં નામ કહે છે—પ્રાસાદ સૌધ, હર્મ્ય । ‘નિર્વ્યૂહ’ ખીંતની સીંહોનું નામ છે । ‘મત્તવારણ’ મ-હેલની ફરતી ઢીવાલની વાહનું નામ છે ॥ ૧૩૫ ॥ હવે શરણાનાં નામ કહે છે—વાતાયન, મત્તાલમ્બ, । સુલેથી બેસનારાઓનો તે આશ્રય હોય છે । હવે શરાવર (સરણા) ના નામ કહે છે—સમ, સર્વર્ણ સજાતિ, સદુક્ષ, સદૃશ, સદૃ-શ, ॥ ૧૩૬ ॥ તુલ્ય, સધર્મ, સરૂપ, તુલાકક્ષ, ઉપમા, । વિન્મન્ય વિદ્યમાન, ગુરુસ્થાન, અમ્બુજાનન, ॥ ૧૩૭ ॥

અને સિંહનાદિન, રૂપાદિ ઉપમા આપવી હોય ત્યાં જોડવા । હવે કપટ-નાં નામ કહે છે—વ્યપદેશ, નિમ, વ્યાજ, વ્યતિકર, છલ, ॥ ૧૩૮ ॥ છબ્દન. વૃત્તાન્ત. આ બે શબ્દ ઉપેક્ષાનાં નામો છે, આવી રીતેજ બીજા શબ્દ પણ લે-વા । હવે સમૂહના નામ કહે છે—વ્રાત, પૂગ, સમાજ, સમૂહ, સન્તતિ, વ્રજ, ॥ ૧૩૯ ॥ વ્યૂહ, નિકાય, નિકર, નિકુરમ્બ, કદમ્બક, ઓઘ સમુદય, સંઘ, સં-ઘાત, સમિતિ, તતિ, ॥ ૧૪૦ ॥

નિચય, પ્રકાર, પંક્તિ । પશુઓના સમૂહને ‘સમજ’ કહે છે । હવે સમીપ-ના નામ કહે છે—સમીપ, અભ્યાશ, આસન્ન અભ્યર્ણ સન્નિધિ, ॥ ૧૪૧ ॥

अविदूरं च निकट-मविलम्बमनन्तरम् ।
 जित्या हलिहलः सीरं, लाङ्गलं तत्करो बलः ॥ १४२ ॥
 रेवतीदयितो नील-वसनः केशवाग्रजः ।
 अर्जुनः फल्गुनो जिष्णुः, श्वेतवाजी कपिध्वजः ॥ १४३ ॥
 गाण्डिवो कार्मुकी सव्य-साची मध्यमपाण्डवः ।
 वृषसेनः सुनिर्मोको, दैत्यारिः शक्रनन्दनः ॥ १४४ ॥
 कर्णशूली किरीटी च, शब्दभेदी धनञ्जयः ।
 समवर्ती यमः कालः, कृतान्तो मृत्युरत्नकः ॥ १४५ ॥
 धर्मराजः पितृपतिः, सूरसनुः परेतराट् ।
 शमनो यमुनाभक्ता, आरुदेवश्च दण्डभृत् ॥ १४६ ॥
 कुरुकीचकयोः शत्रु-वायुपुत्रो वृकोदरः ।
 धर्मात्मजोऽजातरिपुः, कौन्तेयो भरतान्वयः ॥ १४७ ॥
 कौरव्यो राजलक्ष्मा च, सोमवंश्यो युधिष्ठिरः ।
 कृष्ण नीलाऽसितं कालं, धूमं, धूम्रमलिप्रभम् ॥ १४८ ॥
 तमोऽन्धकारतिमिरं, ध्वान्तं सन्तमसं तमम् ।
 श्वेतार्जुनीं शुचिः श्वेतो, बलक्षं सितपाण्डुरम् ॥ १४९ ॥

अविदूर, निकट, अविलम्ब, अनन्तर, हवे इल्लना नाम कहे छे—जित्या, हलि, हल सीर, लांगल, । हल वाचक नाम थकी कर शब्द जोडवायो—जित्याकर, हलिकर, इत्यादि; तथा - बल ॥ १४२ ॥ रेवतीदयित, नीलवसन, केशवाग्रज, आ बलदेवजीना नाम छे । हवे अर्जुननां नाम कहे छे—अर्जुन, फल्गुन, जिष्णु, श्वेतवाजिन, कपिध्वज, ॥ १४३ ॥ तथा—

गाण्डिविन्, कार्मुकिन्, सव्यसाचिन्, मध्यमपाण्डव, वृषसेन, सुनिर्मोक, दैत्यारि, शक्रनन्दन, ॥ १४४ ॥ कर्णशूलिन्, किरीटिन्, शब्दभेदिन्, धनञ्जय, । हवे यमदेवनां नाम कहे छे—समवर्तिन्, यम, काल, कृतान्त, मृत्यु, अन्त-क, ॥ १४५ ॥ धर्मराज, पितृपति, सूरसनु, परेतराज, शमन, यमुनाभक्त, आ-रुदेव, दण्डभृत् ॥ १४६ ॥ हवे भीमना नाम कहे छे—कुरुशत्रु, कीचकशत्रु, वायुशत्रु, वृकोदर । हवे युधिष्ठिरजीनां नाम कहे छे—धर्मात्मज, अजातरिपु, कौन्तेय भरतान्वय ॥ १४७ ॥

कौरव्य, राजलक्ष्मन्, सोमवंश्य, युधिष्ठिर, । हवे काला वर्णना नाम कहे छे—कृष्ण, नील असित, काल, धूम, धूम्र, अलिप्रभा ॥ १४८ ॥ हवे अन्ध-कारना नाम कहे छे—तमस, अन्धकार, तिमिर, ध्वान्त, सन्तमस, तम । हवे धोळा वर्णना नाम कहे छे, श्वेत, अर्जुन, शुचि, श्वेत, बलक्ष, सित, पाण्डुर तथा ॥ १४९ ॥

શુભાવદાતં ધવલં, પાણ્ડુઃ શુભ્રં શશિમયમ્ ।
 લોહિતં રક્તમાતામ્નં, પાટલં વિશ્વદારુણમ્ ॥ ૧૫૦ ॥
 ગૌરં પીતં હરિદ્રામ્નં, પાલાશં હરિતં હરિત્ ।
 હરિણી લોહિની શોળી, ગૌરી શ્યેની પિશંગ્ગચપિ ॥ ૧૫૧ ॥
 સારંગી શવલી કાલી, કલ્માષી નીલપિંગ્લી ।
 પરાગં મધુ કિંજલ્કં, મકરન્દં ચ કૌસુમમ્ ॥ ૧૫૨ ॥
 ઉપચારાદ્રજઃ પાંસું, રેણું ધૂલીં ચ યોજયેત્ ।
 કલક્કાઽવધમલિનં, કિંજલ્કં લક્ષ્મ લાઞ્છનમ્ ॥ ૧૫૩ ॥
 નિર્વાદમધમં પદ્મં, મલીમસમપિ ત્યજેત્ ।
 જનોદાહરણં કીર્તિં, સાધુવાદં યશો વિદુઃ ॥ ૧૫૪ ॥
 વર્ણં ગુણાવલિં રૂપાતિ-મવદાનં તુ સાહસમ્ ।
 પ્રેષ્યાદેશનિદેશાઞ્જા-નિયોગાઃ શાસનં તથા ॥ ૧૫૫ ॥
 સંદેશઃ પ્રિયયોર્વાર્તાં, પ્રવૃત્તિઃ કિંવદન્ત્યપિ ।

શુભલ, અવદાત. ધવલ, પાણ્ડુ શુભ્ર. :શશિમય, । હવે લાલ
 વર્ણનાં નામ કહે છે—લોહિત, રક્ત, આતામ્ન, । ધોળો વર્ણ અને કાલા વર્ણ સા-
 થે મળે તો ‘પાજલ’ (ગુલાબી) કહેવાય છે ॥ ૧૫૦ ॥

હવે પીલા વર્ણનાં નામ કહે છે—ગૌર, પીત, હરિદ્રામ, । હવે લીલા વર્ણ-
 નાં નામ કહે છે—પાલાશ, હરિત, હરિત્, । હરિણી લોહિની, શોળી, ગૌરી,
 શ્યેની, પિશંગી, તથા—॥ ૧૫૧ ॥ સારંગી, શવલી, કાલી, કલ્માષી, નીલપિંગ-
 લી, આ નામો રંગના ભેદો થકે મિશ્ર મિશ્ર સ્ત્રીઓને કહે છે । હવે મકરન્દ
 (કમલ ઘિનેરે પુષ્પની અંદર રંગ બેરંગી થાલ જેવા સ્ત્રીના તત્ત્વ) ના નામ કહે
 છે—પરાગ, મધુ, કિંજલ્ક, મકરન્દ, કૌસુમ ॥ ૧૫૨ ॥ તથા—ઉપચારથી પુષ્પ-
 ના નામો સાથે રજલ, પાંસુ; રેણ, તથા ધૂલી તે માંદેથી કોઈપણ શબ્દનો યોગ
 કરવામાં આવે તો—પુષ્પરજલ, પુષ્પરેણ, इत्यादि પણ મકરન્દનાં નામ થાય
 છે । હવે કલકના નામ કહે છે—કલ્ક, અવધ, મલિન, કિંજલ્ક, લક્ષ્મ, લાંછન, ॥ ૧૫૩ ॥

તથા—નિર્વાદ, અધમ, પદ્મ, મલીમસ । કલ્કનો ત્યાગ કરવો જોઈય । હ-
 વે કીર્તિનાં નામ કહે છે—જનોદાહરણ, કીર્તિ, સાધુવાદ, યશસ્, ॥ ૧૫૪ ॥
 તથા વર્ણ, ગુણાવલી, રૂપાતિ । અવદાન અને સાહસ, યે બે પરાક્રમનાં નામ છે
 । હવે હૂકમના નામ કહે છે—પ્રેષ્ય, આદેશ, નિદેશ. આજ્ઞા, નિયોગ, શાસન,
 ॥ ૧૫૫ ॥ પરસ્પર પ્રીતિ ધારનારના કથનને ‘સંદેશ’ કહે છે । જગત્ત્રી વા-
 તાને ‘પ્રવૃત્તિ’ અને લોકોની અપવાને ‘કિંવદન્તી’ કહે છે । હવે કઠળના

कठोरं कठिनं स्तब्धं, कर्कशं परुषं दृढम् ॥ १५६ ॥
 अश्लीलं काहलं फट्शु, कोमलं मृदु पेशलम् ।
 प्रत्यग्रं साम्प्रतं नव्यं, नवं नूतनमग्रिमम् ॥ १५७ ॥
 पुराणं जरटं जीर्णं, प्राक्तनं सुचिरन्तनम् ।
 भो रे हहो हे चामन्त्र, कश्चित्किञ्चन संशये ॥ १५८ ॥
 द्राक्क्षणेऽद्वाय सपदि, निषेधे मा न खल्वलम् ।
 उच्चैश्चावचं तुङ्ग-मुच्चमुन्नतमुच्छ्रितम् ॥ १५९ ॥
 नीचं न्यगानतं कुब्जं, नीचैर्ह्रस्वं नयेत् परम् ।
 अमा सह समं साकं, सार्धं सत्रा सजुः समाः ॥ १६० ॥
 सर्वदा सततं नित्यं, शश्वदात्यन्तिकं सदा ।
 शृङ्गी इतिहरिर्नाथ-हरिस्तिर्यश्चशृङ्गिणः ॥ १६१ ॥
 गौश्चतुष्पात् पशुस्तत्र, महिषी नाम देहिका ।
 वियोगं मदनावस्था-विरहं फुल्लकं विदुः ॥ १६२ ॥

नाम कहे छे—कठोर कठिन, स्तब्ध, कर्कश, परुष, दृढ, ॥ १५६ ॥

हवे मिथ्या अथवा अव्यक्त शब्दनां नाम कहे छे—अश्लील काहल, फट्शु
 । हवे कोमलना नाम कहे छे—कोमल, मृदु, पेशल । हवे नवीनना नाम कहे
 छे—प्रत्यग्र, साम्प्रत, नव्य, नव, नूतन, अग्रिम, ॥ १५७ ॥ हवे जुनाना नाम
 कहे छे—पुराण, जरट, जीर्ण, प्राक्तन, सुचिरन्तन, । हवे आमन्त्रण अर्थात् स-
 म्मुख बोलाववाने वपराता अव्ययो कहे छे—भोस्, रे, हहो, हे, । कश्चित्,
 किञ्चन; आ वे नाम संशय अर्थमां छे ॥ १५८ ॥ हवे जल्दी अर्थवाळा नाम
 कहे छे—द्राक्, क्षणे अद्वाय, सपदि । हवे निषेध अर्थवाळा अव्ययो कहे छे
 —मा, न, खलु, अलम् । हवे उंचाना नाम कहे छे—उच्चैस्, उच्चैश्च, तुंग,
 उच्च, उन्नत, उच्छ्रित, ॥ १५९ ॥

हवे “नीचुं” अर्थवाळां नाम कहे छे—नीच, न्यक्, आनत, कुब्ज, नीचै-
 स्, ह्रस्व । हवे साथे अर्थवाळां नाम कहे छे—अमा सह, समम् साकम्,
 सार्धम् सत्रा, सजुः, ॥ १६० ॥ हवे हमेशना नाम कहे छे—सर्वदा, सतत,
 नित्य, शश्वत् आत्यन्तिक, सदा । हवे शींगडावाळा तिर्थदना नाम कहे छे—
 शृङ्गिण इतिहरि, नाथहरि, ॥ १६१ ॥ हवे पशुनां नाम कहे छे—गो, चतुष्पाद्
 पशु, । हवे भसना नाम कहे छे—महिषी, देहिका । कामनी अवस्थामां जे
 विरह (जुदाइ) थाय छे तेने वियोग, तथा फुल्लक कहे छे ॥ १६२ ॥

પ્રેમાભિલાપમાલર્થ, રાગં સ્નેહમતઃ પરમ્ ।
 સંહિતં સહિતં યુક્તં, સંપૃક્તં સંપૃતં યુતમ્ ॥ ૧૬૩ ॥
 સંસ્કૃતં સમવેતં ચ, પ્રાહુરન્વીતમન્વિતમ્ ।
 વર્તમાધ્વા સરણિઃ પન્થાઃ, માર્ગઃ પ્રચરસચ્ચરૌ ॥ ૧૬૪ ॥
 ત્રિમાર્ગનામગા ગજ્ઞા, ઘોષો ગોમણ્ડલં વ્રજઃ ।
 કૃતી નદીપ્ણો નિપ્ણાતઃ, કુશલી નિપુણઃ પદુઃ ॥ ૧૬૫ ॥
 શ્રુણ્ણઃ પ્રવીણઃ પ્રગલ્ભઃ, કોવિદશ્ચ વિચારદઃ ।
 વિદગ્ધચતુરો ધૂર્ત-ચાટુકૃત્કિતવઃ શઠઃ ॥ ૧૬૬ ॥
 ક્વાપિ નાગરિકો જ્ઞેયો, ગોત્રં સંજ્ઞાકુનામ તત્ ।
 મુગ્ધો મૂઢો જહો નેહો, મૂકો મૂર્ખશ્ચ કઢ્ઢદઃ ॥ ૧૬૭ ॥
 સ દેવાનાંપ્રિયોઽપ્રાજ્ઞો, મન્દો ધીનામર્વર્જિતઃ ।
 પટ્ટિકઃ કલમઃ શાલિ-ત્રીહિઃ સ્તમ્બકરિસ્તથા ॥ ૧૬૮ ॥

હવે સ્નેહનાં નામ કહે છે—પ્રેમન્ અભિલાષ, આલમ્બ. રાગ, સ્નેહ । હવે યુક્ત (જોડાપણા)ના નામ કહે છે—સંહિત, સહિત, યુક્ત, સમ્પૃક્ત, સંજુત, યુત. ॥ ૧૬૩ ॥ તથા—સંસ્કૃત, સમવેત અન્વીત, અન્વિત, । હવે રસ્તાના નામ કહે છે—વર્તમન્, અધ્વન્, સરણિ, પથિન્, માર્ગ, પ્રચર, સંચર, ॥ ૧૬૪ ॥ જો રસ્તા વાચક નામની પૂર્વમાં ‘ત્રિ’ શબ્દ અને અન્તમાં ‘ગા’ શબ્દ જોડવામાં આવે તો ‘ત્રિમાર્ગના’ इत्यादि ગાના નદીના નામ થાય છે । હવે ગાયના વાઢાના નામ કહે છે—ઘોષ, ગોમણ્ડલ, વ્રજ, । હવે ચતુરનાં નામ કહે છે—કૃતિન્, નદીપ્ણ, નિપ્ણાત, કુશલિન્, નિપુણ, પદુ, ॥ ૧૬૫ ॥

તથા—શ્રુણ્ણ, પ્રવીણ, પ્રગલ્ભ, કોવિદ, વિચારદ, ચિદ્રથ, ચતુર, । હવે ધૂર્તના નામ કહે છે—ધૂર્ત, ચાટુકૃત, કિતવ, શઠ ॥ ૧૬૬ ॥ “નાગરિક” ધૂર્તનો પર્યાય કોઈ ટેકાણે જાણવો । હવે નામ વાચક શબ્દ કહે છે—ગોત્ર, સંજ્ઞા અક્ષ, નામન્, । હવે મૂર્ખનાં નામ કહે છે—મુગ્ધ, મૂઢ, જહ, નેહ, મૂક, મૂર્ખ, કઢ્ઢદ, ॥ ૧૬૭ ॥ તથા—દેવાનાંપ્રિય, અપ્રાજ્ઞ, મન્દ, તથા બુદ્ધિવાચક નામો થકી ‘વર્જિત’ શબ્દ જોડવાથી તથા “ધીવર્જિત” “બુદ્ધિવર્જિત” इत्यादि મૂર્ખના નામ થાય છે । હવે ચોસા—ખાતના કહે છે—પટ્ટિક, કલમ, શાલિ, ત્રીહિ, સ્તમ્બકરિ, ॥ ૧૬૮ ॥

वत्सः शकुत्करिजातः, षोडन् षड्दशनः स्मृतः ।

शौण्डीरो गर्वितस्तब्धो, मानी चाहङ्कृदुद्धतः ॥ १६९ ॥

उद्ग्रीव उद्धरो दम्तो, नीचश्च पिशुनोऽधमः ।

चौरैकागारिकस्तेना-स्तस्करः प्रतिरोधकः ॥ १७० ॥

निशाचरो गूढचरो, हारकः पारिपन्थिकः । प्रस्तरोपलपाषाण-दृषद्धानुशिलाघनाः ॥

तत्र जातमयो लोहं, ज्ञातकुर्मं नयेत्परम् ।

साधीयोऽऽर्थमन्यन्तं, नितान्तं मुष्टु वै भृशम् ॥ १७२ ॥

स्फुटं साधु खलु स्पष्टं, विशदं पुष्कलामलम् ।

चित्राश्चर्याद्भुतं चोद्यं, विस्मयः कौतुकोऽप्यहो ॥ १७३ ॥

अभियोगोद्यमोद्योगा, उत्साहो विक्रमो मतः ।

क्षामं क्षान्तं कृशं क्षीणं, हीनं जीर्णं पुरातनम् ॥ १७४ ॥

शीर्णावसानं न्यून-च, धैर्यं शौर्यं च पौरुषम् ।

रहोऽनुरहसोपांशु, रहस्यं च भिनत्ति कः ? ॥ १७५ ॥

हवे षाछढाना नाम कहे छे—वत्स शकुत्करि, जात । षोडत्, षड्दशन, आ वे छ दांतवाळाना नाम छे । हवे अहंकारीना नाम कहे छे—शौण्डीर, गर्वित, स्तब्ध, मानिन, अहंकृत, उद्धत ॥ १६९ ॥ तथा—उद्ग्रीव, उद्धर, दत्त, । हवे नीच मनुष्यना नाम कहे छे—नीच, पिशुन, अधम, । हवे चोरना नाम कहे छे—चौर, एकागारिक, स्तेन, तस्कर, प्रतिरोधक ॥ १७० ॥ निशाचर, गूढचर, हारक, पारिपन्थिक । हवे पाषाणना नाम कहे छे—प्रस्तर, उपल, पाषाण, दृषद्, धानु शिला, घन, ॥ १७१ ॥

पाषाणमां जात (पेदा थपल) अर्थात्—पाषाण वाचक नाम थकी 'जात' शब्द जोडवाथी प्रस्तरजात, इत्यादि तथा अयस; लोह, ए नामो लोढाना थाय छे । तथा पाषाण वाचक नाम थकी 'जात' 'उद्भूत' विगेरे शब्द जोडवामां भावे तो प्रस्तरजात प्रस्तरोद्भूत, इत्यादि सुवर्णना नाम थाय छे । हवे 'वहु' अर्थवाळा शब्दो कहे छे—साधीयस्, अत्यर्थ, अत्यन्त नितान्त, मुष्टु, भृश, ॥ १७२ ॥ हवे 'स्फुट' अर्थवाळा नाम कहे छे—स्फुट, साधु, खलु, स्पष्ट, विशद, पुष्कल, अमल, । हवे 'आश्चर्य' अर्थवाळा नाम कहे छे—चित्र, आश्चर्य, अद्भुत, चोद्य, विस्मय, कौतुक, अहो ॥ १७३ ॥ हवे उद्यमना नाम कहे छे—अभियोग, उद्यम, उद्योग, उत्साह, विक्रम । हवे दुर्वलना नाम कहे छे—क्षाम, क्षान्त, कृश, क्षीण हीन, जीर्ण पुरातन, ॥ १७४ ॥ शीर्ण अवसान न्यून । हवे धीरजनां नाम कहे छे—धैर्य, शौर्य, पौरुष, । हवे गुप्त (छाना)नां नाम कहे छे—रहस्य, अनुरहस्य उपांशु, रहस्य । कोइनी गुप्त बातने कोण प्रगट करे ? अर्थात् प्रगट करची न जोइय ॥ १७५ ॥

कीनाशः कृपणो लुब्धो, गृध्नो दीनोऽभिलाषुकः ।
 क्षिप्राशुमद्भस्वरं शीघ्रं, सहसा झटिति द्रुतम् ॥ १७६ ॥
 तूर्णं जवः स्यदो रंहो, रयो वेगस्तरो लघुः ।
 प्राध्वंकृतः सितो बद्धः, सन्धां नीतो नियन्त्रितः ॥ १७७ ॥
 नियमितः श्रद्धालितः, पिनद्धः पाशितो रिपुः ।
 कान्तं कमनं कन्नं च, कमनीयं मनोहरम् ॥ १७८ ॥
 अभिरामं रमणीयं, रम्यं सौम्यं च सुन्दरम् ।
 चारु श्लक्ष्णं च रुचिरं, प्रशस्तं हृद्यबन्धुरम् ॥ १७९ ॥
 दर्शनीयं मनोज्ञं च, चित्तपर्यायहारि च ।
 अवश्यायं तुषारं च, प्रालेयं तुहिनं हिमम् ॥ १८० ॥
 नोहारं तत्करं विद्धि, मृगाङ्कं रोहिणीपतिम् ।
 चारोऽवसर्पः प्रणिधि-निगूढपुरुषधरः ॥ १८१ ॥
 तद्वानुक्तः सहस्राक्षः, सत्यार्थे श्रतस्रनृते ।
 अत्यन्ताय चिरायेति, प्राहूणेऽकस्माद् बलादिति ॥ १८२ ॥

हवे कृपण (कंसुप्त) ना नाम कहे छे—कीनाश, कृपण, लुब्ध, गृध्न, दीन, अभि-
 लाषुक, । हवे उताषळ (शीघ्र) वाचक शब्दो कहे छे—क्षिप्र, आशु, मरुद्भु, अर
 शीघ्र, सहसा, झटति, द्रुत, ॥ १७६ ॥ तथा—तूर्ण, जव, स्यद, रंहो, रय, वेग,
 तरस्, लघु । हवे बांधेला (केद करेला) नाम कहे छे—प्राध्वंकृत, सित बद्ध
 संधानीत नियन्त्रित, ॥ १७७ ॥ तथा—नियमित; श्रद्धालित, पिनद्ध पाशित । हवे सुन्दर
 (खुबसूरत, ना नाम कहे छे—कान्त, कमन, कन्न, कमनीय, मनोहर, ॥ १७८ ॥ तथा—अभि-
 राम, रमणीय, रम्य, सौम्य, सुन्दर. चारु, श्लक्ष्ण, रुचिर, प्रशस्त, हृद्य, बन्धुर.
 ॥ १७९ ॥ दर्शनीय, मनोज्ञ, तथा चित्तना पर्यायवाळा नाम थकी हारिन्, शब्द
 जोडवाथी मनोहारिन्, विगरे पण मनोहर वाचक थाय छे । हवे धरकरनां ना-
 म कहे छे—अवश्याय, तुषार, प्रालेय तुहिन, हिम. ॥ १८० ॥

तथा—नोहार । धरफ वाचक नामथको कर शब्द जोडवाथी अवश्यायकर
 इत्यादि, तथा मृगाङ्क, रोहिणीपति य नामो चन्द्रमाना छे । हवे गुप्त समा-
 चार देवावाळानां नाम कहे छे—चार, अवसर्प, प्रणिधि, निगूढपुरुष, चर ॥
 १८१ ॥ य नामो थकी वत शब्द जोडवाथी चारवत इत्यादि इन्द्रना नामो
 थाय छे । हवे सत्यना नाम कहे छे—सत्य, श्रुत, स्रनृते, । “अत्यन्ताय” ब-
 हुवाचक छे । “चिराय” घणो वखत पचा अर्थमां छे । “प्राहूणे” दिवसना
 पहेला पहीरनुं नाम छे । “अकस्मात्” अचानक वाचक छे । “बलात्” जब-
 राहुनुं नाम छे ॥ १८२ ॥

પ્રાયેષેતિ કૃતિર્થેતિ, વિભક્તિપ્રતિરૂપકમ્ ।

રમ્મા સ્ત્રી કદલી ચિહ્નં, મોચા સારતસ્થ સા ॥ ૧૮૩ ॥

ક્રીચકો ધ્વનિમદ્વેણુ-સ્તાલો ગેયકમોદ્ભવઃ ।

પુષ્કરં મુરજં પદ્મં, હસ્તિહસ્તાગ્રનામકમ્ ॥ ૧૮૪ ॥

નિસ્તલં વર્તુલં વૃત્તં, સ્પયુટં વિષમોદ્ભવમ્ ।

દીર્ઘં પ્રાંશુ વિશાલં ચ, વહુલં પૃથુલં પૃથુ ॥ ૧૮૫ ॥

ઉલ્લવણં દારુણં તિર્મ્મં, ઘો તીવ્રોગ્રમુત્કટમ્ ।

શીતકં તિમિરં ચાપ્યં, મન્દં વિદ્ધિ વિલમ્બિતમ્ ॥ ૧૮૬ ॥

સૌહાર્દં સૌહૃદ્યં, સૌહૃદ્યં સહ્યસૌરમમ્ । મૈત્રી મૈત્રેયિકાજર્યં, સાહાય્યં સજ્જતં મતમ્ ॥

સ્વભાવઃ પ્રકૃતિઃ શીલં, નિર્સર્ગો વિસ્તસા નિજઃ ।

યોગ્યો ગુણનિકામ્યાસઃ, સ્વાદમીક્ષ્ણં મુહુર્મુહુઃ ॥ ૧૮૮ ॥

મૃષાલીકં મૃષા મોષં, વિતથં વિફલં વૃથા ।

વિધુરં વ્યસનં કષ્ટં, કૃષ્ણં ગહનમુદરં ॥ ૧૮૯ ॥

“ પ્રાયેષ ” અનિશ્ચય વાચક છે, “ કૃતિ ” ક્રિયા અથવા કાર્ય અર્થમાં છે આ વધા વિભક્ત્યન્ત સદૃશ અવ્યયો છે ॥ રમ્મા, કદલી, અને મોચા, પત્રણ કેળના નામ છે. વલી રમ્મા, પ તે નામની દેવોની અપ્સરાનું નામ છે કદલીય પ્વજાનું નામ છે, અને મોચા પ શીમલાના શાકનું નામ છે ॥ ૧૮૩ ॥ “ક્રીચક” અવાજવાળા વાંસને કહે છે । “તાલ” ગાયનના ગાદીના ક્રમ વહે જે ઉત્પન્ન થાય છે તે કહેવાય છે । મૃદંગ કમલ, અને હાથીની સુંદના અગ્ર ભાગને “પુષ્કર” કહે છે ॥ ૧૮૪ ॥ હવે ગોલ આકારના નામ કહે છે—નિસ્તલ, વર્તુલ, વૃત્ત । સ્પયુટ અને વિષમોદ્ભવ, ડાહ્યા-મીચા વિષમ સ્થાને કહે છે । હવે ‘લાંબા’ અર્થવાળા નામ કહે છે—ક્રીચ, પ્રાંશુ, વિશાલ, । હવે વિસ્તારવાળાના નામ કહે છે—વહુલ, પૃથુલ, પૃથુ ॥ ૧૮૫ ॥ હવે ‘તીવ્ર’ અર્થવાળાં નામ કહે છે—ઉલ્લવણ દારુણ, તિર્મ્મ ચોર તોષ, ડગ, ઉત્કટ । હવે ધાર લગાડીને કામ કરવારના નામ કહે છે—શીતક, તિમિર, ચાપ્ય, મન્દ, વિલમ્બિત, ॥ ૧૮૬ ॥

હવે મિત્રતાનાં નામ કહે છે—સૌહાર્દ, સૌહૃદ, હૃદ્ય સૌહૃદ્ય, સહ્ય, સૌરમ, મૈત્રી મૈત્રેયિકા, અજર્ય, સાહાય્ય, સંગત, ॥ ૧૮૭ ॥ હવે સ્વભાવના નામ કહે છે—સ્વભાવ, પ્રકૃતિ, શીલ, નિર્સર્ગ, વિસ્તસા, નિજ, । “યોગ્ય” લાયકનું નામ છે । હવે મહાવરાના નામ કહે છે—ગુણનિકા, અમ્યાસ । હવે વારં-વારના નામ કહે છે—અમીક્ષ્ણ, મુહુર્મુહુઃ ॥ ૧૮૮ ॥ હવે જૂઠાના નામ કહે છે—મૃષા અલોક, મૃષા, મોષ, વિતથ, વિફલ, વૃથા । હવે ઢુંઢના નામ કહે છે—વિધુર, વ્યસન, કષ્ટ કૃષ્ણ, ગહન । ટુકને વર કરવું જોઈય ॥ ૧૮૯ ॥

समस्तं सकलं सर्वं, कृत्स्नं विश्वं तथाखिलम् ।
 शकलं विकलं खण्डं, शल्कं लेशं लवं विदुः ॥ १९० ॥
 भर्मकोशं च कलहं, परिवादं छलं नयेत् ।
 शोणितं लोहितं रक्तं, रुधिरं क्षतजासृजम् ॥ १९१ ॥
 सततानारताजस्रा-न्वहं कन्यापतिवरेः ।
 उद्वाहः परिणयनं, विवाहश्च निवेशनम् ॥ १९२ ॥
 शुधिरं विवरं रन्ध्रं, छिद्रं गतं च गह्वरम् ।
 श्वभ्रं रस्यं च पातालं नरकं यान्त्यमेधसः ॥ १९३ ॥
 अदभ्रं भूरि भूयिष्ठं, बहिष्ठं बहुलं बहु ।
 प्रचुरं नैकमानन्त्यं, प्रभूतं प्राज्यपुष्कले ॥ १९४ ॥
 भावो भवश्च संसारः, संसरणं च संसृतिः ।
 तत्त्वज्ञश्चतुरो धीरस्त्यजेज्जन्मजर्वं जवम् ॥ १९५ ॥
 ओजस्व्यूर्जस्वी तेजस्वी, तरस्वी च मनस्वयपि ।
 भास्करो भासुरः शूरः, प्रवीरः सुभटो मतः ॥ १९६ ॥

हवे संघटा अर्थवाळां नाम कहे छे—समस्त, सकल, सर्व, कृत्स्न, विश्व
 अखिल । हवे पदार्थना कटकाना नाम कहे छे—शकल, विकल, खण्ड, शल्क
 लेश, लव, ॥१९०॥ हवे श्लघटा वाचक शब्दो कहे छे—भर्मकाश, कलह, । “प
 रिवाद” निन्दा अर्थमां छे, तथा “छल” शब्द कपटवाचक छे । हवे “लोहि”
 अर्थवाळां नाम कहे छे—शोणित, लोहित, रक्त, रुधिर, क्षतज, असृज् ॥१९१॥
 हवे हर वखत (निरतर) ना नाम कहे छे—सतत, अनारत, अजस्र, अश्वह,
 कन्याना पतिने “वर” कहेबाय छे । हवे लग्ना नाम कहे छे—उद्वाह, परि
 णयन, विवाह निवेशन, ॥ १९२ ॥

हवे झाडाना नाम कहे छे—शुधिर, विवर, रन्ध्र छिद्र गतं, गह्वर । ह-
 वे नरकनां नाम कहे छे—श्वभ्र, रस्य, पाताल, नरक, जे बुष्ट मतिवाळा हो
 य ते नरकमां जाय छे ॥ १९३ ॥ हवे पुष्कल (वणा) ना नाम कहे छे—
 अदभ्र भूरि, भूयिष्ठ, बहिष्ठ, बहुल, बहु, प्रचुर, नैक, आनन्त्य, प्रभूत, प्राज्य,
 पुष्कल, ॥ १९४ ॥ हवे संसारना नाम कहे छे—भाव, भव, संसार, संसरण
 संसृति, जन्मन् । तत्त्वज्ञो ज्ञाता, चतुर, तथा धीर पुरुष जे होय ते आ सत्ता
 रना वेगने जलदी त्यजी दे ॥ १९५ ॥ हवे प्रतापीनां नाम कहे छे—ओजस्वि
 न्, उर्जस्विन्, तेजस्विन्, तरस्विन्, मनस्विन्, । हवे शूरवीरनां नाम कहे छे
 —भास्कर, भासुर, शूर, प्रवीर, सुभट, ॥ १९६ ॥

उररीकृतमधूरी-कृतमङ्गीकृतं तथा ।

अस्तुङ्कारोऽभ्युपगमे, सत्यङ्कारः पर्णार्पणे ॥ १९७ ॥

तु नम कवच-मातृतिवीणधारणम् ।

कूपसि चक्रं छत्र-मातपत्रोष्णवारणम् ॥ १९८ ॥

केशं शिरोरुहं, बालं, कवचं चिकुरमीहयेत् ।

चूडापाशं च ध्वजं, कबरी केशवन्धनम् ॥ १९९ ॥

क्षेमं कल्याणमभयं, भद्रं च मङ्गलम् ।

भावुकं भविकं भव्यं, शिवं च शिवं तथा ॥ २०० ॥

वक्ता वाचस्पतिर्यत्र, श्रोता शब्दपारायणस्यान्तं, न गतौ तत्र पितृ ।

शब्दपारायणस्यान्तं, न गतौ तत्र पितृ ॥ २०१ ॥

तथापि किञ्चित्कस्मैचित्, प्रतिबोधाय ।

बोधयेत् कियदुक्तिज्ञं, मार्गज्ञः सह याति दि ।

०२ ॥

हवे ह्योकारेलानां नाम कहे छे—उररीकृत, उरीकृत, अङ्गा—
यथा अस्तुङ्कार, अभ्युपगम । “सत्यङ्कार” वेचवा उररीदवानुं सादुस्तु,
शेमां छे ॥ १९७ ॥ हवे अक्षतरनां नाम कहे छे—तनुत्र, वर्मेन कवच, ३
ते, बाणधारण । हवे क्षीनी कांचळी, अथवा चोळीनां नाम कहे छे—कूपसि,
तनुक । हवे छत्रीना नाम कहे छे—छत्र, आतपत्र, उष्णवारण, ॥ १९८ ॥

हवे केशनां नाम कहे छे—केश, शिरोरुह, बाल, कवच, चिकुर । हवे
क्षीना चोटलाना नाम कहे छे—चूडापाश, धम्मिल्ल, कबरी, केशवन्धन, ॥ १९९ ॥
हवे कुशलनां नाम कहे छे क्षेम, कल्याण, अभय, भद्र, मङ्गल, भावुक
भविक, भव्य, कुशल, शिव ॥ २०० ॥ ग्रन्थकार उपसंहार करतां कहे छे के
—ह्यां बृहस्पति कहेनार अने इन्द्र सांमळनार छे, तो पण ते धन्ने जण श-
ब्दोनी समग्रताना पारने न पाम्या; त्यां अमे कोण मात्र छोय ? ॥ २०१ ॥
यद्यपि, शब्दोना अस्तने अमे पाम्या नथी, तो पण कोइने कांइक ज्ञान याय
ते माटे लेश मात्र अत्र दर्शव्यु छे केमके कथन मात्रथी जाणनार बुद्धिश-
ळीने केदला समज्जाववा ? मार्गने जाणनार बीजाने रस्तो बतलावी आपे छे,
पण साथे जतो नथी, ॥ २०२ ॥

પ્રમાણમકલક્રસ્ય, પૂજ્યપાદસ્ય લક્ષણમ્ ।
 દ્વિસન્ધાનકવેઃ કાવ્યં, રત્નત્રયમપશ્ચિમમ્ ॥ ૨૦૩ ॥
 કવેર્ધનજયસ્યેયં, સત્કવીનાં શિરોમણેઃ ।
 પ્રમાણં નામમાલેતિ, શ્લોકાનાં ચ શતમ્ ॥ ૨૦૪ ॥
 બ્રહ્માણં સમુપેત્ય વેદનિનદવ્યાજાતુર્વિલ-
 સ્થાનસ્યાવરમીશ્વરં સુરનદીવ્યા તથા કેશવમ્ ॥
 અપ્યમ્ભોનિધિશાયનં જુષ્ઠાધ્વાનાપદેશદહો !
 પૂત્કુર્વન્તિ ધનજયસ્ય તથા શબ્દાઃ સમુત્પીઢિતાઃ ॥ ૨૦૫ ॥

દેવ સ્વામીનો ન્યાય, પૂજ્યપાદ સ્વામીનું વ્યાકરણ
 શ્રી મહારક એર્થાત ધનજય કવિનું ઘનાવેલું દ્વિસન્ધાન કાવ્ય, અ
 અને દ્વિસન્ધાન ॥ ૨૦૩ ॥ શ્રેષ્ઠ કવિઓમાં શિરોમણિ ધનજય કવિની ર
 ત્રણ અપૂર્વમાલા છે, તથા તેના ત્રસો અનુહુપ્ શ્લોક છે ॥ ૨૦૪ ॥ આશ્ચર્ય
 ચેલી રજય કવિના મયથી પીઢિત થઈને શબ્દો બ્રહ્માજીની પાસે જઈ વે-
 છેલ્લેનિના કપટથી પોકાર કરી રહ્યા છે, અને હિમાલયમાં રહેવાવાળા
 દેવજી પાસે જઈ ગંગાજીના મિલથી પોકાર કરી રહ્યા છે, તથા સમુદ્રમાં
 સ્વાવાળા વિષ્ણુ પાસે જઈ સમુદ્રની ગર્જનાના છલથી પોકાર કરી
 રહ્યા છે ॥ ૨૦૫ ॥ इति.

॥ इति बालसंस्कृतदीपिकायां धनजयनाममाला ॥

॥ इति बालसंस्कृतदीपिका ॥

॥ शुद्धिपत्रक ॥

पृष्ठ	पङ्क्ति	शुद्ध	पृष्ठ	पङ्क्ति	शुद्ध
१	१	लिङ्गो	६	३	भ्यः
"	२३	एवम	"	६	धनुःषुः धनुषु
"	३६	भृष्टत्	"	८	आयुष
२	४	तमोनुत्	"	२०	गत् इ
"	२२	त्	"	२१	गत्-इ
"	३६	चन्द्रमःसु चन्द्रमस्सु	"	३५	ष
"	४०	दुर्वा	"	४४	सं. एक. हेमनो-
"	४५	त्	"		हारिन्. इत्यपि
"	४६	स्थुषे च	"	४७	स सा
"	४७	तस्थुःष " "	"	५४	स्मै
"		प	"	४९	सत्
"	५२	चक्रुवस	"	७	द्रका
"	१७	पुंलिङ्गः	"	९	त-त्. इ
"	१९	चन्द्र	"	१०	" " "
३	१९	लिङ्ग	"	११	" " "
"	२५	एवम	"	२०	य-त्. इ
४	२२	ऋष-रुष	"	२१	" " "
"	५२	ऋचा	"	५६	पं
"	५३	धाम	"	८	तान्
"	५७	युष्	"	२२	मीषु
५	९	माष्टदत्सु	"	४७	पि
"		माष्टदत्सु	"	९	स
५	१२	शरत्	"	२	सु
"	२२	एवम	"	९	वाम
"	३३	मुखम	"	२७	न्तः
"	४३	एवम	"	३०	नौः
"	४४	पयशश्	"	३१	इ०
"	५४	शेषम	"	४९	गन्दाः
"			"	३२	

पृष्ठ	पंक्ति	शुद्ध	पृष्ठ	पंक्ति	शुद्ध
११	१	एवं सर्वार्थक- विश्व डतर डतम अन्य, अन्यतर, इतर त्व अर्थार्थक, नेम, सर्वा- र्थक सम सिमशद्वाः । परन्तु नपुंसकानां डतरादिपञ्चानां प्रथ- मैकवचने 'कतर-त्-इ' 'कतम-त्-इ' 'अन्य-त्-इ' 'इतर-त्-इ' इति विशेषः । पुल्लिङ्गनेमशब्दस्य प्रथमावहुवचने-नेमे- नेमाः इति. सर्वशब्दस्यैकवचनवहुवचनयो रूप- वद् उभयशब्दरूपम्, स्त्रीलिङ्गे तु द्विवचना- न्तनदीशब्दरूपवद् रूपम् ॥ भृष्टत् शब्दवत् त्वत् शब्दः ॥	२८	२	विधैव
			२९	२७	रोह
			३०	७	कर्तु कारणे
			"	९	कर्तु
			"	१२	कर्तु
			३१	१	तन्नमामि
			"	३	इयं
			"	६	योमी
			"	७	दीक्षित
			"	१२	कव नी
			२	२	चोर्वी
			३२	७	मन्तो दन्तश्च
			"	१२	चरोत्ते, मुखः
			"	"	लाङ्गूलोऽ-
११	४	संख्यावाचकोऽ- कारान्तः	३३	१०	पाढीनोऽनि०
११	३४	अष्टौ, अष्ट,	३७	२	सोदर्योऽव.
"	३८	षड्सु.	"	५	मित्रोऽरि.
"	४६	प्रयुतेत्येते	४०	१	विधाता
१२	८	पूर्वेषाम्	४४	१०	श्रुति
१४	२३	न करवी.	४७	४	पुरुषाद्यः
१७	२	वर्ण न.	४८	१	मदिरां
१९	४	शृङ्ग	५०	९	मन्यं
२०	१३	दुष्टेन पृथक् ज्ञानेन विना	५१	८	रन्तकः
			५२	१५	राता
२४	५	इय	५८	१७	ममकोश
२५	१०	कटम्. उद्युक्	५९	११	सूचि.

